This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

HDI
HW 2QJR Y

KE 38401(1)
54
Y42 D6

יהוה

Discarded by authority of the
Andover-Harvard Theological Library

1549

DIONIS CHRYSOSTOMI

ORATIONES

EX RECENSIONE

IO. IACOBI REISKE

Discarded by authority of the
Andover-Harvard Theological Library

CVM EIVSDEM ALIORVMQVE

ANIMADVERSIONIBVS

VOLVMEN PRIMVM

LIPSIAE
IMPENSIS VIDVAE REISKII
1784

KE 38401 (1)

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY
MAR 6 1962

ILLVSTRISSIMO EXCELLENTISSIMO

DOMINO

WILHELMO PITT

MAGNAE BRITANNIAE REGI A CONSILIIS

SVMMO AERARII PRAEFECTO.

HVNC ORATOREM GRAECVM

VENERABVNDA OFFERT

ERNESTINA CHRISTINA REISKIA

GENTIS MÜLLERIAE.

Quod ultra mare manusculum hoc ad TE mittere non dubitaui, in eo, quaeso TE, VIR ILLVSTRISSIME, impetum agnoscas pectoris, summa TVI admiratione incensi,

ſenſumque eius quomodocunque geſtientis ex-promere.

A teneris ego miro quodam Anglicanae gentis ſtudio atque amore flagraui; ſaepe mihi pectus incaluit, intuenti decora Veſtra, admiranti virtutes, praeclare facta, opera praeſertim Parentis TVI immortalia; nunquam deſitura ſum Britanniae TVAE, tot magna-

rum animarum procreatrici, lasta omnia precari.

Iam in TE, VIR ILLVSTRISSIME, cum omnium hoc tempore sint oculi conuersi, ipsa quoque pulcherrimo virtutum TVARVM spectaculo pascor. Quem enim admiratio non capiat TVI, qui tanti Patris gloriam tantam per TE: TIBI vindices, eadem, qua Ille,

via ad immortalitatem contendens, eadem, qua Ille, omnium in pectora influens, omnium TIBI, non TVI populi solum, sed qui vspiam sunt, bonorum animos concilians! Nostratium optimi quique TE in deliciis habent, TVI non nisi cum ardore quodam amoris et admirationis mentionem faciunt.

Hunc TIBI triumphum, omnium nobilissimum, dignum viro magno, debitum animi TVI

generosi incorruptae bonitati, excelsae magnitudini, sapientiae, constantiae; hunc TIBI triumphum, DOMINE, hoc tempore tacita saepe mente gratulata sum; huic jam, quin publice applauderem, non potui impetrare ab animo meo, dudum profundere nitente sensum venerationis erga TE suae.

Cuius libertatis meae, oro TE, DOMINE, vt mihi des veniam, et beneuole accipias hoc,

non munus, ſed veriſſimae erga TE reuerentiae pignus. Quod ſi feceris, ſummo me beneficio affectam, ſummo honore habitam, arbitrabor. Scripſi in villa Bornum prope Brunſwigam, d. 12 Apr. 1784.

LECTORI

ERNESTINA CHRISTINA REISKIA.

S.

Quam operam Dioni Chryſoſtomo Maritus meus Animaduerſionibus ſuis an. 1757. editis, tum alii ante eum adhibuerint, ipſe expoſuit et editiones Dionis diligenter recenſuit in Praefatione Animaduerſionibus illis praepoſita; quam propterea hic repetere non alienum putaui, vt ex ipſo illa cognoſcere lectores poſſent. Sed mihi de poſterioribus eius in Dionem curis, et hac ipſa editione nonnulla praemonenda ſunt.

De nouo tractandum et recenſendum ſumſit hunc oratorem Reiskius meus anno 1767, cum ſpes edendi facta eſſet; quae poſtea eum fe-

fellit.

fellit. Tum vero textum vniuerſum ita recognouit, vt animaduerſiones, quas decennio ante edidiſſet, retractaret, recoqueret, locupletaret, omniaque ad edendum parata et maturata haberet. Atque his eius curis nouiſſimis ornatus in lucem nunc prodit Dio Chryſoſtomus, ~~mihi nihil aliud debens, niſi~~ diligentiam, quae Schedis Mariti in ordinem componendis vſuique operarum accommodandis adhibita eſt.

Textus huius editionis ad Pariſinam et Venetam conformatus eſt, ita, vt illa pro baſi eſſet, haec autem ſaepius in ſubſidium vocaretur. Textui animaduerſiones ſubieci Reiskianas omnes, quibus et variantes Venetae lectiones inſertae ſunt, itemque Caſauboni et aliorum coniecturae maximam partem. Reliquas Caſauboni et Morelli obſeruationes nimis longas ad calcem orationum addendas ſeruaui, notatis, quo ſingulae pertineant, paginis et verſibus. Paginas quoque et verſus editionis Morellianae ad marginem textus notari iuſſi, in vſum eorum, quibus commodum eſſet, huius ed. cum illa conſenſum noſſe.

Reiskius meus ſaepe reprehenſus eſt ob nimiam in corrigendo audaciam, illatasque in tex-

textum auctorum coniecturas suas; quanquam nunquam praetermittebat de mutatione facta monere lectores. Sed ea res me permouit, vt vitandae huius reprehensionis causa, eas tantum Reiskii emendationes in textu seruarem, quas vel aliis quoque doctis viris probari, vel editione Veneta confirmari vidissem, vel quibus manifesta operarum vitia tollerentur. Ad omnia autem loca mutata, ipsaque adeo typothetarum vitia correcta, diligenter notaui lectiones edd. Venetae et Parisinae.

Sed cum illam, quam memoraui, legem mihi dixissem, accidit interdum, vt emendationem Reiskii ita bonam et necessariam, vt iure videretur in textum inferenda, ei tantum subiicere cogerer, quod alios vulgata lectione quanquam manifesto falsa, contentos viderem. Feci hoc, fateor, inuita admodum et indignabunda, sed feci tamen, timens, ne, quae olim inuidia Reiskianae criticae facta esset, iam per eius obtrectatores renouaretur. Qua in re fortasse iusto timidior fui, vt mihi verendum sit, ne Maritum a crimine audaciae liberatura, ipsa timoris culpam subierim. Sed malui ab hac, quam ab illa parte, relinquere locum reprehen-

henſioni, quam omnino me effugiſſe, non auſim ſperare.

Haec pro me dicta ſufficiant. Mariti cauſam, quam ipſe defendere aduerſus reprehenſores non poteſt, ſcriptis eius et operibus ipſis ſecura permitto. Opera ipſa artificem ſuum et auctorem laudent, commendent, vindicent, vtcunque poſſunt. Nec defuturos ſpero aequos et ſapientes iudices, qui, tacente reo, bonae cauſae defenſionem, vbi opus fuerit, ſuſcipiant.

Ita valere Lectorem, et alterum Dionis Volumen ad auctumnalem huius anni mercatum Lipſienſem exſpectare iubeo.

Scripſi in villa Bornum prope Brunſwigam.

IOH. IAC. REISKII

AD ANIMADVERSIONES SVAS

IN

DIONEM CHRYSOSTOMVM

PRAEFATIO

Dionem Chryſoſtomum, non ſine cauſa, neque immerito ſic dictum, non niſi bis typis excuſum in publicam lucem prodiiſſe, primum Graece Venetiis, tum Pariſiis vtroque ſermone, dudum eſt, quod docti homines queſti ſunt. Primus optimum auctorem Graece edidit *Franciſcus Turriſanus*, Andreae filius, affinitate Aldo Manutio coniunctus, vt ipſe in Praefatione ad Rudolphum Pium Carpenſem Cardinalem *) ſignificat; qua in praefatione ſuum patris.

*) Rudolphus hic A. 1536. a Paulo III. Pont. Max. Cardinalis dictus, Anno 1553. a Iulio III. epiſcopatu Tuſculano fuit donatus. vixit adhuc ſub Pio IV. circa A. 1560. Hunc Rudolphum magnis laudibus affecit Petrus Victorius in praefatione ad Clementem Alexandrinum p. 2.

patrisque ſtudium ergo Rudolphum, et huius de ſua gente Aldoque merita et prolixam voluntatem in adiuuandis eorum conatibus literariis celebrat. Vnde conſtiterit Fabricio, hanc editionem Anno 1551 prodiiſſe, (id enim Tomo IV. Bibliothecae p. 318. perhibet) mihi non conſtat. Meus quidem Dionis codex Venetus nuſquam locorum anni notam prodit. Appareret in eo codice viri docti, neſcio cuius, manus emendatrix paſſim locorum: atque is eſt, quem interdum *V. D. in margine Venetae* elogio cito. Similem codicem Dionis erudita manu emendatum vidi apud V. C. Erneſtum noſtrum. Non deeſt quidem huic primae editioni mendarum ſeges, at non paucas rurſus bonas lectiones ex ea ſublegi, diligenterque in hoc opuſculo annotaui, pro quibus prauas *Morellus* ſuppoſuerat.

Is enim alter a Turriſano fuit Graeci Dionis editor, quem Anno 1604. Pariſiis in folio, nitidis typis excuſum dedit, cum Latina *Thomae Neogeorgi*, ſeu *Kirchmaieri*, interpretatione. Continere me non potui, quin paſſim locorum huius opuſculi in profeſſorem linguae Graecae regium ſtomacharer, hominem, quem ſiniſtra ſua ſors ad edendos auctores Graecos, eosque non proletarios, velut ad ſcopulum, appegit, quos non intelligebat, rei fortaſſis alii omni bene gerendae, praeter hanc vnam, aptus natus. Sanatos ab eo locos Dionis haud paucos fuiſſe diffi-

diffiteri nolim: instructus enim erat codicibus manu exaratis; quos si licuisset alii inspicere, Graecarum literarum magis callenti, dubium non est, quin emendatiorem et integriorem habituri essemus Dionem. At Dioni persanando, eiusque interpretationi emaculandae non magis par erat Morellus, quam Libanio edendo et interpretando. Saepe quoque deprehendi operas eius pro vna Venetae menda, a Morello correcta, aliud nouum vitium creasse, quod socordiam eius in recensendis speciminibus typographicis demonstrat. Habet tamen nihilominus Morelli editio, quo palmam Venetae eripuit, doctissimam puta *Isaaci Casauboni* diatriben, vt auctor inscripsit, parente suo dignissimam, optimae notae animaduersionibus refertam, vt sunt diuini hominis omnia. Qui si Dionem edendum et emendandum suscepisset et fuisset professus, vix videtur nobis, quod ageremus, reliquum facturus fuisse.

Parsima haec editio Dionis ad hunc diem est nouissima. Sunt quidem eius exemplaria nonnulla, quorum tituli annum 1623. praeferunt. Verum ea fraus fuit librarii cuiusdam institoris, qui, vt mercem frigentem promtius exunderet, vetus elogium nouo, caeterorum nihil mutauit.

Fuerunt interea viri aliquot docti, qui Dionem scriptis illustrandum susceperе. fuerunt

quoque, qui eum a se rursus edendum promitterent, sed absque effectu. Post Casaubonum nemini plus debet Dio, quam *Henrico Valesio*, viro summo. Hoc est illud par virorum, a quo tantum in literis me profeciisse, quantum ab alio nemine, profiteor. Valesius igitur et alibi suorum operum, vt e. c. Ammianum Marcellinum, nullam omittit occasionem caussamque de Dione bene merendi, et totum secundum librum suarum Emendationum in eo emendando et explanando consumsit. quas Emendationes munus egregium et summi faciendum, *Petro Burmanno* iuniori, V. C. grati debemus. Non inutile duxi illas Valesii ad Dionem pertinentes emendationes, ni fallor, omnes, suo quamque loco, in hoc opusculo nostro breuiter repetere, prout res exigeret, probandas aut damnandas.

Eundem honorem non habui emendationibus, seu potius coniecturis illis ignoti hominis *Angli*, quas vir de bonis literis et de me quondam optime meritus, *Io. Christophorus Wolffius*, tomo primo Anecdotorum Graecorum sua cura cum eruditis communicatorum e Bibliotheca Bodleiana edidit. Quis earum auctor sit, multae diuersaeque feruntur coniecturae, omnes incertae. Certius ferri potest de earum pretio iudicium. Sunt in illis non multae haud spernendae; sed numero plurimae malae sunt, et auctori suo relinquendae, longeque infra Casauboni et Valesii doctrinam atque acumen subsident.

dent. Postquam igitur mihi constitit, illas Angli coniecturas magni faciendas non esse, operae pretium non duxi, vt cum ipsis eandem inirem viam, quam cum Casauboni diatribe inii. Haec enim diligenter cum schedis meis contuli; et si quid in illis occurreret, quod summus Vir iam notasset, id illico expunxi, ne inuentis illius, quibus tuendis vel solum Casauboni nomen sufficit, ab auctoritate mea pondus aliquod adiicere velle viderer. At cum Anglo non videbam quare laborem eundem susciperem, cuius quae bona esset leges, non sine molestia ex aceruo vitiosae esset eruenda. Quare si contingat, quod futurum praeuideo, vt lectores huius opellae in ea nonnulla deprehendant mihi cum Anglo communia, rogatos eos volo, vt id Anglo a me furtim surreptum habere nolint.

E Fabricii loco paullo ante iudicato, circa Annum 1716. cepisse *Wilhelmum Piers*, collegii Emanuelis apud Cantabrigiam quondam socium, eoque de consilio suo viros doctos edito specimine certiores fecisse. Quod specimen Fabricio ita placuit, vt de Piersii instituto bene ominaretur. Sed successu res caruit, neque specimen vidi.

Wolfius in fine praefationis ad primum Anecdotorum Graecorum volumine significat, idem saxum se quoque circa Annum 1710.

voluiſſe: verum et ille pariter conſilium hoc, quacunque tandem de cauſa, abiecit; quod prudenter eum feciſſe dicerem, niſi memoria caritatis, qua me amplexus fuit, nudum amici latus a me tegi ſuaderet.

Quinquennium eſt, ex quo prodire ceperunt Francico ſermone conſcriptae vitae oratorum Graecorum, ignoto auctore; noluit enim nomen ſuum edere. Annus 1751. primum volumen, ſequens alterum tulit. Illud Iſocratis, hoc Dionis noſtri vitam enarrat, et ingenii monumenta, quae ad nos peruenerunt, recenſet atque iudicat. Praeclarum inſtitutum, tantoque magis continuari dignum, quanto rarius Francica natio hac aetate noſtra ad hoc literarum genus defertur. Triuit ſane Dionem vir ille doctus, quiſquis fuerit. quae de vita et ſcriptis Noſtri tradidit, valde mihi placuerunt. Eius autem interpretationem Francicam orationis primae, ſeptimae et vndecimae (hae enim ſunt, quas illi patrio ſermone reddere placuit) cum Graecis comparare non libuit, intellecto, me ex ea re aut nullum vſum aut exiguum eſſe laturum. Nullibi eum Valeſianarum emendationum mentionem feciſſe miratus ſum. Francus homo Franco notus eſſe poterat et debebat. Miror quoque viri iudicium, cui putidum nugacis monachi et omnis hiſtoriae rudis commentum de vita Dionis ita arridere potuit, vt non tantum typis et luce publica dignum id putaret, ſed

ſed etiam pro pretioſo et incomparabili priſci aeui monumento, omnibusque veneribus exornato, lectoribus obtruderet, atque diligenter et accurate commendaret. Nubem pro Iunone.

Ad me iam venio. Ipſemet in Dione palaeſtrae huius Graecae tyrocinium poſui. Anni iam ierunt octodecim, ex quo in tomo tertio voluminis noni obſeruationum Miſcellanearum Amſtelodamenſium p. 375 - 379. obſeruationes meae ad Dionis orationem tertiam et trigeſimam prodierunt. Agebam eam tum temporis aetatem, quae deformes tantummodo et immaturos ingenii foetus veniaque, non laude, dignos emi valet. Quantas tum habebam optimo Doruillio gratias pro inculto iſti abortui loco in Collectione illa, cui edendae praeerat: (tumebam enim ambitione, et cupiditate in publicum prodeundi moraeque omnis impatientia flagrabam:) tantas ei nunc habiturus eſſem gratias, ſi ſalutari ſaeuitie maluiſſet, quam lenitate noxia, erga me vti, locumque mihi negaſſet in arena, in qua me caſurum bene norat. Vtinam dedecus illud mei nominis aeternis tenebris damnaſſet! laceat deformis foetus, a patre repudiatus, et, ſi nullum alium, eum ſaltim praeſtet vſum, vt doceat, me immatura adhuc aetate Dionem amaſſe et lectitaſſe.

Quae nunc in eum edo, perfectiora ſunt et magis maturata, quamuis omnes Dionis mendoſos

dolos et obſcuros locos a me neque emendatos neque illuſtratos fuiſſe probe teneam vtroque profitear, nihilo tamen minus confidam, hanc meam operam futuro Dionis editori, lectoribusque vtilitatis haud parum allaturam eſſe. Scr. Lipſiae d. 8. Febr. 1757.

SVBSCRIPTORES.

Ill. Comes *Thott*, Conſil. intim. Reg. Dan.
Ill. Comes *Moltke*, Conſil. intim. R. D.
Excell. *Hoegh de Guldberg*, Conſil. intim. R. D.
Excell. *Lupdorph*, Conſil. intim. R. D.
Excell. *de Suhm*, Cubicularius nobilis primi ord. R. D.
Treſchow, Profeſſor Hafnienſis.
Kall, Prof. Hafn.
Schlaeger, Conſil. Aul. Goth. intim. 4 Exemplaria.
Peter den Hengſt, Librarius Amſtelod. 10 Ex.
Eichhorn, Conſil. Aul. Weim. et Prof. Ienenſis 2 Ex.
Heyne, Conſil. Aul. R. M. Br. et Prof. Goetting. 3 Ex.
Cramer, Cancellarius Acad. Kilonenſis.
Biblioth. Academ. Kilon.
Heinze, Profeſſor Kilon.
Eckermann, Prof. Kilon.
Volborth, A. M. et Miniſter eccl. S. Nicol. Goetting.
Kleuker, Rector Gymnaſii Oſnabrug.
Fortlage, Conrector Gymn. Oſnab.
Falk, Conſil. Aul. et Conſiſt. Hannover.
Wernsdorf, Conſil. Aul. Brunſw. et Prof. Helmſtad.
Ebert, Conſil. Aul. et Prof. Brunſw.
Eſchenburg, Prof. Brunſw.
Drude paedagogus in ludo ad S. Cathar. Brunſw.
Niclas, Gymnaſii Luneburg. Rector.
Havemann, paedagogus Gymn. ill. Luneb.
Harles, Conſil. Aul. Onolsb. et Prof. Erlang.
de Murr, Patricius Noribergenſis.

Gott.

Gottleber, Rector Misnensis. 2 Ex.
Muller, Conrector Misn.
White, Librarius Londinensis 12 Ex.
Heimbach, Helmstadiensis.
Gurlitt, Praeceptor Publ. Phil. et bonarum litt. in Caenobio Montis prope Magdeburgum.
Lademann, Procurator ibid.
Neide, Subrector Gymnasii Magdeb.
Steffen, Hallensis.
Niemeyer, Professor Hallensis.
Langer, Biblioth. Brunsw. Wolfenbüttelae.
Reiz, Prof. Lipsiensis.
Scharfenberg, Prof. Lips.
Scacerna, Ferrariensis
Dionysi, Canonicus Veronensis.
Penzel, Abbas Cracoviensis.
Libraria Eruditorum Lipsi. 6 Ex.

ΕΚ ΤΗΣ ΤΟΥ ΦΩΤΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ.

Ἀνεγνώσθη Δίωνος βιβλίον ἐν λόγοις ὀγδοήκοντα. οὗτος ἐξ μὲν τὴν πατρίδα Πρυσαεύς· φυγὰς δ' ἐγεγόνει, τὴν τῆς τυραννίδος ἐκκλίνων δυσκολίαν· καὶ πολὺν ἐπῆλθε πλανώμενος γῆν. δεξιὸς δὲ περὶ τὸν λόγον ἔδοξεν εἶναι, καὶ μάλιστα τὸν ὅσοι ῥυθμίζειν συμβουλεύουσι τὰ ἤθη. ἤκμασε δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Τραϊανοῦ, καὶ πλεῖστον διέτριψε χρόνον παρ' αὐτῷ, καὶ τῆς ὅτι μάλιστα τιμῆς καὶ δεξιώσεως ἔτυχεν, ὡς καὶ συγκαθέζεσθαι αὐτὸν τῷ βασιλείῳ ὀχήματι. παῖς μὲν ἦν ἔτος Πασικράτους, σοφιστὴς δὲ καὶ Φιλόσοφος τὸ ἐπιτήδευμα. ἐπὶ τοσοῦτον δ' αὐτὸν τῆς κατὰ τὸ σχῆμα φασὶ σεμνότητος ἀντιποιεῖσθαι, ὡς καὶ λεοντῆν ποτὲ ἐνημμένον ποιεῖσθαι τὴν πρόοδον. φωνὴν δ' ἠρεμαίαν ἠφίει καὶ σαθρὰν· καὶ σχολαῖον μὲν, ἀλλ' ἐκ ἀναβεβλημένον βάδισμα. καὶ τὰ λοιπὰ δὲ τῶν κινημάτων οὐκ ἀσύμφωνα· ἰσχνός τε ἦν, καὶ οὐδὲ μέγας τὸ σῶμα. τοῦτον πολλοὶ φασι καὶ ποικίλους γράψαι λόγους· οἱ δ' εἰς ἡμετέραν φθάσαντες γνῶσιν, τὸν ὀγδοήκοντα ἐπλήρωσαν ἀριθμόν. Χρυσόστομον δ' αὐτὸν οἱ λόγοι τῇ κατ' αὐτὸν γενεᾷ δεδώκασιν ἐπονομάζειν. ἔστι μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην, τὸ πλεῖστον αὐτοῦ τῶν λόγων, ὃς ἡμεῖς ἴσμεν, συμβουλευτικόν. εἶα δ' εἰκὸς καὶ τῷ συμ-

βελευτικῷ παραπλεκόμενον τὸ οἷον δικανικὸν, παραπλήσιον τὴν ἀρετὴν καὶν τῷ μέρει τῷδε τῷ λόγῳ δεικνύει, καὶ μάλιστα τῶν ἄλλων ὁ Ῥοδιακός. δριμύς τε γάρ ἐστι τοῖς ἐνθυμήμασι, καὶ τὸ συνεσταλμένον, πρός γε τὸν αὐτῷ χαρακτῆρα τῶν λόγων ἔχων, καὶ τὸ ἔντονον μετὰ τῷ γονίμῳ πλετῶν. ἄριστος δὲ τοῖς παραδείγμασι, καὶ πολύς ἐστι πανταχῇ, καὶ ποικίλης ὕλης λαμβάνων αὐτὰ, καὶ προσφυῶς ἁρμοζόμενος. χαίρει δὲ μάλιστα καὶ μυθολογήμασι τὰς παραινέσεις συνδιαπλέκειν, διὸ καὶ τὸ ὠφελὲς διώκειν δοκεῖ. σπάνιον γὰρ εἴ τις εὕροι κατὰ τὸν Πλατωνικὸν ζῆλον τοῖς διαρμα καὶ ὄγκον ἐνεργαζομένοις τῷ λόγῳ, ὥσπερ ἐν τῷ βορυσθενικῷ, μύθοις αὐτὸν ἀποχρώμενον. ὠφελὴς μὲν ἔν ἔστι τὰ πολλὰ, ὡς ἔφθην εἰπὼν, ταῖς ἐννοίαις· καὶ τῶν τε καθωμιλημένων αὐτῷ καὶ ἐπιπολαζουσῶν αἱ λέξεις· καὶ ἡδὲν ἡδ' ἡ σύνταξις ἡδ' ἐπὶ τὸ βαθύτερον, ἡδ' ἐπὶ τὸ καθηδυνόμενον, ἐκνευτερίζει. καὶ τό γε ἐπὶ τοῖς ῥήμασι καὶ τῇ συμπλοκῇ τῶν ὀνομάτων; τῷ σαφῶς ἂν τις ἐλπίσειε τὸν συγγραφέα κατεσχάσθαι. ἀλλὰ τό γε διὰ μακρῷ τὴν τῆς διανοίας ἀπόδοτιν προϊέναι, καὶ ταῖς ἐπιβολαῖς ἐκ τῷ ἐπὶ πλεῖσον τὸν λόγον διαπεπλέχθαι, ἐκ ἐπὶ μικρῷ τῆς τοιαύτης αὐτὸν ἐκκλείει ἰδέας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν παραλλαγὴ[1]) ἰδέας, καὶ χαρακτῆρος ἰδίωμα, ἀλλ' ἐκ αἰτίας ἴσως ἔνδειξιν ἔχει. τὸ δ' ἐπὶ μακρότατον ἀποτείνειν τὰ προοίμια, ἢ τὰ οἷον προοίμια, ἐκ ἔτι ἀφίησιν αὐτὸν τὸ μὴ ἀντὶ ἐχὶ πολιτικῷ καὶ συγγραφικῷ τύπῳ τὸν ἐπὶ ταῖς συνουσίαις ἀλλάξασθαι παραδεδυκότα, καὶ μείζω τὴν κεφαλὴν, ὡς ἐν τῷ λόγῳ, τῷ λοιπῷ σώματος διαπλάττειν. τῶν τοίνυν λόγων αὐτῷ τέσσαρες, περὶ βασιλείας μέν εἰσιν εἰρημένοι. καὶ ὁ πέμπτος δὲ, λιβυκὸς ἐπιγραφόμενος, μῦθον μὲν λίβυν ἀπαγγέλλει, ἐκείνων δ' ἐστὶν ἐξημμένος. ὁ δ' ἕκτος, καὶ περὶ τυραννίδος δίεισι. καὶ περὶ ἀρε-

1) Παραλλαγῆς margo Morell.

μετὰς ὁ ἐπὶ τούτῳ. ὁ δὲ ὄγδοος, Διογένης μὲν ἡ Ἰσθμιος ἐπιγραφὴν ἔχει, πράξιν δέ τινα καὶ λόγους Διογένους κατὰ τὰ Ἰσθμια διαγγέλλει. καὶ ὁ Θ', Διογένης, ἢ περὶ οἰκετῶν. καὶ παραινεῖ μὲν ἅπαντας δι' ἑνὸς προσώπου (αὐτοῦ) ἕκαστον μὲν πολλὴν ἐπιστροφὴν καὶ ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι αὐτοῦ, ὀλίγην δὲ τῶν ἔξωθεν συμπιστόντων· καὶ μὴ χρῆναι φεύγοντα διώκειν οἰκέτην. ἄτοπον γὰρ ἐκείνους μὲν κακὸς ὄντας ἐλπίζειν ἄνευ τῶν δεσποτῶν ἄμεινον βιώσεσθαι, τοὺς δεσπότας δὲ μὴ ἀξίους φαύλους εἶναι, μὴ νομίζειν ἄμεινον διάξειν, εἰ μὴ παραπολαύοιεν τῆς τῶν δραπετῶν σκαιότητος. ὁ δὲ δέκατος, Τρωϊκὸς μὲν ἔλκει τὴν ἐπιγραφὴν, ὑπὲρ τοῦ μὴ ἁλῶναι δὲ τὸ Ἴλιον, διεσπάδασεν· Ὁμήρου τε κατὰ τὸ τραχύτερον προσφέρεται. καὶ ὅσα ἄλλα κατὰ τὴν Ἰλιάδα αὐτῷ πεποίηται, τἀναντία τούτοις πραγματεύεται. ὁ δὲ Ὀλυμπικὸς, ἢ περὶ τῆς πρώτης τοῦ θεοῦ ἐννοίας· αὐτὸ τοῦτο πειρώμενος ἐπιδεικνύειν, ἀθέατός ἐστιν. ὁ δὲ δωδέκατος ἐν Ἀθήναις περὶ Φυγῆς ἐπιγραφὴν ἔχων, εἴρηται μὲν ἐν αὐτοῖς, δίεισι δὲ, ὡς ἔδει ἡ Φυγὴ χαλεπόν· καὶ ὅτι πλοῦτος μὲν καὶ δόξα καὶ δυναστεία θᾶττον ἀπὸ τῶν ἐχόντων ἐπὶ τοὺς μηδ' ἐλπίσαντας μεταῤῥεῖ· τὸ δὲ φιλοσοφεῖν, καὶ τὴν ἀρετὴν ἀσκεῖν, διὰ βίου τε κτῆμα διαμένει ἀγαθὸν, καὶ ἀποῤῥομένοις συνέπεται. ὁ δὲ τρισκαιδέκατος Εὐβοϊκὸς ἢ κυνηγετικὸς ἔλαχεν ἐπιγραφήν. εἰσάγει δέ τινας ἐν Εὐβοίᾳ τοιοῦτον βίον βιοῦντας· δι' ὧν κατασκευάζει, ὡς ὁ ἀπραάγμων βίος, εἰ καὶ πενόμενος εἴη, πολλῶν τῶν ἐν ἄσει θορυβεμένων τε καὶ τρυφώντων ἡδίων τε καὶ λυσιτελέστερος. Ῥοδιακὸς δὲ ὁ ιδ' ἐπιγράφεται. ἐν τούτῳ ἔθος ἄλογον παρὰ Ῥοδίοις ἐτιμᾶτο ἐπιπολάζον [2]), τὸ δ' ἦν, ὃς ἐβούλοντο τιμᾶν ἀνδριάσι, τούτοις μὲν ἀνδριάντα ἀνίστασαν ἐδάφους· τοὺς δὲ τοῖς πάλαι ἀνεστηκότας, τούτων αἴρει ἢ τὰς ἐπιγραφὰς μεταξέοντες, εἰς

2) ἐπιπολάσαν margo Morell.

τὰ τῶν μελλόντων τιμηθῆναι ὀνόματα· ἤπτῳ χρόνῳ μηδὲ φαινομένων ἐπιγράφοντες· τῶν τε οἰχομένων, τότε ἐπ' αὐτοῖς, τιμὴν ἐλυμαίνοντο· καὶ ὃς τιμᾶν ὑπεπλάττοντο, ἀλλοτρίοις καὶ κατ' ὀδὲν ἐοικυίοις εἰκόσιν. ἐνύβριζον. ἐν τῷδε τῷ λόγῳ μεγάλη τῆ ἀνδρὸς τῆς ἀνασκευαστικῆς ἰσχὺς διαφαίνεται. ὁ δὲ πεντεκαιδέκατος πρὸς Ἀλεξανδρεῖς μὲν ἐπιγέγραπται· δήμῳ δὲ Φύσιν ἀναπτύσσων, ταύτης κατατρέχει· καὶ ὅτι μὴ χρὴ τὸν Ἀλεξανδρέων δῆμον, ἴδια πολλὰ, τὰ πρὸς ἀρετὴν παρακαλοῦντα ἔχοντα, τῆς ἐν τῷ κοινῷ ἐπιπολαζούσης ταραχῆς καὶ ἀταξίας καὶ αὐτὸν εἶναι ἀνδραποδῶν· μάλιστα δὲ παραφυλάττεσθαι τὸ ἀμάρτημα, κατὰ τὰς δημοτελεῖς πανηγύρεις, καὶ τὰ θέατρα. Ταρσικοὶ δὲ δύο ἐφεξῆς ἐπιγραφῆς ἔτυχον. ὧν ὁ μὲν πρῶτος ἔπαινόν τινα τῆς πόλεως ἐπιτρέχων, ἐκ εὐδαίμονας ἐκείνας ἀποφαίνει τῶν πόλεων, ὅσαι κρήνας καὶ ποταμοὺς καὶ κάλλη ϛοῶν, καὶ οἰκοδομημάτων, καὶ καρπῶν ἀφθονίας καὶ τὰ παραπλήσια προβάλλονται· ἀλλ' ἐν ὅσαις τάξις καὶ ἀρετὴ τῶν πολιτευομένων διαδείκνυται. ἔτος ὁ λόγος καὶ παράλογόν τι καὶ ἐφύβρισον ἔθος κατὰ φωνῆς ἀπήχησιν τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι πραττόμενον εὐθύναις ὑπάγει, παραινῶν ἀπέχεσθαι[3]) τὸς χρωμένους, ἢ μᾶλλον αὐτὸς πληκτικώτερον καθαπτόμενος. ὁ δὲ δεύτερος παραινεῖ, μὴ συκοφαντικῶς πρὸς τὸς ἄρχοντας διακεῖσθαι, μηδ' ἐπὶ τοῖς βραχέσι τῶν παραλυπέντων, εὐθὺς ἀνερεθίζεσθαι, καὶ ἐπαιτιᾶσθαι τότες. ὁ δὲ ιή, ὃς ἐκ ἐπιγέγραπται, ἐν Κελαιναῖς ἐρρήθη τῆς Φρυγίας. διαλαμβάνει δὲ, ὡς ἐκ ἀρετῆς εἴη σημεῖον τὸ κομᾶν, ὥσπερ ἐδ' ἄλλό τι τῶν σχημάτων (τῶν) περὶ τὸ σῶμα, ὥσπερ ἐδὲ τέτων τὰ ἐναντία. διαπλέκεται δ' αὐτῷ καὶ τῆς πόλεως ἔπαινος. τὸν δὲ ιϑ' μηνύει ἡ ἐπιγραφὴ, ῥηθῆναι μὲν ἐν τῷ Βορυσθένει, ἀναγνωσθῆναι δὲ ἐν τῇ πατρίδι· ἐν ᾗ ἄλλά

τε

3) ἀποσχέσθαι margo Morell.

τε διεστη ὁ συγγραφεὺς, καὶ κατὰ τὸν Πλατωνικὸν συνομολογεῖ ζῆλον περὶ τὸ δημιουργὸν τῶν ὅλων τοῖς Βοιωθενίταις διειλέχθαι, τῆς τε τοῦ παντὸς διακοσμήσεως καὶ κινήσεως, καὶ τῶν ἐν αὐτῷ στοιχείων. ἔχεται δὲ τινος λαμπρότητος καὶ σεμνότητος ὅτος ὑπὲρ τὸν ἄλλος ὁ λόγος. καὶ ὁ Κορινθιακὸς δὲ κ' ὢν, ἐν Κορίνθῳ μὲν ἐρρήθη, ἐπιτίμησιν δ' αὐτῶν διαπεραίνει· ἀνθ' ὧν εἰκότως τὰ πρῶτα τιμήσαντες αὐτὸν, ὕστερον ἀποδημήσαντος, ἐκ διαβολῆς ἀ δικαίας περιείλοντο τὸ γέρας. ἐγγὺς δ' ἔστι τοῦ Ῥοδιακοῦ κατὰ τὴν ἐν λόγοις ῥώμην καὶ ἀρετὴν ὅτος. ἡ δὲ τοῦ οἷον προοιμίου παράτασις κάντεῦθαι, ὡς καὶ παρὰ μικρὸν πανταχοῦ, τῆς ἀρετῆς ἀ μετέχει. τοῦ δὲ εἰκοστοῦ πρώτου ἡ ἐπιγραφὴ περὶ τῆς πρὸς Ναικέας ὁμονοίας τῶν Νικομηδέων ἐστί· καὶ τοῦτον ὑπέρχεται τὸν ἀγῶνα ὁ λόγος, εὐκαίρως διὰ τῆς ἡδονῆς προενηνεγμένος. μᾶλλον γὰρ ὕτω ταῖς ψυχαῖς τὸ πιθανὸν ἐθέλει διαδύειν. τὸν δὲ δεύτερον καὶ εἰκοστὸν ὑπὲρ Νικαίας εἰρῆσθαι ἡ ἐπιγραφὴ δηλοῖ, περὶ ὁμονοίας, πεπαυμένης τῆς στάσεως· αὐτὸ δὲ τοῦτο διατίθησιν ὁ καιρὸς, ἔπαινον τοῦ γεγονότος. ὁ δὲ κγ', περὶ τῆς πρὸς Ἀπαμεῖς ὁμονοίας εἴρηται ἐν τῇ πατρίδι· αὐτὸ δὲ διαπράττεται τοῦτο. καὶ ὁ ἐφεξῆς δὲ περὶ ὁμονοίας, πρὸς τοὺς Προυσαεῖς παρακαλεῖ τοὺς Ἀπαμέας. ὁ δὲ κε, διάλεξίς ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι· ἄγνοιαν δὲ ὑποπλάττεται τῆς αἰτίας ὁ διαλεγόμενος, δι' ἣν μηδὲν χρήσιμον αὐτοῦ τῶν λόγων προβεβλημένων, ἡδέως καὶ ποθοῦντες ἀκούσι. πολιτικὸς δέ ἐστι τῷ εἰκοστῷ ἕκτῳ ἡ ἐπιγραφή· (καὶ) εἴρηται ἐν τῇ πατρίδι. ὥσπερ καὶ ὁ ἐφεξῆς φιλοφρονούμενος ὑπάρχων αὐτῇ, ἀνθ' ὧν τιμᾷς τὸν φιλοφρονούμενον ἐδεξιοῦτο... ἀπολογισμὸς δέ ἐστιν ὁ μετ' αὐτὸν, ὅπως διέκειτο πρὸς τὴν πατρίδα. ὁ δὲ κθ', πρὸ τοῦ φιλοσοφεῖν μὲν ἐν τῇ πατρίδι ἐπιγράφεται, τοὺς δ' ἐπιχειρήσαντας καταλεύειν αὐτόν τε καὶ σὺν αὐτῷ ἕτερον· εἶτα δὲ καὶ πυρὶ τὴν οἰκίαν δῆναι. τοῦτον ἠρέμα πως ἐπιτιμῶν, τὸ πλανᾶσθαι ἐπὶ τῆς ξένης, τῆς οἴκοι

διατριβῆς[4]), (διὰ) τὰς ἐν πόλει ἀταξίας ἄμεινον κατασκευάζει. ἡ δὲ τῶν πολιτῶν ὀργὴ κατ' αὐτῆ, διότι φησὶ καταῤῥέουσαν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἀνέλαβε τὴν οἰκίαν. καὶ ὁ λ' δὲ δημηγορίαν ἐν τῇ πατρίδι, τὴν ἐπιγραφὴν φέρων, εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἀποβλέπει. καὶ ὁ πρῶτος καὶ τριακοστὸς ἐν τῇ πατρίδι μὲν ἐλέχθη, πολιτικὸς δ' ἐπιγέγραπται ἐν ἐκκλησίᾳ· καὶ συμβουλεύει τῶν εἰς ἀλλήλους ὕβρεων ἀποσχομένους καὶ προπηλακισμῶν, τὴν σάσιν εἰς ὁμόνοιαν διαλύειν. ὡσαύτως ἐν τῇ πατρίδι μὲν ἐλέχθη καὶ ὁ ἐφεξῆς. ὃ δὲ ἐπιγράφεται, παραίτησις ἀρχῆς ἐν τῇ βουλῇ, τοῦτο καὶ ἐνδείκνυται. ἐκ ψηφίσματος γὰρ ἀρχὴν ὁ συγγραφεὺς ἠρημένος παραιτεῖται. ὁ δὲ λγ', περὶ τῶν ἔργων ἐν βουλῇ τὴν ἐπιγραφὴν παρέχων, ἔπαινον μέν τινα τῆς βουλῆς ἐπιτρέχει, ἀπολογεῖται δὲ ὑπὲρ ὧν ὁ Δίων ὑπενοεῖτο, ὡς μὴ τὰ τοῦ παιδὸς ἔργα καὶ αἱ πράξεις αἱ κατὰ τὴν πόλιν τῆς πατρικῆς εἰσι βουλῆς ἐξημμέναι. ὁ ἐφεξῆς δὲ πρὸς Διόδωρον ἐπιγραφόμενος, προτροπήν μέν τινα ἐπ' ἀρετὴν εἰσάγει. ἐπαινεῖν δὲ τὴν πόλιν φησὶ, δι' ὧν τὸν ἐγκωμιάσαντα Διόδωρον ἐπαίνοις περιβάλλει. ὁ δὲ λέ, περὶ Αἰσχύλου καὶ Σοφοκλέους, καὶ Εὐριπίδου, ἢ περὶ τῶν Φιλοκτήτου τόξων ἐπιγεγραμμένος, τὴν τοῦ Φιλοκτήτου πλάττει ἐξαπάτην, ἣν προβεβλημένος Ὀδυσσεὺς, λαβὼν ὤχετο τὰ τόξα. τῷ δὲ ς' καὶ λ' λόγῳ ἡ μὲν ἐπιγραφὴ περὶ Ὁμήρου λέγει, ἔπαινός τις δὲ τοῦ ποιητοῦ διϋφαίνεται· ὥσπερ καὶ τῷ περὶ Σωκράτους ἐπιγραφομένῳ τοῦ φιλοσόφου. ὁ δὲ περὶ Ὁμήρου καὶ Σωκράτους λή λόγος ὢν, ζηλωτὴν Ὁμήρου Σωκράτην καὶ μαθητὴν ἐπιδεικνύει[5]· καὶ τό, τε οἰκεῖον τῆς (τῶν παραδειγμάτων) μετοχειρήσεως ἐκεῖθεν ἀναμαθεῖν τὸν φιλόσοφον ἐπιδεικνύει, καὶ τὴν ἄλλην τοῦ λόγου χάριν καὶ δύναμιν ἐναπομάξασθαι. ὁ δὲ λθ',

4) διατριβῆς τὰς ἐν πόλει ταύτας. margo Morell.
5) al. ἐπιδείκνυσι m. Morell.

λθ', Ἀγαμέμνων ἢ περὶ βασιλέως ἐπιγραφόμενος, διέξεισιν, ὡς δεῖ συμβούλων τοῖς ἀρίστοις τὸν βασιλέα κεχρημένον, ἐκείνοις τε πείθεσθαι, καὶ μὴ κατὰ τὸ δοκοῦν ἀπαυθαδιάζειν. καὶ ᾧ δὲ Νέστωρ ἡ ἐπιγραφὴ, ὅπως κεχρῆσθαι προσῆκε τῇ πρὸς τοὺς βασιλεῖς παραινέσει περιλαμβάνεται. ὁ δὲ ἐφεξῆς, Ἀχιλλεὺς οὐ πειθόμενος τῷ Χείρωνι, προνοίᾳ καὶ τέχνῃ, ἀλλὰ μὴ θράσει καὶ χειρῶν ἰσχύϊ συμβουλεύοντι μεταχειρίζεσθαι πόλεμον, ὕστερον οὐκ ἀπώνατο τῆς ἀπειθείας. καὶ ὁ Φιλοκτήτης δὲ, παράφρασίς ἐστι τοῦ κατ' αὐτὸν ἀτυχήματος· ἐφ' οἷς ὁ Νέσος[6]) καὶ ἡ Δηϊάνειρα, τῶν ἀπιθάνως περὶ αὐτοὺς πεπλασμένων διά τινος θεραπείας[7]), εἰς εἰρμόν τινα καὶ τάξιν δοκεῖ τὸ ἀπίθανον μεταῤῥυθμίζειν. καὶ ὁ Χρυσηΐς, ἔπαινός ἐστι Χρυσηΐδος. ὁ δὲ περὶ βασιλείας καὶ τυραννίδος, περὶ αὐτῶν τούτων διαλαμβάνει. καὶ οἱ ἐφεξῆς δὲ τρεῖς περὶ τύχης λόγοι, χαρίεντά τινα καὶ φιλοσοφίας ἅμα ἐχόμενα θεωρήματα διατυποῦσιν. ὡσαύτως καὶ οἱ μετὰ τούτους περὶ δόξης τρεῖς λόγοι, συμβουλεύουσι καὶ παραινοῦσι, μηδένα λόγον τῆς τῶν πολλῶν δόξης ποιεῖσθαι· καλὰ δὲ καὶ ὠφέλιμα τῇ παραινέσει συνδιαπλέκεται[8]) θεωρήματα. ὁ δὲ νβ', περὶ ἀρετῆς καὶ ἐπιγράφεται καὶ δίεισι. περὶ φιλοσοφίας δὲ ἔστιν ὁ νγ'. καὶ ὁ μὲν νδ', περὶ τοῦ φιλοσόφου· ὁ δὲ νε', περὶ τοῦ σχήματος ἐπιγεγραμμένος, δείκνυσιν, ὡς οὐ χιτῶνι καὶ ὑποδήματι φιλοσόφων, οὐ[9]) κατεσχηματισμένῳ εἴδει, φιλόσοφός ἐστιν. ὁ δὲ νϛ', περὶ πίστεως ἐπιγραφῆς τυχὼν, καὶ ὁ ἐφεξῆς περὶ ἀπιστίας, προτρέπονται φυλάσσεσθαι τὸ θαῤῥεῖν, καὶ καταπιστεύειν καὶ τοῖς μάλιστα φιλεῖν δοκοῦσι. πολλοῖς γὰρ πιστεύσασι μὲν, μεγάλη ἀπήντησε συμφορά· ἀπιστίᾳ δὲ φραξαμένοις λαμπρὰ περιγέγονε σωτηρία. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὁ περὶ ἀπιστίας λόγος· ὁ δὲ πρὸ αὐτοῦ

 διέξει-

6) al. Νέσσος m. Mor.
7) ἴσ. Τερατείας m. Mor.
8) al. συμπλέκεται et
9) al. οὐδὲ m. Mor.

διέξεισιν, ὡς καὶ τὸ πιστεύεσθαι ὡς ἐπίπαν, μεγάλα τὸν πιστευομένους ἐζημίωσεν. ἡ δ' ὑπόθεσις τῇ νῦ λόγῳ, ὥσπερ καὶ ἡ ἐπιγραφὴ, περὶ νόμου ἐστίν· ὡς καὶ ἡ τῇ νθ' περὶ ἔθους· ὃ πράττειν μὲν ὅσα ὁ νόμος, ἀποδείκνυσι· μεθ' ἡδονῆς δὲ καὶ πειθοῦς μᾶλλον, ἢ βίας, καὶ ἀσφαλέστερον. δύο δὲ οἱ ἐφεξῆς περὶ φθόνου διαλαμβάνουσι. καὶ ὁ ξβ' περὶ πλούτου, τὸ ὀχληρὸν, αὐτῇ καὶ ἐπίβουλον σηλιτεύων, καὶ πολλῷ λυσιτελεστέραν αὐτῇ παρισῶν τὴν μετὰ δικαιοσύνης πενίαν. ὁ δὲ ξγ' ἐπιγράφεται, τῶν ἐν Κιλικίᾳ, περὶ ἐλευθερίας. ἐκεῖνον δὲ ἐλεύθερον παρισᾷ, ὃς τῶν ἐν αὐτῷ κύριος εἴη παθῶν, κἂν μύριοι ἔξωθεν αὐτῇ τῷ σώματος ὦσι δεσπόται· καὶ δοῦλον ἐκεῖνον, ὃς ἀνδραπόδου ἐστὶ παθῶν, εἰ καὶ πάσης[10]) ἄρχειν τῆς οἰκουμένης δοκεῖ. εἰς τὴν αὐτὴν δ' ἀναφέρεται[11]) διάνοιαν καὶ ὁ ἐφεξῆς, περὶ δουλείας καὶ ἐλευθερίας ἐπιγραφὴν ἔχων· ὥσπερ καὶ ὁ ἐφεξῆς δεύτερος, περὶ δούλων ὤν. καὶ ὁ μετ' αὐτὸν δὲ, περὶ λύπης, ὡς ἃ χρὴ παρεγγυᾶται τὸν γενναῖον καὶ νοῦν ἔχοντα ἄνδρα ὑποκαταπλίνεσθαι[12]) τῷ πάθει, περιεργᾶν δὲ μᾶλλον, καὶ ἀποτρίβεσθαι. καὶ ὁ ξζ', περὶ πλεονεξίας ὤν, ἀποτρέπεσθαι ταύτην παρεγγυᾷ. καὶ ὁ ξή, ὥσπερ ἐπιγέγραπται περὶ λόγου καὶ ἀσκήσεως, τοιαύτην καὶ τὴν ὑπόθεσιν ὑποβάλλει. περὶ δὲ τῆς αὐτῇ φιλητικοίας ὁ ξθ', καὶ ἐπιγράφεται καὶ διαλαμβάνει. ὁ δὲ ο', ἐπιγραφῆς μὲν περὶ ἀναχωρήσεως τυγχάνει· κατασκευάζει δὲ, ὡς οὐχὶ τὸ τοὺς ἐρήμους διώκειν, ἀναχώρησίς ἐστι παθῶν καὶ τῶν ἐν βίῳ θορύβων· ἀλλὰ τὸ εἰς ἑαυτὸν ἐπεστράφθαι, καὶ σπεύδειν γνῶναι ἑαυτὸν τῆς ἀπὸ τῶν ἄλλων κακίας παρ' ὀλίγον ἔχοντα λόγον. περὶ κάλλους δὲ ὁ μετὰ τοῦτον λόγος, ὃν ἐπιγέγραπται τρόπον, τὸν αὐτὸν καὶ περὶ νεανίσκου διέξεισιν· ἐν ᾧ ὡς ἃ παρὰ πᾶσιν ἔθνεσι καὶ βαρβάροις τὰ αὐτὰ

10) al. συμπάσης. 11) δὲ φέρεται et
12) al. κατακλίνεσθαι m. Morell.

αὐτὸ νομίζεται κάλλος, ἄλλο δὲ παρ' ἄλλοις νικᾷ. ὁ δὲ οβ'. περὶ εἰρήνης, καὶ πολέμου, τήν τε ἐπιγραφὴν προβάλλεται, καὶ διαλαμβάνει. ὁ δὲ ογ', ὅτι εὐδαίμων ὁ σοφός. καὶ ὁ ἐπ' αὐτῷ, περὶ εὐδαιμονίας. ὁ δὲ ἐπὶ τούτοις, περὶ τοῦ δαίμονος· δαίμονας δὲ καλεῖ, τοὺς ὅσοι λαχόντες ἀρχὴν ἑτέρων, ἄμεινον πράττειν τοὺς ἀρχομένους ἢ καὶ χεῖρον μετεσκεύασαν. περὶ δὲ τοῦ βουλεύεσθαι [13]) ὁ οϛ' διαλαμβάνει. ὁ δὲ οζ', διατριβὴ περὶ τῶν ἐν συμποσίῳ τὴν ἐπιγραφὴν πεποιημένος, τινὰ τῶν ἐν αὐτῷ διέξεισι συμπιπτόντων· καὶ ὡς ὁ πολὺς ἄνθρωπος τηνικαῦτα πρὸς φιλοσοφίαν ὁρᾶν εἴωθεν, ἡνίκα αὐτοῦ ὁ βίος ἀνίαις περιῤῥεῖται. ὁ δὲ οη', καὶ ὁ μετ' αὐτὸν μελαγκόμας, α' καὶ β' ἐπιγεγραμμένοι, ἔπαινόν τε διαγράφουσι τοῦ νεανίσκου, καὶ μνήμην ἐπὶ χρηστοῖς τελευτήσαντος καὶ λύπην. ὁ δὲ π', Χαρίδημος μὲν αὐτῷ ἡ ἐπιγραφή· ἔπαινον δὲ καὶ πένθος ἐπὶ τελευτήσαντι συνδιαπλέκει τῷ νέῳ.

ΕΚ ΤΩΝ ΣΟΥΙΔΑ.

Δίων ὁ Πασικράτους, Προυσαεὺς, σοφιστὴς καὶ φιλόσοφος· ὃν Χρυσόστομον ἐκάλεσαν· ἀντεποιεῖτο δὲ σεμνότητος, ὡς καὶ λεοντῆν φοροῦντα προϊέναι. ἦν δὲ λεπτὸς τὸ σῶμα· καὶ διέτριψε τὸ πλεῖστον παρὰ Τραϊανῷ Καίσαρι· ὡς καὶ συγκαθέζεσθαι ἐν τῷ βασιλικῷ ὀχήματι. ἔγραψεν, εἰ φθαρτὸς ὁ κόσμος· ἐγκώμιον Ἡρακλέους καὶ Πλάτωνος· ὑπὲρ Ὁμήρου πρὸς Πλάτωνα, δ'. περὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἀρετῶν, η'.

13) al. βούλεσθαι m. Mor.

ΕΚ ΤΩΝ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ, ΠΕΡΙ ΔΙΩΝΟΣ.

Δίωνα δὲ τὸν Πρυσαέα, οὐκ οἶδ' ὅ, τι χρὴ προσειπεῖν, διὰ τὴν ἐς πάντα ἀρετήν. ἀμαλθείας γὰρ κέρας ἦν, τὸ τῦ λόγυ, ξυγκείμενος μὲν τῶν ἄρισα εἰρημένων τοῖς ἀρίσοις, βλέπων δὲ πρὸς τὴν Δημοσθένυς ἠχώ, καὶ Πλάτωνος, ᾗ καθάπερ αἱ μαγάδες τοῖς ὀργάνοις προσηχεῖ ὁ Δίων τὸ ἑαυτῦ ἴδιον ξὺν ἀφελείᾳ ἐπεσραμμένῃ. αἴρεσιν δὲ ἐν τοῖς Δίωνος λόγοις καὶ ἡ τῦ ἤθυς κρᾶσις. ὑβριζόσαις τε γὰρ πόλεσι πλεῖσα ἐπιπλήξας, ὁ Φιλολαΐδορος, ὐδὲ ἀηδὴς ἔδοξεν, ἀλλ' οἷον ἵππων ὕβριν χαλινῷ καταρτύνων. μᾶλλον δὲ μάσιγι· πόλεών τε εὐνομυμένων ἐς ἐπαίνυς κατασὰς, ὐκ ἐπαίρεσιν αὐτὰς ἔδοξεν, ἀλλ' ἐπισρέφειν μᾶλλον ὡς ἀπολυμένας, εἰ μεταβάλοιντο. ἦν δὲ αὐτῷ καὶ τὸ τῆς ἄλλης φιλοσοφίας ἦθος ὐ κοινὸν, ὐδ' εἰρωνίζον, καὶ ἐμβριθῶς μὲν ἐγκείμενον, κεχρωσμένον δὲ οἷον ἡδύσματι, τῇ πραότητι. ὡς δὲ καὶ ἱσορίαν ἱκανὸς ἦν συγγράφειν, δηλοῖ τὰ Γετικά. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐς Γέτας ἦλθεν, ὁπότε ἠλᾶτο. τὸν δὲ Εὐβοέα, καὶ τὸν τῦ Ψιττακῦ ἔπαινον, καὶ ὁπόσα ὐχ ὑπὲρ μεγάλων ἐσπάδασαι τῷ Δίωνι, μὴ μικρὰ ἡγώμεθα, ἀλλὰ σοφισικά. σοφισῦ γὰρ τὸ καὶ ὑπὲρ τοιύτων σπεδάζειν. γενόμενος δὲ κατὰ χρόνυς, ὑς Ἀπολλωνίός τε ὁ Τυανεὺς, καὶ Εὐφράτης ὁ Τύριος ἐφιλοσόφυν, ἀμφοτέροις μὲν ἐπιτηδείως εἶχε, καίτοι διαφερομένοις πρὸς ἀλλήλυς, ἔξω τῦ φιλοσοφίας ἤθυς. τὴν δὲ ἐς τὰ Γετικὰ ἔθνη πάροδον τῦ ἀνδρὸς, φυγὴν μὲν ὐκ ἀξιῶ ὀνομάζειν, ἐπεὶ μὴ προσετάχθη αὐτῷ φυγεῖν, ὐδὲ ἀποδημίαν, ἐπειδὴ τῦ φανερῦ ἐξέση, κλέπτων ἑαυτὸν ὀφθαλμῶν τε, καὶ ὤτων, καὶ ἄλλα ἐν ἄλλῃ γῇ πράττων, δέει τῶν κατὰ τὴν Ῥωμαίων τυραννίδα, ὑφ'

ὧν

ὧν ἠλαύνετο φιλοσοφία πᾶσα. φυτεύων δὲ, καὶ σκάπτων, καὶ ἐπαντλῶν βαλανείοις, καὶ κήποις, καὶ πολλὰ τοιαῦτα ὑπὲρ τροφῆς ἐργαζόμενος, οὐδὲ τοῦ σπουδάζειν ἠμέλει, ἀλλ' ἀπὸ δυοῖν βιβλίοιν ἑαυτὸν ξυνεῖχε· ταυτὶ δὲ ἦν ὅ, τε Φαίδων ὁ τοῦ Πλάτωνος, καὶ Δημοσθένης ὁ κατὰ τῆς πρεσβείας. θαμίζων δὲ ἐς στρατόπεδα, ἐν οἷσπερ εἰώθει τρύχεσθαι, καὶ τοὺς στρατιώτας ὁρῶν ἐς νεώτερα ὁρμῶντας ἐπὶ Δομετιανῷ ἀπεσφαγμένῳ, οὐκ ἐφείσατο, ἀταξίαν ἰδὼν ἐκραγεῖσαν, ἀλλὰ γυμνὸς ἀναπηδήσας ἐπὶ βωμὸν ὑψηλὸν, ἤρξατο τοῦ λόγου ὧδε·

Αὐτὰρ ὃ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς·

καὶ εἰπὼν ταῦτα, καὶ δηλώσας ἑαυτὸν, ὅτι μὴ πτωχὸς, μηδ' ὃν ᾤοντο, Δίων δὲ εἴη ὁ σοφὸς, ἐπὶ μὲν τὴν κατηγορίαν τοῦ τυράννου πολὺς ἔπνευσε, τοὺς δὲ στρατιώτας ἐδίδαξεν ἄμεινον φρονεῖν τὰ δοκοῦντα Ῥωμαίοις πράττοντας. καὶ γὰρ καὶ ἡ πειθὼ τοῦ ἀνδρὸς, οἵα καταθέλξαι καὶ τοὺς μὴ τὰ Ἑλλήνων ἀκριβοῦντας. Τραϊανὸς γοῦν αὐτοκράτωρ ἀναθέμενος αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ῥώμης ἐς τὴν χρυσῆν ἅμαξαν, ἐφ' ἧς οἱ βασιλεῖς τὰς ἐκ τῶν πολέμων πομπὰς πομπεύουσιν, ἔλεγε θαμὰ ἐπιστρεφόμενος πρὸς τὸν Δίωνα, τί μὲν λέγεις οὐκ οἶδα· φιλῶ δέ σε ὡς ἐμαυτόν· σοφιστικώτατον δὲ τοῦ Δίωνος αἱ τῶν λόγων εἰκόνες, ἐν αἷς εἰ καὶ πολὺς, ἀλλὰ καὶ ἐνεργὴς, καὶ τοῖς ὑποκειμένοις ὅμοιος.

ΣΥΝ-

ΣΥΝΕΣΙΟΥ ΔΙΩΝ, Η ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤ' ΑΥΤΟΝ ΔΙΑΓΩΓΗΣ.

Φιλόστρατος μὲν ὁ Λήμνιος αἰνιγμάτων τὸν βίον τῶν μέχρις αὐτοῦ σοφιστῶν, ἐν ἀρχῇ τῆς λόγου δύο μερίδας ποιεῖ, τῶν τε αὐτὸ τοῦτο σοφιστῶν, καὶ τῶν ὅσοι φιλοσοφήσαντες διὰ τὴν εὐγομίαν ὑπὸ τῆς φήμης ἐς τὰς σοφιστὰς ἀπηνέχθησαν· καὶ τάττει τὸν Δίωνα μετὰ τούτων· ἐν οἷς Καρνεάδην τε καταλέγει τὸν Ἀθηναῖον, καὶ Λέοντα τὸν Βυζάντιον, καὶ συχνοὺς ἄλλους καταβιώσαντας μὲν ἐπὶ φιλοσόφου προαιρέσεως· λόγου δὲ ἰδέαν σοφιστικὴν ἡρμοσμένους· ἐν οἷς ἀριθμεῖ καὶ τὸν Κνίδιον Εὔδοξον, ἄνδρα τὰ πρῶτα τῶν Ἀριστοτέλους ὁμιλητῶν, ἀλλὰ καὶ ἀστρονομίας εὖ ἥκοντα, ὁπόσην ὁ τότε χρόνος ἐπρέσβευεν. ἡμῖν δὲ ὁ Δίων τῇ μὲν περιβολῇ τῆς γλώττης, ἣν χρυσῆν εἶχεν, ὥσπερ καὶ λέγεται, σοφιστὴς ἔγω διὰ πάντων τῶν ἑαυτοῦ, εἴ τις ἀξιοῖ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς φωνῆς σοφιστικὸν ἀγώνισμα οἴεσθαι· καίτοι καὶ τοῦτο μετὰ μικρὸν ὁποῖόν ἐστιν ἐξετάσομεν· τὴν δὲ προαίρεσιν οὐχ ἧς ὁ Δίων, οὐδὲ μετὰ τούτων τακτέος, ἀλλὰ μετὰ Ἀρισοκλέους, ἀπεναντίας μέντοι καὶ ἐκείνῳ. ἄμφω μέν γε μετεσπεκτώκασιν· ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ φιλοσόφου καὶ μάλα ἐμβριθοῦς, καὶ πρόσω καθεκότος τὸ ἐπισκύνιον, ἐτέλεσεν εἰς σοφιστάς, καὶ τρυφῆς ἀπάσης οὐχ ἥψατο μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐς ἄκρον ἐλήλακεν· ἐννεάσας δὲ τῇ προσασίᾳ τῶν ἐκ τοῦ περιπάτου δογμάτων, καὶ συγγράμματα ἐξενηνοχὼς εἰς τὸν Ἕλληνας, ἄξια φιλοσόφου σπουδῆς, ἔτω τι ἧττων ἐγένετο δόξης σοφιστικῆς, ὡς μεταμέλειν μὲν αὐτῷ γηρῶντι τῆς ἐν ἡλικίᾳ σεμνότητος· κόψαι δὲ τὰ Ἰταλικά τε, καὶ Ἀσιανὰ θέατρα μελέτας ἐναγωνιζόμενον. ἀλλὰ καὶ κοτταβοις ἐδεδώκει, καὶ αὐλητρίδας ἐκόμιζε· καὶ ἐπήγγελλεν ἐπὶ τούτοις συσσίτια· ὁ δὲ

Δίων

Δίων ἐξ ἀγνώμονος σοφιστοῦ, φιλόσοφος ἀπετελέσθη· τύχῃ δὲ μᾶλλον ἢ γνώμῃ χρησάμενος, τὴν τύχην αὐτὸν διηγήσατο. ἦν δὲ δὴ καὶ τοῦ γράφοντος βίον διηγήσασθαι τὴν περὶ τὸν ἄνδρα διπλόην· ἀλλὰ μὴ ἁπλῶς οὕτω συγκαταριθμῆσαι τοῖς ἀμφὶ Καρνεάδην καὶ Εὔδοξον· ὧν ἥντινα ἂν λάβῃς ὑπόθεσιν, φιλόσοφός ἐστι μετακεχειρισμένη σοφιστικῶς, τοῦτ' ἔστι λαμυρῶς ἀπηγγελμένη καὶ δεξιῶς, καὶ πολλὴν τὴν ἀφροδίτην ἐπαγομένη. ταύτῃ καὶ παρὰ τῶν ἀνθρώπων, οὓς λέγοντες ἐκήλουν τῷ κάλλει τῶν ὀνομάτων, ἠξιοῦντο τῆς προσηγορίας τοῦ σοφιστοῦ· αὐτοὶ δ' ἂν ἀπαξιῶσαι[1]) ἐμοὶ δοκοῦσι καὶ ὡς διδόμενον δέξασθαι, φιλοσοφίας ἐν ὀνείδει τὸ τοιοῦτο τιθείσης, ἄρτι τοῦ Πλάτωνος ἐπαναστάντος τῷ ὀνόματι. ὁ δὲ, πρόσθη τε λαμπρῶς τοῖν βίοιν ἑκατέρου χωρὶς, καὶ ταῖς ὑποθέσεσι μάχεται αὐτὸς ἑαυτοῦ, λόγους ἐξενεγκὼν ἀπὸ τῶν ἐναντίων ἐνστάσεων. χρὴ δή που καὶ δι' αὐτὴν οὐχ ἥκιστα τὴν ἐν τοῖς λόγοις διαφορὰν μὴ σεσιγῆσθαι τὰ περὶ τὸν ἄνδρα. ὅπερ γὰρ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτά φησιν, ἀπολύων αὐτὸν αἰτίας συνθέντα ἔπαινον ἐπὶ ψιττακῷ τῷ ὄρνιθι· σοφιστοῦ γὰρ εἶναι μηδὲ τούτων ὑπεριδεῖν· αὐτοῦ μὲν ἂν ἔλεγχος εἶναι δόξαιε, προειπόντος, ὅτι τῶν συκοφαντουμένων ἐστὶν ὁ ἀνὴρ, ὅστις φιλόσοφος ὤν, εἰς τὸν σοφιστὴν ἕλκεται. λέγει γὰρ οὕτω· Σοφιστὰς δὲ οἱ παλαιοὶ ἐπωνόμαζον, οὐ μόνον τῶν ῥητόρων τοὺς ὑπερφωνοῦντάς τε καὶ λαμπροὺς, ἀλλὰ καὶ τῶν φιλοσόφων τοὺς σὺν εὐροίᾳ ἑρμηνεύοντας, ὑπὲρ ὧν ἀνάγκη πρότερον εἰπεῖν· ἐπειδὴ οὐκ ὄντες σοφισταὶ, δόξαντες δὲ, παρῆλθον εἰς τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην· εἶτα σαφῶς φιλοσόφους ἄνδρας ἐξαριθμεῖται· μεθ' ὧν δὴ καὶ τὸν Δίωνα, καὶ μετὰ Δίωνα ἄλλους, ὧν περὶ τοῦ τελευταίου παυόμενος, Τοσαῦτα, φησὶ, περὶ τῶν φιλοσοφησάντων ἐν δόξῃ τοῦ σοφιστεῦσαι, ταυτὸν ἑτέρως εἰπὼν, ὅτι μὴ ὄντες σοφισταὶ, τοῦ ὀνόματος ἐπεβάτευσαν.

καί-

1) γρ. ἂν ἐποιξίως margo Morell.

καίτοι μεταξύ πȣ φησὶν ἀπορεῖν, οἷ χορȣ̃ τάξει τὸν ἄνδρα, περιδέξιον δή τινα ὄντα. τί ȣ̃ν προεῖπας· τί δὲ ἐπεῖπας, ὅτι τȣ̃το μέν ἐςιν, ἐκεῖνο δὲ φαίνεται. ἀλλ' ἔγωγε ȣ̓ μικρολογȣ̃μαι πρὸς τὰς ἐναντιολογίας· συγχωρῶ δὲ τὸν Δίωνα φιλόσοφον ὄντα παῖξαι τὰ σοφιςῶν, εἰ μόνον πρᾷός ἐςι καὶ ἵλεως φιλοσοφίᾳ, καὶ μηδαμȣ̃ μηδὲν ἐπηρέακεν αὐτῇ, μηδὲ ἐπ' αὐτῇ ξυντέθεικε λόγȣς ἰταμοὺς τε καὶ κακοήθεις. ἀλλ' ȣ̃τός γε πλεῖςα δὴ καὶ μάλιςα σοφιςῶν εἰς φιλοσόφȣς τε καὶ φιλοσοφίαν ἀπηναισχύντηκεν. ἅτε γὰρ, οἶμαι, φύσεως λαχὼν ἐχȣ́σης ἰσχὺν, καὶ τὸ ῥητορεύειν αὐτὸν ἠλήθευεν, ἄμεινον ἀναπεπεισμένος εἶναι τȣ̃ ζῆν κατὰ φιλοσοφίαν, τὸ ζῆν κατὰ τὰς κοινὰς ὑπολήψεις· ὅθεν ὅ, τε κατὰ τῶν φιλοσόφων αὐτῷ λόγος ἐσπȣδάσθη σφόδρα ἀπεικονισμένος, καὶ ȣ̓δὲν σχῆμα ὀκνήσας· καὶ ὁ πρὸς Μȣσώνιον ἕτερος τοιȣ̃τος· ȣ̓ προγυμναζομένȣ τῷ τόπῳ τȣ̃ Δίωνος, ἀλλ' ἐκ διαθέσεως γράφοντος, ὡς ἐγὼ σφόδρα διϊσχυρίζομαι· πείσαιμι δ' ἂν καὶ ἄλλον, ὅστις εὔςοχος ἤθȣς εἰρωνείαν τε καὶ ἀλήθειαν ἐκ παντοδαπȣ̃ λόγȣ φωράσαι· ἐπειδὴ δὲ ἐφιλοσόφησεν, ἐνταῦθα δὴ καὶ μάλιςα ἡ ῥώμη τῆς φύσεως αὐτȣ̃ διεδείχθη. ὥσπερ γὰρ ἐπιγνȣ́σης ὀψὲ τῆς φύσεως τὸ οἰκεῖον ἔργον, ȣ̓ κατὰ μικρὸν, ἀλλ' ὅλοις τοῖς ἱςίοις ἀπηνέγθη τῆς σοφιςικῆς προαιρέσεως· ὅς γε καὶ τὰς ῥητορικὰς τῶν ὑποθέσεων ȣ̓κ ἔτι ῥητορικῶς, ἀλλὰ πολιτικῶς μετεχειρίσατο· εἴ τις ἀγνοεῖ τὴν ἐν ταυτῷ προβλήματι διαφορὰν τȣ̃ πολιτικȣ̃ καὶ τῶν ῥήτορος, ἐπελθέτω μετὰ νȣ̃ τὸν Ἀσπασίας τε καὶ Περικλέȣς ἐπιτάφιον, Θȣκυδίδȣ καὶ Πλάτωνος· ἑκάτερος θατέρȣ παραπολὺ καλλίων ἐςὶ, τοῖς οἰκείοις κανόσι κρινόμενος. ὁ δ' ȣ̃ν Δίων ἔοικε, θεωρήμασι μὲν τεχνικοῖς ἐν φιλοσοφίᾳ μὴ προσταλαιπωρῆσαι[2]), μηδὲ προσανασχεῖν φυσικοῖς δόγμασιν, ἅτε ὀψὲ τȣ̃ καιρȣ̃ μετατεθειμένος· ὄνασθαι δὲ τῆς ςοᾶς ὅσα

2) γρ. πρὸς τὸ μὴ ταλ. m. Mor.

ὅσα ἐς ἦθος τείνει, καὶ ἠῤῥενῶσθαι παρ' ὁντινοῦν τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ· ἐπιθέσθαι δὲ τῷ νουθετεῖν ἀνθρώπους, καὶ μονάρχους καὶ ἰδιώτας, καὶ καθ' ἕνα καὶ ἀθρόους, εἰς ὃ χρήσασθαι προαποκειμένῃ τῇ παρασκευῇ τῆς γλώττης. διό μοι δοκεῖ καλῶς ἔχειν ἐπιγράφειν ἅπασι τοῖς Δίωνος λόγοις, ὅτι πρὸ τῆς φυγῆς, ἢ μετὰ τὴν φυγὴν, οὐχ οἷς ἐμφαίνεται μόνοις ἡ φυγὴ, καθάπερ ἐπέγραψαν ἤδη τινὲς, ἀλλ' ἁπαξάπασιν. οὕτω γὰρ ἂν εἴημεν, τούς τε φιλοσόφους, καὶ τοὺς αὐτὸ τοῦτο σοφιστικοὺς λόγους διειληφότες ἑκατέρους χωρὶς, ἀλλ' οὐχ ὥσπερ ἐν νυκτομαχίᾳ περιτευξόμεθα αὐτῷ, νῦν μὲν βάλλοντι Σωκράτην καὶ Ζήνωνα τοῖς ἐκ Διονυσίων σκώμμασι, καὶ τοὺς[3]) ἀπ' αὐτῶν ἀξιοῦντι πάσης ἐλαύνεσθαι γῆς καὶ θαλάττης, ὡς ὄντας κῆρας πόλεών τε καὶ πολιτείας· νῦν δὲ στεφανοῦντί τε αὐτοὺς, καὶ παράδειγμα τιθεμένῳ γενναίου βίου καὶ σώφρονος. Φιλόστρατος δὲ καὶ τοῦτο ἀπεριμερίμνως, τὸν ἔπαινον τοῦ Ψιττακοῦ καὶ τὸν Εὐβοέα τῆς αὐτῆς προαιρέσεως οἴεται, καὶ ὑπὲρ ἀμφοῖν ὁμοίως εἰς ἀπολογίαν καθίσταται τὴν ὑπὲρ τοῦ Δίωνος, ὡς μὴ ἐπὶ τοῖς τυχοῦσιν ἐσπουδακέναι δοκεῖν· τοῦτο δ' ἤδη πλέον ἐστὶ ποιήσασθαι θάτερον. ὁ γὰρ ἀναγορεύσας αὐτὸν ἐν τοῖς δι' ὁλοκλήρου τοῦ βίου φιλοσοφήσασι, προϊὼν οὐ μόνον ἐνδέδωκε πρὸς τὸ καὶ σοφιστικόν τι ἔργον εἰργάσθαι τὸν Δίωνα, ἀλλὰ καὶ προσαποστερεῖ τὸν ἄνδρα καὶ τῶν ὄντων ἐκ τῆς φιλοσόφου μερίδος, προσνέμων αὐτὰ τοῖς σοφιστικοῖς. εἰ γὰρ Εὐβοέα τὶς ἀφαιρήσεται τοῦ σπουδαῖον εἶναι, καὶ ὑπὲρ σπουδαίων συγκεῖσθαι, οὔ μοι δοκεῖ ῥᾷστ' ἂν[4]) ὁ τοιοῦτος ἐγκρίναι τινὰ λόγον τῶν Δίωνος, ὥς γε καὶ φιλόσοφον ὑπ' αὐτοῦ προσειρῆσθαι. ὡς οὗτός γε[5]) ὁ λόγος ὑποτύπωσίς ἐστιν εὐδαίμονος βίου, πένητι καὶ πλουσίῳ τοῦ παντὸς ἀνάγνωσμα ἀξιώτατον. ᾠδηκός τε γὰρ ἦθος ὑπὸ πλούτου

3) γρ. καὶ τὸ τοὺς. 4) γρ. ῥᾷστον ἂν et
5) γρ. καὶ οὗτός γε m. Mor.

πλούτου καταστέλλει, τὸ εὔδαιμον ἑτέρωθι δείξας· καὶ τὸ καταπεπτωκὸς ὑπὸ πενίας ἐγείρει, καὶ ἀταπείνωτον εἶναι παρασκευάζει· τοῦτο μὲν, τῷ καταμελιτοῦντι τὰς ἁπάντων ἀκοὰς διηγήματι, ὑφ' οὗ κἂν Ξέρξης ἀνεπείσθη, Ξέρξης ἐκεῖνος ὁ τὴν μεγάλην στρατείαν ἐλάσας ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, μακαριώτερον ἑαυτοῦ γεγονέναι κυνηγέτην ἄνδρα ἐν τῇ ὀρεινῇ τῆς Εὐβοίας κέγχρους ἐσθίοντα· τοῦτο δὲ ταῖς ἀρίσταις ὑποθήκαις, αἷς χρώμενος, οὐδεὶς αἰσχύνεται πενίαν, εἰ μή γε καὶ φεύξεται· διὸ βελτίους οἱ τάττοντες αὐτὸν μετὰ τὸν ἔσχατον περὶ βασιλείας, ἐν ᾧ τέτταρας ὑποθέμενος βίους καὶ δαίμονας [6]), τὸν φιλοχρήματόν τε καὶ τὸν ἀπολαυστικὸν, καὶ τρίτον τὸν φιλότιμον, τελευταῖον δὲ καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸν εὔφρονα καὶ σπουδαῖον· ἐκείνους μὲν τοὺς κατὰ τὴν ἀναλογίαν ἅπαντας γράφει τε καὶ σχηματίζει, παύεται δὲ τοῦ βιβλίου, τὸ λοιπὸν ἐπαγγειλάμενος αὐτίκα ἀποδώσειν, ὅτε ποτὲ πεπρωμένος ἐκ θεῶν ἐγένετο. χωρὶς οὖν τιθέντι τοὺς ἐν τοῖς συχνοῖς λόγοις Διογένεις τε καὶ Σωκράτεις, οἳ καὶ περιττοὶ τὴν φύσιν ἔδοξαν· καὶ οὐχ ἅπαντός ἐστιν ὁ τοῖν ἀνδροῖν τούτοιν ζῆλος· ἀλλ' ὅστις εὐθὺς αἵρεσίν τινα τῶν κατὰ φιλοσοφίαν ὑπέσχετο· τὸν δὲ κατὰ τὴν κοινὴν φύσιν ζητοῦντι, καὶ τὸν ἅπασιν ἐγχειροῦν τι δίκαιον, ὅσιον, αὐτουργὸν, ἀπὸ τῶν ὄντων φιλάνθρωπον, οὐκ ἂν ἕτερος ἀντὶ τοῦ Εὐβοέως ἀποδεδομένος εἴη βίος εὐδαιμονικὸς, ὅτι καὶ τοὺς Ἐσσηνοὺς ἐπαινεῖ που, πόλιν ὅλην εὐδαίμονα τὴν παρὰ [7]) τὸ νεκρὸν ὕδωρ ἐν τῇ μεσογείᾳ τῆς Παλαιστίνης κειμένην παρ' αὐτά που τὰ Σόδομα. ὁ γὰρ ἀνὴρ ὅλως ἐπειδὴ τοῦ φιλοσοφεῖν ἤρξατο, καὶ εἰς τὸ νουθετεῖν ἀνθρώπους ἀπέκλινεν, οὐδένα λόγον ἄκαρπον ἐξενήνοχε. τῷ δὲ μὴ παρέργως ἐντυγχάνοντι, δήλη καὶ ἡ τῆς ἑρμηνείας ἰδέα διαλλάττουσα, καὶ οὐκ οὖσα μία τῷ Δίωνι, κατά τε τὰς σοφιστικὰς ὑποθέσεις, καὶ κατὰ πολιτικάς. ἐν ἐκείναις

6) γρ. βίους εὐδαίμονας m. Mor. 7) γρ. περὶ m. Mor.

νεως μὲν γὰρ ὑπτιάζει καὶ ἀφαίζεται, καθάπερ ὁ τοὺς περιαθρῶν ἑαυτὸν, καὶ οἷον γεννύμενος ἐπὶ τοῖς ἀγλαΐσμασι τοῦ λόγου, εἶτα πρὸς ἓν τοῦτο ὁρῶν, καὶ τέλος τὴν εὐφωνίαν τιθέμενος. ἔχω παράδειγμα ἢ τῶν Τεμπῶν φράσις, καὶ ὁ Μέμνων· ἐν τούτῳ μέν γε, καὶ ὑπέτυφόν ἐστιν ἡ ἑρμηνεία. τὰ δὲ τῆς δευτέρας χρόνου βιβλία, ἤκιστ' ἂν ἐν αὐτοῖς ἴδοις χαῦνόν τι καὶ διαπεφυσημένον. ἐξελαύνει γάρ τοι φιλοσοφία καὶ ἀπὸ τῆς γλώττης τὸν φῦσαν τὸ ἐμβριθές τε καὶ κόσμιον παίδων ἀγαπῶσα, ἑποίων ἔτι τὰ ἀρχαῖα καὶ κατὰ φύσιν ἔχον, καὶ τοῖς ὑποκειμένοις οἰκεῖον, ἢ μετὰ τὰς λίαν ἀρχαίας καὶ Δίαν ἐπιτυγχάνει διὰ τῶν περιττομένων ἰών, καὶ λάγη, καὶ διαλέγηται. ἔστω παράδειγμα τῆς ἀσφαλοῦς καὶ κυρίως ἐχούσης ἑρμηνείας, ὁ ἰκλήσιαστικός τε καὶ ὁ βουλευτικός. εἰ δὲ βούλει, καὶ ἐντινῶν τῶν πρὸς τὰς πόλεις εἰρημένων τε καὶ ἐγνωσμένων προκεχειρισμένος, ἴδοις ἂν ἑκατέρων ἰδίαν ἀρχαϊκὴν· αὐτὰ δὲ τῆς νεωτέρας ἡκίστης ἐπισπουδάσης τῷ κάλλει τῆς φύσεως, ὁποίαν διαλέξεως ἂν πρόσθεν ἐμνήσθημεν, ὁ Μέμνων τε καὶ [8]) τὰ Τέμπη· λόγος δὲ ἔστω ὁ κατὰ τῶν φιλοσόφων. καὶν γὰρ ἐ προσποιῆται [9]), πάνυ τῇ θεάτρᾳ γίνεται, καὶ τῆς χαρίτος· καὶ ἐκ ἂν εὕροις ῥητορείων ἐπαφροδιτωτέρων πηγὰς τοῦ Δίωνος. ὃ καὶ θαυμάσας ἔχω τὴν τύχην φιλοσοφίας, ἃ μήτε κωμῳδίας τῶν νεφελῶν μᾶλλον εὐδοκιμεῖ. ἐδὲ γὰρ ἔστιν ἅπτινος μετὰ τῆς ἴσης δυνάμεως Ἀριστοφάνης ἀπήγγελκε, τετρήρεσιν πειθῆ τὸ σφογγύλως καὶ σὺν ῥοίζῳ προσωπηνέχθαι,

Κηρὸν διατήξας, εἶτα τὴν ψύλλαν λαβών,
Ἐνέβαψεν εἰς τὸν κηρὸν αὐτῆς τῷ πόδε·
Κἄτα ψυγείσῃ περιέφυσαν πτερικαί.
Ταύτας ἀπολύσας, ἀνεμέτρει τὸ χωρίον.

Ἀριστο-

8) γρ. ἐμνημονεύσαμεν ὁ M. ἐσὶ καὶ, al
9) γρ. ἀποπροσ. rm. Mor.

Ἀριστείδην δὲ ὁ πρὸς Πλάτωνα λόγος ὑπὲρ τῶν τεσσάρων, πολὺν ἐκήρυξεν ἐν τοῖς Ἕλλησιν. ἔτος μὲν καὶ τέχνης ἀπάσης ἀμοιρῶν, ὃν γε δὴ ὧν ἐπαγάγοις εἴδες ῥητορικῆς, ἔκκειν ἐκ τῆ δικαίᾳ καὶ [10]) τῶν νόμων τῆς τέχνης· συμπαίσμενος δ' ἂν ἀποῤῥήτῳ κάλλει καὶ θαυμαστῇ τινι χάριτι, εἰκῇ πως ἐπιτερπόσῃ τοῖς ὀνόμασι καὶ τοῖς ῥήμασιν. ἔτός τε ὁ Δίων ἥκμασε μάλιστα ἐν τῷ κατὰ τῶν Φιλοσόφων, ἥντινα καὶ καλοῦσιν ἀκμὴν οἱ νεώτεροι· τοῦτ' ἔστιν ἡμόσατο παιπηγυρικώτερον ἀνδρὸς ἀσφαλοῦς, καὶ μέντοι γε εἰς τὴν τοιαύτην ἰδέαν αὐτὸς αὑτῷ ταύτῃ κράτιστος ἔδοξεν. ἐ μέντοι τοσοῦτον ὁ Δίων ἐξωρχήσατο τὴν ἀρχαίαν ῥητορικὴν, ἐν οἷς καὶ δοκεῖ σαφῶς ἀνασχωρεῖν τῶν οἰκείων ἠθῶν, ὡς ἂν καὶ λαθεῖν, ὅτι Δίων ἐστὶ, παρακινήσας ἐς τὸ νεώτερον· ἀλλ' εὐλαβῶς ἅπτεται τῆς παρανομίας, καὶ αἰσχυνομένῳ γε ἔοικεν, ὅταν τι παρακεκινδυνευμένον καὶ νεανικὸν προσενέγκηται· ὥστε κἂν αἰτίαν φύγοι δειλίας, εἰ πρὸς τὴν ὕστερον ἐπικολούσασαν τῶν ῥητόρων τόλμαν αὐτὸν ἐξετάζοιμεν, τοῖς πλείστοις δὲ τῶν ἑαυτῆ, καὶ παραβραχὺ τοῖς ἅπασι, μετ' ἐκείνων τατταίσθω τῶν ἀρχαίων τε καὶ σεσιμμένων ῥητόρων, παρ' ὅντιν' ἔν καὶ δήμῳ διαλεχθῆναι καὶ ἰδιώτῃ τῆ παντὸς ἄξιος. οἵ τε γὰρ ῥυθμοὶ τῆ λόγε κεκολασμένοι, καὶ τὸ βάθος τῆ ἤθες, οἷον σωφρονιστῇ τινι καὶ παιδαγωγῷ πρέπον πόλεως ὅλης ἀνοήτως διακειμένης. ὥσπερ δὲ τὴν ἑρμηνείαν οὔτε μίαν ἔφαμεν πάντων [11]), δὲ ἀνεπίγνωστον, ὅτι Δίωνός ἐστιν ἑκατέρα, νῦν μὲν ῥήτορος ἀνδρὸς, νῦν δὲ πολιτικῆ· ἕτω καὶ τὰς διανοίας, ὅσις ἐκ αὐτὸς δίχα διανοίας ἐπιβάλλοι τὰς ὄψεις ὅταν δὴ τῶν βιβλίων αὐτῆ, ἐπιγνώσεται Δίωνος ἔσας, ἓν ταῖν δυοῖν ἰδέαιν τῶν ὑποθέσεων· καὶν τὸ φαυλότατον προχειρίσῃ τὸν Δίωνα ὄψει τὸν ποριμώτατον τῇ ῥητορείᾳ παντὸς ἐξευρεῖν λόγους. μακρῷ γὰρ δὴ σοφιστῶν κατὰ τὸ ἐπιχειρῆσαι διήνεγκεν· εἰ δέ τις καὶ ἕτερος σοφι-

10) γρ. δικαίᾳ γε καὶ m. Mor. 11) γρ. παντοίαν m. Mor.

σοφιστὴς ἦν εὔπορος, ἀλλὰ πολλοῦ γε καὶ δεῖ παραβάλλεσθαι πρὸς τὴν τοῦδε πυκνότητα· ἅμα δὲ καὶ θαυμαστή τις ἰδιότης χαρακτηρίζει τὰς Δίωνος ἐπινοίας. δηλούτω σοὶ τὸν ἄνδρα ὁ Ῥοδιακός τε καὶ ὁ Τρωϊκός· εἰ δὲ βούλει, καὶ ὁ τοῦ κώνωπος ἔπαινος. ἐσπουδάσθη γὰρ τῷ Δίωνι καὶ τὰ παίγνια, πανταχοῦ τῇ φύσει χρωμένῳ· καὶ οὐκ ἂν ἀπιστήσαις αὐτὰ τῆς αὐτῆς παρασκευῆς εἶναι καὶ δυνάμεως. ταῦτά μοι περὶ Δίωνος εἰπεῖν ἐπῆλθε, πρὸς τὸν ὕστερόν ποτε παῖδα ἐσόμενον· ἐπεί μοι καὶ διεξιόντι τοὺς παντοδαποὺς αὐτοῦ λόγους μεταξὺ τὸ μάντευμα γέγονε· πατρικὸν δὴ πέπονθα, καὶ ἤδη συνεῖναι τῷ παιδὶ βούλομαι, καὶ διδάσκειν ἅττα μοι φρονεῖν ἔπεισι περὶ ἑκάστου συγγραφέως τε καὶ συγγράμματος, συνιστὰς αὐτῷ φίλους ἄνδρας, μετὰ τῆς προσηκούσης ἕκαστον κρίσεως· ἐν οἷς ἔστω καὶ Δίων ὁ Προυσαεὺς, περιττὸς ἀνὴρ εἰπεῖν τε καὶ γνῶναι. καὶ τοῦτον οὖν ἐπαινέσας αὐτῷ παραδίδωμι, ἵνα μοι μετὰ τοὺς τῆς γενναίας φιλοσοφίας προστάτας ἀπάρχοιτό ποτε καὶ τοῖς πολιτικοῖς τοῦ Δίωνος γράμμασι, μεθόριον αὐτὰ ἡγούμενος τῶν προπαιδευμάτων τε καὶ τῆς ἀληθινωτάτης παιδείας. καὶ καλόν γε, ὦ παῖ, θεωρήμασιν ἐπιστημονικοῖς προσταλαιπωρήσαντα, καὶ καταπεπυκνωμένον τὴν γνώμην, ἢ δόγμασι βάρος ἔχουσιν ἐστοιβασμένης τῆς διανοίας, εἶτα ἀποκλῖναι δεῆσαν, μὴ εὐθὺς ἐπὶ κωμῳδίαν, ἢ ψιλήν τινα ῥητορείαν αἴξαι· τοῦτο γάρ ἐστιν οὐκ ἐν τάξει· καὶ ταχὺ πρόσω τοῦ μετρίου ῥαστωνεῦσαι· ἀλλὰ κατὰ[12]) μικρὸν ἐκλυτέος ὁ τόνος, μέχρις ἂν, εἰ δοκεῖ, δόξειε δὲ, κἂν εἰς τὸ ἀντικείμενον ἥκῃς, ἐπεξιὼν ἅπασιν, ὅσα Μουσῶν ἑταίροις ἀνδράσιν ἐῤῥαθύμηταί τε καὶ πέπαικται· πάλιν δὲ τὴν σπουδὴν ἐπιτείναν, ἀναβιβασμῷ[13]) χρήσῃ, τοῖσδέ τε καὶ ἀδελφοῖς τισι τούτων ἀναγνώσμασιν· οὗ-

 τως

12) γρ. ῥαστωνεύσασθαι, ἀλλὰ καὶ κ. et

13) γρ. βουλὴν ἐπ' ἀναβασμῷ m. Mor.

των ἐν ἄρισα δρεώης, διατρέχων [14]) τὸν κάλλιστον δίαυλον παρὰ μέρος, ἐν βιβλίοις ἀεὶ παίζων τε καὶ σπουδάζων. ἀξιῶ γὰρ ἐγὼ τὸν Φιλόσοφον, μηδ' ἄλλο τι καινὸν, μηδ' ἀγεροῖκον εἶναι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ χαρίτων μυεῖσθαι, καὶ ἀκριβῶς Ἕλληνα εἶναι, τῦτ' ἔστι δύνασθαι τοῖς ἀνθρώποις ἐξομιλῆσαι, τῷ μηδενὸς ἀπείρως ἔχειν ἁλσυγίμε συγγράμματος. ἔοικε γὰρ ὐδ' ἄλλο τι γεγονέναι προοίμιον Φιλοσοφίας, ἡ πολυπραγμοσύνη γνώσεως, καὶ ἐν παισὶν ἡ Φιλόμυθος Φύσις, ὑπόσχεσίς ἐστι Φιλοσόφε τέλεος. καὶ δῆτα τίνος ἂν εἴη τέχνη καὶ ἐπιστήμη τέχνης ἢ ἐπιστήμης, ἢς ἐν τῷ λόγῳ τῦ εἶναι, τὸ πάσαις ἐποχεῖσθαι παραλαμβάνεται· εἰ μὴ Φιλοκερινοίητε αὐτὰς, καὶ τὴν μὲν ἐκ περιωπῆς ἀποσκοπᾶτο, τὴν δὲ καὶ πρόσω ἴδσαν περιεργάζοιτο, δορυφορεῖτο δ' ὑφ' ἁπασῶν, ὥσπερ ἔοικε τῇ βασιλίδι. τὰς δὲ Μύσας ἐχ ὁμῶ τε ἔσας ἐμφαίνει τὸ ὄνομα, θεῶν κεκλεσμένων, ἢ ἀνθρώπων γε θεῦ φήμῃ χρωμένων; χορός τέ ἐσι, δι' αὐτὴν ὅπερ τὴν σύνοδον· μίας δὲ αὐτῶν ἑδεμιᾶς χωρὶς, ἔτε ἐν συμποσίῳ θεῶν ἐπιδείκνυται τὸ οἰκεῖον ἔργον, ἔτε τυγχάνει παρὰ ἀνθρώποις βωμῶ καὶ νεῶ. καίτοι τινὲς ἤδη Φύσεως ἐνδεᾶ κατασκερματίζεσιν αὐτῶν τὸ χωρίζεσθαι μὴ δυνάμενον, καὶ ἕτερος ἑτέρας ἐπίβολος γέγονεν· ἀλλὰ Φιλοσοφίᾳ, τὸ ἐπὶ πάσαις ἐσί. καίτοι τῦτο αἰνίττεται τὸ τῇ συμφωνίᾳ τῶν Μυσῶν, εὐθὺς τὸν Ἀπόλλω παρεῖναι· ὁ δὲ λόγος ἔτος, τεχνίτην μὲν καὶ ἐπιστήμονα καλεῖ τὸν ἀποτερμονόμενον ἡντινῶν ἕδησιν, ἄλλον ἄλλῃ προσήκοντα δαίμονι· Φιλόσοφον δὲ τὸν ἡρμοσμένον ἐκ τῆς ἁπασῶν συμφωνίας, καὶ ἓν τὸ πλῆθος ποιήσαντα. ἢ τῦτον μὲν ἔπω, προσεῖναι δὲ δεῖ τὸ καὶ ἔχειν αὐτὸν ἴδιον ἔργον ὑπερκείμενον τῇ χορῷ, ὥσπερ τὸν Ἀπόλλω λόγος ἔχει. νῦν μὲν ταῖς Μύσαις συνάδειν αὐτὸν ἐξάρχοντα, καὶ ἐνδιδόντα ῥυθμὸν τῷ συςήματι, νῦν δὲ αὐτὸν κατὰ μόνας ᾄδειν· ἐκεῖνο δ' ἂν εἴη τὸ μέλος τὸ

14) γρ. ὡς ἂν ἄρ. ἀνατρέχων m. Morell.

τὸ ἱερὸν, καὶ ἀπόῤῥητον. καὶ ὁ φιλόσοφος ὁ καθ' ἡμᾶς, συνέσται μὲν ἑαυτῷ τε καὶ τῷ θεῷ διὰ φιλοσοφίας· συνέσται δὲ τοῖς ἀνθρώποις διὰ τῶν ὑφειμένων τοῦ λόγου δυνάμεων. ἐπιστήσεται μὲν οὖν, ὡς φιλολόγος· κρινεῖ δὲ, ὡς φιλόσοφος, ἕκαστόν τε καὶ πάντα· οἱ δὲ ἀστεμφεῖς οὗτοι καὶ ὑπερόπται ῥητορικῆς καὶ ποιήσεως, οὔ μοι δοκοῦσιν οὐδὲ ἑκόντες εἶναι τοιοῦτοι· πενίᾳ δὲ φύσεως μηδὲ τὰ σμικρὰ ἱκανοὶ, ὧν θᾶττον ἂν ἴδοις τὴν καρδίαν, ἢ τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ, ἀδυνατούσης τῆς γλώττης ἐξερμηνεῦσαι τὴν γνώμην. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ ἀπιστεῖν αὐτοῖς βούλομαι, καὶ οὐδ' ἂν φαίην ἀπόῤῥητόν τι κρύπτειν αὐτοὺς, ὥσπερ τὰς ἑστιάδας τὸ πῦρ· πρῶτον μὲν ὅτι μηδὲ ὅσιόν ἐστι τὰ μεγάλα σοφὸν γενέσθαι, τὸν τὰ μικρὰ μὴ δυνάμενον. ἔπειτα ὥσπερ ὁ θεὸς τῶν ἀφανῶν ἑαυτοῦ δυνάμεων εἰκόνας ἐμφανεῖς ὑπεστήσατο τῶν ἰδεῶν τὰ σώματα, οὕτως ἔχουσα κάλλος ψυχὴ καὶ γόνιμος οὖσα τῶν ἀρίστων, διαδόσιμον ἔχει μέχρι τῶν ἔξω τὴν δύναμιν· οὐδὲν γὰρ ἐθέλει τῶν θείων ἔσχατον εἶναι· εἰ δὲ καὶ κρύπτειν ἐπιτηδειότερος τὰ ἀβέβηλα ὁ παντοδαπῶς ἔχων τοῦ λόγου, καὶ περιβαλλόμενος δύναμιν τοῦ διατίθεσθαι τὰς συνουσίας ᾗ βούλεται· καὶ οὕτω μειονεκτεῖν ἀνάγκη τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον, ὃς οὐ προετελέσθη τῷ κύκλῳ, καὶ τὰ Μουσῶν οὐκ ὠργίακε. δυοῖν γὰρ αὐτὸν καταλαμβάνει τὸ ἕτερον, ἤτοι σιγᾷν, ἢ λέγειν, ὅσα νόμος σιγᾶσθαι. ἢ γὰρ δὴ τὰς τῶν ἐν ἄστει τύχας, διαλέξεων ὑποθέσεις ποιήσεται, καὶ φορτικὸς τοῖς ἀνθρώποις συνέσται, ὃ μηδεὶς ἂν ἐλεύθερος ἀξιώσειεν· ἢ βιώσει ἐν σχολῇ γε ὁ τὴν σοφίαν[15]) κορυφαῖος εἶναι ποιούμενος. τυχὸν μὲν γὰρ οὐδ' ἂν εἰ βούλοιτο δύναιτο· πάντως δὲ οὐδ' ἂν δύναιτο, εἰ βούλοιτο. ἄγαμαι δὲ ἐγὼ καὶ τὸν Πρωτέα τὸν Φάριον, εἰ σοφὸς ἂν τὰ μεγάλα σοφιστικήν τινα θαυματολογίαν[16]) προυβέβλητο, καὶ παντοδαπῶς τοῖς ἐντυγχάνουσι συνεμίγνυ-

15) γρ. τὴν φιλοσοφίαν. et
16) γρ. θαυμαστολογίαν m. Mor.

μίγνυτο[17]). ὤχοντο γὰρ ἂν τὴν περὶ αὐτὸν τραγῳδίαν τεθαυμακότες, ὡς μὴ ἐπιζητῆσαι τὴν ἀλήθειαν περὶ ὧν πραγματεύοιντο. ἔστω δέ τι τῷ νεῷ προτεμένισμα τοῖς ἀτελέστοις· ὁ δὲ παιδάσκαξ ἀποσεμνυνόμενος, ἃ κρύπτει μᾶλλον ἢ ἐρεθίζει καὶ ἀναφρίπίζει τὴν ἐν τῇ Φύσει λιχνείαν, ὑφ' ἧς ἕκαστός ἐστι πολυπραγμων τὸ ἀποῤῥήτου. εἰ δὲ μὴ ὁ Ἰξίων ἀντὶ τῆς Ἥρας τὴν νεφέλην ἠγάπησε, καὶ ἠγαπήκει συνὼν τῷ εἰδώλῳ, ἐκ ἂν ποτε ἔσαν εἶναι μεθεῖτο τῆς αὐτόπτου διώξεως. παρασκευαστέον ἂν, ἀντὶ λόγου λόγον, ἀντὶ τοῦ μείζονος τὸν ἐλάττω· καλὸν μέντοι τινὰ καὶ τοῦτον, ᾧ προσεντυχόντες, ὁ μὲν πολὺς ἐνσχεθήσεται καὶ τοῦτον ἀσπάσεται, καὶ ἀδ' εἶναι πρεσβύτερον ἄλλον οἰήσεται· ὁ δὲ λαχὼν φύσεως θείας, ἐντεῦθεν, ἀρθεὶς περινοήσει κἀκεῖνον· ὃν δὲ ὁ θεὸς κινεῖ, τοῦτο καὶ παρ' ἡμῶν ἀνεώξεται τοῖς ἀνακτόροις· ἀδὲ ὁ Μενέλεως ἠγνόησε τὸν ὄντως Πρωτέα, Ἑλλην γὰρ ἀνὴρ ἦν, καὶ τοῦ Διὸς κηδεστὴς ἄξιος, ᾧ μηδὲ τὴν πρώτην ἐπὶ φαύλοις συνῆν. τὸ γὰρ πῦρ, καὶ τὸ δένδρον, καὶ τὸ θηρίον, λόγοι τινὲς ἦσαν περὶ ζώων τε καὶ φυτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πρώτων στοιχείων, ὧν σύγκειται τὰ γινόμενα. ὁ δὲ ἀδὲ ταῦτα ἠγάπησεν, ἀλλ' ἐνδοτέρω φύσεως ἠξίει χωρεῖν. θεῖον ἦν ἀτεχνῶς τὸ πᾶσι ἀρκεῖν, ὡς ἕκαστος ἀπολαύειν αὐτοῦ δύναται· ὁ δὲ γενόμενος τῶν ἄκρων ἐπιτυχὴς, μεμνήσθω καὶ ἄνθρωπος ὤν, καὶ δυνάσθω συνεῖναι πρὸς μέτρον ἑκάστῳ. τί ἂν ἂν τις ἀποκηρύττοι τὰς Μούσας, δι' ὧν ἔστι καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἀρέσκειν[18]), καὶ τὰ θεῖα τηρεῖν ἀκηλίδωτα[19]), χρωμένῃς ἐπικαλύμματι. εἰ δὲ καὶ ποικίλον ἡ Φύσις ἡμῶν, καμεῖται δήπου πρὸς τὴν ἐν θεωρίᾳ ζωήν· ὥστε ὑφήσει τοῦ μεγέθους καὶ καταβήσεται. ἓ γὰρ ἐσμὲν ὁ ἀκήρατος νοῦς, ἀλλὰ νοῦς ἐν ζωῇ ψυχῆ· καὶ ἡμῶν ἓν αὐτῶν ἕνεκα μετιτέον τὰς ἀνθρωπινωτέρας τῶν λόγων, ὑποδοχὴν τινας

17) γρ. συνεγίγνετο. 18) γρ. ἐξαρέσκ. et
19) γρ. ἀκηλίδωτα, ἄλλως ἀκηλιδώτῳ m. Mor.

τινα μηχανωμένους κατιούσῃ τῇ φύσει. ἀγαπητὸν γὰρ ἔχοντά που πλησίον ἀπονεῦσαι, καὶ ἀφοσιώσασθαι τῇ ψυχικῇ συστάσει δεομένῃ γλυκυθυμίας, μὴ πόῤῥω πεσεῖν, μηδὲ κατὰ πᾶσαν ζῆσαι τὴν ποικιλίαν τῆς φύσεως. ὁ γὰρ θεὸς τὴν ἡδονὴν περόνην ἐποίησε τῇ ψυχῇ, δι' ἧς ἀνέχεται τὴν προσεδρείαν τοῦ σώματος. τοιοῦτον οὖν τὸ ἐν λόγοις κάλλος· οὐ βαθύνεται πρὸς ὕλην, οὐδὲ ἐμβαπτίζει τὸν νοῦν ταῖς ἐσχάταις δυνάμεσιν, ἀλλὰ δίδωσιν ἀνανεῦσαι δι' ἐλαχίστου, καὶ εἰς τὴν οὐσίαν ἀναδραμεῖν. ἄνω γάρ ἐστι καὶ τὸ κάτω τῆς τοιαύτης ζωῆς. ᾧ δὲ μὴ ἔστιν ἡσθῆναι καθαρὰν ἡδονήν· δεῖ δὲ τοῦ μειλιχίου τῇ φύσει· τί καὶ ποιήσει, ποῦ καὶ τρέψεται. ἆρα οὐ πρὸς ἃ μηδὲ εἰπεῖν ἄξιον; οὐ γὰρ δὴ τὴν φύσιν ὑπερφρονήσουσι, καὶ πρὸς θεωρίαν ἀτρύτως [20]) ἔχειν, ἐροῦσιν ἀπαθεῖς εἶναι ποιούμενοι, θεοὶ σαρκία περικείμενοι· εἰ δὲ λέγοιεν, ἴσων ἀντὶ θεῶν ἢ σοφῶν τε καὶ θείων ἀνδρῶν, χαῦνοι καὶ ἀλαζόνες πόῤῥω γενόμενοι· ἀμείνους δ' ἂν ἦσαν, διαστέλλοντες εὖ τὸ προσῆκον ἑκατέρῳ τῷ γένει. ἀπάθεια μὲν γὰρ ἐν θεῷ [21]) φύσει· ἀρετῇ δὲ ἄνθρωποι κακίαν ἀμειβόμενοι, μετριοπαθεῖς γίνονται· καὶ τὸ φυγεῖν τὴν ἀμετρίαν, αὐτὸ τοῦτ' ἂν εἴη τοῦ σοφοῦ τὸ ἀγώνισμα. ἤδη δὲ ἐγὼ κατενόησα καὶ βαρβάρους ἀνθρώπους ἐξ ἀμφοῖν τῶν ἀρίστων γενῶν, θεωρίαν μὲν ὑπεσχημένους, καὶ κατὰ τοῦτο ἀπολιτεύτους τε καὶ ἀκοινωνήτους ἀνθρώπους, ἅ τε αἴξαντας ἑαυτοὺς ἐκλύσαι [22]) τῆς φύσεως· καὶ ἦσαν αὐτοῖς σεμναί τε ᾠδαὶ καὶ ἱερὰ σύμβολα, καὶ ταυταί τινες πρόσοδοι πρὸς τὸ θεῖον· ταῦτα πάντα ἀποκόπτει κατὰ [23]) τῆς ἐπιστροφῆς τῆς εἰς ὕλην· καὶ βιοτεύουσι χωρὶς ἀπ' ἀλλήλων, τοῦ μή τι χάριεν ἰδεῖν ἢ ἀκοῦσαι.

Οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον.

20) γρ. ἀτρώτως. 21) γρ. ἐν θεῶν.
22) γρ. ἑλκύσαι et
23) ἡ (κατὰ παρέλκειν δοκεῖ) m. Morell.

καὶ περὶ τούτων ἄν τις εἰπὼν, οὐ πόῤῥω βάλλοι τἀληθοῦς· ἀλλ' οὐδὲ οὗτοι μέντοι λαμπρῶς οὕτως ἐπαναστάντες τῇ φύσει, καὶ ὡς ἂν ἡμεῖς φαῖμεν δικαιότατοι τυχεῖν ὄντες τῆς ἀρίστης ζωῆς, ἀκμῆτες αὐτῆς ἀπολαύουσιν. ἀλλ' ἐπανάγει καὶ τούτους ἡ ἐπίκηρος φύσις, μικρὸν ἱδρυθέντας [24]) ἐν τῷ μακαρίῳ τῆς οὐσίας αὐτῶν· καὶ οὐ δήπου πάντα ἑξῆς τὸν χρόνον ἐπιπολῆς ἔχουσι τὸν νοῦν, καὶ ἐμφοροῦνται τοῦ κάλλους τοῦ νοητοῦ, οἷς ποτε καὶ γέγονε προστυχές. ἀκούω γὰρ ἐγὼ μηδὲ τούτοις ἅπασι παραγίνεσθαι τὸ τοιοῦτον, ἀλλ' οὐδὲ τοῖς πλείοσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὀλίγων ἐλάττοσιν, οἷς ἡ πρώτη τε ὁρμὴ γέγονεν ἔνθεος· καὶ μένουσιν ἐπ' αὐτῆς ὅσον ἀνθρώπου φύσις χωρεῖ, πρὸς οὐδεμίαν ἀνθολκὴν τῆς φύσεως μειλισσόμενοι.

Πολλοὶ μὲν γὰρ ναρθηκοφόροι, παῦροι δέ τε βάκχοι· οὐδ' οὗτοι μέντοι διαρκῶς ἀνέχονται τῆς βακχείας. ἀλλὰ νῦν μὲν ἐν τῷ θεῷ κεῖνται, νῦν δὲ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἐν τοῖς σώμασι· καὶ ἴσασιν ὄντες ἄνθρωποι μικραὶ μερίδες τοῦ κόσμου, καὶ ἔχοντες ὑποκειμένας ζωὰς ἐλάττους, ἃς ὑποπτεύουσι· καὶ προκαταλαμβάνουσιν, ὡς μὴ κινοῖντό τε καὶ κατεξανίσταιντο. ἢ τί αὐτοῖς οἱ κάλαθοι βούλονται, καὶ τὰ πλεγμάτια ἅττα μεταχειρίζονται [25]), εἰ μὴ πρῶτον μὲν ἓν ὅ, τι ἦσαν [26]) ἄνθρωποι, τοῦτ' ἔστιν ἐπιστροφὴν πρὸς τὰ τῇδε ποιούμενοι [27]). οὐ γὰρ δὴ θεωροῦσί τε ἅμα καὶ σοφίζονται περὶ τὰ πλέγματα [28])· ἔπειτα τὴν σχολὴν ὑφεωρῶντο, ἧς ἡ φύσις ἡμῶν οὐκ ἀνέχεται, πολλὰς ἀρχὰς ἐνδιδοῦσα κινήσεων. ἵν' οὖν μὴ ἄλλο τι δρῷεν, ἀμφὶ ταῦτα ἔχειν νόμον [29]) ἐν σφίσι πεποίηνται [30]), καὶ ταύτῃ τὴν φύσιν προτρέπονται.

24) γρ. μακρὸν ἱδρυνθ.
25) γρ. τὰ πραγμάτια ἅτ. μεταχειρίσθαι.
26) γρ. ἐν τῷ τότε ἦσ.
27) γρ. πεποιημένη.
28) γρ. τὰ πράγματα.
29) γρ. ἔχει ὅμοιον et
30) γρ. τῇ φύσει προστρέπονται m. Mor.

τεν. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἥδονται ταλασιουργοῦντες, καὶ μᾶλλον ὅσῳ πλείω τε καὶ καλλίω. δεῖ γὰρ ἡμῶν εἶναί τι καὶ περὶ τὰ τῇδε· μὴ μέντει τοῦτό γε ἰσχυρὸν, ἵνα μὴ πλέον καθέλκῃ, καὶ λίαν ἀντιλαμβάνηται· καίτοι τοῦ γε Ἑλληνικοῦ τὸ βάρβαρον ἔνστασιν τηρῆσαι ῥαμαλεώτερον· ᾗ γὰρ ἂν ὁρμήσῃ, σφοδρόν τέ ἐστι καὶ ἀνένδοτον· τὸ δὲ ἀστείως τε ἔχει, καὶ ἡμερώτερον κέκραται· ὥστε κἂν θᾶττον ἐκλύοιτο. ἐγὼ δὲ βουλοίμην μὲν ἂν εἶναι τῆς φύσεως ἡμῶν, καὶ ἀεὶ πρὸς θεωρίαν ἀνατετάσθαι· ἀμηχάνου δὲ ὄντος τε καὶ πεφηνότος, βουλοίμην ἂν ἐν τῷ μέρει μὲν ἔχεσθαι τῶν ἀρίστων, ἐν τῷ μέρει δὲ κατιὼν εἰς τὴν φύσιν, ἅπτεσθαί τινος εὐφροσύνης, καὶ ἐπαλείφειν εὐθυμίᾳ τὸν βίον. ἐπίσταμαι γὰρ ἄνθρωπος ὤν, καὶ οὔτε θεὸς, ἵνα δὴ καὶ ἀκλινὴς εἴην πρὸς ἅπασαν ἡδονήν· οὔτε θηρίον, ἵνα τὰς σώματος ἡδάμην ἡδονάς· λείπεται δή τι τῶν ἐν μέσῳ ζητεῖν· τί δ' ἂν εἴη πρὸ τῆς ἐν λόγοις τε καὶ περὶ λόγους διατριβῆς; τίς ἡδονὴ καθαρωτέρα; τίς ἀπαθεστέρα προσπάθεια; τίς ἧττον ἐν ὕλῃ; τίς μᾶλλον ἀμόλυντος; ταύτῃ δὴ πάλιν τὸν Ἕλληνα τοῦ βαρβάρου πρῶτον ἄγω, καὶ σοφώτερον τίθημι, ὅτι κατιέναι δεῆσαν, ὁ μὲν ἐν γειτόνων ἔστη τὴν πρώτην· εἰς ἐπιστήμην γὰρ ἔστη. ἐπιστήμη δὲ, νοῦ διέξοδος· κᾆτα εἰς λόγον ἦλθεν ἄλλον ἀπ' ἄλλου, δι' ὃν καὶ προῆλθε. τί δ' ἂν εἴη λόγου νῷ συγγενέστερον· τί δὲ πορθμεῖον ἐπὶ νοῦν οἰκειότερον; ὡς ὅπου λόγος, ἐκεῖ που καὶ νοῦς. εἰ δὲ μὴ, πάντως τὶς εἴδησις ἐν ὑστέροις νόησις οὖσα. καὶ γὰρ ἐνθάδε καλοῦνταί τινες θεωρίαι καὶ θεωρήματα ἔργα ἐλάττονος νοῦ, ῥητορικά τε, καὶ ποιητικὰ, καὶ ἐν φύσει καὶ ἐν μαθήμασιν· ἀλλά τοι ταῦτα πάντα κοσμεῖ τὸ ὄμμα ἐκεῖνο, καὶ ἀφαιρεῖ τὴν λήμην, καὶ διεγείρει, καταβραχὺ προσεθίζοντα τοῖς ὁράμασιν· ὥστε θαρσῆσαί ποτε καὶ πρεσβύτερον θέαμα, καὶ μὴ ταχὺ σκαρδαμύξαι πρὸς ἥλιον ἀτενίσαντα. οὕτω μὲν ἀνὴρ Ἕλλην, καὶ οἷς τρυφᾷ τὴν ἐπιβολὴν γυμνάζει, καὶ ἀπὸ τῆς παιδιᾶς εἰς τὴν πρώ-

καὶ περὶ τούτων ἄν τις εἰπὼν, οὐ πόῤῥω βάλλοι τἀληθοῦς· ἀλλ' οὐδὲ οὗτοι μέντοι λαμπρῶς οὕτως ἐπαναστάντες τῇ φύσει, καὶ ὡς ἂν ἡμεῖς φαῖμεν δικαιότατοι τυχεῖν ὄντες τῆς ἀρίστης ζωῆς, ἀκμῆτες αὐτῆς ἀπολαύουσιν. ἀλλ' ἐπανάγει καὶ τούτους ἡ ἐπίκηρος φύσις, μικρὸν ἱδρυθέντας [24]) ἐν τῷ μακαρίῳ τῆς οὐσίας αὐτῶν· καὶ οὐ δήπου πάντα ἑξῆς τὸν χρόνον ἐπιπολῆς ἔχουσι τὸν νοῦν, καὶ ἐμφοροῦνται τοῦ κάλλους τοῦ νοητοῦ, οἷς ποτε καὶ γέγονε προστυχές. ἀκούω γὰρ ἐγὼ μηδὲ τούτοις ἅπασι παραγίνεσθαι τὸ τοιοῦτον, ἀλλ' οὐδὲ τοῖς πλείοσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὀλίγων ἐλάττοσιν, οἷς ἡ πρώτη τε ὁρμὴ γέγονεν ἔνθεος· καὶ μένουσιν ἐπ' αὐτῆς ὅσον ἀνθρώπου φύσις χωρεῖ, πρὸς οὐδεμίαν ἀνθολκὴν τῆς φύσεως μειλισσόμενοι.

Πολλοὶ μὲν γὰρ ναρθηκοφόροι, παῦροι δό τε βάκχοι· οὐδ' οὗτοι μέντοι διαρκῶς ἀνέχονται τῆς βακχείας. ἀλλὰ νῦν μὲν ἐν τῷ θεῷ κεῖνται, νῦν δὲ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἐν τοῖς σώμασι· καὶ ἴσασιν ὄντες ἄνθρωποι μικραὶ μερίδες τοῦ κόσμου, καὶ ἔχοντες ὑποκειμένας ζωὰς ἐλάττους, ὡς ὑποπτεύουσι· καὶ προκαταλαμβάνουσιν, ὡς μὴ κινοῖντό τε καὶ κατεξανίσταιντο. ἢ τί αὐτοῖς οἱ κάλαθοι βούλονται, καὶ τὰ πλεγμάτια ἅττα μεταχειρίζονται [25]), εἰ μὴ πρῶτον μὲν ἓν ὅ, τι ἦσαν [26]) ἄνθρωποι, τοῦτ' ἔστιν ἐπιστροφὴν πρὸς τὰ τῇδε ποιούμενοι [27]). οὐ γὰρ δὴ θεωροῦσί τε ἅμα καὶ σοφίζονται περὶ τὰ πλέγματα [28])· ἔπειτα τὴν σχολὴν ὑφεωρῶντο, ἧς ἡ φύσις ἡμῶν οὐκ ἀνέχεται, πολλὰς ἀρχὰς ἐνδιδοῦσα κινήσεων. ἵν' οὖν μὴ ἄλλο τι δρῷεν, ἀμφὶ ταῦτα ἔχειν νόμον [29]) ἐν σφίσι πεποίηνται [30]), καὶ ταύτῃ τὴν φύσιν προτρέπονται.

24) γρ. μακρὸν ἱδρυνθ.
25) γρ. τὰ πραγμάτια ἅτ. μεταχειρίσθαι.
26) γρ. ἐν τῷ τότε ἦσ.
27) γρ. πεποιημένη.
28) γρ. τὰ πράγματα.
29) γρ. ἔχει ὅμοιον et
30) γρ. τῇ φύσει προστρέπονται m. Mor.

ται. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἥδονται ταλασιουργοῦντες, καὶ μᾶλλον ὅσῳ πλείω τε καὶ καλλίω. δεῖ γὰρ ἡμῶν εἶναί τι καὶ περὶ τὰ τῇδε· μὴ μέντοι τοῦτό γε ἰσχυρὸν, ἵνα μὴ πλέον καθέλκῃ, καὶ λίαν ἀντιλαμβάνηται· καίτοι σοῦ γε Ἑλληνικοῦ τὸ βάρβαρον ἔνστασιν τηρῆσαι ῥαμαλεώτερον· ᾗ γὰρ ἂν ὁρμήσῃ, σφοδρόν τέ ἐστι καὶ ἀνένδοτον· τὸ δὲ ἀστείως τε ἔχει, καὶ ἡμερώτερον κέκραται· ὥστε κἂν θᾶττον ἐκλύοιτο. ἐγὼ δὲ βουλοίμην μὲν ἂν εἶναι τῆς φύσεως ἡμῶν, καὶ ἀεὶ πρὸς θεωρίαν ἀνατετάσθαι· ἀμηχάνου δὲ ὄντος τε καὶ πεφηνότος, βουλοίμην ἂν ἐν τῷ μέρει μὲν ἔχεσθαι τῶν ἀρίστων, ἐν τῷ μέρει δὲ κατιὼν εἰς τὴν φύσιν, ἅπτεσθαί τινος εὐφροσύνης, καὶ ἐπαλείφειν εὐθυμίᾳ τὸν βίον. ἐπίσταμαι γὰρ ἄνθρωπος ὢν, καὶ οὔτε θεὸς, ἵνα δὴ καὶ ἀκλινὴς εἴην πρὸς ἅπασαν ἡδοκήν· οὔτε θηρίον, ἵνα τὰς σώματος ἡδοίμην ἡδονάς· λείπεται δή τι τῶν ἐν μέσῳ ζητεῖν· τί δ' ἂν εἴη πρὸ τῆς ἐν λόγοις τε καὶ περὶ λόγους διατριβῆς; τίς ἡδονὴ καθαρωτέρα; τίς ἀπαθεστέρα προσπάθεια; τίς ἧττον ἐν ὕλῃ; τίς μᾶλλον ἀμόλυντος; ταύτῃ δὴ πάλιν τὸν Ἕλληνα τοῦ βαρβάρου πρῶτον ἄγω, καὶ σοφώτερον τίθημι, ὅτι κατιέναι δεῆσαν, ὁ μὲν ἐν γειτόνων ἔστη τὴν πρώτην· εἰς ἐπιστήμην γὰρ ἔστη. ἐπιστήμη δὲ, νοῦ διέξοδος· κἆτα εἰς λόγον ἦλθεν ἄλλον ἀπ' ἄλλου, δι' ὃν καὶ προῆλθε. τί δ' ἂν εἴη λόγου νῷ συγγενέστερον· τί δὲ πορθμεῖον ἐπὶ νοῦν οἰκειότερον; ὡς ὅπου λόγος, ἐκεῖ που καὶ νοῦς. εἰ δὲ μὴ, πάντως τὶς εἴδησις ἐν ὑστέροις νόησις οὖσα. καὶ γὰρ ἐνθάδε καλοῦνταί τινες θεωρίαι καὶ θεωρήματα ἔργα ἐλάττονος νοῦ, ῥητορικά τε, καὶ ποιητικὰ, καὶ ἐν φύσει καὶ ἐν μαθήμασιν· ἀλλά τοι ταῦτα πάντα κοσμεῖ τὸ ὄμμα ἐκεῖνο, καὶ ἀφαιρεῖ τὴν λήμην, καὶ διεγείρει, καταβραχὺ προσεθίζοντα τοῖς ὁράμασιν· ὥστε θαρσῆσαί ποτε καὶ προσβύτερον θέαμα, καὶ μὴ ταχὺ σκαρδαμύξαι πρὸς ἥλιον ἀτενίσαντα. οὕτω μὲν ἀνὴρ Ἕλλην, καὶ οἷς τρυφᾷ τὴν ἐπιβολὴν γυμνάζει, καὶ ἀπὸ τῆς παιδιᾶς εἰς τὴν πρώ-

την ὑπόθεσιν ὄφελος ἄρνυται. καὶ γὰρ τὸ κρῖναι, καὶ συνθεῖναι λόγον, ἢ ποίησιν, οὐκ ἔξω νοῦ· καὶ τὸ λέξιν καθῆραί τε καὶ ἀποσμιλεῦσαι, καὶ τὸ κεφάλαιον ἐξευρεῖν τε καὶ τάξαι, καὶ ἑτέρου τάξαντος αὐτὸν ἐπιγνῶναι, πῶς ταῦτα καὶ ἀσπούδαστα καὶ παίγνια; οἱ δὲ τὴν ἑτέραν ὁδὸν τὴν ἀξιουμένην ἀδαμαντίνην εἶναι βαδίσαντες· ὑποκείσθω δὲ ὅπερ ἐστὶν, ἐνίους αὐτῶν τυγχάνειν τοῦ τέλους· ἀλλ' ἔμοιγε οὐδὲ ὁδὸν δοκοῦσι βεβαδικέναι. πῶς γὰρ, ἐν ᾗ μηδεμία φαίνεται καταβραχὺ πρόοδος, μηδὲ πρῶτον καὶ δεύτερον, μηδὲ τάξις; ἀλλ' ἔοικε γὰρ τὸ κατ' αὐτοὺς πρᾶγμα, βακχείᾳ καὶ ἅλματι μανικῷ δή τινι καὶ θεοφορήτῳ, καὶ τὸ μὴ δραμόντας εἰς τὸν ἔσχατον ἥκειν, καὶ μὴ κατὰ λόγον ἐνεργήσαντας, εἰς τὸ ἐπέκεινα λόγου γενέσθαι. οὐδὲ γάρ ἐστιν οἷον ἐπιστασία τις γνώσεως, ἢ διέξοδος νοῦ, τὸ χρῆμα τὸ ἱερόν· οὐδὲ οἷον ἄλλο ἐν ἄλλῳ· ἀλλ' ὡς μικρῷ μεῖζον εἰκάσαι, καθάπερ Ἀριστοτέλης ἀξιοῖ τοὺς τελουμένους, οὐ μαθεῖν τι δεῖ [31]), ἀλλὰ παθεῖν καὶ διατεθῆναι, γινομένους δηλονότι [32]) ἐπιτηδείους· καὶ ἡ ἐπιτηδειότης δὲ ἄλογος· εἰ δὲ μηδὲ λόγος αὐτὴν παρασκευάζοι, πολὺ μᾶλλον τούτοις οὖν καὶ ἡ κάθοδος εὐθὺς ἐπὶ σμικράν τινα πρᾶξιν, ἄμεσος αὕτη, καὶ πολὺ πόῤῥω, καὶ ἔοικε πτώματι, καθάπερ τὴν ἀναδρομὴν εἰκάζομεν ἅλματι. οὓς γὰρ οὐ προὔπεμψε λόγος, τούτους οὐδὲ ἐπανιόντας ἐδέξατο. πῶς οὖν ταῦτα ἀλλήλοις ἂν πρέψειε, νῦν μὲν ἐπαφὴν ἔχειν τοῦ πρώτου, νῦν δὲ ἐπὶ ῥῶπας καὶ λύγους ἐστράφθαι. ἀλλ' ὅγε ἄνθρωπος κατὰ τὴν μέσην καὶ ἐπιστατικὴν δύναμιν λογικός ἐστί τε καὶ προσαγορεύεται, ἣν οὐδέποτε γεγυμνάκασιν· οὔκουν ὅσα γε φαίνονται. τὸ μὲν οὖν τέλος, καὶ οὗ δεῖ γενέσθαι, κοινὸν ἀμφοῖν, καὶ τυχόντες οὐδὲν ἂν ἀλλήλων διαφέροιμεν· τὰν μέσῳ δὲ ὁ ἡμεδαπὸς φιλόσοφος ἄμεινον ἔσκεπται· ὁδὸν γὰρ παρεσκευάσατο, καὶ κλιμακηδὸν ἄνεισιν, ὥστε καὶ παρ' ἑαυτοῦ

31) γρ. τι δεῖν, et 32) γρ. δηλονότι γενομένους m. Mor.

ἐμπέτει τοσῆσδε· πρόσθεν γὰρ εἶναι ἐντυχὼν ποτὲ τῷ ἀνδρὶ, καὶ μὴ τυχὼν δὲ, πρὸ οὐδὲ γέγονε, καὶ οὐδὲ τώρα μέντοι σμικρόν· ἀλλὰ διαφέροι ἂν τῶν πολλῶν ἀνθρώπων πλέον, ἢ ὅσον ἐκεῖνοι τῶν βοσκημάτων. ταύτῃ καὶ πλείους ἂν εἶεν οἱ παρ' ἡμῶν ἀφικνούμενοι, κατὰ φύσιν ἐχούσης τῆς ἐπιχειρήσεως. ἐκείνῃ δ', εἰ μή τις αὐτόθεν τύχοι ψυχῆς, ἄνωθεν ἔλκουσα τὴν πρώτην καταβολὴν, καὶ νῷ χρῆμα ἐξαίσιον, οἷον αὐτάρκης εἶναι καὶ παρ' ἑαυτῷ κινηθῆναι. ἀτοῖος Ἀμὼς ὁ Αἰγύπτιος ἂν ἐξεῦρεν, οὐδ' ἂν εἶρεν χρείαν γραμμάτων. τοσοῦτον αὐτῷ τὸ νῷ περιῆν. ὁ δὲ δὴ τοιοῦτος, καὶ δίχα τῆς φιλοσόφου μεθόδου, θᾶττον ἀναλύσειεν. ὁ γάρ τοι φύσις ἀρκεῖ. πολὺ δή πω μᾶλλον, εἰ καί τις αὐτὸν 33) παραθήξειέ τε καὶ ἐκπαλέσαιτο. τὸ γὰρ ἔνδοθεν σπέρμα 34) δεινὸς αὐξῆσαι, καὶ σμικρὸν σπουδῆς λάγυ παραλαβὼν, πυρκαϊὰν ὅλην ἀνάψαι· τούτοις μὲν ἂν οὐδὲν παρὰ τοῦτο μεῖον. εἰ μάγε καὶ περύγε ποιήσει. τὰ τῆς Ἑλληνικῆς δὲ ἀγωγῆς ἢ καὶ τὰς ἥττον αἱρεῖς, προάγει τε καὶ ἀναζωπυρίζει, καὶ τὸ ἐν αὐτοῖς θεῖον ἐκθαλπεῖ· ἐκεῖ δὲ, μόνοι 35) τοῖς ἔνωθεν μακαρίοις τὸ τέλος ἐπιτυγχάνουσιν· σπανιώτερον δὲ δήπου τὸ γένος τῶν τοιούτων ψυχῶν, ἢ τὸ τοῦ Φοίνικος, ᾧ τὰς περιόδους μετρῶσιν Αἰγύπτιοι· οἱ δὲ πολλοὶ μύτην ἂν πονοῖεν καὶ ἀστοχοῦντο, δίχα νῷ τὴν νοητὴν ὁσίαν θηρώμενοι, καὶ μάλιστα ὡς ἐκ τῆς πρώτης Φύσεως ἐπὶ τόνδε τὸν βίον ἐξωρμησεν. ἔστι γὰρ ἂν ὅναντο τῆς ὁρμῆς· μᾶλλον δὲ αὐτὴν ἐγὼ τὴν ὁρμὴν, νῷ κεκινημένῃ γνώρισμα ποιοῦμαι· οἱ δὲ πλείους ἐκ οἴκοθεν ἐκινήθησαν, ἀλλ' ὑπὸ τὸν δευτέρων λεγόμενον πλοῦν ὑπὸ τῆς σχολῆς εἰς νοῦν διεγείροντες· ὥσπερ δὲ ἄλλο τι τῶν εὐδοκιμούντων, τὴν γενναίαν αἵρεσιν ἐζηλώκασι παντοδαποί τε ὄντες τὰ γένη, καὶ κατὰ χρείαν ἕκαστοι συνισάμενοι. περὶ τούτων δὴ καὶ σαφῶς

33) γρ. αὐτῷ m. Mor. 34) γρ. πνεῦμα et
35) γρ. μόνοις m. Mor.

σαφῶς διαστέλλομαι, ὅτι μάτην ἂν ἔτοι ποιοῖεν καὶ τρύχοιντο, οἷς ἔτε αὐτοφυὴς ἐξινῆς, ἔτε ἐπίκτητος. κινδυνεύει γὰρ οὐδ' εἶναι θεμιτὸν ἄλλῳ τῳ τῶν ἐν ἡμῖν τὸν θεὸν οἴεσθαι ἐνοικήσειν ἀντὶ τοῦ νοῦ. νεὼς γὰρ ἕτερος οἰκείας θεῷ. ταῦτ' ἄρα καὶ τοὺς παιδευτικοὺς ἀρετὰς σπουδάζεσθαι παρεδώκασιν Ἕλληνες σοφοὶ καὶ βαρβαροι, ἀπατεχίζοντες ἅπασαν τὴν πραγματείαν τῆς φύσεως, ἵνα μηδὲν ἐμπόδιον παρέχοιτο τοῖς νοήσεσιν. αὕτη μὲν ἡ διάνοια τῶν πρώτων καταστησαμένων ἑκατέρων φιλοσοφίαν· εἰ δὲ καὶ τοῖς ἀρεταῖς ἔθεσι[36]) μᾶλλον ἢ λόγῳ κρατύνουσι, καὶ τρεῖς αὐτὰς ἤγηνται· φρόνησιν γὰρ ἢ προσίενται, εἴ γε καὶ σωφροσύνην εἶναι τὰ κατ' αὐτὰς συγχωρήσομεν. ὡς οὐκ εἰσιένας[37]) τε καὶ συναιρεῖσθαι τοῖς ἀρεταῖς, διὰ τὴν ἀναγκαίαν ἀνταπόλειψιν[38]· ἀλλ' οἴονταί γε δεῖν σωφρονεῖν, ἢ διό τι σωφρονητέον εἰδότες, ἀλλ' ἐπίταγμα λαβόντες, ὥσπερ νόμον ἀναίτιον, ὃν ὁ μὲν θεὸς οἶδεν ὅτι τοῦτο δι' ἄλλο, διὰ τὰς διανοήσεις[39]), καὶ ὅτι πρὸς ἔργα πρὸς ἄνοδον, τὸ πρὸς μηδὲν τῶν ἐν ὕλῃ παθαίνεσθαι· οἱ δὲ ἀπέχοντες μίξεων, αὐτὸ δι' αὐτὸ τεθαυμακότες, καὶ μέγιστον ἄγοντες τὸ σωματότατον, τὴν παρασκευὴν τέλος ἡγέμενοι· ὑμεῖς δὲ τὰς ἀρετὰς, ὥσπερ στοιχεῖα τῆς ὅλης φιλοσοφίας, θαυμάζομεν[40]). τὸ μὴ καθαρῷ γὰρ καθαρῷ ἐφάπτεσθαι μὴ ἀ θεμιτὸν ᾖ, Πλάτωνος ἀποδεξάμενοι· ἀρεταὶ δὲ καθαίρουσι τὸ ἀλλότριον ῥυπτῆσαι· ἀλλ' εἰ μὲν ἦν ἡ ψυχὴ ταὐγαθὸν, ἦρκει καθήρασθαι, καὶ ἦν ἀγαθὸν ἤδη, τὸ μόνῃ γενέσθαι· νῦν δὲ, ἀ γάρ ἐστιν ἀγαθόν· ἀ γὰρ ἂν ἐγένετο ποτὲ ἐν κακῷ· ἀλλ' ἀγαθοειδὴς ἐστι καὶ μέση τὴν φύσιν. ῥέψασαν ἂν εἰς τὸ χεῖρον, ἐπανήγαγεν ἡ ἀρετὴ, καὶ τῆς κηλῖδος ἀπέλυσε[41]), καὶ πάλιν μέσην ἐποίησε. δεῖ δὴ καὶ προελθεῖν

36) γρ. θέσει.
37) γρ. ἐκ ἔτι γε μὴ εἰσ.
38) γρ. οἱ δὲ καὶ τὰς ἀρετὰς ἔθεσι μᾶλλον ἢ λόγῳ κρατύνουσι· καὶ οἱ.
39) γρ. νοήσεις καὶ.
40) γρ. σπουδάζομεν et
41) γρ. ἀπέλυσε m. Mor.

ελθεῖν ἐπὶ τἀγαθόν· τοῦτο δὲ ἦδη δικὴ λόγου. νοῦς γάρ ἐστι τὸ σύζυγον ὄνομα τῶν νοητῶν. οἷον εἰ τέλειος εἴη τὸ πρὸς ἀρετὴν ἰδεῖν, ἐκ ἀπόχρη μὴ πεκυφέναι πρὸς τὸ ἄδαφος, ἀλλὰ δεῖ μετεωρίσαι τὴν ἐν μέσῳ τοῦσιν τῆς ὅλης, ἐπὶ τὰ ἄνω νεῦσαι. καὶ δῆτα τῶν ἀρετῶν ὄντων ἂν τις, τὸ ἐπιλαθέσθαι τῆς ὑλικῆς προσπαθείας· δεῖ δὲ καὶ εἰναγωγῆς. ἐ γὰρ ἀπόχρη μὴ κακὸν εἶναι, ἀλλὰ δεῖ καὶ θεὸν εἶναι, καὶ ἔοικεν ἄνω τὸ μὲν, οἷον ἀπεστράφθαι τὰ σώματα, καὶ ὅσα τῶν σωμάτων· τὸ δὲ, οἷον ἐπεστράφθαι [42]) δικὴ νοῦ πρὸς θεόν. ἡμεῖς ἂν τιμῶντες τὰς ἀρετὰς, ἴσμεν, ἅπερ ἔχουσι τάξιν, ἣν αἱ τῶν ταιχείων γραμμαὶ πρὸς ἐπιστήμην βιβλίου. πρῶται γάρ εἰσιν εἰνιόντων ἐπὶ τὸν νεῶν, ἀλλ' ἐ τὸ πᾶν ἔχομεν ἔχοντες τὰς ἀρετὰς, ἀλλ' ἀφήκαμεν τὸ ἐμπόδιον, καὶ ὧν χαρὶς, ἐδὲ ὅσιον ἐστι ἐλπίσαι τυχεῖν τοῦ τέλους, τοῦτο τίνος παραπετάσμα· ταυτὶ δὲ ἐκ ἀπογνώσκοντες, ἦδη μέτειμεν αὐτὸ δικ νοῦ, σὺν τάξει παλαιοῖς τε καὶ μακαρίοις ἀνδράσιν εὑρημένῃ· καὶ ζητοῦντες ἐκ οἴδα εἴ ποτε ἕλωμεν, σχολῇ γε ὧν περιτύχοι τῷ μήτε ἐρασθέντι, μήτ' εἰ ζητητέον εἰδότι· καίτοι καίπερ ἀπειλήττουσιν αὐτῶν οἱ μάντεις ἐπὶ τούτῳ, καὶ μηδὲν προσπεριεργαζόμενοι. ἄειν γὰρ ἔξι ἐ κακοὶ, καθηρσμένοι· οἷς δὲ ἐπῆλθε διενέγκαι τῷ πλήθει κατὰ τύχην μαθήσιν, ὅτι ὁ λόγος ἐστὶ τῷ ἀνθρώπῳ καλὸν, εἴτε παιδείαν μὲν ἅπασαν ἠτιμάκασιν, ᾗ ἧς ὁ νοῦς ἀναχώννυται [43]) κινοῦντες δὲ παρ' ἑαυτῶν αὐτόπτας καινοτομίας, καὶ ἀποσεμνύνοντες μὲν πρὸς φιλοσοφίαν· ὅ, τι δ' ἂν εἰς αὐτὸς ἐμπέσῃ [44]) παροίκημα, τοῦτο τοῖς παρ' αὐτῶν προσθήκαις πεπηρὸν ἀπέδωκαν καὶ κακόηθες, τυφλοὶ γεννήματα, νῷ μὲν ἐκ ἄξιον εἰπεῖν, ἀλλ' ἐδὲ διανοίᾳ· δόξης δὲ αὐτόπτου καὶ φαντασίας ἡμαρτημένης ἐκφέροντες. τούτους ἂν ἴδοις γελοίως διακειμένους, μᾶλλον δὲ λίαν ἐλεεινῶς. ἄξιον γὰρ ἀνθρώπους

42) γρ. ἀπεστράφθαι m. Mor. 43) γρ. ἀναχώννυται et
44) γρ. ἐκπέσῃ m. Mor.

πους ὄντας ἐπ' ἀνθρώπων συμφοραῖς μὴ γελᾶν, ἀλλ' ὀλοφύρεσθαι. Φεῦ τῶν λόγων· Φεῦ τῶν δογμάτων! εἰ γὰρ ἐπέλθοι φιλοσοφεῖν τοῖς κριοῖς, οὐκ οἶδα ἅττ' ἂν ἀντὶ τούτων πρεσβεύσειαν· ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοῖς εἴπωμεν· ἄξιον γάρ· ὦ τολμηρότατοι πάντων, εἰ μὲν ἠπιστάμεθα ὑμᾶς εὐμοιρήσαντας ἐκείνην τῆς ψυχῆς τὴν ἀξίαν, ἢ Ἀμοῦς, ἢ Ζωροάστρης, ἢ Ἑρμῆς, ἢ Ἀντώνιος, οὐκ ἂν ἠξιοῦμεν φρενοῦν, οὐδὲ διὰ μαθήσεως ἄγειν, νοῦ μέγεθος ἔχοντας, τῷ, προτάσεις εἰσὶ [45]) καὶ τὰ συμπεράσματα· ἀλλὰ κἂν ἐντυχεῖν ποτε τῷ τοιούτῳ γένοιτο, σεβοίμεθά τε ἂν αὐτὸν καὶ ἀζοίμεθα· ὑμᾶς δὲ ὁρῶμεν τῆς κοινῆς φύσεως ὄντας ἥττονας, καὶ οὐ μᾶλλον ἀγχίνους ἢ παχεῖς· ὑμᾶς οὖν ἀξιοῦμεν καὶ νουθετεῖν, ἐν κοινῷ τιθέντες, ὅ, τι ἂν ἄριστον ἡμῖν ἐξευρίσκωμεν. ἢ τοίνυν ἐπὶ τῶν πρώτων ὑποθέσεων μένετε· παρέδοσαν γὰρ αὐτὰς ἄνδρες ἀγχίποροι τοῦ θεοῦ· καὶ οὕτως [46]) ἂν εἴητο κατὰ Πλάτωνα μέσως ἔχοντες, οὐκ ἔτι μὲν ἀμαθεῖς, οὔπω δέ γε σοφοὶ, δόξαν ὀρθὴν πρεσβεύοντες, δίχα λόγου καὶ ἀποδείξεων. τό τε [47]) γὰρ ἀληθὲς, οὐχ ὅσιον ἀμαθὲς οἴεσθαι, καὶ τὸ ἄλογον εἶναι σοφὸν, οὐδεὶς ἐπιτρέψει λόγος. ταύτην ἀγαπῶντες τὴν τάξιν, μετρίως ἂν ἦτε πεπραγότες, καὶ ἀναίτιοι μὲν παρὰ θεοῦ, ἀναίτιοι δὲ καὶ παρὰ ἀνθρώπων· ἀλλὰ κἂν ἐπαίνου δικαίου τυγχάνοιτε· δήμου γὰρ ἀνδρὶ, καὶ τὸ ὅτι, αὔταρκες. εἰ δὲ μὴ κατὰ χώραν μένοιτε [48]), ἀλλ' ἔτι ὀρέξεσθε τοῦ πρόσω, καὶ τὸ διότι πολυπραγμονήσετε· καλῶς μὲν ἂν ποιοίητε [49]) σοφίας ἐρῶντες, ἱεροῦ χρήματος, ἀλλὰ μὴ ἐφ' ἑαυτῶν ποιῆσθε [50]) τὴν θήραν. ἀγύμναστοι γὰρ ἐστέ· καὶ κίνδυνος εἰς ἄβυσσόν τινα φλυαρίας ἐμπεσόντας [51]), διαφθαρῆναι· ὃ καὶ Σωκράτης ἐφοβήθη παθεῖν,

45) γρ. εἰσὶ ποιεῖν.
46) καὶ ὅλως.
47) γρ. τόγε.
48) γρ. μένετε.
49) γρ. ποιοῖτε.
50) γρ. ποιεῖτε et
51) γρ. τινα φιλαργυρίας ἐμπεσοῦσι, m. Mor.

θεῖν, καὶ τὸ πάθος οὐκ ἀπεκρύψατο φίλους ἄνδρας, Παρμενίδην, καὶ Ζήνωνα. καίτοι Σωκράτης ἐκεῖνος ἦν· ὑμεῖς δὲ, οἵπερ ἐστέ· δανὴ δὲ ὅμως ἡ τόλμα, δόγμασιν ἀπορρήτοις ἀξιούντων ἐνάλλεσθαι· καὶ ταῦτα ἐν λέξεσι τριοδίτισιν. ὁ μὲν οὖν Κάδμου σπόρος αὐθημερὸν ὁπλίτας, φησὶν, ἀνεδίδου σπαρτοὺς· σπαρτοὺς δὲ θεολόγους, οὐδείς πω μῦθος ἐτερατεύσατο. οὐ γάρ ἐστιν ἡ ἀλήθεια πρᾶγμα ἐκκείμενον, οὐδὲ καταβεβλημένον, οὐδὲ θήρᾳ ληπτόν· τί οὖν; ἐνταῦθα καλείσθω φιλοσοφία σύμμαχος· καὶ παρασκευαζέσθωσαν ἀνεζόμενοι πάσης ἐκείνης τῆς διεξόδου, μῆκος ἐχούσης μυρίον, παιδεύομενοι καὶ προπαιδευόμενοι. δεῖ γάρ τοι πρῶτον ἀποδῦναι τὴν ἀγροικίαν, καὶ τὰ μικρὰ ἐποπτεῦσαι πρὸ τῶν μειζόνων, καὶ χορεῦσαι πρὶν δᾳδουχῆσαι, καὶ δᾳδουχῆσαι πρὶν ἱεροφαντῆσαι. οὔπω ἐθελήσετε πόνων ἐπὶ πόνοις ἀνέχεσθαι; ἀλλ' οὐδὲ τὰ μεγάλα ἀκονιτὶ παραγίνεται. καίτοι γε εἰ σὺν ὥρᾳ τοῦ πράγματος ἥψασθε, καὶ ἡδονῆς ἄν τι τῷ ἔργῳ προσῆν, ἧς οἱ προελθόντες ἀντιλαμβάνονται· ὑμεῖς δὲ ὀψιμάθειαν αἰσχύνεσθε· ἀλλ' οὔτοι τοῦτο αἰσχρόν· ἡ δὲ ἀμαθία, καὶ τούτου μεῖζον τοῦτο αἰσχρόν· ἐν ᾗ κείμενοι, τῆς μὲν ἁπλῆς οὐκ ἀνέχεσθε· πάλαι γὰρ ἂν εἴητε μετρίως διακείμενοι, οὔτε εἰδότες, οὔτε εἰδέναι προσποιούμενοι, τουτέστιν ἐξ ἡμισείας εἰδότες· αὐτὸ γὰρ ἂν τοῦτο ἠπίστασθε, τὸ μηδενὸς ὑμῖν ἐπιστήμην παρεῖναι· τὴν δὲ διπλῆν ἄγνοιαν μεγαλοπρεπῶς ἐφ' ἑαυτοὺς ἕλκετε. φρονήματος γὰρ ἀντὶ φρονήσεως ὑποπλησθέντες, καὶ πρὶν μαθεῖν διδάσκειν ἐπιβαλλόμενοι, πάλιν ἐρῶ, φεῦ τῶν λόγων· φεῦ τῶν δογμάτων· οἷα καὶ τίκτεται παρ' ὑμῶν τέρατα ἀτεχνῶς διεσπασμένα καὶ πολυκέφαλα, οἷά φασιν ἐπαναστῆναί ποτε τοῖς θεοῖς. καὶ ταῦτα τί ἂν εἴποι τὶς, ἢ σπαράττειν τὸ θεῖον ἅπαν, ταῖς ἀτόποις ὑπονοίαις περὶ αὐτοῦ. οὐκ ἄν, εἴ γε τὸν ἰδιώτην καλῶς ἐτηρήσατε, ἀλλ' ἦν ἐκεῖ τὸ κατορθοῦν ἐν τῷ μετρίῳ [52]).

ὁ

52) γρ. μέτρῳ m. Mor.

ὁ Ἴκαρος, ἐπειδὴ τοῖν ποδοῖν ἀπηξίου κεχρῆσθαι, ταχὺ μάλα καὶ ἀέρος καὶ γῆς ἀπετύγχανεν, ὧν τῆς μὲν ὑπερεῖδε, τοῦ δὲ οὐκ ἐφίκετο. ταῦτα οὐ πρὸς τοὺς ἐκ τῆς ἑτέρας ἀγωγῆς μᾶλλον, ἢ καὶ πρὸς τοὺς παρ' ἡμῖν σὺν ἀλογίᾳ μεγαλοφώνους, οἳ καὶ παρέσχον ἀφορμὴν τῷ λόγῳ βοηθῆσαι τοῖς προπαιδεύμασιν· ὧν τί ἄν τις καὶ δοίη ἀνθρώπων ἀλαζόνων καὶ ἀνοήτων· πολλοῦ μέντ' ἂν εἶεν τρεῖς τοῦ ὀβολοῦ· ἐγὼ δὲ χάριν οἶδα καὶ ποιηταῖς δεξιοῖς, καὶ ῥήτορσιν ἀγαθοῖς, καὶ ὅστις ἱστορίαν τινὰ κατεβάλλετο λόγου ἀξίως· καὶ ἁπαξαπλῶς οὐδένα τῶν συνασεντηκόντων εἰς κοινὸν τοῖς Ἕλλησιν, ὅ, τις καὶ εἶχεν ἀγαθὸν, ἀγέραστον [53]) εἶναι βούλομαι, ὅτι παῖδάς τε παραλαβόντες ἡμᾶς ἐτιθηνήσαντο, καὶ ἀσθενεῖς ὄντας ἔτι τὴν γνώμην ἐνοσοκόμησαν, τοῖς ὠφελίμοις ἐγκαταμιγνύντες ἡδύσματα. ἄκρατα γὰρ οὐδεὶς ἂν ταῦτα παρεδέξατο, διά τε στυφότητα, καὶ τὴν τότε τῶν αἰσθήσεων ἁπαλότητα· κἆθ' οὕτω ῥώσαντες, καὶ παραπέμψαντες ἄλλος δι' ἄλλου, ταῖς ἐπιστήμαις παρέδοσαν· αἱ δὲ παρεσκεύασαν οἵους εἶναι τῶν ἄκρων ἐπορέξασθαι. ἐκεῖ τε [54]) γενομένων ὅταν αἴσθωνται τὰς ψυχὰς ῥαινομένας ἱδρῶτι, καὶ τὴν φύσιν ἡμῶν ἀπαγορεύουσαν, αὖθις ἀνεκαλέσαντο πραέως· καὶ ἡ Καλλιόπη παραλαβοῦσα ἥκοντας αὐχμοῦ πλέως, ἀνέπαυσέ τε εἰς ἀνθηροὺς ἀγαγοῦσα λαμῶνας, ὡς μὴ διακναισθῆναι τῷ πόνῳ, καὶ πανδαισίαν παρέθηκεν Ἀττικῶν καταγλωττισμάτων καὶ καρυκείας ποιητικῆς· ὑφ' ὧν τὴν μὲν πρώτην διέχεεν· ἔπειτα ἐμυώπισε [55]) λαθοῦσα, καὶ κατὰ μικρόν πως ἐπέστρεψε· τελευτῶσα δὲ ἐπὶ τὸν αὖθις ἐγύμνασεν ἀγῶνα. καὶ ὅστις δὲ οὐ προτέλειον ἡγεῖται τὰς Μούσας, ἀλλὰ τὸ κράτος αὐτὸ τῆς σοφίας ἐν ταύταις εἶναι [56]), καὶ οὐδ' εἴ τι περιττὸν αἰνίττονταί ποτε, καὶ παραδηλοῦσι συν-

ἰέναι

53) γρ. ἄπρακτον.
54) τῶν γεν.
55) γρ. ἐμυωπίασε et
56) γρ. ἐστὶ m. Mor.

ἰέναι βούλεται· τὸ δὲ ἐγκείμενον αὐτῶν κάλλος ἠγάσθη, καὶ εἰς αὐτὸ κέχηνε, καὶ ὑπὸ τούτου κατέχεται· οὐδὲ οὗτος μέντοι δεινὸν οὐδὲν εἴργασται, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἀγαθά γε αὐτῷ γένοιτο, μουσικῷ τε ἀνδρὶ καὶ χαρίεντι. καὶ γὰρ εἰ μὴ τεθήπαμεν τοὺς κύκνους, ὥσπερ τοὺς ἀετοὺς αἱρομένους ὑψοῦ ὑπὲρ 57) πᾶν τὸ ὁρώμενον· ἀλλὰ γανυμεθά γε καὶ ὁρῶντες αὐτοὺς καὶ ἀκούοντες τῆς ᾠδῆς· καὶ ἐμοῦ γε ἕνεκα, μηδείς ποτε κύκνων τὸ ἔσχατον ᾄσειεν. εἰ δὲ βασίλειοί τε εἰσὶν ἐκεῖνοι, καὶ διαιτῶνται παρὰ τὰ τοῦ Διὸς σκῆπτρα, καὶ τούτους εἴληχέ τις θεῶν ἐκ Διὸς γεγονὼς, καὶ οὐκ ἀπαξιοῦνται τοῦ τρίποδος. ἀετὸν δὲ ἅμα καὶ κύκνον γενέσθαι, καὶ τὰ ἀμφοῖν ἔχειν πλεονεκτήματα, ὄρνισι μὲν ἡ φύσις οὐ ξυνεχώρησεν· ἀνθρώπῳ δὲ ἔδωκεν ὁ θεὸς, ὅτῳ καὶ ἔδωκε, γλώττης τε εὖ ἥκειν, καὶ φιλοσοφίας ἐπήβολον εἶναι. ἠγώνισταί γε πρὸς τοὺς ἀμούσους ὑπὲρ Μουσῶν, οἳ καὶ κακοήθως ἀποδιδράσκουσι τὸν ἔλεγχον τῆς ἀμαθίας, τῷ καταφεύγειν ἐπὶ τὴν λοιδορίαν ὧν ἠγνοήκασιν. εἰ δή τι καὶ σπουδαιότερον εἴρηται παρὰ τὴν πρώτην ὑπόσχεσιν, τὶ μὲν ἂν γένοιτο καὶ σπουδαῖον 58) παιζόντων· οὐ μήν ἐστι τὶ ποιεῖν, μὴ ἀπὸ πάσης τῆς ἕξεως· ἀλλ' εἰ τῷ πλέονι παίζομεν, οὐ τοῦ παντὸς ἁμαρτάνομεν. παιδιᾷ γὰρ παρεμβαλλόμεθα, ἐνδοθείσῃ μὲν, ἀπὸ τοῦ δεῖν εὑρέσθαι τινὰ παρ' ἐμοῦ μαρτυρίαν τὸν Δίωνα, ἵνα μὴ γένοιτο καὶ τῆς παιδείας 59) αὐτοῦ κληρονόμος ὁ παῖς ὁ μοιρίδιος· δραμούσῃ δὲ ἐπὶ πολλὰ, καὶ δρόμους παντοίους. „ἀόριστοι γὰρ αἱ τῶν παιζόντων ὁρμαί· τοιοῦτόν „ἐστιν ἀγρὸς καὶ ἐλευθερία, καὶ τὸ μὴ πρὸς ὕδωρ εἰρησομένους γράφειν τοὺς λόγους. ὡς εἶδον ἐγὼ δικαστὴν ἐφέτην μετροῦντα τὸν χρόνον τοῖς ἀγορεύουσιν· αὐτὸς μέντοι τοῦ προσμεμετρημένου, τὸ μέν τι κατεδάρθανε, τὸ δὲ μάτην ἐγρηγόρει, καὶ ἀπῆν ὡς πορρωτάτω τοῦ πράγ-

57) καὶ ὑπὲρ. 58) σπουδαίων et
59) τῆς Φιλίας m. Mor.

πράγματος· ἀλλ' ἐδὲν ἧττον ὁ ῥήτωρ ἠγόρευεν, ὡς ὑπ' ἀνάγκης σιωπησόμενος αὐτίκα· ἐμὲ δὲ ἀφίησι καὶ οὐ σενοχωρεῖ προθεσμίαι, τῷ μήτε πρὸς ἔτως ἄτοπον παρασκευάζεσθαι δικαστὴν, ἀλλὰ μηδὲ μέλλει εἰς δικαστήριον ἀγνωμονέστερον εἰσιέναι τὸ θέατρον, θυρεκοπήσαντα, καὶ ἐπαγγείλαντα τοῖς ἐν ἄστει μειρακίοις ἀκρόαμα ἐπιδέξιον· ὡς σχέτλιά γε τῶν δεινύντων ἐν τοῖς θεάτροις τὰς λόγας. ὃν γὰρ δεῖ τοσούτοις ἀρέσκειν ἀνομοίως διακειμένοις, πῶς ἂν ἀνεφίκτων ἐρᾷ; ἔτος οὖν ἐστὶν ὁ δημολόγος [60]) ἀτεχνῶς, ὁ δῆλος ὁ δημόσιος, ὃ πᾶσιν ἐγκείμενος, ὃν ἔξεσι τῷ βαλομένῳ διαθεῖναι κακῶς. καὶν γελοῖός τις [61]), ὁ σοφιστὴς τέθηκε, καὶ τὸν σκυθρωπὸν ὑποπτεύει. σοφιστὴς γάρ ἐστι καὶν ὁτιοῦν γένος λόγων προσήσεται, δόξαν ἀντ' ἀληθείας ἐρανιζόμενος. λυπεῖ δὲ αὐτὸν καὶ ὁ πάνυ προσέχων τὸν νοῦν, ὡς λαβὴν θηρώμενος· ἀλλ' ἐδὲν ἧττον ὁ περιδινῶν ἀπαντα χόσε τὴν κεφαλὴν, ὡς ἐκ ἀξιῶν ἀκοῆς τὰ δεικνύμενα. καίτοι γε ἐκ ἐν δίκῃ πικρῶν τυγχάνει τῶν δεσποτῶν, ὅστις πολλὰς μὲν νύκτας ἀϋπνος ἀνέτλη· πολλὰς δὲ ἡμέρας παρετάθη, καὶ μικρᾷ δεῖν ἀπεσάλαξε τὴν ψυχὴν ὑπό τε λιμοῦ καὶ φροντίδων, ἵν' ἀγαθόν τι συλλέξηται· καὶ ἥκει φέρων ἄκουσμα χαρίεν τε καὶ ἡδὺ τοῖς ἀγεραίχοις αὐτοῦ παιδικοῖς, δι' ὃς ἔχει μὲν πονήρως, σκήπτεται δὲ ὑγιαίνειν. ὁ δὲ καὶ ἐλούσατο πρὸ τῆς κυρίας, καὶ εἰς αὐτὴν ἀπήντησεν, ἐσθῆτι καὶ σχήματι σοβαροῖς, ἵνα καὶ θέαμα καλὸν ᾖ, καὶ προσγελᾷ τῷ θεάτρῳ, καὶ χαίρει δῆθεν· ἡ δὲ ψυχὴ καταστείνεται, ἐπειδὴ καὶ Τραγασκάνθης ἐδήδοκεν, ἵνα τορόν τε καὶ εὔηχες φθέγξηται. τοῦτο μὲν ἂν οὐδ' ἂν ὁ σεμνότατος αὐτῶν προσποιήσαιτο, μὴ ὐ πάνυ μέλειν αὐτῷ, καὶ πεπραγματεῦσθαι τὰ περὶ τὴν φωνὴν, ὅς γε καὶ μεταξὺ τῆς ἐπιδείξεως ἐξεράφη, καὶ τὸ ληκύθιον ἤτησε, καὶ ὁ μὲν ἀκόλουθος ὤρεξεν· ἐκ πολλοῦ γὰρ καὶ

60) γρ. δεινολόγος et 61) γρ. γελάσειέ τις m. Mor.

καὶ παρεσκεύασεν· ὁ δὲ ἀποῤῥοφεῖ τε καὶ ἀνακογχυλίζει, τοῦ νεαρῶς ἐπιτίθεσθαι[62]) τοῖς μέλεσι· τυγχάνει δὲ οὐδ' ὡς ἀκροατῶν ἵλεων ὁ δύςηνος ἄνθρωπος· ἀλλὰ βούλοιντο μὲν ἂν αὐτὸν ἐξᾶσαι. γελῷεν γὰρ ἄν· βούλοιντο δ' ἂν καὶ διάραντα μόνον, ὥσπερ ἀνδριάντα, τὸ ςόμα καὶ τὴν χεῖρα, ἔπειτα ἀφωνότερον ἀνδριάντος γενέσθαι· ἀπαλλαγεῖεν γὰρ ἂν πάλαι δεόμενοι. ἐγὼ δὲ ἐπ' ἐμαυτοῦ γὰρ ᾄδω (καὶ ταῖσδε ταῖς κυπαρίττοις προσᾴδω), ὕδωρ δὲ τοῦτὶ θεῖ διάττον δρόμον[63]) οὐ μεμετρημένον, οὐδὲ πρὸς κλεψύδραν ταμιευόμενον, ὅ τις ἂν καὶ ὑπηρέτης μεταγωγήσῃ δημόσιος· ἀλλ' ἐγὼ μὲν εἰ μήπω παύομαι, ἀλλ' αὐτίκα πεπαύσομαι· εἰ δὲ μὴ, καὶ μετὰ πλεῖςον· οὐ μὲν δὴ καὶ εἰς νύκτα γε ᾄσομαι· τὸ δὲ καὶ πεπαυμένου ῥεῖ, καὶ ῥυήσεται καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ εἰς νέωτα, καὶ ἀεί. τί οὖν με δεῖ προθεσμίᾳ δουλεύειν, ἐξὸν ἐμφορεῖσθαι τῆς αὐτονομίας, καὶ περιάγειν τοὺς λόγους, ᾗ μοι δοκοῦσιν ἀκτέοι, οὐ κρινομένῳ πρὸς ὀλιγωρίαν ἀκροατῶν, ἀλλ' ἐμαυτὸν ἔχοντι μέτρον. ἐμοὶ γὰρ δὴ ταύτην ἔδωκε τὴν μοῖραν ὁ θεὸς, ἀδέσποτον εἶναι καὶ ἄφετον, ὃς οὐδὲ τρεῖς, οὐδὲ δύο περιεποιησάμην ἐμαυτοῦ μαθητὰς εἶναι, δι' οὓς ἂν ἐδέησεν εἰς ἀποδεδειγμένον χωρίον φοιτᾷν, καὶ περὶ συγκειμένων πρὸς αὐτοὺς διαλέγεσθαι. ἠπιςάμην γὰρ πολὺ τῆς ἐλευθερίας ὑποτεμούμενος, εἰ πρῶτον μὲν ἀνάγκην ἔχω βιβλίον ἐξονυχίζειν, ὑφ' οὗ γίνεται τὸ κατὰ μνήμην ἐνεργεῖν· τὴν δὲ ἐπιβολὴν ἀγύμναςον εἶναι καὶ ἄγονον, ἣν δεῖ κριτὴν εἶναι βιβλίων· ἐπειδὴ κατὰ τοῦτο ὁ φιλόσοφος μᾶλλον· ἐκεῖνο δὲ ἀποδεδόσθω γραμματικοῖς. εἶεν δ' ἂν καὶ φιλοσόφων βιβλίων γραμματικοί τινες ἀποδεδειγμένοι, τὰς συλλαβὰς εὖ μάλα συγκρίνοντές τε καὶ διακρίνοντες· οἰκεῖον δὲ οὐδὲν οὐδέποτε μαιευόμενοι· ὅ, τι δὲ καὶ τέκοιεν, ὑπὸ θράσους τυφλὸν καὶ ἀνεμιαῖον. οὐ γὰρ ἐκθάλπει τὸν εἴσω λόγον, ὅτῳ καθ' ἡμέραν

62) ἐπικεῖσθαι et

63) διὰ τῶν δρόμων m. Mor.

ἡμέραν ἐμεῖν ἀνάγκη· τό, τε σπουδῇ σχεδιάζειν ἐν μὴ δέοντι τῇ σπουδῇ χρώμενον, ἐξίτηλον αὐτὴν ἀποφαίνει. φύονται μὲν γὰρ ἐπὶ λόγοις ὠδῖνες ψυχῶν, ὥσπερ ἐπὶ τόκοις σωμάτων· ὅστις δὲ ἀώροις αὐτοῖς συνεθίζεται, καὶ τὰ λοιπὰ πέπονθε παραπλήσια τοῖς ἐπὶ τῶν σωμάτων συμβαίνουσιν· ὀλισθῆσαι δὲ ἔξις εἰς τὸ ἀμβλώσκειν, ἐδὲν ἂν ὠδινήσειεν ἀρτιμελὲς καὶ βιώσιμον. ἐντεῦθεν ὁ πρόχειρος εἰς δῆμον εἰπεῖν, ἀδύνατος ἐπισῆσαι, καὶ σκέμμα παραλαβὼν, ὥσπερ ἀνδριάντα ξέσας ἐς τὸ ἀκριβὲς ἀπεργάζεσθαι. ἅμα δὲ ἐδὲ μακάριον ᾤμην εὐδύνας ὑπέχειν, καὶ αὐτοῖς τοῖς ἀκροατᾶς, καὶ ὑπὲρ αὐτῶν τῶν ἀκροατῶν· ὑπὲρ μὲν αὐτῶν, τοῖς προσήκουσιν· ὑπὲρ δὲ τῶν ὁσημέραι λόγων, αὐτοῖς. βέλοιτο γὰρ ἂν ὁ διδάσκαλος ἀνὴρ εὐδοκιμεῖν ἐν τοῖς μαθηταῖς, καὶ θορυβεῖν ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτῷ τὰ παιδάρια. ἐκεῖν ἄλλο τοῦτο θέατρον παρὰ πολὺ δυσυχέστερον· νυνὶ δὲ ὁπόσοις τε βέλομαι, καὶ ὁπόσα, καὶ περὶ ὧν, καὶ ὁπηνίκα, καὶ ὅπου, τοσαῦτα καὶ ἔτως σύνειμι. καὶ ὁ μέν τις ὤνησε συγγενόμενος, ὁ δὲ αὐτὸς ὤναστο. βελοίμην δ' ἂν ἐγὼ τῶν ἀγαθόν τι λεγόντων ἀκούειν μᾶλλον, ἢ λέγειν αὐτός. τῷ παντὶ γὰρ εὐτυχέστερον ἀμείνοσιν ἐντυγχάνειν, ἢ χείροσιν. ἀλλ' ὄγε τὸ διδασκάλε βίος· λόγε δὲ ἐξηρήσθων, εἴ τις εἰς ἢ δύο φύσεα τῶν ἐν τῷ πράγματι χαλεπῶν γεγένασι διαφέροντες. γένοιτο γὰρ ἂν καὶκεῖνο καὶ καθ' ἕκασον ἐπιτηδευμα φανῆναί τινας ἀμείνους, ἢ ὡς ἀλῶναι τοῖς προσπεφυκόσιν αὐτῷ καὶ παραβλαστάνουσι πάθεσιν· ἐπεὶ ὄγε διδάσκαλος, ἐπειδὴ ἐξαρτήσηται τὲς θαυμασομένες, ἐδενὸς ἐδὲν ἀποδέξεται λέγοντος· ἢ κίνδυνος καταφρονηθῆναι, καὶ περιιδεῖν ἀφπταμένα τὰ μειράκια. εἰ γὰρ ἐ διοίσεται, τὴν ὑπόθεσιν ἔφθειρε· δεῖ δὲ αὐτὸν τηρεῖσθαι διδάσκαλον. εἱμαρμένη τοίνυν ἀνδρὸς διδασκάλε καὶ φθονερὸν αὐτὸν εἶναι, τὸ μέγιστόν τε καὶ ὑλικώτατον τῶν παθῶν· καὶ ἀπεύξεται μὲν μηδένα γενέσθαι σοφὸν ἐν πόλει· γενομένε δὲ, λωμανεῖται τὴν δόξαν,

ξαν, ἵνα μόνος ἀποβλέποιτο. καθεδεῖται δὲ ὥσπερ κεράμιον ἐπιχειλὲς τῆς σοφίας, καὶ οὐκ ἂν ἔτι χωρῆσον. οὐκοῦν ἀγαθόν γέ τι χωρεῖ, τελχὶς καὶ βάσκανος ὤν. πῶς οὖν ἄν τις κάκιον ἀπαλλάξειεν ἀνδρὸς, ὅτῳ μὴ ἔξεστι γενέσθαι βελτίονι. Σωκράτης δὲ καὶ Προδίκῳ παρεῖχεν ἑαυτὸν ὠφελεῖν εἴ τι δύναιτο, καὶ Ἱππίᾳ ξυνεχώρει τὶ λέγειν, καὶ ὡς Πρωταγόραν ἐβάδιζε, καὶ συνίστη τοὺς πλουσιωτάτους τῶν νέων τῷ τοιῷδε φύλῳ τῶν σοφιστῶν. οὐ γὰρ ἐποιεῖτο σοφὸς εἶναι Σωκράτης· ἦν γὰρ σοφός· καὶ τοῖς μειρακίοις ἐξῆν, εἰ προσεῖχον τὸν νοῦν, μὴ ἀγνοεῖν, ὅστις μὲν ὁ διδάσκων Πρωταγόρας, ὅστις δὲ ὁ μανθάνων Σωκράτης· ἀλλὰ καὶ Γλαύκων, ἀλλὰ καὶ Κριτίας, ἐκ τῆς ὁμοίας αὐτῷ διελέγοντο, καὶ οὐδὲ Σίμων ὁ σκυτεὺς πάνυ τι συγχωρεῖν ἠξίου Σωκράτει, ἀλλ' ἐπράττετο λόγον ἑκάστου λόγου· Κλειτοφῶν δὲ καὶ ἐλοιδόρησεν αὐτὸν ἐν Λυσίου τοῦ σοφιστοῦ, καὶ τὴν Θρασυμάχου συνουσίαν προυτίμησε· Σωκράτης δὲ, οὐδὲ πρὸς τοῦτο παρωξύνετο, ἀλλὰ καὶ τοῦθ' ὁ Κλειτοφῶν κακῶς οἴσται. ἤρκει δὲ αὐτῷ καὶ Φαῖδρος περιτυχὼν, καὶ εἵπετο Φαίδρῳ Σωκράτης πρὸ ἄστεος ἡγουμένῳ, καὶ ἠνέσχετο φορτικοῦ λόγου, καὶ ἀντεξήγαγεν αὐτῷ λόγον ἕτερον, ἵνα Φαίδρῳ χαρίσηται. οὕτως εὔκολος ἦν, καὶ οὐκ ἀπεσεμνύνετο πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. αὕτη μὲν γὰρ ἡ Ξανθίππη, φεῦ τῆς ὀλιγωρίας, ὡς ἐχρῆτο Σωκράτει. ἀλλ' οὐδὲν ἐκώλυσε Σωκράτην εὐθυμεῖσθαι καὶ καταφρονούμενον· οὐδὲ ἐμὲ τοίνυν, οὐδ' ἄλλον οὐδένα ἀνθρώπων, ὅστις οὐχ ὑπέθηκεν ἑαυτὸν τῷ παντοδαπῷ θηρίῳ τῇ δόξῃ, ἀλλ' ἑαυτῷ 64) ἀρέσκει καὶ τῷ θεῷ· τοῖς δὲ ἀνθρώποις ἀνθρωπίνως συνεῖναι καὶ βούλεται καὶ ἐπίσταται· ἐπείτοι Σωκράτης καὶ τὸν ἀτοπώτερον τῶν λόγων διατιθέμενος, τὸν ἐπὶ διαβολῇ τῶν ἐρωτικῶν, δύναται μεθαρμόσασθαι τὴν ἀληθεστέραν, καὶ αὐτίκα γε μεθαρμόσεται, καὶ τὸ Διὸς ἅρμα ὑμνήσει,

 καὶ

64) γρ. ἀλλ' ἑαυτὸν m. Mor.

καὶ τὰς ἱερὰς διαιρέσεις τῶν ἕνδεκα θεῶν. μένει γὰρ Ἑστία ἐν θεῶν οἴκῳ μόνη· ὑμνεῖ δὲ καὶ ψυχὰς ὀπαδὸς θεῶν, καὶ τὸν ἀγῶνα, ὃν ἔχουσιν ὑπερκύψαι τῶν ἐρανιωτῶν. ἐκεῖ πῃ καὶ τὸν παρακεκινδυνευμένον λόγον, τὸ παιδίον ἐξηγεῖσθαι τολμᾷ, τὸ ἐπέκεινα ταύτῃ παρὰ τὴν αὐτὴν πλάτανον, παρ' ἣν ἐρρήτορευσε, καὶ τῷ σοφιστῇ Λυσίᾳ προσεγυμνάσατο· καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν μέντοι παῖδα, ἤτοι λέγω τὸν Φαῖδρον· νεανίας γὰρ ἦτος καὶ ἀνὴρ ἤδη· ἀλλ' ὑπόκειται μειράκιον αὐτῷ καλὸν καὶ ἐν ὥρᾳ· καὶ τοῦτο πείθει καὶ μεταπείθει τὰ περὶ ἔρωτος· καὶ πρὸς αὐτὸ παίζει τε καὶ σπουδάζει. τί οὖν εἰ κἀγὼ πρὸς [65]) τὸν ἐμαυτοῦ παῖδα, ὃν ὑπέσχετο μὲν εἰς νέωτα ὁ θεὸς, ἐμοὶ δὲ πάρεστιν ὁ παῖς ἤδη. πρὸς τοῦτον ἂν αἰτίως παίζειν τε καὶ σπουδάζειν· ἐπεὶτοι καὶ αὐτὸν ἀμφότερα ἀγαθὸν γενέσθαι βέλομαι,

Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, γνωστῆρά τε ἔργων.

καὶ μὴ καταφρονεῖν τοῦ Σωκράτους, ὃς ἐκ παιδὸς καὶ τοὺς δημοσίᾳ θαπτομένους δύνασθαι λόγῳ κοσμεῖν. καίτοι καὶ τοῦτο μεῖζον ἢ καθ' ἑαυτὸν ᾤετο. προσένεμε γὰρ Ἀσπασίᾳ τὴν δύναμιν ταύτην, ᾗ προσεφοίτα κατὰ χάριν τοῦ τὰ ἐρωτικὰ παιδευθῆναι. εἰ δέ τινες κατὰ τὴν Ἀσπασίαν τε καὶ Σωκράτην ἐρωτικὰ ἐννενοήκασι, μὴ ἀπιστήσεις, ὅτι φιλοσοφίας τὰς τελεωτάτας ἐποπτεύσασα τελετὰς, ἅπαντα χῆ τὸ καλὸν ἐπιγνώσεται καὶ ἀσπάσεται, καὶ ῥητορικὴν ἐπαινέσεται, καὶ Ἀσπασίας καὶ ποιητικῆς ἀνθέξεται. ταύτην μὲν γὰρ ἄντικρυς εἰργάσατο καὶ Σωκράτης, οὐχ ὁ παῖς, οὐδ' ὁ νέος Σωκράτης, ἀλλ' ὁ μετὰ τὴν ἡλικίαν ἤδη δίαιταν ἔχων ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, ὁπηνίκα παίζειν ἤκουσα καιρὸς ἦν τηλικοῦδε ὄντι, καὶ ἐν τοιούτοις ἔπω λέγω δεινοῖς· τί γὰρ ἂν καὶ δεινὸν Σωκράτει· ἀλλ' οὐδὲ μέντοι παίζειν ἀξίοις· ὁ δὲ τῷ θεῷ φησὶ πείθεσθαι, καὶ μὴ ἀπιστῶμεν. ὠκειοῦτο γὰρ αὐτὸν τῇ κοινωνίᾳ τοῦ ἔργου. ἡ δὲ ποιητὴς ἐστιν ὁ τὸ

65) γρ. πρὸς αὐτὸν m. Mor.

τὸ χρηστήριον ἔχων τὸ Πυθοῖ, καὶ νὴ Δία τὸ ἐν Βραγχίδαις. ἔτος μέντοι μετεποιήθη καὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως αὐτῷ προσηκούσης.

Ἥσιδον μὲν ἐγὼν, ὁ δ' ἀπέγραφε θεῖος Ὅμηρος.

λελήθασιν ἓν ὑπὸ σοφίας οἱ σασιῶται τῆς εὐγλωττίας ἕτοι, καὶ τὸν Ἀπόλλω δεύτερον ἄγοντες ἑαυτῶν, μετ' Ἀσπασίας τε καὶ Σωκράτους. ἡμεῖς δὲ ἐπὶ πάντας τοὺς λόγους παρακαλῶμεν τὸν παῖδα καὶ συνευξώμεθα αὐτῷ, μὴ, πρὶν ἀμωσγέ πως ἐμφορηθῆναι ῥητορικῆς καὶ ποιήσεως, καὶ δύνασθαι νεῖν τε ἔχειν[66]), καὶ δι' αὐτῶν ἀμύνειν αὐτοῖς, ἐντυχεῖν ἀνδρὶ θρασὺς ἔχοντι, καὶ ἐπανισαμένῳ ταῖς Μούσαις. τί γὰρ ἂν καὶ χρήσαιτο τοῖς κτήμασι τοῖς πατρῴοις; τοὺς μὲν γὰρ ἀγροὺς ἐλάττους ἐποίησε, καὶ συχνοί μοι τῶν οἰκετῶν ἰσοπολῖται γεγόνασι· χρυσίον δὲ ὅτε ἐν Φαλαίροις ἔχω γυναικῶν, ὅτε ἐν νομίσμασιν· ἔ, τι γὰρ καὶ ἦν, ἅπαν αὐτὸ ὥσπερ Περικλῆς εἰς τὸ δέον ἀνάλωσα· τὰ βιβλία δὲ πολλαπλάσια τῶν ἀπολειφθέντων ἀπέδειξα· τούτοις ἓν ἅπασι δέον σὲ δύνασθαι χρῆσθαι. εἰ δὲ ὅτι σοὶ μὴ διώρθωσα τὰ Δίωνος γράμματα, δι' ὃν καὶ προῆλθεν ἐπὶ τοσόνδε ὁ λόγος, διὰ τοῦτο δυσχεραίνεις τὸν πατέρα, ἀλλ' ὁδὲ ἄλλο τί σοι διώρθωται τῶν τῆς ὁμοίας ἕξεως. Δίωνι γὰρ ἐκ ἀπολογίας πρὸς τοῦτο δεήσει. πάλιν ἓν δεήσῃ ῥητορικῆς· ἀλλ' ἐγὼ νόμον ἐκ φιλοσοφίας παρέξομαι. Πυθαγόρας Μνησάρχου Σάμιος ἐπιγέγραπται τῷ νόμῳ, ὅσις ὁ νόμος ἐκ ἐᾷ τοῖς βιβλίοις ἐπιποιεῖν· ἀλλὰ βέλτιον μένειν αὐτὰ ἐπὶ τῆς πρώτης χειρὸς, ὅπως ποτὲ ἔσχε τύχης ἢ τέχνης. ἔστι μὲν ἓν ἐν τοῖς ῥητορείοις ὁ νόμος τὸ ἀῤῥητόρευτον. ἐν γὰρ τοῖς ἀλόγοις πράγμασι πίστεσιν, ὅ, τι μὴ παρὰ τὴν πειθὼ τοῦ λέγοντος, ἀλλὰ παρὰ τὴν πολιτείαν ἰσχύει. καίτοι τινὲς ἀφ' ἡμῶν ἀξιοῦσιν ἀπὸ τοῦ τοιούτου ῥήτορες εἶναι, γράμματα ἀτέχνως ὄντες· οἱ δὲ, κἂν μάρτυρας ἀναβιβάσωνται,

66) τε δὴ ἔχ. m. Mor.

χρεῶν, δεομένων δὲ ἀναγινώσκειν εἰς κοινὴν ἀκοὴν, ἐποίει ἔτως· εἰ δέ ποτε παρείκοι, προσεξεῦρον ἄν τι καὶ προσηρμήνευσα· ἐ μὰ τὸν Λόγιον, ἐκ ἐπιτηδεύσας, ἀλλ' ἐπελθὸν ἔτως συνεχώρησα τῇ γνώμῃ τε καὶ τῇ γλώττῃ· καὶ δῆτα θόρυβος ἤρθη πολὺς, καὶ κρότος ἐρρύη, τὸν ἄνδρα ἐπαινέντων ἐκεῖνον, ὅτε τὸ σύγγραμμα ἦν, ἐπ' αὐταῖς ἐχ ἥκιστα ταῖς προσθήκαις. ἔτω μοι τὴν ψυχὴν ὁ θεὸς ἀπαλὸν ἐκμαγεῖον ἐποίησε τῶν ἐν λέξεσί τε καὶ ἤθεσι χαρακτήρων· εἰ δὲ καὶ τῷ τοῖς ἀδιορθώτοις τῶν βιβλίων ἐγγεγυμνάσθαι τὴν προσοχὴν ἐπέτεινεν, εἰς τῦτο τὴν ἕξιν ἐπήγαγεν ἡ Φύσις πειρωμένῳ, τοὺς ἐξηυλημένες τὰ ὦτα, παραπέμπει τις ἠχὼ καὶ πεπαυμένῳ τῦ μέλες, καὶ μένεσι χρόνον ὑποσυχνον τοῖς αὐλήμασι κατακώχιμοι· ἐγὼ δὲ θαμὰ καὶ τραγῳδίαις ἐπετραγῴδησα, καὶ κωμῳδίαις ἐπισωμύλλομαι πρὸς τὸν πόνον ἑκάστῳ τῦ γραίψαντος. εἴποις ἂν ἡλικιώτην εἶναι, νῦν μὲν Κρατίνῳ καὶ Κράτητος, νῦν δὲ Διφίλῳ τε καὶ Φιλήμονος, καὶ ὐδ' ἔστιν ἰδέα φιλομετρίας τινὸς ἢ ποιήσεως, πρὸς ἣν τινα ἐ διαίρομαι καὶ ἐπεξάγω τὴν πεῖραν· καὶ ὅλα συγγράμματα πρὸς ὅλα ποιῶν, καὶ τεμαχίοις παραβαλλόμενος, παντοδαπῶν τε ὄντων τῶν λεκτικῶν χαρακτήρων καὶ πλεῖσον διαφερόντων, ἐν ἑκάστῳ τῶν μιμήσεων προσηχεῖν ἀνάγκη, καὶ τὸμὸν ἴδιον· ὥσπερ ἡ ὑπάτη χορδὴ τὸν ῥυθμὸν αὐτὴ μένεσα παραβομβεῖ κινεμένῳ τῷ μέλει.

ΔΙΩΝΟΣ
ΤΟΥ
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΛΟΓΟΙ.

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ
ΠΕΡΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ.

Φασί ποτε Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ τὸν αὐλη-
5. τὴν Τιμόθεον, τὸ πρῶτον ἐπιδεικνύμενον αὐ-
10. λῆσαι κατὰ τὸν ἐκείνου τρόπον, μάλα ἐμπείρως καὶ μουσικῶς [1]· ὃ μαλακὸν αὔλημα, ὃδὲ ἀναβεβλη-μένον [2], ὃδὲ τῶν πρὸς ἅνεσιν καὶ ῥᾳθυμίαν ἀγόν-των· ἀλλ' αὐτὸν οἶμαι τὸν ὄρθιον, τὸν τῆς Ἀθηνᾶς
15. ἐπικαλέμενον, νόμον. καὶ τὸν Ἀλέξανδρον εὐθὺς ἀναπηδῆσαι πρὸς τὰ ὅπλα, τοῖς ἐν θεοῖς ὁμοίως. ἔτω σφόδρα ἐπαρθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τοῦ μέλους τῆς μουσικῆς [3], καὶ τοῦ ῥυθμοῦ τῆς αὐλήσεως. τὸ δὲ τό-
20. του αἴτιον, ὃχ ἕτως ἡ τῆς μουσικῆς δύναμις, ὡς ἡ τοῦ

1) μουσικῶς] eleganter, cum delectus exquisita elegantia, habita ratione et rei agendae, et coram quo, et quo tempore, ageretur; non temere, sed cum discretione, vt vulgo loquimur.

2) Veneta dat ὃδὲν ἀναβεβλ. f. voluit editor, aut dedit vel auctor ipse ὃδέ γ' ἀναβ.

3) Suspicabar aliquando ὑπὸ τοῦ ἐμμελοῦς τῆς μουσικῆς. *a serio et graui illius musices.* quod nunc in medio relinquam, quia ῥυθμοῦ insequens etiam hic nomen substantiuum, sibi respondens, postulare potest videri.

τῆ βασιλέως διάνοια σύντονος ἔσα καὶ θυμοειδής. ἐπεὶ Σαρδαναπάλλου ἐκ ἂν ποτε ἤκουσεν ἐκ τῆ θαλάμε καὶ παρὰ τῶν γυναικῶν, ἐχ ὅπως Τιμόθεος, ἢ ἄλλος τις τῶν νεωτέρων, ἀλλ' οὐδὲ Μαρσύας αὐτὸς ἢ Ὄλυμπος. δοκεῖ δὲ ἔμοιγε, μηδὲ τῆς Ἀθηνᾶς, εἰ δυνατὸν ἦεν[4]), διεξιέσης τὸν αὐτὸν[5]) νόμον, ἅψασθαί ποτε ὅπλων ἐκεῖνος· πολὺ δ' ἂν πρότερον ὀρχήσασθαι ἀναισχὺς, ἢ φυγεῖν· ἔτως ἀθλίως εἶχεν ὑπ' ἐξουσίας καὶ τρυφῆς. ἐκεῖν καὶ ἡμᾶς εἰκὸς ἐστι, μὴ χείρως ἀνδρὸς αὐλητῆ γενέσθαι, περὶ τὸ ἡμέτερον ἔργον[6]), μηδὲ ἧττον ἀνδρείως καὶ μεγαλόφρονας εὑρεῖν λόγως, τῶν ἐκείνε κρεμάτων. ἔτι δὲ, μὴ ἕνεκα τρόπον ἡμεσμένως, ἀλλὰ τὲς αὐτὲς σφοδρὲς[6b]) τε καὶ πραέως, καὶ πολεμικὲς ἅμα καὶ εἰρηνικὲς[7]), καὶ νομίμως[7b]), καὶ τῷ ὄντι βασιλικοὺς, ἅτε, οἶμαι, πρὸς ἀνδρεῖον βουλόμενον εἶναι

4) ἦεν abeſt a Veneta, et poteſt commode abeſſe.
5) αὐτῆς, lectionem marg. Mor. haud repudiem.
6) ἔργον] Sophiſtae (ſic tum appellabantur qui philoſophiae ſtuderent, eamque aliis, ſeu in ſcholis priuatis, ſeu in concionibus in publico habitis, traderent) erat, vt rectam viuendi rationem graui et exquiſita oratione docerent.
6b) φαιδρὲς margo Mor.
7) ἡσυχικὲς m. M.
7b) νομίμως tametſi defendi poteſt, haud ſatis placet. Poteſt vtique accipi, pro iis orationibus, quibus adducantur audientes legentesue ad obſequendum legibus; quemadmodum εἰρηνικοὶ λόγοι ſunt orationes pacem et concordiam conciliantes, et βασιλικοὶ docentes artem bene regnandi, vel et pro iis, quae ſint eiuſmodi, quales eſſe oporteat, loco et tempori conuenientes. Malim tamen γονίμως *fructuoſas*, in ſe tenentes ſemina quaſi honeſtarum ſententiarum et praeclararum animi commotionum atque actionum. Hoc obſtat vnum, quod inſequens νόμιμον βασιλέα videatur etiam hic νομίμως λόγως poſtulare; nam alias ἀντίθεσις labat.

ναι[8]) καὶ νόμιμον ἡγεμόνα, πολλοῦ μὲν δεόμενον θάρσους, πολλῆς δὲ καὶ ἐπιεικείας. ὁ γοῦν Τιμόθεος, εἰ, καθάπερ πολεμικόν τινα διελθεῖν ᾔδει νόμον, οὕτως ἠπίστατο δίκαιον αὔλημα, καὶ φρόνιμον, καὶ σώφρονα[9]) τὴν ψυχὴν, καὶ φιλάνθρωπον δυνάμενον παρασχεῖν, μὴ πρὸς ὅπλα ὁρμῶσαν μόνον, ἀλλὰ ἐπί[10]) τε εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν, καὶ θεῶν τιμὰς, καὶ ἀνθρώπων ἐπιμέλειαν, τοῦ παντὸς ἂν ἦν ἄξιον Ἀλεξάνδρῳ παρεῖναί[11]) τε καὶ ἐπαυλεῖν, οὐ θύοντι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλως, ὁπότε ἢ πενθῶν ἀκρίτως τύχοι παρὰ τὴν ἀξίαν καὶ τὸ πρέπον, ἢ κολάζων πικρότερον τοῦ νομίμου καὶ ἐπιεικοῦς, ἢ χαλεπαίνων τοῖς αὐτοῦ φίλοις τε καὶ ἑταίροις, ἢ ὑπερορῶν τοὺς θνητούς τε καὶ ἀληθεῖς γονέας. ἀλλὰ γὰρ οὐ πᾶσαν ἴασιν, οὐδὲ ὠφέλειαν ὁλόκληρον ἠθῶν, ἱκανὴ παρασχεῖν, ἡ μουσικῆς ἐπιστήμη τε καὶ ἕξις. οὐ γὰρ οὖν, ὥς φησιν ὁ ποιητὴς,

Οὐδ' Ἀσκληπιάδαις τοῦτό γ' ἔδωκε θεός.

μόνος δὲ ὁ τῶν φρονίμων τε καὶ σοφῶν λόγος· οἷοι γεγόνασιν οἱ πολλοὶ[12]) τῶν προγόνων· ἀνενδεὴς καὶ τέλειος

8) volebam aliquando βουλομένους ἰέναι *orationes proficisci volentes ad principem*. Verum vulgata non minus bonam praestat sententiam, *ad principem euntes, qui vult studetque fortis et legibus seruiens esse*.

9) f. οὕτως ἠπίστατο δὴ καὶ αὔλημα, δικαίαν καὶ σώφρονα.

10) ἐπὶ] potest ferri, tametsi miror, cur discesserit a coepta oratione sine causa, et a πρὸς ad ἐπὶ deciderit; tolle ἐπί τε, et nil orationi deerit: quare fere suspicor in hoc ἐπί τε aliud quid latere; nescio an ἐπιτηδεύουσαν, *mentem studentem paci*, aut si ἐπί τε seruamus, suspicor post εἰρήνην deesse φερομένην vel tale quid.

11) παρεῖναί τε] subaudi αὐτὸν. *quantiuis facere par erat Alexandrum, vt sibi adesset Timotheus.*

12) οἷοι et πολλοὶ] scil. λόγοι. Ad προγόνων pertinere videtur πρότερον, quod est in V. L. Venetae. Varietatem lectionis Venetae appello collectionem, ἀμούσως illam quidem

τέλειος ἡγεμών, καὶ βοηθὸς εὐπειθὴς καὶ ἀγαθῆς φύσεως, πρὸς πᾶσαν ἀρετὴν παραμυθούμενός τε καὶ ἄγων ἐπιμελῶς. τίς ἂν ἓν πρέπουσα καὶ ἀξίως φανείη διατριβὴ τῆς σῆς προθυμίας; πόθεν ἂν εὕροιμεν ἡμεῖς τέλειον ἔτω λόγον, ἄνδρες ἀλῆται[13]), καὶ αὐτεργοὶ τῆς σοφίας, πόνοις τε καὶ ἔργοις ὡς[14]) δυνάμεθα χαίροντες τὰ πολλά· τὺς δὲ αὖ λόγους, παρακλήσεως ἕνεκεν φθεγγόμενοι πρὸς αὐτούς;

dem congeſtam, vt reperiri paene nil poſſit, quae eſt in fine Venetae. Collectionem hanc, quam in meo opuſculo Dioneo paene nunquam inſpexeram, nunc haud paulo diligentius inſpicium; haud enim vſu carebit.

13) Bonum eſt et ſeruari debet ἀλῆται (vt etiam vult Caſaubonus,) nam, tametſi etiam non malam reddat ſententiam, neque ab elegantia graeca abhorreat ἀθληταὶ, in quod etiam ante me dudum incidiſſe Henricum Stephanum, nuper admodum a Federico Morello accepi, qui libro Dionis vſus eſt, cuius margini Stephanus quaedam allevisſet, repugnat tamen auctoris propoſito hoc quidem loco, quo is extenuare ſuas laudes vult, et ſe oſtendere hominem paene contemnendum. ἀθλητὴς σοφίας eſt laus, eſt commendatio quaedam. Dio vero non iactare ſe, ſed premere et minuere atque obſcurare vult ſua ornamenta, quare ipſe ſe ἀλήτην extorrem, erronem, vagabundum appellat, et αὐτεργὸν τῆς σοφίας, qui ſapientiam ipſe ſibi ſuo marte parat, doctrina nulla vſus aliena, eam exercet ipſe corpore ſuo, adminiculo miniſtrorum in ea exercenda carens. De reliquo dictio ἀθλητὴς σοφίας pro ſtudioſo, laborioſo cultore ſapientiae, multas et magnas in eius exercitio moleſtias fortiter atque conſtanter tolerante, eſt valde bona, et exquiſita, ad illam facta Demoſthenicam ἀθληταὶ τῶν καλῶν ἔργων καὶ πάσης ἀρετῆς p. 799. 16. vbi Taylor citat P. Victorii Var. Lect. 24. 9. Sic Ariſtides II. 406. 10. ἀγωνιστὴς πολέμων. v. Diodor. Sic. II. 551. 40. Philoſtrat. 685, 28. 748, 19. ipſe Noſter infra ἀθλητάς τε καὶ ἀγωνιστὰς τῶν καλῶν ἔργων ἠγεῖτο — γρ. αὐληταὶ m. Mor.

14) ὡς] malim οἷς — id eſt ἐς πόνους πονεῖν καὶ ἃ ἔργα ἐργάζεσθαι δυνάμεθα.

αὐτὸς, καὶ τῶν ἄλλων ἀεὶ τὸν ἐντυγχάνοντα [15]) ὥσπερ οἱ κανθάροντες καὶ μεταφέροντες ἐκ εὔφορον βάρος, φθέγγονταί τε καὶ ᾠδὴν ἡσυχῇ τὸ ἔργον παραμυθούμενοι, ἐργάται ὄντες, ἐκ ᾠδοί τινες, ἢ δὲ ποιηταὶ μελῶν; πολλοὶ μὲν ἦν κατὰ φιλοσοφίαν λόγοι, καὶ πάντες οἰκοῦς ἄξιοι, καὶ θαυμασὴν ὠφέλειαν ἔχοντες, τοῖς μὴ παρέργως ἀπεροωμένοις. ἀλλὰ δεῖ τὸν ἐγγύς τε καὶ μάλιστα ἐψόμενον [16]) ἀναγινώσκοντας, καὶ παρακαλέσαντας Πειθώ τε καὶ Μούσας καὶ Ἀπόλλωνα, ὡς δυνατὸν προθύμως διελθεῖν. φέρε εἴπωμεν τά τε ἤθη καὶ τὴν διάθεσιν τῦ χρηστῦ βασιλέως, ἐν βραχεῖ περιλαμβάνοντες ὡς ἔνεστιν [17]),

—— ᾧ ἔδωκε Κρόνε παῖς ἀγκαλομήτεω
Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσιν ἐμβασιλεύῃ [18]);

πάνυ γὰρ ἦν καλῶς σὺν ἄλλοις πλείοσιν Ὁμήρος, ἐμοὶ δοκεῖν, καὶ τῦτο ἔφη, ὡς ἐχ ἅπαντας παρὰ τῦ Διὸς ἔχοντας τὸ σκῆπτρον, ἐδὲ τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἀλλὰ μόνους τὺς ἀγαθύς· ἐδὲ πολλοῖς τισι δικαίοις, ἢ τῷ βασιλεύεσθαι [19]) καὶ φροντίζειν ὑπὲρ

15) *ἀεὶ τὸν ἐντυγχάνοντα*] sic recte est in marg. Mor. annotatum, *et si qui alii nobiscum congrediuntur, prout suum quemque tempus identidem et opportunitas nobiscum conciliat et ad nos affert*, modo hunc hoc tempore, modo alium alio. *τῶν ἐντυγχανόντων* text. Mor. et Veneta.

16) *ἐψόμενον*] imo vero *ἀψόμενον*. redit enim ad *λόγον*. eam orationem, quae audientis animum vel maxime attingat, feriat, pertrectet et percellat.

17) *ὡς ἔνεστιν*] lego *ὅσ'* (aut *ὅσα*) *ἔνεστιν*. breui oratione complectentes ea omnia, quae insunt illi, cui Iupiter sceptrum dedit. eodem ducit *ὅσον*, quod est in V. L. Venetae.

18) Veneta *ἵνα σφίσι βασιλεύῃσι*.

19) *βασιλεύεσθαι*] adscripserat vir doctus, nescio quis, Veneto codici, quo vtor, *βασιλεύεσθαι*· recte vero. idem adscripserat hanc interpretationem: *neque alio iure, quam vi consulat*. plane vt Naogeorgus; et facile fiat, vt hic vir

ὑπὲρ τῶν ἀρχομένων. οὐχ ὥστε ἀκολαςαίνειν καὶ σπαθᾶν, ἀνοίας καὶ ὕβρεως καὶ ὑπερηφανίας, καὶ πάσης ἀνομίας ἐμπιμπλάμενόν [20]) τε, καὶ ἀποπιμπλάντα ἐξ ἅπαντος αὐτοῦ τὴν ψυχὴν τεταραγμένην ὀργαῖς τε καὶ λύπαις καὶ φόβοις καὶ ἡδοναῖς, καὶ παντοίαις ἐπιθυμίαις· ἀλλ' ὡς οἷόν τε, προσέχοντα τὸν νοῦν αὐτῷ τε καὶ τοῖς ὑπηκόοις, νομέα καὶ ποιμένα τῷ ὄντι τῶν λαῶν γιγνόμενον, οὐχ ἑςιάτορα καὶ δαιτυμόνα, ὡς ἔφη τὶς, οἷον οὐδὲ καθεύδειν αὐτὸν ἀξιοῖ [21]) δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, ὡς οὐκ οὔσης αὐτῷ σχολῆς ῥαθυμεῖν. ταῦτα γάρ φησι καὶ Ὅμηρος ὁμοίως τοῖς ἄλλοις σοφοῖς τε καὶ ἀληθέσιν ἀνδράσιν, ὡς οὐδείς ποτε πονηρὸς καὶ ἀκόλαςος καὶ φιλοχρήματος, οὔτε αὐτὸς ἑαυτοῦ γενέσθαι δυνατὸς ἄρχων, οὐδ' ἐγκρατής· οὔτε τῶν ἄλλων οὐδενὸς, οὐδ' ἔςαι ποτὲ ἐκεῖνος βασιλεὺς, οὐδ' ἂν πάντες φῶσιν Ἕλληνες καὶ Βάρβαροι, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες [22]). καὶ μὴ μόνον ἄνθρωποι θαυμάζουσιν [23]) αὐτὸν

vir doctus, cuius me nomen fugit, idem sit cum Naogeorgo. malim tamen *neque alia lege*, seu *conditione*. quicquid est, paret illum, vel illos existimasse, legendum esse, quod vtique est, οὐδ' ἐπ' ἄλλοις τισὶ δικαίοις. τὰ δίκαια sunt pacta conuenta, leges, in quas consentiunt, et quas ipsi sibi mutuo consensu scribunt, qui secum paciscuntur. v. ind. Demosthen.

20) ἐμπιμπλάμενον] Subaudi τινα αὐτῶν.

21) aut αὐτὸς ἀξιοῖ *ipse* (Homerus puta) *vult* vel postulat, vel αὐτὸν ἀξιοῦν. prius si malumus, erit οἷον *qualem*; sin posterius, erit οἷον *valentem*. qui a semet ipse hoc exigat, vt totas per noctes ne dormiat.

22) ἄνδρες καὶ γυναῖκες] Veneta dat ἄνδρες δὲ γυν. compone ambas lectiones et veram habebis: ἄνδρες δὲ καὶ γυναῖκες.

23) θαυμάζουσιν — ὑπακούουσιν et συγχωρεῖ — ποιεῖ] aut mutandi sunt hi quatuor indicatiui, id quod malim, coniunctiuis, θαυμάζωσιν, ὑπακούωσιν, συγχωρῇ et ποιῇ, aut φῶσιν paulo ante mutandum est cum φάσιν.

αὐτὸν καὶ ὑπακούουσιν, ἀλλ' οἵ τε ὄρνιθες πετόμενοι[24]), καὶ τὰ θηρία[25]) ἐν τοῖς ὄρεσι, μηδὲν ἧττον τῶν ἀνθρώπων, συγχωρεῖ τε καὶ ποιεῖ τὸ προστατόμενον. οὐκοῦν λέγωμεν, ὑπὲρ τοῦ καθ' Ὅμηρόν τε καὶ τῇ ἀληθείᾳ βασιλέως. οὗτος γὰρ ὁ λόγος ἁπλῶς λεγόμενος ἄνευ πάσης κολακείας ἢ λοιδορίας, αὐτὸς ἀφ' αὑτοῦ, τὸν μὲν ὅμοιον τῷ ἀγαθῷ γνωρίζει τε καὶ ἐπαινεῖ, καθόσον ἐστὶν ἐκείνῳ ὅμοιος· τὸν δὲ ἀνόμοιον ἐξελέγχει τε καὶ ὀνειδίζει. ἔστι δὴ, πρῶτον μὲν θεῶν ἐπιμελὴς, καὶ τὸ δαιμόνιον προτιμῶν. οὐ γὰρ δυνατὸν ἄλλῳ τινὶ πεποιθέναι μᾶλλον τὸν δίκαιον ἄνδρα καὶ ἀγαθὸν, ἢ τοῖς δικαιοτάτοις τε καὶ ἀρίστοις θεοῖς. ὅστις δὲ κακὸς ὢν ἡγεῖταί ποτε θεοὺς ἀρέσκειν, κατ' αὐτὸ τοῦτο πρῶτον, οὐχ ὅσιός ἐστιν[26]). ἢ γὰρ ἀνόητον, ἢ πονηρὸν νενόμικε τὸ θεῖον. μετὰ δὲ τοὺς θεοὺς, ἀνθρώπων ἐπιμελεῖται· τιμῶν μὲν καὶ ἀγαπῶν τοὺς ἀγαθοὺς, κηδόμενος δὲ πάντων. τίς μὲν γὰρ ἀγέλης βοῶν κήδεται μᾶλλον τοῦ νέμοντος; τίς δὲ ποιμνίοις ὠφελιμώτερός τε καὶ ἀμείνων ποιμένος; τίς δὲ μᾶλλον Φίλιππος τοῦ πλείστων μὲν ἄρχοντος ἵππων, πλεῖστα

24) πετόμενοι] tametsi libere per auras volant. Huc referendum videtur esse Scholium ad imam oram p. 3. ed. Mor. adscriptum: ὁποῖον ἱστορεῖται περὶ τῶν Λιβύων βασιλέως Ἀψεφᾶ διὰ τῶν ψιττακῶν μεμηχανῆσθαι ἱπταμένων, καὶ κελαδούντων· Ἀψεφᾶς θεός ἐστιν.

25) τὰ θηρία ἐν τοῖς ὄρεσι] tametsi iuris sui sunt, libereque per montes et saltus inaccessos vagantur.

26) κατ' αὐτὸ -- ὅσιός ἐστιν] *propter hoc ipsum primum, est impius.* h. e. prima et praecipua causa, cur impius habeatur, est hoc, quod existimet, deos se, cum sit improbus et impurus, tamen probaturos esse. quod si autem πρῶτον non pro adiectiuo, sed pro aduerbio, *primo loco*, habeamus, deerit aliquid. *propter hoc ipsum erit, primum impius, deinde* — ἔπειτα καὶ ἠλίθιος, *deinde vero etiam stultus*, vel simile quid.

φα δὲ ἀφ' ἵππων ἀφελεμένῳ; τίνα δὲ εἰκὸς ἔτως εἶναι φιλάνθρωπον, ἢ ὅστις [27]) πλείσων μὲν ἀνθρώπων ἐγκρατής ἐστι, μάλιστα δὲ ὑπὸ ἀνθρώπων θαυμάζεται; δεινὸν γάρ, εἰ οἱ ἀλλοφύλων καὶ ἀγρίων ἄρχοντες θηρίων, εὐνέτεροί εἰσι τοῖς ἀρχομένοις, τῷ βασιλεύοντος ἀνθρώπων ἡμέρων καὶ ὁμοφύλων. καὶ μέντοι καὶ φιλῶσι, καὶ ἀνέχονται μάλιστα πάντων ἀγέλαι μὲν νομέων [28]), ἵπποι δὲ ἡνιόχων· κυνηγέται δὲ ὑπὸ κυνῶν φυλάσσονται καὶ ἀγαπῶνται, καὶ τἆλλα ἔτως [29]) ἀγαπᾷ τὰ ἀρχόμενα τὸς ἄρχοντας. πῶς ἔν εἰκὸς, τὰ μὲν ἄφρονα καὶ ἀγνώμονα εἰδέναι καὶ φιλεῖν τὸς ἐπιμελουμένους· τὸ δὲ πάντων συνετώτατον, καὶ μάλιστα ἀποδοῦναι χάριν ἐπισταμένον, ἀγνοεῖν καὶ ἐπιβουλεύειν; ἀλλὰ γὰρ ἀναίσχυντον, τὸν ἥμερον καὶ φιλάνθρωπον βασιλέα, μὴ μόνον φιλεῖσθαι ὑπ' ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ ἐρᾶσθαι· ταῦτ' ἔν εἰδὼς, καὶ φύσει τοιοῦτος ὤν, ἵλεων καὶ πρᾷον παρέχει τὴν ψυχὴν πᾶσιν, ὥστε πάντας ἡγεμένους εὔνους καὶ φίλους. καὶ μὲν δὴ οἴεται δεῖν πλεῖον [30]) ἔχειν διὰ τὴν ἀρχὴν, ἢ τῶν χρημάτων, οὐδὲ τῶν ἡδονῶν, ἀλλὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ τῶν φροντίδων. ὥστε καὶ φιλόπονος μᾶλλόν ἐστιν, ἢ πολλοὶ τῶν ἄλλων φιλήδονοι καὶ φιλοχρήματοι. ἐπίσαται γὰρ, ὅτι αἱ μὲν ἡδοναὶ, τὸς ἀεὶ συνόντας [31]), τά τε ἄλλα λυμαίνονται, καὶ ταχὺ πείθουσιν ἀδυνάτους πρὸς αὐτάς· οἱ δὲ πόνοι τά τε [32]) ἄλλα ὠφελοῦντες, ἀεὶ μᾶλλον παρέχουσι δυναμένους πονεῖν [33]). ἐκεῖν

μόνῳ

27) ἔτως εἶναι φιλάνθρωπον, ἢ ὅσις] apparet aut pro ἔτως ſubiiciendum eſſe μᾶλλον, aut pro ἢ, ὡς.
28) νομεῖς et ἡνιόχες margo Mor.
29) f. καὶ τὰ ἄλλα δὲ ἔτως.
30) πλεῖον] V. L. Ven. πλέον.
31) συνόντας] ſubaudi αὐταῖς.
32) aut τε eſt delendum, aut leg. eſt ὠφελοῦσι καὶ ἀεὶ.
33) poſt πονεῖν videtur aliquid deeſſe; nam cum Dio paullo ante

μόνῳ ἔξεστιν αὐτῷ, τοὺς μὲν στρατιώτας, συστρατιώτας προσειπεῖν, τοὺς συνήθεις, φίλους, μὴ δὲ καταγελῶντα [34]) τοῦ ὀνόματος τῆς φιλίας· πατέρα δὲ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἀρχομένων οὐ λόγῳ κεκλῆσθαι μόνον, ἀλλὰ τοῖς ἔργοις [35]) τοῦτο ἐπιδείκνυσθαι· δεσπότην δὲ, οὐχ ὅπως τῶν ἐλευθέρων, ἀλλὰ μηδὲ τῶν δούλων χαίρειν καλούμενον. βασιλεύειν γὰρ οὐχ αὑτοῦ χάριν οἴεται μᾶλλον ἑνὸς ὄντος, ἢ τῶν ἀνθρώπων ἁπάντων. καὶ τοίνυν εὐεργετῶν ἥδεται πλείω τῶν εὐεργετουμένων, καὶ μόνης ταύτης τῆς ἡδονῆς ἐστιν ἀκόρεστος. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῆς βασιλείας ἀναγκαῖα νενόμικε· τὸ δὲ τῆς εὐεργεσίας, μόνον ἑκούσιόν τε καὶ εὔδαιμον. καὶ τῶν μὲν ἀγαθῶν ἀφειδέστατός ἐστι, ὡς οὐδέποτε ἐπιλειψόντων· κακοῦ δὲ ἧττον αἴτιος γίνεσθαι πέφυκεν, ἤπερ ὁ ἥλιος τοῦ σκότους. ὃν οἱ μὲν ἰδόντες καὶ συγγενόμενοι οὐκ ἐθέλουσιν ἀπολιπεῖν· οἱ δὲ ἀκούοντες ἐπιθυμοῦσιν ἰδεῖν, μᾶλλον ἢ παῖδες ἀγνοουμένους πατέρας ἀνευρεῖν. τοῦτον οἱ μὲν πολέμιοι δεδοίκασι, καὶ οὐδεὶς ὁμολογεῖ πολέμιος εἶναι, οἱ δὲ φίλοι θαῤῥοῦσι· καὶ οἱ σφόδρα ἐγγὺς, ἡγοῦνται πάντες [36]) ἐν τῷ ἀσφαλεστάτῳ εἶναι. οὗ τἀναντία ὑπάρχει τῷ κακῷ· τοὺς μὲν ἐχθροὺς θαῤῥύνειν· τοὺς δὲ φίλους καὶ τοὺς ἐγγὺς ἐκπλήττειν καὶ φοβεῖν. τῷ γεμὴν ἡμέρῳ καὶ ἀβλαβεῖ τοὺς μὲν προσλιπαροῦντας, μετὰ τοῦ πεποιθότος περιγίνεται βιοῦν· τοὺς δὲ προσιόν-

ante deditos voluptatibus cum auaris copulasset, consentaneum erat, et exspectabat lector quisque, vt, posteaquam de damnis vitae libidinosae exposuisset, incommoda quoque cupiditatis seu auaritiae exsequeretur.

34) τοὺς δὲ συνήθεις, φίλους, μὴ (quod est in Veneta, aut μηδὲν) καταγελῶντα.

35) ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις.

36) πάντες] malim πάντων. *in loco esse omnium tutissimo*, vt nulli sint alii in tutiore.

τας καὶ ὀρῶντας, ἐκ ἔκπληξις ἀδὲ φόβος, ἀλλ' αἰδὼς ὕπεισι, πολὺ κρεῖττον καὶ ἰσχυρότερον φόβου. τὸς μὲν γὰρ φοβουμένους ἀνάγκη μισεῖν καὶ ἀποδιδρᾶναι θέλειν[37]· τὸς δὲ αἰδουμένους παραμένειν καὶ θαυμάζειν. τὴν μὲν ἐν ἁπλότητα καὶ τὴν ἀληθειαν, ἡγεῖται βασιλικὸν καὶ φρόνιμον· τὴν δὲ πανουργίαν καὶ τὴν ἀπάτην, ἀνόητον καὶ δειλοπρεπές, ὁρῶν, ὅτι καὶ τῶν θηρίων τὰ δειλότατα, καὶ ἀγεννέστατα ἐκεῖνα[38] καὶ ψευδέστατα πάντων μάλιστα καὶ ἐξαπατᾷ. φιλότιμος δὲ ὢν τὴν φύσιν, καὶ εἰδὼς[39], ὅτι τὸς ἀγαθὸς πεφύκασιν οἱ ἄνθρωποι τιμᾶν· ἧττον ἐλπίζει τιμᾶσθαι ἂν ὑπὸ ἀκόντων, ἢ παρὰ μισόντων φιλίας τυγχάνειν. καὶ πολεμικὸς μὲν ἔτως ἐστὶν, ὥστε ἐπ' αὐτῷ εἶναι τὸ πολεμεῖν[40]). εἰρηνικὸς δὲ ἔτως[40b]), ὡς μηδὲν ἀξιόμαχον αὐτῷ λείπεσθαι.

37) ἀποδιδρᾶναι θέλειν] sic dedi, et pro prima voce V. L. Venetae etiam dat ἀποδιδρᾶναι. Ven. et Mor. dant ἀποδιδρᾶν ἐθέλειν. natum vitium e permutatione τᾶ αι cum ε, quae in codd. occurrit creberrima.

38) ἐκεῖνα mouet suspicionem defectus, e. c. οἷον ἀλώπεκες vel tale quid; nisi est Latinismus. *timidissima illa et ignauissima animalia*, vbi subauditur, quae nemo ignorat quae sint, aut redundat, vt saepe ἔτος vel ταῦτα per abundantiam subiiciuntur.

39) καὶ εἰδὼς abest a Veneta, sed perperam.

40) τὸ πολεμεῖν] Interpretem h. l. a sententia longe aberrasse ait Casaubonus, quod ipse passus est. recte enim vero interpres pro τῷ ed. Mor. interpretando reddidit τὸ, quod etiam vir doctus Venetae meae adscripserat. Hactenus quidem recte Naogeorgus. Sed caput rei haud vidit. nam permutandae sunt sedes harum duarum vocum πολεμικὸς et εἰρηνικὸς, et hoc in illius locum, illud autem in huius locum est immittendum, vt haec sit sententia: *hactenus studet paci, vt penes eum sit* τὸ πολεμεῖν *sumendi belli arbitrium, hactenus autem bello dat operam, vt nullum sibi relinquat hostem, vnde metus sit.*

40b) ὄντως m. Mor.

πεσθαι. καὶ γὰρ δὴ καὶ τόδε οἶδεν, ὅτι τοῖς καλλισα πολεμεῖν παρεσκευασμένοις, τούτοις μάλισα
35. ἔξεσιν εἰρήνην ἄγειν. φιλέταιρος δὲ καὶ φιλοπολίτης, καὶ φιλοστρατιώτης, ὁμοίως πέφυκεν. ὅσις μὲν γὰρ ὑπερόπτης τῶν στρατευομένων, καὶ ἐδεπώποτε ἢ σπανίως ἑώρακε τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς κινδυ-
40. νεύοντας καὶ πονοῦντας· τὸν δὲ ἀνόητον [41]) καὶ ἄνοπλον ὄχλον διατελεῖ θωπεύων [41b]), ὁμοίόν γε πέπονθε, καθάπερ εἰ ποιμὴν τοὺς μὲν [42]) συμφυλάττοντας αὐτῷ ἀγνοοίη, καὶ μήτε τροφὴν αὐτοῖς ἐρέγοι,
45. μήτε [43]) συναγρυπνήσειέ ποτε φυλάττουσιν. ὅτος γὰρ ἐ τοὺς θηρίοις μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς κύνας ἀνεπείθες, μὴ ἀπέχεσθαι τῆς ποίμνης. ὅσις δὲ τοὺς μὲν στρατιώτας διαθρύπτει, μήτε γυμνάζων, μήτε πονεῖν παρακελευόμενος, τῶν δὲ ἄλλων ἀνθρώπων
5. ἠμέλησεν, ὁμοιός ἐσι κυβερνήτῃ τοὺς μὲν ναύτας διαφθείροντι, πλησμονῇ τε καὶ ὕπνῳ δι' ἡμέρας, τῶν δὲ ἐπιβατῶν καὶ τῆς νηὸς ἀπολλυμένης ἑδὲν φροντίζοντι. εἰ δέ τις πρὸς μὲν ταῦτα ἔχει μετρίως,
10. τοὺς δὲ πλησίον αὐτῷ καὶ φίλους καλεμένους ἀναγκάζει [44]) τε καὶ μὴ σκοπεῖ τοῦτο, ὅπως δόξωσι μα-

41) ἀνόητον] nunquam non laborauit popellus ignominia vecordiae. Sed huic loco, quo popellus inermis militiaeque muniis exsolutus, opponitur militibus pro patria labores tolerantibus et discrimina adeuntibus, melius videtur conuenire ἀνόνητον, *inutilem*. verum est popellum esse inutilem, et oneroſum adeo reip. si non seueriſſimo sensu, sed paullo mitius accipiatur.

41b) θεραπεύων m. Mor.

42) aut delendum est μέν, aut deest aliquid sententiae, ad hunc fere modum: τοῖς δὲ λῃσαῖς συνδιαιτῶτο.

43) μήτε] sic recte emendat Casaubonus. μήτ' εἰ Ven. et Mor.

44) recte vidit Casaub. ἀναγκάζει in indicatiuo esse scrib. (quod idem vir doctus quoque in Veneto meo annotauit) tum deesse aliquid, varia ipse comminiscens. ego suspicor πεινῆν deesse. *cogat esurire*. ἀναγκάζοι Mor. et Ven.

καίριοι καὶ ζηλωτοὶ πᾶσι, λανθάνει προδότης αὐτῷ καὶ τῆς ἀρχῆς γενόμενος· τὲς μὲν ὄντας φίλες ἀθύμες ποιῶν, τῶν δὲ ἄλλων μηδένα ἐπιθυμεῖν τῆς αὐτῷ φιλίας· ἀποστερῶν δὲ αὐτὸν τῷ καλλίστῳ καὶ ὠφελιμωτάτῳ κτήματος φιλίας. τίς μὲν γὰρ ἀοκνότερος πονεῖν, ὅταν τοιῶτος [45]) καιρὸς ᾖ, φίλος; τίς δὲ δυσχεραίνειν ἑτοιμότερος ἐν ταῖς ἀτυχίαις [46]); ὁ παρὰ τίνος δὲ ἔπαινος ἡδίων, ἢ τῶν φίλων; παρὰ τίνος δὲ ταληθὲς ἀλυπότερον; τίς δὲ φρερὰ [47]); ποῖα δὲ ἐρύματα; [ὁποίων [48])] ποῖα δὲ ὅπλα βεβαιότερα καὶ κρείττω τῆς ἀπὸ τῶν εὐνοούντων φυλακῆς; ὁπόσες γὰρ ἄν τις ᾖ κεκτημένος ἑταίρες, τοσούτοις μὲν ὀφθαλμοῖς, οἷ βέλεται, ὁρᾷ, τοσαύταις δὲ ἀκοαῖς, αἷ δεῖ, ἀκούει, τοσαύταις δὲ διανοίαις διανοεῖται περὶ τῶν συμφερόντων. διαφέρει γὰρ οὐδέν, ἢ εἷ τῳ θεὸς ἐν σώματι ἔχοντι πολλὰς ψυχὰς ἔδωκεν, ἀπάσας ὑπὲρ ἐκεῖνα προνοουμένας. ἵνα δὲ τὰ πολλὰ ἀφεὶς εἴπω τὸ φανερώτατον σημεῖον, τοιοῦτός ἐστιν ὁ χρηστὸς βασιλεὺς, ὃν [49]) οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες οὐκ αἰσχύνονται ἐπαινοῦντες ὅτε τὸν παρόντα χρόνον,

45) τοιῶτος] Casaub. τοῦτος suadet vel τοιοῦτος. quo non valde opus esse existimem.

46) pro ἀτυχίαις est in Veneta εὐτυχίαις. Scio in codd. graecis mistis α et ευ inter se saepissime permutari. quid si tamen ex vno colo duo faciamus, ad hunc modum: τίς δὲ δυσχεραίνειν ἐν ταῖς ἀτυχίαις; τίς δὲ συγχαίρειν ἐν ταῖς εὐτυχίαις.

47) post Φρερὰ deesse videtur ἀσφαλεςέρα et post ἐρύματα, ἐχυρώτερα.

48) pro ὁποίων dat Veneta ὁποίας. vtrumque est vitiosum, et recte Morellus suum ὁποίων, vt delendum, vncis inclusit.

49) ὃν cohaeret cum ἐπαινοῦντες. *quem a se laudibus ornari nil pudet bonos, neque reformidant aut suum aeuum, aut insequentia saecula, ne suas praedicationes illis minus approbent.*

χρόνον, ἔστε τὸν ὕστερον. καὶ μέντοι καὶ αὐτὸς, ὁ τὸν παρὰ τῶν βαναύσων καὶ ἀγοραίων ἀγαπᾷ τὸν [50]) ἔπαινον, ἀλλὰ τὸν παρὰ τῶν ἐλευθέρων καὶ γενναίων, οἷς ἐκ ἄξιον τὸ ζῆν ψευσαμένοις. τίς ἂν ἐκ ἂν μακαρίσειεν τὸν τοιοῦτον ἄνδρα τε καὶ βίον; πόθεν δὲ ἐκ ἂν ἔλθοιεν ἐπ' ἐκεῖνον ὀψόμενοί τε αὐτὸν καὶ ἀπολαύσοντες τῆς καλῆς διανοίας καὶ ἀγαθῆς; τί μὲν γὰρ σεμνότερον θέαμα, γενναίῳ καὶ φιλοπόνῳ βασιλέως; τί δὲ ἥδιον ἡμέρᾳ καὶ προσφιλὲς; πάντας [51]) μὲν εὖ ποιεῖν ἐπιθυμοῦντος, ὠφελεῖν δὲ δυναμένου. τί δὲ λυσιτελέστερον ἴσῃ καὶ δικαίᾳ; τίνος μὲν γὰρ ὁ βίος ἀσφαλέστερος, ἢ οὗ πάντες ὁμοίως φυλάττουσιν; ὁ τίνος δὲ ἡδίων, ἢ τῷ μηδένα ἐχθρὸν ἡγεμένῳ; τίνος δὲ ἀλυπότερος, ἢ τῷ μηδὲν ἔχοντος αὐτὸν αἰτιάσασθαι; τίς δὲ εὐτυχέστερος ἐκείνῳ τῷ ἀνδρὸς, ὃς τῶν ἀγαθῶν ἐδένα λανθάνει [52])· ἐγὼ μὲν ἂν ἁπλῶς εἶπον τὰ περὶ τὸν ἀγαθὸν βασιλέα. τούτων δὲ εἴ τι φαίνεταί σοι προσήκειν, μακάριος μὲν αὐτὸς τῆς εὐγνώμονος καὶ ἀγαθῆς φύσεως· μακάριοι δὲ ὑμεῖς [53]) οἱ συμμετέχοντες. μετὰ δὲ τὸν γᾶν [54]) εἰρημένον λόγον, ἐγὰ

50) τὸν dele, aut deest aliquid. e. c. τὸν εὐκαταφρόητον καὶ εὐεξαγόρασον ἔπαινον *praedicationem et facile contemnendam, et vili redimendam.* vel τὸν ἀβέβαιον καὶ εὐμετάβλητον ἔπαινον *infidam et mutabilem.*

51) aut hic ἅπαντας, aut paulo post πάντας, consensus et constantiae ergo; et sic quoque ὁ τίνος δὲ ἀλυπότερος, ob praecedentem versum.

52) ὃς τῶν -- λανθάνει] praefert Morellus lectionem marginis ὅσις ἀγαθὸς ὢν ἐδένα λ. mihi videtur vtraque lectio copulanda esse ὅσις ἀγαθὸς ὢν τῶν ἀγαθῶν ἐδένα λ.

53) ὑμεῖς potest ferri, et sic accipi, ac si orator subito a principe ad circumstantem coronam transferret orationem. malim tamen vtique cum Casaubono et Anglo, quem Wolf probat, ἡμεῖς.

54) γᾶν] aut νῦν tantum, aut νῦν ὀπωσᾶν.

μὲν[55]) ἐπεθύμουν διελθεῖν περὶ τῦ μεγίστε καὶ πρώτε βασιλέως καὶ ἄρχοντος, ὃν χρὴ μιμεμένους ἀεὶ τὸς θνητὸς καὶ τὰ τῶν θνητῶν διέποντας, ἐπιμελεῖσθαι[56]) πρὸς ἐκεῖνον, ὡς δυνατόν ἐσιν εὐθύνοντας[57]) καὶ ἀφομοιῦντας τὸν αὐτῶν τρόπον. διὰ τῦτο γὰρ καὶ Ὅμηρος διοτρεφέας εἶναι φησὶ τὸς ἀληθῶς βασιλέας, καὶ Διὶ τὴν βελὴν ὁμοίως, καὶ τὸν Μίνω, μεγίστην ἔχοντα δόξαν ἐπὶ δικαιοσύνῃ, τῦ Διὸς ὁμιλητὴν ἔφη γενέσθαι. καὶ σχεδὸν ὅσοι πώποτε ἐν Ἕλλησιν, ἢ Βαρβάροις γεγόνασι βασιλεῖς, ἐκ ἀνοήτοις τυγχάνειν τἀύτης τῆς προσηγορίας, τῦ θεῦ τότε μαθηταὶ τε καὶ ζηλωταὶ ὁ λόγος[58]) αὐτὸς ἀποφαίνεται. Ζεὺς γὰρ μόνος θεῶν πατὴρ καὶ βασιλεὺς ἐπονομάζεται, καὶ Πολιεὺς, καὶ Φίλιός τε καὶ Ἑταιρεῖος, καὶ Ὁμόγνιος. πρὸς δὲ τότοις, Ἱκέσιός τε καὶ Φύξιος, καὶ Ξένιος, καὶ μυρίας ἄλλας ἐπικλήσεις ἔχων, πάσας[59]) ἀγαθὰς καὶ ἀγαθῶν αἰτίας[60]). Βασιλεὺς μὲν, κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν δύναμιν ὀνομασμένος. πατὴρ δὲ, οἶμαι, διά τε τὴν κηδεμονίαν καὶ τὸ πρᾶον· Πολιεὺς δὲ, κατὰ τὸν νόμον[61]) καὶ τὸ κοινὸν ὄφελος· Ὁμό-

γνιος

55) μὲν] huic particulae respondet ea, quae p. 59. 10. leguntur, vbi filum orationis longa interlocutione distinctum resumitur atque continuatur.

56) post ἐπιμελεῖσθαι videtur deesse τῦ φαίνεσθαι· *studere, vt se gerant*, vel *praestent*.

57) εὐθύνοντας] malim compositum ἀπευθύνοντας.

58) ὁ λόγος] *fama historica*.

59) distinguo sic: — ἐπικλήσεις, ἔχων πάσας.

60) αἰτίας] id est δηλωτικὰς vel σημαντικὰς. nomen enim ipsum bona non creat, sed solummodo indicat. hactenus tamen ferri potest αἰτίας, quod ei, cui virtutum appellationes iure competunt, et eas qui meritus est, ab eo bona proficiscuntur. tametsi hoc paulo longius est arcessitum.

61) f. κατὰ τὸ νόμιμον vel κατὰ τὸ ἔννομον. propter legum tutelam et exsecutionem.

γνιος δὲ, διὰ τὴν τῆ γένες κοινωνίαν θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις· Φίλιος δὲ καὶ Ἑταιρεῖος, ὅτι πάντας ἀνθρώπες ξυνάγει, καὶ βέλεται εἶναι ἀλλήλοις φίλες, ἐχθρὸν δὲ ἢ πολέμιον μηδένα. Ἱκέσιος δὲ, ὡς ἂν [62]) ἐπήκοός τε καὶ ἵλεως τοῖς δεομένοις· Φύξιος δὲ διὰ τὴν τῶν κακῶν ἀπέφευξιν [63])· Ξένιος δὲ ὅτι καὶ τῆτο ἀρχὴ φιλίας, μηδὲ τῶν ξένων ἀμελεῖν, μηδὲ ἀλλότριον ἡγεῖσθαι μηδένα ἄνθρωπον. Κτήσιος δὲ καὶ Ἐπικάρπιος, ἅτε τῶν καρπῶν αἴτιος, καὶ δοτὴρ πλέτε καὶ κτήσεως, οὐ πενίας, οὐδὲ ἀπορίας. ὡς εὐθὺς ἀπάσας ταύτας δέον γενέσθαι [64]) τὰς δυνάμεις, τῇ τῆ βασιλέως δυνάμει τε καὶ κλήσει. καλὸν ἂν εἰπεῖν ὑπὲρ τῶν ὅλων τῆς διοικήσεως ὁποῖόν γε τὸ ξύμπαν, ὡς ἂν αὐτό [65]) τε τὸ εὔδαιμον καὶ σῶφρον ἀεὶ διαπορεύηται [66]) τὸν ἄπειρον αἰῶνα, συνεχῶς ἐν ἀπείροις περιόδοις, μετὰ ψυχῆς τε ἀγαθῆς καὶ δαίμονος ὁμοίως [67]), καὶ προνοίας, καὶ ἀρχῆς τῆς δικαιοτάτης τε καὶ ἀρίστης, ἡμᾶς τε ὁμοίως παρέχηται [68]), κατὰ φύσιν κοινὴν τὴν αὐτῆ καὶ τὴν ἡμετέραν, ὑφ' ἑνὶ θεσμῷ καὶ νόμοις κεκοσμημένας [69]); καὶ τῆς αὐτῆς

62) ἂν] f. ὢν.

63) Φύξιος δὲ — ἀπόφ.] possit quoque Iupiter ideo sic dictus esse, διὰ τὴν ἐν τοῖς κακοῖς πρὸς αὐτὸν καταφυγὴν τῶν ταλαιπωρεόντων.

64) f. δέον ἐγγενέσθαι.

65) αὐτὸ] Sic recte Casaubonus, redit enim ad τὸ ξύμπαν. Sed totum locum sic refingo: ὁποῖόν τε (non γε) τὸ ξύμπαν, καὶ, ὅτι ὡς ἂν αὐτὸ ςέγον (id est ἔχον in se tenens, et habens propriam et cognatam sibi felicitatem) τὸ εὔδαιμον. quale sit vniuersum, et quod, vtpote in se habens. Veneta et Morell. dant αὐτός.

66) διαπορεύεται, in indicatiuo.

67) δαίμονες ὁμοίως] Subaudi ἀγαθῆ, nam est etiam δαίμων κακός. Recurrit eadem dictio p. 43, 40. ed. Mor. vbi interpres recte reddidit.

68) παρέχεται.

69) f. νόμοις τοῖς αὐτοῖς κεκοσμ.

τῆς μετέχοντας πολιτείας. ἢν ὁ μὲν τιμῶν καὶ φυλάττων, καὶ μηδὲν ἐναντίον πράττων, νόμιμος καὶ θεοφιλὴς, καὶ κόσμιος· ὁ δὲ ταράττων, ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ, καὶ παραβαίνων καὶ ἀγνοῶν, ἄνομος καὶ ἄκοσμος, ὁμοίως μὲν ἰδιώτης, ὁμοίως δὲ ἄρχων ὀνομαζόμενος· πολὺ δὲ μείζων καὶ φανερωτέρα πᾶσιν, ἡ παρὰ τῶ ἄρχοντος πλημμέλεια. ὥσπερ ἂν ὅσοι στρατηγοί τε καὶ ἄρχοντες στρατοπέδων καὶ πόλεων καὶ ἐθνῶν, ὅσις ἂν τὸν σὸν μάλιστα μιμῆται τρόπον, καὶ τοῖς σοῖς ἤθεσιν ὅμοιον αὑτὸν, ὡς δυνατὸν, φαίνηται παρέχων, ἔτος ἂν εἴη σοὶ πάντων ἑταιρότατος καὶ προσφιλέστατος· εἰ δέ τις ἐναντίος καὶ ἀνόμοιος γίγνοιτο, δικαίως ἂν τυγχάνοι μέμψεώς τε καὶ ἀτιμίας, καὶ αὐτῆς τε[70]) τῆς ἀρχῆς ταχὺ παυθεὶς[71]), παραχωρήσειεν ἑτέροις ἀμείνοσί τε καὶ ἄμεινον δυναμένοις διοικεῖν· ἕτω δὴ καὶ τῶν βασιλέων, ἅτε οἶμαι παρὰ τῶ Διὸς ἐχόντων τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐπιτροπὴν, ὃς μὲν ἂν πρὸς ἐκεῖνον βλέπων, πρὸς τὸν τῶ Διὸς νόμον τε καὶ θεσμὸν κοσμῇ[72]) καὶ ἄρχῃ δικαίως τε καὶ καλῶς, ἀγαθῆς τυγχάνει μοίρας, καὶ τέλεος εὐτυχεῖς. ὃς δ' ἂν παραβῇ καὶ ἀτιμάσῃ τὸν ἐπιτρέψαντα ἢ δόντα τὴν δωρεὰν ταύτην, ἐδὲν ἀπώνατο τῶν ἀπὸ τῆς πολλῆς ἐξουσίας καὶ δυνάμεως, ἢ τοσοῦτον μόνον, ὅσον φανερὸς πᾶσι γενέσθαι τοῖς καθ' αὑτὸν καὶ τοῖς ὕστερον, πονηρὸς καὶ ἀκόλαστος ὤν, τὸν μυθευόμενον Φαέθοντος ἀναπληρώσας πότμον[73]). ἅτε

ἰσχυ-

70) τε] l. δὲ.

71) V. L. Ven. dat παυσθεὶς, quod est vsitatius.

72) κοσμῇ potest defendi, subaudiendo a communi τὴν ἐπιτροπὴν; malim tamen εὐνομῇ *pudentem et temperantem se gerat*, bonaeque disciplinae et recti ordinis tenacem.

73) πότμον] huc referenda videtur V. L. Venetae ποταμὸν, sed illa vitiosissima.

ἰσχυρῶ καὶ θελξ παρὰ μοῖραν 74) ἐπιβὰς ἅρματος, οὐχ ἱκανὸς ὢν ἡνίοχος. λέγει δὲ καὶ Ὅμηρος, ὧδέ πως·

Ὅς μὲν ἀπηνὴς αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀπηνέα εἰδῇ,
Τῷδε καταρῶνται πάντες βροτοί, ἄλγε' ὀπίσσω
Ζωῷ, αὐτὰρ 75) τεθνεῶτί γ' ἐφεψιόωνται ἅπαντες.
Ὅς δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
Τῷ μέντοι κλέος εὐρὺ διὰ ξείνοι φορέουσι
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, πολλοὶ δέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον.

Τὸ μὲν ἐν ἐμὸν, ὅπερ ἔφην, ἥδιστ' ἂν καὶ προθυμότατα τοῦτον εἴποιμ' ἂν τὸν λόγον, τὸν ὑπὲρ τοῦ Διὸς, καὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως. ἐπεὶ δὲ πλεῖόν 76) ἐστι παντὸς τοῦ καιροῦ τοῦ παρόντος, καὶ δεόμενον ἀποδείξεων ἀκριβεστέρων, αὖθις ποτὲ ἴσως γένοιτ' ἂν σχολὴ 77) διελθεῖν αὐτόν. εἰ δ' ἄρα μῦθόν τινα ἐθέλοις ἀκοῦσαι, μᾶλλον δὲ ὑγιῆ καὶ ἱερὸν λόγον, σχήματι μύθου λεγόμενον, τυχὸν οὐκ ἄτοπός σοι φανήσεται, νῦν τε καὶ ὕστερον ἐνθυμουμένῳ κατὰ σαυτὸν, ὃν ἐγώ ποτε ἤκουσα γυναικὸς Ἠλείας, ἢ Ἀρκαδίας ὑπὲρ Ἡρακλέους διηγουμένης. ὡς γὰρ 78) ἔτυχον ἐν τῇ φυγῇ ποτε ἀλώμενος, καὶ πολλήν γε χάριν οἶδα τοῖς θεοῖς, ὅτι με ἐκ εἴασαν θεατὴν γενέσθαι πολλῶν καὶ ἀδίκων πραγμάτων. ἐπήει γὰρ

74) παρὰ μοῖραν] id est παρὰ τὸ προσῆκον, praeter ius et fas.

75) αὐτὰρ] l. ἀτὰρ ex Homero.

76) incidi in eandem coniecturam, in quam Casaubonus dudum incidit, leg. esse πλείων et δεόμενος, vt ad λόγος referatur. et erat hoc vtique elegantius. verum tamen potest vulgata defendi, subaudi τοῦτο, aut quod malim, addendo, corrigi; quo facto constabit sibi δεόμενον. Sed rursus tum paulo post esset αὐτὸ leg. παντὸς probum est et seruandum. *totum hoc, in quo nunc versamur, tempus.*

77) σχολὴ] sic dedi. σχολῇ Mor. et Ven.

78) ὡς γὰρ ἔτυχον] apodosis est paulo post in illis καὶ δή ποτε

γῆν ὡς εὐδαίμονι πλείστην γῆν ἐν ἀγύρτου σχήματι καὶ στολῇ, τοῦτο μὲν παρ' Ἕλλησι, τοῦτο δὲ παρὰ Βαρβάροις,

αἰτίζων ἀκόλας[79], ἐκ ἄορας, ἐδὲ λάβητας.

καὶ δή ποτε ἀφικόμενος εἰς Πελοπόννησον, ταῖς μὲν πόλεσιν ἐ πάνυ προσῆειν, περὶ δὲ τὴν χώραν διέτριβον, ἅτε πολλὴν ἱστορίαν ἔχουσαν[80], νομεῦσι καὶ κυνηγέταις, γενναίοις τε καὶ ἁπλοῖς ἤθεσιν ἐπιμιγνύμενος. καὶ δὴ βαδίζων ὡς ἀφ' Ἡραίας εἰς Πίλαν παρὰ τὸν Ἀλφειὸν[81], μέχρι μέν τινος ἀπετύγχανον[82] τῆς ὁδοῦ, μεταξὺ[83] δὲ εἰς ὕλην τινὰ καὶ δυσχωρίαν ἐμπεσών, καὶ πλείους ἀτραπους

ἐφ'

79) in Ven. est ἀκώλας, peius adhuc in V. L. ἀκολάθας: sed vtroque inter se et cum Homero collato, emergit vera lectio ἀκόλας, quam recte fecit Morellus quod restituit. adscripserat idem quoque vir doctus Veneto meo. Verum debebat Morellus alterum quoque vitium, ἄρνας, tollere, quod ei, nescio qua de causa, placuit praeferre. dedi ἄορας, vt m. Morell. v. Dauis. ad Max. Tyr. or. 4. sect. 5. p. 507.

80) dicitur aliqua regio πολλὴν ἱστορίαν ἔχειν, in qua sunt loca multa rebus memorabilibus ibi gestis clara, viatorem celebritate sua ferientia. Cicero de Fin. V. I. quod totum huc pertinet, sed, quod in fine capitis maxime: *quacunque ingredimur, in aliquam historiam vestigium ponimus.*

81) τὸν ἀλφειὸν] sic dedi, vt margo Mor. exhibet; quo Veneta etiam ducit, dans τῷ ἀλφειὸν. vbi vir doctus mediam vocem correxit τὸν. Mór. dat τῷ ἀλφειῷ.

82) aut ἐπετύγχανον leg. aut ἐκ ἀπετύγχ. quod vir doctus Venetae adscripsit. *aliquamdiu, forte secunda, perseverabam in recta via*, aut *aliquamdiu a recta via non aberrabam.*

83) μεταξὺ δὲ] *inter haec autem*, intereadum sic recta via sine errore pergo. animaduertit vitium interpres quoque et recte sententiam expressit. De aberratione sua a via recta demum paulo post commemorat.

ἐπὶ βȣκολίοις ἅττα καὶ ποίμναις[84]) φερȣ́σας, ȣ̓δενὶ συναντῶν, ȣ̓δὲ δυνάμενος ἐρέσθαι, διημάρτανόν τε καὶ ἐπλανώμην μεσημβρίᾳ ςαθερᾷ. ἰδὼν ȣ̓ν ἐπὶ ὑψηλῷ τινι δρυῶν συςροφὴν[85]), οἷον ἄλσȣς[86]), ᾠχόμην ὡς ἀποψόμενος ἐντεῦθεν ὁδόν τινα ἢ οἰκίαν. καὶ καταλαμβάνω λίθȣς τέ τινας εἰκῇ ξυγκειμένȣς, καὶ δέρματα ἱερείων κρεμάμενα, καὶ ῥόπαλα καὶ βακτηρίας, νομέων τινῶν ἀναθήματα, ὡς ἐφαίνετο. ὀλίγον δὲ ἀπωτέρω, καθημένην γυναῖκα ἰσχυρὰν καὶ μεγάλην, τῇ δὲ ἡλικίᾳ πρεσβυτέραν, τὰ μὲν ἄλλα ἄγροικον ςολὴν ἔχȣσαν, πλοκάμȣς δέ τινας πολιȣ̀ς καθεῖτο. ταύτην ἕκαςα ἀνηρώτων. ἡ δὲ πάνυ πρᾴως καὶ φιλοφρόνως, δωρίζȣσα τῇ φωνῇ, τόν τε τόπον ἔφραζεν, ὡς ἱερὸς Ἡρακλέȣς εἴη, καὶ περὶ ἑαυτῆς, ὅτι παῖδα ἔχοι ποιμένα, καὶ πολλάκις αὐτὴ νέμοι τὰ πρόβατα, ἔχειν δὲ μαντικὴν, ἐκ μητρὸς θεῶν δεδομένην, χρῆσθαι δὲ αὐτῇ τȣ́ς τε νομέας πάντας τȣ̀ς πλησίον, καὶ τȣ̀ς γεωργȣ̀ς ὑπὲρ καρπῶν καὶ βοσκημάτων γενέσεως καὶ σωτηρίας. καὶ σὺ δὲ ἐπεὶ ἐλήλυθας, ἔφη, ȣ̓κ ἄνευ θείας τύχης εἰς τόνδε τὸν τόπον, ȣ̓κ ἐάσω σε ἀπελθεῖν μάτην. καὶ μετὰ τȣ̃το[87]) δὴ προέλεγεν, ὅτι ȣ̓ πολὺς χρόνος ἔσοιτό μοι τῆς ἄλλης καὶ τῆς ταλαιπωρίας, ȣ̓́τε σοὶ εἶπεν[88]), ȣ̓́τε τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις. ταῦτα δὲ ἔλεγεν, ȣ̓χ ὥσπερ οἱ πολλοὶ

84) leg. ἐπὶ βȣκόλι' ἅττα καὶ ποίμνας. etiam βȣκώλια est in V. L. Ven. et βȣκόλια in m. Mor.

85) δρυῶν συςροφὴ est locus, vbi arbores densae, et quasi corrotundatae vel conglobatae stant, vt veluti insulam quandam in medio solo vndique circum nudo efficiant.

86) malim ἄλσος.

87) μετὰ τȣ́των lectio marg. Mor. sed illa vitiosa, est in Veneta.

88) f. καὶ τῆς ταλαιπωρίας δὲ ȣ̓́τε σοι, εἶπεν.

πολλοὶ τῶν λεγομένων ἐνθέων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἐσθμαίνουσα καὶ περιδινοῦσα τὴν κεφαλὴν[89]), καὶ πειρωμένη δεινὸν ἐμβλέπειν, ἀλλὰ πάνυ ἐγκρατῶς, καὶ σωφρόνως. συμβαλεῖς δὲ, ἔφη, ποτὲ ἀνδρὶ τε καρτερῷ[90]), πλείσης ἄρχοντι χώρας, καὶ ἀνθρώπων· τούτῳ μή ποτε ὀκνήσῃς εἰπεῖν τόνδε τὸν μῦθον, εἰ καί σε καταφρονεῖν τινες μέλλοιεν, ὡς ἀδολέσχῃ καὶ πλάνητος. οἱ γὰρ ἀνθρώπων λόγοι, καὶ τὰ πάντα σοφίσματα, ἐδενὸς ἄξια πρὸς τὴν παρὰ τῶν θεῶν ἐπίνοιαν[91]), καὶ φήμην. ὅσοι γάρ ποτε σοφοὶ καὶ ἀληθεῖς κατ' ἀνθρώπους λόγοι περὶ θεῶν τε καὶ τῶ ξύμπαντος, ἐκ ἄνευ θείας ποτὲ[92]) βολήσεως καὶ τύχης ἐν ψυχῇ ποτε ἀνθρώπων[93]) ἐγένοντο, ὡς ἔστι μαθεῖν διὰ τῶν πρώτων μαντικῶν τε καὶ θείων ἀνδρῶν. οἷον ἐν Θρᾴκῃ τινὰ λέγουσιν Ὀρφέα γενέσθαι Μούσης υἱὸν, ἄλλον δὲ ποιμένα ἐν ὄρει τινὶ τῆς Βοιωτίας αὐτῶν ἀκοῦσαι τῶν Μουσῶν. ὅσοι δὲ ἄνευ δαιμονίου κατοχῆς καὶ ἐπιπνοίας λόγους τινὰς ὡς ἀληθεῖς παρ' αὐτῶν ἐκόμισαν εἰς τὸν βίον, ἐκτόπους καὶ πονηρούς[94]). διόπερ δὴ ἄκυε τοῦδε τοῦ μύθου

89) v. ad h. l. Casaubon. et Morell. verum illos hic quidem non ignota docentes.

90) f. ἀνδρὶ καρτερῷ, πλείσης τε ἄρχοντι χ.

91) ambigo inter vulgatam et Casauboni ἐπίπνοιαν, quod mihi quoque in mentem venit, et eccui non veniat? Ad mentem Casauboni P. Wesselingius h. l. exhibuit ad Diodor. Sic. I. 685. Sed ἐπίνοια ἢ παρὰ θεῶν est omnis perceptio mentis, vilum omne et scitum, a diis profectum, et humanae menti iniectum. Sic quoque ἡ παρὰ θεῶν φήμη est omne augurium, omnis vox, omnis sonus, ὀττεία, κληδών, omen, quo dii sententiam suam aut futura hominibus denuntiant.

92) ποτε] dele primas duas literas.

93) f. ἐν ψυχῇ τῶν πώποτε ἀνθρώπων. *hominum, quotquot unquam fuere, cuiquam in mentem venisse.* nam ποτε toties in tam breui spatio iterari, sit inscitum.

94) post πονηρὰς videtur verbum ἐκόμισαν esse iterandum.

μύθου[95]) σφόδρα ἐγρηγορώς[96]) τε καὶ τὸν νοῦν προσέχων, ὅπως διαμνημονεύσας ἀπαγγείλῃς πρὸς ἐκεῖνον, ᾧ φημί σε[97]) συμβαλεῖν. ἔστι δὲ περὶ τοῦδε τοῦ θεοῦ, παρ' ᾧ νῦν ἐσμέν. ἦν μὲν γὰρ, ὡς πάντες λέγουσι, Διὸς υἱὸς ἐξ Ἀλκμήνης, βασιλεὺς δὲ οὐ μόνον Ἄργους, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἑλλάδος ἁπάσης. τοῦτο δὲ οἱ πολλοὶ οὐκ ἴσασιν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἀπεδήμει στρατευόμενος καὶ φυλάττων τὴν ἀρχήν[98]). οἱ δ' Εὐρυσθέα φασὶ βασιλεύειν τότε, ὃς ἦν πάντων φιλοπονώτατος, καὶ πολὺ κρείττων τῶν ἐκεῖ. ταῦτα δὴ[99]) λέγεται μάτην ὑπό των[100]). ἐκεῖνος δὲ οὐ μόνον τῆς Ἑλλάδος ἦν βασιλεὺς, ἀλλ' ἀπ' ἀνίσχοντος ἡλίου μέχρι δυομένου, πάσης ἦρχε γῆς, καὶ[1]) τῶν ἀνθρώπων ἁπάντων, παρ' οἷς ἱερά ἐστιν Ἡρακλέους.

95) διόπερ ἄκουε δὴ (id est ἤδη *nunc tandem*) τοῦδε τοῦ μύθου. Sic etiam in V. L. Ven. Sed in texto Ven. est διόπερ δὴ ἄκουε τούτου δὲ τοῦ μύθου.

96) ἐγρηγορώς τε] sic dedi, est enim partic. perf. medii, non aduerbium; quod formatur ἐγρηγορότως. Ven. et Mor. dant ἐγρηγόρως τε.

97) γε lectio marg. Mor. est in texto Ven.

98) ἀρχὴν, οἱ δ' Εὐρ. *verum quia Hercules ipse per se suscipiebat expeditiones bellicas, tuendorum ergo finium, hi* (qui populares illos de Hercule rumores aut commenti sunt, aut alunt et propagant) *Eurystheum aiunt regnum tenuisse.* Et reperio nunc hanc correctionem etiam apud Anglum, cui subscribit Wolf quoque. ἀρχὴν οὐδ' Εὐρ. Mor. et Ven.

99) δὲ melius conuenit, quam δὴ.

100) ὑπό των] semper inest hic vitium, seu leuiculum, seu grandius. Saltim ὑπὸ τῶν erit legendum, nisi quid grauius subsit. τῶν pro τούτων. *ab his.* malim tamen ὑπὸ τῶν τἀληθὲς ἀγνοούντων. *ab iis, quos vera rei ratio fugit.* nam Casauboni ὑπὸ πάντων haud placet.

1) pro καὶ est in Veneta εἰ, non ἢ, quod margo Mor. dat, et vir doctus Venetae adscripserat. Sed haud satis facit. videtur in εἰ latere εἷς, et locus sic constituendus: ἦρχε γῆς εἷς ἑκόντων ἀνθρώπων ἁπάντων. vocabulo πάσης opponitur εἷς *vnus toti orbi terrarum.*

πολλοὶ τῶν λεγομένων ἐνθέων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἐσθμαίνουσα καὶ περιδινοῦσα τὴν κεφαλὴν[89]), καὶ παρωμένη δεινὸν ἐμβλέπειν, ἀλλὰ πάνυ ἐγκρατῶς, καὶ σωφρόνως. συμβαλεῖς δὲ, ἔφη, ποτὲ ἀνδρί τε καρτερῷ[90]), πλείσης ἄρχοντι χώρας, καὶ ἀνθρώπων· τοῦτῳ μή ποτε ὀκνήσῃς εἰπεῖν τόνδε τὸν μῦθον, εἰ καί σε καταφρονεῖν τινες μέλλοιεν, ὡς ἀδολέσχῃ καὶ πλάνητος. οἱ γὰρ ἀνθρώπων λόγοι, καὶ τὰ πάντα σοφίσματα, ἐδενὸς ἄξια πρὸς τὴν παρὰ θεῶν ἐπίνοιαν[91]), καὶ φήμην. ὅσοι γάρ ποτε σοφοὶ καὶ ἀληθεῖς κατ' ἀνθρώπους λόγοι περὶ θεῶν τε καὶ τοῦ ξύμπαντος, ἐκ ἄνευ θείας ποτὲ[92]) βουλήσεως καὶ τύχης ἐν ψυχῇ ποτε ἀνθρώπων[93]) ἐγένοντο, ὡς ἔστι μαθεῖν διὰ τῶν πρώτων μαντικῶν τε καὶ θείων ἀνδρῶν. οἷον ἐν Θρᾴκῃ τινὰ λέγουσιν Ὀρφέα γενέσθαι Μούσης υἱὸν, ἄλλον δὲ ποιμένα ἐν ὄρει τινὶ τῆς Βοιωτίας αὐτῶν ἀκοῦσαι τῶν Μουσῶν. ὅσοι δὲ ἄνευ δαιμονίου κατοχῆς καὶ ἐπιπνοίας λόγους τινὰς ὡς ἀληθεῖς παρ' αὐτῶν ἐκόμισαν εἰς τὸν βίον, αὐτόπτας καὶ πονηρούς[94]). διόπερ δὴ ἄκυρα τοῦδε τοῦ μύθου

89) v. ad h. l. Casaubon. et Morell. verum illos hic quidem non ignota docentes.

90) f. ἀνδρὶ καρτερῷ, πλείσης τε ἄρχοντι χ.

91) ambigo inter vulgatam et Casauboni ἐπίπνοιαν, quod mihi quoque in mentem venit, et eccui non veniat? Ad mentem Casauboni P. Wesselingius h. l. exhibuit ad Diodor. Sic. 1. 685. Sed ἐπίνοια ἢ παρὰ θεῶν est omnis perceptio mentis, vilum omne et scitum, a diis profectum, et humanae menti iniectum. Sic quoque ἡ παρὰ θεῶν φήμη est omne augurium, omnis vox, omnis sonus, ὀττεία, κληδών, omen, quo dii sententiam suam aut futura hominibus denuntiant.

92) ποτὲ] dele primas duas literas.

93) f. ἐν ψυχῇ τῶν πώποτε ἀνθρώπων. *hominum, quotquot unquam fuere, cuiquam in mentem venisse.* nam ποτε toties in tam breui spatio iterari, sit inscitum.

94) post πονηρούς videtur verbum ἐκόμισαν esse iterandum.

μύθȣ[95]) σφόδρα ἐγρηγορώς[96]) τε καὶ τὸν νȣ̃ν προσέχων, ὅπως διαμνημονεύσας ἀπαγγείλῃς πρὸς ἐκεῖνον, ᾧ φημί σε[97]) συμβαλεῖν. ἔςι δὲ περὶ τȣ̃δε τȣ̃ θεȣ̃, παρ' ᾧ νῦν ἐσμέν. ἦν μὲν γὰρ, ὡς πάντες λέγȣσι, Διὸς υἱὸς ἐξ Ἀλκμήνης, βασιλεὺς δὲ ȣ̓ μόνον Ἄργȣς, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἑλλάδος ἁπάσης. τȣ̃το δὲ οἱ πολλοὶ ȣ̓κ ἴσασιν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἀπεδήμει ςρατευόμενος καὶ φυλάττων τὴν ἀρχήν[98]). οἱ δ' Εὐρυσθέα φασὶ βασιλεύειν τότε, ὃς ἦν πάντων φιλοπονώτατος, καὶ πολὺ κρείττων τῶν ἐκεῖ. ταῦτα δὴ[99]) λέγεται μάτην ὑπό των[100]). ἐκεῖνος δὲ ȣ̓ μόνον τῆς Ἑλλάδος ἦν βασιλεὺς, ἀλλ' ἀπ' ἀνίσχοντος ἡλίȣ μέχρι δυομένȣ, πάσης ἦρχε γῆς, καὶ[1]) τῶν ἀνθρώπων ἁπάντων, παρ' οἷς ἱερά ἐςιν Ἡρακλέȣς.

95) διόπερ ἄκȣε δὴ (id est ἤδη *nunc tandem*) τȣ̃δε τȣ̃ μύθȣ. Sic etiam in V. L. Ven. Sed in texto Ven. est διόπερ δὴ ἄκȣε τȣ́τȣ δὲ τȣ̃ μύθȣ.

96) ἐγρηγορώς τε] sic dedi, est enim partic. perf. medii, non aduerbium; quod formatur ἐγρηγορότως. Ven. et Mor. dant ἐγρηγόρως τε.

97) γε lectio marg. Mor. est in texto Ven.

98) ἀρχὴν, οἱ δ' Εὐρ. *verum quia Hercules ipse per se suscipiebat expeditiones bellicas, tuendorum ergo finium, hi* (qui populares illos de Hercule rumores aut commenti sunt, aut alunt et propagant) *Eurystheum aiunt regnum tenuisse.* Et reperio nunc hanc correctionem etiam apud Anglum, cui subscribit Wolf quoque. ἀρχὴν ȣ̓δ' Εὐρ. Mor. et Ven.

99) δὲ melius conuenit, quam δὴ.

100) ὑπό των] semper inest hic vitium, seu leuiculum, seu grandius. Saltim ὑπὸ τῶν erit legendum, nisi quid grauius subsit. τῶν pro τȣ́των. *ab his.* malim tamen ὑπὸ τῶν τἀληθὲς ἀγνοȣ́ντων. *ab iis, quos vera rei ratio fugit.* nam Casauboni ὑπὸ πάντων haud placet.

1) pro καὶ est in Veneta εἰ, non ἢ, quod margo Mor. dat, et vir doctus Venetae adscripserat. Sed haud satis facit. videtur in εἰ latere εἷς, et locus sic constituendus: ἦρχε γῆς εἷς ἑκόντων ἀνθρώπων ἁπάντων. vocabulo πάσης opponitur εἷς *vnus toti orbi terrarum.*

κλέους. ἦν δὲ καὶ πεπαιδευμένος ἁπλῶς, ἐ πολύτροπος, ἐδὲ περιττὸς[2]) σοφίσμασι καὶ πανουργήμασιν ἀνθρώπων κακοδαιμόνων. λέγουσι δὲ καὶ ταῦτα περὶ Ἡρακλέους, ὡς γυμνὸς ἦει[3]), μόνον ἔχων λεοντῆν καὶ ῥόπαλον. τοῦτο δὲ ἔτως λέγουσιν, ὅτι ἐκεῖνος ἔτε χρυσίον, ἔτε ἀργύριον, ἔτε ἐσθῆτα περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο, ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἐνόμιζε τοῦ μηδενὸς ἄξια, πλὴν ὅσον δοῦναι καὶ χαρίσασθαι. πολλοῖς γὰρ ἐ μόνον χρήματα ἔπεμπε καὶ γῆν καὶ ἀγέλας ἵππων καὶ βοῶν, ἀλλὰ βασιλείας[4]) καὶ πόλεις ὅλας ἐδωρήσατο. ἐπίστευε γὰρ αὐτοῦ πάντας εἶναι, καὶ ἐδὲν ἀλλότριον. προσγενέσθαι δὲ τοῖς δοθεῖσι τὴν εὔνοιαν τῶν λαβόντων. ἐ τοίνυν ἐδὲ ἐκεῖνο ἀληθὲς φασιν, ὅτι δὴ περιῆει μόνος ἄνευ στρατιᾶς. ἐ γὰρ δυνατὸν πόλεις τε ἐξαιρεῖν, καὶ τυράννους ἀνθρώπους καταλύειν, καὶ πᾶσι παντα χοῦ προστάττειν χωρὶς δυνάμεως. ὅτι δὲ αὐτουργὸς ἦν καὶ τῇ ψυχῇ πρόθυμος, καὶ τὸ σῶμα ἱκανὸς, καὶ πάντων μᾶλιστα ἐπόνει, μόνον αὐτὸν ἔφασαν βαδίζειν, καὶ πράττειν ἅπαντα ὅσα βέλοιτο. καὶ μὴν ὅγε πατρὸς αὐτοῦ[5]) πολλὴν ἐπιμέλειαν ἐποιεῖτο, ὁρμᾶς τε ἀγαθὰς ἐπιπέμπων, καὶ εἰς ὁμιλίας ἀνθρώπων ἀγαθῶν ἄγων. ἐσήμηνε δὲ καὶ δι' οἰωνῶν, καὶ δι' ἐμπύρων, καὶ διὰ πάσης μαντικῆς[5b]) ἔκαστα. ἐπειδὴ δὲ ἑώρα βελόμενον ἄρχειν ἑαυτοῦ, οὐ τῶν ἡδονῶν, ἐδὲ τῶν πλεονεξιῶν ἐπιθυμοῦντα, ὧν ἕνεκεν οἱ πολλοὶ πλέτου ἐρῶσιν, ἀλλ' ὡς ἂν δύνηται πλεῖστα καὶ πλείστους εὖ ποιεῖν, ἐπισάμενος αὐτοῦ γενναίαν

2) f. ἐ πολυτρόπως, ἐδὲ περιττῶς.
3) in V. L. Ven. est εἴη pro ἦει.
4) f. ἀλλὰ καὶ βασιλείας.
5) deleui comma, nam αὐτοῦ stat in biuio, et tam ad πατρὸς, quam ad ἐπιμέλειαν ἐποιεῖτο, est referendum.
5b) γρ. μαντικὴ m. Mor.

γεννείων ἔσεσθαι τὴν φύσιν· ὅμως δὲ ὑπονοῶν ὅσον οὔπω
35. ἐν αὐτῷ θνητὸν, καὶ ὅτι πολλὰ παραδείγματα ἐν
ἀνθρώποις πονηρὰ εἴη τρυφῆς καὶ ἀπολασίας, καὶ
πολλοὶ παραστρέφουσιν ἅπαντα τὸν πεφυλαγμένον 6)
ὀρθῶς, ἔξω τῆς αὐτῆς φύσεώς τε καὶ γνώμης. ταῦ-
40. τα λογιζόμενος, Ἑρμῆν ἔπεμψε, κελεύσας ἃ δεῖ
ποιεῖν. ὁ δὲ, ἀφικόμενος εἰς Θήβας, ἔνθα νέος ὢν
ἐτρέφετο Ἡρακλῆς, ἔφραζέ τε, ὃς εἴη, καὶ παρά
τε 7) πεμφθείς. καὶ ἄγαν λαβὼν αὐτὸν, ἄφραστον
45. καὶ ἄβατον ἀνθρώποις ὄδὸν, ἕως ἦλθεν ἐπί τινα
ὑπερσχὼν ὄρους περιφανῆ 7b) καὶ σφόδρα ὑψηλὴν,
τὰ δὲ ἔξωθεν, δεινῶς ἀπότομον χρημνοῖς ὀρθίοις,
καὶ βαθείαις φάραγγι, ποταμῷ κύκλῳ περιῤῥέον-
5. τος πολὺν ψόφον τε καὶ ἦχον ἀναδιδόντος, ἃς τοῖς
πόρρωθεν ἀναβλέπουσι μίαν ὁρᾶσθαι τὴν ἄνω κορυ-
φὴν, τὸ δὲ ἀληθὲς, ἦν δίδυμος 8) ἐκ μιᾶς ῥίζης,
καὶ πολύ γε ἀλλήλων διεστήκεσαν. ἐκαλεῖτο δὲ αὐ-
10. τῶν, ἡ μὲν Βασίλειος ἄκρα, ἱερὰ Διὸς Βασιλέως·
ἡ δὲ ἑτέρα τυραννικὴ 9), Τυφῶνος ἐπώνυμος. δύο
δὲ εἶχον ἔξωθεν ἐφόδους εἰς αὐτὰς ἑκατέρα 10). ἡ
μὲν

6) πεφυλαγμένον cum sit in texto Venetae, tamen in V. L. repetitur. quod indicio est, auctorem huius indicis aliud voluisse dare, f. πεφυκότα, quod est in marg. Morell. et solum probo. posset quidem vulgata quodammodo defendi, *sibimet ipsi attentum, atque acrem vigilem et custodem.* Sed non patitur ὀρθῶς, quod necessario πεφυκότα postulat. f. sic legas a mente auctoris haud abhorrenter: τὸν εὖ πεφυκότα καὶ πεπαιδευμένον ὀρθῶς.

7) aut παρὰ τοῦ *a quodam*, aut vt est in marg. Morell. scrib. παρ' ὅτε, eadem sententia.

7) περιφανῆς m. Mor.

8) δίδυμος] scil. ἡ κορυφὴ. — διεστήκεσαν] scil. αἱ κορυφαὶ, quo eodem etiam αὐτῶν est referendum, item ἄμφω.

9) f. ἡ δὲ ἑτέρα, ἡ τυραννικὴ, τυφ.

10) f. εἰς αὐτὰς, μίαν ἑκατέραν.

μὲν βασίλειος, ἀσφαλὴς καὶ πλατεῖα[11]), ὡς ἀκινδύνως τε καὶ ἀπταίστως δι' αὐτῆς εἰσιέναι[12]) ἐφ' ἅρματος ἐλαύνοντα· εἴ τῳ δεδομένον εἴη παρὰ τοῦ μεγίστου θεῶν· ἡ δὲ ἑτέρα στενήν τε καὶ σκολιὰν, καὶ βίαιον, ὡς τοὺς πλείστους πειρωμένους αὐτῆς, οἴχεσθαι κατὰ τῶν κρημνῶν καὶ τοῦ ῥεύματος, ἅτε οἶμαι παρὰ δίκην ἰόντας. φαίνεται μὲν οὖν ὅπερ ἔφην τοῖς πολλοῖς, ἅτε ὁρῶσι μακρόθεν, ἄμφω μία τε καὶ ἐν ταὐτῷ σχεδὸν, ὑπερέχει δὲ ἡ βασίλειος κορυφὴ τοσοῦτον, ὥστε ἐκείνη μὲν ἐπάνω τῶν νεφῶν ἐστιν, ἐν αὐτῷ τῷ τε καθαρῷ καὶ αἰθρίῳ[13]) ἀέρι· ἡ δὲ ἑτέρα πολὺ κατωτέρω, περὶ αὐτὴν μάλιστα τὴν τῶν νεφῶν συστροφὴν, σκοτεινὴ καὶ ἀχλυώδης. ἄγων οὖν ἐκεῖσε Ἑρμῆς, ἐπέδειξε τὴν φύσιν τοῦ χωρίου. τοῦτο δὲ ἦν Ἡρακλέους[14]), ἅτε νέου καὶ φιλοτίμου, προθυμουμένου θεάσασθαι τὰ ἔνδον. οὐκοῦν ἔπου, φησὶν, ἵνα καὶ σαφῶς ἴδῃς τὴν διαφορὰν τῶν ἄλλων[15]),

ἃ

11) f. ἀσφαλῆ καὶ πλατεῖαν, scil. εἶχε τὴν εἴσοδον. *habebat introitum tutum et latum, patulum.* monstrat ita leg. esse, quod statim sequitur in altero membro: ἡ δὲ ἑτέρα στενήν τε καὶ σκολιὰν καὶ βίαιον.

12) malim ἰέναι simplex. εἰς potest iteratum esse e fine vocabuli proximi αὐτῆς.

13) αἰθρίῳ est in texto Ven. sed in V. L. est αἰθερίῳ, quod cum non abhorreat a natura linguae graecae, tamen in vsu haud versatur.

14) Casaubonus legi vult: τοῦτο δεηθεὶς ὑφ' ἡρακλέους, affirmans ita postulare sententiam. recte vero, si δεηθεὶς significat *rogatus.* atqui passiua illa significatione non vsurpatur, sed tantum actiua, *aliquis, qui rogauit.* quare aliam video rationem esse ineundam; et geminam quidem illam; vt aut legatur τοῦτο δ' ἦν πρὸς ἡρακλέους. *hoc autem ad mentem erat Herculis.* aut τοῦτο δ' ἦν ἔκκαυμα (vel αἴθυγμα vel tale quid) ἡρακλ. *hoc autem incitamentum erat Herculis.* Sententias Angli (nam dubius fuit et anceps) v. apud Wolff T. I. Anecd. Gr. p. 287.

15) Morellus e Guil. Canteri N. L. affert eius coniecturam, leg.

ἃ λανθάνει τοὺς ἀνοήτους. ἐπεδείκνυεν οὖν αὐτῷ πρῶτον ἐπὶ τῆς μείζονος κορυφῆς καθημένην ἐν θρόνῳ λαμπρῷ γυναῖκα εὐειδῆ, καὶ μεγάλην, ἐσθῆτι λευκῇ κεκοσμημένην, σκῆπτρον ἔχουσαν οὐ χρυσοῦν, οὐδὲ ἀργυροῦν, ἀλλ' ἑτέρας φύσεως καθαρᾶς καὶ πολὺ λαμπροτέρας, ὁποίαν μάλιστα τὴν Ἥραν γράφουσι. τὸ δὲ πρόσωπον, φαιδρὸν ὁμοῦ καὶ σεμνὸν, ὡς τοὺς μὲν ἀγαθοὺς ἅπαντας θαῤῥεῖν ὁρῶντας, κακῶν[16]) δὲ μηδένα δύνασθαι προσιδεῖν, μὴ μᾶλλον ἢ τὸν ἀσθενῆ τὴν ὄψιν ἀναβλέψαι πρὸς τὸν τοῦ ἡλίου κύκλον. καθεστηκὸς δὲ καὶ ὅμοιον αὐτῇ τὸ εἶδος ὁρᾶσθαι, καὶ τὸ βλέμμα οὐ μετατρεπόμενον. πολλὴν δ' εὐφημίαν τε καὶ ἡσυχίαν ἀθόρυβον κατέχειν τὸν τόπον, εἶναι δὲ ἅπαντα μεστὰ[16b]) καρπῶν τε καὶ ζώων εὐθηνούντων ἀπὸ παντὸς γένους· παρῆν δὲ καὶ χρυσὸς αὐτόθι ἄπλετος σεσωρευμένος, καὶ ἄργυρος, καὶ χαλκὸς, καὶ σίδηρος. οὐ μὴν ἐκείνη γε οὐδὲν τῷ χρυσῷ προσεῖχεν οὐδὲ ἐτέρπετο, ἀλλὰ μᾶλλον τοῖς καρποῖς τε καὶ ζώοις. ἰδὼν οὖν αὐτὴν ὁ Ἡρακλῆς ᾐδέσθη τε, καὶ ἠρυθρίασε, τιμῶν καὶ σεβόμενος, ὡς ἂν ἀγαθὸς παῖς μητέρα γενναίαν. καὶ ἤρετο, τίς ἐστι θεῶν, τὸν Ἑρμῆν· ὁ δὲ εἶπεν· αὕτη σοι μακαρία δαίμων Βασιλεία Διὸς βασιλέως ἔκγονος[17]), ὁ δὲ Ἡρακλῆς ἐχάρη, καὶ ἐθάῤῥησε πρὸς αὐτήν. καὶ αὖθις ἐπήρετο τὰς σὺν αὐτῇ γυναῖκας, τίνες εἰσὶν[18]), ἔφη, ὡς εὐσχήμονες καὶ μεγαλοπρεπεῖς,

leg. esse τῶν ἄθλων, Casaubonus τῶν ἀκρῶν mauult, ambo frustra; miror par virorum doctissimorum in loco tam plano potuisse labi. bene habet vulgata. τὰ ἄλλα sunt reliqua, quae nondum spectauerat Hercules. *vt videas discrimen*, vel *praestantiam reliquorum, quae stultis latent.*

16) In V. L. Venetae est κακόν, quod perinde bonum est.

16b) ἅπαντας μετὰ m. Mor.

17) ἔκγονος] sic Veneta, *neptis*, aut et *filia*. ἔγκονος Mor.

18) Inalim τίνες εἰσίν. ὡς, ἔφη, εὐσχήμονες.

καὶ ἀρρένωπος. ἥδε μὲν, ἔφη, σοι ἡ προσορῶσα γοργόν τε καὶ πρᾶον, ἐκ δεξιῶν, καὶ καθημένη [19]), Δίκη, πλείστῳ δὴ καὶ φανερωτάτῳ λάμπουσα κάλλει. παρὰ δὲ αὐτὴν, Εὐνομίαν [20]) πάνυ ὁμοίαν, καὶ μικρὸν διαφέρουσα τὸ κάλλος. ἐκ δὲ τοῦ ἐπὶ θάτερα μέρους γυνὴ σφόδρα ὡραία, καὶ ἀβρῶς ἐξαλμένη [21]), καὶ μειδιῶσα ἀλύπως, Εἰρήνην καλοῦσιν αὐτὴν [22]). ὁ δ' ἐγγὺς ἅτος [23]) ἑστηκὼς τῆς Βασιλείας, παρ' αὐτὸ τὸ σκῆπτρον ἔμπροσθεν, ἰσχυρὸς ἀνὴρ, πολιὸς καὶ μεγαλόφρων, ἔτος δὲ καλεῖται Νόμος· ὁ δὲ αὐτὸς, καὶ λόγος ὀρθὸς κέκληται, σύμβουλος καὶ πάρεδρος, ἃ χωρὶς, εὖδεν ἐκείνοις πρᾶξαι θέμις, εὖδε διανοηθῆναι. ταῦτα μὲν ἐν ἀκοαῖς καὶ ὄψεσιν, ἐτέρπετο καὶ προσεῖχε τὸν νοῦν, ὡς ἀδέποτε αὐτῶν ἐπιλησόμενος. ἐντεῦθεν δὴ [24]) ἐπεὶ κατιόντες ἐγένοντο κατὰ τὴν τυραννικὴν εἴσοδον, δεῦρο, ἔφη, θέασαι καὶ τὴν ἑτέραν, ἧς ἐρῶσιν οἱ πολλοὶ, καὶ περὶ ἧς πολλὰ καὶ παντοδαπὰ πράγματα ἔχουσιν, φονεύοντες ἀλλήλους καὶ ἐπιβουλεύοντες, οἱ ταλαίπωροι· παῖδές τε γονεῦσι πολλάκις, καὶ γονεῖς παισὶ, καὶ ἀδελφοὶ ἀδελφοῖς, τὸ μέγιστον κακὸν ἐποθοῦντες καὶ μακαρίζοντες, ἐξουσίαν μετὰ ἀνοίας. καὶ δὴ πρῶτον μὲν αὐτῷ τὰ περὶ τὴν εἴσοδον ἐδείκνυεν, ὡς μία μὲν ἐφαίνετο, πρόδηλος καὶ αὕτη σχεδὸν,

19) f. πρᾷον, ἐκ δεξιῶν καθημένη.

20) εὐνομία] est modestia publica, pudor, reuerentia legum, diligentia legibus et disciplinae publicae parendi.

21) pro ἐξαλμένη est in Veneta ἐσσαμένη, quod idem est ad sententiam, sed paulo magis poeticum.

22) post αὐτὴν desiderari nomen et descriptionem τῆς Φιλίας, oritur suspicio e p. 71, 5.

23) non offendit quidem in se ἅτος, verumtamen quia statim insequitur, malim hic loci ἔτως iam prope.

24) δὴ] melius conuenit δὲ.

σχεδὸν, ὁποίαν πρότερον[25]) εἶπον, ἐπισφαλὴς δὲ καὶ παρ' αὐτὸν φέρουσα τὸν κρημνόν. πολλαὶ δὲ ἄδηλοι καὶ ἀφανεῖς διαδύσεις, καὶ κύκλῳ πυ ὑπόνομος ὁ τόπος, καὶ διατετμημένος ὑπ' αὐτὸν οἶμαι τὸν θρόνον. αἱ δὲ πάροδοι καὶ ἀτραποὶ πᾶσαι, πεφυρμέναι αἵματι καὶ μεσταὶ νεκρῶν. διὰ δὲ τοῦτον οὐδεμιᾶς ἦγεν αὐτὸν, ἀλλ' ἔξωθεν καθαρωτέρας, ἅτε οἶμαι θεατὴν ἐσόμενον. ἐπεὶ δὲ εἰσῆλθον[26]), καταλαμβάνουσι τὴν Τυραννίδα καθημένην, ὑψηλὴν ἐξεπίτηδες προσποιουμένην[27]) καὶ ἀφομοιοῦσαν αὐτὴν τῇ Βασιλείᾳ, πολὺ δὲ, ὡς ἐνόμιζεν, ὑψηλοτέρῳ καὶ κρείττονι τῷ θρόνῳ, μυρίας τινὰς ἄλλας ἔχοντι γλυφὰς καὶ διαθέσεις, χρυσοῦ[28]) καὶ ἐλέφαντος, καὶ ἠλέκτρου, καὶ ἐβένου, καὶ παντοδαπῶν χρωμάτων πεποικιλμένῳ. τὴν δὲ βάσιν, οὐκ ἦν ἀσφαλὴς ὁ θρόνος, οὐδὲ ἡδρασμένος, ἀλλὰ κινούμενός τε καὶ ὀκλάζων[29]). ἦν δὲ

25) f. ὁποίαν τὴν προτέραν aut τὴν πρότερον, nam perinde est; sed τὴν abesse nolim. *qualem dixi viam illam priorem.*

26) In Veneta est εἰσῆλθεν (et etiam in t. Mor.) quod vir doctus ibi recte εἰσῆλθον emendauit; et interpres Morell. idem expressit.

27) sic distinguo cum Anglo: καθημένην ὑψηλὴν, ἐξεπίτηδες προσπ.

28) f. ἄλλας ἐπ' ἄλλαις ἔχοντι γλυφὰς, καὶ διαθέσει χρυσοῦ. *alias ex aliis habenti sculpturas, et variegato per dispositionem artificiosam variarum materiarum.* διάθεσις est variarum rerum per certa interualla dispositio, cum delectu materiarumque et ordinis et constructionis, vt aliae cum aliis cohaereant, et alternent, et ex varietate et aequabili rerum inter se proportione oblectatio atque admiratio exsistat.

29) Si dictio haec e poeta petita est, et videtur vtique Homerica esse, quod nunc quaerere non vacat, leg. erit κινύμενός τε καὶ ὀκλάζων. Verumtamen non ita sunt religiosi veteres in recitandis antiquiorum sententiis, vt eorum verba ad suam mentem nunquam mutent. indulgent

οὐδ' ἄλλο οὐδὲν ἐν κόσμῳ διακείμενον, ἀλλὰ πρὸς δόξαν ἅπαντα καὶ ἀλαζονείαν, καὶ τρυφήν. πολλὰ μὲν σκῆπτρα, πολλαὶ δὲ τιάραι, καὶ διαδήματα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. καὶ δὴ μιμουμένη τὸ ἐκείνης ἦθος, καὶ [30]) ἀντὶ μὲν τοῦ προσφιλοῦς μειδιάματος ταπεινὸν ἐσεσήρει [31]) καὶ ὕπουλον. ἀντὶ δὲ τοῦ σεμνοῦ βλέμματος, σκυθρωπὸν ὑφεωρᾶτο καὶ ἄγριον. ἵνα δὲ φαίνοιτο μεγαλόφρων, οὐ προσέβλεπε τοὺς προσιόντας, ἀλλ' ὑφεώρα [32]) καὶ ἠτίμαζεν. ἐκ τούτου δὲ πᾶσιν ἀπηχθάνετο, πάντας δὲ ἠγνόει. καθημένη δὲ ἀτρεμίζειν οὐκ ἠδύνατο, θαμινὰ δὲ κύκλῳ περιέβλεπεν, καὶ ἀνεπήδα πολλάκις ἐκ τοῦ θρόνου. τὸ δὲ χρυσίον αἴσχιστα ἐφύλαττεν ἐν τοῖς κόλποις, πάλιν δὲ ἐῤῥίπτει φοβηθεῖσα ἀθρόον, εἶτ' εὐθὺς ἥρπαζεν ὅ, τι ἔχοι [32b]) τὶς τῶν παριόντων, καὶ τὸ βραχύτατον. ἡ δὲ ἐσθὴς παντοδαπὴ, τοῦτο μὲν ἁλουργῶν, τοῦτο δὲ φοινικῶν, τοῦτο δὲ κροκωτῶν. ἦσαν δὲ καὶ λευκοί τινες φαινόμενοι τῶν πέπλων. πολλὰ δὲ καὶ κατέῤῥηκτο τῆς στολῆς. χρώματα δὲ παντοδαπὰ ἠφίει [33]), φοβουμένη καὶ ἀγωνιῶσα, καὶ ἀπιστοῦσα καὶ ὀργιζομένη. καὶ ποτὲ μὲν ὑπὸ λύπης ταπεινή· ποτὲ δὲ ὑφ' ἡδονῆς μετέωρος ἐωρᾶτο. καὶ νῦν μὲν ἐγέλα [34]) τῷ προσώπῳ πάνυ ἀσελγῶς·

gent enimuero sibi quid hac in re iustae libertatis. m. Mor. dat ἀκμάζων.

30) καὶ nisi est tollendum, referri debet ad prius καὶ, vt sit per tmesin sic enunciatum pro καὶ δὴ καὶ ἐκείνης τὸ ἦθος μιμουμένη. quod paulo est durius.

31) ἐσεσήρει] sic Casaubonus et Morellus recte emendant. ἐπεσήρου text. Morell. et Ven. ἐσεσύρου margo Mor.

32) ὑφεώρα] aut ἀφεώρα, *alio detorquebat oculos*, v. p. 272, 33. ed. Mor. aut ὑπεώρα *despiciebat*, *contemnebat*.

32b) γρ. μὴ ἔχοι m. Mor.

33) recte dat Veneta ἠφίει. Mor. ὑφίει.

34) post ἐγέλα deest, aut adiectiuum, aut participium aliquod, e. c. ἰταμῷ, aut λαμυρῷ, aut σεσηρότι.

γῶς· πάλιν δὲ εὐθὺς ἐθρήνει. ἦν δὲ καὶ ὅμιλος περὶ αὐτὴν γυναικῶν, οὐδὲν ἐκείναις ὁμοίαν, αἷς ἔφην εἶναι περὶ τὴν Βασιλείαν. ἀλλ' Ὠμότης καὶ Ὕβρις, καὶ Ἀνομία καὶ Στάσις, αἳ πᾶσαι διέφθειρον αὐτὴν, καὶ κάκιστα ἀπώλλυον. ἀντὶ δὲ Φιλίας Κολακεία παρῆν, δουλοπρεπὴς καὶ ἀνελεύθερος, οὐδεμιᾶς ἧττον ἐπιβουλεύουσα ἐκείνων, ἀλλὰ μάλιστα δὴ πάντων ἀπολέσαι[35]) ζητοῦσα. ὡς δὲ καὶ ταῦτα ἱκανῶς ἐθεάσατο, πυνθάνεται αὐτοῦ ὁ Ἑρμῆς, πότερα αὐτὸν ἀρέσειε τὰ πράγματα[36]), καὶ ποτέρα τῶν γυναικῶν. ἀλλὰ τὴν μὲν ἑτέραν, ἔφη, θαυμάζω καὶ ἀγαπῶ, καὶ δοκεῖ μοι θεὸς ἀληθὴς[37]) εἶναι, ζήλου καὶ μακαρισμοῦ ἀξία· ταύτην δὲ, τὴν ὑστέραν, ἐχθίστην ἔγωγε ἡγοῦμαι καὶ μιαρωτάτην· ὥστε ἥδιστα ἂν αὐτὴν ὤσαιμι κατὰ τούτου τοῦ σκοπέλου, καὶ ἀφανίσαιμι. ταῦτ' οὖν ἐπήνεσεν ὁ Ἑρμῆς, καὶ τῷ Διῒ ἔφρασεν. κἀκεῖνος ἐπέτρεψεν αὐτῷ βασιλεύειν τοῦ σύμπαντος ἀνθρώπων γένους, ὡς ὄντι ἱκανῷ. τοιγαροῦν ὅπου μὲν ἴδοι τυραννίδα καὶ τύραννον, ἐκόλαζε καὶ ἀνῄρει, παρά τε Ἕλλησι καὶ Βαρβάροις· ὅπου δὲ βασιλείαν καὶ βασιλέα, ἐτίμα καὶ ἐφύλαττε. καὶ διὰ τοῦτο τῆς γῆς καὶ τῶν ἀνθρώπων σωτῆρα εἶναι[38]), οὐχ ὅτι τὰ θηρία αὐτοῖς ἀπήμυνεν· πῶς[39]) γὰρ ἄν τι καὶ βλάψειε λέων ἢ σῦς ἄγριος; ἀλλ' ὅτι τοὺς ἀνειμένους[40]) καὶ πονηροὺς ἀνθρώπους ἐκόλαζε, καὶ

35) ἀπολέσαι] sic recte margo Mor. Ven. et t. Mor. dant ἀπολέσθαι.

36) ἀρέσειε τῶν πραγμάτων, vt statim insequens ποτέρα τῶν γυναικῶν.

37) ἀληθῶς, vera lectio, est in margine Mor. et in V. L. Venetae; sed non satis hoc; lege θεὸς ὡς ἀληθῶς.

38) f. σωτῆρα νομίζομεν εἶναι.

39) πῶς] reuoca e V. L. Ven. πόσον. *quantum enim est, quod noceat, si tamen noceat leo?* ἄν τις καὶ βλάψοι ἀνημέρους margo Mor.

40) contendit Morellus ἀνημέρους verum esse. aio ipse quoque,

τῶν ὑπερηφάνων τυράννων κατέλυε καὶ ἀφῃρεῖτο τὴν ἐξουσίαν. καὶ νῦν ἔτι τοῦτο δρᾷ, καὶ βοηθός ἐστι καὶ φύλαξ τῆς ἀρχῆς, ἕως ἂν τυγχάνῃς βασιλεύων.

que, et assentior, praesertim cum in Veneta sit ἀνηφάνες. potest tamen, si quis pertinacius contendat, alterum excusari; nam, tametsi ἀνειμένος plerumque remissum et supinum significet, potest tamen etiam prorupte flagitiosum significare. v. Tacitus Ann. 4, 36. fine, destrictum delatorem vsurpat, h. e. omnibus vinculis pudoris et poenae solutum.

ΠΕΡΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ
ΛΟΓΟΣ β.

Λέγεταί ποτε Ἀλέξανδρον τῷ πατρὶ Φιλίππῳ μειρακίσκον ὄντα, διαλεχθῆναι περὶ Ὁμήρου, μᾶλλον ἀνδρείως καὶ μεγαλοφρόνως. οἱ δὲ αὐτοὶ [1]) λόγοι ἔτοι σχεδόν τι καὶ περὶ βασιλείας ἦσαν. ἐτύγχανε μὲν γὰρ Ἀλέξανδρος στρατεύομενος ἤδη μετὰ τοῦ πατρός· καίτοι τῷ Φιλίππῳ κωλύοντος· ὁ δὲ [2]), οὐχ οἷός τ' ἦν κατέχειν αὐτόν· ὥσπερ οἱ γενναῖοι σκύλακες ἐχ ὑπομένουσιν ἀπολείπεσθαι τῶν ἐπὶ θήραν ἐξιόντων, ἀλλὰ ξυνέπονται, πολλάκις ἀποδήξαν-

1) αὐτοὶ] Casaubonus mauult αὐτοῖ, sed potest vulgata seruari. *illi ipsi sermones.* aut si quid mutandum, malim in duali, αὐτοῖν *illorum duorum*, patris et filii. v. p. 78, antep. vbi etiam de his duobus dualis ἑπταίξατην vsurpatur.

2) ὁ δὲ dubium ad quem redeat, ad Philippumne, an ad Alexandrum. si ad illum, rectum est αὐτὸν, *eum*; sin ad hunc, leg. est αὑτὸν *semet*. ego posterius malim, et maluit Anglus quoque, ad quem v. Wolff.

ῥήξαντες τὰ δεσμά. ἐνίοτε μὲν οὖν ταράττουσιν ἐν τῷ ἔργῳ διὰ τὴν νεότητα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν φθεγγόμενοι, καὶ πρὸ τοῦ καιροῦ τὸ θηρίον ἀνιστάντες· ἐνίοτε μὴν[3]) εἷλον αὐτοὶ προπηδήσαντες. τοιαῦτα ἐκεῖνος ἔπασχε τὸ[4]) πρῶτον, ὥστε καὶ τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης τε καὶ νίκης φασὶν αὐτὸν αἴτιον γενέσθαι, τοῦ πατρὸς ὀκνοῦντος τὸν κίνδυνον. τότε δ' οὖν ἀπὸ στρατιᾶς[5]) ἥκοντες, ἐν Δίῳ[6]) τῆς Πιερίας ἔθυον ταῖς Μούσαις, καὶ τὸν ἀγῶνα τῶν Ὀλυμπίων ἐτίθεσαν, ὃν φασιν ἀρχαῖον[7]) εἶναι παρ' αὐτοῖς. ἤρετο οὖν αὐτὸν ὁ Φίλιππος ἐν τῇ συνουσίᾳ· διὰ τί ποτε, ὦ παῖ, σφόδρα οὕτως ἐκπέπληξαι τὸν Ὅμηρον, ὥστε διατρίβεις περὶ μόνον τῶν ποιητῶν[8]). ἐχρῆν μέντοι μηδὲ τῶν ἄλλων ἀμελῶς ἔχειν. σοφοὶ γὰρ οἱ ἄνδρες. καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἔφη, ὅτι δοκεῖ μοι, ὦ πάτερ, οὐ πᾶσα ποίησις βασιλεῖ πρέπειν,

 ὥσπερ

3) f. ἐνίοτέ γε μὴν.

4) ἔπασχε τὸ] sic recte Casaub. et Anglus, ἐπάσχετο Ven. et Morell.

5) ἀπὸ στρατείας. a militia, ab expeditione bellica. v. p. 26, 21. ed. Mor.

6) Δίῳ] sic recte Morellus primam literam in δίῳ maiusculam exarauit in annotationibus; est enim nomen proprium vrbis Macedonicae. De certamine Olympico ibi celebrari solito, v. praeter Morellum modo laudatum, P. Wesseling ad Diodor. Sic. II. 125. Ven. et Morelliana dant δίῳ.

7) ἀρχαῖον] primigenium, iam aetate primorum suae gentis auctorum vsitatum, antiquitus institutum et per longam annorum seriem continuatum atque ab antiquissimis maioribus inde ad se deriuatum; a Philippo autem tandem renouatum, cum aliquantum interquieuisset.

8) Casaubonus vult περὶ μόνον αὐτὸν τῶν π. mallem vtique Dioni placuisse sic scribere. verumtamen fert ratio et vsus linguae graecae, αὐτὸν in re simili abesse. quare auctori mos suus est relinquendus. pro ὥστε est in Ven. ὥγε, quod accedit ad lectionem marg. Mor. ὅς γε, quae etiam non est contemnenda.

ὥσπερ ἐδὲ σολή. τὰ μὲν ἓν ἄλλα ποιήματα, ἔγω- 39.
γε ἡγοῦμαι, τὰ μὲν συμποτικὰ αὐτῶν, τὰ δὲ ἐρω-
τικά, τὰ δὲ ἐγκώμια ἀθλητῶν τε καὶ ἵππων νικώ-
των, τὰ δ' ἐπὶ τοῖς τεθνεῶσι θρήνες· τὰ δὲ γέλω- 40.
τος ἕνεκεν ἢ λοιδορίας πεποιημένα· ὥσπερ τὰ τῶν
κωμῳδιοδιδασκάλων, καὶ τὰ τῆ Παρίδι ποιητῆ 9).
ἴσως δέ τινα αὐτῶν καὶ δημοτικὰ λέγοιτ' ἄν, συμ-
βεβλευόντα καὶ παραινοῦντα τοῖς πολλοῖς καὶ ἰδιώ-
ταις, καθάπερ οἶμαι τὰ Φωκυλίδου καὶ Θεόγνιδος· 5.
ἐφ' ὧν τί ἂν ὠφεληθῆναι δύναιτο ἀνὴρ, ἡμῖν ὅμοιος;

Πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλων, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν.

Τὴν δέ γε Ὁμήρου ποίησιν, μόνην ὁρῶ τῷ ὄντι γεν- 10.
ναίαν καὶ μεγαλοπρεπῆ καὶ βασιλικὴν, ἣ πρέπει
τὸν νοῦν προσέχειν τῶν ἀνδρῶν 10) μάλιστα μὲν ἄρχειν
μέλλοντα τῶν ὅποι ποτὲ ἀνθρώπων. εἰ δὲ μὴ τῶν
πλείστων 11) καὶ φανερωτάτων, ἀτεχνῶς γε ἐσόμε-
νον, κατ' ἐκεῖνον, ποιμένα λαῶν. εἰ δὲ μὴ, πῶς 15.
ἐκ ἄτοπον, ἵππων 12) μὲν μὴ ἐθέλειν ἢ τῷ ἀρίστῳ
χρῆσθαι τὸν βασιλέα, τῶν δὲ ποιητῶν καὶ τοῖς
ἥττοσιν ἐντυγχάνειν, ὥσπερ σχολὴν ἄγοντα 13).
εὖ ἴσθι, ἔφη, ὦ πάτερ, ἐγὼ ἐ μόνον ποιητὴν ἕτε- 20.
ρον, ἀλλ' ἐδὲ 14) μέτρον ἄλλο, ἢ τὸ Ὁμήρου ἡρῷον

ἀκήκοα,

9) τῆ παρίδι ποιητῆ] Archilochum designari, iam Morellus annotauit. v. Strabon. p. 745.

10) τῶν ἀνδρῶν est in texto Venetae, τῶν ἄνδρα in V. L. et τὸν ἄνδρα m. Mor. vnde efficio leg. esse sic: τὸν νοῦν προσέχειν τὸν ἄνδρα, τὸν μάλιστα. Casaubonus vult: τῶν ἀνδρῶν τὸν μάλιστα —

11) f. τῶν γε πλείστων. Casaub. mauult τὸν πλείστων.

12) ἵππῳ] subaudi ἄλλῳ.

13) ὥσπερ σχολὴν ἄγοντα] v. p. 23, 33. ed. Mor. *quasi nescirent*, aut *non haberet aliud, quod ageret.*

14) aut pro ἀλλ' ἐδὲ leg. est ἀλλὰ καὶ, si ἄχθομαι seruare volumus, aut ἀνέχομαι e marg. Mor. est adscifcendum, vel ἥδομαι, in locum v. ἄχθομαι.

ἀκούων, ἄχθομαι. πάνυ οὖν αὐτὸν ὁ Φίλιππος ἠγάσθη τῆς μεγαλοφροσύνης, ὅτι δῆλος ἦν οὐδὲν φαῦλον, οὐδὲ ταπεινὸν ἐπινοῶν· ἀλλὰ τοῖς τε ἥρωσι καὶ τοῖς ἡμιθέοις παραβαλόμενον[15]. ὅμως δὲ κινᾶν αὐτὸν βουλόμενος· τὸν δὲ Ἡσίοδον, ὦ Ἀλέξανδρε, ὀλίγου κρίνεις, ἔφη[16], ποιητήν; οὐκ ἔγωγε εἶπεν, ἀλλὰ τοῦ παντὸς, οὐ μέντοι βασιλεῦσιν, οὐδὲ στρατηγοῖς ἴσως. ἀλλὰ τίσι μήν; καὶ ὁ Ἀλέξανδρος γελάσας, τοῖς ποιμέσιν ἔφη, καὶ τοῖς τέκτοσι, καὶ τοῖς γεωργοῖς. τοὺς μὲν γὰρ ποιμένας φησὶ φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν Μουσῶν, τοῖς δὲ τέκτοσι μάλα ἐμπείρως παραινεῖ, πηλίκον χρὴ τὸν ἄξονα τεμεῖν· καὶ τοῖς γεωργοῖς, ὁπηνίκα ἄρξασθαι πίθου[17]. τί οὖν οὐχὶ ταῦτα χρήσιμα ἔφη τοῖς ἀνθρώποις ὁ Φίλιππος; οὐχ ἡμῖν γε, εἶπεν, ὦ πάτερ, οὐδὲ Μακεδόσι τοῖς νῦν, ἀλλὰ τοῖς πρότερον, ἡνίκα νέμοντες καὶ γεωργοῦντες, Ἰλλυριοῖς ἐδούλευον καὶ Τριβαλλοῖς· οὐδὲ τὰ περὶ τὸν σπόρον ἔφη καὶ τὸν ἀμητὸν ὁ Φίλιππος, ἀρέσκει σοι τοῦ Ἡσιόδου μεγαλοπρεπῶς οὕτως εἰρημένα;

Πληϊάδων Ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων,
Ἄρχεσθ' ἀμητοῦ, ἀρότοιο δὲ δυσσομενάων.

Πολὺ

15) recte damnat Casaubonus vulgatam παραβαλόμενον, cui subiicit aut παραβαλλόμενον, quod est in Veneta, aut παραβαλούμενον. neutrum recte, mea quidem sententia. leg. mihi videtur παραμιλλώμενος, a παραμιλλᾶσθαι. aptus est hic nominatiuus a δῆλος ἦν. *quia constabat, et Alexander de se prodebat, se certare cum heroibus.*

16) f. ὀλίγου κρίνεις ἄξιον, ἔφη. patet e sequente ἀλλὰ τοῦ παντός.

17) ἄρξασθαι πίθου] imo vero ἀμητοῦ *messem incipere.* Habuit Dio in mente locum τῶν ἔργων p. 383. ed. Mor.

πληϊάδων ἀτλαγενέων ἐπιτελλομενάων.
ἄρχεσθ' ἀμητοῦ, ἀρότοιο δὲ δυσσομενάων.

quod distichon etiam infra noster repetit.

Πολύ γε μᾶλλον, εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος, τὰ παρ' Ὁμήρῳ γεωργικά. καὶ πῶ περὶ γεωργίας εἴρηκεν Ὅμηρος; ἤρετο ὁ Φίλιππος, ἢ τὰ ἐν τῇ ἀσπίδι μιμήματα λέγεις τῶν ἀρότρων, καὶ θεριζόντων, καὶ τρυγώντων; ἦκιστά γε, εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλὰ ἐκεῖνο πολὺ μᾶλλον·

Οἱ δ' ὡς' ἀμητῆρες ἐναντίοι ἀλλήλοισιν,
Ὄγμον ἐλαύνεσκον[18]) ἀνδρὸς μάκαρος κατ' ἄρουραν,
Πυρῶν ἢ κριθῶν· τὰ δὲ δράγματα ταρφέα πίπτει.
Ὡς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες,
Δῆεν, ἀδ' ἕτεροι[19]) μνώοντ' ὀλοοῖο Φόβοιο.

Ταῦτα μὲν Ὅμηρος[20]) ποιῶν ἥττατο ὑπὸ Ἡσιόδου, ὁ Φίλιππος εἶπεν· ἢ οὐκ ἀκήκοας τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐν Ἑλικῶνι τὸ ἐπὶ τῷ τρίποδος;

Ἡσίοδος Μούσας Ἑλικωνίσι, τόνδ' ἀνέθηκεν,
Ὕμνῳ νικήσας ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὅμηρον.

Καὶ μάλα δικαίως, εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος, ἥττατο· ἐν γὰρ ἐν βασιλεῦσιν ἠγωνίζετο, ἀλλ' ἐν γεωργοῖς καὶ ἰδιώταις, μᾶλλον δὲ ἐν ἀνθρώποις φιληδόνοις καὶ μαλακοῖς. τοιγαροῦν ἠμύνατο τὰς Εὐβοέας διὰ τῆς ποιήσεως Ὅμηρος. πῶς, ἤρετο θαυμάσας ὁ Φίλιππος· ὅτι μόνας αὐτὰς τῶν Ἑλλήνων περιέκειρεν αἴσχιστα, κομᾶν[21]) ὄπισθεν ἀφείς, ὥσ-

περ

18) ἐλαύνεσκον] sic Veneta recte, ob insequens πίπτει. Morell. ἐλαύνεσκον.

19) ἀδέτεροι vno vocabulo Ven.

20) f. ταῦτα μέντοι Ὅμηρος. aequi Homerus, haec qui vel cum scripsisset, tamen victus est. Ita Philippus occurrit.

21) Salmasius in Dialogo de Coma p. 55. suadet, ἐ περιέκειρεν, αἴσχιστα κομᾶν, sed vulgata bene habet. περιέκειρεν est exhibuit, repraesentauit eos carmine suo tonsos, praedicauit de ipsis genus aliquod tonsurae turpissimum, quippe qui fuerit eos comam alere retrorsum, h. e. quippe qui dixerit, eos comam alere per tergum promissam.

περὶ οἱ νῦν τὰς παίδας τὰς ἁπαλὰς[22]). καὶ ὁ Φίλιππος γελάσας λέγει· οἶδας, ὦ Ἀλέξανδρε[23]), ὅτι δεῖ μὴ λυπεῖν τὰς ἀγαθὰς ποιητάς, μηδὲ τὰς δεινὰς συγγραφέας, ὡς κυρίας ὄντας ὅ, τι βούλονται περὶ ἡμῶν λέγειν. ὁ πάντως εἶπε κυρίας. τῷ γὰρ Στησιχόρῳ ψευσαμένῳ κατὰ τῆς Ἑλένης[24]), ὁ συνήνεγκεν. ὁ μέντοι Ἡσίοδος, ὦ πάτερ, δοκεῖ μοι ὁδὲ αὐτὸς ἀγνοῆσαι τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ὅσον ἐλείπετο Ὁμήρου. πῶς λέγεις; ὅτι ἐκείνου περὶ τῶν ἡρώων ποιήσαντος, αὐτὸς ἐποίησε γυναικῶν κατάλογον[25]), καὶ τῷ ὄντι τὴν γυναικωνῖτιν[26]) ὕμνησεν, παραχωρήσας Ὁμήρῳ τὰς ἄνδρας ἐπαινέσαι. ἐκ τούτου δὴ ἤρετο ὁ Φίλιππος, ἀλλὰ σύ, ὦ Ἀλέξανδρε, πότερον ἕλοιο ἂν, Ἀγαμέμνων, ἢ Ἀχιλλεύς, ἢ ἐκείνων τὶς γεγονέναι τῶν ἡρώων, ἢ Ὁμηρος; ὁ μέντοι, ἢ[27]) δ' ὃς ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλὰ ὑπερβαίλειν πολὺ[28]) τὸν Ἀχιλλέα καὶ τὰς ἄλλας. ἔτε γὰρ σὲ χείρονα νομίζω τοῦ Πηλέως, ἔτε τῆς Φθίας ἀσθενεστέραν τὴν Μακεδονίαν, ἔτε τὸν Ὄλυμπον ἀδοξότερον ὄρους[29]) τοῦ Πηλίου φαίην ἄν· ἀλλὰ μὴν ὁδὲ παι-

22) παῖδες ἁπαλοὶ sunt qui Latinis pueri delicati, vel impudici. hos περιπείρεσθαι solitos ad Suetonium obseruabamus libro secundo — Casaubonus. v. etiam Petronii *cirratos pueros* interpp.

23) f. οἶδας γὰρ ὦ ἀλ. *nosti nempe.*

24) v. Dauis. ad Maxim. Tyr. p. 599.

25) γυναικῶν κατάλογον] v. Casaub. ad Strabon. p. 72. Fabric. B. G. T. I. p. 375.

26) τὴν γυναικωνῖτιν] sic recte dat Veneta, et sic quoque Casaubonus correxit. τὴν γυναικαίτιν textus, et τῶν γυναικῶν τινὰς margo Morell.

27) ἢ fine iota subscripto, pro ἔφη. Ven. et Mor. dant ἦ.

28) ad πολὺ addiderim μᾶλλον. multo magis ipsum superare Achillem, quam similis ei esse, nedum poeta esse, similis Homero. noui ὑπερβαίλειν πολὺ esse *multis modis superare.* Sententia vero h. l. postulat *multo magis.*

29) ὄρους] malim ὄρος.

Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων.

Τῶν τε ἄλλων τὰς ἀρίστας καὶ βασιλικωτάτας ἐποίησεν ἐσπουδακότας ἐχ ἧττον περὶ τὴν τοιαύτην δύναμιν, τὸν δὲ [44]) Διομήδη, καὶ Ὀδυσσέα καὶ Νέστορα. τοῦτο μέντοι καὶ ὑπερβάλλοντα τῇ συνέσει καὶ τῇ παιδοῖ. Φησὶ γοῦν ἐν ἀρχῇ τῆς ποιήσεως,

Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.

Ὥσε καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα εὔχεσθαι, δέκα γέροντας αὑτῷ τοιούτους εἶναι μᾶλλον συμβούλους, ἢ νεανίσκους, οἷος ὁ, τ' Αἴας καὶ Ἀχιλλεύς, ὡς θᾶττον ἂν ἁλώσης τῆς Τροίας. καὶ μὲν [45]) τὸ μέγεθος τῆς περὶ τοὺς λόγους χρείας, ἐδήλωσεν ἐν ἑτέρῳ. τῶν γὰρ Ἑλλήνων διὰ τὸ μῆκος τοῦ πολέμου καὶ τὴν χαλεπότητα τῆς πολιορκίας, ἔτι δὲ οἶμαι διὰ τὴν ἐπιλαβοῦσαν νόσον, καὶ τὴν φάσιν τῶν βασιλέων, τοῦ τε Ἀγαμέμνονος καὶ Ἀχιλλέως, ἀπειρηκότων ἤδη πρὸς τὴν στρατείαν, πρὸς δὲ αὖ τούτοις, δημαγωγοῦ τινος ἐπιστάντος αὐτοῖς, καὶ ταράξαντος τὴν ἐκκλησίαν, τὸ πλῆθος ὥρμησεν ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ παρασκευῆς ἐμβάντες, ἐβούλοντο φεύγειν, ἀδένος δυναμένου κατέχειν, ἀδὲ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἔχοντος ὅ, τι χρήσεται τοῖς παροῦσι πράγμασιν. ἐκεῖν ἐνταῦθα μόνος αὐτοὺς ἐδυνήθη μεταπαλέσαι καὶ μεταβουλεῦν Ὀδυσσεύς· καὶ τέλος ἔπεισε δημηγορῶν μετὰ τοῦ Νέστορος μένειν. ὥστε τοῦτο μὲν τὸ ἔργον φανερῶς τῶν ῥητόρων ἐγένετο. πολλὰ δ' ἂν τις ἐπιδείξειε καὶ ἕτερα. φαίνεται δ' ὁ μόνον Ὁμήρου, ἀλλὰ καὶ Ἡσιόδου ἄτω φρονῶν, ὡς φιλοσοφίας τε ἅμα καὶ ῥητορικῆς τῆς ἀληθοῦς τῷ βασιλεῖ προσηκόντων [46]), ἐν οἷς φησι περὶ Καλλιόπης·

Ἣ γὰρ

44) δὲ] l. τε.
45) μὲν] l. μὴν.
46) aut προσηκεσῶν, aut potius προσῆκον, quod est eiusmodi participium, vt δέον, ἐξὸν, et similia.

Ἡ γὰρ καὶ βασιλεῦσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ,
Οὕνεκα τιμήσωσι 47) Διὸς κοῦραι μεγάλοιο,
Γενόμενόν τ' ἐσίδωσι διοτρεφέων βασιλήων.

Ἐπὴ μὲν ἔν ποιεῖν, ὦ πάτερ, ἢ λόγους πεζοὺς συγγράφειν, ὁποίους σὺ τοὺς ἐπιστολάς, ἀφ' ὧν σφόδρα σε φασὶν εὐδοκιμεῖν, ὃ πάντως ἀναγκαῖον τοῖς βασιλεῦσιν, εἰ μή γε νέοις ἔσιν ἔτι, καὶ σχολὴν ἄγειν. ὥσπερ καὶ σὲ λέγουσιν ἐν Θήβαις διαπονῆσαι τὰ περὶ τοὺς λόγους. ὁδ' αὖ φιλοσοφίας ἅπτεσθαι πρὸς τὸ ἀκριβέστατον, ἁπλάστως δὲ καὶ ἁπλῶς, ἐνδεικνύμενον αὐτοῖς τοῖς ἔργοις φιλάνθρωπον ἦθος καὶ πρᾷον, καὶ δίκαιον· ἔτι δὲ ὑψηλὸν καὶ ἀνδρεῖον, καὶ μάλιστα δὴ χαίροντα εὐεργεσίαις, ὅπερ ἐσὶν ἐγγυτάτω τῆς τῶν θεῶν φύσεως. τῶν γε μὴν λόγων ἡδέως ἀκούοντα τῶν ἐκ φιλοσοφίας, ὁπόταν καιρὸς, ἅτε ἐκ ἐναντίων φαινομένων, ἀλλὰ συμφώνων τοῖς αὐτοῦ τρόποις. τέρπεσθαι δὲ ποιήσεσι προσέχειν 48) τὸν νοῦν ἐχ ἁπάσῃ, τῇ δὲ καλλίσῃ καὶ μεγαλοπρεπεσάτῃ, συμβουλεύσαιμ' ἂν τῷ γενναίῳ καὶ βασιλικῷ τὴν ψυχὴν, οἵαν μέγην ἴσμεν τὴν Ὁμήρου, καὶ τὴν 49) Ἡσιόδου τὰ τοιαῦτα, καὶ εἴ τις ἄλλο τι λέγοι χρησόν. ὅτε γὰρ μουσικὴν, ἔφη, πᾶσαν μανθάνειν ἐθέλοιμ' ἄν, ἀλλὰ κιθάρᾳ μόνον ἢ λύρᾳ χρῆσθαι πρὸς θεῶν ὕμνους καὶ θεραπείας, ὅτι δὲ οἶμαι, τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν τοὺς ἐπαίνους· οὐδέ γε ἄδειν τὰ Σαπφοῦς, ἢ Ἀνακρέοντος ἐρωτικὰ μέλη πρέπον ἂν εἴη τοῖς βασιλεῦσιν· ἀλλ' εἴπερ ἄρα τῶν Στησιχόρου μελῶν, ἢ Πινδάρου, ἐὰν ἥ τις ἀνάγκη. τυχὸν δὲ καὶ πρὸς τοῦτο ἱκανὸς Ὅμηρος. ἢ γὰρ,

47) τιμήσωσι m. Mor.
48) Casaubonus vult προσέχοντα, ego malim καὶ προσέχειν. cohaerent hi infinitiui cum συμβουλεύσαιμι ἄν.
49) loco τὴν leg. est τῆς, scil. ποιήσεως; de Hesiodea poesi si quae sunt Homericae similia.

ἢ γὰρ, εἶπεν ὁ Φίλιππος, πρὸς κιθάραν συμφωνῆσαί τινά σοι δοκεῖ ἂν τῶν Ὁμήρου. καὶ ὁ Ἀλέξανδρος γοργὸν ἐμβλέψας ὥσπερ λέων· ἐγὼ μὲν, εἶπεν, ὦ πάτερ, οἶμαι, πρέπειν πολλὰ τῶν Ὁμήρου ἐπῶν πρὸς σάλπιγγα ᾄδεσθαι, μὰ Δί' ἢ τὴν ἀνακαλοῦσαν, ἀλλὰ τὴν ἐποτρύνουσαν καὶ παρακελευομένην· ἐχ ὑπὸ γυναικείᾳ χορῇ λεγόμενα, ἢ παρθένων, ἀλλ' ὑπὸ φάλαγγος ἐνόπλου, πολὺ μᾶλλον ἢ τὰ Τυρταίου παρὰ τοῖς Λάκωσιν. ἔνθα ἐπῄνεσεν ὡς καλῶς αὐτὸν εἰπόντα ὁ Φίλιππος καὶ ἀξίως τοῦ ποιητοῦ. ἐκεῖνο, ἢ δ' ὃς [50]), καὶ τοῦτο, ὑπὲρ ὃ νῦν ἐμνήσθημεν, Ὅμηρος ἐπιδείκνυσι. τὸν γὰρ Ἀχιλλέα πεποίηκεν [51]) ὑσερίζοντα ἐν τῷ σρατοπέδῳ τῶν Ἀχαιῶν, ἐκ ἔκλυτα ᾠδὲ ἐρωτικὰ μέλη ᾄδοντα· καίτοι φησί γε αὐτὸν ἐρᾶν τῆς Βρισηίδος· ἀλλὰ κιθάρᾳ μὲν χρῆσθαι, μὰ Δί' ἐκ ὠνησάμενον, ἐδ' οἰκοθεν ἄγοντα παρὰ τοῦ πατρὸς· ἀλλὰ ἐκ τῶν λαφύρων ἐξελόμενον, ὅτε εἶλε τὰς Θήβας, καὶ τὸν Ἠετίωνα ἀπέκτεινε τὸν τοῦ Ἕκτορος κηδεστήν.

Τῇ ὄγε (φησὶ) θυμὸν ἔτερπεν, ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν.

ὡς ἐδέποτε ἐκλανθάνεσθαι δέον τῆς ἀρετῆς, οὐδὲ τῶν εὐκλεῶν πράξεων, οὔτε πίνοντα, οὔτε ᾄδοντα, τὸν γενναῖον ἄνδρα καὶ βασιλικόν· ἀλλ' ἀεὶ διατελεῖν ἢ πράττοντα αὐτὸν μέγα τι καὶ θαυμαστὸν, ἢ μεμνημένον τῶν ὁμοίων. ταῦτα δὲ ἔλεγε πρὸς τὸν πατέρα, ἐπιδεικνύμενος τὴν αὐτοῦ διάνοιαν. καὶ γὰρ δὴ ἐτύγχανε τὸν μὲν Ὅμηρον ἀγαπῶν, τὸν Ἀχιλλέα

50) ἢ δ' ὃς] scil. Alexander. pro τοῦτο est in Veneta τότε. forte fuit in aliis codd. τοῦτο ἅπερ νῦν ἐμνήσθημεν.

51) post πεποίηκεν est comma ponendum; non enim illud verbum cum ὑσερίζοντα cohaeret, sed cum ᾄδοντα. Homerus finxit Achillem cantantem, eo tempore, cum is separasset sese a reliquo exercitu.

λέα δὲ ἐ μόνον ἐθαύμαζεν, ἀλλὰ καὶ ἐζηλοτύπει τῆς Ὁμήρε ποιήσεως, ὥσπερ οἱ κακοὶ[52]) παῖδες
10. ζηλοτυποῦσι τὲς καλὲς, ἐνίοτε κρειττόνων ἐρασῶν τυγχάνοντας. τὸν δὲ Ἀγαμέμνονα ἐκ ἐμακαρίζεν. ἤλπιζε γὰρ πολὺ πλείονων ἄρξειν αὐτὸς, ἢ ὅσων ἐκεῖνος. τῶν δὲ ἄλλων ποιητῶν ὁ σφόδρα ἐφρόντι-
15. σε. Στησιχόρε δὲ καὶ Πινδάρε ἐπεμνήσθη· τοῦ μὲν ὅτι μιμητὴς Ὁμήρε γενέσθαι δοκεῖ, καὶ τὴν ἀλλωσιν ἐκ ἀναξίως ἐποίησε τῆς Τροίας· τῷ δὲ Πιν-
20. δάρε διά τε τὴν λαμπρότητα τῆς φύσεως, καὶ ὅτι τὸν πρόγονον αὐτῷ καὶ ὁμώνυμον ἐπήνεσεν Ἀλέξανδρον, τὸν Φιλέλληνα ἐπικληθέντα, ποιήσας εἰς αὐτόν· Ὀλβίων ἐπώνυμε Δαρδανιδᾶν. διὰ τῦτο γὰρ
25. καὶ Θήβας ὕστερον πορθῶν μόνην κατέλιπε τὴν οἰκίαν ἐκείνε, κελεύσας ἐπιγράψαι· Πινδάρε τῷ μεσοποιῷ τὴν ϛέγην μὴ καίετε. ἦπε πολλὴν ἠπίστατο χάριν τοῖς αὐτὸν ἐγκωμιάζεσι μὴ Φαύλως· ὅτως
30. ἄγαν Φιλότιμος ὢν[53]). τί δαὶ, εἶπεν ὁ Φίλιππος, ὦ παῖ, πάνυ γὰρ ἡδέως ἀκέω σε τὰ τοιαῦτα λέγοντος, ὁδὶ οἴκησιν[54]) ἀξιοῖς κατεσκευάσθαι τὸν βασιλέα κεκοσμημένην χρυσῷ, καὶ ἐλέφαντι καὶ
35. ἠλέκτρῳ, τοῖς πολυτίμοις; ὁδαμῶς, εἶπεν, ὦ πάτερ, πολὺ δὲ μᾶλλον σκύλοις τε καὶ ὅπλοις πολεμίων ἀνδρῶν· καὶ τά γε ἱερὰ τοιούτοις κόσμοις ἱλάσκεσθαι[55])· καθάπερ καὶ ὁ Ἕκτωρ ἠξίε προκα-

52) κακοὶ (pro κακοὶ) coniecturam marg. Mor. et Naogeorgi, et Casauboni, vir doctus quoque Venetae adscripserat.

53) ὢν] malim ἦν.

54) malim οἰκήσεσιν — κεκοσμημένας.

55) offendit iam Casaubonum durities dictionis ἱερὰ ἱλάσκεσθαι; non enim templa, sed deos, ἱλάσκεσθαι placari. Ergo aut templa h. l. esse pro diis vsurpata, per metonymiam, vel Synecdochen, aut aliud verbum oportere subiici, vt ἀγαλλεσθαι, vel κοσμεῖσθαι. Sed ἱλάσκεσθαι potest

λέμενος τὸν ἄριστον τῶν Ἀχαιῶν· ὅτι κρατήσας, τὸ μὲν σῶμα ἀποδώσει τοῖς συμμάχοις, τὰ δὲ ὅπλα, ἔφη, σκυλεύσω,

Καὶ κρεμόων ποτὶ νηὸν Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο.

Τῷ παντὶ γὰρ κρεῖττων ἦτος κόσμος τῶν ἱερῶν, ἢ σμαραγδων καὶ σαρδίων, καὶ ὀνύχων. οἷος ἦν ὁ Σαρδανάπαλος περὶ οἶνον [56]). ἐ γὰρ βασιλέως τὰ τοιαῦτα φιλοτιμήματα ἐδαμῶς, ἀλλ' ἀνοήτου μὲν παίγνια κόρης, ἀκολάστου δὲ γυναικός. ἔκειν ἐδὲ Ἀθηναίου ἦτος, ἔφη, ζηλῶ τῆς δαπάνης καὶ πολυτελείας τῆς περὶ τὴν πόλιν καὶ τὰ ἱερὰ, ὅσον τῶν ἔργων, ἃ ἔπραξαν οἱ πρότερον· τὸν ἀκινάκην τοῦ

Μαρ-

potest hoc loco defendi, hac de causa, quod significet, *hilaria*, *nitida*, *splendida reddi*, *et comta*. quo sensu verbum hoc etiam apud Pindarum reperi. Quae Anglus et Wolf in Anecdotis Graecis ad h. l. attulere, potest, si quem iuuat, ibi legere. me referre nil iuuat, cum aliena videantur a re praesente.

56) ὁ σαρδανάπαλος περὶ οἶνον] offenderunt ad h. l. Casaubonus et Morellus. ille ὁ σαρδαναπάλε περίοικος, aut, quod potius mallet, περιττὸς οἶκος, obscurum relinquens, quid existimet esse περίοικος. nam vulgaris illius vocabuli significatio huc non conuenit, cum designat finitimum, accolam regionis nostrae. Morellus autem commendat ὁ σαρδαναπάλε περὶ νῖνον, affirmans alteram suae emendationis partem a codice manuscripto confirmari, relinquens ille item, quam partem, anteriorem, an posteriorem, σάρδαναπάλε an νῖνον, codex antiquus confirmet. Neutrius mihi ratio satisfacit, qui malim ὁ σαρδανάπαλος παροινῶν cuiusmodi (scil. κόσμος χρυσῦ καὶ σαρδίων καὶ ὀνύχων) erat Sardanapalus inter pocula per temulentiam inepties et insaniens. In meo opusculo Dioneo prodebam, mihi videri haec verba οἷος ἦν ὁ σαρδανάπαλος παροινῶν a sua sede aberrasse, et post verba ἀκολάστου δὲ γυναικὸς esse collocanda; nam etiam p. 48. antep. ed. Mor. Sardanapalum cum muliere comparari. Optet iam lector harum duarum coniecturarum vtram volet.

Μακεδονίᾳ πολὺ σεμνότερον καὶ κρεῖττον ἐνεθήμιον ἔχουσαν 57), καὶ τὰς Λακώνων ἀσπίδας, καὶ 58) τῶν ἐν Πύλῳ ποτὲ ἁλόντων, ἢ τὰ προκύλισια τῆς ἀκροπόλεως, καὶ τὸ Ὀλύμπιον ἀπὸ πλειόνων ἢ μυρίων τηλικούτων. ἐκεῖθεν, ἦ δ' ὃς ὁ Φίλιππος, ἐνταῦθα τὸν Ὅμηρον ἐκ σοῦ ἔχεις ἐπαινεῖν. τὰ γὰρ τῆ Λακαίνης βασίλειος ἀνδρὸς Ἕλληνος καὶ νησιώτου διακόσμησεν ἢ μόνον κήποις, καὶ ὕδασιν, ὡς ἥδιστα ἐνοικεῖν, ἀλλὰ καὶ ἀγάλμασι χρυσοῦς. ἔτι δὲ μᾶλλον τὴν τῆ Μενελάου οἴκησιν, καὶ ταῦτα ἀπὸ στρατείας ἥκοντος, ἅρ' ἢ Περσικήν τινα καὶ Μηδικὴν ἐξηγεῖται, σχεδόν τι ἢ πολὺ ἀποδέουσαν Σεμιράμιδος ἢ Δαρείου τε καὶ Ξέρξου τῶν βασιλέων 59); φησὶ γοῦν·

Ὡς τε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης,
Δώματα καθ' ὑψηρεφέα Μενελάου κυδαλίμοιο,
Χρυσοῦ τ' ἠλέκτρου τε καὶ ἀργύρου ἠδ' ἐλέφαντος.

Τοῖς γὰρ Τρωϊκοῖς σκύλοις ἐχρῆν μᾶλλον λάμπειν αὐτὸ, ἢ τέτοις, κατά γε τὴν σὴν διάνοιαν. καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐπισχών, ὃν ἔγωγε, εἶπεν, τὸν Ὅμηρον ἐάσειν μοι δοκῶ ἀναπολόγητον· ἴσως γὰρ πρὸς τὸν τῆ Μενελάου τρόπον ἐποίησε τὰ βασίλεια, οὐ φησι μόνον εἶναι τῶν Ἀχαιῶν μαλθακὸν αἰχμητήν. σχεδὸν γὰρ ἓν ἔοικεν ἁδὲ τῶν ἄλλων ἁδὲν μάτην ὁ ποιητὴς ἔτος λέγειν, ἀλλὰ καὶ σοφὴν, καὶ οἰκησιν, καὶ δίαιταν πρὸς τὸ τῶν ἀνθρώπων ἦθος πολλάκις ἀπεικάζειν. διὰ τέτο τὰ μὲν ἐν Φαίαξι βασίλεια διακόσμησεν ἄλσεσι 60) τε καὶ ὀπώραις ἡδίσοις, καὶ κρήνας

57) aut in ἔχουσαν est vitium, et eius loco leg. est νομίζων, vel ἡγεμένος, vel tale quid, aut exciderunt nonnulla, quae difficile est diuinare.

58) καὶ delendum est. *illorum Spartanorum, qui apud Pylum a* Cleone *capti sunt.*

59) f. ἀποδέουσαν τῶν σεμιράμιδος ἢ δαρείε — βασιλείων. *non multum cedentem regiis Semiramidis aut Darii Xerxisque.*

60) recte dat V. L. Ven. ἄλσεσι in plurali, quo admisso stare

νεως ἀσυνήθεις. ἔτι δὲ μᾶλλον τὸ τῆς Καλυψοῦς· ἅτε ὠραίας καὶ φιλανθρώπου θεᾶς, ἐν νήσῳ καθ' αὑτὴν ἀπῳκισμένης· τοῦτο μὲν γὰρ, εὐώδη διαφερόντως φησὶ τὴν νῆσον, τῶν ἡδίστων ἐν αὐτῇ θυμιαμάτων[61]· τοῦτο δὲ σύσκιον δένδρεσι εὐθαλέσι, κύκλῳ δὲ τὰ[62]) περὶ τὸ σπήλαιον, ἄμπελον περιήκουσαν ὡραίαν, βότρυσι βριθομένην, ἔμπροσθεν δὲ, λειμῶνας ἁπαλοὺς ἀναμίξ σελίνων τε καὶ ἑτέρων, ἐν δὲ τῷ μέσῳ πηγὰς τέτταρας λαμπρῷ καὶ διαφανεῖ ὕδατος πάντοσε ἀποῤῥέοντος, ἅτε ἐκ ὄντος ἑτεροκλινοῦς, οὐδὲ ἀνίσου τοῦ χωρίου. πάντα γὰρ ταῦτα ὑπερφυῶς ἐρωτικὰ καὶ ἡδέα, κατὰ τὸν τρόπον οἶμαι τῆς θεᾶς. τὴν δέ γε τοῦ Μενελάου, πολυχρήματον, πολύχρυσον[63]) αὐλὴν, καθάπερ οἶμαι τῶν Ἀσιαγενῶν τινος βασιλέων. καὶ γὰρ ἔτος ἦν οὐ μακρὰν τοῦ τε Ταντάλου καὶ Πέλοπος, ὅθεν οἶμαι καὶ τὸν χρυσὸν Εὐριπίδης[64]) εἰς τοῦτο αἰνιττόμενον πεποίηκεν ἐν τῇ προσόδῳ τοῦ βασιλέως. Μενέλαος δὲ πολλῇ ἀβροσύνῃ δῆλος ὁρᾶται, τοῦ Ταντα λιδῶν ἐξ αἵματος ὤν. ὁ μὴν τήν γε τοῦ Ὀδυσσέως οἴκησιν ἠδαιμῶς τούτοις ὁμοίαν, ἀλλ' ὡς ἂν ἀσφαλὴς ἀνδρὸς πεποίηκε πρὸς αὐτὸ[65]) παρεσκευασμένου. λέγει γὰρ οὕτως·

Ἐξ

ſtare poterit ἡδίσεις, quod alias cum ἡδίσαις eſſet mutandum et ad ὀπώραις accommodandum.

61) poſt θυμιαμάτων deeſſe videtur γέμουσαν, aut ὄζουσαν, aut ἀναπνέουσαν, aut tale quid.

62) τὰ malim abeſſe; tametſi non neſciam, οἷς vel κατὰ poſſe ſubaudiri.

63) f. πολυχρήματον καὶ πολύχρυσον (ſcil. φησὶ).

64) locum Euripidis a Dione commemoratum affert Morellus.

65) poſt πρὸς αὐτὸ videtur aliquid deeſſe, e. c. τὸ ἐνοικεῖν, vel ἀρκεῖν, vel ἀναγκαῖον, vel tale quid. leg. item eſt παρεσκευασμένην.

Ἐξ ἑτέρων ἕτερ' ἐστίν, ἐπήσκηται δέ οἱ αὐλὴ
Τοίχῳ καὶ θρεγκοῖσι. θύραι δ' εὐερκέες εἰσὶ
Δώλιδες. ἐκ ἄν τις μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσσαιτο.

Δεῖ δὲ τῷ ποιητῇ, τὰ μὲν ὡς συμβουλεύοντος καὶ παραινοῦντος ἀποδέχεσθαι, τὰ δὲ ὡς ἐξηγουμένου μόνον, πολλὰ δὲ ὡς ὀνειδίζοντος καὶ κατασκώπτοντος. ἔοικε μὴν καὶ τὰ περὶ κοίτην, καὶ τὴν καθ' ἡμέραν διαίτησιν, ἱκανὸς εἶναι παιδεύειν Ὅμηρος ἡρωϊκήν τινα καὶ βασιλικὴν τῷ ἄντι παίδευσιν, καὶ τοὺς Λακωνικοὺς ἐξιάσεις τῶν φιλτίων [66]) δείπνων μαθόντας παρ' ἐκείνου Λυκοῦργον, νομοθετήσαι τοῖς Σπαρτιάταις. ἐπεί τοι καὶ φασὶν αὐτὸν ἐπαινέτην Ὁμήρου γενέσθαι, καὶ πρῶτον ἀπὸ Κρήτης [67]), ἢ τῆς Ἰωνίας κομίσαι τὴν ποίησιν εἰς τὴν Ἑλλάδα. τὸν γὰρ Διομήδη πάσῃ σφετέρᾳ κατέλιπεν, ἐπὶ βύρσης ἀγραύλου βοὸς, κύκλῳ περιστήσας τὰ δόρατα ὀρθὰ ἐπὶ σαυρωτῆρος· ὃ νόσῳ χάριν, ἀλλ' ἕτοιμα λαβεῖν· εὐσχεῖ γε μὴν ἀπὸ πρεσβῶν τὰς ἥρωας καὶ τούτων βοείων, δηλονάτι ἰσχύος, ἢ ἡδονῆς ἕνεκεν. τὸν γοῦν Ἀγαμέμνονα τὸν ξυμπάντων βασιλέα καὶ πλεσιώτατον, βῶν ἀεὶ φασι [68]) θύειν, καὶ ἐπὶ τούτων καλεῖν ἀεὶ τὰς ἀρίστας. καὶ τὸν Αἴαντα μετὰ τὴν νίκην φιλοφρονεῖσθαι τοῖς νώτοις τῆ βοός. ἰχθύων [69]) δὲ ἐδέπστε γευομένας αὐτὰς ἐποίησεν, καὶ

66) γρ. φιδιτ. marge Mor.

67) volui in meo opusculo Dioneo γενέσθαι πρῶτον, καὶ ἀπὸ κρήτης — haud inficite, si quid iudico; fuit enim Lycurgus primus Homeri praeco, et ad graecos laudator atque commendator. Sed et vulgata bene habet. Lycurgus enim primus Homeri carmina e Creta aut Ionia in Graeciam intulit. Vtcunque verses, manet eadem sententia.

68) φασὶ] malim φησὶ, vt et latinus interpres reddidit. *ait*, Homerus puta.

69) recte dat V. L. Ven. ἰχθύων. t. Venetae et Mor. ἰχθύν.

ταῦτα ἐπὶ θαλάσσης στρατοπεδεύοντας, καίτοι τὸν[70]) Ἑλλήσποντον, ὅπερ ἔστιν, ἰχθυόεντα ἑκάστοτε καλῶν. πάνυ γὰρ ὀρθῶς αὐτὸ[71]) τοῦτο ἀπεμνημόνευσεν ὁ Πλάτων. ἀλλ' ἐδὲ τὰς μνησῆρας ἰχθύσιν ἑστιᾷ, σφόδρα ἀσελγεῖς καὶ τρυφερὰς ὄντας ἐν Ἰθάκῃ, καὶ ταῦτα ἑστιωμένους. ὅτι γε μὴν ἐκ ἄλλως διέξεισι ταῦτα, φανερῶς αὐτὸς ἀποφαίνεται[72]· ποίαν δέ τινα δεῖ τὴν τροφὴν εἶναι, καὶ πρὸς τί γιγνομένην; ἣν γὰρ ἐθέλει ἐπαινέσαι, μενοεικέα δαῖτά φησι, τὴν οἵαν τε παρέχειν μένος, τουτέστιν, ἰσχύν. ταῦτα δὲ λέγει, διδάσκων καὶ παραινῶν, ὡς δεῖ καὶ τραπέζης ἐπιμελεῖσθαι τὸν ἀγαθὸν, ἐπεὶ τροφῆς γε παντοίας καὶ πολυτελοίας ἐκ ἐτύγχανεν ἄπειρος ὤν. ὥστε τὸν περὶ ταῦτα νῦν ἐπτοημένους[73]) Πέρσας καὶ Σύρους καὶ τῶν Ἑλ-

λήνων

70) recte rursus V. L. Ven. *καίτοι τὸν, tametsi Helleſpontum piſcoſum paſſim appellat, qui etiam reuera eſt.* t. Ven. et Mor. dant καὶ τὸν.

71) αὐτὸ] malim αὐτᾷ, eius, Homeri puta. hoc Homeri vel rectiſſime, inprimis recte, notauit, vt commemoratione dignum retulit Plato.

72) verba traiecta videntur. ponam totam ſententiam, quomodo iudico eſſe ordinandam: *ὅτι γε μὴν ἐκ ἄλλως διέξεισι ταῦτα, ποίαν δέ τινα δεῖ τὴν τροφὴν εἶναι καὶ πρὸς τί γιγνόμενον, φανερώτων, αὐτὸς ἀποφαίνεται. poeſam autem haec non temere, non ſine cauſa, exſequi, ſed eo, quo demonſtret, qualem quoque tempore locoque paſtum deceat eſſe*, vel *quammam ad rem epulandum ſit, ipſe demonſtrat.* pro γιγνομένην poſui γιγνόμενον. *ad quodnam euentum* aut *ad quammam actionem.* h. e. cum agatur quidnam? aut *cuius rei obtinendae, conſequendae ſtudio.* Eſt nempe id, quod aſſumendis dapibus conſequi ſtudemus, hoc, vt robuſti fiamus. *τὸ γιγνόμενον* eſt finis rei, quem conſectamur agendo, et cuius cauſa ipſa actio ſuſcipitur, id quod rem actam inſequitur et ex ipſa exſiſtit; effectus rei, cauſam conſequens.

73) pro ἐπτοημένους eſt in V. L. Venetae σπεδάζοντας, e Scholio, ni fallor; nam huc referendum id videtur.

λήνων Ἰταλιώτας καὶ Ἴωνας, μηδὲ ἐγγὺς ἐφικνεῖσθαι τῆς παρ' Ὁμήρῳ χορηγίας καὶ ἁβρότητος. τί δὲ, εἶπεν ὁ Φίλιππος, οὐ δίδωσιν ἐσθῆτα ὡς οἷόν τε καλλίστην τοῖς ἥρωσι; νὴ Δία γε, ἦ δ' ὃς ὁ Ἀλέξανδρος, οὐ μέντοι γυναικείαν, οὐδὲ ποικίλην, ἀλλὰ πορφύρᾳ μόνον ἐκόσμησε τὸν Ἀγαμέμνονα, καὶ τὸν Ὀδυσσέα δὲ μιᾷ χλαίνῃ τῇ 74) οἴκοθεν. οὐδὲ γὰρ οἴεται δεῖν Ὅμηρος τὸν ἡγεμόνα φαίνεσθαι ταπεινὸν, οὐδὲ τοῖς πολλοῖς καὶ ἰδιώταις ὅμοιον, ἀλλὰ καὶ στολῇ καὶ ὁπλίσει διαφέρειν παρὰ τοὺς ἄλλους ἐπὶ τὸ μεῖζον καὶ σεμνότερον· οὐ μὴν τρυφῶντάς 75) γε οὐδὲ παίζοντας. τὸν γοῦν Κᾶρα, τὸν χρυσῷ καλλωπιζόμενον εἰς τὸν πόλεμον, μάλα ὑβριστικῶς ἐλοιδόρησεν, εἰπών·

Ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμόν δ' ἴεν ἠΰτε κούρη,
Νήπιος, οὐδέ τι οἱ τό γ' ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον 76),
Ἀλλ' ἐδάμη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο,
Ἐν ποταμῷ· χρυσὸν δ' Ἀχιλεὺς ἐκόμισσε δαΐφρων.

Καταγελῶν αὐτοῦ τῆς τρυφῆς ἅμα καὶ τῆς ἀφροσύνης, ὅτι τοῖς πολεμίοις ἆθλα ἐκόμιζε τοῦ θανάτου σχεδόν 77). οὔκουν φαίνεται χρυσοφορίας ἐπαι-

74) τῇ] malim τῶν. vna quadam laena, ex iis, quas domo secum in expeditionem attulerat, et quas domi Penelope atque ancillae suae parauerant. vt Angli, *home spun.*

75) conieceram olim τρυφῶντα et παίζοντα, quod etiam vir doctus Venetae meae adscripsit. Sed falsi fuimus. bene habet pluralis, redit enim ad τοὺς ἥρωας. sed deest aut ἀποδείκνυσι aut tale quid. *neque exhibet Homerus heroas suos delicias facientes aut ludo deditos.*

76) ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον est idem atque ἤρκεσεν ἐπὶ λ. ὄλ. *quicquam profuit aduersus luctuosam pestem.* Locus est in fine ἰλ. β. non sine causa Noster τὸν κᾶρα dixit, quia dubium est, de Nastane ibi poeta loquatur, an de Amphimacho.

77) σχεδὸν] etiam hoc dubium est, vtrum *prope*, h. e. cominus, significet, an *propemodum, ferme, paene dixerim.*

νῶν ὁ Ὅμηρος, καὶ ταῦτα εἰς πόλεμον, ψαλίων[78]) τε καὶ στρεπτῶν, ἔτι δὲ χρυσῶν φαλάρων καὶ χαλινῶν, οἷσπερ τοὺς Πέρσας φασὶν ἐπιτηδεύειν· ἐν γοῦν ἔχουσιν ἐπιτιμητὴν Ὅμηρον τῶν παλεμικῶν. ἐκ δὲ τούτων τῶν ἐπιτηδευμάτων τούς τε ἄρχοντας πεποίηκεν ἀγαθοὺς, καὶ τὸ πλῆθος εὔτακτον. προΐασι γὰρ αὐτοὶ[79]) σιγῇ, δεδιότες[80]) σημαίνοντος· οἱ δὲ βάρβαροι μετὰ πολλῆς θορύβου καὶ ἀταξίας, ταῖς γεράνοις ὁμοίως· ὡς τοῦτο μάλιστα σωτήριον καὶ νικηφόρον[81]) ἐν τοῖς κινδύνοις, τὸ μὴ εἰδέναι εἶναι τῶν ἡγεμόνων τοὺς στρατιώτας. ὅσοι δ' ἂν ὦσιν ἄφοβοι τῶν σφετέρων ἀρχόντων, ἴστοι τάχιστα ἂν φοβοῖντο τοὺς πολεμίους. καὶ μέντοι καὶ νικῶντας τοὺς Ἀχαιοὺς, καθ' ἡσυχίαν φησὶ στρατοπεδεύειν· παρὰ δὲ τοῖς Τρωσὶν ἐπειδή τι πλεονεκτεῖν ἔδοξαν, εὐθὺς εἶναι δι' ὅλης τῆς νυκτὸς,

Αὐλῶν, συρίγγων τ' ἐνοπὴν, ὁμαδόν τ' ἀνθρώπων.

Ὡς καὶ τοῦτο ἱκανὸν σημεῖον[82]) ἀρετῆς ἢ κακίας, οἵτινες ἂν ἐγκρατῶς τὰς εὐτυχίας, ἢ τἀναντίον, μεθ' ὕβρεως φέρωσιν. ἐμοὶ μὲν ἔδη, ὦ πάτερ, ἱκανώτερος[83]) σωφρονιστὴς Ὅμηρος, καὶ ὁ τούτῳ πειρώμενος τὸν νοῦν προσέχειν, εὐτυχέστατός τε καὶ ἄριστος βασιλεύς. αὐτὸς γὰρ σαφῶς ὑποτίθεται δύο τὰς βασιλικωτάτας ἀρετὰς τήν τε ἀνδρείαν καὶ δικαιοσύνην, ὅπερ φησίν·

Ἀμφὸ-

78) ψαλίων cum sequentibus genitiui aptum est e φορίας, quod inest in voc. χρυσοφορίας *gestationes aureorum torquium.*

79) αὐτοὶ] imo vero αὐτῷ *proceduns ei*, h. e. penes eum. ille fingit et exhibet procedentes.

80) recte dat Veneta δειδιότες ex Homero. Morell. δεδιότες.

81) f. σωτήριον ὂν καὶ νικ. et pari modo

82) τοῦτο ἱκανὸν ὂν σημεῖον.

83) ἱκανώτατος, ob sequens εὐτυχέστατος καὶ ἄριστος.

Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, κρατερός τ' αἰχμητής.

Ὡς τῶν ἄλλων ταύτας συνεπομένων. ἐ μέντοι μόνον
5. αὐτῶν[84]) εἶναι δεῖν διαφέρειν τὸν βασιλέα, πρὸς τὸ ἀνδρεῖον καὶ σεμνόν· ἀλλὰ μηδὲ[85]) τῶν ἄλλων ἀκόλαστον, μήτ' ἀυλούντων, μήτε κιθαριζόντων, μήτε ᾀδόντων ἀναιμένα μέλη καὶ τρυφερά. μηδὲ αὖ
10. λόγων διαφθορότων κακὸς ζήλως παραδέχεσθαι, πρὸς ἡδονὴν τῶν ἀμαθεστάτων γεγονότας· ἀλλὰ πάντα τὰ τοιαῦτα, πρῶτον μὲν καὶ μάλιστα ἐκβαλεῖν ὡς πορρωτάτω, καὶ ἀποπέμψαι τῆς αὐτοῦ
15. ψυχῆς, ἔπεσθαι τῆς βασιλευούσης πόλεως, γέλωτάς τε ἀκρατεῖς, καὶ τοιοῦτος γέλωτος ποιητὰς[86]) μετὰ σκωμμάτων, ἐμμέτρους τε καὶ ἀμέτρους, ὀρχήσεις πρὸς[87]) τούτοις καταλύειν ἀσελγεῖς, καὶ σχήματα ἑταιρικὰ γυναικῶν ἐν ὀρχήσεσιν ἀκολά-
20. στοις, αὐλημάτων τε ὀξεῖς καὶ παρανόμους ῥυθμοὺς, καὶ κατεαγότα μέλη ἀμούσοις καμπαῖς, καὶ πολυφώνων ποικιλίας. μόνην δὲ ᾠδὴν μὲν[88]) ἄσεται καὶ παραδέξεται, τὸν τῷ ἐνυαλίῳ μέλα πρέπου-
25. σαν, ἰαχυρὰν καὶ διάτορον, οὐχ ἡδυπνοὴν, οὐδὲ ῥαθυμίαν φέρουσαν τοῖς ἀκούουσιν· ἀλλ' ἀμήχανον φόβον καὶ θόρυβον. οἷον ὅτε[89]) Ἄρης αὐτὸς ἤγγελεν[90]),

30. Ὀξὺ κατ' ἀκροτάτης πάλεως Τρώεσσι κελεύων.

Ὅτε

84) αὐτῶν] num ἀςῶν *civibus praestare*, sed placet magis αὐτὸν, quod Anglus apud Wolf. et vir doctus in Venera mea dedere.

85) μηδὲ] sic dedi. μὴ δὲ Morell.

86) Locum hunc exponit Valesius ad Ammian. Marcell. 22, 5. p. m. 359.

87) ὀρχήσεις τε πρὸς.

88) μὲν] huic respondet δὲ n. 99.

89) ὅτε diuide in duo vocabula ὅ τε, et sic quoque paulo post.

90) ἤγειρεν e marg. Mor. praefero, quod etiam in V. L. Ven. est.

Ὅτε Ἀχιλλεὺς 91) φθεγξάμενος μόνον, πρὶν ἀφθῆναι τροπὴν ἐποίησε τῶν Τρώων, καὶ δώδεκα ἀνδράσιν κύτιος ὑπῆρξεν ὀλέθρου παρὰ τοῖς αὐτῶν ὅπλοις καὶ ὅπλοις. καὶ τὴν ἐπὶ ταύτῃ ποιηθεῖσαν ὑπὸ τῶν Μισῶν τὴν ἐπινίκιον, οἵαν 92) ἐκέλευεν Ἀχιλλεὺς τοῖς Ἀχαιοῖς τὸν παιᾶνα λέγειν ἅμα τῇ τοῦ Ἕκτορος ἀγωγῇ πρὸς τὰς ναῦς αὐτὸς ἐξάρχων,

Νῦν δ' ἄγ' ἀείδοντες παιήονα κῆροι Ἀχαιῶν,
Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσι νεώμεθα, τόνδε τ' ἄγωμεν 93).
Ἠράμεθα μέγα κῦδος, ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον,
Ὃν Τρῶες κατὰ ἄστυ θεῷ ὡς εὐχετόωντο.

Ἔτι δὲ οἵμαι τὴν παρακλητικὴν, οἵα τῶν 94) Λακωνικῶν Ἐμβατηρίων, μάλα πρέπουσαν 95) τῇ Λυκέργου πολιτείᾳ καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐκείνοις 96). ἄγετ'; ὦ

Σπάρτας εὐάνδρου κῆροι πρῶτον πολιῆται 97),
Λαμῷ μέντοι 98) ἴτυν προβάλεσθε, δόρυ δ' εὐτόλμως

Βάλ-

91) ὅ τε ἀχιλλεὺς, (repete a communi ἤγειρεν, ὃς Φθεγξ. *et qualem Achilles vocem* vel *cantum suscitauit, qui vel sola voce sua* —

92) οἵαν] malim ἣ οἷον *aut qualem*, scil. παιᾶνα, quod sequitur.

93) τόνδε τ' ἄγωμεν est in V. L. Venetae, in texto autem est τόνδε δ' ἐῶμεν. non male. *hunc vero sinamus*, scil. αὐτοῦ κεῖσθαι *ibi iacere*, *vbi iacet*. nescio, an a nemine lectio haec sit annotata.

94) οἵα ἡ τῶν λ.

95) πρέπουσα in nominatiuo, ob praemissum οἵα.

96) ἐκείνοις non improbo, si bono nititur auctore; sed nil deterior, quae est in Venetis ἐκείνῳ.

97) versus hos aliter ordinat Valesius ad Amm. Marcell. p. 408. ed. Paris. secundae. v. quoque Morell. ad h. l. πρῶτον πολιῆται videtur bene habere. *primum canescentes*, quibus prima canities obrepit. πρότερον margo Mor.

98) τοι abest a Veneta. f. τῷ λαμῷ μὲν ἴτυν πρ. δόρυ δ' εὐτόλμῳ δεξιᾷ πάλλετε, μὴ Φ. ζ. ἀ γὰρ πατρίων τῷ σπάρ-

Βάλλοντες, μὴ φειδόμενοι ζωῆς, περὶ πάτρας.
Χόρευμαι 99) δὲ καὶ χορὸς ἀνάλογον τούτοις, ὑσφαλ-
λομένης, ὑδὲ ἀκρατεῖς· ἀλλὰ ὡς οἷόν τε ἰσχυροὺς
καὶ σώφρονας ἐπάγειν 100) ἐν καθεστῶτι ῥυθμῷ, τὴν
γεγυμνένην τοῖς θεοῖς ἀπαρχὴν ἅμα καὶ μελέτην
τῶν πολεμικῶν. ὄρχησίν γε μὴν 1) τὴν ἐνόπλιον,
ἧς φησιν ὁ ποιητὴς καὶ τὸν Μηριόνην ἄμπειρον εἶναι·
τῶν γὰρ Τρώων τινὰ πεποίηκε λέγοντα·

Μηριόνη τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστὴν περ ἐόντα,
Ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε διαμπερὲς, εἴ σ' ἔβαλόν περ.

Ἢ σὺ οἴει ἄλλην τινὰ λέγειν ἐπίστασθαι τὸν τῆ Μό-
λε υἱὸν, καὶ ἐξαριθμούμενον ἐν τοῖς ἀρίστοις τῶν Ἀ-
χαιῶν, ἢ τὴν ἐνόπλιον, τὴν Κρητικὴν, ἥπερ ἦν
ἐπιχώριος τοῖς Κρησὶ, τὴν ὀξεῖαν καὶ ἐλαφρὰν κί-
νησιν, πρὸς τὸ διακρῖναι 2) καὶ φυλάξασθαι ῥα-
δίως τὸ βέλος; τούτοις γε μὴν ξυνέπεται, μηδὲ
εὐχαῖς εὔχεσθαι τὸν βασιλέα τοῖς ἄλλοις ὁμοίας·

μηδὲ

σπάρτα, *non enim patriam*, h. e. antiquo more Spartanis vsurpatum est, vt vitae parcant. In Veneta est ἐ τόλμας et ἐ γὰρ πάτρι τᾶς σπάρτας, quod etiam possit in ἐ γὰρ πάτριον τοῖς σπαρτοῖς refingi. οἱ σπαρτοὶ sunt Spartani; id quod e Pindaro constat. pro βαλόντες est in V. L. Venetae, βάλλετε.

99) recte dat margo Morell. χορεύματα. apti sunt hi omnes accusatiui e παραδέξεται N. 88. ἀνάλογον malim in duo vocabula ἀνὰ λόγον diuidi.

100) ἐπάγειν suspectum; potest quidem expositionem ferre, sed paulo contortiorem et duriorem, hanc puta. χοροὶ σώφρονες ἐπάγειν possunt esse motiones corporum efficientes atque praeferentes modestiam in processu aduersus hostem in acie stantem. ἐμποιοῦντες καὶ ἐπιδεικνύμενοι σωφροσύνην ἐν τῷ ἐπάγειν (h. e. ἐν τῇ προσόδῳ) πρὸς τὰς πολεμίας. quod si cui minus arridet, is melius quid comminiscatur.

1) γε μὴν] *porro*.

2) διακρῖναι] imo vero διακλῖναι *declinare*.

Ὅτε Ἀχιλεὺς 91) φθεγξάμενος μόνον, πρὶν ἀφθῆναι τροπὴν ἐποίησε τῶν Τρώων, καὶ δώδεκα ἀνδράσιν αἴτιος ὑπῆρξεν ὀλέθρου παρὰ τοῖς αὐτῶν ἅρμασι καὶ ὅπλοις. καὶ τὴν ἐπὶ ταύτῃ ποιηθεῖσαν ὑπὸ τῶν Μασσῶν τὴν ἐπινίκιον, οἵαν 92) ἐκέλευεν Ἀχιλεὺς τοῖς Ἀχαιοῖς τὸν παιᾶνα λέγειν ἅμα τῇ τοῦ Ἕκτορος ἀγωγῇ πρὸς τὰς ναῦς αὐτὸς ἐξάρχων,

Νῦν δ' ἄγ' ἀείδοντες παιήονα κῆροι Ἀχαιῶν,
Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσι νεώμεθα, τόνδε τ' ἄγωμεν 93).
Ἠράμεθα μέγα κῦδος, ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον,
Ὦ Τρῶες κατὰ ἄστυ θεῷ ὡς εὐχετόωντο.

Ἔτι δὲ οἵμαι τὴν παρακλητικὴν, οἵα τῶν 94) Λακωνικῶν Ἐμβατηρίων, μάλα πρέπουσαν 95) τῇ Λυκούργου πολιτείᾳ καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐκείνοις 96). ἄγετ', ὦ

Σπάρτας εὐάνδρου κῆροι πρῶτον πολιῆται 97),
Λαμῷ μέντοι 98) ἴτυν προβάλεσθε, δόρυ δ' εὐτόλμως

Βάλ-

91) ὅ τε ἀχιλλεὺς, (repete a communi ἤγειρεν, ὃς Φθεγξ. *et qualem Achilles vocem* vel *cantum suscitauit, qui vel sola voce sua* —

92) οἵαν] malim ἢ οἷον *aut qualem*, scil. παιᾶνα, quod sequitur.

93) τόνδε τ' ἄγωμεν est in V. L. Venetae, in texto autem est τόνδε δ' ἐῶμεν. non male. *hunc vero sinamus*, scil. αὐτῷ κεῖσθαι *ibi iacere*, *vbi iacet*. nescio, an a nemine lectio haec sit annotata.

94) οἵα ἡ τῶν λ.

95) πρέπουσα in nominatiuo, ob praemissum οἵα.

96) ἐκείνοις non improbo, si bono nititur auctore; sed nil deterior, quae est in Veneta ἐκείνα.

97) versus hos aliter ordinat Valesius ad Amm. Marcell. p. 408. ed. Paris. secundae. v. quoque Morell. ad h. l. πρῶτον πολιῆται videtur bene habere. *primum canescentes*, quibus prima canities obrepit. πρότερον margo Mor.

98) τοι abest a Veneta. f. τῷ λαμῷ μὲν ἴτυν πρ. δόρυ δ' εὐτόλμῳ δεξιᾷ πάλλετε, μὴ φ. ζ. ἀ γαρ. πατρίων τᾶς σπαρ-

Βάλλοντες, μὴ φειδόμενοι ζωῆς, περὶ πάτρας.
Χόρευμα[99]) δὲ καὶ χορεὺς ἀνάλογον τούτοις, ἐσφαλ-
λομένους, ἐὰν δὲ ἀκρατεῖς· ἀλλὰ ὡς οἷόν τε ἰσχυροὺς
καὶ σώφρονας ἐπάγειν[100]) ἐν καθεστῶτι ῥυθμῷ, τὴν
γιγνομένην τοῖς θεοῖς ἀπαρχὴν ἅμα καὶ μελέτην
τῶν πολεμικῶν ὀρχησίν γε μὴν[1]) τὴν ἐνόπλιον,
ἧς φησιν ὁ ποιητὴς καὶ τὸν Μηριόνην ἄμπειρον εἶναι.
τῶν γὰρ Τρώων τινὰ πεποίηκε λέγοντα·

Μηριόνη τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα,
Ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε διαμπερές, εἴ σ' ἔβαλόν περ.

Ἢ σὺ οἴει ἄλλην τινὰ λέγειν ἐπίστασθαι τὸν τῆς Μό-
λης υἱὸν, καὶ ἐξαριθμούμενον ἐν τοῖς ἀρίστοις τῶν Ἀ-
χαιῶν, ἢ τὴν ἐνόπλιον, τὴν Κρητικὴν, ἥπερ ἦν
ἐπιχώριος τοῖς Κρησὶ, τὴν ὀξεῖαν καὶ ἐλαφρὰν κί-
νησιν, πρὸς τὸ διακρῖναι[2]) καὶ φυλάξασθαι ῥᾳ-
δίως τὸ βέλος; τούτοις γε μὴν ξυνέπεται, μηδὲ
εὐχὰς εὔχεσθαι τὸν βασιλέα τοῖς ἄλλοις ὁμοίας·
μηδὲ

σπάρτα, *non enim patriam*, h. e. antiquo more Spartanis vsurpatum est, vt vitae parcant. In Veneta est ἐ τόλμας et ἐ γὰρ πάτρι τᾶς σπάρτας, quod etiam possit in ἐ γὰρ πάτριον τοῖς σπαρτοῖς refingi. οἱ σπαρτοὶ sunt Spartani; id quod e Pindaro constat. pro βαλόντες est in V. L. Venetae, βάλετε.

99) recte dat margo Morell. χορεύματα. apti sunt hi omnes accusatiui e παραδέξεται N. 88. ἀνάλογον malim in duo vocabula ἀνὰ λόγον diuidi.

100) ἐπάγειν suspectum; potest quidem expositionem ferre, sed paulo contortiorem et duriorem, hanc puta. χορεὶ σώφρονες ἐπάγειν possunt esse motiones corporum efficientes atque praeferentes modestiam in processu aduersus hostem in acie stantem. ἐμποιοῦντες καὶ ἐπιδεικνύμενοι σωφροσύνην ἐν τῷ ἐπάγειν (h. e. ἐν τῇ προσόδῳ) πρὸς τὰς πολεμίους. quod si cui minus arridet, is melius quid comminiscatur.

1) γε μὴν] porro.

2) διακρῖναι] imo vero διακλῖναι *declinare*.

μηδὲ ἓν τῶν θεῶν καλῶν ἔτως εὐχόμενον, ὥσπερ ὁ Ἰώνων ποιητὴς Ἀνακρέων·

Ὦ ναξ [3]), ὦ δαμάλης ἔρως,
Καὶ νύμφαι κυανώπιδες,
Πορφυρέη τ' Ἀφροδίτη,
Συμπαίζεσ' [4]) ἐπισρέφεται [5])
δ' ὑψηλῶν ὀρέων κορυφάς·
Γενᾶμαί σε, σὺ δ' εὐμενὴς,
Ἔλθ' ἡμῖν, κεχαρισμένη δ'
Εὐχωλῆς ἐπακούειν.
Κλευβάκλῳ δ' ἀγαθὸς γενοῦ
Σύμβολος. τὸν ἐμὸν δ' ἔρωτ'
Ὧδ' ἀ νῦν σε δέχεσθαι [6]).

Ἦ νὴ

3) tractarunt hunc locum Anacreontis interpretes, quorum nullum mihi contigit videre; quare negatum est pronunciare, qua illi sint in eo aut exponendo aut emendando fortuna versati. Hoc constat Casaubono rem minus prospere successisse, quem vnum super hoc loco potui consulere. Vt breuis sim, pro ὦ, quod est in Veneta, emendanti ad marginem viro docto ᾧ subscribo, et dudum sic emendaueram, antequam illo codice Veneto potirer. δαμάλης non pro genitiuo habeo, pro quo habuit Casaubonus, sed pro nominatiuo, idem significante atque δαμάτης vel δαμαςὴς *domitor*. et sic corrigendus quoque Hesychius: Δαμαλην τὸν ἔρωτα, ἤτοι τὸν δαμάζοντα ἢ ἀγέρωχον. ad quem Hesychii locum haec annotauit Albertus. („Scaliger Δαμαλῆν. Barnesius ad Anacr. p. 265. Δαμάλην legit, ad illa Lyrici ὦ δαμάλης ἔρως. pro quibus temere notiorem vocem πανδαμάτωρ ἔρως substituit, recte reprehensus a Cl. de Pauw ad Anacr. p. 270. qui δαμαλῆ in Hesychio corrigit. Cui assentior.") Haec ille; mihi vero δαμάλης verum et seruandum videtur. *o Iupiter, cui colludunt*, id est, circa quem, in cuius aula et consortio ludunt *Cupidoque domitor* rerum omnium, *et Nymphae*.

4) Veneta integre dat συμπαίζεσιν.

5) malim ἐπισρέφεσαι aut ἐπισρέφεαι in secunda persona.

6. quae Anacreontis interpretes ad hunc versum attulerint, ignoro. A Casaubono et Morello allata, video non multum

5. Ἡ νὴ Δίᾳ τῶν Ἀττικῶν σκολιῶν τε [7]) καὶ εὐχὰς ἐπαίνων [8]), ἃ βασιλεῦσι πρεπόντως [9]), ἀλλὰ δημόταις, καὶ φρέατος ἀγαθοῖς [10]), καὶ σφόδρα ἀνειμένοις·

10. Εἴθε λύρα καλὴ γενοίμαν ἐλεφαντία·
Καί με καλοὶ παῖδες φορέοιεν διονύσιον ἐς χορόν.
Εἴθ' ἄπυρον καλὸν γενοίμαν μέγα χρυσίον [11]),

Kaſt

tum ad nodum expediendum proficere. mihi, vt breuis ſim, melius nunc nil ſuccurrit, praeter hoc: ὄδε (imperatiuo ab ὁδόω) νῦν γε δέχεσθαι, *eſto ei auctor, es inde mentem eius, vt nunc tandem ramen aliquando, quia citius flecti noluit, amorem meum admittat.* ὁδῶν τινα aliquem in viam inducere, ei viam illam praeire, eſt, auctor et ſuaſor alicuius conſilii eſſe, mentem eius in illam rem impellere, dirigere.

7) τε] l. τι *atticorum ſcoliorum quidquam* καὶ εὐχῶν et *votorum.*

8) ἐπαίνων] imo vero ἐπαινεῖν, propter praecedens ξυνέπεται εὔχεσθαι εὐχὰς, p. 93. pen. minus placet Caſaubonus ad h. l. σκολιά τε καὶ εὐχὰς ἐπαινοῦντα, minus Anglus, qui παιάνων εὐχὰς coniecit. v. Wolf p. 22.

9) f. πρεπόντως.

10) φρέατος ἀγαθοῖς bene habet; quod non monerem, niſi occurrendum Anglo ducerem, cuius commentum h. l. nil attinet referre. ἀγαθὸν appellant graeci hominem ſimplici, ſed honeſto praeditum animo, innocentem quidem illum, ſed minime ad elegantiam et ſubtilitatem hominum emunctioris naris et callidiorum expolitum, quam Plinius *antiquam ruſticitatem* appellat. Hoc ſenſu Longus libro 3. c. fin. p. 132. edit. Iungermann. vſurpat πλεῖστον πενίας ἀγαθῆς μὴ νομίζοντες κρείττονα. Nos quoque vernacule dicimus, *gute, ehrliche, brave Leute*, cum honeſtos, ſed paulo ſimpliciores ſignificamus.

11) μέγα χρυσίον] vt Latinis *grande aurum*, pro ingens pondus auri. v. Hemſterhuſ. ad Lucian. T. I. p. 39. De ἄπυρῳ bene admonuit Morellus eſſe, non coctum, ſed a natura purum effuſum, obryzum; quod nos appellamus *gediegen Gold.*

Καί με γυνὴ καλὴ φορέοι [12]).

Πολὺ δὲ μᾶλλον ὡς Ὅμηρος πεποίηκεν εὐχόμενον τὸν βασιλέα τῶν ἁπάντων Ἑλλήνων·

Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελαινεφὲς, αἰθέρι ναίων,
Μὴ πρὶν ἐπ' ἠέλιον δῦναι, καὶ ἐπὶ κνέφας ἐλθεῖν,
Πρίν με καταπρῆναι βαλέειν Πριάμοιο μέλαθρον
Αἰθαλόεν, πρῆσαι δὲ πυρὸς δηΐοιο θύρετρα·
Ἕκτορέον δὲ χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι,
Χαλκῷ ἑωγαλέον, πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι,
Πρηνέες ἐν κονίῃσιν ὀδὰξ λαζοίατο γαῖαν.

Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν παρ' Ὁμήρῳ παιδεύματα καὶ διδάγματα ἀνδρεῖα καὶ βασιλικὰ, ὑπὲρ ὧν ἴσως μακρότερον τῷ νῦν [13]) ἐπεξιέναι. πλὴν ὅτι γε τὴν αὐτῷ γνώμην ἅπασαν ἀποδείκνυται σαφῶς, ὅτι πάντα [14]) ἄριστον οἰόμενος δεῖν τὸν βασιλέα εἶναι. μάλιστα δὲ ἐπὶ τῷ Ἀγαμέμνονος, ὅτε τὸ πρῶτον παρατάττει τὴν στρατιὰν καὶ τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας ξύμπαντας καταλέγει, καὶ πλῆθος τῶν νεῶν. ἐκεῖ γὰρ οὐδὲ ἅμιλλαν τῶν ἄλλων οὐδενὶ καταλέλοιπεν ἡρώων πρὸς αὐτόν· ἀλλ' ὅσον ταῦρος ἀγέλης ὑπερφέρει κατὰ ῥώμην καὶ μέγεθος, τοσοῦτον διαφέρειν φησὶ [15]) τὸν βασιλέα, ἑτοῖσι λέγων·

Ἠΰτε βοῦς ἀγέλῃφι μέγ' ἔξοχος ἔπλετο πάντων
Ταῦρος· ὁ γάρ τε βόεσσι μεταπρέπει ἀγρομένῃσι·
Τοῖον ἄρ' Ἀτρείδην θῆκεν Ζεὺς ἤματι κείνῳ·
Ἐπτρεπέ' ἐν πολλοῖσι καὶ ἔξοχον ἡρώεσσιν.

Τοῦτο

12) Φορέοι] in Veneta eſt Φορεῖεν, vnde vir doctus effecit Φορείη.

13) τῷ νῦν] aegre deſidero καιρῷ. quod largior equidem ſubaudiri poſſe, mallem tamen additum.

14) πάντα] adſcripſit vir doctus πάντῃ; nil opus, poteſt enim κατὰ ſubaudiri. Poſſit quoque πανταχῇ legi.

15) Φημὶ lectio marg. Mor. ſed vitioſa, eſt in Veneta.

Τοῦτο δὲ οὐχ οὕτως εἰρηκέναι μοι δοκῶν [16]) τὴν ἰσχὺν αὐτῷ μόνον ἐπαινῶν καὶ ἐπιδείξαι βουλόμενος· οὕτω μὲν γὰρ δὴ [17]) καὶ λέοντι παραβαλὼν, καλῶς αὐτὸν ἐδόκει ἀφομοιῶσαι· τὸ δὲ ἥμερον τῆς φύσεως ἐνδεικνύμενος, καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν ἀρχομένων προμήθειαν. ὁ γὰρ ταῦρος, οὐκ ἔστι τῶν γενναίων μόνον ζώων, οὐδὲ αὐτῷ χαίρειν χρῆται τῇ ἀλκῇ, καθάπερ ὅ, τε λέων καὶ σῦς, οἵ τε ἄρκτοι, διώκοντες τὰ λοιπὰ ζῶα καὶ κρείττους γινόμενοι, τροφῆς ἕνεκα τῆς αὐτῶν, διὸ δὴ καὶ μᾶλλον ἄν τις αὐτὸν φαίη τυραννίδος παράδειγμα, ἢ βασιλείας, γεγονέναι. ὁ δὲ Ταῦρος σαφῶς, ἐμοὶ δοκεῖν, πρὸς βασιλέα καὶ βασιλέως εἰκόνα πεποίηται. τροφῇ τε γὰρ ἑτοίμῃ καὶ ῥᾳδίᾳ ἡσυχῇ τε νεμόμενος [18]), ὥστε μηδένα δεῖν βιάζεσθαι μηδὲ πλεονεκτεῖν ταύτης ἕνεκεν. ἀλλ᾽ ὥσπερ τοῖς ὀλβίοις βασιλεῦσιν ἀνεπιτρεπῆ [19]) καὶ ἄφθονα ὑπάρχει τὰ τῆς ἀναγκαίας κτήσεως. βασιλεύει δὲ καὶ ἄρχει τῶν ὁμοφύλων, μετ᾽ εὐνοίας, ὡς ἄν εἴποι τις, καὶ πιθανότητος. τοῦτο μὲν ἐξηγούμενος νομῆς, τοῦτο δὲ θηρίᾳ φανέντος ἢ φεύγων, ἀλλὰ πάσης τῆς ἀγέλης προμαχόμενος, καὶ τοῖς ἀσθενέσι βοηθῶν, καὶ προμηθούμενος σώζειν τὸ πλῆθος ἀπὸ τῶν χαλεπῶν καὶ ἀγρίων· ὥσπερ καὶ τὸν ἄρχοντα [20]), καὶ βασιλέα τῷ ὄντι, καὶ τῆς μεγίστης ἐν ἀνθρώποις ἀξίαν τιμῆς. ἐνίστε γε μὴν ἄλλης ἀγέλης ἐπιφανείσης, ἀγωνίζεται πρὸς τὸν ἐκείνης ἡγεμόνα

16) aut cum Casaub. leg. est δοκεῖ, aut sic: εἴρηκεν, ἐμοὶ δοκεῖν, vt paulo post.

17) δὴ] malim ἄν.

18) in V. L. Ven. et marg. Mor. est καὶ διαίτῃ χρῆται νεμόμενος. vnde efficio hanc lectionem: καὶ ῥᾳδίᾳ διαίτῃ ἡσυχῇ χρῆται νεμόμενος.

19) ἀνελλιπῆ.

20) post ἄρχοντα aut post βασιλέα deest χρὴ, scil. ποιεῖν: vt sit βασιλέα χρὴ, τὸν τῷ ὄντι.

μόνας νίκης ἕνεκα, ὡς κρείττω μὲν αὐτὸν φανῆναι, κρείττω δὲ τὴν αὐτῆ ἀγέλην. καὶ μὴν τό γε[21]) ἀνθρώποις μὴ πολεμεῖν, ἀλλὰ τῶν ἀφρόνων ζώων ἡγεμονικώτατον καὶ ἄριστον πεφυκότα, ὅμως προσιέσθαι τὴν τῆ κρείττονος ἡγεμονίαν, ἰσχύι μὲν καὶ θυμῷ καὶ βίᾳ μηδενὸς ἡττώμενον μηδὲ ὑπείκοντα, λογισμῷ δὲ καὶ φρονήσει ἑκόντα ὑποταττόμενον· πῶς ἔχει καὶ τῆτο θεῖη τὶς ἂν παίδευμα καὶ δόγμα βασιλικὸν[22]), τῶν σωφρόνων βασιλέων; τὸ δεῖν ἀνθρώπων μὲν τῶν ὁμοίων κρείττονα φαινόμενον, ἄρχειν, δικαίως καὶ κατὰ φύσιν ἔχοντα τὴν ἡγεμονίαν, καὶ τὸ μὲν πλῆθος τῶν ὑπηκόων σώζειν, προβλεύοντα καὶ προπολεμῦντα, ὅταν δέῃ, καὶ φυλάττοντα ἀπὸ τῶν ἀγρίων καὶ παρανόμων τυράννων. πρὸς δὲ τὰς ἄλλων βασιλέας εἴτινες ἄρα εἶεν, ἁμιλλᾶσθαι περὶ τῆς ἀρετῆς, καὶ ζητεῖν, εἰ δυνατὸν εἴη, πάντων ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ὁποίποτε ἀνθρώπων κρατεῖν· θεοῖς γε μὴν τοῖς ἀμείνοσιν ἕπεσθαι, καθάπερ οἶμαι νομεῦσιν ἀγαθοῖς, καὶ τὴν κρείττω καὶ τὴν μακαριωτέραν φυσιν προτιμᾶν, δεσπότας αὐτῆ καὶ ἄρχοντας νομίζοντα ἐκείνης. καὶ τῆ μεγίστῃ καὶ πρώτῃ βασιλέως θεῆ κτῆμα ἀπερφαίνοντα, πρῶτον μὲν καὶ τιμιώτατον αὐτὸν, ἕπεσθαι τὰς ὑπ' αὐτῷ τεταγμένας. καὶ γὰρ δὴ ὥσπερ οἱ σώφρονες νομεῖς[23]), ἐπεὶδὰν χαλεπὸς καὶ ἄγριος ταῦρος γενόμενος ἄρχῃ ἀσελγῶς παρὰ φύσιν, τῆς μὲν αὐτῆ καταφρονῶν ἀγέλης, καὶ λυμαινόμενος τοῖς δὲ ἔξωθεν ἐπιβελεύσιν ὑποχωρῶν[24]), καὶ πρό-

21) recte delet Casaubonus ἐν post τό γε.
22) δόγμα βασιλικὸν] norma, scitum, sanctio regia, ad quam reges se conformare necesse habent.
23) νομεῖς] apodosis est p. 99, 7.
24) In Veneta est τὰς δὲ ἔξωθεν ἐπιβελεύοντας ὑποχωρῶν. in V. L. sic legitur: τοῖς δὲ ἔξωθεν ἐπιβελεύσιν, nil praeterea, postrema vox in mendo relicta est, in qua latere

προβαλλόμενος τὸ ἀδύνατον πλῆθος, μηδενὸς δὲ χαλεπῶς παιρόντος, ὑβρίζων καὶ θρασυνόμενος, τῶ-
40. το μὲν ὀξὺ καὶ ἀπειλητικὸν μυκώμενος, τῶτο δὲ ὀρ-θοῖς κέρασι παίων τὸν [25]) ἐκ ἀνθισάμενον. ἐπιδεικνύμενος δὲ τὴν ἰσχὺν ἐν τοῖς ἥττοσιν καὶ τοῖς ἐ μαχομένοις, τὸ δὲ τῶν βοῶν πλῆθος ἐκ ἐᾶν νέμεσθαι
45. καθ' ἡσυχίαν, δι' ἔκπληξιν καὶ φόβον. τότε τῶτον οἱ δεσπόται καὶ βυκόλοι μετέτησαν καὶ ἠφάνισαν, ὡς ἐκ ἐπιτήδειον ἐδὲ συμφέρονται ἡγεῖσθαι τῆς ἀγέλης. τὸν δὲ πρᾶον μὲν ταῖς ἑπομέναις βυσὶν,
5. εὔψυχον δὲ καὶ ἄφοβον πρὸς τὰ θηρία, σεμνὸν δὲ καὶ μεγαλοπρεπῆ, καὶ δυνατὸν φυλάττειν καὶ προηγεῖσθαι τῆς ἀγέλης, τοῖς δέ γε νομεῦσιν εἴκοντα καὶ πειθόμενον, ἕως μέχρι γήρως ὑπάτω, καὶ
10. ἤδη βαρύτερος τὸ σῶμα γένηται. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ θεοὶ, καὶ ὁ δὴ μέγας βασιλεὺς βασιλέων, ἅτε κηδεμὼν καὶ πατὴρ κοινὸς ἀνθρώπων καὶ θεῶν Ζεὺς [26]), ὃς ἂν ἀνθρώπων γένηται βίαιος καὶ ἄδικος καὶ πα-
15. ράνομος ἄρχων, τὴν ἰσχὺν ἐ τοῖς πολεμίοις ἐνδεικνύμενος, ἀλλὰ τοῖς ὑπηκόοις καὶ τοῖς φίλοις, ἄπλητος μὲν ἡδονῶν, ἄπλητος δὲ χρημάτων, ὑπονοητὰς ταχὺς, ἀμείλικτος ὀργισθεὶς, ὀξύτερος δια-
20 βολαῖς [27]), ἀπειθὴς λόγοις, πανοῦργος, ἐπίβυλος, ταπεινὸς, αὐθάδης, κακὸς αὔξων, τοῖς κρείττοσι φθονῶν, παιδείας ἀσύνετος, φίλον ἐδένα νομίζων ἐδ' ἔχων, ὡς ἔλαττον αὐτῶ [28]) τὸ κτῆμα, ἐκεῖνον ἐκ-

tere videtur ὑποφρίττων aut ὑποδειλιῶν, si accusatiui seruantur.

25) τὸν] malim τὸ. non resistens.

26) ζεὺς] Constructio est: ὁ ζεὺς ἐκποδὼν ἐποιήσατο ἐκεῖνον, ὃς ἂν γένηται βίαιος —

27) διαβολαῖς bene habet, idemque est, atque πρὸς διαβολὰς. in Ven. est διαβολῆς, vitiose, nisi si quid abest.

28) f. ἔλαττον ὂν αὐτῶ; sed animaduerti Dionem non esse dictionis diligentissimum auctorem, et saepe ὂν et ἂν et talia omittere.

ποδὼν ἐποιήσατο καὶ μετέσησεν, ὡς ἐκ ἄξιον ὄντα 25. βασιλεύειν, ἐδὲ κοινωνεῖν τῆς αὐτῆ τιμῆς καὶ ἐπωνυμίας, μετά τε [29]) αἰσχύνης καὶ προπηλακισμῆ. καθάπερ οἶμαι Φάλαριν τε καὶ Ἀπολλόδωρον [30]) καὶ πολλὲς

29) τε] volui aliquando δὲ. non inepte id quidem, sed vtrum optes, perinde erit.

30) de Apollodoro tyranno Cassandrensium v. ad Plutarchi lib. de tarda Numinis ira dicta p. 984. 24. Immemor decori fuit hic loci Dio; nam aut ex persona sua disputat, quod ferri nequit in dialogis fictis, aut ex Alexandri persona. Atqui quomodo potuit Alexander Apollodori mentionem facere, qui Apollodorus dudum post Alexandri fata demum coeperit tyrannidem exercere? Sed haec indulserunt sibi veteres scriptores, cuius rei exempla quaedam in praefatione ad obseruationes nostras Euripideas dederimus. Iuuat hic loci alia adiungere, vnde constet, veteres decori personarum, quas in dialogis suis loquentes inducunt, saepe obliuisci. Sic in fabula Alexidis Lino dicta apud Athenaeum IV. 8. p. 164. C. Linus magister praecipit Herculi, vt Hesiodum, Choerilum, Homerum, Epicharmum afferat; omnes magistroque et discipulo multis saeculis posteriores. Deianira Sophoclis Trachinias incipit a sententia Solonis, Solone multo antiquior. Diogenes Cynicus apud Lucianum in dialogis Menippum saepe memorat aetate multo posteriorem. Lucianus in Scytha Anacharsin fingit Athenas venientem, neque Graece callentem, et ideo rursus abire paratum, quod neque intelligeret quemquam, neque intelligeretur. Toxaris tamen, Scytha pariter, eum retinet, et ad Solonem deducit, vbi ambo populares pariter expedite Graece loquuntur. Plutarchus in Conuiuio septem sapientium non solummodo Niloxenum Naucratitam introducit (atqui Naucratis, teste Strabone, demum sub Inaro in Aegypto et Artaxerxe in Persida regibus, condita est), sed etiam Aesopo dithyrambos Pindaricos in os dat p. 150. c. fin. edit. Wechel. Insigne exemplum obliuionis praebet Curio, Ciceroni in Bruto exagitatus c. 60, et 61. Curio, cum sermo esset institutus senatu misso, quem senatum Caesar Consul habuisset, reprehendit eas res, quas idem Caesar anno post et deinceps reliquis annis admi-

πολλὰς ἄλλας τῶν ἡμείων. τὸν δὲ γε ἀνδρεῖον καὶ φιλάνθρωπον, καὶ τοῖς ὑπηκόοις εὔνοον, καὶ τιμῶντα μὲν τὴν ἀρετὴν, καὶ συναγωνιῶντα, μή τι[31]) τῶν ἀγαθῶν δόξῃ φαυλότερος, τὰς δὲ ἀδίκους μετανοεῖν ἀναγκάζοντα, τοῖς δὲ ἀσθενέσιν ἀρήγοντα, τῆς ἀρετῆς ἀγάμενος, ὡς τὸ πολὺ μὲν, ἄγει πρὸς γῆρας. καθάπερ ἀκούομεν Κῦρόν τε καὶ Δηϊόκην τὸν Μῆδον, καὶ Ἀγάθυρσον τὸν Σκύθην, καὶ Λεύκωνα, καὶ πολλοὺς τῶν Λακωνικῶν βασιλέων, καὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ πρότερόν τινας. ἐὰν δὲ τὸ τῆς εἱμαρμένης ἀναγκαῖον ἐπείγῃ πρὸ τοῦ γήρως, ἀλλ' ὧν μνήμης τε[32]) ἀγαθῆς καὶ παρὰ πᾶσιν εὐφημίας εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον ἠξίωσεν. καὶ[33]) καθάπερ, εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος, τὸν ἡμέτερον πρόγονον, τὸν νομισθέντα τοῦ Διὸς διὰ τὴν ἀρετὴν Ἡρακλέα. ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Φίλιππος ἡσθεὶς, ἃ μάτην, εἶπεν, Ἀλέξανδρε, περὶ πολλοῦ ποιούμεθα τὸν Ἀριστοτέλη, καὶ τὴν πατρίδα αὐτῷ συνεχωρήσαμεν ἀνακτίζειν, Στάγειραν τῆς Ὀλυνθίας ὖσαν[34]).

administrauisset in Gallia. De Leucone, qui rex Ponti per 40 annos fuit, v. Diodor. Sic. T. I. p. 713. 52. De Agathyrso Scytha hoc vnum reperio apud Herodotum, eum fuisse Herculis filium. Agathyrsi nomen hic feliciter restituit Casaubonus. Ven. et Mor. dant ἀγάθυρσον.

31) aut τι est cum τινος mutandum, aut sic leg. μή τι τῶν ἀγαθῶν τινος δόξῃ φαυλότερος.

32) τε] l. γε. bona saltim fama.

33) καὶ delendum. Recte autem addit Dio εἶπεν ἀλέξανδρος, quo lectorem admoneret, Alexandrum hic cum patre Philippo sermones ferere, cuius rei lector paene oblitus erat, a tot et tam longis disputationibus a sophista interiectis, personam suam agente, in posteriora tempora deductus.

34) στάγειραν τῆς ὀλυνθίας ὖσαν] haec sophista, lectorem docente, digna, Philippo cum filio colloquente indigna. Cur enim hunc doceret, vbi sita esset Stagira, id quod Alexander omnium optime nosset. Sed infiniti sunt loci, vbi

ἄξιος πολλῶν καὶ μεγάλων δωρεῶν, εἰ τοιαῦτά σε διδάσκει περί τε ἀρχῆς καὶ βασιλείας, εἴτε Ὅμηρον ἐξηγούμενος, εἴτε καὶ ἄλλον τρόπον.

vbi auctores, sophistae inprimis, personas, quas ipsi sibi vltro induerunt, exuunt, et cum persona magistrorum, tirones docentium, mutant.

ΠΕΡΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Σωκράτης Ἀθήνησι, πρεσβύτης ἀνὴρ καὶ πένης, ὃν καὶ σὺ γινώσκεις ἀκοῇ πρὸ πάνυ πολλῶν ἐτῶν γενόμενον, πυθομένῳ τινὸς, εἰ εὐδαίμονα νομίζοι τὸν Περσῶν βασιλέα, τυχὸν, εἶπεν, εὐδαίμων, ἐκ δὲ ἔφη δὲ αὐτὸς εἰδέναι, διὰ τὸ μὴ συγγενέσθαι αὐτῷ, μηδὲ γινώσκειν, ὁποῖός ἐστι τὴν διάνοιαν· ὡς ἐκ ἀλλαχόθεν οἷμαι γιγνόμενον τὸ εὐδαιμονεῖν, ἀπὸ χρυσευμάτων [1]), ἢ πόλεων, ἢ χώρας, ἢ ἄλλων ἀνθρώπων [2])· ἑκάτερα δὲ παρά τε ἑαυτῷ καὶ τῆς αὐτῷ διανοίας. ὁ μὲν ἔν Σωκράτης, ὅτι ἐτύγχανεν ἄπειρος ὢν τῷ Πέρσῃ τῆς ψυχῆς, ἄπειρος ἡγεῖτο εἶναι καὶ τῆς εὐδαιμονίας αὐτῷ. ἐγὼ δὲ, ὦ γενναῖε αὐτοκράτορ, παραγέγονά σοι, καὶ τυχὸν ἐδενὸς ἧττον ἔμπειρός εἰμι τῆς Φύσεως, ὅτι τυγχάνεις

χαίρων

1) χρυσευμάτων suspectum, nam in vsu esse χρύσευμα mihi quidem haud constat, sed χρύσωμα; quare malim χρυσωμάτων.

2) Sic distinguo et lego: ἢ ἄλλων, ἀνθρώπῳ. Constructio est: ὡς ἐκ ἀλλαχόθεν γιγνόμενον τὸ εὐδαιμονεῖν ἀνθρώπῳ (aut ἀνθρώποις, si mauis,) οἷον ἀπὸ χρυσωμάτων — ἢ ἄλλων τινῶν.

χαίρων εὐλαβείας καὶ παῤῥησίας μᾶλλον, ἢ θώπειάς καὶ ἀπάτης. αὐτίκα τοὺς μὲν ἀλόγους ἡδονὰς ὑποπτεύεις, καθάπερ ἀνθρώπους κόλακας, τοὺς δὲ πόνους ὑπομένεις, ἐλέγχους ὑπολαμβάνων εἶναι τῆς ἀρετῆς, ἐπειδὴ[3] καὶ ὁρῶ σε, αὐτοκράτορ, ἐντυγχάνοντα τοῖς παλαιοῖς ἀνδράσι, καὶ συνιέντα φρονίμων καὶ ἀκριβῶν λόγων. φημὶ δὲ σαφῶς[4] ἄνδρα εἶναι μακάριον τὸν μεγίστην μὲν ἔχοντα δύναμιν μετὰ τοὺς θεούς, κάλλιστα δὲ τῷ δύνασθαι χρώμενον. ὃ γὰρ ἐξὸν ἁπάντων μὲν ἀπολαύοντα[5] τῶν ἡδέων, μηδενὸς δὲ πειρᾶσθαι τῶν ἐπιπόνων, ξαθυμοῦντα δὲ ὡς οἷόν τε[6] βιοτεύειν συνελόντα[7] δὲ εἰπεῖν, πράττοντα ὅ,τι βέλτιστα, οὐ μόνον κωλύοντος ἑδενὸς ὅ,τι βέλτιστα· ἀλλὰ καὶ ἐπαινέντων[8]· ἔτος ὁ ἀνὴρ, ὅταν ᾖ νομιμώτερος μὲν δικαστὴς, τῶν κατὰ κλῆρον δικαζόντων, ἐπιεικέστερος δὲ βασιλεὺς, τῶν ὑπευθύνων ἐν ταῖς πόλεσιν ἀρχόντων, δικαιότερος δὲ στρατηγὸς τῶν ἑπομένων στρατιωτῶν, φιλοπονώτερος δὲ ἐν ἅπασι τοῖς ἔργοις, τῶν ὑπ' ἀνάγκης[9] πονούντων, ἥλαττον δὲ βελόμενος τρυφᾶν, τῶν μηδεμιᾶς εὐπορούντων τρυ-

3) ἐπειδὴ καὶ ὁρῶ σε] Veneta ἐπεὶ δὲ ὁρῶ σε, quod verum est; sed addendum quoque καὶ, vt locus sic constituatur: ἐπεὶ δὲ καὶ ὁρῶ σε *quia vero praeterea quoque video te.*

4) Φημί σε σαφῶς.

5) aut deest aliquis infinitiuus, e. c. διαγίγνεσθαι, aut ἀπολαύοντα est cum ἀπολαύειν mutandum, aut denique δὲ est delendum. ego equidem id, quod primo loco posui, malim.

6) potest vulgata ferri; videtur tamen post ὡς οἷόν τε aliquid deesse, e. c. ῥᾴδια, vel μαλακώτατα, vel ἥδιστα.

7) συνελόντι in datiuo.

8) ἐπαινέντων ἁπάντων recte dat Veneta, sed post βέλτιστα deest παιεῖν.

9) Veneta ὑπ' ἀνάγκην, quod non probo.

φῆς[10]· εὐγένεσι δὲ τοῖς ὑπηκόοις, τῶν φιλοτέκνων πατέρων, φοβερώτεροι δὲ τοῖς πολεμίοις τῶν ἀνικήτων καὶ ἀμείκτων θεῶν· πῶς ἂν οὖν εἴποι τις, τῷδε τῷ ἀνδρὶ ἀγαθὸν εἶναι τὸν δαίμονα, οὐκ αὐτῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι; τῶν μὲν γὰρ παλαῶν ἀνθρώπων καὶ ἰδιωτῶν, μικρόν τινος αἰσχὴν ἐχόντων, ὀλίγος ὁ δαίμων, καὶ μόνον τοῦ ἔχοντος· ὅταν δὲ παμπληθεῖς μὲν ὑπακούσωσι πόλεις, πάμπολλα δὲ ἔθνη κυβερνᾶται διὰ τῆς ἐκείνου γνώμης, ἀναρίθμητα δὲ φῦλα ἀνθρώπων, καὶ μικτὰ ἀνθρώπεια[11]) ἀποβλέπει πρὸς μίαν φρόνησιν, πάντων δὲ ἅτος ἀνθρώπων γίνεται σωτὴρ καὶ φύλαξ, ἄνπερ ᾖ τοιοῦτος. τῷ γὰρ πάντων ἄρχοντι καὶ κρατοῦντος, ἡ μὲν φρόνησις ἱκανὴ καὶ τὰς ἄφρονας ὠφελεῖν· βελεύεται γὰρ ὁμοίως ὑπὲρ πάντων. ἡ δὲ σωφροσύνη καὶ τὰς ἀκολαστοτέρας σωφρονεστέρους ποιεῖ· ἐφορᾷ γὰρ ὁμοίως ἅπαντα. ἡ δὲ δικαιοσύνη καὶ τοῖς ἀδίκοις αὐτῆς μεταδίδωσιν· ἡ δὲ ἀνδρεία καὶ τὰς ἧττον εὐψύχους, οὐ μόνον σώζειν, ἀλλὰ καὶ θαρραλεωτέρους ποιεῖν δύναται. ὅτε γὰρ δειλὸς ὅτως ἄγαν ὀδοὺς ὥστε μὴ θαρρεῖν ἑπόμενος, μεθ' ἃ νικᾶν ἕτοιμον· ὅτε ἐπὶ τοσοῦτον ἀνειμένος[12]), ὥστε ῥᾳθυμεῖν, προσάττοντα ὁρῶν, ᾧ μόνῳ τὸ προσάττειν ἔνεμεν ὁ θεός. οὐδ' αὖ σφόδρα ὅτως ἀναίσχυντος[13]), ὥστε παρὼν, ᾧ τὸ ποιεῖν ἀναγκαῖον[14]), τούτῳ δὲ μὴ συμπονεῖν ἐθέλειν. δοκεῖ μοι καὶ Ὅμηρος αὐτὸ τοῦτο φράζειν. μνησθεὶς γὰρ τῆ χρηστῆ βασιλέως, ἐπὶ πᾶσιν εἴρηκεν·

— ἀρε-

10) Ven. τροφῆς, quod nescio an sit melius.

11) Casaubonus, quod in marg. Morell. videret pro μικτὰ e cod. Msto annotatam var. lect. ἄμικτα, ex eo effecit ἄμικτα ἀλλήλοις, ingeniose.

12) ἀνειμένος et 13. ἀναίσχυντος] haec duo vocabula sedes permutare debent, caeteris immotis.

14) sine dubio ἐκ ἀναγκαῖον est cum Casaub. leg.

— ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτοῦ.

Ὁ γὰρ τοιοῦτος βασιλεὺς, τοῖς μὲν ἄλλοις καλὸν κτῆμα τὴν ἀρετὴν νενόμικεν, αὐτῷ δὲ καὶ ἀναγκαῖον· τίνι μὲν γὰρ δὰ πλείονος φρονήσεως, ἢ τῷ βουλευομένῳ περὶ μεγίστων; τίνι δὲ ἀκριβεστέρας δικαιοσύνης, ἢ τῷ μείζονι τῶν νόμων; τίνι δὲ ἀνδρείας ἰσχυροτέρας, ἢ ὑφ' οὗ πάντα σώζεται; τίνι δὲ σωφροσύνης ἐγκρατεστέρας, ἢ ὅτῳ πάντα ἔξεστι; τίνα δὲ μᾶλλον εὐφρανᾶ τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς, ἢ τὸν σύμπαντας ἀνθρώπους θεατὰς καὶ μάρτυρας ἔχοντα τῆς αὐτοῦ ψυχῆς; ὥστε μήτε πράξαντι [15]) οἷόν τε λαθεῖν, οὐ μᾶλλον ἢ τῷ ἡλίῳ πορεύεσθαι διὰ σκότους· πάντα γὰρ τὰ ἄλλα ἀναφαίνων, πρῶτον ἑαυτὸν ἐπιδείκνυσι. καὶ λέγω ταῦτα, οὐκ ἀγνοῶν, ὅτι τὰ ῥηθέντα νῦν ὑπ' ἐμοῦ, πλείονι χρόνῳ ἀνάγκη λέγεσθαι [16])· ἀλλ' οὐκ ἔστι δέος, μήποτε ἐγὼ φανῶ τι κολακείᾳ λέγων. οὐ γὰρ ὀλίγην, οὐδὲ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ δέδωκα βάσανον τῆς ἐλευθερίας. εἰ δὲ ἐγὼ πρότερον μὲν, ὅτε πᾶσιν ἀναγκαῖον ἐδόκει ψεύδεσθαι διὰ φόβον, μόνος ἀληθεύειν ἐτόλμων, καὶ ταῦτα κινδυνεύων ὑπὲρ τῆς ψυχῆς· νῦν δὲ, ὅτε πᾶσιν ἔξεστι τἀληθῆ λέγειν, ψεύδομαι, μηδενὸς κινδύνου παρεστῶτος, οὐκ ἂν εἰδείην οὔτε παῤῥησίας οὔτε κολακείας καιρόν. καὶ τοίνυν πάντες [17]) οἱ πράττοντες ὁτιοῦν ἑκόντες, ἢ χρημάτων ἕνεκα πράττουσιν, ἢ δόξης, ἢ δι' ἡδονήν τινα ἄλλην, ἢ λοιπὸν οἶμαι δι' ἀρετὴν, καὶ τὸ καλὸν αὐτὸ τιμῶντες.

15) f. μήτ' εἰπόντι τι, μήτε πράξαντι. Angli et Wolfii super h. l. sententias v. loco suo.

16) πλείονι — λέγεσθαι] Sententia est, libello huic necesse esse, vt ad posteros quoque perueniat, neque huius tantummodo saeculi vsu et notitia concludatur. Subire debebit, non horum solummodo, sed posterorum quoque temporum iudicium.

17) f. καίτοι σύμπαντες.

τες. ἐγὼ δὲ χρήματα μὲν λαβεῖν παρ' οὐδενὸς πάποτε ἠξίωσα, πολλῶν δοῦναι βουλομένων, τῶν ἐμαυτοῦ δὲ, ὀλίγων ὑπαρχόντων, οὐ μόνον μεταδιδοὺς ἑτέροις, ἀλλὰ καὶ ῥέπτων φανήσομαι πολλάκις. ἡδονὴν δὲ πάνυ[18]) ἐθηρώμην, ὁπόταν καὶ τῶν κολάκων καὶ[19]) φανερῶς πεποιημένοι τέχνην ταύτην, ὁμολογοῦσιν ἁπάντων ἀηδέστερον[20]) τὸ κολακεύειν, πῶς γὰρ ἡδὺ, ἄλλον ἀδίκως ἐπαινεῖν, ὃς ἂν ἀγαπῶν[21]) αὐτὸν δικαίως ψέγεσθαι; καὶ μὴν οὐδὲ ἔνδοξον, οὐδὲ καλὸν εἶναι δοκεῖ τὸ κολακεύειν, ὅστις[22]) τιμῆς ἕνεκεν, ἢ δι' ἀρετὴν τοῦτο ἐπιτηδεύει. πασῶν γὰρ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τῶν κακιῶν αἰσχίστην ἂν εὕροι τὶς τὴν κολακείαν. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ κάλλιστον καὶ δικαιότατον διαφθείρει, τὸν ἔπαινον, ὥστε μηκέτι δοκεῖν πιστὸν μηδὲ ἀληθὲς[23]) γινόμενον, ἢ τό γε πάντων δεινότατον, τὰ τῆς ἀρετῆς ἔπαθλα, τῇ κακίᾳ διδόασιν[24]). ὥστε πολὺ χεῖρον δρῶσι τῶν

18) in Veneta est ποίαν ἀθηρώμην. forte voluit ποίαν ἂν θηρώμην in optatiuo, aut ποίαν ἂν ἐθηρώμην.

19) pro καὶ suffice οἱ, vt margo Morell.

20) l. ἀηδέστατον. m. Mor. dat γρ. ἀειδ.

21) in Ven. est ἀγαποῖ. forte voluit ἀγαπᾷ, et adhaesit ad α illud iota ex antiquo more librariorum, iota ad latus earum literarum appingendi, quibus nos hodie punctum suffigimus. Deinde malim δικαίως οὐ ψέγεσθαι, addita particula negante. *qui satis habeat, sibique congratuletur, si nihil in se sit, quod a quoquam iure merito reprehendatur.*

22) ὅστις] in Ven. est ἵνα: in vtraque lectione vitium esse patet. ἵν in ἵνα facile potuit ex vltima syllaba verbi κολακεύειν errore iteratum esse. Quid si auctor dedit: οὐδὲ τιμῆς ἕνεκεν, ἢ δι' ἀρετὴν τοῦτό τις ἐπιτηδεύει. *neque artem hanc quisquam honoris alii habendi ergo, aut virtute sua actus* (vel admiratione alienae virtutis) *exercet.*

23) aut ἀληθῆ leg. quod malim, vt ad ἔπαινον referatur, aut leg. μηκέτι μηδὲν πιστὸν μηδ' ἀληθὲς γιγν.

24) διδόασιν] imo vero δίδωσιν, scil. ἡ κολακεία, aut τὸ κολακεύειν.

τῶν διαφθειρόντων τὸ νόμισμα, οἵδε[25]) τὴν οἰκετὴν ἔπεσιν ἐρεθίζομενοι· ἕπεσθαι δὲ, ἔφασκε, ποτὲ[26]) μὲν ἑκόντος, ἀκόντος λέγεται, καὶ ἔστιν ὅτε[27])
20. τῶν δὲ ἀφρόνων, πάντως ὑπερβέβληκεν ὁ πόλεμος. μόνος γὰρ τῶν ἀφρονιζόντων τὴν ἀληθειαν πρὸς ἐπείτες διαφέρει τὰ ψευδῆ λέγειν, τοὺς μούλεσθαι εἰδότας, ὅτι ψεύδεται. τίς γὰρ ἔστιν ἐρεσθαι τῶν ἐσευ-
25. τῶ· πρεσγμάτων; ἢ τίς ἠλίθιος ἔστως, ὅστις ἐκ οἶδε, πότερον πόσις ἢ ἡσθυμία χαίρει; καὶ πότερον ἥδιον πλέον ἔχων[28]) εἶναι, ἢ τὰ δίκαια πράττων;
30. καὶ πότερον ἡδονῆς ἥττων ἀεὶν, ἢ τῶν καλῶν πρεσβευτὴς ἀρετῆς; καὶ τοῦτο δ'[29]) μούλεται οἴεται χαρίζεσθαι τοῖς ἐπεσευμένοις, ἐμοὶ δοκεῖ, τοῦτο καὶ μούλεται ἀποτυγχάνειν. τἐναντίον γὰρ[30]) ἀπεχθάνεσθαι
35. ἀεὶ θαι μᾶλλον, ἢ μὴ χαρίζεσθαι, τῷ μὴ τελέως κάκῳ·

25) dele commata, et eruden⁴δε in οἵδε, et locum habebis integrum; neque opus est supplemento, quod Theod. Canterus in manuscripto codice reperisse vult, et Morell. in annot. exhibet. Possit quoque, si δε seruare velimus, sic legi: *οἱ ὧδε τὴν ἀρ, virtutis sic subleſtam fidem facientes.*

26) ποτὲ] imo vero πῶς

27) recte dat Veneta ὄντως *revera*. Morell. ὄντος.

28) πλέον ἔχων num sit cum πλεονεκτῶν mutandum, an seruandum, in dubio relinquam. hoc certum est, ante εἶναι desiderari ἄδικος; sed vt verum fateaṛ, tota structura haud placet. Sententia volebat sic enunciari: πλέον ἔχειν ἀδίκως, ἢ τὸ ἱκανὸν, τὰ δίκαια πράττων. *virum cum magis delectet per cupiditatem et violentiam plus iusto habere, quam, exercendis aequitatis et iustitiae artibus, habere, quod satis sit:* ων denique dele plane εἶναι, quod inutile prorsus est, et orationem turbat.

29) δ'] malim δι' ὃ — *cuius rei causa gratificatur, vt scil. ametur, et gratus acceptusque sit, eo vel maxime excidit.*

30) melius sic legatur hic locus: τἐναντίον γὰρ ἀπεχθάνεται μᾶλλον ἢ χαρίζεται, τῷ γε μὴ τελέως κάκῳ. in V. L. Ven. ad ἀπεχθάνεσθαι annotatum est ἀπέχεσθαι. Anglus quoque μὴ delet.

κούφῳ. αὐτίκα ὁ τὸν πένητα μακαρίζων, ὡς πλούσιον, αὐτὸς μὲν ψεύδεται· τῷ δὲ μακαριζομένῳ τὴν πενίαν ὀνειδίζει. πάλιν ὁ τὸν αἴσχιστον[31]) ὡς καλὸν ἐπαινῶν, ἄλλο τι[32]) ἢ προφέρει τὸ αἶσχος αὐτῷ; ἢ ὁ τὸν ἀνάπηρον ὁλόκληρον λέγων εἶναι, πῶς ἂν χαρίζοιτο ὑπομιμνήσκων τῆς ἀτυχίας; ὁ δὲ αὖ τὸν ἀνόητον ὡς φρόνιμον ὑμνῶν, οὗτος ἂν τυχὸν ἁπάντων εἴη πιθανώτερος[32b]), διὰ τὴν ἄνοιαν τοῦ ἀκούοντος, καὶ τοσοῦτόν γε μείζονα ἐργάζεται βλάβην. ἀναπείθει γὰρ τὰ ὑπὲρ ἑαυτοῦ[33]) βουλεύεσθαι, καὶ μὴ τοῖς φρονίμοις ἐπιτρέπειν. ὁ μὲν γὰρ τὸν δαλὸν, ὡς ἀνδρεῖον θαυμάζων, οὗτος δικαιότατα χρῆται τῇ ἀνοίᾳ τοῦ κολακευομένου. τάχιστα γὰρ ἄν, οἶμαι, ἀπόλοιτο πειθόμενος αὐτῷ, καὶ τῆς ἀνδρείας τὰ ἔργα ἐπιχειρῶν. καθόλου δὲ φωραθεὶς μὲν ὁ κόλαξ οὐ καταγινώσκεται μόνον, ἀλλὰ καὶ μισεῖται· δοκεῖ γὰρ καταγελῶν λέγειν, πείσας δὲ, ὡς ἀληθῶς λέγει, οὐ μεγάλης τινὸς τυγχάνει χάριτος. τί γὰρ καὶ δοκεῖ χαρίζεσθαι τἀληθῆ λέγων; πολύ γε μὴν πονηρότερός ἐστι τῶν ψευδομένων μαρτύρων. οἱ μὲν γὰρ οὐ διαφθείρουσι τὸν δικαστὴν, ἀλλὰ μόνον ἐξαπατῶσιν· ὁ δὲ κολακεύων, ἅμα δε-

κάζει

31) aut αἰσχρὸν leg. aut κάλλιστον.

32) ἄλλο τι] subaudi ποιεῖ.

32b) malim πιθανώτατος in superl.

33) lectionem marg. Morell. ἑαυτὸν est in Veneta. Locus impeditus, qui planus erat futurus, si sic legeretur: ἀναπείθει γὰρ (subaudi τινα, aut αὐτὸν) ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ αὐτὸν βουλεύεσθαι. potest vtraque lectio ferri, ἑαυτοῦ et ἑαυτὸν; sed interest multum ad sententiam. τὰ ὑπὲρ ἑαυτοῦ sunt res ipsius propriae, ad eum pertinentes. τὰ ὑπὲρ ἑαυτὸν sunt res modum prudentiae et intelligentiae suae excedentes, vltra captum eius positae. vtrumque huic loco conuenit; sed prius melius. dubito, dicaturne βουλεύεσθαί τι. vsitatius quidem β. ὑπέρ τινος.

πάζει 34.) τῷ ἐπαίνῳ. ἵνα δὲ μήτε ἐγὼ κολακείαν αἰτίαν ἔχω τοῖς θέλουσι διαβάλλειν, μήτε σὺ τῷ 35) κατ' ὀφθαλμὸν ἐθέλης ἐπαινεῖσθαι, ποιήσομαι τὸν λόγον ὑπὲρ τῆ χρηστῆ βασιλείᾳ, ὁποῖον 36) εἶναι δεῖ, καὶ τίς ἡ διαφορὰ, τῷ προσποιουμένῳ ἄρχοντος εἶναι, πλεῖον δὲ ἀπέχοντος ἀρχῆς καὶ βασιλείας. εἰ δέ τις φήσει με τὸν αὐτὸν ποιῆσαι λόγον, τοῦτο ἂν εἴη κοινὸν ἐμοὶ τὸ ἔγκλημα καὶ Σωκράτει. φησὶ 37) γάρ ποτε Ἱππίαν τὸν Ἠλεῖον, διὰ χρόνου πλείονος ἀκούοντα τοῦ Σωκράτους περὶ δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς λέγοντος, καὶ παραβάλλοντος, ὥσπερ εἰώθει, τοὺς κυβερνήτας καὶ ἰατρούς, καὶ σκυτοτόμους, καὶ μαγείρους, εἰπεῖν, ὅτε σοφιστὴν· πάλαι σὺ ταῦτα 38), Σώκρατες, καὶ ὃς γελάσας· ἔφη, καὶ [περὶ τῶν αὐτῶν. σὺ μὲν γάρ, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ σοφίας, οὐδέποτε ταυτὰ περὶ τῶν αὐτῶν λέγεις· ἡμῖν δὲ ἐν τοῦτο 39) δοκεῖ τῶν καλλίστων εἶναι. τοὺς μὲν γὰρ ψευδομένους, οἶδα μὲν 40) πάλαι, καὶ ἀνόμοια λέγοντας· τοῖς δὲ ἀληθεύουσι, οὐκ οἷόν τε ἕτερα εἰπεῖν τῶν ἀληθῶν. ἐγὼ δὲ εἰ μὲν ἑώρων

34) δοκάζει] bene sic emendauit Morellus vitiosam Venetae lectionem δοκάζουν.

35) pro τῷ vir doctus in Veneta adscripserat τὸ, quod aeque prauum videtur. pro ἐθέλῃς vult Casaubonus ἐθέλειν. forte sic est leg. μήτε σύ πε (vel μήτε σύ γ' ἂν) κατ' ὀφθαλμὸν ἐθελῆσαι ἐπαινεῖσθαι. aut tu certe laudari ne videaris voluisse, etiamsi ego in suspicionem adulationis apud quosdam incurram.

36) ὁποῖον] in Veneta est vitiose τὸ ποῖον.

37) Φησὶ] Xenophon puta. malim tamen hoc nomen additum esse, aut legi *Φασὶ*.

38) ταῦτα] imo vero ταυτὰ *illa eadem, quae olim ex te audiui.* propter sequentia περὶ τῶν αὐτῶν. nam et homines, et res, de quibus olim disputabam te audiente, sunt eaedem, aut similes certe rebus his nunc praesentibus.

39) τοῦτο] scil. τὸ λέγειν ἀεὶ ταυτὰ περὶ τῶν αὐτῶν.

40) οἶδα μὲν] rect. Casaub. in vnum verb. οἴδαμεν contrahit.

ἰδίων ἄλλην τινὰ ὑπόθεσιν σπουδαιοτέρων, ἢ σοι μᾶλλον προσήκουσαν, ἐκείνην ἂν ἐπεχείρουν ποιήσασθαι. νῦν δὲ ἔστε ἰατρὸν ἄλλες τινὲς ἀκούειν, ἢ λόγων λόγους φαίην ἂν ὀρθῶς, ἢ τὲς περὶ ὑγείας σώματος καὶ νόσε· ἔτοι γὰρ ὑγιεινοὶ καλῶνται ἰατροῖς [41]· ἔστε κυβερνήτην, ἢ τὲς περὶ ὡρῶν καὶ ἀνέμων, καὶ ἄστρων· ἔτοι γὰρ κυβερνητικοὶ δικαίως λέγονται· ἔστε ἄρχοντας [42] καὶ βασιλέα, ἢ τὲς περὶ ἀρχῆς τε καὶ διοικήσεως ἀνθρώπων. ὡς δὲ καὶ περὶ τέτων ἐνόμιζε Σωκράτης, πειράσομαι εἰπεῖν. μετὰ γὰρ τὴν ἀπόκρισιν τὴν περὶ τῆς εὐδαιμονίας, ἐπύθετο τὲ Σωκράτες, ἐκεῖνο [43] τὸ ἐράτημα ἐρωτήσας. ὦ Σώκρατες, ἔφη, τέτο μὲν ἐπίστασαι παντὸς μᾶλλον, ὅτι τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἀνθρώπων, ἐκεῖνός ἐσιν ἰσχυρότατος, καὶ μηδὲ τῶν θεῶν αὐτῶν ἧττονα ἔχων δύναμιν, ὥ γε ἔνεσι καὶ τὰ ἀδύνατα δοκῆντα ποιῆσαι δυνατά· εἰ βέλοιτο [44] μὲν ποιῆσαι πεζεύεσθαι θάλασσαν, πλεῖσθαι δὲ τὰ ὄρη, τὲς δὲ ποταμὲς ἐκλείπειν ὑπὸ ἀνθρώπων πινομένης. ἢ σὺ ἀκήκοας, ὅτι Ξέρξης, ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς, τὴν μὲν γῆν ἐποίησε θάλασσαν, διελὼν τὸ μέγιστον τῶν ὀρῶν, καὶ διῖξήσας [45] ἀπὸ τῆς ἠπείρε τὸν Ἄθω; διὰ δὲ τῆς θαλάττης τὸν πεζὸν στρατὸν ἄγων, ἤλαυνεν ἐφ' ἅρματος; ὥσπερ οἶμαι τὸν Ποσειδῶνά φησιν Ὅμηρος· καὶ τυχὸν ὁμοίως οἵ τε Δελφῖνες καὶ

τὰ

41) ἰατροῖς videtur delendum, aut addendum καὶ προσήκοντες; vt fit καὶ προσήκοντες ἰατροῖς. *et conuenientes medicis.* in Veneta est ἰατρὸν.

42) aut ἄρχοντα aut βασιλέας.

43) ἐπύθετο ὁ τῆ σωκράτες ἐκεῖνο.

44) δυνατὰ, οἷον, exempli causa, εἰ βέλοιτο.

45) διῖξήσας] grammaticae hoc repugnat. aut διῖξὰς in praesenti est leg. aut in aor. 1. διαξήσας, quod malim propter praemissum διελὼν, item aoristum. in Veneta est διηξήσας.

τὰ κάτω καὶ σὺ ἐνθάδε ὑπέπλευν [46]) τὴν σχεδίαν, ὅπου ἐκεῖνος ἤλαυνεν... καὶ ὁ Σωκράτης· οὐδὲ τοῦτό σοι [47]) ἔχω εἰπεῖν, εἴτε μέγιστον ὁ ταῦτα ποιῶν δύναται, καθάπερ σὺ λέγεις, εἴτε ἐλάχιστον, ἢ τὸ παράπαν οὐδέν. σκόπει γὰρ τοῦτο αὐτίκα· εἰ μὲν ἦν σώφρων καὶ ἀνδρεῖος, καὶ δίκαιος, καὶ μετὰ γνώμης ἔπραττεν ὅσα ἔπραττεν, ἰσχυρὰν αὐτὸν ἡγοῦμαι καὶ μεγίστην ἔχειν τὴν ἀρετὴν δύναμιν. εἰ δὲ αὖ δειλὸς, καὶ ἀνόητος καὶ ἀσελγὴς, καὶ πορισάμενος, καὶ δι' ὕβριν ταῦτα [48]) ἐπιχειρῶν, τἀναντίον ἐμοιγε αἰσθάνεσθαι [49]) εἶναι δοκεῖ, τῶν σφόδρα πενήτων, καὶ μηδένα γῆς κεκτημένων βῶλον [50]), ὥστε διατρίψαι μακρὰν, τροφῆς ἔνεκεν, ἢ ὅπως τὰ μέγιστα [51]) διαθρύπτειν ὄρη, καθάπερ σὺ φῂς. ὁ μὲν γὰρ ἀδύνατος ἀρχὴν ἐπιστασίαν ἐπιχειρεῖν, πολλάκις ὑπὲρ ἐμοῦ γιγνομένην, ἀδύνατος δὲ ἐπιθυμίαν παῦσαι τῶν αἰσχίστων, ἀδύνατος δὲ ἀποστῆσαι λύπην, ἐνίοτε μηδενὸς λυποῦντος παρόντος, ἀδύνατος δὲ ἀπαλλάξαι φόβον, ὃν ὠφελεῖται ἐν τοῖς δεινοῖς, ἀλλὰ τὰ μέγιστα βλάπτοντα· πῶς ἂν οὐκ ἀσθενὴς ἅπας σφόδρα; ἡττώμενος μὲν γυναικῶν, ἡττώμενος δὲ εὐνέχων. ἢ [53]) καὶ τοῦτον ἰσχυρὸν εἶναι λέγεις, τὸν καὶ τῶν μαλακωτάτων πάντων ἀσθενέστερον, ὕπνου; ὑφ' οὗ ξυμποδισθεὶς πολλάκις ἄνευ δεσμῶν, οὐχ ὅπως ἄλλῳ ῥᾳδ' ἑαυ-

46) ὑπέπλει dat Veneta.
47) post σοι videtur ἔφη deesse.
48) ταῦτα] f. πάντα.
49) ἀσθενέστερος malim in comparatiuo.
50) βῶλος solet vt foemininum vsurpari; quid si ergo μηδὲ legamus aut μηδὲ μίαν.
51) post μέγιστα videtur δυναμένων aut δυνατὸς, vel tale quid desiderari.
52) τῆς] malim τὰς.
53) ἢ] sic recte Veneta, al. ἦ Mor.

προσεῖπεν ὁ Ἀπόλλων τὸν Σκυθώνιον τύραννον, οὐ καὶ πολλὰς μὲν ἔχοι τιάρας, πολλὰ δὲ σκῆπτρα[65]) ὑπακούοιεν αὐτῷ. τοιαῦτα μὲν ἐκεῖνος εἰώθει λέγειν; προτρέπων ἀεὶ πρὸς ἀρετὴν, καὶ βελτίους ποιῶν καὶ ἄρχοντας, καὶ ἰδιώτας. ὅμοια δὲ εἰρήκασι περὶ ἀρχῆς καὶ βασιλείας οἱ μετ' αὐτὸν ὡς οἷόν τε ἑπόμενοι τῇ σοφωτάτῃ γνώμῃ. ταῦτα δὲ πρῶτα[66]) δηλοῖ τὰ ὀνόματα τὴν διαφορὰν τῶν πραγμάτων. λέγεται γὰρ ἡ μὲν ἀρχὴ, νόμιμος ἀνθρώπων διοίκησις, καὶ πρόνοια ἀνθρώπων κατὰ νόμον· βασιλείας δὲ, ἀνυπεύθυνος ἀρχή. ὁ δὲ νόμος βασιλέως[67]) δόγμα. ὁ δὲ τύραννος καὶ ἡ τυραννὶς, ἐναντίον τούτοις, βίαιον, καὶ παράνομος[68]) χρῆσις ἀνθρώπων, τῷ δοκοῦντος[69]) ἰσχύειν πλέον. ἔτω δὲ καὶ ἡμεῖς[70]) διανοώμεθα, καὶ φαμὲν περὶ τῷ θείῳ καὶ θεοφιλῶς καὶ αὐτοκράτορος βασιλέως. τρία γὰρ εἴδη τὰ φανερώ-

65) post σκῆπτρα videtur aliquid deesse, parum quid, forsitan ad hunc modum. — πολλὰ δὲ σκῆπτρα, scil. ἔχοι, *tametsi multas ille gerat tiaras, multaque sceptra*, πολλοὶ δ' αὐτῷ ὑπακούοιεν, *multique ei obediant.*

66) γνώμῃ. ταῦτα δὲ πρῶτα] deme primam literam secundae voci, vt sit αὐτὰ. ipsa harum duarum rerum, regni legitimi et tyrannidis, nomina, vel sola, etiamsi aliis argumentis deficientibus, demonstrarent harum rerum discrepantiam.

67) βασιλέα dat Veneta, pro quo V. D. adscripserat βασίλειον.

68) f. βίαιος καὶ παράνομος χρ. ἀ.

69) potest Dio sic esse locutus; fert ratio linguae, sententia plana est. mos illi suus, si is fuit, per me licet, maneto. dicturus tamen erat alius ὑπὸ τῷ δοκοῦντος, et nescio, an Dio hoc dederit.

70) tota haec sententia ἔτω δὲ καὶ ἡμεῖς ad αὐτοκράτορος βασιλέως ab hoc loco aliena et a sede sua aberrasse, aut e lituris reliqua mansisse videtur; aut alias paulo aīte legendum erit: λέγεται γὰρ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἡ μὲν ἀρχὴ. cui recte opponitur ἔτω δὲ καὶ ἡμεῖς.

πρώτας πολιτειῶν νομίζεται[71]) γιγνομένων[72])
κατὰ νόμον, καὶ δίκην, μετὰ δαίμονός τ' ἀγαθῆ,
καὶ τύχης ὁμοίας. μία μὲν ἡ πρώτη καὶ μάλιστα
συμβῆναι[73]) δυνατὴ, περὶ ἧς ὁ νῦν λόγος, εὖ διοικε-
μένης πόλεως ἢ πλειόνων ἐθνῶν, ἢ συμπάντων ἀν-
θρώπων· ἑνὸς ἀνδρὸς ἀγαθῆ γνώμῃ καὶ ἀρετῇ, δευ-
τέρα δὲ Ἀριστοκρατία καλεμένη, ἔτε ἑνὸς, ἔτε
πολλῶν τινῶν, ἀλλὰ ὀλίγων τῶν ἀρίστων ἡγεμένων,
πλεῖον ἀπέχουσα ἤδη τῆ δυνατῆ καὶ τῆ συμφέρον-
τος. τοῦτο ἔμοιγε δοκεῖ καὶ Ὅμηρος εἰπεῖν διανοηθείς·

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω,
Εἷς βασιλεύς, ᾧ ἔδωκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.

Τρίτη δὲ πασῶν ἀδυνατωτάτη σχεδὸν καὶ[74]) σω-
φροσύνῃ καὶ ἀρετῇ, δήμῳ προσδοκωσά ποτε εὑρήσειν[75]) καὶ κατάστασιν ἐπιεικῆ, καὶ νόμον[76]), δημο-
κρατία προσαγορευομένη· ἐπιεικὲς ὄνομα καὶ πρᾶον,
εἴπερ ἦν δυνατόν. τρισὶ δὲ ταύταις, ὥσπερ εἴρηται,
πολιτείαις, τρεῖς ἐναντίαι καὶ παράνομοι διαφθο-

ραί·

71) γρ. ὀνομάζεται margo Mor.

72) γιγνομένων] ſic etiam V. D. in Venetae marg. correxit, pro γιγνόμενον, quod illa dat; ſed neſcio, an melius ſit γιγνόμενα.

73) συμβῆναι] Anglus maluit συζῆναι, niſi hoc ſolummodo pro ſcholio iſtius adſcripſit. quod ſi autem hoc illi exiſtimauit ſufficiendum, errauit. alterum alteri aequipollet hoc loco. respublica aeque poteſt συμβῆναι, convenire, congredi, coaleſcere, atque συζῆναι, conſtare.

74) loco καὶ malim ἢ. pro δήμῳ dat margo Mor. δήμοις, quod Caſaubonus probat. ego quidem malim δήμων, in gen. plur.

75) Caſaubonus καὶ delet, cui aſſentior, niſi poſt εὑρήσειν excidit vocabulum illi literisque et ſono admodum ſimile, εἰρήνην.

76) probo cum Caſaubono lectionem marg. Mor. νόμιμον, niſi καὶ ἔννομον malumus.

ραί· ἡ μὲν πρώτη τε καὶ ἀρίστη καὶ μόνη[77]) δυνατωτάτη, τυραννὶς· ἐνὸς ὕβρει καὶ βίᾳ, τῷ κακίστῳ, τῶν ἄλλων ἀπολωλυμένων. ἡ δὲ μετ' ἐκείνην ὀλιγαρχία, σκληρὰ καὶ ἄδικος πλεονεξία, πλουσίων τινῶν καὶ πονηρῶν ὀλίγων ἐπὶ τοὺς πολλοὺς καὶ ἀπόρους σύστασις. ἡ δὲ ἐξῆς ποικίλη καὶ παντοδαπὴ φορὰ πλήθους, ὃ δὴν εἰδότες ἁπλῶς· ταραττομένη δὲ ἀεὶ καὶ ἀγριαίνοντος ὑπὸ ἀκολάστων δημαγωγῶν, ὥσπερ κλυδώνος ἀγρίῳ καὶ χαλεπῷ ὑπὸ ἀνέμων σκληρῶν μεταβαλλομένῳ. τούτων μὲν δὴ ὁ λόγος ἄλλως[78]) ἐπεμνήσθη, πολλὰ παθήματα καὶ συμφορὰς ἑκάστης αὐτῶν ἐκ τοῦ προτέρου χρόνου δείξας δυνάμενος. περὶ δὲ τῆς εὐδαίμονός τε καὶ θείας καταστάσεως τῆς νῦν ἐπικρατούσης χρὴ διελθεῖν ἐπιμελέστερον. πολλαὶ μὲν δὴ εἰκόνες ἐναργεῖς, καὶ παραδείγματα ἐκ μυρίων τῆσδε τῆς ἀρχῆς, ἔν τε ἀγέλαις καὶ σμήνεσιν ἐπισημαινόμενα τῆς φύσεως τὴν κατὰ φύσιν τοῦ κρείττονος τῶν ἐλαττόνων ἀρχὴν καὶ πρόνοιαν, ἐ μὴν φανερώτερον οὐδὲ κάλλιον ἕτερον γένοιτο τῆς τοῦ παντὸς ἡγεμονίας, ἣ ὑπὸ τῷ πρώτῳ τε καὶ ἀρίστῳ θεῷ τάττεται τῷ Διΐ. τοσοῦτος[79]) δὲ ὢν, πρῶτον μέν ἐστι θεοφιλὴς, ἅτε τῆς μεγίστης τυγχάνων παρὰ θεῶν τιμῆς καὶ πίστεως. καὶ πρώτόν γε καὶ μάλιστα θεραπεύει[80]) τὸ θεῖον οὐχ ὁμολογῶν[81]) μόνον, ἀλλὰ καὶ

77) aut μόνη delendum, aut δυνατὴ in positiuo legendum.

78) ἄλλως] sic fortuito, aliud agendo, obiter, non data opera, breuiter et defunctorie. Opponitur ei insequens ἐπιμελέστερον. vir doctus Venetae adscripsit ἄλλος, *alius sermo commemorauit*, et e regione, *alibi*, quomodo etiam Naogeorgus reddidit, quorum ego neutrum probo.

79) τοσοῦτος] imo vero τοιοῦτος. post ὢν videtur aliquid deesse, nisi malumus post δὴ addere verba, quae n. 70. redundare siebam mihi videri.

80) θεραπεύει] sic vir doctus in Veneta mea, et Casaubonus recte emendant. θεραπεύειν Ven. et Mor.

81) recte post ὁμολογῶν delet Casaubonus ἀ, et vir doctus Venetae adscripserat, ἀ abundare.

καὶ πεπεισμένος εἶναι θεὸς, ἵνα δὴ καὶ αὐτὸς ἔχοι τὸς κατ' ἀξίαν ἄρχοντας. ἡγεῖται δὲ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις συμφέρειν εἶναι [82]) τὴν αὐτῷ πρόνοιαν, ἕτως, ὡς αὐτῷ τὴν ἐκείνων ἀρχήν. καὶ μὴν ἐκεῖνο ἑαυτῷ συνειδὼς, ὡς ἔποτε δῶρον δέξεται παρὰ τῶν κακῶν ἀνδρῶν, οὐδὲ τὸς θεὸς ἀναθήμασιν οὐδὲ θυσίαις οἴεται χαίρειν τῶν ἀδίκων ἀνδρῶν. παράνομον δὲ τῶν θεῶν προσίεσθαι τὰ δεδομένα [83]). τοιγαροῦν θεραπεύει ἀφθόνως αὐτὸς καὶ τὰ τούτοις· ἐκείνως [84]) γε μὴν οὐδέποτε πεύσεται τιμῶν, τοῖς καλοῖς ἔργοις καὶ ταῖς δικαίαις πράξεσιν. ἕκαστόν γε μὴν τῶν θεῶν ἱλάσκεται, μετὰ [85]) τὴν τοῦ θεοῦ δύναμιν. ἡγεῖται δὲ τὴν μὲν ἀρετὴν, ὁσιότητα [86])· τὴν δὲ κακίαν πᾶσαν ἀσέβειαν. εἶναι γὰρ ἐναγεῖς καὶ ἀλιτηρίους, οὐ μόνον τὸς ἱερὰ συλῶντας, ἢ λέγοντάς τι βλάσφημον περὶ τῶν θεῶν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὸς τε δειλὸς, καὶ ἀδίκους, καὶ ἀκρατεῖς, καὶ ἀνοήτους, καὶ καθ' ἕλκοντὸς ἐναντίον τι πράττοντας τῇ τε δυνάμει καὶ βελήσει τῶν θεῶν. οὐ μόνον δὲ ἡγεῖται θεὸς,

82) εἶναι delendum videtur, nisi malumus cum viro docto facere, qui Venetae h. l. adscripserat συμφέρον.

83) παράνομον — δεδομένα] Sententia carent haec verba; sed gemino modo possunt emendari: aut παρὰ μόνων δὲ τῶν θεοφιλῶν προσίεσθαι τὰ δ. quomodo fere interpres expressit; (Vir doctus, quem suspicor ipsum esse Naogeorgum, adscripserat: παρὰ μόνων δὲ τῶν δικαίων a solis vero iustis oblata admittere; quae ipsa sunt latini interpretis verba) aut παράνομον γὰρ τῶν ἀθέων π. τ. δ. Sed malo priorem rationem, propter insequentia τοιγαροῦν θεραπεύει αὐτὸς καὶ τούτοις. quapropter illos (deos) colit etiam his, donariis puta et victimis. Casaubono hunc locum aliter constituenti non subscribo.

84) ἐκείνως] imo vero ἐκείνοις illis vero, quae mox dicam, τοῖς καλοῖς ἔργοις καὶ ταῖς δικαίαις πράξεσιν puta.

85) μετὰ] imo vero κατὰ.

86) f. τὴν μὲν ἀρετὴν πᾶσαν, ὁσιότητα. ob sequentia τὴν δὲ κακίαν πᾶσαν, ἀσέβειαν.

ἀλλὰ καὶ δαίμονας, καὶ ἥρωας ἀγαθοὺς, τοὺς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ψυχὰς μεταβαλλούσας [87]) ἐκ τῆς θνητῆς φύσεως· τοῦτο δὲ βεβαιοῖ τὸ δόγμα, ὃ οὐχ ἥκιστα χαριζόμενος αὐτῷ. τήν τε τῶν ἀνθρώπων ἐπιμέλειαν, ὃ πάρεργον ὃδὲ ἀσχολίαν ἄλλως νενόμικεν, βαρυνόμενος, οἶμαι, τὰς Φρουτίδας· ἀλλ' ἔργον αὐτοῦ, καὶ τέχνην ταύτην. καὶ ὅταν μὲν ἄλλο τι ποιῇ, ἁδὲν [88]) ἡγεῖται σπουδαῖον ὃδὲ τῶν αὐτοῦ πράττειν· ὅταν δὲ ἀνθρώπους ὠφελῇ, τότε [89]) νομίζει τὸ προσῆκον ἀποτελεῖν, ἅτε ὑπὸ τοῦ μεγίστου θεοῦ ταχθεὶς ἐπὶ τοῦτο τὸ ἔργον, ᾧ ἀπειθεῖν ὃ θέμις ἐδέν, ὃδὲ ἄχθεσθαι ἅτε προσήκοντας [90]) αὐτῷ νομίζων. ὑδεὶς γὰρ ἔτως μαλακὸς ὃδὲ φιλήδονος, ὡς ὃχ ἥδεται τῇ αὐτοῦ πράξει, κἂν τύχῃ ἐπίπονος [91]). ὡς ἥκιστα μὲν κυβερνήτης ἀχθεσθείη τοῖς ἐν θαλάττῃ πόνοις, ἥκιστα δὲ γεωργὸς τοῖς περὶ γεωργίας [92]) ἔργοις, ἥκιστα δὲ κυνηγέτης, ὃν δεῖ θηρῶντα κάμνειν. καίτοι σφόδρα μὲν ἐπίπονον γεωργία, σφόδρα δὲ κυνηγεσία·

87) malim μεταβαλόσας in aor. sec.

88) ἁδὲν] sic recte Veneta, ὃδὲ Mor.

89) Veneta male ποτε, quod vir doctus correxit τότε: sed rursus eadem recte νομίζει τὸ προσῆκον. Morell. omittit τὸ.

90) προσήκοντας] in Veneta est προσηκόσας, cui V. D. adscripserat: [scil. Φρουτίδας, *eas nimirum ad se pertinere existimans.*] quod aut laudo et probo, a quo parum absum; aut ingeniosum certe et speciosum habeo. Solum hoc obstat, quod Dio vix videtur subaudiendum omisisse vocabulum, positum quidem illud iam versu 6. sed ad quod lectori recursus per tam multa alia interiecta vix pateat; quare malim ὃδὲ ἄχθεται, (subaudi τὴν τῶν ἀνθρώπων ἐπιμέλειαν) ἅτε προσήκουσαν αὐτῷ νομίζων. margo Mor. dat γρ. προσηκόσας αὐτῶν ἐργασίας νομ.

91) f. τύχῃ ἐπίπονος ἔσα. ὡς ἥκιστα.

92) περὶ γεωργίας potest quodammodo defendi, vt sit idem atque ὑπὲρ γεωργ. est tamen in eiusmodi re vsitatius, ideoque malim περὶ γεωργίαν.

σιάς 93)· ὃ μὴν ἀπαξιοῖ τὸ κάμνειν, καὶ ἐνοχλεῖσθαι τῶν ἄλλων ἕνεκεν, ἅδε ταύτῃ χεῖρον πράττειν 94)
νενόμικεν, ἐὰν δέῃ πλείσας αὐτὸς ἀναδέχεσθαι πόνους, καὶ πλεῖστα πράγματα ἔχειν. ὁρᾷ γὰρ καὶ τὸν ἥλιον ἑδενὸς ἐλάττω τῶν θεῶν, ἐκ ἀχθόμενον, εἰ σωτηρίας ἕνεκεν ἀνθρώπε καὶ βίε, τὸν αἰῶνα διαπράττεται πάντα ὅσα πράττει. καὶ τοίνυν, τὴν μὲν ἀνδρείαν καὶ τὴν ἐγκράτειαν, καὶ τὴν φρόνησιν, ἀναγκαίας νομίζει καὶ τοῖς ἀμελῶσι τῦ δικαίε, καὶ βελομένοις τυραννεῖν, ἐκ εἰ τάχισα, ἐπιπόδακεν, ἀπολῶνται 95)· ἀλλὰ καὶ μᾶλλον παρέχειν

93) non culpabo vulgatam, bene gnarus, auctores in reddendis totidem membris, quot praemisissent, sibi interdum non constare; quamquam nescio, an huius rei culpa in librarios haud raro conferri queat; quid si tamen accommodare hic loci Dio posteriora prioribus voluit, necesse est, vt dederit: καίτοι ἐπίπονον μὲν κυβερνησία, ἐπίπονον δὲ γεωργία, ἐπίπονον δὲ κυνηγεσία.

94) πράττειν] sic etiam correxit V. D. in Veneta, pro πράττων, quod ibi est.

95) misere foedeque discerptum et dilaceratum hunc locum satis sit intactum relinquere, ad exemplum prudentiae Casaubonianae, quam incertis coniecturis magis adhuc exulcerare. Morellius lectionem marginis (εἰ μὴ τάχισα ἀπολῶνται ἀ. κ. μ. εἴ τινος τῶτων ἐώρα δ. ἀ.) praefert et commendat. Illa tamen, tametsi obiter intuenti, rem conclamatam restituere videatur, sedulo tamen pensitanti haud satisfacit, et hilum non prodesse, sed cum vulgata aeque vitiosa esse, deprehenditur. Videntur hae reliquiae liturarum ex aduersariis auctoris esse, aut sunt certe lacunae codicis illius primigenii, vnde exemplaria manarunt nostra omnia. Constat inter omnes, codices antiquos nusquam esse corruptiores a situ, fumo, vermibus, vetustate, aliisque iniuriis, ab iniuria, ignorantia, et socordia hominum illatis, quam initio et fine. Age tamen afferamus, quantum poterimus, huic loco sanando, tametsi fateamur vltro, persanari eum a nobis non posse, sed meliorem certioremque medelam a melioribus libris,

ρέχειν εἴ τι τούτους ἑώρα δεομένους αὐτοῦ [96]). ὅσῳ δὲ πλείους μὲν ἔχει [97]) τοὺς μισοῦντας, πλείους δὲ τοὺς ἐπιβουλεύοντας, οὐδένα πιστὸν [98]) οὐδὲ κηδόμενον· τοσούτῳ δὲ μᾶλλον, εἰ σωθήσεταί τινα χρόνον, καὶ ἀγρυπνητέον εἶναι, καὶ φροντιστέον, καὶ ἀμυνόμενόν γε, μὴ ἡττᾶσθαι τῶν πολεμικῶν [99]), καὶ ἐπιβουλευόμενον, μὴ ἀγνοεῖν τοὺς ἐπιβουλεύοντας, καὶ τῶν ἡδονῶν ἀφεκτέον, καὶ γαστρὶ, καὶ ὕπνῳ, καὶ ἀφροδισίοις ἐλάχιστα προσεκτέον, ἢ τῷ φιλουμένῳ μὲν ὑπὸ πάντων, μηδένα δὲ ἔχοντι ἐπιβουλεύοντα. εἰ δὲ δεῖ τὰς αὐτὰς μὲν φροντίδας ἔχειν [100]) ἢ πλείους [1]), πολὺ δὲ μείζους ἀσχολίας, ὁμοίως δὲ εὐλαβεῖσθαι τὰς ἡδονὰς, ὁμοίως δὲ τοὺς κινδύνους ὑπομένειν, πόσῳ δὴ κρεῖττον μετὰ δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς, ἢ μετὰ πονηρίας καὶ ἀδικίας πάντα ταῦτα ἐπιτηδεύειν; καὶ μετὰ ἐπαίνου φαίνεσθαι τοιοῦτον, ἢ μετὰ ψόγου; ἀγα-

si qui vsquam exstant, esse petendam. Versu itaque antep. p. 119. malim νομίζων, *existimans, cum existimet*; cohaeret cum hoc nominatiuo participii verbum ἐσπούδακεν *operam dat* παρέχειν *vt praestet, vt exhibeat*, scil. ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν ἐγκράτειαν καὶ τὴν φρόνησιν, *fortitudinem, temperantiamque et prudentiam, vtpote quas existimet necessarias vel illis ipsis adeo, si qui tyrannidem exercere velint.* tum pro οὐκ εἰ τάχιστα malim οὐκ ἔλαττον, denique ἀπολοῦνται delendum.

96) αὐτοῦ] imo vero αὐτῶν, illarum trium virtutum, quas modo dixerat, nisi, quod suspicor, complura exciderint, in quibus aliquid fuerit, ad quod referatur αὐτοῦ, de quo non liquet.

97) post ἔχει deest ὁ τύραννος, vel tale quid.

98) f. οὐδένα δὲ πιστὸν.

99) καὶ ἀμυνόμενόν τε μὴ ἡττᾶσθαι τῶν πολεμίων. *et tam in defendenda iniuria hostibus nil cedere, quam in cauendis insidiis haud ignorare periculi auctores.*

100) post ἔχειν videtur τὸν ἀδικοῦντα vel simile quid deesse, vt sit sententia: εἰ δὲ δεῖ τὸν ἀδικοῦντα καὶ βίαιον τὰς ὁμοίας ἔχειν φροντίδας τῷ ὀρθῶς καὶ δικαίως ἄρχοντι.

1) malim ἢ καὶ πλείους. *vel et plures.*

ἀγαπώμενον μὲν ὑπὸ ἀνθρώπων, ἀγαπώμενον δὲ ὑπὸ θεῶν, ἢ τἐναντίον μισούμενον; καὶ τοίνυν τὸ μὲν παρὸν, βραχύ τι τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ αὐτυμόγιστον, κατέχει δὲ τῆ βίᾳ τὸ πλεῖστον, μνήμη τῶν προγεγονότων, καὶ ἡ τῶν μελλόντων ἐλπίς. πότερον ἂν τοῖν ἀνδροῖν [2]) ἡγεμεθα εὐφραίνειν τὴν γνώμην, ἢ πότερον ἀνιᾶν, καὶ πότερον θαῤῥύνειν τὰς ἐλπίδας, καὶ πότερον ἐκπλήττειν; ἀκοῦν καὶ ἡδίονα [3]) ἀναγκη τὸν βίον εἶναι τῆ ἀγαθῆ βασιλέως [4]). ὁρᾶς γὰρ, ὅτι παντα χῆ τὸ βέλτιον τῆ ἥττονος ἔταξεν ὁ θεὸς προνοεῖν τε καὶ ἄρχειν, οἷον τέχνην μὲν, ἀτεχνίας, ἀσθενείας δὲ δύναμιν, τῆ δὲ ἀνοήτῳ τὸ φρόνιμον προνοεῖν καὶ προβουλεύειν ἐποίησεν. ἐν πασαις δὲ ταύτας ταῖς ἐπιμελείαις, τὸ ἄρχειν [5]), ἥδαμῶς ῥᾴθυμον, οὐδὲ ἐπίπονον [6]), οὐδὲ πλέον ἔχεται ἀνέ-

H 5 σεως

2) τοῖν ἀνδροῖν non cum πότερον, ſed cum τὴν γνώμην cohaeret. *virum ergo horum* (τὸ ἄρχειν μετ' ἀδικίας καὶ ψόγε καὶ μίσες ἁπάντων, puta, et τὸ ἄρχειν δικαίως ἐπαινέμενον καὶ Φιλεμενον) *exiſtimas magis exhilarare mentem et recordationem horum duum virorum.* pro ἡγέμεθα malim quoque ἡγώμεθα. margo Mor. dat εὖ Φρονεῖν et ποτέροιν ἀ. κ. ποτέροιν.

3) Ven. et Mor. dant ἴδιον. forte dederat librarius ἡδίον' cum apoſtropho, quod inſequens alius in ἴδιον detorſit. Caſaubonus ἡδίω. eodem redit.

4) Poſt βασιλέως videtur aliquid deeſſe, quod ſuperiora cum inſequentibus copulet, alioquin hiantia. fortaſſis καίτοι ἐπίπονον ὄντα. *vitam eſſe boni principis iucundiorem, tametſi ſit moleſtiarum plena. videt enim* ei, vt gregis duci, multas eſſe curas ſuper ſalute gregis tuenda ſuſcipiendas; id quod neceſſe eſt; nam in re quaque id, quod excellit, facere nequit quin ſalutem inferioris atque debilioris curis ſuis tueatur.

5) τὸ ἄρχειν non improbo, malim tamen τὸ ἄρχον, vt conuenientius.

6) ἀδ' ἐπίπονον] Anglus haud infeliciter ἀλλ' ἐπίπονον. *nequaquam otioſum eſt ſocors, ſed vel maxime negotioſum.* quo ducunt inſequentia οὐδὲ πλέον ἔχεται —

σεως[7]) καὶ σχολῆς, ἀλλὰ φροντίδων καὶ πόνων. αὐ- 15.
τίκα ἐν νηὶ ἐπιβάταις ἔξεσιν[8]) ἀμελεῖν, μηδὲ ὁρᾶν
τὴν θάλατταν, ἀλλὰ μηδὲ ὅποι γῆς εἰσι, τὸ τῆ
λόγῳ, τοῦτο εἰδέναι· καὶ πολλοὶ τὸν τρόπον τοῦτον
πλέουσι ταῖς εὐδίαις, οἱ μὲν πεττεύοντες[9]), οἱ δὲ 20.
ἄδοντες, οἱ δὲ εὐωχούμενοι δι' ἡμέρας· ὅταν δὲ κα-
ταλάβῃ χειμών, ἐγκαλυψάμενοι περιμένουσι τὸ συμ-
βησόμενον· οἱ δέ τινες καθυπνώσαντες, ἐὰν δὲ ἀνέσῃ-
σαν, ἕως γενόμενοι ἐν τῷ λιμένι[10]). τῷ κυβερνή- 25.
τῃ δὲ ἀναγκη μὲν ὁρᾶν πρὸς τὸ πέλαγος, ἀναγκη
δὲ ἀποβλέπειν εἰς τὸν οὐρανόν, ἀναγκη δὲ προσκο-
πεῖν τὴν γῆν· ἃ μὴν ἐδεῖ τὰ ἐν τῷ βυθῷ χρὴ λεν-
θάνειν αὐτὸν, ἢ λήσεται περιπεσεῖν[11]) ὑφάλοις 30.
πέτραις, ἢ ἀδήλοις ἕρμασι· μόνῳ δὲ ἐκείνῳ, τῆς
μὲν νυκτὸς ἧττον ἔξεσι καθυπνῶσαι, ἢ τοῖς νηχομέ-
νοις. ἡμέρας δὲ εἴ πε τι βραχὺ κλέψειε τοῦ ὕπνου,
καὶ

7) ἀδὲ πλέον ἔχεται ἀνέσεως] sic etiam in Veneta est, sed abhorret a linguae graecae ratione, quare malim ἔχει.

8) Morell. dat ἐκ ἔξεσιν. ponam hic primo loco, quae in meo opusculo Dioneo ad interpretandam huius loci hanc lectionem proposueram, quae sunt haec: (ἐκ ἔξεσι dictum est pro ἐκ μόνον ἔξεσι. Saepe μόνον omittitur: exempla habes apud Phot. Bibl. p. 366, 18. ed. Hoeschel. Iosephum ed. Hauerc. T. I. p. 74, 11. v. infra Dion. Chrys. ed. Mor. p. 203, 30. 328, 17. 444, 31.) haec olim scripseram; quibus alia complura possint exempla addi, si necesse sit. Sed ista scripseram, non inspecta Veneta, a qua ἐκ abest; recte vero, mea quidem sententia. Deleui ergo illud ἐκ, et lego ἐπιβάταις ἔξεσιν ἀμελεῖν, καὶ μηδὲ ὁρᾶν τ. θ. ἀ. μ. ὅπῃ γῆς —

9) recte dat Veneta πεττεύοντες, Morell. πεπτεύοντ.

10) Olim defendebam hunc locum, exiſtimans e superioribus tacite repeti posse ἀνέσῃσαν; sed vereor, ne sint, quibus haec ratio minus satis faciat, cum quibus ipsemet nunc facio. quare aut γένωνται malim, aut ἕως ἐκβῶσι (vel καταβῶσι) γενόμενοι ἐν τῷ λιμένι. donec in portum delati exscendant.

11) recte emendauit Anglus περιπεσών.

καὶ τοῦτο μετέωρον καὶ ἀμφίβολον, ὡς ἀναβοᾶν πολλάκις, ἢ τὸ ἱστίον στέλλειν, ἢ παρασῆσαι τὸ πηδάλιον [12]), ἢ ἄλλο τι τῶν ναυτικῶν. ὥστε κοιμώμενος ἐκεῖνος μᾶλλον ἐπιμελεῖται τῆς νεὼς, ἢ τῶν ἄλλων οἱ σφόδρα ἐγρηγορότες. ἔν γε μὴν τῷ στρατεύεσθαι, τῶν μὲν στρατιωτῶν ἕκαστος αὑτῷ μόνῳ [13]) ἐπιμελεῖται καὶ ὅπλων, καὶ τροφῆς, ἐνταῦθα οὐ πορίζων, ἀλλ' ἕτοιμα αἰτιῶν ἔχειν. μόνης δὲ Φροντίζει τῆς ὑγείας τῆς ἑαυτοῦ, μόνης δὲ τῆς σωτηρίας. τῷ στρατηγῷ δὲ ἔργον ἐστὶν ἅπαντας μὲν ὠφελίσθαι καλῶς, ἅπαντας δὲ εὐπορεῖν σκέπης. ὃ μόνον δὲ τὰς τῶν ἀνθρώπων γαστέρας πληρῶν, ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν ἵππων. ἐὰν δὲ μὴ πάντες ἔχωσι τὰ ἐπιτήδεια, πολὺ μᾶλλον ἄχθεσθαι [14]), ἢ αὐτὸς νοσῶν· σωτηρίαν γε μὴν τὴν ἐκείνων ἢ περὶ ἐλάττονος ποιεῖται τῆς αὑτοῦ. καὶ γὰρ δὴ νικᾶν μὲν ἀδύνατον ἄνευ σωτηρίας τῶν στρατιωτῶν. ὑπὲρ δὲ τῆς νίκης πολλοὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ ἀποθνήσκειν αἱροῦνται. πάλιν δὲ τοῖς καθ' ἕκαστον ἡμῶν. τὸ μὲν σῶμα, ὅτε ἀνόητον [15]), οὐδὲ αὐτῷ βοηθεῖν ἱκανόν ἐστιν, οὐδὲ ὑπὲρ αὐτοῦ

12) παρασῆσαι τὸ πηδάλιον] *ad se adducere clauum*, introrsum adducere, versus interiora nauis; quemadmodum παρασῆσαι τὸν ἵππον est caput equi introrsum, ad se versus retorquere. conf. ad h. l. in meo opusculo Dioneo dicta, quae repetere haud iuuat.

13) αὑτῷ μόνῳ] *sui solius causa, in suam solius gratiam.* videtur interpres legisse αὑτοῦ μόνου, id quidem vertendo expressit, neque improbem, si vulgata commodam non ferat expositionem, sed fert.

14) ἄχθεσθαι] possit defendi repetendo ἔργον αὐτῷ ἐστι; sed praefero ἄχθεται, vt et V. L. Venetae dat.

15) ad ἀνόητον videtur ἂν addendum esse; Demosthenes quidem non omisisset, sed obseruaui iam aliquoties hoc ὄν in libris Dionis vitiose abesse, vt culpa ipsi potius auctori, quam librariis, videatur tribuenda, ipseque censendus dictionis aliquanto indiligentior.

αὑτοῦ φροντίζειν πέφυκεν, ὅτε [16]), τῆς ψυχῆς ἀπολειπούσης, οὐδὲ ὀλίγον δύναται διαμένειν, ἀλλὰ παραχρῆμα λύεται καὶ ἀπόλλυται· ἡ ψυχὴ δὲ ὑπὲρ ἐκείνου, πάσας μὲν φροντίδας φροντίζει, πάσας δὲ ἐπινοίας σκύλλει [17]), καὶ πολλὰ μὲν ἀνιᾶται λυπουμένη [18]). καὶ τὸ μὲν σῶμα αὐτὸ παρούσης μόνον αἰσθάνεται τῆς ἀλγηδόνος· ἡ ψυχὴ δὲ, πρὶν ἢ γενέσθαι τὴν ἀλγηδόνα, ἀνιᾶται, πολλάκις δὲ καὶ μὴ μελλούσης γίνεσθαι, διοῤῥωδεῖ [19]). θανάτου τε σῶμα μὲν οὐδέποτε ᾔσθετο· ψυχὴ δὲ καὶ τοῦτο [20]) συνίησι, καὶ πολλὰ πάσχει ῥυομένη μὲν ἐκ νόσων τὸ σῶμα, ῥυομένη δ' ἐκ πολέμων, ῥυομένη δ' ἐκ χειμῶνος,

16) ὅτε] l. ὅ γε *quippe quod.*

17) πάσας ἐπινοίας σκύλλει] mirifice dictum, eleganter et apposite. mens vexat et sollicitat omnia consilia, omnes rationes atque machinationes, nullum non mouet lapidem, nullam sibi facit reliquam viam consiliorum, quam non ineat, tentandi ergo videndique, num hac via procedere et sese expedire possit. Simile ductum ab iis, qui nodum ante constrictum vexando et vellicando resoluere student; quem nodum modo hac, modo illac vellicant, vt duritiem constrictionis vincant.

18) πολλὰ μὲν ἀνιᾶται λυπουμένη] deest alterum membrum, πολλὰ δὲ φοβουμένη. *mirifice angitur mens, et perturbatur, alias aegritudine praeteritorum, alias metu futurorum.*

19) γίνεσθαι διοῤῥωδεῖ] insolentius verbum διοῤῥωδεῖν, neque video, cur vis eius hoc loco requiratur, quae magna est. διοῤῥωδεῖν est toto animo cohorrescere, contremiscere. Locus hic tantam vehementiam haud postulat, quare aut prima syllaba est delenda, quod visum quoque fuit viro docto, qui notulas Venetae meae adspersit; aut est cum δὴ, aut cum ἤδη, aut denique cum νὴ Δί' mutandum; vt sit γίνεσθαι, νὴ Δί', ὀῤῥωδεῖ. deinde τε cum δὲ est mutandum.

20) τοῦτο si bene habet, referendum est πρὸς τὸ σημαινόμενον, scil. τὸ ἀποθνήσκειν, quod latet in voc. θανάτου. malim tamen aut τούτου aut τοῦτον.

νος, ῥυομένη δ' ἐκ θαλάττης [21]). ἔτα παντοχῆ ἐπιποιώτερον ψυχὴ καὶ ταλαιπωρότερον σώματος· ὅμως δὲ θειότερον καὶ βασιλικώτερον. καὶ μὴν τῶν γε ἀνθρώπων πᾶς ἂν ὁμολογήσειεν ἰσχυρότερον [22]) καὶ ἡγεμονικώτερον ἀνὴρ γυναικός. ἀλλ' ἐπεὶ νως μὲν τὰ πολλὰ τῶν ἔργων κατ' αἰτίαν ἐστὶ, καὶ ἄπειροι μὲν οἱ τὸ πολὺ χειμώνων διατελῶσιν, ἄπειροι δὲ πολέμων, ἄπειροι δὲ κινδύνων. τοῖς δὲ ἀνδράσι προσῆκε μὲν στρατεύεσθαι, προσῆκε δὲ πλεῖν, προσῆκε δὲ ναυτιλίας [23]), ἀναγκη δὲ ἐν ὑποπτίῳ τὰ ἔργα διαπονεῖν. ἀλλ' ἐ διὰ τοῦτο μᾶλλον ἄν τις μακαρίσειε τῶν ἀνδρῶν τοὺς γυναῖκας. ὅσοι δ' αὖ διὰ ἀσθένειάν τε καὶ μαλακίαν ἐζήλωσαν τὸν ἐκείνων [24]) βίον, ὥσπερ Σαρδανάπαλος, διαβόητοι μὲν νῦν εἰσιν [25]) ἐπὶ τοῖς αἰσχροῖς. τὸ δὲ μέγιστον, ὁρᾷς τὸν ἥλιον, πόσῳ μὲν τῶν ἀνθρώπων ὑπερέχει μακαριότητι, θεὸς ὤν· ὅτι δὲ ἐκ ἀναίνεται δι' αἰῶνος ἡμῖν ὑπουργῶν, καὶ τῆς ἡμετέρας ἕνεκα σωτηρίας πράττων ἅπαντα. τί γὰρ ἄλλο τις εἴποι τὸν ἥλιον ἐργάζεσθαι δι' αἰῶνος, ἢ ὁπόσων ἄνθρωποι δέονται; ποιοῦντα μὲν καὶ διακρίνοντα τὰς ὥρας, αὔξοντα δὲ καὶ τρέφοντα πάντα μὲν ζῶα, πάντα δὲ φυτά, χορηγοῦντα δὲ τὸ κάλλιστον καὶ ἥδιστον ὁραμάτων, φῶς, ὃ χωρὶς οὐδὲ τῶν ἄλλων ὄφελος οὐδὲν τῶν καλῶν,

21) ῥυομένη δ' ἐκ θαλάττης aut est delendum, vtpote idem dicens cum praecedente ῥυομένη δ' ἐκ χειμῶνος, aut est abundantia quaedam orationis Tullianae.

22) f. πᾶς τις ἂν ὁμολογήσειεν, ὅτι ἰσχυρώτερον.

23) post ναυτιλίας deesse videtur verbum ναυτίλλεσθαι, vel simile quod. πλεῖν est militia nauali fungi, cum classe nauali in expeditionem ire, sed ναυτιλίας ναυτίλλεσθαι est, vt mercator, mercaturae faciendae ergo, mare exercere.

24) ἐκείνων] scil. mulierum.

25) μὲν νῦν εἰσιν] pro tribus his verbis malim vnum μένουσιν, manent, perseverant.

λῶν, ἔτε ἐρεσίων, ἔτε ἐπιγείων, ἀλλ' ἐδὲ τὸ[26] ζῆν· καὶ ταῦτα ἐδέποτε καίμενα χαριζόμενος. ἥπε[27] γε δηλείαν δηλεύειν[28]) φαίη τις ἄν, πάνυ ἰσχυρά; εἰ γὰρ κἂν σμικρὸν ἀμελήσειε[29]), καὶ παραβαίη τῆς αὐτῆ τάξεως, ἐδὲν κωλύει πάντα μὲν ἄνθρωπον[30]), πᾶσαν δὲ γῆν, πᾶσαν δὲ θάλαττεν οἴχεσθαι· πάντα δὲ τᾶτον τὸν εὐειδῆ καὶ μακάριον κόσμον, τὴν αἰσχίστην καὶ χαλεπωτάτην ἀκοσμίαν φανῆναι. νῦν δὲ, ὥσπερ ἐν λύρᾳ φθόγγων ἁπτόμενος ἐμμελῶς, ἐδέποτε ἐξίσταται τῆς καθαρᾶς τε καὶ ἄκρεας ἁρμονίας, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀπιὼν[31]) ὁδόν. ἐπεὶ δὲ δεῖται μὲν ἁλέας ἡ γῆ γεννῆσαι[32]) τὰ φυόμενα, καὶ ὥτε αὐξῆσαι, καὶ ὥτε ἐπιτελέσαι, δεῖται δὲ τὰ ζῶα καὶ σωτηρίας ἕνεκεν τῶν σωμάτων· καὶ ἡδονῆς τῶν κατὰ φύσιν δεόμεθα· καὶ ἡμεῖς[33]) πάντων μάλιστα, ἅτε πλείσης χρῄζοντες βοη-

26) τὸ] l. τᾶ: aptum enim est ex ἐδὸν ἐστὶν ὠφελος.

27) ἥπε] sic Veneta, ἢ πᾶ Morell.

28) aut ὀλεύει leg. detracto ν, aut ad ὀλεύειν addendum est αὐτὸν.

29) ἀμελήσειε] in marg. Morell. est σικελίσειε, quomodo vir doctus correxit in codice meo Venetae lectionem σικελήσειε. Quae cum considero, venit in mentem latere in prima syllaba σι pronomen τι aliquid, et in κελήσειε, non ἀμελήσειε, sed πλημμελήσειε. Cum Siculi fuerint habiti astuti, vafri, dolosi, potest vtique fieri, vt σικελίζειν vsurpatum sit pro nequiter agere; de quo mihi neutram partem constat. Sed si vel maxime sit, non videtur Dio verbo tam plebeio et comico vsus hic esse in re tam graui et magnifica. Anglus adscripsit: ἀμελήσας; ἐκλύσειε.

30) non ignoro πάντα ἄνθρωπον idem esse ac πάντας ἀνθρώπας, nescio tamen, qui fiat, vt hoc mihi hic loci magis, quam illud, placeat.

31) ἀπιὼν diuido in duo vocabula ἀεὶ ἰὼν, semper ambulans.

32) f. ἡ γῆ ὥσε γεννῆσαι, propter insequentia.

33) f. ἡδονῆς τῆς κατὰ Φύσιν, δεόμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς.

βεηθείας· θέρος ἐποίησεν, ἀεὶ καὶ μᾶλλον ἐγγυτέρω προσιὼν τῆς ἡμετέρας οἰκήσεως, ἵνα πάντα μὲν φύσῃ, πάντα δὲ θρέψῃ, πάντα δὲ τελειώσῃ, θείαν δὲ καὶ θαυμαστὴν παράσχῃ[34]) τοῖς ἀνθρώποις εὐφροσύνην τε καὶ ἑορτὴν[35]). ἐπεὶ δὲ αὖ πάλιν πολλὰ καὶ[36]) ἡμεῖς ἐν χρείᾳ γινόμεθα τῆς ἐναντίας κράσεως· δεῖται μὲν γὰρ ὑπὸ τῆ ψύχες τὰ σώματα συνίσασθαι, δεῖται δὲ πυκνώσεως τὰ φυτὰ, δεῖται δὲ ὄμβρων ἡ γῆ· πάλιν ἄπεισιν ἀφ' ἡμῶν ἀφισάμενος μέτριον. ἕτω δὲ πάνυ ἀσφαλῶς καὶ ἀραρότως τηρεῖ τὰς ὥρας πρὸς τὸ ἡμῖν συμφέρον, ὥστε εἴτε προσιὼν ὀλίγον ἐγγυτέρω γένοιτο[37]), πάντα ἂν συμφλέξειεν, εἴτε ἀπιὼν σμικρὸν ὑπερβάλλοι, πάντα ἂν ἀποψυγείη. ἐπεὶ δὲ ἀσθενέστεροι φέρειν ἐσμὲν τὴν μεταβολὴν αὐξόμενην γινομένην, κατ' ὀλίγον ταῦτα μηχανᾶται, καὶ τρόπον ἡμᾶς λανθάνων. καὶ συνεθίζει τινὰ[38]) τῆ ἥρος ὑπενεγκεῖν τὸ θέρος· προγυμνάζων δὲ τῆ μετοπώρῳ, χειμῶνα ἀνέχεσθαι· ἐκ μὲν τῆ χειμῶνος θάλπων κατ' ὀλίγον· ἐκ δὲ τῆ θέρες ἀναψύχων, ὥστε ἀλύπως ἀφικνεῖσθαι πρὸς ἑκατέραν τὴν ὑπερβολήν. ἐπεὶ δὲ αὖ τὸ φῶς, ὁρᾶσθαι μὲν ἥδιστον, πράττειν δὲ ἀδύνατον ὅτιῶν χωρὶς αὐτῆ, κοιμώμενοι δὲ πᾶσαν ἡτυχίαν

34) παράσχῃ ob coniunctiuos praemissos. Ven. et Mor. dant παρασχοι.

35) ἑορτὴν] *festiuitatem*, *hilaritatem*. Est Latinissimus.

36) πολλὰ καὶ] lege πολλάκις *saepenumero*.

37) aut γίνοιτο, aut paulo post ὑπερβάλλοι in aor. sec.

38) τινὰ ad τρόπον retrahendum esse, praeter Morellum et Casaubonum, vir doctus quoque in Veneta mea annotauerat, vt dubium hac de re nullum superfit. Sed in reliquis a viris doctis paulum discedo, et e varietate lectionis, quam afferunt, locum sic constituo: καὶ τρόπον τινὰ ἡμᾶς λανθάνει συνεθίζων μὲν τῆ ἥρος ὑπενεγκεῖν. Seruanda putem τῆ ἥρος et τῆ μετοπώρᾳ, *pro tempestate veris* et *tempestate autumni*.

χίαν ἄγομεν, ἐδὲν δὲ χρώμεθα τῷ Φωτὶ, ὅσον μὲν ἱκανὸν ἐγρηγορέναι, ἡμέραν ἐποίησεν· ὅσον δὲ κοιμᾶσθαι ἀναγκαῖον, νύκτα ἀπέδειξε [39]), περί τε πᾶσαν ἰὼν γῆν, ἄλλοτε ἄλλης ἀναπαύων τε καὶ ἀνιεὶς· παριπτάμενος μὲν ἀπὸ τῶν μηκέτι δεομένων Φωτὸς, τοῖς δὲ δὴ δεομένοις ἐπιφαινόμενος. καὶ ταῦτα μηχανώμενος δι' αἰῶνος, ἐδέποτε κάμνει. ὅπῃ δὲ θεὸς ὁ πάντων κάλλιστος καὶ φανερώτατος [40]) ἐχ ὑπεροράᾳ τὸν ἅπαντα χρόνον ἀνθρώπων ἐπιμελούμενος [41])· ἢ πῇ γε ἄνθρωπον θεοφιλῆ καὶ φρόνιμον χρὴ βαρύνεσθαι [42]) τὸ τοιοῦτο; ἀλλὰ μὴν [43]), καθ' ὅσον οἷός τέ ἐσι, μιμεῖσθαι τὴν ἐκείνων [44]) δύναμιν καὶ φιλανθρωπίαν. ταῦτα δὲ λογιζόμενος, ἐκ ἄχθεται καρτερῶν, κατανοεῖ δὲ τὰς μὲν πόνους, ὑγείαν τε παρέχοντας καὶ σωτηρίαν, ἔτι δὲ δόξαν ἀγα-

39) Sol facit noctemque diemque, hoc eo, quod abstulat ab iis, qui luce nil iam indigent, illud eo, quod accedit ad eos, quibus luce opus est. παριπτάμενος tametsi est poeticum, ego tamen haud repudiem. In Veneta est παριπτάμενοι, et in marg. Mor. ἀφιζάμενος.

40) Veneta male φανερώτερος. librarii graeci terminationes comparatiui et superlatiui eadem figla exarant. Inde creberrimus error in libris nostris graecis, qui formis stanneis excusi sunt, natus est.

41) ἐχ ὑπεροράᾳ — ἀνθρώπων ἐπιμελούμενος] tametsi satis haud placet, certo tamen haud ausim pronunciare Dionem ita locutum non esse. Potest peculiari quadam vsus esse dictione, quae cum ab vsu abhorreat, rationibus tamen linguae graecae non repugnet. potest vtique illa dictio sic exponi: *non omittit, non cessat, non aspernatur res humanas curare.* Dixisset tamen alius ἐκ ἀπαγορεύει *non fatigatur, non desistit*, victus fatigatione atque desperatione, a cura rerum humanarum.

42) malim χρὴ ἀ βαρύνεσθαι.

43) μὴν] imo vero μᾶλλον. natus error e compendio scripturae. Casaubonus mauult μή.

44) ἐκείνων] imo vero, ἐκείνε: nam de vno solo deo loquitur.

ἀγαθήν· τὴν δὲ αὖ τρυφὴν, ἅπαντα τούτων τἀναντία[45]). ἔτι δὲ οἱ μὲν πόνοι, αὐτὰς ἐλάττους ἀεὶ ποιοῦσι, καὶ φέρειν ἐλαφροτέρους· τὰς δὲ ἡδονὰς μείζους καὶ ἀβλαβεστέρας, ὅταν γίνωνται μετὰ τοὺς πόνους. εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, τοὺς πόνους[46]) ἀεὶ χαλεπωτέρους ποιεῖ φαίνεσθαι· τὰς δὲ ἡδονὰς ἀπομαραίνει καὶ ἀσθενεῖς ἀποδείκνυσιν. ὁ γὰρ ἀεὶ τρυφῶν ἄνθρωπος, μηδέποτε δὲ ἁπτόμενος πόνου μηδενὸς, τελευτῶν πόνον μὲν οὐκ ἂν εὕροι ἀνασχοίτο· ἡδονῆς δὲ εὐδεμιᾶς ἂν αἴσθοιτο, εὐδὲ τῆς σφοδροτάτης. ὥστε ὁ φιλόπονος καὶ ἐγκρατὴς, ἃ μόνον βασιλεύειν ἱκανώτερός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ἥδιον βιοτεύειν πολὺ τῶν ἐναντίων. ἐγρηγόρσεως δὲ καὶ ὕπνου τοῖς μὲν σφοδροῖς ἐξ ἴσου μέτεστι, τῶν μὲν φυλαττόντων ἐν μέρει, τῶν δὲ ἀναπαυομένων· ὁ δὲ σφοδρὸς ἀγρυπνότερός ἐστι τῶν ἀεὶ φυλασσόντων. φιλίαν γε μὴν νενόμικεν ἁπάντων τῶν αὑτῷ κτημάτων κάλλιστον καὶ ἱερώτατον· ἃ γὰρ ἔτους αἰσχρὸν εἶναι[47]) τὸ βασιλεύειν, ἀδὲ ἐπικίνδυνον χρημάτων

45) maneat per me licet vulgata, quae vitio carere videri vtique poteſt. malim tamen τἀναντιώτατα.

46) εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, τοὺς πόνους] vitioſam eſſe conſtat hanc lectionem, quae ſic videtur, vt breuis ſim, emendanda: ἡ τρυφὴ δὲ τοὺς μὲν πόνους. Sententia hoc poſtulat, atque ſubminiſtrat. margo Morell. etiam partem praebuit emendationis, μὲν τρυφὴ, et Anglus ſic correxit: ἡ δ' αὖ τρυφὴ.

47) εἶναι poteſt defendi, vt aptum e νενόμικεν; melius tamen conuenit ἐστὶ, quod ſuadeo ſuffici. Saepiſſime ἐστὶ et εἶναι in libris inter ſe permutantur a librariis, ideo, quod nouis graecis εἶναι perinde tertia ſingularis praeſentis indicatiui, atque infinitiuus eſt, ab εἰμί. Sed hoc leue prae altero vitio τὸ βασιλεύειν. Caſaubonus vult μὴ addi; adſcripſerat idem vir doctus meae Venetae, et videtur idem in mente habuiſſe, ſed non audio. μὴ βασιλεύειν non eſt regno priuari, quod interpres voluit; poteſt id de eo praedicari, qui regnum nunquam capeſſiuit.

μάτων ἀπορεῖν, ὡς φίλων. ἐδ' ἂν ἔτως τῇ χορηγίᾳ καὶ τοῖς στρατοπέδοις, καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει διαφυλάττοι[48]) τὴν εὐδαιμονίαν, ὡς τῇ πίστει τῶν φίλων. μόνος μὲν γὰρ ἐδεὶς πρὸς ἐδέν, ἐδὲ τῶν ἰδίων, ἱκανός ἐστι· τοῖς δὲ βασιλεῦσιν, ὅσῳ πλείω τε καὶ μείζω πράττειν ἀνάγκη, πλειόνων δεῖ καὶ τῶν συνεργόντων, καὶ μετ' εὐνοίας πλείονος. ἀνάγκη γὰρ τὰ μέγιστα καὶ σπουδαιότερα[49]) τῶν πραγμάτων, ἢ πιστεύειν ἑτέροις, ἢ προίεσθαι. καὶ τοίνυν τοῖς μὲν ἰδιώταις οἱ νόμοι παρέχουσι τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι ῥᾳδίως ὑπὸ τούτων, οἷς ἂν συμβάλλωσιν[50]), ἢ χρήματα πιστεύσαντες, ἢ οἶκον ἐπιτρέψαντες, ἢ ἔργα τινὸς κοινωνήσαντες, ζημιοῦντες τὸν ἀδικοῦντα· τοῖς δὲ βασιλεῦσι τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι πιστεύσαντας, οὐκ ἔστι παρὰ τῶν νόμων ζητεῖν, ἀλλὰ παρὰ τῆς εὐνοίας. καὶ γὰρ ἰσχυροτάτους μὲν εἰκὸς ἁπάντων εἶναι τοὺς ἐγγὺς τῶν βασιλέων, καὶ τὴν ἀρχὴν συνδιοικοῦντας· ἀπὸ δὲ τούτων οὐκ ἔστιν ἄλλη φυλακή, πλὴν τὸ ἀγαπᾶσθαι· ὡς τοῖς μὲν τυχοῦσιν[51]) οὐκ ἀσφαλὲς οὐκ μεταδιδόναι δυνάμεως. ὅσῳ δ' ἄν τις τοὺς φίλους ἰσχυροτέρους ποιῇ, τοσούτῳ ἰσχυρότερος αὐτὸς γίνεται. ὁρᾶ δὲ, ὅτι τῶν μὲν ἄλλων κτημάτων, τὰ μὲν

siuit. Lego: ἐ γὰρ ἔτως αἰσχρόν ἐστι τοῖς βασιλεῦσιν, ἐδ' ἐπικίνδυνον, χρημ. — — *regibus neque tam turpe est, neque tam periculosum, egere opibus, quam amicis.* plana sententia. τοῖς βασιλεῦσιν paulo post bis iteratur, quod si admittimus, erit etiam 48) διαφυλάττοιεν in plurali leg. Viam paene eandem iniit Anglus, qui dedit: αἰσχρόν ἐστι τῷ βασιλεῖ, aut τῷ βασιλεύοντι.

49) σπουδαιότατα.

50) συμβάλλωσιν in aoriſt., propter ſequentia participia aor. pr. quae alias cum participiis temp. praeſ. eſſent mutanda.

51) ὡς τοῖς μὲν τυχοῦσιν] infirmum et labans argumentum. quanto enim quis eſt potentior, vt, ſi probus et fidus eſt amicus, prodeſſe tanto poteſt magis, tanto rurſus nocebit plus, ſi malus et maleuolus eſt.

45. μὲν ἀναγκαῖα μόνον καὶ χρήσιμα δοκεῖ πᾶσι, τέρψιν δὲ ἀδεμίαν παρέχεται· τὰ δὲ, ἡδέα μόνον, συμφέροντα δὲ ἔ. τἐναντίον δὲ τὰ πλεῖστα τῶν ἡδέων, ἀσύμφορα εὑρίσκεται. καὶ τοίνυν 52) ὅσα μὲν ἀναγκαῖα καὶ χρήσιμα τῶν κτημάτων, ἃ πάντως
5. ἀδ' ἡδονήν τινα ἔχει τοῖς κεκτημένοις· ὅσα δὲ τερπνὰ, διὰ τοῦτο ἐκ εὐθὺς καὶ συμφέροντα. τἐναντίον γὰρ τὰ πολλὰ τῶν ἡδέων, ἀσύμφορα ἐξελέγχεται. αὐτίκα τείχη μὲν καὶ ὅπλα καὶ μηχανή-
10. ματα, καὶ στρατόπεδα τῶν ἀναγκαίων κτημάτων τοῖς κρατοῦσιν. ἄνευ γὰρ τούτων ἐκ οἷόν τε σώζεσθαι τὴν ἀρχήν. τέρψιν δὲ ἐκ ἐρῶ ποίαν γε δίκαι τῆς ὠφελείας ἔχει 53). καλὰ δὲ ἄλση, καὶ οἰκίαι, καὶ πολυτελεῖς ἀνδριάντες 54), καὶ γραφαὶ τῆς σπυ-
15. δαίας τε καὶ ἄκρας τέχνης, καὶ χρυσοῖ κρατῆρες, καὶ ποικίλαι τράπεζαι καὶ πορφύραι, καὶ ἐλέφας, καὶ ἤλεκτρος, καὶ μύρων ὀσμαὶ, θεαμάτων τε παντοίων καὶ ἀκουσμάτων τέρψεις 55) διά τε φωνῆς καὶ
20. ἐργάνων· πρὸς δὲ αὖ τούτοις, γυναῖκες ὡραῖαι, καὶ παιδία ὡραῖα· ξύμπαντα ταῦτα ἀδεμιᾶς ἕνεκα χρείας, ἀλλ' ἡδονῆς εὑρημένα φαίνεται. μόνῃ δὲ τῇ φιλίᾳ συμβέβηκεν, ἅπάντων μὲν εἶναι συμφο-
25. ρώτατον, ἁπάντων δὲ ἥδιστον. εὐθὺς δὲ 56) οἶμαι

52) καὶ τοίνυν — 53. ἔχει] videtur hic aliquid e lituris auctoris superesse. vix absolui potest hic locus a crimine tautologiae, quod cum Anglus bene animaduertit, tum nemini latere potest paulo attentiori; quod si labem hanc eluere volumus, necesse erit, vt pro τοίνυν sufficiamus γὰρ, et pro ἀδ' paulo post διὰ τἀδ': verum tamen ne sic quidem defendi potest, hunc locum non eadem cum superiori dicere. Annotauit Anglus quoque, a καὶ τοίνυν ad ἐξελέγχεται, παρέλκειν.

54) f. καὶ οἰκίαι πολυτελεῖς, καὶ ἀνδριάντες.

55. recte Veneta τέρψεις. nam de Atticismo hic non est cogitandum. τέρψης Morell.

56) δὲ] imo vero γὰρ. Saepe haec duo inter se permutantur.

τῶν ἀναγκαίων τὰ μέγιστα, ὅπλα, καὶ τείχη, καὶ στρατεύματα, καὶ πόλεις ἄνευ τῶν διοικούντων φίλων, ἔστε χρήσιμα, ἔστε συμφέροντα· ἀλλὰ καὶ λίαν ἐπισφαλῆ· οἱ δέ γε φίλοι, καὶ δίχα τούτων ὠφέλιμοι. καὶ ταῦτα μὲν ἐν πολέμῳ μόνῳ χρήσιμα· τοῖς δὲ ἀεὶ βιωσομένοις ἐν εἰρήνῃ, ἂν ἧ δυνατόν, ἀχρεῖα καὶ βαρέα· ἄνευ δὲ φιλίας, οὐδ' ἐν εἰρήνῃ ζῆν, ἀσφαλές. καὶ μὴν ὧν εἶπον ἡδέων, τὸ μὲν κοινωνεῖν φίλοις τερπνότατον· μόνον δὲ ἀπολαύειν ἐν ἐρημίᾳ, πάντων ἀηδέστατον, καὶ οὐδεὶς ἂν ὑπομείνειεν. ἔτι δὲ λυπηρότερον, εἰ δέησειε κοινωνεῖν τοῖς μὴ ἀγαπῶσι. ποία μὲν γὰρ εὐφροσύνη προσφιλὴς, εἰ μὴ καὶ πάντα παρείη τὰ μέγιστα[57]); ποῖον δὲ συμπόσιον ἡδύ, χωρὶς εὐνοίας τῶν παρόντων; ποία δὲ θυσία κεχαρισμένη θεοῖς, ἄνευ[58]) τῶν συνευωχουμένων; ὃ γὰρ καὶ τὰ ἀφροδίσια ταῦτα ἥδιστα καὶ ἀνυβριστότατα, ὅσα γίνεται μετὰ φιλίας τῶν συνόντων; καὶ ὅσοι μαστεύουσιν[59]) εὔνοιαν ἀνθρώ-

57) εἰ μὴ — μέγιστα] locus obscurus et bona sententia cassus. Vir doctus in Veneta mea μὴ delebat; et interpres idem omisit; ego seruandum censeo, sed sic, vt legatur: εἰ μὴ καὶ πασῶν παρείη ἡ μεγίστη. ecquae enim erit laetitia grata et amica, si laetitiarum omnium maxima absit?

58) post ἄνευ videtur σοφῆς, vel ὁμοφροσύνης, vel tale quid desiderari. *Sine mutuo amore coëpulantium.*

59) ὅσοι μαστεύουσιν — γυναικῶν] Laboratur in hoc loco. In marg. Morell. annotatum est ὅσα, quod olim et ipse probaui, nunc minus; videtur enim locus ita constituendus: καὶ ὅσοις μαστεύουσιν εὔνοιαν ἄνθρωποι, ἐκ ἐπώνυμα ἦλθε — et, quibuscunque rebus homines beneuolentiam venantur, nonne illis appellationes venerunt aut a puerilibus, aut a muliebribus amoribus? Interrogationem ἐκ nonne si hic loci haud toleras, erit eadem paulo ante cum καὶ mutanda, a quo non sum alienus. Casaubonus mentem suam ad h. l. haud satis declarauit; ego equidem eam haud percipio. Facile tamen ei assentior in suspicione, nonnulla hic de origine amoris disputata excidisse.

ἀνθρώπους, ἐπῆλθε παρὰ παιδικῶν, ἢ παρὰ γυναικῶν. πολλαὶ μὲν γὰρ ἐπωνυμίαι τῆς Φιλίας, ὥσπερ ἀμέλει καὶ χρεῖαι. ἡ δὲ μετὰ κάλλους καὶ ὥρας γιγνομένη Φιλία δικαίως ἔρως ὠνόμασται, καὶ δοκεῖ καλλίστος τῶν θεῶν. καὶ μὴν τά γε ὠφέλιμα φάρμακα, τοῖς μὲν νοσοῦσιν ὠφέλιμα· τοῖς δὲ ὑγιαίνουσι περιττά. Φιλίας δὲ ἀεὶ[60]) μὲν καὶ τοῖς ὑγιαίνουσι, σΦόδρα δεῖ καὶ τοῖς νοσοῦσι. καὶ συμΦυλάττει μὲν πλεῖστον· ἐπωφελεῖ δὲ πενίᾳ. καὶ λαμπρύνει μὲν δόξαν· ἀμαυροῖ δὲ ἀδοξίαν. μόνον δὲ τοῦτο, τὰ μὲν δυσχερῆ πάντα μειοῖ, τὰ δὲ ἀγαθὰ πάντα αὔξει. ποίαι μὲν γὰρ συμΦοραὶ δίχα Φιλίας ἐκ ἀΦόρητος; ποίαι δὲ εὐτυχίαι χωρὶς Φίλων ἐκ ἄχαρις. εἰ δὲ σκυθρωπὸν ἐρημία, καὶ πάντων Φοβερώτατον, οὐ τὴν ἀνθρώπων ἐρημίαν χρὴ τοιοῦτον νομίζειν, ἀλλὰ τὴν τῶν Φίλων· ἐπεὶ τῶν γε μὴ εὐνοούντων πολλάκις ἐρημία κρείττων. ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδ' εὐτυχίαν νενόμικα ἐπείνην, εἰ[61]) μηδένα ἔχει τὸν συνηδόμενον. ῥᾴδιον γὰρ ἄν τις συμΦοραὶν τὴν χαλεπωτάτην Φέροι μετὰ Φίλων, ἢ μόνος εὐτυχίαν τὴν μεγίστην. ὡς ἐκεῖνον ἀθλιώτατον ἐγὼ κρίνω δικαίως, ὃς ἐν μὲν ταῖς συμΦοραῖς πλείστους ἔχει τοὺς ἐΦηδομένους· ἐν δὲ ταῖς εὐτυχίαις, οὐδένα τὸν συνηδόμενον. ὧ γὰρ πλεῖστοι μὲν καὶ ἄριστοι Φίλοι, δυσμενὴς δὲ ὅτις ἄρα ἐστὶ, καὶ πολλοὶ μὲν οἱ ἀγαπῶντες, πλείους δὲ οἱ ἐπαινοῦντες, ψέγων δὲ οὐδεὶς ὁ δυνάμενος, πῶς ὁ τοιοῦτος ἢ τελέως εὐδαίμων; ὁ γὰρ τοιοῦτος οὐκ ἦν[62]), πολλοὺς μὲν ἔχει τοὺς

60) *Φιλίας δὲ ἀεὶ* —] locum hunc leui opera sic corrigo: *Φιλίας δὲ δεῖ μὲν κ. τ. ὐ. σΦόδρα δὲ δεῖ καὶ* — margo Morell. dat *γρ. μισοῦσι.*

61) *εἰ*] malim *ἢ quae.*

62) quod si hanc sententiam *ὁ γὰρ τοιοῦτος οὐκ ἦν* — cum altera paulo post *καὶ διὰ τὸ εὐτυχεῖν* — confero, videor mihi rursus notas liturarum hic videre. posterior idem plane

συνηδομένες· ἀδένα δὲ ἐφηδόμενον. καὶ διὰ τὸ εὐτυχεῖν ἐφ' ἅπασι καὶ διὰ τὸ πολλὲς μὲν ἔχειν φίλες, μηδένα δὲ ἐχθρόν. εἰ δὲ ὀφθαλμοὶ καὶ γλῶττα, καὶ χεῖρες ἀνθρώπων τῷ παντὸς ἄξια, ἃ μόνον πρὸς τὸ ἥδεσθαι ζῶντας, ἀλλὰ δύνασθαι ζῆν [63]), τέτων ἐκ ἔλαττον, ἀλλὰ μᾶλλον [64]) φίλοι χρήσιμοι. διὰ μὲν γὰρ τῶν ὀφθαλμῶν μόλις ὁρᾶν ἔστι τὰ ἐμποδών· διά τε τῶν φίλων καὶ τὰ ἐπὶ γῆς πέρασι θεάσασθαι. καὶ διὰ μὲν ὤτων ἐκ ἄν τις ἀκέσαιτο ἢ τῶν σφόδρα ἐγγύθεν [65]). διά τε τῶν εὐνοέντων, ἀδενὸς τῶν ἀναγκαίων ὁποιοῦπότε ἀνήκοός ἐστι. καὶ τῇ μὲν γλώσσῃ, μόνοις τοῖς παρῦσι σημαίνῃ, καὶ ταῖς χερσὶν, εἰ καὶ σφόδρα εἴη κραταιὸς, ἐκ ἂν ἐργάσηται πλεῖον ἔργον, ἢ δύ' ἀνδρῶν· διά τε τῶν φίλων, δύναται καὶ πᾶσι διαλέγεσθαι, καὶ πάντων [66]) ἔργων ἐφικνεῖσθαι. οἱ γὰρ εὐνοῦντες πάντα ἐκείνῳ συμφέροντα καὶ λέγεσι καὶ δρῶσι. τὸ δὲ δὴ πάντων παραδοξότατον, ἕνα γὰρ ὄντα, ἐγχωρεῖ, ὅστις πολύφιλος, πολλὰ μὲν ἐν ταὐτῷ χρόνῳ

plane dicit superiori. Excerpta videtur haec disputatio ex auctoris aduersariis, vbi multae eaedem sententiae aliis atque aliis verbis et modis essent perscriptae.

63) f. ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ δύνασθαι ζῆν.

64) ἀλλὰ καὶ μᾶλλον.

65) διὰ μὲν – ἐγγύθεν] breuius hoc dictum pro latiori: ἐκ ἄν τις ἀκέσαιτο ἀδενὸς ἄλλε aut ἄλλων τινῶν. Saepe ἄλλος in re tali omittitur. v. Plutarch. opp. 612, 12. Max. Tyr. 377, 4. Diogen. Laërt. 253, 8. Philostrat. 180, 25. 621, 29. nolim tamen ideo adsueuerare, Dionem hic ita, vt hodie circumfertur, scriptum reliquisse, non, quod malim: ἐκ ἂν ἀκέσαιτο εἰ μὴ τῶν σφ. ἐγγ.

66) πάντων ἔργων ἐφικνεῖσθαι ita debet accipi, ac si dixisset ἐπὶ ἔργα πάντων ἀνθρώπων ἱκνεῖσθαι· consequi opera omnium hominum, h. e. laborando tantumdem perficere, atque omnes vna homines perficiant suo quisque labore.

νω πράττειν, περὶ πολλῶν δὲ ἅμα βουλεύεσθαι, περὶ πολλῶν δὲ ὁρᾶν, πολλὰ δὲ ἀκούειν, ἐν πολλοῖς δὲ ἅμα εἶναι τόποις, ὃ καὶ τοῖς θεοῖς χαλεπὸν, καὶ μηδαμοῦ μηδὲν ἔρημον ἀπολείπεσθαι τῆς ἐκείνου προνοίας. καὶ τοίνυν οὐχ ἧττον αἱ τῶν [67]) φίλων εὐπάθειαι, τὸν ἀγαθὸν πεφύκασιν εὐφραίνειν, τῆς αὐτοῦ τινος τέρψεως. πῶς γὰρ ὁ μακαριστὸν, ὅτῳ πάρεστι πολλοῖς μὲν σώμασιν ἡδόμενον εὐφραίνεσθαι, πολλοῖς δὲ διανοίαις φροντίζοντα βουλεύεσθαι, πολλαῖς δὲ ψυχαῖς εὐτυχοῦντα χαίρειν; εἰ δὲ δόξα τοῖς φιλοτίμοις περιττεύσασα, πολλάκις ἂν εὐδοξοίη τῶν φίλων ἐπαινουμένων. εἰ δὲ πλοῦτος πέφυκεν εὐφραίνειν τοὺς κτωμένους, πολλάκις ἂν εἴη πλούσιος ὁ τοῖς φίλοις μεταδιδοὺς τῶν παρόντων. καὶ τοίνυν ἡδὺ μὲν χαρίζεσθαι τοῖς ἐλευθέροις, ἀφθόνων ὄντων, ἡδὺ δὲ λαμβάνειν δῶρα, δικαίως λαμβάνοντα καὶ δι' ἀρετήν· ὁ τοίνυν τοῖς φίλοις χαριζόμενος, ἥδεται διδοὺς, ἅμα δὲ [68]) ὡς αὐτὸς κτώμενος. καὶ γὰρ δὴ παλαιός ἐστιν ὁ λόγος, ὁ κοινὰ ἀποφαίνων τὰ τῶν φίλων. ἐκεῖν ἀγαθῶν παρόντων τοῖς ἀγαθοῖς, οὐχ ἥκιστα ἂν εἴη ταῦτα κοινά. ἐν μὲν οὖν τοῖς ἄλλοις, ὁ πάντως ὑπερβάλλειν τοὺς ἰδιώτας, ὁ τοιοῦτος βασιλεὺς βούλεται, πολλαχοῦ δὲ καὶ ἔλαττον ἔχειν ἐκείνων [69]), οἷον σχολῆς, ξαθυμίας,

67) Veneta dat ἐχ ἧττον αὐτῶν, item codex regius, et Anglus. quare miror, mediam vocem ab edit. Morell. omissam, quae necessaria esset, viamque ad veram emendandi rationem monstraret, quae non latuit, neque interpreti Naogeorgo, neque Casaubono, neque Anglo, ἐχ ἧττον αἱ τῶν, *non minus amicorum bilaritates laetificant quemquam, quisquis is est, si bonus est, quam suae ipsius oblectationes.* Mor. dat ἐχ αὐτῶν. τινος paulo post reddidi, *quisquis is est.*

68) f. ἅμα δὲ καὶ, (scil. ἥδεται) ὡς αὐτὸς κτώμενος.

69) probo egregiam certamque Casauboni emendationem, in cuius communionem Anglus quoque venit, ἐκ ἔλαττον

ἀνέσεως· ἐν μόνῃ δὲ φιλίᾳ βέλτιον πλεονεκτεῖν. καὶ ἄλλο μὲν[70]) ἐᾶν ἡγεῖται ποιεῖν ἄτοπον, ἀλλὰ καὶ αἰσχύνεται, μᾶλλον μὲν ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἀγαπώμενος, ἢ[71]) τῶν γονέων, μᾶλλον δὲ ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων, ἢ[72]) τοὺς παῖδας ἀγαπῶσι, μᾶλλον δὲ ὑπὸ τῶν συνόντων, ἢ[73]) τοὺς ἐξ ἴσου συνόντας ἀγαπῶσι, μᾶλλον δὲ ὑπὸ τῶν ἀκραῖ μόνον ἀπεόντων[74]) ἀπ' ἀλλήλων, ἢ σφόδρα ἐγγὺς ὄντες ἀγαπῶσι· φιλοσυγγενέστατος δὲ ὢν, καὶ φιλοικειότατος, ἔσθ' ὅτοι καὶ μεῖζον ἀγαθὸν νενόμικεν τὴν φιλίαν τῆς συγγενείας. ἄνευ μὲν γὰρ συγγενείας, οἱ φίλοι χρή-

τον ἔχειν ἐκείνων. facile ἔχειν (quod Ven. et Mor. omittunt) potuit propter similitudinem proximi vocabuli ἐκείνων excidere; id quod Casaubonus iam admonuit.

70) καὶ ἄλλο μέν] malim καὶ ἐμόνον, *et non solum*. Anglus καὶ τοῦτο μέν.

71) margo Morell. dat ἢ οἱ γονεῖς. ἢ delendum. μᾶλλον — τῶν γονέων est idem atque ὑπὸ τῶν νεωτ. ἀγ. μᾶλλον, ἢ οἱ γονεῖς ἀγαπῶνται ὑπ' αὐτῶν.

72) ἢ] sic vir doctus in Veneta mea annotauerat. Ven. et Morell. dant οἱ. Possit etiam οἱ seruari, sed sic, vt ἢ οἱ *quam qui* exaretur, aut ἢ ὅσοι *quam quotquot*; vt sic decurrat totus locus: καὶ ἐμόνον ἀδὲν ἡγεῖται — — ἀγαπώμενος τῶν γονέων — πρεσβυτέρων ἢ ὅσοι τοὺς παῖδας — συνόντων ἢ ὅσοι τοὺς ἐξ ἴσου — ἀκρῶντων, ἢ ἀλλήλους οἱ σΦόδρα — *non solummodo se nil putat peccare, sed vel laetatur etiam et exsultat, si ametur a iunioribus magis, quam ab iis amantur parentes, si qui sunt eorum pii amantesque parentum; si ametur a senioribus magis, quam ab iis liberi amantur, quotquot eorum nempe liberos caritate amplectuntur; si maiori studio se familiares prosequantur, quam est studium id, quo amicus amicum sibi conditione locoque parem demeretur; denique si magis diligatur a longinquis, ad quos fama sui nominis solummodo permanarit, quam diligant sese mutuo, si qui proxime a sese absint sedibus et cognatione.*

73) ἢ] *quam*. Sic interpres et Anglus. Ven. et Mor. οἱ.

74) f. ἀκρώντων, ἢ ἀλλήλους οἱ σΦ. *quam inter se amant valde vicini.*

χρήσιμοι· ἄνευ δὲ Φιλίας, οὐδὲ οἱ σφόδρα ἐγγὺς
ὠφέλιμοι. τοσούτου δὲ ἀξίαν κρίνει τὴν Φιλίαν, ὥστε
μηδένα ἡγεῖται τῶν πώποτε ἠδικῆσθαι ὑπὸ Φίλου,
ἀλλὰ τοῦτο δὴ τῶν λεγομένων ἀδυνάτων 75) εἶναι,
ὥστε καὶ παθεῖν ὑπὸ Φίλου κακῶς, τῶν ἀδυνάτων
εἶναι κέκρικεν. ἅμα γάρ τις ἀδικῶν πεφεύξεται,
καὶ δῆλον πεποιήκεν, ὅτι ἐκ ἦν Φίλος. ὅσοι δὲ πε-
πόνθασι δεινὸν, ὑπ' ἐχθρῶν πεπόνθασι, λεγομένων
μὲν Φίλων, ἀγνοουμένων δὲ, ὅτι ἦσαν ἐχθροί. δεῖ 76)
ἂν καὶ μέμφεσθαι 77) τὴν αὐτῶν ἄγνοιαν, ἀλλὰ μὴ
ψέγειν τὸ τῆς Φιλίας ὄνομα. καίτοι πατέρα γε
ὄντα, ἐκ ἀδύνατον υἱὸν ἀδικῆσαι, καὶ παῖδα περὶ
τὰς γονέας ἐξαμαρτεῖν· ὁμοίως δὲ ἀδελφὰς ἀλλή-
λων κακόν τι ἀπολαῦσαι. ἅπας δὲ πάνυ 78) τὴν Φι-
λίαν ἱερὸν νενόμικεν, ὥστε καὶ τὰς θεὰς αὐτῶ παρ-
εῖται ποιεῖν Φίλας. ἐν ἅπασι μὲν ἂν τοῖς εἰρημέ-
νοις ἐστὶ συννοεῖν, ὅτι πάντα τἀναντία τοῖς τυράννοις
κακὰ πρόσεστιν, ὧν ἐμνήσθημεν ἀγαθῶν, ἐχ ἥκιστα
δὲ ἐν τῷ νῦν λεγομένῳ. πάντων γὰρ ἀποστατοῦντες
ἐστὶ Φιλίας τύραννος. οὐδὲ γὰρ δύναται ποιεῖσθαι
Φίλους. τοὺς μὲν γὰρ ὁμοίως αὐτῷ πονηροὺς ὄντας,
ὑφορᾶται· ὑπὸ δὲ τῶν ἐναντίων καὶ ἀγαθῶν, μι-
σεῖται. ὁ δὲ μισούμενος 79), ἐχθρὸς, καὶ τοῖς ἀδί-

 κοις,

75) ἀδυνάτων, quae vera est Casauboni emendatio, adscripserat etiam vir doctus Venetae meae, et expressit interpres latinus. ἀδύνατον Ven. et Morell.

76) δεῖ] bene, si sua ex persona Dio loquitur; sin autem aptum hoc est e κέκρικεν, necesse est, vt legatur δεῖν.

77) καὶ μέμφεσθαι] lego vno verbo καταμέμφεσθαι.

78) πάνυ cohaeret cum ἱερὸν.

79) f. ὁ δὲ μισούμενος ἐχθρός. ἐχθρὸς δὲ καὶ τοῖς δικαίοις καὶ τοῖς ἀδίκοις ὁ ἄδικος. *qui odio*, vel *exosus est*, *is idem inimicus est. Sed inimicus est iustis perinde iniustisque iniustus.* et iniustus est tyrannus. ergo ab omnibus odio et inimicitiis exagitatur, omnibus est exosus, ab omnibus pro hoste habetur.

ναις, ἔδικος. οἱ μὲν γὰρ δικαίως μισοῦσιν αὐτόν· οἱ δὲ τῶν αὐτῶν ἐπιθυμοῦντες, ἐπιβουλεύουσιν. ὥστε ὁ μὲν Πέρσης ἕνα τινὰ ἔσχεν, ὀφθαλμὸν βασιλέως λεγόμενον, καὶ τοῦτον ὑ σπουδαῖον ἄνθρωπον, ἀλλὰ ἐκ τῶν ἐπιτυχόντων, ἀγνοῶν, ὅτι τῷ ἀγαθῷ βασιλέως οἱ φίλοι πάντες εἰσὶν ὀφθαλμοί. φιλοίκειος δὲ καὶ φιλοσυγγενὴς, πῶς ἂν εἴη διαφερόντως; ὃς γε τοὺς οἰκείους καὶ τοὺς συγγενεῖς, μέρος νενόμικε τῆς αὐτοῦ ψυχῆς; καὶ προνοεῖ γε[80]) ὑ μόνον, ὅπως μετέχωσι τῆς λεγομένης εὐδαιμονίας, πολὺ δὲ μᾶλλον, ὅπως[81]) ἄξιοι δοκῶσι, κοινωνεῖν τῆς ἀρχῆς. καὶ τοῦτο ἐσπούδακεν ἐξαίπαντος, ὅπως μὴ διὰ τὴν συγγένειαν αὐτοὺς, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀρετὴν φαίνηται[82]) ἀρετιμῶν. καὶ τοὺς μὲν[83]) ἐγγίζοντας[84]) μάλιστα πάντων ἀγαπᾷ, καὶ φίλους ἀναγκαίους νενόμικεν. τοὺς μὲν γὰρ φίλους ἐξὶ διαλύσασθαι[85]) δυσχέρειάν τινα ἐν αὐτοῖς ἐνιδόντα· πρὸς δὲ τοὺς συγγενεῖς, ἐχ οἷόν τε διαλύσασθαι τὴν συγγένειαν, ἀλλ' ὁποῖοί ποτ' ἂν ὦσιν, ἀνάγκη τοῦτο ἀκούειν τὸ ὄνομα. γυναῖκα δὲ, ὑ κοίτης μόνον, ἢ ἀφροδισίων κοινωνὸν νενόμικε, βελτῆς δὲ καὶ ἔργων, καὶ τῷ ξύμπαντος βίῳ συνεργόν. μόνος δὲ τὴν εὐδαιμονίαν, ἐχ ἡδυπάθειαν νενόμικε, πολὺ δὲ μᾶλλον καλοκαγαθίαν· τὴν

80) προνοεῖ γε] malim aut προνοεῖται simpliciter, aut προνοεῖταί γε coniunctim.

81) ὅπως] *ut digni videantur participare imperium.* idem expressit in latinis interpres, et in marg. Venetae meae notauit vir doctus, et Morellus in codice regio reperit. Casauboni εἴπερ, quod et mihi venit in mentem, si praeferimus, necesse erit, vt κοινωνῶσι legatur. Ven. dat ὅπερ, et Mor. ἔπερ.

82) malim φαίνηται, et reperio nunc idem a viro docto in marg. Venetae meae annotatum.

83) μὲν] huic respondet δὲ versu 4 a fin.

84) ἐγγίζοντας] nouo modo dictum pro ἀγχιστεύοντας, vt 85. διαλύσασθαι, pro *a se dimittere, ablegare.*

τὴν δὲ ἀρετὴν, οὐκ ἀναγκην, ἀλλὰ βούλησιν· τὴν δὲ καρτερίαν, ἢ ταλαιπωρίαν, ἀλλ' ἀσφάλειαν. καὶ τὰς μὲν ἡδονὰς αὔξει τοῖς πόνοις, καὶ μείζους διὰ τοῦτο καρπᾶται· τὰς δὲ πόνους ἐπελαφρύνει τῷ ἔθει. ταῦτα δὲ ἡγεῖται συμφέροντα καὶ ἡδέα. ἐρᾷ γὰρ τῶν μὲν ἰδιωτῶν, εἰ μέλλοιεν ὑγιαίνειν καὶ παραμένειν[86]) εἰς γῆρας, ἅπτεσθαι ἀργῶν καὶ ἀπόνων τῷ σώματι τροφὴν προσφέροντας· ἀλλὰ τοὺς μὲν, τέχνας ἐργαζομένους, ἐνίας δ' αὐτῶν καὶ πολὺν ἔχουσας πάμπονον, καὶ τοὺς μὲν χαλκέας[87]), τοὺς δὲ ναυπηγοὺς, τοὺς δὲ οἰκοδόμους. ὅσοι δὲ κέκτηνται γῆν, διαπονοῦντας πρότερον[88]) τὰ περὶ γεωργίαν· ὅσοι δὲ ἐν ἄστει διάγουσι, τῶν κατὰ πόλιν τι πράττοντας. τῶν τε σχολὴν ἀγόντων τοὺς γυμνασίοις μεσαὶ, καὶ τοὺς παλαίστρας[89]), καὶ τοὺς μὲν τρέχοντας ἐν τοῖς δρόμοις, τοὺς δὲ αὖ παλαίοντας, τοὺς δὲ ἄλλο τι περὶ τὴν ἀγωνίαν[90]), οὐκ ὄντας ἀθλητάς. ἁπλῶς δὲ εἰπεῖν, ἑκάστων[91]) τῶν μὴ σφόδρα ἀνοήτων, καὶ

86) παραμένειν pro *permanere*, *perdurare*. veteres dixissent διαγίγνεσθαι.

87) aut post χαλκέας, aut post ναυπηγοὺς, aut post οἰκοδόμους denique deest ὄντας; aut alias haec tria substantiva cum participiis sunt permutanda, vt sit χαλκεύοντας, ναυπηγοῦντας, οἰκοδομοῦντας.

88) πρότερον] f. προθύμως, vel tale quid.

89) recte Casaubonus emendat καὶ τοὺς παλαίστρας, scil. ἐρᾷ. Ven. et Mor. dant καὶ παλαίστρας.

90) f. τοὺς δὲ ἄλλο τι ἀσκοῦντας τῶν περὶ τὴν ἀγωνίαν.

91) locum hunc Casaubonus ait grauius affectum esse, quam vt repentina opera possit a se restitui. Quae olim ad hunc locum attuli, cum ipsemet nunc improbem, referre nil iuuat, neque expedit. Sed ponam viri docti e marg. Venetae meae annotationem, tametsi non magis ei calculum meum tribuo. Primum ἕκαστον correxerat pro ἑκάστων; deinde adscripserat haec latina: Vnumquemque, qui non valde sit fatuus, et cibos et lauacra, et labores et omnes exercitationes eo referre, vt bene valeat

καὶ σιτίων, καὶ λουτρῶν, καὶ ὑγιεινῶν, καὶ πάντων ὁ ἄρχων ἁπάντων τούτων διαφέροι, τῷ μὴ μάτην πονεῖν, μηδὲ τὸ σῶμα μόνον αὔξειν, ἀλλ' ἕνεκα πράξεων· ἢ γὰρ ἦλθε[92]) πρός τι τῶν δεομένων προνοίας, ἢ ἔφθασεν ὅπου δεῖ τάχους, ἢ κατήνυσέ τι τῶν οὐ ῥᾳδίων ἀνυσθῆναι, ἢ στρατιὰν ἐξέταζεν[93]), ἢ χώραν ἡμέρωσεν, ἢ πόλιν ᾤκισεν, ἢ ποταμοὺς ἔζευξεν, ἢ γῆν ὁδωτὴν ἐποίησεν. καὶ οὐχ οὗτος δ' ἡγεῖται μακάριον[94]), ὅτι ἔξεστι κεκτῆσθαι καλλίστους μὲν ἵππους, κάλλιστα δὲ ὅπλα, καλλίστην δὲ ἐσθῆτα, καὶ τἄλλα ὁμοίως· ἀλλ' ὅτι φίλους τοὺς καλλίστους. καὶ πολύ γε αἴσχιον φιλίας ἐνδεέστερον ἔχειν τῶν ἰδιωτῶν, ἢ τούτων τινός. ᾧ γὰρ ἐξ ἁπάντων ἀνθρώπων ἐκλέξασθαι τοὺς πιστοτάτους ὑπάρχει, καὶ σχεδὸν οὐδείς ἐστιν, ὃς οὐκ ἂν ἄσμενος ὑπακούσειεν αὐτῷ,

leat — quod deest in graeco contextu. Haec ille, quisquis fuit; quae conferens cum latinis Naogeorgi, videt aut ab ipso profecta esse, aut mutuo petita. Proferam nunc meam hoc de loco, quae nunc est, sententiam: videtur itaque, caeteris omnibus saluis et intactis relictis, solummodo pro ἀνοήτων leg. esse ἀνονήτων et pro τούτων leg. τούτῳ; vnde haec exsistet sententia: *Paucis vt omnia complectar, quibusque in rebus, quae cum sint non admodum inutiles,* (e. c. *cibis* et *lauacris*) *tum prosint valetudini, hoc praestet rector omnium, vt* — ἑκάστων τούτῳ idem est ac si dixisset περὶ ἕκαστα τούτῳ vel ἐν ἑκάστοις τούτῳ διαφέροι, τῷ — illorum ἑκάστων alia sunt non plane inutilia, alia etiam valetudini conuenientia.

92) ἦλθε] scil. robori dans operam, et bono corporis habitui per exercitia gymnastica, et per alimenta conuenientia.

93) aut ἐξήταξεν, aut ἐξέταξεν, alterum ab ἐξετάζω, alterum ab ἐκτάττω.

94) οὐχ οὗτος δ' ἡγεῖται μακάριος dat Veneta, non μακάριον. videtur in illo superuacaneo δ' latere εἶναι, et in οὗτος, οὕτως; quod hic significabit, *ideo, propterea. non ideo sibi videtur beatus.*

αὐτῷ, βελομένῳ χρῆσθαι, πῶς ἐ καταγέλασον τὸ μὴ χρῆσθαι τοῖς σπεδαιοτάτοις; οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ τῶν δυνασῶν τὲς ὁπωσδήποτε πλησίον γενο-
25. μένες, καὶ τὲς κολακεύειν ἐθέλοντας, τύτες μόνες ὁρῶσι, τὲς δὲ ἄλλες πάντας 95) ἀπελαύνυσι, καὶ τές γε βελτίσες ἔτι μᾶλλον. ὁ δὲ ἐξ ἁπάντων ποιῆται τὴν ἐκλογὴν, ἄτοπον ἡγέμενος Μυσῶν 96)
30. μὲν ἵππες μεταπέμπεσθαι, ὅτι βελτίες εἰσὶ τῶν Θεσσαλῶν, καὶ κύνας Ἰνδικὰς, ἀνθρώποις δὲ μόνοις χρῆσθαι τοῖς ἐγγύς. πάντα γὰρ ὑπάρχει τύτῳ, δι' ὧν ἐσι φιλίαν κτᾶσθαι 97). προσάγεται
35. γὰρ εἰς εὔνοιαν, τὲς μὲν φιλοτίμες, ἔπαινος· τὲς δὲ ἡγεμονικὲς, τῶν ἄλλων μεταλαμβάνειν 98)· τὲς δὲ αὖ πολεμικὲς, τὸ πρόττειν τὶ τῶν πολεμικῶν· τὲς δὲ ἐπιμελεῖς, πράγματα διοικεῖν· τὲς γε μὴν
40. φιλοσόργες, ἡ συνήθεια. τίς ἂν δύνατο μᾶλλον ἄρχοντας ἀποδεικνύειν; τίς δὲ πλεόνων δεῖται τῶν ἐπιμελεμένων; τίς δὲ κύριος πλειόνων 99) μεταδιδόναι πραγμάτων; τίνι δὲ ἔξεσιν ἑτέρῳ πιςεύειν τὰ πρὸς
45. πόλεμον; αἱ παρὰ τίνος δὲ τιμαὶ φανερώτεραι; ἢ παρὰ τίνι δὲ εὐδοξοτέρα τραπέζα; εἰ δὲ ὠνητὸν ὑ-

πάρ-

95) τύτες μόνες — πάντας] haec verba desunt Venetae, et Morellus auctorem edere insuper habuit, a quo ista accepta Dioni dedit.

96) μυσῶν] nescio rursus, qua auctoritate hoc nitatur. In Veneta est νησῶν; item in regio codice, teste Morello; unde recte fiat ἰκνυσῶν aut νισῶν vel νισσῶν, e *Nysis arcessere*. eodem Casaubonus quoque et Morellus inclinarunt.

97) Veneta dat: δι' ὧν ἐπὶ φιλίᾳ κτητὴν. unde effici poterat: δι' ὧν ἐσι φιλία κτητή.

98) margo Morell. dat τὸ ἄρχειν μετ. prope a vero. ipsum tamen verum est τὸ ἀρχῶν μ. *honores capessere*; et sic quoque vir doctus in Veneta mea correxit; accessit item interpres ad hanc sententiam.

99) μειζόνων margo Morell.

πάρχει Φιλία, τίς εὐπορώτερος χρημάτων; ὥστε μηδένα ἔχειν τὸν ἀντιποιησόμενον [100]). ἐπεὶ δὲ δεῖ [1]) ἄνθρωπον ὄντα φύσει, τῶν ἐν τῷ βίῳ διαφερόντων [2]), καί τέτον [3]) τῶν ἄλλων τι ὥσπερ παραμύθιον ἔχειν. (ὅθεν [4]) δὴ πολλὰ πολλοῖς προσέπεσε νοσήματα ἀγεννῆ καὶ λυμαινόμενα τὰς ψυχάς, ἔτι δὲ καθαιρεῖνται τὰ ἀξιώματα τῆς Βασιλείας. ὁ μὲν ὑπὸ [5]) ᾠδῆς ἁλὰς, μινυρίζων διετέλει, καὶ θρηνῶν ἐν τοῖς θεάτροις, ἀμελήσας δὴ [6]) τῆς αὐτῷ Βασιλείας, τὰς παλαιὰς ὑποκρινόμενος ἠγάπα βασιλέας· ὁ δὲ αὐλήσεως ἐρασὴς ἐγένετο.) ὁ δὲ ἀγαθὸς βασιλεὺς, τῶν μέντοι τέτων [7]) οὐδέποτε ἀκροᾶται συνεχῶς [8])· κάλλιστον δὲ εὕρημα ἠγήσατο κυνηγεσίαν, καὶ τέτῳ μάλιστα χαίρει· δι' ἣ τὸ μὲν σῶμα γίνεται ῥωμαλεώτερον· ἡ ψυχὴ δὲ ἀνδρειοτέρα, τὰ πολεμικὰ δὲ ἅπαντα ἀσκεῖται. καὶ γὰρ ἱππεῦσαι καὶ δραμεῖν ἀναγκαῖον, καὶ ὑφίστασθαι πολλὰ τῶν ἀλκίμων θηρίων, καὶ καῦμα ἀνέχεσθαι, καὶ ψύχος ὑπομένειν, πολλάκις δὲ καὶ λιμὸν καὶ δί-

ψος

100) ἀντιποιησόμενον non improbo; fert sententia et linguae ratio. conueniebat tamen magis ἀντωνησόμενον. *contra licentem.*

1) ἐπεὶ δὲ δεῖ —] apodosis est in verbis ὁ δὲ ἀγαθὸς βασιλεὺς.

2) τῶν ἐν τῷ βίῳ διαφερόντων cohaeret cum τι. *aliquid eorum, quae in vita humana eximia et excellentia habentur.*

3) post τέτον deest χωρὶς vel ἐξαίρετον vel tale quid. *privum et peculiare sibi, quod alii non participent*, cuius vsus aliis sit negatus.

4) verba ὅθεν δὴ vsque ad ἐγένετο parenthesi sunt includenda; sunt enim breuis excursio, et confirmatio atque illustratio sententiae modo propositae.

5) f. ὁ μὲν γὰρ ὑπὸ.

6) δὴ] l. δέ.

7) μέντοι τέτων] lege μὲν τοιέτων.

8) f. οὐδέποτε ἀκροᾶται· ἢ ὅπως συνεχῶς. *nunquam audis, nedum vt iugiter audias.*

ψεις πειρασθῆναι. διά τε τὴν θήραν 9) ἐπιθυμίας ἐθίζοντα καρτερεῖν μεθ' ἡδονῆς. ἐ μέντοι τήν γε Περσικὴν θήραν. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ παραδείσοις περι-
35. λαβόντες, ὁπότε ἐπιθυμήσειαν, ὥσπερ ἐν εἱρκτῇ, τὰ θηρία ἔκτειναν, ὡς μήτε ζητοῦντας 10) πονεῖν, μήτε αὖ κινδυνεύοντας, εἴτε ἀσθενῆ καὶ δεδιωμένα. ὁμοίως δὲ ἀφῃροῦντο τὴν ἐπὶ τῷ εὑρεῖν χα-
35. ρὰν, καὶ τὴν ἐπὶ τῷ φθάσαι σπουδὴν, καὶ τὴν ἐπὶ τῷ συμβῆναι ἀγωνίαν. ὅμοιον γὰρ ἐποίουν, ὥσπερ εἰ πολεμικοὶ 11) φάσκοντες εἶναι, ἀφέντες τὸ τοῖς πολε-

9) θήραν abeſt a codice regio et Veneta, et pro ἐπιθυμίας vir doctus adſcripſerat ἐπιθυμίαν. Morellus mauult τὴν θήρας ἐπιθυμίαν, quod interpres reddidit, niſi ſi Morellus interpretationem latinam ad mentem ſuam refinxit; de quo mihi non conſtat, qui primigenia Naogeorgianae interpretationis editione caream. Cum Morellus auctorem vocabuli θήρας reticuerit, incertum eſt, vtrum e codice manuſcripto, an ex eius ingenio ſit profecta. Quorum ſi poſterius ſit, repudiemus intruſum vocabulum et ſpurium ilico, et adoptemus ἐπιθυμίαν; et emerget praeclara ſententia: et propter ardens ſtudium neceſſe eſt. vt toleret [illas moleſtias] libenter, eo, quod illis ſeſe aſſuefaciat. In ἐθίζοντα ſubauditur ἑαυτόν. Quod ſi autem θήραν probum eſt, id quod inſequens θήραν ſuadere videtur, erit ſic diſtinguendum: διά τε τὴν θήραν, ἐπιθυμίας [vel potius τὰς ἐπιθ.] ἐθίζοντα, καρτερεῖν. neceſſe erit tolerare lubenter et ferre deſiderium rerum neceſſariarum et cupitarum, propter venationem, quae iſtas excludat; aſſuefaciendo cupiditates naturales ad tolerantiam deſideriorum huiusmodi.

10) cur Caſaubonus accuſatiuos ζητοῦντας et κινδυνεύοντας nominatiuis mutatum eat, cauſae nil video. ὡς h. l. eſt pro ὥστε. Sed poſt κινδυνεύοντας deeſt infinitiuus aliquis, e. c. ἐπιδείκνυσθαι. *quo fit, vt neque in quaerendis animalibus laborent, neque in periculis capitis adeundis ſuam virtutem oſtentent.*

11) Caſaubonus recte emendat ὥσπερ εἰ πολεμικοί; quod cum res ipſa flagitat, tum Veneta ſatis confirmat, in qua ſic legitur: ὁμοίως ἐποίει ὥσπερ οἱ πολεμικοί. qua

in

πολεμίοις μάχεσθαι, τοὺς αἰχμαλώτους οἴκοι λαβόντες ἔκτειναν.

in lectione quis est qui veri vestigia non cernat? qui non videat, tarditatem typothetae diligentiam correctoris irritam fecisse. ουν ex ὅμοιον transfer ad ἐποίουν, et ει ex ἐποίει ad οἱ. Morell. omittit εἰ. Eadem Veneta dat hoc elogium in fine disputationis: ἐγγὺς παραινετικοῦ ἐςιν, ὁποῖον εἶναι δεῖ τὸν βασιλέα. testatur Morellus principio suarum ad hanc disputationem annotationum, hoc idem elogium in codice regio a librario ad finem esse reiectum.

ΠΕΡΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

Φασί ποτε Ἀλέξανδρον Διογένει συμβαλεῖν, οὐ πάνυ τι σχολάζοντα, πολλὴν ἄγοντι σχολήν. ἦν γὰρ ὁ μὲν βασιλεὺς Μακεδόνων τε καὶ ἄλλων πολλῶν· ὁ δὲ φυγὰς ἐκ Σινώπης. ταῦτα δὲ λέγουσι καὶ γράφουσι πολλοὶ, τὸν Ἀλέξανδρον[1]) οὐχ ἧττον θαυμάζοντες, ἢ ἐπαινοῦντες, ὅτι τοσούτων ἄρχων, καὶ τῶν τότε μέγιςον δυνάμενος, οὐχ ὑπερεώρα πένητος ἀνθρώπου συνουσίαν, νοῦν ἔχοντος καὶ δυναμένου καρτερεῖν. οἱ γὰρ ἄνθρωποι χαίρουσι φύσει πάν-

1) τὸν Ἀλέξανδρον —] exit sententia, tolerabilis illa quidem, et ferenda, si ista sic ab auctore sunt profecta. Sed vix credo illum tam ieiune scripsisse. videtur enimvero sic dedisse: τῶν ἀλεξάνδρου οὐχ ἥκιςα θαυμάζοντες, ὅτι — omisso illo ἢ ἐπαινοῦντες, quod Scholium esse cum res ipsa, tum vocabulum ἢ prodit. v. ad p. 539, 18. ed. Morell. vt sententia haec sit: *Caeterarum Alexandri laudum hanc non minima prosequentes admiratione*, [seu *praedicatione*, vt scholiastes recte exposuit] *quod* —

πάντες τιμωμένην ὁρῶντες φρένησιν ὑπὸ τῆς μεγίστης ἐξουσίας τε καὶ δυνάμεως. ὥστε εἰ μόνον τἀληθῆ διηγοῖντο περὶ τῶν τοιούτων, αὐλοὶ καὶ αὐτοὶ πλάττεσιν ὑπερβαλλόντως[2]). προσέτι καὶ τἄλλα ἀφαιρούμενοι τῶν φρονίμων, οἷον χρήματα καὶ τιμάς, καὶ τὴν τοῦ σώματος σύνεσιν· ὅπως διὰ μόνην δόξωσι τιμᾶσθαι τὴν ξύνεσιν. ὡς δὲ εἰκὸς ἐκείνοις γενέσθαι τὴν ξυνουσίαν ἐκείνην, εἴποιμ' ἄν, ἐπειδὴ καὶ τυγχάνομεν σχολὴν ἄγοντες ἀπὸ τῶν ἄλλων πραγμάτων. ἦν μὲν γάρ, ὡς φασιν, ὁ Ἀλέξανδρος ἀνθρώπων φιλοτιμότατος, καὶ μάλιστα δόξης ἐρασής[3]), καὶ τοῦ καταλιπεῖν ὡς μέγιστον αὑτοῦ ὄνομα, ἐν πᾶσιν Ἕλλησι καὶ βαρβάροις, καὶ ἐπεθύμησε τιμᾶσθαι σχεδὸν, οὐχ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων μόνον παντοχῆ[4]), ἀλλ' εἴ πως δυνατὸν ἦν, ὑπό γε[5]) τῶν ὀρνίθων καὶ τῶν ἐν τοῖς ὄρεσι θηρίων. τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἁπάντων κατεφρόνει, καὶ ἠδέως ἂν ἔτο ἀξιόμαχον αὑτῷ περὶ τοῦτο τοῦ πράγματος· εἴτε τὸν Πέρσην, εἴτε τὸν Σκύθην, εἴτε τὸν Ἰνδόν, εἴτε ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἠδέως ἄνδρα, εἴτε πόλιν[6]). ᾠοθάνετο γάρ, ὅτι μικρῷ[7]) διεφθαρμένοι πάντες εἰσὶ τὰς ψυχὰς, ὑπὸ τρυφῆς καὶ ἀργίας, καὶ τοῦτο κερδαίνειν, καὶ ἡδο-

2) ὑπερβαλλόντως] non plane damno, vſus tamen poſtulat ὑπερβάλλοντες. deinde aut καὶ προσέτι leg. eſt, aut προσέτι δὲ καὶ — aut ſic denique diſtinguendum: πλάττεσιν, ὑπερβάλλοντες προσέτι, καὶ τἄλλα — Sed praeferam alterutram priorum duarum rationum.

3) ἐξεταϛὴς lectio vitioſa in marg. Morell. annotata, eſt in Veneta.

4) μόνον τῶν παντεχῆ.

5) ὑπό γε] l. ὑπό τε. conf. p. 14, 9. edit. Mor.

6) f. ἠδέναι, ἔτ' ἄνδρα, ἔτε πόλιν.

7) μικρῷ cohaeret cum πάντες. μικρῷ πάντες eſt idem atque μικρῷ δεῖν πάντες, aut παρὰ μικρὸν πάντες. *paene omnes, vt parum abſit* — et ſic quoque interpres.

ἡδονῆς[8]) ἥττονες. περὶ δὲ τῦ Διογένες πυνθανόμενος, τῶν τε λόγων ὃς ἔλεγε, καὶ τῶν ἔργων ὧν ἔπραξε, καὶ ὅπως διήνεγκε τὴν φυγήν, ἐνίοτε μὲν κατεφρόνει τῆς πενίας τἀνδρὸς καὶ τῆς εὐτελείας, ἅτε νέος ὢν, καὶ τραφεὶς ἐν βασιλικῷ τύφῳ· πολλάκις δὲ ἐθαύμαζε καὶ ἐζηλοτύπει τῆς τε ἀνδρείας τῦτον, καὶ τῆς καρτερίας, καὶ μάλιστα τῆς δόξης· ὅτι τοιῦτος ὢν πᾶσι τοῖς Ἕλλησι γιγνώσκοιτο καὶ θαυμάζοιτο, καὶ ὐδεὶς ἐδύνατο τῶν ἄλλων οἷος ἐκεῖνος γενέσθαι τῇ φιλοτιμίᾳ. καὶ ὅτι αὐτῷ μὲν ἔδει τῆς Μακεδόνων φάλαγγος, καὶ τῦ Θετταλῶν ἱππικῦ, καὶ Θρακῶν καὶ Παιόνων, καὶ ἄλλων πολλῶν, εἰ μέλλοι βαδίζειν ὅποι βέλοιτο, καὶ τυγχάνειν ὧν ἐπιθυμεῖ[9])· ὁ δὲ μόνος ἀπῆει πάνυ ἀσφαλῶς ἐ μόνον ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ νυκτὸς, ἔνθα αὐτῷ ἐδόκει. καὶ ὅτι αὐτὸς μὲν χρυσίε καὶ ἀργυρίε παμπόλλε ἐδεῖτο, ὥστε ἐπιτελέσαι τὶ ὧν ἐβέλετο. ἔτι δὲ εἰ μέλλοι πειθομένες ἕξειν Μακεδόνας, καὶ τὲς ἄλλες Ἕλληνας θεραπευτέον αὐτῷ, τές τε ἄρχοντας καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον, λόγοις τε καὶ δώροις πολλάκις· ὁ δὲ ὐδένα ἀνθρώπων ὑπῄει θωπεύων, ἀλλὰ ταὐληθῆ πρὸς ἅπαντας λέγων· καὶ ὐδεμίαν δραχμὴν κεκτημένος, ὡς ἐβέλετο ἔπραττε· καὶ τῶν προκειμένων ὐδενὸς ἀπετύγχανε· καὶ τὸν βίον ἔζη μόνος, ὃν ἡγεῖτο ἄριστον καὶ ὐδαιμονέστατον· καὶ ἐκ ὧν ἠλάζατο τὴν ἐκείνε βασιλείαν, ὐδὲ τὸν τῶν Περσῶν τε καὶ Μήδων πλῦτον ἀντὶ τῆς ἑαυτῦ πενίας. διὰ ταῦτα δὴ δακνόμενος, εἴ τις αὐτῦ διοίσει[10]), ῥᾳδίως ἔτως καὶ ἀπραγμόνως ζῶν, καὶ προσέτι ἐχ ἧττον ἐνο-

8) καὶ τῆς ἡδονῆς.

9) ἐπιθυμεῖ] cum praecesserit βέλοιτο, melius conueniat ἐπιθυμοῖ, vel attice ἐπιθυμείη. possit quoque ἐβέλετο et ἐπεθύμει legi.

10) εἴ τις αὐτῦ διοίσει] se a quoquam superari.

ὀνομαςὸς ἔσοιτο. τυχὸν δέ τις [11]) καὶ ὠφεληθήσεσθαι νομίζων ἀπὸ τῆς συνουσίας τοῦνδρὸς, πάλαι μὲν ἐπεθύμει θεάσασθαι τὸν ἄνδρα, καὶ συγγενέσθαι αὐτῷ. ἐπεὶ δὲ ἦκεν εἰς Κόρινθον, καὶ τὰς τε πρεσβείας ἀπεδέξατο [12]) τὰς παρὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ τἄλλα τὰ τῶν ξυμμάχων διώκησεν, ἔφη τοῖς περὶ αὐτὸν, ὅτι σχολάσαι τι βέλοιτο, καὶ ᾧχετο ἐκ ἐπὶ θύρας τῦ Διογένυς· ὁ γὰρ ἦσαν αὐτῷ θύραι, ἔτε μείζυς ἔτε ἐλάττυς, ἔτε οἶκος ἴδιος, ἀδὲ ἑσία, καθάπερ τοῖς μακαρίοις· ἀλλὰ οἴκοις μὲν ἐχρῆτο ταῖς πόλεσι, καὶ ἐνταῦθα διέτριβεν ἐν τοῖς κοινοῖς τε καὶ ἱεροῖς, ἅπερ ἱδρύονται τοῖς θεοῖς. ἑσίαν δὲ ἐνόμιζε τὴν γῆν ἅπασαν, ἥπερ ἐςὶ κοινὴ τῶν ἀνθρώπων ἑσία καὶ τροφός. καὶ τότε ἐτύγχανεν ἐν τῷ Κρανίῳ διατρίβων μόνος. ἀδὲ γὰρ μαθητάς τινας, ἀδὲ τοιῦτον περὶ αὐτὸν ὄχλον εἶχεν, ὥσπερ οἱ σοφισαὶ καὶ αὐληταὶ, καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν χορῶν. προσῆλθεν ὧν αὐτῷ καθημένῳ, καὶ ἠσπάσατο. καὶ ὃς ἀνέβλεψε πρὸς αὐτὸν γοργὸν, ὥσπερ οἱ λέοντες, καὶ ἐκέλευσεν ἀποσῆναι σμικρόν. ἐτύγχανε γὰρ ἀλεαινόμενος πρὸς τὸν ἥλιον. ὁ ὧν Ἀλέξανδρος, εὐθὺς ἠγάσθη τὸ ἀνδρὸς τὸ θάρσος, καὶ τὴν ἡσυχίαν, ὅτι ὁ κατεπλάγη ἐπισάντος αὐτῷ [13]). καὶ γάρ πως πεφύκασιν οἱ μὲν θαῤῥαλέοι τοὺς θαῤῥαλέους φιλεῖν, οἱ δὲ δειλοὶ, τοὺς μὲν ὑφορῶνται καὶ μισοῦσιν ὡς ἐχθρούς, τοὺς δὲ ἀγεννεῖς προσίενται καὶ ἀγαπῶσιν. ὅθεν τοῖς μὲν ἀληθεια καὶ παῤῥησία πάντων ἐςὶν ἥδιςον· τοῖς δὲ κολακεία καὶ τὸ ψεῦδος. καὶ ἀκούσιν ἡδέως, οἱ μὲν τῶν πρὸς χάριν ὁμιλούντων· οἱ δὲ τῶν πρὸς ἀλήθειαν. ὁ ὧν Διογένης ὀλίγον ἐπισχὼν, ἤρετο αὐτὸν, ὅσις εἴη, καὶ τί βελό-

 μενος

11) τις] recte dat Veneta τι. *quicquam* aliqua in re.
12) ἀπεδέξατο] a se auditas cum responsis dimisisset.
13) αὐτῷ margo Morell.

μενος ἦκοι πρὸς αὐτὸν, ἢ, ἔφη, τῶν ἐμῶν τί λη-
ψόμενος; ἢ γαρ, ἔφη, χρήματά ἐστί σοι, καὶ ἔχοις ὅ-
τῳ ἂν μεταδώης; πολλά γε, εἶπε, καὶ πολλῶ ἄξια, ὧν
σὺ οὐκ οἶδα εἴ ποτε δυνήσῃ μεταλαβεῖν. ἐ μέντοι
ἄορας, οὐδὲ λέβητας, οὐδὲ κρατῆρας, οὐδὲ κλίνας
καὶ τραπέζας τυγχάνω κεκτημένος, ὡς τινές φασι
κεκτῆσθαι Δαρεῖον ἐν Πέρσαις. τί δὲ, ἔφη, σὺ οὐκ
οἶδας Ἀλέξανδρον τὸν βασιλέα; τόγε ὄνομα, ἔφη,
ἀκήκοα πολλῶν λεγόντων, ὡς κομιῶν πετωμένων [14]·
αὐτὸν δὲ ἐ γινώσκω· ἐ γαρ εἰμι ἔμπειρος αὐτῆ τῆς
διανοίας. ἀλλὰ νῦν, ἔφη, ὄψει καὶ τὴν διάνοιαν.
ἥκω γαρ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, ἐμαυτόν γε [15]) παρέξων σοι
καταμαθεῖν, καί σε ὀψόμενος. ἀλλὰ χαλεπῶς,
ἔφη, με ἂν ἴδῃς σὺ, ὥσπερ [16]) τὸ φῶς, οἱ τὰ ὄμ-
ματα [17]) ἀσθενεῖς. τόδε δέ μοι [18]) εἰπέ· σὺ ἐκεῖνος
εἶ Ἀλέξανδρος, ὃν λέγουσιν ὑποβολιμαῖον; καὶ ὃς ἀ-
κούσας, ἠρυθρίασε μὲν καὶ ὠργίσθη· κατέσχε δὲ
ἑαυτόν. μετενόει δὲ, ὅτι εἰς λόγους ἠξίωσεν ἐλθεῖν
ἀνδρὶ σκαιῷ τε καὶ ἀλαζόνι, ὡς αὐτὸς [19]) ἐνόμιζεν.
ὁ δὲ Διογένης καταμαθὼν αὐτὸν τεταραγμένον, ἐ-
βεβλήθη μεταβαλεῖν αὐτῆ τὴν ψυχήν, ὥσπερ οἱ
παῖδες τοῖς ἀσταγάλοις [20]). εἰπόντος δὲ αὐτῆ,
πόθεν δέ σοι ἐπῆλθεν ἡμᾶς ὑποβολιμαίους εἰπεῖν;
ὁπόθεν, ἔφη, καὶ τὴν μητέρα σε ἀκήκοα ταῦτα περὶ σῆ
λέγειν.

14) πετωμένων] sic etiam Veneta. Sed l. πετομένων. non enim πετῶμαι, sed πέτομαι vsurpatur.

15) ἐμαυτόν γε] l. ἐμαυτόν τε.

16) ἴδῃς σύ, ὥσπερ] Veneta ἴδηροι ὥσπερ. forte voluit illa dare ἴδῃς, οἷωσπερ. sed vulgata a Morello bene habet.

17) οἱ τυφλῶττοντες margo Mor.

18) τόδε δέ μοι recte dat Veneta. τόδέ μοι Mor.

19) αὐτὸς] non male sic quidem, sed melius εὐθὺς. statim a principio congressus; paulo enim post detractus ipsi est ille error. v. p. 149. 5. sqq.

20) τοῖς ἀσταγάλοις] nisi fi quid deest, leg. est τὰς ἀσταγάλας.

λέγειν. ἢ οὐκ Ὀλυμπιάς ἐστιν ἡ εἰποῦσα, ὅτι οὐκ ἐκ Φιλίππου τυγχάνεις γεγονὼς, ἀλλ' ἐκ δρακόντος, ἢ Ἄμμωνος; ἢ οὐκ οἶδα ὅτε ποτὲ θεῶν, ἢ ἀνθρώπων, ἢ θηρίων; καὶ τοιοῦτος ὢν ὑποβολιμαῖος ἂν εἶης. ἐντεῦθεν ὁ Ἀλέξανδρος ἐμειδίασε, καὶ ἥσθη ὡς οὐδέποτε, καὶ ἔδοξεν αὐτῷ ὁ Διογένης οὐ μόνον οὐ σκαιὸς, ἀλλὰ καὶ δεξιώτατος ἁπάντων, καὶ μόνος εἰδὼς χαρίζεσθαι. τί οὖν, ἔφη, πότερον ἦν [21]) ἀληθὴς ἢ ψευδὴς εἶναι δοκεῖ ὁ λόγος, ἢ οὔκ; ἄδηλόν ἐστιν, ἔφη. ἄδηλον, ἔφη, ἐστίν; ἐὰν μὲν γὰρ ᾖς σώφρων καὶ ἀνδρεῖος καὶ τὴν τοῦ Διὸς ἐπισάμενος τέχνην τὴν βασιλικὴν, οὐδέν σε κωλύει τοῦ Διὸς εἶναι υἱόν· ἐπεὶ τοῦτό γε καὶ Ὁμηρόν φασι λέγειν, ὅτι πατήρ ἐστιν ὁ Ζεὺς, ὥσπερ τῶν θεῶν, καὶ τῶν ἀνδρῶν· ἀλλ' ὃ τῶν ἀνδραποδῶν, οὐδὲ τῶν φαύλων τε καὶ ἀγεννῶν οὐδενός· ἐὰν δὲ δειλὸς ᾖς καὶ τρυφερὸς καὶ ἀνελεύθερος, οὔτε σοι θεῶν, οὔτε ἀνθρώπων τῶν ἀγαθῶν [22]) προσήκει. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐν Θήβαις Σπαρτοῖς ποτε λεγομένοις [23]) σημεῖον λέγεται εἶναι τοῦ γένους, λόγχη τις, οἶμαι, ἐπὶ τῷ σώματος· ὅστις δὲ τοῦτο τὸ σημεῖον μὴ ἔχοι, οὐ δοκεῖ [24]) τῶν Σπαρτῶν εἶναι· τοῖς δὲ τοῦ Διὸς ἐκγόνοις οὐκ οἶδα σημεῖον εἶναι τῇ ψυχῇ; ἐξ ὧν φανεροὶ ἔσονται, τοῖς δυναμένοις χωρίζειν, εἴτε ἐξ ἐκείνου γεγονότες

21) ἦν] malim νῦν. *ecquid sibi nunc videtur haec fama vera an falsa esse? an non liquet?* ἢ οὐ πάνυ δῆλόν ἐστιν, ἔφη. Alexander puta. [scil. τὸ πρᾶγμα, vel τὸ ἀποφάσκειν περὶ τούτου] Cui respondet Diogenes: ἄδηλον, ἔφη, ἐστίν. *nondum liquet.* quo fit, vt neutram in partem pronunciare et famam hanc neque pro vera laudare, neque pro falsa damnare queam, sed ampliare necesse habeam.

22) f. ὅτε σοι θεῶν οὐδὲν, οὔτε ἀνθρώπων τῶν γ' ἀγαθῶν πρ.

23) λεγομένοις an γενομένοις sit praeferendum, haud constat.

24) aut οὐκ ἐδόκει leg. aut si praesens hic seruatur, necesse est, vt ποτε ante λεγομένοις deleatur.

εἰσὶν, εἴτε μή; πάνυ ἂν ἥσθη τούτῳ τῷ λόγῳ Ἀλέξανδρος· μετὰ δὲ τοῦτο ἤρετο αὐτὸν, πῶς ἂν, ἔφη, ἄριστα βασιλεύσω [25]); καὶ ὃς δεινὸν ὑποβλέψας, ἀλλ' οὐδὲ, ἔφη, ἐστὶ βασιλεύειν κακῶς, ἀ μᾶλλον, ἢ κακῶς ἀγαθὸν εἶναι. ὁ γὰρ βασιλεὺς ἀνθρώπων ἄριστον [26]) ἐστὶν, ἀνδρειότατος ὢν, καὶ δικαιότατος, καὶ φιλανθρωπότατος, καὶ ἀνίκητος ὑπὸ παντὸς πόνου, καὶ πάσης ἐπιθυμίας. ἢ σὺ οἴει τὸν ἀδύνατον [27]) ἡνιοχεῖν, ἡνίοχον τοῦτον εἶναι; ἢ τὸν ἄπειρον τοῦ κυβερνᾶν, κυβερνήτην; ἢ τὸν, ὃν ἐπιτάμενον ἰᾶσθαι, ἰατρόν; ἀλλ' ἂν πάντες [28]) φῶσιν Ἕλληνες καὶ βάρβαροι, καὶ πολλὰ διαθήματα καὶ σκῆπτρα καὶ τιάρας προσάψωσιν αὐτῷ, καθάπερ τὰ δέρια [29]) τοῖς ἐκτιθεμένοις παιδίοις, ἵνα μὴ ἀγνοῆται. καθάπερ ἔν γε ἔστι κυβερνᾶν μὴ κυβερνητικῶς [30]). οὕτως οὐδὲ βασιλεύειν μὴ βασιλικῶς. καὶ ὁ Ἀλέξανδρος φοβηθεὶς, μὴ ἄρα ἄπειρός εἰναφανῇ τῆς βασιλικῆς ἐπιστήμης, καὶ τίς, ἔφη, σοι δοκεῖ τὴν τέχνην ταύτην παραδιδόναι; ἢ ποῖ δεῖ πορευθέντα μαθεῖν;

25) βασιλεύσω] in marg. Mor. est lectio Venetae βασιλεύοι, quae si seruatur, necesse erit ἔφη del. aut possit βασιλεύοιμι legi. Praeterea notandum, non ἄριστα esse in Veneta, sed κάλλιστα. vtrum optes, nil interest, vtrique bene respondet βασιλεύειν κακῶς et κακῶς ἀγαθὸν εἶναι.

26) ἄριστον] vir doctus in Veneta mea ν cum ς mutauerat, non male ille quidem; bene tamen habet vulgata. ἄριστον *res optima*, *praestantissima*.

27) recte dat Veneta ἢ σὺ οἴει τὸν ἀδύνατον. Morell. ἢ — τὸ ἀδύν.

28) ἀλλ' ἂν πάντες] h. e. ἐὰν οἰήσει τοῦτο, ἀλλ' ἐὰν πάντες.

29) recte emendat Casaubonus δέρρια. possit quoque περιδέραια legi, eodem sensu.

30) f. κυβερνητικῷ et βασιλικῷ. quemadmodum nemo nauem bene scit gubernare, cui natura solertiam huius artis negarit, sic neque regnare nouit is, qui careat naturali solertia gubernandi homines.

μαθεῖν; ὁ δὲν Διογένης εἶπεν· ἀλλ' ἐπίσασαι αὐτὴν, εἶπερ ἀληθὴς ὁ τῆς Ὀλυμπιάδος λόγος, καὶ γέγονας ἐκ τοῦ Διός· ἐκεῖνος γάρ ἐστιν, ὁ τὴν ἐπιστήμην ταύτην πρῶτος καὶ μάλιστα ἔχων, καὶ οἷς ἐθέλει μεταδιδοὺς· οἷς δὲ ἂν μεταδῷ, πάντες ἴστε Διὸς παῖδες εἰσί τε καὶ λέγονται. ἢ σὺ οἴει τοὺς σοφιστὰς εἶναι τοὺς διδάσκοντας βασιλεύειν; ἀλλ' ἐκείνων μὲν οἱ πολλοὶ οὐχ ὅπως βασιλεύουσιν, ἀλλ' οὐδὲ ζῆν ἴασιν. ἐκ οἶσθα, ἔφη, ὅτι διττή ἐστι παιδεία; ἡ μὲν τις δαιμόνιος, ἡ δὲ ἀνθρωπίνη; ἡ μὲν ἐν θείᾳ μεγάλῃ, καὶ ἰσχυρᾷ, καὶ ῥᾳδίᾳ[31]· ἡ δὲ ἀνθρωπίνη, μικρᾷ, καὶ ἀσθενεῖ, καὶ πολλὰς ἔχουσα κινδύνους, καὶ ἀπάτην ἐκ ὀλίγην· ὅμως δὲ ἀναγκαίαν προσγενέσθαι ἐκείνῃ, εἰ ὀρθῶς γίγνοιτο[32]. καὶ καλοῦσιν οἱ πολλοὶ ταύτην μὲν παιδείαν, καθάπερ οἶμαι παιδείαν[33]), καὶ νομίζουσι τὸν πλεῖστα γράμματα εἰδότα, Περσικά τε καὶ Ἑλληνικὰ, καὶ τὰ Σύρων, καὶ τὰ Φοινίκων, καὶ πλείοις ἐντυγχάνοντα βιβλίοις, τοῦτον σοφώτατον, καὶ μάλιστα πεπαιδευμένον· πάλιν δὲ ὅταν ἐντύχωσι τῶν τοιούτων τισὶ μοχθηροῖς, καὶ δειλοῖς καὶ φιλαργύροις, ὀλίγου ἄξιον φασι τὸ πρᾶγμα, καὶ τὸν ἄνθρωπον· τὴν δὲ ἑτέραν, ἐνίοτε μὲν παιδείαν, ἐνίοτε δὲ ἀνδρείαν, καὶ μεγαλοφροσύνην. καὶ ἕτω δὴ δίχα παιδείας ἐκάλεσν οἱ πρότερον τὰς τῆς ἀγαθῆς παιδείας ἐπιτυγχάνοντας, καὶ τὰς ταὶς ψυχαὶς ἀν-

31) post ῥᾳδίᾳ videtur καὶ ἀσφαλεῖ deesse, vt respondeat alteri membro κινδύνους ἔχουσα καὶ ἀπάτην ἐκ ὀλίγην.

32) εἰ ὀρθῶς γίγνοιτο] scil. τὸ πρᾶγμα, vel τὸ δέον.

33) καθάπερ οἶμαι παιδείαν] negat Casaubonus se locum hunc expedire posse. Vir doctus in Veneta mea κυρίως *proprie* ad οἶμαι addebat; mihi videtur Dio pro postrema voce παιδιὰν scripsisse; *quasi* παιδιὰν *ludum puerilem.* Saepe haec duo vocabula errore librariorum inter se permutantur.

ἀρείων καὶ πεπαιδευμένος, ὡς Ἡρακλέα ἐκεῖναν. ἐκεῖν ὅστις ἂν ἐκείνην τὴν παιδείαν ἔχοι καλῶς πεφυκὼς, ῥᾳδίως καὶ τούτης γίνεται μέτοχος, ὀλίγα ἀκούσας, καὶ ὀλιγάκις, αὐτὰ τὰ μέγιστα καὶ κυριώτατα, καὶ μεμνήται καὶ φυλάττει ἐν τῇ ψυχῇ. καὶ ὁδεὶς ἂν αὐτὸν ἔτι τέτων ἀφέλοιτο [34]) ἔτε καιρὸς, ἔτε ἄνθρωπος, ἔτε σοφιστὴς, ἀλλ' εἰ μὴ ἂν πυρί τις ἐγκαύσας [35]) βέλομενος ἀλλὰ κἂν ἐμπρήσῃ τις τὸν ἄνθρωπον, ὥσπερ τὸν Ἡρακλέα φασὶν αὐτὸν ἐμπρῆσαι, μένει [36]) αὐτῷ τὰ δόγματα ἐν τῇ ψυχῇ. καθάπερ [37]), εἶμαι, τῶν κατακαιομένων κρεῶν τὰς ὀδόντας φασὶ διαμένειν, τᾶ ἄλλα σώματος δαπανηθέντος ὑπὸ τᾶ πυρός. ἃ γὰρ μαθεῖν, ἀλλ' ὑπομνησθῆναι δεῖται μόνον. ἔφεται εὐθὺς εἶδέ τε καὶ ἐγνώρισεν, ὡς ἂν ἐξ ἀρχῆς τὰ δόγματα ἔχων ταῦτα ἐν τῇ αὐτῇ διανοίᾳ· προσέτι δὲ, ἐὰν μὲν ἀνδρὶ περιπέσῃ, ὥσπερ ὁδὲν ἐπισαμένῳ, ῥᾳδίως ἐκεῖνος ὑπέδειξεν αὐτοῖ, καὶ μαθὼν εὐθὺς ἄπεισιν [38]) ἐὰν δὲ ἀγνοοῦντι καὶ ἀλαζόνι σοφιστῇ κατατρίψῃ [39]) περιάγων αὐτὸν, ὁτὲ μὲν πρὸς ἀνατολὰς, ὁτὲ

34) ἀδεὶς ἄν — ἀφέλοιτο] idem est atque ἀδεὶς ἂν αὐτᾶ ἔτι ταῦτα ἀφέλοιτο, quae est vulgaris dicendi ratio.

35) ἐγκαῦσαι hic non est *inurere*, vt picturae v. c. et notae inuruntur, sed idem quod συγκαῦσαι *comburere*; saepe ἐν in compositis vsurpatur pro σύν.

36) μένει.

37) agnosco in hac sententia, frigida, et Dione, et multo magis Diogene, indigna, ingenium sophisticum aetatis illius, quae Dionem tulit. multa huius sunt generis apud Plutarchum.

38) ἄπεισιν] scil. discipulus sapientiae a magistro. facile quidem, re ipsa monstrante, intelligitur hoc, malim tamen αὐτὸς addi, quo tanto clarius sit discrimen atque oppositio inter ἐκεῖνος et αὐτός.

39) κατατρίψῃ] malim κατατρίψει, scil. ille ineptus, vanus et glorioſus sophista conteret eum, suum discipulum, h. e. non solummodo morabitur eum, et vacuum vera

ὅτε δὲ πρὸς ὄνον, ὅτε δὲ πρὸς μεσημβρίαν ἔλκων, οὐδὲν αὐτὸς εἰδώς, ἀλλὰ εἰκάζων, καὶ πολὺ πρότερον αὐτὸς ὑπὸ τοιούτων ἀλαζόνων πεπλανημένος. ὥσπερ οἱ ἁμαθεῖς καὶ ἀκόλαστοι κύνες, ἐν τῇ θύρᾳ μηδὲν ζυνιέσας, μηδὲ γνωρίσασαι τὸ ἴχνος, ἐξαπεστῶσιν εἴδωλα τῇ φωνῇ καὶ τῷ σχήματι, ὡς [40]) εἰδυῖαί τε καὶ ἑρῶσαι [41]), καὶ ποδὶ συνέπονται τούτοις, οἱ ἀφρενέστατοι σχεδὸν, ταῖς μάτην φθεγγομέναις. τούτων οἱ [42]) μὲν ἄφθογγοι καὶ σιωπῶσαι, μόναι αὐταὶ [43]) ἐξαπεστῶσαι· οἱ δὲ προπετέστατοι καὶ ἀνοητότατοι μιμούμεναι τὰς πρώτας, θορυβῶσι, καὶ μιμῆνται [44]) ἄλλοι ἐξαπατᾶν. τοιοῦτον εὑρεῖν ὂν καὶ περὶ τὰς καλυμένους σοφιστὰς πολὺν ὄχλον ἐνίοτε συνεπόμενον ἀνθρώπων ἠλιθίων [45]). καὶ γνώσῃ, ὅτι οὐδὲν διαφέρει σοφιστὴς ἀνθρώπου [46]) συνέχει ἀκολάστῳ. καὶ ὃς ἀκούσας, ἐθαύμασε, κατὰ τί σοφιστὴν συνέχει προσέβαλεν, καὶ ἤρετο αὐτόν. ὅτι, εἶπε, τῶν συνέχων φασὶν οἱ ἀσελγίστατοι, ἄνδρες εἶναι καὶ ἐρᾶν τῶν γυναικῶν, καὶ συγκαθεύδουσιν αὐταῖς καὶ ἐνοχλῶσι [47]), γίγνεται δ' οὐδὲν πλέον, ἀφ' ὧν τοὺς τε νύκτας

vera doctrina relinquet, ſed etiam vires eius fruſtra conſumet in diſcendo res inutiles.

40) ὡς] in Veneta eſt οἱ. forte fuit in libris quibusdam οἷον, quod ad ſententiam idem eſt, atque ὡς.

41) ἑρῶσαι] ſic recte Veneta, ὠρῶσαι Morell.

42) τούτων αἱ] malim καὶ τούτων οἱ, aut τούτων δ' αἱ.

43) αὐταὶ] imo vero αὐταὶ ipſae ſolae.

44) loco μιμῆνται poſtulat ſententia φιλοτιμῆνται, contendunt et certant inter ſe, velut de re praeclara et gloriam afferente, quis alterum magis decipere poſſit.

45) recte dat Veneta ἠλιθίων, Morell. ἠλιθίου.

46) ἀνθρώπῳ] imo vero ἄνθρωπος.

47) ἐνοχλῶσι bene habere, recte admonuit Wolfius, Angli ineptum ἐνοχλοῦσι caſtigans, et auctores aliquot laudans, de incredibili eunuchorum ſalacia et mulieroſitate commemorantes.

ἀρείας καὶ πεπαιδευμένης, ὡς Ἡρακλέα ἐκεῖνον. ἐκεῖν ὅστις ἂν ἐκείνην τὴν παιδείαν ἔχει καλῶς πεφυκὼς, ῥᾳδίως καὶ τούτης γίνεται μέτοχος, ὀλίγας ἀκούσας, καὶ ὀλιγάκις, αὐτὰ τὰ μέγιστα καὶ κυριώτατα, καὶ μεμνήτας καὶ φυλάττων ἐν τῇ ψυχῇ. καὶ οὐδεὶς ἂν αὐτὸν ἔτι τέτων ἀφέλοιτο [34]) ἔτε καιρὸς, ἔτε ἄνθρωπος, ἔτε σοφιστὴς, ἀλλ' οὐδ' ἂν πυρί τις ἐγκαύσας [35]) βέλομενος ἀλλὰ καὶν ἐμπρήσῃ τις τὸν ἄνθρωπον, ὥσπερ τὸν Ἡρακλέα φασὶν αὐτὸν ἐμπρῆσαι, μένει [36]) αὐτῷ τὰ δέγματα ἐν τῇ ψυχῇ. καθάπερ [37]), εἶμαι, τῶν κατακαιομένων χειρῶν τὰς ὀδόντας φασὶ διαμένειν, τῷ ἄλλῳ σώματος διαφανηθέντος ὑπὸ τῆς πυρᾶς. ἃ γὰρ μαθεῖν, ἀλλ' ὑπομνησθῆναι δεῖται μόνον. ἔπειτα εὐθὺς εἰδέ τε καὶ ἐγνώρισεν, ὡς ἂν ἐξ ἀρχῆς τὰ δέγματα ἔχων ταῦτα ἐν τῇ αὐτῇ διανοίᾳ· προσέτι δὲ, ἐὰν μὲν ἀνδρὶ περιπέσῃ, ὥσπερ ὁδὸν ἐπισαμένῳ, ῥᾳδίως ἐκεῖνος ὑπέδειξεν αὐτῷ, καὶ μαθὼν εὐθὺς ἄπεσιν [38]) ἐὰν δὲ ἀγνοοῦντι καὶ ἀλαζόνι σοφιστῇ κατατρίψῃ [39]) περιάγων αὐτὸν, ὁτὲ μὲν πρὸς ἀνατολὰς, ὁτὲ

34) ἀδεὶς ἂν — ἀφέλοιτο] idem est atque ἀδεὶς ἂν αὐτῷ ἔτι ταῦτα ἀφέλοιτο, quae est vulgaris dicendi ratio.

35) ἐγκαῦσαι hic non est *inurere*, vt picturae v. c. et notae inuruntur, sed idem quod συγκαῦσαι *comburere*; saepe ἐν in compositis vsurpatur pro σύν.

36) μένει.

37) agnosco in hac sententia, frigida, et Dione, et multo magis Diogene, indigna, ingenium sophisticum aetatis illius, quae Dionem tulit. multa huius sunt generis apud Plutarchum.

38) ἄπεισιν] scil. discipulus sapientiae a magistro. facile quidem, re ipsa monstrante, intelligitur hoc, malim tamen αὐτὸς addi, quo tanto clarius sit discrimen atque oppositio inter ἐκεῖνος et αὐτός.

39) κατατρίψῃ] malim κατατρίψει, scil. ille ineptus, vanus et glorioſus ſophiſta conteret eum, ſuum diſcipulum, h. e. non ſolummodo morabitur eum, et vacuum

vera

ὁτὲ δὲ πρὸς δύσιν, ὁτὲ δὲ πρὸς μεσημβρίαν ἕλκων, οὐδὲν αὐτὸς εἰδὼς, ἀλλὰ εἰκάζων, καὶ πολὺ πρότερον αὐτὸς ὑπὸ τοιούτων ἀλαζόνων πεπλανημένος. ὥσπερ αἱ ἀμαθῶς καὶ ἀκόλαστοι κύνες, ἐν τῇ θήρᾳ μηδὲν ξυνιοῦσαι, μηδὲ γνωρίσασαι τὸ ἴχνος, ἐξαπατῶσιν ἄλλας τῇ φωνῇ καὶ τῷ σχήματι, ὡς[40]) εἰδυῖαί τε καὶ ὁρῶσαι[41]), καὶ πολλαὶ συνέπονται ταύταις, αἱ ἀφρονέσταται σχεδὸν, ταῖς μάτην φθεγγομέναις. τούτων αἱ[42]) μὲν ἄφθογγοι καὶ σιωπῶσαι, μόνον αὗται[43]) ἐξαπατῶνται· αἱ δὲ προπετέσταται καὶ ἀνοητόταται μιμούμεναι τὰς πρώτας, θορυβοῦσι, καὶ μιμοῦνται[44]) ἄλλας ἐξαπατᾶν. τοιοῦτον εὕροις ἂν καὶ περὶ τοὺς καλουμένους σοφιστὰς πολὺν ὄχλον ἐνίοτε συνεπόμενον ἀνθρώπων ἠλιθίων[45])· καὶ γνώσῃ, ὅτι οὐδὲν διαφέρει σοφιστὴς ἀνθρώπου[46]) εὐνούχου ἀκολάστου. καὶ ὃς ἀκούσας, ἐθαύμασε, κατὰ τί σοφιστὴν εὐνούχῳ παρέβαλεν, καὶ ἤρετο αὐτόν. ὅτι, εἶπε, τῶν εὐνούχων φασὶν οἱ ἀσελγέστατοι, ἄνδρες εἶναι καὶ ἐρᾶν τῶν γυναικῶν, καὶ συγκαθεύδουσιν αὐταῖς καὶ ἐνοχλοῦσι[47]), γίγνεται δ' οὐδὲν πλέον, οὐδ' ἂν τάς τε νύ-

vera doctrina relinquet, sed etiam vires eius frustra consumet in discendo res inutiles.

40) ὡς] in Veneta est *οἱ*. forte fuit in libris quibusdam οἷον, quod ad sententiam idem est, atque ὡς.

41) ὁρῶσαι] sic recte Veneta, ὡρῶσαι Morell.

42) τούτων αἱ] malim καὶ τούτων αἱ, aut τούτων δ' αἱ.

43) αὗται] imo vero αὐταὶ *ipsae solae*.

44) loco μιμοῦνται postulat sententia φιλοτιμοῦνται, contendunt et certant inter se, velut de re praeclara et gloriam afferente, quis alterum magis decipere possit.

45) recte dat Veneta ἠλιθίων, Morell. ἠλιθίον.

46) ἀνθρώπου] imo vero ἄνθρωπος.

47) ἐνοχλοῦσι bene habere, recte admonuit Wolfius, Angli ineptum ἐνοχεύουσι castigans, et auctores aliquot laudans, de incredibili eunuchorum salacia et mulierositate commemorantes.

κτας καὶ τὰς ἡμέρας συνῶσιν αὐταῖς· καὶ παρὰ τοῖς σοφισταῖς πολλοὺς εὑρήσεις γηράσκοντας ἀμαθεῖς, πολὺ κάκιον πλανωμένους ἐν τοῖς λόγοις, ἢ τὸν Ὀδυσσέα φησὶν Ὅμηρος ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ πρότερον εἰς ᾅδου ἂν ἀφίκοιτο[48]), ὥσπερ ἐκεῖνος, ἢ γένοιτο ἀνὴρ ἀγαθὸς, λέγων τε καὶ ἀκούων. καὶ σὺ, ἐπείπερ[49]) οὕτω πέφυκας, ἐὰν τύχῃς ἐπισταμένου ἀνδρὸς, ἱκανή σοι ἔτι[50]) μία ἡμέρα, πρὸς τὸ συνιδεῖν τὸ πρᾶγμα[51]) καὶ τὴν τέχνην[52]), καὶ οὐδὲν ἔτι δεήσῃ ποικίλων σοφισμάτων ἢ λόγων· ἐὰν δὲ μὴ τύχῃς διδασκάλου τοῦ Διὸς, ἢ ἄλλου τοιούτου, ταχὺ καὶ σαφῶς φράζοντος ἃ δεῖ ποιεῖν, οὐδέν σοι πλέον, οὐδὲ ἂν ὅλον κατατρίψῃς τὸν βίον ἀγρυπνῶν τε καὶ ἀσιτῶν, παρὰ τοῖς κακοδαίμοσι σοφισταῖς· τοῦτο δὲ οὐκ ἐγὼ λέγω νῦν, ἀλλ' Ὅμηρος ἐμοῦ πρότερος. ἢ οὐκ ἔμπειρος εἶ τῶν Ὁμήρου ἐπῶν; ὁ δὲ Ἀλέξανδρος μέγιστον ἐφρόνει, ὅτι ἠπίστατο μὲν τὸ ἕτερον ποίημα ὅλον τὴν Ἰλιάδα, πολλὰ δὲ καὶ τῆς Ὀδυσσείας. θαυμάσας οὖν ἔφη· καὶ ποῦ διειλέχθη[53]) περὶ τούτων Ὅμηρος; ἐκεῖ, ἔφη, ὅπου τὸν Μίνω λέγει τοῦ Διὸς ὀαριστήν. ἢ οὐ τὸ ὀαρίζειν ὁμιλεῖν ἐστιν; οὐκοῦν ὁμιλη-

48) Constructio postulabat ἀφίκοιντο. sed retulit ad sententiam, scil. eiusmodi aliquis discipulus sapientiae appetens, magistro vtens sophista.

49) ἐπείπερ] non affirmat Diogenes Alexandrum illinc esse oriundum, vnde se ferret, sed in dubio relinquit, et conditionem addit, *si quidem* ita natus re vera es, vti te natum fers et vis habere, scil. a patre Ioue. quare malim εἴπερ, *dummodo sis, si quidem es.*

50) ἔτι] lege ἐστὶ.

51) τὸ πρᾶγμα] scil. τὸ ἄρχειν.

52) τὴν τέχνην] scil. τὴν βασιλικὴν.

53) διειλέχθη] saltim διελέχθη dedisset, multo melius vir doctus ad marginem Venetae meae syllabam vltimam in διείλεκτοι, quod in illa est, mutauerat in το. potest hoc quidem ferri, sed Dio sine dubio dedit διείλεκται.

ὁμιλητὴν τοῦ Διός φησιν αὐτὸν εἶναι, ὥσπερ ἂν εἰ ἔφη μαθητήν. ἆρ' οὖν ὑπὲρ[54]) τίνων ἄλλων αὐτὸν οἴει μανθάνειν τε καὶ ὁμιλεῖν τῷ Διὶ πραγμάτων, ἢ τῶν δικαίων καὶ βασιλικῶν; ἐπείτοι καὶ λέγεται δικαιότατος ὁ Μίνως πάντων γενέσθαι. πάλιν δὲ ὅταν λέγῃ διοτρεφεῖς τοὺς βασιλέας καὶ Διὶ φίλους, ἄλλο τι οἴει λέγειν αὐτὸν, ἢ τὴν τροφὴν αὐτῶν, ἣν ἔφη εἶναι διδασκαλίαν καὶ μαθητείαν; ἢ σὺ οἴει λέγειν αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Διὸς τοὺς βασιλέας τρέφεσθαι, ὥσπερ ὑπὸ τίτθης γάλακτι καὶ οἴνῳ, καὶ σιτίοις, ἀλλ' οὐκ ἐπιστήμῃ, καὶ ἀληθείᾳ; ὁμοίως δὲ καὶ φιλίαν[55]), οὐκ ἄλλην, ἢ τὸ τ' αὐτὰ βουλεύεσθαι[56]) καὶ διανοεῖσθαι[57]), ὁμόνοιάν τινα οὖσαν. οὕτως γὰρ δήπου καὶ τοῖς ἀνθρώποις δοκοῦσιν οἱ φίλοι πάντων μάλιστα ὁμονοεῖν, καὶ μὴ διαφέρεσθαι περὶ μηδενός. ὃς ἂν οὖν τῷ Διὶ φίλος εἴη, καὶ ὁμονοῇ πρὸς ἐκεῖνον, ἔσθ' ὅπως ἀδίκου τινὸς ἐπιθυμεῖ[58]) πράγματος, ἢ πονηρόν τε[59]) καὶ αἰσχρὸν διανοηθήσε-

54) ἆρ οὖν ὑπέρ τινων — πραγμάτων] offendor non nihil hac graecitate, quod idem Casaubonus quoque passus est, item Anglus. potest tamen fieri, vt illa aetate, qua Dio vixit, graecis μανθάνειν *discere* pro μαθητεύειν vsurparetur, h. e. pro *muniis discipuli fungi*, vel, vt nos deteriore latinitate dicimus, *in statu disciplinae agere*. alias melius vtique conueniret aut φοιτᾷν aut θαμίζειν.

55) φιλίαν] scil. ἔφη ὅμηρος, quod a communi est repetendum. Sententia haec est: Homerus cum reges appellat διὶ φίλους, hoc vult significare, eadem eos cum Iove velle.

56) βουλεύεσθαι noui interdum pro βούλεσθαι vsurpari. Sed non vacant istiusmodi loci suspicione corruptelae. quare hic malim βούλεσθαι.

57) post διανοεῖσθαι videtur Διὶ excidisse, quod cum res ipsa, tum insequentia καὶ τοῖς ἀνθρώποις suadent, quae sensu careant, nisi Διὶ addas.

58) ἐπιθυμεῖ] insequens διανοηθήσεται postulat ἐπιθυμήσει. alias possit etiam ἐπιθυμῇ aut ἐπιθυμείη legi.

59) τε] lege τι.

θήσεται; αὐτὸ δὲ τοῦτο ἔοικεν δηλοῦν, καὶ ὅταν ἐγκωμιάζων τινὰ λέγῃ τῶν βασιλέων, ποιμένα λαῶν. τοῦ γὰρ ποιμένος οὐκ ἄλλο τι ἔργον, ἢ πρόνοια, καὶ σωτηρία, καὶ φυλακὴ προβάτων. ὥςε[60]) κατακόπτειν, οὐ μὰ Δία καὶ σφάττειν, καὶ δέρειν. καίτοι[61]) ἐνίοτε πολλὰ πρόβατα ἐλαύνει μάγειρος εἷς ὠνησάμενος. ἀλλὰ πλεῖςον διαφέρει μαγειρικὴ, καὶ ποιμενικὴ· σχεδὸν ὅσον βασιλική τε καὶ τυραννίς[62]). ὅτε οὖν Ξέρξης καὶ Δαρεῖος ἄνωθεν ἐκ Σούσων ἤλαυνον πολὺν ὄχλον Περσῶν τε καὶ Μήδων, καὶ Σακκῶν[63]), καὶ Ἀράβων, καὶ Αἰγυπτίων δεῦρο εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀπολούμενον, πότερον βασιλικῶν[64]), ἢ μαγειρικὸν ἔπραττον ἔργον, λείαν ἐλαύνοντες κατακοπησομένην; καὶ ὁ Ἀλέξανδρος, σοὶ, ἔφη, ὡς ἔοικεν, οὐ δοκεῖ βασιλεὺς εἶναι, οὐδὲ ὁ μέγας βασιλεύς; καὶ ὁ Διογένης μειδιάσας, οὐ μᾶλλον, εἶπεν, ὦ Ἀλέξανδρε, ἢ ὁ σμικρὸς δάκτυλος. ᾗ οὐδ' ἄρα[65]) ἐγὼ, ἔφη, καταλύσας ἐκεῖνον, μέγας βασιλεὺς

60) ὥςε cum οὐ muta, et insequens οὐ dele. nam istius ὥςε est correctio. In Veneta et marg. Mor. est ὥςε κατοπτεύειν οὐ μὰ Δ. quod interpres latinus reddidit. vir doctus in Veneta mea adscripsit κατοπτᾷν *assare*. Sed verum est, quod Morellus dedit, κατακόπτειν.

61) καίτοι] bene habet. varians in marg. Morell. lectio καὶ μὴν, sed illa deterior; ex eo videtur esse nata, quod in Veneta est καὶ τὴν.

62) dubito, sitne τυραννὶς relinquendum, an reliquis μαγειρικὴ, ποιμενικὴ et βασιλικὴ, scil. τέχνη, vel ἐργασία, accommodandum. Porro pro οὖν malim γοῦν.

63) σακῶν.

64) βασιλικῶν] in Veneta est βασιλικοῦν, vnde vir doctus deleto υ fecit βασιλικὸν, non male, si abessent insequentia, quae clare produnt, auctorem dedisse πότερον βασιλέων, ἢ μαγείρων ἔργον, λείαν ἐλαυνόντων κατακοπησ.

65) sic distingue: δάκτυλος ᾗ. hucusque Diogenes. tum Alexander: οὐδ' ἄρα —

λεὺς ἔσομαι; ἐ τέτε γε ἕνεκα, εἶπεν ὁ Διογένης. ἐδὲ γὰρ τῶν παίδων ὁ νικήσας, ὅταν παίζωσιν, ὡς [66]) αὐτοί φασι, βασιλέα [67]), τῷ ὄντι βασιλεύς ἐστιν. οἱ μέντοι παῖδες [68]) φασιν, ὅτι ὁ νενικηκὼς, καὶ λεγόμενος βασιλεὺς, σκυτοτόμε υἱός ἐστιν, ἢ τέκτονος, καὶ δεῖ μανθάνειν αὐτὸν τὴν τε πατρὸς τέχνην. ὁ δὲ ἀποδρὰς, παίζει μεθ' ἑτέρων [69]), καὶ τότε μάλιστα οἴεται σπουδάζειν· ἐνίοτε δὲ καὶ δοῦλος καταλιπὼν τὸν δεσπότην. ἴσως οὖν καὶ ὑμεῖς τοιοῦτόν τι ποιεῖτε, ἑκάτερος ὑμῶν παῖδας ἔχοντες τοὺς Φιλονεικοῦντας [70]), ὁ μὲν Πέρσας, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν· σὺ δὲ Μακεδόνας τε καὶ τὸς Ἕλληνας. καὶ ὥσπερ ἐκεῖνοι σφαίρᾳ σοχάζονται ἀλλήλων, ὁ δὲ πληγεὶς ἥττηται· καὶ σὺ νῦν Δαρεῖε σοχάζῃ, καὶ σὲ ἐκεῖνος, καὶ τυχὸν ἂν πλήξαις τε καὶ ἐκβάλοις αὐτόν· ἐπισκοπώτερος γὰρ εἶναί μοι δοκεῖς. ἔπειτα οἱ μὲν ἐκεῖνε πρότερον ὄντες, μετὰ σὲ ἔσονται, καὶ ὑποκύψουσι, καὶ

66) ὡς haud equidem improbem, tametsi Casaubonus malit ὃν.

67) βασιλέα] Veneta βασιλέας, de quo statuant alii, num sit praeferendum.

68) παῖδες] nescio, cur Casaubono displiceat, vt malit παρόντες. sententia haec est: Pueros regem ludentes si quis praetereuntium interroget, cuias ille sit, qui cum titulo regis victor abierit, ipsi pueri respondent, esse filium sutoris. Pueri enim ludentes optime norunt, cuias sit, praetereuntes autem nesciunt, ideoque interrogant, vt doceantur a pueris.

69) μεθ' ἑτέρων] bene habet, scil. παίδων cum aliis pueris. rursus Casaubonum non audio μεθ' ἑταίρων suadenti. Dio si hoc voluisset, debebat saltim μετὰ τῶν ἑταίρων dare. ἀποδρὰς] scil. τὸν τε πατρὸς οἶκον καὶ τὴν μαθητείαν.

70) tametsi non multum offendar vulgata, Φιλονεικοῦντας, praeferam tamen Casauboni συμΦιλονεικ. idem tollit articulum τὰς, non magna de causa.

καὶ σὺ ἀνομασθήσῃ βασιλεὺς ἁπάντων. ὁ ἓν Ἀλέξανδρος πάλιν ἐλυπεῖτο καὶ ἤχθετο. οὐδὲ γὰρ ζῆν ἐβέλετο, εἰ μὴ βασιλεὺς εἴη τῆς Εὐρώπης, καὶ τῆς Ἀσίας, καὶ Λιβύης, καὶ εἴ πῃ τίς ἐστι νῆσος ἐν τῷ ὠκεανῷ κειμένη. ἐπεπόνθει γὰρ τἀναντίον, ἢ φησιν Ὅμηρος τὸν Ἀχιλλέα νεκρὸν πεπονθέναι. ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἔλεγεν, ὅτι ζῶν βέλοιτο θητεύειν Ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη, Ἢ πᾶσι νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος δοκεῖ μοι ἐλέσθαι ἂν καὶ τῶ τρίτῳ μέρει τῶν νεκρῶν ἄρχειν ἀποθανών, ἢ ζῆν τὸν ἅπαντα χρόνον θεὸς γενόμενος, μόνον εἰ μὴ βασιλεὺς γένοιτο τῶν ἄλλων θεῶν. μόνῳ δ' ἴσως ἐκ[71]) ἂν ὑπερεῖδε τῷ Διὸς, εἰ καὶ βασιλέα καλῶσιν αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι. ὅθεν καὶ ἐπόλαζεν αὐτὸν ὁ Διογένης[72]). σὺ μέντοι παίζειν, ἔφη, δοκεῖς. ἐγὼ δὲ ἂν Δαρεῖον ἕλω, καὶ ἔτι τῶν Ἰνδῶν βασιλέα, οὐδέν με κωλύει τῶν πώποτε βασιλέων μέγιστον εἶναι; τί γὰρ ἐμοὶ λοιπόν ἐστι[73]) κρατήσαντι Βαβυλῶνος, καὶ Σούσων, καὶ Ἐκβατάνων, καὶ τῶν ἐν Ἰνδοῖς πραγμάτων; καὶ ὃς ὁρῶν αὐτὸν Φλεγόμενον ὑπὸ τῆς Φιλοτιμίας, κακίῃ[74]) ψυχῇ ὅλον τεταμένον καὶ Φερόμενον· ὥσπερ αἱ γέρανοι, ὅποι ἂν ὁρμήσωσιν, ἀποτείνασαι ἑαυτὰς, πέτονται· ἀλλ' οὐδὲν ἔχεις[75]), ἔφη, πλέον οὐδενὸς, οὐδὲ τῷ ὄντι βασιλεύσεις ἐφ', ἧς ἔχεις, ταύτης διανοίας, οὐδὲ ἂν ὑπερ-

71) aut in ἐκ est vitium, aut in ὑπερεῖδε. vt nunc iacent verba, necesse est ἐκ tolli.

72) Margo Morell. dat γρ. πάντα τρόπον, ἔφη ἔν ᾧ διογ. σὺ μέν μοι π. δ.

73) λοιπόν ἐστι] subaudi πολέμιον.

74) videtur hic locus in mendo cubare, et aliquid deesse. [Anglus κακίῃ cum καὶ τῇ mutauit] f. ad hunc modum sit restituendus: ὁρῶν αὐτὸν Φλεγόμενον ὑπὸ τῆς Φιλοτιμίας κάκιόν τε, καὶ πρὸς τὴν δόξαν τῇ ψυχῇ ὅλον τεταμένον.

75) recte dat Veneta ἀλλ' οὐδὲν ἔχεις. Mor. οὐδέ.

ὑπεραλλόμενος [76]) τὸ ἐν Βαβυλῶνι τεῖχος, ἕλῃς τὴν πόλιν, ἀλλὰ μὴ διορύττων ἔξωθεν καὶ ὑπορύττων. ὁμοίως δὲ τὸ ἐν Σούσοις, καὶ τὸ ἐν Βάκτροις· ἐὰν δ' ἄν ἑτέραν προσλάβοις μείζω τῆς Ἀσίας ἤπειρον, τὸν ὠκεανὸν διανηξάμενος· ἐὰν δ' ἄν Κῦρον μιμησάμενος κατὰ τὸν ποταμὸν εἰσρυῇς [77]), ὥσπερ ὕδρος [78])· ἢ σὺ τὰς ἀλεκτρυόνας ἃ καλεῖς νόθας, οἱ ἂν ὦσιν ἐξ ἀνομοίων; ἢ ἃ μείζων σοι δοκεῖ διαφορὰ θεῖ πρὸς γυναῖκα θνητὴν, ἢ γενναίᾳ ἀλεκτρυόνος; εἰ ἔν γε γονας ἔτως, καθάπερ φασὶ, καὶ σὺ νόθος ἂν εἴης, ὥσπερ ἀλεκτρυών. τυχὸν δὲ καὶ μαχιμώτατος ἔσῃ τῶν ἄλλων διὰ ταύτην τὴν νοθείαν. καὶ τίς, εἶπεν, ἔτι μοι καταλείπεται πόλεμος [79]), ἂν ἔλω τούτους, ἃς εἶπον; ὁ πάντων, ἔφη, δυσμαχώτατος, ἃ Περσίζων, ἃ Λυδίζων [80]) τῇ φωνῇ, καθάπερ οἶμαι Δαρεῖος, ἀλλὰ Μακεδονίζων τε καὶ Ἑλληνίζων. καὶ ὃς ἐταράχθη τε καὶ ἠγωνίασε [81]), μή τινα ἐπίσαιτο ἐν Μακεδονίᾳ, ἢ ἐν τῇ Ἑλλάδι παρασκευαζόμενον ὡς πολεμήσοντα. καὶ ἤρετο, τίς ἔτός ἐστιν ἐμὸς πολέμιος ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἢ Μακεδονίᾳ; σὺ, ἔφη, ἀγνοεῖς, πάντων μάλιστα γινώσκειν οἰόμενος; ἔπειτα, ἔφη, ἐκ ἐρεῖς αὐτὸν, ἀλλὰ κρύψεις; πάλαι γὰρ,

76) In Veneta est ὑπεραλλάμενος, vnde olim ὑπερελάμενος efficiebam, quod etiam a viro docto in margine Venetae adscriptum est; sed obstant insequentia διορύττων, et ὑπορύττων, quae demonstrant partic. praes. temp. hic requiri.

77) v. Herodot. I. 191. p. 90. ed. Wessel.

78) In Veneta vitiose est ὕςερος. Anglus hic non pauca deesse suspicatus est, sed fallo. margo Morell. dat ὕςριξ.

79) πόλεμος] imo vero πολέμιος, propter insequentia ἃ περσίζων ὥσπερ Δαρεῖος; et sic quoque interpres.

80) f. ἐδὲ λυδίζων.

81) ἠγωνίασε] sic recte Veneta, verbum enim est ἀγωνιᾶν, non ἀγωνιάζειν, quod nullum est in tota graecitate. Morell. dat ἠγωνίαζε.

γαὲρ, ἔφην, λέγω, σὺ δὲ ἐκ ἀκούεις, ὅτι σὺ σεαυτῷ [82]) μάλισα ἔχθιστος εἶ, καὶ πολεμιώτατος, μέχρις ἂν ἦς κακὸς καὶ ἀνόητος. καὶ ἔτος, ἔφη, ἐστὶν ἀνὴρ, ὃν σὺ ἀγνοεῖς, ὡς ἐδένα ἄλλον. ἐδεὶς γαὲρ τῶν ἀφρόνων καὶ πονηρῶν ἐπίσαται ἑαυτόν. ἐ γαὲρ ἂν [83]) τοῦτο πρῶτον προσέταττεν ὁ Ἀπόλλων ὡς χαλεπώτατον ἑκάσῳ γνῶναι ἑαυτόν. ἢ ἐ τὴν ἀφροσύνην ἡγῇ μεγίσην καὶ τελεωτάτην πασῶν νόσων καὶ βλάβην τοῖς ἔχουσι, καὶ τὸν ἄφρονα ἄνδρα αὐτὸν [84]) αὐτῷ βλαβερώτατον; ἢ ἐ τὸν βλαβερώτατον ἑκάσῳ καὶ πλείσων κακῶν αἴτιον τοῦτον ἔχθισον καὶ πολεμιώτατον ἐκείνῳ ὁμολογεῖς εἶναι; πρὸς ταῦτα χαλέπαινε, καὶ πῆδα, ἔφη, καὶ μιαρώτατον ἀνθρώπων ἐμὲ νόμιζε, καὶ λοιδόρει πρὸς ἅπαντας, ἐὰν δέ σοι δόξῃ, τῷ δορατίῳ διαπερόνησον, ὡς ἀκούσῃ [85]) παρὰ μόνε ἀνθρώπων ἐμοὶ τἀληθῆ, καὶ παρ' ἐδενὸς ἄλλε ἀνθρώπων ἂν μάθοις. πάντες γαὲρ εἰσὶ χείρες ἐμοῦ, καὶ ἀνελευθερώτατοι [86]). ταῦτα δὲ ἔλεγεν ὁ Διογένης, παρ' ἐδὲν μὲν ἡγούμενος, εἰ καί τι πείσεται, πλὴν σαφῶς γε εἰδὼς, ὅτι ἐδὲν ἔσοιτο. ἠπίσατο γαὲρ τὸν Ἀλέξανδρον δοῦλον ὄντα τῆς δόξης καὶ ἐδέποτ' ἂν ἁμαρτόντα περὶ ἐκεῖνον. ἔφη ἔν, μηδὲ τὸ σημεῖον τὸ βασιλικὸν ἔχεις; καὶ ὁ Ἀλέξανδρος θαυμάσας, ἐκ ἄρτι ἔλεγες, ἔφη, ὅτι ἐδὲν δεῖ σημείων τῷ βασιλεῖ; ναὶ μὰ Δί', εἶπεν, τῶν γε ἔξωθεν, οἷον τιάρας, καὶ πορφύρας· τούτων γαὲρ ἐδέν ἐστιν ὄφελος· τὸ δὲ ἐκ τῆς φύσεως αὐτῷ δεῖ προσεῖναι πάντων μάλισα. καὶ τί τοῦτό ἐστιν, ἔφη

c

82) αὐτῷ lectio marg. Morell. est in Veneta.

83) ἐ γαὲρ ἂν] *nam alias non* h. e. nam, si stulti ipsi sese nossent, non praecepisset hoc Apollo, vt rem difficil. limam.

84) αὐτὸν] τοῦτον Veneta et margo Morell.

85) ὡς ἀκούσῃ] *nam audies nihilo minus.*

86) malim cum Anglo ἀνελευθερώτεροι.

ὁ Ἀλέξανδρος; ὃ καὶ τῶν μελισσῶν, ἢ δ' ὅς, τῷ βασιλεῖ πρόσεστιν. ἢ οὐκ ἀκήκοας, ὅτι ἐστὶ βασιλεὺς ἐν ταῖς μελίτταις φύσει γιγνόμενος, οὐκ ἐκ γένους τοῦτο ἔχων, ὥσπερ ὑμεῖς φατε, ἀφ' Ἡρακλέους ὄντες; τί ἂν τοῦτό ἐστιν, εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος, τὸ σημεῖον; οὐκ ἀκήκοας, εἶπε, τῶν γεωργῶν, ὅτι μόνη ἐκείνη ἡ μέλιττα ἄνευ κέντρου ἐστὶν, ὡς οὐδὲν αὐτῇ δέον ὅπλου πρὸς οὐδένα; οὐδεμία γὰρ αὐτῇ τῶν ἄλλων μελιττῶν ἀμφισβητήσει [87]) περὶ τῆς βασιλείας, οὐδὲ μάχεται τοῦτο ἐχούσης [88]). σὺ δέ μοι δοκεῖς, οὐ μόνον περιπατεῖν, ἀλλὰ καὶ καθεύδειν ἐν τοῖς ὅπλοις. οὐκ οἶσθα, ἔφη ὅτι φοβερόν ἐστιν ἀνθρώπῳ ὅπλα ἔχειν; φοβούμενος δὲ, οὐδέποτ' ἂν οὐδεὶς γένοιτο βασιλεὺς, οὐ μᾶλλον ἢ δοῦλος. ἀκούσας δὲ ὁ Ἀλέξανδρος, ὀλίγου ἐκ τῆς χειρὸς ἀφῆκε τὸ δοράτιον. ταῦτα δὲ ἔλεγεν ὁ Διογένης, προτρέπων αὐτὸν εὐεργεσίᾳ πιστεύειν καὶ τῷ δικαίῳ παρέχειν αὑτὸν, ἀλλὰ μὴ τοῖς ὅπλοις. σὺ δὲ, ἔφη, καὶ τὸν θυμὸν ἐν τῇ ψυχῇ φορεῖς ἡκονημένον, χαλεπὸν ὄντως καὶ βίαιον κέντρον. οὐκ ἀποῤῥίψας ἂν ταῦτα, ἃ νῦν ἔχεις, ἐξωμίδα λαβὼν, λατρεύσεις τοῖς αὐτῷ πρείττοσιν· ἀλλὰ περιελεύσῃ διαδήμα ἔχων καταγέλαστον [89]); μικρῷ δὲ ὕστερον ἴσως λόφον φύσεις, καὶ τιάραν, ὥσπερ οἱ ἀλεκτρυόνες; οὐκ ἐννενόηκας τὴν τῶν Σακκῶν ἑορτὴν, ἣν Πέρσαι [90]) ἄγουσιν, ἃ νῦν ὥρμηκας στρατεύεσθαι; καὶ ὃς εὐθὺς ἠρώτα, ποιάν

87) ἀμφισβητεῖ, ob sequens μάχεται, nisi μαχεῖται aut μαχήσεται malumus.

88) ἐχούσης. cohaeret enim cum αὐτῇ; et sic videtur quoque vir doctus in Veneta mea correxisse. τοῦτο redit ad σημεῖον.

89) καταγέλαστος.

90) f. ἣν καὶ Πέρσαι. *Sacarum ludos, quos Persae quoque agunt.*

ποιάν τινα[91]· ἐβέλετο γὰρ πάντα εἰδέναι τὰ τῶν Περσῶν πράγματα. λαβόντες, ἔφη, τῶν δεσμω- 45.
τῶν ἕνα τῶν ἐπὶ θανάτῳ, καθίζουσιν εἰς τὸν θρόνον τῦ βασιλέως, καὶ τὴν ἐσθῆτα διδόασιν αὐτῷ αὐτὴν[92], καὶ τυφᾶν, καὶ ταῖς παλλακαῖς χρῆσθαι τὰς ἡμέρας ἐκείνας ταῖς βασιλέως, καὶ ἂν δεῖς ἂν αὐτὸν κωλύει ποιεῖν, ὧν βέλεται. μετὰ δὲ ταῦτα 5.
ἀποδύσαντες καὶ μασιγώσαντες, ἐκρέμασαν. τίνος ἕν ἡγῇ τῦτο εἶναι σύμβολον; καὶ διὰ τί γίγνεσθαι παρὰ τοῖς Πέρσαις; ἢ ὅτι πολλάκις ἀνόητοι ἄν- θρωποι καὶ πονηροὶ, τῆς ἐξουσίας ταύτης καὶ τῦ 10.
ὀνόματος τυγχάνουσιν, ἔπειτα χρόνῳ[93] τινὰ ὑβρί- σαντες ἀπέσχισα καὶ τάχισα ἀπόλυνται; ἐκεῖν τό- τε, ἐπειδὰν ἀέρωσι τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῶν δεσμῶν, εἰ- κός ἐστιν τὸν μὲν ἀνόητον καὶ ἄπειρον τῦ πράγμα- 15.
τος χαίρειν καὶ μακαρίζειν ἑαυτὸν ἐπὶ τοῖς γιγνο- μένοις· τὸν δὲ εἰδότα ὀδύρεσθαι καὶ μὴ θέλειν ἑ- κόντα συνακολυθεῖν, ἀλλὰ μᾶλλον, ὥσπερ εἶχε, μένειν ἐν ταῖς πέδαις. μὴ ἔν πρότερον, ὦ μάταιε, 20
βασιλεύειν ἐπιχείρει πρὶν ἢ φρονῆσαι. τέως δὲ, ἔφη, κρεῖττον μηδὲν προσάττειν[94], ἀλλὰ μόνον αὐτὸν ζῆν, διφθέραν (ἱμάτιον[95]) γεωργικὸν, σκεπὸν, πρὸς ὄμβρων μάλισα ἀποφυγὴν ἱκανὸν) ἔχοντα. σὺ δὲ, 25.
ἔφη, κελεύεις με διφθέραν λαβεῖν τὸν ἀφ' Ἡρα- κλέυς γεγονότα, καὶ τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνα, καὶ Μακε-

91) ποιάν τινα] sic recte Veneta, ποῖά τινα Morell.
92) possit vulgata ferri, modo αὐτὴν deleatur, et post βα- σιλέως addatur ἐῶσι, quod facile potuit propter soni simi- litudinem excidere. praefero tamen lectionem marg. Mo- rell. αὐτῷ βασιλικὴν, καὶ προσάττειν ἐῶσι ἐμὲ πίνειν· καὶ τρ.
93) χρόνον.
94) f. μηδὲν μηδενὶ προσάττειν.
95) verba illa ἱμάτιον ad ἱκανὸν delenda esse, vt e scholio perperam intrusa, recte admonuerunt Casaubonus et Mo- rellus.

Μακεδόνων βασιλέα; πάνυ γε, εἶπεν, ὥσπερ ὁ πρό-
γονός σου. ποῖος, ἔφη, πρόγονος; Ἀρχέλαος. ἢ οὐκ
ἀπόλλων ἦν ὁ Ἀρχέλαος, ὃς ἦλθεν εἰς Μακεδονίαν
αἴγας ἐλαύνων; πότερον ἔν γε πορφύρᾳ μᾶλλον ἢ ἐν
διφθέρᾳ αἶσι 96) τοῦτο ποιῶν; καὶ ὁ Ἀλέξανδρος
ἀνέδην 97) τε καὶ ἐγέλασεν, καὶ ἔφη· τὰ περὶ τὸν
χρησμόν, ὦ Διόγενες, λέγεις 98). ὁ δὲ τρυφῶν 99)
τῷ προσώπῳ, ποῖον, εἶπε, χρησμὸν 100), ἐκ οἵδας
ἔγωγε; πλὴν ἀπόλλων ἦν Ἀρχέλαος. ἀλλ' οὐ ἀπαλ-
λαγῇς τῆς τύφης, καὶ τῶν νῦν πραγμάτων, ἵνα βα-
σιλεύς, ἃ λέγω τυχὸν, ἀλλὰ ἔργῳ· καὶ κρατήσεις
οὐ μόνον τῶν ἀνθρώπων ἁπάντων, ἀλλὰ καὶ τῶν γυ-
ναικῶν, ὥσπερ ὁ Ἡρακλῆς, οὗ σὺ 1) φῂς πρόγονος
εἶναι. καὶ ὅς, ποίων ἔφη γυναικῶν, ἢ τυχὸν 2)
ἔφη, ὅτι τῶν Ἀμαζόνων λέγεις; ἀλλ' ἐκείνων, ἢ δ'
ὅς, οὐδὲν ἦν κρατῆσαι χαλεπόν· ἑτέρας δέ τινος γέ-
νους, δεινῆς καὶ ἀγρίας παντελῶς. ἢ οὐκ ἀκήκοας τὸν
Λιβυκὸν μῦθον; καὶ ὃς οὐκ ἔφη ἀκηκοέναι. διηγεῖ-
το δὲ μετὰ ταῦτα προθύμως καὶ ἡδέως, βουλόμενος
αὐτὸν παραμυθήσασθαι, καθάπερ οἱ τίτθαι τοὺς

96) οἷσι] *putas, existimas. vtranam in veste putas eum,* (Archelaum) *id fecisse,* vt nempe capellas ageret, in pellicea, an in purpurea. et sic quoque interpres, et sic est claris et perspicuis literis in Veneta. Morell. dat εἶσι.

97) ἀνέδην] in Veneta est ἀνήθη, vnde effici debebat ἀνείθη.

98) In Veneta est λήγεις; forte dedit auctor ληρεῖς. *garris, nugaris.*

99) τρυφῶν lectio marg. Morell. est in Ven. De exomide, seruili veste, v. Wolf in Anecd. Gr. T. I. p. 226.

100) f. χρησμὸν, ὃν ἐκ οἶδα ἔγωγε, πλὴν ὅτι ἀπόλλων.

1) σὺ] malim vtique aut σε aut σοι cum Morello.

2) si τυχὸν seruas, delendum ὅτι, aut hoc seruato recipiendum iftius loco, e marg. Morell. et e texto Venetae ἦλον.

παιδία, ἐπειδὴ αὐτοῖς πληγὰς ἐμβάλλωσι[3]), παραμυθέμενα καὶ χαριζόμενα, μῦθον αὐτοῖς ὕστερον διηγήσαντο. εὖ δὲ ἴσθι, ἔφη, ὅτι ὁ πρότερον ὢν βασιλεὺς, πρὶν ἂν ἱλάσῃ τὸν σαυτοῦ δαίμονα, καὶ θεραπεύσας ὡς δεῖ, ἀπαθείξῃς ἀρχικόν τε καὶ ἐλευθέριον, καὶ βασιλικόν· ἀλλὰ μὴ, ὃν[4]) νῦν ἔχοις, δοῦλον, ἀνελεύθερον, καὶ πονηρόν ἐνταῦθα δὴ ὁ Ἀλέξανδρος ἐκπεπληγμένος τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ἀνδρεῖον, καὶ τὸ ἀδεὲς, νομίσας πλέον τι τῶν ἄλλων ἐπίστασθαι αὐτὸν, παντοδαπὸς ἦν ἱκετεύων, μὴ φθονῆσαι μηδένα τρόπον, ἀλλὰ φράσαι, τίς ἐστιν ὁ δαίμων αὐτῷ· καὶ πῶς χρὴ ἱλάσκεσθαι αὐτόν. ἦλπιζε γὰρ ὄνομά τι ἀκούσεσθαι δαίμονος, καὶ θυσίας τινὰς ἢ καθαρμούς, ὡς δεῖ ἐπιτελέσαι. κατιδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Διογένης τεθορυβημένον[5]), καὶ σφόδρα τῇ ψυχῇ μετέωρον, προσέπαιζε καὶ περιῆλθεν, εἴ πως δύναιτο κινηθεὶς ἀπὸ τοῦ τύφου[6]) καὶ τῆς δόξης μικρόν τι ἀνανεῦσαι. καὶ γὰρ δὴ ἠθάνετο αὐτὸν, νῦν μὲν ἀδόμενον, νῦν δὲ λυπούμενον ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἄκριτον ὄσαν, ὥσπερ τὸν ἀέρα ἐν ταῖς τροπαῖς, ὅταν ἐκ τοῦ αὐτοῦ νέφους ὑῇ τε καὶ λάμ-

3) ἐμβάλωσι in aor. χαριζόμενα tueatur per me licet, videtur tamen conuenientius esse ὑποκοριζόμενα *blandientes*, et *mollibus nominibus appellantes*.

4) ὃν hic loci valet, more Latino, idem atque *qualem*.

5) lege τεθορυβημένον, quo etiam ducit Veneta, in qua est τεθορημένον.

6) offendit ad hunc locum olim Casaubonus, qui pro κινηθεὶς malit κενωθεὶς, nulla, quod equidem videam, satis idonea de causa. Offendi egomet quoque in meo opusculo Dioneo, vbi proposui hanc coniecturam, leg. esse κινηθεὶς ὑπὸ τοῦ λόγου, τοῦ τύφου; non male id quidem, sed satis per se stat salua vulgata. κινεῖσθαι per se significat aliqua oratione commoueri, et ἀνανεύειν ἀπὸ τύφου *a fastu insubido respicere*, velut a crapula quadam, bene graecum est.

λάμπῃ ὁ ἥλιος. συνίει δὲ, ὅτι καὶ τοῦ τρόπου κατεφρόνει, ἐν ᾧ διελέγετο πρὸς αὐτὸν, ἅτε οὐδέποτε ἀκηκοὼς δεινοῦ λέγειν ἀνδρὸς, ἀλλὰ τοὺς τῶν σοφιστῶν θαυμάζων λόγους, ὡς ὑψηλούς τε καὶ μεγαλοπρεπεῖς. βουλόμενος οὖν χαρίσασθαι αὐτῷ, ἅμα τε ἐπιδεῖξαι, ὅτι οὐκ ἀδύνατός ἐστιν ὥσπερ ἵππον εὐμαθῆ καὶ πειθόμενον, ὅταν αὐτῷ δοκῇ, τῷ λόγῳ ἐπᾶραι, λέγει πρὸς αὐτὸν οὕτως περὶ δαιμόνων· ὅτι οὐκ εἰσὶν ἔξωθεν τῶν ἀνθρώπων οἱ πονηροὶ καὶ ἀγαθοὶ δαίμονες, οἱ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς εὐτυχίας φέροντες αὐτοῖς· ὁ δὲ ἴδιος ἑκάστου νοῦς, οὗτός ἐστι δαίμων τοῦ ἔχοντος ἀνδρός· ἀγαθὸς μὲν ὁ τοῦ φρονίμου καὶ ἀγαθοῦ δαίμων· πονηρὸς δὲ ὁ τοῦ πονηροῦ· ὡσαύτως δὲ ἐλεύθερος μὲν, ὁ τοῦ ἐλευθέρου· δοῦλος δὲ, ὁ τοῦ δούλου· καὶ βασιλικὸς μὲν, ὁ τοῦ βασιλικοῦ καὶ μεγαλόφρονος· ταπεινὸς δὲ, ὁ τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἀγεννοῦς. ἵνα δὲ, ἔφη, μὴ καθέκαστον ἐπιὼν πολύ τι πλῆθος ἐπάγωμαι λόγων, ἐρῶ τοὺς κοινοτάτους καὶ φανερωτάτους δαίμονας, ὑφ' ὧν ἅπαντες, ὡς εἰπεῖν, ἐλαύνονται τύραννοι, καὶ ἰδιῶται, καὶ πλούσιοι, καὶ πένητες, καὶ ὅλα ἔθνη, καὶ πόλεις. ἐνταῦθα δὴ πάντα[7]) ἀνεὶς κάλων, μάλα ὑψηλῶς καὶ ἀδεῶς τὸν ἑξῆς διεπέραινε λόγον. πολλαὶ[8]) μὲν, ὦ παῖ Φιλίππου, περὶ πάντα κακίαι τε καὶ διαφθοραὶ τῶν ἀθλίων[9]) ἀνθρώπων, καὶ τοσαῦται σχεδὸν, ὅσας οὐ δυνατὸν διελθεῖν. τῷ ὄντι γὰρ κατὰ τὸν ποιητὴν,

7) aut πάντας leg. est, et κάλως in plurali, quod equidem malim, aut πάντα κάλων in singulari cum Casaubono, et codice regio. πάντα — καλῶς Ven. et Morelliana.

8) In Veneta est πάλαι, vnde possit quoque πᾶσαι effici, quod cum insequente πάντα bene conueniret.

9) ἀθλίων abest a Veneta.

Οὐκ ἔστιν ἀδὲν δεινόν, ὥδ' εἰπεῖν ἔπος,
Οὐδὲ πάθος, ἀδὲ συμφορὰ θνήτατος [10]),
Ἧς ἐκ ἂν ἄρωτ' ἔχθος ἀνθρώπε Φύσις.

Τριῶν δὲ ἐπικρατέντων, ὡς ἔπος εἰπεῖν, βίων, εἰς ἓς μάλιστα ἐμπίπτουσιν οἱ πολλοὶ, μὰ Δί' ἐ μετὰ λογισμῦ σκεψάμενοι ἢ δοκιμάσαντες, ἀλόγῳ δὲ ὁρμῇ καὶ τύχῃ προσενεχθέντες, τοσῦτος φατέον εἶναι καὶ δαίμονας, οἷς συνέπονται καὶ λατρεύουσιν ὁ πολὺς καὶ ἀμαθὴς ὅμιλος, ἄλλοι ἄλλῳ, καθάπερ πονηρῷ ἡγεμόνι καὶ μαινομένῳ, πονηρὸς καὶ ἀσελγὴς θίασος. ἔστι δὲ τῦτων, ὧν ἔφην βίων, ὁ μὲν ἡδυπαθὴς, καὶ τρυφερὸς, περὶ τὰς τῦ σώματος ἡδονάς· ὁ δ' αὖ Φιλοχρήματος καὶ Φιλόπλυτος· ὁ δὲ τρίτος ἀμφοτέρων ἐπιφανέστερός τε καὶ μᾶλλον τεταραγμένος, ὁ Φιλότιμος καὶ Φιλόδοξος, ἐκδηλοτέραν καὶ σΦοδροτέραν ἐπιδεικνύμενος τὴν ταραχὴν, καὶ τὴν μανίαν, ἐξαπατῶν αὐτὸν, ὡς καλῦ δή τινος ἐρασθήν. Φέρε ἔν, καθάπερ οἱ κομψοὶ τῶν δημιεργῶν ἐπὶ πάντα ἐν βραχεῖ [11]) Φέρεσι τὴν αὐτῶν ἐπίνοιαν καὶ τέχνην, ἃ μόνον τὰς τῶν θεῶν ἀπομιμέμενοι Φύσεις ἀνθρωπίνοις εἴδεσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἔκαστον, ποταμές τε ἐνίοτε γεάφοντες, ἀνδρεάσιν ὁμοίως, καὶ κρήνας ἔν τισι γυναικείοις εἴδεσι,

10) συμφορὰν καὶ δαιμόνιον dant Veneta, et regius quoque codex, vnde constat in libris aliquibus olim sic fuisse exaratum et lectum locum hunc Euripideum:
ἐκ ἔστιν ἀδὲν δεινὸν ὥδ' εἰπεῖν ἔπος,
ἀδὲ πάθος ἀδὲν, συμφορὰν κατὰ δαιμόνιον.
h. e. non est appellare vocabulum vllum ita graue, neque est appellare casum vllum aduersum per fortunam diuinitus immissam euenientem. ἔπος itaque sit res nomen sortita, et quam liceat nomine suo proprio certoque designare et ab aliis rebus discernere.

11) ἐν βραχεῖ] scil. ἔπει aut ῥήματι. vt multa paucis verbis complectar.

δεσι, καὶ νήσους, καὶ πόλεις, καὶ τὰ ἄλλα μικρῶ δεῖν ξύμπαντα, ὁποῖον καὶ Ὅμηρος ἐτόλμησεν, ἐπιδείξας Σκάμανδρον φθεγγόμενον ὑπὸ τῆ δίνη. καὶ κεῖνοι[12]) φωνὰς μὲν οὐκ ἔχουσι προσθεῖναι τοῖς εἰδώλοις· εἴδη δὲ οἰκεῖα, καὶ σημεῖα ἀπὸ[13]) τῆς φύσεως· οἷον τοὺς ποταμοὺς κατικειμένους γυμνὸς τὸ πλέον, γένειον[14]) πολὺ καθειπότας, μυρίκην, ἢ καλάμην ἐσεφανωμένους. ἔτι καὶ ἡμεῖς μὴ χείρους μηδὲ φαυλότεροι περὶ τοὺς λόγους φανῶμεν, ἅπερ ἐκεῖνοι περὶ τὰς αὐτῶν τέχνας, τῷ[15]) πλάττειν καὶ ἀφομοιοῦν τοὺς τρόπους τῷ τριπλῷ δαίμονος, τῶν τριῶν βίων τὴν ἐναντίαν ἕξιν καὶ ἀντίστροφον ἐπιδεικνύμενοι τῆς[16]) τῶν λεγομένων φυσιογνωμένων ἐμπειρίας καὶ μαντικῆς. οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς μορφῆς καὶ τοῦ εἴδους τὸ ἦθος γινώσκουσι καὶ ἀπαγγέλλουσιν· ἡμεῖς δὲ ἀπὸ τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ἔργων, χαρακτῆρα καὶ μορφὴν ἀξίαν ἐκείνων σπάσωμεν, εἰ

12) Anglus vult καὶν ἐκεῖνοι.

13) ἀπὸ malim abesse.

14) γυμνὸς τὸ πλέον, γένειον] *plerumque nudos.* sic Anglus. Morell. dat γυμνὸς, τὸ πλέον γέν. haec praua interpunctio decepit latinumque interpretum, et virum doctum in Veneta mea, vt pro πλέον, ille *cana barba* redderet, hic πολιὸν adscriberet.

15) τῷ] si bene habet, addendum est ἐπὶ. ἐπὶ τῷ idem est, atque ἐν τῷ in confingendis oratione ad naturaeque veritatem assimilandis moribus, qui sunt illorum cuique geniorum proprii, quibus a geniis tergeminae vitae humanae reguntur, ne videamur artificibus quicquam concedere. Id quod consequemur, si rationem instituamus contrariam illi rationi, quam sequuntur coniectores ex oris lineamentis.

16) comma post ἐπιδεικνύμενοι deleui. τὴν ἐναντίαν ἕξιν cohaeret cum τῆς ἐμπειρίας. Non solum cum datiuo construitur ἐναντίος, sed etiam cum genitiuo, plane vt ὅμοιος. pro τῆς adscripserat vir doctus in Veneta mea ἀπὸ τῆς, quod ipsum etiam interpres expressit.

ἄρα μᾶλλον[17]) ἄψασθαι δυνησόμεθα τῶν πολλῶν καὶ φαυλοτέρων, πρὸς[18]) τὸ ἀποδεῖξαι τὴν τῶν βίων ἀτοπίαν. ἀδὲ γὰρ ἄσχημον, ἀδὲ νεμεσητὸν καὶ ποιηταῖς παραβαλλομένους[19]), καὶ χειροτέχναις, καὶ καθαρταῖς[20]) ὁρᾶσθαι, εἰ δέοι σπεύδειν πανταχόθεν[21]) εἰκόνας καὶ παραδείγματα ποιεῖσθαι, ὅπως ἂν ἰσχύσωμεν ἀποτρέψαι κακίας καὶ ἀπάτης, καὶ πονηρῶν ἐπιθυμιῶν, εἰς ἀρετῆς δὲ φιλίαν προαγαγεῖν, καὶ ἔρωτα ζωῆς ἀμείνονος· ἢ[22]) ὡς νενόθασιν ἔνιοι, τὸ[23]) περὶ τὰς τελετὰς καὶ τὰ καθάρσια, μῆνιν ἐκάστης ἱλασκόμενοί τε καὶ ἐξαίντη φάσκον-

17) olim ſuadebam εἰ ἄρα ἔτω μᾶλλον. eſt vtique ἔτω neceſſarium ad ſententiam, ſed ſubaudiri poteſt, vt addatur nil admodum opus eſſe nunc videtur.

18) πρὸς cohaeret cum σπάσωμεν — *demonſtrandae ergo turpitudinis.*

19) παραβαλλομένους] nos aſſimilantes, illorumque mores noſtris exprimentes.

20) καθαρταῖς verum eſt. καθαρταὶ et τελεσταὶ erant homines quaeſtum ſordidum et infamem exercentes, vt propemodum apud nos circulatores, et opiliones atque ca . . fices. nam hi tres ſunt plerumque medici infimi popelli. Margo Morell. dat καθάπερ τοῖς.

21) σπεύδειν καὶ vel ὥσε παντοχόθεν. verbum σπεύδειν hic eſt eodem ſenſu vſurpatum atque latinum *feſtinare*, h. e. magno ſtudio et contentione laborare. Niſi quid hic addimus, καὶ vel ὥσε, adoptandum erit ποιεῖζοντας e marg. Morell. et V. L. Venetae.

22) ἢ] id eſt μᾶλλον. Conſtructio haec eſt: ἦν ἄσχημον μᾶλλον, ἀδὲ μᾶλλον νεμεσητὸν ἐστιν ἡμᾶς ὁρᾶσθαι etc. ἢ νεμεσητὸν ἐστιν, ὡς ἔνιοι νενόθασι — Omiſſi μᾶλλον multa paſſim occurrunt exempla.

23) τὸ] τῶν. οἱ περὶ τὰς τελετὰς ſunt τελεσταὶ. ſubaudiatur γενόμενοι vel γιγνόμενοι vel tale quid, vt apud Ariſtidem T. II. 240, 3. οἱ ἐν τοῖς ὄνοις, vbi alii ἐπὶ dant, quod etiam probum, ſcil. ταττόμενοι. ſunt talia multa penes graecos.

φάσκοντες ποιήσειν· ἔπειτα, οἶμαι, φάσματα πολ-
λὰ καὶ ποικίλα πρὸ τῶν καθαρμῶν ἐξηγούμενοι καὶ
ἐπιδεικνύντες, οἷά φασιν ἐπιπέμπειν χολουμένην τὴν
θεόν. εἶεν ὁ μὲν δὴ φιλοχρήματος δαίμων, χρυσοῦ
καὶ ἀργύρου, καὶ γῆς, καὶ βοσκημάτων, καὶ συν-
οικιῶν, καὶ πάσης κτήσεως ἐραστής. ἆρα οὐκ ἂν σκυ-
θρωπός τε καὶ συννεφὴς ἰδεῖν, εἰ[24]) ἐν σχήματι τα-
πεινῷ καὶ ἀγεννεῖ πλάττοιτο ὑπὸ δημιουργοῦ μὴ φαύ-
λου τὴν τέχνην; αὐχμηρὸς καὶ ῥυπῶν· οὔτε παῖδας,
ἢ γονέας, οὔτε πατρίδα φιλῶν, ἢ συγγένειαν ἄλλο
τι νομίζων, ἢ τὰ χρήματα· τοὺς δὲ θεοὺς πλέον οὐκ
εἶναι λογιζόμενος, ὅτι μὴ πολλοὺς αὐτῷ μηδὲ μεγά-
λους θησαυροὺς παραδεικνύουσιν, ἢ θανάτους οἰκείων
τινῶν, καὶ συγγενῶν, ὅπως ἔχοι κληρονομεῖν· τὰς
δὲ ἑορτὰς, ζημίαν ἄλλως ἡγούμενος, καὶ ματαίαν
δαπάνην· ἀγέλαστος καὶ ἀμειδίαστος, ὑφορώμενος
ἅπαντας, καὶ βλαβεροὺς ἡγούμενος, καὶ ἀπιστῶν
πᾶσιν· ἁρπακτικὸν βλέπων, ἀεὶ κινῶν τοὺς δακτύ-
λους, ἤτοι τὴν αὑτοῦ λογιζόμενος οὐσίαν, ἢ τῶν ἄλ-
λων τινὸς, τἄλλα δὲ ἀναίσθητος, καὶ ἀμαθής·
παιδείας καὶ γραμμάτων καταγελῶν, πλὴν ὅσης[25])
περὶ λογισμοὺς καὶ σύμβολα, τυφλοῦ καὶ δικαίως
λεγομένου[26]) καὶ γραφομένου τοῦ πλούτου, τυφλότε-
ρος ἐραστής· περὶ πάντα λυττῶν κτήματα, καὶ
οὐδὲν ἀπόβλητον ἡγούμενος· οὐχ[27]), ὥσπερ τὴν μα-

24) εἰ videtur delendum, et recte abest a Veneta.

25) ὅσης] potest referri ad παιδείας. In Veneta est ὅσους. possit quoque ὅσα legi, scil. ςρέφεται vel tale quid, vt ὅσα ad γράμματα redeat. possit item πλὴν ὅσον. σύμβολα olim habui suspectum; sed idem id esse, atque vsitatius συμβόλαια, loci aliquot Demosthenici planum faciunt.

26) f. τυφλοῦ δικαίως καὶ λεγομένου.

27) οὐχ] est hic loci pro οὐ μόνον. *non solummodo ferrum, quemadmodum magnes facit, ad se attrahens.*

γνῆτω λίθου ἕλκειν φασὶ πρὸς αὑτὴν, τὸν σίδηρον· ἀλλὰ καὶ χαλκὸν, καὶ μόλυβδον προσαγόμενος, κἂν ψάμμον, ἢ λίθον διδῷς [28])· παντα χῇ καὶ περὶ πάντα σχεδόν τι τὸ ἔχειν τοῦ μὴ ἔχειν λυσιτελέστερόν τε καὶ ἄμεινον ἡγέμενος, μάλιστα δὲ περὶ τὴν τοῦ ἀργυρίου κτῆσιν ἔμφρων καὶ συντεταμένος. ὅτι δὴ τοὐχιστα [29]), καὶ ἀδαπανώτατα πρόεισι, σὺν ἡμέρᾳ καὶ νυκτὶ προβαίνων, καὶ φθάνων, οἶμαι, τὰς τῆς σελήνης γε ὁδούς [30])· τὸ δὲ τῆς ἀπεχθείας, καὶ τὸ τοῦ μίσους, καὶ βλασφημιῶν ἀδαμῆ λογιζόμενος· ἔτι δὲ τῇ μὲν ἄδικα κτήσει καλλωπισμόν τινα προσεῖναι καὶ διατριβὴν ἡγέμενος· τὸ δὲ ἀργύριον ὡς ἐν βραχυτάτῳ συνειληφέναι τὴν τοῦ πλέκειν δύναμιν. τοῦτο ἔν διώκει καὶ ζητεῖ πανταχόθεν, οὐδέν τι μεταιρεφόμενος, ἔτ' εἰ μετ' αἰσχύνης ἔτε εἰ μετ' ἀδικίας γίγνοιτο, πλὴν ὅσον τοὺς κολάσεις ὑφορώμενος. ὁ δὲ δὴ δοκῶν ἀσφαλέστερος, δειλίᾳ κρατηθεὶς, καὶ ἀχαρίστῳ [31]) ψυχὴν ἔχων, τὰ μὲν ἀσπάζοντος, ἐν ἐλπίσι λήσεσθαι [32])· τοῖς δὲ ἐπι-

βλέ-

28) διδῷς] in Veneta eſt διδῶντις, vnde quoque effici poteſt διδῷ τις, quod cum olim annotaſſem, poſtmodum etiam a viro docto in Veneta mea reperi annotatum. Margo Morell. dat διδές τις.

29) f. ὅτι δὴ ὁ τόκος τάχιστα. nam alias nil eſt, quo inſequentia προβαίνων et φθάνων referantur; non enim poſſunt haec maſculina, neque ad ἀργύριον, quod neutrius generis eſt, neque ad σελήνην, quod foeminini, referri.

30) ſcribe cum V. L. Venetae σελήνης περιόδους.

31) καὶ ἀχαρίστῳ] margo Morell. et V. L. Venetae dant κυνὸς ἀχρήστῳ, quam amplector egregiam lectionem, hactenus, vt lectori liberum relinquam, vtrum ἀχρήστῳ an ἀχαρίστῳ malit. nam κυνὸς pro καὶ vtique eſt tenendum. dummodo ἀχαρίστῳ hic accipiatur pro ἀχαρίτῳ, ſcaeui, exoſi, diri, degeneris.

32) aut ἐν ἐλπίδι τοῦ λήσεσθαι legendum eſt, aut ἐὰν ἐλπίζῃ λήσεσθαι, vt in marg. Morell. annotatum eſt. aut deni-

βλέποντος[33]) καὶ ἄκοντος ἀπεχομένου διὰ τοὺς ἐφεστηκότας φύλακας. ἔστω δὴ[34]) βραχὺς ἰδεῖν, δουλοπρεπὴς, ἄγρυπνος, οὐδέποτε μειδιῶν, ἀεὶ τῷ λοιδορούμενος καὶ μαχόμενος, πορνοβοσκῷ μάλιστα προσεοικὼς τό, τε σχῆμα καὶ τὸν τρόπον ἀναιδεῖ καὶ γλίσχρῳ, βαπτὸν[35]) ἀμπεχομένῳ τριβώνιον, μιᾶς τινος τῶν ἑταιρῶν ὧν ἴσμεν[36]). ὁ δὲ δαίμων, αἰσχρὸς καὶ ἀπρεπὴς, τοὺς αὑτοῦ φίλους τε καὶ ἑταίρους, μᾶλλον δὲ δούλους τε καὶ ὑπηρέτας λωβώμενος, καὶ καταισχύνων πάντα τρόπον, ἐάν τε ἐν ἰδιώτου σχήματι λάβῃ τινὰς, ἄν τε[37]) ἐν βασιλέως. ἢ οὐ πολλοὺς τῶν καλουμένων βασιλέων ἰδεῖν ἐστι καπήλους, καὶ τελώνας, καὶ πορνοβοσκούς; ἀλλὰ

denique ἐὰν ἐλπὶς ᾖ λήσεσθαι, quod malim, et reperi in V. L. Venetae.

33) ἐπιβλέπειν hic loci est *oculum cupidum alicui rei adiicere.*

34) ἔστω δὴ] scil. ὁ δαίμων, numen illud imaginarium, quod vim auaritiei omnem complectitur. fortassis huc transferenda sunt e versu 7. vocabula haec ὁ δὲ δαίμων. ἔστω δὴ ὅδε ὁ δαίμων βραχὺς ἰδεῖν. nam ibi verba illa manifeste redundant et amputanda sunt. sententia haec est, vt e p. 77, 16. et 41. ed. Mor. collatis cum hac apparet: fingatur ab aliquo pictore, aut fictore vel statuario, ad hunc, quem ei praescribemus, modum. conf. quoque p. 80, 2. ed. Mor. pro βραχὺς vir doctus in Veneta mea τραχὺς correxit. non male ille quidem ita, sed neque causae quicquam video, cur vulgata repudietur. semper adhaesit staturae humili contemtus aliquid atque auersationis, cum facile sit in hunc errorem delabi, vt existimes, in corpore minuto minutum item animum versari.

35) βαπτὸν] *floridum*, variis coloribus perspersum. v. Cuperi Observ. 2, 8.

36) ἑταιρῶν, ὧν ἴσμεν] cuiusmodi fuit Thais, Lais, Phryne, aliaeque infamia nobilitatae per scripta veterum didita.

37) ἄν τε] l. ἐάν τε ob praemissum ἐάν τε.

λὰ Ἐρόμωνα[38]) μὲν καὶ Σάραβον, ὅτι ἐν Ἀθήναις καπηλεύουσι καὶ ὑπὸ[39]) Ἀθηναίων τοῦτο ἀκούουσι τὸ ὄνομα, δικαίως φαμὲν ἀκούειν· Δαρεῖον δὲ, τὸν πρότερον, ὅτι ἐν Βαβυλῶνι καὶ Σούσοις ἐκαπήλευε, καὶ Πέρσαι αὐτὸν[40]) ἔτι καὶ νῦν καλοῦσι κάπηλον, οἴει ὡς οὐ δικαίως κεκλῆσθαι; ἴδιόν γε μὴν τούτῳ συμβέβηκεν παρὰ τοὺς ἄλλους δαίμονας· ἐνίοτε μὲν γὰρ ἔχει καὶ κρατεῖ τῆς ψυχῆς, ἐνίοτε δὲ ἐκείνῃ συνέπεται, διὰ τὸ πάσης ἐπιθυμίας καὶ σπουδῆς ὑπηρέτην τε καὶ διάκονον, καὶ ἀπροφάσιστον[41]), εἶναι τὸν πλοῦτον. ἀλλ' ἐγὼ λέγω νῦν, ἡγούμενον τὸν αὐτὸν[42]), καὶ προεστηκότα τῆς τοῦ δυστυχοῦς ἀνθρώπου διανοίας, οὔτε ἐφ' ἡδονήν τινα, οὔτε εἰς δόξαν ἀναφέροντα τὴν τῶν χρημάτων κτῆσιν, οὐδὲ ὡς ἀναλώσοντα καὶ χρησόμενον ξυνάγοντα· ἀνέξοδον δὲ καὶ ἀχρεῖον φυλάττοντα τὸν πλοῦτον, τῷ ὄντι κατάκλειστον ἔν τισι κρυπτοῖς καὶ ἀφυγγέσι βαράθροις[43]).

εἶεν.

38) Ἐρόμωνα] nimis abit a vestigiis literarum Θεαρίωνα Casauboni. propius ad illa et ad veritatem accedit Δρόμωνα, quod Morellus e codicibus suis protulit.

39) malim καπηλεύοντες ὑπὸ —

40) malim αὐτοὶ *ipsi Persae*. v. Dauis ad Maximum Tyrium p. 508. et ὡς aut del. est, aut cum οὕτως mutandum, aut denique, illo seruato, κεκλῆσθαι est cum κέκληται mutandum.

41) καὶ ἀπροφάσιστον bene si habet, accipiendum est pro καὶ ταῦτα ἀπροφ. et eum quidem promtissimum, nulla vtentem excusatione, nulla tergiuersatione. καὶ simplex Noster pro καὶ ταῦτα, *et id quidem*, vsurpat etiam alibi.

42) malim aut τὸν deleri, aut ante ἡγούμενον collocari.

43) βαράθροις] celauit nos Morellus, vnde lectionem hanc hauserit. Ipse e regio profert θαλάμοις, quod mihi haud spernendum videtur; idem H. Stephani coniecturam θυλάκοις, ne ipsam quidem contemnendam. ecquis enim nescit veteres pecunias suas seu in fiscis sparteis, seu in bulgis scorteis asseruasse? In Veneta est βαλάκοις, vnde vir

εἶεν. ὁ δὲ δὴ δεύτερος ἀνήρ τε καὶ δαίμων ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς, ὁ τὰ τῆς ἡδονῆς ἀναφαίνων ὄργια, καὶ τὴν θεὸν ταύτην θαυμάζων, καὶ προτιμῶν ἀτεχνῶς γυναικείαν θεὸν, ποικίλος καὶ πολυειδὴς, περί τε ὀσμὰς καὶ γεύσεις ἀπλήρωτος· ἔτι δὲ, οἶμαι, περὶ πάντα ὁράματα[44]), πάντα δὲ ἀκούσματα πρὸς ἡδονήν τινα φέροντα, πάσας δὲ ἁφὰς προσηνεῖς τε καὶ μαλακὰς, λουτρῶν δὲ[45]) ὁσημέραι θερμῶν, μᾶλλον δὲ δὶς τῆς ἡμέρας, καὶ χρίσεων, οὐ κάματον ἰωμένων· πρὸς δὲ αὖ τούτοις ἐσθήτων τε[46]) μαλακῶν· καὶ ἑλίξεις καὶ κατακλίσεις[47]) ἠσκημένας, καὶ διακονίας ἀκριβεῖς καθ' ἑκάστην ἐπιθυμίαν τε καὶ χρείαν, περὶ πάντα ταῦτα δεινῶς ἐπτοημένος, μάλιστα μὲν[48]) καὶ ἀκρατέστατα περὶ[49]) τὴν τῶν ἀφροδισίων ὀξεῖαν καὶ διάπυρον μανίαν θηλυκῶν τε καὶ ἀῤῥενικῶν μίξεων, καὶ ἔτι πλείνων ἀῤῥήτων καὶ ἀνω-

vir doctus in marg. effecit βαλαντίοις. non miraris in tam parua voce vna tantam discrepantiam?

44) f. περὶ πάντα μὲν ὁράματα, ob insequens δὲ.

45) loco δὲ leg. est τε; redit enim ad praemissum ἁφὰς προσηνεῖς, λουτρῶν τε καὶ χρίσεων καὶ ἐσθήτων.

46) aut τε est delendum, aut leg. ἐσθήτων τε καὶ στρωμνῶν μαλακῶν, scil. ἁφὰς. *immani dementatus admiratione atque studio harum rerum ad tactum mollium et blandarum.*

47) ἑλίξεις καὶ κατακλίσεις] contorsiones atque inclinationes corporis, quaesitae, affectatae, quae arte et doceantur atque discantur, et exerceantur; coactae simulatrices mendacesque vultus et manuum pedumque compositiones, iactationes, agitationesque, item aliarum rerum, vt pileorum, ventilabrorum, pyxidum puluere ptarmico plenarum; quidquid denique nos vocabulis *Complimens* et *grimaces* complectimur, et elegantiae morum annumeramus; quod et veteres fecisse, ex hoc Dionis loco constat. ἕλξεις καὶ κατακλήσεις margo Morell.

48) μὲν] l. δὲ.

49) περὶ] malim ἐπὶ ob sequens ἐπὶ. Constructio enim haec est: φερόμενος ἐπὶ μανίαν τῶν ἀφροδισίων.

ἀνωνύμων αἰσχρεργιῶν· ἐπὶ πάντα ὁμοίως τὰ τοιαῦτα φερόμενος, καὶ ἀγόμενος, ἐδὲν ἀπρωμοτον, ἐδὲ ἄπρακτον ποιέμενος. νῦν γαρ δὴ ἕνα τέτων τιθέμεν, τὸν ἀπάσας τὰς τοιαύτας παρειληφότα νόσες, καὶ ἀκρασίας τῆς ψυχῆς, ἵνα μὴ πολύν τινα ἀθροίσωμεν ἐσμὸν τινῶν μοιχικῶν [50]) δαιμονίων, φιλοψύχων [51]) καὶ φιλοίνων, καὶ ἄλλων δὴ μυρίων· ἀλλ' ἁπλῶς ἕνα δαίμονα τιθῶμεν, τὸν ἀκόλαστον, καὶ δεδελωμένον ὑφ' ἡδονῆς. ἐὰν μὲν ἐπιβρέῃ πολὺν ἀνεθλιπὲς τὸ τῆς χορηγίας [52]) χρῆμα, τῶν βασιλικῶν, ἢ τινος μεγάλης ἰδιωτικῆς ὑπάρξης ἐσίας, ἐν σολλῇ καὶ ἀφθόνῳ κυλινδέμενον ἀσελγείᾳ μέχρι γήρως· εἰ δὲ μή, ταχὺ μάλα ἐξανηλώσαντα τὰ παρόντα, πένητα ἀκρατῆ, καὶ ἀκόλαστον, ἐν σπάνει καὶ ἡμέρᾳ, δεινῶς τῶν ἐπιθυμιῶν λειπόμενον [53]). εἰ δέ τινας ἔτος τῶν ὑπ' αὐτῇ κρατεμένων εἰς γυναικεῖον μετέβαλε βίον τε καὶ σχῆμα· ὥσπερ οἱ μῦθοι φασὶ τὰς μεταβαλόντας ἐξ ἀνθρώπων εἰς ὄρνιθας, ἢ θηρία· ἐὰν τύχωσι [54]) τοιαύτης ἡττηθέν-

50) melius fit transpositis vocabulis μοιχικῶν τινῶν.

51) Φιλοψύχων] alienum ab hoc loco vocabulum: sententia postulat *gulosus*; quare malim Φιλόψων aut Φιλοψώνων.

52) distinguo et lego sic: τὸ τῆς χορηγίας, [quod idem est atque ἡ χορηγία ipsa] χρημάτων βασιλικῶν, subil. ὑπόντων, quod e proximo ὑπάρξης subaudiendum est. *Si affluant ingiter inexhaustae et infinitae sumtum faciendorum copiae, sive e regiis quibusdam, si quae praesto sint, opibus, sive e privata magna re familiari.*

53) sic distinguo et lego: ἡμέρᾳ δεινῶ, τῶν — *in ardente quodam et insatiabili desiderio libidinum, quas consequi nequit.* λείπεσθαι ductum a currentibus in stadio. λείπεσθαι τῶν ἐπιθυμιῶν est, relinqui velut a cupiditatibus, quasi praecurrentibus et effugientibus insectantem, neque consequi eas posse.

54) ἐὰν τύχωσι] si scilicet accidat, vt eiusmodi cuidam libidini seruiant, cui deditus est ipsorum dominus.

θέντες ἡδονῆς· πάλιν δὲ[55]) κἀνταῦθα ἐν τῇ χορη-
35. γίᾳ πέφηνεν. ὁ μὲν γὰρ ἀσθενής τε καὶ ἄτολμος
ἐκ τούτου τοῦ γένους δαίμων ἐπί τε τὰς γυναικείας νό-
σους, καὶ ἄλλας αἰσχύνας, ὁπόσαις πρόσεστι ζημία
καὶ ὀνείδη, προσάγει ῥᾳδίως· ὅπου δὲ ἡδονῶν τινῶν[56])
40. τιμωρίαι πρόσεισι, θανάτοις ἢ δεσμοῖς κολάζουσαι
τοὺς ἐξαμαρτάνοντας, ἢ χρημάτων πολλαῖς[57]) ἐκ-
τίσεσιν, οὐ πάνυ τι πρὸς ταῦτα πρόεισιν[58]). ὁ δὲ
ἀγενέστερός[59]) τε καὶ θρασύτερος, πάντα ἁπλῶς
ὑπερ-

55) δὲ hic abundat, iteratum ob praemissum δὲ schemate Herodoteo. Idem est, ac si, δὲ omisso, dixisset πάλιν κἀνταῦθα ἐν χορηγίᾳ πέφηνεν. rursus videt se constitutum in copiis, vnde suis libidinibus satis faciat; nam cives eiusmodi effoeminati deliciarum copias, et sumtus iis quaerendis, studiose suppeditabunt.

56) non plane damnabo ἡδονῶν τινῶν; potest enim cum τιμωρίαι copulari. *Si propositae sunt poenae quaerendam libidinum.* erit dum πρόσεισι idem atque ὕπεισιν, ὑπάρχουσι. malim tamen ἡδονῶν τισι. sin autem libidinibus quibusdam adiacent quasi poenae; si poenis illae sancitae sunt.

57) πολλαῖς est etiam in Veneta, malim tamen πολλῶν, quod in V. L. Ven. reperi. ibidem quoque malim ταύτας, redit enim ad ἡδονὰς, illas voluptates, quae extremis sunt suppliciis sancitae.

58) γρ. ἔφιεισι (sic) margo Morell.

59) ἀγενέστερος] imo vero εὐγενέστερος. *fortior, acrior, excitatior.* Exemplo Dionis sententiam, paulo illam hic loci obscuriorem, illustrabo. Rex ignauus, luxuriae, ganeae, musicae, scenae, mulieribus deditus, si ciuibus imperat similibus sibi, nunquam caret pastu libidinum, quibus ciues affatim copiarum sponte sua administrant. Is autem, tametsi immani flagrat ardore libidinum, tamen cauet alienas vxores et filias attrectare, repressus a metu poenarum, quibus violatio domesticarum cuique necessitatum sancita est. Non audet ille, pro ea, qua est ignauia, imbellitate, et animi deiectione, facinus, quo committendo sciat vitae discrimen se aditurum. Alius autem, perinde libidinosus, sed audacior illo, et flagran-

ὑπερβαίνειν ἀναγκάζει, τά τε ἀνθρώπινα καὶ τὰ θεῖα. ἀλλ' ὁ μὲν ἀσθενής τε καὶ ἄτολμος ἔνθα προσθέμενος [60]) τὴν τοιαύτην αἰσχύνην ὁμολογεῖ οὐδενὸς ἀνδρείου πράγματος ἁπτόμενος, ἀλλὰ παραχωρήσας τῶν κοινῶν καὶ πολιτικῶν πράξεων, τοῖς ἄμεινον βεβιωκόσιν. ὁ δὲ ἰταμὸς καὶ ἄτροπος [61]), πολλὰς ὕβρεις τε καὶ αἰσχύνας ὑπομείνας [62]), ὀστράκου φασὶ μεταπεσόντος, στρατηγὸς ἢ δημαγωγὸς πέφηνεν, ὀξὺ καὶ διάτορον βοῶν, ὥσπερ οἱ τῶν δραμάτων ὑποκριταί· ἀποῤῥίψας μεταξὺ τὴν γυναικείαν στολὴν, ἔπειτα στρατιώτου τινὸς ἢ ῥήτορος στολὴν ἁρπάσας, περιέρχεται συκοφάντης, καὶ φοβερὸς, ἀντίον πᾶσι βλέπων. ἆρ' οὖν ἀῤῥενωπόν τι καὶ σεμνὸν εἶδος τῷ τοιούτῳ δαίμονι πρέπει, ἢ μᾶλλον ὑγρόν τε καὶ μαλθακόν; οὐκοῦν τὸ οἰκεῖον αὐτῷ σχῆμα προσθήσομεν, οὐχ, ὃ πλαττόμενος ἐνδύεται πολλάκις, ἀνδρεῖον καὶ φοβερόν. προΐτω γε μὴν διατρυφῶν τε,

grantior, vel haec ipsa quoque flagitia nil cunctetur perpetrare. Hic, tametsi et ipse est ἀγεννὴς, paulo tamen plus τῆς εὐγενείας in venis alit, atque ille, si comparatione licet in vitiis vti.

60) ἔνθα προσθέμενος] videtur Dio reliquisse ἐν φανερῷ προσθέμ. in medio proponens, nil celans, eiusmodi turpitudinem sibi adesse, haud dissimulans, eam confitetur, eo, quod nullam partem reip. nullum virile munus attingit.

61) ἄτροπος vnde habuerit Morellus, ignoro. In Veneta est ἄτρεπος, vnde aut εὔτρεπτος, *mutabilis*, qui facile formas omnes induat, aut ἄτρεπτος, *durus*, *pervicax*, *contumax*, qui a sententia sua nullis admonitionibus nullisque periculis se patiatur abduci, aut denique ἄτρεστος, *intrepidus*, *nil metuens*, *imperterritus*, est efficiendum; ad quod posterius margo Morellianae adducit, in qua est ἄτρετος.

62) ὑπομείνας] posteaquam turpia, infamia et infanda multa perpetrauit, quibus probra sibi contraxit.

φῶν τε, καὶ μύρου[63]) καὶ οἴνου ἀποπνέων, ἐν κροκωτῷ, μετὰ πολλοῦ καὶ ἀτάκτου γέλωτος, μεθύοντι προσεοικὼς, κωμάζοντι μεθημέραν ἀσελγῆ κῶμον· ςεφάνους τινὰς ἐςεφανωμένος ἑώλους, τήν τε κεφαλὴν καὶ περὶ τῷ τραχήλῳ καὶ πλάγιος φερόμενος, ὀρχούμενός τε καὶ ᾄδων θῆλυ καὶ ἄμουσον μέλος. ἀγέσθω δὲ ὑπὸ γυναικῶν ἀναισχύντων καὶ ἀκολάςων, ἐπιθυμιῶν τινων λεγομένων, ἄλλων ἐπ' ἄλλα ἑλκουσῶν· μηδεμίαν αὐτῶν ἀπωθούμενος, μηδὲ ἀντιλέγων· ἀλλ' ἑτοίμως δὲ[64]) καὶ προθύμος συνεπόμενος. αἱ δὲ, μετὰ πολλοῦ καμάτου[65]), κυμβάλων τε καὶ αὐλῶν, φέρουσαι μαινόμενον αὐτὸν σπουδῇ προΐτωσαν[66]). ὁ δ' ἐκ μέσων ἀναβοάτω τῶν γυναικῶν, ὀξύτερον καὶ ἀκρατέςερον· λευκὸς ἰδεῖν, ἐντρυφερὸς[67]), αἰθρίας καὶ πόνων ἄπειρος, ἀποκλίνων τὸν τράχηλον, ὑγροῖς τοῖς ὄμμασι μάχλον ὑποβλέπων, ἀεὶ τὸ σῶμα καταθεώμενος, τῇ ψυχῇ δὲ οὐδὲν προσέχων, οὐδὲ τοῖς ὑπ' αὐτῆς προςασσομένοις. τοῦτον ἀγαλματοποιὸς ἢ γραφεὺς ἀναγκαζόμενος εἰκάζειν, οὐκ ἂν ὁμοιότερον ἄλλῳ ἐργάσαιτο, ἢ τῷ Σύρων βασιλεῖ μετ' εὐνούχων καὶ παλλακῶν ἔνδον διαβιοῦντι, ςρατοπέδου τε καὶ πολέμου καὶ ἀγορᾶς ἀθεάτῳ[68]) τὸ παράπαν. προηγείσθω δὲ καὶ τούτων, ἀπάτη, πάνυ ὡραία καὶ πιθανὴ, κεκοσμημένη κόσμοις πορνικοῖς, μειδιῶσα καὶ ὑπισχνου-

63) f. προΐτω γε μὴν, νὴ Δία, τρυφῶν τε, καὶ μύρων — nam sic postulat graecae linguae vsus, et in Veneta est μύρον, quod eo ducit; sic eadem paulo post dat προσεοικὸς, vbi recte Morellus reposuit προσεοικὼς.

64) aut plane delendum est δὲ, aut cum τε mutandum.

65) καμάτου] *trepidatione fatigante.*

66) in V. L. Venetae est προΐασιν.

67) τρυφερὸς noui, ἐντρυφερὸς mihi est ignotum, et dubito de graecitate huius vocabuli.

68) Veneta dat ἀθεάτο.

σχνεμένη πλῆθος ἀγαθῶν, ὡς ἐπ' αὐτὴν ἄγουσα
τὴν εὐδαιμονίαν, ἕως ἂν εἰς τὸ βάραθρον κατα-βάλῃ λαθοῦσα, εἰς πολύν τε καὶ ὑπερον βόρβορον· ἔπειτα ἐάσῃ κυλινδεῖσθαι, μετὰ τῶν σεφάνων καὶ τῶ κροκωτῶ. τοιούτῳ δεσπότῃ λατρεύουσαι, καὶ τοιαῦτα πάσχουσαι, πλανῶνται κατὰ τὸν βίον, ὅσαι ψυχαὶ πρὸς μὲν πόνους δειλαὶ καὶ ἀδύνατοι, δεδουλωμέναι δὲ ἡδοναῖς, Φιλήδονοι καὶ Φιλοσώματοι, βίον αἰσχρὸν καὶ ἐπονείδιστον ἂν ἑλόμεναι ζῶσιν, ἀλλὰ ἐνεχθεῖσαι πρὸς αὐτόν. ἐκ ἐν μετὰ τοῦτον ὁ λόγος [69]), ὥσπερ ἐν ἀγῶνι ΣΦηττοῖ, τρίτον εἰσάγει χορεύειν, ὃς ἔχει [70]) τὸν Φιλότιμον, ὃ πάνυ προθύμως τὸν νοῦν [71]) ἀγωνιώμενον· καίτοι Φιλόνεικον ὄντα τῇ Φύσει περὶ πάντα καὶ πρωτεύειν ἀξιοῦντα· πλὴν ὅ περὶ δόξης ἢ τιμῆς ἡ κρίσις αὐτῷ τανῦν ἔσηκεν, ὑπὲρ δὲ παλλῆς καὶ δικαίας ἀδοξίας. Φέρε δὴ ποῖόν τι πλάττωμεν τὸ, τε σχῆμα καὶ εἶδος [72]) τῷ Φιλοτίμῳ δαίμονος; ἢ δηλονότι πτερωτόν τε καὶ ὑπηνέμιον; κατὰ τὸ ἦθος αὐτῷ καὶ τὴν ἐπιθυμίαν, ἅμα τοῖς πνεύμασι Φερόμενον· ὁποίους τοὺς βορεάδας ἀνεδυμήθησάν τε καὶ ἔγραψαν οἱ γραφεῖς· ἐλα-

Φρές

69) refert Morellus ſententiam a ſcholiaſte graeco ad hunc locum, ſed perobſcure, vt videatur ipſe non recte percepiſſe. Poſuiſſet ipſa verba graeca, quorum ſententiam ſatis habuit latinis verbis adumbrare; ſic melius de mente graeculi conſtaret. Vtinam Caſaubonus promus condus antiquitatis graecae lucis aliquid ad h. l. attuliſſet.

70) ὃς ἔχει] melius videtur Veneta dare ὡς ἐκεῖ. vt *ibi*, apud Sphettios, fieri *ſolebat*. Sed vt verum fatear, neutram lectionem ſatis intelligo. In Veneta ineſſe video tautologiam; niſi in choris tertiis Sphettiorum ſemper Φιλότιμοι ſunt inducti, de quo non conſtat, et eſt haud probabile.

71) τὸν νοῦν] ſic recte Veneta, ſubauditur ἀγῶνα. Morell. τανῦν.

72) malim καὶ τὸ εἶδος.

φρὲς[73]) τε καὶ μεταρσίους, ταῖς τῦ πνεύματος αὔραις συνθέοντας. ἀλλὰ ἐκεῖνοι μὲν ὁπότε βεληθεῖεν, ἐπεδείκνυντο τὴν αὐτῶν δύναμιν, τέως δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ἡρώων ἐν τῇ ἀργοῖ συνέπλεον ναυτιλλόμενοι, καὶ τἆλλα πράττοντες ἀδενὸς ἧττον. ὁ δὲ τῶν Φιλοδόξων ἀνδρῶν προσάτης, ἀεὶ μετέωρος, ἀδέποτε γῆς ἐφαπτόμενος, ἀδὲ ταπεινῦ[74]) τινος, ἀλλὰ ὑψηλὸς καὶ μετάρσιος. ὅταν μὲν αἰθρίας τύχῃ καὶ γαλήνης, ἢ ζεφύρε τινὸς ἐπιεικῶς πνέοντος, ἀεὶ μᾶλλον ἀγαλλόμενος[75]) τε καὶ ἰὼν εἰς αὐτὸν τὸν αἰθέρα, καὶ πολλάκις δ' ἐν σκοτεινῷ νέφει κρυπτόμενος, ἀδοξίας τινὸς συντρεχέσης, καὶ φόβε, παρὰ τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, ὃς ἐκεῖνος θεραπεύει καὶ τιμᾷ, καὶ τῆς εὐδαιμονίας τῆς αὐτῦ κυρίως ἀπέδειξεν. ἀδέν γε μὴν[76]) προσέοικεν ἀσφαλείας ἕνεκεν, ἔτε ἀετοῖς, ἔτε γεράνοις, ἔτε ἄλλῳ τινὶ πτηνῷ γένες τὴν φύσιν· ἀλλὰ μᾶλλον ἄν τις αὐτὸν προσεικάσειε τῇ Ἰκαρίᾳ[77]) βιείῳ καὶ παρὰ φύσιν φορᾷ· ἃ δυνατὸν τέχνημα ἐπιχειρήσαντος Δαιδάλε τεχνήσασθαι. τοιγαρῶν ὑπὸ νεότητος καὶ ἀλαζονείας ἐπιθυμῶν ὑψηλότερος τῶν ἄστρων φέρεσθαι, χρόνον μέν τινα ἐσώζετο βραχύν, χαλωμένων δὲ τῶν δεσμῶν, καὶ τῦ κηρῦ ῥέοντος, ἐπωνυμίαν ἀπὸ τῦδε τῷ πελάγει

73) recte Veneta ἰλαφρὲς, Morell. ἐλαφέ.

74) ταπεινῦ] sic etiam vir doctus in Veneta mea correxit, pro ὑψηλῦ, quod Veneta dat et margo Morell. in quo si insunt verae lectionis vestigia, videtur latere ἀδ' εὐφέκτε τινός. *nil attingit, quod in reprehensionem facile incurras.*

75) ἀγαλλόμενος] imo vero ἀταλλόμενος. *crescens magis magisque.*

76) ἀδέν γε μὴν] sic recte dat Veneta. ἀδενί γε μὴν Mor.

77) Ἰκαρίᾳ] sic appellatur mare, vir Icarus. l. itaque Ἰκάριε. Est quidem etiam homo Icarius aliquis, sed ille fuit Atticus, ab hoc Icaro fabulis nobilitato, Daedali filio, diversus. v. Hemsterhus ad Lucian. T. I. p. 248.

παρέσχεν, ὅπερ ἠφανίσθη πεσών. κἀκεῖνος ἀσθενέσι καὶ κούφοις τῷ ὄντι πιστεύσας πτεροῖς· λέγω δὲ τιμαῖς τε καὶ ἐπαίνοις ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων τῶν πολλῶν ὡς ἔτυχε γιγνομέναις [78]) ἐπισφαλῶς καὶ ἀσταθμήτως φέρεται καὶ φέρει τὸν ἄνδρα τὸν αὐτοῦ ζηλωτήν τε καὶ ὑπηρέτην· νῦν μὲν ὑψηλὸν καὶ μακάριον πολλοῖς φαινόμενον, πάλιν δὲ αὖ, ταπεινόν τε καὶ ἄθλιον, ἀλλὰ [79]) πρώτῳ καὶ μάλιστα αὐτῷ δοκοῦντα. εἰ δέ τῳ οὐ φίλον πτηνὸν αὐτὸν διανοῆσαι καὶ ποιεῖν· ὧδε ἀφομοιούτω [80]) αὐτὸν τῇ τοῦ Ἰξίονος χαλεπῇ καὶ βιαίῳ φορᾷ τε καὶ ἀνάγκῃ, τροχοῦ τινος ῥύμῃ [81]), κύκλῳ κινουμένου τε καὶ φερομένου. οὐ γὰρ ἀπεοικὸς, οὐδὲ μακρὰν δὴ τῶν σοφῶν τε καὶ κομψῶν εἰκασμάτων εἴη ἂν καὶ ὁ τροχὸς δόξῃ παραβαλλόμενος, τῇ τε κινήσει καὶ μεταβολῇ πάνυ ῥᾳδίως περι-

78) Casaubonus corrigit γιγνομένοις, recte ille quidem, si firmum et probum est ἐπαίνοις, quod Morellus, nescio quo auctore, pro ἐπινοίαις substituit, quod in Veneta est, reiectum in marginem Parisinae. Sed praefero ἐπινοίαις, ideo et alterum est seruandum. homo vanus, gloriae populari deditus, fidit et auferendum se dat opinionibus popularibus, iisque seruit. Gloria nihil est, nisi opinio hominum magnifica de aliquo; quae opinio vt mutatur, quod saepissime momento fit, ita illa quoque gloria concidit. In honoribus quoque, quos habent ciues suis principibus, regnat ἐπίνοια, aliis alia honorum genera, saepe illa ridicula et stolida, comminiscentibus, alio alium vincere nouitate et insolentia commenti studente.

79) sic distinguo et lego: καὶ ἄθλιον ἅμα, πρώτῳ — vt primus omnium sentiat, se deductum ad humilem conditionem locoque deiectum, sed vna quoque miserum esse, et nemo alius eum ipsum esse existimet magis, atque ipse se.

80) ἀφομοιούτω] sic lego cum Casaubono. in Veneta est ἀφωμοιοῦτο. facile apparet errore typothetarum vocales esse permutatas. Morell. dat ἀφομοιοῦτο.

81) ῥύμῃ] sic recte dat Veneta. ῥήμῃ Morell.

περιθέων, ἐν δὲ[82]) τῇ περιφορᾷ παντοῖα σχήματα τὴν ψυχὴν ἀναγκάζει[83]) λαμβάνειν μᾶλλον, ἢ ὁ τῶν κεραμέων, τὰ ἐπ' αὐτῷ πλαττόμενα. ἄνδρα δὴ τοιοῦτον εἱλούμενον ἀεὶ καὶ περιφερόμενον, κόλακα δήμων τε καὶ ὄχλων[84]) ἐν ἐκκλησίαις, ἢ ἐπιδείξεσι βασιλέων ἢ τυράννων λεγομένων φιλίαις καὶ θεραπείαις, τίς οὐκ ἂν ἐλεήσειε τῆς φύσεως καὶ τῆς[85]) βίας; λέγω δὲ οὐχ, ὃς ἂν ἀπὸ τοῦ βελτίστου προεστηκὼς, πολύ τι πλῆθος ἀνθρώπων, πειθοῖ καὶ λόγῳ μετ' εὐνοίας καὶ δικαιοσύνης πειρᾶται ῥυθμί-

 ζειν

82) δὲ] imo vero τε, ob praecedens τε. Constructio est: περιθέων τε — ἀναγκάζων τε. aut si δὲ seruatum malis, erit pro τε leg. μὲν. τῇ μὲν κινήσει — ἐν δὲ τῇ περιφορᾷ.

83) f. ἀναγκάζων.

84) post ὄχλων sustuli comma, et transtuli pone ἐκκλησίαις. in demorum aut plebium concionibus, aut in regum ostensionibus, aut in tyrannorum sic dictis amicitiis, nam et paulo post sic distinguendum et scribendum esse puto: τυράννων λεγομέναις φιλίαις, sublato commate post τυράννων. ἐπιδείξεις, quod vocabulum *ostensiones* reddidi, sunt idem, atque *processiones*, quomodo saeculis paulo iunioribus appellabantur, pompae omnes principum, siue in publicum procederent cum turba *ostensionalium* suorum comitum, apparitorum, protectorum, et si qui alii eos tegebant, et circumstabant, aut praeambulabant, aut pone sequebantur, siue publice in ista turba seruorum praesiderent, vt in curia, in ludis, in foro, cum legatis exteris responsa darent, et quae sunt alia hoc de genere. v. Suetonii narrationem de Nerone Tiridatem Romae accipiente. Tyrannorum et regulorum consiliarii et ministri appellabantur φίλοι, vt vel e controuersia Demosthenis cum Aeschine constat. Sententia itaque huius loci haec est: Homo hoc praeditus ingenio adulator est, siue in populorum versatur concionibus, siue in pompis et palatiis principum, siue denique in comitatu et ministerio regulorum.

85) τοῦ βίου, quod margo dat Morellianae, est etiam in V. L. Venetae.

ζειν τε καὶ ἄγειν ἐπὶ τὰ βελτίω. ἐχέτω δὴ καὶ ὅ-
τος ἡμῶν ὁ δαίμων τέλος, ἵνα μὴ νῦν σολαίς τε καὶ
μορφαῖς προσιθέντες αὐτῷ, καὶ τἄλλα τὰ προσή-
κοντα, πολὺν καὶ ἄπειρον εἰσφερώμεθα λόγων ἔ-
χλον. εἴη δ' ἂν αὐτῷ τὸ ἦθος, ὡς ἐν βραχεῖ περι-
λαβεῖν, φιλόνεικον, ἀνόητον, χαῦνον, ἀλαζονείας
καὶ ζηλοτυπίας καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις ἔγγιστα, χα-
λεποῖς καὶ ἀγρίοις πάθεσιν. ἅπαντα γὰρ ταῦτα,
φιλοτίμῳ τρόπῳ ψυχῆς [86]), ἀκοινώνητα καὶ ἄγρια
καὶ χαλεπὰ ἀνάγκη πᾶσα συνέπεσθαι. ἔτι δὲ αὐ-
τὸν πολὺ μᾶλλον ἄττειν [87]) καὶ ἀνώμαλον ἔχειν τὴν
διάνοιαν· ἅτε ἀνωμάλῳ δεδευόντα καὶ προσέχοντα
πράγματι· πυκνότερόν τε καὶ συνεχέστερον, ἢ τὸς
κυνηγέτας φασὶ, χαίροντα, καὶ λυπούμενον· ἐκεί-
νοις γὰρ δὴ μάλιστα τοῦτο πλεῖστον καὶ συνεχέστατον
συμβαίνειν λέγεσι, φαινομένης τε καὶ ἀποκρυπτομένης
τῆς ἄγρας. ὅταν μὲν γὰρ εὐδοκιμήσεις [88]) ἔπαι-
νοί τε συμβαίνωσιν αὐτοῖς, ἡ ψυχὴ τῷ τοιούτῳ ἀν-
δρὸς αὔξει καὶ βλαστάνει, καὶ θαυμαστὸν ἴσχει
μέγεθος· καθάπερ Ἀθήνησί φασι τὸν ἱερὸν τῆς ἐ-
λαίας θαλλὸν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ βλαστῆσαι [89]) καὶ πλεί-

ονας

86) f. φιλοτίμῳ τρόπῳ ψυχῆς, ἅτ' ἀκοινωνήτῳ καὶ ἀγρίῳ καὶ χαλεπῷ, ἀνάγκη πᾶσα συνέπεσθαι.

87) ἄττειν, verbum egregium, et huic rei optime conueniens, et Platoni adamatum, ductum de fatuis ignibus, et si quae sunt alia inconstantia, temere subsilientia atque vagantia. margo Morell. dat eius scholium, seu interpretationem, μεταλλάττειν.

88) Veneta εὐδοκιμήσης dat, et αὐτοῖς, quod posterius etiam margo Morell. exhibet; vnde facile potest vera lectio erui. η posterius in priore vocabulo cum ει muta, et habebis veram Dionis manum; nam αὐτοῖς bene habet, et significat vniuersos huic hominum generi. εὐδοκιμήσεις est nominat. plur. a nom. substant. εὐδοκίμησις. Morell. dat. εὐδοκιμήσῃ — αὐτῷ.

89) βλαστῆσαι καὶ πλείονα γενέσθαι bene habet, tametsi Casau-

σια γενέσθαι; ταχὺ δὲ αὖ πάλιν συξέλκεται, καὶ ταπεινῶται, καὶ φθίνει, ψόγε τινὸς προσπεσόντος, ἢ δυσθυμίας [90]). ἀπάτη δὲ καὶ τούτῳ παρέπεται τῷ δαίμονι ἀπασῶν πιθανωτάτη. ὃ γὰρ ὡς ἡ τῆς Φιλαργύρου καὶ Φιληδόνου [91]), λαμπρὸν μὲν ἐδὲν λόγῳ, ἐδύναντο [92]) ὑποσχέσθαι· οὐδ' ὡς ἐπὶ σεμνὰ καὶ λαμπρὰ προήγαγον τὰς ἀπατωμένας ὑπ' αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον τὸ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῖς ὄνομα ἐπεφήμιζον καὶ προσετίθεσαν, ἕτως ἡ τῆδε ἀπάτη, ἀλλ' ἐπαίδουσα [93]) καὶ γοητεύουσα, φησὶ Φιλόκαλον αὐτὴν εἶναι [94]). καὶ, ὡς ἐπ' ἀρετήν τινα ἡ εὐ-

Casaubonum offendit. progerminasse e terra, et auctum fuisse, atque adoleuisse.

90) δυσθυμίας non plane improbo. possunt omnino animum ambitiosi multae sollicitudines deprimere. conuenire tamen huic loco melius videtur δυσφημίας.

91) potest vulgata defendi; malim tamen perspicuitatis maioris gratia, aut sic legi: ὡς ἡ τῆς Φιλ. καὶ ἡ τῆς Φιληδ. scil. ἀπάλλη, — aut sic: ὡς αἱ τῆς Φιλαργ. καὶ Φιληδ. scil. ἀπάται.

92) ἐδύναντο] sic dedi; nam de duabus sermo est illusionibus et praestigiis errorum. Sequitur etiam προήγαγον, ἐπεφήμιζον et προσετίθεσαν. Sententia haec est: Cum alterae istae ambae praestigiae, quarum altera auaro, altera voluptuario et libidinoso imponit, nil possent promittere, quod verbo tenus saltim esset magnificum atque splendidum, et auribus blandiretur — non haec illusio item fallit verbo ad ipsas aures sordido atque fastidioso, sed vel maxime speciosum iactat vocabulum, quo vel sapientissimi quique facile decipiantur. Ven. et Mor. dant ἐδύνατο.

93) ἐπαίδουσα] sic recte Morell. in Veneta est ἐπαίουσα, vnde vir doctus fecerat in marg. Venet. ἐπαιπάζουσα, *verberibus propellens*, quod reperio in latinis Naogeorgi. vides originem erroris latina obsidentis.

94) εἶναι si bene habet, idem est atque δεῖν εἶναι. quomodo malim, perspicuitatis ergo, scribi, tametsi sciq saepissime in similibus locis δεῖν omitti, et infinitiuum saepissime significare, non id, quod sit, sed quod esse oporteat.

κλειαν, ἄγειν, τὴν δόξαν. πάλιν ἐν ἐνθάδε κινδυνεύσῃ[95]) τὸ δεύτερον, εἰς τὸν αὐτὸν πεσεῖν μῦθον τῷ Ἰξίονας· καὶ γὰρ ἐκεῖνόν φασιν, ἐπιθυμήσαντα τῶν Ἥρας μακαρίων γάμων, νεφέλῃ τινὶ συγγενομένον σκοτεινῇ καὶ ἀχλυώδει, ἄχρηστα[96]) καὶ ἀλλόκοτα γεννῆσαι τέκνα, τὸ τῶν Κενταύρων γένος, ποικίλον καὶ συμπεφορημένον. ὁ γὰρ[97]) εὐκλείας ἔρωτι διαμαρτὼν, ἔπεσε δόξης ἐπιθυμίᾳ συνὼν, τῷ ὄντι νεφέλῃ λέληθεν ἀντὶ τῆς θείας καὶ σεμνῆς ὁμιλίας συνών. ἐκ δὲ τῶν τοιούτων συνουσιῶν ἢ γάμων ὠφέλιμον μὲν ἢ χρήσιμον οὐδὲν ἂν γένοιτο· θαυμαστὰ δὲ καὶ ἄλογα, προσεοικότα τοῖς κενταύροις, δημαγωγῶν τινων πολιτεύματα, καὶ ξυγγράμματα[98]) σοφιστῶν. ξεναγοὶ γὰρ καὶ σοφιστὴ

teat. Sententia est: Vanitas eum, quem captum tenet, Φιλόκαλον iubet esse, studiosum elegantiae.

95) κινδυνεύσῃ] malim κινδυνεύομεν, et paulo post ἐμπεσεῖν.

96) ἄχρηστα hic loci est idem atque ἀχάριτα, importuna, scaeua, immania, quorum nihil sit χρηστὸν, nihil εὐχαρι, nihil humanum, nihil frugi.

97) Casaubonus ἐν apponi vult ad γὰρ, quod equidem minus putem necesse esse. Constructio est: διαμαρτὼν τῆς εὐκλείας ἔρωτι (id est ἐν τῷ ἔρωτι, κατὰ τὸν ἔρωτα) cum excidisset Euclea, quae dea est honesta et laudabilis et studio digna, et ab ea aut reiectus esset, aut aberrasset a recta via ea, quam amaret, potiundi. Vt τὴν δόξαν opponit, tanquam scortum, τῇ εὐκλείᾳ, tanquam matronae pudicae, sic rursus τὴν ἐπιθυμίαν flagitiosam consuetudinem opponit τῷ ἔρωτι amori honesto. Si quid mutandum sit, quod nil video opus admodum esse, malim ἔρωτος scribi διαμαρτάνειν τῷ ἔρωτος τῆς εὐκλείας est sententia et graece et plana.

98) post συγγράμματα videtur ξεναγῶν καὶ deesse; nam alias inutile esset, quod statim subiicit ξεναγοὶ γὰρ. prodit hoc ξεναγὸς quoque antea nominatos fuisse, et satis est credibile, idem olim quoque factitatum esse, in oppidis graecis, quod hodie fit in nostris, vt conscriptores mili-

ϛαὶ καὶ δημαγωγοί· (λέγω δὲ[99]) διακρίνων[100]) ϛρατηγούς τε καὶ σοφιϛὰς, καὶ πολιτικοὺς ἄνδρας ἀπὸ τῶν νῦν εἰρημένων·) οὗτοι πάντες ἐκείνῳ τῷ δαίμονι προσνέμεσθαι ἄξιοι, καὶ τῆς ἐκείνου μερίδος τε καὶ ἑταιρείας ἀριθμεῖσθαι. καὶ δὴ νῦν μὲν ἐπεξῆλθον τοὺς ὑφ' ἑνὸς[1]) ἑκάϛου τῶν εἰρημένων δαιμόνων ἐλαυνομένους· πολλάκις δὲ καὶ δύο τὸν αὐτὸν ἢ πάντες εἰλήχασι, τἀναντία ἀλλήλοις πράττοντες καὶ ἀπειλοῦντες, εἰ μὴ πείθοιτο, μεγάλαις τισὶ περιβαλεῖν ζημίαις. ὁ μὲν Φιλήδονος, ἀναλίσκειν εἰς τὰς ἡδονὰς κελεύων, καὶ μήτε χρυσοῦ, μήτε ἀργύρου, μήτε ἄλλου κτήματος φείδεσθαι μηδενός· ὁ δ' αὖ Φιλοχρήματος καὶ μικρολόγος, οὐκ ἐῶν, ἀλλὰ κατέχων τε καὶ ἀπειλῶν, εἰ πείσεται ἐκείνῳ, λιμῷ τε καὶ δίψῃ, καὶ ἁπάσῃ πενίᾳ τε καὶ ἀπορίᾳ διολλύειν αὐτόν. πάλιν δὲ ὁ μὲν Φιλόδοξος συμβουλεύει καὶ παρακαλεῖ προΐεσθαι τὰ ὄντα τιμῆς ἕνεκα· ὁ δὲ[2]), καὶ πρὸς τοῦτον ἀπομάχεται καὶ ἀντιβαίνει. καὶ μὴν ὅ γε τῆς ἡδονῆς φίλος, καὶ ὁ τῆς δόξης, οὔποτε δύνανται συνᾶσαι, οὐδὲ τὸ αὐτὸ εἰπεῖν. ὁ μὲν γὰρ καταφρονεῖ τῆς δόξης καὶ λῆρον ἡγεῖται, καὶ τὸ τοῦ Σαρδαναπάλου προφέρεται πολλάκις ἐλεγεῖον[3])·

militum proponerent in publico tabulas, quibus iuuentutem ad ſtipendia militaria lautis propoſitis conditionibus, ſed vanis et commentitiis, quarum nihil eſſet, aut parum reapſe repraeſentandum, inuitarent. et has tabulas appellat Dio συγγράμματα. ξεναγοὶ qui fuerint olim, conſtat e Demoſthene; erant nimirum mangones hominum, qui milites conſcriberent, et aere ſuo alerent, et regibus aut populis, qui militibus indigerent, pro certa mercede vſurpandos permitterent.

99) verba haec λέγω δὲ — εἰρημένων parentheſi incluſi.

100) deeſſe videntur haec verba τοὺς ὡς ἀληθῶς.

1) ὑφ' ἑνὸς] ſic recte Veneta, ἐφ' ἑνὸς Morell.

2) ὁ δὲ] ſcil. Φιλοχρήματος.

3) ἐλεγεῖον] obſerua ſic appellari diſtichum hexametrum; recte

Τόσσ' ἔχω, ὅσσ' ἔφαγον, καὶ ἐφύβρισα καὶ μετ' ἐρώτων
Τέρπν' ἔπαθον· τὰ δὲ λοιπὰ καὶ ὄλβια πάντα λέλειπται.

καὶ μάλιστα τὸν θάνατον ἀεὶ πρὸ ὀφθαλμῶν δείκνυσιν, ἐξ ἧς ἀδενὸς [4]) ἔτι τῶν ἡδέων δυνησόμενος μετασχεῖν. ὁ δὲ Φιλόδοξος ἄγει [5]) τε καὶ ἀφέλκει τῶν ἡδονῶν, τά τε ὀνείδη καὶ τὰς λοιδορίας ἐπανατεινόμενος. ἐν ἔχων ἓν ὃ ποιήσει, καὶ ὅποι τράπηται, καὶ καταδύσηται [6]), ἀποδιδράσκει πολλάκις εἰς τὸ σκότος, καὶ περαῶται λανθάνειν [7]) τῷ ἑτέρῳ χαρίζεσθαι καὶ ὑπηρετεῖν. ὁ δὲ ἀποκαλύπτει, καὶ εἰς τὸ μέσον αὐτὸν ἕλκει. ἕτω δὴ ψυχὴν διεφορημένην τε καὶ διασπωμένην, ἀεί ποτε ἐν μάχῃ καὶ στάσει δυνηκεῖ πρὸς αὑτὴν ἔσαν, ἀνάγκη πρὸς πᾶσαν ἀφικνεῖσθαι δυσυχίαν. ὥσπερ γὰρ τὰ νοσήματα, ἀλλήλοις ἐπιπλεκόμενα, τἀναντίως δοκοῦντα πολλάκις, χαλεπὴν καὶ ἄπορον ποιεῖ τὴν ἴασιν τὸν αὐτὸν οἶμαι τρόπον, ἀνάγκη γίνεσθαι καὶ τῶν [8]) τῆς

recte vero, tametsi paulo inusitatius. ἐλεγεῖον est breue quodcunque carmen, quocunque versuum genere conscriptum.

4) V. L. Venetae dat ὡς ἀδενὸς. quod si adscisces, (et profecto tolerabilius est, quam vulgata, vnde sententia prorsus nulla exsistit,) leg. erit δυνησομένῳ. *mortem ei iugiter ob oculos ponit, vt caituro sic omni facultate suauibus omnibus fruendi.*

5) ἄγει] malim ἀπάγει.

6) καταδύσηται] sic vir doctus quoque in Veneta' mea correxit, quod in ea est καταδύσεται, non satis graui de causa, nam sic etiam ποιήσει debebat cum ποιήσῃ mutari, quod si autem illud probum videbatur, cur non item hoc. poterat pari modo τράπηται cum τραπείται mutari. Sed auctores graeci, praesertim iuniores, non sunt ita seueri exactores suae dictionis; quibus aliquid negligentiae in dictione condonandum est.

7) aut λανθάνων scrib. est, aut χαριζόμενος καὶ ὑπηρετῶν.

8) τῶν] imo vero τὴν, scil. ἴασιν. *pari modo necesse est vt sanatio*

τῆς ψυχῆς συμμιγνυμένων τε καὶ συμπλεκομένων εἰς τὸ αὐτὸ παθῶν. ἀλλὰ δὴ μεταβαλόμενοι [9]) καθαρόν τε καὶ κρεῖττω τῆς πρότερον ἁρμονίας, τὸν ἀγαθὸν καὶ σώφρονα ὑμνῶμεν δαίμονα καὶ θεὸν, οἵ ποτε [10]) ἐκείνῳ τυχεῖν ἐπέκλωσαν ἀγαθῇ μοίρᾳ παιδείας ὑγιοῦς καὶ λόγου μεταλαβοῦσιν. καὶ δὴ πεπρωμένον αὐτοῖς ἐκ θεῶν ἐγένετο.

sanatio animorum quoque fiat difficilis, atque ardua, cum multi morbi vitiosum coaluere.

9) praeferam e Veneta μεταβαλλόμενοι.

10) tentauit, non expediit hunc locum Casaubonus. Brevibus dicam, quomodo mihi videatur esse constituendus: pro οἵ ποτε malim aut οἷς ποτε aut ὅσοις ποτὲ, et pro ἀγαθῇ, malim ἀγαθαὶ μοῖραι· *nos omnes quotquot sumus, si quibus Moerae (vel Parcae) propitiae fatali sorte communionem Genii sobrii atque boni impertierunt, quod factum est eo, quod sana institutione usi sumus, et elegantiam morum percepimus, rectoque ratione vtimur; praedicemus hunc bonum atque sobrium genium.*

Subscriptum est huic orationi in Veneta hoc elogium, quod Morellus testatur etiam in suo codice regio fuisse: Διογένης ἢ περὶ βασιλείας πρὸς ἀλέξανδρον τὸν μακεδόνα.

ΛΙΒΥΚΟΣ ΜΥΘΟΣ.

Μῦθον Λιβυκὸν ἐκπονεῖν, καὶ περὶ τὰ τοιαῦτα κατατρίβειν τὴν περὶ λόγους φιλοπονίαν, ἐκ εὐτυχὲς μὲν, ἐ γὰρ ἐ[1]) τῶν πρὸς ζῆλον τοῖς ἐπιεικεσάτοις ἀνθρώπων ἀπιστευόντων, ἀλλ' ὅμως ἐκ ἀφεκτέον, ὀλιγωρίᾳ τῆς περὶ τὰ τοιαῦτα ἀβολεσχίας. τάχα γὰρ ἄν ποτε καὶ ἡμῖν χρείαν ἐ φαύλην παράσχοι ἐλκόμενά πη πρὸς τὸ δέον, καὶ παραβαλλόμενα τοῖς ὄσι καὶ ἀληθέσιν. ἡ δὲ τοιαύτη δύναμις καὶ ἐπιχείρησις ὁμοίαι δοκεῖ τῇ τῶν γεωργῶν ἐμπειρίᾳ περὶ τὰ φυτὰ, ἐάν πε ἱκανῶς γίγνηται· ἐκεῖνοι γὰρ ἐνίοτε τοῖς ἀκάρποις καὶ ἀγρίοις ἐνθέντες καὶ ἐμφυτεύσαντες τὰ ἥμερα καὶ καρποφόρα, χρήσι-

Sitne haec diſputatio referenda ad locum ſuperioris, qui eſt p. 163, antep. quod viſum fuit aliis, Caſaubono minus, id in medio nunc relinquam.

1) vulgatam lectionem tuetur Caſaubonus, ſed fruſtra; non multum tamen a Dionis aberrauit ſententia, quae haec eſt: *Penes homines elegantes fidem non inuenire non eſt vnum eorum, quae ſtudium commoueant.* vnde apparet ſic eſſe leg. ἐ γὰρ ἔν [vel ἐσί] τῶν πρὸς ζῆλον, τοῖς ἐπιεικεσί τῶν ἀνθρώπων ἀπιστεῖσθαι. poteſt quoque comma a ζῆλον pone ἀνθρώπων reuocari, vt ſententia ſit: *Fidem nullam inuenire, id vero non eſt in rebus ſtudium commouentibus hominum elegantium.* ἐ ſecundum natum eſt aut ex ἔν, aut ex ἐσί, vel denique ex ἔτω. et ſolet profecto ἔτω in mſtis per paulo diductius ἐ exarari. ſic ſaepius reperi in ſcholiis Demoſthenis Auguſtan. Quod ſi admittas, erit ἔτως idem atque latinum *admodum*. non admodum laborare ſolent elegantes homines, vt fides ſibi nulla habeatur. pro τοῖς eſt in Veneta τῆς, et pro ἀπιστέντων, ἀποστευόντων (hac figura ς, quod eſt figma ſimplex, neque tamen in media voce poni ſolet). neutrum ad indagandam veram lectionem multum conducit. Interpres quid ſecutus ſit, haud perſpicio.

χρήσιμον ἀντὶ ἀχρήστου, καὶ ὠφέλιμον ἀντὶ ἀνωφελοῦς ἀπέδειξαν τὸ φυτόν. οὕτω δὴ καὶ τοῖς ἀνωφελέσι μυθεύμασι λόγος ἐμβληθεὶς χρήσιμος, καὶ συμφέρων, οἷός ἐκεῖνα εἶασε μάτην λελεγμένα. τυχὸν δὲ καὶ οἱ πρῶτοι συντιθέντες αὐτὰ [2]), πρός τι τοιοῦτον συνέθεσαν, αἰνιττόμενοι καὶ μεταφέροντες, τοῖς δυνατοῖς ὀρθῶς ὑπολαμβάνειν. τόδε μὲν δὴ προοίμιον, ὡς ἔφη τις, τοῦ νόμου. τὸ λοιπὸν δ' αὖ, αὐτὸν [3]) εἴη τὸν νόμον ἢ τὸν μῦθον λέγειν τε καὶ ἀκοῦειν, ὁποίῳ μάλιστα ἀφομοιῶμεν εἰκάσματι τὰς ἐπιθυμίας. λέγεται γὰρ πάλαι ποτὲ θηρίων εἶναί τι γένος [4]), χαλεπὸν καὶ ἄγριον, πλεῖστον καὶ μάλιστα γιγνόμενον ἐν τοῖς οἰκουμένοις τῆς Λιβύης. ἦδε γὰρ ἡ χώρα καὶ νῦν ἔτι δοκεῖ παντοδαπὰς φέρειν ζώων φύσεις, ἑρπετῶν τε καὶ ἄλλων θηρίων. ἐν οἷς εἶναι [5]) καὶ τοῦτο τὸ γένος, ὑπὲρ οὗ νῦν ὁ λόγος. σύνθετον τὴν τοῦ σώματος ἰδέαν σχεδὸν ἐκ τῶν πλείστων διαφερόντων, παντελῶς ἄτοπον. πλανᾶσθαι δὲ αὐτὸ μέχρι τῆσδε τῆς θαλάττης [6]) ἐπὶ τὴν Σύρτιν τροφῆς ἕνεκα. θηρᾶν μὲν γὰρ καὶ τἄλλα θηρία, τούς τε λέοντας, καὶ παρδάλεις, ὡς ἐκεῖνα τάς τε ἐλάφους καὶ τοὺς ἀγρίους ὄνους, καὶ τὰ πρόβα-

2) aut αὐτοὶ leg. aut αὐτὰ, quod et margo Morell. exhibet, et vir doctus marg. Venetae meae adscripsit. αὐτοῖς textus Morell.

3) αὐτὸν] sic lego, et sic quoque, praeter Casaubonum, vir doctus in marg. Venetae meae correxit. ἑαυτὸν Morell.

4) Sumta est haec fabula ex Alexandro Myndio apud Athenaeum p. 221. De tetro illo et immani serpente, quem Regulus peremit, v. Shaw Voyages p. 183. not. f. et p. 325. vbi existimat esse Arabum ثعبان conf. et Gell. N. A. 6, 3.

5) εἶναι] aptum est a communi λέγεται paulo ante.

6) τῆσδε τῆς θαλάττης significat mare mediterraneum, quod Romani *nostrum* appellabant.

πρόβατα· μάλιστα δὲ ἥδεσθαι τῇ τῶν ἀνθρώπων ἀγρᾳ. ὧν δὴ καὶ ἕνεκα ἐγγὺς ἀφικνεῖσθαι τῶν οἰκεμένων μέχρι τῆς Σύρτεως. ἔστι δὲ ἡ Σύρτις, κόλπος θαλάττης, εἰσέχων ἐπὶ πολὺ τῆς χώρας, καὶ τριῶν ἡμερῶν, φασὶ, πλοῦς ἀκωλύτως πλέουσι. τοῖς δὲ κατενεχθεῖσιν ἐκ εἶναι [7]) τὸν ἔκπλουν δυνατόν. βράχεα γὰρ καὶ διθάλαττα, καὶ ταινίαις μακραῖς μέχρι πολλῶν διήκουσαι πανταχόθεν ἄπορον καὶ δύσκολον παρέχουσι τὸ πέλαγος. ἔγγὰρ ἐστὶ κατ' ἐκεῖνα τὸ τῆς θαλάττης ἀγγεῖον [8]) καθαρόν. κοῖλος δὲ καὶ ψαμμώδης ὁ τόπος ὢν, ἐκδέχεται [9]) τὸ πέλαγος, ὑδὲν ἔχων ερερεόν. ὅθεν οἶμαι θῖνές τε μεγάλαι, καὶ χώματα ἐν αὐτῷ γίγνονται τῆς ψάμμου· καθάπερ ἐν τῇ χώρᾳ συμβαίνει τὸ τοιοῦτον ἀπὸ πνευμάτων, ἐπεὶ δὲ μᾶλλον ὑπὸ τοῦ κλύδωνος. ἔστι δὲ καὶ τὰ κύκλῳ τοιαῦτα σχεδὸν, ἐρημίαι, καὶ θῖνες. ἀλλὰ γὰρ δὴ τές τε ναυηγὲς ἀπὸ τῆς θαλάττης ἐπανιόντας, καὶ εἴ τινας [10]) τῶν Λιβύων κατ' ἀνάγκην διεξιόντας ἢ πλανωμένους ἐπιφαινόμενα ἥρπαζε τὰ θηρία. ἡ δὲ φύσις αὐτῶν τοῦ σώματος καὶ ἡ ἰδέα τοιάδε. τὸ μὲν πρόσωπον γυναικεῖον εὐειδοῦς γυναικός· μαστοὶ δὲ καὶ σῆθη πολὺ τι κάλλιστα, καὶ τραχήλος ὁποῖα [11]) ἔτε παρθένου θνητῆς γένοιτ' ἄν, ἔτε νύμφης ἀκμαζούσης, ἔτε πλαττῶν ἢ γράφων ἐδεὶς ξυνήσεται ἀπεικάσας· τό τε

7) ἐκ εἶναι] scil. Φασί.

8) τὸ τῆς θαλάττης ἀγγεῖον] solent portus, et vniuersum mare, cum cacabo comparari, in quo veteres populos, graecos et latinos, imitati sunt recentiores.

9) ante ἐκδέχεται videtur epithetum desiderari, vocabulo πέλαγος aptum, e. c. πολὺ vel παμπληθές.

10) καὶ εἴ τινας] accedit ad Latinismum. idem est ac si dixisset: καὶ τῶν λιβύων τινὰς ἥρπαζεν, εἴ τινας τύχη ἁρπάζον.

11) ὁποῖα potest aduerbialiter accipi, pro *quemadmodum*. alias leg. sit ὁποῖος, quo tamen opus nil est.

τό τε χρῶμα λαμπρότατον, καὶ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων φιλοφροσύνη καὶ ἵμερος ταῖς ψυχαῖς ἐνέπιπτεν, ὁπότε προσίδοι[12]) τις. τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα, σκληρόν τε καὶ ἄῤῥηκτον φολίσι· καὶ τὸ κάτω πᾶν ὄφις. ὑστάτη δὲ κεφαλὴ τοῦ ὄφεως, μάλα ἀναιδής. τὰ δὲ θηρία αὐτὰ[13]), πτερωτὰ μὲν οὐ λέγεται γενέσθαι, καθάπερ αἱ σφίγγες, οὐδὲ διαλέγεσθαι, ὡς ἐκεῖναι· οὐδὲ ἄλλην ἱέναι φωνήν[14]). ἀλλὰ συρίττειν μόνον, ὥσπερ οἱ δράκοντες, ὀξύτατα. τῶν δὲ πεζῶν ἁπάντων[15]) τάχιστα· ὡς μηδένα ἄν ποτε ἐκφυγεῖν αὐτά· καὶ τῶν μὲν ἄλλων, ἀλκῇ κρατεῖν, ἀνθρώπων δὲ ἀπάτῃ παραφαίνοντα τὰ στήθη, καὶ τοὺς μαστοὺς, καὶ ἅμα προσβλέποντα, καταγοητεύειν δὲ, καὶ ἔρωτα ἐμβάλλειν δεινὸν τῆς ὁμιλίας, καὶ τοὺς[16]) προσιέναι καθάπερ γυναιξί· τὰ δὲ μένειν ἀτρεμοῦντα, καὶ κάτω πολλάκις βλέποντα, μιμούμενα γυναῖκα κοσμίαν. γενόμενον[17]) δὲ ἐγγὺς συναρπάζειν· ἔχειν γὰρ δὲ[18]) καὶ χεῖρας θηριώδεις, ἃς ὑπο-

12) προσίδοι] possit quoque προσίδῃ esse. in Veneta est προσίδι, ambigue ad vtrumque.

13) αὐτὰ si bene habet, respectum habet ad partes belluae modo enumeratas. *ipsae autem belluae* vniuerse spectatae. malim tamen ταῦτα.

14) ἱέναι φωνὴν perinde dicitur, et nescio, an elegantius etiam, atque ἀφιέναι, quod Morellianae margo dat.

15) post ἁπάντων deest aut εἶναι aut φέρεσθαι, aut tale quid.

16) adscripsit quidem vir doctus Venetae τοῦ, vti etiam Morellus suae; sed bene habet τοὺς. subauditur ἀνθρώπους. malim tamen ad hoc τοὺς addi μὲν. *et homines quidem prope accedere.*

17) aut γενομένους leg. aut γενομένων, vt subaudiatur αὐτοὺς.

18) in δὲ latet τε, et deest aliquid. e. c. πόδας τε, vel ὁπλάς τε, vel simile quid.

ὑποκρύπτει[19]) τέως. ὁ μὲν ἓν ὄφις εὐθὺς δακὼν[20]), ἀπέκτεινεν ἀπὸ τῆ ἰῆ· τὸν δὲ νεκρὸν κατεσθίουσιν. ἅμα τε ὄφις[21]) καὶ τὸ ἄλλο θηρίον. ὧδε μὲν δὴ ὁ μῦθος, ὁ παιδίῳ[22]) πλασθεὶς, ὡς ἂν ἧττον ᾖ θρασὺς καὶ ἀκόλαστος· ἀλλὰ τοῖς μείζοσι καὶ τελεωτέραν ἀφροσύνην ἔχουσιν, ὑφ' ἡμῶν δεῦρο μετενεχθεὶς[23]), τάχ' ἂν ἱκανῶς ἐπιδεῖξαι δύναιτο, ὁποῖόν ἐστι τὸ τῶν ἐπιθυμιῶν γένος, ὅτι[24]) ἄλογοι ὄσαι καὶ θηριώδεις, ἔπειτα, ἡδονήν τινα παραδεικνύουσαι, προσαγόμεναι τὰς ἀνοήτους ἀπάτῃ καὶ γοητείᾳ, διαφθείρουσιν οἴκτιστα καὶ ἐλεεινότατα· καὶ χρὴ δεδιέναι, πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντας· ὥσπερ αἱ τίτθαι τὰς παῖδας[25]), ὁπόταν παρὰ καιρὸν τροφῆς ἢ παιδιᾶς, ἢ ἄλλο τινὸς ὀρέγωνται· καὶ ἡμεῖς[26]) ὁπόταν ἢ τροφῆς[27]), ἢ χρημάτων, ἢ ἀφροδισίων, ἢ δόξης, ἢ ἄλλης τινὸς ἡδονῆς ἐρῶμεν, μήποτε προσιόντες

τοῖς

19) Veneta dat ἀποκρύπτειν. equidem malim hic loci infinitiuum, siue cum ἀπο siue cum ὑπο compositum verbum praeferatur.

20) δακὼν] imo vero δακὼν.

21) ὁ ὄφις, cum articulo, ob sequentem articulum καὶ τὸ ἄλλο θηρίον.

22) παιδίῳ] malim παιδὶ, tametsi non nescio, et posse et solere, praemisso vocabulo παιδίον, et si quae sunt alia huius generis, adiectiuum aut participium subiungi generis masculini, aut foeminini, respectu scil. ad sexum hominis habito, de quo agitur, non ad genus vocabuli, cuiusmodi genera grammatici vsurpant. v. ad N. 30. annotanda.

23) μετενεχθεὶς] Ven. et Mor. dant μετανεχθεὶς.

24) malim καὶ ὅτι, tametsi ipsemet copulam fateor esse non admodum necessariam.

25) τὰς παῖδας] scil. aut δεδίασι, aut πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχουσι.

26) potest ἡμεῖς defendi, vt aptum aut ex ἐρῶμεν aut e συναρπασθῶμεν. malim tamen ἡμᾶς, vt sit aptum aut e δεδιέναι, aut πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντας.

27) malim τρυφῆς.

ταῖς πανούργοις ταύταις, συναρπασθῶμεν ὑπ' αὐτῶν, ἐπ' ὀλέθρῳ καὶ διαφθορᾷ πασῶν αἰσχίστῃ. καὶ γάρ τοι καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ μύθου ταύτῃ τρέπειν [28]) οὐ χαλεπὸν, ἀνδρὶ ἀδολέσχῳ, καὶ πλείω [29]) σχεδὸν ἢ δεῖ σχολὴν ἄγοντι. προστιθέασι γὰρ, ὡς δὴ βασιλεύς τις τῶν Λιβύων ἐπεχείρησεν ἀνελεῖν τόδε τὸ φῦλον τῶν θηρίων, ἀγανακτῶν τῇ διαφθορᾷ τοῦ λαοῦ. καὶ γὰρ τυγχάνειν αὐτῶν πολλὰς [30]) αὐτοῦ κατῳκισμένας, τὸν ὑπὲρ τὴν Σύρτιν δρυμὸν καταλαβούσας, πυκνόν τε καὶ ἄγριον. συναγαγόντος [31]) δὴ πλῆθος στρατοῦ πολὺ, εἶναι γὰρ οὐκ ἀφανεῖς [32]) τοῖς τε σύρμασι τῶν

28) τρέπειν] sic etiam, praeter interpretem, voluit vir doctus, qui in marg. Venetae meae adscripsit τρέπειν *accommodare*, *conuertere*. Ven. et Morell. dant πρέπειν.

29) καὶ πλείω] sic recte dat Veneta, quod Morellus quoque e suo codice affert, sed Morelliana omittit καὶ.

30) πολλὰς] redit ad belluas, hac disputatiuncula agitatas. Acutum quidem commentum Casauboni est, at commentum tamen, πόλεις hic desiderari. Tametsi τῶν θηρίων praemisisset Dio, quod est generis neutrius, subiungit tamen nihilominus πολλὰς, non ad genus grammaticum vocabuli θηρίων, sed ad sexum belluarum respiciens, quibus ait vbera fuisse. recte itaque sexum foemineum illis et hic tribuit, et n. 35. vbi τὰς ἀπολειφθείσας vsurpauit. conf. modo dicta ad n. 22. Nolim itaque quicquam hic loci mutari, qui sanus est.

31) potest συναγαγόντος defendi. *qui rex cum congregasset*, tametsi περισχόντα insequatur. non ita rara est haec constructio, neque graecis; neque latinis, atque vulgo existimetur. verum tamen cum codex Morelli, ipso teste, dat συναγαγόντα, quae est consueta dicendi ratio, praeferam hoc.

32) ἀφανεῖς] sic praeter Morellum, vir doctus quoque in marg. Venetae meae admonuit leg. esse, addito, *scil. eas feras*. Consentiunt in idem interpres latinus, et Casaubonus et Anglus ignotus apud Wolfium in Anecdotis graecis. ἀφανὴς Ven. et Mor.

τῶν ὄφεων καὶ ὀσμῆς [33]) αὐτόθεν δεινῆς φερομένης, ἔτως περισχόντα πανταχόθεν, πῦρ ἐμβάλλειν [34]) καὶ τὰς μὲν ἀπολειφθείσας [35]), ἀπολέσθαι μετὰ τῶν σκύμνων, τὰς δὲ Λίβυας φεύγειν κατὰ τάχος ἀπὸ τῆ χωρίε· μήτε νύκτα μήτε ἡμέραν ἀναπαυομένας, μέχρι νομίζοντες πολὺ προειληφέναι, κατέζευξαν παρὰ ποταμόν τινα. τῶν δὲ θηρίων ὁπόσα ἀπῆν κατὰ θήραν, ἐπειδὴ τάχιστα ἤσθοντο ἀπολωλότας τὰς φωλεὰς, καταδιώξαντα τὴν στρατιὰν πρὸς τὸν ποταμόν· τὰς μὲν ὕπνῳ καταλαβόντας [36]), τὰς δὲ ἄλλας ἀπειρηκότας ὑπὸ τῆ πόνε, διέφθειραν παντελῶς. τότε μὲν ἂν ἀτελὲς αὐτῷ γενέσθαι τὸ ἔργον τῆς διαφθορᾶς τῆ γένες. ὕστερον δὲ τὸν Ἡρακλέα τὴν σύμπασαν γῆν καθαίροντα ἀπό τε τῶν θηρίων καὶ τῶν τυράννων, καὶ κεῖσε ἀφικέσθαι· καὶ τόν τε τόπον ἐμπρῆσαι· καὶ τὰ φεύγοντα ἐκ τῆ [37]) πυρὸς, τὸ μὲν [38]) τῷ ῥοπάλῳ παίοντα

33) ὀσμῆς a. δεινῆς φερομένης non plane auſim damnare. poteſt enim accipi pro ὅτι ὀσμὴ δεινὴ ἐφέρετο. malim tamen, quod ratio planior et vſitatior flagitat, καὶ ὀσμαῖς αὐτόθεν δειναῖς φερομένας.

34) malim ἐμβαλεῖν. verum tamen paulo poſt ſequitur φεύγειν, et auctores in eiusmodi narrationibus ſibi haud conſtant in vſu temporum.

35) recte emendauit Anglus ἀπολῃφθείσας. *occupatas*, priusquam aut ſentirent, aut effugere poſſent, aut, vt Anglus ipſe vertit, tametſi haud appoſitiſſime incluſas.

36) dubium non eſt καταλαβόντα leg. eſſe, vt Caſaubonus admonuit, et participium paſſiuum deſiderari; num autem ἁλόντας deſit, quod idem Caſaub. ſuſpicatus eſt, an πεπεδημένας, quod equidem malim, auctoritati meliorum codicum eſt relinquendum, vt pronuncient.

37) recte Morellus ἐκ τῆ repoſuit, altera vitioſa lectione αὐτῆ, quam Veneta dat, in marginem reiecta.

38) poteſt τὸ μὲν defendi et accipi pro *partim quidem*. malim tamen, vt planius, τὰ μέν, ob inſequens τὰ δέ. probo etiam Angli καταλαίνειν, quod dudum ante Morellus e codice ſuo annotauerat.

τας καταπαύειν, ὁπόσας ὁμόσε ἴοι. τὰ δὲ ἀποδιδράσκοντας, τοῖς βέλεσι. τυχὸν ἂν ἔν ὁ μῦθος αἰνίττεται λέγων, τῶν πολλῶν [39]) μὲν εἴ πε [40]) τὶς ἐπεχείρησε καθαίρειν τὴν αὐτῦ ψυχὴν ὥσπερ ἄβατον [41])
40. καὶ μεστὸν τῶν θηρίων χαλεπῶν τόπον, ἐξελὼν δὲ καὶ ἀπολέσας τὸ τῶν ἐπιθυμιῶν γένος [42]), εἶτ' ἐλπίσας ἀπηλλάχθαι καὶ διαπεφευγέναι, ἐκ ἰσχυρῶς ἀποδράσας, ὀλίγον ὕστερον ὑπὸ τῶν λειπομένων
45. ἐπιθυμιῶν ἀπολέσθαι καὶ διαφθαρῆναι. Ἡρακλέα δὲ τὸν Διὸς καὶ Ἀλκμήνης ἐπεξελθεῖν [43]) καὶ ἀποφῆναι καθαρὸν καὶ ἥμερον τὴν αὐτῦ διάνοιαν. καὶ τῦτο αὐτῷ [44]) βέλεσθαι δηλῦν τῆς γῆς τὴν ἡμέρωσιν. βέλεσθε ἔν βραχύ τι καὶ τῶν νεωτέρων [45]),

39) τὰς πολλὰς margo Morell.

40) quod Morellus e codice ſuo affert εἴποι, id etiam in Veneta eſt; vnde εἴτοι quoque poſſit effici. ſed teneo vulgatum εἴ πε.

41) ἄβατον] ſic recte Veneta et Morellus in animaduerſionibus, ſed textus Morell. dat ἄβατε.

42) γένος abeſt a Veneta, et abeſſe a ſuo quoque codice annotauit Morellus; poteſt etiam abeſſe, ſalua ſententia. ſed aut in ἐλπίσας eſt vitium, et leg. eſt ſiue ἦλπισε ſiue ἐλπίσαι, aut ſi bene habet ἐλπίσας, deeſt poſt ἀποδράσας aliquod verbum, e. c. ἐθάῤῥησεν, aut ἐῤῥᾳθύμησεν, aut tale quid.

43) ἐπεξελθεῖν] rem inchoatam et affectam, ad finem vsque perduxiſſe et perfeciſſe.

44) τῦτο αὐτῷ] ſic recte emendauit Caſaubonus lect. Morell. τῦτον αὐτὸ. hoc ſignificare celebratam Herculis purgationem atque manſuefactionem orbis terrarum. h. e. eum dicatur Hercules orbem terrarum purgaſſe, et habitabilem reddidiſſe, nil aliud ſignificari, quam eum operam dediſſe, vt ſemina fibrasque vitiorum ex animo ſuo euelleret. τῦτο etiam in Veneta eſt, in qua ſaepe ο pro ω vitioſe vſurpatum reperi, vt hic loci in αὐτὸ factum eſt.

45) recte rurſus dat Veneta τῶν νεωτέρων, quod a Morello temere in oram eiectum eſt. τοῖς νεωτέροις textus Morell.

λόγων ἐπιχαρισώμεθα τῷ μυθολογήματος; ἔτω γὰρ πάνυ πείθονται αὐτῷ, καὶ νομίζουσιν ἀληθὲς, ὥστε ὑστερόν ποτε φασὶν ἐπιφανῆναι τῷ γένει τούτῳ, βαδίζουσιν εἰς Ἄμμωνος Ἕλλησι θεωροῖς μετὰ πολλῆς δυνάμεως παραπεμπόμενοι, ἱππέων, καὶ τοξοτῶν. δόξαι γὰρ αὐτοῖς ἐπὶ θυός τινος κατακεῖσθαι γυναῖκα, διφθέραν ἐπιβεβλημένην ἄνωθεν, ὥσπερ αἱ Λίβυσσαι, ἐπιδεικνύειν δὲ τὰ ῥήθη καὶ τὰς μαστὰς, καὶ τὸν τράχηλον ἀνακλῶσαν. κἄπειτα ὑπολαβεῖν [46]) ἔκ τινος κώμης τῶν ἑταιρουσῶν τινὰ γυναικῶν ἐνταῦθα ἰέναι πρὸς τὸν ὄχλον. δύο δὲ τινας νεανίσκους, ἐκπλαγέντας τὸ εἶδος, ἰέναι πρὸς αὐτὴν, τὸν ἕτερον φθάνοντα. τὸ δὲ θηρίον ὡς ἔλαβεν αὐτὸν, κατασύραν εἰς κοῖλόν τι τῆς ψάμμου, κατεσθίειν. καὶ τὸν ἕτερον νεανίσκον ὑπερβαλόντα, θεάσασθαι καὶ ἀνακράζειν· καὶ ἅτως ἐπιβοηθῆσαι τὸ λοιπὸν πλῆθος. τὸ δὲ θηρίον ἐφορμῆσαι τῷ νεανίσκῳ, προϊσχόμενον τὸν ὄφιν, καὶ ἀποκτεῖναν, οἴχεσθαι μετὰ συριγμοῦ. τὸν δὲ νεκρὸν εὑρεθῆναι σαπρὸν δὴ καὶ μυδῶντα· καὶ τὰς Λίβυας τὰς ἡγεμόνας τῆς ὁδοῦ ἐκ ἐᾶν ἅπτεσθαι τῶν σώματος, ὡς ἅπαντας ἀπολεμένους.

46) ὑπολαβεῖν] existimasse, habuisse pro meretrice, scil. illos graecos legatos ad Iouis Ammonis templum contendentes. immerito locum hunc sollicitant Casaubonus et Anglus. Subauditur αὐτὰς, addi nil opus est.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ Η ΠΕΡΙ ΤΥΡΑΝΝΙΔΟΣ.

ΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ.

Διογένης ὁ Σινωπεὺς, ὅτε ἔφυγεν ἐκ Σινώπης, ἀφικόμενος εἰς τὴν Ἑλλάδα, διῆγε ποτὲ μὲν ἐν Κορίνθῳ, ποτὲ δὲ Ἀθήνησιν· ἔφη δὲ μιμεῖσθαι τοῦ Περσῶν βασιλέως τὴν δίαιταν· καὶ γὰρ ἐκεῖνος τῷ μὲν χειμῶνι ἐν Βαβυλῶνι καὶ Σούσοις, ἐνίοτε δ' ἐν Βάκτροις διῆγεν, ἐν τοῖς εὐδιεινοτάτοις τῆς Ἀσίας· τοῦ δὲ θέρους ἐν Ἐκβοντάνοις τῆς Μηδικῆς, ὅπου ψυχρότατος ὁ ἀὴρ ἀεί ποτέ ἐστι, καὶ τῷ περὶ Βαβυλῶνα χειμῶνι τὸ θέρος ὅμοιον. οὕτω δὲ καὶ αὐτὸς μεταλλάττειν [1]) τὴν οἴκησιν, κατὰ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους. τὴν μὲν γὰρ Ἀττικὴν [2]) μήτε ὄρη μεγάλα ἔχειν, μήτε ποταμοὺς διαῤῥέοντας, καθάπερ τήν τε Πελοπόννησον καὶ Θετταλίαν· εἶναι γὰρ τὴν χώραν ἀραιὰν [3]), καὶ τὸν ἀέρα κοῦφον, ὡς μήτε ὕεσθαι πολλάκις, μήτε ὑπομένειν [4]) τὸ πινόμενον ὕδωρ,

 περιέ-

1) μεταλλάττειν] sic recte Veneta. μεταλλάττων Morell.

2) significat Atticam esse hiemi tolerandae accommodatam; nam apricam esse. quae regio montibus et fluuiis caret, ea est calori propior. montes enim et fluuii cum ventos afferant, et vapores atque nebulas, frigora creant.

3) significat solum esse spongiosum, vt humor illapsus facile in terrae interiora subsidat. ergo carere Atticam quoque lacubus et paludibus; et proinde calidiorem quoque esse locis vliginosis.

4) Casaubonus vult verba transponi ad hunc modum: μήτε ὑπομένειν τὸ ὕδωρ πινόμενον. ea transpositio quam vim habeat, scire, ait, eruditos. Eruditus ergo ego non sum, qui neque sciam, neque sentiam, nisi si hoc voluit, solum Atticum non sustinere aquam diu, vtpote quae cito absorbeatur. Sed vulgata lectio sententiam hanc reddit, bonam illam et menti Dionis accommodatam;

περιέχεσθαί τε ὀλίγα πᾶσαν αὐτὴν ὑπὸ τῆς θαλάττης· ὅθεν δὴ καὶ τένομα λαβεῖν, οἷον ἀκτήν τινα ἔσαν· τὴν δὲ οὐ πόλιν[5]) ἐν τῷ χθαμαλῷ κεῖσθαι, καὶ πρὸς μεσημβρίαν. σημεῖον δὲ· τὰς γὰρ ἀπὸ τῶ Σενίω καταίροντας εἰς τὸν Πειραιᾶ μὴ δύνασθαι ἄλλως, ἢ Νότῳ, κατάραι. εἰκότως ἂν τὸν χειμῶνα γίγνεσθαι πρᾶον. ἐν δὲ τῇ Κορίνθῳ, τὸ θέρος εὔπνευ, διὰ τὰς εἰσήκοντας κόλπας[6]), ἀεί ποτε τῶν πνευμάτων ἐκεῖ συῤῥεόντων. ὅ τε[7]) Ἀκροκόρινθος ἐπισκιάζει[8]), καὶ αὐτὴ μᾶλλον ἐπὶ τὸ Λεχαῖον

tam; quas aquas coelitus demissas solum Atticum imbiberit, eas id non sustinere, quod facit solum quodque pingue, aut saxosum, sed cito, velut per colum quoddam, transmittere. Interpres videtur ad mentem Casauboni reddidisse. Controuersia versatur in verbo πίνεσθαι, quod vsurpari perinde potest de aqua, quae hauritur a solo, cum coelitus delabitur, quam de ea, quae a solo transmittitur ad profundiora et penitiora loca. Potest Casauboni coniectura probari, sed et pari iure vulgata defendi.

5) πόλιν] vrbem Athenas; modo de solo Attico vniuerso disputauerat, iam de vrbe commemorat. Ven. et Mor. dant πάλιν. miror tam exstans vitium potuisse Casaubono latere.

6) non dicitur sinus maris εἰσήκειν, sed εἰσέχειν. v. p. 190, 4. quare leg. puto εἰσέχοντας.

7) Morelliana dat ἤ τε ἀκροκόρινθος, et Morellus iubet articulum ὁ substitui e codice suo, quia Acrocorinthus sit generis masc. nulla ei medicinae gratia; ecquis enim ei auctor fuit vlceris ciendi; cur corrumpit prius locum, quo postmodum sanet? In Veneta est ὅ τε, et sic dedi.

8) ἐπισκευάζει, quod margo Morell. dat, est in Veneta. Sed in V. L. Venetae est ἐπισκιάζει, quod merito Morellus praetulit. ἐπισκιάζειν h. l. non est defendere a borea, sed a sole; omnia enim eo tendunt, vt doceant Corinthum esse frigidiusculam, et degendae accommodatam aestati, minus hiemi. sita itaque fuit arx Corinthi a parte vrbis australi, non boreali. αὐτὴ] sic dedi, et hoc Casaubonus iam admonuit. opponit ipsam vrbem Corin-

χαῖον καὶ πρὸς τὴν ἄρκτον ἀποκλίνει. πολὺ δὲ καλ-
25. λίονας ὑπάρχειν τὰς πόλεις ταύτας Ἐκβατάνων, καὶ Βαβυλῶνος, καὶ πολὺ ἄμεινον κατεσκευάσθαι τῶν ἐκεῖ βασιλείων τό, τε Κράνιον[9]) καὶ τὴν Ἀθήνησιν ἀκρόπολιν, καὶ τὰ προπύλαια· μεγέθει δὲ λείπεσθαι μόνον· καίτοι διακοσίων σταδίων εἶναι τὴν
30. περίμετρον τῶν Ἀθηνῶν τῇ Περσικῇ συντιθεμένου, καὶ τῶν διὰ μέσου τειχῶν πρὸς τὸν περίβολον τῆς ἄκρεος· οἰκεῖσθαι γὰρ πάλαι καὶ ταῦτα ξύμπαντα· ὥστε τὸ ἥμισυ ἔχων Ἀθήνας Βαβυλῶ-
35. νος, εἰ τυγχάνει[10]) ἀληθῆ λεγόμενα περὶ τῶν ἐκεῖ. καὶ μὴν τό γε τῶν λιμνῶν[11]) κάλλος, ἔτι δὲ ἀνδριάντας καὶ γραφὰς καὶ χρυσόν τε καὶ ἄργυρον καὶ χαλκόν· τὰ δὲ[12]) νόμισμα, καὶ τὰ ἔπιπλα,
40. καὶ τὴν τῶν οἰκιῶν κατασκευὴν, ὑπερβάλλειν μὲν τὰ ἐνταῦθα[13])· πλὴν αὐτῷ γε ἀ πολὺ μέλειν τῶν

Corinthum arci, Acrocorintho dictae. Morell. et Ven. dant αὐτῇ.

9) κράνειον exarari ſolet per diphthongum. nomen id erat luci apud Corinthum, cum gymnaſio, vbi deambulare inter arbores et fontes ſolebant, et frigus captare. v. Kuhn. ad Panſan. p. 115.

10) τυγχάνει] ſic recte dat Veneta. τυγχάνειν Morell.

11) λιμνῶν] Sic Veneta quoque, et recte quidem. Nam Caſauboni λιμένων tametſi mirifica blanditur veri ſpecie, ſolas ſi cogites Athenas, perit tamen omnis illa veriſimilitudo, ſi tecum reputas, vrbes graecas hic cum Perſicis componi, quarum nulli eſſent portus; nam neque Babyloni portus fuit, neque Suſis, neque Ecbatanis, vtpote medio in continente ſitis; ſed erant lacus vel piſcinae, quare tenendam arbitror editam lectionem.

12) δὲ] malim τε.

13) ὑπερβάλλειν μὲν τὰ ἐνταῦθα] Subaudi τὰ ἐκεῖ. opes et lautitias, quae illic, apud Perſas, ſint, ſuperiores eſſe his, quae hic, apud Graecos, ſint. vitioſe quidem omiſit alteram comparandarum rerum partem Dio, facile tamen intelligitur, quid voluerit ſignificare. praeterea duo accuſativi ſi eſſent copulati, poterant minus attento dubitatio-

τοιούτων. τὸ δὲ τῆς ὁδοῦ μῆκος ἐκείνῳ μὲν ὥστε μεταβῆναι, πάμπολυ γίγνεσθαι. σχεδὸν ἓν αὐτὸν μὲν [14]) ἐν ὁδῷ διάγειν τοῦ χειμῶνος, καὶ τοῦ θέρους τὸ πλέον· αὐτὸν δὲ πλησίον [15]) καταλύσαντα Μεγαρεάδε Ἀθήνησι γενέσθαι τῇ ὑστεραίᾳ πάνυ ῥᾳδίως, εἰ μὲν βούλοιτο, ἐπ' Ἐλευσῖνος [16]) · εἰ δὲ μή, βραχυτέρων διὰ Σαλαμῖνος, δι' ἐρήμων σταθμῶν πορευόμενον· ὥστε πλεονεκτεῖν βασιλέως, καὶ μᾶλλον τρυφᾶν· ἄμεινον γὰρ κατεσκευάσθαι τὴν οἴκησιν. ταῦτα δὲ εἰώθει μὲν παίζων λέγειν· ὅμως δὲ ἐνεδείκνυτο τοῖς θαυμάζουσι τὸν πλοῦτον τοῦ Πέρσου, καὶ τὴν λεγομένην εὐδαιμονίαν, ὅτι οὐδέν ἐστι τῶν ἐκείνου πραγμάτων, οἷον νομίζουσι. τῶν μὲν γὰρ οὐδὲν ὄφελος εἶναι· τὰ δὲ καὶ σφόδρα πένησιν ἐξεῖναι ποιεῖν. οὐδὲ γάρ, ὡς ἐνόμιζον ἔνιοι τῶν ἀφρόνων, ἀμελὲς ἦν αὐτῷ περὶ τοῦ σώματος [17]). ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ὁρῶντες ῥιγοῦντα καὶ θυραυλοῦντα, καὶ διψῶντα πολλάκις, ἡγοῦντο ἀμελεῖν τοῦ ὑγιαίνειν, καὶ τοῦ ζῆν· ὁ δέ, ταῦτα πάσχων, μᾶλλον μὲν τῶν ἀεὶ ἐμπιπλαμένων, μᾶλλον δὲ τῶν ἔνδον μενόντων, καὶ μηδέποτε, μήτε ψύχους μήτε καύματος πειρωμένων, ὑγιαινέ τε καὶ ἔζη.

bitationem inicere, vtra pars esset praestans, vtra victa. condonari multa veterum dictioni debent, obscure, dubie, hiulce dicta, quae nos in nostris dialectis, quas hodie vsurpamus, planius, certius, plenius repraesentamus.

14) μὲν abest ab Aldina. nil refert. eadem dat αὐτῷ, quod si admittas, necesse erit, vt διαγίνεσθαι scribatur. vtram lectionem, hanc an vulgatam optes, nil interest ad sententiam.

15) πλησίον] in loco propinquo, ad Corinthum puta, seu posteaquam Corintho discessisset.

16) ἐπ' ἐλευσῖνος] per Eleusinem, itinere illuc directo, traiiciendo aut praetereundo prope illam vrbem.

17) videtur Dio dedisse ἀμελὴς ἦν τῶν περὶ τὸ σῶμα, aut ἀμελὲς ἦν αὐτῷ τῶν τοῦ σώματος ἐδέν.

ἔχῃ. ἔτι δὲ ἥδιον μὲν ἀλεεινόμενος ἐσθίοντο, ἥδιον δὲ σιτίοις προσφέροντο[18]), πολὺ δὲ μᾶλλον[19]) ταῖς ὥραις ἔχαιρε. καὶ τοῦτο μὲν εὐφραίνετο θέρους προσιόντος, ὁπότε ἥδη διοχλοῖ τὸν ἀέρα· τοῦτο δὲ οὐκ ἤχθετο παυομένῳ, ὅτε ἀπαλλαττόμενος τοῦ σφοδροῦ καύματος. ταῖς δὲ ὥραις ζυνεπόμενος, καὶ κατ' ὀλίγον αὐτῶν πειρώμενος, ἀλύπως εἴθιστο πρὸς ἑκατέραν τὴν ὑπερβολήν. πυρὶ δὲ, ἢ σκιᾷ, ἢ σκέπῃ σπουδαίως ἐχρῆτο, προλαμβάνων τὸν καιρὸν[20]). ὡδὶ[21]), ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ὅτι μὲν ἔχεσιν αὐτοῖς ἀεὶ πῦρ καίειν, εὐποροῦσι δὲ ἐσθῆτος, ἔχουσι δὲ οἰκίας, ἐὰν καὶ μικρὸν αἴσθωνται ψύχους, εὐθὺς ἀποδιδράσκουσι τὸν ἀέρα, καὶ τὰ σώματα ἄχρηστα[22]) ποιοῦσι καὶ ἀδύνατα ἀνέχεσθαι χειμῶνος, ὅτι δὲ ἔξεσιν αὐτοῖς οἰκίας μὲν ἀφθόνως χρῆσθαι τῷ θέρει,

18) *σιτίοις προσφέρεσθαι*] haud placet. προσφέρεσθαί τινι est alicui, rei aut homini, occurrere, rationem cum eo agendi, aut eum eamue accipiendi tractandique tenere; foret itaque σιτίοις προσφέρεσθαι sese ad cibos quoquo modo habere; quod ab hoc loco alienum est; quare malim σιτία. multo libentius, cupidius, maiori cum appetitu, et voluptate saporis, sumebat cibos, vel vescebatur.

19) *μᾶλλον*] imo vero μᾶλλον. Solent eiusmodi vocabula in codicibus manu exaratis per compendia vel figlas repraesentari, vnde magna seges errorum.

20) *προλ. τὸν καιρὸν*] eo, quod longa exercitatione ferendi seu frigoris, seu caloris, corpus quibusque mutationibus et rationibus tempestatum tolerandis assuefeciſſet, antequam seu frigus seu calor acerrimus ingrueret.

21) *ὡδὶ*] Subaudi ἐποίει. neque ita agebat et instituebat suos mores, vt caeteri homines. apodosis est p. 202, 13. ὁ δὲ λεμὸς μὲν —

22) *ἄχρηστα*] scil. πρὸς τὸν χειμῶνα, vel πρὸς τὸν ἀέρα, inhabilia, quae neque χρῆσθαι τῷ ἀέρι καὶ τῷ χειμῶνι, et quibus vti nemo possit ad vllum opus peragendum in aëre paulo rigidiore.

θέρους, πίνειν δὲ οἶνον ὁπόσον βούλονται, διὰ τοῦτο ἄπειροι μὲν ἡλίου διατελοῦσιν, ἄπειροι δὲ τοῦ διψῆν κατὰ φύσιν[23]) οἰκείαν. καὶ τροφῇ μὲν οὐχ ἧττον τῶν γυναικῶν, ἄπονοι δὲ καὶ ἀργοὶ τὰ σώματα, κραιπάλης δὲ καὶ λήθης τὰς ψυχὰς γέμοντες. ὅθεν δὴ καὶ ἐπιμηχανῶνται αὐτοῖς καὶ σιτία πονηρὰ, καὶ βαλανεῖα τούτου χάριν[24]). τῆς δ' αὐτῆς ἡμέρας πολλάκις, δέονται μὲν ἀνέμου, δέονται δὲ ἐσθῆτος, δέονται δὲ ὁμοῦ χιόνος[25]) καὶ πυρός. τὸ δὲ πάντων ἀτοπώτατον, ἐπιθυμοῦσι καὶ λιμοῦ, καὶ δίψης. ἀκόλαστοι δὲ ὄντες οὐχ ἥδονται ἀφροδισίοις, διὰ τὸ μὴ περιμένειν ὀρέγεσθαι αὐτῶν· ὅθεν ζητοῦσιν ἀχαρίστους καὶ ἀτερπεῖς ἡδονάς. ὁ δὲ λιμῷ μὲν ἐχρῆτο καὶ δίψῃ πρὸ τῆς τροφῆς ἑκάστοτε· καὶ ἐνόμιζε τοῦτο ἱκανώτατον καὶ δριμύτατον τῶν ὄψων. τοιγαροῦν ἥδιον μὲν προσεφέρετο μάζαν, ἢ οἱ ἄλλοι τὰ πολυτελέστατα τῶν σιτίων· ἥδιον δὲ ἔπινε τοῦ ῥέοντος ὕδατος, ἢ οἱ ἄλλοι τὸν Θάσιον οἶνον. κατεγέλα δὲ τῶν, ὁπότε διψῷεν, τὰς μὲν κρήνας παρερχομένων· ζητούντων δὲ, ὁπόθεν πάντως[26]) ὠνήσαιντο Χῖον ἢ Λέσβιον· καὶ πολὺ ἔφασκεν ἀφρονεστέρους εἶναι τῶν βοσκημάτων· ἐκεῖνα γὰρ οὐδέποτε διψῶντα, κρήνην, οὐδὲ ῥεῦμα καθαρὸν παρελθεῖν,

οὐδὲ

23) Nequit hic locus sine meliorum ope librorum sanari; nam subesse lacunam, quamquam non illam ingentem, apparet. Interea haud multum a Dionis mente aberremus, sic legentes: — κατὰ φύσιν. οἰκουρίας καὶ τρυφῆς μεστοὶ, οὐχ ἧττον τῶν γυναικῶν, ἄπονοι μὲν καὶ ἀργοὶ — Casaubonus vult κατὰ φύσιν. οἰκοτρόφοι μὲν — et sic etiam margo Morell.

24) τούτου χάριν] hac de causa, quod cibos noxios in se ingerunt, quo minus noceant, et quo vis eorum pestifera frangatur aut superetur per balnea.

25) χειμῶνος margo Morell.

26) πάντως] quoque pretio, quantiuis, emant, dummodo eo potiantur.

ἐδὲ πεινῶντα, ἀπέχεσθαι τῶν ἀπαλωτάτων φύλλων, καὶ πέσας τῆς ἰκανῆς τρέφειν. οἰκίας δὲ τὰς καλλίστας καὶ τὰς ὑγιεινοτάτας, ἐν ἁπάσαις ταῖς πόλεσιν ἔχειν ἀναπεπταμένας, τά τε ἱερὰ, καὶ τὰ γυμνάσια. ἱμάτιον δὲ ἓν ἐζήτει τῷ θέρει αὐτῷ, καὶ τῷ χειμῶνος· τῷ γὰρ αὐτῷ ἠνείχετο ῥᾳδίως· ἄτε δὴ συνήθης αὐτῷ γενόμενος. τὰς δὲ πόδας ἐδέποτε ἔσκεπεν. ἐ γὰρ ἔφη τρυφερωτέρους εἶναι τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῆ προσώπε. ταῦτα γὰρ, ἀσθενέστατα πεφυκότα, μάλιστα ἀνέχεσθαι τὸ ψῦχος, διὰ τὸ γυμνοῦσθαι ἀεί. μὴ γὰρ εἶναι τοῖς ἀνθρώποις δυνατὸν καταδαμασμένους τὰ ἄμματα βαδίζειν, ὥσπερ τὰς πόδας. ἔφη δὲ τὰς πλείστας ὁμοίας εἶναι τοῖς νεογνοῖς βρέφεσι, δεῖσθαι γὰρ ἀεί ποτε σπαργάνων. ὑπὲρ ἃ δὲ πλεῖστα μὲν πράγματα ἔχουσιν ἄνθρωποι, πλεῖστα δὲ χρήματα ἀναλίσκουσι· πολλαὶ δὲ ἀνάστατοι πόλεις διὰ ταῦτα γεγόνασι, πολλὰ δὲ ἔθνη τέτων ἕνεκεν οἰκτρῶς ἀπόλωλεν, ἁπάντων ἐκείνῳ χρημάτων ἀτεπώτατον[27]) ἦν, καὶ ἀδαπανώτατον. ἐ γὰρ ἔδει αὐτὸν ἐδαμόσε ἐλθεῖν ἀφροδισίων ἕνεκεν, ἀλλὰ παίζων ἔλεγεν, ἁπάντα χῆ παρεῖναι αὐτῷ τὴν Ἀφροδίτην προῖκα· τὰς δὲ ποιητὰς καταψεύδεσθαι τῆς θεᾶς, διὰ τὴν αὐτῶν ἀκρασίαν, πολύχρυσον καλέντας. ἐπεὶ δὲ πολλοὶ τέτο ἠπίστεν, ἐν τῷ φανερῷ ἐχρῆτο, καὶ πάντων ὁρώντων· καὶ ἔλεγεν, εἴπερ οἱ ἄνθρωποι

27) ἀτεπώτατον] vocabulum h. l. manifeste corruptum, modisque emendandi variis tentatum. Casaubonus ἀπονώτατον aut εὐπορώτατον commendat, quorum hoc posterius etiam socer eius, H. Stephanus, Venetae suae, Morello teste, adscripserat. dedi ipsemet olim duo alios modos de meo. Sed praefero omnibus coniecturam Naogeorgi, si is est vir ille doctus, qui esse videtur, qui Venetae exemplum, quo vtor, notulis passim distinxit. Ille enim, quisquis est, ἑτοιμώτατον adscripsit, quod optime cum sententia et cum vestigiis literarum convenit.

ποι ἔτως εἶχον, ἐκ ἂν ἐάλω ποτὲ ἡ Τροία, οὐδ' ἂν ὁ Πρίαμος, ὁ Φρυγῶν βασιλεὺς, ἀπὸ τοῦ Διὸς γεγονὼς, ἐπὶ τῷ βωμῷ τοῦ Διὸς ἐσφάγη. τοὺς δὲ Ἀχαιοὺς ἔτω φάναι [28]) ἄφρονας, ὥστε καὶ τοὺς γενναίους νομίζειν προσδεῖσθαι γυναικῶν, καὶ τὴν Πολυξένην σφάττειν ἐπὶ τῷ τάφῳ τοῦ Ἀχιλλέως. ἔφη δὲ τοὺς ἰχθύας σχεδόν τι φρονιμωτέρους φαίνεσθαι τῶν ἀνθρώπων· ὅταν γὰρ δέωνται τὸ σπέρμα ἀποβαλεῖν, ἐλθόντας [29]) ἔξω προσκνᾶσθαι πρὸς τὸ τραχύ. θαυμάζειν δὲ τῶν ἀνθρώπων, τὸν μὲν πόδα [30]) μὴ θέλειν ἀργυρίῳ κνᾶσθαι, μηδὲ τὴν χεῖρα, μηδὲ ἄλλο μηδὲν τοῦ σώματος, μηδὲ τοὺς πάνυ πλουσίους ἀναλῶσαι ἂν ὑπὲρ τούτου δραχμήν· ἐν δὴ ἐκεῖνο τὸ μέρος [31]) πολλάκις πολλῶν ταλάντων, τοὺς δέ τινας ἤδη καὶ τῇ ψυχῇ παραβαλλομένους. ἔλεγε δὲ παίζων, καὶ τὴν συνουσίαν ταύτην εὑρεμα εἶναι τοῦ Πανὸς, ὅτε τῆς Ἠχοῦς ἐρασθεὶς ἐκ ἐδύνατο λαβεῖν, ἀλλ' ἐπλανᾶτο ἐν τοῖς ὄρεσι νύκτα καὶ ἡμέραν. τότε δὴ Ἑρμῆν διδάξαι αὐτὸν, ὑικτειράντα τῆς ἀπορίας, ὡς γε υἱὸν αὐτοῦ. καὶ τὸν, ἐπεὶ ἔμαθε, παύσασθαι τῆς πολλῆς ταλαιπωρίας· ἀπ' ἐκείνου δὲ τοὺς ποιμένας χρῆσθαι μαθόντας. τοιαῦτα μὲν τοιαῦτα ἐνίοτε τῶν ἄλλων καταγελῶν ἔλεγε τῶν τετυφωμένων καὶ ἀνοήτων· μάλιστα δὲ ὕβριζε τοὺς σοφιστὰς, τοὺς σεμνοὺς εἶναι θέλοντας, καὶ πλέον τι τῶν ἄλλων εἰδέναι οἰομένους. ἔλεγε δὲ, διὰ τὴν μαλακίαν τοὺς ἀνθρώπους ἀθλιώτερον ζῆν τῶν θηρίων. ἐκεῖνα γὰρ ὕδατι

28) Φάναι] imo vero Φῦναι a Φυμὶ. ita natura dementes fuisse.

29) ἐλθόντας etiam in textu Venetae est, sed in V. L. est ἰόντας, eadem sententia.

30) f. τῶν ἀνθρώπων τὸ τὸν μὲν πόδα.

31) f. ἐν δὲ δὴ ἐκεῖνο, penem puta, vel et naturam muliebrem, velle sibi perfricari; quid quod esse, qui, vt ea frictionis voluptate fruantur, caput ipsi suum periculo obiicere, et mortis discrimen adire, nil dubitent.

ὕδατι μὲν πατῶ χρώμενοι, τροφῇ δὲ βοτάνῃ, καὶ πολλοὶ δὲ αὐτῶν γυμνοὶ ὄντες διὰ ἔτους, εἰς οἰκίαν δὲ οὐδέποτε εἰσιόντες, πυρὶ δὲ οὐδὲν χρώμενοι. ταῦτα μὲν[32]) ζῆν ὁπόσον ἡ Φύσις ἑκάστοις ἔταξε χρόνον, ἐὰν μηδεὶς ἐνοχλῇ· τοῦτο δὲ ἰσχυροὶ, καὶ ὑγιαίνοντες διάγειν ὁμοίως ἅπαντες, δεῖσθαι δὲ μηδὲν ἰατρῶν, μηδὲ φαρμάκων. τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἔτω μὲν πάνυ φιλοζώους ὄντας, τοσαῦτα δὲ μηχανωμένους πρὸς ἀναβολὴν τοῦ θανάτου, τοὺς μὲν πολλοὺς αὐτῶν μηδὲ εἰς γῆρας ἀφικνεῖσθαι, ζῆν δὲ νοσημάτων γέμοντας, οὓς μηδὲ ἐνομάσαι ῥᾴδιον, τὴν δὲ γῆν αὐτοῖς μηδὲ ἐξαρκοῦν παρέχεσθαι φάρμακον· δεῖσθαι δὲ καὶ σιδήρου, καὶ πυρός. καὶ μήτε Χείρωνος, μήτε Ἀσκληπιοῦ, μήτε τῶν Ἀσκληπιάδων ἰωμένων, μηδὲν αὐτοῖς ὄφελος εἶναι, διὰ τὴν αὐτῶν ἀκολασίαν καὶ πονηρίαν, μηδὲ μάντεων μαντευομένων, μηδὲ ἱερέων καθαιρόντων. εἰς δὲ τὰς πόλεις συνελθόντας, ἵνα[33]) μὴ ὑπὸ τῶν ἔξωθεν μηδὲν ἀδικῶνται, τὸν αὐτῶν αὐτοὺς ἀδικεῖν, καὶ τὰ δεινότατα πάντα[34]) ἐργά-

32) V. L. Venetae admonet in aliis codicibus τοῦτο μὲν et τοῦτο δὲ desiderari. Locum hunc expressit Maximus Tyrius p. 429, 25. vt ibi Dausius obseruauit.

33) ἵνα μὴ] videtur commentum Morelli esse. In Veneta est ὅπερ; pro quo vir doctus adscripsit ὅπως, quod verum est, et a Morello in marg. quoque annotatum. Erit itaque locus hic postmodum legendus: συνελθόντας, ὅπως ὑπὸ —

34) non reprehendam vulgatam lectionem, tametsi, vsitatius si dixisset, dicturus erat verbis transpositis πάντα τὰ δεινότατα. quodsi tamen ordinem verborum, qui nunc est in libris vulgatis, seruamus, haud inuenuste ad πάντα addideris πάντας. neminem non nullo non genere atrocissimarum iniuriarum afficere. Non audio hic Casaubonum; in αὐτὰς suffecerit lenem spiritum cum aspero mutari, nil opus est vtrumque vocabulum αὐτὰς αὐτὰς copulari. prius satis intelligitur a superioribus. pari modo necesse nil est διὰ deleri, quod vult Casaubonus, et

ἐργάζεσθαι, ὥσπερ ἐπὶ τοῦτο [35]) ζυνελήλυθότας. διὰ ταῦτα δὲ δοκεῖν αὐτῷ, καὶ τὸν μῦθον λέγειν, ὡς τὸν Προμηθέα πολάζοι ὁ Ζεὺς, διὰ τὴν εὕρεσιν καὶ μετάδοσιν τοῦ πυρὸς, ὡς ἀρχὴν τοῦτο καὶ ἀφορ- μὴν [36]) τοῖς ἀνθρώποις μαλακίας καὶ τρυφῆς. ἐ γαὲ δὴ τὸν Δία μισεῖν τοὺς ἀνθρώπους, οὐδὲ φθονεῖν αὐτοῖς ἀγαθοῦ τινος. ἐπεὶ δὲ ἔλεγόν τινες ἐ δυνατὸν εἶναι ζῆν τὸν ἄνθρωπον ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ζώοις, διὰ τὴν ἀπαλότητα τῶν σαρκῶν, καὶ διότι ψιλός ἐστιν, ὅτε θριξὶ σκεπόμενος, ὥσπερ τὰ πολλὰ τῶν θηρίων, ὅτε πτεροῖς, ὅτε δέρμα ἰσχυρὸν ἐπαμπε- χεται· πρὸς ταῦτα ἀντέλεγεν, ὅτω μὲν σφόδρα ἀπαλὲς εἶναι διὰ τὴν δίαιταν· Φεύγειν μὲν γαὲ ὡς τὸ πολὺ τὸν ἥλιον, Φεύγειν δὲ τὸ ψύχος, τὴν δὲ ψιλότητα τοῦ σώματος μηδὲν ἐνοχλεῖν· ἐπεδείκνυε δὲ τοὺς τε βατραχους, καὶ ἄλλα ἐκ ὀλίγα ζῶα, πο- λὺ μὲν ἀπαλώτερα ἀνθρώπου, πολὺ δὲ ψιλώτερα, καὶ ἔνια τούτων ἀνεχόμενα, ἐ τὸν ἀέρα μόνον, ἀλ- λὰ καὶ ἐν τῷ ψυχροτάτῳ ὕδατι ζῆν δυνάμενα τοῦ χειμῶνος. ἐπεδείκνυε δὲ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, τούς τε ὀφθαλμοὺς, καὶ τὸ πρόσωπον, οὐδὲν δεόμενον σκέπης. καθόλου δὲ ἐν μηδενὶ τόπῳ γίγνεσθαι ζῶον, ὃ μὴ δύναται ζῆν ἐν αὐτῷ· ἢ πῶς ἂν ἐσώθησαν οἱ πρῶτοι γενόμενοι ἄνθρωποι, μήτε πυρὸς ὄντος, μή- τε οἰκιῶν, μήτε ἐσθῆτος, μήτε ἄλλης τροφῆς, ἢ τῆς αὐτομάτης; ἀλλὰ τὴν παυεργίαν τοῖς ὕστερον καὶ τὰ [37]) πολλὰ εὑρίσκειν καὶ μηχανᾶσθαι πρὸς τὸν

et δὲ δοκεῖ cum δ' ἐδόκει mutari; quod si admittas, stare non iam poterit τὸν μῦθον, sed cum ὁ μῦθος erit mutandum. sed rectum est δοκεῖν subaudito ἔφη.

35) ἐπὶ τοῦτο] ad hoc, huius rei consequendae ergo. possit quoque ἐπὶ τούτῳ legi, *sub hac lege, hoc pacto*. Sed vulgata bene habet.

36) f. ὡς ἀρχὴν τοῦτ' ὂν καὶ ἀφορμήν.

37) τὰ bene habet, tametsi Casaubonus cum τὸ mutatum vult.

τὸν βίον, ἢ πάνυ τι συνενεγκεῖν. ἢ γὰρ πρὸς ἀν-
δρείαν, ἢδὲ δικαιοσύνην χρῆσθαι τῇ σοφίᾳ τὰς ἀν-
θρώπους, ἀλλὰ πρὸς ἡδονήν· διώκοντας ἓν τὸ ἡδύ[38]),
καὶ ἐξαπαντος ἀεὶ ζῆν ἀηδέστερον καὶ ἐπιπονώτερον·
καὶ δοκοῦντας προμηθεῖσθαι σφῶν αὐτῶν, κάκιστα
ἀπόλλυσθαι, διὰ τὴν πολλὴν ἐπιμέλειάν τε καὶ
προμήθειαν. καὶ ἔτω δὴ τὸν Προμηθέα δικαίως
λέγεσθαι, δεδεμένον ἐν πέτρᾳ, κείρεσθαι τὸ ἧπαρ
ὑπὸ τοῦ ἀετοῦ. ὁπόσα μὲν ἓν πολυδάπανα καὶ δεό-
μενα πραγματείας, καὶ ταλαιπωρίας, ταῦτα μὲν
ἀφῆρει, καὶ βλαβερὰ τοῖς χρωμένοις ἀπέφαινεν·
ὅσα δὲ ῥᾳδίως καὶ ἀπραγμόνως ἐστὶν ἐπικτᾶσθαι τῷ
σώματι καὶ πρὸς χειμῶνα, καὶ πρὸς λιμὸν, καὶ
πρὸς τὸ παῦσαί τινα ὄρεξιν τοῦ σώματος, ἃ παρέ-
πεμπεν ἐδὲν αὐτῶν[39])· ἀλλὰ καὶ τόπους ἠρεῖτο τοὺς
ὑγιει-

vult. ſed inter καὶ et τὰ vocabulum vnum deeſt, e. c. τρυφὴν, vel ἀπληςίαν, vel tale quid. *ſed nequitiam et luxuriem, libidinem, inſatiabilitatem, improbitatem reperire poſteris atque excogitare et comminiſci per callidas machinationes illa multa ad vitae ſubſidium, quae nil conducant.* ἃ ἢ πάνυ τι συνενεγκεῖν (ſcil. ἔφη aiebat Diogenes) aut, ſi ἃ poſteriori loco exeludas, erit ſic interpretandum; *quod autem poſteriorum aetatum hominibus nequitia — reperiat et machinetur illa multa — hoc vero haud conducere.* poſſit quoque συνενεγκὸν legi ad modum illorum notorum, δέον, ἐξὸν, et quae ſunt alia huius generis complura. *cum nil admodum expediret*, aut *tametſi ea res ipſis parum prodeſſet.*

38) Caſaubonus poſt ἡδὺ addit ἀεὶ, non male ille quidem, et vel elegantер quoque, neque repudiem, ſi Dio ſic dediſſet. Poteſt tamen vulgata percommode ferri, ſi καὶ pro καὶ ταῦτα accipiatur *homines, qui voluptates ſectentur, et ſectentur quidem vndecunque et quibuscunque modis.* non probo Anglum, pro ἐξαπαντος ſubſtituentem ἐξαπατηθέντας.

39) ἐδὲν αὐτῶν] non improbo, ſed Veneta dat ἐδὲ αὐτῶν, vnde poterat etiam effici ἐδὲ αὐτὸς,

ὑγιεινὸς μαλλον, ἢ τὰς νοσώδεις, καὶ τὰς εὐφόρους [40]) ἑκάστῃ τῇ ὥρᾳ. καὶ τροφῆς ὅπως εὐπορήσει [41]) τῆς ἱκανῆς ἐπεμελεῖτο, καὶ ἐσθῆτος τῆς μετρίας· πραγμάτων δὲ καὶ δικῶν, καὶ φιλονεικιῶν, καὶ πολέμων, καὶ σάσεων, ἐκτὸς ἦν. καὶ μάλιστα ἐμιμεῖτο τῶν θεῶν τὸν βίον. ἐκεῖνος γὰρ μόνος φησὶν Ὅμηρος ῥᾳδίως ζῆν, ὡς τῶν ἀνθρώπων ἐπιπόνως καὶ χαλεπῶς βιόντων. τὰ δὲ τοιαῦτα [42]) ἔφη καὶ τὰ θηρία δρᾶν. τὰς μὲν γὰρ πελαργὰς τὰ θερμὰ τῇ θέρει ἀπολείποντας, εἰς τὸν εὔκρατον ἀέρα ἀφικνεῖσθαι, καὶ διαγαγόντας [43]) ἐνταῦθα ὁπόσον ἥδιστον [44]) τὸ χρόνῳ, μετὰ ταῦτα ἀθρόας ἀπιέναι, τὸν χειμῶνα ἀποχωρεῖντας [45]). τὰς δὲ γερανους ἐπιφοιτᾶν τῷ σπόρῳ, χειμῶνα μετρίως φερούσας, καὶ τῆς τροφῆς ἕνεκα. τὰς δὲ ἐλάφους καὶ τὰς λαγωὸς,

40) εὐφόρους] in Veneta eſt ἐφόρους. vnde intelligatur pars annotationis a Caſaubono ad hunc locum adſcriptae. Vir doctus adſcripſit in ora Venetae meae ἀφόρους, cum addita latina interpretatione *ſteriles*. Nullus dubito hoc ipſum eſſe in vera et primigenia editione interpretationis Naogeorgianae, quae ad manum mihi non eſt. Morellus enim *feraces* ſubſtituit; quod typi diuerſitas indicat, ſed ille prauum aeque prauo mutauit. τόποι εὔφοροι ἑκάστῃ ὥρᾳ non ſunt *feraces*, ſed quos quacunque anni tempeſtate facile tu feras, qui tibi et incolis bene conveniant et ſalubres ſint.

41) non damno εὐπορήσει. malim tamen εὐπορήσειε.

42) malim quatuor vocabulis τὰ δὲ τοι αὐτὰ, vt τοι elegante redundet.

43) καὶ διαγαγόντας recte dat Veneta, ſed Morell. omittit καί.

44) ὁπόσον ἥδιστον] non ſic fert vſus linguae graecae, ſed ἥδιον, quod exiſtimo a Dione profectum.

45) ἀποχωρεῖντας] ſic etiam correxit Vir doctus in Veneta mea, in qua eſt ἀποχωρεῖντα. offendor, ne quid celem, inſolentia dictionis ἀποχωρεῖν τὸν χειμῶνα, pro *hiemi accedenti quaſi de via decedere*, eam effugere; cuius donec de probitate dictionis conſtiterit, amplius

λαγὼς, τοῦ μὲν ψύχους, εἰς τὰ πεδία, καὶ τὰ
45. πάλαι καταβαίνειν ἐκ τῶν ὀρῶν· κἀνταῦθα ὑποτίθεσθαι τοῖς ἀπηνέμοις [46]) καὶ προσηνέσι· τῷ δὲ καύματος, εἰς τὴν ὕλην ἀποχωρεῖν, καὶ τὰ βορειότατα τῶν χωρίων. ὀρῶν δὲ τὰς ἄλλας ἀνθρώπους ἅπαντα μὲν τὸν βίον ταραττομένους, ἅπαν-
5. τας δὲ ἀλλήλοις ἐπιβουλεύοντας, ἀεὶ δὲ ἐν πολεμίοις ὄντας μυρίοις, μηδέποτε δὲ ἡσυχίαν δυναμένους ἄγειν, ἀλλὰ μηδὲ ἐν ταῖς ἑορτηνίοις, μηδὲ ἐὰν ἐκεχειρίαν ἐπαγγέλλωσι [47]), καὶ ταῦτα ξύμπαντα δι' ὁδὸν ἕτερον τὰ μὲν δρῶντας, τὰ δὲ πάσχοντας,
10. ἢ ὅπως ζῆν δυνήσονται [48]), καὶ μάλιστα δὴ δεδιότας, μήποτε αὐτὸς ἐπιλίπῃ τὰ ἀναγκαῖα δὴ λεγόμενα,

46) ἀπηνέμοις] sic Veneta. Morell. dat ἀπονέμοις. Casaubonus ait scribendum esse cum interprete ἀπανέμοις. neutrum credas velim. Vir doctus, qui nonnulla codici, quo vtor, Venetae alleuit, si idem est cum Naogeorgo, nil quicquam ille a lectione Venetae recessit; iure ille quidem, nam vera ea est lectio. vocabulum ἀπήνεμος est elegans, neque tralaticium, aut vsu obtritum. Constet hinc, quanti referat veteres bonas neque contaminatas ab imperitorum audacia editiones inspicere. Poterat Casaubonus illa correctione supersedere, si hic loci Venetam adisset. Aut nimis supinus indormiuit Morellus operarum suarum socordiae, neque satis diligenter emaculauit madidas a prelo paginas, aut nimium insciti ae suae graecarum literarum permisit, et bona multa primae editionis, quae non intelligeret, corrupit, lectore non admonito. non paucos Aldinae locos affectos Morellus e suis libris feliciter emendauit, haud infitiabor; contra tamen negari nequit, eum multis Aldinae bonis et sanis vulnera impossuisse.

47) ἐπαγγέλλωσι] sic recte corrigit Casaubonus, ἀπαγγέλλ. Morell.

48) ὅπως ζῆν δυνήσονται] sic recte dat Veneta, quomodo Casaubonus e coniectura restituit. Morell. dat δυνήσονται et omittit ζῆν.

γόμενος, ἔτι δὲ φροντίζοντας καὶ ζητοῦντας, ὅπως παισὶ καταλείπωσι τοῖς αὐτῶν πολλὰ χρήματα· ἐθαύμαζεν, ὅτι μηδὲν αὐτὸς πράττων [49]) τοιοῦτον, ἀλλὰ μόνος δὴ τῶν ἁπάντων ἐλεύθερός ἐστι, καὶ οὐδεὶς ἄλλος συνίησι τῆς αὐτῷ μάλιστα εὐδαιμονίας [50]). ὥστε ἐκ ἐθ' αὑτὸν ἠξίει τῷ Περσῶν βασιλεῖ παραβάλλειν· πολὺ γὰρ εἶναι τὸ μεταξύ· τὸν μὲν γὰρ ἀθλιώτατον ἁπάντων τυγχάνειν, φοβούμενον μὲν ἐν τοσούτῳ χρυσῷ πενίαν, φοβούμενον δὲ νόσους, τῶν δὲ νοσερῶν ἀπέχεσθαι μὴ δυναμένου, ἐκπεπληγμένον [51]) δὲ τὸν θάνατον, καὶ πάντας ἐπιβουλεύειν αὐτῷ νομίζοντα, μέχρι τῶν παίδων καὶ ἀδελφῶν. διὰ δὲ ταῦτα μηδὲ ἐσθίοντα ἡδέσθαι, τῶν ἡδίστων αὐτῷ παρόντων, μήτε πίνοντα ἐπιλανθάνεσθαι τῶν ὀχληρῶν. μηδεμίαν δὲ ἡμέραν διάγειν ῥᾳδίως, ἐν ᾗ βλέπειν αὐτὴν [52]) μὴ τὰ δεινότατα πάσχοντα. καὶ τοῦτο μὲν νήφοντα ἐπιθυμεῖν μέθης, ὥστε [53]) ἀπαλλαγησόμενον τῶν συμφορῶν· τοῦτο δ' αὖ μεθύοντα, ἀπολωλέναι νομίζειν, ὡς ἀδύνατον αὐτῷ τι

49) aut leg. est πράττει, aut πράττων significat aliquid abesse, e. c. φαίνεται.

50) si bene habet hic locus, quod videtur, est ἡ μάλιστα εὐδαιμονία idem atque μεγίστη εὐδαιμονία καὶ τοῦτο τῷ ὀνόματος μάλιστα ἀξία. Alius dixisset τῆς αὐτῷ εἰς τὰ μάλιστα εὐδαιμονίας.

51) ἐκπεπληγμένον] sic recte Veneta. ἐκπεπληγμένων Morell.

52) αὐτὴν] correxit vir doctus in ora Venetae αὐτὸν, nam in ea quoque est vulgata. verum tenent ambo. Copulandae sunt ambae lectiones et locus erit sanus. leg. scil. ἐν ᾗ βλέπειν αὐτὸν ἦν μὴ τὰ δεινὰ. vitium ex eo natum est, quod primi editores, quicunque fuerunt, virgulam super τ positam, a summo versus inferiora, et a sinistra versus dextram deductam, quae terminationem ον indicat, praeteruiderunt.

53) ὥστε] in V. L. Venetae est ὡς τότε ἀπαλλαγ. quae lectio est non contemnenda. ὡς γε margo Morell.

τι βοηθεῖν. ἔτι δὲ ἐγρηγορότα μὲν εὔχεσθαι καθυπνῶσαι, ὅπως ἐπιλάθηται τῶν φόβων, κοιμώμενον δὲ ἀναστῆναι τὴν ταχίστην, ἅτε ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐνυπνίων ἀπολλύμενον. τῆς δὲ χρυσῆς αὐτῷ πλατάνου, καὶ τῶν Σεμιράμιδος οἰκοδομημάτων, καὶ τῶν ἐν Βαβυλῶνι τειχῶν, μηδὲν ὄφελος γιγνόμενον. τὸ δὲ δὴ πάντων παραλογώτατον, φοβεῖσθαι μὲν τοὺς ἀνόπλους, πιστεύειν δὲ αὐτὸν[54]) τοῖς ὡπλισμένοις. καὶ διερευνᾶσθαι μὲν τοὺς προσιόντας, μή τις ἔχοι σίδηρον, ἐν μέσῳ δὲ ζῆν τῶν σιδηροφορούντων. φεύγειν δὲ ἀπὸ μὲν τῶν ἀνόπλων πρὸς τοὺς ὡπλισμένους, ἀπὸ δὲ τῶν ὡπλισμένων χωρεῖν πρὸς τοὺς ἀνόπλους· ἀπὸ μὲν γὰρ τῶν πλήθους φυλάττεσθαι τοῖς δορυφόροις, ἀπὸ δὲ τῶν δορυφόρων, εὐνάχοις. ὃν ἔχειν[55]) δὲ οἷς ἂν πιστεύσας, ὑδὲ ὅποι τραπόμενος, δυνήσεται ζῆν μίαν ἡμέραν ἀφόβως. ὑφορᾶσθαι δὲ τὰ σιτία καὶ τὸν ποτὸν, καὶ τοὺς προπειράσαντας[56]) ταῦτα ἔχειν, ὥσπερ ἐν ὁδῷ πολεμίων γεμούσῃ τοὺς προερευνῶντας[57]). ἀλλὰ μηδὲ τοῖς ἀναγκαίοις θαῤῥεῖν, μήτε γυναικὶ, μήτε[58]) παισί. ἔτω δὲ χαλεπὸ ὄντος τοῦ πράγματος καὶ δυστυχοῦς τῆς μοναρχίας, μηδὲ ἀπαλλαγῆναί ποτε αὐτοῦ, μήτε βούλεσθαι, μήτε δύνασθαι. καίτοι πάντα, ὅσα δεινὰ τοῖς ἀνθρώποις, παραμυθίαν ἔχει, τὸ μικρὸν[59]) τυχὸν ἀναπαύσασθαι αὐτῶν.

54) αὐτὸν] sic dedi cum aspero. *sese credere et fidei commendare.* αὐτὸν Morell.

55) ἔχειν. Ven. et Mor. dant. ἔχει.

56) lectionem marg. Morell. praeferam, προπειράσοντας.

57) προερευνήσοντας (sic) margo Morell.

58) μήτε παισὶ recte dat Veneta, quomodo Casaubonus quoque constituit. παισὶ μήτε Morell.

59) possit μικρὸν pro μετὰ μικρὸν accipi. malim tamen hoc. possit quoque μικρῷ, vbi subauditur δέοντος, vel συμβάντος. negat Morellus μικρὸν in regio codice se reperisse; et maluit Anglus τὸ μετὰ μικρὸν χρόνον ἀναπαύ-

καὶ γὰρ ὅσις ὑπὸ δεσμῶν ἔχεται, προσδοκᾷ ποτε λυθῆναι· καὶ τῷ τὴν πατρίδα φεύγοντι ἐκ ἀδύνατον κατελθεῖν· καὶ τῷ νοσοῦντι μέχρι τῆς τελευτῆς [60]), ἐστὶν ἐλπίζειν τὴν ὑγίειαν· τῷ δὲ ἐκ ἔστιν ἀπαλλαγῆναι τοῦ πράγματος· ἀλλ' ἐδὲ γ' εὔξασθαι γᾶν, εἰ μή γε ἕτερον [61])· ὅσοις δὲ ἀνιᾶσθαι συμβέβηκε τῶν φίλων τινὸς ἀποθανόντος, σαφῶς ἐπίσανται, ὅτι παύσονταί ποτε λυπούμενοι τῷ χρόνῳ· τοῖς δὲ τἐναντίον ἐπιγίγνεσθαι [62]) μᾶλλον τὰ χαλεπά. καὶ ὁ ῥᾴδιον μὲν ἄνδρα γηρᾶσαι τύραννον. χαλεπὸν δὲ τυράννου γῆρας, ἔχ οἷον ἵππου φησίν [63]). οἵ τε γὰρ πεπονθότες κακῶς πλείους, οἵ τε κατα-φρονοῦντες. αὐτὸς δὲ τῷ σώματι βοηθεῖν ἀδύνατος αὐτῷ. πάντα μὲν ἔν τοῖς δεινοῖς πέφυκε μᾶλλον ἐκπλήττειν τοὺς προσδεχομένους, ἢ λυπεῖν τοὺς πεπραγθέντας, καὶ πενία, καὶ φυγή, καὶ δεσμοί, καὶ ἀτιμία. τῷ θανάτῳ δὲ εἴ τις ἀφέλοι τὸ δέος, ἐδὲν ὑπολείπεται δυσχερές. ὁ γὰρ μόνον αὐτὸς ὁ θάνατος ἐκ ἐνοχλεῖ τοὺς παθόντας, ἀλλ' ἐδὲ ἔτι [64]) λυποῦντας. ὁ δὲ φόβος ἕτω χαλεπός ἐστιν, ὥστε πολλοὶ ἤδη προέλαβον τὸ ἔργον· οἱ μὲν ἐν νηὶ χειμαζόμενοι,

παύσεσθαι; sed χρόνον poteſt omitti, et aoriſtus ſaepe pro futuro vſurpatur, ſi res ſit incerta.

60) tolle comma; malim enim μέχρι τῆς τελευτῆς ad ἐλπίζειν referre, quam ad νοσοῦντι. aegroto licet ſanitatem ſperare, donec ſuperſit adhuc, vsque dum extremum reddiderit ſpiritum.

61) εἰ μή γε ἕτερον] ſic margo Morell. *niſi ſi quis alius optet, regi contingere, vt finem regnandi faciat*; textus Morell. μήτε ἕτερον, et Veneta εἰ μήτε ἕτερον.

62) ἐπιγίγνεσθαι] ſcil. συμβέβηκε.

63) Φησὶ bene habet, ſcil. ἡ παροιμία. vir tamen doctus in marg. Venetae adſcripſit Φασὶ.

64) ἐδὲ ἔτι] melius hoc, quam ἐδὲν ἔτι, quod eſt in V. L. Ven.

μενοι, οὔτε[65]) περιέμειναν καταδῦναι τὴν ναῦν, ἀλλὰ πρότερον αὐτοὺς ἀπέσφαξαν· οἱ δὲ πολεμίων προειληφότων[66]), σαφῶς εἰδότες, ὅτι οὐδὲν πείσονται δεινότερον. τοῦτο δὲ τὸ χαλεπὸν ἀεὶ πάρεστι τοῖς μονάρχοις, ὁμοίως μὲν ἡμέρας, ὁμοίως δὲ νυκτός. καὶ τοῖς μὲν καταδικασθεῖσιν ἡμέρα ῥητὴ πρόκειται, ἐν ᾗ δεῖ ἀποθνήσκειν· τοῖς δὲ καὶ τοῦτο ἄδηλον, εἴτε μετ' ὀλίγον, εἴτε ἤδη, καὶ οὐδεὶς καιρὸς, οὔτε ὁ βραχύτατος ἀπήλλακται τούτου τοῦ δέους· ἀλλὰ καὶ ἐσθίοντα ἀνάγκη δεδιέναι, καὶ θύοντα τοῖς θεοῖς. εἰ δέ ποτε ἐπέλθοι τοῖς τοιούτοις παίζειν, καὶ πρὸς ἀφροδισίοις γιγνόμενον[67]), ἐὰν καὶ πάνυ τύχῃ ἐρῶν, μεμνῆσθαι τοῦ θανάτου, ὡς τυχὸν ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐρωμένων ἀπολούμενον, καὶ συμπίνειν τούτῳ τῷ φόβῳ, καὶ συγκαθεύδειν. ὥστε μοι δοκεῖ τότε μὲν[68]) χαίρειν, ἐπειδὴ πληγῇ ἀνὴρ τύραννος, ὡς τοῦ μεγίστου κακοῦ ἀπηλλαγμένος. τὸ δὲ πάντων ἀτοπώτατον, οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ἴσασιν ἐν ταῖς ἀνιάτοις γινόμενοι συμφοραῖς, ὥστε[69]) οὐ πολὺν χρόνον κακοπαθοῦσιν· οἷς ἂν μὴ ἀδύνατον ᾖ τὸ ἀποθνήσκειν· οἱ δὲ τύραννοι τὰ μέγιστα κακὰ ἔχοντες, ἐν τοῖς μεγίστοις νομίζουσιν ἀγαθοῖς εἶναι, οἶμαι τῇ δόξῃ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἐξηπατημένοι τοῦ πράγματος[70]). καὶ ταύτην ὁ

 θεὸς

65) οὔτε] l. οὐδὲ. *ne exspectarunt quidem.*

66) προειληφότων sic nude positum miror. exspectabam τὴν ἀποφυγὴν ἀπειλ. *occupato effugio.* num πόλιν εἰληφότων dedit Dio? Solet vocabulum πόλις in libris manuscriptis sigla exarari, quae videri queat errori locum dedisse.

67) γιγνόμενον] subaudi a communi ἀνάγκη ἐστὶ. quod vt iteretur, causae nil video, cur cum Casaubono contendam. Praecessit pluralis τοῖς τοιούτοις, insequitur singularis γιγνόμενον et τύχῃ ἐρῶν, quod solitum est.

68) μὲν videtur delendum, aut cum μέγα mutandum.

69) ὥστε] imo vero ὥς γε.

70) lectio vulgata si bene habet, quod in dubio relinquam, est

θεὸς αὐτοῖς τὴν ἄγνοιαν συνέζευξεν, ἵνα παραμένωσι κολαζόμενοι. δοκεῖ δὲ τοῖς μὲν εὖ πράττουσι τῶν ἀνθρώπων, ὁ μὲν βίος ἀμείνων· ὁ δὲ θάνατος διὰ τοῦτο[71]) λυπηρότερος. οἱ δὲ αὖ κακῶς ζῶντες, τὸν βίον δοκοῦσι δυσχερέστερον φέρειν· τὸν δὲ θάνατον ἤδη[72]) προσδέχεσθαι. τοῖς δέ γε τυράννοις ἀμφότερα ταῦτα χαλεπώτερα, ἢ τοῖς ἄλλοις· ζῶσι μὲν γὰρ πολὺ ἀηδέστερον τῶν πάνυ ἐπιθυμούντων τεθνάναι· τὸν δὲ θάνατον οὕτω δεδοίκασιν, ὡς ἥδιστα διάγοντες ἐν τῷ βίῳ. πεφυκότος δὲ τοῦ τὰ μὲν ἡδέα μᾶλλον εὐφραίνειν, ὅταν ᾖ σπάνια· τοῖς δὲ συνεχῶς χρωμένοις εἰς ἀηδίαν περιίστασθαι· τὰ δὲ κακὰ χαλεπώτερα εἶναι, μηδέποτε ἀπαλλαττόμενα· σχεδὸν ἀμφότερα τοῖς τυράννοις καὶ τὰ ἡδέα καὶ τὸ λυπηρὰ ἀεὶ πάρεστιν· ὡς λυπούμενον μὲν, μηδὲ[73]) παύσασθαι σχεδὸν, ἡδόμενον δὲ μηδέποτε αἰσθάνεσθαι. δέδοικε δὲ ἀεί ποτε τῶν μὲν πλουσίων τὴν δύναμιν, τῶν δὲ ἀπόρων τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ πλέτου. μόνοις δὲ τοῖς μοναρχοις, τῶν μὲν εὖ παθόντων ἀδεὲς οἶδε χάριν· ἀδέποτε γὰρ ἡγῶνται τῶν ἱκανῶν τυγχάνειν, οἱ δὲ μὴ τυγχάνοντες ὧν βούλονται, πάντων μάλιστα μισοῦσιν αὐτούς. καὶ μὴν ἐπιφθονώτατος ἁπάντων ὁ πλεῖστα, καὶν δικαίως, ἔχων· ὥστε ἀδεὴς τυράννου ἐπιφθονώτερός ἐστι. πρὸς δὲ τούτοις, ἀναίγκη μὲν αὐτῷ χαρίζεσθαι τοῖς περὶ αὐτόν· εἰ δὲ μὴ, τάχιστα ἀπολεῖται. χαρίζεσθαι δὲ πολλάκις πολλοῖς, ἐ ῥᾴδιον, μὴ ἄλλων ἀφαιρούμενον.

ἔχει

est ἡ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων δόξα τοῦ πράγματος idem atque ἡ τ. ἄ. ἀ. δόξα περὶ τοῦ πρ.

71) διὰ τοῦτο] scil. τὸ εὖ πράττειν.

72) ἤδη displicet. vir doctus adscripsit ἡδύ, quod nihilo magis placet. videtur Dio dedisse τὸν δὲ θάνατον νῦν ἤδη — aut ὅσον ἐκ ἤδη πρ. *iam nunc* aut *tantum non iam nunc praestolari*. Casaubonus vult ἡδεῖς προσδ.

73) μηδὲ] V. L. Ven. μηδέποτε, non male.

ἔχει δὲ καὶ τοὺς ἀφαιρεθέντας ἐχθροὺς, καὶ τοὺς εἰληφότας ὑπόπτους, καὶ ζητοῦντας ὅτι τάχιστα ἀπηλλάχθαι. τὰ μὲν οὖν πόῤῥω, διὰ τὸ πολὺ ἀφεστάναι, φοβεῖται· τὰ δὲ ἐγγὺς, ὅτι πλησίον ἐστὶν αὐτοῦ. καὶ παρὰ μὲν τῶν μακρόθεν, ὑφορᾶται πόλεμον· παρὰ δὲ τῶν ἐγγὺς, δόλον. καὶ τὴν μὲν εἰρήνην ἀσύμφορον νομίζει, διὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων σχολήν· τὸν δὲ πόλεμον, ὅτι ἀνάγκη τοὺς ὑπηκόους ἐνοχλεῖν, καὶ χρήματα πορίζοντα, καὶ στρατεύεσθαι προσαναγκάζοντα. τοιγαροῦν πολέμου μὲν ὄντος, εἰρήνης ἐρῶσιν· εἰρήνης δὲ γενομένης, εὐθὺς μηχανῶνται πόλεμον. καὶ τοῦτο μὲν τῶν ἐπιτηδείων ἀφθόνων ὄντων, δεδοίκασι τοῦ πλήθους τὴν ὕβριν· τοῦτο δὲ εἴ τις ἔνδεια καταλαμβάνοι, τὴν ὀργήν. ἡγοῦνται δὲ μήτε ἀποδημεῖν ἀσφαλῶς, μήτε μένειν, μήτε προϊέναι, μήτε ἔνδον διαιτᾶσθαι παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ μηδὲ ἐπιβαίνειν, οὗ ἂν ἐπιβαίνωσιν, ἀσφαλῶς· ἅπαντα δὲ εἶναι μεστὰ[74]) ἐνέδρας καὶ δόλων. ἀναλογίζεται δὲ ἕκαστος αὐτῶν, καὶ τοὺς θανάτους τῶν τυράννων, καὶ τὰς ἐπιβουλὰς, ὅσαι[75]) πώποτε γεγόνασι, καὶ ξύμπαντα ταῦτα ἐπ' αὐτὸν εἶναι νομίζει, καὶ οὕτως ἔχει περιφόβως, ὡς ξύμπαντας ἐκείνους τοὺς θανάτους ἀποθανούμενος· καὶ περιβλέπειν μὲν ἀεὶ καὶ περιστρέφεσθαι, βουλεύεται δὲ[76]), πανταχόθεν πληγήσεσθαι οἰόμενος. αὐτὸ[77]) δὲ

74) μεστὰ] sic margo Morell. recte, sed textus Mor. et Ven. μετά.

75) ὅσαι probo, si e codice msto est; in Veneta lego ὅσα. malim ὅσων.

76) Casaubonus deleri vult δὲ, et βούλεται subiicit pro βουλεύεται. neutrum placet; melius interpres latinus, qui περιβλέπει et περιστρέφεται expressit, quod vtrumque verum est.

77) αὐτὸ] imo vero αὐτῷ aut αὐτὸν, nam perinde est. ipsi autem per pudorem metumque haud licet, vt hoc faciat, vt scil. manus ipse sibi violentas inferat.

τοῦτο ἐκ ἔξεσι ποιεῖν ὑπὸ αἰσχύνης ἅμα καὶ φόβου. ὅσῳ γὰρ ἂν ἐνδηλότερος[78]) ᾖ φοβούμενος ἀνὴρ τύραννος, τοσούτῳ μᾶλλον ἐπιβουλεύσει καταφρονοῦντες τῆς δειλίας. ἔστιν ἓν ὁ βίος ὅμοιος, ὥσπερ εἴ[79]) τις καθείρξειέ τινα ἐν εἰρκτῇ μικρᾷ, τῶν μὲν ἄνωθεν ξιφῶν κρεμαμένων· τῶν δὲ κυκλόθεν περιπεπηγότων, καὶ τούτων ἁπτομένων τοῦ χρωτός. ἐ τῷ σώματι μόνον[80]), ἀλλὰ καὶ τῇ ψυχῇ τοῦ τυράννου περιπέπηγε τὰ ξίφη, ὥστε τὸν ἐν ᾅδου Τάνταλον, ὃν φασι κεφαλῆς ὑπερτέλοντος δεδιέναι πέτρου, πολὺ ῥᾴδιον[81]) διάγειν. ἐ γὰρ δὴ ἔστι φοβεῖται ὁ Τάνταλος, μὴ ἀποθάνῃ· τῷ δὲ τυράννῳ ζῶντι τοῦτο ξυμβέβηκεν, ὃ ἐκείνῳ νεκρῷ λέγεσιν. ὅσοι μὲν ἓν μιᾶς γεγόνασι τύραννοι πόλεως, ἢ χώρας ὀλίγης, πάντοις δὲ ἐκ ἀδύνατον ἀποδρᾶσαι[82]) ἐκ τῆς ἀρχῆς, καὶ ἀλλαχόσε ποι καταφυγόντας ζῆν· πλὴν ὐδεὶς ἄνδρα ἀγαπᾷ τύραννον, ἀλλὰ μισεῖ τε καὶ ὑποπτεύει, καὶ ῥᾳδίως ἐκδιδόασι τοῖς ἠδικημένοις· ὅσοι δὲ πολλῶν πόλεων ἄρχουσι, καὶ ἐθνῶν, καὶ ἀπείρου γῆς· ὥσπερ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς· τούτους, ὐδὲ

ἂν

78) leuiculum mendum, quod in Venetam irrepsit, sapienter et feliciter correxit Morellus, tametsi vel coecus videre debebat. neque tangerem hoc, nisi iuuaret originem erroris aperire, qui interpreti illusit. Nam cum in Veneta ἂν ab δειλότερος (nam per diphthongum ει exaratum est) longiuscule disiunctum, vt appareret duo vocabula esse, imposuit hoc Naogeorgo, vt existimaret locum sic esse legendum: ὅσῳ γὰρ ἂν ἦ δειλότερος ἢ φοβ. sic adscripsit vir doctus in ora Venetae meae. Morellus admonet in regio suo vitiose esse exaratum ἐνδειλότερος.

79) malim ὥσπερ ἂν εἰ.

80) f. ἐ γὰρ τῷ σώματι μόνον.

81) ῥᾴδιον] imo vero ῥᾷον.

82) f. τούτους μὲν ἐκ ἀδύνατον ἀποδρασείειν, a verbo desiderativo ἀποδρασείω, cupio anfugere.

ἄν ποτε παραςῇ συνεῖναι[83]) τῶν κακῶν, κἂν θεῶν τις ἀφέλοι τὴν ἄγνοιαν αὐτῶν, οὐ δυνατὸν ἐκφυγεῖν. δοκεῖ δὲ οὐδέποτε ἂν ἀσφαλῶς ζῆν, οὐδ' εἰ χαλκοῦς[84]) ἢ σιδηροῦς γένοιτο· ἀλλὰ καὶ οὕτως ἂν κατακοπεὶς ἢ καταχωνευθεὶς ἀπολέσθαι. ἐὰν μὲν οὖν τις αὐτῷ διαλέγηται θαῤῥῶν[85]), ὁ δὲ ὀργίζεται, καὶ δέδοικε τὴν παῤῥησίαν· ἐὰν δὲ θεραπεύων καὶ ὑποκατακλινόμενος[86]), ὑποπτεύει τὴν θεραπείαν. καὶ ὑπὸ μὲν τῶν ἐλευθερίως[87]) προσερχομένων οἴεται ὑβρίζεσθαι· ὑπὸ δὲ τῶν ταπεινοτέρως ἐξαπατᾶσθαι. καὶ λοιδορούμενος, πολλαπλασίως ἀνιᾶται ἄλλως[88]), ὅτι δὴ τύραννος ὤν, ἀκούοι κακῶς· ὑπαινούμενος δὲ οὐχ ἥδεται. οὐ γὰρ φρονοῦντας οὕτως οἴεται λέγειν. τοῦ δὲ καλλίστου καὶ λυσιτελεστάτου κτήματος ἁπάντων ἐστὶν ἀπορώτατος, εὐνοίας καὶ φιλίας. ἐλπίσαι δὲ οὐδὲν δύναται παρ' οὐδενὸς, ἀλλὰ πρότερον οἱ[89]) τοὺς ἀγρίους λέοντας τρέφοντες ἀγαπήσουσιν, ἢ τυράννους οἱ θεραπεύοντες, καὶ προσιόντες. ἐγὼ δὲ, βαδίζω μὲν, ὅποι βούλομαι νύκτωρ, βαδίζω δὲ μεθ' ἡμέραν μόνος, θαῤῥῶν[90]) δὲ, εἰ δέοι καὶ διὰ στρατοπέδου πορευόμενος, ἄνευ κηρυκείου, καὶ διὰ λῃστῶν·

83) συνεῖναι non a σύνειμι, sed a συνίημι est repetendum; et castigatioris dictionis studiosi auctores librariique malunt συνιέναι hoc sensu vsurpare.

84) sententia puerilis et frigida, sed sophista digna.

85) θαῤῥῶν recte dat Veneta, παῤῥῶν Morell.

86) ὑποκατακλινόμενος] sic Veneta, et quomodo coniectauit Casaubonus. ὑπερκατ. Morell.

87) ἐλευθερίως — ταπεινοτέρως] sic recte Casaubonus. ἐλευθερίων — ταπεινοτέρων Ven. et Morell.

88) ἄλλως] imo vero ἄλλων. *quam alii.*

89) οἱ malim deduci in versum proximum inferiorem et ante τρέφοντες collocari. alias, manente ordine verborum vulgato, erit αὐτοὺς, *leones* puta, subaudiendum ad ἀγαπήσουσιν.

90) θαῤῥῶ in indicat.

οὐδεὶς γὰρ ἐμοὶ πολέμιος, οὐδὲ ἐχθρός ἐστι βιαζόντι. ἂν δὲ ἅπαις ἐκλίπῃ ὁ χρυσὸς, ἅπαις δὲ ὁ ἄργυρος, ἅπαις δὲ ὁ χαλκὸς, οὐκ ἂν ἐγὼ βλαβείην, οὐδὲ μικρόν. ἂν δὲ ἅπασαι μὲν αἱ οἰκίαι πέσωσιν ὑπὸ σεισμῷ[91]), καθάπερ ἐν Σπάρτῃ ποτὲ· καὶ πάντα διαφθαρῇ τὰ πρόβατα, ὡς μηδένα ἐσθῆτος εὐπορῆσαι· μὴ μόνον δὲ τὴν Ἀττικὴν, ἀλλὰ καὶ Βοιωτίαν, καὶ Πελοπόννησον, καὶ Θετταλίαν ἀπορίᾳ[92]) κατα- λάβῃ, ὥσπερ ἤδη πρότερόν φασιν, οὐδὲν ἐγὼ χεῖρον οὐδὲ ἀπορώτερον βιώσομαι. παρὰ πόσον μὲν γὰρ ἔσομαι γυμνότερος τοῦ νῦν, πόσῳ δὲ ἀοικότερος; ἱκανὰ δέ μοι τροφὴν παρασχεῖν, καὶ μῆλα[93]), καὶ κέγχροι, καὶ κριθαὶ, καὶ ὄροβοι τὰ εὐτελέστατα τῶν ὀσπρίων, καὶ φηγὸς ὑπὸ τῇ τέφρᾳ, καὶ ὁ τῆς πρανείας καρπὸς, ᾗ[94]) φησιν Ὅμηρος εὐώχειν τοὺς τῶ Ὀδυσσέως ἑταίρους τὴν Κίρκην, ὑφ' ὧν σὺν- τέχει τρεφόμενα καὶ τὰ μέγιστα θηρία.

91) σεισμῷ aut σεισμῶν. prius adſcr. quoque V. D. Venetae meae. Ven. et Mor. dant σεισμὸν.

92) ἀπορίᾳ in nomin. vt V. D. quoque annotauit. Morell. et Ven. dant in datiuo.

93) Veneta dat μᾶλα. Doriſmus in Dione locum non habet. Horribilis ille terrae motus, qui Spartam euertit, a Noſtro paulo ante commemoratus, euenit anno quarto Olymp. 77. v. Diodor. Sic. XI. 62. p. 471.

94) ᾗ] ſic recte Veneta, *qua ratione;* niſi ad κρανείαν *cornum* referre malis, quod eſt durius. poſſit quoque ᾧ legi, ſcil. καρπῷ. Morell. dat ᾗ, et pro μέγιστα reperit Morellus in ſuo codice μεγάλα, ſed vulgatum praeſtat.

ΕΥΒΟΙΚΟΣ Η ΚΥΝΗΓΟΣ.

ΛΟΓΟΣ Ζ'.

Τὸ δὲ μὴν [1]) αὐτὸς ἰδὼν, ἢ παρ' ἑτέρων ἀκούσας, διηγήσομαι. ἴσως γὰρ ἡ μόνον πρεσβυτικὸν πολυλογία, καὶ τὸ μηδένα διωθεῖσθαι ῥαδίως τῶν ἐμπιπτόντων λόγων· πρὸς δὲ τῷ πρεσβυτέρῳ [2]), τυχὸν ἂν εἴη καὶ σκλητικόν. αἴτιον δὲ, ὅτι πολλὰ τυχὸν οἱ πρεσβύτεροι πεπόνθασιν, ὧν ἐκ ἀηδῶς μέμνηνται. ἐρῶ δ' ἔγωγε, οἵοις ἀνδράσι καὶ ὅντινα βίον ζῶσι, συνέβαλον ἐν μέσῃ σχεδὸν τῇ Ἑλλάδι. ἐτύγχανον μὲν ἐγὼ ἀπὸ Χίου περαιούμενος μετά τινων ἁλιέων, ἔξω τῆς θερινῆς [3]) ὥρας, ἐν μικρῷ παντελῶς ἀκαιρίῳ. χειμῶνος

1) τὸ δὲ μὴν] Casaubonus vult τόδε μὴν; idemque testatur Morellus a codice Parisino confirmari. nihilo tamen magis mihi persuadent ita leg. esse. non primam vocem vitiose exhibitam esse autumo, sed tertiam τὴν, pro qua malim νῦν, vt sit τὸ δὲ νῦν. quod suspicionem creat, aut intercidisse paucula quaedam, aut certe a lectore subaudienda esse, quorum haec sit sententia: καὶ τὰ μὲν μέχρι τῶνδε παρ' ἑτέρων ἀκούσας διηγησάμην. et haec quidem hactenus, quae ab aliis fama tradita retuli. Nunc autem ordior ea narrare, quae ipsemet oculis meis vidi.

2) Casaubono consentit, praeter necessitatem rei, etiam Anglus. Inepta sunt, quae et Anglus et Wolf. et ad h. l. et ad n. 5. disputant; quibus supersedere possent, si graeci sermonis fuissent peritiores, neque suas opes omnes in collectaneis depositas habuissent, sed in vsu auctorum.

3) ἔξω τῆς θερινῆς tametsi vniuerse quamcunque aliam tempestatem praeter aestiuam significat, hic loci tamen non aliam indicat, praeter eam, quae statim insequitur aestiuam, id est autumnalem, quae est ἐπ' ἐξόδῳ τῆς θερινῆς ὥρας, vergente, inclinante aestate, cum mare incipit saeuire.

μῶνος δὲ γενομένȣ, χαλεπῶς καὶ μόλις διεσώθημεν πρὸς τὰ κοῖλα τῆς Εὐβοίας· τὸ μὲν δὴ ἀκάτιον, εἰς τραχύν τινα αἰγιαλὸν ὑπὸ τοῖς κρημνοῖς 4) ἐκβαλόντες, διέφθειραν 5), αὐτοὶ δὲ ἀπεχώρησαν πρός τινας πορφυρεῖς 6) ὑφορμȣ̃ντας ἐπὶ τῇ πλησίον χηλῇ, κἀκείνοις συνεργάζεσθαι διενοȣ̃ντο, αὐτȣ̃ μένοντες. καταληφθεὶς 7) δὴ μόνος, ȣ̓κ ἔχων, εἰς τίνα πόλιν σωθήσομαι, παρὰ τὴν θάλατταν ἄλλως ἐπλανώμην· εἴ πȣ τινὰς ἢ παραπλέοντας, ἢ ὁρμȣ̃ντας ἴδοιμι. προεληλυθὼς δὲ συχνὴν, ἀνθρώπων μὲν ȣ̓δένα ἑώρων· ἐπιτυγχάνω δὲ ἐλάφῳ, νεωςὶ κατὰ τȣ̃ κρημνȣ̃ πεπτωκότι· παρ' αὐτὴν τὴν ῥαχίαν, ὑπὸ τῶν κυμάτων παιομένῳ, φυσῶντι ἔτι. καὶ μετ' ὀλίγον ἔδοξα ὑλακῆς ἀκȣ̃σαι κυνῶν ἄνωθεν, μόλις πως 8), διὰ τὸν ἦχον τὸν ἀπὸ τῆς θαλάττης. προελθὼν δὲ καὶ προβὰς 9) πάνυ χαλεπῶς πρός τι ὑψηλὸν, τȣ́ς τε κύνας ὁρῶ 10) ἠπορημένȣς καὶ διαθέοντας· ὑφ' ὧν εἴκαζον, ἀποβιασθὲν τὸ ζῶον, ἁλέσθαι κατὰ τȣ̃ κρημνȣ̃· καὶ μετ' ὀλίγον ἄνδρα,

4) ὑπὸ τοῖς κρημνοῖς] a ſcopulis. ὑπὸ hic idem eſt atque *per*, *propter*. in locum cum adegiſſent nauiculam, quem locum coeci, aut parum exſtantes ſcopuli feciſſent aſperum.

5) διέφθειραν] tradiderunt vndis confringendum.

6) Morellus ad vocem πορφυρεῖς affert ſcholium, in quo emendando ſuam iactat ſolertiam, ſed eam profecto infelicem et ſiniſtro loco adhibitam. rectum enim eſt κητȣλάριοι. *cetularii* vulgari ſermone appellabantur hi piſcatores purpurarii a voc. κήτη, cete. Inepta itaque eſt etymologia ſcholiaſtae, et nota digna, non ipſa vox.

7) f. καταλειφθεὶς *derelictus*.

8) f. μόλις δέ πως.

9) mauult Anglus προσβὰς, in quo ei Wolf, pro more ſuo, aſſentitur. Sed fruſtra ambo. προελθεῖν eſt in via plana procedere, προβῆναι eſt in altum eniti, contendere.

10) ὁρῶ] ſic dedi, nam alias pendet oratio ſublimis, et natat, fulcro deſtituta. ὁρῶν Morell. et Ven.

δρα, κυνηγέτην ἀπὸ τῆς ὄψεως καὶ τῆς στολῆς, τὰ γένεια ὑγιῆ [11]), κομῶντα, ὃ φαύλως ἐδὲ ἀγεννῶς, ἐξόπισθεν· οἵους ἐπὶ Ἴλιον φησὶν Ὅμηρος ἐλθεῖν, Εὐβοέας [12]), σκώπτων [13]) ἐμοὶ δοκεῖν καὶ καταγελῶν, ὅτι τῶν ἄλλων Ἀχαιῶν καλῶς ἐχόντων, οἱ δὲ ἐξ ἡμίσους ἐκόμων. καὶ ὃς ἀνηρώτα με· ἀλλ᾽ ἦ, ὦ ξένε, τῇ δὲ πε φεύγοντα ἔλαφον κατενόησας; κἀγὼ πρὸς αὐτὸν· ἐκεῖνος, ἔφην, ἐν τῷ κλύδωνι ἤδη, καὶ ἀγαγὼν ἔδειξα. ἑλκύσας ἔν αὐτὸν ἐκ τῆς θαλάττης, τό τε δέρμα ἐξέδειρε μαχαίρᾳ, καὶμὲ ξυλλαμβάνοντος, ὅσον οἷός τε ἦν· καὶ τῶν σκελῶν ἀποτεμὼν τὰ [14]) ὀπίσθια, ἐκόμιζεν ἅμα τῷ δέρματι. παρεκάλει δὲ καὶμὲ συνακολουθεῖν, καὶ συνεστιᾶσθαι τῶν κρεῶν. εἶναι δὲ ἡ μακρὰν τὴν οἴκησιν. ἔπειτα ἔωθεν, ἔφη, παρ᾽ ἡμῶν κοιμηθεὶς, ἥξεις ἐπὶ τὴν θάλαττταν, ὡς τά γε νῦν ἐκέτι πλώϊμα. καὶ μὴ τοῦτο, εἶπε, φοβηθῇς. βουλοίμην [15]) δ᾽ ἂν ἔγωγε καὶ

11) τὰ γένεια ὑγιῆ] non rasum quoad malas, barba integra. exponit Morellus pluribus, sed more suo ineptiuscule.

12) Euboeae incolae frontem vsque ad vertitem tondebant, occiput finebant prolixe comatum, coma profusa super scapulas dependente. v. Plutarch. Theseo p. 5. et Libanii T. II. ed. Mor. p. 489, 42.

13) σκώπτων. vitium typographicum σκόπτων e Ven. in Morell. est deriuatum.

14) Viderunt iam Casaubonus et Anglus leg. esse ἀποτεμὼν τὰ, duobus vocabulis; videtur idem interpres quoque sensisse, quem Wolfius cauisset reprehendere, si meminisset participia graecorum aoristorum et perfectorum actiua posse saepe in latinis reddi per participia perfect. pass. quod est vulgatissimum. Ven. dat ἀποτεμῶντα, et Mor. ἀποτεμόντα.

15) φοβηθῇς. βουλοίμην] sic recte Veneta. Sententia haec est. Venator negarat mare ista tempestate amplius esse nauigabile; qua oratione videns consternatum et trepidantem Dionem, confirmat eum his verbis: Noli, inquit, ab hac oratione perterreri, nam tua equidem causa

βοτάνης εὐθαλοῦς δι' ὅλου τοῦ θέρους· ὥστε μὴ πολὺν πλανᾶσθαι τόπον. ὧν δὴ ἕνεκα συνήθως ἐκεῖ καθέστασαν[35]) τὴν ἀγέλην. καὶ τότε ἔμειναν ἐν ταῖς σκηναῖς, μέχρι ἂν εὕρωσι μισθόν τινα, ἢ ἔργον[36]), καὶ διετράφησαν ἀπὸ χωρίου μικροῦ παντελῶς, ὃ ἔτυχον εἰργασμένοι πλησίον τοῦ σταθμοῦ. τοῦτο ἐπήρκεσεν αὐτοῖς ἱκανῶς, ἅτε κόπρου πολλῆς ἐνούσης, καὶ σχολὴν ἄγοντες ἀπὸ βοῶν, πρὸς θήραν ἐτράπησαν, τὸ μὲν[37]) αὐτοὶ τὰ δὲ καὶ μετὰ κυνῶν. δύο γὰρ τῶν ἑπομένων ταῖς βουσὶν[38]), ὡς δὴ μακρὰν ἦσαν οὐχ ὁρῶντες τοὺς νομεῖς, ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν τόπον, καταλιπόντες τὴν ἀγέλην. οὗτοι τὸ μὲν πρῶτον συνηκολούθουν αὐτοῖς, ὥσπερ ἐπ' ἄλλο τι· καὶ τοὺς μὲν λύκους ὁπότε ἴδοιεν, ἐδίωκον μέχρι τινὸς, συῶν δὲ ἢ ἐλάφων οὐδὲν αὐτοῖς ἔμελεν. εἰ δέ ποτε ἴδοιεν τῶν ἀνθρώπων τινὰ ὀψὲ καὶ πρωῒ συνιστάμενοι, ὑλάκτουν τε καὶ ἤμυνον, ὥσπερ ἂν εἰ πρὸς ἄνθρωπον[39]) ἐμάχοντο. γευόμενοι δὲ τοῦ αἵματος, καὶ συῶν καὶ ἐλάφων, καὶ τῶν κρεῶν πολλάκις ἐσθίοντες· ὀψὲ μετα-

gata. gramen laetius prouenit sub arboribus non nimis densis.

35) καθέστασαν] siccine vsurpatur pro καθεστάκεσαν in plusquamperfecto? Haud scio; noui equidem ἕστηκα in perfecto nonnunquam vsurpari eodem sensu atque ἔστησα *constitui*, *collocaui*, sed tutius fuerit καθίστασαν hic exarari.

36) ἢ ἔργον videtur delendum vt e scholio vocabuli μισθὸν natum. μισθὸν εὑρίσκειν, ἔργον εὑρίσκειν idem est atque μισθοδότην, ἐργοδότην εὑρίσκειν.

37) aut τὸ μὲν, τὸ δὲ, aut τὰ μὲν, τὰ δὲ.

38) ταῖς βουσὶν] illis puta, quae, bonis heri confiscatis, in vrbem abactae fuissent, et macello addictae.

39) nescio, quid sibi velit coniectura Morelli ἄνθρωπος πρ. orae ed. suae adscripta. πρὸς ἄνθρωπον idem est, atque πρὸς πᾶν ἀνθρώπινον γένος. *quasi bellum ipsis esset cum vniuerso genere humano.*

μεταμαθόντες, κρέασιν ἀντὶ μάζης ἥδεσθαι. τῶν μὲν[40]) ἐμπιπλάμενοι, εἴ ποτε ἁλώη τις, σίτου, ὁπότε δὲ μὴ, πεινῶντες μᾶλλον ἤδη τῷ τοιούτῳ προσεῖχον. καὶ τὸ φαινόμενον ἐδίωκον, πᾶν ὁμοίως, καὶ ὀσμῆς ἀμηγέπη, καὶ ἴχνους ᾐσθάνοντο· καὶ ἀπέβησαν ἀντὶ βουκόλων τοιοῦτοί τινες ὀψιμαθεῖς καὶ βραδύτεροι θηρευταί. χειμῶνος δὲ ἐπελθόντος, ἔργον μὲν οὐδὲν ἦν πεφηνὸς αὐτοῖς, οὔτε εἰς ἄστυ καταβᾶσιν, οὔτε εἰς κώμην τινά. φραξάμενοι δὲ τὰς σκηνὰς ἐπιμελέστερον, καὶ τὴν αὐλὴν πυκνοτέραν ποιήσαντες, οὕτως διεγένοντο, καὶ τὸ χωρίον ἐκεῖνο πᾶν εἰργάσαντο, καὶ τῆς θήρας ἡ χειμερινὴ ῥᾴων ἐγίγνετο. τὰ γὰρ ἴχνη φανερώτερα, ὡς ἂν ἐν ὑγρῷ τῷ ἐδάφει σημαινόμενα· ἡ δὲ χιὼν, καὶ πάνυ τηλαυγῆ παρέχει· ὥστε οὐδὲν δεῖ ζητοῦντα πράγματα ἔχειν, ὥσπερ ὁδοῦ φερούσης ἐπ' αὐτὰ, καὶ τὰ θηρία μᾶλλόν τι ὑπομένειν[41]), ὀκνοῦντα. ἔστι δ' ἔτι καὶ λαγὼς καὶ δορκάδας ἐν ταῖς εὐναῖς καταλαμβάνειν. οὕτω δὴ τὸ ἀπ' ἐκείνου διέμειναν, οὐδὲν ἔτι προσδεηθέντες ἄλλου βίου. καὶ ἡμῖν συνέζευξαν γυναῖκας, τοῖς ἀλλήλων υἱέσιν ἑκάτερος τὴν αὐτοῦ θυγατέρα. τεθνήκασι δὴ ἀμφότεροι πέρυσι σχε-

 δὸν,

40) locum hunc Casaubonus depositum reliquit pro desperato, questus, obscurissimum esse. Morellus, item impeditum appellans, attulit e regio suo lectionem, a qua magis adhuc impediretur. multo magis inexplicabilia sunt, quae Anglus et Wolf proposuere, quae referre taedet. Breuibus itaque, quomodo constituendum hunc locum existimem, dicam. sana sunt reliqua omnia, praeterquam quod vnum verbum ἀπείχοντο sit post τῶν μὲν addendum, et pro ἁλώη leg. δώη, vt sic decurrat oratio: τῶν μὲν [scil. κρεῶν] ἀπείχοντο, a carnibus ferinis sese abstinebant, easque fastidiebant, si saturati essent pane, modo esset, qui panis sat daret. ἐμπιμπλάμενοι, εἴ ποτε δώη τις, σίτου.

41) ὑπομένει.

δὸν, τὰ μὲν ἔτη πολλὰ ἔλεγον[42]), ἃ ἐβεβιώκεσαν, ἰσχυροὶ δὲ ἔτι καὶ νέοι καὶ γενναῖοι τὰ σώματα. τῶν δὲ μητέρων ἡ ἐμὴ περίεσσα. ὁ μὲν οὖν ἕτερος ἡμῶν οὐδεπώποτε εἰς πόλιν κατέβη, πεντήκοντα ἔτη γεγονώς[43])· ἐγὼ δὲ δὶς μόνον, ἅπαξ μὲν ἔτι παῖς μετὰ τοῦ πατρὸς ὁπηνίκα τὴν ἀγέλην εἴχομεν. ὕστερον δὲ ἧκέ τις ἀργύριον αὐτῶν, ὥσπερ ἔχοντάς τι, κελεύων ἀκολουθεῖν εἰς τὴν πόλιν. ἡμῖν δὲ ἀργύριον μὲν οὐκ ἦν, ἀλλ' ἀπωμοσάμην μὴ ἔχειν· εἰ δὲ μὴ[44]), δεδωκέναι ἄν. ἐξενίσαμεν δὲ αὐτὸν ὡς ἐδυνάμεθα μάλιστα[45]), καὶ δύο ἐλάφεια δέρματα ἐδώκαμεν, κἀγὼ ἠκολούθησα εἰς τὴν πόλιν. ἔφη γὰρ ἀνάγκην εἶναι τὸν ἕτερον ἐλθεῖν, καὶ διδάξαι περὶ τούτων. εἶδον οὖν, οἷα καὶ πρότερον, οἰκίας πολλὰς, καὶ μεγάλας, τεῖχος ἔξωθεν καρτερὸν, καὶ οἰκήματά τε ὑψηλὰ καὶ τετράγωνα ἐν τῷ τείχει, τοὺς πύργους[46]), καὶ πλοῖα πολλὰ ὁρμοῦντα, ὥσπερ ἐν λίμνῃ, ἐν τῷ λιμένι, κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν. τοῦτο δὲ ἐνθάδε οὐκ ἔστιν οὐδαμοῦ, ὅπου κατηνέχθης· καὶ διὰ τοῦτο αἱ ναῦς ἀπόλλυνται. ταῦτα οὖν ἑώρων,

καὶ

42) ἔλεγον] imo vero λέγοντες; non mutarem vulgatam, si mox sequeretur ἦσαν post ἰσχυροὶ δὲ ἔτι. sed cum ibi ὄντες subaudiatur, necesse hic est participium imperfecto suffici.

43) γεγονὼς] sic recte dat Veneta. γεγενὼς Morell.

44) εἰ δὲ μὴ] quod si secus esset, h. e. si pecuniati essemus.

45) sic distinguo: *vt maxime*, quam splendidissime *poteramus*. ἐδυνάμεθα· μάλιστα καὶ — Miserabilem in modum corrupta est distinguendi ratio in Dione vulgato, vtroque; quod in Veneto minus est indignandum, atque in Parisino. nos vero haec, quae minutiora videntur, parum diligenter annotabimus.

46) τοὺς πύργους] haec duo vocabula ita sunt accipienda, vt a Dione ipso subiecta, illuminationis ergo, quo lector intelligeret, quae aedificia venator designasset; nam venatoris quidem illa personam minus decent.

καὶ πολὺν ὄχλον ἐν τούτῳ[47]) συνειλεγμένον, καὶ θό-
ρυβον ἀμήχανον, καὶ κραυγήν· ὥστε ἐμοὶ ἐδόκουν
πάντες μάχεσθαι ἀλλήλοις. ἄγω οὖν με πρός τι-
νας ἄρχοντας. καὶ εἶπε γελῶν· ὅτος ἐστιν, ἐφ' ὃν
με ἐπέμψατε. ἔχει δὲ ὧδε, εἰ μή γε τὴν κώμην,
καὶ σκηνὴν μάλα ἰσχυρῶν ξύλων. οἱ δὲ ἄρχοντες
εἰς τὸ θέατρον ἐβάδιζον, κἀγὼ σὺν αὐτοῖς· τὸ δὲ
θέατρόν ἐστιν, ὥσπερ Φάραγξ, κοῖλον, πλὴν οὐ
μακρὸν ἐκπετέρωθεν, ἀλλὰ στρογγύλον ἐξ ἡμίσους, ὀκ
αὐτόματον, ἀλλ' ἀποδομημένον λίθοις. ἴσως δέ με
καταγελᾷς, ὅτι διηγοῦμαι σαφῶς εἰδότι ταῦτα.
πρῶτον μὲν ἦν πολύν τινα χρόνον ἄλλα τινὰ ἔπρατ-
τεν ὁ ὄχλος, καὶ ἐβόων ποτὲ μὲν πράως, καὶ ἱλα-
ρῶς, πάντες ἐπαινοῦντές τινας· ποτὲ δὲ σφόδρα καὶ
ὀργίλως. κατὰ δὴ τοῦτο χαλεπὸν τὸ τῆς ὀργῆς
αὐτῶν· καὶ τοὺς ἀνθρώπους εὐθὺς ἐξέπληττον, οἷς
ἀνέκραγον· ὥστε οἱ μὲν αὐτῶν περιτρέχοντες, ἐδέον-
το· οἱ δὲ τὰ ἱμάτια ἐρρίπτεν ὑπὸ τοῦ φόβου. ἐγὼ
δὲ καὶ αὐτὸς ὀλίγου κατέπεσον ὑπὸ τῆς κραυ-
γῆς· ὥσπερ κλύδωνος ἐξαίφνης, ἢ βροντῆς ἐπιρρα-
γείσης. ἄλλοι δέ τινες ἄνθρωποι εἰσιόντες· οἱ δ' ἐκ
μέσων ἀνιστάμενοι, διελέγοντο πρὸς τὸ πλῆθος· οἱ
μὲν ὀλίγα ῥήματα, οἱ δὲ πολλοὺς λόγους. καὶ τῶν
μὲν ἦκεον πολύν τινα χρόνον, τοῖς δὲ ἐχαλέπαινον
εὐθὺς φθεγξαμένοις, καὶ οὐδὲ γεύεσθαι ἐπέτρεπον.
ἐπεὶ δ' ἐκαθήσαντό ποτε, καὶ ἡσυχία ἐγένετο, παρή-
γαγον καἰμέ. καὶ εἶπέ τις· ὅτος ἐστιν, ὦ ἄνδρες,
τῶν καρπισαμένων τὴν δημοσίαν γῆν πολλὰ ἔτη, ἃ μό-
νος αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρότερον, καὶ
κατανέμεσι τὰ ἡμέτερα ὄρη, καὶ γεωργοῦσι, καὶ
θηρεύουσι καὶ ἀμπέλους ἐμπεφυτεύκασι· καὶ οἰκίας
ἐνωκοδομήκασι πολλὰς, καὶ ἄλλα πολλὰ ἔχουσιν ἀ-

47) ἐν τούτῳ] malim ἐν ταὐτῷ in eodem loco.

ἄλλος τις, ὡς ἐφαίνετο ἐπιεικὴς ἄνθρωπος, ἀπό τε τῶν λόγων, ὃς εἶπε, καὶ ἀπὸ τοῦ σχήματος· πρῶτον μὲν ἡλίκος σιωπῆσαι τὸ πλῆθος. καὶ ἐσιώπησαν. ἔπειτα εἶπε τῇ φωνῇ πρᾴως, ὅτι δίκην ἀδικοῦσιν οἱ τὴν ἀρχὴν τῆς χώρας ἐργαζόμενοι καὶ καταισχυνόμενοι, ἄλλα τἀναντίον ἐπαινεῖν δικαίως ἂν τυγχάνοιεν. καὶ δεῖ μὴ τοῖς οἰκοδομοῦσι καὶ φυτεύουσι τὴν δημοσίαν γῆν χαλεπῶς ἔχειν, ἀλλὰ τοῖς καταφθείρουσι. ἐπεὶ καὶ νῦν, ἔφη, ὦ ἄνδρες, σχεδόν τι τὰ δύο μέρη τῆς χώρας ἡμῶν ὀρεινά ἐστι, δι' ἀμέλειάν τε καὶ ὀλιγανθρωπίαν[55]. κἀγὼ πολλὰ κέντημαι πλέθρα, ὥσπερ οἶμαι καὶ ἄλλος τις, ἃ μόνον ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς πεδινοῖς, οἷ εἴ τις θέλοι γεωργεῖν, ἃ μόνον προῖκα δώην[56], ἀλλὰ καὶ ἀργύριον ἡδέως προστελέσαιμι. δῆλον γὰρ, ὡς ἐμοὶ πλέονος ἀξία γίγνεται, καὶ ἅμα ἡδὺ ὅραμα χώρα οἰκουμένη καὶ ἐνεργός· ἡ δ' ἔρημος, ἃ μόνον ἀνωφελὲς κτῆμα τοῖς ἔχουσιν, ἀλλὰ καὶ σφόδρα ἐλεεινόν τε, καὶ δυσχέρειάν τινα κατηγορεῖν τῶν δεσποτῶν. ὥστε μοι δοκεῖν[57] μᾶλλον ἑτέρους προτρέπειν, ὅσους ἂν δύνησθε τῶν πολι-

55) ὀλιγανθρωπίαν] sic recte exhibuit Morell. explicetam siglam, quae in Veneta est ὀλιγανίαν; quam siglam cum non intelligeret vir doctus, quem saepe designo et laudo, adscripsit ὀλιγανδρίαν, recte ille quidem ad sententiam, minus tamen ad veritatem.

56) δώην] fuisse olim ἂν addi, recte ad graecitatis exquisitae rationem. Sunt tamen recentiores graeci auctores in eiusmodi minutiis, ad ἀκρίβειαν pertinentibus, negligentiores, quod nescio an haud raro librariis sit imputandum. nam saepenumero in Demosthenis codice Augustano ἂν omissum reperi, quod est in vulgatis, etiam vbi oratio id poscit.

57) Anglus vult ὥσε χρὴ (μοὶ δοκεῖν), recte ille quidem, si Dioni placuisset sic loqui. Sed vulgata idem dicit. προτρέπειν idem est atque δεῖν προτρέπειν, *oportere hortari.*

πολιτῶν, ἐργάζεσθαι τῆς δημοσίας γῆς, ἀπολαβόντας, τοὺς μὲν ἀφορμήν τινα ἔχοντας, καὶ πλείω· τοὺς δὲ πένητας, ὅσην ἂν ἕκαστος ᾖ δυνατός[58]· ἵνα ὑμῖν, ἥ τε χώρα ἐνεργὸς ᾖ, καὶ τῶν πολιτῶν οἱ θέλοντες δύο τῶν μεγίστων ἀπηλλαγμένοι[59] κακῶν, ἀργίας καὶ πενίας. ἐπὶ δέκα μὲν οὖν ἔτη, προῖκα ἐχόντων· μετὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον, ταξάμενοι μοῖραν ὀλίγην, παρεχέτωσαν ἀπὸ τῶν καρπῶν· ἀπὸ δὲ τῶν βοσκημάτων μηδέν. ἐὰν δέ τις ξένος γεωργῇ, πέντε ἔτη καὶ οὗτοι μηδὲν ὑποτελούντων, ὕστερον δὲ διπλάσιον, ἢ οἱ πολῖται. ὃς δὲ ἂν ἐξεργάσηται τῶν ξένων διακόσια πλέθρα, πολίτην αὐτὸν εἶναι, ἵνα ὡς πλεῖστον[60] ὦσιν οἱ προθυμούμενοι. ἐπεὶ νῦν γε καὶ τὰ πρὸ τῶν πυλῶν ἄγρια παντελῶς ἐστι καὶ αἰσχρὰ δεινῶς· ὥσπερ ἐν ἐρημίᾳ τῇ βαθυτάτῃ, οὐχ ὡς προάστειον πόλεως· τὰ δέ γε ἐντὸς τείχους, σπείρεται τὰ πλεῖστα καὶ κατανέμεται. οὐκοῦν ἄξιον, ἔφη, θαυμάσαι τῶν ῥητόρων, ὅτι τοὺς μὲν ἐπὶ τῷ Καφηρεῖ φιλεργοῦντας, ἐν τοῖς ἐσχάτοις τῆς Εὐβοίας, συκοφαντοῦσι· τοὺς δὲ τὸ γυμνάσιον γεωργοῦντας, καὶ τὴν ἀγορὰν κατανέμοντας, οὐδὲν οἴονται[61] ποιεῖν δεινόν. βλέπετε γὰρ αὐτοὶ δήπουθεν, ὅτι τὸ γυμνάσιον ὑμῖν ἄρουραν πεποιήκασι[62]· ὥστε τὸν Ἡρακλέα καὶ ἄλλους ἀνδριάντας συχνοὺς, ὑπὸ τοῦ θέρους ἀποκεκρύφθαι, τοὺς μὲν Ἡρώων, τοὺς δὲ θεῶν· καὶ ὅτι καθ' ἡμέραν τὰ τοῦ ῥήτορος τούτου πρόβατα, ἕωθεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβάλλει καὶ κατανέμεται περὶ[63] τὸ βου-

 λευτή-

58) ᾖ δυνατὸς] scil. ἐργάζεσθαι, e superioribus.
59) ἀπηλλαγμένοι] sic recte Veneta, ἀπηλλαγμένη Morell.
60) f. ὡς πλεῖστοι, *quam plurimi.*
61) οἴονται] sic interpres et Anglus. οἷόν τε Morell. et Ven.
62) πεποιήκασι] sic V. L. Venetae; πεποίηκεν t. Ven. et Mor.
63) περὶ] malim τὰ περὶ.

δίδομεν. ἔτι δὲ ὀλίγα ἐν ἁλσὶ, τἄλλα δ' ἐν τῷ καπνῷ, ξηρά. οὐ πολὺ ἐκείνων χείρω, σκελίδες ὑῶν[74]), καὶ ἐλάφειοι, καὶ ἄλλα γενναῖα[75]) κρέα. ἐνταῦθα ἐθορύβουν, καὶ ψευδέσθαί με ἔφασαν. ὁ δὲ ἠρώτα με, εἰ σῖτον ἔχομεν· καὶ πόσον τινά; εἶπον τὸν ὄντα ἀληθῶς· δύο, ἔφην, μεδίμνους πυρῶν, καὶ τέτταρας κριθῶν, καὶ τοσούτους κέγχρων, κυάμων δὲ ἡμίεκτον· οὐ γὰρ ἐγένοντο τῆτες. τοὺς μὲν οὖν πυροὺς καὶ τὰς κριθὰς, ἔφην, ὑμεῖς λάβετε, τὰς δὲ κέγχρους ἡμῖν ἄφετε. εἰ δὲ κέγχρων[76]) δεῖσθε, καὶ ταύτας λάβετε. οὐδὲ οἶνον ποιεῖτε; ἄλλος τις ἠρώτησεν; ποιοῦμεν, εἶπον. ἂν οὖν τις ὑμῶν ἀφίκηται, δώσομεν· ὅπως δὲ ἥξει[77]), φέρων ἀσκόν τινα· ἡμεῖς γὰρ οὐκ ἔχομεν. πόσαι γάρ τινές εἰσιν ὑμῖν ἄμπελοι; δύο μὲν, ἔφην, αἱ πρὸ τῶν θυρῶν, ἔσωθεν δὲ τῆς αὐλῆς, εἴκοσι· καὶ τοῦ ποταμοῦ πέραν, ἃς ἔναγχος ἐφυτεύσαμεν, ἕτεραι τοσαῦται· εἰσὶ δὲ γενναῖαι σφόδρα, καὶ τοὺς βότρυς φέρουσαι μεγάλους, ὅταν οἱ παριόντες ἐπαφῶσιν[78]) αὐτούς. ἵνα δὲ μὴ πράγ-

non decet personam pastoris carnes suas commendantis, ipsam bonitatem earum oratione sua eleuare; quare malim ἥκιστα μὲν in vnum verbum ἡλίσαμεν contrahi: carnes nostras sale non condiuimus, sed pro maxima parte fumo durauimus, quicquid tamen salitarum in penu est, quod parum est, id omne dabimus.

74) ὑῶν] sic dedi; vitium υἱῶν e Veneta in Parisinam transiit.

75) γενναῖα] sic interpres et Casaubonus, carnes nobiles, generosae. (Morell. et Ven. dant γενέα) Locus, quem Casaubonus designat, habetur in Eius ad Athenaeum animadv. XIV. 19. p. 930. conf. etiam Hemsterhus. ad Luciani T. I. p. 9. et Nostri p. 102, 40. et 108, 14. 113, 26. ed. Mor.

76) f. εἰ δὲ καὶ κέγχρων.

77) ὁπότε δ' ἥξει φερέτω margo Morell.

78) ἐπαφῶσιν] bonum est et rei conueniens. idem est atque si dixisset ἀφῶσιν αὐτοὺς ἐπὶ ταῖς ἀμπέλοις. modo prae-

πράγματα ἔχητε καθήκοντα ἑαυτοῖς, ἐρῶντας τέκνων, εἰ ἔστιν ἡμῖν αἴγες ἔκτω θήλειαι, βοῦς πολιὸς βοὴ, μοσχάριον ἐξ αὐτῆς πάνυ καλὸν, δέσποινα τέτταρα, δίκελλαι τέτταρες, λόγχαι τρεῖς, μάχαιραν ἡμῶν ἑκάτερος κέκτηται πρὸς τὰ θηρία. τὰ δὲ περαίνεται σπεύδοντα τί ἂν λέγοι τις; καὶ γυναῖκες ἡμῖν εἰσὶ, καὶ τέκνων τέκνα 79). οἰκοῦμεν δὲ ἐν δυσὶ σταθμαῖς καλύβαις· καὶ τρίτην ἔχομεν, ἐν κοινῷ τὸ σιτοφύλακιον, καὶ τὰ δέρματα· νὴ Δία, εἶπεν ὁ ῥήτωρ, ἄπιτε καὶ τὰ ἀργύριον ὅπως κατορύττετε. ἴωμεν, ἔφην, ἀναπεσούμενοι ἐλθοῦσι, ὦ μάκαρ. τίς δὲ κατορύττει ἀργύριον 80); ἐν γὰρ δὴ Φυσταῖς γε ἐνταῦθα πάντες ἐγέλων, ἐκεῖνα, μοι δοκεῖν καταγελάσαντες τῶν τά ἐστιν ἡμῖν· εἰ δὲ καὶ πάντα θέλετε, ἡμεῖς ἑκόντες ὑμῖν χαριζόμεθα· καὶ ἔδεν ὑμᾶς δεῖ ἀφιέναι θαι πρὸς βίαν, ὥσπερ ἀλλοτρίων ἢ πονηρῶν 81), ἐπεὶ τοι καὶ πολῖται τῆς πόλεως ἐσμὲν, ὡς ἐγὼ τῷ πατρὸς

praetereuntes finant eas vnas in vite manere, neque auellant.

79) καὶ τέτων τέκνα] bene sic dixit, tametsi etiam poterat καὶ τέτων dicere. nam τέκνα sunt τὰ τικτόμενα. sed τίκτειν proprie matrum est.

80) κατορύττει ἀργύριον] ludit in ambiguo verbi κατορύττειν, quod perinde de plantis, quae defodiuntur humo, vt crescant, atque de argento, in loculos defosso, h. e. recondito, asseruandi causa, vsurpatur. Latini pari modo verbum *defodere* ad vtrumque significandum vsurpant. De dictione ἀργύριον κατορύττειν nonnulla disputaui ad Demosthenis vernaculam interpretationem meam. Rursus ad hunc iocum in ambiguitate vocabuli positum redit Noster p. 111, 37. ed. Mor. copulam καὶ si addas, haud parum vehementiae et gratiae loco addideris: τίς δὲ καὶ κατορύττει.

81) ἀλλοτρίων ἢ πονηρῶν] crimen peregrinitatis purgat statim in continenti; alterum, impuri et facinorosi quaestus, p. 239, 4.

περὶ τῶν οἰκειοτάτων. ἀλλά τις ἀνθρώπων 93) ἐκείνων ἐμοὶ νῦν μαρτυρήσειεν· ἔσην δὲ τοῦτο ἐποίουν μαρτυρίας ἕνεκεν ἢ χάριτος· ἐς 94) ἐμὲ δὲ ὅθεν πόθεν ἢ ἐσ- 45.
σαν πεπαύμην μὴ γάρ ὑμῶν γε μηδεὶς περιπέσοι τοιούτῳ πράγματι. τούτους δὲ ἐμοῦ λέγοντος, ἀνίστατό τις ἐκ μέσων· καὶ γὰρ πρὸς ἐμαυτὸν ἐνεθυμήθην, ὅτι ἄλλος ἐστὶ τυχὸν ἐμοῦ κατεψευσόμενος. ὁ δὲ 46.
εἶπεν· ἄνδρες· ἐγὼ πάλαι τῶν ἀμφιγνοιῶν, ἢ πιθανῶν ὅμως 95), ἐπειδὴ σαφῶς αὐτὸν ἐγνωκα, δεινὸν μοι δοκεῖ, μεθεῖναι δὲ αὐτόν, μὴ εἰπόντα, ἃ συνεπίσταμαι, μηδὲ ἀποδόντα λόγῳ χάριν, ἃ ἔργῳ τὰ μέγιστα εὖ παθών. εἰρηκὰς, ἔφη, πολίτης, ὡς ἴσα, καὶ ὅδε 5.
(δείξας 96) τὸν παρακαθήμενον, καὶ ὃς ἐπῳάζει) ἐνέρχομεν δὲ πλέοντες ἐν τῇ Σωπόλιδος νηὶ τρίτον ἔτος καὶ διατρίβομεν ὀλίγου τοὺς ἀνωθήμεν ἀπὸ πολλῶν· τοὺς 97) 10.
μὲν

93) V. L. Venetae admonet vox ἀνθρώπων a nonnullis abesse codicibus. sed hoc leue. grauius hoc est, quod aut ἐκεῖνα leg. sit, aut μάρτυς εἴη. sed prius malim.

94) ἐς] malim cum Veneta ὅς γε, quamquam et vulgata potest ferri.

95) ἀμφιγνοιῶν ἠπίσειν ὅμως. *ego hunc dudum nosci tans, cum nonnulla tamen erroris mei suspicione atque dubitatione, suspendi assensum.* ἐπεὶ δὲ σαφῶς — *postea quam vero plane et perspicue eum agnoui, quem dubitabam esse* —

96) sic recte docuit interpres verba δείξας ad ἐπῳάζει parenthesi esse ineludenda, vt alia sunt non pauca, quae supinus et imperitus editor Morellus satis distinguere omisit. verum grauiorem errorem, qui verbis παρήμενον (sic Ven. et Mor.) insidet, intactum praeterit interpres. contraho ista duo vocabula in vnum παραμαθήμενον, *assidentem.*

97) τοὺς] sic Casaubonus e coniectura, et Morellus e codice regio emendarunt. Veneta et Morelliana dant τοὺς, sed vir doctus quoque in Veneta mea τοὺς adscripsit idem tamen in opposita ora, alio tempore, adscripsit οἱ pro τοὺς, et ἀπέθανον pro ἀνέβαινον, cum hac interpretatione:

μὲν ἦν πορφυρεῖς ἀνέλαβον· εἶχον γὰρ αὐτῶν τινες ἀργύριον ἐν Φασκωλίοις. ἡμεῖς δὲ γυμνοὶ παντελῶς ἐκπεσόντες, δι' ἀτραπῆ τινος ἐβαδίζομεν, ἐλπίζοντες εὑρήσειν σκέπην τινὰ ποιμένων, ἢ βακόλων· κινδυνεύοντες ὑπὸ λιμῷ τε καὶ δίψει 98) διαφθαρῆναι. καὶ μόλις ποτὲ ἤλθομεν ἐπὶ σκηνάς τινας, καὶ ξένοις ἐβοῶμεν. προελθὼν δὲ ἔτος, εἰσάγει τε ἡμᾶς ἔνδον· καὶ ἀνέκαυε πυρῶν 99) ἐκ ἀθρόου, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον· καὶ τὸν μὲν ἡμῶν αὐτὸς ἀνέτριβε 100), τὸν δὲ ἡ γυνὴ ξένοις· ἦ γὰρ ἦν αὐτοῖς ἔλαιον· τέλος δὲ, ὕδωρ κατέχεον θερμὸν, ἕως ἀνέλαβον ἀπεψυγμένους. ἔπειτα κατακλίναντες, καὶ περιβαλόντες οἷς εἶχον, παρέθηκαν φαγεῖν ἡμῖν ἄρτους πυρίνους, αὐτοὶ δὲ κέγχρου ἐφθὴν ἤσθιον· ἔδωκαν δὲ καὶ οἶνον ἡμῖν πιεῖν, ὕδωρ αὐτοὶ πίνοντες· καὶ κρέα 1) ἐλάφεια

tione: *purpurarum quidam captores perierunt.* Agnosco hic iterum manum Naogeorgi, et video fontem, vnde error interpretationis manauit. οἱ — ἀπολώλεσαν margo Morell.

98) δίψει] haud ignoro, naufragio, praesertim diuturniore, iactatos, praeter famem, siti quoque molesta tentari; quare lectionem hanc improbare nolim, verum tamen cum insequentia testentur illos eiectos corriguisse, et refocillatione opus habuisse, suspicor Dionem hic loci ῥίγει dedisse.

99) πυρῶν] hanc vocem manifeste vitiosam Casaubonus corrigit πῦρ, idem e codice regio Morellus confirmauit. Fortasse satius fuerit in eo acquiescere; quod si cui tamen videatur nescio quid in illa terminatione ων abstrusius latitare, auctor sim, vt πῦρ φρυγάνων legat. *ignem e sarmentis.* Nil attinet commemorare, virum doctum Venetae meae h. l. adscripsisse πυρσὸν, et me olim coniecisse πυρὰν, quae ambo pariter sunt aliena.

100) ἀνέτριβε] olim corrigebam ἐνέτριβε, sed bene habet vulgata. ἀνατρίβειν τινὰ est ἀνὰ τὸν χρῶτα τρίβειν, *in cute fricare.*

1) κρέα] scil. ἔδωκαν, e superioribus. alias pendent illa participia ὀπτῶντες et ἕψοντες.

δρα καθημένη. θυγάτηρ δὲ, ὡραία γάμου, διηκονεῖτο, καὶ ἐνέχει πιεῖν μέλανα οἶνον ἡδύν. οἱ δὲ παῖδες τὰ κρέα παρεσκεύαζον, καὶ αὐτοὶ ἅμα ἐδείπνουν παρατιθέντες, ὥστε ἐμὲ εὐδαιμονίζειν τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, καὶ οἴεσθαι μακαρίως ζῆν πάντων μάλιστα ὧν ἠπιστάμην. καίτοι πλουσίων μὲν [9]) οἰκίας τε καὶ τραπέζας ἠπιστάμην, οὐ μόνον ἰδιωτῶν, ἀλλὰ καὶ σατραπῶν, καὶ βασιλέων· οἳ μάλιστα ἐδόκουν μοι τότε ἄθλιοι, καὶ πρότερον δοκοῦντες, ἔτι μᾶλλον [10])· ὁρῶντι τὴν ἐκεῖ πενίαν τε καὶ ἐλευθερίαν, καὶ ὅτι οὐδὲν ἀπελείποντο, οὐδὲ τῆς περὶ τὸ φαγεῖν καὶ πιεῖν ἡδονῆς, ἀλλὰ καὶ τούτοις [11]) ἐπλεονέκτουν σχεδόν τι. ἤδη δ' ἱκανῶς ἐχόντων ἡμῶν, ἦλθε κἀκεῖνος ὁ ἕτερος. συνηκολούθει δὲ υἱὸς αὐτῷ, μειράκιον οὐκ ἀγεννὲς, λαγὼ φέρων. εἰσελθὼν δὲ οὗτος, ἠρυθρίασεν, ἐν ὅσῳ δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἠσπάζετο ἡμᾶς, αὐτὸς ἐφίλησε τὴν κόρην, καὶ τὸν λαγὼ ἐκείνῃ ἔδωκεν. ἡ μὲν οὖν παῖς ἐπαύσατο διακονουμένη, καὶ παρὰ τὴν μητέρα ἐκαθέζετο· τὸ δὲ μειράκιον ἀντ' ἐκείνης διηκονεῖτο. κἀγὼ τὸν ξένον ἠρώτησα· αὕτη, ἔφην, ἐστὶν, ἧς τὸν χιτῶνα ἀποδύσας τῷ ναυαγῷ ἔδωκας; καὶ ὃς γελάσας· οὐκ, ἔφη, ἀλλ' ἐκείνη, εἶπε, πάλαι πρὸς ἄνδρα ἐδόθη, καὶ τέκνα ἔχει μεγάλα ἤδη, πρὸς ἄνδρα πλούσιον εἰς κώμην. οὐκοῦν, ἔφην, ἐπαρκοῦσιν ὑμῖν [12]), ὅτι ἂν δέησθε; οὐδὲν, εἶπεν ἡ γυνὴ, δεόμεθα ἡμεῖς. ἐκεῖνοι δὲ λαμβάνουσι, καὶ ὀπηνίκα

τις

9) μὲν] apodosin non habet, vt saepe.

10) erat planior futura oratio, si Dioni placuisset verba sic construere: οἳ, μάλιστά μοι δοκοῦντες ἄθλιοι καὶ πρότερον, τότε ἐδόκουν ἔτι μᾶλλον. est quidem ea verborum sententia.

11) malim κἂν τούτοις.

12) ἔφην — ὑμῖν] sic interpres, vir doctus in Veneta mea, et Casaubonus. ἔφη — ἡμῖν Ven. et Morell.

τις[13]) θήρα θῇ, καὶ ὀπώρων, καὶ λάχανα. ἐ γάρ ἐσι κῆπος παρ αὐτοῖς[14]). πυρὸς ἐλαίβομεν, σπέρμα ψιλὸν, καὶ ἐπεδώκαμεν αὐτοῖς εὐθὺς τῆς θερείας[15]). τί ἔν, ἔφην, καὶ ταύτην διανοεῖσθε πλησίον διδόναι, ἵνα ὑμῖν καὶ αὐτὴ πυρὸς δανείσῃ; καὶ ἐνταῦθα μέντοι ἄμφω ἠρυθριασάτην, ἡ κόρη, καὶ τὸ μειράκιον. ὁ δὲ πατὴρ αὐτῆς ἔφη· πέντε ἄνδρα λήψεται, ὅμοιον ἡμῖν κυνηγέτην. καὶ μειδιάσας ἔβλεψε πρὸς τὸν νεανίσκον. κἀγώ· τί ἔν ἐκ ἤδη δίδοτε; ἢ δεῖ ποθὲν αὐτὸν ἐκ κώμης ἀφικέσθαι; δοκῶ μὲν, εἶπεν, ὁ μακρὰν ἐσιν· ἀλλ ἔνδον ἐνθάδε. καὶ ποιήσομέν γε τὸς γάμυς ἡμέραν ἀγαθὴν ἐπιλεξάμενοι. κἀγὼ, πῶς, ἔφην, κρίνετε τὴν ἀγαθὴν ἡμέραν; καὶ ὃς, ὅταν μὴ μικρὸν ᾖ τὸ σελήνιον· δεῖ δὲ καὶ τὸν ἀέρα εἶναι καθαρόν· αἰθρίαν λαμπράν. κἀγώ· τί δαὶ τῷ ὄντι κυνηγέτης ἀγαθός ἐσι; ἔφην. ἔγωγε, εἶπεν ὁ νεανίσκος, καὶ ἔλαφον καταπονῶ, καὶ συνεφίσαμαι[16]). ὄψει δὲ αὔριον, ἂν θέλῃς, ὦ ξένε. καὶ τὸν λαγὼ τὸν τοῦτον σὺ, ἔφην, ἔλαβες; κἀγὼ, ἔφη γελάσας, τῷ λιναρίῳ

13) τις Casaubonus cum τι mutat. aut hoc verum est, aut, quod malim, τις θήρα ᾖ *cum quid ferae captum est*, cum capturae cuiusdam copia est. idem est ac si dixisset καὶ θήρων, ὁπηνίκα τις ᾖ vel παρῇ.

14) Ista breuitas orationis inulierem illiteratam et garrulam egregie decet.

15) εὐθὺς τῆς θερείας] *statim a messe*, post messem peractam continuo; ita infra p. 187, 11. ed. Mor. παραχρῆμα τῆς εὐεργεσίας, *statim a beneficio accepto*. Apud Phot. Biblioth. p. 172, 34. αὐτίκα τῆ ἀνακύψαι τῆς νόσε *statim a morbo superato*. v. Valef. ad initium H. E. Eusebii; vbi notat aliquos, qui dictionem παραυτίκα τῆς ἐπιβαλῆς haud percepissent. Demosthenes de Haloneso p. 50, 28. παραχρῆμα τῶν λόγων εἰρημένων καὶ εὐθὺς τῆ ψηφίσματος ἐπαναγνωσθέντος.

16) f. καὶ συῖ συνεφίσαμαι. apro confodiendo accingor, confurgo in aprum, vt cum eo congrediar.

εἰω τῆς νυκτός. ἦν γὰρ αὐθρία πάνυ καλὴ, καὶ ἡ σελήνη τηλικαύτη τὸ μέγεθος, ἡλίκη ὀδεπώποτε ἐ- 15.
γένετο. ἐνταῦθα μέντοι ἐγέλασαν ἀμφότεροι· ἔ
μόνον ὁ τῆς κόρης πατὴρ, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐκείνε. ὁ δὲ
ᾐσχύνθη, καὶ ἐσιώπησε. λέγει ἔν ὁ τῆς κόρης πα-
τήρ· ἐγὼ μὲν, ἔφη, ὦ παῖ, ὀδὲν ὑπερβάλλομαι. ὁ δὲ 20.
πατήρ σε περιμένει, ἐστ' ἂν ἱερεῖον πρίηται πο-
ρευθείς [17]). δεῖ γὰρ θῦσαι τοῖς θεοῖς. εἶπεν ἔν ὁ νεώ-
τερος ὁ [18]) ἀδελφὸς τῆς κόρης· ἀλλὰ ἱερεῖον πάλαι
γε ἔτος παρεσκεύακε. καὶ ἔστιν ἔνδον τρεφόμενον, 25.
ὄπισθεν τῆς σκηνῆς, γενναῖον. ἠρώτων ἔν αὐτόν·
ἀληθῶς; ὁ δὲ ἔφη. καὶ πόθεν σοὶ, ἔφασαν, ὅτε
τὴν ὗν [19]) ἐλάβομεν τὴν τὰ τέκνα ἔχουσαν. τὰ μὲν
ἄλλα διέδρα· καὶ ἦν, ἔφη, ταχύτερα τῶ λαγώ· 30.
ἑνὸς δὲ ἐγὼ λίθῳ ἔτυχον. καὶ ἄλλοι τὸ δέρμα ἐπέ-
βαλον [20])· τοῦτο ἠλαζάμην ἐν τῇ κώμῃ, καὶ ἔλαβον
ἀντ' αὐτοῦ χοῖρον, καὶ ἔθρεψα ποιήσας ὄπισθεν συ-
φεόν. ταῦτα, εἶπεν, ἆρα ἡ μήτηρ σοῦ ἐγέλα, ὁ- 35.
πότε [21]) θαυμάζοιμι ἀκόων γρυλιζούσης τῆς συὸς,
καὶ τὰς κριθὰς ἔτως ἀνήλισκες. αἱ γὰρ Εὐβοΐδες,
εἶπεν [22]), ἐχ ἱκαναὶ ἦσαν πιᾶναι, εἰ μή γε βαλά-

vss

17) πορευθεὶς] profectus, neſcio quo. hoc eſt, vndecunque tandem, e loco quodam diſſito, quo eundum ipſi ſit, arceſſendi ergo.

18) ὁ videtur delendum.

19) τὴν ὗν] *ſuem feram*, non domeſticam.

20) ἐπέβαλον] imo vero ἀπέβαλλον. pellem detrahebant, aprum tenellum excoriabant.

21) ſic recte Morellus locum hunc idonea diſtinctione explanauit. *Haec itaque cauſa eſt*, *inquit* (pater iuuenis ſponſi), *cur mater tua*, (vxor mea) *ſaepe riſerit*, *ſi quando ego mirarer*. Veneta et textus Mor. ſic diſtinguunt: ταῦτα εἶπεν ἆρα ἡ μήτηρ σε, ἐγέλα —

22) locus difficilis. primum obſcurum eſt, ad quem referatur εἶπεν, ad patrem iuuenis deſponſi, an ad iuuenem ipſum. poteſt vtrumque eſſe, poſterius tamen ego malim,

40. νης ἤθελον ἐσθίειν. ἀλλὰ εἰ βέλεσθε ἰδεῖν αὐτὴν, ἄξω πορευθείς. οἱ δὲ ἐκέλευον. ἀπῆεσαν δὲν ἐκεῖνός τε καὶ οἱ αὐτόθεν παῖδες δρόμῳ, χαίροντες. ἐν δὲ τέτῳ ἡ παρθένος ἀναστᾶσα, ἐξ ἑτέρας σκηνῆς ἐκόμισεν ἕα [23]) τετμημένα, καὶ μέσπιλα, καὶ μῆλα χειμερινὰ, καὶ τῆς γενναίας σαφυλῆς βότρυς σφριγῶντας· καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τὴν τράπεζαν, καταψήσασα

lim, et quae paulo poſt leguntur, ea clare demonſtrant, non poſſe ab alio, quam a iuuene, filio patris modo locuti, hanc orationem profectam eſſe. deinde neque hoc planum, quo redeat σὺβοΐδες, ad ſuesne, an ad τὰς κριθὰς. malim ad ſues. verum πιαίνειν non eſt *pingueſcere*, ſed *pingueſacere*. plana tamen eſt ſententia. tu mirabaris, pater, inquit filius, cur hordea minuerentur; ego nempe operam dabam, vt ſcrofa cito pingueſceret. quare parcendum hordeis non erat. Et vel ſic tamen aegre poteram id conſequi; nam porci Euboici ea ſunt natura, vt ſine glandibus aegre pingueſcant. θέλειν ἐσθίειν idem eſt atque μέλλειν ἐσθίειν aut ἐσθίσειν. v. Herodot. I. 109. p. 55, 10. Dixi de hoc vſu verbi θέλειν pro μέλλειν pluribus ad Conſtantini Ceremoniale. videor mihi in hac tota dictione iuuenis colorem quendam plebeiae graecae dictionis, at illius tamen haud ſordidae, agnoſcere.

23) egregia eſt Caſauboni emendatio, et tanti auctoris ingenio digna, ἕα *ſorba*. quae etiam, teſte Morello, a codice regio confirmatur. (Veneta et Morelliana dant ἓν) ſed τετμημένα bonum eſt et in ſaluo. veteres ſorba, quae ſunt mala, noſtratibus *Meeläpfel* appellata, quaſi dicas mala farinacea, media diſſecare, et ad ſolem ſiccare, et comedere ſolebant, item vinum aliquod, aut cereuiſiam ex iis excoquere. quae nos omnia docet Dioſcorides, I. 174. qui cum c. 170. et 171. de meſpilis tradidiſſet, quibuscum ſorba quodammodo conueniunt, quare etiam a Dione h. l. copulata ſunt, de ſorbis haec affert: ἕα τὰ μηλίζοντα καὶ μήπω πέπειρα τμηθέντα καὶ ξηρανθέντα ἐν ἡλίῳ, ζαλτικὰ γίνεται κοιλίας ἐσθιόμενα. καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν δὲ ἄλευρον ἀλεσθέντων ἀντὶ τῶν ἀλφίτων λαμβανόμενον, καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν πινόμενον τὸ αὐτὸ ποιεῖ.

μὴ πλείους ἡμέρας τρέφειν ἐν τῷ σταθμῷ· καὶ γὰρ εἰ ξυνέκειτο αὐτοῖς ταῦτα, ἀλλ' ὅ γε συβώτης οὐ θαυμάζει τὸ πρᾶγμα. καὶ τὴν ἀπανθρωπίαν· ὡς ἔθους [41]) δὴ ὄντος οὕτως ἀκριβῶς [42]) καὶ ἀνελευθέρως πράττειν τὰ περὶ τοὺς ξένους τοὺς πένητας, μόνους δὲ τοὺς πλουσίους ὑποδέχεσθαι φιλοφρόνως ξενίοις καὶ δώροις· παρ' ὧν δηλονότι καὶ αὐτοὶ προσεδόκων τῶν ἴσων ἐντυχεῖν [43]), ὁποῖα σχεδὸν καὶ τὰ τὸ νῦν ἐστὶ φιλανθρωπίας τε πέρι καὶ τῆς προαιρέσεως [44]). αἱ γὰρ δὴ δοκοῦσαι φιλοφρονήσεις καὶ χάριτες, ἐὰν σκοπῇ τις ὀρθῶς, οὐδὲν διαφέρουσιν ἐράνων, καὶ δανείων, ἐπὶ τόκῳ συχνῶν καὶ ταῦτα ὡς τοπολὺ γιγνόμενα [45]), εἰ μὴ νὴ Δί' ὑπερβάλλει τὰ νῦν τοῖς [46]) πρότερον, ὥσπερ ἐν τῇ ἄλλῃ ξυμπάσῃ κακίᾳ. ἔχω [47]) γε μὴν εἰπεῖν καὶ τῶν Φαιάκων. περὶ καὶ τῆς ἐκείνων φιλανθρωπίας, εἴ τῳ δοκοῦσιν

οὗτοι

41) ἔθους] sic vir doctus in Veneta mea bene correxit, quomodo etiam V. L. dat. ἔθος Ven. et Mor.

42) ἀκριβῶς] recte reddidit interpres, *attente*, ad rem puta familiarem seruandam et augendam, *parce*, *sordide*.

43) ἐντυχεῖν] Veneta ἀντυχεῖν. quo profecimus nonnihil ad veram lectionem, quae est ἀντιτυχεῖν, inuicem adipisci.

44) f. ὁποῖα σχεδὸν καὶ τὰ τῶν νῦν ἐστι φιλανθρωπεύματα, τὰ καὶ πέρα τῆς προαιρέσεως. qualia sunt blandimenta hominum, qui nunc sunt, illa, quae vel vltra voluntatem pertinent, excedunt ipsam voluntatem, plusquam velit ipse, seu dicens, seu qui eiusmodi offuciis luditur.

45) malim ἐπὶ τόκῳ καὶ ταῦτα [vel αὐτὰ] συχνῷ ὡς τὸ πολὺ γιγνόμενα.

46) τοῖς] imo vero τὰ aut τοὺς, scil. ἀνθρώπους. sed prius malim. nisi praesens corruptela morum illam priorum temporum, vt in alia quacunque improbitate, ita hac quoque in parte excedit. Anglum, vt saepe, ita h. l. haud percipio.

47) malim ἔχω γε μὴν εἰπεῖν καὶ περὶ Φαιάκων καὶ τῆς ἐκείνων Φ. aut τῶν Φαιάκων πέρι καὶ τῆς —

ἔτοι ἐκ ἀγενῶς, ἐδ' ἀναξίως τῆ πλέτῳ προσενεχθῆναι τῷ Ὀδυσσεῖ. μεθ' οἵας μάλιστα διανοίας, καὶ δι' οἵας αἰτίας πρετρέπησαν [48]) ἀφθόνως καὶ μεγαλοπρεπῶς χαρίζεσθαι. ἀλλὰ γὰρ πολὺ πλείω τῶν ἱκανῶν καὶ τὰ νῦν ὑπὲρ τέτων εἰρημένα. δῆλόν γε μὴν, ὡς ὁ πλῆτος ἔτε πρὸς ξένυς, ἔτε ἄλλως μέγα τι συμβάλλεται τοῖς κεκτημένοις· ἀλλὰ τἐναντίον γλίσχρυς καὶ φειδωλὲς ὡς, τὸ πολὺ μᾶλλον τῆς πενίας ἀποτελεῖν πέφυκεν. ἐδὲ γὰρ, εἴ τις αὖ [49]) τῶν πλυσίων, εἰς πυ τάχα ἐν μυρίοις, δαψιλὴς καὶ μεγαλόφρων τὸν τρόπαν εὑρεθείη [50]), τῆτο ἱκανῶς δείκνυσι, τὰ [51]) μὴ ἔχι τὲς πολλὲς [52]) χείρυς περὶ ταῦτα γίγνεσθαι τῶν ἀπορωτέρων. ἀνδρὶ δὲ πένητι μὴ φαύλῳ τὴν φύσιν ἀρκεῖ τὰ παρόντα καὶ τὸ σῶμα μετρίως αἰσθενοῦντι, τοιέτῳ ποτὲ νοσήματος ξυμβάντος, οἷός περ εἴωθε γίγνεσθαι τοῖς ἐκ ἀργαῖς ἐδὲ ἑκάστοτε ἐμπίπλαμένοις, ἀκακτήσασθαι, καὶ ξένοις ἐλθοῦσι δῆναι προσφιλῆ ξένια χωρὶς ὑποψίας, παρ' ἑπόντων διδόμενα ἀλύπως. ἐκ ἴσως ἀργυροῦς κρατῆρας, ἢ ποικίλυς πέπλυς, ἢ τέθριππον, ἢ τὰ Ἑλένης καὶ Μενέλεω Τηλεμαίχῳ δῶρα. ἐδὲ γὰρ τοιέτοις ὑποδέχοιτ' ἂν ὡς εἰκὸς ξένυς, σατράπας, ἢ βασιλέας, εἰ μή γε πάνυ σώφρονας καὶ ἀγαθὲς· οἷς ἐδὲν ἐνδεὲς μετὰ φιλίας γιγνόμενον. ἀπολαύσυς δὲ καὶ τυραννικυὺς, ἔτε ἂν, οἶμαι, δύναιντο [53]): θερα-

48) πρετρέπησαν] sic interpres et vir doctus in Veneta mea. πρετάπησαν textus Ven. et Mor.

49) αὖ] malim ἄν.

50) εὑρεθείη] quomodo etiam interpres reddidit. εὑρεθείης Ven. et Mor.

51) τὰ] f. τὸ.

52) τὲς πολλὲς] subaudi τῶν πλυσίων.

53) δύναιτο et προσδέοιτο adscripsit vir doctus in Veneta mea, quia praecessit ὑποδέχοιτο, et πένης ἀνὴρ vers. 14. possit

θεραπεύειν ἱκανῶς ξένους, ἔτ' ἂν ἴσως προσδέοιντο τοιαύτης ξενίας. ὑδὲ γὰρ τῷ Μενέλεῳ δήπουθεν ἀπέβη πρὸς τὸ λῷον, ὅτι ἐδύνατο δέξασθαι τὸν πλεσιώτατον ἐκ τῆς Ἀσίας ξένον, ἄλλος δὲ ὑδεὶς ἱκανὸς ἦν ἐν τῇ Σπάρτῃ, τὸν Πριάμε τῦ βασιλέως υἱὸν ὑποδέξασθαι. τοιγάρτοι ἐρημώσας αὐτῦ τὴν οἰκίαν, καὶ πρὸς τοῖς χρήμασι τὴν γυναῖκα προσλαβών, τὴν δὲ θυγατέρα ὀρφανὴν τῆς μητρὸς ἐάσας, ᾤχετο ἀποπλέων. καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Μενέλεως χρόνον μὲν πολὺν ἐφθείρετο πανταχόσε τῆς Ἑλλάδος, ὀδυρόμενος τὰς αὐτῦ συμφορὰς, δεόμενος ἑκάστε τῶν βασιλέων ἐπαμῦναι. ἠναγκάσθη δὲ ἱκετεῦσαι καὶ τὸν ἀδελφὸν, ὅπως ἐπιδῶ τὴν θυγατέρα σφαγησομένην ἐν Αὐλίδι. δέκα δὲ ἔτη καθῆτο πολεμῶν ἐν Τροίᾳ, πάλιν ἐκεῖ κολακεύων τὺς ἡγεμόνας τῦ στρατῦ, καὶ αὐτὸς, καὶ ὁ ἀδελφός· εἰ δὲ μὴ, ὠργίζοντο. καὶ ἠπείλεν ἑκάστοτε ἀποπλευσεῖσθαι· καὶ πολλὰς πόνες καὶ κινδύνες ἀμηχάνες ὑπομένων, ὕστερον δὲ ἠλᾶτο, καὶ ὐχ οἵας τ' ἦν διὰ μυρίων κακῶν οἴκαδ' ἀφικέσθαι. ἆρ' ἂν ὁ σφόδρα ἄξιον ἄγασθαι τῦ πλύτυ [54]) καὶ τὸν ποιητὴν τῷ ὄντι ζηλωτὸν ὑπολαβεῖν; ὃς φησιν αὐτῦ μέγιστον εἶναι ἀγαθὸν τὸ δῦναι ξένοις, καὶ ἐάν ποτέ τινες ἔλθωσι τρυφῶντες ἐπὶ τὴν οἰκίαν, μὴ ἀδύνατον γενέσθαι παρασχεῖν κατάλυσιν, καὶ προθεῖναι ξένια, οἷς ἂν ἐκεῖνοι μάλισα ἥδοιντο; λέγομεν δὲ ταῦτα μεμνημένοι τῶν ποιητῶν, ὐκ ἄλλως ἀντιπαρεξάγοντες ἐκείνοις, ὐδὲ τῆς δόξης ζηλοτυπῦντες, ἣν ἀπὸ τῶν ποιημάτων ἐκτήσαντο ἐπὶ σοφίᾳ. ὃ τύτων ἕνεκα φιλοτιμύμενοι ἐξελέγχειν αὐτύς· ἀλλὰ παρ' ἐκείνοις μάλισα εὑρήσειν ἡγύμενοι τὴν

τῶν

possit quoque inuerse ὑποδέχοιντο scribi, vt ad totum genus pauperum redeat.

54) τὸν πλῦτον.

τῶν πολλῶν διάνοιαν, ἃ δὴ καὶ τοῖς πολλοῖς ἐδόκει [55]), περί τε πλούτου, καὶ τῶν ἄλλων, ἃ θαυμάζουσι. καίτοι [56]) μέγιστον οἴονται σφίσι γενέσθαι ἄν, ἐφ' ἑκάστου τῶν τοιούτων. δῆλον γὰρ, ὅτι μὴ συμφανοῦντος αὐτοῖς τοῦ ποιήματος, μηδὲ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντος, οὐκ ἂν οὕτω σφόδρα ἐφίλουν, οὐδὲ ἐπῄνουν ὡς σοφούς τε καὶ ἀγαθοὺς γενέσθαι [57]) καὶ τἀληθῆ λέγοντας. ἐπεὶ οὖν οὐκ ἔστιν ἕκαστον ἐλέγχειν ἀπολαμβάνοντα τοῦ πλήθους, οὐδ' ἀνερωτᾷν [58]) ἅπαντας ἐν μέρει· τί γὰρ σὺ, ὦ ἄνθρωπε, δέδοικας τὴν πενίαν οὕτω πάνυ, τὸν δὲ πλοῦτον ὑπερτιμᾷς, τί δ' αὖ ἄσυλόν [59]) τινα ἐλπίζεις κερδανεῖν μέγιστον, ἂν τύχῃς πλουτήσας, ἢ νὴ Δία ἔμπορος γενόμενος, ἢ καὶ βασιλεύσας; ἀμήχανον γὰρ τὸ τοιοῦτον, καὶ οὐδαμῶς ἀνυστόν. οὕτως ἂν [60]) ἐπὶ τοὺς προφήτας [61]) αὐτῶν, καὶ τοὺς συνηγόρους, τοὺς ποιητὰς, ἐξ ἀνάγκης ἴωμεν, ὡς ἐκεῖ φανερὰς [62]) καὶ μέτροις κατακεκλεισμένας εὑρήσοντες τὰς τῶν πολλῶν δόξας. καὶ δῆτα οὐ πάνυ μοι δοκοῦμεν ἀποτυγχάνειν. τοῦτο δὲ σύνηθες δήπου καὶ τοῖς σοφωτέροις, ὃ νῦν ἡμεῖς ποιοῦμεν· ἐπεὶ καὶ αὐτοῖς τοῖς πένησιν ἀντείρηκε τῶν πάνυ φιλοσόφων τις,

55) ἐδόκει] imo vero δοκεῖ ob sequens οἴονται.
56) τοι] l. τι, vt etiam Anglus, qui etiam recte vidit paulo post leg. esse ἀφ' ἑκάστου, et
57) γενέσθαι delendum. forte huius loco substituendum ἄνδρας.
58) οὐδ' ἀνερωτᾷν] Morell. dat οὐδ' ἂν ἐρωτᾷν.
59) αὖ ἄσυλον] locum hunc non extrico. f. θησαυρόν.
60) ἂν] f. οὖν.
61) προφήτας] qui φάσκουσι πρὸ (id est ὑπὲρ) τῶν ἄλλων. qui loco alius vel aliorum ad alium vel alios loquitur, vt si quis populi necessitates ad deum referat, et rursus dei responsa ad populum. de h. v. egit Fabricius ad Sext. Empir. p. 225.
62) φανερὰς] sic recte Veneta, φανερᾶς Morell.

τις, ὃν ἐδεὶς ἐμοὶ δοκεῖν φαίη ποτὲ φιλονεικῆσαι, τούτοις [63]) τε ἀντειρηκένοι, καὶ τοῖς ὑπὸ Σοφοκλέους εἰς τὸν πλοῦτον εἰρημένοις· ἐκείνοις μὲν ἐπ' ὀλίγον, τοῖς δὲ τοῦ Σοφοκλέους ἐπὶ πλέον, ὃ μὴν, ὥσπερ νῦν ἡμεῖς, διὰ μακρῶν [64]), ἅττε ὃ πρὸς τὸ χρῆμα κατὰ πολλὴν ἐξουσίαν διεξιών, ἐν βίβλοις γράφων. γεωργικῇ [65]) μὲν δὴ περὶ, καὶ κυνηγετικῇ τε, καὶ ποιμενικῇ βίᾳ, τάδε πλέω [66]) διατριβὴν ἴσως παρασχόντα τῇ μετρίᾳ λελέχθω· προθυμουμένων ἡμῶν ἀμηγέπη, δεῖξαι πενίαν ὡς ἐν ἄπορον χρῆμα βίᾳ, καὶ ζωῆς περιπέσοις ἀνδράσιν ἐλευθέροις αὐτουργεῖν ἐθέλουσιν· ἀλλ' ἐπὶ κρείττω πολὺ, καὶ συμφορώτερα ἔργα καὶ πράξεις ἄγοντας μᾶλλον [67]) κατὰ φύσιν, ἢ ἐφ' οἷς ὁ πλοῦτος εἴωθε τοὺς πολλοὺς προτρέπειν. εἶεν [68]) δὴ περὶ τῶν ἐν ἄσει καὶ κατὰ πόλιν πενήτων σκεπτέον [69]) ἂν εἴη τῷ βίῳ [70]) καὶ τῶν ἐργασιῶν, πῶς ἂν μάλιστα διάγοντες, καὶ ποῖ ἅττα μεταχειριζόμενοι, δυνήσονται μὴ κακῶς ζῆν, μηδὲ φαυλότερον τῶν δανειζόντων ἐπὶ τόκοις συχνοῖς, εὖ μάλ' ἐπισαμένων τῶν [71]) ἡμερῶν τε καὶ μηνῶν ἀριθμὸν, καὶ τῶν συνοισίσας

63) Locus hic ideo obſcurus, quia locos Platonis et Sophoclis, ad quos hic refertur, neſcimus. propterea tutius eſt coniecturas hic ſupprimere.

64) ſententia eſt: vt qui non argumentum hoc ex profeſſo ageret, ſed id obiter in diſputationibus ſuis modo attingeret.

65) ſic recte dat Veneta, γεωργικῶν Morell.

66) πλέω non improbo, ſed πλείω eſt vſitatius.

67) ἄγον τὰ μᾶλλον aut ἄγον καὶ μᾶλλον, nam ἄγον redit ad χρῆμα.

68) εἶεν. haec hactenus. νῦν δὲ δὴ.

69) σκεπτέον] ſic interpres et vir doctus in Veneta mea, σκεπτέων Ven. et Mor.

70) τῷ βίᾳ] conſtructio haec eſt: περὶ τῷ βίᾳ τῶν ἐν ἄσει.

71) τῶν] malim τὸν.

κίας τε μεγάλας, καὶ ναῦς κεκτημένων, καὶ ἀν-
30. δραποδας πολλὰς[72]), μήποτε[73]) σπάνια ἢ τὰ ἐν ταῖς
πόλεσιν ἔργα τοῖς τοιούτοις, ἀφορμῆς τε ἔξωθεν
προσδεόμενα[74]), ὅταν οἰκεῖν τε μισθῷ δέῃ καὶ τἄλ-
λα ἔχων ὠνεμένους, ἃ μόνον ἰμάτια, καὶ σκεύη καὶ
35. σῖτον, ἄλλα καὶ ξύλα, τῆς γε καθ' ἡμέραν χρείας
ἕνεκα τῇ πυρᾷ, καὶ φρυγάνων δέῃ ποτὲ καὶ φύλ-
λων, ἢ ἄλλα ὁτεῦν τῶν πάνυ φαύλων. δίχα δὲ ὕ-
δατος, τὰ ἄλλα ξύμπαντα ἀναγκάζονται[75]) λαμ-
40. βάνειν, τιμὴν καταστιθέντες ἅτε πάντων κατα-
κλειομένων, καὶ μηδενὸς ἐν μέσῳ φαινομένου πλὴν γε
οἶμαι τῶν ἐπὶ πράσει πολλῶν καὶ τιμίων. τάχα γὰρ
35. ἂν φανῆται χαλεπὸν, τοιούτῳ βίῳ διαρκεῖν, μηδὲν
ἄλλο κτῆμα ἔξω τοῦ σώματος κεκτημένους· ἄλλως
τε[75 b]) μὴ τὰ τυχὸν ἔργον, μηδὲ πάνυ ὁμοίως συμ-
βαλεύσομεν αὐτοῖς, ὅθεν ἐσὶ κερδᾶναι· ὥστε ἴσως
ἀναγκασθησόμεθα[76]) ἐκβαλεῖν τῶν πόλεων τῷ λό-
5. γῳ τοὺς κομψοὺς[77]) πάντας, ἵνα μὴ[78]) παρέχωμεν
τῷ ὄντι καθ' Ὅμηρον τὰς πόλεις εὖ ναιεταώσας,
ὑπὸ μόναν τῶν μαχαιρίων οἰκεμένας, ἐντὸς δὲ τοῦ τεί-
χους οὐδένα ἐάσωμεν, ὡς ἔοικεν, ἐλεύθερον ἐργάτην.
10. ἀλλὰ τοὺς τοιούτους ἅπαντας τί δράσομεν; ἢ διας-
πείραντες[79]) ἐν τῇ χώρᾳ κατοικιοῦμεν, καθάπερ
Λθη-

72) repetendum mente σκεπτέον.

73) μήποτε] id est ὄρα, μήποτε vide ne, vel annon crans huiusmodi hominibus operae rarae?

74) f. προσδεομένοις.

75) ἀναγκάζονται ob praecedens δέῃ.

75 b) post ἄλλως τε abest καὶν fi.

76) quapropter forte cogemur.

77) κομψοὺς] sic lego e regio codice, quod etiam Anglo in mentem venit. Ven. et Morell. dant νυμψοὺς et margo Mor. πολλοὺς ἢ συχνούς.

78) μὴ] malim cum Anglo δὴ.

79) f. τί δράσομεν; νὴ Δία, διασπείραντες.

Ἀθηναίους νέμεσθαι καθ' ὅλην[80]) τὴν Ἀττικὴν τὸ παλαιὸν, καὶ πάλιν ὕστερον τυραννήσαντος Πεισιστράτου; ἐκεῖν ὐδὲ ἐκείνοις ἀξύμφορος ἡ δίαιτα ἐγένετο, ὐδὲ ἀγεννεῖς ἤνεγκε φύσεις τῶν πολιτῶν· ἀλλὰ τῷ παντὶ βελτίους καὶ σωφρονεστέρους τῶν ἐν ἄστει τρεφομένων ὕστερον, ἐκκλησιαστῶν καὶ δικαστῶν, καὶ γραμματέων αὐτῶν[81]) ἅμα καὶ βαναύσων. ἔκεῖν ὁ κίνδυνος μέγας, ὐδὲ χαλεπὸς, εἰ πάντες ἔτοι καὶ[82]) πάντα τρόπον ἄγροικοι ἔσονται· οἶμαι δ' ἔμως αὐτοὺς ἂν ἀπορῆσαι ὐδὲ ἐν ἄστει τροφῆς. ἀλλὰ ἴδωμεν, πόσα καὶ ἄττα πράττοντες, ἐπιεικῶς ἡμῖν διάξουσιν, ἵνα μὴ πολλάκις ἀναγκασθῶσιν ἀργοὶ καθήμενοι, πρός τι τῶν φαύλων τραπῆναι[83]). οἱ μὲν δὴ σύμπασαι κατὰ πόλιν ἐργασίαι, καὶ τέχναι, πολλαὶ καὶ παντοδαπαὶ, σφόδρα τε λυσιτελεῖς ἔναι τοῖς χρωμένοις, ἐάν τις τὸ λυσιτελὲς σκοπῇ πρὸς ἀργύριον. ὀνομάσαι δὲ αὐτὰς πάσας κατὰ μέρος, ὐ ῥᾴδιον, διὰ τὸ πλῆθος, καὶ τὴν ἀτοπίαν ὐχ ἧττον. ἔκεῖν ὅδε εἰρήσθω περὶ αὐτῶν ἐν βραχεῖ ψόγος τε καὶ ἔπαινος. ὅσαι μὲν σώματι βλαβεραὶ πρὸς ὑγείαν, ἢ πρὸς ἰσχὺν τὴν ἱκανὴν, δι' ἀργίαν τε καὶ ἑδραιότητα· ἢ ψυχῆς[84]) ἀσχημοσύνην τε καὶ ἀνελευθερίαν ἐντίκτουσιν, ἢ ἄλλως ἀχρεῖοι, καὶ πρὸς ὐδὲν ὄφελος εἰσὶν εὑρημέναι, δι' ἀβελτηρίαν τε[85]) καὶ τρυφὴν τῶν πόλεων, ἅς γε τὴν ἀρχὴν, μηδὲ τέ-

80) f. νέμεσθαι Φασὶ καθ' ὅλην.

81) αὐτῶν bene habet. qui cum essent in concione participes consiliorum reip. et iudicarent, et scribas agerent, iidem tamen artes sellularias exercerent.

82) καὶ] malim κατὰ.

83) οἱ] sic lego. Ven. et Morell. dant οἱ, et vir doctus in Veneta mea εἰσὶ adscripsit. sed hoc potest subaudiri.

84) ψυχαῖς.

85) τε] malim δὲ.

τέχνας, μηδὲ ἐργασίας, τό γε ὀρθὸν [86]) καλεῖν.
45. ὁ γὰρ ἂν ποτε Ἡσίοδος, σοφὸς ὢν, ἐπῄνεσεν ὁμοίως πᾶν ἔργον, εἴ τι τῶν πατρῴων, ἢ τῶν αἰσχρῶν ἠζίωσε ταύτης τῆς προσηγορίας. αἷς μὲν ἔν ἄν τις προσῇ τούτων τῶν βλαβῶν, (καὶ εἴ τις ἔν [87]) μηδένα ἅπτεσθαι [88]) τῶν ἐλευθέρων τε καὶ ἐπιεικῶν, μηδ' ἐπίσασθαι, μήτε αὐτὸν, μήτε παῖδας τοὺς αὑτῷ δι-
5. δάσκειν, ὡς ἔτε καθ' Ἡσίοδον, ἔτε καθ' ἡμᾶς, ἐργάτην ἐσόμενον, ἄν τι μεταχειρίζηται τοιοῦτον, ἀλλὰ ἀργίας τε ἅμα, καὶ αἰσχροκερδείας ἀνελεύθερον ἕξοντα ὄνειδος· βάναυσον καὶ ἀχρεῖον καὶ πο-
10. νηρὸν ἁπλῶς ὀνομαζόμενον. ὅσα δὲ αὖ μήτε ἀποτρέπει [89]) τοῖς μετιοῦσι, μοχθηρίαν τε μηδεμίαν ἐμποιοῦντα τῇ ψυχῇ, μήτε νοσώδη, τῶν τε ἄλλων νοσημάτων, καὶ δὴ τα ἀσθενείας τε καὶ ὄκνου καὶ
15. μαλακίας διὰ πολλὴν ἠυχίαν ἐγγινομένης ἐν τῷ σώματι, καὶ μὴ [90]) χρείαν γε ἱκανὴν παρέχοντα πρὸς τὸν βίον, πάντα τὰ τοιαῦτα πράττοντες προθύμως καὶ φιλοφρόνως, ἔπος' ἂν ἐνδεεῖς ἔργον καὶ
20. βίον [91]) γίγνοιντο, ἐδ' ἂν ἀληθῆ τὴν ἐπίκλησιν παρέχοιεν τοῖς πλησίοις καλεῖν αὐτὲς, ἥπερ εἰώθασιν, ἀπόρους ὀνομάζοντες [92]), τἐναντίον μᾶλλον ἐκείνων ὄντες πορισταὶ, καὶ μηδενὸς ἀπορεῖντες, ὡς ἔπος εἰ-

 πεῖν,

86) post ὀρθὸν deest aut εἴη, vt vult Casaubonus, aut δεῖ.
87) Casaubonus vult ἤτις ἔν. sed potest vulgata defendi.
88) f. μηδένα μηδεμιᾶς ἅπτεσθαι.
89) Casaubonus et Anglus volunt ἀποτρέπει. recte ad sententiam; quia tamen ἐμποιοῦντα sequitur, non ἐμποιεῖ, malim ἀπρεπῆ, scil. ἐστι.
90) μὴ] l. aut μὴν porro, aut δὴ.
91) optimum erit legere ἐνδεεῖς ἔργων καὶ βίου. alias potes Morelli coniecturam ἔργα καὶ βίου sequi, quam is ait a codice regio confirmari. item hoc ἐνδεεῖς εἰς ἔργα καὶ βίον.
92) ὀνομάζοντες] sic recte Casaubonus. ὀνομάζοντας Ven. et Morell.

πεῖν, τῶν ἀναγκαίων καὶ χρησίμων. φέρ' ἔν μνη- 25.
σθῶμεν ἀφ' ἑκατέρᾳ τῇ γένει, εἰ καὶ μὴ πάνυ ἀκριβῶς ἕκαστα φράζοντες, ἀλλ' ὡς τύπῳ τε [93]) κατιδεῖν τὰ τοιαῦτα [94]), καὶ ὧν ἕνεκα ἐ προσιέμεθα· καὶ ποῖα θαῤῥοῦντας ἐπιχειρεῖν κελεύομεν, μηδὲν φρον- 30.
τίζοντες [95]) τῶν ἄλλως τὰ τοιαῦτα προφερόντων, οἷον εἰώθασι λοιδορούμενοι προφέρειν πολλάκις ἐ μόνον τὰς αὐτῶν ἐργασίας [96], αἷς οὐδὲν ἄτοπον προσεῖναι, ἀλλὰ καὶ τῶν γονέων, ἄν τινος [97]) ἔριθος ἡ μή- 35.
τηρ ἢ [98]) τρυγήτρια ἐξελθοῦσά ποτε, ἢ μισθῷ τιθεῖσα παῖδα τῶν ὀρφανῶν ἢ πλουσίων, ἢ ὁ πατὴρ διδάξῃ γράμματα, ἢ παιδαγωγήσῃ. μηδὲν ἂν τοιοῦτον αἰσχυνομένους, ὁμόσε ἰέναι. ἐ γὰρ ἄλλως αὐτὰ ἐρεῖ- 40.
σιν, ἂν λέγωσιν, ἢ ὡς σημεῖα πενίας, πενίαν αὐτὴν λοιδορῆσαι δηλονότι καὶ προφέροντες, ὡς κακὸν δή τι καὶ δυσχὲς, ἐ τῶν ἔργων οὐδέν. ὥστε ἐπειδὴ ἐ 45.
φαμὲν χεῖρον οὐδὲ δυσχερέστερον πλούτου πενίαν, οὐδὲ πολ-

93) τε] l. γε.

94) post τοιαῦτα deest ποῖα, v. paulo post. *qualianam ea quare.*

95) Φρονντίζοντας, vt paulo ante θαῤῥοῦντας; non enim redit ad κελεύομεν, sed ad ἐπιχειρεῖν.

96) ἐργασίας] sic recte dant alii codices teste Morello; *opificia, vnde quaestum faciunt.* εὐεργεσίας Ven. et Mor.

97) τινος] sic Anglus, et vir doctus in Veneta mea, et Morellus in marg. suae editionis. τινας Ven. et Mor.

98) ἢ] sic Anglus et margo Morell. sed textum Mor. et Ven. omittunt ἢ. mihi videtur conuenientius leg. ἂν τινος ἔριθος ἡ μήτηρ ὤφθη ἢ τρυγήτρια, ἐξελθοῦσά ποτε, *si cuius mater visa fuerit aliquo itare solita, aut lanificii, aut alius operae mercenariae in agro aut vinea exercendae ergo.* Exempla huius rei sunt apud Demosthenem, qui bene cum nosset, quam esset stultum alii vitae genus, honestum, sed humile, parentumue, obiectare, tamen iterum atque iterum Aeschinem eo exagitat, quod pater eius ludimagister fuisset, et mater medicinam in plebecula infima exercuisset.

πολλοῖς ἴσως ἀξυμφορώτερον, οὐδὲ τὸ ὄνειδος τοῦ ὀνείδους μᾶλλόν τι βαρυντέον τοῦτ' ἐκείνου. εἰ γάρ τῳ δοκεῖ μὴ ὀνομάζοντας καθ' ἡμέραν τὸ πρᾶγμα, ὃ ψέγουσι, τὰ συμβαίνοντα διὰ τὸ βλασφημεῖν προφέροντας, πολὺ πλείω ἂν ἔχοιεν πλέον, καὶ τῷ ὄντι, αἰσχρὰ διὰ πλοῦτον γινόμενα, οὐχ ἥκιστα δὲ τῷ παρ' Ἡσιόδῳ κεκριμένον ἐπονείδιστον προφέρειν, τὸ τῆς ἀργίας φέροντας· ὅτι σε, ἄνθρωπε,

Οὔτε σκαπτῆρα θεοὶ θέσαν, οὔτ' ἀροτῆρα·

καὶ ὅτι ἄλλως τὰς χεῖρας ἔχεις μετὰ[100]) τοὺς μνηστῆρας ἀτρίπτους καὶ ἁπαλάς. οὐκοῦν τόδε μὲν οἶμαι παντὶ τῳ δῆλον, καὶ πολλάκις λεγόμενον ἴσως, ὅτι βαφεῖς[1]) μὲν καὶ μυρεψοὺς, καὶ βυρσοδέψας, σὺν κουρικῇ γυναικῶν τε καὶ ἀνδρῶν, οὐ πολύ τι διαφέ-

99) statim ponam hunc locum, vt existimo constituendum esse: εἰ γάρ τῳ δοκεῖ, καθ' ἡμέραν, μὴ ὀνομάζοντα τὸ πρᾶγμα, ὃ ψέγει, τὰ συμβαίνοντα δι' αὐτὸ βλασφημεῖν προφέροντα· πολὺ πλείω ἂν ἔχοιεν οἱ πένητες, πλέον, καὶ τῷ ὄντι, αἰσχρὰ διὰ τὸν πλοῦτον γιγνόμενα, οὐχ ἥκιστα δὲ τὸ παρ' ἡσιόδῳ κεκριμένον ἐπονείδιστον προφέρειν, λέγοντες· ὅτι σε, ἄνθρωπε. *Nam si cui placet quotidie, tacito eius rei, quam vituperat, nomine, contingentia per illam rem exprobrando criminari: possint contra pauperes multo plura turpia a diuitiis existentia, multoque turpiora, quam illa sunt, quae diuites pauperibus obiectant, et vnice ad veritatem turpia, obiectare; praesertim vero id, quod Hesiodus infame iudicauit, desidiam, ad hunc modum dicentes: mi homo.* In δι' αὐτὸ consentientem habeo Anglum, item in τὸ παρ' ἡσ. quod etiam Morellus e codice regio confirmat. Angli ἔχοιμεν inueni etiam a viro docto Venetae meae adscriptum: a quo ipsemet haud sim alienus, si nempe οἱ πένητες excludatur; ab illo seu ἔχοιεν seu ἔχοιμεν pendet προφέρειν. in πλέον subauditur αἰσχρὰ.

100) μετὰ] Casaubonus κατὰ, quod Morellus e codice regio confirmat.

1) βαφεῖς cum reliquis accusatiuis pendet e μὴ παραδέχεσθαι p. 262, 8.

ρεσσαι [2]) ταινῦν καὶ ποικιλτικῇ πάσῃ σχεδὸν, ἐκ ἐσθῆτι [3]) μόνον, ἀλλὰ καὶ χρωτὸς καὶ τριχῶν, ἀγχέσῃ [4]) καὶ ψιμυθίῳ, καὶ πᾶσι Φαρμάκοις μηχανωμένῃ, ὡς ἄρα ψεύδῃ [5]) καὶ νόθα εἴδωλα· ἔτι δὲ ἐν οἰκιῶν [6]) ἐροφαῖς, καὶ τοίχοις, καὶ ἐδάφεσι τὰ μὲν χρώμασι, τὰ δὲ λίθοις, τὰ δὲ χρυσῷ, τὰ δὲ ἐλέφαντι ποικιλόντων, τὰ δὲ αὖ τῶν [7]) τοίχων γλυφαῖς, τὸ μὲν ἄριστον μὴ παραδέχεσθαι καθόλου τὰς πόλεις· τὸ δὲ, ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι λόγῳ διορίσαι [8]), μηδένα ἂν τὸν [9]) τοιοῦτον γίγνεσθαι τῶν ἡμετέρων πενήτων· ὡς [10]) πρὸς τὰς πλησίας ἡμεῖς ἀγωνιζόμεθα ὥσπερ χορᾷ, ταινῦν ἐχ ὑπὲρ εὐδαιμονίας προκειμένης τῷ ἀγῶνος· ἡ γὰρ πενία τοῦτό γε πρόκειται τὸ ἆθλον, οὐδὲ αὖ πλούτῳ· μόνης δὲ ἀρετῆς

2) διαφερέσαις praeferendum puto, vt ipſe Morellus vidit; nam genera duo ornatriciae comarum artis commemorantur, virile et muliebre; quae duo genera ſua aetate parum differre Dio queritur. Margo Morell. dat διαφερέσῃ.

3) malim ἐσθῆτος.

4) Caſauboni egregiam de *anchuſa* coniecturam confirmat Morellus e codice regio, in quo fuit ἐπ' ἀγχέσῃ, vbi ſi bene habet ἐπὶ, quod videtur, ſignificabit idem atque *ope* anchuſae. In Veneta eſt ἀπεγχέσῃ, et Morell. dat ἀπεχέσῃ.

5) ψεύδῃ] in Veneta et in regio codice eſt ψευδεῖς. videtur aliquid hic deſiderari. Nugae ſunt, quae ad h. l. Morellus affert. μηχανωμένῃ pertinet ad ποικιλτικῇ.

6) ἐν οἰκιῶν] ſic codex regius et Caſaubonus. quare malim ἔτι δὲ τὰς ἐν οἰκιῶν — ποικιλόντας — ἐνοικιῶν Ven. et Mor.

7) αὖ τῶν] ſic recte Veneta. αὐτῶν Morell.

8) f. προκείμενον διορίσαι.

9) τὸν] Veneta τὸ. plane dele.

10) ὡς] Caſaubonus vult ὧν, Anglus οἷς, non male. *quorum (pauperum) velut choro quodam.* ſed poteſt etiam Vulgata defendi, et accipi pro *namque quippe*, quomodo interpres et vir doctus in Veneta mea.

τῆς ἐςὶν ἐξαίρετον, ἄλλως δὲ ὑπὲρ ἀγωγῆς τινος καὶ μετριότητος βίȣ. καὶ τοίνυν ȣ̓δ' ὑποκριτὰς τραγικȣ̀ς ἢ κωμικȣ̀ς [11]), ἢ τινῶν μίμων [12]) ἀκράτȣ γέλωτος δημιȣργȣ̀ς, ȣ̓δὲ ὀρχηςὰς, ȣ̓δὲ χορευτὰς, πλήν γε τῶν ἱερῶν χορῶν, ἀλλ' ἐπί γε [13]) τοῖς Νιόβης ἢ Θυέςȣ πάθεσιν ἄδοντας ἢ ὀρχȣμένȣς, ȣ̓δὲ κιθαρῳδȣ̀ς, ȣ̓δὲ αὐλητὰς περὶ νίκης ἐν θεάτροις ἁμιλλωμένȣς. εἰ καί τινες τῶν ἐνδόξων πόλεων ἐπὶ τȣ́τοις ἡμῖν δυσχερῶς ἔξȣσι, Σμύρνα, καὶ Χῖος, καὶ δῆτα σὺν ταύταις καὶ τὸ Ἄργος, ὡς τὴν Ὁμήρȣ καὶ Ἀγαμέμνονος δόξαν ȣ̓κ ἐώντων [14]) αὔξεσθαι· τὸ γȣῦν ἐφ' ἡμῖν. τυχὸν δὲ καὶ Ἀθηναῖοι χαλεπανȣ̃σιν, ἀτιμάζεσθαι νομίζοντες τȣ̀ς σφετέρȣς ποιητὰς, τραγικȣ̀ς, καὶ κωμικȣ̀ς, ὅταν τȣ̀ς ὑπηρέτας αὐτῶν [15]) ἀφαιρώμεθα, μηδὲν ἀγαθὸν φάσκοντες ἐπιτηδεύειν. εἰκὸς δὲ ἀγανακτεῖν καὶ Θηβαίȣς, ὡς τῆς νίκης αὐτῶν ὑβριζομένης, ἣν προεκρίθησαν [16]) ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος νικᾷν ἐπ' αὐλητικῇ· ταύτην δὲ τὴν νίκην ȣ̃τω σφόδρα ἠγάπησαν, ὥςε, ἀναςάτȣ τῆς πόλεως αὐτοῖς γενομένης, καὶ ἔτι νῦν σχεδὸν ȣ̓σης, πλὴν μικρȣ̃ μέρȣς τῆς Καδμείας οἰκȣμένης, τῶν μὲν ἄλλων ȣ̓δενὸς ἐφρόντισαν τῶν ἠφανισμένων, ἀπὸ [17]) πολλῶν μὲν ἱερῶν, πολλῶν δὲ ςηλῶν καὶ ἐπιγραφῶν· τὸν δὲ Ἑρμῆν ἀναζητήσαντες, πάλιν ἀνώρθωσαν, ἐφ' ᾧ ἦν τὸ ἐπίγραμμα τὸ περὶ τῆς αὐλητικῆς· Ἑλλὰς

11) repete a superioribus, *vetamus quemquam nostrorum pauperum fieri comoedum, histrionem.*
12) f. ἢ διά τινων μίμων.
13) f. ἀλλ' ȣ̓κ ἐπί γε.
14) ȣ̓κ ἐώντων bene habet, scil. ἡμῶν. tametsi exactior constructio omnino ἐῶσιν flagitaret, quia praecessit ἡμῖν.
15) αὐτῶν] scil. τῶν ποιητῶν.
16) ὑπὸ] sic recte interpres et Anglus. ὑπὲρ Ven. et Mor.
17) aut ἀπὸ delendum est, aut leg. ἀπὸ πολλῶν δὲ ἱερῶν, πολλῶν δὲ ς. κ. ἐπιγραφῶν τὸν ἑρμῆν.

λοὺς μὲν Θήβας νικᾶν πρᾶκρινεν[18]) αὐλοῖς. καὶ νῦν ἐπὶ μέσης τῆς ἀρχαίας ἀγορᾶς ἓν τοῦτο ἄγαλμα ἕστηκεν ἐν τοῖς ἐρειπίοις. ἀδὲ Φοβηθέντας[19]) ἀδένας τούτων, ἀδὲ τοὺς ἐπιτιμηθέντας[20]) ἡμῖν, ὡς τὰ σπουδαιότατα τὰ παρὰ τοῖς Ἕλλησι ψέγομεν[21]), ἅπαντα τὰ τοιαῦτα ἐκ αἰδημόνων, ἀδὲ ἐλευθέρων ἀνθρώπων ἀποφαινόμενοι ἔργα, ὡς ἄλλα γε[22]) πολλοὶ δυσχερῆ πρόσεσιν αὐτοῖς· καὶ δὴ μέγιστον τὸ τῆς ἀναιδείας, τὸ[23]) μᾶλλον τοῦ δέοντος φρονεῖν τὸν ὄχλον· ὅπερ μέγιστον[24]) θρασύνεσθαι ποιεῖν ὀρθότερον. ἐκεῖν ἀδὲ κήρυκας ὠνίων, ἀδ' κλοπῶν, ἢ δρασμῶν μήνυτρα προτιθέντας ἐν ὁδοῖς καὶ ἐν ἀγορᾷ φθεγγομένους μετὰ πολλῆς ἐλευθερίας, ἀδὲ συμβόλων[25]) καὶ προκλήσεων, καὶ καθόλου τῶν περὶ δίκας, καὶ ἐγκλήματα, συγγραφεῖς[26]), προσποιουμένους νόμιμον[27]) ἐμπειρίαν, ἀδὲ αὖ τοὺς σοφούς τε καὶ δεινοὺς δικογράφους τε καὶ συνηγόρους, μισθῷ πᾶσιν ἑμοίως ἐπαγγελλομένους βοηθήσειν, μὴ ἀδικοῦσί γε[28]) τὰ μέγιστα, καὶ σχετλιάσειν καὶ βοήσεσθαι, καὶ

18) malo cum Casaubono πρᾷκρινεν ἐν αὐλοῖς, quam πρᾳκρίνατο αὐλοῖς, quod Morellus e codice regio affert.

19) malim ἀδὲν Φοβηθέντες.

20) ἐπιτιμηθέντας possit ferri, pro ἐπιτιμήσοντας, praesertim si ἄν addatur.

21) egregie locum hunc sanauit vir doctus in Veneta mea, qui pro λέγομεν adscripsit ψέγομεν, quod verum est.

22) γε] l. τε. ὡς hic loci, vt saepe, significat, *quia, quandoquidem.*

23) τὸ] mauult Casaubonus τὸ, sed vulgata bene habet.

24) μέγιστον delendum.

25) συμβόλων bene habet. σύμβολα saepe idem sunt atque συμβόλαια, tabulae contractuum.

26) συγγραφεῖς] in Veneta est συγγραφαῖς, vbi vir doctus adscripserat συγγραφέας.

27) malim τῶν νομίμων.

28) γε] sic recte Casaubonus. τε Ven. et Mor.

καὶ ἱκετεύσειν, ὑπὲρ τῶν ἔτε φίλων, ἔτε συγγενῶν σφίσιν ὄντων, σφόδρα ἐντίμως καὶ λαμπρὸς ἐνίοις εἶναι δοκοῦντας ἐν τῇ πόλει· καὶ ἀναισχυντήσειν ὑπὲρ τῶν ἀλλοτρίων ἀδικημάτων, ὧδε τοιοῦτον οὐδένας ἀξιοῦμεν [29]) ἂν ἐκείνων γίγνεσθαι, παρεχωρεῖν δὲ ἑτέροις. χειροτέχνας μὲν γὰρ ἐξ αὐτῶν τινὰς ἀνάγκη γενέσθαι· γλωσσοτέχνας δὲ καὶ δικοτέχνας οὐδεμίαν ἀνάγκη. τούτων δὲ τῶν εἰρημένων τε καὶ ῥηθησομένων, ἔστιν ἃ δοκεῖ [30]) χρήσιμα τοῖς πόλεσιν, ὥσπερ τοῖς νῦν, οἰκουμένοις. λέγω δὴ ἴσως, τὸ περὶ τὴν τῶν δικῶν ἀναγραφήν, καὶ τῶν συμβολαίων, τάχα δ' ἂν καὶ κηρυγμάτων ἐνίων, ὅπως ἂν ᾖ ὑφ' ἡμῶν [31]) γιγνόμενα, ὡς ἥκιστα ἂν ἔχῃ βλαβερά, ἐ νῦν καιρὸς διορίζειν. ἐ γὰρ πολιτείαν ἐν τῷ παρόντι διατάττομεν, ὁποία τις ἂν ἡ αἵρεσις γένοιτο, ἢ πολλῶν ἀμείνων· ἀλλὰ περὶ πενίας πρῳθέμεθα εἰπεῖν, ὡς ἐκ ἄπορα αὐτῇ τὰ πράγματά ἐστιν, ἥπερ δοκεῖ τοῖς παλαιοῖς, αὐτή τε εἶναι φευκτὸν καὶ κακόν· ἀλλὰ μυρίας ἀφορμὰς πρὸς τὸ ζῆν παρέχει τοῖς αὐτουργεῖν βουλομένοις, ἔτε αἰσχήμονας, ἔτε βλαβερὰς [32]). ἀπὸ γὰρ τῆς ἀρχῆς ταύτης, τὰ περὶ γεωργίας καὶ θήρας πρῳτράπημεν προδιελθεῖν ἐπὶ πλέον πρότερον· καὶ νῦν περὶ τῶν κα-

29) propter additum ἂν malim legi ἀξιοῖμεν. ἐκείνων redit ad pauperes.

30) δοκεῖ] sic recte Veneta. δοκεῖ Morell.

31) sic distinguo et lego locum: ἐνίων, ἃ πῶς ἂν ὑφ' ἡμῶν *quae qua ratione fieri et institui debeant, si volumus ea minimum ciuitatibus nocere, oportunum nunc non est docere.* In ἃ πῶς etiam Casaubonum habeo consentientem, sed praeterea quoque ἢ tollo.

32) aut mutanda sunt haec foeminina neutris, vt sit ἔτε αἰσχήμονα, ἔτε βλαβερά, aut addendum ἐργασίας post βουλομένοις.

τοὺ ἄσυ ἐργασιῶν [33]), τίνες αὐτῶν πρέπουσαι καὶ ἀβλαβεῖς τοῖς μὴ κακίσει βιωσομένοις, καὶ τίνες χείρους ἂν ἀποτελοῖεν τὰς ἀπ' αὐτῶν [34]). εἰ δὲ πολλὰ τῶν εἰρημένων καὶ καθόλε χρήσιμά ἐσι πρὸς πολιτείαν, καὶ τὴν τῦ προσήκοντος αἵρεσιν, ταύτῃ καὶ δικαιότερον συγγνώμην ἔχειν τῦ μήκους τῶν λόγων, ὅτι ὐ μάτην ἄλλως [35]), ὐδὲ περὶ ἄχρηςα πλανωμένω πλείονες γεγόνασιν, ἢ περὶ [36]) γεωργιῶν καὶ τεχνῶν σκέψις, καὶ καθόλε περὶ βίε προσήκοντος, ἢ μὴ, τοῖς μετρίοις, καὶ εἰ καθ' αὑτὴν [37]) ἀξία πέφηνεν πολλῆς καὶ πάνυ ἀκριβῦς θεωρίας. ὃ χρὴ ἓν τοὺς ἐκτροπὰς τῶν λόγων, ἂν καὶ σφόδρα μακροὶ [38]) δοκῶσιν, μὴ μέντοι περί γε φαύλων, μηδὲ ἀναξίων λόγων [39]), μηδὲ ὃ προσηκόντων, δυσκόλως φέρειν, ὡς ὐκ αὐτὴν λιπόντος τὴν τῶν ὅλων ὑπόθεσιν τῦ λέγοντος· ὡς ἂν εἰ [40]) περὶ τῶν ἀναγκαίων [41]) καὶ προσηκόντων Φιλοσοφίᾳ διεξίης. σχεδὸν γὰρ κατὰ τῦτο μιμύμενοι τὰς κυνηγέτας, ὐκ ἂν ἁμαρτάνομεν· οἵ γε ἐπειδὴ τὸ πρῶτον ἴχνος ἐνλαβόντες, κἀκείνῳ ἑπόμενοι, μεταξὺ ἐπιτύχωσιν ἑτέρῳ φανερωτέρῳ, καὶ μᾶλλον ἐγγὺς, ὐκ ὤκνησαν τύτῳ ξυνακολυθήσαντες, καὶ ἕλοντες, τὸ ἐμπεσὸν θῆρε-

33) ἐργασιῶν] sic Casaubonus et V. L. Venetae. γεωργιῶν Ven. et Mor.

34) ἀπ' αὐτῶν] videtur hic desiderari διαζῶντας, aut διατρεφομένους.

35) videri possit ἄλλως scholiam voc. μάτην esse; non tamen affirmem.

36) f. γέγονεν ἢ περὶ.

37) καθ' αὑτὴν. per semet. αὐτὴν Ven. et Mor.

38) malim μακραὶ, vt ad ἐκτροπὰς redeat.

39) λόγων] imo vero λάγε. Casaubonus plane tollendum putat, sine causa.

40) ἕως ἄν mauult Casaubonus pro ὡς ἂν εἰ, et facio cum eo.

41) f. περί τινος τῶν ἀναγκαίων.

ὕστερον [42]). ἴσως οὖν οὐδὲ ἐκείνῳ μεμπτέον, ὅστις περὶ ἀνδρὸς δικαίου καὶ δικαιοσύνης λέγειν [43]) ἀρχόμενος, μνησθεὶς πόλεως, παραδείγματος ἕνεκεν, πολλαπλάσιον λόγον ἀνήλωσε περὶ πολιτείας· καὶ οὐ πρότερον ἀπέκαμε, πρὶν ἢ πάσας μεταβολὰς καὶ ἅπαντα γένη πολιτειῶν διεξῆλθεν, πάνυ ἐναργῶς τε καὶ μεγαλοπρεπῶς τὰ συμβαίνοντα περὶ ἑκάστην ἐπιδεικνύς· εἰ καὶ παρά τισιν αἰτίαν ἔχει περὶ τοῦ μήκους τῶν λόγων, καὶ τῆς διατριβῆς τῆς περὶ τὸ παράδειγμα δήπουθεν· ἄλλως [44]) οὐδὲν ὄντα πρὸς τὸ προκείμενον τὰ εἰρημένα, καὶ οὐδ' ὁπωστιοῦν σαφεστέρου [45]) δι' αὐτὰ τοῦ ζητουμένου γεγονότος, οὗπερ ἕνεκεν ἐξαρχῆς εἰς τὸν λόγον παρελήφθη, διὰ ταῦτα εἴπερ ἄρα οὐ παντάπασιν ἀδίκως εὐθύνεται. ἐὰν οὖν καὶ ἡμεῖς μὴ προσήκοντα, μηδὲ οἰκεῖα τῷ προκειμένῳ, φαινώμεθα διεξιόντες, μακρολογεῖν εἰκότως ἂν φαινώμεθα. κἀθ' αὑτὸ δὲ ἄλλως, οὔτε μῆκος, οὔτε βραχύτητα ἐν λόγοις ἐπαινεῖν ἢ ψέγειν δίκαιον. περὶ δὲ τῶν λοιπῶν τῶν ἐν ταῖς πόλεσι πράξεων χρὴ θαῤῥοῦντας διαπεραῖναι τῶν μὲν μιμνησκομένους, τὰ δὲ ἐῶντας ἄῤῥητά τε καὶ ἀμνημόνευτα. οὐ γὰρ δὴ περί γε πορνοβοσκῶν, καὶ περὶ πορνοβοσκίας, ὡς ἀμφιβόλων, ἀπαγορευτέον· ἀλλὰ καὶ πάνυ ἰσχυριστέον, καὶ ἀποῤῥητέον, λέγοντι,

42) post ὕστερον videtur διώκειν vel tale quid deesse.

43) locus hic docet, omnes has disputationes, a prima ad hanc, vnum corpus efficere, et ab auctore vna serie continente esse scriptas.

44) ἄλλως] diuide in duo, ἀλλ', ὡς. in ἀλλὰ repetendum a communi μεμπτέον, e versu 1. *sed meretur notam ideo, quod dicta nihil ad rem faciant*; aut sequentia διὰ ταῦτα huc sunt trahenda. οὐδὲν ὄντα τὰ εἰρημένα positum est pro οὐδὲν ὄντων τῶν εἰρημένων, vulgari enallage.

45) σαφεστέρου recte emendarunt Casaubonus et vir doctus in Veneta mea. σαφέστερον Ven. et Mor.

τι, μηδένα προσχρῆσθαι, μήτ' οὖν πένητα, μήτε πλούσιον, ἐργασίᾳ τοιαύτῃ μισθὸν ὕβρεως καὶ ἀκολασίας ὁμοίως παρὰ πᾶσιν ἐπονείδιστον ἐκλέγοντας[46]), ἀναφροδίτου μίξεως καὶ ἀνεράστου τῶν ἐρώντων[47]), κέρδους ἕνεκα γιγνομένην· συναγαγοῦσαν αἰχμάλωτα σώματα γυναικῶν ἢ παίδων, ἢ ἄλλως ἀργυρώνητα ἐπ' αἰσχύνῃ προϊστάντας ἐπ' οἰκημάτων ῥυπαρῶν, πανταχοῦ τῆς πόλεως ἀποδεδειγμένων, ἔν τε παρόδοις[48]) ἀρχόντων καὶ ἀγοραῖς, πλησίον ἀρχείων τε καὶ ἱερῶν, μεταξὺ τῶν ὁσιωτάτων. μήτ' οὖν βαρβαρικὰ σώματα, μήτε Ἑλλήνων, ἃ[49]) πρότερον μὲν οὐ πάνυ, τανῦν δὲ ἀφθόνως[50]) τε καὶ πολλῇ δουλείᾳ κεχρημένων, ἐπὶ τὴν τοιαύτην λώβην καὶ ἀνάγκην ἄγοντας, ἱπποφορβῶν, καὶ ὀνοφορβῶν, πολὺ κάκιον καὶ ἀκαθαρτότερον ἔργον ἐργαζομένους, οὐ κτήνεσι κτήνη δίχα βίας ἑκόντα ἑκοῦσιν ἐπιβάλλοντας, οὐδὲν αἰσχυνομένοις[51]), ἀλλὰ ἀνθρώποις αἰσχυνο-

46) Constructio seuerior postulabat ἐκλέγοντα. verum quia μηδένα, μήτε πένητα, μήτε πλούσιον, multitudinem significant, recte potuit pluralem hic vsurpare. Pluralem hic vsurpasse auctorem, demonstrat συναγαγόντας (vt legendum puto) et προϊστάντες paulo post, et ἄγοντας v. 14, et ἐργαζομένους, quae omnia pendent e προσχρῆσθαι, v. 1.

47) num τῶν οὐκ ἐρώντων sit leg. in dubio relinquo, sed hoc affirmo, γιγνομένης in genit. leg. esse. redit enim ad μίξεως.

48) παρόδοις] palatia et praetoria sic erant accommodata, vt per ea transitus ex aliis semitis in alias paterent, vt e. c. de domo Neronis aurea constat, quae a Palatino monte ad Esquilias patebat.

49) ἃ aut delendum, aut cum τὰ mutandum est, quod videtur ortum e varia lectione, quibusdam codicibus ἕλληνα exhibentibus pro ἑλλήνων.

50) ἀφθόνῳ, ob sequens πολλῇ.

51) αἰσχυνομένοις] sic recte Veneta, redit enim ad κτήνεσι. Morell. dat accusat.

σχυνομένοις καὶ ἄκουσιν, οἰςρῶντας καὶ ἀκολάςους ἀνθρώπους, ἐπ' ἀτελεῖ καὶ ἀκάρπῳ συμπλοκῇ σωμάτων. φθορὰν μᾶλλον, ἢ γένεσιν, ἀποτελούντων[52]), οὔτε αἰσχυνομένους οὐδένα ἀνθρώπων ἢ θεῶν· οὔτε Δία γενέθλιον, οὔτε Ἥραν γαμήλιον, οὔτε μοίρας τελεσφόρους, ἢ λοχίαν Ἄρτεμιν, ἢ μητέρα Ῥέαν, οὐδὲ τὰς προεςώσας ἀνθρωπίνης γενέσεως Εἰλειθυίας, οὐδὲ Ἀφροδίτην[53]) ἐπώνυμον τῆς κατὰ φύσιν πρὸς τὸ θῆλυ τοῦ ἄῤῥενος συνόδου τε καὶ ὁμιλίας· μηδὲ ἐπιτρέποντα[54]) τοιαῦτα κέρδη, μηδὲ νομοθετεῖν, μήτε ἄρχοντα, μήτε νομοθέτην, μήτ' ἐν ταῖς ἄκρως πρὸς ἀρετὴν οἰκησομέναις[55]) πόλεσιν, μήτ' ἐν ταῖς δευτέραις, ἢ τρίταις, ἢ τετάρταις, ἢ ὁποίαις ἄν, ἐὰν ἐπ' αὐτῶν τινι ᾖ τὰ τοιαῦτα κωλύειν. ἐὰν δ' ἄρα παλαιὰ ἔθη καὶ ἐσκιῤῥωμένα νοσήματα χρόνῳ παραλάβῃ, μήτοι γε[56]) παντελῶς ἐᾶν ἀθεράπευτα, καὶ ἀκόλαςα· ἀλλὰ σκοποῦντα τὸ δυνατὸν, ἀμηγέπη ςέλλειν καὶ κολάζειν ὡς οὔποτε φιλεῖ τὰ μοχθηρὰ[57]) μένειν ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς, ἀλλὰ ἀεὶ κινεῖται καὶ πρόεισιν ἐπὶ τὸ ἀσελγέςερον, μηδενὸς ἀναγκαίου μέτρου τυχχάνοντα. δεῖ δὴ ποιεῖσθαί τινα ἐπιμέλειαν, μὴ πάνυ τι πρᾴως, μηδὲ ῥᾳθύμως φέροντας τὴν εἰς τὰ ἄτιμα καὶ δοῦλα σώματα ὕβριν. οὐ ταύτῃ μόνον,

52) malim ἀποτελούσῃ, vt ad συμπλοκῇ redeat.

53) significat τὴν πάνδημον ἀφροδίτην.

54) ἐπιτρέπειν τὰ, qui infinit. est e λέγοντι p. 267. vlt. confirmat insequens νομοθετεῖν, et codex regius apud Morellum, qui idem se e coniectura sua margini adscripsisse testatur. textum Morelli dat ἐπιτρέποντα.

55) potest οἰκησομέναις accipi pro οἰκηθησομέναις; malim tamen οἰκιζομέναις.

56) μήτοι γε] malim μὴ, τό γε παντελῶς, ἐᾶν.

57) locum hunc citat Stoboeus p. 30, 41. ed Gesn. cum magno lectionis discrimine.

σον, ἢ [58]) ποιῇ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἅπαν ἔντιμον καὶ ὁμότιμον ὑπὸ τῦ φύσαντος θεῦ, ταυτὰ σημεῖα καὶ σύμβολα ἔχον τῦ τιμᾶσθαι δικαίως καὶ κατὰ [59]) λόγον καὶ ἐμπειρίαν καλῶν τε καὶ αἰσχρῶν γέγονεν· ἀλλὰ καὶκεῖνο ἐνθυμεμένης, ὅτι χαλεπὸν ὕβρει τρεφομένη δι' ἐξουσίαν ἕρον τινὰ εὑρεῖν, ὃν οὐκ ἂν ἔτι τολμῆσαι [60]) διὰ φόβον ὑπερβαίνειν· ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἐν τοῖς ἐλάττοσι καὶ ὑφειμένοις [61]) μελέτης καὶ συνηθείας, ἀκαθεκτον τὴν αἰσχύνην [62]) καὶ ῥώμην λαβῦσα, ἐδένος ἔτι φείδεται τῶν λοιπῶν. ἤδη ἐν χρὴ πάντες μᾶλλον οἴεσθαι τοὺς ἐν τῷ μέσῳ ταύτας φανερὰς καὶ ἀτίμους μοιχείας, καὶ λίαν ἀναισχύντως καὶ ἀναίδην [63]) γιγνομένας, ὅτι τῶν ἀδήλων καὶ ἀφανῶν εἷς τε [64]) ἐντίμους γυναῖκάς τε καὶ παῖδας ὕβρεων ἐκ ἤκιστα παρέχυσι τὴν αἰτίαν, τῦ πάνυ ῥᾳδίως τὰ τοιαῦτα τολμᾶσθαι· τῆς αἰσχύνης ἐν κοινῷ καταφρονεμένης· ἀλλ' ἔχ, ὥσπερ οἴονταί τινες, ὑπὲρ ἀσφαλείας καὶ ἀποχῆς ἐκείνων

58) ἐ ταύτη μόνον ἢ] sic recte Casaubonus, ἐ ταύτην μόνον ἢ Morell. et Ven.

59) aut καὶ κατὰ delenda sunt, aut legendum τιμᾶσθαι, δικαίων, καὶ μὴ (scil. δικαίων) λόγον, καὶ ἐμπειρίαν καλῶν τε καὶ αἰσχρῶν. haec duo, sensus iusti et iniusti, et visu partum discrimen honestorum et turpium, sunt illa signa, quae prodant, hominem honore dignum esse. γέγονεν cohaeret cum ἢ τὸ ἀνθρώπινον γένος paulo ante.

60) τολμῆσαι] sic recte exstat in Veneta, quomodo Casaubonus e coniectura emendat, nisi quod τολμήσαι cum acuto scribit. praecipiunt scil. grammatici, sic optatiuum exarari, cum circumflecto infinitiuum, quod commentum est. Morell. dat τολμῆται.

61) ὑφειμένοις non culpabo, sed solent in simili constructione ἀφειμ. vsurpare.

62) αἰσχύνην] malim ἰσχὺν.

63) praeferam ἀνάδην, vt grammaticae conuenientius; tum, quod ἀναίδην post ἀναισχύντων tautologum sit.

64) τε deletum malim.

νων [65]) εὑρῆσθαι τῶν ἀμαρτημάτων. τάχ' ἂν λέγοι τις ἀγροικότερον ἔτω πως· ὦ σοφοὶ νομοθέται καὶ ἄρχοντες οἱ παραδεξάμενοι τὰ τοιαῦτα [66]) ἀπαρχῆς, ὡς οὐ τι θαυμαστὸν εὑρήκατε τοῖς πόλεσιν ὑμεῖς σωφροσύνης [67]) φάρμακον, ὅπως ὑμῖν μὴ τὰ φανερὰ ταῦτα καὶ ἔκλειστα οἰκήματα, τὰς κεκλεισμένας οἰκίας, καὶ τὰς ἔνδοθεν θαλάμους ἀναπετάσῃ, καὶ τὰς ἔξω καὶ φανερῶς ἀσελγαίνοντας ἀπὸ σμικρᾶς δαπάνης, ἐπὶ τὰς ἐλευθέρας καὶ σεμνὰς τρέψῃ γυναῖκας, μετὰ πολλῶν χρημάτων τε καὶ δώρων, μὴ τὸ σφόδρα εὔωνον καὶ μετ' ἐξουσίας ἀπέτι ξέργοντας, ἀλλ' αὐτὸ δὲ [68]) τὸ κεκωλυμένον ἐν φόβῳ τε καὶ πολλοῖς ἀναλώμασι διώκοντας. ὄψεσθε δὲ αὐτὸ, ἐμοὶ δοκεῖν, ἀκριβέστερον, ἐὰν σκοπῆτε, παρ' οἷς γὰρ καὶ τὰ τῶν μοιχειῶν μεγαλοπρεπέστερον πως παραπέμπεται, πολλῆς καὶ σφόδρα φιλανθρώπου τῆς εὐγνωμο-

65) fine cauſa Morellus aſteriſcum appoſuit loco ſano. εὑρῆσθαι pendet a τάχ p. 270, antep. quod idem eſt atque ἴσως τάχ. nil opus erat Anglo τῷ comminiſci.

66) τὰ τοιαῦτα] flagitioſas in alienos thoros coniugales irruptiones. παραδέχεσθαι haec, eſt ea noſſe ante ſua tempora vſitata.

67) φάρμακον σωφροσύνης eſt ars vel res temperantiam pariens. Poſſint eius vſus multa afferri exempla. v. apud Philoſtratum p. 90, 6. et p. 274, 2. Plutarch. Conſol. ad Apollon. p. 103. fine et p. 114, 25. occurrerunt poſtea permulta, quae omiſit enotare, vt ſum ad colligendas et conſtruendas phraſes, optus iners et inutile et inglorium, a natura factus ignauiſſimus. Vnum tamen adſcripſi, quod ſatis valebit, credo, ad hanc vocabuli vim adſtruendam. Libanii puta ep. 114, 22. φάρμακα θυμηδίας *res creantes animi relaxationem.* Ariſtides T. II. p. 357, 2. φάρμακα ὕπνου *ſomnum conciliantia.* Alio modo locum hunc tractarunt Hemſterhuſius ad Lucian. T. I. p. 467. et Valeſius ad Harpocrationem p. 316. inſerunt μὴ: ſed iam legitur paulo poſt: ſed et oratio cum acerbitate cauillatoria.

68) aut delendum δὲ, aut cum δὴ eſt mutandum.

μοσύνης τυγχάνοντας, τὰ μὲν πολλὰ, ὑπὸ χρηστότητος ἐκ αἰσθανομένων τῶν ἀνδρῶν· τὰ δέ τινας, ἐχ ὁμολογούντων εἰδέναι, ξένους δὲ καὶ φίλους καὶ ξυγγενεῖς τοὺς μοιχούς, καλυμένους ἀνεχομένων, καὶ αὐτῶν ἐνίοτε φιλοφρονουμένων, καὶ παρακαλούντων ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ θυσίαις, ἐπί τε τὰς ἑστιάσεις [69])· ὡς ἂν, οἶμαι, τοὺς οἰκειοτάτους· ἐπὶ δὲ τοῖς σφόδρα ἐκδήλοις καὶ φανεροῖς, μετρίας τὰς ὀργὰς ποιουμένων παρ' οἷς δὴ, φημὶ, ταῦθ' ἕτως ἐπιεικῶς ἐξάγεται [70]) τὰ περὶ τὰς γυναῖκας, ἐδὲ περὶ τῶν παρθένων ἐκεῖ θαρρῆσαι ῥᾴδιον τῆς χορείας, ἐδὲ τὸν Ὑμέναιον ὡς ἀληθῶς, καὶ δικαίως ᾀδόμενον ἐν τοῖς παρθενικοῖς γάμοις, πιστεῦσαί ποτε. εἰ ἦν ἀνάγκη πολλὰ ἐοικότα ξυμβαίνειν αὐτόθι τοῖς παλαιοῖς μύθοις δίχα τῆς τῶν πατέρων ὀργῆς καὶ πολυπραγμοσύνης, ἀλλὰ [71]) πολλῶν μεμεμένων τὰς λεγομένας τῶν θεῶν ἔρωτας, χρυσοῦ τε πολλοῦ διαῤῥέοντος διὰ τῶν ὀρόφων, καὶ πάνυ ῥᾳδίως, ἅτε ὂ χαλκέων ὄντων, ἐδὲ λιθίνων τῶν οἰκημάτων· καὶ νὴ Δία [72]) ἀργυρίου ςάζοντος κατ' ὀλίγον, ἐδ' εἰς τὰς τῶν παρθένων κόλπους μόνας, ἀλλ' εἴς τε μητέρων καὶ τροφῶν καὶ παιδαγωγῶν, καὶ ἄλλων, πολλῶν καὶ καλῶν δώρων [73])· τῶν μὲν κρύφα εἰσιόντων διὰ τῶν ςεγῶν· ἔνι δ' ὃ φανερῶς, κατ' αὐτὰς πως τὰς κλισίας [74]). τί δ' ἐν ποταμοῖς καὶ

ἐπὶ

69) ἑστιάσεις] sic dedi, ἑσθιάσεις Morell. et Ven.

70) ἐξάγεται si significat, *geruntur*, *aguntur*, *tractantur*, bene habet; sed dubito de ista verbi significatione. quare malim ἐξετάζεται *exiguntur*, *quaeruntur*.

71) ἀλλὰ aut del. aut cum ἅτε mutandum.

72) νὴ Δία. Morell. dat νὴ διὰ.

73) sic distingue: καὶ ἄλλων *et aliorum*, puta hominum finus, πολλῶν καὶ καλῶν δώρων. *multis donis influentibus in finus — aliorumque.*

74) [κλισίαι] siue κλισιάδες fores, domus notissimae sunt. Casau-

ἐπὶ κρηνῶν; ἐκ εἰκὸς ὁμοῖα πολλὰ γενέσθαι τοῖς πρότερον λεγομένοις ὑπὸ τῶν ποιητῶν, πλὴν ἴσως γε ἐ δημοσίᾳ γιγόμενα, ἐδ' ἐν τῷ φανερῷ; κατ' οἰκίας δὲ οὕτως εὐδαίμονες κήπων τε καὶ περιστείων πολυτελεῖς ἐπαύλεις ἔν τισι νυμφῶσι κατεσκευασμένοις, καὶ θαυμασοῖς ἄλσεσιν, ἅτε ἐ πενιχρὰς [75]) ἐδὲ πενήτων βασιλέων οἴας ὑδροφορεῖν τε καὶ παίζειν παρὰ τοῖς ποταμοῖς, ψυχρὰ λεομένας λετρὰ, καὶ ἐν ἄλσεσιν ἀνεπεπταμένοις, ἀλλὰ μακαρίοις καὶ μακαρίων γονέων, ἐν βασιλικαῖς καταγωγαῖς, ἴδια ταῦτα πάντα ἐχέσας, πολὺ κρείττονα καὶ μεγαλοπρεπέστερα τῶν κοινῶν. ἀλλ' ἴσως γε ἐδὲν ἧττον ἔμελλεν ἐκείνη τῇ πόλει παῖδας προσδοκᾶν ἐσομένους, οἷον Ὅμηρος εἴρηκεν Εὔδωρον, υἱὸν Ἑρμῆ καὶ Πολυδώρας, ὑποκρυπτόμενος αὐτὸν [76]) οἶμαι τὴν γένεσιν.

Παρθένιος, τὸν ἔτικτε χορῷ καλὴ Πολυδώρη.

πολλὰς τὰς τοιάτας. σχεδὸν δὲ καὶ παρὰ Λακεδαιμονίοις ἔτυχόν τινες ταύτης τῆς ἐπωνυμίας, τῶν ἔτω γενομένων Παρθενίας κληθέντες συχνοί· ὥστ', εἰ μηδὲ ἐφθείροντο [77]) οἱ πολλοὶ τῶν ἐν ταῖς ἔτω τρυφώσαις πόλεσι γιγνομένων, ἔγε εὐθαμῶς οἶμαι δαιμονίᾳ τυγχάνοντες ἐπιμελείας, ἀδὲν ἂν ἐκώλυε, πάντα μεστὰ Ἡρώων εἶναι. νῦν δὲ, οἱ μὲν ἀπόλυνται παραχρῆμα· ὅσοι δ' ἂν καὶ φανῶσι, [78]) κρύφα ἐν δέλε

Casaubonus] tum leg. ἔτι δ' ἐν π. καὶ ἐπὶ κρ. ἐκ ἀπεικός. *praeterea non improbabile est.*

75) f. ἅτε ἐ περὶ πενιχράς, scil. γιγνόμενα.

76) aut αὐτῇ leg. est, aut e Veneta ὑποκορίζομενος αὐτὸν οἶμαι κατὰ τὴν γένεσιν. Est quidem in Veneta ὑποκρυζόμενος, sed vir doctus adscripsit ὑποκορίζ. paulo ante ἀλλ' ἴσως locus est corruptus, quem sanare haud valeo.

77) συχνοὶ ὡσε εἰ μηδὲ ἐφθειρ.] sic codex regius. συχνῶς. ὡς εἰ μὴ διεφθ. Ven. et Mor.

78) f. φθάνωσι.

δέλε σχήματι μένεσι ἄχρι γήρως, ἅτε ἐδὲν αὐτὲς δυναμένων τῶν σπειράντων προσωφελεῖν. εἶεν δή. παρ' οἷς ἂν καὶ τὰ περὶ τὰς κόρας ἔτως ἁπλῶς 79) ἔχῃ, τί χρὴ προσδοκᾶν τὰς κόρες ποίας τινὸς παιδείας καὶ ἀγωγῆς τυγχάνειν; ἔτθ' ὅπως ἂν ἀποσχοίντο τῆς τῶν ἀρρένων λώβης καὶ φθορᾶς, τό γε ἀκόλαςον γένος, τῆτον ἱκανὸν καὶ σαφῆ ποιησάμενον ὅρον, τὸν τῆς Φύσεως, ἀλλ' ἐκ ἂν, ἐμπιπλάμενον πάντα τρόπον τῆς περὶ γυναῖκας ἀκρασίας, καὶ διακορὲς γενόμενον τῆς ἡδονῆς ταύτης, ζητοίη ἑτέραν μείζω καὶ παρανομωτέρω 80) ὕβριν· ὡς τά γε γυναικῶν αὐτῶν σχεδόν τε 81) τῶν ἐλευθέρων καὶ παρθένων ἐφάνη ῥᾴδια; καὶ ἐδεὶς πόιος θηρῶντι μετὰ πλέτε τοιάνδε θήραν. ἐδὲ ἐπὶ τὰς παὺσεμνὰς καὶ σεμνῶν τῶ ὄντι γυναῖκας καὶ θυγατέρας, ὅστις ἂν ἴοι 82), σὺν τῇ τὲ Διὸς μηχανῇ, χρυσὸν μετὰ χεῖρας φέρων, ἐ μήποτε ἀποτυγχάνοι, ἀλλ' αὐτά πε τὰ λοιπὰ 83) δηλοῖ παρὰ πολλοῖς γινόμενα, ὡς ὅ γε ἄπληςος τῶν τοιέτων ἐπιθυμιῶν, ὅταν μηδὲν εὑρίσκοι σπάνιον μηδὲ ἀντιτεῖνον ἐν ἐκείνῳ τῷ γένει, καταφρονήσας τὲ ῥᾳδίε, καὶ ἀτιμάσας τὴν ἐν ταῖς γυναιξὶν Ἀφροδίτην, ὡς ἕτοιμον δή τινα καὶ τῷ ὄντι θῆλυν παντελῶς, ἐπὶ τὴν ἀνδρωνῖτιν μεταβήσεται, τὲς ἅρξαντας αὐτίκα μάλα καὶ δικάσαντας καὶ στρατηγήσαντας, ἐπιθυμῶν κατεισχύειν· ὡς ἐνθάδε πε τὸ χαλεπὸν καὶ δυσπόριςον τῶν ἡδονῶν εὑρήσων εἶδος, τοῖς ἄγαν φιλοποταις καὶ οἰνόφλυξι ταυτὸ

79) ἁπλῶς] f. ἀμελῶς.

80) f. παρανομωτέραν, vt etiam Anglus correxit. vir doctus in Veneta mea παρανομώτερον adscripsit; sed παράνομος in comparatiuo vsurpat tria genera.

81) σχεδόν τι.

82) Casaub. ἴοι: possit quoque legi ἴῃ. Ven. et Mor. dant εἰ.

83) λοιπὰ] vitium huius loci indicauit Casaubonus, medicinam inuenire haud potuit.

ταυτὸ πεπονθὼς πάθος· οἱ πολλάκις μετὰ πολλὴν ἀκρατοποσίαν καὶ συνεχῆ, ἐκ ἐθέλοντες πιεῖν, αὐχμὸν ἐξεπίτηδες μηχανῶνται, διά τε ἱδρώτων, καὶ σιτίων ἀλμυρῶν καὶ δριμέων προσφορᾶς.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ Η ΠΕΡΙ ΑΡΕΤΗΣ.

ΛΟΓΟΣ Η'.

Διογένης ὁ Σινωπεὺς ἐκπεσὼν ἐκ τῆς πατρίδος, ἐδεήθη διαφέρων τῶν πάνυ φαύλων, Ἀθήναζε ἀφίκετο, καὶ καταλαμβάνει καὶ τὸν Μεγαρέα Εὐκλείδην [1]). ὅστις δὲ ἔφυγε διὰ τὴν μετὰ Κύρου στρατείαν. τῶν μὲν ἔν ἄλλων ταχὺ κατεφρόνησεν, Ἀντισθένει δὲ ἐχρῆτο, ἐκ αὐτὸν ἔτως ἐπαινῶν, ὡς τὰς λόγους, ἃς ἔλεγεν, ἡγέμενος μόνας εἶναι ἀληθεῖς, καὶ μάλιστα δυναμένας ἄνθρωπον ὠφελῆσαι. ἐπεὶ αὐτόν γε τὸν Ἀντισθένη παραβάλλων πρὸς τὰς λόγους, ἐνίοτε ἤλεγχεν ὡς πολὺ μαλακώτερον, καὶ ἔφη αὐτὸν εἶναι σάλπιγγα, λοιδορῶν· αὐτῷ [2]) γὰρ ἐκ ἤκιστα φθεγγομένῳ μέγιστον. καὶ ὁ Ἀντισθένης ὑπέμενεν αὐτὸν, ταῦτα ἀκέων· πάνυ γὰρ ἐθαύμαζε τῷ ἀνθρώπῳ τὴν φύσιν. ἔλεγεν ἔν ἀμυνόμενος αὐτὶ τῆς σάλπιγγος τοῖς σφηξὶν αὐτὸν ὅμοιον εἶναι· καὶ

1) καταλαμβάνει συχνὰς ἔτι τῶν Σωκράτης ἑταίρων. καὶ γὰρ Πλάτωνα καὶ Ἀρίστιππον καὶ Αἰσχίνην καὶ Ἀντισθένην καὶ τὸν Μεγαρέα Εὐκλ. sic integrauit h. l. e codice regio Morellus in Annotat.

2) bene Casaubonus αὐτὸς αὐτῷ γὰρ, sed et vulgata recte; neque causae quicquam video, cur vulgata h. l. moueatur. *non enim sese audit tuba, tametsi acerrimum clamet.* et ita quoque Antisthenes, iudice Diogene.

γὰρ τῶν σφηκῶν εἶναι τὸν μὲν ψόφον τῶν πτερῶν, μικρὸν, τὸ δὲ κέντρον, δριμύτατον. ἔχαιρεν ἐν τῇ παῤῥησίᾳ[3]) τῷ Διογένει, ὥσπερ οἱ ἱππικοὶ, ὅταν ἵππον θυμοειδῆ λάβωσιν, ἄλλως δὲ ἀνδρεῖον καὶ φιλόπονον, ἡδέως ἥττον ἀποδέχονται τὸ χαλεπὸν τῷ ἵππῳ· τὰς δὲ νωθρὰς, καὶ βραδεῖς, μισοῦσι καὶ ἀποδοκιμάζουσιν. ἐνίοτε μὲν ἐν ἐπέτεινεν αὐτὸν, ἐνίοτε δὲ ἐπειρᾶτο ἀνιέναι· ὥσπερ οἱ χορδοτρόφοι τὰς νεύρα τείνουσι. προσέχοντες, μὴ ῥαγῇ. ἐπεὶ δὲ ἀπέθανεν ὁ Ἀντισθένης, καὶ τῶν ἄλλων ἡδέως ἡγεῖτο συνουσίας ἄξιον, μετέβη εἰς Κόρινθον, κἀκεῖ διῆγεν, ἔστε οἰκίαν μισθωσάμενος, ἔστε παρὰ ξένῳ τινὶ καταγόμενος, ἀλλ' ἐν τῷ Κρανίῳ θυραυλῶν. ἑώρα γὰρ, ὅτι πλεῖσοι ἄνθρωποι ἐκεῖ συνίασι διὰ τὰς λιμένας καὶ τὰς ἐταίρας· καὶ ὅ τι ἡ πόλις ὥσπερ ἐν τριόδῳ τῆς Ἑλλάδος ἔκειτο. δεῖν ἂν τὸν φρόνιμον ἄνδρα, ὥσπερ τὸν ἀγαθὸν ἰατρὸν, ὅπου πολλοὶ νοσοῦσιν[4]), ἐκεῖσε ἰέναι βοηθήσοντα, ἔτως ὅπου πλεῖστοι εἰσὶν ἀφρονέστεροι[5]), ἐκεῖ μάλιστα ἀποδημεῖν[6]), ἐξελέγχοντα καὶ κολάζοντα τὴν ἄνοιαν αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ ἦκεν ὁ τῶν Ἰσθμίων χρόνος, καὶ πάντες ἦσαν ἐν Ἰσθμῷ, κατέβη καὶ αὐτός. εἰώθει γὰρ ἐπισκοπεῖν ἐν ταῖς[7]) πανηγύρεσι τὰς σπουδὰς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰς ἐπιθυμίας, καὶ πρὸς ἅττινα ἀποδημοῦσι[8]), καὶ ἐπὶ τίσι

3) τῇ παῤῥησίᾳ.] sic dedi. Ven. et Mor. dant παρρησίᾳ. Cl. Koehlerus in Periculo ſuo Critico ad Dionem Chryſoſtomum, p. 109. (pone obſeruationes philologicas ad loca ſelecta ſacri codicis, editas Lugdun. Batauor. Anno 1765.) coniecit τῷ παροξυσμῷ.

4) νοσοῦσιν] V. L. Venetae dat καμνουσι.

5) f. ὅπου πλεῖστοι εἰσὶν ἄφρονες, ἢ ὅπου ἀφρονέστατοι. *vbi plurimi ſint ſtulti, aut vbi ſint inprimis ſtulti.*

6) ἀποδημεῖν] malim ἐπιδημεῖν, *verſari, morari.*

7) ἐν ταῖς πανηγύρεσι] Morell. dat τοῖς —

8) V. L. Venetae dat καὶ ὧν ἕνεκα ἀποδημοῦσι. Cl. Koehler coni. ἀποβλέπουσι.

τίσι μέγα φρονῶσι. παρέσχε δὲ καὶ αὐτὸν τῷ βυ-
λομένῳ ἐντυγχάνειν, καὶ ἔλεγε θαυμάζειν, ὅτι, εἰ
μὲν ἔφη ὀδόντας ἰᾶσθαι, πάντες ἂν αὐτῷ προσ-
ῆεσαν, οἱ δεόμενοι ὀδόντα ἐξελέσθαι· καὶ νὴ Δία εἰ
ὑπέσχετο ὀφθαλμοὺς θεραπεύειν, πάντες ἄνθρω-
ποι ὀφθαλμοὺς [9]) αὐτῷ ἐπεδείκνυον· ὁμοίως δὲ εἰ [10])
σπληνὸς ἢ ποδάγρας ἢ κορύζης εἰδέναι φάρμακον.
ἐπεὶ δὲ ἔφη παύσειν τοὺς πεισομένους αὐτῷ ἀ-
γνοίας καὶ πονηρίας καὶ ἀκολασίας, οὐδεὶς αὐτῷ
προσεῖχεν, οὐδὲ ἐκέλευσεν ἰᾶσθαι αὐτόν, οὐδὲ εἰ πο-
λὺ προσλήψεσθαι ἀργύριον ἔμελλεν· ὡς ἧττον ὑ-
τος [11]) ὑπὸ τούτων, ἢ ἐκεῖνος, ἐνοχλέμενος, ἢ χαλε-
πώτερον ἀνθρώπῳ σπληνὸς ἀνέχεσθαι οἰδοῦντος, ἢ
διεφθαρμένου ὀδόντος, ἢ ψυχῆς ἄφρονος καὶ ἀμα-
θοῦς καὶ δειλῆς καὶ θρασείας καὶ φιλησύχου καὶ ἀνε-
λευθέρου καὶ ὀργίλης καὶ λυπηρᾶς καὶ πανούργου καὶ
πάντα τρόπον διεφθαρμένης. καὶ δὴ καὶ τότε ἦν [12])
περὶ τὸν νεὼν τοῦ Ποσειδῶνος πολλῶν σοφιστῶν κακο-
δαιμόνων, βοώντων καὶ λοιδορουμένων ἀλλήλοις, καὶ

9) f. leg. πάντες ἂν τοὺς ὀφθαλμούς.

10) εἰ] sic dedi pro ἢ. Morellus eodem iure poterat et debebat adeo hoc mutare, quo paulo ante εἰ suffecit pro ἢ, quod ibi est in Veneta.

11) Casaubonus satis habet loci vitium annotare. Morellus ex H. Stephani glossulis aliquid affert, in quo magna pars veri Eum scil. testatur ad oram libri sui adnotasse ἧττον ὑπὸ τούτων ἢ ἐκείνων. cum quo paene conuenit Anglo, qui sic dedit: ὡς ἧττον ὑπὸ τούτων ἢ ἐκείνων ἐνοχλέμενοι, ἢ χαλεπώτερον ὄν. mihi videtur sic esse legendum: ὡς ἧττον αὐτοὺς (homines puta Diogenis medicina vtentes) ὑπὸ τούτων ἢ ἐκείνων ἐνοχλεμένους, ἢ χαλεπώτερον ὄν — in quo Anglo assentior. quasi minus ab his (nequitia, ignorantia et intemperantia) molestentur, quam ab illis corporis malis, (podagra, hypochondriasmo, rheumatismo) aut ac si difficilius sit.

12) f. καὶ δὴ καὶ τότε ὄχλος ἦν.

τῶν λεγομένων μαθητῶν, ἄλλος ἄλλῳ μαχομένῳ [13]· πολλῶν δὲ συγγραφέων ἀναγινωσκόντων ἀναίσθητα συγγράμματα [14]· πολλῶν δὲ ποιητῶν, ποιήματα ἀδόντων, καὶ τούτους ἐπαινέντων ἑτέρων· πολλῶν δὲ θαυματοποιῶν, θαύματα ἐπιδεικνύντων· πολλῶν δὲ τερατοσκόπων, τέρατα κρινόντων [15]· μυρίων δὲ ῥητόρων, δίκας γραφόντων· ἐκ ὀλίγων δὲ καπήλων διακαπηλευόντων, ὅταν [16]) τύχῃ ἕκαστος. εὐθὺς ἦν καὶ αὐτῷ τινὲς προσῆλθον, τῶν μὲν Κορινθίων ἀδεὶς· ἀδὲ γὰρ ἀδὲ [17]) ὤοντο, ἀδὲν ὠφεληθήσεσθαι, ὅτι καθημέραν ἑώρων αὐτὸν ἐν Κορίνθῳ. τῶν δὲ ξένων ἦσαν οἱ προσιόντες, καὶ τούτων ἕκαστος, βραχύ τι ἀκούσας ἢ εἰπών, ἀπῄει [18]), φοβούμενος τὸν ἔλεγχον. διὰ τοῦτο [19]), ἔφη ὁ Διογένης, προσεοικέναι τοῖς κυσὶ τοῖς Λάκωσι· καὶ γὰρ τούτους, ὅταν σῶσιν

13) μαχομένων margo Morell.

14) ἀναγινωσκόντων ἀναίσθητα συγγράμματα] sic recte codex regius et Veneta. Morelliana omittit ἀναίσθητα.

15) κρινόντων] Morelliana dat κινούντων, et Morellus interrogat: quis ita loquitur, et quorum hominum est τέρατα κινεῖν? scire vis, quis ita loquatur, Morelle? Dicam tibi: tu ipse sic locutus hic es; nam a te profecta est lectio absurda κινούντων. cur non aut exhibebas veram lectionem κρινόντων, quam codex tibi tuus regius praestabat, et quam tu ipse censes praeferendam? aut saltim reddidisses e Veneta κινόντων, quod aliquanto minus laborat. Vir doctus in Veneta mea etiam pro κινόντων notarat κρινόντων, idem Anglus Wolfii.

16) ὅταν] l. ὅ, τι ἂν *quodcunque*.

17) loco ἀδὲ est in Ven. ἀδὲν. facile patiar alterum ἀδὲν abesse; nam integra est eo demto oratio. sed et vulgata bene habet. non enim existimabant, ne existimabant quidem, fore, vt quid ab eo proficerent. Fatebor tamen mihi magis placere sic legi: ἀδὲ γὰρ ἀδὲν ὤοντο ὑπ' αὐτοῦ ὠφελ.

18) ita scrib. ἀπείει Mor.

19) διὰ τοῦτο] sic recte Veneta. διὰ τοῦτον Morell.

ϛῶσιν [20]) εἰς τὰς πανυγύρεις, πολλοὺς μὲν εἶναι τοὺς καταψήχοντας [21]) καὶ προσπαίζοντας, μηδένα δὲ ὠνεῖσθαι ῥᾳδίως, διὰ τὸ μὴ ἐπίϛασθαι χρῆσθαι. πυθομένου δέ τινος, εἰ καὶ αὐτὸς ἥκοι τὸν ἀγῶνα θεώμενος [22]); οὐκ, ἔφη, ἀλλ' ἀγωνιούμενος. καὶ ὃς ἐγέλασέ τε καὶ ἤρετο αὐτὸν, τίνας ἔχοι τοὺς ἀνταγωνιϛάς. ὁ δὲ, ὥσπερ εἰώθει ὑποβλέψας, τοὺς χαλεπωτάτους εἶπε καὶ ἀμαχωτάτους· οἷς οὐδεὶς δύναται ἀντιβλέψαι τῶν Ἑλλήνων· οὐ μέντοι διατρέχοντας, ἢ παλαίοντας, ἢ διαπηδῶντας, οὐδὲ πυκτεύοντας καὶ ἀκοντίζοντας καὶ δισκεύοντας, ἀλλὰ τοὺς σώφρονας [23]). τίνας μὴν; ἤρετο. τοὺς πόνους, ἔφη, μάλα ἰσχυροὺς τε, καὶ ἀνικήτους ὑπὸ ἀνθρώπων ἐμπεπληγμένων καὶ τετυφωμένων· καὶ τὰς μὲν ἡμέρας ὅλας ἐσθιόντων, ἐν δὲ ταῖς νυξὶ ῥεγχόντων· ὑπὸ δὲ ἀνδρῶν ἡττωμένους, λεπτῶν τε καὶ ἀσάρκων, καὶ τῶν σφηκῶν, τὰς γαϛέρας μᾶλλον ἐντετμημένων. ἢ σὺ οἴει τούτων τι ὄφελος εἶναι τῶν τὰς μεγάλας κοιλίας ἐχόντων, οὓς ἐχρῆν περιαγαγόντας καὶ περικαθάραντας ἐκβαλεῖν, μᾶλλον δὲ καταθύσαντας καὶ κατατεμόντας εὐωχεῖσθαι· καθάπερ οἶμαι τὰ τῶν κητῶν κρέα [24]) τοὺς νοῦν ἔχοντας, ἕψοντας ἐξ ἁλὸς [25]), καὶ θαλάσσης, τὴν δὲ πιμελὴν τήξαντας,

20) ϛῶσιν] *prostent venales.*

21) καταψήχοντας] sic codex regius. Ven. et Mor. dant καταψύχοντας.

22) θεασομένους margo Morell.

23) pro σώφρονας dat V. L. Ven. et margo Morell. σωφρονίζοντας. quod vtique melius, postquam tot participia praecesserunt.

24) κρέα] scil. εὐωχεῖσθαι, quod e proximo est repetendum.

25) Morelliana dat ἔχοντας ἁλὶ *, et Anglus addebat καταπάσσοντας. sed primum sublestae fidei est ἁλὶ, profectum a Morelli ingenio; nam in Veneta est ἁλός. deinde tametsi καταπάσσειν bene cum sale conuenit, minus tamen

ὥσπερ ἐν Πόντῳ παρ' ἡμῖν τὸ τῶν δελφίνων ϛέαρ, ἀλείφεσθαι τοὺς δεομένους. οἶμαι γὰρ αὐτοὺς τῶν ὑῶν ἥττονα ψυχὴν ἔχειν [26]). ὁ δὲ ἀνὴρ ὁ γενναῖος ἡγεῖται τοὺς πόνους ἀνταγωνιϛὰς μεγίϛους, καὶ τούτοις ἀεὶ φιλεῖ μάχεσθαι καὶ τὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν· οὐχ ὑπὲρ σελίνου, ὥσπερ αἱ αἰξὶ [27]), οὐδὲ κοτίνου καὶ πίτυος, ἀλλὰ ὑπὲρ εὐδαιμονίας καὶ ἀρετῆς παρὰ πάντα τὸν βίον· οὐχ ὅταν Ἠλεῖοι προείπωσιν, ἢ Κορίνθιοι [28]), ἢ τὸ κοινὸν τῶν Θετταλῶν, μηδένα αὐτὸν [29]) φοβούμενον, μηδὲ εὐχόμενον ἄλλῳ λαχεῖν· ἀλλὰ

tamen cum aqua marina. Cur non ante omnia vetustas editiones consulunt, qui veteres auctores edunt, praesertim graecos. In Veneta est ἔχοντας, ἕψοντας ἁλὸς, vnde facillime veram lectionem elicias τοὺς νοῦν ἔχοντας, ἕψοντας ἐξ ἁλὸς καὶ θαλάσσης. quemadmodum faciunt homines recte, me quidem iudice, sapientes, qui carnes quidem cetorum comedunt, posteaquam eas ex sale et aqua marina coxerunt.

26) locum hunc ab omnibus praeteritum sic corrigo: οἶμαι γὰρ αὐτοὺς τῶν ὑῶν οὐχ ἧττον ἀνθ' ἁλὸς τὴν ψυχὴν ἔχειν. *existimo enim illos* (gulosos, helluones) *non minus* (h. e. aeque) *atque porcos habere animam pro sale.* quo de prouerbio actum est ad Petronium.

27) αἰξὶ] sic Henr. Valesius, Emendat. p. 50. quae emendatio confirmatur a Nostro, p. 140. vlt. ed. Mor. Ven. et Mor. dant γυναῖκες.

28) In Veneta est κορινθίων. Transpone modo vocab. κοινὸν ad hunc modum: ἢ κορινθίων κοινὸν, ἢ τὸ τῶν θεττ. congreditur his cum aduersariis, semper et vbique, non tum solummodo, cum Elei ludos per Graeciam edicunt apud se celebrandos, missis quacunque praeconibus, aut cum commune Corinthiorum Thessalorumue hoc facit.

29) pro αὐτὸν Anglus mauult αὐτῶν. potest fieri, vt rectum viderit; sed potest item rursus fieri, vt falleretur; ecquis enim nouit, quid desideretur, et desiderari h. l. pauca quaedam certum est. f. ὧν (ἀνταγωνιϛῶν) μηδένα ὄψει αὐτὸν φοβούμενον. quorum aduersariorum (laborum puta et molestiarum) neminem tu videbis ab eo deuitari et

ἀλλὰ παρακαλούμενον [30]) ἐφεξῆς ἅπαντας, καὶ λιμῷ φιλονεικοῦντας [31]), καὶ ψύχει, καὶ δίψην ὑπομένοντας, κἂν δέῃ μαστιγούμενον καρτερεῖν, καὶ τεμνόμενον καὶ καιόμενον, καὶ μηδὲν μᾶλλον ἐνδιδόντα· πενίαν δὲ καὶ φυγὴν καὶ ἀδοξίαν, καὶ τὰ τοιαῦτα, μηδὲν ἡγεῖσθαι δεινὸν αὐτῷ, ἀλλὰ πάνυ κοῦφα· καὶ πολλάκις παίζειν ἐν αὐτοῖς τὸν ἄνδρα τὸν τέλειον, ὥσπερ οἱ παῖδες τοῖς ἀστραγάλοις καὶ ταῖς σφαίραις ταῖς ποικίλαις. καὶ γὰρ, δοκοῦσι μὲν [32]), ἔφη, δεινοὶ καὶ ἀνυπόστατοι πᾶσι τοῖς κακοῖς οἱ ἀνταγωνισταὶ οὗτοι· ἐὰν δέ τις αὐτῶν καταφρονήσῃ καὶ προσίῃ θαῤῥῶν, ὄψεται δειλοὺς καὶ ἀδυνάτους, ἄνδρας ἰσχυροὺς [33]) κρατῆσαι· μάλιστα τοῖς κυσὶν ὁμοίως, οἱ τοὺς μὲν φεύγοντας ἐπιδιώκουσι καὶ δάκνουσι καὶ διέσπασαν οὓς κατέλαβον· τοὺς δὲ ἐπιόντας, καὶ μαχομένους, φοβοῦνται καὶ ἀναχωροῦσι· τελευτῶντες δὲ σαίνουσιν, ἐπειδὴ συνήθεις γένωνται [34]). οἱ δὲ πολλοὶ ἄνθρωποι ἐκπελπηγμένοι αὐτοὺς, καὶ ἀείποτε φεύγοντες, κρίνουσιν [35]), οὐδέποτε ἐναντίον βλέποντες. καὶ

et exhorreri; neque videbis eum deos rogantem et Fortunam, vt se cum alio quopiam aduersariorum genere committant. Cl. Koehler coni. μηδένα αὐτὸν ὄψει φοβ. μηδὲ τυχόντων ἄλλων λαχ.

30) παρακαλούμενον] Anglus vult προκαλ. sed vulgata idem dicit.

31) assentior Anglo in φιλονεικοῦντα et ὑπομένοντα. sed et praeterea verba sic sunt constituenda; λιμῷ φιλονεικοῦντα, καὶ ψύχει, καὶ δίψῃ, καὶ ὑπομένοντα κἂν δέῃ. In Veneta est καὶ δίψης ὑπομ. vnde effeci καὶ δίψῃ, καὶ ὑπομένοντα. nam ς et sigla καὶ repraesentans in libris vetustis, tam calamo exaratis, quam formis stanneis excusis, inter se sunt tam similes, vt saepe discerni nequeant. Margo Morell. dat δίψος.

32) μὲν] sic recte Anglus, μηδὲν Morell. et Ven.

33) f. ἀνδρὸς ἰσχυροῦ.

34) γένωνται] sic recte Veneta. γένονται Morell.

35) κρίνουσιν] recte habet. iudicant, iudicium de laboribus suum

καὶ γὰρ δὴ, ὥσπερ οἱ πυκτεύειν εἰδότες, ἐὰν μὲν προλείβωσι τὸν ἀνταγωνιστὴν, ἐ παύονται τὴν ἀρχὴν [36]), πολλάκις δὲ καὶ ἐπέβησαν [37]) αὐτοὶ καταβαλόντες, ἐὰν δὲ ἀποχωρῶσι φεύγόμενοι, τότ' ἰσχυροτάτας πληγὰς λαμβάνουσιν· ἔτως ἐὰν μὲν τις τὰς πόνες δέχηται καταφρονῶν, καὶ πλησιάζῃ προθύμως, ἐ πάνυ ἰσχύσι πρὸς αὐτόν· ἐὰν δὲ ἀφιστῆται καὶ ἀναχωρῇ, τῷ παντὶ μείζες καὶ σφοδρότεροι δοκῶσιν. τῦτο δ' ἂν ἴδῃς, καὶ ἐπὶ τῦ πυρὸς γινόμενον· ἐὰν μὲν σφόδρα ἐπιβῇς, ἔσβεσας τὸ πῦρ· ἐὰν δὲ ὑποπτεύων καὶ δεδοικὼς, σφόδρα ἐναύθης· ὥσπερ ἐνίοτε παίζοντες οἱ παῖδες τῇ γλώττῃ τὸ πῦρ σβεννύουσιν. ἔτοι μὲν ἔν οἱ ἀνταγωνισταὶ σχεδὸν ὁμοιοί εἰσι τοῖς παμμάχοις, παίοντές τε καὶ ἄγχοντες, καὶ διασπῶντες, καὶ ἀποκτεννύοντες [38]) ἐνίοτε. ἑτέρα δὲ δεινοτέρα μάχη καὶ ἀγὼν ἐστὶν ὁ μπρὸς [38]), ἀλλὰ πολὺ τύτῳ μείζων καὶ ἐπικινδυνότερος, ὁ πρὸς τὴν ἡδονὴν, ἐκ ἀντικρυς βιαζομένην, ἀλλ' ἐξαπατῶσαν καὶ γοητεύσασαν δεινὰ φαρμάκοις· ἐχ οἵαν Ὅμηρός φησιν·

Αὖθις

suum ferunt, affirmantes eos intolerabiles et inuictos aduersarios esse. Cl. Koehler. vult: τὰς δὲ πολλὰς ἀνθρώπους ἐκπεπληγμένους ὄντας καὶ ἀείποτε φεύγοντας νομίζουσιν, ὡς ἀδέποτε ἐναντίον βλέποντας.

36) ἐ παίονται τὴν ἀρχὴν. sic leg. prorsus nullas auferunt plagas. Koehler. coni.: ἐ παύονται τῶν πληγῶν — αὐτὸν —

37) ἐπέβησαν] imo vero ἀπέβησαν. abscedunt ex arena, aduersario a se deiecto. idem est ἀποβαίνειν hic, quod ἀποχωρεῖν paulo post.

38) In Veneta est ἀποκτεινύοντες, et hoc inueni quoque saepenumero in Augustano Demosthenis codice illo vetusto. perinde est, vtrum sic legas, an ἀποκτιννύντες.

38b) μικρὸς] imo vero μικρὸν. non parum, sed multum illo formidabilior.

Αὖθις δὲ δριμεῖα μάχη παρὰ νηυσὶν ἐτύχθη,
Ὀξέσι δὲ πελέκεσσι καὶ ἀξίναις ἐμάχοντο,
Καὶ ξίφεσι μεγάλοις.

Οὐχ οὗτος ὁ τρόπος τῆς μάχης. οὐ γὰρ ἄντικρυς βιάζεσθαι [39]) τὴν ἡδονὴν, ἀλλ' ἐξαπατᾶν καὶ γοητεύειν δεινοῖς φαρμάκοις, ὥσπερ Ὅμηρός φησι τὴν Κίρκην τοὺς τοῦ Ὀδυσσέως ἑταίρους καταφαρμάξαι. κἄπειτα τοὺς μὲν σῦς αὐτῶν, τοὺς δὲ λύκους γενέσθαι, τοὺς δὲ ἄλλα ἅττα θηρία. τοιοῦτόν ἐστι τὸ χρῆμα τῆς ἡδονῆς· οὐχ ἁπλῶς ἐπιβουλεύουσιν [40]), ἀλλὰ πάντα τρόπον, διά τε τῆς ὄψεως καὶ ἀκοῆς, ἢ ὀσφρήσεως, ἢ γεύσεως, ἢ ἁφῆς, ἔτι δὲ σιτίοις καὶ ποτοῖς καὶ ἀφροδισίοις, διαφθεῖραι πειρωμένης, ὁμοίως μὲν ἐγρηγορότας, ὁμοίως δὲ κοιμωμένους. οὐδὲ γὰρ ὥσπερ πρὸς τοὺς πολεμίους εἶναι [41]) φύλακας καταστήσαντας καθεύδειν· ἀλλὰ μάλιστα δὴ πάντων τότε ἐπιτίθεται, τὰ μὲν αὐτῷ τῷ ὕπνῳ μαραίνουσα καὶ δουλουμένη, τὰ δὲ ἐπιπέμπουσα ὀνείρατα πανοῦργα καὶ ἐπίβουλα, ἀναμιμνήσκοντα αὐτῆς. ὁ μὲν οὖν πόνος διὰ τῆς ἁφῆς γίνεται ὡς πολὺ [42]), καὶ ταύτῃ πρόσεισιν· ἡ δὲ ἡδονὴ κατὰ πᾶσαν αἴσθησιν, ὁπόσας ἄνθρωπος αἰσθήσεις ἔχει, καὶ δεῖ τοῖς μὲν πόνοις ἁπαντᾷν καὶ συμπλέκεσθαι, τὴν δὲ ἡδονὴν φεύγειν ὡς πορρωτάτω, καὶ μηδὲν ὅλως, ἢ τἀναγκαῖα ὁμιλεῖν. καὶ ἐνταῦθα [43]) ὁ κράτιστος

39) βιάζεσθαι] subaudi ἔφη.

40) ἐπιβουλεύουσιν] Casaubonus vult ἐπιβουλευούσης, quod Morellus e codice regio confirmat. comprobo, sed et τιν' (scilicet τρόπον, pro κατά τινα τρόπον) addo, quia sequitur ἀλλὰ πάντα τρόπον.

41) εἶναι] l. ἐστί. persaepe haec duo inter se permutantur, quia siglae, quibus illorum vocabulorum quodque significatur, inter se sunt simillimae.

42) f. ὡς τὸ πολὺ.

43) καὶ ἐνταῦθα] scil. ἐξετάζεται aut ὁρᾶται. *et hic*, in fuga voluptatum, *cernitur vir optimus.*

καὶ γὰρ δὴ, ὥσπερ οἱ πυκτεύειν εἰδότες, ἐὰν μὲν προλαβόντες τὸν ἀνταγωνιστὴν, ἐ παύονται τὴν ἀρχὴν [36]), πολλάκις δὲ καὶ ἐπέβησαν [37]) αὐτοὶ καταβαλόντες, ἐὰν δὲ ἀποχωρῶσι φυβέμενοι, τότ' ἰσχυροτάτας πληγὰς λαμβάνουσιν· ὅτως ἐὰν μὴν τις τὰς πόνες δέχηται καταφρονῶν, καὶ πλησιάζῃ προθύμως, ἐ πάνυ ἰσχύσει πρὸς αὐτόν· ἐὰν δὲ ἀφιστῆται καὶ ἀναχωρῇ, τῷ παντὶ μείζες καὶ σφοδρότεροι δοκῶσιν. τῦτο δ' ἂν ἴδῃς, καὶ ἐπὶ τῦ πυρὸς γινόμενον· ἐὰν μὲν σφόδρα ἐπιβῇς, ἔσβεσας τὸ πῦρ· ἐὰν δὲ ὑποπτεύων καὶ ἐθοικὼς, σφόδρα ἐκαύθης· ὥσπερ ἐνίοτε παίζοντες οἱ παῖδες τῇ γλώττῃ τὸ πῦρ σβεννύουσιν. ὅτοι μὲν ἓν οἱ ἀνταγωνισταὶ σχεδὸν ὅμοιοί εἰσι τοῖς παμμάχοις, παίοντές τε καὶ ἀγχόντες, καὶ διασπῶντες, καὶ ἀποκτεννύοντες [38]) ἐνίοτε. ἑτέρα δὲ δεινοτέρα μάχη καὶ ἀγὼν ἔστιν ἐ μικρὸς [38b]), ἀλλὰ πολὺ τύτῳ μείζων καὶ ἐπικινδυνότερος, ὁ πρὸς τὴν ἡδονὴν, ἐκ ἀντικρυς βιαζομένην, ἀλλ' ἐξαπατῶσαν καὶ γοητεύσασαν δεινὰ φαρμάκοις· ἐχ οἵαν Ὅμηρός φησιν·

Αὖθις

suum ferunt, affirmantes eos intolerabiles et inuictos aduersarios esse. Cl. Koehler. vult: τὰς δὲ πολλὰς ἀνθρώπους ἐκπεπληγμένας ὄντας καὶ ἀείποτε φεύγοντας κολάζουσιν, ὡς ἀδέποτε ἐναντίον βλέποντας.

36) ἐ παίονται τὴν ἀρχὴν.] sic leg. prorsus nullas auferunt plagas. Koehler. coni.: ἐ παύονται τῶν πληγῶν — αὐτὸν —

37) ἐπέβησαν] imo vero ἀπέβησαν. abscedunt ex arena, aduersario a se deiecto. idem est ἀποβαίνειν hic, quod ἀποχωρεῖν paulo post.

38) In Veneta est ἀποκτεινύοντες, et hoc inueni quoque saepenumero in Augustano Demosthenis codice illo vetusto. perinde est, vtrum sic legas, an ἀποκτιννύντες.

38b) μικρὸς] imo vero μικρὸν. non parum, sed multum illo formidabilior.

Αὖθις δὲ ἐριμῆα μάχη παρὰ νηυσὶν ἐτύχθη,
Ὀξέσι δὲ πολέεσσι καὶ ἀξίνῃς ἐμάχοντο,
Καὶ ξίφεσι μεγάλοις.

25. Οὐχ ἕτερος ὁ τρόπος τῆς μάχης. ἢ γὰρ ἀντικρὺς βιάζεσθαι [39]) τὴν ἡδονὴν, ἀλλ' ἐξαπατᾶν καὶ γοητεύειν δεινοῖς Φαρμάκοις, ὥσπερ Ὁμηρός φησι τὴν Κίρκην τοὺς τῶ Ὀδυσσέως ἑταίρους καταφαρμάξαι.
30. κἄπειτα τοὺς μὲν σῦς αὐτῶν, τοὺς δὲ λύκους γενέσθαι, τοὺς δὲ ἄλλα ἄττα θηρία. τοιοῦτόν ἐστι τὸ χρῆμα τῆς ἡδονῆς· οὐχ ἁπλῶς ἐπιβουλεύουσιν [40]), ἀλλὰ πάντα τρόπον, διά τε τῆς ὄψεως καὶ ἀκοῆς,
35. ἢ σοφρήσεως, ἢ γεύσεως, ἢ ἁφῆς, ἔτι δὲ σιτίοις καὶ ποτοῖς καὶ ἀφροδισίοις, διαφθεῖραι πειρωμένης, ὁμοίως μὲν ἐγρηγορότας, ὁμοίως δὲ κοιμωμένους. ἐδὲ γὰρ ὥσπερ πρὸς τοὺς πολεμίους εἶναι [41]) φύλα-
40. κας καταστήσαντας καθεύδειν· ἀλλὰ μάλιστα δὴ πάντων τότε ἐπιτίθεται, τὸ μὲν αὐτῷ τῷ ὕπνῳ μαραίνουσα καὶ βλαπτομένη, τὰ δὲ ἐπιπέμπουσα ὀνείρατα πανοῦργα καὶ ἐπίβουλα, ἀναμιμνήσκοντα αὐ-
45. τῆς. ὁ μὲν ἂν πόνος διὰ τῆς ἁφῆς γίνεται ὡς πολὺ [42]), καὶ ταύτῃ πρόσεισιν· ἡ δὲ ἡδονὴ κατὰ πᾶσαν αἴσθησιν, ὁπόσας ἄνθρωπος αἰσθήσεις ἔχει, καὶ δεῖ τοῖς μὲν πόνοις ἁπάντων καὶ συμπλέκεσθαι, τὴν δὲ ἡδονὴν φεύγειν ὡς παιδικώτατον, καὶ μηδὲν
5. ὅλως, ἢ τἀναγκαῖα ὁμιλεῖν. καὶ ἐνταῦθα [43]) ὁ κρά-

τιστος

39) βιάζεσθαι] subaudi ἔφη.

40) ἐπιβουλεύουσιν] Casaubonus vult ἐπιβουλεύσης, quod Morellus e codice regio confirmat. comprobo, sed et τινὰ (scilicet τρόπον, pro κατά τινα τρόπον) addo, quia sequitur ἀλλὰ πάντα τρόπον.

41) εἶναι] l. ἐγεῖ. persaepe haec duo inter se permutantur, quia siglae, quibus illorum vocabulorum quodque significatur, inter se sunt simillimae.

42) f. ὡς τὸ πολύ.

43) καὶ ἐνταῦθα] scil. ἐξετάζεται aut ὁρᾶται. *et hic*, in fuga voluptatum, *cernitur vir optimus.*

τισος αὐτῆς· κρείττους δὲ σχεδὸν, ὃς ἂν δύνηται πλεῖον ἀποφεύγειν τὰς ἡδονάς. ἐδὲ γάρ ἐστιν, ἡδονῇ συνόντα, ἢ καὶ πειρώμενον συνεχῶς [44]), μὴ ὑπ' αὐτῶν ἁλῶναι. ὅταν ἓν κρατήσῃ καὶ περιγένηται τῆς ψυχῆς τοῖς φαρμάκοις, γίνεται τὸ λοιπὸν ἤδη τὸ τῆς Κίρκης, ἢ πλήξασα ῥαδίως τῇ ῥάβδῳ, εἰς συφεόν τινα ἐλαύνει καὶ καθειργνυσι. καὶ τὸ λοιπὸν αὐτ' ἐκεῖνο ἤδη ὁ ἄνθρωπος διατελεῖ, σῦς ὤν, ἢ λύκος [45]). γίνονται δὲ καὶ ὄφεις, ὑφ' ἡδονῆς ποικίλοι καὶ ὀλέθριοι καὶ ἄλλ' ἄττα ἑρπετά· καὶ θεραπεύουσιν ἐκείνην ἀεὶ περὶ [46]) τὰς θύρας ἰόντες· καὶ ἐπιθυμοῦντες μὲν τῆς ἡδονῆς, καὶ λατρεύοντες ἐκείνῃ, μυρίας δὲ ἄλλας πόνους ἔχοντες. ἡ γὰρ ἡδονὴ κρατήσασα αὐτῶν καὶ παραλαβοῦσα, τοῖς πόνοις παραδίδωσι τοῖς ἐχθίστοις καὶ χαλεπωτάτοις. τοῦτον δὴ τὸν ἀγῶνα [47]), ἐμοὶ καρτερὸν ὄντα [48]), καὶ παράδοξον πρὸς ἡδονὴν καὶ πόνον, οὐδεὶς προσέχει τῶν ἀθλητῶν ἀνθρώπων· ἀλλὰ τοῖς ἀνδραποδώδεσι τοῖς πηδῶσι, καὶ τρέχουσι, καὶ χορεύουσι. οὐδὲ γὰρ τὸν Ἡρακλέα ἑώρων ἀγωνιζόμενον καὶ πονοῦντα, οὐδὲ ἔμε-

44) f. πειρώμενον συνεῖναι συνεχῶς.

45) σῦς ὂν ἢ λύκος] facile occurrit ὤν, quod etiam vir doctus in Veneta mea adſcripſit; ſed diligentius cogitanti viſum eſt ὄνος pro ὄν ſubſtituere, porcus, aſinus, aut lupus.

46) περὶ] malim παρὰ.

47) poſt ἀγῶνα deeſſe ἀγωνιζομένῳ aut ſimile quod aliud ad ſententiam, Caſaubonus iam dudum vidit, re ipſa docente. ſed in ἀθλίων (vt etiam V. L. Ven. dat) vel θεατῶν pro ἀθέτων, haud accedo ei. Scholiaſtes graecus apud Morellum bene vocabulum ἄθετος explicat. de ἀθεσία, ni fallor, ipſemet ad Polybium egi. ἄθετος eſt quisquis nil quicquam penſi habet, ſiue ſacrum, ſiue profanum, nulla iura, nullas poenas reueretur, nil cogitat exitus rerum.

48) καρτερῶντι καὶ παραβαλλομένῳ margo Morell.

ἔμελεν αὐτοῖς 49)· ἀλλὰ καὶ τότε ἴσως ἀθλη-
35. τάς τινας ἐθαύμαζον, Ζῆθον καὶ Κάλαϊν καὶ Πη-
λέα, καὶ ἄλλους τοιούτους δρομέας τινὰς, καὶ πα-
λαιστάς· καὶ τὸν μὲν ἐπὶ κάλλει, τὸν δὲ ἐπὶ πλέ-
τῳ ἐθαύμαζον, καθάπερ Ἰάσονα, καὶ Κινύραν.
40. περὶ δὲ τοῦ Πέλοπος ἔλεγον, ὅτι καὶ τὸν ὦμον ἐλε-
φαντινον ἔχοι· ὥσπερ τι ὄφελος ἦν ἀνθρώπῳ 50)
χρυσῆν χεῖρα ἢ ἐλεφαντίνην ἔχοντος; ἢ ὀφθαλμὸς
ἀδάμαντος, ἢ σμαράγδου, τὴν δὲ ψυχὴν ἐκ εγίνον-
45. σκον αὐτῷ ὁποίαν τινὰ εἶχε. τὸν δὲ Ἡρακλέα πα-
νῆται μὲν καὶ ἀγωνιζόμενον ἠλέγν, καὶ ἔφασαν
αὐτὸν ἀνθρώπων ἀθλιώτατον· καὶ διὰ τοῦτο ἄθλους
ἐκάλεν τοὺς πόνους αὐτοῦ καὶ τὰ ἔργα, ὡς τὸν ἐπί-
5. πονον βίον ἄθλιον· ἀποθανόντα δὲ πάντων μάλιστα
τιμῶσι, καὶ θεὸν νομίζουσι, καὶ φασὶν Ἥβῃ συνοι-
κεῖν· καὶ τοῦτο πάντες εὔχονται, ὅπως αὐτοὶ μὴ
ἔσονται ἄθλιοι, τῷ πλεῖστα ἀθλήσαντι. τὸν δὲ
10. Εὐρυσθέα οἴονται κρατεῖν τότε καὶ ἐπιτάττειν, οὐ
ἀδενὸς ἄξιον νενομίκασιν· ἀδὲ εὔξατο, ἀδὲ ἔθυσεν ἀ-
δέποτε ἀδεὶς Εὐρυσθεῖ· πλὴν ὅ γε Ἡρακλῆς περιῆλ-
τὴν Εὐρώπην, καὶ τὴν Ἀσίαν ἅπασαν, ἀδὲν ὧν τού-
15. τοις ὁμοιος τοῖς ἀθληταῖς. πῶ γὰρ ἂν ἠδυνήθη
προσελθεῖν, σάρκας τοσαύτας ἔχων, ἢ τοσούτων
πρεῶν δεόμενος, ἢ βαθὺν ὕπτως ὕπνον καθεύδων;
ἀλλὰ ἄγρυπνος καὶ λεπτὸς, ὥσπερ οἱ λέοντες· ὀξὺ
20. βλέπων, ὀξὺ ἀκούων, ὅτε χειμῶνος, ὅτε πνεύματος
φροντίζων· ἀδὲν δεόμενος στρωμάτων, ἢ χλανίδων,
ἢ ταπήτων· ἀλλὰ δέρμα ἀμπεχόμενος ὑπαρὸν, λι-
μῷ πνέων 51), τοῖς ἀγαθοῖς βοηθῶν, τοὺς κακοὺς κο-
λάζων.

49) f. ἀδὲ γὰρ, ὅτε τὸν Ἡρακλέα — ἀδὲν ἔμελεν αὐτοῖς.

50) ὄφελος ἦν ἀνθρώπῳ] vnde lectionem hanc habuerit Morellus, reticuit. nam in Veneta est ὄφελος ἄνιοθέν πῳ χρ. quod Morellus merito in oram reiecit.

51) Cl. Koehler. pro πνέων leg. πλέως.

λάζων. καὶ Διομήδη δὲ τὸν Θρᾷκα, ὅτι ποικίλην εἶχεν ἐσθῆτα, καὶ καθῆστο ἐπὶ θρόνου πίνων δι' ἡμέρας καὶ τρυφῶν, καὶ τοὺς ξένους ἠδίκει, καὶ τοὺς ὑφ' αὑτὸν, πωλεῖν προσημένους[52]), καὶ ἵππον τρέφειν, τῷ ῥοπάλῳ παίων διήφθειρεν, ὥσπερ πίθον παλαιόν. καὶ τὸν Γηρυόνην πλείους[53]) βοῦς ἔχοντα, καὶ τὸν[54]) πρὸς ἑσπέρας ἁπάντων πλουσιώτατόν τε καὶ ὑπερηφανώτατον, αὐτόν τε ἀπέκτεινεν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ τὰς βοῦς ἀπήλασε. τὸν δὲ Βούσιριν εὑρὼν πάνυ ἐπιμελῶς ἀθλοῦντα, καὶ δι' ὅλης ἡμέρας ἐσθίοντα, καὶ φρονοῦντα μέγιστον ἐπὶ πάλῃ, διέῤῥηξεν ἐπὶ τὴν γῆν καταβαλὼν, ὥσπερ τοὺς θυλάκους τοὺς σφόδρα γέμοντας. καὶ τῆς Ἀμαζόνος ἔλυσε τὴν ζώνην, θηρωμένης αὐτῷ καὶ νομιζούσης, ὅτι τῷ κάλλει κρατήσει. συγγενόμενος δὲ καὶ δείξας[55]), ὅτι οὐκ ἂν ποτε ἡττηθείη κάλλει, ἐφ' ᾧ μείνειε[56]) χάριν γυναικὸς, πρὸς τῶν αὐτοῦ κτημάτων, ἀφῆκε. τὸν δὲ Προμηθέα σοφιστήν τινα, ἐμοὶ δοκεῖν, καταλαβὼν ὑπὸ δόξης ἀποθνήσκοντα, καὶ νῦν μὲν οἰδοῦντος αὐτῷ καὶ αὔξοντος τοῦ ἥπατος, ὁπότε ἐπαινοῖτο· πάλιν δὲ φθίνοντος, ὁπότε ψέγοιεν αὐτόν· ἐλεήσας καὶ φοβήσας, ἔπαυσε τοῦ τύφου, καὶ τῆς φιλονεικίας· καὶ ἔτως ὤχετο, ὑγιᾶ ποιή-

52) ὑφ' αὑτὸν, πωλεῖν προσημένους] sic dedi. *tam peregrinos, quam ſuos cives, iniuriis vexabat. qui decreſſet, ciues et inquilinos vendere pro mancipiis, et numis inde redactis ingentem exercitum alere.* Ven. et Mor. dant πωλεῖν ἠρημένον, et V. L. Venetae καὶ πολλὴν ἵππον τρέφων. margo Morell. πωλοδαμεῖν. πωλεῖν εἰρημένον, καὶ ἵππους Koehler.

53) πλείους] malim πλείους, vt ſtatim inſequitur.

54) τὸν] imo vero τῶν.

55) τε καὶ δείξας, ὅτι Koehler.

56) μείνειε] ſic codex regius, idem pro πρὸς dat πρὸ adhuc vitioſius. lege πρόσω. *non enim Hercules facile, in gratiam mulierculae, manſeris procul a ſuis finibus.*

ποιήσας. ταῦτα μὲν δὴ ἔπραττεν, οὐδὲν Εὐρυσθεῖ χαριζόμενος. τὰ δὲ μῆλα, ἃ χρύσεα ἐνόμισε [57]), λαβὼν ἔδωκεν ἐκείνῳ, τὰ τῶν Ἑσπερίδων. οὐδὲν γὰρ αὐτῶν ἐδεῖτο· ἀλλ' ἐκέλευσε κλαίειν ἔχοντα. μηδὲν γὰρ ὄφελος εἶναι ἀνθρώπῳ χρυσῶν μήλων· μηδὲ γὰρ τοῖς Ἑσπερίσι γενέσθαι. πέρας δὲ, ἐπεὶ βραχύτερος ἐγίνετο αὐτῷ καὶ ἀσθενέστερος, φοβέμενος, μὴ οὐ δύνηται ζῆν ὁμοίως, ἔπειτα, οἶμαι, νόσῳ τινὸς καταλαβούσης, κάλλιστα ἀνθρώπων ἐθεράπευσεν αὐτὸν, πυρὰν νήσας ἐν τῇ Οἴτῃ [58]) ξύλων ὡς ξηροτάτων, καὶ δείξας, ὅτι οὐδὲν ἄξιον ἐφρόντιζε τοῦ πυρετοῦ πρότερον δὲ, ἵνα [59]) μὴ δοκῇ σεμνὰ καὶ μεγάλα ἔργα διαπράττεσθαι, τὴν κόπρον ἀπελθὼν τὴν πεπιμένην παρ' Αὐγείου, πολύ τι χρῆμα πολλῶν ἐτῶν, ἐκείνην ἐκφορεῖ [60]) καὶ ἐκάθηρεν. ἡγεῖτο γὰρ οὐχ ἧττον αὐτῷ διαμαχητέον εἶναι, καὶ πολεμητέον πρὸς τὴν δόξαν, ἢ τὰ θηρία, καὶ τῶν ἀνθρώπων τοὺς κακούργους. ταῦτα δὲ λέγοντος τοῦ Διογένους, περιέσχοντο πολλοὶ, καὶ πάνυ ἡδέως ἠκροῶντο τῶν λόγων. ἐννοήσας δὲ, οἶμαι, τὸ τοῦ Ἡρακλέους, τοὺς μὲν λόγους ἀφῆκε, χαμαὶ δὲ καθεζόμενος, ἐποίει τι τῶν αὐδάξων. εὐθὺς δὴ πολλοὶ κατεφρόνουν αὐτοῦ, καὶ μαίνεσθαι ἔφασαν· καὶ πάλιν ἐθορύβουν οἱ σοφισταὶ, καθάπερ ἐν τέλματι βάτραχοι, τὸν ὕδρον οὐχ ὁρῶντες.

57) f. ἐνόμισαν *vulgo* habebant; nisi vulgatam ad Eurystheum referimus.

58) αὐλῇ margo Mor. et paulo post δόξας.

59) videtur in hac regione μόνον desiderari; visum idem fuit interpreti quoque.

60) ἐξεφόρει ob sequens ἐκάθηρεν.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ, Η ΙΣΘΜΙΚΟΣ.

ΛΟΓΟΣ Θ'.

Ἰσθμίων ὄντων, κατέβη Διογένης εἰς τὸν Ἰσθμὸν, ὡς ἔοικεν, ἐν Κορίνθῳ διατρίβων. παρετύγχανε δὲ ταῖς πανηγύρεσιν, οὐχ ὥσπερ οἱ πολλοὶ ἕνεκα, βελόμενοι θεάσασθαι τοὺς ἀθλητὰς, καὶ ἵνα ἐμπλησθῶσιν· ἀλλ' ἐπισκοπῶν, οἶμαι, τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν ἄνοιαν αὐτῶν. ᾔδει γὰρ, ὅτι φανερώτατοί εἰσιν ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ταῖς πανηγύρεσιν· ἐν δὲ πολέμῳ καὶ στρατοπέδῳ λανθάνουσι μᾶλλον, διὰ τὸ κινδυνεύειν φοβεῖσθαι [1]). καὶ μέντοι ἐνόμιζε τούτους εὐιεστωτέρους εἶναι· καὶ τὰ νοσήματα [2]) τοῦ σώματος, ὅταν ἔκδηλα ᾖ, ῥᾷον θεραπεύεσθαι ὑπὸ τῶν ἰατρῶν, ἢ μέχρις ὑποσέλεται [3])· τοὺς μέντοι ἀμελουμένους τῶν ἀνθρώπων ἐν ταῖς τοιαύταις διατριβαῖς τάχιστα ἀπόλλυσθαι. διὰ ταῦτα παρέβαλλεν εἰς τὰς πανηγύρεις. ἔλεγε δὲ ἐπισκώπτων, ὅτι ἐπιπλήττοιτο τὸ τοῦ κυνός [4]). (διὰ γὰρ χαλεπότητα [5]) καὶ τοῦτο [6]) λοιδορεῖσθαι, κύνα αὐτὸν ἀπεκάλεν·) τοὺς

1) f. διὰ τὸ κινδυνεύειν ἢ τὸ φοβεῖσθαι, et sic fere interpres quoque.

2) Morellus e regio codice profert, et vulgatae praefert καὶ γὰρ τὰ νοσήματα.

3) ὑποσέλεται] vnde hoc? Morellus non indicauit. in Veneta est ὑποσέλη.

4) f. ἔλεγε δὲ ἑαυτῷ ἐπισκώπτων, ὅτι ὀρθῶς ἐπιπλήττοιτο τὸ τοῦ κυνὸς [scil. ὄνομα vel ὄνειδος] dictitare solebat, iocans ipse in semet, recte se canem appellari, eoque conuicio veluti saxo quodam tundi.

5) διὰ γὰρ τὴν χαλεπ. profert Morellus e codice regio, et praefert vulgatae.

6) τοῦτο] l. τὸ, quomodo etiam vir doctus in Veneta mea adscripsit.

τὰς γὰρ κύνας ἔπεσθαι μὲν εἰς τὰς πανηγύρεις, μηδένα δὲ ἀδικεῖν τῶν ἐκεῖ γιγνομένων, ὑλακτεῖν δὲ καὶ μάχεσθαι τοῖς κακούργοις καὶ κακίστοις· καὶ ἄ-
30. τιμον οἱ ἄνθρωποι μεθυσθέντες καθεύδωσιν, αὐτὰς ἐγρηγορότας φυλάττειν. ὡς δὲ ἐφάνη ἐν τῇ πανηγύρει, Κορινθίων μὲν ἑδεῖς αὐτῷ προσεῖχε τὸν νοῦν, ὅτι πολλάκις αὐτὸν ἑώρων ἐν τῇ πόλει, καὶ
35. περὶ τὸ Κράνιον. οἱ γὰρ ἄνθρωποι ἐς ἃ αὐτοὶ βλέπουσι[7]), καὶ οἷς νομίζουσι ῥᾴδιον εἶναι, ὁπόταν βούλονται, προσελθεῖν, τούτων ἐ πάνυ φροντίζουσιν. ἐς δ' ἃ διὰ χρόνου ἴδωσιν, ἢ μηδεπώποτε ἑωρακότες[8]), πρὸς
40. ἐκείνους τρέπονται. ὅθεν ἤκουσα ὠφελοῦντο ὑπὸ τῆς Διογένους Κορίνθιοι· καθάπερ οἱ νοσοῦντες, εἰ, ἐπιδημοῦντος ἰατροῦ, μὴ προσίοιεν πρὸς αὐτόν. ἀλλὰ ἐνόμιζον ἱκανὸν εἶναι καὶ τὸ ὁρᾶν αὐτὸν ἐν τῇ πόλει. τῶν δὲ μακρόθεν, μάλιστα προσῄεσαν πρὸς αὐτὸν
45. ἀπὸ τῆς Ἰωνίας[9]) τε καὶ Σικελίας, καὶ Ἰταλίας, ὅσοι παρῆσαν, καὶ τῶν ἐκ Λιβύης τινὲς, καὶ τῶν ἐκ Θεσσαλίας, καὶ ἀπὸ Βορυσθένους, ἥτοι δὲ[10]) πάντες ἰδεῖν βουλόμενοι μᾶλλον αὐτὸν, ὡς ἔχοιεν ἀπαγγέλλειν ἑτέροις, ἢ βελτίους γενέσθαι, καὶ βραχύ τι ἀκοῦσαι λέγοντος[11]). ἐδόκει γὰρ ἱκανὸς εἶναι
5. λοιδορῆσαι, καὶ τοῖς ἐρωτῶσιν ἀποκρίνεσθαι πρὸς ἕκαστα. ὥσπερ ἐν τῷ Ποντικῷ μέλιτος ἀπογεύεσθαι ἐπι-

7) βλέπουσι, ob sequentes indicatiuos.
8) post ἑωρακότες addit Casaubonus εἰσὶ, fine causa; nam a communi repetitur ἴδωσιν.
9) πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἰωνίας] sic recte Veneta, quomodo etiam in codice Morelli fuit, qui ex eodem profert etiam hanc lectionem: τῶν δὲ ἄλλων οἱ μακρόθεν μάλιστα. ed. Morelli omittit ἀπὸ τῆς.
10) post ἥτοι δὲ add. Mor. ἀπὸ, quod Casaubonus delet, et Veneta omittit.
11) sic restituo luxata verba: ἑτέροις, καὶ βραχύ τι ἀκοῦσαι λέγοντος ἢ βελτίους γενέσθαι.

ἐπιχειρῆσαι οἱ ἄπειροι, γευσάμενοι δὲ παραχρῆμα ἐξέπτυσαν δυσχεράναντες, ὅτι πικρόν ἐστι καὶ ἀηδές· οὕτω καὶ τῶ Διογένους ἀποπειρᾶσθαι μὲν ἤθελον διὰ πολυπραγμοσύνην· ἐλεγχόμενοι δὲ ἀπεστρέφοντο καὶ ἔφευγον. καὶ ἄλλων μὲν ἥδοντο λοιδορεμένων· αὐτοὶ δὲ ἐφοβοῦντο καὶ ἀνεχώρουν. καὶ εἰ μὲν ἔσκωπτέ τε καὶ ἔπαιεν, ὥσπερ εἰώθει ἐνίοτε[12]), ὑπερφυῶς ἔχαιρον· ἀνατεινομένου δὲ καὶ σπουδάσαντος, οὐχ ὑπέμενον τὴν παῤῥησίαν. καθάπερ οἶμαι τὰ παιδία προσπαίζοντα ἥδεται τοῖς γενναίοις κυσίν· ἐπειδὴ δὲ χαλεπήνῃ καὶ ὑλάξῃ μεῖζον, ἐξεπλάγη, καὶ τῷ δέει τέθνηκεν· οὕτω καὶ τότε ἐκεῖνος ἐποίει ταυτὰ[13]), οὐδὲν μεταῤῥεφόμενος, οὐδὲ φροντίζων, εἴτε ἐπαινοίη τις αὐτὸν, εἴτε καὶ ψέγοι τῶν παρόντων· οὐδὲ εἰ τῶν πλησίον τε καὶ ἐνδόξων, ἢ στρατηγὸς, ἢ δυνάστης διαλέγοιτο προσελθών, ἢ τῶν πάνυ φαύλων τε καὶ πενήτων· ἀλλὰ τῶν μὲν τοιούτων ἠνείχετο[14]) ληρούντων ἐνίοτε· τοὺς δὲ σεμνοὺς εἶναι βουλομένους, καὶ μέγα φρονοῦντας ἐπ' αὐτοῖς διὰ πλοῦτον, ἢ γένος, καὶ ἄλλην τινὰ δύναμιν, τούτους μάλιστα ἐπίεζε, καὶ ἐκόλαζε πάντα τρόπον. τινὲς μὲν ἐν αὐτὸν ἐθαύμαζον ὡς σοφώτατον πάντων τισὶ δὲ μαίνεσθαι ἐδόκει· πολλοὶ δὲ κατεφρόνουν ὡς πτωχῶ τε καὶ ἀδένος ἀξίου· τινὲς δὲ ἐλοιδόρουν· οἱ δὲ προπηλακίζειν ἐπεχείρουν, ὅσα ῥιπτοῦντες πρὸ τῶν ποδῶν, ὥσπερ τοῖς κυσίν. οἱ δὲ καὶ τῷ τρίβωνος ἥπτοντο προσιόντες· πολλοὶ δὲ ἐκ εἴων, ἀλλ' ἠγανάκτουν· καθάπερ Ὅμηρός φησι τὸν Ὀδυσσέα προσπαίζειν τοὺς μνηστῆρας, καὶκεῖνον

πρὸς

12) f. καὶ ἔπαιζεν, ὥσπερ εἰώθει γ' ἐνίοτε.

13) ἐποίει ταυτὰ] h. e. *lasrabat et saeuiebat.* Casaubonus hic errore mentis laqueos in semet nexuit, sed facillime illos dissoluendos. caue, eum audias. In Veneta et in margine Mor. est μετατρεπόμενος, quod malim.

14) κατεφρόνει margo Morell.

πρὸς ὀλίγας ἡμέρας ἐνεγκεῖν τὴν ἀκολασίαν αὐτῶν καὶ τὴν ὕβριν. ὁ δὲ ὅμοιος ἦν ἐν ἅπαντι· τῷ ὄντι γὰρ ἐώκει βασιλεῖ, καὶ δεσπότῃ, πτωχῷ σχολὴν ἔχοντι. καθέστα ἐν ἀνδραποδοις τε καὶ δέλοις αὐτῷ στρεφομένῳ [15]) τρυφῶσι καὶ ἀγνοοῦσιν, ὅστις ἐστὶ, καὶ ῥαδίως φέροντας μεθύοντας ἀνθρώπους καὶ μαινομένους ὑπὸ ἀγνοίας καὶ ἀμαθίας, ὅμως δὲ οἵ τε ἀθλοθέται τῶν Ἰσθμίων καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι ἔντιμοι καὶ δυνατοὶ, σφόδρα ἠπορεῖντο καὶ συνεσέλλοντο, κατ' ἐκεῖνον ὁπότε γένοιντο [16])· καὶ πάντες ἔτοι σιγῇ παρῆσαν, ὑποβλέπαντες αὐτόν. ἐπεὶ δὲ καὶ ἐστεφανώσατο τῆς πίτυος, πέμψαντες οἱ Κορίνθιοι τῶν ὑπηρετῶν τινας ἐκέλευον ἀποθέσθαι τὸν στέφανον, καὶ μηδὲν παράνομον ποιεῖν. ὁ δὲ ἤρετο αὐτὰς, διὰ τί παράνομόν ἐστιν αὐτὸν ἐστεφανῶσθαι τῆς πίτυος, ἄλλως δὲ ἃ παράνομον. εἶπεν ἔν τις αὐτῶν, ὅτι ἃ νενίκηκας, ὦ Διόγενες. ὁ δὲ, πολλὰς γε, εἶπεν, ἀνταγωνιστὰς καὶ μεγάλας, ἀλλ' οὐχ οἷα ταῦτά ἐστι τὰ ἀνδραποδα, τανῦν ἐνταῦθα παλαίοντα καὶ διασκεύοντα καὶ τρέχοντα· τῷ παντὶ δὲ χαλεπωτέρας, πενίαν καὶ φυγὴν καὶ ἀδοξίαν· ἔτι δὲ, ὀργήν τε καὶ λύπην, καὶ ἐπιθυμίαν, καὶ φόβον, καὶ τὸ πάντων ἀμαχώτατον ἢ καὶ δυσμαχώτατον θηρίον, ὕπνον καὶ μαλθακὸν, ἡδονήν· ᾗ οὐδεὶς ἔστε τῶν Ἑλλήνων, ἔστε τῶν βαρβάρων ἄξιος [17]) μάχεσθαι καὶ περιεῖναι τῇ ψυχῇ, κρατήσας· ἀλλὰ πάντες ἥττηνται καὶ ἀπειρήκασι πρὸς τὸν ἀγῶνα τοῦτον [18])· Πέρσαι καὶ Μῆδοι, καὶ Σύροι, καὶ Μακεδόνες, καὶ Ἀθηναῖοι,

15) στρεφομένῳ et φέροντι.

16) γένοιντο] sic interpres et vir doctus in Veneta mea. γένοιτο t. Morell. et Ven.

17) ἄξιος] forte hic deest ἐφαίνετο. Anglus pro illo verbum ἀξιοῖ substituit.

18) τοῦτον] sic recte correxit vir doctus. Ven. et Mor. dant τοῦτο.

καὶ Λακεδαιμόνιοι, πλὴν ἐμοῦ. πότερον οὖν ὑμῖν ἄξιος δοκῶ τῆς πίτυος, ἢ λαβόντες αὐτὴν δώσετε τῷ πλείστων κρεῶν γέμοντι; ταῦτα οὖν ἀπαγγέλλετε τοῖς πέμψασι, καὶ ὅτι αὐτοὶ παρανομοῦσιν. οὐ γὰρ νικήσαντες οὐδένα ἀγῶνα περιέρχονται στεφάνους ἔχοντες, καὶ ὅτι ἐνδοξότερα πεποίηκε τὰ Ἴσθμια, κατακρατήσας [19]) αὐτὸς τὸν στέφανον, καὶ ὅτι οὐ τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ ταῖς αἰξὶ δηλαδὴ περιμάχητον αὐτὸν εἶναι δεῖ [20]). μετὰ δὲ τοῦτο ἰδών τινα ἐκ τοῦ σταδίου βαδίζοντα μετὰ πολλοῦ πλήθους, καὶ μηδὲ ἐπιβαίνοντα τῆς γῆς, ἀλλὰ ὑψηλὸν φερόμενον ὑπὸ τοῦ ὄχλου, τοὺς δέ τινας ἐπακολουθοῦντας καὶ βοῶντας, ἄλλους δὲ πηδῶντας ὑπὸ χαρᾶς καὶ τὰς χεῖρας αἴροντας εἰς οὐρανόν· τοὺς δὲ, ἐπιβάλλοντας αὐτῷ στεφάνους καὶ ταινίας, ὅτε ἠδυνήθη προσελθὼν [21]) ἤρετο· τίς ἐστιν ὁ θόρυβος ὁ περὶ αὐτὸν, καὶ τί συνέβη; ὁ δὲ ἔφη· νικῶμεν, Διόγενες, τῶν ἀνδρῶν τὸ στάδιον. τοῦτο δὲ, τί ἐστιν; εἶπεν· οὐδὲ γὰρ φρονιμώτερος γέγονας οὐδὲ μικρὸν, ὅτι ἔφθασας τοὺς ἐν αὐτῷ τρέχοντας· οὐδὲ σωφρονέστερος νῦν, ἢ πρότερον, οὐδὲ δειλίᾳ ἥττονι [22]), οὐδ' ἔλαττον ἀλγεῖς, οὐδ' ἐλαττόνων δεήσει [23]) τὸ λοιπὸν, οὐδὲ ἀλυπότερον βιώσῃ. μὰ Δία, εἶπεν, ἀλλὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ταχύτατός [24]) εἰμι πάντων. ἀλλ'

οὐ

19) κατακρατήσας] *quod ipse sibi vi sua peperisset.*

20) δεῖ abest a Veneta, et recte, nam ὅτι, paulo ante, redundat, et infinitiuus hic pendet ab ἔφη. aiebat coronam ex apio dignam esse, de qua inter se contendant, non homines, sed caprae.

21) προσελθὼν] sic etiam Veneta, sed Morellus, vt melius, e codice regio profert προσελθεῖν.

22) post δειλίᾳ ἥττονι deest σύνει *consuescis*, vel χρῇ *vteris*. δειλὸς ἧττον margo Morell.

23) δεήσει] videtur attice esse pro δεήσῃ *egebis*.

24) malim ταχύτερος ob insequentia.

20. ἀ[25]) τῶν λαγωῶν, ἔφη ὁ Διογένης, ἀλλ' ἀδὲ τῶν ἐλά-φων· καίτοι ταῦτα τὰ θηρία ἁπάντων ἐστὶ τάχιστα, καὶ δειλότατα καὶ τὰς ἀνθρώπους καὶ τὰς ἀετὰς καὶ κύνας φοβεῖται, καὶ ζῇ βίον ἄθλιον· ἐκ οἴσθα, ἔφη,
25. ὅτι τὸ τάχος δειλίας σημεῖον ἐστί; τοῖς γὰρ αὐτοῖς ζώοις συμβέβηκε ταχίστοις τε εἶναι καὶ ἀνανδροτάτοις. ὁ γοῦν Ἡρακλῆς, διὰ τὸ βραδύτατος εἶναι πολλῶν, καὶ μὴ δύνασθαι κατὰ πόδας αἱρεῖν τὰς
30. στρατηγὰς [26]), διὰ τοῦτο ἐφόρει τόξα, καὶ τούτοις ἐχρῆτο ἐπὶ τὰς φεύγοντας. καὶ ὃς ἀλλὰ τὸν Ἀχιλλέα, ἔφη, ταχὺν ὄντα, φησὶν ὁ ποιητὴς ἀν-δρειότατον εἶναι. καὶ πῶς, ἔφη, εἴσθα, ὅτι τα-
35. χὺς ἦν ὁ Ἀχιλλεύς; τὸν μὲν γὰρ Ἕκτορα ἑλεῖν ἐκ ἐδύνατο, κατὰ τὴν ἡμέραν ὅλην διώκων. ἐκ αἰσχύ-νῃ, ἔφη, ἐπὶ πράγματι σεμνυνόμενος, ἐν ᾧ τῶν φαυλοτάτων θηρίων χείρων πέφυκας; οἶμαι γάρ σε.
40. μηδὲ ἀλώπεκα δύνασθαι φθάσαι. πόσον δέ τι καὶ ἔφθασας; παρ' ὀλίγον, εἶπεν, ὦ Διόγενες. τοῦτο γάρτοι καὶ τὸ θαυμαστὸν ἐγένετο τῆς νίκης. ὥστε, ἔφη, παρ' ἓν μόνον βῆμα εὐδαίμων γέγονας. ἅπαν-
45. τες γὰρ οἱ κράτιστοι ἦμεν [27]) οἱ τρέχοντες. οἱ δὲ κόρυδοι, πόσῳ τινὶ θᾶττον ὑμῶν διέρχονται τὸ στά-διον; πτηνοὶ γάρ εἰσιν, εἶπεν. ἐκοῦν, ἔφη ὁ Διογέ-νης, εἴπερ τὸ ταχύτατον εἶναι κρατιστόν ἐστι, πολὺ βέλτιον κόρυδον εἶναι σχεδὸν, ἢ ἄνθρωπον· ὥστε
5. τὰς ἀηδόνας ἀδέν τι δεῖν οἰκτείρειν, ἀδὲ τὰς ἔποπας,

25) ἀ] sic codex regius, vir doctus in Veneta mea, et interpres. ἃ Ven. et Mor.

26) στρατηγὰς suspectum. cur enim *imperatores* magis, quam *milites?* et cur sic nude *imperatores*, sine *hostium?*

27) bene habet hic loci et lectio et ordo verborum. *Ergo unus modo gradus, quo tu praecucurristi reliquos, in causa fuit, cur tu beatus esses, vel fieres?* respondet victor Diogeni: *noli hoc mirari, nam nos omnes, quotquot pedum cursu contendebamus, eramus fortissimi et lectissimi.*

ὅτι ὄρνιθες ἐγένοντο ἐξ ἀνθρώπων, ὡς ὑπὸ τῦ μύθυ λέλεκται. ἀλλ' ἐγω, ἔφη, ἄνθρωπος ὢν, ἀνθρώπων ταχύτατός εἰμι. τί δὲ οὐχὶ καὶ ἐν τοῖς μύρμηξιν, εἶπεν, εἰκὸς, ἄλλον ἄλλυ ταχύτερον εἶναι; μὴ ἂν θαυμάζεσιν αὐτόν. ἢ δοκεῖ σοι γελοῖον εἶναι, εἴ τις ἐθαύμαζε μύρμηκα ἐπὶ τάχει; τί δαί; εἰ χωλοὶ πάντες ἦσαν οἱ τρέχοντες, ἔχρῆν γε μέγα φρονεῖν, ὅτι χωλὸς ὁ χωλὸς ἔφθης; τοιαῦτα δὲ πρὸς τὸν ἄνθρωπον διαλεγόμενος, πολλὰς ἐποίησε τῶν παρόντων καταφρονῆσαι τῦ πράγματος, καὶ κεῖνον αὐτὸν λυπούμενον ἀπελθεῖν καὶ πολὺ ταπεινότερον. τῦτο δὲ ὁ μικρὸν [28]) παρεῖχε τοῖς ἀνθρώποις, ὁπότ' ἴδοι τινὰ μάτην ἐπαιρόμενον καὶ διὰ πρᾶγμα ὀδενὸς ἄξιον ἔξω τῦ φρονεῖν, συκοφαντίας ἐπὶ βραχὺ, καὶ ὀφελῶν μικρόν τι τῆς ἀνοίας, ὥσπερ οἱ τὰ πεφυσημένα καὶ οἰδοῦντα νύξαντες ἢ ῥίξαντες [29]). ἐν δὲ τύτῳ θεασάμενος ἵππυς ἐν τῷ αὐτῷ δεδεμένυς, ἔπεσθαι μαχομένυς τε καὶ λακτίζοντας αὐτύς, καὶ πολὺν ὄχλον περιεσῶτας καὶ θεωμένυς, ἕως καμὼν ὁ ἕτερος ἔφυγεν ἀποῤῥήξας· προσελθὼν ἐξεφάνωσε τὸν μένοντα, καὶ ἀνεκηρυττεν ὡς Ἰσθμιονίκην, ὅτι λακτίζων ἐνίκησεν. ἐπὶ τύτῳ γέλως καὶ θόρυβος ἦν ἁπάντων· καὶ τὸν Διογένη πολὺ [30]) ἐθαύμαζον, καὶ τῶν ἀθλητῶν κατεγέλων, καί τινας ἀπελθεῖν φασὶν ἰδόντας αὐτύς· ὅσοι κακῶς ἐσκήνευν, καὶ τύτυ [31]) ἠπόρυν.

28) ὁ μικρὸν] subaudi εἰς ὠφέλειαν. hoc praestitit hominibus, non mediocre, ad vtilitatem.
29) post ῥίξαντες aut in hac regione deesse videtur aliquid.
30) πολὺ] l. πολλοί.
31) τύτυ] f. τόπυ.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ, Η ΠΕΡΙ ΟΙΚΕΤΩΝ.

ΛΟΓΟΣ Γ.

Ἀπιών ποτε Διογένης ἐκ Κορίνθου Ἀθήναζε, συνέβαλε κατὰ τὴν ὁδὸν ἑνὶ τῶν γνωρίμων, καὶ ἤρετο, πῶς ἄπεισιν; ἐχ ὥσπερ οἱ πολλοὶ τὰ τοιαῦτα ἐπερωτῶσιν [1]) ἐπιδεικνύμενοι, ὅτι ἐκ ἀμελὲς εἰδέναι αὐτοῖς περὶ [2]) τῶν φίλων· ἔπειτα ἀκούσαντες μόνον ἀπηλλάγησαν· ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἰατροὶ ἀνακρίνουσι τὸς ἀσθενοῦντας, ὅ, τι μέλλουσι ποιεῖν, ἕνεκα τοῦ συμβουλεῦσαι, καὶ τὰ μὲν κελεύουσι, τὰ δὲ ἀπαγορεύουσιν· ἕτως ἀνέκρινεν ὁ Διογένης τὸν ἄνθρωπον, ὅ, τι πράττοιεν [3]); καὶ ὃς ἔφη· ὦ Διόγενες, πορεύομαι εἰς Δελφοὺς τῷ θεῷ χρησόμενος· μέλλων δὲ διὰ Βοιωτῶν ἀπιέναι· ὁ γὰρ πατὴς με [4]) ἐμετ' ἐμοῦ [5]) ἀπέδρα· νῦν ἐπὶ Κορίνθου ἄπειμι· ἴσως γὰρ ἂν εὕροιμι καὶ τὸν παῖδα. καὶ ὁ Διογένης εἶπεν, ὥσπερ εἰώθει, σπουδάσας· ἔπειτα, καταγέλασε, ἐπιχειρεῖς θεῷ χρῆσθαι, ὃ δυνάμενος ἀνδραπόδῳ χρήσασθαι; ἢ ὃ [6]) δοκεῖ σοι τοῦτο ἐκείνου ἧττον χαλεπὸν, καὶ ἐλάττονα ἔχειν κίνδυνον, τοῖς ὃ δυναμένοις χρήσασθαι ὀρθῶς; τί δὲ καὶ βουλόμενος, εἶπε, ζητεῖς τὸν παῖδα, ἢ ἐκ ἦν πονηρός; πάντων γε, ἔφη, μάλιστα. μηδὲν γὰρ ὑπ' ἐμοῦ ἀδικούμενος, πρὸς δὲ, καὶ

1) ἐπερωτῶσι ab ἐπερωτάω. Mor. et Ven. dant ἐπερετῶσιν.
2) foret mollior compositio ἀμελὲς αὐτοῖς εἰδέναι περὶ.
3) f. πράττοι.
4) με] sic recte dat Veneta, μι Morell.
5) Morellus e regio post ὁ μετ' ἐμοῦ addit πορευόμενος, quod non valde puto necessarium esse.
6) ὃ] f. ἢν. τοῦτο] deo recte vti. ἐκείνου] mancipio recte vti.

γενόμενος 7), ἡγεῖτο πονηρόν. εἰ γὰρ ἀγαθὸν ἡγεῖτο, ἐκ ἂν ποτε ἀπέλιπεν. ἴσως, ὦ Διόγενες, κακὸς αὐτὸς ὤν. ἔπειτα ἐκεῖνος μὲν, ἔφη, σὲ πονηρὸν ἡγέμενος ἔφυγεν, ἵνα μὴ βλάπτηται ὑπὸ σοῦ. σὺ δὲ ἐκεῖνον πονηρὸν εἶναι λέγων, ζητεῖς; ὁ γὰρ ἄδηλον, ὅτι βλάπτει καὶ σὺ ὑπ' αὐτοῦ βλόμενος. ἢ ἐχὶ κακοὶ ἄνθρωποι 8) βλαβεροί εἰσι τοῖς ἔχουσι καὶ τοῖς χρωμένοις, ἐάν τε Φρύγες ὦσιν, ἐάν τε Ἀθηναῖοι, ἐάν τε ἐλεύθεροι, ἐάν τε δοῦλοι; καίτοι κύνα μὲν ὁδεῖς, κακὸν ἡγούμενος, ζητεῖ ἀποδράντα. οἱ δὲ καὶ ἐκβάλλουσιν, ἐὰν ἐπανέλθῃ. ἀνθρώπους δὲ πονηροὺς ἀπαλλαγέντες, οὐκ ἀπώσασιν, ἀλλὰ πολλὰ πράγματα ἔχουσι, καὶ τοῖς ξένοις ἐπιτίθενται, καὶ αὐτοὶ ἀποδημοῦντες, καὶ χρήματα ἀναλίσκοντες, ὅπως λάβωσιν αὐτούς. καὶ πότερον οἴει πλείους ὑπὸ κυνῶν βλαβῆναι πονηρῶν, ἢ ὑπ' ἀνθρώπων; ὑπὸ μὲν γε κυνῶν Φαύλων ἕνα τὸν Ἀκταίωνα Φασὶν ἀπολέσθαι, καὶ τούτων μανέντων· ὑπὸ δὲ ἀνθρώπων Φαύλων οὐδὲ εἰπεῖν ἐξὶν ὅσοι ἀπολώλασι, καὶ ἰδιῶται καὶ βασιλεῖς, καὶ πόλεις ὅλαι· οἱ μὲν ὑπὸ οἰκετῶν, οἱ δὲ ὑπὸ στρατιωτῶν καὶ δορυφόρων· οἱ δὲ ὑπὸ Φίλων τινῶν καλουμένων· οἱ δέ τινες καὶ ὑπὸ υἱέων καὶ ἀδελφῶν καὶ γυναικῶν. ἆρα ἔν ἐ μέγα κέρδος, ὅτῳ ἂν συμβῇ, ἀπαλλαγῆναι κακοῦ ἀνδρός;

7) πρὸς δὲ καὶ γενόμενος] non improbabile est Casauboni πρὸς δὲ καὶ ἀνθ' υἱοῦ γενόμενος, sed et pro filio habitus. ἔΦυγεν ὅμως. cui respondet Diogenes: ἔτος δηλονότι σε ἡγεῖτο πονηρόν. Morellus e codice regio aliud nihil praeterquam καὶ εὖ γενόμενος. sed graecum non est εὖ γενέσθαι pro εὖ πάσχειν. videtur Dio eiusmodi quid reliquisse; nam ab integrioribus libris ipsa verborum veritas erit exspectanda: πρὸς δὲ καὶ εὖ πάσχων, ἀσέβημα. subiicit Diogenes: καὶ γάρ σε, κρείττων γενόμενος, ἡγεῖτο πονηρόν.

8) f. ἢ ἐχ οἱ κακοὶ ἄνθρ.

ἀνδρός; ἀλλὰ δεῖ τοῦτον ζητεῖν τε καὶ ἐπιδιώκειν; ὥσπερ εἴ τις ἀπαλλαγὲν νόσημα ἐζήτει, καὶ ἐβούλετο ἀναλαβεῖν εἰς τὸ σῶμα; καὶ ὁ ἄνθρωπος εἶπε· ταῦτα μὲν ὀρθῶς εἶπας, ὦ Διόγενες· ἀλλὰ χαλεπόν ἐστιν ἀδικηθέντα μὴ τιμωρήσασθαι· ἐκεῖνος γὰρ οὐδὲν ὑπ' ἐμοῦ παθὼν, ὡς ὁρᾷς, ἐτόλμησεν ἀπολιπεῖν με· ὃς ἔργον μὲν παρ' ἐμοὶ οὐδὲν ἔπραττεν, ὅσα δοῦλοι ἐργάζονται· ἀργὸς δὲ ὢν ἔνδον ἐτρέφετο, οὐδὲν ποιῶν ἢ ἐμοὶ ἀκολουθῶν. ἔπειτα, ἔφη, οὐδὲν ἠδίκεις αὐτὸν ἀργὸν ὄντα καὶ ἀμαθῆ τρέφων, καὶ ποιῶν ὅτι κάκιστα [9]); ἡ γὰρ ἀργία καὶ τὸ σχολὴν ἄγειν ἀπόλλυσι πάντων μάλιστα τοὺς ἀνοήτους ἀνθρώπους. οὐκοῦν ὀρθῶς συνῆκεν ὑπὸ σοῦ διαφθειρόμενος, καὶ ἀπέδρα δικαίως, ἵν' ἐργάζηται δηλονότι, καὶ μὴ σχολάζων τε καὶ καθεύδων καὶ ἐσθίων, χείρων ἀεὶ γίγνηται. σὺ δὲ ἴσως οἴει μικρὸν ἀδίκημα εἶναι, ὃ [10]) ἄνθρωπον ποιεῖ πονηρότερον; ἀλλ' οὐχὶ τοῦτον δεῖ [11]) πάντων μάλιστα φεύγειν ὡς ἔχθιστον καὶ ἐπιβουλότατον; καὶ ὃς, τί οὖν ποιήσω; οὐ γάρ ἐστί μοι ἄλλος οἰκέτης. τί δαὶ [12]), ἔφη, ποιήσεις, ὅταν ἄλλα ὑποδήματα μὴ ἔχῃς, τὰ δὲ ὄντα ἐνοχλῇ, καὶ διακόπτῃ τοὺς πόδας; ἆρα οὐχ ὑπολυσάμενος ὅτι τάχιστα ἂν [13]) ἀνυπόδητος βαδίσῃς; ἀλλὰ καὶ ἂν αὐτόματον λυθῇ, πάλιν ἐπιδεῖς τε καὶ σφίγγεις τὸν πόδα; καὶ μὲν [14]) δὴ ὥσπερ οἱ ἀνυπόδητοι ἐνίοτε ῥᾷον βαδίζουσι τῶν φαύλως ὑποδεδεμένων· οὕτω πολλοὶ χωρὶς

9) f. ὅτι κάκιστον *quam pessimum.*

10) ὃ] f. ὃς. *tibi leuis videtur eius iniuria esse, qui hominem deprauat.*

11) δεῖν: pendet ab οἴει.

12) δαὶ] vir doctus in Veneta mea δὲ adscripsit; haud sequor.

13) ἂν superfluum tolle.

14) μὲν] Morellus e codice regio huius loco profert γὰρ, quod melius conuenit.

οἰκετῶν ῥᾷον ζῶσι καὶ ἀλυπότερον τῶν πολλὰς οἰκέτας ἐχόντων. ἐχ ὁρᾶς τὰς πλουσίας, πόσα πράγματα ἔχουσιν, οἱ μὲν θεραπεύοντες τὰς νοσούσας τῶν οἰκετῶν, καὶ δεόμενοι ἰατρῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν παραμενόντων [15]). καὶ γὰρ ὡς τοπολὺ πέφυκεν ἀμελεῖν αὐτῶν τε [16]) τοὺ ἀνδράποδα, καὶ ἐ προσέχουσιν ἐν ταῖς νόσοις· τὸ μέν τι [17]) ὑπὸ ἀκρασίας, τὸ δὲ ἡγέμενα [18]), εἴ τι πάθοι, τὰς δεσπότας ζημιώσεσθαι, ἐχ αὐτές· οἱ δὲ [19]) μαστιγοῦντες ὁσημέραι, ἕτεροι δὲ δεσμοῦντες, ἄλλοι διώκοντες φεύγοντας. καὶ γάρ τοι ὅτε ἀποδημῆσαι δύνανται ῥᾳδίως, ἐδὲ ὁπόταν δοκῇ αὐτοῖς, ὅτε μένοντες σχολὴν ἄγουσι. τὸ δὲ πάντων γελοιότατον, ἐνίοτε ἀπορεῖσι διακόνων, μᾶλλον τῶν πενήτων τε καὶ ἐκ ἐχόντων ἐδένα οἰκέτην. καὶ ἔτι τὸ πρᾶγμα ὅμοιον τοῖς ἰέλοις· οἶμαι γάρ σε εἰδέναι· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι μυρίας πόδας ἔχοντες, βραδύτατοί εἰσι τῶν ἑρπετῶν. ἐκ οἶσθα, ὅτι τὸ σῶμα ἡ Φύσις ἑκάστῳ ἐποίησεν ἱκανὸν εἶναι πρὸς τὴν ἑαυτῷ θεραπείαν; πόδας μὲν, ὥστε ἀπιέναι, χεῖρας δὲ, ὥστε ἐργάζεσθαι, καὶ τἄλλα σώματος ἐπιμελεῖσθαι, ὀφθαλμὰς δὲ, ὥστε ὁρᾶν, ὦτα δὲ, ὥστε ἀκούειν. πρὸς δὲ τούτοις σύμμετρον ἐποίησε τὴν γαστέρα, καὶ ἐ δεῖται πλείονος τροφῆς ὁ ἄνθρωπος, ἢ δυνατός ἐστιν αὐτῷ πορίζειν. ἀλλὰ τοῦτο μέτρον ἑκάστῳ ἱκανώτατον καὶ ἄριστον καὶ ὑγιέστατον. ὥσπερ ἔν. ἡ χεὶρ ἀσθενεστέρα ἐστὶν, ἢ πλείονας δακτύλους ἔχουσα τῶν φύσει γιγνομένων· καὶ ὁ τοιοῦτος ἄνθρω-

15) παραμενόντων] sic recte margo Morell. possit quoque παραμενόντων legi. παραμελλόντων Ven. et textum Morell.

16) τε] f. γε. in Veneta est αὐτῶν τε καὶ ἀνδράποδα.

17) τὸ μέν τι] sic recte Veneta, τὸ μέν τοι Mor.

18) f. τὸ δὲ καὶ ἡγέμενα.

19) οἱ δὲ] hic deest aliquid, quod regat illos nominativos μαστιγοῦντες, e. c. ἐδέποτε παύονται, vel tale quid.

ἄνθρωπος ἀνάπηρος καλεῖται τρόπον τινά; ἢ οὐκ ἔχωθεν προσφυῆ δάκτυλος περιττός· καὶ μηδὲ τοῖς ἄλλοις χρῆσθαι δύνηται κατὰ τρόπον· ἔτως ὅταν πολλοὶ πόδες καὶ πολλαὶ χεῖρες, καὶ πολλαὶ γαστέρες ἀνθρώπῳ τινὶ προσγένωνται, μὰ Δία ἐκ ἰσχυρότερος ἔτος γίνεται, καὶ πρὸς ἑδὲν μᾶλλον τυγχάνες ὢν, ὢν[20]) δεῖ τυγχάνειν αὐτόν· ἀλλὰ πολὺ ἔλαττον καὶ δυσχερέστερον. σὺ δὲ, ἔφη, νῦν μὲν ἑνὶ ἀνθρώπῳ ζητεῖς τροφὴν, τότε δὲ δυσὶ, καὶ νῦν μὲν ἕνα νοσηλεύεις[21]), ἐὰν ἄρα συμβῇ τις ἀσθένεια, τότε δὲ ἀναγκη θεραπεύειν κἀκεῖνον νοσοῦντα· καὶ νῦν μὲν ὅταν αὐτὸς ᾖς ἐν οἰκίᾳ, ἐ φροντίζεις, μὴ τι αὐτὸς ὠφέλῃ, ἑδὲ ὅταν καθεύδῃς, μὴ ἐγρηγορὼς ὁ παῖς κακόν τι ἐργάσηται. πάντα δὴ ταῦτα δεῖ σε σκοπεῖν. γυναῖκα τοίνυν εἰ εἶχες, τότε μὲν ἂν ἠξίᾳ σε θεραπεύειν, ὁρῶσα οἰκέτην ἔνδον τρεφόμενον, καὶ τὰ μὲν ἐκείνῳ μαχομένη, τὰ δὲ αὐτῇ τρυφῶσα, ἐνοχλεῖν σε ἔμελλεν· νῦν δὲ ἧττον μὲν αὐτῇ ἀλγήσει, μᾶλλον δὲ σοῖ ἐπιμελήσεται. καὶ μὴν ὅπου οἰκέτης ἐσὶν, εὐθὺς διαφθείρονται οἱ γιγνόμενοι παῖδες, καὶ ὀργότεροι γίνονται καὶ ὑπερηφανώτεροι, ὄντος μὲν τοῦ διακονοῦντος, ἔχοντες δὲ ἃ καταφρονῶσιν. ὅπου δ' ἂν αὐτοὶ[22]) ὦσι, πολὺ ἀνδρειότεροι καὶ ἰσχυρότεροι, καὶ τῶν πατέρων εὐθὺς ἐλευθερίας κήδεσθαι μανθάνοντες. ἀλλ', ὦ Διόγενες, πάνυ

20) Veneta locum sic exhibet: γίνεται· πρὸς ἑδὲν μᾶλλον τυγχάνει ὢν αὐτῶν. vnde sic reficerem locum: γίνεται πρὸς ἑδὲν, ἑδὲ μᾶλλον τυγχάνει τῶν αὐτῶν. *potitur iisdem*, quibus erat potiturus, si artus simplices habuisset.

21) νοσηλεύεις ob praecedens ζητεῖς. Mor. νοσηλεύσεις.

22) recte μὴ, quod Morell. post αὐτοὶ add. ab ed. Veneta et a codice regio abest. *vbi* autem *soli* sunt liberi in domo, ad inseruiendum patri. αὐτοὶ idem est atque μόνοι, quod vir doctus in Ven. mea, et margo Mor. inseruerunt inter αὐτοὶ et ὦσι.

πένης τέ εἰμι, καὶ εἰ μὴ συμφέροι κεκτῆσθαι τὸν οἰκέτην, ἀποδώσομαι[23]) αὐτόν. ἔπειτα, ἔφη, οὐκ αἰσχύνῃ; πρῶτον μὲν ἐξαπατῶν τὸν ἄνθρωπον, πονηρὸν αὐτῷ ἀποδιδόμενος; ἢ γὰρ οὐκ ἐρεῖς τἀληθὲς, ἢ οὐ δυνήσῃ ἀποδόσθαι αὐτόν. πρὸς δὲ τούτοις, ἐάν τις ἱμάτιον ἀποδῶται[24]) κίβδηλον, ἢ σκεῦος ἢ κτῆνος νοσοῦν τε καὶ ἄχρηστον, ἀνάγκη αὐτὸ ἀπολαμβάνειν. ὥστε οὐδὲν ἔσται σοὶ πλέον. εἰ δὲ καὶ δυνήσῃ ἐξαπατῆσαί τινα, κἀκεῖνος οὐκ αἰσθήσεται τοῦ ἀνθρώπου τῆς πονηρίας, τὸ ἀργύριον οὐ δέδοικας; ἴσως μὲν γὰρ ἄλλον ὠνήσῃ φαυλότερον, ἐὰν δριμυτέρου τύχῃς ἢ κατά σε τοῦ ἀποδιδομένου. τυχὸν δὲ εἰς ἄλλο τι χρήσῃ λαβὼν ἐφ' οὗ[25]) βλαβήσῃ. οὐ γὰρ δὴ ἀεί ποτε τὸ ἀργύριον ὠφελεῖ τοὺς κτησαμένους· ἀλλὰ πολλῷ πλείονας βλάβας καὶ πλείω κακὰ πεπόνθασιν ἄνθρωποι ὑπὸ ἀργυρίου, ἢ ὑπὸ πενίας, ἄλλως τε ἀνόητοι ὄντες. οὐκ ἐκεῖνο οὖν πρότερον κτήσασθαι σπουδάσεις, ὡς δυνήσῃ ὑπὸ παντὸς ὠφελεῖσθαι, καὶ πᾶσι τοῖς σαυτοῦ πράγμασι χρήσασθαι καλῶς· ἀλλὰ πρὸ τοῦ φρονῆσαι ζητήσεις ἀργύριον, ἢ γῆν, ἢ ἀνδράποδα, ἢ ζεῦγος, ἢ πλοῖον, ἢ οἰκίαν, οἷς συνδουλεύσεις, καὶ λυπήσῃ δι' αὐτὰ, καὶ πολλὰ[26]) ποιήσεις μάτην, καὶ διατελέσεις ἅπαντα τὸν βίον φροντίζων ἐκείνων, ὀνήσῃ δὲ οὐδ' ὁτιοῦν ἀπ' αὐτῶν. οὐχ ὁρᾷς τὰ θηρία ταῦτα καὶ τὰ ὄρνεα, ὅσῳ ζῇ τῶν ἀνθρώπων ἀλυπότερον, πρὸς δὲ καὶ ἥδιον, καὶ μᾶλλον ὑγιαίνει, καὶ πλεῖον ἰσχύει, καὶ ζῇ χρόνον ἕκαστον αὐτῶν, ὅσον πλεῖστον δύναται; καίτοι οὔτε παῖδας ἔχοντα, οὔτε ἀνθρώπου διάνοιαν,

ἀλλ'

23) ἀποδώσομαι] sic recte Veneta, ἀποδώσωμαι Morell.
24) ἀποδῶται] sic dedi, nam in medio tantum vsurpatur hoc verbum, cum significatu venditionis. ἀποδῶ Mor. et Ven.
25) aut ἀφ' οὗ leg. aut ὑφ' οὗ.
26) recte dat Veneta καὶ πολλὰ, Mor. omittit καὶ.

15. ἀλλ' ὅμως ἀντὶ πάντων αὐτοῖς τῶν ἄλλων κακῶν ὑπάρχει μέγιστον ἀγαθὸν, ὅτι ἀκτήμονές ἐσιν. ἀλλὰ δοκῶ μοι ἐάσειν, ὦ Διόγενες, τὸν οἰκέτην, ἐάν περ μὴ ἀπὸ τύχης ἐμπέσῃ μοι. ναὶ μὰ Δία, εἶπεν ὁ Διογένης, ὥσπερ εἰ λέγοις· δάκνοντα, ἢ λακτίζοντα ἵππον, ἐκ ἂν ζητήσαιμι· ἐὰν μέντοι περιτύχω, προσέλθοιμ' ἄν, ὥσε δηχθῆναι [27]). ταῦτα μὲν ἔασον, ἀλλὰ τῷ θεῷ διὰ τί με χρῆσθαι ἐκ ἐᾷς; ἐγὼ γὰρ ἀπηγορεύον [28]) σοι θεῷ χρῆσθαι, εἰ δύναισαι; ἢ τοῦτο ἔφην, ἀλλ' ὅτι χαλεπόν ἐσι, μᾶλλον δὲ ἀδύνατον χρῆσθαι ἢ θεῷ ἢ ἀνθρώπῳ [29]), ἢ αὐτὸν αὐτῷ, μὴ ἐπισάμενον· τὸ δὲ ἐπιχειρεῖν ἄνευ τοῦ ἐπίσασθαι, καὶ πάντων βλαβερώτατον· ἢ ὅστις ἐκ ἔσιν ἔμπειρος ἵππου χρήσεως, δοκεῖ σοι ἕτος χρῆσθαι ἂν ἵπποις; ἐκ ἔγωγε [30]). εἰ δ' αὖ βιάζοιτο, κακὸν ἂν τι ἀπολαῦσαι πρότερον, ἢ ἀγαθόν; ἀληθῆ. τί δαὶ, ὅστις ἀγνοεῖ χρῆσιν κυνῶν, δυνατὸς ἂν εἴη χρῆσθαι; ἢ ἐ τό τινι χρῆσθαι, ὠφελεῖσθαί ἐσιν ἀπ' ἐκείνε; δοκεῖ μοι. ἐδεὶς ἂν τῶν βλαπτομένων ἀπό τινος χρῆται ἐκείνῳ, ὑφ' ἧ βλάπτεται; ἐ γάρ. ἔκυν καὶ ὁ κυνὶ περιόμενος χρῆσθαι ἄνευ τοῦ ἐπίσασθαι, ζημιώσεται ἀπ' αὐτῶν; εἰκός γε. ἐκ ἄρα ὠδὲ χρήσεται αὐτοῖς, ἐπεὶ ἐκ ἔσι χρῆσις, ὅπε ζημία πρόσεσι. καὶ ἐ μόνον περὶ κυνῶν καὶ ἵππων ἔχέι ἕτως· ἀλλὰ καὶ βοῶν καὶ ὀρνέων [31]), καὶ ὁ μᾶλλον θαυμάσαις ἄν, ὠδὲ ὄνε

27) post δηχθῆναι Veneta recte add. ἢ λακτισθῆναι, quod Morellus etiam e codice regio affert; sed poterat ea opera superfedere, modo curaſſet a ſuis operis Venetam diligentius exprimi.

28) ἀπαγορεύω margo Morell.

29) χρῆσθαι ἢ θεῷ ἢ ἀνθρώπῳ] ſic codex regius, interpres et Caſaubonus. ἢ θεῷ deſunt Morell. et Ven.

30) ἐκ ἔμοιγε ſine dubio leg. eſt.

31) ὀρνέων] imo vero ὀρέων ab ὄρος *mulus*, niſi ſi de gallinis, anſeribus et ſimilibus altilibus locutus eſt. v. p. 302, 6.

ὄνῳ ἢ προβατίῳ χρῆσθαι πάρεστι τοῖς ἀπείροις. ἢ οὐκ οἶσθα, τοὺς μέν τινας ὠφελουμένους, τοὺς δὲ βλαβέντας, ἀπό τε προβατείας καὶ ὀνηλασίας; ἔγωγε. πότερον δι' ἄλλο τι, ἢ δηλονότι ἀνάγκη τοὺς μὲν ἀπείρους ζημιοῦσθαι, τοὺς δὲ εἰδότας ὀνίνασθαι[32]) καὶ ἀπὸ ὄνων καὶ ἀπὸ συῶν καὶ ἀπὸ χηνῶν, καὶ ἀπὸ ἄλλου ζώου παντός; ἔοικε. τί δαὶ, οὐκ ἐπὶ τοῖς σκεύεσιν ὁ αὐτὸς λόγος; ἀλλὰ κιθάρᾳ χρήσαιτο ἂν ὁ ἄμουσος, ἢ ἐπιχειρῶν οὐκ ἂν εἴη καταγέλαστος, πρὸς τῷ μηδὲν ἐργάζεσθαι, καὶ τὴν κιθάραν διαφθεῖραι[33]) καὶ ἀποῤῥῆξαι τοὺς φθόγγους; τί δαὶ, εἴ τις αὐλοῖς, οὐκ ὢν αὐλητικὸς, ἐθέλῃ χρῆσθαι, καὶ παριὼν εἰς τὰ θέατρα αὐλεῖν, οὐκ αὐτός τε δώσει δίκην βαλλόμενος, καὶ τοὺς αὐλοὺς ἂν προσέτι συντρίψειεν; ὃς δ' ἂν ἐπιχειρῇ πηδαλίῳ χρῆσθαι, οὐκ ἐπιστάμενος κυβερνᾶν ἔστιν ὅπως οὐκ ἂν τάχιστα ἀνατρέψας τὴν ναῦν, αὐτόν τε ἀπολέσειε καὶ τοὺς ἐμπλέοντας; τί δαὶ, ἢ δόρατος ἡ χρῆσις ἢ ἀσπίδος συμφέρει τοῖς δειλοῖς καὶ ἀνεπιστήμοσιν; ἀλλ' οὐκ ἂν ἀποβάλοιεν τῇ τοιαύτῃ πείρᾳ τῆς χρήσεως, οὐ τὰ ὅπλα μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτούς; συγχωρῶ, ἔφη, ὦ Διόγενες· ἀλλὰ καταδύεις τὸν ἥλιον, περὶ πάντων ἐπερωτῶν. καὶ πότερον ἄμεινον εἰπεῖν[34]), ἀκούσαντα ὧν χρὴ καταδύσαι[35]) τὸν ἥλιον, ἢ βαδίζοντα μάτην; ὅμως δ' ἐπὶ πάντων σχεδὸν, ὅσων ἄπε-

στιν

32) ὀνίσασθαι margo Morell.

33) Casaubonus vult διαφθείρας et ἀποῤῥήξας. Morellus e codice regio lectionem aeque vitiosam affert καὶ πρὸς τῷ μηδὲν. haud inscitum tamen, quod idem addit, sibi videri διαφθείραι et ἀποῤῥήξαι esse scrib. sunt vtique duo optatiui, et εἰ ante πρὸς est addendum.

34) εἰπεῖν videtur delendum, aut cum εἶπεν mutandum, *dixit*, scil. Diogenes.

35) lectio marginis Morell. χρήματα δῦσαι est in texto Venetae.

ςιν ἐμπειρίᾳ τοῦ χρῆσθαι, χαλεπὸν τὸ προθυμεῖσθαι [36]). μείζω γὰρ τὴν βλάβην γενέσθαι εἰκὸς, ἀπὸ τῶν μειζόνων. ἢ ἆρ' δοκεῖ σοι ὁμοίαν εἶναι ἡ ἄνευ χρῆσις ἢ [37]) ἵππου; πόθεν; τί δαί, ἡ ἀνθρώπου, ἢ θεοῦ; ἀλλ' οὐδὲ λέγειν ἄξιον, ἔφη, ὦ Διόγενες· ἔστιν ἂν οὕτω τις χρῆσθαι δύναται, ὃ γινώσκων αὐτόν; καὶ πῶς· εἶπεν· ὁ γὰρ ἄνθρωπον ἀγνοῶν ἀδύνατος ἀνθρώπῳ χρῆσθαι· ἀδύνατος γάρ· ὁ δὴ αὐτὸν ἀγνοῶν ἐκ ἂν ἔχοι αὐτῷ χρῆσθαι; ἤδη δ' ἂν ἀκήκοας τὸ ἐν Δελφοῖς γράμμα τὸ ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ; ἐγώ [38]). ἔκαν δηλονότι ὁ θεὸς κελεύει πᾶσιν, ὡς ἐκ εἰδόσιν αὐτούς; ἔοικεν. εἰς ἆρα τῶν πάντων καὶ σὺ εἶης ἄν; πῶς γὰρ οὔ; ἐκ ἆρα οὐδὲ σὺ γινώσκεις σαυτόν; οὐ μοι δοκῶ. σεαυτὸν δὲ ἀγνοῶν, ἄνθρωπον ἀγνοεῖς. ἄνθρωπον δὲ ἐκ εἰδὼς χρῆσθαι ἀνθρώπῳ οὐ δυνατὸς εἶ· ἀνθρώπῳ δὲ χρῆσθαι ἀδύνατος ὤν, θεῷ ἐπιχειρεῖς· ὃ τῷ παντὶ μεῖζον καὶ χαλεπώτερον ἐκείνου ὁμολογοῦμεν εἶναι. τί δὲ, νομίζεις τὸν Ἀπόλλωνα Ἀττικίζειν ἢ Δωρίζειν; ἢ τὴν αὐτὴν εἶναι διάλεκτον ἀνθρώπων καὶ θεῶν; ἀλλὰ τοσοῦτον διαφέρει, ὥστε τὸν ποταμὸν τὸν ἐν Τροίᾳ, Ξάνθον, Σκάμανδρον [39]) παρ' ἐκείνοις καλεῖσθαι, καὶ τὴν Χαλκίδα ὄρνεον, Κύμινδιν, καὶ τόπον τινὰ πρὸ τῆς πόλεως, οὗ οἱ Τρῶες ἐκάλουν Βατταῖαν, τὸν θεοῦ σῆμα μυρρίνης ὀνομάζειν. ὅθεν δὴ καὶ ἀσαφῆ τὰ τῶν χρησμῶν ἐστι, καὶ πολλοῦ ἤδη ἐξηπάτηκεν. Ὁ μέρῳ μὲν οὖν ἀσφαλὲς ἦν ἴσως πορεύεσθαι παρὰ τὸν Ἀπόλλω εἰς Δελφοὺς, ἅτε διὰ γλωττῶν [40]) ἐπισα-

μένῳ

36) προθυμεῖσθαι non intelligo. video quidem ſubaudiri χρῆσθαι, ſed nihil ideo planior eſt ſententia.

37) ἢ] ſic recte Veneta; ſequitur enim ſtatim ἡ ἀνθρ. ἢ θεοῦ. Morell. dat τῇ.

38) malim ἔγωγε.

39) locus hic recurrit orat. XI. n. 34.

40) διὰ γλωττῶν] quippe qui e Glottis, vel Gloſſis, h. e. e Gloſ-

μένω τὰς φωνὰς 41), εἴπερ ἀπάσας ἠπίστατο, ἀλλὰ μὴ ὀλίγ' ἄττα· ὥσπερ οἱ δύο ἢ τρία Περσικὰ εἰδότες ῥήματα, ἢ Μηδικὰ ἢ Ἀσσύρια, τοὺς ἀγνοοῦντας ἐξαπατῶσιν. σὺ δὲ ὁ δέδοικας, μὴ, ἄλλα τῷ θεῷ λέγοντος, ἄλλα διανοηθῇς; ὥσπερ ἐν φασὶ Λάϊον ἐκεῖνον, τὸν γενόμενον Χρυσίππου ἐραστήν· ὃς ἀφικόμενος εἰς Δελφοὺς, ἐπηρώτα τὸν θεὸν, ὅπως αὐτῷ ἔσοιντο παῖδες. ἔχρησεν ὃν μὴ γενναῖν, ἀλλὰ καὶ ἐκτιθέναι 42) γεννήσαντα. ἦτω δὲ ἀνόητος ἦν ὁ Λάϊος, ὥστε ἀμφότερα παρακοῦσαι τῷ θεῷ. καὶ γὰρ ἐγέννησε καὶ ἔθρεψεν. ἔπειτα καὶ αὐτὸς ἀπώλετο 43), καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ, διότι ἀδύνατος ὢν, ἐπεχείρησε τῷ Ἀπόλλωνι χρῆσθαι. μὴ γὰρ, ταῦτα ἀκούσας, τὸν Οἰδίποδα ἂν ἐξέθηκεν. ὁ δὲ, οἴκοι τραφεὶς, ἂν ἀπέκτεινε τὸν Λάϊον, ἐπισάμενος, ὅτι αὐτοῦ παῖς εἴη. καὶ τοίνυν τὰ περὶ Κροῖσον ἀκήκοας τὸν Λυδὸν, ὃς ἡγέμενος πείθεσθαι τῷ θεῷ παντὸς μᾶλλον, καὶ διαβὰς τὸν ποταμὸν τὸν Ἅλυν, τὴν ἀρχὴν ἀπέβαλε, καὶ αὐτὸς ἐν πέδαις ἐδέθη, καὶ ὀλίγου κατεκαύθη ζῶν. ἢ σὺ οἴει Φρονιμώτερος εἶναι Κροίσου, ἀνδρὸς ἔτω πλουσίου καὶ τοσούτων ἀνθρώπων ἄρχοντος, καὶ Σόλωνι συγγενομένου, καὶ ἄλλοις παμπόλλοις σοφισταῖς; τὸν δὲ Ὀρέστην, καὶ αὐτὸν ὅπου ὁρᾷς ἐν ταῖς τραγῳδίαις ἐγκαλοῦντα τῷ θεῷ καὶ μεμφόμενον, ὁπότε μαίνοιτο, συμβουλεύσαντος ἐκεῖνα τὴν μητέρα ἀποκτεῖναι. καίτοι νομίζεις, τὸν Ἀπόλλωνα χαλεπόν τι ἢ αἰσχρὸν προστάξαι τοῖς ἐρωτῶσιν αὐτόν; ἀλλ' ὅπερ εἶπον, χρῆσθαι τῷ θεῷ ἀδύνατοι ὄντες, ἔπειτα ἐπιχειρῶν-

e Glossariis vel Lexicis, cognita haberet ea vocabula, quae diis essent propria.

41) τὰς φωνὰς] puta τῶν θεῶν.

42) ἐκτιθέναι] Anglus mauult ἀποκτιννύναι. a quo non abhorreo.

43) ἀπώλετο] sic recte Ven. ἀπώλετο Mor.

ρῶντες[44]), οὐχ αὐτοὺς, ἀλλ' ἐκεῖνον αἰτιῶνται. σὺ οὖν, ἐὰν μοι πεισθῇς, φυλάξῃ, καὶ πρότερον προθυμήσῃ γνῶναι σεαυτόν. ἔπειτα φρονήσας[45], ἐὰν δοκῇ σοι, τότε ἤδη μαντεύσῃ. ἐγὼ μὲν γὰρ αἰμαί σε μηδὲν δεήσεσθαι μαντείας, νοῦν ἔχοντα. καὶ γὰρ δὴ ὅρα, ἐάν σε κελεύσῃ γράφειν καὶ ἀναγινώσκειν ὀρθῶς, καὶ[46]) μὴ γραμματικὸν ὄντα, οὐ δυνήσῃ. γράμματα δὲ εἰδὼς, καὶ μὴ τοῦ θεοῦ κελεύοντος, κατὰ τρόπον γράψεις καὶ ἀναγνώσῃ. ὁμοίως δὲ ἄλλο ὁτιοῦν πράττειν ἐὰν συμβουλεύσῃ σοι μὴ ἐπισταμένῳ, οὐχ οἷός τε ἔσῃ. καὶ ζῆν ὀρθῶς οὐ δυνήσῃ, μὴ ἐπιστάμενος, οὐδ' ἂν κατὰ τὴν ἡμέραν ἑκάστην τὸν Ἀπόλλω ἐνοχλῇς, καὶ σοὶ μόνῳ σχολάζῃ. νοῦν δὲ ἔχων, γνώσῃ ἀπὸ σεαυτοῦ, ὅ, τι σοὶ πρακτέον ἐστὶ, καὶ ὅπως. ὁ δὲ ἔλαθε[47]) περὶ τοῦ Οἰδίποδος εἰπεῖν, ὅτι εἰς Δελφοὺς μὲν οὐκ ἦλθε μαντευσόμενος. τῷ δὲ Τειρεσίᾳ συμβαλὼν, μεγάλα κακὰ ἀπέλαυσε τῆς ἐκείνου μαντικῆς διὰ τὴν αὐτοῦ ἄγνοιαν. ἔγνω γὰρ, ὅτι τῇ μητρὶ συνεγένετο, καὶ παῖδες εἰσὶν αὐτῷ ἐξ ἐκείνης· καὶ μετὰ ταῦτα, δέον ἴσως κρύπτειν τοῦτο, ἢ ποιῆσαι νόμιμον τοῖς Θηβαίοις, πρῶτον μὲν πᾶσιν ἐποίησε φανερόν· ἔπειτα ἠγανάκτει καὶ ἐβόα μεγάλα, ὅτι τῶν αὐτῶν πατήρ ἐστι καὶ ἀδελφὸς, καὶ τῆς αὐτῆς γυναικὸς ἀνὴρ καὶ υἱός. οἱ δὲ ἀλεκτρυόνες οὐκ ἀγανακτοῦσιν ἐπὶ τούτοις, οὐδὲ οἱ κύνες, οὐδὲ τῶν ὄνων οὐδεὶς· οὐδὲ οἱ Πέρσαι, καίτοι δοκοῦσι τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἄριστοι. πρὸς δὲ τούτοις ἐτύφλωσεν αὐτόν· ἔπειτα ἠλᾶτο τετυφλωμένος, ὥσπερ οὐ

44) post ἐπιχειροῦντες videtur διαμαρτόντες, vel tale quid, excidisse.

45) f. ἔπειτα συμφρονήσας. deinde vbi tecum diligenter et sedulo deliberaueris.

46) καὶ est delendum.

47) ἔλαθε aut est corruptum, aut desunt quaedam.

ὲ δυνάμενος βλέπων πλανᾶσθαι. καὶ ὃς ἀκέσας ἔφη· σὺ μὲν, ὦ Διόγενες, ἀνοησιθητότατον ἁπάντων ἀνθρώπων ἀποφαίνεις τὸν Οἰδίπεν· οἱ δὲ Ἕλληνες οἴονται, ἐκ εὐτυχῆ μὲν γενέσθαι ἄνθρωπον συνετὸν δὲ πάντων μάλιστα· μόνον γᾶν αὐτὸν λῦσαι τὸ αἴνιγμα τῆς Σφιγγός. καὶ ὁ Διογένης γελάσας, μὴ γαὲ, ἔφη, ἐκεῖνος ἔλυσε τὸ αἴνιγμα ἐκ ἀκήκοας [48]), ὅτι ἄνθρωπον αὐτὸν ἐκέλευσε γνῶναι ἡ Σφίγξ; ὁ δὲ, ἄνθρωπον μὲν, ὅ ἐστιν, ἴστε εἶπεν, ἴστ' ἔγνω· τὸ δὲ ὄνομα τῷ ἀνθρώπῳ λέγων, ὥετο λέγειν τὸ ἐρωτώμενον [49]). ὥσπερ εἴ τις ἐρωτηθεὶς, τί ἐστι Σωκράτης; ὁ δὲ μηδὲν εἴποι πλέον τῷ ὀνόματος, ἢ ὅτι Σωκράτης. ἐγὼ δὲ ἤκουσα λέγοντος, ὅτι ἡ Σφὶγξ ἡ ἀμαθία ἐστί. ταύτην ἔν καὶ πρότερον διαφθεῖραι τὲς Βοιωτὲς, καὶ νῦν, ὀδὲν αὐτὲς ἐῶσαν [50]) εἰδέναι, ἅτε ἀνθρώπων ἀμαθεστάτες. τὲς μὲν ἔν ἄλλες μᾶλλόν τι αἰσθάνεσθαι τῆς αὐτῶν ἀνοίας· τὸν δὲ Οἰδίποδα, ὅσῳ [51]) σοφώτατον ἡγησάμενον εἶναι καὶ διαπεφευγέναι τὴν Σφίγγα, καὶ πείσαντα τὲς ἄλλες Θηβαίες, τοσέτῳ κάκιστα ἀπολέσθαι. ὅσοι γαὲ

48 ἀκήκοας] sic recte Ven. non tu perspexisti, Sphingem voluisse, vt Oedipus hominem ipsum cognosceret. Oedipus autem satis habuit merum hominis nomen edere, naturam autem moresque eius tam parum declarauit, quam cognorat. ἀκηκοὼς Morell.

49) τὸ ἐρωτώμενον] sic codex regius, sed Mor. et Ven. omittunt τὸ.

50) et nunc quoque adhuc corrumpere, eo, quod non sinat eos quicquam discere. ἐῶσαν legendum esse dudum e Ven. collegeram, in qua est ἐῶσα, saepe autem in ea ν finale excidit. nuper etiam reperi idem apud Morellum in annotationibus, sed ambigue, vt nescias, vter emendationis auctor sit, ipse Morellus, an codex manu scriptus.

51) videtur vtcunque ad hanc ferme sententiam posse locus restitui: ὅσῳ ἑαυτὸν σοφώτατον ἡγήσατο εἶναι — καὶ ἔπεισε ταυτὰ καὶ τὲς ἄλλες Θηβαίες.

γὰρ ἂν ἀμαθεῖς ὄντες, πεισθῶσι σοφοὶ εἶναι, ἔτοι πολὺ εἰσιν ἀθλιώτεροι τῶν ἄλλων ἁπάντων· καὶ ἔστι τοιοῦτον τὸ τῶν σοφιστῶν γένος.

ΤΡΩΙΚΟΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΙΛΙΟΝ ΜΗ ΑΛΩΝΑΙ.

ΛΟΓΟΣ ΙΑ'.

Οἶδα μὲν ἔγωγε σχεδὸν, ὅτι διδάσκειν μὲν ἀνθρώπους ἅπαντας χαλεπόν ἐστιν· ἐξαπατᾶν δὲ, ῥᾴδιον. καὶ μανθάνουσι μὲν μόγις, ἐάν τι καὶ μάθωσι, παρ' ὀλίγων τῶν εἰδότων, ἐξαπατῶνται δὲ τάχιστα ὑπὸ πολλῶν τῶν οὐκ εἰδότων, καὶ οὐ μόνον γε ὑπὸ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὑφ' αὑτῶν. τὸ μὲν γὰρ ἀληθὲς πικρόν ἐστι καὶ ἀηδὲς τοῖς ἀνοήτοις· τὸ δὲ ψεῦδος, γλυκὺ καὶ προσηνές. ὥσπερ γε, οἶμαι, καὶ τοῖς νοσοῦσι τὰ ὄμματα, τὸ μὲν φῶς ἀνιαρὸν ὁρᾶν· τὸ δὲ σκότος ἄλυπον καὶ φίλον, οὐκ ἐῶν βλέπειν. ἢ πῶς ἂν ἰσχύον[1]) τὰ ψεύδη πολλάκις, ὄντων ἀληθῶν, εἰ μὴ δι' ἡδονὴν ἐνίκα; χαλεπῷ δὲ, ὡς ἔφην, ὄντος τῷ διδάσκειν, τῷ παντὶ χαλεπώτερον τὸ μεταδιδάσκειν· ἄλλως τε, ὅταν[2]) πολύν τινες χρόνον ὦσι τὰ ψευδῆ ἀκηκοότες, καὶ μὴ μόνον αὐτοὶ ἐξηπατημένοι, ἀλλὰ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν καὶ οἱ πάπποι, καὶ σχεδὸν πάντες οἱ πρότερον. ὃ γὰρ ἐστι ῥᾴδιον τούτων ἀφελέσθαι τὴν δόξαν, ἐφ' ᾧ πάνυ τις ἐξελέγχῃ. καθάπερ οἶμαι τῶν τὰ ὑποβολιμαῖα παιδάρια θρεψάντων, χαλεπὸν ὕστερον ἀφε-

 λέσθαι

1) ἰσχύοι. in optat.
2) ἄλλως τε καὶ ὅταν.

ὲ δυνάμενος βλέπων πλανᾶσθαι. καὶ ὃς ἀκούσας ἔφη· σὺ μέν, ὦ Διόγενες, ἀναισθητότατον ἁπάντων ἀνθρώπων ἀποφαίνεις τὸν Οἰδίπουν· οἱ δὲ Ἕλληνες οἴονται, ἐκ εὐτυχῆ μὲν γενέσθαι ἄνθρωπον· συνετὸν δὲ πάντων μάλιστα· μόνον γᾶν αὐτὸν λῦσαι τὸ αἴνιγμα τῆς Σφιγγός. καὶ ὁ Διογένης γελάσας, μὴ γαὶρ, ἔφη, ἐκεῖνος ἔλυσε τὸ αἴνιγμα ἐκ ἀκήκοας [48], ὅτι ἄνθρωπον αὐτὸν ἐκέλευσε γνῶναι ἡ Σφίγξ; ὁ δὲ, ἄνθρωπον μέν, ὅ ἐστιν, ἔτε εἶπεν, ἔτ' ἔγνω· τὸ δὲ ὄνομα τῷ ἀνθρώπῳ λέγων, ὥετο λέγειν τὸ ἐρωτώμενον [49]. ὥσπερ εἴ τις ἐρωτηθεὶς, τί ἐστι Σωκράτης; ὁ δὲ μηδὲν εἴποι πλέον τῷ ὀνόματος, ἢ ὅτι Σωκράτης. ἐγὼ δὲ ἥκουσα λέγοντος, ὅτι ἡ Σφίγξ ἡ ἀμαθία ἐστί. ταύτην ἔν καὶ πρότερον διαφθεῖραι τὺς Βοιωτὺς, καὶ νῦν, ὐδὲν αὐτὺς ἐῶσαν [50] εἰδέναι, ἅτε ἀνθρώπων ἀμαθεστάτυς. τὺς μὲν ἔν ἄλλυς μᾶλλόν τι αἰσθάνεσθαι τῆς αὐτῶν ἀνοίας· τὸν δὲ Οἰδίποδα, ὅσῳ [51] σοφώτατον ἡγησάμενον εἶναι καὶ διαπεφευγέναι τὴν Σφίγγα, καὶ πείσαντα τὺς ἄλλυς Θηβαίυς, τοσύτῳ κάκιστα ἀπολέσθαι. ὅσοι γαὶρ

48 ἀκήκοας] sic recte Ven. non tu perspexisti, Sphingem voluisse, vt Oedipus hominem ipsum cognosceret. Oedipus autem satis habuit merum hominis nomen edere, naturam autem moresque eius tam parum declarauit, quam cognorat. ἀκηκοὼς Morell.

49) τὸ ἐρωτώμενον] sic codex regius, sed Mor. et Ven. omittunt τὸ.

50) et nunc quoque adhuc corrumpere, eo, quod non sinat eos quicquam discere. ἐῶσαν legendum esse dudum e Ven. collegeram, in qua est ἐῶσα, saepe autem in ea ν finale excidit. nuper etiam reperi idem apud Morellum in annotationibus, sed ambigue, vt nescias, vter emendationis auctor sit, ipse Morellus, an codex manu scriptus.

51) videtur vtcunque ad hanc ferme sententiam posse locus restitui: ὅσῳ ἑαυτὸν σοφώτατον ἡγήσατο εἶναι — καὶ ἔπεισε ταυτὰ καὶ τὺς ἄλλυς Θηβαίυς.

γὰρ ἂν ἀμαθεῖς ὄντες, πεισθῶσι σοφοὶ εἶναι, ἔτοι πολὺ εἰσιν ἀθλιώτεροι τῶν ἄλλων ἁπάντων· καὶ ἔστι τοιοῦτον τὸ τῶν σοφιστῶν γένος.

ΤΡΩΙΚΟΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΙΛΙΟΝ ΜΗ ΑΛΩΝΑΙ.

ΛΟΓΟΣ ΙΑ'.

Οἶδα μὲν ἔγωγε σχεδὸν, ὅτι διδάσκειν μὲν ἀνθρώπους ἅπαντας χαλεπόν ἐστιν· ἐξαπατᾶν δὲ, ῥᾴδιον. καὶ μανθάνουσι μὲν μόγις, ἐάν τι καὶ μάθωσι, παρ' ὀλίγων τῶν εἰδότων, ἐξαπατῶνται δὲ τάχιστα ὑπὸ πολλῶν τῶν οὐκ εἰδότων, καὶ οὐ μόνον γε ὑπὸ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὑφ' αὑτῶν. τὸ μὲν γὰρ ἀληθὲς πικρόν ἐστι καὶ ἀηδὲς τοῖς ἀνοήτοις· τὸ δὲ ψεῦδος, γλυκὺ καὶ προσηνές. ὥσπερ γε, οἶμαι, καὶ τοῖς νοσοῦσι τὰ ὄμματα, τὸ μὲν φῶς ἀνιαρὸν ὁρᾶν· τὸ δὲ σκότος ἄλυπον καὶ φίλον, οὐκ ἐῶν βλέπειν. ἢ πῶς ἂν ἰσχύον[1]) τὰ ψεύδη πολλάκις, ὄντων ἀληθῶν, εἰ μὴ διὰ ἡδονὴν ἐνίκα; χαλεπῷ δὲ, ὡς ἔφην, ὄντος τῷ διδάσκειν, τῷ παντὶ χαλεπώτερον τὸ μεταδιδάσκειν· ἄλλως τε, ὅταν[2]) πολύν τινες χρόνον ὦσι τὰ ψευδῆ οἰκήσαντες, καὶ μὴ μόνον αὐτοὶ ἐξηπατημένοι, ἀλλὰ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν καὶ οἱ πάπποι, καὶ σχεδὸν πάντες οἱ πρότερον. ἐ γάρ ἐστι ῥᾴδιον τούτων ἀφελέσθαι τὴν δόξαν, ἐφ' ἃν παύσῃ τις ἐξελέγχῃ. καθάπερ οἶμαι τῶν τὰ ὑποβολιμαῖα παιδάρια θρεψάντων, χαλεπὸν ὕστερον ἀφε-

λέσθαι

1) ἰσχύοι. in optat.
2) ἄλλως τε καὶ ὅταν.

λέσθαι τἀληθῆ λέγοντα· ἅγε ἐν ἀρχῇ εἴ τις αὐτοῖς ἔφρασεν, οὐκ ἄν ποτε ἕλοιντο[3]). οὕτω δὲ τοῦτο ἰσχυρόν ἐστιν, ὥστε πολλοὶ τὰ κακὰ μᾶλλον προσποιοῦνται, καὶ ὁμολογοῦσι καθ' αὑτῶν, ἂν ὦσι πεπεισμένοι πρότερον, ἢ τἀγαθὰ μετὰ χρόνον ἀκούοντες. οὐκ ἂν οὖν θαυμάσαιμι καὶ ὑμᾶς, ἄνδρες Ἰλιεῖς, εἰ πιστότερον ἡγήσασθε[4]) Ὅμηρον, τὰ χαλεπώτατα ψευσάμενον καθ' ὑμῶν, ἢ ἐμὲ τἀληθῆ λέγοντα· κἀκεῖνον μὲν ὑπολαβεῖν[5]) θεῖον ἄνδρα καὶ σοφὸν, καὶ τοὺς παῖδας εὐθὺς ἐξαρχῆς τὰ ἔπη διδάσκειν[6]), οὐθὲν ἄλλο ἢ κατάρας ἔχοντα κατὰ τῆς πόλεως, καὶ ταύτας οὐκ ἀληθεῖς· ἐμοῦ δὲ μὴ ἀνέχοισθε, τὰ ὄντα καὶ γενόμενα λέγοντος, ὅτι πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον Ὁμήρου γέγονα. καίτοι φασὶ μὲν οἱ πολλοὶ τὸν χρόνον τῶν πραγμάτων καὶ[7]) κριτὴν ἄριστον εἶναι, ὅτι δ' ἂν ἀκούωσι μετὰ πολὺν χρόνον, διὰ τοῦτο ἄπιστον νομίζουσιν· εἰ μὲν οὖν παρ' Ἀργείοις ἐτόλμων ἀντιλέγειν Ὁμήρῳ, καὶ τὴν ποίησιν αὐτοῦ δεικνῦναι ψευδῆ περὶ τὰ μέγιστα, τυχὸν ἂν εἰκότως ἤχθοντό[8]) μοι καὶ τῆς πόλεως ἐξέβαλον, εἰ τὴν παρ' ἐκείνων δόξαν[9]) ἐφαινόμην ἀφανίζων καὶ καθαιρῶν· ὑμᾶς δὲ δίκαιόν ἐστί μοι χάριν εἰδέναι καὶ ἀκροᾶσθαι προθύμως· ὑπὲρ γὰρ τῶν ὑμετέρων προγόνων ἐσπούδακα. προλέγω δὲ ὑμῖν, ὅτι τοὺς λόγους τούτους ἀνάγκη παρ' ἑτέροις ῥηθῆναι, καὶ πολλοὺς πυθέσθαι· τούτων δὲ οἱ μέν τινες οὐ συνήσουσιν, οἱ δὲ προσποιήσονται καταφρονεῖν,

οὐ

3) f. ἀνέλοιντο, quod reperio in V. L. Venetae quoque.
4) ἡγήσαισθε.
5) ὑπολάβοιτε.
6) aut διδάσκοιτε, aut ἀξιοῖτε διδάσκειν.
7) καὶ videtur del. esse.
8) f. ἀπήχθοντο.
9) f. τὴν πάτριον ἐκείνων δόξαν.

δὲ καταφρονοῦντες αὐτῶν [10]· οἱ δέ τινες ἐπιχειρήτειν ἐξελέγχειν, μᾶλιστα δὲ, οἶμαι, τὰς κακοδαίμονας σοφιστάς [11]). ἐγὼ δὲ ἐπίσταμαι σαφῶς, ὅτι οὐδὲ ὑμῖν πρὸς ἡδονὴν ἔσονται. οἱ γὰρ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ἔτως ἄγαν εἰσὶν ὑπὸ δόξης διεφθαρμένοι τὰς ψυχάς, ὥστε μᾶλλον ἐπιθυμοῦσι περιβόητοι εἶναι ἐπὶ τοῖς μεγίστοις ἀτυχήμασιν· ἢ μηδὲν κακὸν ἔχοντας [12]) ἀγνοεῖσθαι. αὐτὰς γὰρ οἶμαι τὰς Ἀργείας μηδ' ἂν ἐθέλειν ἄλλως γεγονέναι τὰ περὶ τὸν Θυέστην καὶ τὸν Ἀτρέα καὶ τὰς Πελοπίδας· ἀλλ' ἄχθεσθαι σφόδρα, ἐάν τις ἐξελέγχῃ τὰς μύθους τῶν τραγωδιῶν, λέγων, ὅτι ἔτε Θυέστης ἐμοίχευσε τὴν τοῦ Ἀτρέως, ἔτε ἐκεῖνος ἀπέκτεινε τὰς τοῦ ἀδελφοῦ παῖδας, ἔτε κατακόψας εἵψησε τὸν Θυέστην· οὐδὲ Ὀρέστης αὐτόχειρ ἐγένετο τῆς μητρός. ἅπαντα ταῦτα εἰ λέγοι τις, χαλεπῶς ἂν φέροιεν ὡς λοιδορούμενοι. τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο καὶ Θηβαίους οἶμαι παθεῖν, εἴ τις τὰ παρ' αὐτοῖς ἀτυχήματα ψευδῆ ἀποφαίνοι, ὡς [13]) ἔτε τὸν πατέρα Οἰδίπουν ἀποκτείναντα, ἔτε τῇ μητέρι συγγενόμενον, ἔτε αὐτὸν τυφλώσαντα, ἔτε τοὺς παῖδας αὐτοῦ πρὸ τοῦ τείχους ἀποθανόντας ὑπ' ἀλλήλων· ἔθ' ὡς ἡ σφὶγξ οἰφομένη κατεσθίοι τὰ τέκνα αὐτῶν; ἐπιδεικνύοι. ἀλλὰ τἀναντίον ἥδονται ἀκούοντες καὶ τὴν Σφίγγα ἐπιπεμφθεῖσαν αὐτοῖς διὰ χόλον Ἥρας, καὶ τὸν Λάϊον ὑπὸ τοῦ υἱέος ἀναιρεθέντα, καὶ τὸν Οἰδίπουν ταῦτα ποιήσαντα καὶ παθόντα, τυφλὸν ἀλᾶσθαι· καὶ πρότερον ἄλλου βασιλέως αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως οἰκιστοῦ Ἀμφίονος τοὺς παῖδας, ἀνθρώπων καλλίστους

10) αὐτῶν] sic recte dat ed. Ven. et Rhodomanni. αὐτὸν Mor.

11) post σοφιστὰς abesse videtur τοῦτο ποιήσειν.

12) ἔχοντες.

13) ὡς] ſ. καὶ; paulo post vult Rhodom. ἐπιδεικνύων, aut hic ſeruata vulgata, debere ait καὶ ὡς legi.

γενομένας, κατατοξευθῆναι ὑπὸ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος· καὶ ταῦτα αὐλούντων καὶ ᾀδόντων ἐνέχονται παρ' αὐτοῖς ἐν τῷ θεάτρῳ· καὶ τιθέασιν ἆθλα περὶ τούτων, ὃς ἂν οἰκτρότατα εἴπῃ περὶ αὐτῶν ἢ αὐλήσῃ· τὸν δὲ εἰπόντα, ὡς ἐ γέγονεν ἐδὲν αὐτῶν, ἐκβάλλουσιν. εἰς τοῦτο μανίας οἱ πολλοὶ ἐληλύθασι, καὶ ὅτω πάνυ ὁ τύφος αὐτῶν κεκράτηκεν. ἐπιθυμοῦσι γὰρ ὡς πλεῖστον ὑπὲρ αὐτῶν γίγνεσθαι λόγον· ὁποῖον δέ τινα, ἐδὲν μέλει αὐτοῖς. ὅμως δὲ πάσχειν μὲν ἐ θέλουσι τὰ δεινὰ διὰ δειλίαν, φοβούμενοι τὸς τε θανάτους καὶ τὰς ἀλγηδόνας· ὡς δὲ παθόντας [14]) μνημονεύεσθαι, περὶ πολλοῦ ποιοῦνται. ἐγὼ δέ, ἔθ' ὑμῶν χαριζόμενος, ἔθ' Ὁμήρῳ διαφερόμενος, ἐδὲ τῆς δόξης φθονῶν ἐκείνῳ, πειράσομαι δεικνύναι, ὅσα μοι δοκεῖ [15]) ψευδῆ εἰρηκέναι περὶ τῶν ἐνθάδε πραγμάτων· ἐκ ἄλλοθέν ποθεν, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς ποιήσεως ἐλέγχων, τῷ τε ἀληθεῖ βοηθῶν, καὶ μάλιστα διὰ τὴν Ἀθηνᾶν, ὅπως μὴ δοκῇ ἀδίκως διαφθεῖραι τὴν αὐτῆς πόλιν [16]), μηδὲ ἐναντίαι βέλεσθαι τῷ αὐτῆς πατρὶ, ἐχ ἧττον δὲ διὰ τὴν Ἥραν, καὶ τὴν Ἀφροδίτην. δεινὸν γὰρ, τὴν μὲν τῷ Διὶ συνοῦσαν, μὴ νομίσαι κρατῆν ἱκανὸν τοῦ αὐτῆς εἴδους [17]), εἰ μὴ ἀρέ-

14) malim παθόντες.

15) δοκεῖ etiam Vir doctus adſcripſit Venetae, item

16) πόλιν, nam in Veneta eſt δοκεῖν et πόλεσιν.

17) lectionem in marg. Morell. poſitam τὸ αὐτῆς εἶδος, quae videtur eſſe coniectura Morelli, Rhodomannus in textum ſuum intulit. Sed in Veneta legitur non κρατεῖν, quod Morellus de ſuo dedit, ſed κρατῆν. Inſpexiſſent modo interpretes Morelli ad h. l. annotationem, vt e codice regio affert κριτῆν, quae eſt vera lectio; vnde locum ſic conſtituo: μὴ νομίσαι τὸν Δία (vel ſaltim αὐτὸν) κριτὴν ἱκανὸν τοῦ αὐτῆς εἴδους. *graue eſt, Iunonem, Iouis vxorem, Iouem, maritum ſuum, non babuiſſe pro arbitro idoneo ſuae formae.*

ἀρέσαι καὶ τῶν ἐν Ἴδῃ βουκόλων ἑνὶ, τὴν δὲ ἀρχὴν ὑπὲρ κάλλους ἐρίζειν τῇ Ἀφροδίτῃ, πρεσβυτάτην φάσκουσαν εἶναι τῶν Κρόνου παίδων, ὡς αὐτὸς Ὅμηρος ἀπήγγειλε ποιήσας·

Καί με πρεσβυτάτην τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης.

ἔτι δὲ οὕτω χαλεπῶς διατεθῆναι πρὸς τὸν Πάριν, αὐτὴν [18]) ἐπιτρέψασαν τὴν κρίσιν· καίτοι οὐδὲ τῶν ἀνθρώπων ὃς ἂν ἐπιτρέψῃ διαιτᾶν [19]), ἐχθρὸν ἡγεῖται τὸν διαιτητὴν, ἐὰν μὴ δικάσῃ καθ' ἑαυτόν· τὴν δέ γε Ἀφροδίτην οὕτως αἰσχρὰν καὶ ἄδικον καὶ ἀσύμφορον δοῦναι δωρεὰν, καὶ μηδένα ποιήσασθαι λόγον μήτε τῆς Ἑλένης ἀδελφῆς οὔσης, μήτε τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ προκρίναντος αὐτήν· ἀλλὰ χαρίζεσθαι τοιοῦτον γάμον, δι' ὃν αὐτός τε ἤμελλεν ἀπόλλυσθαι, καὶ οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ ἡ πόλις. ἔτι δὲ οὐκ ἄξιον οἶμαι παριδεῖν οὐδὲ τὸ τῆς Ἑλένης, ἣ τοῦ Διὸς λεγομένη θυγάτηρ, διὰ μὲν τὴν ἄδικον φήμην περιβόητος ἐπ' αἰσχύνῃ γέγονε· διὰ δὲ τὴν αὐτῆς αἰσχύνην θεὸς ἐνομίσθη παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. ἀλλ' ὅμως ὑπὲρ τηλικούτων ὄντος τοῦ λόγου, τινὲς τῶν σοφιστῶν ἀσεβεῖν με φήσουσιν Ὁμήρῳ ἀντιλέγοντα, καὶ ἐπιχειρήσουσι διαβάλλειν πρὸς τὰ δύστηνα μειράκια, ὧν ἐμοὶ ἐλάττων λόγος ἐστὶν, ἢ πιθήκων. πρῶτον μὲν οὖν φασι, τὸν Ὅμηρον ὑπὸ πενίας τε καὶ ἀπορίας προσαιτεῖν ἐν τῇ Ἑλλάδι· τὸν δὲ τοιοῦτον ἀδύνατον ἡγοῦνται ψεύσασθαι πρὸς χάριν τῶν διδόντων, οὐδ' ἂν τὰ τοιαῦτα λέγειν, ὁποῖα ἔμελλεν ἐκείνοις καθ' ἡδονὴν ἔσεσθαι· τοὺς δὲ νῦν πτωχοὺς οὐδέν φασιν ὑγιὲς λέγειν, οὐδὲ μάρτυρα οὐδεὶς ἂν οὐδένα ἐκείνων ποιήσαιτο [20]) ὑπὲρ οὐδενὸς, οὐδὲ τοὺς ἐπαίνους τοὺς

18) αὐτὴν] sic recte Ven. αὐτῷ Mor.

19) f. δίαιταν (in accus. sing. nom. subst.)

20) affirmat Morellus, se verba traiecta ope codicis regii in ordinem redegisse. sed eodem verba leguntur ordine in Ven.

παρ' αὐτῶν ἀποδέχονται ὡς ἀληθεῖς. ἴασι γάρ, ὅτι πάντα θωπεύοντες ὑπ' ἀνάγκης λέγουσιν. ἔπειτα δὲ εἰρήκασι, τὰς μὲν, ὡς πτωχῷ, τὰς δὲ, ὡς μαινομένῳ ἀπάρχεσθαι [21]). καὶ μᾶλλον εἰόντες τὰς τότε καταγνῶναι αὐτῇ μανίαν, τἀληθῆ δὲ λέγοντος, ἃ προσεθείκασιν, ἢ ψευδομένῳ. ἃ μὴν ὅσον γε ἐπὶ τούτοις, ψέγω [22]) Ὅμηρον· κωλύει γὰρ ἀθῆν, ἄνδρα σοφὸν πτωχεύειν, ἀδὲ μαίνεσθαι δοκεῖν· ἀλλ' ὅτι κατὰ τὴν ἐκείνων δόξαν, ἣν ἔχουσι περὶ Ὁμήρου, καὶ περὶ τῶν τοιούτων εἰκός ἐστι μηθὲν ὑγιὲς εἶναι τῶν εἰρημένων ὑπ' αὐτοῦ. ἃ τοίνυν ἀδὲ τόδε νομίζουσιν, ἐκ εἶναι ἐν τῇ Ὁμήρου Φύσει τὸ ψεῦδος, ἀδὲ ἀποδέχεσθαι αὐτὸν τὸ τοιοῦτον. πλεῖστα γὰν τὸν Ὀδυσσέα πεποίηκε ψευδόμενον, ὃν μάλιστα ἐπαινεῖ· τὸν δὲ Αὐτόλυκον καὶ ἐπιορκεῖν φησι, καὶ τοῦτο αὐτῷ παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ δεδόσθαι. περὶ δὲ θεῶν πάντες, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὁμολογοῦσι, μηθὲν ἀληθὲς λέγειν Ὅμηρον, καὶ οἱ πάνυ ἐπαινοῦντες αὐτὸν, καὶ τοιαύτας ἀπολογίας πειρῶνται πορίζειν, ὅτι ἃ φρονῶν ταῦτ' ἔλεγεν, ἀλλ' αἰνιττόμενος καὶ μεταφέρων· τί ἂν κωλύει καὶ περὶ τῶν ἀνθρώπων αὐτὸν ἅττως εἰρηκέναι; ὅστις γὰρ περὶ θεῶν ἃ φανερῶς τἀληθῆ [23]) φησιν, ἀλλὰ τἀναντίον· ἅττως ὤξε τὰ [24]) ψευ-

Ven. quo hic, vt nil diſeriminis inter ambas editiones h. l. repererim.

21) ἀπάρχεσθαι] interpres reddidit *ſtipem dediſſe*, fortitan in animo habens ἐπαρκεῖν, quod in marg. Ven. meae adſcriptum reperio. ego vero haud probo, tametſi ſententiam vulgatae haud magis intelligo, et neſcio, probane ſit, an corrupta; quod poſterius ſi ſit, malim προσέρχεσθαι.

22) ψέγω] Ven. ψεγῶν.

23) f. περὶ τῶν θεῶν Φανερῶς ἃ τἀληθῆ.

24) poſt τὰ deeſſe videtur vocabulum εἰρημένα, vel λεγόμενα, vel tale quid. *adeo vt lectores dicta vel maxime pro mendatiis habeant.*

ψευδῆ μᾶλλον ὑπολαμβάνειν τοὺς ἐντυγχάνοντας, καὶ ταῦτα μηδὲν ὠφελούμενος, πῶς ἂν περί γε ἀνθρώπων ὀκνήσειεν ὁτιοῦν ψεῦδος εἰπεῖν; καὶ ὅτι μὲν πεποίηκεν ἀλγοῦντας τοὺς θεοὺς καὶ ςένοντας καὶ τιτρωσκομένους, καὶ ἀποθνήσκοντας σχεδόν· ἔτι δὲ μοιχείας, καὶ δεσμοὺς, καὶ διεγγυήσεις θεῶν, οὐ λέγω, πρότερον εἰρημένα πολλοῖς. οὐδὲ γὰρ βούλομαι κατηγορεῖν Ὁμήρου, μόνον δ' ἐπιδεῖξαι τἀληθὲς, ὡς γέγονεν [25]· ἐπεί τοι ἀπολογήσομαι ὑπὲρ αὐτοῦ τὰ ἐμοὶ δοκοῦντα. ὅτι δὲ τὸ ψεῦδος οὐκ ὤκνει [26]) πάντων μάλιςα, οὐδὲ αἰσχρὸν ἐνόμιζε τοῦτο λέγων [27]), πότερον δὲ ὀρθῶς, ἢ μὴ, παρίημι νῦν σκοπεῖν. ἀφεὶς οὖν ὅσα δεινὰ δοκεῖ πεποιηκέναι περὶ θεῶν, καὶ οὐ πρέποντα ἐκείνῳ [28]), τοῦτό φημι μόνον, ὅτι λόγους οὐκ ὤκνει [29]) τῶν θεῶν ἀπαγγέλλειν, οὓς φησιν αὐτοὺς διαλέγεσθαι πρὸς αὐτούς· καὶ οὐ μόνον γε τοὺς ἐν κοινῷ γινομένους, καὶ παρατυγχανόντων ἁπάντων τῶν θεῶν· ἀλλὰ καὶ οὓς ἰδίᾳ τινὲς διαλέγονται ἀλλήλοις· οἷον ὁ Ζεὺς τεθυμωμένος τῇ Ἥρᾳ διὰ τὴν ἀπάτην. καὶ τὴν ἧτταν τῶν Τρῴων, καὶ πρότερον Ἥρα πρὸς τὴν Ἀφροδίτην [29b]), παρακαλοῦσα φαρμάξαι τὸν πατέρα, καὶ δοῦναι τὸ φίλτρον αὐτῇ τὸν κεςὸν ἱμάντα, ὡς εἰκὸς, ἐν ἀποῤῥήτῳ τοῦτο ἀξιοῦσα. οὐδὲ γὰρ τῶν ἀνθρώπων εἰκὸς ἄλ-

25) restituo locum hunc e codice regio Parisino, cuius hanc lectionem Morellus in animadv. suis inde refert: μόνον δ' ἐπιδεῖξαι τἀλ. ὡς γέγ. *sed solummodo demonstrare verum, quomodo puta euenerit.* Ven. et Mor. dant δέ ἐςι δεῖξαι τἀλ. ὡς οὐ γέγ.

26) ὤκνει] sic codex regius, quemadmodum etiam editio Rhodom. ὄκνει Mor.

27) aut λέγω est leg. aut seruato λέγων, delendum erit δὲ paulo post.

28) malim ἐκείνοις, vt ad deos redeat.

29) ὤκνει] sic recte Ven. et ed. Rhod. ὄκνει Mor.

29b) πρὸς τὴν ἀφροδίτην] scil. διαλέγεται.

λον τινὰ εἰδέναι τὰ τοιαῦτα, ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς διαφερομένων καὶ λοιδορούντων ἐνίοτε ἀλλήλως. καὶ τὸν Ὀδυσσέα [30]) πεποίηκεν ἐπανορθούμενον τὸ τοιοῦτον, μὴ δόξῃ ἀλαζὼν διηγούμενος τὰς παρὰ τοῖς θεοῖς γενομένας ὑπὲρ αὐτοῦ λόγους. ἔφη γὰρ αὐτοῦ τῆς Καλυψοῦς, ἐκείνην δὲ παρά τε [31]) πυθέσθαι· περὶ αὐτοῦ δὲ ὧδέν τοιοῦτον εἰρηκεν, ὅτι παρὰ θεᾶ πύθοιτό τινος. ἔτω πάνυ κατεφρόνει τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὧδέν αὐτῷ ἔμελεν, εἰ δόξει μηδὲν λέγειν ἀληθές. ἐ γὰρ δὴ πείσειν γε ἐνόμιζέ τινα, ὡς ἐπίστατο τὰς παρὰ τοῖς θεοῖς γενομένας ὑπὲρ αὐτοῦ λόγους. ἔφη γὰρ αὐτοῦσαι ἅπαντα καὶ τὰς πολλὰς ἔπεισε. διηγεῖται δὲ καὶ τὴν συνουσίαν τὴν τοῦ Διὸς πρὸς τὴν Ἥραν, ἐν τῇ Ἰδῃ γενομένην, καὶ τὰς λόγους, ἃς εἶπε πρὸ τῆς συνουσίας, ὡς αὐτὸς ἑωρακώς τε καὶ ἀκηκοώς, καὶ ὧδέν αὐτὸν ἐκώλυσεν, ὡς ἔοικε, τὸ νέφος, ὃ περιεκάλυψεν ὁ Ζεὺς, τοῦ μὴ φανεροὺς γενέσθαι. τούτοις δὲ ἐπέθηκε τὸν κολοφῶνα σχεδόν [32]). ἵνα γὰρ μὴ ἀποροῦμεν, ὅπως ξυνῇ [33]) τῶν θεῶν, ἔτω διαλέγεται, ἡμῖν σχεδὸν, ὡς ἔμπειρος τῆς τῶν θεῶν γλώττης [34]), καὶ ὅτι ἐχ ἡ αὐτὴ ἐστι τῇ ἡμετέρᾳ,

30) malim καίτοι τὸν μὲν ὀδυσσέα.

31) Rhodomannus dedit παρὰ τοῦ θεοῦ, quod minus placet; malim παρὰ τοῦ ἑρμοῦ.

32) locus bene habet, quod dudum Morellus quoque admonuit, tametsi Rhodomanno visum fuit aliquid deesse. sed sarta et tecta hic sunt omnia. σχεδὸν est *ut ita dicam, colophonem mendaciis suis imposuit.*

33) in Ven. est ξενίοι, in codice regio ξυνίοι, in ed. Rhod. ξυνίῃ.

34) post γλώττης addit codex regius, teste Morello: ὥσπερ γὰρ τοῖς βαρβάροις διαλέγονται οἱ δίγλωττοι καλούμενοι, καὶ ἑρμηνεύοντες αὐτοῖς τὰ παρ' ἡμῶν· ἔτως Ὅμηρος ἡμῖν διαλέγεται, τὰ παρὰ τῶν θεῶν ἑρμηνεύων,

ρα, οὐδὲ τὰ αὐτὰ ὀνόματα ἐφ' ἑκάστῳ λέγουσιν, ἅπερ καὶ ἡμεῖς. ἐνδείκνυται δὲ ταῦτα ἐπὶ ὀρνέου τινὸς, ὃ φησι τοὺς μὲν θεοὺς Χαλκίδα καλεῖν, τοὺς δὲ ἀνθρώπους, Κύμινδιν· καὶ ἐπὶ τόπου τινὸς πρὸ τῆς πόλεως, ὃν τοὺς μὲν ἀνθρώπους Βαττείαν ὀνομάζειν, τοὺς δὲ θεοὺς Σῆμα μυῤῥίνης. περὶ δὲ τοῦ ποταμοῦ Φράσας ἡμῖν, ὅτι οὐ Ξάνθος, ἀλλὰ Σκάμανδρος λέγοιτο παρὰ τοῖς θεοῖς, αὐτὸς οὕτως ἤδη ἐν τοῖς ἔπεσιν ὀνομάζει· ὡς οὐ μόνον ἐξὸν αὐτῷ τὰς ἄλλας γλώττας μιγνύειν τὰς τῶν Ἑλλήνων, καὶ ποτὲ μὲν αἰολίζειν, ποτὲ δὲ δωρίζειν, ποτὲ δὲ ἰάζειν, ἀλλὰ καὶ διαςὶ[35]) διαλέγεσθαι· καθάπερ οἶμαι θετταλίζοντα ἢ κρητίζοντα, οἷον εἰ τὴν ἀγορὰν ἐκάλει λιμένα, Θετταλῶν ἀκούσας. ταῦτα δέ μοι εἴρηται, ὥσπερ ἤδη ἔφην, οὐ κατηγορίας ἕνεκεν, ἀλλ' ὅτι ἀνδρειότατος ἦν ἀνθρώπων πρὸς τὸ ψεῦδος Ὅμηρος· καὶ οὐχ ἧττον ἐθάῤῥει καὶ ἐσεμνύνετο ἐπὶ τῷ ψεύδεσθαι, ἢ τῷ τἀληθῆ λέγειν. οὕτω[36]) γὰρ σκοποῦσιν οὐθὲν ἔτι φαίνηται

νεύων, ὥσπερ ἐπιςάμενος τὴν θείαν διάλεκτον. πρῶτον μὲν ὅτι οὐχ — quae lectio in Ven. post ἐπιτέθεικεν habetur.

35) διαςὶ est felix et ingeniosa emendatio Casauboni, et sic coniecit Rhod. sed in texto exhibuit θεαςὶ pro ἰαςὶ, quod est in Ven. sed Morellus quoque sic emendauit in animadv. tacito Casaubono. vir doctus Venetae meae adscripserat θειαςὶ, *diuina loqui*. Verba καθάπερ — ἀκούσας h. l. omnia desunt Ven.

36) post οὕτω addit Veneta μὲν, et dat post σκοποῦσι: πάνυ σμικρὰ καὶ ὀλίγου ἄξια φαίνεται, ἃ ἐγὼ φημὶ ἀτὸν ἐψεῦσθαι. τῷ γὰρ ὄντι, ἀνθρώπινα ψεύσματα καὶ λίαν πιθανὰ, πρὸς θείαν καὶ ἀμήχανον φύσιν, ἐρας δὴ ἐπιτέθεικεν. ὥσπερ γὰρ τοῖς β. — πρῶτον μὲν οὐχ ἡ αὐτὴ ἐςὶ τῇ ἡμετέρᾳ. οὐδὲ τὰ αὐτὰ παρά τ ἡμῖν καὶ παρ' ἐκείνοις ὀνόματα. ἔπειτα ἐξηγούμενος περί τινων, ὅπως οἱ θεοὶ νομίζουσιν. οἷον οτι τὴν χαλκίδα κύμινδιν οἱ θεοὶ καλοῦσι. τόπον δέ τινα πρὸ ῆς πόλεως βαττείαν ὀνομαζόμενον. σῆμα μυῤῥίνης. τὸ δὲ μῶλυ

νηται[37]) παράδοξον οὐδὲ ἄπιστον τῶν ὑπ' ἐμοῦ δεικνυμένων· ἀλλὰ σμικρὰ καὶ ἀνθρώπεια ψεύσματα πρὸς θεῖα καὶ μεγάλα. ἐπιχειρήσας γὰρ τὸν πόλεμον εἰπεῖν, τὸν γενόμενον ὑπ' Ἀχαιοῖς πρὸς τοὺς Τρῶας, οὐκ εὐθὺς ἤρξατο ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' ὅθεν ἔτυχεν· ὃ ποιοῦσι πάντες οἱ ψευδόμενοι σχεδὸν, ἐμπλέκοντες καὶ περιπλέκοντες, καὶ οὐθὲν βουλόμενοι λέγειν ἐφεξῆς· ἧττον γὰρ κατάδηλοί εἰσιν· εἰ δὲ μὴ, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἐξελέγχονται. τοῦτο δὲ ἰδεῖν ἐστι καὶ ἐν τοῖς δικαστηρίοις καὶ ἄλλως γινόμενον, οἳ[38]) μετὰ τέχνης ψεύδονται. οἱ δὲ βουλόμενοι τὰ γενόμενα ἐπιδεῖξαι, ὡς ξυνέβη ἕκαστον, οὕτως ἀπαγγέλλουσι, τὸ πρῶτον, πρῶτον· καὶ τὸ δεύτερον, δεύτερον· καὶ τἄλλα ἐφεξῆς ὁμοίως. ἓν μὲν τοῦτο αἴτιον, τοῦ μὴ κατὰ φύσιν ἄρξασθαι τῆς ποιήσεως· ἕτερον δὲ, ὅτι τὴν ἀρχὴν αὐτῆς καὶ τὸ τέλος μάλιστα ἐπεβούλευσεν ἀφανίσαι, καὶ ποιῆσαι[39]) τὴν ἐναν-

μῶλυ εἰπὼν ὅπως οἱ θεοὶ λέγουσιν, οὐκέτι προσίθησι τὸ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ὄνομα (et sic etiam codex regius), καὶ τὸν ποταμὸν εἰπὼν ὅτι ὁ σκάμανδρος, ἀλλὰ ξάνθος ὀνομάζοιτο παρ' αὐτοῖς, (ὃν ξάνθον καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δὲ σκάμανδρον. Iliad. 20. v. 74.) οὕτως ἤδη ἐν τοῖς ἔπεσι χρῆται. ὡς ἐξὸν αὐτῷ, μὴ μόνον τὰς τῶν ἑλλήνων φωνὰς μιγνύειν, μὴ δὲ τοῖς σφόδρα ἀρχαίοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς δαιμονίοις χρήσεσθαι ὀνόμασι. καὶ ποτὲ μὲν αἰολίζοντα, ποτὲ δὲ δωρίζοντα, πάλιν δὲ ἰάζοντα διαλέγεσθαι καθάπερ οἶμαι θεταλίζοντα ἢ κρητίζοντα. οἷον εἰ τὴν ἀγορὰν ἐκάλει λιμένα, θετταλῶν ἀκούσας. ταῦτα δέ μοι εἴρ. — πρὸς θεῖα καὶ μεγάλα.

37) Veneta melius φαίνεται, et paulo post τῷ γὰρ ὄντι ἀνθρώπινα ψεύσματα (f. ψευσμάτια) καὶ λίαν πιθανὰ πρὸς θείαν καὶ ἀμήχανον φύσιν.

38. οἳ] sic Ven. vnde colligi possit Dionem dedisse: καὶ ἄλλως ὑπὸ πάντων γιγνόμενον, οἳ [vel ὅσοι] μετὰ — Ior. dat ὅπου. [an ἄλλοις legendum sit, propter sequens ratiunm, consideretur. Rhod.]

39) καὶ ἐμποιῆσαι.

ἐναντίαν δόξαν ὑπὲρ αὐτῶν. ὅθεν οὔτε τὴν ἀρχὴν οὔτε τὸ τέλος ἐτόλμησεν εἰπεῖν ἐκ τοῦ εὐθέος, οὐδὲ ὑπέσχετο ὑπὲρ τούτων οὐδὲν ἐρεῖν· ἀλλ' εἴ που καὶ μέμνηται, παρέργως καὶ βραχέως, καὶ δῆλός ἐστιν ἐπιταράττων. οὐ γὰρ ἐθάρρει πρὸς αὐτὰ, οὐδὲ ἐδύνατο ἐρεῖν ἑτοίμως. συμβαίνει δὲ καὶ τοῦτο τοῖς ψευδομένοις ὡς ἐπιτοπολύ γε, ἄλλα μέν τινα λέγειν τοῦ πράγματος, καὶ διατρίβειν ἐπ' αὐτοῖς[40]), ὅταν μάλιστα κρύψαι θέλωσιν· οὐ προτιθέμενοι[41]) δὲ λέγουσιν, οὐδὲ προσέχοντι τῷ ἀκροατῇ, οὐδ' ἐν[42]) τῇ αὐτοῦ χώρᾳ τιθέντες· ἀλλ' ὡς ἂν λάθοιεν μάλιστα, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ ὅτι αἰσχύνεσθαι ποιεῖ τὸ ψεῦδος, καὶ ἀποκνεῖν προσιέναι πρὸς αὐτὸ, ἄλλως τε ὅταν[43]) ᾖ περὶ τῶν μεγίστων. ὅθεν οὐδὲ τῇ φωνῇ μέγα[44]) λέγουσιν ψευδόμενοι, ὅταν ἐπὶ τοῦτο ἔλθωσιν· οἱ δέ τινες αὐτῶν βατταρίζουσι καὶ ἀσαφῶς λέγουσιν· οἱ δὲ, οὐχ ὡς αὐτοί τι εἰδότες, ἀλλ' ὡς ἑτέρων ἀκούσαντες. ὃς δ' ἂν ἀληθῶς λέγῃ τι, θαρρῶν καὶ οὐδὲν ὑποστελλόμενος λέγει. οὔτε οὖν τὰ περὶ τὴν ἁρπαγὴν τῆς Ἑλένης Ὅμηρος εἴρηκεν ἐκ τοῦ εὐθέος, οὐδὲ παῤῥησίαν ἄγων ἐπ' αὐτοῖς, οὔτε περὶ τῆς ἁλώσεως τῆς πόλεως. καίτοι γὰρ, ὡς ἔφην, ἀνδρειότατος ὢν ὑποκατεκλίνετο καὶ ἡττᾶτο, ὅτι ᾔδει τἀναν-

40) post αὐτοῖς videtur leg. ἄλλων δὲ βραχέως ἐφάπτεσθαι (vel tale quid) ὅσ' ἂν μάλιστα —

41) προστιθέμενοι videtur bene habere, aut certe posse defendi. *assentientes*, assensu suo ipsi rem comprobantes. verum tamen et Casaubonus, cuius iudicium graue debet esse, Anglus et Morellus, pro corrupto id habent. Rhodom. coniecit προτιθέμενοι, et paulo post αὐτοῦ.

42) οὐδ' ἐν] sic codex regius. vnde sic corrigo: οὐδ' ἐν τῇ αὐτοῦ χώρᾳ τιθέντες. In αὐτοῦ respicitur ad latens ἕκαστον. Mor. et Ven. dant οὐδὲν τῇ αὐτῇ χ.

43) f. ἄλλως τε καὶ ὅταν.

44) μέγα bene habet, tametsi vir doctus Ven. meae μεγάλῃ adscripserat; sed οἱ ψευδόμενοι est leg.

αντία λέγων τοῖς ὗσι, καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τοῦ πράγματος ψευδόμενος. ἢ πόθεν μᾶλλον ἄρξασθαι ἔπρεπεν, ἢ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἀδικήματος καὶ τῆς ὕβρεως τοῦ Ἀλεξάνδρου, δι' ἣν συνέβη[45]) ὁ πόλεμος; ἐπειδὴ οὖν ὠργίζοντο πάντες[46]) οἱ τῇ ποιήσει ἐντυγχάνοντες, καὶ συνεφιλονείκουν ὑπὲρ τοῦ τέλους, καὶ μηδεὶς ἠλέει τοὺς Τρῷας ἐφ' οἷς ἔπασχον· οὕτω γὰρ εὐνούστερον καὶ προθυμότερον ἕξειν ἔμελλε τὸν ἀκροατήν. εἰ δ' αὖ ἐβούλετο τὰ μέγιστα καὶ φοβερώτατα εἰπεῖν, καὶ πάθη[47]) παντοδαπὰ, καὶ συμφορὰς, ἔτι δὲ ὃ πάντων μάλιστα ἕκαστος ἐπόθει ἀκοῦσαι, τί μεῖζον εἶχεν ἢ δεινότερον εἰπεῖν τῆς ἁλώσεως[48]); οὔτε ἀνθρώπους πλείους ἀποθνήσκοντας, οὐδ' οἰκτρότερον, τοὺς μὲν ἐπὶ τοὺς βωμοὺς τῶν θεῶν καταφεύγοντας, τοὺς δὲ ἀμυνομένους ὑπὲρ τῶν τέκνων καὶ τῶν γυναικῶν· οὔτε γυναῖκας ἢ παρθένους ἄλλοσε ἀγομένας, ἢ βασιλίδας ἐπὶ δουλείᾳ τε καὶ αἰσχύνῃ, τὰς μὲν ἀνδρῶν, τὰς δὲ πατέρων, τὰς δὲ ἀδελφῶν ἀποσπωμένας, τὰς δέ τινας, αὐτῶν τῶν ἀγαλμάτων· ὁρώσας μὲν τοὺς φιλτάτους ἄνδρας ἐν φόνῳ κειμένους, καὶ μὴ δυναμένας[49]) ἀσπάσασθαι, μηδὲ καθελεῖν τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὁρώσας δὲ τὰ νήπια τέκνα

45) Veneta συνέστη, ad sententiam perinde.

46) f. ἐπειδὴ συνωργίζοντο ἂν πάντες. *nam sic, qui Homerum legissent, una omnes exarsissent in iracundiam.*

47) πάθη] sic recte vir doctus in Ven. mea, et codex regius. Poterat hic loci Casaubonus opera irrita supersedere, si Venetam inspexisset. In Ven. est πάσῃ, et in Mor. πᾶσι.

48) post ἁλώσεως deesse videtur aliquid sententiae, e. c. ad hunc modum: οὐδαμοῦ γὰρ ἄλλοθί ἐστιν ἰδεῖν — *nusquam enim alias est, quam in urbis expugnatione, videre, neque plures morientes.*

49) δυναμένας] *uxores, quibus negatum esset maritis caesis oculos deprimere*, h. e. funus eorum curare, eos ad exsequias componere. Ven. et Mor. δυναμένους.

κνα πρὸς τῇ γῇ ποιούμενα ὠμῶς· ἔτε ἱερὰ [50]) πορ-
θούμενα θεῶν, ἔτε χρημάτων πλῆθος ἁρπαζόμενον,
ἔτε κατ' ἄκρας ὅλην ἐμπιπραμένην τὴν πόλιν, ἔτε
μείζονα [51]) βοὴν ἢ κτύπον χαλκῆ τε καὶ πυρὸς,
τῶν μὲν φθειρομένων, τῶν δὲ ῥιπτομένων· ἀ τὸν
Πρίαμον πεποίηκε λέγοντα ἐπ' ὀλίγων [52]), ὡς ἐσό-
μενα [53]), εἰ τυχὸν αὐτῷ ὡς γινόμενα διελθεῖν, ὅπως
ἐβούλετο, καὶ μεθ' ὅσης [54]) τάλλα [55]) εἰώθει διηγή-
ματος [56]), ἐκπλήττων τε καὶ αὔξων τὰ μικρότα-
τα. εἰ δέ γε ἤθελεν ἀνδρῶν ἐπιστήμων εἶπεῖν θανά-
τους, πῶς ἀπέλιπε τὸν τῆ Ἀχιλλέως καὶ τὸν τῆ
Μέμνονος, καὶ Ἀντιλόχῃ καὶ Αἴαντος, καὶ αὐτῆ τῆ
Ἀλεξάνδρῳ; πῶς δὲ τὴν Ἀμαζόνων στρατιὰν [57]),
καὶ τὴν μάχην ἐκείνην τὴν λεγομένην τῆ Ἀχιλλέως
καὶ

50) ἔτε ἱερὰ] scil. πλείω. quod voc. πλείας et πλείω in omnibus superioribus est tacite addendum.

51) f. sic dedit: ἔτε μείζονα κτύπον χαλκῆ τε καὶ πυρὸς, ἔτε βοὴν τῶν μὲν φθειρομένων, τῶν δὲ ῥιπτουμένων.

52) vnde habuerit Morellus ἐπ' ὀλίγων, et quid iudicuerit ea verba significare, passus nos est ignorare. ἐπ' ὀλίγον est in Ven. quod verum puto; tametsi vir doctus ὀλίγων adscripsit. δι' ἐπῶν ὀλίγων probarem, sed ἐπ' ὀλίγον ad sententiam idem est.

53) f. ὡς ἐσόμενα τυχὸν (quomodo iam Casaubonus praecepit) ἔξον αὐτῷ ὡς γενόμενα. finxit Priamum, ea obiter, vt fortasse futura, commemorantem, quae potuerat ipse, vt vere facta, enarrare. Rhodom. coni. ὀλίγων, et γενόμενα.

54) μεθ' ὅσης] sic recte codex regius, et emend. Rhodom. μηθ' ὅσης Ven. Mor. et textum Rhodom.

55) τάλλα] sic recte Casaubonus, neque dubito sic in regio quoque codice fuisse, quia Morellus lectionem eius, in qua τάλλα non reperio, tamen latine sic reddidit: *cum tam accurata narratione, quantam in caeteris adhibere consuesset.*

56) Pro διηγήματος legi malim διαίρματος *elatione.*

57) malim στρατείαν. saepe ista duo στρατιὰ et στρατεία in libris permutantur.

δ' ἂν ἀκούσωσιν ἡδέως τινὸς λέγοντος, ταῦτα καὶ ἀληθῆ νομίζουσι. καὶ τοῖς μὲν ποιηταῖς ἐπιτρέπουσιν ὅ, τι ἂν θέλωσι ψεύδεσθαι, καὶ φασιν ἐξεῖναι αὐτοῖς, ὅμως δὴ [76]) πιστεύουσιν οἷς ἂν ἐκεῖνοι λέγωσι, καὶ μάρτυρας αὐτὸς ἐπάγονται ἐνίοτε περὶ ὧν ἀμφισβητοῦσι· παρὰ δὲ Αἰγυπτίοις μὴ ἐξεῖναι μηδὲ ἐμμέτρως [77]) λέγεσθαι, μηδὲ εἶναι ποίησιν τοπαράπαν· ἐπίστασθαι γάρ, ὅτι φάρμακον τοῦτο ἡδονῆς ἐστι πρὸς τὴν ἀκοήν. ὥσπερ ἔν οἱ διψῶντες ὕδὲν δέονται οἴνου, ἀλλ' ἀπόχρη αὐτοῖς ὕδατος πιεῖν· ἕτως οἱ τἀληθῆ εἰδέναι θέλοντες οὐδὲν δέονται μέτρων, ἀλλ' ἐξαρκεῖ αὐτοῖς ἀκοῦσαι ἁπλῶς. ἡ δὲ ποίησις ἀναπείθει τὰ ψευδῆ ἀκούειν, καὶ ὥσπερ οἶνον πίνειν μάτην. ὡς ἔν ἤκουσα παρ' ἐκείνου, πειράσομαι εἰπεῖν, προσιθεὶς ἐξ ὧν ἐδόκει μοι ἀληθῆ τὰ λεγόμενα. ἔφη γάρ, ἐν Σπάρτῃ γενέσθαι Τυνδάρεων σοφὸν ἄνδρα καὶ βασιλέα μέγιστον· τούτῳ δὲ καὶ Λήδας δύο θυγατέρας κατὰ ταυτὸ, ἅσπερ [78]) ἡμεῖς ὀνομάζομεν, Κλυταιμνήστραν καὶ Ἑλένην, καὶ δύο ἄῤῥενας παῖδας, καλὼς καὶ μεγάλως, καὶ πολὺ τῶν Ἑλλήνων ἀρίστως. εἶναι δὲ τὴν Ἑλένην ἐπὶ κάλλει περιβόητον, καὶ πολλὰς μνηστῆρας αὐτῆς, ἔτι σμικρᾶς παιδὸς οὔσης. γενέσθαι δὲ αὐτῆς ἁρπαγὴν ὑπὸ Θησέως βασιλέως ὄντος Ἀθηνῶν. τοὺς ἓν ἀδελφοὺς τῆς Ἑλένης εὐθέως ἐλθεῖν εἰς τὴν τοῦ Θησέως χώραν, καὶ πορθήσαι τὴν πόλιν, καὶ κομίσασθαι τὴν ἀδελφήν· τὰς μὲν ἓν ἄλλας γυναῖκας ἀφιέναι λαβόντας· τὴν δὲ τοῦ Θησέως μητέρα αἰχμάλωτον

76) δὴ etiam Ven. nihilominus tamen leg. δὲ.
77) f. μηδὲν ἐμμέτρως.
78) Rhodom. et Casaubonus dant ὥσπερ pro ἅσπερ. sed non videtur hoc sufficere: forte dedit Dio κατὰ ταὐτὸ ὡς παῤ ἡμῖν ὀνομαζομένας, aut ἃς κατὰ ταὐτὸ, ὥσπερ ἡμεῖς, ὀνομάζουσιν. scil. Aegyptii, aut denique κ. τ. ὥσπερ ἡ. ὀνομάζων, scil. ἔφη sacerdos ille Aegyptius.

τον ἄγεσιν, τιμωρεμένης αὐτήν. εἶναι γὰρ αὐτὴς ἀξιομάχης πρὸς ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, καὶ καταστρέψασθαι ῥᾳδίως ἂν, εἰ ἐβούλοντο. εἶπον ἔν, ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν ταῦτα λέγεται, καὶ προσέτι, ὡς αὐτὸς ἑωρακὼς ἔην ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐν τῷ ὀπισθοδόμῳ τοῦ νεὼ τῆς Ἥρας ὑπόμνημα τῆς ἁρπαγῆς ἐκείνης, ἐν τῇ ξυλίνῃ κιβωτῷ τῇ ἀναστεθείσῃ ὑπὸ Κυψέλλου [79]), τὰς Διοσκούρους ἔχοντας τὴν Ἑλένην ἐπιβεβηκυῖαν τῇ κεφαλῇ τῆς Αἴθρας, καὶ τῆς κόμης ἕλκουσαν, καὶ ἐπίγραμμα ἐπιγεγραμμένον ἀρχαίοις γράμμασι. μετὰ δὲ ταῦτα, ἔφη, φοβέμενος τὸν Τυνδαρείδας ὁ Ἀγαμέμνων ἠπίσατο γάρ, ὅτι ξένος ἦν καὶ ἔπηλυς ἄρχει τῶν Ἀργείων· ἐβούλετο προσλαβεῖν αὐτὸς κηδεσὰς καὶ διὰ τοῦτο ἔγημε Κλυταιμνήστραν· τὴν δὲ Ἑλένην ἐμνήστευε μὲν τῷ ἀδελφῷ, ἀθεὶς δὲ ἔφασκε τῶν Ἑλλήνων ἐπιτρέψειν· καὶ γὰρ προσήκειν ἕκαστος αὐτῷ τοῦ γένους [80]) μᾶλλον, ἢ Μενελάῳ, Πελοπίδῃ ὄντι. ἦκον δὲ καὶ ἔξωθεν πολλοὶ μνηστῆρες, διά τε τὴν δόξαν τὴν περὶ τοῦ κάλλους, καὶ τὴν δύναμιν τῶν ἀδελφῶν καὶ τοῦ πατρός. ἐδόκει ἔν μοι καὶ τοῦτο ἀληθὲς λέγειν, ὅπως τὴν Πλεισθένους [81]) θυγατέρα, τοῦ Σικυωνίου τυράννου, καὶ τῶν ἀπὸ Ἰταλίας τινὰς μνηστευσαμένους φασίν. ἔτι δὲ Ἱπποδάμειαν τὴν Οἰνομάου Πέλοψ ἔγημεν ἐκ τῆς Ἀσίας ἀφικόμενος· Θησεὺς δὲ ἀπὸ τοῦ Θερμώδοντος ποταμοῦ, μίαν τῶν Ἀμαζόνων. ὡς δὲ ἐκεῖνος ἔφη, καὶ τὴν Ἰὼ ἀφικέσθαι [82]) ἐκδοθεῖσαν εἰς Αἴγυπτον, ἀλλὰ

79) κυψέλας.

80) τοῦ γένους] f. τῆς γάμους. *cum Helena coniugium.* nisi vulgatam sic accipias, vt ἕνεκα subaudias et ἐλθεῖν, *propterea quod ipse graecus sit.*

81) Πλεισθένης] Casaubonus mauult Κλ. v. Herodot. VI. 126. Pausan. p. 129.

82) post ἀφικέσθαι aut in hac regione videtur συνέβη excidisse.

λὰ μὴ βοῦν γενομένην. οὕτως δὲ ἔθους ὄντος ἐκδιδόναι καὶ λαμβάνειν γυναῖκας παρ' ἀλλήλων, καὶ τοὺς πλεῖστον ἀπέχοντας καὶ τοὺς ἐνδοξοτάτους, καὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἀφικέσθαι κατὰ μνηστείαν, ἔφη, πιστεύοντα τῇ δυνάμει τοῦ πατρὸς, σχεδόν τι βασιλεύοντος τῆς Ἀσίας ἁπάσης, καὶ οὐδὲ πολὺ τῆς Τροίας ἀπεχούσης, ἄλλως τε καὶ τῶν Πελοπιδῶν ἤδη δυναστευόντων ἐν τῇ Ἑλλάδι, καὶ πολλῆς ἐπιμιξίας γενομένης. ἐλθόντα δὲ μετὰ πολλοῦ πλούτου καὶ πολλῆς παρασκευῆς, ὡς ἐπὶ μνηστείαν, καὶ διαφέροντα κάλλει αὐτὸν, εἰς λόγους καταστῆναι Τυνδάρεώ τε καὶ τοῖς ἀδελφοῖς τῆς Ἑλένης, καὶ[83]) λέγοντα περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πριάμου, καὶ τῶν χρημάτων τοῦ πλήθους, καὶ τῆς ἄλλης δυνάμεως, καὶ ὅτι αὐτοῦ γίγνοιτο ἡ βασιλεία· τὸν δὲ Μενέλεων ἰδιώτην, ἔφη, εἶναι· τοῖς γὰρ Ἀγαμέμνονος παισὶν, ἀλλ' οὐκ ἐκείνῳ τὴν ἀρχὴν προσήκειν. καὶ ὡς θεοφιλὴς εἴη, καὶ ὡς ἡ Ἀφροδίτη αὐτῷ ὑπόσχοιτο τὸν ἄριστον γάμον τῶν ἐν ἀνθρώποις· αὐτὸς οὖν προκρῖναι τὴν ἐκείνου θυγατέρα, ἐξὸν αὐτῷ λαβεῖν ἐκ τῆς Ἀσίας τινὰ[84]), εἰ βούλοιτο, εἴτε τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέως, εἴτε τοῦ Ἰνδῶν. τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἁπάντων ἔλεγεν αὐτὸς ἄρχειν ἀρξάμενος ἀπὸ Τροίας μέχρι Αἰθιοπίας· καὶ γὰρ Αἰθιόπων βασιλεύειν τὸν αὑτοῦ ἀνεψιὸν Μέμνονα, ἐκ Τιθωνοῦ ὄντα τοῦ Πριάμου ἀδελφοῦ. καὶ ἄλλα πολλὰ ἔλεγεν ἐπαγωγὰ, καὶ δῶρα ἐδίδου τῇ τε Λήδᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς προσήκουσιν, ὅσα οὐδὲ ξύμπαντες οἱ Ἕλληνες ἐδύναντο. ἔφη δὲ καὶ ξυγγενὴς εἶναι τῆς Ἑλένης καὶ αὐτός. ἀπὸ γὰρ Διὸς εἶναι τὸν Πρίαμον. πυνθάνεσθαι δὲ κἀκείνους καὶ

τὴν

83) καὶ videtur redundare atque delendum esse; nisi malumus id seruare eique addere αὐτῇ. *ipsique adeo Helenae.*

84) τινὰ] in Ven. est τινὰς, vnde colligo leg. esse: ἐκ τῆς ἀσίας ἅστινας οὖν βούλ.

τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν Δαὸς ὄντας. τῷ δὲ Ἀγα-
35. μέμνονι καὶ τῷ Μενελάῳ μὴ προσήκειν ὀνειδίζειν αὐ-
τῷ τὴν πατρίδα. καὶ γὰρ αὐτοὺς εἶναι Φρύγας ἀπὸ
Σιπύλου. πολὺ δὴ κρεῖττον τοῖς βασιλεῦσι κηδεύειν
τῆς Ἀσίας, ἢ τοῖς ἐκεῖθεν μεταναύταις. καὶ γὰρ
40. Λαομέδοντα Τελαμῶνι δῶναι τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα
Ἡσιόνην· ἐλθεῖν γὰρ αὐτὸν εἰς Τροίαν μνησῆρα μετὰ
Ἡρακλέους, ἄγειν δὲ καὶ τὸν Ἡρακλέα φίλον ὄντα καὶ
ξένον Λαομέδοντι. πρὸς ἣν ταῦτα ὁ Τυνδάρεως
ἐβουλεύετο μετὰ τῶν παίδων. καὶ ἐδόκει αὐτοῖς
συμπᾶσιν, ὃ χεῖρον εἶναι προσλαβεῖν τὰς ἐκ τῆς
Ἀσίας βασιλέας. τῶν μὲν γὰρ Πελοπιδῶν [85]) οἰ-
κίαν ἔχειν Κλυταιμνήστραν συνοικοῦσαν Ἀγαμέμνονι,
5. λοιπὸν δὲ, εἰ Περιάμῳ κηδεύσειαν, καὶ τῶν ἐκεῖ πραγ-
μάτων κρατεῖν, καὶ μηδένα αὐτὰς κωλύειν τῆς
Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης ἄρχειν ἁπάσης. πρὸς δὲ
ταῦτα ἠγωνίζετο μὲν ὁ Ἀγαμέμνων· ἥττατο δὲ
10. τοῖς δικαίοις. ἔφη γὰρ ὁ Τυνδάρεως, ἱκανὸν εἶναι
αὐτῷ κηδεύσαντι· καὶ ἅμα ἐδίδασκεν, ὅτι ἀδὲ συμ-
φέρει τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τυγχάνειν τῶν ἴσων· ἕτω
γὰρ μᾶλλον ἐπιβουλεύσειν· ἀδὲ γὰρ Ἀτρεῖ Θυέστην
15. εὔνουν γενέσθαι. μάλιστα δ' ἔπεισεν αὐτὸν, λέγων,
ὅτι [86]) ἐκ ἀνέξονται οἱ ἄλλοι μνησῆρες τῶν Ἑλλήνων
ἀποτυχόντες, ἔτε Διομήδης, ἔτε Ἀντίλοχος, ἔτε
Ἀχιλλεὺς, ἀλλὰ πολεμήσουσιν· καὶ ὅτι κινδυνεύσει
20. τὰς δυνατωτάτας ποιῆσαι τῶν Ἑλλήνων πολεμίας [87]).
κρεῖττον ἂν εἶναι μὴ καταλιπεῖν ἀρχὴν πολέμου καὶ

85) malim τὴν μὲν γὰρ τῶν πελοπιδῶν οἰκίαν οἰκείαν ἔχειν, Κλυταιμνήστρας συνοικούσης Ἀγαμέμνονι. *nam se domum Pelopidarum sibi habere coniunctam atque addictam, ex quo Clytaemnestra penes Agamemnonem esset.* vel, si tanti motus displiceant, saltim συνέχειν fuaserim, pro simplici ἔχειν.

86) in Ven. est ἔπεισθε λέγων αὐτὸν, ὅτι —

87) f. αὐτῷ πολεμίας.

φάσεως ἐν τοῖς Ἕλλησι. τὸν δὲ ἄχθεσθαι μὲν, ἐκ ἔχειν δὲ, ὅπως κωλύσῃ τὸν Τυνδάρεων· κύριον γὰρ εἶναι τῆς αὐτῆ θυγατρὸς, καὶ ἅμα φοβεῖσθαι τὸν παῖδας αὐτῆ· καὶ ἔτω δὴ λαβεῖν Ἀλέξανδρον τὴν Ἑλένην ἐκ τῆ δικαίᾳ, πείσαντα τὸς γονεῖς αὐτῆς, καὶ τὸς ἀδελφοὺς, καὶ ἀφικέσθαι ἄγοντα μετὰ πομπῆ ζήλε καὶ χαρᾶς· καὶ τὸν τε Πρίαμον καὶ τὸν Ἕκτορα, καὶ τὸς ἄλλυς ἅπαντας ἡδεσθῆναι τῷ γάμῳ, καὶ τὴν Ἑλένην ὑποδέχεσθαι μετὰ θυσιῶν καὶ εὐχῶν. σκόπει δὲ, ἔφη, τὴν εὐήθειαν τῆ ἐναντίᾳ λόγῳ, εἴ σοι δοκεῖ δυνατὸν εἶναι, πρῶτον μὲν ἐρασθῆναί τινα γυναικὸς, ἣν ἐ πώποτε εἶδεν; ἔπειτα καὶ πεῖσαι καταλιπεῖσαν τὸν ἄνδρα καὶ τὴν πατρίδα, καὶ πάντας τὸς ἀναγκαίυς, ἔτι δὲ οἴμαι θυγατρὶς γεγονυῖαν μητέρα, συνακολυθῆσαι ἀνδρὶ ἀλλοφύλῳ; διὰ ταύτην γὰρ τὴν ἀλογίαν συνέπλασαν τὸν περὶ τῆς Ἀφροδίτης μῦθον. πολὺ τέτων ἀποπληκτότερον. εἰ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἐνεθυμήθη[88]), πῶς τε ὁ πατὴρ[89]) ἐπέτρεψεν ἐκ ὢν ἀνόητος, ἀλλὰ καὶ σφόδρα δοκῶν νῶν ἔχειν, καὶ ἡ μήτηρ; πῶς γὰρ εἰκὸς, τὸν Ἕκτορα ὕστερον μὲν ὀνειδίζειν καὶ λοιδορεῖσθαι αὐτῷ περὶ τῆς ἁρπαγῆς, ὡς φησιν Ὅμηρος; λέγει γὰρ ἔτως·

Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανὲς, ἠπεροπευτὰ,
Αἴθ' ὄφελές τ' ἄγονός τ' ἔμεναι, ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι·
Οὐ γάρ τοι χραίσμῃ κίθαρις, τά τε δῶρ' Ἀφροδίτης,
Ἥ τε κόμη, τό, τε εἶδος, ὅτ' ἐν κονίῃσι μιγείης.

ἐξ

88) ſuſpectum verbum ἐνεθυμήθη. ſi bene habet, non certe vim ſolitam hic obtinet, *religioni ſibi duxit, ad mentem atque cogitationem ſibi reuocauit*, ſed vſurpatum eſt pro ἐπεθύμησε *cupidine mulieris exarſit.*

89) in Ven. eſt πῶς ὅσα πατὴρ, forte voluit dare πῶς ὅ γε πατὴρ.

ἐξ ἀρχῆς δὲ πράττοντι συγχωρῆσαι ταῦτα; ὅ, θ' Ἕλενος πῶς οὐ προέλεγε, μάντις ὤν; ἥ τε Κασσάνδρα θεοφορουμένη; πρὸς δὲ τούτοις, ὁ Ἀντήνωρ δοκῶν φρονεῖν; ἀλλ' ὕστερον ἠγανάκτουν καὶ ἐπέπληττον ἐπὶ πεπραγμένοις, ἐξὸν ἀφικέσθαι [90]) κωλύειν. ἵνα δὲ εἰδῇς τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἠλιθιότητος, καὶ ὡς τὰ ψευδῆ ἀλλήλοις μάχεται [91]): λέγουσι γάρ, ὡς πρὸ ὀλίγων ἐτῶν Ἡρακλῆς πεπορθήκει τὴν πόλιν διὰ μικρὰν πρόφασιν ὀργισθεὶς, ὑπὲρ ἵππων, ὅτι ὑποσχόμενος αὐτῷ δώσειν ὁ Λαομέδων ψεύσαιτο. καὶ ἐγὼ ἀνεμνήσθην τῶν ἐπῶν, ἐν οἷς ταῦτά φησιν·

Ὅς ποτε δεῦρ' ἐλθὼν ἕνεχ' ἵππων Λαομέδοντος,
Ἐξ οἴης σὺν νηυσὶ, καὶ ἀνδράσι παυροτέροισιν,
Ἰλίου ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' ἀγυιάς.

οὐκοῦν, εἶπεν, οὐδὲ τοῦτο ἀληθὲς λέγουσι. πῶς γὰρ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, οὕτω πόλις ἁλοῦσα καὶ ἐρημωθεῖσα, τοσαύτην ἐπίδοσιν ἔσχεν, ὡς μεγίστην γενέσθαι τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν; πῶς δὲ ὁ μὲν Ἡρακλῆς σὺν ἓξ ναυσὶν εἷλεν, ἐκ πολλοῦ ἀνάλωτον [92]) οὖσαν; οἱ δὲ Ἀχαιοὶ μετὰ νεῶν χιλίων καὶ διακοσίων ἐλθόντες, οὐκ ἐδύναντο ἑλεῖν [93]); ἢ πῶς τὸν Πρίαμον εἴασε βα-

90) Rhodomannus locum hunc sic reddidit: *cum potuissent eius profectionem impedire.* tamen existimem opus nil esse, vt a vulgari verbi vsurpatione h. l. discedamus; potest enim locus ita accipi, ac si dixisset Dio: cum penes eos esset, Parin impedire, quo minus, appellens cum Helena ad litus Troianum, exscenderet. ἀφικέσθαι potest hic esse, *confecto itinere, in patriam redire.*

91) μάχεται] subaudi ἴσθι ταυτὶ, aut πρόσεχε τὸν νοῦν τοῖς λεχθησομένοις, vel tale quid.

92) ἀνάλωτον] in Ven. est ἀπόῤῥητον, vnde vir doctus effecit ἀπόρθητον, quod etiam in regio esse testatur Morellus.

93) praemissum ἐκ πολλοῦ ἀνάλωτον οὖσαν videtur subiicere, hic deesse post ἑλεῖν hanc ferme sententiam: τὴν πρὸ ὀλίγου ἁλοῦσαν, vel tale quid.

σιλεύειν ὁ Ἡρακλῆς, ἀποκτείνας αὐτοῦ τὸν πατέρα, ὡς πάντων ἐχθρότατον, ἀλλ' οὐκ ἄλλον τινὰ ἀπέδειξεν ἄρχοντα τῆς χώρας; εἰ δ' οὖν οὕτω πως φασὶ, πῶς οὐκ ἔφριττον [94]) οἱ Τρῷες καὶ ὁ Πρίαμος τὴν πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἔχθραν, εἰδότες, ὅτι καὶ πρότερον, οὐθὲν τηλικοῦτον ἐξαμαρτόντες [95]), ἀπώλοντο καὶ ἀνάστατοι ἐγένοντο; καὶ πολλοὶ μνημονεύοντες [96]) τὴν ἅλωσιν [97]) μηδὲν τοιοῦτον ἐννοῆσαι, μηδὲ κωλῦσαι τὸν Ἀλέξανδρον μηθένα αὐτῶν; τίνα δὲ τρόπον ἀφικόμενος εἰς τὴν Ἑλλάδα συνῆν τῇ Ἑλένῃ, καὶ διελέγετο, καὶ τελευτῶν ἀνέπεισεν αὐτὴν [98]), μήτε γονέων, μήτε πατρίδος, μήτε ἀνδρὸς ἢ θυγατρὸς, μήτε τῆς παρὰ τοῖς Ἕλλησι φήμης φροντίσασαν, ἀλλὰ μηδὲ τοὺς ἀδελφοὺς φοβηθεῖσαν περιόντας, οἳ πρότερον αὐτὴν ἀφείλοντο Θησέως, καὶ οὐ περιεῖδον

94) In Ven. est πῶς γὰρ οὐκ ἔφρ. Mihi, vt in loco lacero et desperato sine meliorum ope codicum, sic tantisper leg. videtur, donec certiora vndeunde exsistant: εἰ δ' οὖν οὕτω ταῦτ' εἶχε, πῶς ἐκεῖνα φασί? *quod si autem haec*, (de Laomedonte et Hercule et prima Troiae deuastatione quae narrant,) *se sic habuere, quomodo ausi sunt ista* (de Paridis facinore, et Helenae raptu) *comminisci?* πῶς γὰρ, εἰ ἔφριττον. *Nam si Troiani Graecorum simultates exhorruerunt.* Rhodom. vult εἰ δ' ἦν οὕτω.

95) ἐξαμαρτόντες] sic recte Casaub. ἐξαμαρτῶντες Ven. et Mor.

96) post μνημονεύοντες videtur ἔτι deesse. Rhodom. coni. πολλοὺς μνημονεύοντας.

97) post ἅλωσιν videtur πῶς οἷόν τε vel πῶς ἐνδέχεται, deesse, *qui fieri potuit, vt eorum nemini horum quicquam in mentem veniret.* Possit quoque minori motu locus sic constitui: εἰ δ' οὖν οὕτως ἔφριττον οἱ τρῷες — μνημονεύοντες ἔτι τὴν ἅλωσιν, πῶς φασὶ (scil. Homerus et Graeci haec affirmantes) μηδὲν τοιοῦτον — haec posterior ratio mihi maxime placet, vt omnium expeditissima et planissima.

98) post αὐτὴν, aut in hac regione, deesse videtur φυγεῖν, vel ἀποδιδράσκειν, vel tale quid.

ἐσὸν ἀφαιρεθῆσαν; τοῦτο μὲν γὰρ παρόντα τὸν Μενέλεων πῶς ταῦτα ἔλαθε γαμήσας; τοῦτο δὲ, ἀπόντος [99]) ἀνδρὸς γυναῖκα εἰς ὁμιλίαν ἀφικνεῖσθαι ξένῳ ἀνδρὶ πῶς εἰκός; τοῦτο δὲ, μηδὲ τῶν ἄλλων μηδένα αἰσθέσθαι τὴν ἐπιβουλὴν, ἢ αἰσθομένους κρύψαι; προσέτι δὲ τὴν Αἴθραν, τὴν τοῦ Θησέως μητέρα, συναπαρθεῖσαν αὐτῇ ἀνεπιβούλωτον εἶναι; οὐ γὰρ ἦν ἱκανὸν, Θησέως μητέρα οὖσαν ἐν Σπάρτῃ δουλεύειν, ἀλλὰ καὶ ἠρεῖτο ἀκολουθοῦν εἰς Τροίαν; ὁ δὲ Ἀλέξανδρος οὐδεὼς καὶ μετὰ τοσαύτης ἐξουσίας ἔπραττε τὸ πρᾶγμα, ὥστε οὐκ ἦν ἱκανὸν αὐτῷ τὴν γυναῖκα ἀπαγαγεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰ χρήματα προσεπέθετο· καὶ μηδὲ ἐπαναχθῆναι [100]) μηδένα αὐτῷ, μήτε τῶν τοῦ Μενέλεω, μήτε τῶν τοῦ Τυνδάρεω, μήτε τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Ἑλένης· καὶ ταῦτα νεῶν οὐσῶν ἐν τῷ Λακωνικῷ; ἔτι δὲ ἀπροσώτερον, τὸ ἀπὸ Σπάρτης ἐπὶ θάλασσαν ἀνενόχλητον κατιέναι πεζῇ, πολλοῖς, ὡς εἰκὸς, παραχρῆμα περιβοήτου γενομένης τῆς ἁρπαγῆς; καὶ ὅτω μὲν ἀδύνατον ἐλθεῖν Ἑλένην μετὰ Ἀλεξάνδρου χάριν δὲ παρ' ἐκάστων δοθεῖσαν τῶν οἰκείων. οὕτω γὰρ εὔλογον ἦν, τήν τε Αἴθραν ἀφικέσθαι μετ' αὐτῆς, καὶ τὰ χρήματα κομισθῆναι. εἰδὲν γὰρ τούτων ἁρπαγῆς, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον γάμου, σημεῖόν ἐστιν. ἐπεὶ δὲ, ὡς ἔφην, γαμήσας ὁ Ἀλέξανδρος ἀπῆλαύνη μετ' αὐτῆς, ἃ, τε Μενέλεως ἠτιᾶτο τῆς μνηστείας ἀποτυχὼν, καὶ τὸν ἀδελφὸν ἠτιᾶτο, καὶ ἔφη προδοθῆναι ἀπ' αὐτοῦ [1]). ὁ δὲ Ἀγαμέμνων ἐκεῖνα μὲν ἧττον ἐφρόντιζε, τὸν Ἀλέξανδρον δὲ ἐφοβεῖτο καὶ ὑπώπτευε, μήποτε ἀντιποιήσεται τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι πρα-

99) ἀπόντος] imo vero παρόντος.

100) ἐπαναχθῆναι] subaudi a communi πῶς εἰκὸς, quod saepius h. l. subaudiendum venit.

1) Morellus e codice regio praefert ὑπ' αὐτοῦ.

πραγμάτων, προσηκόντων αὐτῷ διὰ τὸν γάμον. οὕτω δὴ καὶ τὰς ἄλλας συγκαλεῖ [2]) τὰς μνηστῆρας τῆς Ἑλένης, καὶ ἔφη ὑβρισθῆναι αὐτὰς ἅπαντας, καὶ τὴν Ἑλλάδα καταφρονηθῆναι, καὶ τὴν ἀρίστην γυναῖκα οἴχεσθαι εἰς τὰς βαρβάρους ἐκδοθεῖσαν, ὡς ἑνὸς ὄντος ἀξίου παρ' αὐτοῖς. ταῦτα λέγων, τῶν μὲν Τυνδαρέων παρῆτεῖτο, καὶ συγγνώμην ἔχειν ἐκέλευε· παραλογισθῆναι γὰρ αὐτὸν ὑπὸ δώρων· τὸν δὲ Ἀλέξανδρον αἴτιον ἁπάντων ἀπέφαινε, καὶ τὸν Πρίαμον· καὶ παρεκάλει συστρατεύειν ἐπὶ τὴν Τροίαν· πολλὰς γὰρ ἐλπίδας ἔχειν ἁρπάσειν αὐτὴν, συναραμένων ἁπάντων. γενομένης δὲ τότε, πολλὰ χρήματα διαρπάσειν αὐτὸς, καὶ χώρας κρατήσειν τῆς ἀρίστης. εἶναι γὰρ τὴν μὲν πόλιν πλουσιωτάτην ἁπασῶν· τοὺς δὲ ἀνθρώπους ὑπὸ τρυφῆς [3]) διεφθαρμένους· ἔχειν δὲ καὶ συγγενεῖς πολλοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ τοὺς ἀπὸ Πέλοπος, οἳ συμπράξουσιν αὐτῷ, μισοῦντες τὸν Πρίαμον. ταῦτα δὴ ἀκούοντες, οἱ μέν τινες ὠργίζοντο, καὶ ἀτιμίαν τῷ ὄντι ἐνόμιζον τῆς Ἑλλάδος τὸ γεγονός· οἱ δέ τινες ἤλπιζον ὠφεληθήσεσθαι ἀπὸ τῆς στρατιᾶς [4]. δόξα γὰρ ἦν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πραγμάτων ὡς μεγάλων [5]), καὶ πλούτῳ ὑπερβάλλοντος. εἰ μὲν ἓν ἡττήθησαν ὑπὸ τοῦ Μενέλεω μνηστεύοντος τὴν Ἑλένην, ἐκ ἂν ἐφρόντισαν, ἀλλὰ τἀναντίον ἐφήδεσθαι ἔμελλον αὐτῷ. νῦν δὲ τὸν Ἀλέξανδρον ἐμίσουν ἅπαντες, αὐτὸς ἕκαστος ἠγέμε-

2) συγκαλεῖ et ἔφη bene constare posse putem; variant auctores saepe in temporibus, et desiliunt ab alio ad aliud. alias facile hic sit συνεκάλει corrigere, vt paulo post παρεκάλει.

3) τρυφῆς] sic codex regius, Ven. et edit. Rhodom. τροφῆς Mor.

4) στρατιᾶς] imo vero στρατείας, et sic quoque paulo post.

5) f. ὡς μεγάλων ὄντων, καὶ πλ.

γούμενος ἀφῃρῆσθαι τοῦ γάμου[6]). οὕτω δὲ τῆς στρατιᾶς γενομένης, πέμψας ὁ Ἀγαμέμνων ἀπῄτει τὴν Ἑλένην. προσῆκε γὰρ αὐτὴν, Ἑλληνίδα οὖσαν, γαμηθῆναί τινα[7]) τῶν Ἑλλήνων. ταῦτα δὲ ἀκούσαντες οἱ Τρῷες, ἠγανάκτουν, καὶ ὁ Πρίαμος, καὶ πάντων μάλιστα ὁ Ἕκτωρ, ὅτι, νόμῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου λαβόντος παρὰ τοῦ πατρὸς, καὶ τῆς Ἑλένης βουλομένης ἐκείνῳ συνοικεῖν, οἱ δὲ οὕτως ἀναίσχυντον ἐτόλμων λέγειν λόγον· καὶ ἔφασαν γινώσκειν, ὅτι ζητοῖεν πολέμου πρόφασιν· αὐτοὶ δὲ μὴ ἄρχειν πολέμου, κρείττους ὄντες, ἀμύνεσθαι δὲ ἐπιχειροῦντας. καὶ διὰ ταῦτα ὑπέμενον οἱ Τρῷες πολὺν χρόνον πολεμούμενοι, καὶ πολλὰ πάσχοντες, οὐχ ὅσα Ὅμηρός φησιν· ὅμως δὲ καὶ τῆς γῆς αὐτῶν φθειρομένης, καὶ πολλῶν ἀποθνησκόντων ἀνθρώπων, ὅτι ἠπίστοντο ἀδικοῦντας τοὺς Ἀχαιοὺς, καὶ τὸν Ἀλέξανδρον οὐθὲν ἄτοπον πράξαντα. εἰ δὲ μὴ, τίς ἂν ἠνέσχετο αὐτῶν, ἢ τῶν ἀδελφῶν, ἢ ὁ πατὴρ, ἢ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ἀπολλυμένων, πάντως γὰρ κινδυνευούσης[8]) ἀναστάτου γενέσθαι τῆς πόλεως διὰ τὴν ἐκείνου παρανομίαν, ἐξὸν ἀποδόντας τὴν Ἑλένην, σῶσαι αὐτούς. οἱ δὲ καὶ ὕστερον, ὥς φασιν, Ἀλεξάνδρου ἀποθανόντος, κατεῖχον αὐτὴν, καὶ Δηϊφόβῳ συνῴκιζον. ὡς μέγιστον ἀγαθὸν ἔχοντες ἐν τῇ πόλει, καὶ φοβούμενοι, μὴ καταλίποι αὐτούς. καίτοι εἰ πρότερον ἐρῶσα τοῦ Ἀλεξάνδρου ἔμενεν, πῶς ἔτι ἐβούλετο μένειν, εἰ μὴ καὶ Δηϊφόβου αὐτὴν ἐρασθῆναι λέγουσιν; εἰκὸς γὰρ ἦν πεῖσαι τοὺς Τρῷας ἀποδοῦναι

6) f. ἡγούμενος ὑπ' αὐτοῦ ἀφῃρῆσθαι τὸν γάμον.

7) aut πρός τινα leg. aut τινὶ.

8) malim sic legi: ἢ ὁ πατὴρ, ἢ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ἀπόλλυσθαι πάντας, κινδυνευούσης. Veneta dat: ἀπολλυμένων. πάντες γὰρ κινδυνευούσης. facile apparet in γὰρ esse correctionem τας pro τες in proximo πάντες.

δοῦναι αὐτὴν, ἑτοίμους ὄντας. εἰ δὲ ἐφοβεῖτο τοὺς Ἀχαιοὺς, διαλύσεις πρότερον εὑρέσθαι χρῆν· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι[9] ἀγαπητῶς ἂν ἀπηλλάγησαν τοῦ πολέμου, πλείστων καὶ ἀρίστων τεθνηκότων. οὐ γὰρ ἦν ἀληθὲς τὸ[10] τῆς ἁρπαγῆς, οὐδὲ παρέσχον αἰτίαν τοῦ πολέμου οἱ Τρῶες, ὅθεν εὐέλπιδες ἦσαν περιγενέσθαι. οἱ γὰρ ἄνθρωποι, ἐν οἷς ἂν ἀδικῶνται, μέχρις ἐσχάτου ὑπομένουσιν ἀμυνόμενοι. ταῦτα μὲν μὴ ἄλλως νόμιζε πραχθῆναι, ἢ ὡς ἐγὼ λέγω. πολὺ γὰρ πιστότερον, ἑκόντα Τυνδάρεων κηδεῦσαι βασιλεῦσι τῆς Ἀσίας, καὶ Μενέλεων τῆς μνηστείας ἐκπεσόντα[11] βαρέως ἐνεγκεῖν· Ἀγαμέμνονά τε φοβηθῆναι τοὺς Πριαμίδας, μὴ κατάσχωσι τὴν Ἑλλάδα, ἀκούοντα καὶ Πέλοπα, τὸν αὐτοῦ πρόγονον, ἐκ τῆς αὐτῆς ὄντα χώρας, διὰ τὸ κῆδος τοῦ Οἰνομάου τὴν Πελοπόνησον κατασχεῖν, καὶ τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας συνάρασθαι τοῦ πολέμου, μνησικακοῦντας, ὅτι αὐτὸς ἕκατος οὐκ ἔγημεν· ἢ ἐρασθῆναι μὲν Ἀλέξανδρον ἧς ἠγνόει γυναικὸς, ἐπιτρέψαι δὲ αὐτῷ τὸν πατέρα πλεῦσαι τοιαύτης ἕνεκα πράξεως· καὶ ταῦτα, ὥς φασιν, οὐ πάλαι τῆς Τροίας ἁλούσης ὑπὸ Ἑλλήνων, καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Λαομέδοντος ἀποθανόντος· ὕστερον δὲ πολεμουμένους καὶ τοσαῦτα κακὰ πάσχοντας μὴ θέλειν ἐκδοῦναι, μήτε ζῶντος Ἀλεξάνδρου, μήτε ἀποθανόντος, οὐδεμίαν ἐλπίδα ἔχοντας τῆς σωτηρίας· τὴν δὲ Ἑλένην ἐρασθῆναι μὲν ξένου ἀνδρὸς, ᾧ τὴν ἀρχὴν οὐκ εἰκὸς αὐτὴν ἐν ὁμιλίᾳ γενέσθαι, καταλιποῦσαν δὲ τὴν πατρίδα, καὶ τοὺς οἰκείους, καὶ τὸν ἄνδρα,

9) ἐκεῖνοι] nam et illi ipsi, graeci puta.

10) sic recte Veneta, Mor. omittit τὸ.

11) ἐκπεσόντα] in Ven. est Μενέλαον τῆς μνηστείας ὑπελπίσαντα, pro quo vir doctus recte adscripsit ἀπελπίσαντα. quo accedit etiam codex regius, in quo, teste Morello, est Μενελάω — ἀπελπίσαντι. textum Rhodom. dat ὑπελπίζοντα, sed in emend. ἀπελπίζοντα est.

ἄνδρος, μετ' αἰσχύνης ἐλθεῖν εἰς αὐθρώπους μιαίνουσαν. πάντως δὲ ταῦτα γίνομενος, μηδένος κωλύοντος, μήτε ἐξιέσαν [12]) αὐτὴν, καὶ ταῦτα περὶ ἕως θατ-
30. λάττης, μήτε ἐκπλεύσασαν διώκειν· συναίρεσθαι δὲ τῷ τόλμᾳ τὴν Θησέως μητέρα πρεσβυτέραν [13]), καὶ δῆλον ὅτι μισοῦσαν τὴν Ἑλένην. ὑπερον δὲ Ἄλεξάνδρου τελευτήσαντος, ἃ λέγεται ἐρεῖν, Δηϊφόβῳ
35. συνεῖναι, καθάπερ αἵμαγ καινείαν τῆς Ἀφροδίτης ἀποσχομένης, καὶ μήτε αὐτὴν ἐθέλειν ἀπιέναι παρὰ τὸν αὐτῆς ἄνδρα, μήτε τὸν Τρῶας ἀποδοῦναι τὴν
40. Ἑλένην, μέχρις ἀλῶναι τὴν πόλιν βίᾳ. τούτων δὲ δὴν εἰκὸς, οὐδὲ δυνατόν. ἔτι δὲ [14]) καὶ τόδε πρὸς τοῖς εἰρημένοις. τὸν μὲν ἄλλους ἅπαντας Ἀχαιοὺς φησὶν Ὅμηρος κοινωνῆσαι, οἷς ἦπτον ἔμελε, τῆς δυ-
45. νάμεως [15]). Κάστορα δὲ καὶ Πολυδεύκην μόνους μὴ ἀφικέσθαι, τοὺς μάλιστα ὑβριαμένους. ταύτην δὲ τὴν ἄγνοιαν κρύπτων Ὅμηρος, πεποίηκε θαυμάζουσαν τὴν Ἑλένην· ἔπειτα αὐτὸς ἀπελαγήσατο, εἰπὼν, ὅτι τεθνήκασι πρότερον. ἀκὴν τό γε [16]) ζώντων αὐτὴν οὐ προσθῆναι, δῆλόν ἐστιν. ἔπειτα Ἀχαιοὶ μένοντας περιέμενον δέκα ἔτη διατρίβοντας, καὶ συναγαγόντας στρατιάν· ἀλλ' ἐκ εὐθὺς ἔσωσαν τὴν ἀδελ-
10. φὴν, μάλιστα μὲν εἰ κατὰ πλῆν ἦλθοιεν· εἰ δ' ὑχὶ, ὡς πολεμήσοντες μετὰ τῆς αὐτῶν δυνάμεως [17]); ἢ γοῦν

12) f. καὶ μήτε ἐξιέσαν.

13) f. πρεσβυτέραν ἔσαν.

14) Ven. et Mor. dant γε, sed sententia postulat δὲ, et sic quoque interpres. *Praeterea vero hoc quoque est in rebus abhorrentibus, et iis, quae fieri nequeunt.*

15) τῆς δυνάμεως] malim τῆς στρατείας. potest δύναμις pro στρατιὰ *exercitu* dici, non autem pro στρατεία *expeditione militari*, quam loci huius sententia postulat.

16) τό γε] sic melius codex regius, τότε Ven. et Mor.

17) locus principio corruptus videatur, obscurus certe est; neque miror Casaubonum in eo haesitasse, tametsi ipse sese tandem colligit, et veram sententiam sic satis bene asse-

γὰρ ἐπὶ Θησέα μὲν ἦλθον εὐθὺς, ἄνδρα Ἕλληνα καὶ τῶν ἄλλων ἄριστον, ἔτι δὲ, αὐτόν τε παλῶν ἄρχοντα καὶ Ἡρακλέους ἑταῖρον, καὶ Πειρίθῳ, καὶ Θεσταλοῖς καὶ Βοιωτοῖς ἔχοντα συμμάχους; ἐπὶ δὲ Ἀλέξανδρον οὐκ ἂν ἦλθον, ἀλλὰ τοὺς Ἀτρείδας περιέμενον δῆκα ἔτη συλλέγοντας τὴν δύναμιν; ἴσως γὰρ εἰκὸς ἦν καὶ αὐτὸν ἀμφισβητεῖσθαι τὸν Τυνδάρεων, καὶ μηδὲν αὐτὸν κωλῦσαι τὴν ἡλικίαν· ὁ γὰρ δὴ Νέσσος παλαιότερος ἦν, οὐδὲ Φοίνικος· οὐδὲ μᾶλλον ἐκείνους [18]) προσῆκον ἦν ἀγωνιστεῖν, ἢ τὸν πατέρα αὐτόν. ἀλλ' ὅτε αὐτὸς, ὅτε οἱ παῖδες ἦκον, ὅτε ἦν αὐτοῖς βουλομένοις τὰ τῆς στρατείας. ἑκόντες γὰρ αὐτοὶ τὴν Ἑλένην ἐξέδωκαν, προκρίναντες τῶν ἄλλων μνηστήρων τὸν Ἀλέξανδρον διὰ μέγεθος τῆς ἀρχῆς, καὶ ἀνδρείαν. οὐδενὸς γὰρ ἦν χείρων τὴν ψυχήν. ὅτε δ' ἐν ἐπεῶνται ἀμφίκοντο πολεμήσοντες, ὅτε Λακεδαιμονίων ὠθεῖς· ἀλλὰ καὶ τοῦτο ψευδός ἐστιν, ὅτι Μενέλεως ἦγε Λακεδαιμονίους, καὶ τῆς Σπάρτης ἐβασίλευε, Τυνδάρεω ζῶντος ἔτι. καὶ γὰρ ἦν δεινὸν, εἰ Νέσσῳ μὲν, μήτε πρότερον, μήτε ὕστερον ἐλθὼν αὐτὸς Ἰλίῳ παρεχώρησε τοῖς υἱοῖς τῆς βασιλείας καὶ τῆς ἀρχῆς διὰ γῆρας· Τυνδάρεως δὲ Μενελάῳ ἐξέτη; φαίνεται γὰρ καὶ ταῦτα παῖδα ἀπορίαν ἔχοντα. ἐπεὶ δ' ἦν ἦλθον οἱ Ἀχαιοὶ, τὰ μὲν πρῶτα εἴργοντο τῆς γῆς, καὶ Πρωτεσίλαός γε ἀπεθνήσκει βια-

assequitur, quam tamen Morellus planius et pluribus exposuit. κατὰ πλῆν ἔχεσθαι est cum totis Graeciae copiis conscriptis, instructaque cum classe venire. μετὰ τῆς αὐτῶν δυνάμεως, cum iis solummodo copiis, quantum ipsi essent compotes. Bene itaque locus hic habet. Quod Morellus, sed improbans ille, e regio codice affert, ἔγνωσαν, pro ἔσωσαν, idem est etiam in Ven. item εἰ δ' ἐν ὡς πολ. quod Morellus in marg. suae edit. dedit.

18) ἐκείνους] ἐκεῖνον Ven. et textum Rhodom. sed emend. Rhodom. ἐκείνῳ vel ἐκείνας. forte voluit ἐκείνων τινὰ.

45. βιαζόμενος ἀποβῆναι, καὶ πολλοὶ τῶν ἄλλων, ὥστε διέπλευσαν εἰς τὴν Χερρόνησον, ὑποσπόνδους τὰς νεκρὰς ἀνελόμενοι, κἀκεῖ θάπτουσι τὸν Πρωτεσίλαον ἔπεσι περιπλέοντες κατέβαινον [19]) εἰς τὴν χώραν, καὶ τῶν πολισμάτων τινὰς ἐπόρθουν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος μετὰ τῶν Ἑκτορος τὸν μὲν ὄχλον σύνηγεν ἅπαντα ἀπὸ τῆς χώρας [20]) εἰς τὰ ἄστυ· τὰς δὲ μικρὰς πόλεις εἴων πρὸς τῇ θαλάττῃ, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι παντα χῇ βοηθεῖν. πάλιν δὲ καταπλεύσαντες εἰς τὸν Ἀχαιῶν λιμένα νυκτὸς, ἔλαθον ἀποβάντες [21]), καὶ ναύσταθμον περιεβάλοντο [22]), καὶ τάφρον ὤρυξαν φοβούμενοι τὸν Ἕκτορα καὶ τοὺς Τρῶας, καὶ μάλιστα ὡς αὐτοὶ πολιορκηθησόμενοι [23]) παρεσκευάζοντο. οἱ δὲ [24]) τὰ μὲν ἄλλα συγχωρῆσαι Ὁμήρῳ· τὸ δὲ τεῖχος ἃ φασιν αὐτὸν γενόμενον λέγειν, ὅτι πεποίηκεν ὕστερον Ἀπόλλωνα καὶ Ποσειδῶνα τοὺς ποταμοὺς ἀφέντας ἐπ' αὐτὸ, καὶ ἀφανίσαντας· ὃ πάντων ἀπιθανώτατόν ἐστι, κατακλυσθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ τείχους. ἔτι γὰρ καὶ νῦν οἱ ποταμοὶ λιμνάζουσι τὸν τόπον, καὶ πολὺ τῆς θαλάττης προκεχωρήκασι [25]). τὸν δὲ λοιπὸν χρόνον, τὰ μὲν ἐποίουν

19) ἀνέβαινον Ven.

20) in Ven. et in codice regio est ἅπαντα μετὰ τῆς χώρας. in V. L. Venetae τὸν αὐτῆς χώρας, sed qui varietatem istam lectionum collegit, non satis attequebatur manum sui librarii; dederat ille recte τὸν ἀπὸ τῆς χώρας.

21) ἀποβάντες] sic Ven. et codex regius. ἀποβαίνοντες Mor.

22) Ven. περιεβάλοντο.

23) Ven. et regius πολιορκησόμενοι.

24) οἱ δὲ] scil. Aegyptii.

25) Casaubonus interpretem h. l. ab auctoris sententia aberrasse affirmat, ego vero contra miror acumen interpretis, qui in veram auctoris sententiam, ὑπανακεχωρήκασι, inciderit, eamque reddiderit. Rhodam. coni. προσηκεχώκασι.

ἐποίουν κακῶς, τὰ δ' ἔπασχον, καὶ μάχαι μὲν ἐ πολλαὶ ἐγίνοντο ἐκ παρατάξεων· ἐ γὰρ ἐθάρρουν προσιέναι πρὸς τὴν πόλιν, διὰ τὸ πλῆθος καὶ τὴν ἀνδρείαν τῶν ἔνδοθεν· ἀκροβολισμοὶ δὲ καὶ κλοπεῖαι [26]) τῶν Ἑλλήνων· καὶ Τρωίλός τε ἔτως ἀπεθνήσκει παῖς ὢν ἔτι, καὶ Μνήσωρ, καὶ ἄλλοι πλείους. ἦν γὰρ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐνεδρεῦσαι δεινότατος, καὶ νυκτὸς ἐπιθέσθαι. ὅθεν Αἰνείαν τε ἔτως ἐπελθὼν ὀλίγου ἀπέκτεινεν ἐν τῇ Ἴδῃ, καὶ πολλοὺς ἄλλους κατὰ τὴν χώρειν, καὶ τῶν Φρυγίων ἥρει τὰ κακῶς φυλασσόμενα· οὐδὲ γὰρ τῆς γῆς ἐπεκράτουν οἱ Ἀχαιοὶ, ἀλλ' ἢ μόνον τῷ στρατοπέδῳ. τεκμήριον δὲ, ὅ γὰρ ἂν ποτε Τρωίλος ἔξω τοῦ τείχους ἐγυμνάζετο, καὶ ταῦτα μακρὰν ἀπὸ τῆς πόλεως· οὐδ' ἂν ἐγεώργουν τὴν Χερρόνησον, ὡς ὁμολογοῦσι πάντες, εἴπερ ἐκράτουν τῆς Τρῳάδος, οὐδ' ἂν ἐκ Λήμνου οἶνος ἐκομίζετο αὐτοῖς. κακῶς δὲ φερομένων τῶν Ἀχαιῶν ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ μηδενὸς ἀποβαίνοντος ὧν ἤλπισαν, ἀλλὰ συμμάχων ἐπιῤῥεόντων ἀεὶ τοῖς Τρωσὶ πλειόνων, λοιμός τε καὶ λιμὸς αὐτοὺς ἔπιεσε, καὶ στάσις ἐγένετο τῶν ἡγεμόνων, ὥσπερ εἰωθὲν, ὡς τὸ πολὺ γίνεσθαι τοῖς κακῶς πράττουσιν, ἢ τοῖς κρατοῦσιν. ὁμολογεῖ δὲ ταῦτα καὶ Ὅμηρος· ἐδὲ γὰρ ἐδύνατο πάντα τἀληθῆ ἀποκρύψασθαι· ἐν οἷς φησι τὸν Ἀγαμέμνονα ἐκκλησίαν συναγαγεῖν τῶν Ἑλλήνων, ὡς ἀπάξοντα τὸ στράτευμα, δηλονότι τοῦ πλήθους χαλεπῶς φέροντος, καὶ ἀπιέναι βουλομένου, καὶ τὸν ὅχλον ὁρμῆσαι πρὸς τὰς ναῦς· τὸν δὲ Νέστορα καὶ τὸν Ὀδυσσέα κατασχεῖν μόλις, μαντείαν τινὰ προβαλλομένους, καὶ ὀλίγον εἶναι χρόνον φάσκοντας, ὃν ἐδέοντο αὐτῶν ὑπομεῖναι. τὸν δὲ μάντιν τοῦτον Ἀγαμέμνων ἐν τοῖς ἄνω ἔπεσί φησι

26) κλωπεῖαι] sic recte Veneta, κλοπεῖαι Mor.

σι μηθὲν πώποτε ἀληθὲς μαντεύεσθαι [27]). μέχρι μὲν ἔν τέτων ἐφεξῆς ὁ πάνυ φαίνεται τῶν ἀνθρώ-
25. πων καταφρονῶν Ὅμηρος· ἀλλά τρόπον τινὰ ἔχεσθαι τἀληθές· εἰ μή γε τὰ περὶ τὴν ἁρπαγὴν, ὡς αὐτὸς ὡς γενόμενα διηγέμενος, ἀλλ' Ἕκτορα πομπὰς ὀνειδίζοντα Ἀλέξανδρον [28]), καὶ Ἑλένην οὐρομένην
30. πρὸς Πρίαμον, καὶ αὐτὸν Ἀλέξανδρον μεμνημένον ἐν τῇ συνεσίᾳ τῇ πρὸς τὴν Ἑλένην, ὃ πάντων σαφέσατα εἴδει ῥηθῆναι καὶ μετὰ πλείσης ἀπειδῆς· ἔτι δὲ καὶ τὰ περὶ τὴν μονομαχίαν· ὁ γὰρ δυνάμενος
35. εἰπεῖν, ὡς ἀπέκτεινε τὸν Ἀλέξανδρον ὁ Μενέλεως, ὡς [29]) κενὰς αὐτῷ χαρίζεται χάριτας καὶ νίκην γελοίαν, ὡς τῷ ξίφει καταχθέντος [30]). ὁ γὰρ ἦν τῷ τῷ Ἀλεξάνδρε χρήσασθαι, τοσῦτόν γε κρείτ-
40. τονα ὄντα, ὡς ἕλκειν αὐτὸν εἰς τὲς Ἀχαιὲς ζῶντα μετὰ τῶν ὅπλων; ἀλλ' ἀπάγχειν ἔδει τῷ ἱμάντι. ψευδὴς δὲ ἡ τῦ Αἴαντος [31]) καὶ ἡ τῦ Ἕκτορος μονομαχία, καὶ πάνυ εὐήθης ἡ διάλυσις [32])· πάλιν

27) f. μαντεύσασθαι.

28) malim Ἀλεξάνδρῳ. *exprobrantem Alexandro.*

29) potest ὡς accipi pro *o quam vanas!* malim tamen aut ὡς plane deleri, aut cum ὅμως *nihilominus* permutari.

30) vir doctus Venetae meae adscripsit κατεσχθέντος: dubito, an satis recte. in aoristo secundo noui ἐάγην vsurpari, in primo, ni fallor, est ἤχθην, κατήχθην, non κατεάχθην, itaque etiam κατεχθείς, non κατεσχθείς.

31) f. ψευδὴς δὲ καὶ ἡ τῦ Αἴαντος καὶ τῦ Ἕκτορος μον.

32) In Veneta sic est: ἡ διάλυσις πάλιν ἐκείνε, αἰχντος νικῶντος. πέρας δὲ ἔδει. et sic quoque in regio testatur esse Morellus. vere, ni fallor; modo Αἴαντος deleatur, quod videtur scholium vocabuli ἐκείνε esse, et sic interpungatur: ἡ διάλυσις πάλιν, ἐκείνε νικῶντος, πέρας δὲ ἔδει, quod idem est, atque πρὸς ἔδει δὲ πέρας, ad nullam rem, nullum effectum; vt nil quicquam post et per eam victoriam profectum esset magis, quam ante fuerat. πέρας etiam est in ed. Rhodom. v. ad h. l. Casaub. et Morell.

ἐκεῖνον Αἴαντος νικῶντος, πρὸς δὲ ὀδὸν, καὶ δῶρα δόντων ἀλλήλοις, ὥσπερ φίλων. μετὰ δὲ ταῦτα ἤδη ταλῃθῆ λέγει, τὴν τῶν Ἀχαιῶν ἧτταν καὶ τροπὴν, καὶ τὰς τοῦ Ἕκτορος ἀριστείας, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων, ὥσπερ ὑπέσχετο ἐρεῖν, τρόπον τινὰ ἄκων, καὶ ἀναφέρων εἰς τιμὴν τοῦ Ἀχιλλέως. καίτοι θεοφιλῆ γε εἶναι τὴν πόλιν φησὶ, καὶ Διὸς ἀντικρυς πεποίηκε λέγοντα, πασῶν τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον πόλεων τὸ Ἴλιον μάλιστα ἀγαπῆσαι, καὶ τὸν Πρίαμον καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ. ἔπειτα, ὀψὲ καὶ μεταπεσόντος, φασὶν, τοσοῦτο μετέβαλεν, ὥστε οἴκτισαι ἀνελεῖν τὴν ἀπασῶν προσφιλεστάτην, δι' ἑνὸς ἀνδρὸς ἁμαρτίαν, εἴπερ ἥμαρτεν. ὅμως δὲ οὐκ οἷός τε ἐστὶν ἀποκρύψαι τὰ τοῦ Ἕκτορος ἔργα νικῶντος καὶ διώκοντος τοὺς Ἀχαιοὺς μέχρι τῶν νεῶν, καὶ πάντων [33]) αὐτὸν ἐκπεπληγμένων τῶν ἀρίστων· ὁτὲ μὲν Ἄρει παραβάλλων αὐτόν· ὁτὲ δὲ Φλογὶ λέγων τὴν ἀλκὴν ὅμοιον εἶναι, μηδενὸς δὲ ἁπλῶς ὑπομένοντος αὐτὸν, τοῦ τε Ἀπόλλωνος αὐτῷ παρισαμένου, καὶ τοῦ Διὸς ἄνωθεν ἐπισημαίνοντος ἀνέμῳ καὶ βροντῇ· ταῦτα γὰρ ὁ βουλόμενος εἰπεῖν ἔτως ἐναργῶς· ὅμως ἐπεὶ ταλῃθῆ ἦν, ἀρξάμενος αὐτῶν, ὁ δύναται ἀποσῆναι· τήν τε νύκτα [34]) ἐκείνην τὴν χαλεπὴν, καὶ τὴν ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατήφειαν, καὶ τὴν τοῦ Ἀγαμέμνονος ἔκπληξιν, καὶ τὰς οἰμωγὰς, ἔτι δὲ τὴν νυκτερινὴν ἐκκλησίαν βουλευομένων, ὅπως φύγοιεν, καὶ τὰς δεήσεις τὰς τοῦ Ἀχιλλέως, εἴ τι [35]) δύναιτο ἐκεῖνος ἆρα ὠφελῆσαι. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῷ μὲν Ἀγα-

33) verba καὶ πάντων — τῶν ἀρίστων melius starent post ὅμοιον εἶναι.

34) τήν τε νύκτα] subaudi a communi οἷός τ' ἐστὶν ἀποκρύψαι, v. 13.

35) εἴ τι] sic recte Ven. et Rhodam. ἔτι Mor.

Ἀγαμέμνονι χαρίζεταί τινα ἀρισεῖαν ἀνόητον [36]),
35. καὶ τῷ Διομήδει, καὶ τῷ Ὀδυσσεῖ καὶ Εὐρυπύλῳ,
καὶ τὸν Αἴαντα, φησὶ, μάχεσθαι προθύμως, εὐ-
θὺς δὲ τοὺς Τρῶας ἐπικρατῆσαι, καὶ τὸν Ἕκτορα
ἐλαύνειν ἐπὶ τὸ τεῖχος τῶν Ἀχαιῶν, καὶ τὰς ναῦς.
40. καὶ ταῦτα μὲν λέγων, δῆλόν ἐστιν, ὅτι ἀληθῆ λέγει,
καὶ τὰ γενόμενα, ὑπ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων προ-
αγόμενος· ὅταν δὲ αὖξῃ τοὺς Ἀχαιοὺς, πολλῆς ἀπο-
ρίας μεστός ἐστι, καὶ πᾶσι φανερὸς, ὅτι ψεύδεται·
45. τὸν μὲν Αἴαντα δὶς κρατῆσαι τοῦ Ἕκτορος λέγων [37]),
ὁτὲ μὲν τῇ μονομαχίᾳ, πάλιν δὲ τῷ λίθῳ· τὸν
δὲ Διομήδην, τοῦ Αἰνείου καὶ μηδὲ τότε μηδὲν πρά-
ξαντος, ἀλλὰ τοὺς ἵππους μόνον λαβόντος, ὅπερ ἦν
ἀνεξέλεγκτον. ἐκ ἔχων δὲ, ὅ, τι αὐτοῖς χαρίσηται,
5. τὸν Ἄρην καὶ τὴν Ἀφροδίτην φησὶ τρωθῆναι ὑπὸ τοῦ
Διομήδους. ἐν οἷς ἅπασι δῆλός ἐστιν, εὔνους μὲν ὢν
ἐκείνοις, καὶ βελόμενος αὐτοὺς θαυμάζειν· ἐκ ἔχων
δὲ καὶ [38], ὅ, τι εἴπῃ ἀληθὲς, διὰ τὴν ἀπορίαν εἰς
10. ἀδύνατα ἐμπίπτων καὶ ἀσεβῆ πράγματα· ὃ πά-
σχουσιν ὡς τὸ πολὺ πάντες, ὅσοι τῇ ἀληθείᾳ μάχον-
ται. ἀλλ' ὁ περὶ τοῦ Ἕκτορος ὁμοίως ἀπορεῖ ὅ, τι
εἴπῃ μέγα καὶ θαυμαστόν; ὡς γε, οἶμαι, τὰ γενό-
15. μενα διηγούμενος· ἀλλὰ φεύγοντας μὲν προτρε-
πάδην ἅπαντας, καὶ κατ' ὄνομα τοὺς ἀρίστους, ὅταν
φησὶν, μήτε Ἰδομενέα μένειν, μήτε Ἀγαμέμνονα,
μήτε τοὺς δύο Αἴαντας· ἀλλὰ Νέστορα μόνον ὑπ'
20. ἀναγκης, καὶ τοῦτον ἀλῶναι παρ' ὀλίγον· ἐπιβοη-
θήσαντα δὴ τὸν Διομήδην, καὶ πρὸς ὀλίγον θρασυ-
νόμενον, ἔπειτα εὐθὺς ἀποστραφέντα φεύγειν, ὡς

36) ἀνόητον] sic recte Valesius Emendat. p. 52. ἀνόητον Ven. et Mor.

37) pro λέγων est in Cod. regio et Ven. μάτην, pro quo vir doctus μάχην adscripsit. Morellus vult vtrumque iungi, μάτην λέγων.

38) καὶ videtur delendum.

κεραυνῶν ὅθεν εἰργόντων αὐτόν· τέλος δὲ τὴν τάφρον διαβαινομένην, καὶ τὸν ναύσταθμον πολιορκούμενον, καὶ ῥηγνυμένας ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος τὰς πύλας, καὶ τὰς Ἀχαιὰς εἰς τὰς ναῦς ἤδη κατειλημένας [39]), καὶ περὶ τὰς σκηνὰς πάντα τὸν πόλεμον, καὶ τὸν Αἴαντα ἄνωθεν μαχόμενον ἀπὸ τῶν νεῶν· καὶ τέλος, ἐκβληθέντα ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος, καὶ ἀναχωρήσαντα, καὶ τῶν νεῶν τινας ἐμπρησθείσας. ἐν ταὐτῷ γὰρ ἓν ἔστιν Αἰνείας ὑπὸ Ἀφροδίτης ἁρπαζόμενος, ὅδε Ἄρης ὑπὸ ἀνδρὸς τιτρωσκόμενος, ὅδε ἄλλο τοιοῦτον ὅθεν ἀπίθανον, ἀλλὰ πράγματα ἀληθῆ, καὶ ὅμοια γεγονόσιν. μεθ' ἣν ἦτταν ἐκέτι ἦν ἀναμάχεσθαι δυνατόν, ὅδε θαῤῥῆσαί ποτε, τὸς ἔτως ἀπειρηκότας, ὡς μήτε ὑπὸ τῆς τάφρου, μήτε ὑπὸ τοῦ ἐρύματος ὠφεληθῆναι μηδὲν, μήτε αὐτὰς διαφυλάξαι τὰς ναῦς. ποία γὰρ ἔτι τηλικαύτη δύναμις, ἢ τίς ἔτως ἀνὴρ ἄμαχος καὶ θεοῦ ῥώμην ἔχων, ὃς ἐπιφανεὶς ἠδύνατο σῶσαι τὰς ἀπολωλότας ἤδη; τὸ γὰρ τῶν Μυρμιδόνων πλῆθος πόσον τι πρὸς τὴν σύμπασαν ἦν στρατιάν; ἢ τὸ τοῦ Ἀχιλλέως [40]), ὃ δήπου τότε πρῶτον μέλλοντος μάχεσθαι, πολλάκις δὲ ἐν πολλοῖς τοῖς ἔμπροσθεν ἔτεσιν εἰς χεῖρας ἐλθόντος, καὶ μήτε τὸν Ἕκτορα ἀποκτείναντος, μήτε ἄλλο μηδὲν εἰργασμένου μέγα, εἰ μὴ Τρῴλον [41]), παῖδα ἔτι ὄντα τὴν ἡλικίαν, ἐλόντος; ἐνταῦθα δὲ γενόμενος Ὅμηρος, οὐδὲν ὅ, τι ταλήθες [42]) ἐφρόντισεν· ἀλλ' εἰς ἅπαν ἦκεν ἀναισχυντίας, καὶ πάντα τὰ πράγματα ἁπλῶς ἀνέτρεψεν, καὶ μετέτησεν εἰς τἐναντίον· καταπεφρονηκὼς μὲν τῶν ἀνθρώπων, ὅτι

39) κατειλημένας a verbo κατειλέω *concludo, compingo in angustum, contorqueo.* κατειλημμένας Ven. et Mor.

40) τὸ τοῦ Ἀχιλλ.] scil. κράτος.

41) Veneta et codex regius, μέγα, μήτε τρῴλον. forte voluerunt librarii μέγα, εἰ μὴ γε τρῴλον.

42) malim οὐδὲν ἔτι ταλήθες. pro ὅ, τι est in Ven. ὅτι.

ἔτι καὶ τἄλλα ἑώρα πάνυ ῥᾳδίως πειθομένους αὐτοὺς, καὶ τὰ περὶ τῶν θεῶν· οὐκ ὄντων δὲ ἑτέρων ποιητῶν, οὐδὲ συγγραφέων, παρ' οἷς ἐλέγετο τἀληθές· ἀλλ' αὐτὸς πρῶτος ἐπιθέμενος ὑπὲρ τούτων γράφειν, γενεαῖς δὲ ὕστερον ξυνθεὶς πολλαῖς, τῶν εἰδότων αὐτὰ ἠφανισμένων, καὶ τῶν ἐξ ἐκείνων ἔτι 43), ἀμαυρᾶς τε καὶ ἀσθενοῦς ἔτι φήμης ἀπολειπομένης, ὡς εἰκὸς, περὶ τῶν σφόδρα παλαιῶν· ἔτι δὲ πρὸς τοὺς πολλοὺς καὶ ἰδιώτας μέλλων διηγεῖσθαι τὰ ἔπη, καὶ ταῦτα βελτίω ποιεῖν τὰ τῶν Ἑλλήνων, ὡς μηδὲ τοὺς γινώσκοντας ἐξελέγχειν. οὕτω δὴ ἐτόλμησε τὰ ἐναντία τοῖς γενομένοις ποιῆσαι· τοῦ γὰρ Ἀχιλλέως ἐπιβοηθήσαντος ἐν τῇ καταλήψει τῶν νεῶν ὑπ' ἀνάγκης τὸ πλέον, καὶ τῆς αὐτοῦ σωτηρίας ἕνεκα, τροπὴν μέν τινα γενέσθαι τῶν Τρῴων, καὶ ἀναχωρῆσαι παραχρῆμα ἀπὸ τῶν νεῶν αὐτοὺς, καὶ σβεσθῆναι τὸ πῦρ· ἅτε ἐξαπίνης ἐπιπεσόντος τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ τοὺς τε ἄλλους ἀποχωρεῖν, καὶ τὸν Ἕκτορα ὑπάγειν αὐτὸν ἔξω τῆς τάφρου καὶ τῆς περὶ τὸ στρατόπεδον στενοχωρίας, σχεδὸν δὲ 44) καὶ ἐφιστάμενον, ὥσπερ αὐτός φησιν Ὅμηρος. συμπεσόντων δὲ καὶ μαχομένων πάλιν, τὸν Ἀχιλλέα κάλλιστα ἀγωνίσασθαι

43) ἔτι in breuissimo spatio ter iteratum haud placet; quare primum malim abesse. pro τε dat Ven. et Rhodom. δὲ vnde sic corrigo locum: καὶ τῶν ἐξ ἐκείνων, dudum e medio sublatis illis, qui ista norant, nec non eorum posteris, ἀμαυρᾶς δὲ καὶ ἀσθ.

44) σχεδὸν δὲ] subaudi ὑπάγειν, se subduxisse in locum, vbi propinquus esset Achilli et graecis, καὶ ὑφιστάμενον, et sic, vt cessim se subduceret, saepe insistens, experiendi gratia, num quis hostium secum dimicare audeat. Non videtur Casaubonus h. l. Dionis sententiam cepisse. ἐφίστασθαι hic loci est, aut insistere ceruicibus alicuius, imminere, aut gradum sistere, vestigio suo insistere, vt p. 344, vlt. ὁτὲ μὲν περιμένων, ὁτὲ δὲ ἀποφεύγων.

σασθαι μετὰ τῶν αὐτοῦ, καὶ πολλοὺς ἀποκτεῖναι τῶν Τρώων καὶ τῶν ἐπικούρων, ἄλλως τε[45]) καὶ τὸν Σαρπηδόνα, τὸν τοῦ Διὸς εἶναι λεγόμενον υἱὸν, βασιλέα Λυκίων, καὶ περὶ τὴν τοῦ ποταμοῦ διάβασιν ἀποχωροῦντα[46]) γενέσθαι φόνον πολύν· οὐ μέντοι προτροπάδην φεύγειν αὐτοὺς, ἀλλὰ πολλὰς ἑκάστοτε ὑποστροφὰς γίνεσθαι. τὸν δὲ Ἕκτορα ἐν τούτῳ παραφυλάττειν, ἐμπειρότατον ὄντα καιρὸν μάχης ξυνεῖναι· καὶ μέχρι μὲν ἤκμαζεν ὁ Ἀχιλλεὺς, καὶ νεαλὴς ὢν ἐμάχετο, μὴ ξυμφέρεσθαι αὐτῷ, μόνον δὲ τοὺς ἄλλους παρακαλεῖν· ἐπεὶ δ' ᾐσθάνετο κάμνοντα ἤδη, καὶ πολὺ τῆς πρότερον ὑφεικότα ὁρμῆς, ἅτε οὐδὲν[47]) οὐ ταμιευσάμενον ἐν τῷ ἀγῶνι, καὶ ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ κοπωθέντα μείζονος ἐῤῥυηκότος, καὶ ἀπείρως διαβαίνοντα, καὶ ὑπό τε Ἀστεροπαίου τοῦ Παίονος ἑώρα τετρωμένον, Αἰνείαν τε συστάντα αὐτῷ, καὶ μαχεσάμενον ἐπιπλέον, ὁπότε δὲ ἐβουλήθη ἀσφαλῶς ἀποχωρήσαντα, Ἀντήνορα δὲ οὐ καταλαβόντα, ὁρμήσαντα διώκειν· καίτοι τούτῳ μάλιστα προεῖχεν ὁ Ἀχιλλεὺς, ὅτι ἐδόκει τάχιστος εἶναι. καταφανὴς οὖν ἐγεγόνει[48]) αὐτῷ διὰ τούτων ἁπάντων εὐάλωτος ὤν· ἅτε δεινῷ τὴν πολεμικὴν τέχνην ὄντι· ὥστε θαῤῥῶν ἀπήντησεν αὐτῷ κατὰ μέσον τὸ πεδίον. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐνέκλινεν ὡς φεύγων ἀποπειρώμενος αὐτοῦ, ἅμα δὲ καὶ κοπῶσαι βουλόμενος, ὁτὲ μὲν περιμένων, ὁτὲ δὲ ἀποφεύγων·

ὡς

45) f. ἄλλους τε.

46) ἀποχωρούντων emendat Rhodom. ἀποχωρούντων τρώων V. D. in Veneta mea.

47) οὐδὲν abest a Ven. et regio. de verbo ταμιεύεσθαι egit, praeter Casaubonum h. l. etiam Wesseling T. I. Diodori Siculi p. 257, 17.

48) praetuli ἐγεγόνει e Ven. et regio, pro ἐδόκει Morell. quod perperam videtur iteratum.

ὡς[49]) δὲ ἑώρα βραδὺν ὄντα καὶ ἀπολειπόμενον, οὕτως ὑποστρέψας αὐτὸς ἧκεν ἐπ' αὐτὸν, οὐδὲ τὰ ὅπλα φέρειν ἔτι δυνάμενον, καὶ συλλαβὼν ἀπέκτεινε, καὶ τῶν ὅπλων ἐκράτησεν, ὡς καὶ τοῦτο[50]) Ὅμηρος εἴρηκε. τοὺς δὲ ἵππους διῶξαι μέν φησι τὸν Ἕκτορα· οὐ λαβεῖν δὲ, κἀκείνων ἁλόντων. τὸ μὲν οὖν σῶμα μόλις διέσωσαν ἐπὶ τὰς ναῦς οἱ Δίαντες. οἱ γὰρ Τρῶες ἤδη θαρροῦντες καὶ νικᾶν νομίζοντες, μαλακώτερον ἐφείποντο· ὁ δὲ Ἕκτωρ, ἐνδυσάμενος τὰ τοῦ Ἀχιλλέως ὅπλα ἐπίσημα ὄντα, ἔκτεινέ τε καὶ ἐδίωκε μέχρι τῆς θαλάττης, ὡς ὁμολογεῖ ταῦτα Ὅμηρος. νὺξ δὲ ἐπιγενομένη ἀφείλετο μὴ πάσας ἐμπρῆσαι τὰς ναῦς. τούτων δὲ οὕτως γενομένων, οὐκ ἔχων, ὅπως κρύψαι τἀληθὲς, Πάτροκλον εἶναί φησι τὸν ἐπεξελθόντα μετὰ τῶν Μυρμιδόνων, ἀναλαβόντα τὰ τοῦ Ἀχιλλέως ὅπλα, καὶ τοῦτον ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος ἀποθανεῖν, καὶ τὸν Ἕκτορα τῶν ὅπλων οὕτω κρατῆσαι. καίτοι, πῶς ἂν ὁ Ἀχιλλεὺς ἐν τοσούτῳ κινδύνῳ τοῦ στρατοπέδου ὄντος, καὶ τῶν νεῶν ἤδη καιομένων, καὶ ὅσον οὔπω ἐπ' αὐτὸν ἥκοντος τοῦ δανοῦ, καὶ τὸν Ἕκτορα ἀκούων, ὅτι φησὶν μηδένα αὐτῷ ἀξιόμαχον εἶναι, καὶ τὸν Δία βοηθεῖν αὐτῷ, καὶ δεξιὰ σημεῖα φαίνειν· εἴ γε ἐβούλετο σῶσαι τοὺς Ἀχαιοὺς, αὐτὸς μὲν ἔμενεν ἐν τῇ σκηνῇ ἄριστος ὢν μάχεσθαι, τὸν δὲ πολὺ χείρονα αὐτοῦ ἔπεμπε; καὶ ἅμα μὲν παρήγγελλεν ἐμπεσεῖν ἰσχυρῶς, καὶ ἀμύνεσθαι τοὺς Τρῶας[51]), ἅμα δὲ τῷ Ἕκτορι μὴ μάχεσθαι; οὐδὲ γὰρ ἐπ' ἐκείνῳ ἦν, οἶμαι, προελθόντι ἅπαξ[52]), οὕτως ὡς ἐβούλετο μάχεσθαι. οὕτω δὲ

 ὑπο-

49) ὡς] in Ven. est ὑπὸ: voluit editor ἐπεὶ dare, quod est in regio.

50) τοῦτο] malim αὐτὸς.

51) ἀμύνειν τοῖς τρωσὶ V. L. Ven. et margo Morell.

52) regius προελθόντι γε ἅπαξ, ornatius, Morello indice.

ὑποκαταφρονῶν[53]) τοῦ Πατρόκλου, καὶ ἀπιστῶν αὐτῷ, τὴν δύναμιν ἐπιτρέπει ἐκείνῳ, καὶ τὰ ὅπλα αὐτοῦ καὶ τοὺς ἵππους, ὡς ἂν κάκιστά[54]) τις βουλεύσαιτο περὶ τῶν[55]) αὐτοῦ, πάντα ἀπολέσαι βουλόμενος. ἔπειτα ηὔχετο τῷ Διὶ ὑποστρέψαι τὸν Πάτροκλον μετὰ τῶν ὅπλων ἁπάντων καὶ τῶν ἑταίρων, οὕτως ἀνοήτως πέμπων αὐτὸν πρὸς ἄνδρα κρείττονα· ᾧ προκαλουμένῳ τοὺς ἀρίστους, οὐδεὶς ὑπακοῦσαι δῆθελεν. ὁ ἐ Ἀγαμέμνων ἄντικρυς ἔφη καὶ τὸν Ἀχιλλέα φοβεῖσθαι, καὶ μὴ βούλεσθαι συμβαλεῖν ἐκείνῳ. τοιγαροῦν οὕτω βουλευσάμενον αὐτὸν, λέγειν[56]) τοῦ τε ἑταίρου στερηθῆναι καὶ πολλῶν ἑτέρων, ὀλίγου δὲ καὶ τῶν ἵππων, καὶ ἄνοπλον γενέσθαι; ἃ οὐδέποτ' ἂν ἐποίησεν Ἀχιλλεὺς, μὴ ἀπόπληκτος ὤν· εἰ δὲ μὴ, πάντως ἂν αὐτὸν ἐκώλυσε Φοίνιξ. ἀλλ' οὐ γὰρ ἐβούλετο, φησὶ, ταχέως ἀπαλλάξαι τοῦ κινδύνου τοὺς Ἀχαιοὺς, ἕως ἂν λάβῃ τὰ δῶρα, καὶ ἅμα οὐδέπω τῆς ὀργῆς ἐπέπαυτο. καὶ τί ἦν ἐμπόδιον, αὐτὸν προελθόντα ἐφ' ὅσον ἐβούλετο, πάλιν μηνίειν; ξυνεὶς δὲ τῆς τοιαύτης ἀλογίας, αἰνίττεται δι' ἀπόῤῥησίν τινα μένειν αὐτὸν, εἰ ἐξῄει[57]), πάντως ἀποθανούμενον, ἄντικρυς αὐτοῦ κατηγορῶν δειλίαν. καίτοι ἐξῆν αὐτῷ διὰ ταύτην τὴν ἀπόῤῥησιν ἀποπλεῦσαι διενεχθέντα πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα. οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ περὶ Πατρόκλου ἐτύγχανεν ἀκηκοὼς τῆς μητρὸς, ὅν φησιν ἴσον[58]) τῇ ἑαυτοῦ κεφαλῇ

53) ὑποκαταφρονῶν vitiosa lectio nata e gemina, quae in libris olim est versata, alia ὑπερφρονῶν, alia καταφρονῶν. alterutra optanda est.

54) f. ὡς ἂν εἰ κάκιστα.

55) codex regius omittit τῶν, recte mea quidem sententia.

56) probo Angli λέγει.

57) f. εἰ ἐξίη.

58) ἴσον] V. L. Venetae dat ἐν ἴσῳ.

λῇ τιμᾶν, καὶ μηδὲ αὐτὸς[59]) ἔτι βούλεσθαι ζῆν, ἐκείνου ἀποθανόντος. ὡς δὲ ἑώρα αὐτὸν οὐ δυνάμενον βαστάσαι τὸ δόρυ, τὰ ἄλλα ἐδίδου, δηλονότι προσεοικότα τῷ δόρατι, καὶ οὐκ ἐφοβεῖτο, μὴ οὐ δύνηται φέρειν αὐτά· ὥσπερ οὖν καὶ φησὶ συμβῆναι περὶ τὰς μάχας. ἀλλὰ γὰρ, εἴ τις ἅπαντα ἐλέγχοι, πολὺ ἔργον ἂν εἴη. τὸ γὰρ ψεῦδος ἐξ αὐτοῦ φανερώτερόν ἐστι τοῖς προσέχουσιν· ὥστε οὐδενὶ ἄδηλον καὶ τῶν ὀλίγων νοῦν ἐχόντων, ὅτι σχεδὸν ὑπόβλητός ἐστιν ὁ Πάτροκλος, καὶ τοῦτον[60]) ἀπήλεγξεν Ὅμηρος διὰ τοῦ Ἀχιλλέως, βουλόμενος τὸ κατ' ἐκεῖνον κρύψαι. ὑφορώμενος δὲ, μή τις ἄρα καὶ τοῦ Πατρόκλου ζητοῖ τάφον· ὥσπερ οἶμαι καὶ τῶν ἄλλων ἀριστέων τῶν ἀποθανόντων ἐν Τροίᾳ φανεροί εἰσιν οἱ τάφοι· διὰ τοῦτο προκαταλαμβάνων, οὐκ ἔφη τάφον αὐτοῦ γενέσθαι καθ' αὑτὸν, ἀλλὰ μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως τεθῆναι. καὶ Νέστωρ μὲν οὐκ ἠξίωσε μετ' Ἀντιλόχου ταφῆναι, δι' αὐτὸν ἀποθανόντος, οἴκαδε τὰ ὀστᾶ κομίσας· τὰ δὲ τοῦ Ἀχιλλέως ὀστᾶ ἀνεμίχθη τοῖς τοῦ Πατρόκλου; μάλιστα μὲν οὖν ἐβούλετο Ὅμηρος ἀφανίσαι[61]) τὴν τοῦ Ἀχιλλέως τελευτὴν ὡς οὐκ ἀποθανόντος ἐν Ἰλίῳ. τοῦτο δὲ ἐπεὶ ἀδύνατον ἑώρα, τῆς φήμης ἐπικρατούσης, καὶ τοῦ τάφου δεικνυμένου, τό, τε[62]) ὑφ' Ἕκτορος αὐτὸν ἀποθανεῖν ἀφείλετο, καὶ τοὐναντίον, ἐκεῖνον ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἀναιρεθῆναί φησιν, ὃς τοσοῦτον ὑπερεῖχε τῶν ἀνθρώπων ἁπάντων, καὶ προσέτι αἰκισθῆναι τὸν νεκρὸν

59) αὐτὸς] sic recte Ven. αὐτὸν Rhodom. αὐτὸ Morell.

60) τοῦτο mauult Anglus; ne sic quidem bonam sententiam colligo; quae potius sic flagitare videtur: καὶ τὸν Ἀχιλλέα ἀπήλεγξεν Ὅμηρος διὰ τούτου *et Achillis ignaviam castigauit atque traduxit Homerus sub huius* (Patrocli) *nomine.*

61) ἀφανίσαι] in Ven. est ἐφανίσαι, deinde ei deest ὡς.

62) τε] l. γε.

νεκρὸν αὐτῷ καὶ συρῆναι μέχρι τῶν τειχῶν. πάλιν δὲ εἰδὼς τάφον ὄντα τῷ Ἕκτορος, καὶ τιμώμενον αὐτὸν [63]) ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἀποδοθῆναι αὐτὸν λέγει, κελεύσαντος τοῦ Διὸς, λύτρων δοθέντων. πῶς δὲ τὴν Ἀφροδίτην ἐπιμεληθῆναι καὶ τὸν Ἀπόλλω, τῷ διαμεῖναι τὸν νεκρόν. ἐκ ἔχων δὲ, ὅ, τι ποιήσει τὸν Ἀχιλλέα, ἐπεὶ εἶδες αὐτὸν ὑπὸ τῶν Τρώων τινὸς ἀνῃρῆσθαι· (ἐ γὰρ δὴ καὶ τοῦτον ἔμελλεν, ὥσπερ καὶ τὸν Αἴαντα, ὑφ' ἑαυτῷ ἀποθανόντα ποιεῖν, Φθονῶν τῆς δόξης τῷ ἀνελόντι·) τὸν Ἀλέξανδρόν φησιν ἀποκτεῖναι αὐτὸν, ὃν πεποίηκε τῶν Τρώων κάκιστον καὶ δειλότατον, καὶ ὑπὸ τοῦ Μενέλεω μικρῷ δεῖν ζωγρηθέντα, ὃν λοιδορούμενον ἀεὶ πεποίηκεν, ὡς [64]) μαλθακὸν αἰχμητὴν, καὶ ἐπονείδιστον ἐν τοῖς Ἕλλησι. καὶ, ἵνα δὴ τοῦ Ἕκτορος τὴν δόξαν ἀφέλοιτο, καὶ τὸν Ἀχιλλέα φαίνεται καθῃρηκὼς, καὶ πολὺ χείρω καὶ ἀδοξότερον αὐτοῦ ποιήσας τὸν θάνατον. τέλος δὲ προάγει ἤδη τεθνηξόμενον [65]) τὸν Ἀχιλλέα, καὶ ποιεῖ μαχόμενον· ἐκ ὄντων δὲ ὅπλων, ἀλλὰ τοῦ Ἕκτορος ἔχοντος, ἐν τούτῳ ἔλαθεν αὐτὸν ἔν τι τῶν ἀληθῶν ῥηθέν· καὶ γὰρ ἐκ τοῦ ἱερεῖ φησι νομίσαι τὴν Θέτιν ὑπὸ τοῦ Ἡφαίστου γενόμενα ὅπλα, καὶ ἔτω δὴ γελοίως τὸν Ἀχιλλέα μέγον τρεπόμενον τοὺς Τρῶας, τῶν δὲ ἄλλων Ἀχαιῶν, ὥσπερ ἀδένος παρόντος, ἁπάντων ἐπελάθετο· ἅπαξ δὲ τολμήσας τοῦτο ψεύσασθαι, πάντα συνέχεε. καὶ τοὺς θεοὺς ἐνταῦθα ποιεῖ μαχομένους ἀλλήλοις, σχεδὸν ὁμολογῶν, ὅτι ἀδὲν αὐτῷ μέλει ἀληθείας.

πάνυ

63) αὐτὸν] scil. Hectorem, non sepulcrum eius.

64) ὡς] Ven. et codex regius dant ἕτως. ὃν redit ad Menelaum.

65) τεθνηξόμενον] probo Angli τεθνηκότα, *iam dudum mortuum*. idem quoque videtur recte obseruasse v. 23. deesse ποιεῖ *fingit*, *comminiscitur*. quod idem etiam versui 1. p. 349. accidisse suspicor.

πάνυ δὲ αἰσθενῶς καὶ ἀπιθάνως τὴν ἀρετείαν διελθών, ὁτὲ μὲν ποταμῷ μαχόμενον αὐτὸν, ὁτὲ δὲ ἀπειλοῦντα Ἀπόλλωνι, καὶ διώκοντα αὐτόν. ἐξ ὧν ἀπαίνων ἰδεῖν ἐστι τὴν ἀπορίαν αὐτῷ σχεδόν. ὁ γὰρ ἐστιν ἐν τοῖς ἀληθέσιν ὅτως ἀπίθανος, οὐδὲ αἰδής. μόλις δέ ποτε τῶν Τρώων εἰς τὴν πόλιν φευγόντων, τὸν Ἕκτορα πεποίηκε πρὸ τῶ τείχους ἀνδρειόταται ὑπομένοντα αὐτὸν, καὶ μήτε τῷ πατρὶ δεομένῳ, μήτε τῇ μητρὶ πειθόμενον ἔπειτα φεύγοντα κύκλῳ τῆς πόλεως, ἐξὸν εἰσελθεῖν· καὶ τὸν Ἀχιλλέα, ταχίστω ἀνθρώπων ἀεί ποτε ὑπ' αὐτῶ λεγόμενον, ὑποφεύγοντα καταλαβεῖν. τὸς δὲ Ἀχαιὸς ὡρᾶν ἄπρακτους ὥσπερ ἐπὶ θέαν παρόντας, καὶ μηδένα βοηθεῖν τῷ Ἀχιλλεῖ, τοιαῦτα πεπονθότας ὑπὸ τῶ Ἕκτορος, καὶ μισθὸν αὐτὸν, ὥστε καὶ νεκρὸν τετρώσκειν ἔπειτα Δηΐφοβον ἐξελθόντα τῶ τείχους, μᾶλλον δὲ Ἀθηνᾶν παραλογίσασθαι [66]) αὐτὸν, εἰκασθεῖσαν Δηΐφόβῳ, καὶ τὸ δόρυ κλέψαι τὸ τῶ Ἕκτορος ἐν τῇ μάχῃ, ἐδὲ ὅπως ἀποκτείνῃ τὸν Ἕκτορα εὑρίσκειν [67]), ἰλιγγιῶν περὶ τὸ ψεῦδος, καὶ τῷ ὄντι ὡς ἐν ὀνείρατι μάχην διηγέμενος. μάλιστα γᾶν προσοίκε τοῖς αὐτόποις ἐνυπνίοις τὰ περὶ τὴν μάχην ἐκείνην. εἰς τοῦτο δὲ προελθὼν, ἀπεῖπε λοιπὸν, ἐκ ἔχων ὅ, τι χρήσηται τῇ ποιήσει, καὶ τοῖς ψεύσμασι δυσχεραίνων, ἀγῶνα τινὰ προθεὶς ἐπιτάφιον, καὶ τοῦτο [68]) πάνυ γελοίως,

66) sic recte Ven. et Rhodom. a παραλογίζομαι. Mor. dat παραλογήσασθαι.

67) εὑρίσκειν] non medetur loco, neque εὑρίσκει Rhodomanni, neque εὑρίσκειν τρόπον τινὰ, ἰλιγγιῶν — quod Morellus e regio attulit. accipio tamen quod hic dat, et sic locum refingo: ἔτως ἐκ ἐδύνατο, ἐδὲ ὅπως ἀποκτ. τὸν Ἕκτορα, εὑρίσκειν τρόπον τινὰ. adeo non poterat Homerus reperire vllam rationem, qua Hectorem vel occideret.

68) malim τοῦτον, vt ad ἀγῶνα redeat.

γελοίως, καὶ τῷ Πριάμῳ βασιλέως εἰς τὸ στρατόπεδον ἀφῖξιν παρὰ τὸν Ἀχιλλέα, μηδενὸς αἰσθανομένου τῶν Ἀχαιῶν, καὶ τὰ λύτρα [69]) κομίσαι τῷ Ἕκτορος. καὶ ἔτε τὴν τοῦ Μέμνονος βοήθειαν, ἔτε τὴν τῶν Ἀμαζόνων, οὕτω θαυμαστὰ καὶ μεγάλα, ἐτόλμησεν εἰπεῖν, οὔτε τὸν τοῦ Ἀχιλλέως θάνατον, ἔτε τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας. οὐδὲ γὰρ ὑπέμενεν, οἶμαι, παλαὶ τεθνηκότα τὸν Ἀχιλλέα παιᾶν πάλιν ἀναιρόμενον, οὐδὲ νικῶντας, τοὺς ἡττηθέντας καὶ φεύγοντας, οὐδὲ τὴν κρατήσασαν πόλιν, ταύτην [70]) πορθουμένην. οἱ δὲ ὕστερον, ὅτε ἐξηπατημένοι, καὶ τοῦ ψεύδους ἰσχύοντος, ἤδη θαῤῥοῦντες ἔγραφον. τὰ δὲ πράγματα ἔτως ἔσχεν. Ἀχιλλέως τελευτήσαντος ὑπὸ Ἕκτορος ἐν τῇ βοηθείᾳ τῶν νεῶν, οἱ μὲν Τρῶες, ὥσπερ καὶ πρότερον, ἐπηυλίσθησαν ἐγγὺς τῶν νεῶν, ὡς φυλάξοντες τοὺς Ἀχαιούς· ὑπώπτευον γὰρ αὐτοὺς ἀποδρᾶσαι τῆς νυκτός· ὁ δὲ Ἕκτωρ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν πόλιν παρά τε τοὺς γονέας, καὶ τὴν γυναῖκα, χαίρων τοῖς πεπραγμένοις, ἐπὶ τῷ στρατεύματος καταλιπὼν Πάριν. ὁ δ' αὐτός τε καὶ τῶν Τρώων τὸ πλῆθος ἐκάθευδεν, ὡς εἰκὸς ἦν κεκοπωμένους, καὶ μηδὲν προσδεχομένους κακόν, ἔτι δὲ παντελῶς εὐπραγίας ὄσης· ἐν τούτῳ δὴ Ἀγαμέμνων, μετὰ Νέστορος καὶ Ὀδυσσέως καὶ Διομήδους βουλευσάμενος, σιωπῇ καθείλκυσαν τῶν νεῶν τὰς πολλὰς, ὁρῶντες, ὅτι καὶ τῇ προτεραίᾳ μικρᾷ διεφθάρησαν, ὡς μηδὲ φυγεῖν ἔτι εἶναι, καὶ μέρος ἐκ ὀλίγου ἦν ἐμπεπρησμένον αὐτῶν, ἀλλ' ἐ μία ναῦς ἡ Πρωτεσιλάου· ταῦτα

69) καὶ τὰ λύτρα, [scil. προθεὶς, quod est subaudiendum] ἃ φησι κομίσαι [scil. τὸν Πρίαμον] *et postquam exposuisset de pretio redimendi Hectoris, quod Homerus ait Priamum ad Achillem attulisse.*

70) ταύτην] f. αὖθις, aut τὴν αὐτὴν.

τὰ δὲ πολλάκις ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Χερρόνησον, τῶν αἰχμαλώτων πολλὰ καταλιπόντες, καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων οὐκ ὀλίγα. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ φανερᾷ γενομένῃ τὸ πρᾶγματος, ὁ μὲν Ἕκτωρ ἠγανάκτει, καὶ βαρέως ἔφερε, καὶ τὸν Ἀλέξανδρον ἐλοιδόρει· τὰς γὰρ πολεμίους αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν ἀφεῖναι· τὰς δὲ σκηνὰς ἐνέπρησαν οἱ Τρῶες, καὶ διήρπαζον τὰ καταλειφθέντα. τοῖς δὲ Ἀχαιοῖς ἐν τῷ ἀσφαλεῖ βεβλευμένοις· ἐ γὰρ εἶχον οἱ περὶ τὸν Ἕκτορα ναυτικὸν ἔταιμον, ὥστε διαβαίνειν ἐπ' αὐτούς· ἐδοκει μὲν ἀπιέναι πᾶσι, πολλὴ πλήθυς ἀπολωλότες, καὶ τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν. κίνδυνος δὲ ἦν, μὴ ναῦς ποιησάμενοι [71]), παραχρῆμα ἐπιπλεύσωσιν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. διὰ τοῦτο ἦν ἀναγκαῖον μένειν [72]) ὥσπερ καταρχὰς λῃσεύοντας, εἴ πως τῷ Πάριδι κάμνοντι διαλλάξειαν αὐτούς, καὶ πρὸς Φιλίαν πράξαντες ἀπέλθοιεν [73]). οὓς δὲ ἔκρινον ταῦτα, καὶ ἐκείνην μένοντες, κἀνταῦθα [74]) τοῖς Τρωσὶν ἐπῆλθον, ἐκ μὲν Λιθιοπίας Μέμνων, οἱ δὲ Ἀμαζόνες ἐκ τοῦ Πόντου, βοηθοὶ, καὶ ἄλλο πλῆθος ἐπικούρων, οἳ εὐτυχοῦντας ἐπυνθάνοντο τὸν Πρίαμον καὶ τὸν Ἕκτορα, καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς ὅσον ἔπω διεφθαρμένους πάντας· οἱ μέν τινες κατ' εὔνοιαν, οἱ δὲ καὶ φόβῳ τῆς δυνάμεως· ἐ γὰρ τοῖς ἡττημένοις, οὐδὲ τοῖς κακῶς πράττουσιν, ἅμα τοῖς νικῶσι καὶ τοῖς περιγενομένοις

71) post ποιησάμενοι excidisse videtur οἱ τρῶες, aut certe subaudiendum est, quod tamen durius.

72) μένειν αὐτοὺς ἦν est in regio, quo non valde est opus.

73) Casaubonus vult καὶ πρὸς, et praeterea, Φιλίαν πράξαντες parta et confecta amicitia mutua ἀπέλθοιεν. possit tantisper admitti, dum melioribus caremus. sed satius est suspicari, nonnulla hic deesse. nam πρὸς Φιλίαν separari nequit, simile illi πρὸς ὀργήν.

74) κανταῦτα Ven. vnde dedi κἀνταῦθα. Mor. κἀνθαῦτα.

νοις ἁπάντως[75]) πάντες ἐθέλουσι βοηθεῖν. μετε-
πέμψαντο δὲ καὶ οἱ Ἀχαιοὶ παρ' αὐτῶν, εἴ τινα
ἐδύναντο, ὠφέλειαν· τῶν μὲν γὰρ ἔξωθεν[76]) οὐθὲν
οὐδεὶς ἔτι προσεῖχεν αὐτοῖς· ἀλλὰ Νεοπτόλεμόν τε
τὸν Ἀχιλλέως κομιδῇ νέον ὄντα, καὶ Φιλοκτήτην
ὑπεροφθέντα πρότερον διὰ τὴν νόσον, καὶ τοιαύτας
βοηθείας οἴκοθεν ἀσθενεῖς καὶ ἀπείρους[77]). ὧν ἀ-
φικομένων, μικρὸν ἀναπνεύσαντες, πάλιν διέπλευ-
σαν εἰς τὴν Τροίαν, καὶ περιεβάλλοντο τεῖχος ἕτε-
ρον πολὺ ἔλαττον, οὐκ ἐν ᾧ πρότερον τόπῳ παρὰ τὸν
αἰγιαλὸν, ἀλλὰ τὸ ὑψηλὸν αὐτοῦ καταλαβόντες.
τῶν δὲ νεῶν αἱ μὲν τινες ὑφώρμουν ὑπὸ τοῦ τείχους,
αἱ δὲ ἐν τῷ πέραν ἔμενον· ἅτε γὰρ οὐδεμίαν ἐλπίδα
ἔχοντες κρατήσειν, ἀλλ' ὁμολογιῶν δεόμενοι, κα-
θάπερ εἶπον, οὐ βεβαίως ἐπολέμουν, ἀλλ' ἀμφιβό-
λως τρόπον τινὰ, καὶ πρὸς ἀπόπλουν μᾶλλον τὴν
γνώμην ἔχοντες. ἐνέδραις οὖν ὡς τοπολὺ καὶ κατα-
δρομαῖς ἐχρῶντο. καί ποτε μάχης ἰσχυροτέρας
γενομένης, βιαζομένων αὐτῶν[78]) τὸ φρούριον ἐξελεῖν,
Αἴας τε ὑπὸ Ἕκτορός ἀποθνήσκει, καὶ Ἀντίλοχος
ὑπὸ τοῦ Μέμνονος, πρὸ τοῦ πατρός. ἐτρώθη δὲ καὶ
αὐτὸς ὁ Μέμνων ὑπὸ Ἀντιλόχου, καὶ[79]) ἀποκομιζό-
μενος τραυματίας, τελευτᾷ κατὰ τὴν ὁδόν. συνέ-
βη δὲ καὶ τοῖς Ἀχαιοῖς εὐημερῆσαι τότε, ὡς οὐ πρό-
τερον. ὅ, τε γὰρ Μέμνων, μέγα ἀξίωμα ἔχων,
ἐτρώ-

75) ἁπάντως videtur redundare.
76) ἔσωθεν Ven. et ed. Rhodom.
77) Ven. ἀπύρους. vnde malim effectum esse ἀπόρους.
78) αὐτῶν debebat e ratione orationis ad graecos redire, nam de illis solis agunt superiora. sed sententia monstrat ad Troianos redire. f. leg. τῶν τρῴων βιαζομένων αὐτῶν τὸ Φρούριον. *Troianis castrum eorum*, (Graecorum puta) *vi conantibus expugnare.*
79) καὶ ἀποκομ.] sic recte Ven. et Rhodom. sed Morell. omittit καὶ.

ἐτρώθη καιρίως, τήν τε Ἀμαζόνα ἀπέκτεινεν ὁ Νεοπτόλεμος καταδραμεῖσαν ἐπὶ τὰς ναῦς ἰταμώτερον, καὶ πειρωμένην[80]) ἐμπρῆσαι, μαχόμενος ἐκ τῆς νηὸς, ναυμαχῶ δόρατι, καὶ Ἀλέξανδρος ἀποθνήσκει, Φιλοκτήτῃ διατοξευόμενος. ἦν ἔν αὐθυμία καὶ παρὰ τοῖς Τρωσὶν, εἰ μηδέποτε παύσονται τῷ πολέμῳ, μηδὲ ἔσαι μηδὲν αὐτοῖς πλέον νικῶσιν. ὅ, τε Πρίαμος ἄλλος ἐγεγόνει μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτὴν, σφόδρα ἀνιαθεὶς καὶ φοβέμενος ὑπὲρ τῦ Ἕκτορος. πολὺ δὲ φαυλότερον ἔσχε τὰ τῶν Ἀχαιῶν, Ἀντιλόχῳ τε καὶ Αἴαντος τεθνηκότων· ὥστε πέμπεσι περὶ συμβάσεων, φάσκοντες ἀπιέναι, γενομένης εἰρήνης καὶ ὅρκων ὁμοσθέντων μηκέτι στρατεύειν[81]), μήτε αὐτὺς εἰς τὴν Ἀσίαν, μήτε ἐκείνῦς ἐπὶ τὸ Ἄργος. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Ἕκτωρ ἀντέλεγε· πολὺ γὰρ εἶναι κρείττῦς, καὶ τὸ ἐπιτείχισμα, ἔφη, κατὰ κράτος αἱρήσειν, μάλιστα δὲ ἐχαλέπαινε τῇ Ἀλεξάνδρου τελευτῇ. δεομένῦ δὲ τῦ πατρὸς, καὶ τὸ γηραιός τε αὐτῦ λέγοντος, καὶ τῶν παίδων τὸν θάνατον, τῦ τε ἄλλυ πλήθυς ἀπηλάχθαι βυλομένυ, τὰς μὲν διαλύσεις συνεχώρησεν· ἠξίῦ δὲ τὺς Ἀχαιὺς, τά τε[82]) χρήματα διαλύσαντας τὰ δαπανηθέντα εἰς τὸν πόλεμον, καὶ δίκην τινὰ ὑποσχεῖν, ὅτι μηδὲν ἀδικηθέντες ἐστρατεύσαντο, καὶ τὴν χώραν διέφθειραν πολλοῖς ἔτεσι, καὶ ἄνδρας ἀγαθὺς καὶ Ἀλέξανδρον, ὃν ὑπ' αὐτῦ παθόντες, ἀλλ' ὅτι κρείττων[83]) ἐνομίσθη κατὰ μνησικάν, καὶ γυναῖκα ἔλαβεν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, τῶν κυρίων διδόντων.

80) πειρωμένην] sic Ven. et Rhodom. πειρομ. Mor.

81) malim στρατεύσειν.

82) aut τε delendum est e τά τε, vt fit modo τὰ χρήμ. aut feruato τε, pro διαλύσαντας, quod nescio vnde sit ductum, leg. est διαλῦσαι, quo ducit etiam Ven. in qua est διαλύσας.

83) παθόντες ἄλλο, ἢ ὅτι κρ.

των. ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς (ἦτος γὰρ ἐπρέσβευε περὶ τῆς εἰρήνης) παρῃτεῖτο, ἐπιδεικνὺς, ὅτι οὐχ ἧττω δεδρᾶκασιν, ἢ πεπόνθασιν [84]), καὶ τὴν αἰτίαν ἐκείνοις ἀνετίθει τῷ πολέμῳ· μηθὲν γὰρ δεῖν Ἀλέξανδρον, τοσούτων ὑσῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν γυναικῶν, τὸν δὲ, εἰς [85]) τὴν Ἑλλάδα ἐλθόντα, μνησεύειν, καὶ ἀπελθεῖν καταγελάσαντα τῶν ἀρίσων παρ' αὐτοῖς, πλεύσω νικήσαντα· συμβῆναι γὰρ οὐχ ἁπλῶς τὴν μνησείαν· ἀλλὰ ἐπιβυλεύειν ἂν αὐτὸν τοῖς ἐκεῖ πράγμασι, διὰ τοῦτο μὴ λανθάνειν [86]) αὐτούς· ὥσε τὸ λοιπὸν ἠξίου παύσασθαι, τοσούτων κακῶν γεγονότων ἀμφοτέροις, καὶ ταῦτα ἐπιγαμίας τε ὄσης καὶ συγγενείας τοῖς Ἀτρείδαις πρὸς αὐτὸς, διὰ Πέλοπα. περὶ δὲ τῶν χρημάτων, κατεγέλα· μὴ γὰρ εἶναι χρήματα τοῖς Ἕλλησιν· ἀλλὰ καὶ νῦν τοὺς πολλοὺς ἑκόντας στρατεύεσθαι, διὰ τὴν οἰκοπενίαν. ταῦτα δὲ ἔλεγεν, ἀποτρέπων αὐτοὺς τῆς ἐπὶ τὴν Ἑλ-

84) malim ὅτι οὐχ ἧττω πεπόνθασιν, ἢ δεδρᾶκασιν. *se* (Graecos) *non minora mala accepisse* (a Troianis), *quam ipsis intulisse.* scio vulgatum verborum ordinem posse defendi, si sic accipiantur: *Troianos non minora mala Graecis intulisse, quam ab his accepissent.* sed videtur ille, quem proposui, ordo magis naturae rei et rationi linguae conuenire.

85) In Ven. et in ed. Rhodom. est — γυναικῶν. τὸν δὲ, εἰς τὴν — quod suspicionem creat, in superioribus post Ἀλέξανδρον aliquid deesse, e. c. ἑλληνίδας ἀπάγειν, vel simile quid. saltim celauit nos Morellus auctorem, quo fideiubente τὸν δὲ omiserit. Rhodomannus coni. τήνδε (Helenam.)

86) διὰ τοῦτο μὴ λανθάνειν αὐτούς] verba obscura, et, vt videntur, mutila. Sententia videtur haec postulare: δι' ἃ τοῦτον τὸν γάμον διαπραξάμενον (scil. τὸν Ἀλέξανδρον) ἐ λανθάνειν αὐτούς. *sibi* (Graecis) *haud latuisse, Alexandrum* (seu Parin) *hac sola de causa nuptias has perpetrasse.*

Ἑλλάδα στρατείας. εἰ δέ τινα δίκην γενέσθαι 87) τῇ εὐπρεπεῖς χάριν, αὐτὸς εὑρεῖν. καταλείψειν γὰρ αὐτὸς ἀνάθημα κάλλιστον καὶ μέγιστον τῇ Ἀθη-
25. νᾷ, καὶ ἐπιγράψειν· Ἱλαστήριον Ἀχαιοὶ τῇ Ἰλιάδι. τοῦτο γὰρ φέρειν μεγάλην τιμὴν ἐκείνοις· καθ' ἑαυτῶν δὲ γίγνεσθαι μαρτύριον ὡς ἡττημένων. παρε-
30. κάλει δὲ καὶ τὴν Ἑλένην ὑπὲρ τῆς εἰρήνης συλλαμβάνειν. ἡ δὲ συνέπραττε προθύμως· ἤχθετο γὰρ, ὅτι δι' αὐτὴν οἱ Τρῶες ἐδόκουν πολλὰ κακὰ πάσχειν. καὶ ποιοῦνται τὰς διαλύσεις, καὶ σπονδαὶ γίνονται
35. τοῖς Τρωσὶ καὶ τοῖς Ἀχαιοῖς. Ὅμηρος δὲ καὶ τοῦτο μεμήνεγκεν ἐπὶ τὸ ψεῦδος, ὡς ὁ γενόμενον· ἀλλ' ἔδη τὰς Τρῳάδας συγχέαι τὰς σπονδὰς, ἃς ὤμοσάν τε ἀλλήλοις ὅ, τε Ἕκτωρ καὶ Ἀγαμέμνων, καὶ
40. τῶν ἄλλων οἱ δυνατοὶ, μήτε τὰς Ἑλληνὰς ποτε στρατεύειν 88) εἰς τὴν Ἀσίαν, ἕως ἂν ἄρχῃ τὸ Πριάμου γένος, μήτε τὰς Πριαμίδας εἰς Πελοπόννησον, ἢ Βοιωτίαν, ἢ Κρήτην, ἢ Ἰθάκην, ἢ Φθίαν, ἢ Εὔ-
45. βοιαν. ταύτας γὰρ μόνας ἐξαιρέτους ἐποίουν· περὶ δὲ τῶν ἄλλων οὐκ ἐβούλοντο ὀμνύειν οἱ Τρῶες, ἀδὲ τοῖς Ἀτρείδαις ἔμελε. τούτων δὲ ὁμοσθέντων, ὅ τε ἵππος ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἐπετελέσθη, μέγα ἔργον, καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν οἱ Τρῶες πρὸς τὴν πόλιν.
5. καὶ τῶν πυλῶν ἃ δεχομένων, μέρος τι τοῦ τείχους καθεῖλον. ὅθεν γελοίως ἐλέχθη, τὸ ἁλῶναι τὴν πόλιν ὑπὸ τοῦ ἵππου. καὶ τὸ στράτευμα ᾤχετο ὑπόσπονδον τούτῳ τῷ τρόπῳ. τὴν δὲ Ἑλέ-
10. νην ὁ Ἕκτωρ συνῴκισε Δηϊφόβῳ, ὃς ἦν μετ' ἐκεῖνον τῶν ἀδελφῶν ἄριστος. ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ τελευτᾷ πάντων εὐδαιμονέστατος, πλὴν ὅσα λελύπηται περὶ τῶν παίδων τῶν τετελευτηκότων. καὶ αὐτὸς 89) βα-

87) f. εἰ δέ τινα δεῖ (vel δεῇ) δίκην γενέσθαι.
88) malim στρατεύσειν.
89) καὶ αὐτὸς] subaudi τελευτᾷ, scil. Hector, de quo hoc
vo-

σιλεύσας συχνὰ ἔτη, καὶ πλεῖστα τῆς Ἀσίας κα- 15.
ταστρεψάμενος, γηραιὸς ἀποθνήσκει, καὶ θάπτε-
ται πρὸ τῆς πόλεως. τὴν δὲ ἀρχὴν Σκαμάνδρῳ
τῷ παιδὶ καταλιπὼν. ταῦτα δὲ ἔχοντα ἔτως, ἐπί-
σαμαι σαφῶς, ὅτι εἰδεὶς ἀποδέξεται· φήσει δὲ ψευ- 20.
δῆ πάντες εἶναι, πλὴν τῶν φρονούντων, ὡ μόνον οἱ
Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς. ἡ γὰρ διαβολὴ σφόδρα
χαλεπόν [90]) ἐστι, καὶ τὸ ἐξηπατῆσθαι πολὺν χρό-
νον. σκοπεῖτε δὲ τἀναντία, πῶς ἐστι γελοῖα, ἀφε- 25.
λόντες τὴν δόξαν, διὰ τὸ προκατειλῆφθαι. κρυφθῆ-
ναι μὲν ἐν τῷ ἵππῳ στράτευμα ὅλον, τῶν δὲ Τρώων
μηδένα αἰσθάνεσθαι τοῦτο, μηδὲ ὑποπτεῦσαι, καὶ
ταῦτα μάντεως ὄντος παρ' αὐτοῖς ἀψευδοῦς. ἀλλὰ 30.
νομίζεσι τοὺς πολεμίους δι' αὐτῶν εἰς τὴν πόλιν. πρό-
τερον δὲ ἕνα ἄνδρα, πάντων ἡττωμένων, ἱκανὸν γε-
νέσθαι γυμνὸν ἐπιφανέντα, τῇ φωνῇ τρέψασθαι
τοσαύτας μυριάδας, καὶ μετὰ τοῦτο ὅπλα ἐκ ἔχον- 35.
τα, ἐκ [91]) τῆς ἐρανοῦ λαβόντα, νικῆσαι τοὺς μιᾷ
πρότερον ἡμέρᾳ κρατοῦντας, καὶ διώκειν ἅπαντας,
ἕνα ὄντα. αὐτὸν δὲ ἐκεῖνον, τοσοῦτον ὑπερέχοντα,
ἀποθανεῖν ὑπὸ τῆ πάντων κακίσε τὴν ψυχὴν, ὡς 40.
αὐτοί [92]) φασιν· ἄλλα τε ἀποθανόντος, ἄλλον σκυλευ-
θῆναι. μόνῳ δὲ ἐκείνῳ τῶν ἡγεμόνων μὴ γενέσθαι
τάφον.

voc. esse accipiendum, acute vidit Casaubonus. Confirmant, quae de sepulcro Hectoris hic dicit, et supra p. 348, 2. dixerat.

90) post χαλεπὸν videtur διαλύσασθαι vel tale quid deesse.

91) male ed. Rhod. post ἐκ inserit δὲ.

92) merito non placuit Anglo Casaubonus negationem inferens. Locus bene habet. Sententia est: *haec enim, quae mox dicam, sunt in iis, quae Homerus commentus est, aliique eum auctorem secuti memoriae tradiderunt: Achilles pu-* — v. paulo post ὡς αὐτοὶ λέγουσι. conf. ὁμολογουμένοις p. 358, 10.

τάφον. ἄλλον δέ τινα τῶν ἀρίστων, τοσαῦτα ἔτη πολεμήσαντα, ὑπὸ μὲν τῶν πολεμίων μηδενὸς ἀποθανεῖν· αὐτὸν δὲ ὀργισθέντα ἀποσφάξαι, καὶ ταῦτα δοκοῦντα σεμνότατον καὶ πρωτόστατον εἶναι τῶν συμμάχων. τὸν δὲ ποιητὴν προθέμενον εἰπεῖν τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, τὰ κάλλιστα καὶ μέγιστα τῶν γεγονότων ἐᾶσαι, καὶ μηδὲ τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως διελθεῖν. ταῦτα γάρ ἐστιν ἐν τοῖς πεποιημένοις καὶ λεγομένοις [93]). ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς, προηττημένων τῶν Ἀχαιῶν ἐκ εἰς ἄπαξ, ἐδὲ τῶν ἄλλων μόνων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἑαυτοῦ στρατιᾶς, μόνος περιγενόμενος, καὶ τοσοῦτον τὰ πράγματα μεταβαλών. αὐτὸς δὲ Ἕκτορα μὲν ἀποκτείνας, ὑπὸ Ἀλεξάνδρε δὲ ἀποθνήσκων, ὃς ἦν ὕστατος τῶν Τρώων, ὡς αὐτοὶ λέγουσι. Πατρόκλε δὲ ἀποθανόντος, σκυλευόμενος ὁ Ἀχιλλεὺς, καὶ τὰ ἐκείνε ληφθέντα ὅπλα· ὁ δὲ Πάτροκλος ἐ ταφείς. ἐπειδὴ δὲ Αἴαντος ἦν τάφος, καὶ πάντες ᾔδεσαν αὐτὸν ἐν Τροίᾳ τελευτήσαντα, ἵνα δὴ μὴ ποιήσῃ τὸν ἀποκτείναντα ἔνδοξον, αὐτὸς αὐτὸν ἀνελών. οἱ δὲ Ἀχαιοὶ φεύγοντες μὲν ἐκ τῆς Ἀσίας σιωπῇ, καὶ τὰς σκηνὰς κατακαύσαντες, καὶ τὸ ναύσταθμον ἀφθὲν ὑπὸ τῦ Ἕκτορος, καὶ τὸ τεῖχος αὐτῶν ἐαλωκὸς, καὶ ἀνάθημα ἀναθέντες τῇ Ἀθηνᾷ, καὶ ἐπιγράψαντες, ὡς ἔθος ἐστὶ τοῖς ἡττημένοις, ἐδὲν δὲ ἧττον τὴν Τροίαν ἑλόντες, ἐν δὲ τῷ ἵππῳ τῷ ξυλίνῳ στράτευμα ἀνθρώπων ἀποκρυφθέν. οἱ δὲ Τρῶες ὑποπτεύσαντες μὲν τὸ πρᾶγμα, καὶ βελευσάμενοι κατακαῦσαι τὸν ἵππον, ἢ διατεμεῖν, μηδὲν δὲ τούτων ποιήσαντες, ἀλλὰ πίνοντες καὶ καθεύδοντες, καὶ ταῦτα προεπόσης αὐτοῖς τῆς Κασσάνδρας. ταῦτα ἐκ ἐνυπνίοις ἐοικότα τῷ ὄντι καὶ ἀπιθάνοις ψεύσμασιν; ἐν γάρ τοι σορῷ γεγραμ-

93) καὶ recte ab ed. Ven. et Rhodom. abest post λεγομένοις, quod Mor. add.

γραμμένοις 94) ὀνείρασιν οἱ ἄνθρωποι τοιαύτας ὄψεις ὁρῶσι, νῦν μὲν δοκοῦντες ἀποθνήσκειν καὶ σκυλεύεσθαι, πάλιν δὲ ἀνίστασθαι καὶ μάχεσθαι γυμνοὶ ὄντες. ἐνίοτε δὲ οἰόμενοι διώκειν 95), καὶ τοῖς θεοῖς διαλέγεσθαι, καὶ αὐτὸς ἀποσφάττειν, καὶ 96) μηδενὸς δεινὸν ὄντος, καὶ, ἔτως εἰ τύχοι ποτὲ, πέτεσθαι 97), καὶ βαδίζειν ἐπὶ τῆς θαλάττης. ὥστε καὶ τὴν Ὁμήρου ποίησιν ὀρθῶς ἄν τινα εἰπεῖν ἐνύπνιον, καὶ τοῦτο ἄκριτον καὶ ἀσαφές. ἄξιον δὲ κἀκεῖνο 98) ἐνθυμηθῆναι πρὸς τοῖς ὁμολογουμένοις 99). ὁμολογοῦσι γὰρ ἅπαντες τὸν Ἀχαιὸν ἐκ τῆς Ἀσίας ἀναχθῆναι χειμῶνος ἤδη, καὶ διὰ τοῦτο ἀπολέσθαι τὸ πλέον τοῦ στόλου περὶ τὴν Εὔβοιαν· ἔτι δὲ μὴ κατὰ ταὐτὸ πλεῖν ἅπαντας, ἀλλὰ σχισθῆναι τὸ στράτευμα καὶ τὸν Ἀτρείδαν· καὶ τὸν μὲν Ἀγαμέμνονι, τὸν δὲ Μενέλεῳ προσθέσθαι· τὸν δὲ καθ' αὑτὸν ἀπελ-

94) perquam ſpecioſa eſt Caſauboni emendatio ἐν τοῖς Ὥρῳ γεγραμμένοις. vellem modo ſuo adſtrinxiſſet Oro vel Horo auctoritatem; nam apud Fabricium quidem Bibl. Gr. T. I. p. 91. et T. III. p. 411. inter Onirocriticos Horum haud reperio. Apollodorus Telmiſſenſis in hoc genere olim erat clarus. v. Artemidor. I. 81. ego tamen, in hac rei obſcuritate, malo cum Caſaubono facere.

95) οἰόμενοι διώκειν] verba ſuſpecta, mihi quidem obſcura.

96) καὶ hic loci ſignificat idem atque καίτοι tametſi. cum nihil diſcriminis ſit.

97) πέτεσθαι] ſic recte ed. Rhodom. et Anglus. πύθεσθαι Mor. paulo ad veram lectionem propius dat Ven. πύτεσθαι.

98) κἀκεῖνος eſt in Veneta. num ergo κἀκεῖνό σ' [id eſt σε] ἐνθυμηθῆναι leg.? nam Aegyptius ſacerdos ad Dionem loquitur.

99) πρὸς τοῖς ὁμολογουμένοις] vitioſum videtur vocabulum hoc et iteratum perperam e proximo ὁμολογοῦσι. num ergo πρὸς τοῖσδε, vel πρὸς τάδε, (ſine ὁμολογουμένοις, quod delendum videtur) aut πρὸς τοῖς εἰρημένοις, praeter ſuperius dicta.

ἀπελθεῖν, ὧν καὶ Ὅμηρος ἐν Ὀδυσσείᾳ μέμνηται. ἀλλὰ τοὺς μὲν εὖ πράττοντας ὁμονοεῖν εἰκὸς, καὶ τῷ βασιλεῖ τοπλεῖστον ὑποτάττεσθαι· καὶ τὸν Μενέλεων μὴ διαφέρεσθαι πρὸς τὸν ἀδελφὸν, παραχρῆμα τῆς εὐεργεσίας· τοῖς δὲ ἡττημένοις καὶ κακῶς πράττουσιν ἅπαντα ταῦτα ἀνάγκη συμβαίνειν. ἔτι δὲ, τοὺς μὲν φοβουμένους καὶ φεύγοντας ἐν τῇ πολεμίᾳ ἀπιέναι τὴν ταχίστην· τοὺς δὲ νικῶντας [100]), καὶ διακινδυνεύειν μένοντας, τοὺς δὲ κρατοῦντας, καὶ πρὸς τοῖς [1]) αὐτῶν, ἔχοντας τοσοῦτον πλῆθος αἰχμαλώτων καὶ χρημάτων, περιμένειν τὴν ἀσφαλεστάτην ὥραν, ἅτε καὶ αὐτῆς τῆς γῆς κρατοῦντας, καὶ πολλὴν ἁπάντων ἀφθονίαν ἔχοντας, ἀλλὰ μὴ δέκα ἔτη περιμείναντας, διαφθαρῆναι παρ' ὀλίγον· αἵ τε οἴκοι συμφοραὶ καταλαβοῦσαι τοὺς ἀφικομένους, ἐκ ἧκισα δηλοῦσι τὸ πρᾶγμα, καὶ τὴν ἀσθένειαν αὐτῶν. ἅ πάντα [2]) γὰρ εἰώθασιν

100) hic sunt reliquiae liturarum auctoris, aut varietatis codicum in lectione. Compara inter se haec, et videbis simillima sibi esse, vt alterutra sententia tollenda sit:

τοὺς δὲ νικῶντας καὶ διακινδυνεύειν μένοντας, ἅτε καὶ αὐτῆς τῆς γῆς κρατοῦντας, καὶ πολλὴν ἁπάντων ἀφθονίαν ἔχοντας.

τοὺς δὲ κρατοῦντας, ἅτε καὶ πρὸς τοῖς (sic leg.) αὐτῶν, ἔχοντας τοσοῦτον πλῆθος αἰχμαλώτων καὶ χρημάτων, περιμένειν τὴν ἀσφαλεστάτην ὥραν.

negandum non est, posteriorem dictionem priori multum praestare. malim itaque illam, quam primo loco posui, deleri, alteram seruari. Obseruasse in hac Iliaca Dionis oratione, aliisque eiusdem, mihi videor similes locos, vbi auctor eandem sententiam bis conatus est reddere verbis multum diuersis, sed errore librariorum superstes in libris mansit vtraque ratio e lituris auctoris, fortassis ideo, quia ille oblitus esset alteram stylo obuerso inducere.

1) τοῖς] sic Casaubonus. τῆς Ven. et Mor.

2) Casaubonus πάντα pro πάντες accipit. Rhodomannus vult πάντες. sed contorta ista, et aliena sunt, neque admittenda. scribe cum Anglo, ἃ πάνυ γὰρ

θασιν ἐπιτίθεσθαι τοῖς νικῶσιν, ἀδὲ τοῖς εὐτυχοῦσιν· ἀλλὰ τότε μὲν θαυμάζεσι καὶ φοβοῦνται· τῶν δὲ ἀποτυχόντων καταφρονοῦσιν οἵ τε ἔξωθεν καί τινες τῶν ἀναγκαίων 3). φαίνεται δὲ Ἀγαμέμνων ὑπὸ τῆς γυναικὸς ὑπεροφθεὶς διὰ τὴν ἥτταν· ὅ, τε Αἴγισθος ἐπιθέμενος αὐτῷ καὶ κρατήσας ῥαδίως, οἵ τε Ἀργεῖοι καταλαβόντες τὸ πρᾶγμα 4), καὶ τὸν Αἴγισθον βασιλέα ἀποδείξαντες· ἐκ ἂν εἰ 5) μετὰ τοσαύτης δόξης καὶ δυνάμεως ἀφικόμενον τὸν Ἀγαμέμνονα ἀπέκτεινε, κρατήσαντα τῆς Ἀσίας. ὅ τε Διομήδης ἐξέπεσεν οἴκοθεν, ἀθενὸς ἔλαττον εὐδοκιμῶν ἐν τῷ πολέμῳ. καὶ Νεοπτόλεμος, εἴτε ὑπὸ Ἑλλήνων, εἴτε ὑπὸ ἄλλων τινῶν, μετ' ὀλίγου δὲ καὶ πάντες ἐξέπεσον ἐκ τῆς Πελοποννήσου, καὶ κατελήφθη 6) τὸ τῶν Πελοπιδῶν γένος, δι' ἐκείνην τὴν ξυμφοράν. οἱ δ' Ἡρακλεῖδαι, πρότερον ἀσθενεῖς ὄντες καὶ ἀτιμαζόμενοι, κατῆλθον μετὰ τῶν Δωριέων. Ὀδυσσεὺς δὲ ἐβράδυνεν ἑκών, τὰ μὲν αἰσχυνόμενος, τὰ δὲ ὑποπτεύων τὰ πράγματα. καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ μνησείαν ἐτράπησαν τῆς Πηνελόπης καὶ τῶν κτημάτων ἁρπαγήν, ἢ τῶν Κεφαλήνων νεότης. καὶ ὀδεὶς ἐβοήθει τῶν φίλων τῶν Ὀδυσσέως, ὀδὲ Νέσωρ ἔτως ἐγγύθεν. ἅπαντες γὰρ ἦσαν ταπεινοὶ καὶ φαύλως ἔπραττον, οἱ τῆς ῥᾳστιᾶς 7) μετασχόντες. τὴν αὖ-

3) f. καὶ ἤδη τινὲς τῶν ἀναγκ.

4) bene interpres reddidit dictionem καταλαβόντες τὸ πρᾶγμα res occupassent, h. e. constituendi apud se principis et conferendae summae potestatis ius atque auctoritatem sibi arrogassent.

5) perquam vulgata graecis est dictio ἐκ ἂν, εἰ, haud facturus, ſi — saepe sic Xenopho, saepe Aristides, vt T. I. 367, 18. aliique.

6) probo Casauboni κατελύθη.

7) ῥᾳστείας, et sic quoque paulo post.

αντίον δὲ ἐχρῆν ἢ [8]) δεινὰς ἅπασι φαίνεσθαι τὰς νενικηκότας. καὶ μηδένα αὐτοῖς ἐπιχειρεῖν. Μενέλεως δὲ τοπαρώπαν οὐκ ἦκεν εἰς Πελοπόννησον, ἀλλ' ἐν Αἰγύπτῳ κατέμεινε. καὶ σημειά τε ἐστὶν ἄλλα τε [9]) τῆς ἀφίξεως, καὶ νομὸς ἀπ' αὐτοῦ καλούμενος ἐκ ἂν, εἰ πεπλανημένος καὶ πρὸς ὀλίγον ἀφίκετο. γάμους δὲ τὴν τοῦ βασιλέως θυγατέρα, καὶ διηγήσατο τοῖς ἱερεῦσι τὰ τῆς στρατιᾶς, ὑθὲν ἀποκρυπτόμενος. οἱ δὲ φασιν, ὅτι καὶ τὴν Ἑλένην ἐκεῖθεν ἔλαβεν, λόγον ἀπάντων ἀπιστότατον. τέως δὲ ἐλάνθανεν, εἴδωλον ἐκ τῆς Τροίας ἔχων· ὅ, τε πόλεμος συνεστήκει [10]) περὶ εἰδώλου τὰ δέκα ἔτη. σχεδὸν δὲ καὶ Ὅμηρος ἐπίσταται καὶ αἰνίττεται, φήσας τὸν Μενέλεων, μετὰ τὴν τελευτὴν, ὑπὸ τῶν θεῶν εἰς τὸ Ἠλύσιον πεδίον πεμφθῆναι, ὅπου μήτε νιφετὸς γίγνεται, μήτε χειμών· ἀλλ' αἰθρία δι' ἔτους καὶ πρᾶος αὔρη· ὁ γὰρ τῆς Αἰγύπτου τόπος τοιοῦτός ἐστιν. δοκοῦσι δέ μοι καὶ τῶν ὕστερον ποιητῶν τινες ὑποπτεῦσαι τὰ πράγματα. τὴν γὰρ Ἑλένην ἐπιβουλευθῆναι μὲν ὑπὸ Ὀρέστου λέγει τις τῶν τραγῳδιοποιῶν, αὐθις ἐλθεῖσαν, γενέσθαι δὲ ἀφανῆ, τῶν ἀδελφῶν ἐπιφανέντων. τοῦτο δὲ ἐκ ἂν ποτε ἐποίησεν, εἰ ἐφαίνετο ἡ Ἑλένη κατοικήσασα ὕστερον ἐν τῇ Ἑλλάδι, καὶ τῷ Μενελάῳ συνοῦσα. τὰ μὲν δὴ τῶν Ἑλλήνων μετὰ τὸν πόλεμον εἰς τοῦτο ἦλθε δυσχυίας καὶ ταπεινότητος· τὰ δὲ τῶν Τρώων πολὺ κρείττονα καὶ ἐπικυδέστερα ἐγένοντο. τοῦτο μὲν γὰρ Αἰνείας ὑπὸ Ἕκτορος πεμφθεὶς μετὰ σόλυ καὶ δυνάμεως πολλῆς, Ἰταλίαν κατέσχε τὴν εὐδαιμονεστάτην χώ-

8) ἢ delendum. Casauboni δεινὰς *reuerendos*, *formidandos*, amplector, aut lego μὴ δεινὰς *non timidos*.

9) τε] aut γε, aut potius δὲ leg.

10) solet quidem vulgo συνεστήκει dici, sed neque vitiosum est συνεστήκει, vt Ven. et Mor. dant.

ρων τῆς Εὐρώπης· τοῦτο δὲ Ἕλενος εἰς μέσην ἀφικόμενος τὴν Ἑλλάδα, Μολοττῶν ἐβασίλευσε, καὶ τῆς Ἠπείρου, πλησίον Θετταλίας. καίτοι, πότερον εἰκὸς ἦν, τοὺς ἡττηθέντας ἐπιπλεῖν ἐπὶ τὴν τῶν κρατησάντων χώραν, καὶ βασιλεύειν παρ' αὐτοῖς, ἢ τἀναντίον, τοὺς κρατήσαντας ἐπὶ τὴν τῶν ἡττημένων; πῶς δὲ, εἴπερ, ἀλύσεις Τρωϊκὰς, ἔφυγον οἱ περὶ τὸν Αἰνείαν, καὶ τὸν Ἀντήνορα, καὶ τὸν Ἕλενον, ἢ παντα χόσε μᾶλλον ἔφευγον, ἢ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Εὐρώπην, οὐδὲ τόπον τινὰ ἡγάπων καταλαβόντες τῆς Ἀσίας, ἀλλ' εὐθὺς ἐπὶ τὴν ἐκείνων ἔπλεον, ὑφ' ὧν ἀνάστατοι ἐγένοντο; πῶς δὲ ἐβασίλευσαν [11]) ἅπαντες ὑ σμικρῶν οὐδὲ ἀνωνύμων χωρίων, ἐξὸν αὐτοῖς καὶ τὴν Ἑλλάδα κατασχεῖν; ἀλλ' ἀπείχοντο διὰ τοὺς ὅρκους; ὅμως δὲ Ἕλενος ὀλίγον αὐτῆς ἀπετέμετο, τὴν Ἤπειρον· Ἀντήνωρ δὲ Ἐνετῶν ἐκράτησε καὶ τῆς ἀρίστης γῆς περὶ τὸν Ἀδρίαν· Αἰνείας δὲ πάσης Ἰταλίας ἐβασίλευσε, καὶ πόλιν ὤκισεν τὴν μεγίστην πασῶν. ταῦτα δὲ οὐκ εἰκὸς ἦν πρᾶξαι φυγάδας ἀνθρώπους, καὶ ταῖς οἴκοθεν ξυμφοραῖς καταβεβλημένους· ἀλλ' ἀγαπᾶν, εἴ τις αὐτοὺς ἔασε κατοικεῖν. ἄλλως τε μετὰ ποίας ἀφορμῆς ἀφικομένους χρημάτων ἢ στρατιᾶς, διὰ μέσων τῶν πολεμίων φεύγοντας, ἐμπεπρησμένης τῆς πόλεως, πάντων ἀπολωλότων, ὅπου χαλεπὸν ἦν τὰ σώματα αὐτὰ διασῶσαι τοὺς ἰσχύοντας καὶ νέους· ἀλλ' ὑ μετὰ παίδων, γυναικῶν καὶ γονέων [12]) καὶ χρημάτων ἀπανίσασθαι [13]), καὶ ταῦτα ἀδοκήτως τε καὶ παρ-

11) nescio, quid hic Anglus tricetur, vbi omnia plana et vitii expertia sunt.

12) f. καὶ γυναικῶν, καὶ γερόντων, καὶ νέων, καὶ χρ. sic videbatur, antequam Morellum inspicerem, qui e codice regio egregiam emendationem, καὶ γονέων, affert, pro καὶ νέων, quod Ven. et Mor. dant.

13) ἀπανίσασθαι] sic Veneta et codex regius, quod Casaubonus item coniecerat. ἐπανίς. Mor.

παρ' ἐλπίδας ἁλόσης τῆς πόλεως; ἔχ ὥσπερ εἰκό-
35. θασι κατὰ [14]) σπονδὰς κατ' ὀλίγον ἐκλείπειν; ἀλ-
λὰ τὸ γενόμενον δυνατὸν γενέσθαι [15]). τὸν δὲ Ἕ-
κτορα, φασὶν [16]), ὡς ἀπέπλευσαν οἱ Ἀχαιοὶ, πολλῆ
πλήθει εἰς τὴν πόλιν συνεληλυθότος, καὶ μηδὲ τῶν
40. ἐπικήρων ἀπιέναι βουλομένων ἁπάντων· ἔτι δὲ ὁρῶντα
τὸν Αἰνείαν ἐκ ἀνεχόμενον, εἰ μὴ μέρος λάβοι τῆς
ἀρχῆς· ταῦτα γὰρ ὑποσχέσθαι τὸν Πρίαμον αὐτῷ
διαπολεμήσαντι τὸν πόλεμον, καὶ ἐκβαλόντι τοὺς
45. Ἀχαιούς· ἕτω δὴ τὴν ἀποικίαν στεῖλαι, χρημάτων
τε ἀ φεισάμενον, καὶ πλῆθος ὅσον αὐτὸς ἐβούλε-
το πέμψαντα, μετὰ πάσης προθυμίας. λέγειν [17])
δὲ αὐτὸν, ὡς ἄξιος μὲν εἴη βασιλεύειν, καὶ μηδὲν
9. καταδεεστέραν ἀρχὴν ἔχειν τῆς αὐτῆ, προσήκειν δὲ
μᾶλλον ἑτέραν κτήσασθαι γῆν· εἶναι γὰρ ἐκ ἀδύ-
νατον, πάσης κρατήσαι τῆς Εὐρώπης, τούτων δὲ
ἕτω γενομένων, ἐλπίδας ἔχειν τοὺς ἀπ' αὐτῶν ἄρ-
χειν ἑκατέρας τῆς ἠπείρε, ἐφ' ὅσον ἂν σώζηται τὸ
10. γένος. ταῦτα δὴ ἀξιοῦντος Ἕκτορος ἐλέσθαι [18]) τὸν
Αἰνείαν, τὰ μὲν ἐκείνῳ χαριζόμενον, τὰ δὲ ἐλπίζον-
τα

14) κατὰ] sic Ven. Rhodom. et codex regius. μετὰ Mor. sed parum interesse videtur inter vtramque lectionem.

15) atqui, quod factum est, id fieri quoque potuit. ergo necesse est, vt gestum sit vel contigerit probabili quodam modo. Sed gesta sunt haec, quae de potentia Troianorum post confectum bellum aucta dixi; necesse ergo est, vt consentaneo quodam et humano modo euenerint.

16) Φασὶν] obscurum, ad quem pertineat. num ad sacerdotes Aegyptios? v. p. 361, 8.

17) λέγειν δὲ αὐτὸν potest ferri, neque dubito fore, qui pro eleganti etiam habeant dicto, attlcoque, λέγειν αὐτὸν ὡς εἰη ἄξιος βασιλεύειν, pro λέγειν ὡς αὐτὸς εἴη ἄξιος β. sed nescio, an Dioni ista aetate quidem, qua Iliaca istaec commentatus est, eiusmodi Atticismi imputari et contribui queant ex merito. quare malim simplicius λέγει πρὸς αὐτὸν vel ὡς αὐτὸν. *ad eum hac vtitur oratione.*

18) Veneta dat ἑλέσθαι ἕκτορος.

τα μαζόνων τεύξεσθαι· ὅτω δὴ τὴν ἀποικίαν γενέσθαι ἀπὸ ἰσχύος καὶ φρονήματος, ὑπό τε ἀνθρώπων εὐτυχούντων, παραχρῆμά τε δυνηθῆναι καὶ εἰσαῦθις. ὁρῶντα δὲ Ἀντήνορα Αἰνείαν ςελλόμενον, καὶ αὐτὸν ἐπιθυμῆσαι Εὐρώπης ἐπάρξαι, καὶ γενέσθαι ςόλον ἄλλον τοιοῦτον. πρὸς δὲ τούτοις, ἐγκαλοῦντα Ἕλενον ὡς ἐλαττούμενον Δηϊφόβου, δεηθῆναι τοῦ πατρὸς, καὶ λαβόντα ναῦς καὶ ςρατιὰν, ὡς ἐφ' ἕτοιμον [19]) τὴν Ἑλλάδα πλεῦσαι, καὶ κατασχεῖν ὅλην ἔκσπονδον [20]). ὅτω δὴ καὶ Διομήδη φεύγοντα ἐξ Ἄργους [21]), ἐπειδὴ τὸν Αἰνείαν ἐπύθετο ςόλῳ ἐλθεῖν [22]) πρὸς αὐτὸν, ἅτε εἰρήνης καὶ φιλίας αὐτοῖς γενομένης, δεηθῆναί τε βοηθείας τυχεῖν, διηγησάμενος [23]) τάς τε Ἀγαμέμνονος καὶ τὰς αὑτοῦ συμφοράς. τὸν δὲ ἀναλαβεῖν αὐτὸν ἔχοντα ὀλίγας ναῦς, καὶ μέρος τι παραδοῦναι τῆς ςρατιᾶς [24]), ἐπειδὴ πᾶσαν ἔσχε τὴν χώραν. ὕςερον δὲ τῶν Ἀχαιῶν τοὺς ἐκπεσόντας ὑπὸ Δωριέων, ἀποροῦντας, ὅποι τράπωνται, δι' ἀσθένειαν εἰς τὴν Ἀσίαν ἐλθεῖν, ὡς παρὰ φίλους τε καὶ ἐνσπόνδους τοὺς [25]) ἀπὸ Πριάμου

19) post ἕτοιμον videtur λείαν desiderari.
20) f. ὅλην τὴν ἔκσπονδον.
21) v. Pausan. p. 183.
22) f. ςόλῳ εἰς Ἰταλίαν ἀφιγμένον, ἐλθεῖν — *Diomedem, quum audisset, Aeneam cum classe in Italiam aduenisse, ad eum accessisse.* De Diomedis ex Aetolia fuga et rebus in Italia gestis v. Comm. ad Lycophr. v. 592.
23) διηγησάμενον ob praecedentes accusat.
24) τῆς ςρατιᾶς] sententia videtur potius nomen proprium regionis postulare, quam habendam gubernandamque dicatur hic Aeneas Diomedi contulisse. Num Βρεττίας, *Bruttii?*
25) τοὺς] sic recte Ven. et ed. Rhodomanni, et codex regius. *venisse ad posteros Priami et Hectoris.* Morell. dat γῆν. Sed post Ἕκτορος abest παρ' ὧν, a quibus acceptam eos incoluisse Parumque aliaque non minuta loca, pacata,

μὲ τε καὶ Ἕκτορος λαβόντας οἰκῆσαι κατὰ φιλίαν,
40. παρέντες καὶ ἄλλα ἃ σμικρὰ χωρία. ὅσις δὲ μὴ πείθεται τούτοις, ὑπὸ τῆς παλαιᾶς δόξης, ἐπισώσθω ἀδύνατος ὢν ἀπαλλαγῆναι ἀπάτης, καὶ διαγνῶναι τὸ ψεῦδος ἀπὸ τῆ ἀληθέος. τὸ γὰρ πιστεύ-
45. σαι πολὺν χρόνον ὑπὸ ἀνθρώπων ἠλιθίων, οὐδέν ἐστιν ἰσχυρὸν, οὐδὲ ὅτι τὰ ψευδῆ ἐλέχθη παρὰ τοῖς πρότερον. ἐπεί τοι περὶ ἄλλων πολλῶν καὶ διαφέρονται [26]) καὶ τἀναντία δοξάζουσιν. οἷον εὐθὺς περὶ τῆ Περσικῆ πολέμου, οἱ μέν φασιν ὕστερον γενέσθαι τὴν περὶ Σου-
5. λαμῖνα ναυμαχίαν τῆς ἐν Πλαταιαῖς μάχης· οἱ δὲ τῶν ἔργων [27]) τελευταῖον εἶναι τὸ ἐν Πλαταιαῖς· καίτοι γε ἐγράφη παραχρῆμα τῶν ἔργων [28]). οὐ γὰρ ἴασιν οἱ πολλοὶ τὸ ἀκριβὲς, ἀλλὰ φήμης
10. ἀκούσαι μόνον, καὶ ταῦτα οἱ [29]) γενόμενοι κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον· οἱ δὲ ὕστεροι καὶ τρίτοι [30]), τελέως ἄπειροι, καὶ ὅ, τι ἂν εἴποι τις, παραδέχονται ῥαδίως, ὁπότε [31]) τὸν σκυρίτην μὲν λόχον ὠμαι-
15. ζῆσι Λακεδαιμονίων, μηδεπώποτε γενάμενον, ὡς φησι Θουκυδίδης· Ἁρμόδιον δὲ καὶ Ἀριστογείτονα πάντων μάλιστα Ἀθηναῖοι τιμῶσιν, ὡς ἐλευθερώσαντας τὴν πόλιν, καὶ ἀνελόντας τὸν τύραννον [33]). καὶ τί δεῖ

cata, et in amicorum numero. nam pro παρέντες videtur leg. esse Πάρον τε.

26) f. ἐπαίτοι καὶ περὶ ἄλλων πολλῶν διαφέρονται.

27) τῶν ἔργων scio posse ferri et intelligi; facile enim patet, quorum de rebus gestis agatur. malim tamen legi τῶν περσικῶν.

28) recte haec reddidit Anglus, *et tamen haec statim, atque gesta erant, scripta sunt.*

29) καὶ ταῦτα οἱ] videntur haec tria vocabula in vnum καίτοι esse contrahenda.

30) f. οἱ δὲ δεύτεροι καὶ τρίτοι.

31) ὁπότε] f. ὁποῖον ὅτε *cuius modi haec sunt, cum aut* —

33) post τύραννον deest aliquid, quo aut significauerit Dio, aut nullos vnquam fuisse duos, Harmodium et Aristogitonem,

δεῖ ταὐθρώπεια λέγειν, ὅπε τὸν μὲν ἐρανὸν, πεί- 20.
θεσι καὶ τολμῶσι λέγειν, ὡς ἐκτμηθέντα ὑπὸ τῦ
Κρόνε· τὸν Κρόνον δὲ ὑπὸ τῦ Διός; τῦ γὰρ πρώτε
καταλαβόντος, ὥσπερ εἴωθεν [34], ἄτοπον τὸ μὴ
πεισθῆναι ἔτι. βέλομαι δὲ καὶ περὶ Ὁμήρε ἀπο- 25.
λογήσασθαι, ὡς ἐκ ἀναξίων ὁμολογεῖν αὐτῷ ψευ-
δομένῳ [35]). πρῶτον μὲν γὰρ ἐ πολὺ ἐλάττω τὰ
ψεύσματά [36]) ἐσι τῶν περὶ τὲς θεές· ἔπειτα ὠφέ-
λειάν τινα εἶχε τοῖς τότε Ἕλλησιν, ὅπως μὴ θορυ- 30.
βηθῶσιν, ἐὰν γένηται πόλεμος αὐτοῖς πρὸς τὲς ἐκ
τῆς Ἀσίας, ὥσπερ καὶ προσεδοκᾶτο. ἀνεμέσητον
δὲ, καὶ Ἕλληνα ὄντα, τὲς ἑαυτῦ πάντα τρόπον ὠφε-
λεῖν. τῦτο δὲ τὸ χρατήγημα παρὰ πολλοῖς ἔσιν. 35.
ἔγωγ' ἂν ἀνδρὸς ἤκεσα Μήδε λέγοντος, ὅτι ἐδὲν
ὁμολογῦσιν οἱ Πέρσαι τῶν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν· ἀλ-
λὰ Δαρεῖον μέν φασιν ἐπὶ Νάξον καὶ Ἐρετρείαν
πέμψαι τὲς περὶ Δάτιν καὶ Ἀρταφέρνην, κἀκείνες 40.
τε [37]) ἑλόντας τὰς πόλεις, ἀφικέσθαι παρὰ βα-
σιλέα. ὁρμέντων δὲ αὐτῶν περὶ τὴν Εὔβοιαν ὀλί-
γας ναῦς ἀποσκεδασθῆναι πρὸς τὴν Ἀττικὴν, ἃ
πλείες τῶν εἴκοσι, καὶ γενέσθαι τινὰ μάχην τοῖς 45.
ναύταις πρὸς τὲς αὐτόθεν ἐκ τῦ τόπε [38]). μετὰ
δὲ

tonem, aut alios fuisse, de libertate populi Atheniensis multo praeclarius meritos.

34) Sarcio sic quodammodo hiantem sententiam: τῦ γὰρ πρώτε καταβαλόντος τὴν φήμην ἐπιφανῆ ὄντος, ὥσπερ εἴωθεν, quod si enim, quod plerumque vsu venit, ille, qui primus aliquod commentum in vulgum immittit, et eius veluti fundamenta iacit, illustris et clarus est, pro stultitia iam nunc habetur ei fidem negare.

35) ψευδομένῳ] scil. περὶ τὰ τρωϊκά.

36) τὰ ψεύσματα] est idem atque ταῦτα τὰ ψεύσματα τὰ περὶ τὲς ἀνθρώπες.

37) τε] leg. μὲν.

38) f. ἐκ τῦ τόπε delenda sunt, vt scholium vocabuli αὐτόθεν.

δὲ ταῦτα Ξέρξην, ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεύσαντα, Λακεδαιμονίους μὲν νικῆσαι παρὰ Θερμοπύλας [39]), καὶ τὸν βασιλέα αὐτῶν ἀποκτεῖναι Λεωνίδην· τὴν δὲ τῶν Ἀθηναίων πόλιν ἔχοντα κατασκάψαι, καὶ ὅσοι μὴ διέφυγον, ἀνδραποδίσαι. ταῦτα δὲ ποιήσαντα καὶ φόρους ἐπιθέντα τοῖς Ἕλλησιν, εἰς τὴν Ἀσίαν ἀπελθεῖν. ὅτι μὲν οὖν ψευδῆ ταῦτά ἐστιν, οὐκ ἄδηλον, ὅτι δὲ εἰκὸς ἦν τὸν βασιλέα κελεῦσαι στρατεῦσαι τοῖς ἄνωθεν ἔθνεσιν [40]), οὐκ ἀδύνατον, ἵνα μὴ θορυβηθῶσιν. εἰ δὲ καὶ Ὅμηρος ἐποίει τοῦτο, συγγινώσκειν ἄξιον. ἴσως ἂν εἴποι τις ἀνήκοος [41]· οὐκ ὀρθῶς Ἕλληνας καθαιρεῖς, ἀλλ' οὐδέν ἐστιν ἔτι [42]) τοιοῦτον, οὐδὲ ἔσαι δέος, μή ποτε ἐπιστρατεύωνται ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τῶν ἐκ τῆς Ἀσίας τινές· ἥ τε γὰρ Ἑλλὰς ὑφ' ἑτέροις ἐστὶν, ἥ τε Ἀσία. τὸ δὲ ἀληθὲς ἐκ ὀλίγου ἄξιον. πρὸς δὲ τούτοις, εἰ ἤδεσαν, ὅτι πείσω ταῦτα λέγων, ἴσως ἂν ἐβουλευσάμην εἰπεῖν [43]). ὅμως δὲ μείζω καὶ δυσχερέστερα ὀνείδη φημὶ τῶν Ἑλλήνων ἀφελεῖν. τὸ μὲν γὰρ μὴ ἐλεῖν τινας

39) παρὰ Θερμοπύλας] melius legitur in V. L. Venetae περὶ Θερμ.

40) sententia postulat ὅτι δὲ βασιλεὺς ἐκέλευσε ταῦτα πιστεῦσαι τοῖς ἄνω ἔθνεσιν. regem Persarum vero imperasse populis Asiae superioris, vt istaec credant, id vero non est in rebus, quae fieri nequeant. Sed sic tamen reliquisse Dionem, auctor equidem esse nolim. Rhodomannus coni. κελεῦσαι ἐᾶσον ὡδί πως στρατεῦσαι.

41) ἀνήκοος bene videtur habere, tametsi Casaubono difficuit. significat *illiteratum hominem*. sed ἂν addendum videtur. εἴποι τις ἂν ἀνήκοος. *forte dicat quis illiteratior, indoctior;* nam ἀκούειν graecis est literis operam dare, ludum literarium frequentare.

42) ἔτι videtur delendum, vt male iteratum ex ἐστί.

43) f. ἐβουλευσάμην, εἰ δεῖ εἰπεῖν. *deliberassem mecum, an proferre fatius sit.*

τινα πόλιν, ἐδὲν ἄτοπον· ἐδὲ ὡς [44]) ἐλέγετο στρα- 25.
τεύσαντας ἐπὶ χώραν μηδὲν αὐτοῖς προσήκουσαν,
ἔπειτα εἰρήνην ποιησαμένους ἀπελθεῖν· ἐδὲ γε ἄν-
δρα ἀγαθὸν ὄντα τὴν ψυχὴν ὑπὸ ἀνδρὸς ὁμοίου τε-
λευτῆσαι μαχόμενον, ἐδὲ τοῦτο ὄνειδος. ἀλλὰ καὶ 30.
ἀποδέξαιτο ἄν τις μέλλων [45]) ἀποθνήσκειν, ὥσπερ
γε Ἀχιλεὺς πεποίηται λέγων·

Ὡς μ' ὄφελ' Ἕκτορι κτεῖναι, ὃς ἐνθάδε τέτραφ' ἄριστος.

τὸν δὲ ἄριστον ὄντα τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ τε Φαυλοτά- 35.
τε τῶν πολεμίων ἀποθανεῖν, τῷ ὄντι μέγα ὄνειδος.
ὁμοίως δὲ τὸν νεῦν [46]) ἔχειν δοκοῦντα καὶ σωφρονέσα-
τον εἶναι τῶν Ἑλλήνων, πρῶτον μὲν τὰ πρόβατα
καὶ τὰς βοῦς ἀποσφάττειν, βυλόμενον ἀποκτεῖναι 40.
τὰς βασιλέας, ὕστερον δὲ αὐτὸν ἀνελεῖν ὅπλων ἕνε-
κεν, αἴσχιστον ἂν εἴη. πρὸς δὲ τούτοις, Ἀσυάνακτα
μὲν, ἀνδρὸς ἀγαθοῦ παῖδα, ἵνα ὠμῶς ἀνελεῖν βλί-
ψαντας ἀπὸ τοῦ τείχους, καὶ ταῦτα κοινῇ δόξαντας
τῷ στρατοπέδῳ καὶ τοῖς βασιλεῦσι· Πολυξένην δὲ
παρθένον ἀποσφάττειν ἐπὶ τάφῳ [47]), καὶ τοιαύ- 5.
τας χεῖσθαι χοὰς τῷ τῆς θεᾶς υἱεῖ· Κασσάνδραν
δὲ, πανευπρεπῆ κόρην, ἱέρειαν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν τῷ
τεμένει φθαρῆναι τῆς Ἀθηνᾶς, ἐχομένην τοῦ ἀγάλ-
ματος, καὶ τοῦτο πρᾶξαι μηδένα τῶν Φαύλων, μη-
δὲ τῶν ἀναξίων [48]), ἀλλ' ὅσπερ ἦν ἐν τοῖς ἀρίστοις· 10.
Πρίαμον δὲ, τὸν βασιλέα τῆς Ἀσίας ἐν ἐσχάτῳ γήρᾳ
καταστρωθέντα παρὰ τοῦ Διὸς τὸν βωμὸν, ἀφ' οὗ τὸ
γένος ἦν, ἐπ' αὐτῷ σφαγῆναι, καὶ μηδὲ τοῦτο εἰρ-
γάσθαι

44) ὡς abeſt a Veneta. f. dedit Dio: ἐδὲ καλῶς ἂν ψέγοιτο, vel ἐψέγετο, *neque recte a quoquam culpetur, copiis* —
45) μέλλων] f. μᾶλλον.
46) f. τὸν πλεῖστον νεῦν ἔχ.
47) poſt τάφῳ videtur Ἀχιλέως deeſſe.
48) videtur Aiacem Oilei ſignificare.

γέσθαι μηδένα τῶν ἀφανῶν, ἀλλὰ τὸν τῦ Ἀχιλλέως υἱὸν, καὶ ταῦτα ἐσιαθέντα παρὰ τῦ πατρὸς αὐτῦ, καὶ σωθέντα ὑπ' ἐκείνυ πρότερον· Ἐκάβην δὲ, δύσηνον [49]) τοσύτων μητέρα παίδων, Ὀδυσσεῖ δοθῆναι ἐπὶ ὕβρει, ὑπό τε τῦ μεγέθυς τῶν κακῶν πάνυ γελοίως κύνα γενέσθαι· τὸν δὲ βασιλέα τῶν Ἑλλήνων, τὴν ἱερὰν κόρην ἀπὸ [50]) τῦ Ἀπόλλωνος, ἣν ἐδεῖς ἐτόλμησε γῆμαι διὰ τὸν θεὸν, αὐτὸν ἀγαγέσθαι γυναῖκα, ὅθεν ἔδοξε τεθνηκέναι δικαίως. πόσῳ κρείττω ταῦτα μὴ γενόμενα τοῖς Ἕλλησιν, ἢ Τροίαν ἁλῶναι;

49) Ven. et Mor. dant δυσήνην, non ita loquuntur graeci, sed δύσηνον, vt recte Rhodom. edidit.

50) Rhodomannus ἀπὸ omisit. dubito, sustuleritne sic omne huius loci vitium; quid enim est κόρη ἀπὸ τῦ ἀπόλλωνος, *puella ab Apolline adamata*? videndum, eane fuerit Cassandra. item *filia Apollinis*. Constat Cassandram eam non fuisse. videtur Dio potius sic dedisse: τὴν ἱερὰν κόρην ἀποσπασθεῖσαν τῶν ἀνακτόρων τῦ ἀπόλλωνος, *sacram puellam ab ipsis Apollinis penetralibus abstractam*.

ΟΛΥΜΠΙΚΟΣ, Η ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΕΝΝΟΙΑΣ.

ΛΟΓΟΣ ΙΒ'.

Ἀλλ' ἦ [1]) τὸ λεγόμενον, ὦ ἄνδρες, ἐγὼ καὶ παρ' ὑμῖν καὶ παρ' ἑτέροις πλείοσι πέπονθα τὸ τῆς γλαυκὸς ἄτοπον καὶ παράδοξον πάθος; ἐκείνην γὰρ οἶδεν σοφωτέραν αὐτῶν [2]) ἔσαν, οἶδε βελτίω τὸ εἶδος, ἀλλὰ τοιαύτην, ὁποίαν ἴσμεν, ὅταν δήποτε φθέγξηται, λυπηρὸν καὶ ἀδαμῶς ἡδύ, περιέπασι τὰ ἄλλα ὄρνεα· ὅταν δὲ ἴδῃ μόνον, τὰ μὲν καθιζόμενα ἐγγὺς [3]), τὰ δὲ κύκλῳ περιπετόμενα, ὡς μὲν ἐμοὶ δοκεῖ, καταφρονοῦντα τῆς φαυλότητος καὶ τῆς ἀσθενείας· οἱ δὲ ἄνθρωποι φασὶν, ὅτι θαυμάζει τὴν [4]) γλαῦκα τὰ ὄρνεα. πῶς δὲ ἐ τὸν ταὼ μᾶλλον

1) ἀλλ' ἦ] sic recte Veneta, *sed egone vero patiôr* — ἀλλ' ἦ Morell. miratur Dio et ipse semet aliosque interrogat, idemne sibi contigerit, quod noctuis contingat. Amasse videtur hoc simile a noctuis ductum Dio; repetiit enim in Orat. περὶ τοῦ σχήματος. vsurpauit quoque Lucian. T. I. p. 852, 38. et Timo apud Diogen. Laërt. p. 251. Hac de oratione v. Casauboniana. Maxim. Tyr. Orat. 7. Cicer. de Nat. Deor. 3, 7.

2) αὐτῶν] *quam semet*, vel *quam ipsae sunt*, scil. aues reliquae. redit hoc ad insequens τὰ ἄλλα ὄρνεα. Frequentat Dio cum aliis omnibus auctoribus hoc schema, qui, quasi de notis iam et a se commemoratis rebus, ita loquuntur de iis, quas aliquanto post demum nominatim appellant. v. Orat. II. περὶ δικ. καὶ ἀδικ. vbi θυμοειδῆ refertur ad ἵππον, et Xenoph. Ephes. p. 3, 10. vbi viro doctissimo fraudi fuit, quod huius schematis non meminisset.

3) videtur post ἐγγὺς, aut in hac regione, aliquid deesse, v. c. φαίνεται.

4) τὸν γλαῦκα, quod margo Mor. dat, id est in Veneta.

μᾶλλον ὀρῶντα θαυμάζει, καλὸν ἔτω καὶ ποικίλον· ἔτι δὲ αὐτὸν ἐπειρόμενον καὶ ἐπιδεικνύοντα τὸ κάλλος τῶν πτερῶν, ὅταν ἀβρύνηται πρὸς τὴν θήλειαν, ἀνακλάσας τὴν ὀρὰν, καὶ περισήσας αὐτῶ παντα-χόθεν ὥσπερ εὐειδὲς θέατρον, ἢ τινα [5]) γραφὴν μιμηθέντα ὀρεινὸν, ποικίλον ἄγροις· σὺν γε τῷ λοιπῷ σώματι θαυμαστὸν, ἐγγύτατα χρυσῦ κυανῶ κεκραμένον [6]), καὶ δὴ ἐν ἄκροις τοῖς πτεροῖς οἷον ὀφθαλμῶν ἐνόντων ἢ τινων ἀκτίνων, τό τε σχῆμα καὶ κατὰ [7]) τὴν ἄλλην ὁμοιότητα; ἀλλ' αὖθις ἐθέλει [8]) σκαπεῖν τῆς πτερώσεως τὸ κάφον [9]), ὅπως μὴ χαλεπὸν εἶναι [10]) μηδὲ δύσφορον διὰ τὸ μῆκος· ἀλλ' ὅπως ἐν μέσῳ [11]) μάλα ἥσυχον καὶ ἀτρεμοῦντα παρέχει ἑαυτὸν θεάσασθαι, ὥσπερ ἐν πομπῇ περι-φερόμενον [12])· ὅταν δὲ βεληθῇ ἐκπλῆξαι [13]), σείων

5) τινα] sic recte Ven. vt ad ὀρανὸν redeat. τιν Mor.

6) κεκραμένον] sic Ven. κεκραμμένα Mor.

7) κατὰ delendum, nam alias etiam ad τό τε σχῆμα esset addendum.

8) dubitari nequit, Casaubonum vere locum hunc emendasse ἐθέλει subſtituentem pro ἐθέλοι Mor. ſententiamque loci recte cepiſſe. *qui porro fit, vt aues reliquae non intueantur leuitatem pennarum pauonis?* αὖθις eſt *porro*, cum quis in recenſione rerum plurium ad alias adque alias tranſit. ἀλλ' ἂν εἰς ἐθέλοι Koehler.

9) κάφον] in Morell. fruſtra eſſe iteratum, Caſaubonus dudum vidit; deleui itaque poſterius vna cum ſignis parentheſeos, et ex ὃν ὡς effeci vnum vocabulum ὅπως.

10) εἶναι] lege ἐϛὶ.

11) pro δὲ poſt μέσῳ Morell. malebat Caſaubonus εὖ, ſed plane delendum eſſe docent Veneta et codex regius, a quibus abeſt, quapropter Morellus deleri iubet, qui primus ipſe id inuexit.

12) περιϛρεφόμενος dat Ven. nil deterius.

13) poſt ἐκπλῆξαι deeſt aliquod verbum, e. c. καρύσσεται erigit quaſi criſtas (vt animalia criſtata, aut ſetas, vt ea, quibus ſetae ſunt) et ipſe ſeſe ad dimicandum quaſi ſtimulat, eo quod pennas quatit.

τὰ πτερὰ, καί τινα ἦχον οὐκ ἀηδῆ ποιήσας, οἷον ἀνέμου κινήσαντος, οὐ πολλοῦ, πυκνήν τινα ὕλην· ἀλλ' οὔτε τὸν ταὼ, καλλωπιζόμενον ταῦτα πάντα, τὰ ὄρνεα βούλεται ὁρᾶν· οὔτε τῆς ἀηδόνος ἀκούοντα τῆς φωνῆς [13]), ἕωθεν ἐπορθρευομένης, οὐδὲν πάσχει πρὸς αὐτήν. ἀλλ' οὐδὲ τὸν κύκνον ἀσπάζεται διὰ τὴν μουσικὴν, οὐδὲ, ὅταν ὑμνῇ τὴν ὑστάτην ᾠδὴν, ἅτε εὔγηρως, ὑπὸ ἡδονῆς τε, καὶ λήθης τῶν ἐν τῷ βίῳ χαλεπῶν [14]), εὐφημῶν ἅμα καὶ προπέμπων ἀλύπως αὐτὸν, ὡς ἔοικε, πρὸς ἄλυπον τὸν θάνατον, οὐκοῦν οὐδὲ τότε ἀθροίζεται κηλούμενα τοῖς μέλεσι, πρὸς ὄχθην ποταμοῦ τινος, ἢ λειμῶνα πλατὺν, ἢ καθαρὰν ἠιόνα λίμνης, ἤ τινα σμικρὰν εὐθαλῆ ποταμίαν νησίδα. ὡς δὲ καὶ ὑμεῖς τοσαῦτα μὲν θεάματα ἔχοντες τερπνὰ, τοσαῦτα δὲ ἀκούσματα, τοῦτο μὲν ῥήτορας [15]) δεινοὺς, τοῦτο δὲ ξυγγραφέας ἡδίστους ἐμμέτρων καὶ ἀμέτρων λόγων· τοῦτο δὲ ταὼς ποικίλους, τοῦτο δὲ ὡς πολλοὺς σοφιστὰς, δόξῃ καὶ μαθηταῖς [16] ἐπαιρομένους, οἷον πτεροῖς· ὑμεῖς δὲ ἐμοὶ πρόσιτε καὶ βούλεσθε ἀκούειν, τοῦ μηδὲν εἰδότος, μηδὲ φάσκοντος εἰδέναι· ἆρ' οὐκ ὀρθῶς ἀπεικάζω τὴν σπουδὴν ὑμῶν τῷ περὶ τὴν γλαῦκα γινομένῳ σχεδὸν οὐκ ἄνευ δαιμονίας τινὸς βουλήσεως; ὑφ' ἧς καὶ

τῇ

13 b) τὰς φωνὰς Koehler.

14) εὔγηρως] sic Ven. et Mor. Morellus e regio affert εὔγηρυς, in quod Anglus quoque se testatur a coniectura delatum. f. leg. ἅτε εὔγηρυς ὤν. sed praestat vulgatam seruare, cum cycni musicam modo laudasset, vt supervacaneum videri queat, vocis suauitatem toties ingeri.

15) τοῦτο μὲν ῥήτορας recte dant Ven. et codex regius. Morell. omittit μὲν.

16) aut sic potest locus quodammodo corrigi: τοῦτο δὲ πολλοὺς σοφιστὰς, ὡς ταὼς ποικίλους, δόξῃ καὶ μαθ. aut sic, quomodo etiam Anglus suasit, τοῦτο δὲ ταὼς ποικίλους, τοὺς δὴ πολλοὺς σοφιστὰς. Koehler coni. τοῦτο δὲ, ὡς ταὼς ποικίλους, τοὺς πολλοὺς σοφ.

τῇ Ἀθηνᾷ λέγουσι [17]) προσφιλὲς εἶναι τὸ ὄρνεον, τῇ καλλίστῃ τῶν θεῶν καὶ σοφωτάτῃ· καὶ τῆς τε [18]) Φειδίου τέχνης παρ' Ἀθηναίοις ἔτυχεν, οὐκ ἀπαξιώσαντος αὐτὴν συγκαθιδρῦσαι τῇ θεῷ, συνδοκοῦν [19]) τῷ δήμῳ. Περικλέα δὲ καὶ αὐτὸν λαθὼν ἐποίησεν, ὥς φασιν, ἐπὶ τῆς ἀσπίδος. οὐ μέντοι ταῦτά γε εὐτυχήματα νομίζειν ἔπεισί μοι τῆς γλαυκὸς, εἰ μή τινα φρόνησιν ἄρα κέκτηται πλείω. ὅθεν, οἶμαι, καὶ τὸν μῦθον Αἴσωπος ξυνέστησεν, ὅτι σοφὴ οὖσα, ξυνεβούλευε τοῖς ὀρνέοις, τῆς δρυὸς ἐν ἀρχῇ φυομένης, μὴ ἐᾶσαι, ἀλλ' ἀνελεῖν πάντα τρόπον· ἔσεσθαι γὰρ φάρμακον ὑπ' αὐτῆς [20]), ἄφυκτον, ὑφ' οὗ ἁλώσονται, τὸν ἰξόν. πάλιν δὲ, τὸ λίνον τῶν ἀνθρώπων σπειρόντων, ἐκέλευε καὶ τοῦτο ἐκλέγειν τὸ σπέρμα· μηδὲ γὰρ ἐπ' ἀγαθῷ φύεσθαι [21]). τρίτον δὲ, ἰδοῦσα τοξευτήν τινα ἄνδρα, προέλεγεν· ὅτι οὗτος ὁ ἀνὴρ φθάσει ὑμᾶς τοῖς ὑμετέροις πτεροῖς, πεζὸς ὢν αὐτὸς, πτηνὰ ἐπιπέμπων βέλη. τὰ δὲ ἠπίστει τοῖς λόγοις καὶ ἀνόητον αὐτὴν ἡγοῦντο καὶ μαίνεσθαι ἔφασκον· ὕστερον δὲ πειρώμενα, ἐθαύμαζε καὶ τῷ ὄντι σοφωτάτην ἐνόμιζε. καὶ διὰ τοῦτο,

17) λέγουσι] in Ven. est λέγον, vnde poterat pari modo effici λέγεται, quomodo est in codice regio.

18) aut plane delendum est τε, aut cum γε mutandum.

19) recte dat Veneta συνδοκοῦν. est hoc participium simile illis, ἐξὸν, παρὸν, ἐγχωροῦν, δέον, etc. Morell. dat συνδοκοῦν.

20) ὑπ' αὐτῆς bene habet, tametsi etiam ἀπ' αὐτῆς non malum sit, quod aliquando suspicabar; id quod Koehlero v. c. occasionem dedit ἐπ' αὐτῆς coniiciendi, quod non intelligo, nisi ἔσεσθαι accepit pro γενήσεσθαι vel φυήσεσθαι. Breuiter, inutilis est omnis hic corrigendi opera.

21) codex regius dat μὴ γὰρ ἐπ' ἀγαθῷ φυήσεσθαι, non male. si μηδὲ seruatur, leg. erit μηδὲ γὰρ καὶ αὐτὸ ἐπ' ἀγαθῷ φύεσθαι, vel μηδενὶ γὰρ ἐπ' ἀγαθῷ φύεσθαι.

το, ἐπὰν φανῇ, πρόσεισιν ὡς πρὸς ἅπαντα ἐπισταμένην· ἡ δὲ ξυμβουλεύει μὲν ἔτι αὐτοῖς οὐδὲν, ὀδύρεται δὲ μόνον. ἴσως οὖν παρειλήφατε ὑμεῖς[22]) λόγον τινὰ ἀληθῆ, καὶ ξυμβουλὴν συμφέρουσαν, ἥντινα ξυνεβούλευσε φιλοσοφία τοῖς πρότερον Ἕλλησιν, ἣν οἱ τότε μὲν ἠγνόησαν καὶ ἠτίμασαν, οἱ δὲ νῦν ὑπομιμνήσκονται, καί μοι προτίασι διὰ τὸ σχῆμα, φιλοσοφίαν τιμῶντες, ὥσπερ τὴν γλαῦκα, ἄφωνον τό γε ἀληθὲς καὶ ἀπαρρησίαστον οὖσαν[23]). ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδὲν αὐτῷ ξύνοιδα, οὔτε πρότερον εἰπόντι σπουδῆς ἄξιον[24]), οὔτε νῦν ἐπισταμένῳ[25]) πλέον ὑμῶν. ἀλλὰ εἰσὶν ἕτεροι σοφοὶ καὶ μακάριοι παντελῶς ἄνδρες, οὓς ὑμῖν ἐγὼ, εἰ βούλεσθε, μηνύσω, ἕκαστον ὀνομαστὶ δεικνύμενος. καὶ γὰρ, νὴ Δία, τοῦτο μόνον οἶμαι χρήσιμον ἔχειν, τὸ γινώσκειν τοὺς σοφούς τε καὶ δεινοὺς καὶ πάντα ἐπισταμένους· οἷς ἂν ὑμεῖς ἐθέλητε ξυνεῖναι τἄλλα ἐάσαντες, καὶ γονεῖς, καὶ πατρίδας, καὶ θεῶν ἱερὰ, καὶ προγόνων τάφους, ἐκείνοις ξυνακολουθοῦντες, ἔνθα ἂν ἀπίωσιν. ἢ καὶ μένοντές που καθιδρυθῶσι[26]), εἴτε εἰς τὴν Βαβυλῶνα τὴν Νίνου καὶ Σεμιράμιδος, εἴτε ἐν Βάκτροις, ἢ Σούσοις, ἢ Παλιμβάθροις, ἢ ἄλλῃ τινὶ πόλει τῶν ἐνδόξων καὶ πλουσίων, χρήματα διδόντες, ἢ καὶ ἄλλῳ τρόπῳ πείθοντες, εὐδαιμονέστεροι ἔσεσθε αὐτῆς τῆς εὐδαιμονίας. εἰ δ' αὐτοὶ[27]) μὴ βούλεσθε, καταμεμφό-

22) f. παρειλήφατε καὶ ὑμεῖς.

23) οὖσαν redit ad philosophiam, non ad noctuam, et paulo post αὐτῷ idem est atque ἐμαυτῷ, *mihi ipse*. quod est frequentissimum, vt multis exemplis docuit Laur. Normannus ad Chrysostom. Homil. in Euangel. Ioannis, p. 42. edit. Erici Benzelii.

24) f. εἰπόντι τι σπουδῆς ἄξιον.

25) cur asteriscum apposuerit h. l. Morellus, haud intelligo.

26) aut καὶ μένοντες ὅπου καθιδρυθῶσι leg. aut καὶ παραμένοντές που καθ.

27) εἰ δ' αὐτοὶ] in V. L. Ven. est εἰ δ' αὖ αὐτοὶ. In μὴ βού-

φόμενοι [28]) τὴν αὐτῶν φύσιν, ἢ πενίαν, ἢ γῆρας, ἢ ἀσθένειαν, ἀλλὰ τοῖς γε υἱέσι μὴ φθονοῦντες, μηδὲ ἀφαιρούμενοι τῶν μεγίστων [29]), ἐκοῦσί τε ἐπιτρέποντες, καὶ ἄκοντας πείθοντες, ἢ βιαζόμενοι παντὶ τρόπῳ, ὡς ἂν παιδευθέντες ἱκανῶς καὶ γενόμενοι σοφοὶ, παρὰ πᾶσιν Ἕλλησι καὶ βαρβάροις ὀνομασθῶσι τὸ λοιπὸν, διαφέροντες ἀρετῇ, καὶ δόξῃ, καὶ πλούτῳ, καὶ δυνάμει τῇ πάσῃ σχεδόν. „ὃ γὰρ μόνον πλούτῳ, φασὶν, ἀρετὴν καὶ κῦδος ὀπηδεῖν, ἀλλὰ καὶ λόγος ἀρετῇ [30]) ξυνέπεται ἐξ ἀνάγκης.„ ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐναντία τῶνδε τῷ θεῷ [31]) προλέγω, καὶ ξυμβουλεύω δι' εὔνοιαν καὶ φιλίαν προαγόμενος. οἶμαι δὲ ἐμαυτὸν πρῶτον πείθειν καὶ παρακαλεῖν, εἴ μοι τὰ τῷ σώματος καὶ τὰ τῆς ἡλικίας ἐπεδέχετο· ἀλλὰ γὰρ ἀνάγκη διὰ τὸ κακοπαθεῖν [32]). εἴ

βέλεσθε possit subaudiri τοῦτο ποιεῖν, vel αὐτοῖς ξυνακολουθεῖν, vel συνεῖναι, vel παραμένειν, vel tale quid, suspicor tamen deesse infinitiuum, significantem *excedere patria, vagari per orbem terrarum*, s. μεταναίεσθαι.

28) καταμεμφόμενοι] sic recte codex regius, μεταμεμφόμενοι Ven. et Mor.

29) codex regius addit ἀγαθῶν ad μεγίστων. perinde est addatur nec ne. ego quidem in vulgata nil desiderem, praeter ἀλλὰ, quod necessario videtur ad μεγίστων, aut ad ἀγαθῶν (si id mauis addi) adiungendum. ἀλλ', ἐκοῦσί τε ἐπιτρέποντες, *sed tum finentes, si velint vltro, quam regantes, si recusent.*

30) λόγος ἀρετῇ] imo vero λόγος ἀρετὴ. *doctrinam sequitur virtus*, h. e. *gloria*. v. quae cl. Koehlerus contra attulit, [— sed putem vulgatum defendi posse: et est acute atque ironice dictum: Fama, gloria necessario, virtutem consequitur. Apud Harpocrationem est: λόγῳ τυχεῖν ἀντὶ τοῦ ἐπαίνου. K.] de quibus alii iudicent; me pristinae coniecturae nondum poenitet.

31) τῶνδε τῷ θεῷ] verba enim facit in templo Iouis Olympici.

32) post καταπαθεῖν deest aliquid, e. c. ἡσυχάζοντας ζητεῖν, vel potius ἀγαπᾶν, *contenti esse*. ἀγαπᾶν inuenio etiam

πω τι συνησόμεθα εὑρέσθαι παρὰ τῶν παλαιῶν οὐν- 40.
δρῶν, ὥσπερ οὐπερξιμμένον ἤδη καὶ βῶλον σοφίας
λείψανον δή τι τῶν κρειττόνων 33) τε καὶ ζώντων δι-
δασκάλων. ἐρῶ δὲ ὑμῖν καὶ ἄλλο, ᾧ πέπονθα τῇ γλαυ-
κὶ παραπλήσιον, ἐὰν μὴ 34) βέλησθε κατεγελᾶν 45.
τῶν λόγων. ὥσπερ γὰρ ἐκείνη αὐτὴ μὲν οὐδὲν χρῆται
τοῖς προσπετομένοις, ἀνδρὶ δὲ ὀρνιθοθήρᾳ 35), πάντων
λυσιτελέσατον 36) κτημάτων· οὐδὲν γὰρ δεῖ, ἔτε τρο-
φὴν προβάλλειν, ἔτε φωνὴν μιμεῖσθαι, μόνον δ' ἐπι- 5.
δεικνύντα τὴν γλαῦκα, πολὺ πλῆθος ἔχων ὀρνέων·
ἔτω καὶ μοὶ τῆς σπουδῆς τῶν πολλῶν οὐδὲν ἄφελος.
ὁ γὰρ λαμβάνω μαθητὰς, εἰδὼς, ὅτι οὐδένα ἔχοιμι
διδάσκειν, ἅτε οὐδὲν αὐτὸς ἐπισάμενος 37), ὥστε
ψεύδεσθαι καὶ ἐξαπατᾶν ὑπισχνέμενος, οὐκ ἔχω 10.
ταύτην τὴν ἀνδρείαν· σοφιστῇ δὲ ἀνδρὶ ξυνὼν, μα-

γάλα

etiam apud Anglum, qui tamen locum haud intellexit et misere absurdis coniecturis exagitauit.

33) f. καὶ ὄλον σοφίας λείψανον, χήτει τῶν κρειττόνων — quid ὄλον sit, exponunt, qui de ὁλοκαρσίᾳ exponunt, et, ni fallor, multis hoc de vocabulo Tib. Hemsterhusius ad Lucianum egit. velut ex hesternis dapibus relictum acidum, vappidum, rencidum, mucidum; nam omnia ista insunt vocabulo. χήτει est *ob penuriam*.

34) in Ven. est lectio marg. Morell. καὶ, sensu non magis alieno, quam vulgata.

35) In Veneta est ὀρνιθοζῇρᾳ, vnde vir doctus in marg. effecit ὀρνιθοθήρᾳ. recte, atque confirmatur a codice regio. Morell. dat ὀρνιθοθῆρι. possit quoque ὀρνιθοθήρᾳ legi.

36) post λυσιτελέσατον videtur deesse ἐσί. quod verbum etsi passim saepissime omitti, hic tamen necessarium videtur.

37) In Veneta est ἔτε οὐδ' αὐτὸς ἐπ. Nescio, an Dio sic dederit: ἅτε οὐδ' αὐτὸς οὐδὲν ἐπισάμενος, ὥδε δεινὸς ὢν καλωπίζεσθαι (vel ὠραΐζεσθαι, vel κομψεύεσθαι, vel ἀλαζονεύεσθαι) ὥςε ψεύδεσθαι: nam dubio caret hic tale quid deesse.

γάλα ἂν ἀφέλουν ἔχλον πολὺν ἀθροίζων πρὸς αὐτὸν, ἔπειτα ἐκείνῳ παρέχων, ὅπως βάλεται, διαθέσθαι τὴν ἄγραν. ἀλλ' οὐκ εἶδα, ὅπως οὐδείς με ἀκαλαμβάνει τῶν σοφιστῶν, οὐδὲ ἥδονται ὁρῶντες. σχεδὸν μὲν οὖν ἐπίσταμαι, ὅτι πιστεύετέ μοι λέγοντι. ὑπὲρ τῆς ἀπειρίας τε καὶ ἀνεπιστημοσύνης τῆς ἐμαυτοῦ, δῆλον, ὡς διὰ τὴν αὐτῶν ἐπιστήμην καὶ φρόνησιν· (καὶ τοῦτο οὐκ ἐμοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ Σωκράτει δοκεῖτέ μοι πιστεύειν ἂν, ταῦτα[38]) ὑπὲρ αὐτοῦ προβαλλομένῳ πρὸς ἅπαντας, ὡς οὐδὲν ᾔδει. τὸν δὲ Ἱππίαν, καὶ τὸν Πῶλον, καὶ τὸν Γοργίαν, ὧν ἕκαστος αὐτὸν μάλιστα ἐθαύμαζε καὶ ἐξεπλήττετο, σοφοὺς ἂν ἡγεῖσθε, καὶ μακαρίους.) ὅμως[39]) δὲ προλέγω ὑμῖν, ὅτι ἐσπουδάκατε ἀνδρὸς ἀκοῦσαι, τοσοῦτον πλῆθος ὄντες, οὔτε καλοῦ τὸ εἶδος, οὔτε ἰσχυροῦ, τῇ τε ἡλικίᾳ παρήκμακότος ἤδη, μαθητὴν δὲ οὐδένα ἔχοντος· τέχνην δὲ ἢ ἐπιστήμην οὐδεμίαν ὑπισχνουμένου σχεδὸν, οὔτε τῶν σεμνῶν, οὔτε τῶν ἐλαττόνων, οὔτε μαντικὴν, οὔτε σοφιστικὴν, ἀλλ' οὐδὲ ῥητορικήν τινα ἢ κολακευτικὴν δύναμιν, οὐδὲ δεινοῦ ξυγγράφειν, οὐδὲ ἔργον τι ἔχοντος[40]) ἄξιον ἐπαίνου καὶ σπουδῆς, ἀλλ' ἢ μόνον κομῶντος· εἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδε λαΐτερον καὶ ἄμεινον, δραστέον τοῦτο καὶ πειρατέον, ὅπως ἂν ᾖ δυνατὸν ἡμῖν. οὐ μέντοι λόγων ἀκούσεσθε, ὁποίων ἄλλου τινὸς τῶν νῦν, ἀλλὰ πολὺ φαυλοτέρων καὶ ἀτοπωτέρων, ὁποίους δὴ καὶ ὁρᾶτε[40b]). χρὴ δὲ ἐᾶν ὑμᾶς ἐν βρα-

38) malim ταὐτὰ.

39) malim ὅλως *vniuerse*. non hoc solum praedico vobis atque denuncio, me nihil scire, et ab ornamentis atque copiis mentis destitui, sed hoc quoque, me vniuerse nulla laude praestare, nil esse mihi, quod me vobis commendet.

40) post ἔχοντος deest ἐπιδείκνυσθαι, vel tale quid.

40b) ὁποίους δὴ ἀκηκόωτε Koehler.

χεῖ, ὅ, τι ἂν ἐπίῃ μοι, τούτῳ [41]) ἕπεσθαι, καὶ μὴ ἀγανακτεῖν, ἐὰν φαίνωμαι πλανώμενος· ὥσπερ ἀμέλει καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἔζηκα [42]) ἀλώμενος· ἀλλὰ συγγνώμην ἔχειν, ἅτε ἀκούοντας ἀνδρὸς ἰδιώτου καὶ ἀδολέσχου. Καὶ γὰρ δὴ τυγχάνω μακρὰν τὴν [43]) ὁδὸν τανῦν πεπορευμένος, εὐθὺ τοῦ Ἴστρου καὶ τῆς Γετῶν χώρας, ἢ Μυσῶν, ὥς φησιν Ὅμηρος [44]), κατὰ τὴν

41) τούτῳ] sic recte Casaubonus. sed quod βραχὺ pro βραχεῖ substituit, in eo falsus fuit; nam Dio dedit ἐν βραχεῖ, vt est in Veneta et codice regio. (Morell. dat τοῦτο et omittit ἐν.) Locum itaque hunc iam nunc facile est sic constituere: ἐᾶν ὑμᾶς ἐμὲ ἐν βραχεῖ (vel ἐμβραχεῖ vno verbo, nam et sic exarari solet) ὅ τι ἂν ἐπίῃ μοι, τούτῳ ἕπεσθαι. *oportet vos mihi dare veniam, vt, quodcunque in mentem mihi venerit, id sequar.* ἐν βραχεῖ vel ἐμβραχεῖ est, *vt multa vel omnia paucis verbis complectar.* vt si e. c. dicam, huius illiusue ad Dionem animaduersa ἐμβραχεῖ, vt breuibus totam mentem meam eloquar, haud placere. δὲ νῦν ἡμᾶς ἐν τάχει — τούτῳ Koehler.

42) Miror Casaubonum in vitio tam leui potuisse adhaerescere. lego ἔζηκα, a ζῆν *viuere.* de ἐξήκειν aut ἐξιέναι hic nil cogitauit Dio. scripsi olim, in Veneta esse ἔζηκα, sed decepit me oculi festinatio, aut nescio quis error; est enimuero in ea clare ἐξῆκα, vt in Morell. sed χρόνον ei deest.

43) τὴν] l. τιν' (id est τινα). μακράν τιν' ὁδὸν.

44) verba hic disiecta videntur, et sic in ordinem redigenda: καὶ τῆς Γετῶν χώρας, κατὰ τὴν νῦν ἐπίκλησιν τοῦ ἔθνους, ἢ Μυσῶν, ὥς φησιν Ὅμηρος. aut sic: καὶ τῆς Μυσῶν χώρας, ὥς φησιν Ὅμηρος, ἢ Γετῶν, κατὰ τὴν νῦν ἐπίκλησιν τοῦ ἔθνους. Nam Getas, quod sciam, Homerus nusquam commemorauit. In Ven. et Morell. est γε τῶν, sed Casaub. et Morellus consenserunt in correctionem Γετῶν, et necesse est neminem non paulo attentiorem incurrere. Moesi a Latinis hi quidem, ad modum Homeri, sunt appellati, a Graecis autem non item, sed Getae; quod meam sententiam aduersus interpretationem Casauboni, peringeniosam profecto, tuetur.

τὴν νῦν ἐπίκλησιν τοῦ ἔθνους. ἦλθον δὲ, οὐ χρημάτων ἔμπορος, οὐδὲ τῶν πρὸς ὑπηρεσίαν τοῦ στρατοπέδου, σκευοφόρων, ἢ βοηλατῶν, οὐδὲ πρεσβείαν ἐπρέσβευον συμμαχικὴν, ἤ τινα εὔφημον, τῶν ἀπὸ γλώττης μόνον συναχθομένων [45]). (ἄλλο δὲ οὐδὲν χρὴ πολυπραγμονεῖν, οὐδὲ ἀκούειν οὐδενὸς, ἀλλ' ἢ μόνον σάλπιγγος ἱερᾶς καὶ τῶν μακαρίων κηρυγμάτων, ὡς ὅδε μὲν νικᾷ πάλην παίδων, ὁ δὲ ἀνδρῶν, ὁ δὲ πυγμὴν, ὁ δὲ παγκράτιον, ὁ δὲ πένταθλον, ὁ δὲ στάδιον ἑνὶ βήματι σχεδὸν εὐδαίμων γενόμενος, αὐτόν [46]) τε καὶ τὴν πατρίδα καὶ τὸ σύμπαν ἀποφήνας [47]) γένος ἀοίδιμον·) Γυμνὸς ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος, οὐδ' ἔχεν [48]) ἔγχος· οὐ μὴν οὐδὲ ἀποβαλὼν ὅπλον οὐθέν. ὥστε ἐθαύμαζον, ὅπως

με

45) συναχθομένων possit excusari. Commemorat Demosthenes legationem ad Cassandram, Philippi filiam, ab Atheniensibus missam, quae eam de morte mariti, regis Molossorum, solaretur. Possit quoque συνευχομένων legi, *congratulantium*, id quod est in marg. Morell. sed forsitan sit tutius συνεχομένων praeferre, quod Morellus e codice regio profert. Quae insequuntur, ab hoc loco sunt aliena, referenda ad n. 60. vt hic sit ordo istius loci: ἢ δεῖ θεατὰς εἶναι μόνον τοὺς ἐνθάδε ἥκοντας, ἄλλο δ' οὐδὲν χρὴ πολυπραγμονεῖν — ad γένος ἀοίδιμον. τῶν δὲ ἄλλων ἀμελεῖν δηλονότι παγκάλων. Sensit etiam Valesius Emendat. p. 52. haec a sede sua aberrasse.

46) f. καὶ αὐτόν τε.

47) In Veneta est ἀποφῆναι, vitiose, nisi si plura desunt.

48) possit ἔχον coniici, poetice pro εἶχον, *habebam*. sed solent versiculi poetarum, cum ab aliquo recitantur, et intexuntur operi alieno, sic, vt sunt, relinqui, tametsi non omnia quadrent; ne gratia pereat penes auditorem aut lectorem. quare existimo, Dionem etiam hic Homericum versiculum haud mutatum seruasse, tametsi sententia, seu res praesens, εἶχον vel ἔσχον, vel ἔχων postularet. Iocatur hic Dio, afferens ioci ergo dictum Homericum addit: οὐ μὴν ἀποβαλὼν γε ὅπλον. *tametsi arma nulla haberem, carebam tamen infamia armorum abiectorum.*

μὲν προείχοντο ὁρῶντες, ἔστε ἱππέων ἐπισάμενος ἦεν τοξότης ἰθυντὴς ὤν, ἢ ὁπλίτης, αἰὲν ἐὺ πάντων νώτων κεῖτο ἀνόπλων ἐκ τὴν βαρεῖαν ὅπλισιν κρατιστεύων [49], ἐκ ἀκοντιστὴς, ἐ λιθοβόλος, ἐδ' αὖ τε μεῖν ὕλην, ἢ τόξων ὀρύττειν δυνατὸς, ἐδὲ ἀμύνων χιλὸν ἐκ πολεμίε λειμῶνος, πυκνὸς μεταστρέφεσθαι, ἐδὲ ἐγείρων σκηνὴν ἢ χάρακα· ὥσπερ αἰμύλως ξυνέποντας τοῖς στρατοπέδοις πολεμικοί τινες ὑπηρέται πρὸς ἅπαντα δὲ τοῦτα ἀμηχάνους ἔχων, ἀφικόμην εἰς ἄνδρας ἐ νόθους [50], ἐδὲ σχολὴν ἄγοντας, ἀκροᾶσθαι λόγων, ἀλλὰ ὑμετέρους [51], καὶ ἀγωνιῶντας καθάπερ ἵππους ἀγωνιστὰς ἐπὶ τῶν ἁπλήκτων ἐκ ἀνεχομένους τὸν χρόνον, ὑπὸ ἐπιθυμίας δὲ καὶ προθυμίας κόπτοντας τὸ ἔδαφος ταῖς ὁπλαῖς· ἔνθα δ' ἦν ὁρᾶν [52] παντοχῆ μὲν ξίφη, παντοχῆ δὲ θώρακας, παντοχῆ δὲ δόρατα· πάντα δὲ ἵππων, πάντα δὲ ὅπλων, πάντα δὲ ὁπλιζομένων ἀνδρῶν μεστά· μόνος ἐν τοσούτοις φαινόμενος [53] ῥάθυμος ἀτεχνῶς, σφόδρα τε εἰρηνικὸς πολέμου θεατής· τὸ μὲν σῶμα ἐνδεὴς [54], τὴν δὲ ἡλικίαν πρεσ-

49) verba ἐκ τὴν βαρεῖαν ὅπλισιν κρατιστεύων delenda sunt, vt scholium vocabuli ὁπλίτης, adscripserat aliquis ad ὁπλίτης illustrationis ergo haec: ὁ τὴν βαρεῖαν ὅπλισιν ἔχων κρατιστεύων. hinc in textum inrepsere.

50) νόθος non possum deserere neque damnare, tametsi νωθρὸς vel νωθὴς conuenientius videtur. Et sic sensit Casaubonus quoque.

51) ὑμετέρους] vehementer hoc vocabulum coniecturas interpretum exercuit. f. ἀθυμητέρους, aut si mauis, θερμοτέρους. Margo Morell. dat ὀτρηνεῖς. forte ὑπερόχους, forte ἀμυντῆρας Koehler.

52) ἔνθα δ' ἦν ὁρᾶν] sic recte codex regius, ibi erat videre. ἔνθα δ' ἦν ὁρᾶς Ven. dat, ἔνθα δ' ὁρᾶς Morell.

53) f. μόνος ἐν τοσούτοις ἐγὼ φαίνομαι, aut saltim ἐγὼ est addendum.

54) f. τὸ μὲν σῶμα ἀσθενὴς καὶ τὴν ἡλικίαν ἐνδεὴς.

προήκων, οὐ χρυσοῦν σκῆπτρον φέρων, οὐδὲ στέμματα ἱερὰ θεοῦ τινος, ἐπὶ λύσει θυγατρὸς ἥκων εἰς τὸ στρατόπεδον ἀναγκαίαν ὁδόν· ἀλλ' ἐπιθυμῶν ἰδεῖν ἄνδρας ἀγωνιζομένους ὑπὲρ ἀρχῆς καὶ δυνάμεως, τοὺς δὲ ὑπὲρ ἐλευθερίας τε καὶ πατρίδος· ἔπειτα οὐ τὸν κίνδυνον ἀποκνήσας, (μὴ τοῦτο ἡγησάσθω μηδεὶς,) ἀλλ' εὐχῆς[55] τινος μνησθεὶς παλαιᾶς, δεῦρο ἀπετράπην πρὸς ὑμᾶς, ἀεὶ τὰ θεῖα κρείττω καὶ πρεσβυγαίτερα νομίζων τῶν ἀνθρωπίνων, ἡλίκα ἂν ᾖ. πότερον οὖν ἥδιον ὑμῖν καὶ μᾶλλον ἐν καιρῷ περὶ τῶν ἐκεῖ διηγήσασθαι, τοῦ τε ποταμοῦ τὸ μέγεθος καὶ τῆς χώρας τὴν φύσιν, ἢ ὡρῶν ὡς ἔχουσι κράσεως. καὶ τῶν ἀνθρώπων[56]) τοῦ γένος, ἔτι δε, οἶμαι, τοῦ πλήθους καὶ τῆς παρασκευῆς, ἢ μᾶλλον ἅψασθαι τῆς πρεσβυτέρας τε καὶ μείζονος ἱστορίας περὶ τοῦδε τοῦ θεοῦ[57]), παρ' ᾧ νῦν ἐσμέν. οὗτος γὰρ δὴ κοινὸς ἀνθρώπων καὶ θεῶν βασιλεύς τε καὶ ἄρχων, καὶ πρύτανις καὶ πατήρ· ἔτι δὲ εἰρήνης καὶ πολέμου ταμίας, ὡς τοῖς πρότερον ἐμπείροις καὶ σοφοῖς ποιηταῖς ἔδοξεν· ἐὰν πως ἱκανοὶ γενώμεθα, τήν τε φύσιν αὐτοῦ καὶ τὴν δύναμιν ὑμνῆσαι λόγῳ βραχεῖ καὶ ἀποδέοντι τῆς ἀξίας, αὐτά που ταῦτα λέγοντας[58]). ἆρ' οὖν κατὰ Ἡσίοδον ἄνδρα ἀγαθὸν καὶ Μούσαις φίλον ἀρκτέον,

55) significat se aliquando Ioui Olympio votum fecisse, quo obstringeretur ad veniendum aliquando ad Olympiam, ludos Olympicos spectatum.

56) post ἀνθρώπων videtur περὶ abesse.

57) τοῦδε τοῦ θεοῦ] sic recte Ven. et codex regius. Morell. omittit τοῦ.

58) conieci aliquando αὐτά που τὰ κράτιστα [vel μέγιστα, vel simile quid] λέγοντες. *summas tantum et praecipuas dei virtutes sermone exsequentes.* possit tamen vulgata defendi, dummodo λέγοντες, nominatiuus pro accusatiuo, substituatur: id ipsum praedicantes et prae nobis ferentes, orationem nostram laudes dei haud exaequare.

κτέον, ὡς ἐκεῖνος μάλα ἐμφρόνως [59]), ἐκ αὐτὸς ἐτόλμησεν εὔξασθαι παρ' αὐτῷ διανοηθείς· ἀλλὰ τὰς Μέσας παρακαλεῖ διηγήσασθαι περὶ τῦ σφετέρυ πατρός. τῷ παντὶ γὰρ μᾶλλον πρέπον τόδε τὸ ἄσμα ταῖς θεαῖς, ἢ τὰς ἐπὶ Ἴλιον ἐλθόντας ἀριθμεῖν, αὐτάς τε καὶ τὰ σέλματα τῶν νεῶν ἐφεξῆς, ὧν οἱ πολλοὶ ἀνόητοι ἦσαν. καὶ τίς ποιητὴς σοφώτερός τε καὶ ἀμείνων, ἢ ὁ παρακαλῶν ἐπὶ τῦτο τὸ ἔργον ὧδέ πως·

Μῦσαι Πιερίηθεν ἀοιδῆσι κλείουσαι,
Δεῦτε δὴ ἐννέπετε σφέτερον πατέρ' ὑμνείουσαι,
Ὃν τε δία βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε
Ῥητοί τ' ἄρρητοί τε Διὸς μεγάλοιο ἕκητι·
Ῥεῖα μὲν γὰρ βριάει, ῥεῖα δὲ βριάοντα χαλέπτει,
Ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει, καὶ ἄδηλον ἀέξει,
Ῥεῖα δέ τ' ἰθύνει σκολιὸν, καὶ ἀγήνορα κάρφει,
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίει.

ὑπολαβόντες ἓν εἴπατε, πότερον ἁρμόζων ὁ λόγος ἔστος, ἢ τὸ ἄσμα τῇ ζυνόδῳ γένοιτ' ἂν, ὦ παῖδες Ἠλείων, ὑμεῖς γὰρ ἄρχοντες καὶ ἡγεμόνες τῆσδε τῆς πανηγύρεως, ἔφοροί τε καὶ ἐπίσκοποι τῶν ἐνθάδε ἔργων καὶ λόγων. ἢ δεῖ θεατὰς εἶναι [60]) μόνον τὰς ἐνθάδε ἥκοντας, τῶνδε ἄλλων δηλονότι παγκάλων

59) f. ὡς ἐκεῖνος, μάλα ἐμφρόνως διανοηθείς, ἐκ αὐτὸς ἐτόλμησεν ἄρξασθαι παρ' αὐτῷ. *vt ille, prudenti vtique consilio vsus, sua sponte ausus non est ordiri.* Koehlerus, probans ἄρξασθαι, reliqua loco suo relinquit.

60) v. n. 45. vbi locum hunc integrare atque emendare studuimus. sententia haec est: Prodite, declarate, existimetisne, quotquot huc conueniant, eos decere aliud nihil agere, quam spectare solummodo, quae hic agantur, et audire vocem praeconis sub tuba victores diuersorum certaminum renunciantis — caetera vero, tot et tanta et praeclara decora atque clarissima spectacula negligere nulloque in loco habere —

καλων καὶ σφόδρα ἐνδόξων θεαμάτων, καὶ δὴ μάλιστα τῆς τοῦ θεοῦ θρησκείας, καὶ τῷ ὄντι μακαρίας εἰκότως, ἣν ὑμῶν οἱ πρόγονοι, δαπάνης τε ὑπερβολῇ καὶ τέχνης ἐπιτυχόντες τῆς ἄκρας, εἰργάσαντο καὶ ἀνέθεσαν πάντων, ὅσα ἐσὶν ἐπὶ γῆς ἀγάλματα, κάλλιστον καὶ θεοφιλέστατον; πρὸς τὴν Ὁμηρικὴν ποίησιν, ὡς φασι, Φειδίᾳ παραβαλλομένῳ [61]), τοῦ δινήσαντος ὀλίγῳ νεύματι τῶν ὀφρύων, τὸν ξύμπαντα Ὄλυμπον· ὡς ἐκεῖνος μάλιστα ἐναργῶς καὶ πεποιθότως [62] ἐν τοῖς ἔπεσιν εἴρηκεν·

Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων·
Ἀμβρόσιαι δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἄνακτος,
Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον.

ἢ καὶ περὶ αὐτῶν [63]) τούτων σκεπτέον ἡμῖν ἐπιμελέστερον τῶν τε ποιημάτων καὶ ἀναθημάτων· καὶ ἀτεχνῶς εἴ τι τοιοῦτόν ἐσι, τὴν ἀνθρωπίνην περὶ τοῦ δαιμονίου δόξαν ἀμηγέπη πλάττον καὶ ἀνατυποῦν, ἅτε ἐν φιλοσόφῳ διατριβῇ τανῦν [64]). περὶ δὲ

61) verba ab ἣν ὑμῶν ad τοῦ διν. possunt signis parentheseos includi; nam τοῦ δινήσαντος redit ad v. θεοῦ. non amo, neque probo periodos per tantas ambages circumductas, et tam longis interiectionibus distractas. De simulacro Iouis Olympii a Phidia facti multa multi veterum; quod quanto studio spectatum adoratumque venerint graeci, intelligas ex Hemsterhusio ad Lucian. T. I. p. 11. Valesii Emend. p. 52. Vptono ad Arrian. p. 35. Conf. Philostrat. p. 145, 16. et fragmentum Polybii, vel potius Iuliani Aug. inter Polybiana p. 1525, 37.

62) dubito, vtrum πεποιθότως hic *confidenter*, *audacter*, an *ad persuadendum accommodate*, *probabiliter*, significet. Cogitaui etiam aliquando de πεποιθότως, quasi tantundem valente atque ἐμπαθῶς, *cum affectu*, sed haud memini illud pro hoc vsurpari. quare loco suo relicta esto istaec suspicio.

63) Morell. dat αὐτόν.

64) post τανῦν videtur ἔσι vel simile quid deesse, redit ad ἡμῖν v. 14.

δὲ[65]) θεῶν τῆς τε καθόλου φύσεως καὶ μάλιστα τοῦ πάντων ἡγεμόνος, πρῶτον μὲν καὶ ἐν πρώτοις δόξα καὶ ἐπίνοια κοινὴ[66]) τοῦ ξύμπαντος ἀνθρωπίνου γένους· ὁμοίως μὲν Ἑλλήνων, ὁμοίως δὲ βαρβάρων ἀναγκαία καὶ ἔμφυτος ἐν παντὶ τῷ λογικῷ[67]) γιγνομένη κατὰ φύσιν, ἄνευ θνητοῦ διδασκάλου καὶ μυσταγωγοῦ, χωρὶς ἀπάτης καὶ χαρᾶς[68]), διά τε τὴν ξυγγένειαν τὴν πρὸς αὐτοὺς[69]) καὶ πολλὰ μαρτύρια τἀληθοῦς οὐκ ἐῶντα κατανυστάσαι καὶ ἀμελῆσαι τοὺς προσβυτάτους, καὶ παλαιοτάτους· ἅτε γὰρ οὐ μακρὰν οὐδ' ἔξω τοῦ θείου διῳκισμένοι, ἀλλὰ ἐν αὐτῷ μέσῳ πεφυκότες ἐκείνῳ, καὶ προσεχόμενοι[70]) πάντα τρόπον, οὐκ ἐδύναντο μέχρι πλείονος ἀξύνετοι μένειν, ἄλλως τε ξύνεσιν καὶ λόγον εἰληφότες περὶ αὐτὴν[71]), ἅτε

65) pro δὲ malim δὴ, aut γὰρ, aut οὖν.

66) κοινὴ] κοινῇ Morell. recte Casaubonus hic loci voc. ἐπίνοια tuetur.

67) λογικῷ] affert Morellus e codice regio λογισμῷ; quod si cum καὶ comparo, quod in Veneta ibi est, vbi Morellus κατὰ suffecit, suspicor, in libris Dionis vetustis geminam esse lectionem hic versatam, alteram vulgatam, alteram hanc: καὶ ἔμφυτος ἐν παντὶ, (scil. ἀνθρώπῳ) *vnicuique homini insita*, τῷ λογισμῷ γιγνομένη καὶ φύσει. *exsistens e vi*, qua homo praeditus est, *ratiocinandi*, *atque natura*. καὶ φυσικῇ Koehler.

68) χαρᾶς] intactum praeteriit hoc vlcus Casaubonus; tentauit, non sanauit, Morellus. faciemus nos idem, pari, quod praeuideo, cum fortuna et venia. deditne Dio ταραχῆς?

69) αὐτοὺς] sic recte Veneta, cod. reg. et Casaubonus. αὐτοῦ Morell. deinde malim καὶ ἄλλα πολλὰ μαρτύρια.

70) malim aut περιεχόμενοι *septi*, *cincti*, aut προσερχόμενοι, id est προσήκοντες, *attingentes eos* propinquitate aut necessitudine.

71) περὶ αὐτὴν] in V. L. Venetae est περὶ τὴν, vnde coniectura fiat; fuisse in libris quibusdam sic: ἄλλως τε καὶ λόγον καὶ ξύνεσιν εἰληφότες περιττὴν. placet tamen ante omnia παρ' αὐτῶν, *ab ipsis*, diis puta. v. vers. 1. quod etiam

ἅτε δὴ περιλαμπόμενοι πάντοθεν θείοις καὶ μεγάλοις φάσμασιν, οὐρανοῦ τε καὶ ἄστρων· ἔτι δὲ ἡλίου καὶ σελήνης, νυκτός τε καὶ ἡμέρας, ἐντυγχάνοντες[72]) ποικίλοις καὶ ἀνομοίοις εἴδεσιν, ὄψεις τε ἀμηχάνους ὁρῶντες, καὶ φωνὰς ἀκούοντες παντοδαπὰς, ἀνέμων τε καὶ ὕλης καὶ ποταμῶν καὶ θαλάττης, ἔτι δὲ ζώων ἡμέρων καὶ ἀγρίων· αὐτοί τε φθόγγον ἥδιστον καὶ σαφέστατον ἱέντες, καὶ ἀγαπῶντες τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς τὸ γαῦρον καὶ ἐπιστῆμον, ἐπιθέμενοι σύμβολα τοῖς εἰς αἴσθησιν ἀφικνουμένοις· ὡς πᾶν τὸ νοηθὲν ὀνομάζειν καὶ δηλοῦν[73]) εὐμαρῶς, ἀπείρων πραγμάτων καὶ μνήμας καὶ ἐπινοίας παραλαμβάνοντες. πῶς οὖν ἀγνῶτες[74]) εἶναι ἔμελλον καὶ μηδεμίαν ἕξειν ὑπόνοιαν τοῦ σπείραντος, καὶ φυτεύσαντος, καὶ σώζοντος, καὶ τρέφοντος, πανταχόθεν ἐμπιπλάμενοι τῆς θείας φύσεως, διά τε ὄψεως καὶ ἀκοῆς, συμπάσης τε ἀτεχνῶς αἰσθήσεως; νεμόμενοι μὲν ἐπὶ γῆς, ὁρῶντες δ' ἐξ οὐρανοῦ φῶς, τροφὰς δὲ ἀφθόνους ἔχοντες ἐκπορίσαντος[75]) καὶ προπαρασκευάσαντος τοῦ προπάτορος θεοῦ. πρώτην μὲν οἱ πρῶτοι καὶ αὐτόχθονες τὴν γεώδη, μαλα-

etiam Anglo video succurrisse. aut, quod idem est, παρ' αὐτοῦ, vt ad θείου redeat p. 384, 11. minus hic satis facit Casauboni περὶ αὐτῶν aut αὐτῆς.

72) sententia est: *incurrentes in formas solisque lunaeque multifarias et sibi dissimiles, de die nocteque.*

73) in Veneta est δήλως. superest aliquid in oratione scabri. copula deest ante ἀπείρων. dubito itaque, annon Dio potius dederit — ὀνομάζειν, καὶ δὴ οὕτως εὐμαρῶς ἀπείρων πρ.

74) ἀγνῶτες] sic recte Ven. et cod. regius. ἀγνοοῦντες Morell.

75) ἐκπορίσαντος] sic et Veneta; sed Morellus affert e regio εὐπορήσαντος, contemnens, sine causa. nam εὐπορεῖν centies apud Demosthenem pro ἐκπορίζειν *praestare, suppeditare, administrare*, occurrit.

γων· ἔτι δὲ, ὡ [89]) καθάπερ εἰώθασιν ἐν τῷ καλεμένῳ θρονισμῷ καθίσαντες τὸς μυεμένους οἱ τελῶντες, κυκλῳ περιχορεύειν· ἀρά γε τὸν ἄνδρα τοῦτον μηδὲν παθεῖν εἰκὸς τῇ ψυχῇ, μηδ' ὑπονοῆσαι τὰ γιγνόμενα, ὡς μετὰ γνώμης καὶ παρασκευῆς πράττεται σοφωτέρας· εἰ καὶ πάνυ τις εἴη τῶν μακρόθεν καὶ ἀνωνύμων βαρβάρων, μηδενὸς ἐξηγητοῦ μηδὲ ἑρμηνέως παρόντος, ἀνθρωπίνην ψυχὴν ἔχων [90]); ἢ τοῦτο μὲν ἐκ ἀνυσόν; κοινῇ δὲ ξύμπαν τοῦτων ἀνθρώπων γένος, τὴν ὁλόκληρον καὶ τῷ ὄντι τελείαν τελεστὴν μυέμενον, ἐκ ἐν οἰκήματι μικρῷ παρασκευασθέντι πρὸς ὑποδοχὴν ὄχλε βραχέος ὑπὸ Ἀθηναίων· ἀλλὰ ἐν τῷδε τῷ κόσμῳ ποικίλῳ καὶ σοφῷ δημιουργήμασι, μυρίων ἑκάστοτε θαυμασῶν [91]) φαινομένων· ἔτι δὲ ἐκ ἀνθρώπων ὁμοίων τοῖς τελεμένοις, ἀλλὰ θεῶν ἀθανάτων θνητὸς τελέντων, νυκτί τε καὶ ἡμέρᾳ καὶ φωτὶ καὶ ἄστροις, εἰ θέμις εἰπεῖν, ἀτεχνῶς περιχορευόντων ἀεὶ, τούτων ξυμπάντων μηδεμίαν αἴσθησιν ἔδει [92]) μηδὲ ὑποψίαν λαβεῖν; μάλιστα δὲ τοῦ κορυφαίου προεστῶτος τῶν ὅλων, καὶ κατευθύνοντος τὸν ἅπαντα οὐρανὸν καὶ κόσμον, οἷον σοφὸς κυβερνήτης νεὼς ἄρχοντος, πάνυ καλῶς τε καὶ ἀνενδεῶς [93])

παρε-

89) *εἰ*] suspectum habui hunc locum vitii, et defectus alicuius, antequam familiarius cognossem Dionis morem. Exemplum huius *βραχυλογίας* luculentum v. paulo post n. 6. *μηδὲ ὥσπερ* — quod idem est ac si dixisset *μηδὲ ποιοῦντος, ὥσπερ οἱ παῖδες, οἱ τὰς τροχὰς* — sic et hic, vbi ex insequentibus assumendum est verbum omissum, quo a lectore tacite adderetur, scil. *περιχορεύοιεν αὐτὸν*. de enthronismo v. Valesii Emend. p. 52.

90) f. *ἀνθρωπίνην γε ψυχὴν ἔχων*. pro *παρόντος*, quod Morelló debemus, est in Ven. et in cod. regio *παρόντων*; vnde suspicio nascitur, non *ἑρμηνέως* fuisse in libris illis, qui pluralem hunc dedere, sed *ἑρμηνέων* etiam in plurali.

91) f. *θαυμάτων*.

92) *ἔδει* male abest a Veneta et regio codice.

93) *ἀνενδεῶς*] sic recte Ven. et Cod. regius. *ἐνενδεῶς* Morell.

30. παρεσκευασμένης; ὁ γὰρ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων τὸ τοιοῦτον 94) ἐπιγιγνόμενον θαυμάσαι τις ἄν; πολὺ δὲ μᾶλλον, ὁπωσοῦν καὶ μέχρι τῶν θηρίων διῆκνεῖται τῶν ἀφώνων καὶ ἀλόγων, ὡς καὶ ταῦτα γιγνώσκειν καὶ
35. τιμᾶν τὸν θεὸν, καὶ προθυμεῖσθαι ζῆν κατὰ τὸν ἐκείνου θεσμόν. ἔτι δὲ μᾶλλον ἂν ἀπεοικότως 95) τὰ φυτά· (οἷς μηδεμία μηδενὸς ἔννοια, ἀλλὰ ἄψυχα καὶ ἄφωνα, ἁπλῇ τινι φύσει διοικούμενα,) ὡς δὴ
40. καὶ ταῦτα ἑκουσίως καὶ βουλόμενα καρπὸν ἐκφέρειν 96) τὸν προσήκοντα ἑκάστῳ. ἔτω πάνυ ἀναργὴς καὶ πρόδηλος ἡ τοῦδε τοῦ θεοῦ γνώμη καὶ δύναμις· ἀλλ' ἦ πᾶσφόδρα γελοῖοι καὶ ἀρχαῖοι δόξομεν ἐπὶ τοῖς λόγοις,
45. ἐγγυτέρω φάσκοντες εἶναι τὴν τοιαύτην ζύνεσιν τοῖς θηρίοις καὶ τοῖς δένδρεσι, ἥπερ ἡμῖν 97), τὴν ἀπεοι-

 ρίαν

94) τὸ τοιοῦτον] sensum scilicet habere numinis et reuerentiam ei exhibere. pro ἐπιγιγνόμενον, quod ab hoc loco est alienum, ἐξιγνόμενον malim, et totum locum sic refingi: ὅτι γὰρ (non ὁ γὰρ) ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων τὸ τοιοῦτον ἐξιγνόμενον, θαυμάσαι τις ἂν, πολὺ δὲ μᾶλλον ὅτι ὁπωσοῦν (sic enim e Veneta leg.) καὶ μέχρι θηρίων διῆκνεῖται. *nam, quod in homine hoc vsu veniat, vt dei sensu tangatur eumque reuereatur, miretur aliquis; multo autem hoc miretur magis, quod etiam ad ipsas belluas, quoquo tandem modo, aut qualiscunque tandem sensus huius rei penetrarit.*

95) post ἀπεοικότως subaudi θαυμάσαι τις ἂν e v. 2. et in τὰ φυτὰ subaudi τιμᾶν τὸν θεόν.

96) ἐκφέρειν recte dat Veneta, quemadmodum praecessit v. 4. γιγνώσκειν καὶ τιμᾶν. sententia haec est: *adhuc autem multo est hoc mirabilius, quod ipsae adeo plantae dei sensu sint praeditae, eumque reuereantur et gestiant eius imperiis parere; quo fit, vt vltro fructus earum quaeque suos efferant, sibi conuenientes.* ἐκφέρει Morell.

97) post ἥπερ ἡμῖν est lacuna. desunt quaedam, quae facile non sit a coniectura supplere. Pungit autem h. l. Dio Epicureos, voluptatem pro numine humano genesi obtrudentes.

ρίαν τε καὶ ἄγνοιαν; ὁπότε ἄνθρωποί τινες σοφώτεροι γινόμενοι τῆς ἀπάσης σοφίας, ὑ κηρὸν ἐγχέαντες τοῖς ὠσὶν, ὥσπερ, οἶμαι, φασὶ τὰς Ἰθακησίας ναύτας [98]) ὑπὲρ τῦ μὴ κατακῦσαι τῆς τῶν Σειρήνων ὠδῆς, ἀλλὰ μολίβδε τινὸς μαλθακὴν ὁμῦ καὶ ἄτρωτον ὑπὸ φωνῆς φύσιν· ἔτι δὲ οἶμαι, πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σκότος πολὺ προβαλόμενοι [99]) καὶ ἀχλὺν, ὑφ' ἧς Ὅμηρός φησι κωλύεσθαι τὸν καταληφθέντα διαγιγνώσκειν θεὸν, ὑπερφρονῦσι [100]) τὰ θεῖα· καὶ μίαν ἱδρυσάμενοι δαίμονα πονηρὰν καὶ ἄλυπον [1]) τρυφὴν τινα ἢ ῥᾳθυμίαν πολλὴν, καὶ ἀνεμένην ὕβριν, ἡδονὴν ἐπονομάζοντες γυναικείαν τῷ ὄντι θεὰν [2]), προτιμῶσι καὶ θεραπεύσι, κυμβάλοις τισὶν ἢ ψόφοις [3]), καὶ αὐλοῖς ὑπὸ σκότος αὐλεμένοις [4]). τῆς εὐωχίας ἐδεὶς ἐκείνοις φθόνος, εἰ μέχρι τῦ ἄδειν αὐτοῖς τὸ σοφὸν ἦν, ἀλλὰ μὴ τὰς θεὰς ἡμῶν ἀφηρῦντο καὶ ἀπωκίζον, ἐξελαύνοντες ἐκ τῆς αὐτῶν πόλεως τε καὶ ἀρχῆς, ἐκ τῦδε τῦ κόσμυ παντὸς, εἰς τινας

98) τὰς ἰθακησίας ναύτας] scil. ἐγχέαι aut ποιῆσαι.

99) προβαλόμενοι, in ser. 2. ob praemissum ἐγχέαντες. Morell. dat προβαλόμ.

100) ὑπερφρονῦσι] sic recte Veneta et Casaubonus. ὑποφρον Morell.

1) ἄλυπον offendit. aut in hoc, aut in πονηρὰν, est vitium; non enim bene ista componuntur. quid si Dio sic dedit: δαίμονα πονηρὰν, ὑπνηλὴν καὶ ἄλυπον τρυφήν τινα. *quum constituissent et dedicassent quasi pro numine improbum aliquod et flagitiosum numen, somnolentam aliquam et tristitiae expertem nescio quam molliciem vitae, et incredibilem segnitiem proiectamque lasciuiam et insolentiam.* δαίμονα πονηρὰν, διάλυτον τρυφήν τινα Koehler.

2) θεὰν] sic etiam Veneta; praeferam tamen θεὸν, quod e codice regio Morellus profert.

3) forte dedit Dio τισὶν ἐριψόφοις *cymbalis valde sonantibus.*

4) post αὐλεμένοις, initio nouae sententiae videtur aliquid deesse, forsitan hoc: ἦν μὲν ἔν, vt sit ad hunc modum locus legendus — αὐλεμένοις. Ἦν μὲν ἔν τῆς εὐωχίας.

τινας χώρας ἀτόπους, καθάπερ ἀνθρώπους ἰδυσυ-
χεῖς, εἴς τινας νήσους ἐρήμους. τάδε τὰ ξύμπαντα [5]) φάσκοντες, ἀγνώμονα καὶ ἄφρονα καὶ ἀδέσποτα, καὶ μηδένα ἔχοντα ἄρχοντα, μηδὲ ταμίαν, μηδὲ ἐπισάτην, πλανᾶσθαι εἰκῇ καὶ φέρεσθαι, μηδενὸς μήτε νῦν προνοοῦντος, μήτε πρότερον ἐργασαμένου τὸ πᾶν· μηδὲ ὥσπερ [6]) οἱ παῖδες, τὰς τροχὰς αὐτοὶ κινήσαντες, εἶτα ἐῶσιν ἀφ' αὑτῶν φέρεσθαι. ταῦτα μὲν δὴ ἐπεξῆλθεν ὁ λόγος καθ' αὑτὸν ἐμβαίς. (τυχὸν γὰρ ἐ ῥᾴδιον τὸν τῆ φιλοσόφῳ νῆν καὶ λόγον ἐπισχεῖν, ἔνθα ἂν ὁρμώσῃ [7]), τῆ ξυναντῶντος ἀεὶ φαινομένῳ ξυμφέροντος καὶ ἀναγκαίῳ τοῖς ἀκροωμένοις,) ἀλλ' ἐ μελετηθέντα [8]) πρὸς ὕδωρ καὶ δικανικὴν ἀνάγκην, ὥσπερ ἔν ἔφη τις, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς ἐξουσίας καὶ ἀδείας [9]). ἐκεῖ τό γε ἀναδραμεῖν ἐ χαλεπὸν, ὥσπερ ἐν πλῷ τοῖς ἱκανοῖς κυβερνήταις, ἐ πολὺ παραλλάξασι. τῆς γὰρ περὶ τὸ θεῖον δόξης καὶ ὑπολήψεως πρώτην μὲν ἀτεχνῶς πηγὴν ἐλέγομεν, τὴν ἔμφυτον ἅπασιν ἀνθρώποις ἐπίνοιαν, ἐξ αὐτῶν γιγνομένην τῶν ἔργων καὶ ταληθῆς, ἐκ ἐξ ἐπιπολῆς συλλαβοῦσαν [10]), οὐδὲ ὡς ἔτυχεν, ἀλλὰ πάνυ

5) malim τάδε δὲ τὰ ξύμπαντα. *hanc autem rerum universitatem.*

6) μηδὲ ὥσπερ] brachylogia Dionea pro μηδὲ ἐῶντες φέρεσθαι, ὥσπερ οἱ παῖδες — v. dicta ad n. 89.

7) ὁρμώσῃ] aut leg. cum codice regio ὁρμήσῃ, aut ὁρμῷ. videtur vtraque lectio in libris olim fuisse.

8) ἀλλ' ἐ μελ.] malim ἀτ' ἐ μελ. *quippe* (vel *vtpote*) *non praemeditata.* Aptus est hic accusatiuus e verbo praemissο ἐπεξῆλθεν ὁ λόγος.

9) ἀδείας] sic margo Morelli, sic et vir doctus in Veneta mea correxit. ἀγείας Ven. et Morell.

10) ἐκ ἐξ ἐπιπολῆς συλλαβοῦσαν] sic dedi. ἐκέτι πολλὴν σύλλασιν, Veneta et codex regius. ἐ κατὰ πλάνην συλλαβοῦσαν Morell. Opponit Dio illi ἐξ ἐπιπολῆς *superficie sensus* ἰσχυρὰν καὶ ἀένναον.

ἰσχυρὰν καὶ ἀένναον ἐκ τῆ παντὸς χρόνυ καὶ παρὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ἀρξαμένην καὶ διαμένυσαν, σχεδόν τι κοινήν τε καὶ δημοσίαν, τῆ λογικῆ γένυς· δευτέραν δὲ λεγομένην [11]) ἐπίκτητον, καὶ δι' ἑτέρων ἐγγινομένην ταῖς ψυχαῖς, ἢ λόγοις τε καὶ μύθοις καὶ ἔθεσι [12]), τοῖς μὲν αὐθεντικοῖς τε καὶ αὐγραφοις, τοῖς δὲ ἐγγράφοις, καὶ σφόδρα γνωρίμυς ἔχυσι τὺς κυρίυς. τῆς δὲ τοιαύτης ὑπολήψεως [13]) τὴν μέν τινα ἐκυσίαν καὶ παραμυθητικὴν φῶμεν· τὴν δὲ ἀναγκαίαν καὶ προσακτικήν. λέγω δὲ τῆ μὲν ἐκυσίᾳ καὶ παραμυθίας ἐχομένην, τὴν τῶν ποιητῶν· τῆ δὲ ἀναγκαίᾳ καὶ

11) λεγομένην] malim λέγομεν (aut in coniunctiuo λέγωμεν, vt v. antep. φῶμεν) τὴν ἐπίκτητον, καὶ δι' ἑτέρων ἐγγινομένην — alterum fontem (vnde scil. cognitio diuini numinis ad homines permanarit) aimus esse acquisitum, seu eum scientiae modum, qui non cognatus sit scienti, neque proprius ei, neque ex ipso exstiterit, sed aliunde in eum translatus, et menti infusus ab aliis. existimo enim καὶ δι' ἑτέρων esse leg. aut καὶ διὰ τῶν ἑτέρων, et negationem delendam. male Veneta et margo Mor. καὶ δι' οὐχ ἑτέρων.

12) f. ψυχαῖς, λόγοις τε καὶ μύθοις, ἢ καὶ ἔθεσι. demonstrat geminum modum deriuandi e mente sua in mentem alterius sensus illius, quo cognoscimus esse numen diuinum; alter eorum modorum est, vt imbuendum cognitione dei oratione et narrationibus doceamus, alter vt moribus, et institutis nostris praeeamus ipsi exemplum colendi dei.

13) sententia videtur haec esse: In hoc genere originis penes alios nasci opinionem diuini numinis ex ipsa cuiusque voluntate atque persuasione, cum verbis et adhortationibus aliorum ad credendam diuini numinis veritatem adducatur: alios ad credendam eam vi et necessitate imperantium atque cogentium adduci. παραμυθεῖσθαι non solum est *consolari*, sed etiam *adhortari*, *suadere*, demonstrando, admonendoque ad probandum aliquid agendumue permouere.

καὶ προςάξεως, τὴν τῶν νομοθετῶν· τούτων γὰρ[14]) οὐδετέραν ἰσχύσαι δυνατὸν, μὴ πρώτης ἐκείνης ὑπούσης, δι' ἣν βουλομένοις ἐγίγνοντο, καὶ τρόπον τινὰ προειδόσιν αὐτοῖς αἵ τε προςάξεις καὶ παραμυθίαι[15])· τῶν μὲν ὀρθῶς καὶ ξυμφώνως ἐξηγουμένων ποιητῶν καὶ νομοθετῶν τῇ τε ἀληθείᾳ, ταῖς τε ἐννοίαις· τῶν δὲ ἀποπλανωμένων ἔν τισιν. ἀμφοῖν δὲ τοῖν λεγομένοιν ποτέραν πρεσβυτέραν φῶμεν τῷ χρόνῳ, παρά γε ἡμῖν τοῖς Ἕλλησι, ποιήσεως καὶ νομοθεσίας, οὐκ ἂν ἔχοιμι διατεινόμενος εἰπεῖν τῷ παρόντι[16]). πρέπει δὲ ἴσως, τὸ ἀζήμιον καὶ ποιητικὸν[17]) ἀρχαιότερον εἶναι τοῦ μετὰ ζημίας καὶ προςάξεως. σχεδὸν οὖν μέχρι τοῦδε ὁμοίως πρόεισι τοῖς ἀνθρώποις τὰ περὶ τοῦ πρώτου καὶ ἀθανάτου γονέως, ὃν καὶ πατρῷον Δία καλοῦμεν[18]), οἱ τῆς

14) γὰρ] rationem nempe reddit, cur *secundum* hunc appellarit fontem opinionis de deo. Recte, ait, hos duos modos, per quos mentibus humanis sensus diuini numinis iniicitur, cum scilicet aut sponte sua fidem habent poetis, deos esse docentibus, aut necessario parent legis latoribus, religionem poenis sancientibus: hos itaque duos modos dixi secundarios quosdam quasi fontes esse cognitionis rerum diuinarum, ab illo primario deriuatos. Quod si enim hic primarius non subesset, fieri nequiret, vt illi duo secundarii multum valerent, aut diu permanerent, aut penitus inolescerent mentibus hominum.

15) f. καὶ αἱ παραμυθίαι.

16) malim εἰπεῖν ἐν τῷ παρόντι.

17) ποιητικὸν] cl. Koehlerus vult πειςικὸν, sed bene habet vulgata. poterat Dio pari iure, atque hic καὶ ποιητικὸν dixit, versu proximo dicere καὶ νομοθετικὸν. sed maluit iure suo dicere καὶ προςάξεως, quod eodem redit.

18) Veneta dat ὃν καὶ πρῶτον διακαλοῦμεν. facile apparet, qui πρῶτον potuerit e πατρῷον nasci; scil. πατρ exarant librarii graeci πρ cum superimposita virgula, et e iota adscripto ωιον facile potuit ωτον nasci. sed Iouem πατρῷον appellari non memini qui dixerit, praeter Dionem h. l.

Ἑλλάδος κοινωνῆντες, καὶ τὰ περὶ τῶν θνητῶν καὶ ἀνθρωπίνων γονέων. καὶ γὰρ δὴ ἡ πρὸς ἐκείνους εὔ- 40.
νοια καὶ θεραπεία τοῖς ἐκγόνοις πρώτη μὲν ἀπὸ τῆς Φύσεως καὶ τῆς εὐεργεσίας, ἀδίδακτος ὑπερέχει· τὸ γεννῆσαν καὶ τρέφον καὶ σέργον, τῷ γεννηθέντος εὐθὺς ἀντιφιλοῦντος καὶ ἀντιθεραπεύοντος, ὅπως 45.
ἂν ᾖ δυνατόν. δευτέρα δὲ καὶ τρίτη ποιητῶν καὶ νομοθετῶν· τῶν μὲν, παραινούντων μὴ ἀποστερεῖν χάριν τὸ πρεσβύτερον καὶ ξυγγενὲς, ἔτι δὲ αἴτιον ζωῆς καὶ τοῦ εἶναι· τῶν δὲ, ἐπαναγκαζόντων καὶ 5.
ἀπειλούντων κόλασιν τοῖς δὲ πειθομένοις, ἄνευ τοῦ διασαφεῖν καὶ δηλοῦν, ὁποῖοί τινές εἰσιν οἱ γονεῖς, καὶ τίνων εὐεργετῶν χρέος ὀφειλόμενον κελεύουσι μὴ ἀνέκτιτον ἐᾶν [19]), ἐν τοῖς περὶ τῶν θεῶν λόγοις καὶ 10.
μύθοις. μᾶλλον δὲ τοῦτο ἰδεῖν ἔστιν ἐπ' ἀμφοτέρων γινόμενον. ὁρῶ μὲν ἓν ἔγωγε τοῖς πολλοῖς πανταχοῦ τὴν ἀκρίβειαν· σκοπῶ δὲ καὶ τὰ [20]) περὶ τοὺς λόγους ὀλίγῳ ἧττον, οἷς μέλει πλήθους μόνον· ὀλίγῳ [21]) 15.
προεισπόντες ὀλίγα διαξειλάμενοι περὶ τοῦ πράγματος, ὀλίγα ἀπὸ τίνος ἀρχῆς ἀρχόμενοι τῶν λόγων, ἀλλ' αὐτό γε, ὡς Φασιν, ἁπλοῦτοις ποσὶ διεξίασι τὰ Φανερώτατα καὶ γυμνότατα. καὶ ποδῶν μὲν ἁπλού- 20.
των ἡ μεγάλη βλάβη, διά τε πηλοῦ καὶ πολλῶν καθαρμάτων ὄντων, γλώττης δὲ ἀνεπισήμονος ἡ μικρὰ ζημία γίνεται τοῖς ἀκροωμένοις. ἀλλὰ γὰρ [22]) εἰκὸς τοὺς πεπαιδευμένους, ὧν λόγων τινὰ 25.

εἰκὸς

19) ἐᾷν] post hoc verbum desunt quaedam, vt et insequentibus, quae solo nequeunt ab ingenio suppleri.

20) τὰ] f. τῶν, scil. γραφομένων. *Sed et eorum, qui in literis versantur, pari modo video non paucos, quibus curae solummodo est multitudo.* (praeceptorum puta) ὁρῶ μὲν ἓν ἔγωγε ἀμελημένην τοῖς ποιηταῖς πάντ. τ. ἀκ. — καὶ τὰ περὶ τοὺς λόγους ὡς ὀλίγῳ ἧττον, οἷς — Koehlerus.

21) ante ὀλίγῳ deest aut οἷ, aut ὡς.

22) ἀλλὰ γὰρ] est etiam hic locus salebrosus. indicat εἰκὸς itera-

εἰκὸς ἔχειν ἄξιον ἔχων συνεξανύειν καὶ συνεκπονεῖν, μέχρις ἂν ὡς ἐκ καμπῆς τινος καὶ δυσχωρίας καταστήσωμεν εἰς εὐθεῖαν τὸν λόγον. τριῶν δὴ προκειμένων γενέσεων τῆς δαιμονίου παρ' ἀνθρώποις ὑπολήψεως, ἐμφύτου, ποιητικῆς, νομικῆς, τετάρτην φῶμεν τὴν πλαστικήν τε καὶ δημιουργικὴν τῶν περὶ τὰ θεῖα ἀγαλμάτων καὶ τὰς εἰκόνας. λέγω δὲ γραφέων τε καὶ ἀνδριαντοποιῶν, καὶ λιθοξόων, καὶ παντὸς ἁπλῶς τοῦ καταξιώσαντος αὐτὸν ἀποφῆναι μιμητὴν διὰ τέχνης τῆς δαιμονίας φύσεως· εἴτε σκιαγραφίᾳ, μάλα ἀσθενεῖ καὶ ἀπατηλῇ πρὸς ὄψιν, χρωμάτων μίξει καὶ γραμμῆς ὅρῳ σχεδὸν τὸ ἀκριβέστατον περιλαμβανούσῃ [23]), εἴτε λίθων γλυφαῖς, εἴτε ξοάνων ἐργασίαις, κατ' ὀλίγον τῆς τέχνης ἀφαιρέσης τὸ περιττὸν, ἕως ἂν καταλίποι τὸ αὐτοῖς [24]) φαινό-

iteratum, et ἔχειν et ἔχων, turbatum hic esse a librariis; neque expedit nos varietas lectionis a Morello annotata εἰκότως, pro secundo εἰκὸς. est aliquid, sed non multum, in Veneta esse λόγον. fortasse sic dedit auctor, quantum colligere e vestigiis corruptarum reliquiarum licet: ἀλλὰ γὰρ εἰκὸς, τὸν πεπαιδευμένον, ὃς λόγον τινὰ εἰκὸς ἔχειν ἄξιον ἑαυτῶν, συνεξανύειν — subaudi ἡμῖν τὸν λόγον. Verum tamen decet homines elegantes atque liberales, quos habere par est reuerentiam sui semet dignam, vna cum philosopho disputante contendere, vt disputationem ad metam perducant. Videtur hic Dio auditores, non nihil tumultuantes, ad tranquillitatem et attentionem reuocare voluisse.

23) περιλαμβανούσῃ, redit enim ad σκιαγραφίᾳ. (Morell. dat — σης) τὸ ἀκριβέστατον dubito quid sit. sententia videtur *extremum ambitum rei* significare. sed ignoro hanc vim vocabulo inesse. num τὸ ἄκρον?

24) αὐτοῖς] videtur hic τοῖς τεχνίταις vel τοῖς δημιουργοῖς deesse. *donec reliqua maneat illa species, quam efficere visum fuit ipsis artificibus.* nisi dicemus, Dionem loqui breuius, suppresso eo, quod in mente haberet, atque significare vellet. Voluit autem significare, aut opifices, aut locatores eiusmodi operum, qui simulacra deorum sibi

φαινόμενον εἶδος· εἴτε [25]) χωνείᾳ χαλκοῦ, καὶ τῶν ὁμοίων ὅσα τίμια, διὰ πυρὸς ἐλαθέντων, ἢ ῥυέντων ἐπί τινας τύπους, εἴτε κηροῦ πλάσει ῥᾷστα ξυνακολουθοῦντος τῇ τέχνῃ, καὶ πλεῖστον ἐπιδεχομένου τὸ τῆς ὑπονοίας [26]). οἷος ἦν Φειδίας τε καὶ Ἀλκαμένης [27]) καὶ Πολύκλειτος, ἔτι δὲ Ἀγλαοφῶν καὶ Πολύγνωτος καὶ Ζεῦξις, καὶ πρότερος αὐτῶν ὁ Δαίδαλος. οὐ γὰρ ἀπέχρη τούτοις, περὶ τἄλλα ἐπιδείκνυσθαι τὴν αὑτῶν δεινότητα καὶ σοφίαν, ἀλλὰ καὶ θεῶν εἰκόνας καὶ διαθέσεις παντοδαπὰς ἐπιδεικνύντες, ἰδίᾳ [28]) τε καὶ δημοσίᾳ χορηγοὺς τὰς πόλεις λαμβάνοντες, πολλῆς ἐνέπλησαν ὑπονοίας καὶ ποικίλης περὶ τοῦ δαιμονίου· οὐ παντελῶς διαφερόμενοι τοῖς ποιηταῖς καὶ νομοθέταις· τὸ μὲν, ὅπως μὴ δοκῶσι παράνομοι, καὶ ταῖς ἐπικειμέναις ἐνέχωνται ζημίαις· τὸ δὲ, ὁρῶντες προκατειλημμένους αὐτοὺς [29]) ὑπὸ τῶν ποιητῶν, καὶ πρεσβυτέραν οὖσαν τὴν ἐκείνων εἰδωλοποιΐαν. οὔκουν ἐβούλοντο φαίνεσθαι τοῖς πολλοῖς ἀπίθανοι καὶ ἀηδεῖς εἶναι καινοποιοῦντες· τὰ μὲν οὖν πολλὰ, τοῖς μύθοις ἑπόμενοι καὶ συνηγοροῦντες ἔπλαττον, ὡς δὲ καὶ παρ' αὐ-

sibi curarent aere suo a pictoribus, caelatoribus, statuariis, sigillariis, fieri, aut vniuerse *homines*. possit sic αὐτοῖς ad ἀνθρώποις p. 395, 4. referri. conf. n. 29.

25) εἴτε] sic dedi, *siue*. εἶτα Morell.

26) malim ἐπινοίας. *inuentionis*, excogitationis, imaginum mente conformatarum plurimum accipiens reddensque. In Veneta est μετανοίας, quod margo Morelli exhibet.

27) Alcamenes erat discipulus Phidiae (v. Plin. 34, 19. 12. et ibi Harduin.) Aglaophon pictor erat circa nonagesimam Olympiadem. v. Plin. 35, 36. et Quintil. 12, 10. loco ad nostrum perapposito.

28) ἰδίᾳ] in operibus, quae facerent a priuatis conducti.

29) αὐτοὺς] homines puta, tam priuatos quosdam, quam vniuersas ciuitates. v. n. 28.

αὐτῶν εἰσέφερον [30]), ἀντιτεχνοι καὶ ὁμότεχνοι τρόπον τινὰ γιγνόμενοι τοῖς ποιηταῖς· ὡς ἐκεῖνοι δι' ἀκοῆς, ἐπιδεικνύντες [31]) ἀτεχνῶς καὶ αὐτοὶ δι' ὄψεως,
30. καὶ ἐξηγούμενοι τὰ θεῖα, τοῖς πλείοσι καὶ ἀπαιδεύτοις [32]) θεαταῖς. πάντα δὲ ταῦτα τὴν ἰσχὺν ἔσχεν ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρχῆς ἐκείνης, ὡς ἐπὶ τιμῇ καὶ χάριτι ποιοῦμεν [33]) τῷ δαιμονίῳ. καὶ μὴν δίκαιά γε τῆς ἁπλῆς καὶ πρεσβυτάτης ἐννοίας περὶ θεῶν,
35. καὶ ξυγγενῶς πᾶσιν ἀνθρώποις ἅμα τῷ λόγῳ φυομένης, πρὸς τοῖς τρισὶ τούτοις ἑρμηνεῦσι καὶ διδασκάλοις, ποιητικῆς καὶ νομοθετικῆς καὶ δημιουργικῆς [34]), τέταρτον ἀνάγκη παραλαβεῖν, εὐδαιμῆ
40. ῥᾳθυμον, οὐδὲ ἀπείρως ἡγούμενον ἔχειν ὑπὲρ αὐτῶν [35])· λέγω δὲ τὸν φιλόσοφον ἄνδρα, ἢ λόγῳ [36]) ἐξηγητὴν, καὶ προφήτην τῆς ἀθανάτου φύσεως, ἀληθέστατον ἴσως καὶ τελειότατον. τὸν
45. μὲν δὴ νομοθέτην ἐάσωμεν ταυτῦν εἰς εὐθύνας ἄγειν, ἄνδρα αὐστηρὸν, καὶ τὰς ἄλλας αὐτὸν εὐθύνοντα· δέοι γὰρ αὐτὸν [37]) αὐτῷ φείδεσθαι καὶ

30) malim ὅμως δὲ καὶ παρ' αὐτῶν ἐςὶν ἃ εἰσέφερον.

31) ante ἐπιδεικνύντες aut addendum, aut certe ſubaudiendum eſt ἅτως.

32) lectio marginis Morell. ἀπορωτέροις eſt in Veneta.

33) malim ποιούμενα.

34) aut τοῖς ἐκ ποιητικῆς καὶ νομοθετικῆς καὶ δημιουργικῆς legendum videtur, aut ποιηταῖς καὶ νομοθέταις καὶ δημιουργοῖς.

35) ὑπὲρ αὐτῶν] id eſt περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς κατ' αὐτὰς *in rebus ad eos*, deos puta, *pertinentibus*.

36) f. φιλόσοφον, ἄνδρα ἤδη λόγῳ, *hominem, qui iam ratione plana* — dicit *iam*, quia reliqui ſuperius dicti ad inſerendum hominum mentibus ſenſum diuini numinis, non diſciplina rationis, ſed aut figmentis poeſeos, aut imperio minisque legum, aut praeſtigiis ſtatuariae fuerant vſi. cl. Koehlerus coni. λογίων ἐξηγητὴν.

37) αὐτὸν videtur delendum; nam ſententia haec videtur eſſe: δέοι γὰρ ἂν ἡμᾶς φείδεσθαι καὶ αὐτῆ καὶ τῆς ὑμετέρας

καὶ τῆς ὑμετέρας ἀσχολίας. ὑπὲρ δὲ τῶν λοιπῶν ἑκάστε γένους προχειρισάμενοι τὸν ἄκρον, σκοπῶμεν· εἴ τινα ὠφέλειάν τε καὶ βλάβην φανήσονται πεποιηκότες πρὸς εὐσέβειαν, τοῖς αὐτῶν ἔργοις ἢ λόγοις, ὅπως τε ἔχουσιν ὁμολογίας, ἢ τῷ διαφέρεσθαι[38]) ἀλλήλοις· καὶ τίς αὐτῶν ξυνέπεται τῷ ἀληθεῖ μάλιστα, τῇ πρώτῃ καὶ ἀδόλῳ γνώμῃ σύμφωνος ὤν. πάντες τοιγαροῦν ἔτοι ξυνάδουσιν, ὥσπερ ἑνὸς ἴχνους[39]) λαβόμενοι, καὶ τοῦτο σώζοντες· οἱ μὲν σαφῶς, οἱ δὲ ἀδηλότερον. ἐ γὰρ ἂν ἴσως[40]) δέοιτο παραμυθίας τῇ ἀληθείᾳ[41]) φιλόσοφος, εἰ πρὸς σύγκρισιν ἄγοιτο ποιητῶν ἀγαλμάτων ἢ μέτρων· καὶ ταῦτα ἐν ὄχλῳ παντυγύρεως ἐκείνοις φίλων δικαζῶν. εἰ γάρ τις Φειδίαν πρῶτον ἐν τοῖς Ἕλλησιν εὐθύνοι, τὸν σοφὸν τοῦτον καὶ δαιμόνιον ἐργάτην τοῦ σεμνοῦ καὶ παγκάλου δημιουργήματος, καθίσας δικαστὰς τοὺς βέα-

τέρας ἀσχολίας. *oporteat enim nos et ei parcere*, ne noſtri ſuper eo iudicii ſeueritate ipſum irritemus, *et veſtri vna negotii*, ne oratione nimis prolixa vos nimis diu moremur. Poſſit quidem dictio αὐτὸν αὑτῷ φείδ. hanc habere vim, *ipſummet ſibi parcere*, multa ipſum ſibi ignoſcere, id quod a religione legislatoris abhorret. verum haec ſententia non video qui loco huic conueniat. praeterea ea lectione admiſſa, leg. foret καὶ ἡμᾶς τῆς ὑμετέρας ἀσχολίας. *et nos oporteat rationem veſtri negotii habere.*

38) ἢ τῷ διαφέρεσθαι] ſic recte Veneta et codex regius, quod idem eſt atque ἢ τῆς διαφορᾶς. *quomodo inter ſe habeant, ſiue ratione conſenſus, ſiue diſſenſus.* Morell. omittit τῷ.

39) ἴχνους] ſic recte codex regius. In Veneta eſt ἴχνε, et Morell. dat ἴχνος.

40) ἐ γὰρ ἂν ἴσως] ſententia pro infitiatione affirmationem poſtulat, καὶ γὰρ ἂν ἴσως. *etenim alias* (ni hoc eſſet) *egeret philoſophus ſolatio.* cl. Koehler. coni. ἐκείνης vel ἐκείνῳ φιλ.

41) malim ὁ τῇ ἀληθείᾳ.

βεβαιούντες τῷ θεῷ τὸν ἀγῶνα, μᾶλλον δὲ κοινὸν δικαστήριον ξυμπάντων τῶν Πελοποννησίων, ἔτι δὲ Βοιωτῶν καὶ Ἰώνων καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, τῶν πανταχῇ κατὰ τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν· ὑτῶν χρημάτων λόγον ἀπαιτῶν, ὑδὲ τῆς περὶ τὸ ἄγαλμα δαπάνης, ὁπόσων χρυσὸς ὠνήθη ταλάντων, καὶ ἐλέφας, ἔτι τε [42]) κυπάρισσος καὶ θύον πρὸς τὴν ἐν τῇ ἐργασίᾳ μόνιμον ὕλην καὶ ἀδιάφθορον· τροφῆς τε καὶ μισθῶν ἀνάλωμα τοῖς ἐργασαμένοις ὐκ ὀλίγους· ὑδὲ ὀλίγον χρόνον, ἄλλοις [43]) τε ὑ φαύλοις δημιουργοῖς, καὶ τὸν πλεῖστον καὶ τελεώτατον μισθὸν ὑπὲρ τῆς τέχνης Φειδίᾳ. ταῦτα μὲν γὰρ Ἠλείοις προσήκοντα λογίσασθαι, τοῖς ἀναλώσασιν ἀφθόνως καὶ μεγαλοπρεπῶς· ἡμεῖς δὲ ὑπὲρ ἄλλα [44]) φήσομεν τῷ Φειδίᾳ προκεῖσθαι τὸν ἀγῶνα. εἰ ἔν δὴ λέγοι τις πρὸς αὐτὸν· ὦ βέλτιστε καὶ ἄριστε τῶν δημιουργῶν, ὡς μὲν ἡδὺ καὶ προσφιλὲς ὅρασμα καὶ τέρψιν ἀμήχανον θέας εἰργάσω πᾶσιν Ἕλλησι καὶ βαρβάροις, ὁπόσοι ποτὲ δεῦρο ἀφίκοντο πολλοὶ πολλάκις, ὑδεὶς ἀντερεῖ. τῷ γὰρ ὄντι καὶ τὴν ἄλογον ἐκπλήξειε [45]) τοῦτό γε τῶν ζώων φύσιν, εἰ δύναιντο προσιδεῖν μόνον, ταύρων τε τῶν αἰεὶ πρὸς τόνδε τὸν βωμὸν ἀγομένων, ὡς ἑκόντας ὑπέχειν [46]) τοῖς καταρχομένοις, εἴ τινα παρέξουσι τῷ θεῷ χάριν· ἔτι δὲ αἰετῶν τε καὶ ἵππων [47]) καὶ λεόντων, ὡς τὸ αἰνή-

42) malim ἔτι δὲ.

43) leg. ἄλλως τε praesertim.

44) malim ἄλλων.

45) ἐκπλήξειε] sic dedi. Ven. et Mor. dant ἐκπλήξει.

46) ὑπέχειν] subaudi τὸν αὐχένα. οἱ καταρχόμενοι sunt popae, qui pilos e fronte victimarum euellunt, et molam salsam ipsarum capitibus inspergunt, vinumque inter earum cornua infundunt, et sic eas vsibus solummodo sacris consecrant.

47) ἵππων non videtur satis conuenire, neque decere consortium bestiarum ferarum. num itaque γυπῶν, vultur um?

ἀνήμερον καὶ ἄγριον σβέσαντα [48]) τὸ θυμῶ, πολλὴν ἡσυχίαν ἄγειν, τερφθέντα ὑπὸ τῆς θέας. ἀνθρώπων δὲ, ὃς ἂν ἧ παντελῶς ἐπίπονος τὴν ψυχὴν, πολλὰς ἀπαντλήσας συμφορὰς καὶ λύπας ἐν τῷ βίῳ, μηδὲ ὕπνον ἡδὺν ἐπιβαλλόμενος, καὶ ὃς [49]) δοκεῖ μοι, κατεναντίον σὰς τῆσδε τῆς εἰκόνος, ἐκλαθέσθαι πάντων, ὅσα ἀνθρωπίνῳ βίῳ δεινὰ καὶ χαλεπὰ οἴεται [50]) παθεῖν. ἴτω συγε ἀνεῦρες καὶ ἐμηχανήσω θέαμα, ἀτεχνῶς Νηπενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθες ἁπάντων. τοσοῦτο φῶς καὶ τοσαύτη χάρις ἔπεστιν ἀπὸ τῆς τέχνης. ἐδὲ γὰρ αὐτὸν τὸν Ἡφαιστον εἰκὸς ἐγκαλέσαι τῷδε τῷ ἔργῳ, κρίνοντα πρὸς ἡδονὴν καὶ τέρψιν ἀνθρωπίνης ὄψεως. εἰ δ' αὖ τὸ πρέπον εἶδος καὶ τὴν ἀξίαν μορφὴν τῆς θεᾶς φύσεως [51]) ἐδημιούργησας, ὕλη τε [52]) ἐπιτερπεῖ χρησάμενος, ἀνδρός τε ἐπείσεις [53]), μορφὴν ὑπερφυῆ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος ἔδειξας [54]) πλὴν ἀν-

ἀνδρὸς

48) σβέσαντος est in Veneta et in codice regio. vtraque lectio, tam haec, quam vulgata σβέσαντα, pariter est incommoda. neque enim ipsum animal extinguere dicitur suam ferociam, neque ferocia ipsa semet, sed res ferum deliniens et permulcens. neque tamen patitur loci ratio, vt aliter legatur, atque aut σβέσαντα aut σβέσαντος.

49) καὶ ὃς idem est atque καὶ ἅτος etiam hic.

50) οἴεται) coniecí olim οἷα τε. quibus tolerandis vita humana par est. postmodum vidi Morellum coniecisse εἰώθε, quae solet humana vita perpeti, non inscite: lectio marg. Morell. γίνεσθαι est etiam in Var. lect. Venetae.

51) malim τῆς θείας Φύσεως.

52) malim καὶ ὕλῃ τε — de ἐπιτερπεῖ, an ἐπικερπεῖ, adhuc dubito.

53) malim ποιήσας.

54) δεῖξας vnde habuerit Morellus, et vnde in eius editionem venerit, me fugit; neque enim in Veneta, neque in codice regio est. gratus tamen accipio quod ille dat. nam et fine idoneo auctore dedisse existimandus non est, et plane id necessarium est, paululum emendatum. corrigo

δρὸς καὶ τἄλλα, ποιήσας εἰς ἐποίησας, σκοπῶμεν τανῦν· ὑπὲρ ὧν ἀπολογησάμενος [55]) ἱκανῶς ἐν τοῖς
33. παροῦσι, καὶ πείσας, ὅτι τὸ οἰκεῖον καὶ τὸ πρέπον ἐξεύρες σχήματός τε καὶ μορφῆς τῷ πρώτῳ καὶ μεγίστῳ θεῷ, μισθὸν ἕτερον τὰ παρ' Ἡλείων προσλάβοις μείζω καὶ τελειότερον. ὁρᾷς γάρ, ὅτι ὁ μι-
40. κρὸς ἀγών, εἰδὲ κίνδυνος ἡμῶν. πρότερον μὲν γὰρ οὔτε εἰδέν σαφῶς εἰδότες, ἄλλην ἄλλως [56]) ἀνεπλάττομεν ἰδέαν· πᾶν τὸ θνητὸν, κατὰ τὴν ἑαυτῶ δύναμιν καὶ φύσιν, ἕκαστοι ἰνδαλλόμενοι καὶ ἀνερώττον-
45. τες, εἴ τέ [57]) πῶ τινα μικρὰ καὶ ἄσημα τῶν ἔμπροσθεν εἰκάσματα τεχνιτῶν, ἐ πάνυ τούτοις ἔτε πιστεύοντες, ἔτε προσέχοντες τὸν νοῦν. σὺ δὲ ἰσχύι [58]) τέχνης ἐνίκησας, καὶ ξυνέλεξας τὴν Ἑλλάδα πρῶ-
5. τον, ἔπεσθαι τοῖς ἄλλοις τῷδε τῷ φάσματι, θεσπέσιον [59]) καὶ λαμπρὸν ἀποδείξας [60]), ὡς μηδένα τῶν

rigo nempe sic: ἔδειξας πλὴν ἀνδρὸς καὶ τἄλλα. *num materiam vsurpando iucundam adspectu* (vel et *decoram*) *formaque virili exhibenda, admirabilis atque incredibilis tam ad venustatem speciei, quam ad staturae magnitudinem et maiestatem excellentiae, consecutus hoc sis, vt praeter humanam formam, reliqua quoque, quae dei simulacro inesse par est, exhibueris ea, quum secutus es, elaborandi ratione, hoc vero nunc quaerimus.*

55) ἀπολογησάμενος, vbi causam pro te satis dixeris.

56) ἄλλως] imo vero ἄλλος. *aliam alius comminiscebamur imaginem dei.*

57) εἴ τε] sic Veneta; duo sunt vocabula, pro καὶ εἰ, *et, si forte quapiam* — scil. *occurrerent.* εἴη, vel ὁρῶτο, vel προσπέσοι, vel tale quid subauditur. Morell. dat εἴτε.

58) Morellus e codice regio praefert σὺ δέ γε ἰσχύι.

59) θεσπέσιον] subaudi αὐτὸ.

60) ἀποδείξας] sic olim conieceram, quam coniecturam nunc a codice regio confirmatam reperio. sententia haec est: *congregasti primum Graeciam, deinde alios quoque*, (Romanos puta et barbaros) *per hoc* (vel *ad hoc*) *spectaculum, eo, quod feciſti illud* (spectaculum) *diui-*

τῶν ἰδόντων δόξαν [61]) ἑτέραν ἔτι λαβεῖν ῥᾳδίως. ἆρ' ἂν οἴει τὸν Ἴφιτον καὶ τὸν Λυκοῦργον, καὶ τὰς τότε Ἠλείους, διὰ χρημάτων ἀπορίαν, τὸν μὲν ἀγῶνα καὶ τὴν θυσίαν ποιῆσαι τῷ Διὶ πρέπουσαν, ἄγαλμα δὲ μηδὲν ἐξευρεῖν ἐπ' ὀνόματι καὶ σχήματι τοῦ θεοῦ· σχεδόν τι προέχοντας δυνάμει τῶν ὑστέρων, ἢ μᾶλλον φοβηθέντας, μή ποτε οὐκ ἐδύναντο ἱκανῶς ἀπομιμήσασθαι, διὰ θνητῆς τέχνης, τὴν ἄκραν καὶ τελειοτάτην φύσιν; πρὸς δὴ ταῦτα, τυχὸν εἴποι ἂν Φειδίας, ἄτε οὐκ ἄγλωττος ὢν οὐδὲ ἀγλώττου πόλεως, ἔτι δὲ συνήθης καὶ ἑταῖρος Περικλέους· ἄνδρες Ἕλληνες· ὁ μὲν ἀγὼν τῶν πώποτε μέγιστος. οὐδὲ γὰρ [62]) ὑπὲρ ἀρχῆς, οὐδὲ στρατηγίας μιᾶς πόλεως, ἢ νεῶν πλήθους, ἢ πεζῶν στρατοπέδου, πότερον ὀρθῶς ἢ μὴ διώκηται, τανῦν ὑπέχω λόγον· ἀλλὰ περὶ τοῦ πάντων κρατοῦντος θεοῦ καὶ τῆς πρὸς ἐκεῖνον ὁμοιότητος [63]), εἴτε εὐσχημόνως καὶ προσοικότως γέγονεν, οὐδὲν ἐλλείπουσα τῆς δυνατῆς πρὸς τὸ δαιμόνιον ἀνθρώποις ἀπεικασίας, εἴτε ἀναξία καὶ ἀπρεπής. ἐνθυμεῖσθε δὲ, ὅτι οὐκ ἐγὼ πρῶτος ὑμῖν ἐγενόμην ἐξηγητὴς καὶ διδάσκαλος τῆς ἀληθείας. οὐδὲ γὰρ ἔφυν, ἔτι καταρχὰς τῆς Ἑλλάδος οὐδέπω σαφῆ καὶ ἀραιρότα δόγματα ἐχούσης περὶ τούτων· ἀλλὰ πρεσβυτέρας τρόπον τινὰ καὶ περὶ τοὺς θεοὺς [64]) ἤδη πεπεισμένης καὶ νομιζούσης ἰσχυ-

ρῶς.

num quoddam splendidumque. Morell. et Ven. dant. ἀπέδειξας.

61) δόξαν] intellige περὶ θεοῦ, vel περὶ τῆς θείας μορφῆς. *vt nemini iam in mentem venias suspicari, deo* vel deorum regi *aliam esse formam*, praeter eam, quam Phidias ipsi dedisset.

62) οὐδὲ γὰρ] Morellus laudat e codice regio, vt castigatius, οὐ γὰρ; sed nihilo vulgatae praestat.

63) ὁμοιότητος] subaudi τοῦ ἐμοῦ ἀγάλματος. *quatenus ei simile sit simulacrum a me factum.*

64) περὶ τοὺς θεοὺς] malim περὶ τοῦ θείου.

ζῶς. καὶ ὅσα μὲν λιθοξόων ἔργα, ἢ γραφέων, ἀρχαιότερα τῆς ἐμῆς τέχνης σύμφωνα ἦσαν, πλὴν ὅσα κατὰ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ποιήσεως, ἐῶ λέγειν. δόξας δὲ ἡμετέρας[65]) κατέλαβον, παλαιὰς, ἀκινήτους, εἰς ἃς ἐκ ἦν ἐναντιοῦσθαι δυνατόν· καὶ δημιουργὸς ἄλλος περὶ τὰ θεῖα, πρεσβυτέρους ἡμῶν, καὶ πολὺ σοφωτέρους ἀξιοῦντας εἶναι, τὸς ποιητὰς ἐκείνων[66]) μὲν δυναμένων εἰς πᾶσαν ἐπίνοιαν ἄγειν διὰ τῆς ποιήσεως, τῶν δὲ ἡμετέρων αὐτουργημάτων μόνην ταύτην[67]) ἱκανὴν[68]) ἐχόντων εἰκασίαν. τὰ γὰρ θεῖα φάσματα, λέγω δὲ ἡλίου καὶ σελήνης καὶ σύμπαντος οὐρανοῦ καὶ ἄστρων, αὐτὰ μὲν καθ' αὑτὰ φαινόμενα θαυμαστὰ πάντως· ἡ δὲ μίμησις αὐτῶν ἁπλῆ καὶ ἄτεχνος, εἴ τις ἐθέλοι τὰ τῆς σελήνης σχήματα ἀφομοιῶν, ἢ τὸν ἡλίου κύκλον· ἔτι δὲ ἤθους καὶ διανοίας αὐτὰ μὲν ἐκεῖνα μεθ' ἁπάντων[69]), ἐν δὲ τοῖς εἰκάσμασιν, οὐδὲν ἐνδεικνύμενα τοιοῦτον, οἷον[70]) ἴσως καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἔτως ἐνομίσθη τοῖς

65) conieceram olim ὑμετέρας, quod interpres quoque reddidit. sed postmodum vidi, ὑμετέρας hoc sibi velle: *persuasiones, quas nos de deo fouemus, quotquot sumus pictores*, nostra natio picturae et statuariae dedita. confirmat hanc interpretationem paulo post πρεσβ. ἡμῶν et ἡμετέρων αὐτουργ. quare maneto vulgata.

66) ἐκείνων] reddit hoc rationem, cur poetae velint sapientiores haberi pictoribus, iisque praeferri.

67) μόνην ταύτην] scil. ἣν ἔχομεν, τὴν διὰ τῆς ὕλης καὶ τῶν χρωμάτων δηλουσθαι.

68) ἱκανὴν] imo vero ἐχ ἱκανὴν vel ἀδαμῶς ἱκανὴν.

69) πάντως] sic dedi. *sine dubio, vtique.* in Ven. est μετὰ πάντων. vnum errorem cum tolleret, cur alterum, πάντων, reliquit Morellus?

70) οἷον caue ad τοιοῦτον referas. sententia haec est: *quemadmodum vt fieret*, (vt scil. rerum mente praeditarum solummodo forma externa, in oculos incurrens, oculis subiiceretur imagine assimilata, mentis autem vis interior, et oculis negata, imagine nulla redderetur; id quod fieri quo-

Ἕλλησιν. νῦν γὰρ καὶ Φρόνησιν, αὐτὴν μὲν καθ' αὑτὴν, ὅτε τις πλάσῃς, ὅτε τις γραφεὺς, εἰκάσαι δυνατὸς ἔσαι. ἀθέατοι γὰρ τῶν τοιούτων καὶ ἀνιστόρητοι παντελῶς πάντες. τὸ δὲ, ἐν ᾧ τοῦτο γινόμενόν ἐστιν, οὐχ ὑπονοοῦντες, ἀλλ' εἰδότες, ἐπ' αὐτὸ καταφεύγομεν, ἀνθρώπινον σῶμα, καὶ ἀγγεῖον[71]) Φρονήσεως καὶ λόγου, θεῷ προσάπτοντες, ἐνδείᾳ καὶ ἀπορίᾳ παραδείγματος, τῷ φανερῷ τε καὶ εἰκαστῷ τὸ ἀνείκαστον καὶ ἀφανὲς ἐνδεικνύσθαι ζητοῦντες, συμβάλλω τῇ δυνάμει[72]) χρώμενοι, κρεῖττον ἢ φασὶ τῶν βαρβάρων τισὶ ζώοις τὸ θεῖον[73]) ἀφομοιοῦν, κατὰ σμικρὰς καὶ ἀτόπους ἀφορμάς. ὁ δὲ πλεῖστον ὑπερβαλὼν κάλλει καὶ σεμνότητι καὶ μεγαλο-

quoque nequit) *fortaſſis ab ipſo picturae et ſtatuariae principio ſanctum eſt lege.* ſubauditur itaque γίγνεσθαι in εἶον.

71) f. τὰνθρώπινον σῶμα, ἅτε καὶ ἀγγ.

72) συμβάλλω τῇ δυναμει] ſic dedi. Morell. omittit τῇ. Iuuat hic varietatem lectionis, quae in Veneta eſt, proponere, deinde latinam noſtram huius loci interpretationem adiungere. ἀνθρώπινον — Φρονήσεως καὶ λόγον θεῷ προσάπτοντες — ἀπορίᾳ πράγματα — συμβάλλε δυνάμει χρ. quia vero id, in quo hoc (ſcil. τὸ ſapere) contingit, non ſuſpicione adumbramus, ſed certa ſenſuum perceptione tenemus, ideo ad id receptum habemus: humanum puta corpus, id quod, ceu vaſculum perceptionis et mentis, deo agglutinemus, prae inopia melioris et conuenientioris ſimulacri, quod arte nulla reperiri vsquam poteſt; ſtudentes quippe re aliqua perſpicua, et cuius imago menti obilci atque ab ea percipi poteſt, rem neque imaginationi obnoxiam, neque oculis patentem, veluti demonſtrare. Qua in re facultate noſtra conſiliario vtimur, h. e. facimus id, quod ſumma noſtrorum virium contentio efficere valet. Id quod multo eſt ſatius, quam numen, more barbarico, ſi vera ſunt, quae de barbaris narrant, animalibus aſſimulare.

73) θεῖον] ſic recte interpres et Anglus. θνητὸν Ven. et Morell.

γαλοπρεπείας, σχεδὸν ἅπας πολὺ κρείττους δημιουργὸς
35. τῶν περὶ τὰ θεῖα ἀγαλμάτων. οὐδὲ γὰρ, ὡς βέλτιον ὑπῆρχε, μηδὲν ἴδρυμα μηδὲ εἰκόνα θεῶν ἀποδεδεῖχθαι παρ' ἀνθρώποις, φαίη τις ἄν· ὡς πρὸς
40. μόνα ὁρᾶν θέον τὰ ἀφανῆ. ταῦτα μὲν γὰρ ξύμπαντες ὅ γε νῆν ἔχων σέβει, θεὸς ἡγεμένος μακαρίως μακρόθεν ὁρῶν· διὰ δὲ τὴν πρὸς τὸ δαιμόνιον γνώμην [74]), ἰσχυρὸς [75]) ἔρως πᾶσιν ἀνθρώποις ἐγ-
45. γύθεν τιμᾶν, καὶ θεραπεύειν τὸ θεῖον, πρεσβύτας καὶ ἁπτομένους [76]) μετὰ πειθοῦς θύοντας καὶ σεφανοῦντας. ἀτεχνῶς γὰρ ὥσπερ νήπιοι παῖδες, πατρὸς ἢ μητρὸς ἀπεσπασμένοι [77]), δεινὸν ἵμερον ἔχοντες καὶ πόθον, ὀρέγουσι χεῖρας ἐ παρεῖσι [78]),
5. πολλάκις ὀνειρώττοντες ἄνθρωποι, καὶ θεὸς ἅτως ἀγαπῶντες δικαίως, διά τε εὐεργεσίαν καὶ συγγένειαν, προθυμέμενοι πάντα τρόπον συνεῖναί τε καὶ ὁμιλεῖν· ὥστε οἱ [79]) πολλοὶ τῶν βαρβάρων, πενίᾳ τε

74) γνώμη hic loci eſt εὔνοια, πρόσπλασις τῆς γνώμης, vt apud Latinos *affectus* eſt *benevolentia*, *propenſio*.

75) poſt ἰσχυρὸς deeſſe videtur ἐντέτηκεν.

76) ἅπτεσθαι μετὰ πειθοῦς eſt *attingere aliquem cum pietate*, *obſequio et fiducia*, *cui certum eſt*, *eum*, *quem tu veneratione proſequeris*, *nulla te laeſurum eſſe iniuria* malim καὶ θύοντας.

77) ἀπεσπασμένοι] ſic dedi. ἀπεσπαμένοι Ven. et Mor.

78) aut alia quaepiam hic loci mendoſa ſunt, aut certe mutandae diſtinctiones, et pro θεὸς leg. eſt θεοῖς, vt referatur ad ὀρέγουσι τὰς χεῖρας. *homines*, *tanquam pueruli*, *tendunt manus ad deos*. erit itaque ſic diſtinguendum — χεῖρας ἐ παρεῖσι, πολλάκις ὀνειρώττοντες, (hactenus ſimile de puerulis ductum) ἄνθρωποι καὶ θεοῖς, [ſcil. ὀρέγουσι τὰς χεῖρας ἐ παρεῖσιν] ἀγαπῶντες [ſcil. αὐτὲς, amantes eos, deos puta] ἅτως [ſubaudi quemadmodum pueruli ſuos amant parentes, idque] δικαίως iure merito.

79) aut οἱ πολλοὶ aut ἐκ ὀλίγοι. Ven. et Mor. dant ἐ πολλοὶ.

καὶ ἀποξίας τέχνης, ἔρη θεὸς ἐπονομάζεσι, καὶ δένδρα ἀργὰ καὶ ἀσήμους λίθους ἐδαμῶς οἰκειότερα τῆς μορφῆς [80]). εἰ δ' ὑμῖν ὑπαίτιός εἰμι τῶ σχήματος, ἐκ ὧν φθάνοιτε Ὁμήρου πρότερον χαλεπῶς ἔχοντες; ἐκεῖνος γὰρ ἐ μόνον μορφὴν [81]) ἐγγύτερα τῆς δημιυργίας [82]) ἐμιμήσατο, χαίτας τε [83]) ὀνομάζων τῶ θεῶ, ἔτι δὲ ἀνθερεῶνα εὐθὺς ἐν ἀρχῆ τῆς ποιήσεως, ὅτε φησὶν ἱκετεύειν τὴν Θέτιν ὑπὲρ τῆς τιμῆς τῶ παιδός· πρὸς δὲ τέτοις, ὁμιλίας τε καὶ βυλήσεις καὶ δημιυργίας τοῖς θεοῖς [84]). ἔτι δὲ

ἐξ

80) Veneta dat λίθους ἐδαμῆ ἐδαμῶς οἰκειότερα τῆς μορφῆς. in poſtremis verbis deeſſe videtur θείας. τῆς θείας μορφῆς. οἰκεῖος cum genitiuo perinde atque cum datiuo conſtruitur, diciturque οἰκεῖός τινος et τινι. nihilo propiora et conuenientiora formae diuinae, quam meus Iupiter eſt, caeteriue dii, quos nos Graeci ſolemus ad formam humanam confingere. aut ſic: nullo modo οἰκειότερα [ſubaudi τῷ θεῷ] τῆς ἡμετέρας μορφῆς. *quae nullo modo magis ad ſimilitudinem diuini numinis accedunt, quam noſtra haec humana forma.*

81) poſt μορφὴν videtur διὸς deſiderari. *Is enim non ſolum formam Iouis expreſſit proxime ad iſtum modum, quo ſtatuarii Iouem exhibent ſpectandum.* Non habet illud ἐ μόνον *non ſolum* inſequens ἀλλὰ καὶ *ſed etiam.*

82) fort. τῆς ἐμῆς aut τῆς ἡμετέρας δημιυργίας.

83) τε aut delendum, aut cum μὲν mutandum, ob ſequens ἔτι δὲ.

84) τοῖς θεοῖς] forte deeſt participium huic datiuo conueniens, e. c. προσνέμων *adtribuens.* poſſit quidem e ſuperioribus tacite repeti et huc referri ὀνομάζων, vel ἐμιμήσατο, verum, praeterquam quod iſta haud optime conveniunt, genitiuus melius, quam datiuus, quadraret. De voce δημιυργίας adhuc dubito; ſitne ſeruanda, an cum δημηγορίας permutanda. Mercurio quidem artem citharae compingendi, Apollini et Aeſculapio artem medendi, Vulcano fabrilem, aliis alias affingit Homerus. Conueniat quidem δημηγορίας melius illis vocabulis, cum quibus eſt copulatum, ὁμιλίας et βυλήσεις [f. βυλεύσεις], veruntamen poſſit fieri, vt iſta Dionis aetate vſu obtinuerit, vt deli-

ἐξ Ἴδης ἀφίξεις πρὸς ἑρανὸν καὶ Ὄλυμπον, ὕπνος τε καὶ συμπόσια καὶ μίξεις, μείλια μὲν ὑψηλῶς συμπάντα κοσμῶν τοῖς ἔπεσιν, ὅμως δὲ ἐχόμενα θνητῆς ὁμοιότητος. καὶ δή γε καὶ ὁπότε [85]) ἐτόλμησεν Ἀγαμέμνονα προσεικάσαι τῷ θεῷ τοῖς κυριωτάτοις μέρεσιν εἰπών·

Ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἴκελος Διὶ τερπικεραύνῳ.

τὸ δέ γε τῆς ἐμῆς ἐργασίας ἐν ἄν τις ἐδὲ μανεὶς [86]) τινὶ ἀφομοιώσειεν. ἐδὲ θνητῷ, πρὸς καλλος ἢ μέγεθος θεῷ συνεξεταζόμενον. ἀφ' ἑαυτοῦ γε εἰ μὴ Ὁμήρου πολὺ φανῷ κρειττων. καὶ σωφρονέστερος ποιητης, τῷ δόξαντος ὑμῖν ἰσοθεὸς τὴν σοφίαν, ἢν βέλησθε, ὑπέχειν ζημίαν ἕτοιμος. λέγω δὲ πρὸς τὸ δυνατὸν τῆς ἐμαυτοῦ τέχνης. ἀσφαλὲς γὰρ χρῆμα ποίησις, καὶ πάντα τρόπον εὔπορον καὶ αὐτόνομον, καὶ χορηγίας γλώττης καὶ πλήθους ῥημάτων ἅμα [87]), ἱκανὸν ἐξ

deliberationes ſenatus δημιεργίαι appellarentur. ſolebant enim nonnulli populi graeci ſuos magiſtratus δημιεργοὺς appellare, vt e Polybio et Liuio conſtat.

85) ὁπότε] *quando.* caret apodoſi — *tum* — ſenſit interpres vitium, et prudenter diſſimulauit, reddens, *aliquando.* verum hoc non eſt ὁπότε, ſed ἔξιν ὅτε. non expedio haec. ſi ſanus eſt et integer locus, neceſſe eſt, vt e ſuperioribus tacite repetatur καὶ δή γε καὶ τοῦτο ἐν τοῖς μάλιστα εἶπεν ἐχόμενον τῆς θνητῆς ὁμοιότητος.

86) aut deeſt aliquid, aut ἐδὲ cum ἀνδρὶ eſt mutandum et comma tollendum.

87) poeſin appellat rem, quae par fit omnibus viſis et propoſitis mentis oratione exprimendis, χορηγίᾳ γλώττης καὶ ῥημάτων πλήθει ἅμα, ſimul linguae miniſterio, et vocabulorum multitudine; quorum verborum haec videtur eſſe ſententia: quia ſimul ipſi ſuppetunt innumera vocabula, quibus iam inſtructam inuenit eam dialectum, qua vtitur, et ipſe de ſuo noua comminiſcitur vocabula. haec eſt illa τῆς γλώττης χορηγία, hae ſunt illae opes, quas poetae lingua ipſa ſua adminiſtrat. Locus hic, quo in vbertatem poeſeos Homericae excurrit, erat ſuperuacaneus. nimis eſt longus. poterat iſta ſtrictim attingere.

αὐτοῦ πάντα δηλῶσαι τὰ τῆς ψυχῆς βουλήματα. κἂν ὁποιονοῦν [87b]) διανοηθῇ σχῆμα, ἢ ἔργον, ἢ πάθος, ἢ μέγεθος, οὐκ ἂν ἀπορήσειεν ἀγγέλου φωνῆς, πάνυ ἐναργῶς σημαινούσης ἕκαστα.

Στρεπτὴ γὰρ γλῶττ' ἐστὶ βροτῶν, πολέες δ' ἔνι μῦθοι,

φησὶν Ὅμηρος αὐτός.

Παντοῖος δ' ἐπέων πουλὺς νόμος ἔνθα καὶ ἔνθα.

κινδυνεύει γὰρ οὖν τὸ ἀνθρώπινον γένος ἁπάντων ἐν ἐνδείᾳ [88]) γενέσθαι μᾶλλον, ἢ φωνῆς καὶ λέξεως. τούτου δὲ μόνου κέκτηται θαυμαστόν τινα πλοῦτον. οὐδὲν γοῦν παραλέλοιπεν ἄφθεγκτον οὐδὲ ἄσημον τῶν πρὸς αἴσθησιν ἀφικνουμένων. ἀλλ' εὐθὺς ἐπιβάλλει τῷ νοηθέντι σαφῆ σφραγίδα ὀνόματος, πολλάκις δὲ καὶ πλείους, φωνὰς ἑνὸς πράγματος [89]), ὧν [90]) ὁπόταν φθέγξηταί τινα, παρέσχε δόξαν οὐ πολὺ ἀσθενεστέραν τἀληθοῦς. πλείστη μὲν οὖν ἐξουσία καὶ δύναμις ἀνθρώπῳ περὶ λόγον, ἐνδείξασθαι [91]) τὸ παραστάν. ἡ δὲ τῶν ποιητῶν τέχνη μάλα αὐθάδης καὶ ἀνεπίπληκτος [92]), ἄλλως τε Ὁμήρου,

τοῦ

87b) ὁποιονοῦν vel ὁποῖον οὖν. Ven. et Mor. dant ὁποιανοῦν.

88) Morell. dat ἐνδείᾳ, Veneta ἐν δείᾳ. malim tamen ἐν ἐνδείᾳ, quia vocabulum δεία sic simplex non vsurpatur, sed compositum ἔνδεια.

89) post πράγματος videtur deesse σημαντικὰς, *vocabula plura eandem rem significantia.*

90) ὧν] scil. Φωνῶν. ὧν ὁπόταν φθέγξηταί τινα, παρέσχε (redit hoc nescio ad hominemne loquentem, an ad vocem illam prolatam) *quarum vocum vnam quandam si protulerit homo, praestat* (seu homo, seu vox) *impressionem menti non debiliorem, atque res ipsa voce designata.* h. e. voces rebus significandis excogitatae tam sunt pleraeque efficaces, vt haud segnius mentes moueant, quam res ipsae, quarum sunt imagines.

91) ἐνδείξασθαι] id est ὥστε ἐνδείξασθαι διὰ τοῦ λόγου.

92) ἀνεπίπληκτος] sic dedi; nam ita refingenda fuerat paulum deprauata lectio Venetae ἀνεπίπληπτος, et sic quo-

τοῦ πλείστην ἄγοντος παῤῥησίαν, ὃς οὐχ ἕνα εἵλετο χαρακτῆρα λέξεως, ἀλλὰ πᾶσαν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶτταν, διηρημένην τέως ἀνέμιξε· Δωριέων τε καὶ Ἰώνων, ἔτι δὲ τὴν Ἀθηναίων [93]) εἰς ταυτὸ κεράσας μᾶλλον, ἢ τὰ χρώματα οἱ βαφεῖς, οὐ μόνον τῶν καθ' αὑτὸν, ἀλλὰ καὶ τῶν πρότερον, εἴ που τι ῥῆμα ἐκλελοιπὸς, καὶ τοῦτο ἀναλαβὼν, ὥσπερ νόμισμα ἀρχαῖον, ἐκ θησαυροῦ ποθὲν ἀδέσποτον [93b]), διὰ Φιλοχρηματίαν πολλὰ δὲ καὶ βαρβάρων ὀνόματα [94]), φειδόμενος οὐδενὸς, ὅ, τι μόνον ἡδονὴν ἢ σφοδρότητα ἔδοξεν αὐτῷ ῥῆμα ἔχειν· πρὸς δὲ τούτοις, μεταφέρων οὐ [95]) τὰ γειτνιῶντα μόνον, οὐδὲ ἀπὸ τῶν ἐγγύθεν ἀλλὰ τὰ πλεῖστον ἀπέχοντα, ὅπως κηλήσῃ τὸν ἀκροατὴν, μετ' ἐκπλήξεως καταγοητεύσας· καὶ οὐδὲ ταῦτα κατὰ χώραν ἐῶν, ἀλλὰ τὰ μὲν μηκύνων, τὰ δὲ συναιρῶν, τὰ δὲ ἄλλως παρατρέπων· τελευτῶν δὲ αὐτὸν ἀπέφαινεν οὐ μόνον μέτρων ποιητὴν, ἀλλὰ καὶ ῥημάτων· παρ' αὐτοῦ φθεγγόμενος, τὰ μὲν, ἁπλῶς τιθέμενος ὀνόματα τοῖς πράγμασι· τὰ δ' ἐπὶ τοῖς κυρίοις ἐπονομάζων· οἷον σφραγῖδα σφραγῖσιν ἐπιβάλλων ἐναργεῖ [96]), καὶ μᾶλλον εὔδηλον· οὐδενὸς φθόγγου ἀπεχόμενος, ἀλλὰ ἐν βραχεῖ ποταμῶν τε μιμούμενος φωνὰς, καὶ ὕλης, καὶ ἀνέμων, καὶ πυρὸς, καὶ θαλάττης· ἔτι δὲ χαλκοῦ καὶ λίθου, καὶ ξυμπάντων ἁπλῶς

 ζώων

quoque vir doctus in Veneta mea correxerat. ἀνεπίληπτος Morell. — f. ἄλλως τε καὶ ὁμήρου. *praesertim Homeri.* similis huic locus est apud Max. Tyrium p. 381, 20. ed. Markl.

93) post Ἀθηναίων videtur καὶ Αἰολέων deesse.

93b) f. ἀδεσπότου κατορυχθέντος διὰ Φιλοχρηματίαν. *e thesauro quodam, hero carente, qui thesaurus humo defossus aliquando fuit per auaritiam.*

94) ὀνόματα] subaudi ἀναλαβὼν aut κεράσας.

95) οὐ] sic dedi. *non solum finitima.* αὖ Ven. et Morell.

96) f. σφραγῖδι ἐπιβάλλων ἐναργῆ.

ζώων καὶ ὀργάνων, τοῦτο μὲν θηρίων, τοῦτο δὲ ὀρνίθων, τοῦτο δὲ αὐλῶν τε καὶ συρίγγων· καναχάς τε, καὶ βόμβους, καὶ κτύπον, καὶ δοῦπον, καὶ ἄραβον, πρῶτος ἐξευρὼν, καὶ ὀνομάσας ποταμούς τε μορμύροντας, καὶ βέλη κλάζοντα, καὶ βοῶντα κύματα, καὶ χαλεπαίνοντας ἀνέμους, καὶ ἄλλα τοιαῦτα δεινὰ καὶ ἄτοπα τῷ ὄντι θαύματα, πολλὴν ἐμβάλλοντα τῇ γνώμῃ ταραχὴν καὶ θόρυβον. ὥστε οὐκ ἦν αὐτῷ ἀπορία φανερῶν[97]) ὀνομάτων καὶ ἡδέων, ἔτι δὲ λείων καὶ τραχέων, καὶ μυρίας ἄλλας ἐχόντων διαφορὰς, ἔν τε τοῖς ἤχοις καὶ τοῖς διανοήμασιν· ὑφ' ἧς ἐποποιίας δυνατὸς ἦν, ὁποῖον ἐβούλετο, ἐμποιῆσαι τῇ ψυχῇ πάθος. τὸ δὲ ἡμέτερον αὖ γένος, τὸ χειρωνακτικὸν καὶ δημιουργικὸν, οὐδαμῆ ἐφικνεῖται τῆς τοιαύτης ἐλευθερίας· ἀλλὰ πρώτης μὲν ὕλης προσδεόμεθα, ἀσφαλοῦς μὲν, ὥστε διαμεῖναι, πολὺν δὲ ἐχούσης κάματον, πορισθῆναί τε οὐ ῥᾳδίας· ἔτι δὲ οὐκ ὀλίγων συνεργῶν. πρὸς δὲ αὖ τούτοις ἓν σχῆμα ἑκάστης εἰκόνος ἀνάγκη εἰργάσθαι· καὶ τοῦτο ἀκίνητον καὶ μένον, ὥστε τὴν πᾶσαν ἐν αὐτῷ τοῦ θεοῦ ξυλλαβεῖν φύσιν καὶ δύναμιν[98]). τοῖς δὲ ποιηταῖς πολλάς τινας μορφὰς καὶ παντοδαπὰ εἴδη[99]) περιλαβεῖν τῇ ποιήσει ῥᾴδιον, κινήσεις τε καὶ ἡσυχίας προστιθέντας αὐτοῖς, ὅπως ἂν ἑκάστοτε πρέπειν ἡγῶνται, καὶ ἔργα καὶ λόγους, καὶ προσέτι, οἶμαι, τὸ τῆς ἀπάτης καὶ τὸ τοῦ χρόνου[100]). μιᾷ γὰρ ἐπινοίᾳ

97) Φανερῶν suspectum; debet esse vocabulum significans id, quod suaui, iucundo sit contrarium. opponitur enim τῷ ἡδεῖ; num Φοβερῶν *horribilium?*

98) post δύναμιν videtur ἀδύνατον deesse.

99) παντοδαπὰ εἴδη] sic recte Casaubonus. Anglus, qui nescio an Casaubono sublegerit, minus placet, corrigens παντοδαπὰ δὲ εἴδη. Ven. et Mor. dant παντοδαπάς· ἐπειδὴ.

100) τὸ τῆς ἀπάτης et τὸ τοῦ χρόνου quid sit, quod poetae suae poesi adiungant, haud intelligo.

νοίᾳ [1]) καὶ ὁρμῇ τῆς ψυχῆς ἀναχθεὶς ὁ ποιητὴς, πολύ τι πλῆθος [2]) ἐπήρυσεν· ὥσπερ ἐκ πηγῆς ὕδατος ὑπερβλύσαντος, πρὶν ἐπιλιπεῖν αὐτὸν καὶ διαῤῥυῆναι τὸ φάντασμα καὶ τὴν ἐπίνοιαν, ἣν ἔλαβε. τὸ δέ γε ἡμέτερον τῆς τέχνης ἐπίπονον καὶ βραδὺ, μόλις καὶ ὀλίγον [3]) προβαῖνον, ἅτε οἶμαι πετρώδει καὶ τερεᾷ κάμνον [4]) ὕλῃ· τὸ δὲ πάντων χαλεπώτατον, ἀνάγκη παραμένειν τῷ δημιουργῷ τὴν εἰκόνα ἐν τῇ ψυχῇ τὴν αὐτὴν αἰεὶ, μέχρις ἂν ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον, πολλάκις καὶ πολλοῖς ἔτεσι. καὶ δὴ τὸ λεγόμενον, ὡς ἔστιν ἀκοῆς πιστότερα ὄμματα, ἀληθὲς ἴσως [5]): πολύ γε μὴν δυσπιστότερα [6]) καὶ πλείονος δεόμενα ἐνεργείας [7]). ἡ μὲν γὰρ ὄψις αὐτοῖς [8]) ὁρωμένοις ξυμβάλλει, τὴν δὲ ἀκοὴν οὐκ ἀδύνατον ἀναπτερῶσαι καὶ παραλογίσασθαι, ῥήματα εἰσπέμποντα γεγοητευμένα μέτροις καὶ ἤχοις. καὶ μὴν τά γε ἡμέτερα τῆς τέχνης [9]), ἀναγκαῖα μέτρα, πλη-

1) ἐπινοίᾳ] Anglus vult ἐπιπνοίᾳ.

2) olim conieceram πλῆθος ἐπῶν ἐπήρυσεν. neque multum abludit Anglus, quem postea inspexi, πλῆθος ἐπέων ἤρυσεν corrigens.

3) f. μόλις καὶ κατ' ὀλίγον πρ. quod iam Anglus occupauit.

4) f. ἐγκάμνον, vel συγκάμνον.

5) f. ἀληθὲς μὲν ἴσως.

6) δυσπιστότερα] oculi hic dicuntur primum πιστότεροι τῆς ἀκοῆς, tum rursus δυσπιστότεροι, quae sibi videntur haud constare. sed bene constant. primo loco dicuntur oculi fideliores auribus, quia certius eorum testimonio, quam harum, fidi potest, sed rursus difficilius oculi, quam aures, credunt; de quo tamen dubito.

7) malim ἐναργείας, perspicuitatis, et luminis velut irradiantis. Vulgatae tamen patronum se fert cl. Koehlerus.

8) malim. αὐτοῖς τοῖς ὁρωμένοις. in ipsa incurrit ea, quae se conspectui offerunt.

9) τά γε ἡμέτερα τῆς τέχνης] scil. μέτρα. dubito, praestetne hoc, an, quod olim conieci, τά γε τῆς ἡμετέρας τέχνης.

πλήθους τε πέρι, καὶ μεγέθους· τοῖς δὲ ποιηταῖς ἔξεστι καὶ ταῦτα ἐφ' ὁποσονοῦν αὐξῆσαι. τοιγαροῦν Ὁμήρῳ μὲν ῥᾴδιον ἐγένετο[10]) εἰπεῖν τὸ μέγεθος τῆς ἔριδος, ὅτι

Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει.

ἐμοὶ δὲ ἀγαπητὸν δήπουθεν, πληρῶσαι τὴν ὑπὸ Ἠλείων ἢ Ἀθηναίων[11]) ἀποδειχθέντα τόπον. σὺ μὲν οὖν φήσεις[12]), ὦ σοφώτατε τῶν ποιητῶν Ὅμηρε, πολὺ τῇ δυνάμει τῆς ποιήσεως καὶ τῷ χρόνῳ προέχων· σχεδὸν γὰρ πρῶτος ἐπέδειξας τοῖς Ἕλλησι τῶν τε ἄλλων ἁπάντων θεῶν, καὶ δὴ τοῦ μεγίστου θεῶν, πολλὰς καὶ καλὰς εἰκόνας, τὰς μέν τινας ἡμέρους, τὰς δὲ φοβερὰς καὶ δεινάς. ὁ δὲ ἡμέτερος, εἰρηνικὸς καὶ πανταχοῦ πρᾶος· οἷος ἀστασιάστου καὶ ὁμονοούσης τῆς Ἑλλάδος ἐπίσκοπος· ὃν ἐγὼ μετὰ τῆς ἐμαυτοῦ τέχνης καὶ τῆς Ἠλείων πόλεως σοφῆς καὶ ἀγαθῆς βουλευσάμενος, ἱδρυσάμην, ἥμερον καὶ σεμνὸν ἐν ἀλύπῳ σχήματι, καὶ βίου καὶ ζωῆς, καὶ ξυμπάντων δοτῆρα τῶν ἀγαθῶν, κοινὸν ἀνθρώπων καὶ πατέρα, καὶ σωτῆρα καὶ φύλακα, ὡς δυνατὸν ἦν θνητῷ διανοηθέντι, μιμήσασθαι τὴν θείαν καὶ ἀμήχανον ψυχήν. σκόπει δὲ, εἰ μὴ πάσαις ταῖς ἐπωνυμίαις, ταῖς τοῦ θεοῦ πρέπουσαν εὑρήσεις τὴν εἰκόνα; Ζεὺς γὰρ μόνος θεῶν πατὴρ καὶ βασιλεὺς εἷς ὀνομάζεται, πολιεύς τε[13]) καὶ φίλιος

καὶ

10) v. Luciani Contemplantes c. 4. p. 495, 8. ed. Wetsten.

11) de Phidiae Minerua in arce Athenis collocata, quis est, qui ignoret?

12) f. σὺ μὲν οὖν νικᾷν φήσεις. *aies tu quidem vincere*, ideo quod nobis et arte poetica, et vetustate temporis, praestes, aut alias participium προέχων cum infinitiuo προέχειν est mutandum.

13) post πολιεύς τε videtur ὁμόγνιος excidisse. id quod e p. 413. 6. colligitur. pari modo verosimile fit, versum 1. p. 413. e versu 11. sqq. ita esse integrandum: καὶ φύξιος, καὶ ξένιος, καὶ κτήσιος, καὶ ἐπικάρπιος.

καὶ ἑταιρεῖος, πρὸς δὲ αὐτοῖς, ἱκέσιός τε καὶ ξένιος, καὶ ἐπικάρπιος, καὶ μυρίας ἄλλας ἐπικλήσεις [14]) ἔχων, πάσας ἀγαθάς. Βασιλεὺς μὲν κατὰ τὴν ἀρχὴν καὶ δύναμιν ὠνομασμένος· πατὴρ δὲ, οἶμαι, διά τε κηδεμονίαν, καὶ τὸ πρᾶον· πολιεὺς δὲ, κατὰ τὸν νόμον [15]) καὶ τὸ κοινὸν ὄφελος· ὁμόγνιος δὲ, διὰ τὴν τῶ γένους κοινωνίαν θεοῖς καὶ ἀνθρώποις· φίλιος δὲ καὶ ἑταιρεῖος, ὅτι πάντας ἀνθρώπους ξυνάγει καὶ βέλεται φίλους εἶναι ἀλλήλοις, ἐχθρὸν δὲ ἡ πολέμιον, ἀδένα ἀδενός· ἱκέσιος δὲ, ὡς ἂν ἐπήκοός τε καὶ ἵλεως [16]) τοῖς δεομένοις· φύξιος δὲ, διὰ τὴν τῶν κακῶν ἀποφυξιν· ξένιος δὲ, ὅτι δεῖ μηδὲ τῶν ξένων ἀμελεῖν, μηδὲ ἀλλότριον ἡγεῖσθαι ἀνθρώπων μηδένα· κτήσιος δὲ καὶ ἐπικάρπιος, ἅτε τῶν καρπῶν αἴτιος, καὶ δοτὴρ πλούτου καὶ δυνάμεως· ὅσα δὲ ἐπιδεῖξαι ταῦτα μὴ φθεγγόμενον [17]). ἆρα ἐχ ἱκανῶς ἔχει κατὰ τὴν τέχνην; τὴν μὲν γὰρ ἀρχὴν καὶ τὸν βασιλέα βέλεται δηλῶν, τὸ ἰσχυρὸν τῶ εἴδους, καὶ τὸ μεγαλοπρεπές· τὸν δὲ πατέρα καὶ

14) post ἐπικλήσεις deesse videtur φαίνεται, aut pro ἔχων leg. est ἔχει.

15) recte Veneta τὸν νόμον. sed deinde quoque leg. τὸ κοινὸν, et nescio, an post πολιεὺς δὲ etiam addendum sit καὶ νόμιος. Mor. dat τὸ νόμον et τὸν κοινὸν.

16) verba καὶ ἵλεως a texto Venetae absunt, sed varietas lectionis ea refert.

17) ὅσα δὲ — φθεγγόμενον] Apparet verba corrupta et mutila esse. neque multum iuuat, in Veneta post δὲ adhuc ἦν legi. sententia satis est perspicua, sed verba ipsa haud reperio. sententia haec est: ὅτα δὲ ἦν ἄγαλμα ἐπιδεῖξαι πάντα ταῦτα δηλῶν, μὴ φθεγγόμενον, ἆρα ἐχ ἱκανῶς ἔχει κατὰ τὴν τέχνην; *cuius itaque fuit ostendere* (h. e. qui artifex potuit repraesentare, exhibere) *simulacrum, quod cum non loquatur, tamen ista omnia vultu atque habitu ipso significet; ille artifex*, (aut *illud simulacrum*) *necesse est, vt sic satis fit ad artis rationem probabilis* (aut *probabile.*)

καὶ τὴν κηδεμονίαν, τὸ πρᾷον καὶ προσφιλές· τὸν δὲ πολιέα καὶ νόμιμον [18]), ἥ τε σεμνότης καὶ τὸ αὐςηρόν· τὴν δὲ ἀνθρώπων καὶ θεῶν ξυγγένειαν, αὐτό πȣ τὸ τῆς μορφῆς ὅμοιον, ἐν εἴδει συμβόλȣ· τὸν δὲ φίλιον καὶ ἱκέσιον, καὶ ξένιον καὶ φύξιον, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἁπλῶς φιλανθρωπία καὶ τὸ πρᾷον καὶ τὸ χρηςὸν ἐμφαινόμενον. προσομοιοῖ δὲ τὸν κτήσιον καὶ τὸν ἐπικάρπιον ἥ τε ἁπλότης καὶ ἡ μεγαλοφροσύνη, δηλȣμένη διὰ τῆς μορφῆς· ἀτεχνῶς γὰρ διδόντι καὶ χαριζομένῳ μάλιςα προσέοικε τἀγαθά. ταῦτα μὲν ȣ̃ν, ὡς οἷόν τε ἦν, ἐμιμησάμην, ἅτε ȣ̓κ ἔχων ὀνομάσαι· συνεχῶς δὲ ἀςράπτοντα [19]) ἐπὶ πολέμῳ καὶ φθορᾷ πλήθȣς, ἢ ὄμβρων ὑπερβολὴν, χαλάζης [20]) ἢ χιόνος· ἢ τανύοντα κυανῆν ἶριν, καὶ [21]) τȣ̃ πολέτȣ ξύμβολον, ἢ ἀςέρα πέμποντα ξυνεχεῖς σπινθῆρας· ἢ ἐπιβάλλοντα δεινὸν τέρας ναύταις, ἢ ςρατιώτῃ ἐπιπέμποντα ἔριν ἀργαλέαν [22])· Ἕλλησι καὶ βαρβάροις ἔρωτα ἐμβάλλει πολέμȣ καὶ μάχης ἄπαυςον, κάμνȣσιν ἀνθρώποις καὶ ἀπειρηκόσιν· ȣ̓δέ γε ἱςάντα ἐπὶ πλάςιγγος ἀνθρώπων ἢ ἡμιθέων κῆρας, ἢ ςρατοπέδων

18) νόμιμον] imo vero νόμιον. *praesidem, tutorem, vindicem legum.*

19) ἀςράπτοντα etc.] hi omnes accusatiui redeunt ad verbum ȣ̓κ ἦν διὰ τῆς τέχνης μιμήσασθαι p. 415, v. 1.

20) f. ἢ ὄμβρων ὑπερβολὴν ἐφιέντα, ἢ χαλάζης — aut *immanes immittentem imbres grandinesue.*

21) καὶ ex hoc versu in inferiorem deducam: ἶριν, τȣ̃ πολέμȣ σύμβολον, ἢ ἀςέρα πέμποντα καὶ συνεχεῖς σπινθῆρας. aut extendentem cyaneam irin, belli nunciam et indicem, aut stellam immittentem et continentes scintillas (figura est ἓν διὰ δυοῖν dicta) h. e. stellam iugiter scintillas spargentem.

22) post ἀργαλέαν desideratur ἢ. quae *Eris*, vel *Discordia.*

δων ὅλων [23]), αὐτομάτῳ ῥοπῇ κρινομένας, ἐκ ἣν διὰ τῆς τέχνης μιμεῖσθαι· ὃ μὴν οὐδὲ, παρὸν, ἠθέλησεν ἄν ποτε. βροντᾶς γὰρ εἴδωλον ἄφθογγον, ἢ ἀστραπῆς, ἢ κεραυνὸς εἴκασμα ἀλαμπὲς, ἐκ τῶν τῇδε ἐπιγείων μεταλλευμάτων, ποῖον ἄν τι καὶ γένοιτο; ἔτι δὲ γῆν σειομένην καὶ κινέμενον Ὄλυμπον ὑπο νεύματι βραχεῖ τῶν ὀφρύων, ἢ τινας νέφους περὶ τῇ κεφαλῇ σέφανον· Ὁμήρῳ μὲν εἰπεῖν εὐμαρὲς, καὶ πολλὴ πρὸς τὸ τοιαῦτα ἅπαντα ἐλευθερία. τῇ δέ γε ἡμετέρᾳ τέχνῃ παντελῶς ἄπορον, ἐγγύθεν ἐχέσῃ καὶ σαφῆ τὸν ἔλεγχον τῆς ὄψεως. εἰ δ' αὖ τὸ τῆς ὕλης ἀσημότερον ἡγεῖταί τις, ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν τοῦ θεοῦ, τοῦτο μὲν ἀληθές τε καὶ ὀρθόν· ἀλλ' ὅτε τοὺς δόντας, οὐδὲ τὸν ἑλόμενον καὶ δοκιμάσαντα, ἐν δίκῃ μέμφοιτ' ἄν· ὃ γὰρ ἦν ἑτέρα φύσις ἀμείνων, οὐδὲ λαμπροτέρα πρὸς ὄψιν, ἣν δυνατὸν ἐς χεῖρας ἀνθρώπων ἀφικέσθαι καὶ μεταλαβεῖν δημιουργίας. ἀέρα γὰρ ἢ πῦρ ἐργάσασθαι [24]), καὶ τὴν ἄφθονον πηγὴν

23) ἀνθρώπων ἢ [vel καὶ] ἡμιθέων κῆρας, ἢ σρατοπέδων ὅλων [scil. κῆρας, aut si mauis τύχας addi, adde]

24) Non male hoc de loco meritus est Anglus, cuius inventa quaedam vertentes in rem nostram, nostraque visa addentes, locum sic constituemus: ἀέρα γὰρ ἢ πῦρ [vel ἀέρα τε γὰρ καὶ πῦρ] ἐργάσασθαι *aerem enim et ignem efficere, iugiterque manantem aquarum fontem, per mortalia quaedam instrumenta, item illud clementium, quod in omnibus illis pro solido quodam fundamento est: non auri dico, neque saxi, sed vniuersam tenacem atque grauem materiam* ἐσίαν (vt recte obseruauit Anglus, non ἔσαν) *et ita quidem, vt, qui ista omnia faciat, cum seorsim vnumquodque dispescat, tum rursus in vnum commiscens veluti ciuium genus quodque animantiumque vegetantiumque*: ὃ δὲ θεοῖς πᾶσι δυνατὸν *ne diis quidem omnibus licet*, ἀλλ' ἢ μόνῳ τούτῳ σχεδὸν, ὃν πάνυ καλῶς — *sed illi soli fere datum est, quem alius quidam poeta* [praeter poetam sic excellenter dictum, Homerum; videtur ille Pindarus esse] *sic perquam praeclare alloquutus est.*

πηγὴν ὕδατος, ἔν τισι θνητοῖς ὀργάνοις; ὅσον τε ἐν ἅπασι τούτοις στερεὸν ἔργμα; λέγω δὲ οὐ χρυσοῦ καὶ λίθου, ταῦτα μὲν γὰρ μικρὰ καὶ φαῦλα, ἀλλὰ τὴν πᾶσαν ἰσχυρὰν καὶ βαρεῖαν οὐσίαν, ἰδίᾳ τε ἕκαστον διακρίνοντα, καὶ ἐμπλέκοντα εἰς ταυτὸ γένος ζώων καὶ φυτῶν· οὐδὲ θεοῖς πᾶσι δυνατὸν, ἢ μόνῳ τούτῳ σχεδὸν, ὃν πάνυ καλῶς ποιητὴς προσεῖπεν ἕτερος·

Δωδωναῖε μεγασθενὲς,
Ἀριστοτέχνα πάτερ.

οὗτος γὰρ δὴ πρῶτος καὶ τελειότατος δημιουργὸς, χορηγὸν λαβὼν τῆς αὐτοῦ τέχνης, οὐ τὴν Ἠλείων πόλιν, ἀλλὰ τὴν πᾶσαν τοῦ παντὸς ὕλην. Φειδίαν δὲ, ἢ Πολύκλειτον, οὐκ ἂν εἰκότως [25]) ἀπαιτοῖτε πλέον οὐδέν· ἀλλὰ καὶ ταῦτα μείζω καὶ σεμνότερα τῆς ἡμετέρας χειρωναξίας. οὐδὲ γὰρ τὸν Ἥφαιστον Ὅμηρος ἐν τοῖς ἄλλοις πεποίηκεν ἐπιδεικνύμενον τὴν ἐμπειρίαν, ἀλλὰ τεχνίτην μὲν θεὸν εὐπόρησεν ἐπὶ τὸ τῆς ἀσπίδος ἔργον, ὕλην δὲ ἑτέραν οὐκ ἐφίκετο εὑρεῖν. φησὶ γὰρ οὕτω·

Χαλκὸν δ' ἐν πυρὶ βάλλεν ἀτειρέα, κασσίτερόν τε,
Καὶ χρυσὸν τιμήεντα καὶ ἄργυρον.

ἀνθρώπων μὲν οὖν ἔγωγε οὐδενὶ παραχωρήσαιμι, κρείττονα ἐμοῦ ποτὲ γενέσθαι περὶ τὴν τέχνην, αὐτῷ δὲ τῷ Διὶ, δημιουργοῦντι τὸν ἅπαντα κόσμον [25b]), οὐ χρὴ ξυμβάλλειν οὐδένα θνητόν. ταῦτα οὖν εἰπόντα καὶ ἀπολογησάμενον τὸν Φειδίαν εἰκότως ἐμοὶ δοκοῦσιν οἱ Ἕλληνες στεφανῶσαι ἄν. ἴσως δὲ τοὺς πολλοὺς λέληθεν

est. ἔργμα est res omnis, aliam veluti vinculis quibusdam continens atque constringens custodiensque, ne dilabatur neu pereat. Ven. et Mor. dant ἆρά τε ἢ πῦρ — οὖσαν — οὐ δὴ θεοῖς — μόνον τοῦτο σχεδὸν, ὃ πάνυ. et margo Mor. ἕρμα.

25) εἰκότως] sic recte Veneta. εἰκότων Morell.

25 b) Ven. et margo Mor. dant χρόνον.

θεν ὁ λόγος, ὑπὲρ ὧν γέγονε. καὶ μάλα [26]), ἐμοὶ δοκεῖ [27]), φιλοσόφοις γε ἁρμόζον, ἢ πλήθει, ἀκοῦσαι. περί τε ἀγαλμάτων ἱδρύσεως, ὅπως ἄμεινον ἢ χεῖρον διανοοῦνται περὶ τῶν θεῶν· ἔτι δὲ περί τε [28]) πρώτης ἐπινοίας θεῶν, ποία τις καὶ τίνα τρόπον ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐγένετο; πολλὰ δὲ, οἶμαι, καὶ περὶ δυνάμεως ἐῤῥήθη τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἐπωνυμιῶν [29]). εἰ δὲ μετ' εὐφημίας τοῦ γε [30]) ἀγάλματος καὶ τῶν ἱδρυσαμένων, πολὺ ἄμεινον. τῷ γὰρ ὄντι τοιοῦτος [31]) ἡμῖν προσορᾶν ἔοικε, πάνυ εὔνους καὶ κηδόμενος, ὥστ' ἔμοιγε μικροῦ φθέγγεσθαι δοκεῖ. τάδε μὲν οὗτος [32]). Ἠλεῖοι δὲ καὶ ἡ ξύμπασα Ἑλλὰς καλῶς καὶ προσηκόντως ἐπιτελεῖ, θυσίας τε θύουσα ἐκ τῶν παρόν-

των

26) malim μᾶλλον. mirum negat esse, orationis suae si plerisque finis obscurus sit. videri enim eam sibi, conuenire philosophis magis, quam plebeculae, vt eam audiant.

27) melius dat Veneta δοκεῖν. *quod mihi quidem videtur.* sed ne sic quidem expedita videntur omnia. melius procederet oratio ad hunc modum: *Videtur*, ait, *fugere vulgares homines, quo haec pertineat disputatio.* καὶ μάλα εἰκότως. *neque id mirum, sed vel maxime consentaneum est.* μᾶλλον, (ἐμοὶ δοκεῖν) φιλοσόφοις γε ἁρμόζον, ἢ πλήθει, ἀκοῦσαι περί τε ἀγ. *cum, mea quidem sententia, philosophis magis, quam plebeculae, conueniat audire disputantem de simulacrorum dedicationibus* — ἁρμόζον est participium simile illis, ἐξὸν, δέον, παρὸν, παρέχον — Ven. et Mor. dant ἁρμόζων, et margo Mor. ἁρμόττων.

28) τε] malim τῆς.

29) lectio marg. Morell. κατὰ τὰς ἐπωνυμίας affertur etiam in var. lect. Venetae.

30) γε] malim τε.

31) τοιοῦτος] scil. *Iupiter.*

32) οὗτος] sic recte Veneta, scil. *Iupiter*: et sic quidem Iupiter, scil. agit, aut patitur. haec est ratio Iouis. haec de eo possunt praedicari. referuntur haec ad ista τοῦ τε ἀγάλματος καὶ τῶν ἱδρυσαμένων. De simulacro hactenus; iam de Eleis, qui id dedicarant. Morell. dat οὕτως.

ἐστὴν ὕδατος, ἔν τισι θνητοῖς ἐργάνοις; ὅσον τε ἐν ἅπασι τούτοις σφρηδὸν ἔργμα; λέγω δὲ ὁ χρυσῦ καὶ λίθου, ταῦτα μὲν γὰρ μικρὰ καὶ φαῦλα, ἀλλὰ τὴν πᾶσαν ἰσχυραν καὶ βαρεῖαν ὑσίαν, ἰδίᾳ τε ἕκαστον διακρίνοντα, καὶ ἐμπλέκοντα εἰς ταυτὸ γένος ζώων καὶ φυτῶν· ὑδὲ θεοῖς πᾶσι δυνατὸν, ἢ μόνῳ τούτῳ σχεδὸν, ὃν πάνυ καλῶς ποιητὴς προσεῖπεν ἕτερος·

Δωδωναῖε μεγασθενές,
Ἀρισοτέχνα πάτερ.

ἕτος γὰρ δὴ πρῶτος καὶ τελειότατος δημιεργὸς, χορηγὸν λαβὼν τῆς αὐτοῦ τέχνης, ὁ τὴν Ἠλείων πόλιν, ἀλλὰ τὴν πᾶσαν τοῦ παντὸς ὕλην. Φειδίαν δὲ, ἢ Πολύκλειτον, ὑκ ἂν εἰκότως [25]) ἀπαιτοῖτε πλέον ὑδὲν ἀλλὰ καὶ ταῦτα μείζω καὶ σεμνότερα τῆς ἡμετέρας χειρωναξίας. ὑδὲ γὰρ τὸν Ἥφαιστον Ὅμηρος ἐν τοῖς ἄλλοις πεποίηκεν ἐπιδεικνύμενον τὴν ἐμπειρίαν, ἀλλὰ τεχνίτην μὲν θεὸν εὑπόρησεν ἐπὶ τὸ τῆς ἀσπίδος ἔργον, ὕλην δὲ ἑτέραν ὑκ ἐφίκετο εὑρεῖν. φησὶ γὰρ ὅτω·

Χαλκὸν δ' ἐν πυρὶ βάλλεν ἀτειρέα, κασσίτερόν τε,
Καὶ χρυσὸν τιμήεντα καὶ ἄργυρον.

εἰνθρώπων μὲν ἔν ἔγωγε ὑδενὶ παραχωρήσαιμι, κρείττονα ἐμοῦ ποτὲ γενέσθαι περὶ τὴν τέχνην, αὐτῷ δὲ τῷ Διὶ, δημιεργοῦντι τὸν ἅπαντα κόσμον [25b]), ὁ χρὴ ξυμβάλλειν ὑδένα θνητόν. ταῦτα ἔν εἰπόντα καὶ ἀπολογησάμενον τὸν Φειδίαν εἰκότως ἐμοὶ δοκοῦσιν οἱ Ἕλληνες σεφανῶσαι ἄν. ἴσως δὲ τὸς πολλὸς λέλη-

θεν

est. ἔργμα est res omnis, aliam veluti vinculis quibusdam continens atque constringens custodiensque, ne dilabatur neu pereat. Ven. et Mor. dant ἀρά τε ἡ πῦρ — ἔσαν — ὁ δὴ θεοῖς — μόσον τᾶτο σχεδὸν, ὁ πάνυ. et margo Mor. ἔρμα.

25) εἰκότως] sic recte Veneta. εἰκότων Morell.

25 b) Ven. et margo Mor. dant χρύσεον.

ἦν ἐ λόγος, ὑπὲρ ὧν γέγονα. καὶ μάλα [26]), ἐμοὶ δοκεῖ [27]), φιλοσόφοις γε ἁρμόζον, ἢ πλήθει, ἀκοῦσαι. περί τε ἀγαλμάτων ἱδρύσεως, ὅπως ἄμεινον ἢ χεῖρον διανοεῖσθαι περὶ τῶν θεῶν· ἔτι δὲ περί τε [28]) πρώτης ἐπινοίας θεῶν, ποῖα τις καὶ τίνα τρόπον ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐγένετο; πολλὰ δὲ, οἶμαι, καὶ περὶ δυνάμεως ἐρρήθη τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἐπωνυμιῶν [29]). εἰ δὲ μετ' εὐφημίας τοῦ γε [30]) ἀγάλματος καὶ τῶν ἱδρυσαμένων, πολὺ ἄμεινον. τῷ γὰρ ὄντι τοιοῦτος [31]) ἡμῖν προσορᾶν ἔοικε, πάνυ εὐνοῦς καὶ ἡδόμενος, ὥς ἐμοιγε μηδὲν φθέγγεσθαι δοκεῖ. τάδε μὲν ἔτος [32]). Ἠλεῖοι δὲ καὶ ἡ ξύμπασα Ἑλλὰς καλῶς καὶ προσηκόντως ἐπιτελεῖ, θυσίας τε θύουσα ἐκ τῶν παρόντων

26) malim μᾶλλον. mirum negat esse, orationis suae si plerisque finis obscurus sit. videri enim eam sibi, convenire philosophis magis, quam plebeculae, vt eam audiant.

27) melius dat Veneta δοκεῖν. *quod mihi quidem videtur.* sed ne sic quidem expedita videntur omnia. melius procederet oratio ad hunc modum: *Videtur*, ait, *fugere vulgares homines, quo haec pertineat disputatio.* καὶ μάλα εἰκότως. *neque id mirum, sed vel maxime consentaneum est.* μᾶλλον, (ἐμοὶ δοκεῖν) φιλοσόφοις γε ἁρμόζον, ἢ πλήθει, ἀκοῦσαι περί τε ἀγ. *cum, mea quidem sententia, philosophis magis, quam plebeculae, conuenire audire disputantem de simulacrorum dedicationibus* — ἁρμόζον est participium simile illis, ἐξὸν, δέον, παρὸν, παρέχον — Ven. et Mor. dant ἁρμόζων, et margo Mor. ἁρμόττων.

28) τε] malim τῆς.

29) lectio marg. Morell. κατὰ τὰς ἐπωνυμίας affertur etiam in var. lect. Venetae.

30) γε] malim τε.

31) τοιοῦτος] scil. *Iupiter.*

32) ἔτος] sic recte Veneta, scil. *Iupiter*: et sic quidem Iupiter, scil. agit, aut patitur. haec est ratio Iouis. haec de eo possunt praedicari. referuntur haec ad ista τοῦ τε ἀγάλματος καὶ τῶν ἱδρυσαμένων. De simulacro hactenus; iam de Eleis, qui id dedicarant. Morell. dat ἔτως.

των μεγαλοπρεπῶς, καὶ δὴ τὸν 33) εὐπλεέστατον ἀγῶνα τιθεῖσα ἀπ' ἀρχῆς, εὐεξίας, καὶ ῥώμης καὶ τάχους· ὅσα τε ἑορτῶν καὶ μυστηρίων ἔθη λαβοῦσα διεφυλάττες. ἀλλὰ ἐκεῖνο 34) φροντίζων σκοπῶ, ὅτι

Αὐτόν σ' ἐκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας
Λυγρὸν ἔχεις, αὐχμεῖς τε κακῶς, καὶ ἀεικέα ἕσσαι 35).

33) f. καὶ δὴ καὶ τὸν εὐκλ.

34) f. ἐκεῖνό γε φροντίζων σκοπῶ. Verum enim vero cogitanti mihi occurrunt ista homerica αὐτόν σ' ἐκ ἀγαθὴ — vt verear, ne sit, qui haec ipsa disputanti mihi exprobret sordes vestitus et deformitatem vniuersi habitus mei. ἐκεῖνο margo Mor. sed textum et Ven. ἐκεῖνος.

35) Veneta dat: σκοπῶ, ὅτι αὐτήν γε ἐκ ἀγαθὴ — αὐχμεῖν τε κακῶς. καὶ ἀεὶ καὶ * ἀεσ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΠΕΡΙ ΦΥΓΗΣ.

ΛΟΓΟΣ ΙΓ.

Ὅτε Φεύγειν συνέβη με 1) Φιλίας ἕνεκεν λεγομένης ἀνδρὸς ἀ πονηρῦ, τῶν δὲ τότε εὐδαιμόνων τε καὶ ἀρχόντων ἐγγύτατα ὄντος· διεὶ ταῦτα δὲ καὶ ἀποθανόντος, δι' ἃ πολλοῖς καὶ σχεδὸν πᾶσιν ἐδόκει μακάριος, διὰ τὴν ἐκείνων οἰκειότητα καὶ ξυγγένειαν, ταύτης ἐνεχθείσης ἐπ' ἐμὲ τῆς αἰτίας, ὡς δὴ τἀνδρὶ φίλον ὄντα καὶ ξύμβουλον· ἔθος γάρ τι τῦτό ἐσι τῶν τυραννων, ὥσπερ ἐν Σκύθαις τοῖς βασιλεῦσι συνθάπτειν οἰνοχόους, καὶ μαγείρους καὶ παλλακάς· ὕτω τοῖς ὑπ' αὐτῶν ἀποθνήσκουσιν ἑταίρους προσιθέναι πλείους, ἀπ' εὐδαιμονίας αἰτίας, τότε δ' ἂν, ἐπεί με Φεύγειν ἔδοξεν 2), ἐσκόπουν, πότερον ὄντως χαλεπὸν

1) ὅτε Φεύγειν συνέβη με] apodosis est in verbis n. 2. τότε δ' ἂν ἐπεί με Φεύγειν ἔδοξε.

λεπόν τι καὶ δυςυχὲς εἴη τὸ τῆς φυγῆς, κατὰ τὴν τῶν πολλῶν δόξαν· ἢ πάντα τὰ τοιαῦτα ἕτερον πέπονθεν, ὁποῖον λεγόμενόν ἐςι[3]) περὶ τὴν μαντείαν τὴν τῶν γυναικῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς[4]). ἐκεῖναι γὰρ βῶλόν[5]) τινα ἢ λίθον ἐπαίρουσαι, σκοποῦσιν ἐν τούτῳ περὶ τοῦ πράγματος, οὗ πυνθάνονται. καὶ δὴ ταῖς μὲν αὐτῶν φασι γίγνεσθαι κοῦφον, ταῖς δὲ βαρὺν, ὡς μηδὲ κινῆσαι δύνασθαι ῥᾳδίως. μὴ ἄρα καὶ τὸ φεύγειν, καὶ τὸ πένεσθαι, καὶ γῆρας δὴ καὶ νόσος καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα[6]), τοῖς μὲν βαρέα φανεῖται καὶ χαλεπὰ, τοῖς δ' ἐλαφρά τε καὶ εὔκολα; ἐκεῖ μὲν ἴσως, κατὰ τὴν τοῦ πράγματος διαφορὰν, ἐλαφρύνοντος[7]) τοῦ δαιμονίου τὸ βάρος· ἐνταῦθα δὲ, οἶμαι, πρὸς τὴν τοῦ χρωμένου δύναμιν καὶ γνώμην· καὶ δὴ ἀνεμιμνησκόμην Ὀδυσσέος τε παρ' Ὁμήρῳ[8]), κατοδυρομένου πολλάκις αὐτὸν, ἀνδρὸς Ἥρωος οὐδαμῶς τε ἀδυνάτου καρτερεῖν πολλά· ὅμως ἀνάξια λέγοντος καὶ θρηνοῦντος ἑκάςοτε παρὰ τῇ θαλάττῃ, διὰ πόθον τῆς πατρίδος. τέλος δὲ, ὥς φησιν

 ὁ ποιη-

3) variis modis poteſt hic locus ſanari, aut legendo ἕτερόν τι πέπονθεν, — aut οὐχ ἕτερόν τι πέπονθεν, ἢ τὸ λεγ. aut denique ἕτερον πέπονθεν ὅμοιον τῷ λεγομένῳ περὶ τὴν.

4) f. ἐν τοῖς Ἀπόλλωνος ἱεροῖς. non enim aliis in templis, quam Apollinis, id fiebat.

5) βῶλον] coniecturam hanc meam confirmatam vidi ab Henr. Valeſio p. 53. βωμὸν Ven. et Mor.

6) πάντα τὰ τοιαῦτα] ſic Veneta, Morell. omittit τὰ.

7) ἐλαφρύνοντος] ſic recte Veneta. *ideo quod deus, ibi quidem*, in exemplo mulierum per ſaxa et glebas ſortes tentantium, *rem ſublatam, pro re nata alleuaret* magis minusue, *hic autem*, in cauſa hominum aduerſis oppreſſorum, calamitatem magis minusue *alleuaret, pro cuiusque ſiniſtra fortuna vtentis mente atque facultate.* Morell. dat ἠλαφρύνετο. neſcio tamen, an poſt ἐλαφρύνοντος τοῦ δαιμονίου deſint verba ἢ βαρύνοντος. *allevet aut gravet.*

8) παρ' ὁμήρῳ] παρ' ὁμήρου Ven. et Mor.

ὁ ποιητὴς, ἐπεθύμει καπνὸν ἰδεῖν ἀπὸ τῆς αὐτῆ γῆς ἀνιέντα [9]), εἰ καὶ δέοι παραχρῆμα ἀποθνήσκειν. καὶ ὅτε τὰ πρότερον ἔργα παρεμυθεῖτο αὐτὸν, ὅτε θεὸς καλὴ καὶ ἀγαθὴ, περὶ πολλῦ ποιεμένη, ὥϛε ὑποσχέσθαι ποήσειν αὐτὸν ἀθάνατον· ἀλλὰ πάντων τούτων κατίσχυεν ὁ τῆς πατρίδος πόθος τε καὶ ἔρως. πάλιν δ' αὖ παρ' ἑτέρω ποιητῆ τῶν ὕϛερον [10]), τὴν Ἠλέκτραν πυνθανομένην ὑπὲρ τῦ ἀδελφῦ λυπηρῶς, καὶ ἐλεῦσαν αὐτὸν τῆς φυγῆς, ὅτω πως ἐρωτῶσαν·

Πᾶ γῆς ὁ τλήμων τλήμονας φυγὰς ἔχει;

καὶ τὸν ἐχ ἧττον ἐλεεινῶς ἀποκρινάμενον·

Οὐχ ἵνα νομίζων φθείρεται πόλεως τόπον.

τὴν δὲ αὖθις ἐρωτῶσαν·

Ἦπα σπανίζει τῦ καθ' ἡμέραν βίε;

κἀκεῖνον ὅτω λέγοντα·

Ἔχει μέν, ἀσθενῆ δὲ, ἅτε φεύγων ἀνήρ.

πρὸς δὴ τούτοις, μυρία δὴ τολμηθέντα τολμήματα, καὶ πολέμως πολεμηθέντας ὑπὸ φυγάδων, ὅπως οἴκαδε κατέλθοιεν, πρὸς δὲ [11]) τὲς δήμως καὶ τὲς τυράννως τὲς ἐξελάσαντας, παρὰ δύναμιν [12]), μέγα νομίζοντας, εἰ καὶ δέοι, τελευτᾶν μαχομένως ἐν

9) posſit ἀνιέντα, ſi quis contendat pertinacius, defendi, ſubaudiendo ἑαυτὸν. malim tamen ἀνιόντα, vt planius et vſitatius.

10) poſt ὕϛερον videtur ἑώρων vel tale quid deeſſe.

11) δὲ] lege τε. *bella geſta aduerſus populosque tyrannosque, a quibus exterminati eſſent.*

12) παρὰ δύναμιν] ſi nihil hic deeſt, referenda haec ſunt ad τολμηθέντα et πολεμηθέντας. ſed tum νομιζόντων item ſit legendum, ob praemiſſum Φυγάδων. ſuſpicor tamen pauca quaedam excidiſſe poſt ἐξελάσαντας, e. c. ad hunc modum: ὥϛε καὶ πολλὰς αὐτῶν τὰς μεγίϛας ὑποϛῆναι κινδύνως παρὰ δύναμιν, μέγα νομίζοντας, εἰ καὶ δέοι, τελευτᾶν μαχομένως.

ἐν τῇ αὐτῶν γῇ: σύμπαντα ταῦτά με ἠνάγκαζε καὶ ἐξέπληττε, δεινὸν ἡγεῖσθαι καὶ βαρὺ τὸ συμβεβηκός. ἐπεὶ δὲ ἐνεθυμούμην, ὅτι Κροίσῳ, τῷ Λυδῶν βασιλεῖ, συνεβούλευσεν ὁ Ἀπόλλων, συμβάντος τινὸς, φεύγειν ἑκόντα καταλιπόντα τὴν ἀρχὴν, καὶ μηδὲν αἰσχύνεσθαι τούτου ἕνεκεν, εἰ δόξει κακὸς εἶναι τοῖς ἀνθρώποις, οὕτω πως θεσπίσας

Ἀλλ' ὅταν ἡμίονος βασιλεὺς Μήδοισι γένηται,
Καὶ τότε, Λυδὲ πόδαβρε, πολυψηφίδα παρ' Ἕρμον
Φεύγειν, μηδὲ μένειν
μηδ' αἰδεῖσθαι κακὸς εἶναι.

δηλονότι τὴν αἰδὼ νῦν ἀντὶ τῆς αἰσχύνης ὀνομάζων, ὥστε ἔθος ἐστὶ τοῖς ποιηταῖς, καὶ τὸ κακὸν εἶναι, ἀντὶ τῆς δόξης παρὰ τοῖς πολλοῖς [13]. ἐκ δὲ [14]) τούτου ἐνεθυμούμην, ὅτι οὐ πάντως ἡ φυγὴ βλαβερὸν οὐδὲ ἀσύμφορον, οὐδὲ τὸ μένειν ἀγαθὸν καὶ πολλοῦ ἄξιον. οὐ γὰρ ἂν τὸ μὲν [15]) αὐτῶν παρῄνει καὶ συνεβούλευεν ὁ Ἀπόλλων φεύγειν, τὸ δὲ μένειν ἄντικρυς ἀπηγόρευε, καὶ ταῦτα ἀνδρὶ θεσπίζων, ὃς ἦν ἐπιμελέστατος περὶ τὸ θεῖον, καὶ θυσίας τε πλείστας ἔθυε, καὶ μέγιστα ἀναθήματα ἐπεπόμφει, τῶν πώποτε ἀναθέντων εἰς Δελφούς. ταῦτα ἐνθυμουμένῳ μοι ἔδοξε καὶ αὐτὸν εἰς θεοῦ βαδίσαντα, χρήσασθαι συμβούλῳ ἱκανῷ, κατὰ τὸ παλαιὸν ἔθος τῶν Ἑλλήνων. οὐ γὰρ περὶ νόσου μὲν καὶ ἀπαιδίας [16]), εἴ τῳ μὴ γί-

 γνοιντο

13) ἀντὶ τῆς — πολλοῖς] id est ἀντὶ τοῦ κακὸς δοκεῖν τοῖς πολλοῖς.

14) perinde est δὲ serues, an δὴ adsciscas. illo modo erit δὲ repetitio illius δὲ, quod vers. 3. legitur. mihi nil movendum h. l. videtur.

15) τὸ μὲν — τὸ δὲ] τῷ μὲν — τῷ δὲ Morell. et Ven.

16) ἀπαιδίας] quia vocabulum ἀπαιδία etiam poterat pro genere vitae morumque illiberali et feroci haberi, ideo addit, quo significatu hoc loco vocabulum id vsurpet, acceptumque velit, scil. εἴ τῳ παῖδες μὴ γίγνοιντο: ne quis haec verba pro scholio habeat.

γνόιντό παῖδες, καὶ περὶ καρπῶν ἱκανῶς συμβαλεύειν αὐτὸν [17]), περὶ δὲ τοιούτε πράγματος ἧττον δυνήσεσθαι. καὶ δὴ χρωμένω μοι ἀνεῖλεν ἄτοπόν τινα χρησμὸν, καὶ ὃ ῥᾴδιον συμβαλεῖν. ἐκέλευε γάρ με αὐτὸ τοῦτο πράττειν, ἐν ᾧ εἰμὶ, πάσῃ προθυμίᾳ, ὡς καλήν τινα καὶ συμφέρουσαν πρᾶξιν ἕως ἂν, ἔφη, ἐπὶ τὸ ὕσατον ἀπέλθῃς τῆς γῆς. καίτοι χαλεπὸν καὶ κατ' ἀνθρώπους ψεύδεσθαι, μὴ ὅτι κατὰ θεόν [18]). ἐλογισάμην ἔν, ὅτι [19]) ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς μετὰ τοσούτους πλάνους ἐκ ὤκνησεν ἐλᾶσθαι πάλιν κώπην φέρων, Τειρεσίᾳ συμβεβλεύσαντος, ἀνδρὸς τεθνηκότος, μέχρις ἂν ἀνθρώποις συμβάλῃ, μηδὲ ἁλοῒ γιγνώσκεσι θάλασσαν· ἐμοὶ δὲ ὁ ποιητέον τοῦτο [20]), τῷ θεῷ κελεύοντος; ἕτω δὴ παρακελευσάμενος ἐμαυτῷ, μήτε δεδιέναι, μήτε αἰσχύνεσθαι τὸ πρᾶγμα, σολὴν τε ταπεινὴν ἀναλαβὼν, καὶ τἄλλα κολάσας ἐμαυτὸν, ἠλώμην πανταχῇ. οἱ δὲ ἐντυγχάνοντες ἄνθρωποι ὁρῶντες, οἱ μὲν ἀλήτην, οἱ δὲ πτωχὸν ἐκάλεν, οἱ δέ τινες καὶ φιλόσοφον. ἐντεῦθεν ἐμοὶ συνέβη, κατ' ὀλί-

17) συμβαλεύειν αὐτὸν] scil. ᾠμην, vel ἐνόμιζον, vel tale quid; est enim oratio obliqua.

18) ἀνθρώπους — θεόν] sic recte Veneta et codex regius, unde colligitur, Dionem sic dedisse: καίτοι χαλεπὸν καὶ ἀνθρώπους ψεύδεσθαι, μὴ ὅτι γε θεόν. *atqui durum est turpe est, homines mentiri, nedum vt deus mentiatur.* Inferre vult, cum Apollo, qui deus sit, exsilium tamen vt rem bonam commendarit, fieri non posse, vt exsilium malum quid sit; quandoquidem deus mentiri nequeat. ψεύδεσθαι κατά τινος est falsa de aliquo perhibere, quasi egerit dixeritue, quae ille nunquam egisset dixisseve, quae sententia ab hoc loco est aliena. Morell. dat ἀνθρώπους — θεῷ.

19) ὅτι redundat h. l. nam ab ἐ μὲν incipit soliloquium Dionis secum.

20) ἐμοὶ δ' ἐ ποιητέον τοῦτο] *mihi vero hoc minus fit faciendum?* est interrogatio recusationis, indignationis, fastidii plena.

ἀλλήλων τε καὶ ὃ βελευσάμενον [21]) αὐτὸν, ἀλλ' ὑφ' ἑαυτῷ μέγας φρονήσαντας, τότε τῷ ὀνόματος τυχεῖν. οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ τῶν καλλιμάχων φιλοσόφων αὐτὸς ἀνεκηρύττεσθαι, ὥσπερ οἱ Ὀλυμπιάσι κήρυκες· ἐγὼ δὲ, τῶν ἄλλων λεγόντων, ἐκ ἐδυνάμην ἀεὶ καὶ πᾶσι διαμάχεσθαι. τυχὸν δέ τι καὶ ἀπολαύσαι τῆς φήμης συνέβη μοι. πολλοὶ γὰρ ἠρώτων προστάντες, ὅτι Φαίνοιτο, ἀγαθὸν [22]) ἢ κακόν; ὥστε ἠναγκαζόμην φροντίζειν ὑπὲρ τούτων, ἵνα ἔχοιμι ἀποκρίνεσθαι τοῖς ἐρωτῶσι. πάλιν δὲ ἐπάλλευον λέγειν, μετασχόντα [23]) εἰς τὸ κοινόν. ἐκεῖνο καὶ τοῦτο ἀναγκαῖον ἐγίγνετο λέγειν περὶ τῶν προσηκόντων τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ὑφ' ὧν ἔμελλον φιλεῖσθαι, τὰ ἐμοὶ φαινόμενα. ἐδόκουν δέ μοι πάντες ἄφρονες, ὡς ἔπος εἰπεῖν, καὶ ἀδεῖς ἀδέν, ὧν ἔδει, πράττειν, ἀλλὰ σκοπεῖν, ὅπως, ἀπαλλαγεὶς τῶν περόντων κακῶν καὶ πολλῆς [24]) ἐμπεδίας καὶ ταραχῆς, ἐπ' ἀκέραιον βιώσηται καὶ ἄμεινον. κυκώμενοι δὲ καὶ φερόμενοι πάντες ἐν ταὐτῷ, καὶ περὶ τὰ αὐτὰ σχεδὸν, περί τε χρήματα καὶ δόξας καὶ σωμάτων τινὰς ἡδονὰς, ἀδεῖς ἀπαλλαγῆναι [25]) τούτων δυνάμενος,

21) βελευσάμενον dubito damnem, an absolutam. sed hoc malo, quia βελεύεσθαι saepissime pro βέλεσθαι occurrit vsurpatum.

22) ὅτι Φαίνοιτο, ἀγαθὸν] tollendum esse comma, et ὅτι in duo vocabula ὁ τι dispescendum, dubio vacat. sed sententia loci dubia est; vel potius satis de ea constat. possint tamen verba ambigue accipi; nam possim etiam hoc significare: interrogabat me quisque accedens, quod ipse vellet, siue bonum et probabile id esset, quod interrogaret, siue malum et contemnendum. Verum tamen e nexu totius loci constat, hanc verbis inesse sententiam: *interrogabant me, quidnam mihi bonum, quidnam secus esse videretur.* Est ergo idem, ac si dixisset: ὅ, τι μοι Φαίνοιτο εἶναι ἀγαθὸν ἢ κακόν.

23) fort. λέγειν με καταζάντα — *horrabantur me*, vt in *medium progressus disputarem.*

24) imo vero καὶ τῆς πολλῆς.

25) malim ἀδεὶς δ' ἀπαλλαγῆναι.

μενος, ὡδὲ ἐλευθεροῦσθαι τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν· καθάπερ, οἶμαι, τὰ ἐμπεσόντα εἰς τοὺς δίνας, αἰλούμενα καὶ περιστρεφόμενα, καὶ οὐκ οἷά τε [26]) γινόμενα ἀπαλλαγῆναι τῆς δινήσεως· ταῦτα καὶ τοιαῦτα [27]) τύς τε ἄλλους ἅπαντας, καὶ μάλιστα καὶ πρῶτον ἐμαυτὸν καταμεμφόμενος. ἐνίοτε δὲ ὑπὸ ἀπορίας ἐφερόμην [27 b.]) ἐπί τινα λόγον ἀρχαῖον, λεγόμενον ὑπὸ τινος Σωκράτους, ὃν ὠδέποτε ἐκεῖνος ἐπαύσατο λέγων· παντοχοῦ δὲ [28]) καὶ πρὸς ἅπαντας βοῶν καὶ διατεινόμενος ἐν ταῖς παλαίστραις, καὶ ἐν τῷ Λυκείῳ, καὶ ἐπὶ τῶν δικαστηρίων [29]), καὶ πάντ' ἀγωνιῶν, ὥσπερ ἀπὸ μηχανῆς θεὸς [30]), ὡς ἔφη τις. ὃ μέντοι προσεποιούμην ἐμὸν εἶναι τὸν λόγον, ἀλλ' ὅπερ ἦν· καὶ ἠξίουν, εἰ ἄρα μὴ δύναμαι ἀπομνημονεῦσαι ἀκριβῶς ἁπάντων τῶν ῥημάτων [31]), μηδὲ ὅλης τῆς διανοίας, ἀλλὰ πλέον ἢ ἔλαττον εἴπω τε, συγγνώμην ἔχειν· μηδὲ ὅτι ταῦτα λέγω, ἃ τυγχάνει

26) in regio esse Morellus testatur καὶ ἐκ οἷά τε δυνάμενα, postremam vocem scholium esse dictionis οἷά τε non male suspicans. quicquid est, ex eo coniectura Casauboni certissima confirmatur. οἷα τὰ Ven. et Mor.

27) post τοιαῦτα, aut post ἐμαυτὸν, aut post καταμεμφόμενος, deesse videtur aliquid, e. c. ἐκ ἐπαυόμην, aut delendum est δὲ post ἐνίοτε.

27 b) margo Mor. dat. ἀνῆμον.

28) aut δὲ cum τε est mutandum, aut post ἅπαντας addendum est διετέλει.

29) sic recte Veneta et codex regius. τῷ δικαστηρίῳ Morell.

30) f. θεὸν. redit enim ad τὸν λόγον versu 7. sententia est: vtebar ita Socratica illa disputatione, vt per eam e nodis plagisque, si in quas incidissem, me expedirem, sic vt scenicis suus e machina deus praesto est laborantibus.

31) Verbum ἀπομνημονεύειν, si bene memini, accusativum rei, genitiuum personae adiscisci. estne itaque ἅπαντα τὰ ῥήματα scribendum? et paulo post μηδὲ ὅλην τὴν διάνοιαν? an dicendum, deesse participium genitiuum regens, vt e. c. ἐχόμενος.

χάνει

χάνει πολλοῖς ἔτεσι πρότερον εἰρημένα, διὰ τοῦτο ἧττον προσέχων τὸν νοῦν. ὅσως γὰρ ἂν, ἔφην, οὕτω μάλιστα ὠφεληθείητε. οὐ γὰρ δή γε εἰκός ἐστι τοὺς παλαιοὺς λόγους, ὥσπερ φάρμακα παλαιὰ, διαπνεύσαντας ἀπολωλεκέναι 32) τὴν δύναμιν. ἐκεῖνος γὰρ, ὁπότ' ἴδοι πλείονας ἀνθρώπους ἐν τῷ αὐτῷ, σχετλιάζων καὶ ἐπιτιμῶν ἐβόα πάνυ ἀνδρείως τε καὶ ἀνυποστόλως· τοῖ φέρεσθε, ὦ ἄνθρωποι, καὶ ἀγνοεῖτε, μηδὲν τῶν δεόντων πράττοντες, χρημάτων μὲν ἐπιμελούμενοι, καὶ πορίζοντες πάντα τρόπον, ὅπως αὐτοί τε ἄφθονα ἔχετε, καὶ τοῖς παισὶν ἔτι πλείω παραδώσετε, αὐτῶν δὲ τῶν παίδων, καὶ πρότερον ὑμῶν τῶν πατέρων, ἠμελήκατε ὁμοίως ἅπαντες· οὐδεμίαν ὁρῶντες 33), οὔτε παίδευσιν, οὔτε ἄσκησιν ἱκανὴν, οὐδὲ ὠφέλιμον ἀνθρώποις, ἣν παιδευθέντες, δυνήσονται 34) τοῖς χρήμασι χρῆσθαι ὀρθῶς καὶ δικαίως, ἀλλὰ μὴ βλαβερῶς τε καὶ ἀδίκως, καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐπιζημίως· ὃ σπουδαιότερον ἡγεῖσθαι τῶν χρημάτων ἐχρῆν, καὶ τοῖς υἱοῖς 35) καὶ

 θυγατρά-

32) ἀπολωλεκέναι recte dat codex regius, idemque dare voluit Veneta, tametsi typotheta paululum aberrauit, dans ἀπολωλεμέναι. Morell. dat ἀπολωλέναι.

33) ὁρῶντες equidem ausim defendere. *spectantes*, h. e. affectantes, exercentes. neque me multum inouet, quod Morellus ait, coniecturam suam εὑρόντες, margini adscriptam, a codice regio confirmari.

34) aut δυνήσεσθε legendum est, aut ὑμῖν paulo post delendum.

35) υἱοῖς] sic dudum conieceram leg. esse, quod nunc a Morello auctoritate codicis regii confirmatum video. sed et praeterea ex insequente κἀκείνους ὑμῖν (nam ita ibi leg. est) colligo, hoc versu ὑμᾶς deesse, vt sit χρημάτων ὑμᾶς ἐχρῆν, vt plena sit oppositio. tandem etiam articulus τοῖς delendus videtur; nam alias sequi par erat καὶ ταῖς θυγατράσι, et τοῖς ἀδελφοῖς. habet quidem codex regius ταῖς ante θυγατράσι, sed satius iudico h. l. articulos plane omitti. Ven. et Mor. dant τοῖς ἀνθρώποις καὶ θυγατρ. — κἀκεῖνοι; et Ven. deest ἐχρῆν.

θυγατράσι καὶ γυναιξὶ καὶ ἀδελφοῖς καὶ φίλοις, κἀκείνους ὑμῖν. ἀλλὰ οἱ [36]) κιθαρίζειν καὶ παλαίειν καὶ γράμματα μανθάνοντες ὑπὸ τῶν γονέων, καὶ τοὺς υἱεῖς διδάξαντες [37]), οἴεσθε σωφρονέστερον καὶ ἄμεινον οἰκήσειν τὴν πόλιν; καίτοι εἴ τις συναγαγὼν τούς τε κιθαριστὰς, καὶ τοὺς παιδοτρίβας, καὶ τοὺς γραμματιστὰς, τοὺς ἄριστα ἐπισταμένους ἕκαστα τούτων, πόλιν κατοικήσει [38]) ἐξ αὐτῶν ἢ καὶ ἔθνος, καθάπερ ὑμεῖς ποτε τὴν Ἰωνίαν· ποία τις ἂν ὑμῖν δοκεῖ γενέσθαι πόλις, καὶ τίνα οἰκεῖσθαι τρόπον οὐ πολὺ κάκιον καὶ αἴσχιον, τῆς ἐν Λιγύπτῳ καπήλων πόλεως; ὅπου πάντες κάπηλοι κατοικοῦσιν, ὁμοίως μὲν ἄνδρες, ὁμοίως δὲ γυναῖκες. οὐ πολὺ γελοιότερον οἰκήσουσιν οὗτοι, οὓς λέγω τοὺς ὑμετέρους καὶ τῶν παίδων διδασκάλους, οἱ παιδοτρίβαι καὶ κιθαρισταὶ καὶ γραμματισταὶ, προσλαβόντες τούς τε ῥαψῳδοὺς καὶ τοὺς ὑποκριτάς. καὶ γὰρ δὴ, ὅσα μανθάνουσιν οἱ ἄνθρωποι, τούτου ἕνεκα μανθάνουσιν, ὅπως, ἐπιδὴ ἡ χρεία ἐνστῇ, πρὸς ἣν ἐμάνθανεν ἕκαστος, ποιῇ τὸ κατὰ τὴν τέχνην [39])· οἷον ὁ μὲν κυβερνήτης ὅταν εἰς τὴν ναῦν ἐμβῇ, τῷ πηδαλίῳ κατιθύνων [40]). διὰ τοῦτο γὰρ ἐμάνθανεν κυβερνᾶν. ὁ δὲ ἰατρὸς ἐπειδὴ παραλάβῃ τὸν κάμνοντα, τοῖς φαρμάκοις καὶ τοῖς περὶ τὴν δίαιταν ἰώμενος, οὗ ἕνεκα ἐκτήσατο τὴν ἐμπαρίαν.

36) οἱ aut plane expungendum, aut cum γὰρ est mutandum.

37) ἀσκοῦντες margo Mor.

38) imo vero κατοικίσει, a verbo κατοικίζειν.

39) recte dat Veneta ποιῇ τὸ κατὰ τὴν τέχνην. *efficiat, peragat id, quod ars, quam didicit, secum fert.* ποιῇ κατὰ τὸ τὴν τ. Morell

40) Morell. dat. κατευθύνει. paulo correctius est κατευθύνῃ, quod dat Veneta; sed verum est κατιθύνων, ob insequens ἰώμενος. aptum est hoc participium e superiori ποιῇ τὸ — τέχνην. Repeto potius ab ἰθύνω, quam ab εὐθύνω; quamquam ne hoc quidem prorsus damnabo.

περείαν. ἐκεῖν᾽ ἀκούω ὑμᾶς, ἔφη, ἐπειδὴ δέη τι βουλεύεσθαι περὶ τῆς πόλεως, συνελθόντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν, οἱ μὲν ὑμῶν κιθαρίζουσιν [41]) ἀναστάντες
15. οἱ δὲ τινες παλαίετε, ἄλλοι δὲ ἀναγιγνώσκετε τῶν Ὁμήρου τι λαβόντες ἢ τῶν Ἡσιόδου· ταῦτα γὰρ ἔξεστιν ἑτέρῳ· καὶ ἀπὸ τούτων εἶεσθε ἄνδρες ἀγαθοὶ ἔσεσθαι, καὶ δυνήσεσθαι τὰ τοιαῦτα πράττειν
20. ὀρθῶς, καὶ τὰ ἴδια. καὶ νῦν ἐπὶ ταύταις ταῖς ἐλπίσιν ὄντες τὴν πόλιν, καὶ τοὺς υἱέας παρασκευάζετε, ὡς δυνατοὺς ἐσομένους χρῆσθαι τοῖς τε αὐτῶν καὶ τοῖς δημοσίοις πράγμασιν, εἰς ἂν [42]) ἱκανῶς παι-
25. δαρίσωσιν ἡ Παλλὰς ἡ [43]) περσέπτολις Ἀθηνᾶ, ἢ τῷ ποδὶ [44]) βῶσι πρὸς τὴν λύραν· ὅπως δὲ γνώσεσθε [45]) τὰ συμφέροντα ὑμῖν αὐτοῖς καὶ τῇ πατρίδι, καὶ γονεῦσιν καὶ δικαίοις μᾶλλον ὁμονοίαις πο-
30. λιτεύσεσθε καὶ εὐκόσμως, μὴ ἀδικῶν ἄλλος ἄλλον [46]), μηδὲ ἐπιβουλεύων, τοῦτο δὲ εὐθέως ἐμάθετε, εὖ ἐμέλησεν ὑμῶν πώποτε, εὖ δὲ νῦν ἔτι φροντίζετε. καίτοι τραγῳδοὺς ἀκούοντε ὄψεσθε τοὺς Διονυσίοις, καὶ
35. ἀκούετε τὰ εὐτυχήματα τῶν ἐν ταῖς τραγῳδίαις ἀνθρώπων [47]) αὐλὸς ὑμῶν εὐθέως ἐνθυμήσεται, ὅτε ἐπὶ τοὺς ἀγραμμάτους, εὖ δὲ ἐπὶ τοὺς ἀπαιδεύτους, εὖ δὲ τοὺς ἐν εἰδόσιν παλαίειν, γίνεται τοῦ κακοῦ τοῦ-

τος

41) κιθαρίζουσιν] fic, an κιθαρίζετε, dederit auctor, in medio relinquo.

42) οἷς ἂν] aut primum vocabulum cum οἷον eſt mutandum, *exempli cauſa*, aut ambo vocabula in vnum ὅτων ſunt contrahenda.

43) idem eſt atque ἡ κιθαρίσωσι παλλάδα, quod ordinaria verborum collocatio poſtulabat. imitatus eſt Ariſtophanis Nub. v. 964.

44) τῷ ποδὶ] ſ. leg. αὐτάκτῳ ποδί.

45) malim γνώσησθε ob inſequentia.

46) ἄλλος ἄλλον recte dat Veneta, quomodo coniecerat Caſaubonus. Morell. omittit ἄλλος.

47) ἀνθρώπων haud placet.

τε, ὡς ὅτι πένης τις ἦν· ἐδόκει ἔμοιγε τοῦτο 48) τερατῳδίαν ἐπιδείξειν. τίνα γὰρ περὶ τῶν Ἀ- τρέως καὶ τῶν Ἀγαμέμνονος καὶ τῶν Οἰδιπόδου ἄλλος τις ἂν πώποτε τὰς τραγῳδίας 49), οἳ πλεῖστα ἐκέκτηντο χρήματα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ γῆς καὶ βραχημάτων· καὶ δὴ τῷ δυσχεράστῳ αὐτῶν γνώμης σθαι φασὶ χρυσοῦν πρόβατον. καὶ μὴν ὁ Θαμυρίδης γε, εὖ μάλα ἐπιτεθαμένος κιθαρίζειν, καὶ πρὸς αὐτὰς τὰς Μούσας ἐρίζειν περὶ τῆς ἁρμονίας, ἐτυφλώθη διὰ τοῦτο, καὶ προσέτι ἀπέμαθε τὴν κιθαρισ- τικήν. καὶ τὸν Παλαμήδην δὲν ἄλλο ἔπεσεν αὐτὸν εὑρόντα καὶ γράμματα, πρὸς τὸ μὴ ἀδίκως ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ παιδευθέντων κατακλευσθέντα ἀ- ποθανεῖν· ἀλλ' ἔως μὲν ἦσαν ἀγράμματοι καὶ ἄμου- σοι τοῦτο τοῦ κτήματος, ζῆν αὐτὸν εἶων· ἐπειδὴ δὲ τούς τε ἄλλους ἐδίδαξε γράμματα, καὶ τοὺς Ἀτρέ- ως φησὶν, πρώτους, καὶ μετὰ τῶν γραμμάτων, τοὺς φρενώσεις ὅπως χρὴ ἀνέχειν, καὶ ἀριθμεῖν τὸ πλῆθος ἐπεὶ πρότερον ἐκ χειρὸς ἐδόκουν καὶ παλαιῶς ἀριθ- μεῖσθαι τὸν ὄχλον, ὥσπερ οἱ πολλοὶ τῶν βαρβάρων, τηνικαῦτα σοφωτέρους γενόμενοι καὶ ἀμείνους ἀπέ- φηναν αὐτόν. ὃ δὲ γε, ἔφη, τοὺς ῥήτορας οἴεσθε ἱκανοὺς εἶναι γράφειν τὸ βουλευτέον, καὶ τὴν ἐκείνων τέχνην ἄνδρας ἀγαθοὺς ποιεῖν θαυμάζω, ὅτι ἃ καὶ δικάζειν ἐκείνοις ἐπετρέψατε ὑπὲρ τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ὑμῖν αὐτοῖς· καὶ ὅπως ἃ δικαιοτάτοις 50) καὶ ἀρίστοις ὑπειλήφατε, καὶ τὰ χρήματα ἐκείνοις ἐπε- τρέψατε διαχειρίζειν. ὑμῖν γοῦν ἂν ποιήσητε, ὥσπερ

48) malim τούτων, propter hos reos.

49) πάσας τὰς τραγ.] subaudi γιγνομένας, aut ζεφθομένας.

50) καὶ ὅπως ἃ δικ.] dudum ſuſpicabar deeſſe εἰ, qua in ſuſpicione confirmor a Veneta, in qua non ἃ, ſed ἂν eſt; ut legendum videatur καὶ ὅπως ἂν, εἰ δικ. et quare non etiam facultates veſtras iis adminiſtrandas permittatis, ſi honeſtiſſimos atque iuſtitiae ſtudioſiſſimos habeatis.

ὥσπερ εἰ κυβερνήτας καὶ ναυάρχας τῶν τριήρων ἀποδείξοιτε τοὺς τριηρήτας [51]), ἢ τοὺς κελευστάς. εἰ δέ τις δή τοι λέγοι τῶν πολιτικῶν τε καὶ ἑητόρων πρὸς αὐτὸν, ὅτι ταύτῃ μέντοι τῇ παιδεύσει χρώμενοι Ἀθηναῖοι, Περσῶν ἐπιστρατευσάντων τοσαύταις μυριάσιν ἐπὶ τὴν πόλιν δὶς ἐφεζῆς καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα, τὸ μὲν πρῶτον δύναμιν καὶ στρατηγοὺς ἀποστείλαντος τοῦ βασιλέως, ὕστερον δὲ αὐτοῦ Ξέρξου παραγενομένου, μετὰ παντὸς τοῦ πλήθους τοῦ κατὰ τὴν Ἀσίαν, ἅπαντας τούτους ἐνίκησαν, καὶ πανταχῇ περιῆσαν αὐτῶν, καὶ τῷ βουλεύεσθαι καὶ τῷ μάχεσθαι. καίτοι πῶς ἂν ἠδύναντο περιεῖναι τηλικαύτης παρασκευῆς καὶ τοσούτου πλήθους, μὴ διαφέροντες κατ' ἀρετήν; ἢ πῶς ἂν ἀρετῇ διέφερον, μὴ τῆς ἀρίστης παιδείας τυγχάνοντες, ἀλλὰ φαύλης καὶ ἀνωφελοῦς; πρὸς τὸν τοιαῦτα εἰπόντα ἔλεγεν, ὅτι οὐδὲ ἐκεῖνοι ἦλθον παιδείαν εὐδεμίαν πεπαιδευμένοι, οὐδὲ ἐπισάμενοι βουλεύεσθαι περὶ τῶν πραγμάτων· ἀλλὰ τοξεύειν τε καὶ ἱππεύειν καὶ θηρᾶν μεμελετηκότες, καὶ τὸ γυμνοῦσθαι τὸ σῶμα, εὐσχήμων αὐτοῖς ἐδόκει, καὶ τὸ ὑπὲν ἐν τῷ φανερῷ ταῦτα καὶ [52]) αὐτοὺς οὐδὲν ἔμελλεν ὀνήσειν· ὥστε οὐδ' ἦν στρατηγὸς ἐκείνων οὐδεὶς, οὐδὲ βασιλεύς· ἀλλὰ μυριάδες ἀνθρώπων ἀμύθητοι πάντων ἀφρόνων καὶ κακοδαιμόνων. εἰ [53]) δέ τις ἐν αὐτοῖς ὑπῆρχεν ὀρθὴν ἔχων τιάραν, καὶ ἐπὶ θρόνου χρυσοῦ καθίζων, ὑφ' ἓ πάντες ὥσπερ ὑπὸ δαίμονος ἠλαύνοντο πρὸς βίαν· οἱ μὲν εἰς τὴν θάλατταν, οἱ δὲ κατὰ τῶν ὀρῶν, καὶ μαστιγούμενοι καὶ δεδιότες καὶ ὠθούμενοι καὶ καταστρέμοντες [54]) ἠναγκάζοντο αὐτοθνήσκειν.

ὥσπερ

51) τριηρήτας] lege τριηρίτας. V. L. Ven. et margo Mor. dant τριηλάτας.
52) καὶ] malim δὲ.
53) εἰ] f. εἷς. unus.
54) f. τρέμοντες simplex.

ὥσπερ[55]) οὖν ἀ δύο ἀνθρώπω οὐκ ἀδότε παλαίοιεν[56]· ὁ γὰρ ἕτερος[57]) καταβάλλοι ἂν ἐνίοτε τὸν ἕτερον, οὐ δι' ἐμπειρίαν, ἀλλὰ διά τινα τύχην, πολλάκις δὲ καὶ δὶς ἐφεξῆς ὁ αὐτός· οὕτω καὶ Ἀθηναίοις Πέρσαι συμβαλόντες[58]), τοτὲ μὲν Ἀθηναῖοι περιῆσαν, τοτὲ δὲ Πέρσαι· ὥσπερ ὕστερον, ὅτε καὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως κατέβαλλον μετὰ Λακεδαιμονίων πολεμοῦντες. ἐπεὶ ἔχοις ἄν μοι εἰπεῖν, εἴ ποτε[59]) Ἀθηναῖοι ἀμουσότεροι καὶ ἀγραμματότεροι γεγόνεσαν. ἔπειτα αὖθις ἐπὶ Κόνωνος, ὅτε ἐνίκησαν τῇ ναυμαχίᾳ τῇ περὶ Κνίδον, ἄμεινον ἐπάλαιον καὶ ᾖδον; οὕτως οὖν ἀπέφαινεν[60]) αὐτοὺς, οὐδεμιᾶς παιδείας χρηστῆς τυγχάνοντας. τοῦτο δὲ οὐ μόνον Ἀθηναίοις, ἀλλὰ καὶ σχεδόν τι πᾶσιν ἀνθρώποις, καὶ πρότερον καὶ νῦν συμβέβηκεν. καὶ μὴν τό γε ἀπαίδευτον εἶναι[61]), καὶ μηδὲν ἐπιστάμενον ἃ χρὴ[62]), μηδὲ ἱκανῶς παρεσκευασμένον πρὸς τὸν βίον, ζῆν τε καὶ πράττειν ἐπιχειρεῖν οὕτω μεγάλα πράγματα, μηδὲ αὐτοῖς ἐκείνοις ἀρέσκειν[63])· τοὺς γὰρ ἀμαθεῖς καὶ ἀπαιδεύτους, ψέγειν αὐτοὺς ὡς οὐ δυναμένους[64]) ζῆν ὀρθῶς· εἶναι δὲ ἀμαθεῖς, οὐχὶ τοὺς ὑφαίνειν ἢ σκυτο-

55) ὥσπερ] scil. γίγνεται, vel συμβαίνει.
56) παλαίοιεν] sic codex regius. παλαίειν Ven. et Morell.
57) ὁ γὰρ ἕτερος] sic recte Veneta, ὅτε ἕτερος Morell. et var. lect. Ven.
58) συμβαλόντες] sunt hic nominatiui absoluti, pro genitiuis consequentiae vsurpati.
59) εἴ ποτε] leg. esse εἰ τότε Casaubonus et Anglus viderunt,
60) ἀπέφαινεν] sic solebat Socrates demonstrare.
61) εἶναι] melius conueniret ὄντα.
62) ἃ χρὴ] malim ὧν χρὴ.
63) ἀρέσκειν] sic recte Veneta; est enim obliqua oratio, subauditur ἔφη Σωκράτης. ἀρέσκει Morell.
64) οὐ δυναμ.] sic codex regius, Casaubonus et Anglus, sed Morell. omittit οὐ.

ἑαυτοτομεῖν μὴ ἐπιστάμενους, οὐδὲ τοὺς ὀρχεῖσθαι οὐκ εἰδότας· ἀλλὰ τοὺς ἀγνοοῦντας, ἅ ἐστιν εἰδότα, καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἄνδρα εἶναι. καὶ οὕτω δὴ παρεκάλει πρὸς τὸ ἐπιμελεῖσθαι, καὶ προσέχειν αὐτῷ τὸν νοῦν καὶ φιλοσοφεῖν. ᾔδει γὰρ, ὅτι τοῦτο ζητοῦντες [65]), οὐδὲν ἄλλο ποιήσουσιν, ἢ φιλοσοφήσουσι. τὸ γὰρ ζητεῖν [66]) καὶ φιλοτιμεῖσθαι, ὅπως τις ἔσται καλὸς καὶ ἀγαθὸς, οὐκ ἄλλο τι εἶναι, ἢ τὸ φιλοσοφεῖν. οὐ μέντοι πολλάκις οὕτως ὠνόμαζεν, ἀλλὰ μόνον ζητεῖν ἐκέλευεν, ὅπως ἄνδρες ἀγαθοὶ ἔσονται. ἀλλὰ πρός γε [67]) τοὺς ἄλλους σχεδόν τι τὰ αὐτὰ διελεγόμην ἀρχαῖα καὶ φαῦλα· καὶ ἐπειδὴ οὐκ εἴων ἐν αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ γενόμενον ἡσυχίαν ἄγειν, ἴδιον [68]) μὲν οὐδένα ἐτόλμων διαλέγεσθαι λόγον, μὴ καταγέλαστός τε καὶ ἀνόητος δόξω φοβούμενος, ἅτε συνειδὼς αὐτῷ πολλὴν ἀρχαιότητα καὶ ἀμαθίαν. ἐνεθυμούμην δέ· φέρε, εἰ μιμούμενος τοιούτους τινὰς διαλέγωμαι λόγους, ἢ [69]) περὶ τῶν θαυμαζομένων παρ' αὐτοῖς, ὡς οὐδέν ἐστιν αὐτῶν ἀγαθὸν, καὶ περὶ τρυφῆς καὶ ἀκολασίας, καὶ ὅτι παιδείας πολλῆς τε καὶ ἀγαθῆς δέονται· τυχὸν οὐ καταγελάσουσί μου ταῦτα λέγοντος, οὐδὲ φήσουσιν ἀνόητον; εἰ δὲ μὴ, ἔξω λέγειν, ὅτι εἰσὶν οἱ λόγοι οὗτοι ἀνδρὸς, ὃν οἵ τε Ἕλληνες ἐθαύμασαν ἅπαντες ἐπὶ σοφίᾳ, καὶ δὴ καὶ ὁ Ἀπόλλων σοφὸν αὐτὸν ἡγήσατο, καὶ Ἀρχέλαος, Μακεδόνων βασιλεὺς, πολλὰ εἰδὼς, καὶ πολλοῖς

65) f. ὅτι οἱ τοῦτο ζητοῦντες. significat autem hoc τοῦτο, studium euadendi in virum bonum et probum.

66) ζητεῖν] sic codex regius ζητοῦν Morell. et Ven.

67) γε] malim μὲν, tametsi δὲ non sequatur; nam directa haec fuerat oratio ἐπειδὴ δὲ. Romanos enim opponit τοῖς ἄλλοις, incolis aliorum oppidorum, quae Dio adiit. ille vero maluit καὶ ἐπειδὴ dicere.

68) ἴδιον] ex ipso me natam, a me excogitatam.

69) ἢ dele.

λοῖς συγγεγονὼς τῶν σοφῶν ἐκέλευε αὐτὸν ἐπὶ δόξαις καὶ μισθοῖς, ὅπως ἀκούοι αὐτῷ διαλεγομένου τὰς λόγους τούτους. οὕτω δὴ κἀγὼ ἐπειρώμην διαλέγεσθαι Ῥωμαίοις, ἐπειδή με ἐκάλεσαν, καὶ λέγων ἠξίουν, ἃ κατὰ δύο καὶ τρεῖς ἀπολαμβάνων [70]) ἐν παλαίστραις καὶ περιπάτοις· ἃ γὰρ ἦν δυνατὸν οὕτως ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει ξυγχίνεσθαι· πολλοῖς δὲ ἀνθρώποις [71]) εἰς ταυτὸ συνιοῦσιν· ὅτι δέονται παιδείας κρείττονος καὶ ἐπιμελεστέρας, εἰ μέλλουσιν εὐδαίμονες ἔσεσθαι τῷ ὄντι, ἀλλὰ μὴ δόξῃ [72]) τῶν πολλῶν ἀνθρώπων. ὥσπερ νῦν ἄν [73]) τις αὐτοὺς μεταπείσαι καὶ διδάξει παραλαβών, ὅτι τούτων μὲν οὐδέν ἐστιν ἀγαθὸν, ὑπὲρ ὧν σπουδάζουσι καὶ πάσῃ προθυμίᾳ κτῶνται· καὶ νομίζουσιν, ὅσῳ ἂν πλείω κτήσωνται, τοσούτῳ ἄμεινον βιώσεσθαι καὶ μακαριώτερον· σωφροσύνην δὲ καὶ εὐδοξίαν καὶ δικαιοσύνην ἐάν [74]) πε-

70) ἀπολαμβάνων] bona haec est lectio, immerito sollicitata. Casaubonus ἀπολαμβάνοντες mallet; Morellus e suis codd. ἀπολαμβάνειν et ἀπολαμβάνοντα profert: vitiosa illa omnia. Aptus est ille nominat. sing. e superioribus ἐπειρώμην διαλέγεσθαι. sententia est haec: *non iam, vt antea aliis in oppidis Graeciae consueueram facere, Romae duos tresue adolescentulos a palaestra seorsim seducebam, quibuscum dissererem; sed in magnis coetibus verba facienda mihi erant.*

71) πολλοῖς δὲ ἀνθρώοις] repete a communi ἐπειρώμην διαλέγεσθαι. nisi aliquid deest, quod potius videtur, e. c. ἔλεγον, vel ἐπεδείκνυον.

72) ἀλλὰ μὴ δόξῃ] subaudi μόνον.

73) ὥσπερ νῦν ἄν (vel, vt Morellus e cod. reg. profert, εἰ nullo discrimine) τις —] Apodosis periodi huius perquam ambitiosae et perplexae videtur p. 228, 25. ed. Mor. esse in istis τότε γὰρ ἄν ἔφην. *Exempli causa, ἔφην, inquam, si quis nunc eos* (homines puta vulgares) *dedoceat, et a pristino errore deducat, planum faciendo — tum demum eris vestra verba magna.*

74) ἐὰν est iteratio superiorum ἄν (n. 73.) comma, quod ante ἐὰν Mor. habet, recte abest a Veneta.

πε-

πως ἐπιμελησόμεθα καὶ τῶν ψυχῶν ἀναλήψεται διδασκάλους πρῶτον τούτων εὑρόντες, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἀμελήσαντες [75]), εἴτε Ἕλληνες [76]), εἴτε Ῥωμαίους, εἴτε τις παρὰ Σκύθας, ἢ παρ' Ἰνδοὺς ἀνὴρ ἔσι, διδάσκαλος ὢν εἶπον· ὥσπερ, οἶμαι, τοξικῆς τε καὶ ἱππικῆς, ἢ νὴ Δία [77]), ἰατρός τις θεραπεύειν ἐπιχειρήσας τὰ νοσήματα τῷ σώματος, ὅτως ἱκανὸς ὢν ἰᾶσθαι τὰς τῆς ψυχῆς νόσους· ὅσα τε ἀκολασίας καὶ πλεονεξίας καὶ τῶν τοιούτων ἀρρωστημάτων δυνήσεται ἀπαλλάξαι τὰς ὑπ' αὐτῶν κρατουμένας, τοῦτον παραλαβόντας [78]) καὶ ἀγαγόν-

75) Verba καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἀμελήσαντες sunt interiecta inter superiora et insequentia, quae inter se a lectore coniungi debent. Cohaerent enim διδασκάλους et ἕλληνας: ista, quae dixi transsilienda, veluti sunt in analysi. sententia est: *repertis, undecunde tandem, magistris (postequam inquisitioni huic reliqua omnia posthabuerint) sive Graeci sunt illi magistri, sive Romani.*

76) εἴτε ἕλληνας] admonui iam, quod dudum ante me fecit Casaubonus, hos accusatiuos ἕλληνας et ῥωμαίους, si seruantur, referendos esse ad superius διδασκάλους; sed Morellus iniicit scrupulum, testans, in codice regio fuisse a se repertum εἴτε παρ' ἕλληνας. fallor, an ibi scriptum fuit, quod ille perperam legit et parum fideliter reddidit, εἴτε παρ' ἕλλησιν, εἴτε ῥωμαίοις, *sive apud Graecos est eiusmodi magister, sive apud Romanos.* mihi verosimile sit Dionem dedisse: εἴτε ἕλλην, εἴτε ῥωμαῖος in nominatiuo sing.

77) ἢ νὴ Δία] sic recte Veneta et Casaubonus. Morell. omittit ἢ.

78) παραλαβόντας — cum reliquis casibus, et *infinitiuo* προαγορεῦσαι quo referam, non habeo. donec certiora in lucem prodeant, sarciendi quodammodo hiatus ergo, mutemus illos omnes accusatiuos nominatiuis et infinitivum coniunctiuo, legamusque sic: τοῦτον ἂν παραλαβόντες καὶ ἀγαγόντες λόγῳ πείσαντες — καταςήσαντές τε εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ἐὰν προαγορεύσωσι τὰς νέας — *hunc itaque magistrum postequam in manus sum-*

γόντας, λόγῳ πείσαντας, ἢ φιλίᾳ· χρήμασι μὲν γὰρ ἐ δυνατὸν ἄνδρα πεισθῆναι τοιοῦτον, ἐδὲ ἄλλοις δώροις· καταστήσαντάς τε εἰς τὴν ἀκρόπολιν, νόμῳ προαγορεῦσαι, τὰς νέας ἅπαντας φοιτᾶν παρ' αὐτὸν, καὶ συνεῖναι καὶ μηδὲν ἧττον τὰς πρεσβυτέρας, ἕως ἂν σοφοὶ γενόμενοι ἅπαντες, καὶ δικαιοσύνης ἐρασθέντες, καταφρονήσαντες χρυσῦ, καὶ ἀργύρου, καὶ ἐλέφαντος, καὶ ὄψου δὴ καὶ μύρου καὶ ἀφροδισίων, εὐδαίμονες οἰκῶσιν τῷ ὄντι, καὶ ἄρχοντες, μάλιστα καὶ πρῶτον, αὐτῶν, ἔπειτα καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων· τότε γὰρ ἂν, ἔφην, ἔτι ὑμῶν ἡ πόλις μεγάλη, καὶ ἰσχυρὰ καὶ ἄρχουσα κατ' ἀλήθειαν· ὡς τό γε νῦν τὸ μέγεθος αὐτῆς ὕποπτον καὶ ἐ πάνυ ἀσφαλές. ὅσῳ γὰρ ἂν, ἔφην, πλείων ἡ τε ἀνδρεία καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη γίνεται παρ' ὑμῖν, τοσούτῳ ἐλάττων ἔσῃ τότε ἀργύρου, καὶ τὸ χρυσίον, καὶ τὰ ἐλεφάντινα σκεύη, καὶ τὰ ἡλέπτρινα, καὶ κρύσταλλος, καὶ θύσος [79]), καὶ ἔβενος, καὶ ὁ τῶν γυναικῶν κόσμος, καὶ τὰ ποικίλματα ταῦτα, καὶ αἱ βαφαὶ, καὶ ξύμπαντα ἁπλῶς τὰ νῦν ἐν τῇ πόλει τίμια καὶ περιμάχητα, ἐλαττόνων [80]) αὐτῶν δήσεσθε. ὅταν δὲ ἐληλυθότες ἦτε ἐπ' ἄκρον ἀρετῆς, ἐδενὸς τούτων δήσεσθε· ἀλλὰ καὶ οἰκίας μικροτέρας καὶ ἀμείνους οἰκήσετε, καὶ ἐ τοσοῦτον ὄχλον θρέψετε ἀνδραπόδων ἀργῶν, καὶ πρὸς ἐδὲν χρησίμων. τὸ δὴ [81]) πάντων παραδοξότατον.

ferint, et in oppidum ſuum adduxerint, (homines puta, qui nunc ſunt) *orationis blanditiis, gratiaue adductum, et in arce conſtituerint, legeque promulgata imperauerint iuuenibus omnibus, vt eum frequentent — tum demum erit vrbs veſtra magna.* At vel ſic tamen oratio manet dura et impedita.

79) θύσος] probo Caſauboni emendationem θύου. v. p. 399, 7.

80) malim καὶ ἐλαττόνων.

81) δὴ] l. δέ.

τον. ὅσῳ γὰρ ἂν εὐσεβέστεροι καὶ ὁσιώτεροι γένησθε,
45. τοσούτῳ ἐλάττων ἔσται παρ' ὑμῖν ὁ λιβανωτὸς, καὶ τὰ θυμιάματα, καὶ τὰ στεφανώματα· καὶ θύσετε ἐλάττους θυσίας, καὶ ἀπ' ἐλάττονος δαπάνης, καὶ τὸ πᾶν πλῆθος τὸ νῦν παρ' ὑμῖν τρεφόμενον, πολὺ ἔλαττον ἔσται· καὶ ἡ ξύμπασα πόλις, ὥσπερ ναῦς
5. κεφισθεῖσα, ἀναπύσεται τε, καὶ πολὺ ἔσται ἐλαφρὰ τέρα καὶ εὐσφαλεστέρα. ταῦτα δὲ [82]) ταῦτα καὶ Σίβυλλαν εὑρήσετε μαντευομένην ὑμῖν καὶ Βάκιν· εἴπερ ἀγαθῷ χρησμολόγῳ καὶ μάντει ἐγένεσθην. ὡς
10. δὲ νῦν τὰ παρόντα διάκειται, χρημάτων ἕνεκα καὶ πλήθους, οἷ πάντα πανταχόθεν εἰς ἕνα τοῦτον ἤθροισαν τὸν τόπον, τρυφῆς ἐπικρατέστης καὶ πλεονεξίας, ὁμοιόν ἐστιν, ὥσπερ ὁ τὴν τοῦ Πατρόκλου [83]) πυρὰν
15. κοσμήσας Ἀχιλλεύς, πολλῶν μὲν ξύλων, πολλῶν δὲ σωμάτων καὶ ἐσθῆτος, ἔτι δὲ πιμελῆς τε καὶ ἐλαίου· πρὸς τούτοις παρακαλεῖ τοὺς ἀνέμους, σπένδων, καὶ θυσίαν [84]) ὑπισχνούμενος, ἐλθόντας, ἐμπρῆσαί τε
20. καὶ ἀνάψαι. τὰ γὰρ τοιαῦτα οὐχ ἧττόν γε πέφυκεν ἐξάπτειν τὴν τῶν ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ ἀκολασίαν. ὁ μέντοι ἔλεγον, ὡς χαλεπὸν αὐτοῖς παιδευθῆναι· ἐπεὶ καὶ τἄλλα, ἔφην, ὑμεῖς βελτίους πρότερον ὄντες, ὅσα ἐβουλήθητε, ῥᾳδίως ἐμάθετε· λέγω
25. δὲ ἱππικὴν, καὶ τοξικὴν, καὶ ὁπλιτικήν [85]).

82) ταὐτὰ δὲ ταῦτα recte dat codex regius. ταῦτα ὅτ. Ven. et Morell.

83) malim ὥσπερ ὅταν τὴν Πατρόκλου. illud ὅταν cohaeret cum παρακαλεῖ paulo post.

84) θυσίας vult Morellus e regio.

85) in fine desunt non pauca, dubito, inchoata reliquerit Dio, an iniuria temporum hominumque reliqua perierint.

ΠΕΡΙ ΔΟΥΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΠΡΩΤΟΣ.

ΛΟΓΟΣ ΙΑ'.

Οἱ ἄνθρωποι ἐπιθυμοῦσι μὲν ἐλεύθεροι εἶναι μάλιστα πάντων, καί φασι, τὴν ἐλευθερίαν μέγιστων τῶν ἀγαθῶν, τὴν δὲ δουλείαν αἴσχιστον καὶ δυστυχέστατον ὑπάρχειν· αὐτὸ δὲ τοῦτο, ὅ, τι ἐστὶ τὸ ἐλεύθερον[1] εἶναι, ἢ ὅ, τι τὸ δουλεύειν, ἐκ ὅτου σι καὶ τοίνυν οὐδὲ ποιοῦσιν οὐδὲν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὅπως τὸ μὲν αἰσχρὸν καὶ χαλεπὸν ἐκφεύξονται, τὴν δουλείαν· ὃ δοκεῖ αὐτοῖς πολλοῦ ἄξιον εἶναι, κτήσονται, τὴν ἐλευθερίαν· ἀλλὰ τἀναντίον ταῦτα πράττουσιν, ἐξ ὧν ἀνάγκη τοὺς ἐπιτηδεύοντας διατελεῖν δουλεύοντας τὸν ἅπαντα χρόνον, καὶ μηδεπώποτε ἐλευθερίας ἐπιτυγχάνειν. πλὴν τοῦτος ἐκ ἄξιον ἴσως θαυμάσαι, ὅτι ἔστε ἑλεῖν ἔστε φυλάξασθαι δύναιτ' ἄν ὃ τυγχάνουσιν ἀγνοοῦντες. εἰ γὰρ ἐτύγχανον ἀγνοοῦντες πρόβατον καὶ λύκον, ὅ, τι ἐστὶν ἑκάτερον αὐτῶν, ὅμως[2] δὲ ἠγοῦντο, τὸ μὲν ὠφέλιμον καὶ κτήσασθαι ἀγαθὸν, τὸ δὲ βλαβερὸν καὶ ἀσύμφορον· ἐκ ἄρα θαυμαστὸν οὐδὲν, εἰ τὸ μὲν πρόβατον ἐφοβοῦντο καὶ ἔφευγον ἐνίοτε, ὡς λύκον· τὸν δὲ λύκον προσίεντο καὶ ὑπέμενον, νομίσαντες πρόβατον. ἡ γὰρ ἄγνοια τοιαῦτα ἐργάζεται τοὺς ἐκ εἰδότας, καὶ ἀναγκάζει τἀναντία φεύγειν καὶ διώκειν ὧν βέλονται, καὶ τῶν συμφερόντων. ἀλλὰ γὰρ φέρε δὴ σκεψώ-

1) ἐλεύθερον] sic recte codex regius, ἐλευθέριον Ven. et Mor.

2) ὅμως] sic recte Anglus. praeterea quoque constantiae ergo leg. ἠγοῦντο, ob praecedens ἐτύγχανον *verum tamen praeterea quoque opinentur.* ὅπως δὲ ἠγοῦντο Ven. et Mor.

σκεψώμεθα, εἰ ἄρα τε [3]) οἱ πολλοὶ ἐπίστανται περὶ ἐλευθερίας καὶ δουλείας σαφῶς. ἴσως γάρ τοι μάτην αὐτοὺς αἰτιάμεθα· οἱ δὲ παντὸς μᾶλλον ταῦτα ἴσασιν· εἰ οὖν ἔροιτό τις αὐτοὺς, ὅ, τι ἐστὶ τὸ ἐλεύθερον, φαῖεν ἂν ἴσως, τὸ μηδενὸς ὑπήκοον [4]), ἀλλὰ πράττειν ἁπλῶς τὰ δοκοῦντα ἑαυτῷ. τὸν δὲ τοῦτο ἀποκρινάμενον ἐάν τις ἐπερωτᾷ, εἰ ἐν χορῷ χορευτὴν ὄντα, μὴ προσέχειν τῷ κορυφαίῳ, μηδὲ ὑπήκοον εἶναι αὐτοῦ· ἀλλὰ ᾄδειν τε καὶ ἀπᾴδειν, ὅπως ἂν αὐτῷ ἐπίῃ· τοῦτο καλὸν οἴεται εἶναι καὶ ἐλευθέριον; τὸ δὲ ἐναντίον τούτου, τὸ προσέχειν τε καὶ πείθεσθαι τῷ ἡγεμόνι τοῦ χοροῦ, καὶ τότε ἄρχεσθαι καὶ παύεσθαι ᾄδοντα, ὁπόταν ἐκεῖνος κελεύῃ, αἰσχρὸν εἶναι καὶ δουλοπρεπές; οὐκ ἄν, οἶμαι, ὁμολογῇ. οὐδὲ εἴ τις ἐρωτήσειε, πλέοντα μὴ φροντίζειν τοῦ κυβερνήτου, μηδὲ ποιεῖν ἅττ' ἂν ἐκεῖνος εἴποι, εἰ τὸ τοιοῦτον ἐλευθέριον οἴοιτο; οἷον κελεύσαντος καθῆσθαι, ἑστάναι ἐν τῇ νηΐ, ἂν αὐτῷ μὴ ἐπίῃ· κελεύσῃ [5]) ἀντλεῖν ποτε, ἢ συνέλκειν τὰ ἱστία, μήτ' ἀντλῆσαι, μήθ' ἅψασθαι τῶν κάλων· οὐδὲ τοῦτον εἴποι ἂν ἐλεύθερον, οὐδὲ ζηλωτὸν, ὅτι πράττει τὰ δοκοῦντα αὐτῷ· καὶ μὴν, τούς γε στρατιώτας οὐκ ἂν φαίη δούλους εἶναι, δι' ὅτι ὑπήκοοί εἰσι τοῦ στρατηγοῦ, καὶ τότε ἀνίστανται, ὁπόταν ἐκεῖνος προστάξῃ· καὶ σῖτον αἱροῦνται, καὶ ὅπλα λαμβάνουσι, καὶ παρατάττονται καὶ ἐπίασι, καὶ ἀναχωροῦσιν οὐκ ἄλλως, ἢ τοῦ στρατηγοῦ κελεύσαντος· οὐδέ γε τοὺς κάμνοντας, ὅτι πείθονται τοῖς ἰατροῖς, οὐ διὰ τοῦτο φήσουσι δούλους εἶναι· καίτοι οὐ

 σμι-

3) τε] aut γε aut τι lege.

4) post ὑπήκοον excidit εἶναι, quod etiam interpreti latino visum fuit, viroque docto, qui id in margine Venetae annotauit, aut, si hoc nolumus, leg. erit πράττον in partic.

5) ante κελεύσῃ addendum esse κἂν e codice regio Morellus admonuit.

σμικρά γε οὐδὲ ῥᾴδια πείθονται αὐτοῖς· ἀλλὰ καὶ πεινῆν καὶ διψῆν ἐνίοτε προσάττουσιν· κἂν δόξῃ ποτὲ τῷ ἰατρῷ τὸν κάμνοντα δῆσαι, παρακρῆμα ἐδέθη, κἂν τεμεῖν, ἢ καῦσαι, καυθήσεται καὶ τμηθήσεται, ἐφ' ὅσον ἂν ἐκείνῳ δοκῇ. ἐὰν δὲ μὴ πείθηται, πάντες οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ τῷ ἰατρῷ συναγωνιῶνται, ἐ μένον οἱ ἐλεύθεροι, ἀλλὰ πολλάκις [6]) οἱ τὸ νοσοῦντος οἰκέται αὐτοὶ καταδοῦσι [7]) τὸν δεσπότην, καὶ πῦρ κομίζουσιν, ὅπως καυθήσεται, καὶ τἆλλα ὑπηρετοῦσι. μὴ ἂν ἐ φῇς ἐλεύθερον εἶναι [8]) τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὅτι πολλὰ καὶ ἀηδῆ, ἑτέρου κελεύοντος, ὑπομένει; ἐ γὰρ δήπου τὸν Περσῶν βασιλέα Δαρεῖον ἐκ ἂν ἔφῃς ἐλεύθερον εἶναι, ἐπειδὴ κατατρεσὼν ἀπὸ τοῦ ἵππου ἐν κυνηγεσίοις, τῷ ἀσραγάλῳ ἐκχωρήσαντος, ὑπήκουε τοῖς ἰατροῖς ἕλκουσι καὶ σφυρὸν αὐτοῦ τὸν πόδα, ὅπως κατασήσεται αὐτοῦ τὸ ἄρθρον, καὶ ταῦτα Αἰγυπτίοις ἀνθρώποις ἐδ' οὗ ἔρξην [9]), ὁπηνίκα ἀναχωρῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, καὶ χειμαζόμενος ἐν τῇ νηΐ, πάντα ἐπείθετο τῷ κυβερνήτῃ, καὶ παρὰ τὴν ἐκείνου γνώμην ἐκ ἐπέτρεπεν αὐτῷ, ἐδὲ πλεῦσαι,

6) f. ἀλλὰ καὶ πολλάκις.

7) malim καταδοῦσιν, vt vſitatius.

8) μὴ ἂν — εἶναι] idem eſt, ac ſi dixiſſet μὴ ἂν φήσεις εἶναι τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐκ ἐλεύθερον. *tu itaque iam non affirmabis, hunc hominem eſſe non liberum*: vt ſtatim poſt: ἐ γὰρ δήπου — ἐλεύθερον εἶναι, idem eſt, ac ſi dixiſſet ἐ γὰρ δήπου ἔφης τὸν Δαρεῖον εἶναι ἐκ ἐλεύθερον. *non enim profecto auſis affirmare, Darium liberum haud eſſe.* quia tamen p. 439, 4. φήσουσιν et ἐρεῖσιν ſequitur, ideo malim hic quoque loci ἂν ἐ φήσουσιν, *non igitur iam negabunt*, (ii puta, ſi quos de ſeruitute et libertate interrogemus) *ideo quemquam liberum eſſe, quod moleſtias habeat perferendas.* nam optime reſpondet p. 439, 4. *neque rurſus aient eam eſſe libertatem, ſi quis, quicquid lubeat, id faciat.* Pari modo ἔφης v. 13. mutatum velim cum ἔφησαν. *non facile ſint affirmaturi.*

9) ξέρξην] ſic recte dat Veneta, ſcil. negabis liberum eſſe, Morell. dat ξέρξης.

νεῦσαι, οὐδὲ μεταβῆναι, δοκεῖντι μηδενὸς ἀνθρώπων
25. ὑπακούειν [10]). οὐδὲ τὸ πράττειν, ὅ, τι ἄν τις ἐθέλῃ, ἐλευθερίαν ἔτι φήσουσιν εἶναι. ἀλλ' ἴσως ἐροῦσιν, ὅτι ἔστι μὲν ἐπὶ τῶν αὐτῶν συμφέροντι ὑπακούσουσιν, ὡς οἱ πλέοντες τῷ κυβερνήτῃ, καὶ οἱ στρατιῶται τοῖς
30. στρατηγοῖς, καὶ οἱ κάμνοντες δὲ τῷ ἰατρῷ διὰ τοῦτο πείθονται. οὐδὲ γὰρ ἄλλ' ἅττα προστάττουσιν ἕτοι, ἢ τὰ συμφέροντα αὐτοῖς· οἱ δέ γε δεσπόται τοῖς δούλοις ἃ τὰ αὐτὰ [11]) ἐπιτάττουσιν, ἃ ἐκείνοις συν-
35. οίσει, ἀλλ' ὥσπερ αὐτοῖς οἴονται λυσιτελεῖν. τί δὲ δή; ἆρά γε [12]) συμφέρει τῷ δεσπότῃ τεθνάναι τὸν οἰκέτην, ἢ νοσεῖν, ἢ πονηρὸν εἶναι; οὐδεὶς ἂν εἴποι. ἀλλὰ τἀναντίον, οἶμαι, τό τε ζῆν καὶ ὑγιαίνειν
40. καὶ χρηστὸν εἶναι. τὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα φανεῖται καὶ τῷ οἰκέτῃ συμφέροντα· ὥστε καὶ τῷ οἰκέτῃ ὁ δεσπότης, οὐδὲν ἧττον, ἅπερ ἔχει νῦν, τὰ συμφέροντα ἐκείνῳ προσάξει· ταῦτα γὰρ καὶ αὐτῷ φανήσεται ξυμφέρειν. ἀλλὰ ὑπὲρ ὅτου ἄν τις ἀργύριον
45. καταβεβλοι [13]), ἕτος ἐξ ἀνάγκης δοῦλός ἐστιν; ἐπεὶ πολλοὶ περὶ πολλῶν καὶ ἐλευθέρων [14])

10) forte simplex ἀκούειν hic melius conueniat, quia μηδενὸς praeceſſit. nam, ſi bene memini, ὑπακούειν ſolummodo cum dativo conſtruitur. In meo opuſculo Dioneo vocabulum δοκεῖντι mutaueram in ἐκ ἂν τὸ, et punctum commate; vt ſententia eſſet: *Itaque non amplius aiens libertatem hanc eſſe, vt nemo nemini obtemperet, neque hanc, vt quicquid quisque velit, id agat.* qua de coniectura iudicium penes lectorem eſto. v. p. 437, 5.

11) τὰ αὐτὰ] malim ταῦτα.

12) poſt ἆρά γε addunt Ven. et Mor. ἔν, quod recte abeſt a codice regio. aut eius loco ſubſtituatur οἷον *exempli cauſa.*

13) praeferam rurſus e regio καταβάλῃ.

14) in aliis eſt καὶ ἐπ' ἐλευθέρων. videtur vtraque lectio ſic componenda et reformanda eſſe: καὶ ἐλευθέρων ἐπ' ἐλευθερίᾳ καταβεβλήκασιν ἀργύριον. *multi pro multis iisque natu liberis aes dependerunt, quo amiſſam libertatem recuperarent.*

καταβεβλήκασιν ἀργύριον· οἱ μὲν πολεμίοις, οἱ δὲ λῃςαῖς λύτρα διδόντες; οἱ δέ τινες τὴν αὑτῶν τιμὴν καταβεβλήκασι τοῖς δεσπόταις· καὶ οὐ δήπου δοῦλοί εἰσιν οὗτοι αὐτῶν. ἀλλὰ μὴν, ὃν ἂν ἐξῇ ἑτέρῳ μαςιγῶσαι καὶ δῆσαι καὶ ἀνελεῖν καὶ ἄλλ', ὅ, τι ἂν βούληται, ἐργάσασθαι, οὗτος ἐκείνου δοῦλός ἐςι; τί δαί; οὐκ ἔξεςι τοῖς λῃςαῖς ταῦτα ποιεῖν τοὺς ληφθέντας; καὶ οὐδὲν μᾶλλον δοῦλοί εἰσι [15]). τί δέ; τοῖς δικαςαῖς οὐκ ἔξεςι τιμᾶν καὶ δεσμοῦ καὶ θανάτου καὶ ἄλλου, ὅτου ἂν βούλωνται πολλοῖς τῶν κρινομένων; καὶ οὐ δήπου δοῦλοί εἰσιν οὗτοι. εἰ δὲ μίαν ἡμέραν, ἐν ᾗ κρίνεται ἕκαςος, οὐδὲν τοῦτο [16])· καὶ γὰρ μίαν ἡμέραν ἤδη τις λέγει γενέσθαι δοῦλος. ἀλλὰ μὴν, ἑνὶ λόγῳ συλλαβόντα χρὴ ἀποφήνασθαι, ὡς, ὅτῳ μὲν ἔξεςιν ὃ βούλεται πράττειν, ἐλεύθερός ἐςιν· ὅτῳ δὲ μὴ ἔξεςι, δοῦλος. οὐδ' ἐπὶ [17]) τῶν πλεόντων, οὐδὲ τῶν καμνόντων, οὐδὲ τῶν ςρατευομένων, οὐδὲ τῶν μανθανόντων γράμματα, ἢ κιθαρίζειν, ἢ παλαίειν, ἢ ἄλλην τινὰ τέχνην, ἐρεῖς αὐτό· οὐ γὰρ ἔξεςι τούτοις πράττειν, ὡς αὐτοὶ ἐθέλουσιν, ἀλλ' ὡς ὅ, τε κυβερνήτης καὶ ἰατρὸς [18]) καὶ διδάσκαλος προστάττει [19]). οὐ τοί-

15) οὐδὲν μᾶλλον δοῦλοί εἰσι] sic recte Anglus. οὐδὲν ἧττον δοῦλοι — Ven. et Morell. Haud raro ista μᾶλλον et ἧττον inter se vitiose permutantur. exemplum est in annotat. Morelli ad p. 240, 32. ed. Mor. Casaubonus addit post δοῦλοι, οὐκ.

16) οὐδὲν τοῦτο] scil. πρὸς τὸ ἐρώτημα, vel πρὸς τὴν θέσιν. nihil hoc facit ad rem praesentem, non mutat quaestionem, non satisfacit ei.

17) fort. δοῦλος. ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ.

18) post ἰατρὸς addendum esse καὶ ςρατηγὸς e superioribus constat (v. v. 17. οὐδὲ τῶν ςρατευομένων.)

19) προςάττει] sic dedi. vidit idem Anglus quoque et Valesius Emendat. p. 53. et res ipsa monstrat. Veneta et Morell. dant πράττει. Saepissime haec duo verba inter se permutantur ex errore in sigla commisso.

ἐ τοίνυν ἐδὲ τοῖς ἄλλοις ἔξεστιν ἃ ἐθέλουσι πρᾶξαι, ἀλλ' ἐάν τις παρὰ τὰς νόμους τὰς κειμένους πράττῃ, ζημιώσεται. ἐκεῖνο ὅσα μὴ ἀπείρηται [20]) ὑπὸ τῶν νόμων, μηδὲ προστέτακται, ὁ περὶ τούτων ἔχων αὐτὸς τὴν ἐξουσίαν τῷ πράττειν, ὡς βούλεται, ἢ μή, ἐλεύθερος, ὁ δὲ τἀναντία, ἀδύνατος [21]), δοῦλος. τί δαί; οἴει σοι ἐξεῖναι, ὅσα μὴ ἀπείρηται μὲν ὑπὸ τῶν νόμων ἐγγεγράφως, αἰσχρὰ δὲ ἄλλως δοκεῖ τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἄτοπα· λέγω δὲ, οἷον τελωνεῖν, ἢ πορνοβοσκεῖν, ἢ ἄλλα ὅμοια πράττειν; ἐ μὰ Δία, φαίην [22]) ἂν, ἐδὲ τὰ τοιαῦτα ἐξεῖναι τοῖς ἐλευθέροις. καὶ γὰρ περὶ τούτων ἐπίκειται ζημία, τὸ μισεῖσθαι ἢ δυσχεραίνεσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. τί δαί; τοῖς ἀκολάστοις ἀνθρώποις, ὅσα ποιοῦσι διὰ τὴν ἀκολασίαν, καὶ τοῖς ἀνοήτοις, ὅσα διὰ τὴν ἄνοιαν, ἢ ἀσίοις ἀμελοῦντες, ἢ σώφροσι, ἢ ἀδίκως καὶ ἀγνωμόνως προσφερόμενοι ἀλλήλοις, ἐ πάντα ταῦτα ἐπιζήμια τοῖς ποιοῦσιν ἐστίν; ἢ γὰρ εἰς τὸ σῶμα, ἢ τὴν ἀσίαν, ἢ τὸ μέγιστον, τὴν ψυχὴν τὴν αὐτῶν βλάπτουσι. τοῦτο μὲν ἀληθὲς λέγεις. ἐκεῖνο ἐδὲ ταῦτα ἔξεστι πράττειν; ἐ γὰρ ἔν. ἐνὶ δὴ λόγῳ, τὰ μὲν φαῦλα καὶ ἄτοπα καὶ ἀσύμφορα ἐκ ἔξεστι πράττειν· τὰ δὲ δίκαια καὶ συμφέροντα καὶ ἀγαθὰ, χρὴ φάναι, ὅτι προσήκει τε καὶ ἔξεστιν; ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ. ἐκεῖνο ἐδενὶ τά τε φαῦλα καὶ ἀσύμφορα ποιεῖν, ἀζήμιόν ἐστιν, ἔτε Ἕλληνι, ἔτε βαρβάρῳ, ἔτε ὑπὲρ ὅτου τις τιμὴν δέδωκεν ἀργύριον. ἃ γὰρ ἔν. τὰ δέ γε ἐναντία πᾶσιν ὁμοίως ἐφεῖται· καὶ οἱ μὲν τὰ ἐφειμένα [23]) πράττοντες, ἀζήμιοι διατελοῦσιν· οἱ δὲ τὰ κεκωλυμένα, ζημιοῦνται. ἄλλοι

20) malim μηδ' ἀπείρηται.

21) ἀδύνατος] scil. πράττειν ὃ βούλεται.

22) Φαίην] hic incipit dialogismus.

23) ἐφειμένα] sic codex regius et vir doctus in Veneta mea, sed Veneta et Morell. dant ἐφιεμένα.

ἂν δοκῶσί σοι πράττειν ἃ ἐξεῖναι, ἢ οἱ ἐπισάμενοι ταῦτα, καὶ ἄλλοι τοὐναντίον, ἢ οἱ ἀγνοοῦντες; ἀδαμῶς. ἐκεῖνοι οἱ φρόνιμοι[24]) ὅσα βέλονται πράττειν, ἔξεστιν αὐτοῖς· οἱ δὲ ἄφρονες, ἃ βέλονται, οὐκ ἔξον, ἐπιχειροῦσι πράττειν· ὥστε ἀνάγκη, τοὺς μὲν φρονίμους ἐλευθέρους τε εἶναι, καὶ ἐξεῖναι αὐτοῖς ποιεῖν, ὡς ἐθέλουσι· τοὺς δὲ ἀνοήτους δούλους τε εἶναι, καὶ ἃ μὴ ἔξεστιν αὐτοῖς, ταῦτα ποιεῖν; ἴσως. ἐκεῖνο καὶ τὴν ἐλευθερίαν χρὴ λέγειν ἐπιστήμην τῶν ἐφεμένων[25]) καὶ τῶν κεκωλυμένων, τὴν δὲ δουλείαν, ἄγνοιαν ὧν τε ἔξεστι καὶ ὧν μή. ἐκ δὲ τούτου τοῦ λόγου, εἰ δὲν ἂν κωλύοι, τὸν μέγαν βασιλέα, πάνυ μεγάλην τιμὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντα, δοῦλον εἶναι, καὶ μὴ ἐξεῖναι αὐτῷ πράττειν μηδὲν ὧν ποιεῖ· πάντα γὰρ ἐπιζημίως καὶ ἀσυμφόρως πράττει· εὖλλον δέ τινας δοῦλον δοκοῦντα καὶ ὀνομαζόμενον, οὐχ ὕπαξ, ἀλλὰ πολλάκις, ἂν ἔτω τύχῃ, πεπραμένον, εἰ δὲ ἄρα τοῦτο[26]) συμβαίνοι, πέδας πάνυ παχείας ἔχοντα, μᾶλλον ἐλεύθερον εἶναι τοῦ μεγάλου βασιλέως. ἐμοὶ μὲν σφόδρα δοκεῖ ἄτοπον, εἰ πέδας ἔχων τις, ἢ ἐστιγμένος, ἢ ἐν μύλωνι ἀλῶν, ἐλεύθερος ἔστιν μᾶλλον τοῦ μεγάλου βασιλέως. τί δέ; ἐν Θρᾴκῃ γέγονας; ἔγωγε. ἑώρακας ἂν ἐκεῖ τὰς γυναῖκας τὰς ἐλευθέρους στιγμάτων μεστὰς, καὶ τοσούτῳ πλείονας ἐχούσας στίγματα καὶ ποικιλώτερα, ὅσῳ ἂν βελτίους καὶ ἐν βελτιόνων δοκῶσι; τί ἂν τοῦτο[27]); ὅτι βασίλισσαν, ὡς ἔοικεν, οὐδὲν κωλύει ἐστιγμένην εἶναι,

24) ἐκεῖνοι οἱ φρόνιμοι] sic codex regius. Ven. et Morell. omittunt οἱ.

25) ἐφεμένων] sic dedi. ἐφιεμένων Ven. et Mor.

26) malim εἰ δ' ἄρα καὶ τοῦτο συμβ. et (*si hoc quoque contingat*). pro συμβαίνοι dat var. lect. Venetae συμβαίνει.

27) Veneta dat ἂν δὴ τοῦτο, fine τι, quod vir doctus adscripsit.

εἶναι, βασιλέα δὲ οἴει κωλύειν [28]); σὺ τοίνυν οὐδὲ περὶ ἐκείνου τοῦ ἔθνους ἀκήκοας, παρ' οἷς ὁ βασιλεὺς ἐν πύργῳ πάνυ ὑψηλῷ φυλάττεται, καὶ οὐκ ἔξεστιν αὐτῷ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ πύργου; εἰ δέ γε ἀκηκόεις, ἠπίστω ἄν, ὅτι καὶ δεδεμένον ἐστὶν εἶναι βασιλέα [29]) περιειργμένον. καὶ τυχὸν ἤκουες ἂν ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων θαυμαζόντων, εἰ διηγοῦ σὺ περὶ τοῦ Περσῶν βασιλέως, καὶ ἀπιστούντων, ὅτι ἐστί τις βασιλεὺς, περιελαύνων ἐφ' ἅρματος, καὶ ὅποι βούληται ἀπιών. ἀλλὰ δεδεμένον οὐκ ἀποδείξεις βασιλέα; οὐ τῶν γε ἀνθρώπων τυχόν· ἐπεὶ ὅ γε τῶν θεῶν βασιλεὺς ὁ πρῶτος καὶ πρεσβύτατος δέδεται, ὥς φασιν· εἰ χρὴ πιστεύειν Ἡσιόδῳ τε καὶ Ὁμήρῳ, καὶ ἄλλοις σοφοῖς ἀνδράσιν, οἳ περὶ Κρόνου ταῦτα λέγουσι. καὶ μὰ Δία οὐχ ὑπ' ἐχθροῦ ἀδίκως παθόντα [30]) τοῦτο; ἀλλ' ὑπὸ τοῦ δικαιοτάτου καὶ φιλτάτου, δηλονότι ὡς βασιλικὰ καὶ συμφέροντα ἐκείνῳ δρῶντος. οἱ δὲ τοῦτο μὲν ἀγνοοῦσι [31]), καὶ οὐδέποτ' ἂν οἰηθεῖεν πτωχὸν ἢ δεσμώτην ἢ ἄδοξον γενέσθαι βασιλέα; καίτοι τὸν Ὀδυσσέα ἀκούοντες, ὅτι πτωχὸς ὤν, καὶ τοὺς μνηστῆρας αὐτῶν, οὐδὲν ἧττον βασιλεὺς ἦν, καὶ τῆς οἰκίας

28) f. οἴει τι κωλύειν, aut οἴει πολλὰ κωλύειν. vir doctus in Veneta mea adscripserat κωλύεσθαι.

29) f. ὅτι καὶ περιειργμένον ἐστὶν εἶναι βασιλέα, sine δεδεμένον. nam eo seruato, stultum esset opponere istud ἀλλὰ δεδεμένον οὐκ ἀποδείξεις βασιλέα. concedo, exemplum a te allatum esse regis intra moenia coerciti, et libertate eundi, quo velit, priuati, qui tamen rex, eoque liber sit nihilominus. At compedibus certe vinctum tu mihi regem nullum ostendes. respondet Dio: Forsitan fiat, vt exemplum regis hominis vincti nullum reperiam; at inter deos tamen est Saturnus —.

30) παθόντα si bene habet, e proximo subaudiri debet λέγουσι. ego vero nullus dubito h. l. φασὶ deesse; vt sit ἀδίκως φασὶ παθόντα τοῦτο.

31) f. οἱ δὲ πολλοὶ τοῦτο μὲν ἀγνοοῦσι.

οἰκίας κύριος· ὁ δὲ Ἀντίνοος καὶ ὁ Εὐρύμαχος, ὡς Ὅμηρος ὠνόμαζε βασιλέας, ἄθλιοι καὶ δυστυχεῖς. ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ὡς ἔφην, ἀγνοοῦσι· σημεῖα δὲ αὐτοῖς περιτιθέασι τιάρας καὶ σκῆπτρα καὶ διαδήματα, μὴ λάθωσι βασιλεῖς ὄντες· ὥσπερ, οἶμαι, τοῖς βοσκήμασι χαρακτῆρας ἐπιβάλλουσιν οἱ δεσπόται, ὅπως ἐπίσημα ἔσται [32]). τοιγαροῦν ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ὅπως μὲν ἔχει μάνης ὀρθὴν τὴν τιάραν, ἐφρόντιζεν· καὶ εἴ τις ἄλλος τοῦτο ἐποίησεν, εὐθὺς ἐτέλευτεν ἀποθνήσκων αὐτὸν, ὡς ἓν ἐνὸν, ἐδὲ συμφέρον, ἐν τοσαύταις μυριάσιν ἀνθρώπων δύο εἶναι φρονοῦντας τιάρας ὀρθάς [33]· ὅπως δὲ τὴν γνώμην ὀρθὴν ἕξει, καὶ μηδεὶς ἄλλος φρονήσει αὐτοῦ σοφώτερον [34]), ἐδὲν αὐτῷ ἔμελεν. μὴ ἓν [35]); ὥσπερ τῆς βασιλείας τῆς τότε τοιαῦτα ὑπῆρχε σημεῖα, καὶ νῦν δεῖ τῆς ἐλευθερίας τοιαῦτα ὑπάρχειν σύμβολα, καὶ βαδίζειν πῖλον ἔχοντα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἄλλως δὲ ἐ δυνησόμεθα γνῶναι τὸν ἐλεύθερον, ἢ τὸν δοῦλον.

32) ἔσαι] sic aut cum Anglo leg. est, aut εἴη. Ven. et Mor. dant ἐσι.

33) τιάρας ὀρθὰς] sic recte Casaubonus. Ven. et Mor. omittunt ὀρθὰς.

34) σοφώτερον] sic aut cum Veneta et codice regio leg. est, aut σοφώτερα in plur. σοφώτερος Morell.

35) μὴ ἓν] ergone? v. Morelli annotat. ad p. 438, 10.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΔΟΥΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΛΟΓΟΣ ΙΕ'.

Ἀλλὰ μὴν ἔναγχος παρεγενόμην τισὶ διαμφισβη-
5. τῆσι περὶ δουλείας καὶ ἐλευθερίας, ἐκ ἐπὶ δικαστῶν, ἀλλ' ἐν τῇ ἀγορᾷ, ὑτωσὶ δὲ κατ' οἰκίαν, ἐπὶ χρόνον πάμπολυν. καὶ παρῆσαν ἑκατέρῳ τοὶν ἀνδροῖν ὐκ ὀλίγοι σπουδάζοντες. ἐτύγχανον γὰρ ὑπὲρ ἄλλων πρότερόν ἀντιλέγοντες, ὡς ἐμοὶ δοκῆσιν· ἡττώμενος
10. δὲ ἐν τοῖς λόγοις ἕτερος καὶ διαπορῶν, εἰς λοιδορίαν ἐτράπετο· ὥσπερ εἰώθε τῆτο συμβαίνειν πολλάκις· καὶ ὠνείδισεν ὡς ἐλεύθερον [1]) ὄντα τὸν ἕτερον. καὶ ὃς πάνυ πραέως ἐμειδίασέ τε καὶ εἶπε· πόθεν
15. δὲ ἐσιν, ὦ ἄριστε, εἰδέναι, ὅσις δοῦλος, ἢ ὅσις ἐλεύθερος; ναὶ μὰ Δία, ἔφη. ἐπίσαμαι γὰρ ἐμαυτὸν μὲν ἐλεύθερον ὄντα καὶ τέτες ἅπαντας· σοὶ δὲ ὐδὲν προσῆκον ἐλευθερίας. καί τινες τῶν παρόντων
20. ἐγέλασαν. καὶ ὃς ὐδέν τι μᾶλλον ἠσχύνθη· ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἀλεκτρυόνες πρὸς τὴν πληγὴν ἐπεγείροντα καὶ θαῤῥοῦσιν, κἀκεῖνος ἐπηγέρθη καὶ ἐθάῤῥησε πρὸς τὴν λοιδορίαν, καὶ ἤρετο αὐτὸν, ὁπόθεν τῆτο
25. ἐπίσατα, τὸ περί τε αὐτῆ [2]), καὶ περὶ ἐκείνε. ὅτι, ἔφη, τὸν μὲν ἐμαυτῆ πατέρα ἐπίσαμαι Ἀθηναῖον ὄντα, εἴπερ τις ἄλλος· τὸν δὲ σὸν, οἰκέτην τῆ δεῖνος, εἰπὼν τὸ ὄνομα. καὶ ὃς, τί ἂν, εἶπε, κατὰ
30. τῆτο κωλύει με, ἐν Κυνοσάργει ἀλείφεσθαι μετὰ τῶν νόθων, εἴπερ ἐκ μητρὸς ἐλευθέρας, ἴσως δὲ καὶ ἀσῆς τυγχάνω γεγονὼς, καὶ πατρὸς, ἃ σὺ φῄς; ἢ ἃ πολ-

1) f. ὠνείδισεν ὡς ἐκ ἐλεύθ. et sic Morellus quoque coniecit.
2) αὐτῆ redit ad eum, cui seruilis conditio exprobrabatur, ἐκείνε ad eum, qui conuicio hoc alterum petisset.

ἢ πολλαὶ αὐταὶ γυναῖκες δι' ἐρημίαν τε καὶ ἀπορίαν, αἱ μὲν ἐκ ξένων ἐκύησαν, αἱ δὲ ἐκ δούλων; τινὲς μὲν ἀγνοοῦσαι τοῦτο, τινὲς δὲ καὶ ἐπισάμεναι; καὶ οὐδεὶς δοῦλός ἐστιν, ἀλλὰ μονονὺ[3] Ἀθηναῖος, τῶν οὕτω γεννηθέντων. ἀλλ' ἐγώ σε, ἔφη, καὶ τὴν μητέρα ἐπίσαμαι ὁμόδουλον τοῦ πατρός. εἶεν, ἔφη, τὴν δὲ σαυτῆς οἶσθα; πάνυ μὲν οὖν· αὐτὴν ἐξ αὐτῶν, καὶ προῖκα ἱκανὴν ἐπενηνεγμένην. ἢ καὶ ἔχοις ἂν ὁμόσαι εἰπεῖν, ὡς, ἐξ ἧς φησιν ἐκείνη, ἐκ τούτου γέγονας; ὁ μὲν γὰρ Τηλέμαχος ἀπάνυ ἠξίου διατείνεσθαι ὑπὲρ Πηνελόπης τῆς Ἰκαρίου, σφόδρα σώφρονος δοκούσης γυναικὸς, ὅτι ἀληθῆ λέγει, τὸν Ὀδυσσέα ἀποφαίνουσα αὑτῇ πατέρα· σὺ δὲ ἃ μόνον ὑπὲρ σαυτῆς, ἀλλὰ καὶ[4] τῆς σῆς μητρὸς, ἐάν κελεύσῃ σέ τις, ὀμόσαι ἴσως ἔοικας. ἀλλὰ καὶ περὶ δούλης ἠσινοσῦν, ἐξ ὅτου ποτὲ ἐκύησεν, ὥσπερ ἣν λέγεις ἐμὴν μητέρα. ἀδύνατον γάρ σοι δοκεῖ εἶναι ἐξ ἄλλου ἀνδρὸς κυῆσαι ἐλευθέρου, ἢ καὶ τῆς αὐτῆς δεσπότου· ἃ πολλοὶ Ἀθηναίων συγγίνονται θεραπαίναις αὐτῶν, οἱ μέν τινες κρύφα, οἱ δὲ καὶ φανερῶς; ἃ γὰρ δήπου βέλτιόν εἰσι πάντες τοῦ Ἡρακλέους, ὃς οὐδὲ τῇ Ἰαρδάνου δούλῃ συγγενέσθαι ἀπηξίωσεν, ἐξ ἧς ἐγένοντο οἱ Σαρδέων βασιλεῖς. ἔτι δὲ ἃ δοκεῖ σοι, ὡς ἔοικε, Κλυταιμνήστρα, Τηνδάρεω μὲν θυγάτηρ, γυνὴ δὲ Ἀγαμέμνονος, μὴ μόνον Ἀγαμέμνονι συνεῖναι, τῷ αὐτῆς ἀνδρὶ, ἀλλὰ καὶ, ἀποδημήσαντος ἐκείνου, Αἰγίσθῳ συγγενέσθαι; καὶ Λερόπῃ, ἢ Ἀτρέως γυνὴ, τὴν Θυέστου προσδέξασθαι ὁμιλίαν; καὶ ἄλλαι πολλαὶ καὶ πάλαι καὶ νῦν ἐνδόξων καὶ πλουσίων ἀνδρῶν γυναῖκες, ἑτέροις συγγίνεσθαι, καὶ παῖδας ἐνίοτε ἐξ ἐκείνων

3) μονονὺ — ἐγώ σε] sic codex regius. μονονὺ — ἐγώ σοι Ven. et Morell.

4) σαυτῆς, ἀλλὰ καὶ] tria haec verba delenda videntur, vt aliena ab h. l. et sententiam interturbantia.

γων ποιεῖσθαι· ἢν δὲ σὺ λέγεις θεραπαινεν, ἔτω πάνυ ἀκριβῶς φυλάττειν τὰ πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν αὑτῆς, ὥστε μὴ ἂν ἑτέρῳ συγγίνεσθαι; ἔτι δὲ καὶ περὶ σαυτῆ καὶ περὶ ἐμῆ διαβεβαιοῖς, ὡς ἑκάτερος ἡμῶν ἐστι τῆς δοκούσης καὶ λεγομένης μητρός; καίτοι παῖδες Ἀθηναίων ἔχοις ἂν εἰπεῖν καὶ τῶν πάνυ γνωρίμων, οἱ ἐφάνησαν ὕστερον, ὁ μόνον πατρὸς, ἀλλὰ καὶ μητρὸς, ὑφ' ἧς ἐλέγοντο, ὑποβολιμαῖοι ποθὲν τραφέντες. καὶ ταῦτα σὺ ἑκάστοτε ὁρᾷς δεικνύμενα καὶ λεγόμενα ὑπὸ τῶν κωμῳδιοδιδασκάλων, καὶ ἐν ταῖς τραγῳδίαις· καὶ ὅμως οὐδὲν ἧττον ἰσχυρίζῃ καὶ περὶ σαυτῆ καὶ περὶ ἐμῆ, ὡς εὖ οἶδας, ὅπως γεγόναμεν, καὶ ἐκ τίνων. ἐκ οἵσθα, ἔφη, ὅτι κατηγορίας [5]) δίδωσιν ὁ νόμος γράψασθαι τοῦτον, ὃς ἂν βλασφημῇ τινα, ἐκ ἔχων ἀποδεῖξαι, περὶ ὧν λέγει, σαφῆ οὐδέν; καὶ ὃς, ἐπίσαμαι γὰρ, ἔφη, ὅτι μὴ μὲν ἐλεύθεραι γυναῖκες ὑποβάλλουσι παῖδας διὰ ἀπαιδίαν, ὅταν μὴ δύνωνται αὐταὶ κυῆσαι· βουλόμενοι κατασχεῖν ἑκάστη τὸν ἄνδρα τὸν ἑαυτῆς, καὶ τὸν οἶκον, καὶ ἅμα ἐκ ἀπορρήσασι, ὅθεν τὰς παῖδας θρέψωσι. τὰς δὲ δούλας τοὐναντίον, τὰς μὲν, πρὸ τῆ τόκῳ διαφθειρούσας, τὰς δὲ ὕστερον, ἐὰν δύνωνται λαθεῖν, τὸ γινόμενον· ἔτι καὶ [6]) τῶν ἀνδρῶν συνειδότων, ὅπως μὴ πράγματα ἔχωσι, παιδοτροφεῖν ἀναγκαζόμενοι πρὸς τῇ δαλείᾳ. ναὶ μὰ Δία, ἔφη, πλὴν γέ τῆς Οἰνέως [7]) τῆ Πανδίωνος, ἔπη, νόθῃ παιδός. ὁ γὰρ ἐκείνῃ νομεὺς ὁ ἐν ταῖς Ἐλευθέραις, καὶ

5) κατηγορίας] imo vero καπηγορίας. res nota ex oratoribus graecis. v. Salmasii Observ. ad Ius Atticum p. 254.

6) f. ἔτι δὲ καὶ τ.

7) τῆς Οἰνέως] sic bene et feliciter emendauit Anglus, scil. δούλης. praeter ancillam Oenei, qui fuit filius nothus Pandionis. τῆς οἰήσεως Ven. et Mor. Morellus praeterea e codice regio Πανδίονος et Ἀμφίονα corrigit. ἐκείνῃ] Oenei puta.

καὶ ἡ γυνὴ ἡ τῦ νομέως, ἃ μόνον ἐκ ἐξετίθεσαν αὐτοὶ γεννήσαντες, ἀλλὰ καὶ ἀλλότρια εὑρόντες ἐν τῇ ἐδῶ παιδίᾳ [8]), ἐκ εἰδότες, ὅτε ποτὲ ἦσαν, ἀνελόμενοι ἔτρεφον, ὡς αὐτῶν, καὶ ἐδὲ ὕστερον ἐκόντες, ἐδὲ ποτε ὡμολόγησαν, ὅτι ἀλλότριοι ἦσαν. σὺ δὲ ἴσως καὶ τὸν Ζῆθον καὶ τὸν Ἀμφίονα ἐλοιδόρεις ἄν, πρὶν φανερὸς γενέσθαι, καὶ δωμύσο ὡς περὶ δήλων τῶν τῦ Διὸς υἱέων. καὶ ὃς γελάσας παίνυ εἰρωνικῶς· τὰς τραγῳδὰς, ἔφη, καλεῖς μαίστυρας οἷς γε πιστεύουσιν, ἔστιν, οἱ Ἕλληνες. ἐς γὰρ ἐκεῖνοι [9]) ἀποδεικνύουσιν ἥρωας, τούτοις Φαίνονται [10]) εἰσαγίζοντες ὡς ἥρωσι, καὶ τὰ ἱρὰ ἐκείνοις ὠκοδομημένα ἰδεῖν ἐστιν. ὅμως δὲ ἐννόησον, εἰ βέλει, καὶ τὴν Φρυγίαν τὴν Πριάμε δῆλην, ἢ τὸν Ἀλέξανδρον ἐν τῇ Ἰδῃ ἐξέθρεψεν ὡς αὐτῆς υἱέα, λαβοῦσα παρὰ τῦ ἀνδρὸς βυκόλε ὄντος, καὶ τὴν παιδοτροφίαν ἐ χαλεπῶς ἔφερεν. Τήλεφον δὲ, τὸν Αὔγης καὶ Ἡρακλέους, ἐχ ὑπὸ γυναικὸς, ἀλλ' ὑπὸ ἐλάφε, τραφῆναι λέγουσιν. ἢ δοκεῖ σοι ἔλαφος μᾶλλον ἐλεῆσαι ἂν βρέφος, καὶ ἐπιθυμῆσαι τρέφειν, ἢ ἄνθρωπος, ἐαν τύχῃ οὖσα; φέρε δὴ πρὸς θεῶν· εἰ δὲ δὴ προσομολογήσαιμί σοι τούτους εἶναί μου γονέας, οὓς σὺ φῂς, πόθεν οἶσθα περὶ τῆς ἐκείνων δουλείας; ἢ καὶ τὰς γονέας αὐτῶν ἤπίσω σαφῶς, καὶ ἕτοιμος εἶ καὶ περὶ ἐκείνων κατόμνυσθαι ἑκατέρε, ὅτι ἐξ ἀμφοῖν δούλοιν γεγόνασιν ἀμφότεροι, καὶ τὰς ἔτι πρότερον καὶ ἐξαρχῆς ἅπαντας; δῆλον γὰρ, ὡς, ἐάν περ ἐλεύθερος ᾖ τις τῶν ἐκ τῦ γένες, ἐκέτι οἷόν τε τὰς ἀπ' ἐκείνων [11]) δούλας ὀρθῶς νομίζεσθαι. τῦτο δὲ ἀ δυνατόν ἐστι, ὦ βέλτιστε, ὥς φασιν, ἐκ τῦ πάν-

8) παιδία] Zethum et Amphionem.
9) ἐκεῖνοι] poetae tragici.
10) Φαίνονται] reliqui graeci.
11) ἐκείνων] imo vero ἐκείνας.

παντὸς αἰῶνος, εἶναί τι γένος ἀνθρώπων, ἐν ᾧ ἢ ἅπαντες μὲν ἐλεύθεροι γεγόνασιν, οὐκ ἐλάττους δὲ τῶν οἱ δεδουλευκότες· καὶ νὴ Δία τύραννοι, καὶ βασιλεῖς, καὶ δεσμῶται, καὶ στιγματίαι, καὶ κάπηλοι, καὶ σκυτοτόμοι, καὶ τἆλλα ὅσα ἐν ἀνθρώποις ἐστίν, ἀπαύστους μὲν εὐεργεσίας [12]), ἀπαύστους δὲ βίους, ἀπαύστους δὲ τύχας καὶ ξυμφορὰς μεταλαχόντες. ἢ οὐκ οἶσθα τοῦτο ἕνεκεν [13]) τοὺς τῶν ἡρώων λεγομένων γένη, εὐθὺς εἰς θεοὺς οἱ ποιηταὶ ἀναφέρουσιν, ὥστε μηκέτι ἐξετάζεσθαι τὸ πρόσωπον [14]); καὶ τοὺς γε πλείονας αὐτῶν φασιν ἐκ Διὸς γεγονέναι, ἵνα μὴ αὐτοῖς οἵ τε βασιλεῖς καὶ οἱ οἰκισταὶ τῶν πόλεων καὶ ἐπώνυμοι, εἰς τοιαῦτα ἐμπίπτωσιν, ἃ δοκεῖ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἀνειδη εἶναι. ὥστε, εἴπερ ἔστιν ἔχειν τὰ τῶν ἀνθρώπων, ὡς ἡμεῖς τε καὶ ἄλλοι σοφοὶ φασιν, εὖ ἡμῶν φασιν, εἰδὲν ἂν μᾶλλόν σοι πρόσηκεν [15]) ἐλευθερίως κατὰ γένος, ἢ ὁτῳοῦν τῶν σοφῶν δοκούντων οἰκετῶν· εἰ μὴ ἄρα καὶ σὺ φθάσεις ἀναγαγὼν εἰς Δία, ἢ εἰς Ποσειδῶνα, ἢ Ἀπόλλωνα, τὸν σαυτοῦ πρόγονον, τὸν δέ γε ἐμὸν [16]) εἰς δάλυς. τὸ μὲν τοίνυν, ἔφη, τοῦ γένους [17]), καὶ τὸ τῶν προγόνων, ἐῶμεν· ἐπειδὴ ἔτι σοι δοκεῖ ἀσαφὲς εἶναι· ἴσως γάρ τοι ἀναφανήσῃ ὥσπερ Ἀμφίων καὶ Ζῆθος καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Περιάμου γεγονώς. ἀλλὰ σέ γε αὐτὸν

12) εὐεργεσίας] imo vero ἐργασίας.
13) f. ἐκ οἶσθα, ὅτι τοῦτο ἕνεκα.
14) τὸ πρόσωπον] imo vero τὸ, vel τὰ πρόσω. *ulteriora, altiora*, quae antecesserunt ipsorum natales, id est patres et maiores.
15) malim προσήκοι, aut προσήκῃ.
16) ἐμοῦ] imo vero ἐμοῖς. In Veneta est τοῦ δέ γ' ἐμοὶ περὶ δουλείας. quod quid sibi velit haud video. in codice regio est ἐδέ γε ἐμοὶ περὶ δουλείας, vt in marg. Morell. repraesentatur.
17) τοῦ γένους] sic Veneta. Morell. dat γένος et omittit τοῦ.

τὸν πάντες ἐπιςάμεθα δουλεύοντα. τί δέ; εἶπε· δοκοῦσί σοι πάντες οἱ δουλεύοντες, δοῦλοι; ἀλλὰ οὐ πολλοὶ αὐτῶν ἐλεύθεροι ὄντες, καὶ ἀδίκως δουλεύοντες; ὧν τινες ἤδη καὶ εἰς δικαςήριον ἐλθόντες, ἀπέδειξαν ἐλευθέρους ὄντας ἑαυτούς [18]. οἱ δέ τινες καὶ ἀνέχονται [19] μέχρι παντὸς, οὐκ ἔχοντες ἀποδεῖξαι φανερῶς περὶ τῆς ἐλευθερίας, ἢ οἷς ἂν χαλεποὶ οὐκ ὦσιν [20]) οἱ λεγόμενοι αὐτῶν δεσπόται. ἐπεὶ φέρε, Εὔμαιος, ὁ Κτησίου τοῦ Ὀρμένου ἀνδρὸς πάνυ ἐλευθέρου καὶ πλουσίου παῖς, οὐκ ἐδούλευσεν ἐν Ἰθάκῃ παρ' Ὀδυσσεῖ καὶ Λαέρτῃ; καὶ ἐνὸν αὐτῷ ἀποπλεῦσαι πολλάκις οἴκαδε, εἰ ἐβούλετο, οὐδέποτε ἠξίωσε. τί δαί; Ἀθηναῖοι πολλοὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ληφθέντων οὐκ ἐδούλευον ἐν Σικελίᾳ καὶ ἐν Πελοποννήσῳ, ἐλεύθεροι ὄντες; καὶ ἐν ἄλλαις πολλαῖς μάχαις, οἱ ἀεὶ αἰχμάλωτοι γινόμενοι, οἱ μὲν χρόνον τινὰ, ἕως ἂν εὕρωσι τοὺς λυσομένους, οἱ δὲ μέχρι παντός. ὁπότε καὶ ὁ Καλλίου υἱὸς ἔδοξε δουλεῦσαι πολὺν χρόνον ἐπὶ Θρᾴκης, μετὰ τὴν μάχην, ἣν Ἀθηναῖοι περὶ Ἄκανθον ἡττήθησαν· ὥςε καὶ ὕςερον διαφυγὼν καὶ ἀφικόμενος, ἠμφισβήτει τοῦ κλήρου τοῦ Καλλίου, καὶ πολλὰ πράγματα παρεῖχε τοῖς ξυγγενέσιν. ἐκεῖνος μὲν, οἶμαι, ψευδόμενος· ἦν γὰρ οὐχ υἱὸς, ἀλλ' ἱπποκόμος Καλλίου, τὴν δὲ ὄψιν ὅμοιος τῷ τοῦ Καλλίου μειρακίῳ, ὃ ἔτυχεν ἐν τῇ μάχῃ τελευτῆσαν· ἔτι δὲ ἡλλήνιζεν ἀκριβῶς, καὶ γράμματα ἠπίςατο. ἀλλὰ ἕτεροί γε μυρίοι τοῦτο πεπόνθασιν· ἐπεὶ καὶ τῶν νῦν τῶν [21]) ἐνθάδε δουλευόν-

18) pro ἐλθόντες vult Morellus e codice regio εἰσελθόντες. — ἀπέδειξαν ἑαυτοὺς ἐλευθέρους] eoque ipsi semet in libertatem vindicarunt.

19) ἀνέχονται] scil. τὴν δουλείαν. manent serui, tolerant seruitutem vsque ad finem vitae.

20) χαλεποὶ οὐκ ὦσιν] sic recte Casaubonus. Veneta et Morell. omittunt οὐκ.

21) τῶν secundum delendum videtur.

30. λευόντων, ἐκ ἀπογινώσκω πολλὰς εἶναι ἐλευθέρας. ἐγὼ γὰρ, ἐὰν μὲν [22]) Ἀθηναίων τις αἰχμὰς κατὰ πόλεμον εἰς Πέρσας ἀπαχθῇ, καὶ νὴ Δία [23]), ἐὰν εἰς Θρᾴκην ἢ Σικελίαν ἀχθεὶς ἀπεμποληθῇ, φήσομεν ἐλευ-
35. θερον ὄντα δουλεύειν; ἐὰν δὲ Θρᾳκῶν τις, ἢ Περσῶν, μὴ μόνον ἐξ ἐλευθέρων γεγονὼς ἐκεῖ, δεῦρο ἀχθῇ, ἀλλὰ καὶ συνάσθ τινὸς ἢ βασιλέως υἱὸς, οὐχ ὁμολογήσομεν ἐλεύθερον εἶναι; ἐκ οἶσθα τὸν Ἀθήνησιν [24]),
40. ἔφη, νόμον, παρὰ πολλοῖς δὲ καὶ ἄλλοις, ὅτι τὸν φύσει δοῦλον γενόμενον ἐκ ἐᾷ μετέχειν τῆς πολιτείας; τὸν δὲ Καλλίᾳ υἱὸν, εἴπερ ὄντως ἐσώθη ποτὲ αἰχμὰς, αἰφικόμενον ἐκ Θρᾴκης, συχνὰ ἔτη γεγονότα
45. ἐκεῖ, καὶ πολλάκις μεμαστιγωμένον, ἐδεὶς ἂν ἠξίᾳ τῆς πολιτείας ἀπελαύνειν ἐνίοτε [25]). ὥσε καὶ ὁ νόμος ἔ φησι δοῦλος γεγονέναι τὸς ἀδίκως δουλεύσαντας. τί δὲ καὶ ποιοῦντά με ἐπίσασαι, πρὸς θεῶν, ἢ τί πάσχοντα, ὅτι με φῂς ἐπίσασθαι δουλεύοντα; τρεφόμενον ἔγωγε ὑπὸ τοῦ δεσπότου, καὶ ἀκολου-
5. θοῦντα ἐκείνῳ, καὶ ποιοῦντα ὅ, τι ποτ' ἐκεῖνος προστάττοι [26]). εἰ δὲ μὴ, παιόμενον. ἕτω μὲν, ἔφη, καὶ τὸς υἱὸς ἀποφαίνεις δούλος τῶν πατέρων. καὶ γὰρ ἀκολουθοῦσι πολλοῖς τῶν πενήτων [27]), καὶ εἰς
10. γυμνάσιον βαδίζουσι, καὶ ἐπὶ δεῖπνον, καὶ τρέφοντας πάντες ὑπὸ τῶν πατέρων, καὶ παίοντας πολλά-

22) ἐὰν μὲν] sic recte Casaubonus et Anglus. ἐὰν μὴ Ven. et Morell. vir autem doctus Venetae meae margini adscripsit ἐ γὰρ μὴ, ἐὰν ἀθην.

23) f. ἀπαχθῇ, ἢ καὶ νὴ Δ.

24) τὸν ἀθήνησιν] subaudi κείμενον.

25) ante ἐνίοτε deesse quaedam videntur. e. c. πρόδηλον ἔν, ὃ σὺ ἔοικας ἀγνοεῖν, τὸ τὲς δουλεύοντας ἐλευθέρες εἶναι ἐνίοτε.

26) προσάττῃ, aut προσάττοι.

27) significat moris fuisse, vt liberi pauperum patres suos, seu in gymnasium, seu ad epulas publicas euntes, assectarentur. ergo diuitum liberi non sic.

[illegible], καὶ πείθονται[28]) ὅ, τι ἂν ἐκεῖνοι [illegible] αὐτοῖς. καίτοι ἕνεκα τοῦ πείθεσθαι, [illegible] λαμβάνειν, καὶ τῶν γραμματιστῶν οἱ- [illegible] τοὺς παρ' αὐτοῖς μανθάνοντας; καὶ [illegible] παιδοτρίβας δεσπότας εἶναι τῶν μαθητῶν, ἢ [illegible] ἄλλο τι διδάσκοντας; καὶ γὰρ προστάττουσιν [illegible] τοῖς, καὶ τύπτουσι μὴ πειθομένους. νὴ Δί', ἔφη. ἀλλ' οὐκ ἔστι τοῖς παιδοτρίβαις, οὐδὲ τοῖς ἄλλοις διδασκάλοις δῆσαι τοὺς μαθητὰς, οὐδὲ ἀποδόσθαι, οὐδὲ γε εἰς μύλωνα ἐμβαλεῖν· τοῖς δέ γε δεσπόταις ἅπαντα[29]) ταῦτα ἐφειμένα ἐστίν. ἴσως γὰρ οὐκ οἶσθα, ὅτι παρὰ πολλοῖς καὶ σφόδρα εὐνομουμένοις ταῦτα, ἃ λέγεις, ἔξεστι τοῖς πατράσι περὶ τοὺς υἱέας, καὶ δεῖν, ἐὰν βούλωνται, καὶ ἀποδίδοσθαι, καὶ ὅ, τι τούτων χαλεπώτερον· ἐφεῖται γὰρ αὐτοῖς ἀποκτεῖναι, μήτε κρίναντας, μήτε ὅλως αἰτιασαμένους. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν μᾶλλον δοῦλοί εἰσι τῶν πατέρων, ἀλλὰ υἱεῖς· εἰ δὲ δὴ ὅτι μάλιστα ἐδούλευον, καὶ δοῦλος[30]) ἐξαρχῆς ὑπῆρχον δικαίως, τί με, ἔφη, κωλύει νῦν ἐλεύθερον εἶναι μηδενὸς ἔλαττον· σὲ δὲ αὖ τοὐναντίον, εἰ καὶ σφόδρα ἐξ ἐλευθέρων ἦσθα, δοῦλον εἶναι παντὸς μᾶλλον; ἐγὼ μὲν, εἶπεν, οὐχ ὁρῶ, ὅπως, ἐλεύθερος ὤν, δοῦλος ἔσομαι· σὲ δὲ οὐκ ἀδύνατον ἐλεύθερον γενέσθαι, ἀφέντος τοῦ δεσπότου. τί δαὶ, ὦ λῷστε, ἔφη, οὐθεὶς ἂν γένοιτο ἐλεύθερος μὴ ὑπὸ τοῦ δεσπότου ἀφεθείς; πῶς γάρ; εἶπεν. ὅπως[31]) Ἀθη-

28) f. ὑπ' αὐτῶν, ἂν μὴ πείθωνται.

29) ἅπαντα] sic recte Veneta. ἅπαντας Mor.

30) δοῦλος] sic dedi; nam ὑπῆρχον est prima persona sing. *si vel aequissimo iure seruus fuerim.* Ven. et Mor. dant δοῦλοι.

31) ὅπως] subaudi οἱ πρότερον δοῦλοι ἐγένοντο ἂν ἐλεύθεροι. *eo modo, quo serui, qui ante fuerunt, libertate donati fuissent,* (si res successum habuisset) *Athenienſibus ſciſcentibus.*

Ἀθηναίων ψηφισαμένων μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην τοὺς συμπολεμήσαντας οἰκέτας ἐλευθέρους εἶναι. εἰ πρῶβη ὁ πόλεμος, ἀλλὰ μὴ διελύσατο θᾶττον ὁ Φίλιππος πρὸς αὐτοὺς, πολλοὶ ἂν τῶν Ἀθήνησιν οἰκετῶν, ἢ μικροῦ πάντες, ἐλεύθεροι ἦσαν, οὐχ ὑπὸ τοῦ δεσπότου ἕκαστος ἀφεθείς. ἔστω τοῦτό γε, εἰ δημοσίᾳ σε ἡ πόλις ἐλευθερώσει. τί δαί; ἐμαυτὸν οὐκ ἄν σοι δοκῶ ἐλευθερῶσαι; εἴ γε ἀργύριόν ποθεν καταβάλλοις τῷ δεσπότῃ, τοῦτόν φημι τὸν τρόπον· ἀλλὰ[32]) ὅνπερ Κῦρος οὐ μόνον ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ Πέρσας ἅπαντας ἠλευθέρωσε, τοσοῦτον ὄχλον, οὔτε ἀργύριον οὐδενὶ καταβαλὼν, οὔτε ὑπὸ τοῦ δεσπότου ἀφεθείς. ἢ οὐκ οἶσθα, ὅτι λυχνοποιὸς ἦν ὁ Κῦρος Ἀστυάγου καὶ ὁπότε γε ἠδυνήθη, καὶ ἔδοξεν αὐτῷ, ἐλεύθερος ἅμα καὶ βασιλεὺς ἐγένετο τῆς Ἀσίας ἁπάσης; εἶεν· ἐμὲ δὲ πῶς ἂν φῂς δοῦλον γενέσθαι[33]); ὅτι μυρίοι δήπου ἀποδίδονται ἑαυτοὺς ἐλεύθεροι ὄντες, ὥστε δουλεύειν κατὰ συγγραφὴν ἐνίοτε, ἐπ' οὐδενὶ τῶν μετρίων, ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τοῖς χαλεπωτάτοις; τέως μὲν οὖν προσεῖχον τοῖς λόγοις οἱ παρόντες, ὡς οὐ μετὰ σπουδῆς λεγομένοις μᾶλλον, ἢ μετὰ παιδιᾶς· ὕστερον δὲ ἐφιλονείκουν καὶ ἐδόκει ἄτοπον εἶναι, εἰ μηδὲν ἔσται εἰπεῖν τεκμήριον, ᾧ τις ἀναμφιλόγως διακρίνει[34]) τὸν δοῦλον ἀπὸ τοῦ ἐλευθέρου, ἀλλ' εὐμαρὲς ἔσοιτο περὶ παντὸς ἀμφισβητεῖν καὶ ἀντιλέγειν. ἀφέντες οὖν ὑπὲρ ἐκείνου σκοπεῖν καὶ τῆς ἐκείνου δουλείας, ἐσκόπουν, ὅστις εἴη δοῦλος. καὶ

 ἐδόκει

32) ἀλλὰ] subaudi κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον οὐ δοκῶ σοι ἐμαυτὸν ἂν ἐλευθερῶσαι. *verum tamen hoc quidem modo, quo Cyrus — non videor tibi ipsemet me in libertatem posse asserere?*

33) post γενέσθαι videntur aliqua deesse; nam insequentia non satis cohaerent cum superioribus.

34) f. διακρινεῖ, aut διακρίνῃ, aut διακρίνειε.

καὶ ὑπ' αὐτῶν, καὶ πείθονται[28]) ὅ, τι ἂν ἐκεῖνοι προστάττωσιν αὐτοῖς. καίτοι ἕνεκα τοῦ παιδεσθαι, καὶ πληγὰς λαμβάνειν, καὶ τῶν γραμματιστῶν οἱ- 15.
νέτας φήσεις τοὺς παρ' αὐτοῖς μανθάνοντας; καὶ σὺς παιδοτρίβας δεσπότας εἶναι τῶν μαθητῶν, ἢ σὺς ἄλλο τι διδάσκοντας; καὶ γὰρ προστάττουσιν αὐτοῖς, καὶ τύπτουσι μὴ πειθομένους. νὴ Δί', ἔφη. ἀλλ' ὅμως ἔστι τοῖς παιδοτρίβαις, οὐδὲ τοῖς ἄλλοις δι- 20.
δασκάλοις δῆσαι τοὺς μαθητὰς, οὐδὲ ἀποδόσθαι, οὐδὲ γε εἰς μίσθωσιν ἐμβαλεῖν· τοῖς δέ γε δεσπόταις ἅπαντα[29]) ταῦτα ἐξεστιν. ἴσως γὰρ ἐπ οἶσθα, ὅτι παρὰ πολλοῖς καὶ σφόδρα νενομισμένοις 25.
ταῦτα, ἃ λέγεις, ἔξεστι τοῖς πατράσι περὶ τοὺς υἱέας, καὶ δεῖν, ἐὰν βέλωνται, καὶ ἀποδίδοσθαι, καὶ ὅ, τι τούτων χαλεπώτερον· ἐφεῖται γὰρ αὐτοῖς ἀποκτεῖναι, μήτε κρίναντας, μήτε ὅλως αἰτιασαμένους. 30.
ἀλλ' ὅμως οὐδὲν μᾶλλον δοῦλοί εἰσι τῶν πατέρων, ἀλλὰ υἱεῖς· εἰ δὲ δὴ ὅτι μάλιστα ἐδούλευον, καὶ δοῦλος[30]) ἐξαρχῆς ὑπῆρχον δικαίως, τί με, ἔφη, κωλύει τῶν ἐλευθέρων εἶναι μηδενὸς ἧττον· σὲ δὲ 35.
αὖ τοὐναντίον, εἰ καὶ σφόδρα ἐξ ἐλευθέρων ἦσθα, δοῦλον εἶναι παντὸς μᾶλλον; ἐγὼ μὲν, εἶπεν, οὐχ ὁ-
ρῶ, ὅπως, ἐλεύθερος ὢν, δοῦλος ἔσομαι· σὲ δὲ οὐκ οἰόν- I
τε ἐλεύθερον γενέσθαι, ἀφέντος τοῦ δεσπότου. τί 40.
δαὶ, ὦ λῶστε, ἔφη, ἀθεὶς ἂν γένοιτο ἐλεύθερος μὴ ὑπὸ τοῦ δεσπότου ἀφεθείς; πῶς γάρ; εἶπεν. ὅπως[31])

Ἀθη-

28) f. ὑπ' αὐτῶν, ἂν μὴ πείθωνται.

29) ἅπαντα] sic recte Veneta. ἅπαντας Mor.

30) δοῦλος] sic dedi; nam ὑπῆρχον est prima persona sing. *si vel aequissimo iure servus fuerim.* Ven. et Mor. dant ἐδοῦλοι.

31) ὅπως] subaudi *οἱ πρότερον δοῦλοι ἐγένοντο ἂν ἐλεύθεροι. eo modo, quo servi, qui ante fuerunt, libertate donati fuissent,* (si res successum habuisset) *Athenienſibus ſciſcentibus.*

Ἀθηναίων ψηφισαμένων μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μά-
χην τὺς συμπολεμήσαντας οἰκέτας ἐλευθέρους εἶναι.
εἰ πρᾶξις ὁ πόλεμος, ἀλλὰ μὴ διελύσατο θᾶττον ὁ
Φίλιππος πρὸς αὐτούς, πολλοὶ ἂν τῶν Ἀθηναίων οἰ-
κετῶν, ἢ μικρᾷ πάντες, ἐλεύθεροι ἦσαν, οὐχ ὑπὸ
τῦ δεσπότου ἕκαστος ἀφεθείς. ἔγωγε τοῦτό γε, εἰ δη-
μοσίᾳ σε ἡ πόλις ἐλευθερώσει. τί δαί; ἐμαυτὸν οὐκ
ἄν σοι δοκῶ ἐλευθερῶσαι; εἰ γε ἀργύριον ποθεν κα-
ταβαίλοις τῷ δεσπότῃ, τοῦτόν φημι τὸν τρόπον.
ἀλλὰ[32]) ὅνπερ Κῦρος ὐ μόνον ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ
Πέρσας ἅπαντας ἠλευθέρωσε, τοσοῦτον ὄχλον, ἔτε
ἀργύριον ὑδενὶ καταβαλὼν, ἔτε ὑπὸ τῦ δεσπότου
ἀφεθείς. ἢ οὐκ οἶσθα, ὅτι λυχνοποιὸς ἦν ὁ Κῦρος.
Ἀσυάγε, καὶ ὁπότε γε ἠδυνήθη, καὶ ἔδοξεν αὐτῷ,
ἐλεύθερος ἅμα καὶ βασιλεὺς ἐγένετο τῆς Ἀσίας ἁ-
πάσης; εἶεν. ἐμὲ δὲ πῶς ἂν φὴς δῆλον γενέσθαι[33]);
ὅτι μυρίοι δήπε ἀποδίδονται ἑαυτὺς ἐλεύθεροι ὄν-
τες, ὥστε δηλεύειν κατὰ συγγραφὴν ἐνίοτε, ἐπ' ἀ-
δηνεῖ τῶν μετρίων, ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τοῖς χαλεπωτά-
τοις; τέως μὲν ἔν πρόσεῖχον τοῖς λόγοις οἱ παρόν-
τες, ὡς ἐ μετὰ σπεδῆς λεγομένοις μᾶλλον, ἢ μετὰ
παιδιᾶς· ὕστερον δὲ ἐφιλονείκουν. καὶ ἐδόκει ἄτοπον
εἶναι, εἰ μηδὲν ἔσοι εἰπεῖν τεκμήριον, ᾧ τις ἀναμ-
φιλόγως διακρίνει[34]) τὸν δῆλον ἀπὸ τῦ ἐλευθέρε,
ἀλλ' εὐμαρὲς ἔσοιτο περὶ παντὸς ἀμφισβητεῖν καὶ
ἀντιλέγειν. ἀφέντες ἔν ὑπὲρ ἐκείνε σκοπεῖν καὶ
τῆς ἐκείνε δήλοσεως, ἐσκόπεν, εἰς εἴη δῆλος. καὶ

32) ἀλλὰ] ſubaudi κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἐ δοκῶ σοι ἐμαυτὸν ἂν ἐλευθερῶσαι. verum tamen hoc quidem modo, quo Cyrus — non videor tibi ipſemet me in libertatem poſſe aſſerere?

33) poſt γενέσθαι videntur aliqua deeſſe; nam inſequentia non ſatis cohaerent cum ſuperioribus.

34) f. διακρινεῖ, aut διακρίνῃ, aut διακρίνοις.

ἐδόκει αὐτοῖς, ὃν ἄν τις κεκτημένος[35]) κυρίως, ὥσπερ
ἄλλο τι τῶν αὐτῷ χρημάτων ἢ βοσκημάτων, ὥστε
ἐξεῖναι αὐτῷ χρῆσθαι ὅ, τι βέλεται· ἔτος ὀρθῶς 35.
λέγεσθαί τε καὶ εἶναι δοῦλος τῷ κεκτημένῳ. πάλιν
δὲ ἠμφισβήτει ὁ περὶ τῆς δουλείας ἀντιλέγων, ὅ, τι
ποτὲ ἔστι τὸ κύριον τῆς κτήσεως. καὶ γὰρ οἰκίαν,
καὶ χωρίον, καὶ ἵππον, καὶ βοῦν πολλὰς ἤδη φανῆ- 40.
ναι[36]) τῶν κεκτημένων πολὺν χρόνον, ἃ δικαίως ἔ-
χοντας, ἐνίοτε δὲ καὶ παρὰ τῶν πατέρων παρειλη-
φότας[37]). ἔτι δὴ καὶ ἄνθρωπον εἶναι ἀδίκως κε-
κτῆσθαι· καὶ γὰρ δὴ τῶν κτωμένων εἶναι[38]) τὰς οἰ- 45.
κέτας, ὥσπερ καὶ τἄλλα ξυμπαντα· οἱ μὲν γὰρ
ἄλλως λαμβάνουσιν ἢ χρησάμενοι τινὸς[39]), ἢ κλήρο-
νομήσαντος, ἢ πριάμενοι· τινὲς δὲ ἐξ ἀρχῆς τὰς
παρὰ σφίσι γεννηθέντας, ἃς οἰκογενεῖς καλοῦσι. τρί-
τος δὲ κτήσεως τρόπος, ὅταν ἐν πολέμῳ λαβὼν 5.
αἰχμάλωτον, ἢ καὶ ληϊσάμενος, κατὰ τοῦτον τὸν
τρόπον ἔχῃ καταδουλωσάμενος, ὅσπερ, οἶμαι, πρε-
σβύτατος ἁπάντων ἐστί. τὰς γὰρ πρώτας γενομένας
δούλας ἐκ εἰκὸς ἐκ δούλων φῦναι τὴν ἀρχήν· ἀλλὰ 10.
ὑπὸ λῃστείας ἢ πολέμου κρατηθέντας, ἔτως ἀναγ-
κασθῆναι δουλεύειν τοῖς λαβοῦσιν. ἔκειν ἔτος ὁ πα-
λαιότατος τρόπος, ἐξ οὗ πάντες οἱ λοιποὶ ἤρτηνται,
σφόδρα ἀσθενὴς καὶ οὐδὲν ἔχων ἰσχυρόν· ὅταν γὰρ 15.
ποτε

35) f. ὃν ἄν τις ἔχῃ κεκτημένος.

36) Φανῆναι] sic vir doctus in marg. Venetae. Φανεῖναι Ven. et Mor.

37) *tametsi etiam ea, vt subinde fit, a patribus haereditate tradita accepissent.*

38) dele εἶναι, et paulo post pro γὰρ ἄλλως lege παρ' ἄλλων. *nam eorum, qui seruos adipiscuntur,* (vel *acquirunt sibi*, vel *possident*,) *vt reliqua omnia, sic et hos, aut ab aliis accipiunt* —

39) f. ἢ χαρισαμένου τινὸς, *siue quod alter*, prior dominus, *eos ipsis donauerit*, ἢ κληρονομήσαντες, *siue haereditate*, ἢ πριάμενοι; *siue emtione.*

ποτε δυνηθῶσιν ἐκεῖνοι πάλιν ἀποφυγεῖν, οὐδὲν κωλύει ἐλευθέρους εἶναι αὐτοὺς, ὡς ἀδίκως δουλεύοντας· ὥστε οὐδὲ πρότερόν ποτε δοῦλοι ἦσαν. ἐνίοτε δὲ οὐ μόνον αὐτοὶ ἀπέφυγον τὴν δουλείαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς δεσπότας κατεδουλώσαντο. κἀνταῦθα ἤδη, φασὶν, ὀστράκου μεταπεσόντος, ἅπαν γίνεται τοὐναντίον τῶν πρότερον. εἶπεν οὖν τις τῶν παρόντων, ὅτι ἐκεῖνοι μὲν αὐτοὶ ἴσως οὐκ ἂν λέγοιντο δοῦλοι, τοῖς δὲ ἐξ αὐτῶν γεννωμένοις καὶ τοῖς δευτέροις καὶ τοῖς τρίτοις κυρίως ἂν ἤδη προσήκοι τοῦ ὀνόματος. καὶ πῶς; εἰ μὲν γὰρ τὸ ἁλῶναι ποιεῖ δουλεύειν αὐτοὺς, τοῖς ἑαλωκόσι[40]) μᾶλλον προσήκοι, ἂν ἢ τοῖς ἐξ ἐκείνων; εἰ δὲ τὸ ἐκ δούλων γεγονέναι, δηλονότι ἐξ ἐλευθέρων ὄντες τῶν ἑαλωκότων, οἱ μετ' αὐτοὺς οὐκ ἂν εἶεν οἰκέται· καὶ γὰρ δὴ ὁρῶμεν Μεσσηνίους ἐκείνους[41]), δι' ὅσων ἐτῶν, οὐ μόνον τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν χώραν ἐκομίσαντο τὴν αὑτῶν. ἐπεὶ γὰρ ἡττήθησαν ἐν Λεύκτροις ὑπὸ Θηβαίων Λακεδαιμόνιοι, στρατεύσαντες εἰς Πελοπόννησον Θηβαῖοι μετὰ τῶν συμμάχων, ἠνάγκασαν τήν τε χώραν τὴν Μεσσηνίαν ἀποδοῦναι Λακεδαιμονίους, καὶ ὅσοι ἦσαν ἀπ' ἐκείνων γεγονότες. δουλεύοντες πρότερον γὰρ Λακεδαιμόνιοι, τοὺς[42]) Εἵλωτας λεγομένους κατῴκισαν πάλιν εἰς Μεσσήνην. καὶ ταῦτα οὐδείς φησιν ἀδίκως πεποιηκέναι τοὺς Θηβαίους· ἀλλὰ παγκάλως καὶ δικαίως. ὥστε, εἴπερ οὗτος ὁ τρόπος οὐ δίκαιός ἐστι τῆς κτήσεως, ἐξ οὗ πάντες οἱ λοιποὶ τὴν ἀρχὴν ἔχουσι, κινδυνεύει μηδὲ ἄλλος μηθεὶς εἶναι, μηδὲ τῷ ὄντι καὶ κατ' ἀλήθειαν δοῦλος λέγεσθαι. ἀλλὰ[43]) μὴ οὐχ οὗτος ᾖ λεγόμενος ἐξ ἀρχῆς ὁ δοῦλος, ὑπὲρ ὅτου ἀργύριόν τις

40) f. δουλεύειν, αὐτοῖς τοῖς ἑαλωκόσι.

41) Ven. et Mor. post ἐκείνους addunt ὡς, quod Casaubonus recte delet.

42) l. δουλεύοντες πρότερον παρὰ λακεδαιμονίοις, τοὺς —

43) ἀλλὰ [scil. ὅρα, vide] μὴ.

τῷ σώματος[44]) καταβαλεῖν, ἢ ὃς ἂν ἐκ δέλων λεγομένων ᾖ γεγονὼς, ὥσπερ οἱ πολλοὶ νομίζουσι· πολὺ δὲ μᾶλλον, ὥσπερ ὁ ἐλεύθερος [45]) καὶ δελοπρεπής. τῶν μὲν γὰρ λεγομένων δέλων πολλοὺς ὁμολογήσομεν δήπου εἶναι ἐλευθερίους· τῶν δὲ γε ἐλευθέρων πολλοὺς πάνυ δελοπρεπεῖς. ἔτι δὲ ὥσπερ τοὺς γενναίους καὶ τοὺς εὐγενεῖς. τούτους γὰρ οἱ ἐξ ἀρχῆς ὠνόμασαν, τοὺς εὖ γεγονότας πρὸς ἀρετὴν, οὐδὲν πολυπραγμονοῦντες, ἐκ τίνων εἶεν· ὕστερον δὲ οἱ ἐκ τῶν παύρων πλουσίων καὶ τῶν ἐνδόξων ὑπό τινων εὐγενεῖς ἐκλήθησαν. τοῦτο δὲ σημεῖον σαφέστατον. ἐπὶ γὰρ τῶν ἀλεκτρυόνων, καὶ τῶν ἵππων, καὶ τῶν κυνῶν, διέμεινε τὸ ὄνομα, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων εἶχε τὸ παλαιόν. ὁ γὰρ θεασάμενος [46]) θυμοειδῆ καὶ γαῦρον καὶ πρὸς δρόμον εὖ ἔχοντα, ἢ πυθόμενος, εἴτε ἐξ Ἀρκαδίας ὁ πατὴρ αὐτῷ ἐτύγχανεν ὤν, εἴτε ἐκ Μηδίας, εἴτε Θετταλὸς, φησὶν εὐγενῆ, τῶν ἵππων αὐτὸν κρίνων. ὁμοίως δὲ ὃς ἂν ἅμπειρος κυνῶν, ἰδὼν κύνα [47]) ἰδὴ ταχεῖαν καὶ πρόθυμον καὶ συνετὴν περὶ τὸ ἴχνος, ἀθὲν ἐπιζητεῖ, πότερον ἐκ Καρῶν τὸ γένος, ἢ Λάκαινα, ἢ ἀλλαχόθεν ποθὲν, ἀλλὰ φησὶ γενναίαν τὴν κύνα. τὸ αὐτὸ δὲ τοῦτο ἐπ' ἀλεκτρυόνος

44) Constructio est ὑπὲρ τὸ σώματος ὅτι — *super corpore cuius.* malim tamen post τις addi τιμὴν.

45) f. leg. ὅσπερ ἀνελεύθερος, *quisquis illiberali et seruili est ingenio.* sed videtur aliquid deesse, cuius rei indicio est inlequens ὥσπερ τοὺς γενναίους καὶ τοὺς εὐγενεῖς, quod pendet nunc, olim redibat ad praemissa, quibus hodie caremus. video quidem amissorum sententiam, quae haec aut fuit, aut potuit fuisse: sed vide, ne *serui* et *liberi* sit par ratio et vis, atque est *illiberalis* et *liberalis.* sed verba quis dabit sine bono codice?

46) f. καὶ γὰρ ἵππον θεασάμενος.

47) κυνῶν ἰὰν κύνα] sic recte codex regius. sed Ven. et Mor. omittunt ἰὰν.

νος

35. νος καὶ τῶν ἄλλων ζώων. ἐκεῖν δηλονότι καὶ ἐπ' ἀνθρώπων ἔστως ἔχοι ἂν [48]), ὥστε, ὃς ἂν ᾖ πρὸς ἀρετὴν καλῶς γεγονὼς, τοῦτον προσήκει γενναῖον λέγεσθαι, κἂν μηδεὶς ἐπίσηται τοὺς γονέας αὐτοῦ, μηδὲ
40. τοὺς προγόνους. ἀλλὰ μὴν οὐχ οἷόν τε γενναῖον μὲν εἶναί τινα, μὴ εὐγενῆ δὲ τοῦτον· εὐθὺ εὐγενῆ ὄντα, μὴ ἐλεύθερον εἶναι. ὥστε καὶ τὸν ἀγεννῆ πάντα [49]) ἀνάγκη δοῦλον εἶναι. καὶ γὰρ δὴ εἰ τὸ τῆς δουλείας καὶ τῆς ἐλευθε-
45. ρίας [50]) ἔθος ἦν ἐπί τε ἵππων λέγεσθαι, καὶ αὐλητρύων καὶ κυνῶν, ὧν ἂν ἄλλους μὲν γενναίους εἶναι ἐλέγομεν, ἄλλους δὲ ἐλευθέρους· οὐδὲ ἄλλους μὲν δούλους, ἄλλους δὲ ἀγενεῖς. ὁμοίως δὴ καὶ ἐπ' ἀνθρώπων, ὧν ἄλλους μὲν εἰκὸς ἐστι γενναίους καὶ εὐγενεῖς λέγειν, ἄλλους δὲ ἐλευθέρους, ἀλλὰ τοὺς αὐτούς· οὐδὲ ἄλλους μὲν ἀγενεῖς καὶ ταπεινοὺς, ἄλλους δὲ δούλους. καὶ ἔτω δὴ ἀποφαίνει ὁ λόγος, ὃ τοὺς φιλοσόφους μεταφέροντας τὰ ὀνόματα· ἀλλὰ τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνοήτων ἀνθρώπων, διὰ τὴν ἀπειρίαν.

48) ἔχοι ἄν] sic recte vir doctus in margine Venetae meae. ἔχοιεν ἄν Ven. et Mor.

49) l. πᾶσα ἀνάγκη.

50) ἐλευθερίας] subaudi ὄνομα, vel potius addc.

ΠΕΡΙ ΛΥΠΗΣ.

ΛΟΓΟΣ ΙΣΤ.

Τὸ μὲν ὑφ' ἡδονῆς κρατεῖσθαι τοὺς πολλοὺς, αἰτίαν
5. ἴσως ἔχει· κηλέμενοι γὰρ καὶ γοητευόμενοι παρὰ ταύτην μένουσι· τὸ δὲ λύπῃ δεδουλῶσθαι, παντελῶς ἄλογον καὶ θαυμαστόν. ὀδυνώμενοι γὰρ καὶ βασανιζόμενοι τῇ χαλεπωτάτῃ πασῶν βασάνῳ, μέ-

νομεν ἐν αὐτῇ, καὶ τὸν λόγον, ἐλευθερῶντες ἡμᾶς καὶ ἀπαλλάσσοντες τῆς ἀλγηδόνος, ὃ προσιέμεθα. καίτοι τί τοσοῦτον ἀνδρὸς λυπουμένου; τί δὲ ἔτους αἰσχρὸν θέαμα. καὶ γὰρ, οἶμαι, καὶ τῷ σώματος καθικνεῖται τὸ πάθος [1]), καὶ τοῦτο συμφέλκει, καὶ σκυθρωπὸν καὶ δυσειδὲς ὀφθῆναι παρέχει. τὸ δὲ μὴ μόνον εἶκειν τῇ φθορᾷ [2]) τῆς διανοίας, ἀλλὰ καὶ προσμηχανᾶσθαί τινας [3]) ἔξωθεν, οἷον μέλλουσαν ἐσθῆτα, καὶ συμπλοκὰς χειρῶν [4]), καὶ ταπεινὰς καθέδρας· ὡς ὑπὸ τούτων πάντων ἀναγκάζεσθαι τρόπον τινὰ τὴν διάνοιαν, μηδέποτε ἀφίστασθαι τῆς λύπης, ἀλλ' ἀεὶ μνημονεύειν καὶ λυπεῖσθαι, διεγνωκότας μὴ ἔσεσθαί τινα ἀπαλλαγὴν τούτου, εἰ [5]) μὴ πάντως ἀεὶ φαίνεσθαί τινα αἰτίαν τῷ πάθει, ἐχὶ σφόδρα εὐηθες; ἢ γὰρ προσήκοντος θανάτου, ἢ νόσου οἰκείων [5b]) τινὸς, ἢ καὶ αὐτῷ, πρὸς δὲ τούτοις, ἀδοξία, χρημάτων ἀποβολὴ, τὸ μὴ παρεῖναί τι τῶν προκειμένων, ἢ παρὰ τὸ δέον αἰσχολία, κίνδυνος, μυρία ἄλλα ὅσα, συμβαίνει κατὰ τὸν βίον· καὶ σχεδὸν ἀνάγκη τούτων ἀεί τι παρεῖναι.

τὸ

1) καθικνεῖται abeſt a Veneta, et Morellus addit hoc verbum poſt θέαμα; ſed verba ſic ſunt ordinanda: θέαμα. καὶ γὰρ — σώματος καθικνεῖται τὸ πάθος — nam ad corpus quoque, vt facile eſt exiſtimatu, malum hoc, vel perturbatio mentis haec, penetrat. v. Caſaubon. et Morell. ad h. l.

2) φθορᾷ et 3) τινας vtrumque bene habet. paſſus hic eſt Caſaubonus aliquid humani. in τινὰς ſubauditur φθορᾶς, id quod etiam vir doctus in marg. Venetae meae annotauit. primo vocabulo, τὸ δὲ, reſpondet inſequens ἐχὶ σφόδρα εὐηθες.

4) συμπλοκὰς χειρῶν exponit Henr. Valeſius ad Ammian. Marcell. p. 561.

5) εἰ] l. ἢ. vt qui certo cognitum atque exploratum habeant, non ſemper exſtituram vel occurſuram ſibi lugendi cauſam.

5b) margo Mor. dat ἐκείνων.

τὸ δὲ τελευταῖον, ἂν ἄρα γιγνώσκηται[6]) χρόνος; ἐν ᾧ μηδὲν ἀπαντᾷ δύσκολον· ἀλλά τοι τὸ προσδοκᾶν αὐτὸ, καὶ γινώσκειν, ὡς δυνατόν ἐστι συμβῆναι, καθάψεται[7]) τῆς γνώμης τῶν οὕτω διακειμένων· οὔκουν καθ' ἕκαστον αὐτῶν δεῖ ποιεῖσθαι τὴν παραμυθίαν· ἀνήνυτον[8]) γὰρ τὸ πρᾶγμα καὶ λυπηρός ἐστιν ὁ βίος· ἀλλὰ ὅλως ἐξελόντα τῆς ψυχῆς τὸ πάθος· καὶ τοῦτο κρίναντα βεβαίως, ὅτι μὴ λυπητέον ἐστὶ περὶ μηδενὸς τῷ νοῦν ἔχοντι, τὸ λοιπὸν ἐλευθεριάζειν, καὶ πάντων ἄδεια τῶν δυσχερῶν ἔσται. οὐδὲν γάρ ἐστιν αὐτῶν[9]) δεινόν· ἀλλὰ ὑπὸ τῆς δόξης καὶ τῆς ἀσθενείας τῆς ἡμετέρας γίνεται τοιοῦτον. οἱ γοῦν πολλοὶ, κἂν γένηταί τι τῶν νομιζομένων ἀτόπων, ἀεὶ τούτου μνημονεύουσι, δυσχεροῦς οὔσης τῆς μνήμης· ὅμοιον δή τι πάσχοντες τοῖς παιδίοις. καὶ γὰρ ἐκεῖνα τοῦ πυρὸς ἅψασθαι προθυμεῖται, καίτοι σφόδρα ἀλγοῦντα[10]), κἂν ἀφῇς, ἅψεται πάλιν· ὥσπερ οὖν τοῖς εἰς πόλεμον ἐξιοῦσιν οὐδέν ἐστιν ὄφελος, ἂν

6) γιγνώσκηται] sic recte Veneta. γιγνώσκεται Morell.

7) καθάψεται] sic recte Veneta et Casaubonus, καθάψηται Morell.

8) ἀνήνυτον bene habet. res ea foret infiniti laboris, exitu carentis.

9) αὐτῶν] sic Veneta, et sic vult Morellus. sed αὐτῷ Morellianae videtur vitium typographicum esse. si quid mutandum sit, quod non videtur, nam in αὐτῶν nihil est, quod me quidem offendat, haud displicet Angli αὐτὸ. possit quoque legi — ἐστιν ἐν αὐτῷ δεινὸν. *nihil enim in semet est graue.*

10) post ἀλγοῦντα Naogeorgus addit in latinis *ex tactu*, quasi legisset ἐξ ἁφῆς. et sane vir doctus in marg. Venetae meae adscripserat haec: ἐξ ἁφῆς *ex tactu, vel etsi siueris.* sane sententia postulat eiusmodi quid. quid si ergo ista ambo coniungamus ἀλγοῦντα ἐξ ἁφῆς, tametsi ex ambustione vehementer crucientur. (ἁφὴ enim h. l. non *tactus* erit, sed *ambustio.*) κἂν ἀφῇς — et iterum tangent, si permiseris. margo Mor. dat καὶ ἐξ ἁφῆς.

ἂν γυμνοὶ προσελθόντες [11]), ἔπειτα ἕκαστον τῶν φερομένων βελῶν ἐκκλίνειν ἐθέλωσιν· οὐ γὰρ ἔνι φυλάττεσθαι πάντα· δεῖ δὲ θώρακος στερεοῦ καὶ τῆς ἄλλης πανοπλίας, ὥστε, κἂν ἐμπέσῃ τι [12]), μὴ διϊκνεῖσθαι. τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοῖς εἰς τὸν βίον προελθοῦσιν οὐχ οἷόν τε ἐκκλίνειν οὐδὲ φυλάττεσθαι, ὥστε ὑπὸ μηδενὸς παίεσθαι τῶν ἐκ τῆς τύχης, μυρίων ἐφ' ἕκαστον φερομένων· ἀλλὰ διανοίας ἰσχυρᾶς ἐστι χρεία, μάλιστα μὲν ἀτρώτου καὶ πρὸς μηδὲν εἰκούσης, εἰ δὲ μή γε ῥᾳδίως [13]), μηδὲ ὑπὸ τοῦ τυχόντος τιτρωσκομένης· ἐπεὶ πολλάκις ἀνάγκη κεντεῖσθαι, καὶ μυρία τραύματα λαμβάνειν. καὶ γὰρ οἱ τοὺς πόδας ἔχοντες ἁπαλοὺς καὶ παντελῶς ἀτρίπτους, ἔπειτα γυμνοῖς αὐτοῖς βαδίζοντες, οὐδέποτε τοιαύτην εὑρήσουσιν ὁδὸν, ὥστε μὴ νύττεσθαι [14]), μηδὲ ἀλγεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τυχὸν αὐτῶν ἅπτεται. τοῖς δὲ ἠσκηκόσιν, οὐδὲ ἡ πάνυ [15]) τραχεῖα, χαλεπή. τοσούτων οὖν δυσκόλων ὄντων ἀπὸ τοῦ σώματος ἀρξαμένοις [16]), τί

11) malim προελθόντες, progressi aduersus hostem.

12) ἐμπέσῃ τι recte dat Veneta. ἐμπέσῃ σῃ (sic) Morell.

13) lego εἰ δὲ μὴ, *sin minus*, h. e. εἰ μὴ πάρεστι διάνοια ἄτρωτος καὶ πρὸς μηδὲν εἴκουσα, *si minus adest animus invulnerabilis, esto saltim non facile vulnerabilis*, μή γε ῥᾳδίως — praefero hoc lectioni, quam Morellus e codice regio protulit εἰ δὲ μή γε, μὴ ῥᾳδίως, tametsi eodem redit. videtur huc pertinere lectio κἂν μὴ, quae est in Var. lect. Venetae, vt sit κἂν μὴ, μή γε ῥᾳδίως. vir doctus in margine Venetae meae scripserat ἢ. videtur voluisse legi ἢ μή γε ῥᾳδίως.

14) νύττεσθαι] sic correxit etiam vir doctus in Veneta mea, pro κύττεσθαι, quod est in Veneta, non κύπτεσθαι, quomodo perhibet margo Morell.

15) οὐδὲ ἡ πάνυ τρ.] sic Veneta et codex regius, Mor. omittit ἡ.

16) ἀπὸ τοῦ σώματος ἀρξ.] *si numerandi initium a corpore facimus*, si censum malorum a malis corpus nostrum affligentibus ordimur. miror Casaubonum in loco tam plano et facili adhaesisse.

τί δεῖ προσδοκᾶν; ἢ πῶς ἔνεστιν ἑκάστου τούτων αἰσθαι-
νόμενον καὶ ῥᾳδίως ἐνδιδόντα, μὴ κακοδαιμονέστατον
ἁπάντων εἶναι προσευχόμενον τοῖς θεοῖς, ὅπως μὴ
τοῦτο, μηδὲ τοῦτο συμβῇ. καθάπερ εἴ τις ἐν ὄμβρῳ
5 πορευόμενος, σκέπασμα μὲν ἔχοι μηδὲν, εὔχοιτο
δὲ μόνον ἕκαστον τῶν σταλαγμῶν διαφυγεῖν· πολὺ
γοῦν τῶν σταλαγμῶν συνεχέστερά ἐστι τὰ δυσχερῆ πα-
ρὰ τῆς τύχης· ἢ νὴ Δία εἴ τις πλέων, ἀντὶ τοῦ τοῖς
10 οἴαξι προσέχειν, καὶ τὸ προσπίπτον δέχεσθαι καλ-
λῶς, εὔχοιτο μηδὲν τῶν κυμάτων κατὰ τὴν ναῦν
γενέσθαι; φέρε γὰρ, ὦ μάταιε, κἂν πάντα σοι
τἄλλα ἔχῃ κατὰ τρόπον, ἀλλὰ τοῦ γε εἰς τὴν ἐπιοῦ-
15 σαν ἡμέραν βιώσεσθαι, τίνα ἔχεις πίστιν, καὶ μὴ
μεταξὺ [17] πάντων ἀθρόως ἀφαιρεθῆναι τῶν δοκούν-
των ἀγαθῶν; οὐκοῦν σε περὶ τούτου πρώτου προσήκει
λυπεῖσθαι, καὶ δεδιέναι τὴν ἀδηλότητα τοῦ πράγμα-
20 τος. ἂν δὲ ἐκεῖνο ἐνθυμηθῇς, ὅτι μηδείς ἐστιν ὅλως
τοῦ βίου χρόνος, ἀλλὰ πάντες οἱ μακάριοι καὶ λίαν
εὐδαίμονες δόξαντες εἶναι τεθνήκασι· καί σοι πάρε-
στιν ἤδη τοῦτο τὸ πέρας, κἂν ἐπὶ πλεῖστον ἔλθῃς τοῦ
25 βίου· πολὺν λῆρον ἡγήσῃ καὶ μεγάλην εὐήθειαν,
τὸ νομίζειν ὅλως τι δεινὸν εἶναι τῶν γιγνομένων, ἢ
μέγα, ἢ θαυμαστὸν, δίχα γε ἑνὸς, τοῦ χωρὶς λύπης
καὶ φόβου καὶ τῶν τοιούτων παθῶν μίαν γοῦν ἡμέραν
30 διαγαγεῖν [18]. τὸν Ἰάσονα, φασὶ, δυνάμει τινὶ χρη-
σάμενον [19]), λαβόντα παρὰ τῆς Μηδείας· ἔπειτα,
οἶμαι, μήτε παρὰ τοῦ δράκοντος μηδὲν παθεῖν, μήτε
ὑπὸ

17) μεταξὺ stat per se absolute, interea dum fruitur vita bonisque suis omnibus, aut est idem atque ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ *interea temporis*.

18) recte post διαγαγεῖν punctum figunt Veneta et Casaubonus, sed huius καθάπερ nil indigemus.

19) χρησάμενον non improbo. videtur tamen χρισάμενον (a verbo χρίω) melius h. l. conuenire. δύναμις h. l. est medicamentum potens, cui vis inest efficiendi aliquid.

ὑπὸ τῶν ταύρων τῶν τὸ πῦρ ἀναπνεόντων. ταύτην δὲ δεῖ κτήσασθαι τὴν δύναμιν παρὰ τῆς Μηδείας, τυτθὸν τῆς Φρονήσεως, λαβόντα, καὶ τὸ λοιπὸν ἀπείρατον κατὰ Φρονεῖν. εἰ δὲ μή, πάντα πῦρ ἡμῖν, καὶ πάντα ἄϋπνοι δρᾰκόντες. καίτοι [20]) τῶν λυπεμένων ἕκαστος, τὸ αὐτῷ συμβεβηκὸς, Φησὶν εἶναι δεινότατον, καὶ μάλιστα ἄξιον λύπης· καὶ γὰρ τῶν Φερόντων ἕκαστος, ὃ Φέρει, τοῦτ' εἶναι δοκεῖ βαρύτατον. ἔστι δὲ ἀσθενὲς τοῦτο καὶ Φαύλε σώματος. τὸ γὰρ αὐτὸ ἕτερος λαβὼν ἂν ἰσχυρότερος, ῥᾳδίως οἴσει.

20) καίτοι] dubium hoc est, cui occurritur in istis καὶ γὰρ —

ΠΕΡΙ ΠΛΕΟΝΕΞΙΑΣ.

ΛΟΓΟΣ ΙΖ'.

Οἱ μὲν πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ὑπὲρ τούτων οἴονται δεῖν λέγειν [1]), ὑπὲρ ὧν ἕκαστος αὐτὲ ἔχει τὴν ἀληθῆ δόξαν, ὅπως ἀκούσαντες ὑπὲρ ὧν ἀγνοοῦσι, μάθωσι· περὶ δὲ τῶν γνωρίμων καὶ πᾶσιν ὁμοίως Φαινομένων περιττὸν εἶναι διδάσκειν. ἐγὼ δὲ εἰ μὲν ἑώρων ἡμᾶς οἷς νομίζομεν ὀρθῶς ἔχειν ἐμμένοντας, καὶ μηδὲν ἔξωθεν προσττοντας τῆς ὑπαρχούσης ὑπολήψεως, οὐδ' ἂν αὐτὸς ὤμην ἀναγκαῖον εἶναι διατείνασθαι περὶ τῶν προδήλων. ἐπεὶ δὲ ἐγὼ τὴν ἄγνοιαν ἡμᾶς τῶν

1) scio quidem infinitiuum saepe ita poni, vt δεῖν debeat subaudiri; hic tamen a Casaubono ad λέγειν additum libenter amplector: vt sit οἴονται δεῖν λέγειν. subaudi τὰς λέγοντας ἡμᾶς. plerique hominum, quum nos ad disputandum prouocant, ea nobis argumenta dicendo esse tractanda existimant.

τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν τοιοῦτον ὁρῶ λυποῦσαν, ὅταν τὸ μὴ πείθεσθαι τοῖς ὑπὲρ τούτων διαλογισμοῖς, μηδὲ ἀκολουθεῖν οἷς ἔχομεν αὐτοὶ δόξαις [2]), μεγάλην ὠφέλειαν ἡγοῦμαι, τὸ συνεχῶς ἀναμιμνήσκειν καὶ διὰ τοῦ λόγου παρακαλεῖν, πρὸς τὸ πείθεσθαι καὶ φυλάττειν ἔργῳ τὸ προσῆκον. ὥσπερ γάρ, οἶμαι, καὶ τοὺς ἰατροὺς καὶ τοὺς κυβερνήτας ὁρῶμεν πολλάκις τὰ αὐτὰ προσάττοντας, καίτοι τὸ πρῶτον ἀκηκοότων οἷς ἂν κελεύωσιν, ἀλλ' [3]) ἐπειδὴ ἀμελοῦντας αὐτοὺς καὶ μὴ προσέχοντας βλέπωσιν· ἔτως καὶ κατὰ τὸν βίον χρήσιμόν ἐστι γίγνεσθαι πολλάκις περὶ τῶν αὐτῶν τοὺς λόγους, ὅταν εἰδῶσι μὲν οἱ πολλοὶ τὸ δέον, μὴ μέντοι πράττωσιν. ἐ γάρ ἐστι τέλος, ἔτε τοῖς καμοῦσι τὸ γνῶναι τὸ συμφέρον αὐτοῖς, ἀλλ', οἶμαι, τὸ χρήσασθαι· τοῦτο γὰρ αὐτοῖς παρέξει τὴν ὑγείαν· ἔτε τοῖς ἄλλοις, τὸ μαθεῖν τά γε ὠφελοῦντα καὶ βλάπτοντα [4]) πρὸς τὸν βίον, ἀλλὰ τὸ μὴ διαμαρτάνειν τῇ τούτων αἱρέσεως. καθάπερ γάρ ἐστιν ἰδεῖν τοὺς ὀφθαλμιῶντας, ἐπισταμένους μὲν ὅτι λυπεῖ τὸ προσάγειν τοῖς ὀφθαλμοῖς τὰς χεῖρας, ὅμως δὲ ἐκ ἐθέλοντας ἀπέχεσθαι· παραπλησίως καὶ περὶ τὰ ἄλλα πράγματα, οἱ πολλοὶ καὶ λίαν εἰδότες, ὡς ἐ λυσιτελεῖ τι ποιεῖν, ἐδὲν ἧττον ἐμπίπτουσιν εἰς αὐτό. τίς γῶν ἐκ οἶδε τὴν ἀκρασίαν, ὡς μέγα ἐστὶν κακὸν τοῖς ἔχουσιν; ἀλλ' ὅμως μυρίους ἂν τις ἀκρατεῖς εὕροι. καὶ νὴ Δία γε, τὴν ἀργίαν ἅπαντες ἴσασιν, ὡς ἐ μόνον ἐχ οἷά τε πορίζειν τὰ δέοντα πρὸς τὸ ζῆν, ἀλλ' ὅτι [5]) καὶ τὰ ὄντα ἀπόλλυσι· καὶ τῷ ὄντι, πλείους ἐστὶν εὑρεῖν

2) δόξας] sic recte Veneta. δόξως Morell.
3) ἀλλὰ] subaudi e superioribus τὰ αὐτὰ πολλάκις προστάττουσιν.
4) τά γε —] malim τά τε ὠφελοῦντα καὶ τὰ βλάπτοντα.
5) ὅτι] malim ἔτι.

εὑρεῖν τοὺς ἀργοὺς, τῶν ἐθελόντων τι πράττειν. ὅθεν, οἶμαι, προσήκει τοὺς ἄμεινον φρονοῦντας ἀεὶ καὶ συνεχῶς ὑπὲρ τούτων λέγειν· ἐάν πως γένηται δυνατὸν, ἐπιστρέψαι καὶ βιάσασθαι πρὸς τὸ κρεῖττον. ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς μυστηρίοις ὁ ἱεροφάντης οὐχ ἅπαξ προαγορεύει τοῖς μυουμένοις ἕκαστον ὧν χρὴ, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοὺς ὑπὲρ τῶν συμφερόντων λόγους, ὥσπερ τιν' ἀπόῤῥησιν [6]) ἱερὰν, λυσιτελεῖ πολλάκις, μᾶλλον δὲ ἀεὶ λέγεσθαι. τὰ γοῦν φλεγμαίνοντα τῶν σωμάτων οὐκ εὐθὺς ἐνέδωκε πρὸς τὴν πρώτην καταιόνησιν, ἀλλ' ἂν συνεχῶς ποιῇ τις [7]), ἐμαλάχθη καὶ ῥᾷον ἔσχεν· οὐκοῦν ὁμοίως καὶ τὴν ἐν τῇ ψυχῇ τῶν πολλῶν φλεγμονὴν, ἀγαπητὸν, εἴ τις δύναιτο πραΰναι, διηνεκῶς τῷ λόγῳ χρώμενος. φημὶ δὴ καὶ περὶ τῆς πλεονεξίας εἰδέναι μὲν ἅπαντας, ὡς οὔτε συμφέρον, οὔτε καλόν ἐστιν, ἀλλὰ τῶν μεγίστων κακῶν αἴτιον, μὴ μέντοι γε ἀπέχεσθαι· μηδὲ ἐθέλειν μηδένα ἀνθρώπων, ἴσον ἔχειν [8]) τῷ πέλας. καίτοι τὴν μὲν ἀργίαν καὶ τὴν ἀκρασίαν, καὶ καθόλου πάσας ἁπλῶς τὰς ἄλλας κακίας, εὕροι τις ἂν, αὐτοῖς τοῖς ἔχουσι βλαβεράς· καὶ νουθεσίας μὲν, οἶμαι, καὶ καταγνώσεως τοὺς ἔν τινι τούτων ὑπάρχοντας, δικαίως τυγχάνοντας· οὐ μὴν μισουμένους γε, οὐδὲ κοινοὺς ἅπασι δοκοῦντας ἐχθροὺς. ἡ πλεονεξία δὲ μέγιστόν ἐστιν αὐτῷ τινι κακόν· λυπεῖ δὲ καὶ τοὺς

6) In Veneta est τινα πόῤῥησιν, vbi vir doctus quidem adscripsit a Morello vulgatam, nescio vnde nactus, an ex ipsa Morelliana, dubito tamen, sitne illa vera lectio. f. praestat aut simplex ῥῆσιν, aut πρόῤῥησιν, non quatenus praedictionem futurorum euentorum, sed denuntiationem agendorum aut omittendorum significat; vt modo προαγορεύειν, vers. 6. et προειπεῖν apud Demosthenem in eodem sensu denuntiandi, edicendi, imperandi.

7) ποιῇ τις] subaudi e praemissis τὴν καταιόνησιν.

8) ἴσον ἔχειν] sic recte Veneta et codex regius. Morell. dat ἴσων.

τὰς πέλας· καὶ τὸν πλεονέκτην οὐδεὶς ἐλεεῖ δήπουθεν, οὐδὲ ἀξιοῖ διδάσκειν. προβάλλονται δὲ ἅπαντες, καὶ πολέμιον αὐτὸν νομίζουσιν. ἕκαστος ἂν αὐτῶν εἰ βέλεται γνῶναι τὸ μέγεθος τῆς τοιαύτης πονηρίας, ἐννοησάτω, πῶς αὐτὸς ἔχει πρὸς τοὺς ἐπιχειροῦντας πλεονεκτεῖν. ἔστω γὰρ ἂν συμβαίλοι, πῶς καὶ τοὺς λοιποὺς ἀνάγκη πρὸς ἐκεῖνον ἔχειν, ἐὰν ᾖ τοιοῦτος. Καὶ μὴν ὅ γε Εὐριπίδης [9]) οὐδενὸς ἧττον ἔνδοξος ὢν τῶν ποιητῶν, τὴν Ἰοκάστην εἰσάγει λέγουσαν πρὸς τὸν Ἐτεοκλέα, παρακαλοῦσαν αὐτὸν ἀποστῆναι τῆς πλεονεκτεῖν τὸν ἀδελφόν, ἔστω πως·

Τί τῆς πανίσης δαιμόνων ἐφίεσαι
Πλεονεξίας, παῖ; μὴ σύ γ'. ἄδικος ἡ θεός.
Πολλὰς δ' ἐς οἴκους καὶ πόλεις εὐδαίμονας
Εἰσῆλθε, κἀξῆλθ' [10]) ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν χρωμένων.
Ἐφ' ᾗ σὺ μαίνῃ. τοῦτο κάλλιστον βροτοῖς
Ἰσότητα τιμᾶν, ἢ φίλοις ἀεὶ φίλοις,
Πόλεις τε πόλεσι, συμμάχους τε συμμάχοις.
Συνδεῖ· τὸ γὰρ ἴσον, νόμιμον ἀνθρώποις ἔφυ.
Τῷ πλέονι δ' αἰεὶ πολέμιον καθίσατον
Τέλασσον, ἐχθρᾶς δ' ἡμέρας κατάρχετον.

παρεθέμην δὲ ἐξῆς τὰ ἰαμβεῖα. τὸ γὰρ τοῖς καλῶς εἰρημένοις αὐτοῖς χρῆσθαι [11]), νοῦν ἔχοντός ἐστιν. ἐν δὴ τούτοις ἅπαντα ἔνεστι τὰ συμβαίνοντα ἐκ τῆς πλεονεξίας· ὅτι μήτε ἰδίᾳ, μήτε κοινῇ συμφέρει· τἀναντίον δὲ καὶ τὴν τῶν οἴκων εὐδαιμονίαν καὶ τὴν τῶν πόλεων ἀνατρέπει καὶ διαφθείρει. καὶ πάλιν ὡς νόμος ἀνθρώποις τιμᾶν τὸ ἴσον. καὶ ἔτι, τὸ μὲν

9) Euripidis elogium ex Aeschine sumtum esse docuit cl. Valkenaer ad Phoenissas p. 195.

10) κἀξῆλθ' ἐπ' ὀλ.] sic recte Veneta. κἀξῆλθεν Morell.

11) αὐτοῖς χρῆσθαι] ipsis uti, ipsos ponere locos, ipsa auctorum verba dare, non sententiam eorum suis verbis adumbratam.

μὲν [12]) κοινὴν φιλίαν, καὶ πᾶσιν εἰρήνην πρὸς ἀλ- 30.
λήλους ποιεῖ [13]) τὰς δὲ διαφορὰς, καὶ τὰς ἐμφύ-
λους ἔριδας, καὶ τὸς ἔξω πολέμους, κατ' ὀδὸν ἕτερον
συμβαίνοντας [14]), ἢ διὰ τὴν τῦ πλείονος ἐπιθυμίαν,
ἐξ ὧν ἕκαστος καὶ τῶν ἱκανῶν ἀποστερῆται [15]). καίτοι 35.
τί τῦ ζῆν ἀναγκαιότερόν ἐστιν; ἢ τί τούτῳ περὶ πλεί-
ονος [16]) ποιοῦνται πάντες; ἀλλ' ὅμως καὶ τοῦτο ἀπολ-
λύουσι χρημάτων ἐπιθυμίᾳ [17]). οἱ δὲ καὶ τὰς πα-
τρίδας τὰς αὐτῶν ἀνάστατους ἐποίησαν. μετὰ τοῦ- 40.
τα τοίνυν ὁ αὐτὸς ποιητὴς ἔ φησιν ἐν τοῖς θείοις
εἶναι πλεονεξίαν· διὰ τοῦτο ἄφθαρτα καὶ ἀγήρω μέ-
νειν αὐτὰ, τὴν προσήκουσαν ἐν ἕκαστον ἑαυτῷ τάξιν
φυλάττοντα, τήν τε νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν καὶ τὰς
ὥρας. εἰ γὰρ μὴ τοῦτον εἶχε τὸν τρόπον, ἐκ ἂν αὐ-
τῶν ἐδὲν δύνασθαι διαμένειν. ὅταν δ' ἐν καὶ τοῖς θείοις
ἡ πλεονεξία φθορὰν ἐπιφέρῃ [18]), τί χρὴ νομίζειν 5.
τἀνθρωπεῖα πάσχειν ἀπὸ ταύτης τῆς νόσου; κα-
λῶς δὲ μέμνηται καὶ μέτρων καὶ σταθμῶν, ὡς ὑπὲρ [19])

τῦ

12) τὸ μὲν] scil. ἴσον aequitatem.
13) aut ποιεῖν, aut ἐμποιεῖν potius. vtrum optes, semper infinitiuum sententia postulat, propter praemissum τιμᾷν. subaudi Φησὶν ὁ ποιητής. v. vers. 10. aut ἔνεσιν ἐν τούτοις τοῖς ἰαμβείοις.
14) συμβαίνοντας] participium pro infinitiuo συμβαίνειν.
15) l. ἀποστερεῖται.
16) πλείστε] imo vero πλείονος.
17) ἐπιθυμίᾳ] sic correxit, praeter Casaubonum, etiam vir doctus in Veneta mea, et sic citat Morellus in annotationibus, vbi ait ἐπιθυμίᾳ a codice regio abesse; sed Ven. et Mor. dant ἐπιθυμίαν.
18) aut ἐπιφέρει in indic. aut seruato coniunct. leg. χρὴν in infin. *oportere* scil. *ait poeta.*
19) ὥσπερ (vt Veneta et Morell. dant) cum ὡς ὑπὲρ esse mutandum, de eo dubium nullum supereſt; et videtur Anglus quoque ὑπὲρ scripsisse, non ὅπερ, quod Wolfei imputat. sed assentiendum in eo vtique Casaubono est. verum sitne μηδενὸς delendum, quod idem vult, an ser-

vare

τῦ δικαίυ καὶ τῦ πλεονεκτεῖν μηδένα μηδενὸς, τῶν εὑρημένων. ὁ δὲ Ἡσίοδος καὶ πλέον εἶναι τῦ παντὸς φησι τὸ ἥμισυ, τὰς ἐκ τῦ πλεονεκτεῖν βλάβας, οἶμαι, καὶ ζημίας λογιζόμενος. τίς γὰρ πώποτε ἢ βασιλεὺς, ἢ δυνάστης, ἢ δῆμος, ἐπιχειρήσας ὑπερβῆναι τὸ δίκαιον, καὶ τῦ πλείονος ὀρεχθῆναι, ἐχ ἅπασαν μὲν τὴν ὑπάρχυσαν εὐδαιμονίαν ἀπέβαλε, μεγάλαις δὲ καὶ ἀμηχάνοις ἐχρήσατο συμφοραῖς, ἅπασι δὲ τοῖς μετ' αὐτὸν παραδείγματα ἐμφανῆ τῆς ἀνοίας [20]) καὶ τῆς πονηρίας κατέλιπεν; ἢ τίς τῶν ἐλαττῦσθαι βελομένων καὶ τὴν δοκῦσαν ἧττον ῥαδίως ὑπομένειν, ἐ πολλαπλάσια μὲν τῶν ἄλλων ἐκτήσατο, αὐτομάτως αὐτῷ καὶ δίχα πόνυ περιγινόμενα [21]), πλεῖσον δὲ χρόνον τὴν εὐημερίαν κατέσχεν, ἀσφαλέστατα δὲ ἐχρήσατο τοῖς παρὰ τῆς τύχης ἀγαθοῖς; αὐτίκα γῦν οἱ τῆς Ἰοκάστης υἱεῖς, ἐκ, ἐπεὶ διέτησαν τῦ πλείονος χάριν· ὁ μὲν, μόνος ἄρχειν βελόμενος, ὁ δ' ἐξ ἅπαντος τρόπυ ζητῶν κομίσασθαι τῆς δυναστείας τὸ μέρος· ἐκ, ἀδελφοὶ μὲν ὄντες, ἀλλήλυς ἀπέκτειναν, μεγάλων δὲ κακῶν αἴτιοι κατέστησαν τοῖς συναραμένοις ἀμφότεροι [22]); τῶν μὲν ἐπιστρατευσάντων παραχρῆμα ἀπολομένων, τῶν δὲ αἰτιωμένων [23]) μετὰ μικρὸν

vandum, an denique cum μηδὲν mutandum, in dubio relinquam. tametsi visitatius est πλεονεκτεῖν τινα, quam τινος, causam tamen nullam video, cur non etiam hoc dici possit, pro πλέον ἔχειν τινός. *plus habere, quam alter*, alterum emolumentis vincere. video nunc Morellum eadem paene ad h. l. attulisse.

20) ἀνοίας] in Veneta est ἀνθρωποίας, vbi vir doctus adscripsit ἀπανθρωπίας, quod interpres reddidit, et margo Morell. dat γρ. ἀνθρωπείας et ἴσ. ἀνανθρωπείας.

21) malim παραγινόμενα.

22) f. ἀμΦοτέροις. *illis, qui vtrique fratrum, tam Eteocli, quam Polynici, praesto fuissent.*

23) αἰτιωμένων] nemo adhucdum corruptum hoc vocabulum

μικρὸν ἡττηθέντων, ἐπειδὴ τὰς νεκρὰς ἐκ εἴων τα- 35.
φῆναι; καὶ μὴν δι' ἑνὸς ἀνδρὸς πλεονεξίαν, τῆ τὴν
Ἑλένην ἁρπάσαντος, καὶ τὰ τῆ Μενελάῳ κτήμα-
τα, οἱ μεγίστην τῆς Ἀσίας οἰκοῦντες πόλιν ἀπώλοντο
μετὰ παίδων καὶ γυναικῶν· καὶ μίαν γυναῖκα ὑπο-
δεξάμενοι, καὶ χρήματα ὀλίγα, τηλικαύτην τιμω- 40.
ρίαν ἔτισαν ὁ τοίνυν Ξέρξης, ὁ τῆς ἑτέρας ἠπείρου
κύριος, ἐπειδὴ καὶ τῆς Ἑλλάδος ἐπεθύμησε, καὶ
τοσοῦτον στόλον καὶ τοσαύτας μυριάδας συναγα-
γὼν ἤνεγκεν, ἅπασαν μὲν αἰσχρῶς [24]) ἀπέβα- 45
λε τὴν δύναμιν, μόλις δὲ τὸ σῶμα ἴσχυσε διασ-
ῶσαι φεύγων αὐτός. πορθουμένης δὲ μετὰ ταῦ-
τα τῆς χώρας καὶ τῶν πόλεων τῶν ἐπὶ θαλάττῃ,
φέρειν ἠναγκάζετο. καὶ μὴν Πολυκράτη φασὶ, ἕως μὲν
Σάμῳ μόνης ἦρχεν, εὐδαιμονέστατον ἁπάντων γενέ- 5.
σθαι· βουλόμενον δέ τι καὶ περὶ τῶν πέρα πολυ-
πραγμονεῖν, διαπλεύσαντα πρὸς Ὀρόντην [25]), ὡς
χρήματα λάβοι, μηδὲ ξωὸν γε θανάτῳ τυχεῖν, ἀλλὰ
ἀνασκολοπισθέντα ὑπὸ τῶ βαρβάρω διαφθαρῆναι. 10.
ταῦτα μὲν, ἵν' ᾖ παραδείγματα ἡμῖν, ἔκ τε τῶν

σφό-

bulum ſanauit. In meo opuſculo Dioneo conieceram λειπομένων, quaſi ſignificaret hoc, *illis, qui e pugna reliqui fuere facti.* ſed primum non conuenit hoc ſatis ſententiae, potius enim *aduerſariis* ea requirit, deinde non animaduerti, λείπεσθαι non ſignificare, *reliquus ex ſuperſtes manere*, ſed *vinci, ſuperari.* quod plane ſententiae repugnat. vide ergo, num praeſtet τῶν δὲ ἡσσωμένων, *illis autem, qui iſtis aduerſati fuerant*, Thebanis puta. margo Mor. dat τ. γ. ὠθισμένων.

24) αἰσχρῶς] ſic Ven. αἴσχρος Mor.

25) Ὀρόντην] videtur haec lectio, quae in Dionis codicibus Herodoteis procul dubio fuit, praeſtare illi, quae hodie in libris noſtris apud Herodotum 3, 120. circumfertur, vbi v. Weſſeling. *Orontes* nomen tam hominum, quam locorum, et fluuiorum, vetuſtis orientis populis, fuit vſitatum.

σφόδρα παλαιῶν, καὶ τῶν μετὰ ταῦτα, καὶ τῶν ἐν ποιήμασι, καὶ τῶν ἄλλως ἱστορημένων, παρήνεγ-
15. κεν ἄξιον δὲ ἐνθυμηθῆναι καὶ τὸν θεὸν, ὡς κακεῖνος κολάζειν πέφυκε τὰς πλεονεκτούσας. Λακεδαιμονίοις γὰρ χρωμένοις εἰ δίδωσιν αὐτοῖς τὴν Ἀρκαδίαν· ὁ μόνον ἀπεῖπε, καὶ τὴν ἀπληστίαν ὠνείδισεν, ὅτως εἰπών·
20. Ἀρκαδίην μ' αἰτεῖς, ἔτοι δώσω.
ἀλλὰ καὶ τιμωρίαν ἐπέθηκεν αὐτοῖς, προεκπὼν μὲν τὸ μέλλον· ὅτως δὲ, ὥστε ἐκείνας μὴ συνέντας, ἐπὶ
25. Τέγεαν στρατεύεσθαι, καὶ ταῖς γνωσκομέναις ὑπὸ πάντων συμφοραῖς περιπεσεῖν. καίτοι φανερῶς τὴν Ἀρκαδίαν αὐτοῖς ἀρνύμενος, οὐδὲ τὴν Τέγεαν ἐδίδου. τὸ γὰρ ἰσχυρὸν τῆς Ἀρκαδίας καὶ μέγιστον
30. τοῦτ' ἦν. ἀλλ' ὅμως διὰ τὴν πλεονεξίαν οὐδὲ ὧτος ἔχειαν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, οὐδὲ τῶν λεγομένων [26]) αἰσθάνονται. πάλιν τοίνυν Ἀθηναίοις, ἐρωτῶσι περὶ τῆς νήσου Σικελίας, ἔχρησε, προσλαβεῖν
35. τῇ πόλει τὴν Σικελίαν, λόφον τινὰ [27]) ἐγγὺς ὄντα τῆς πόλεως. οἱ δὲ τῶν μὲν παρακειμένων καὶ τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ἠμέλησαν. ὅτως ἔκφρονες ὑπῆρχον, διὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ πλείονος, ὥστε τὸν θεὸν αὐ-
40. τοῖς ἐνόμιζον λέγειν, ἐνὶ τείχει περιλαβεῖν τὰς Ἀθήνας, καὶ τὴν ἀπὸ μυρίων που σταδίων ὅσαν νῆσον. τοιγαροῦν ἐκεῖσε πλεύσαντες οὐ μόνον Σικελίας διήμαρτον, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἀττικῆς ἐστερήθησαν, καὶ
45. τὴν πόλιν αὐτὴν ἐπεῖδον ἐπὶ τοῖς πολεμίοις γεγενημένην. καὶ τὰ μὲν τοιαῦτα εἰ θέλοι τις ἐπεξιέναι, δῆλον, ὡς οὐδὲν ἔτι ἐπιλείψει [27]). σκοπεῖν δ', ὅτι τὴν ἰσχὺν

26) f. οὐδὲ τῶν σαφῶς λεγομένων. *ne ea quidem, quae clare perspicuaque dicuntur.*

27) post λόφον τινὰ videtur λέγων (scil. ὁ θεὸς) abesse.

27.b) ὡς οὐδὲν ἔτι ἐπιλείψει] sententia dictionem aliquam hyperbolicam postulat, e. c. ὡς οὐδ' αἰ. ἔτη ὅλα λέγῃ, ἐπι-

οἱ πλεῖστοι [28]) τῶν ἀγαθῶν εἶναι νομίζουσιν, ἀλλ', οἶμαι, τοῖς ἐπ' ἄκρων ἰσχύουσι, καὶ λίαν ὑπερβάλλουσι τῇ κατὰ τὸ σῶμα εὐεξίᾳ, συμφέρει μέρος τι αὐτῆς ἀφελεῖν. (τὸ γὰρ πλέον, οἶμαι, τῷ συμμέτρῳ παγχάλεπον.) ὁμοίως ὁ πλοῦτος ἔχων τινὰ χρείαν, ἐὰν μὲν ᾖ μέτριος, ὠφελεῖ τοὺς ἔχοντας, ἀλλ' εὐχερέστερον καὶ, νὴ Δί', ἀνεπιδεῶς παρέχει τὸν βίον· ἐὰν δὲ ὑπερβάλλῃ, πλείονας παρέχει τὰς φροντίδας καὶ τὰ λυπηρὰ τῆς δοκούσης ἡδονῆς· καὶ πολλοὶ μετενόησαν, σφόδρα πλουτήσαντες. οἱ δὲ, διὰ αὐτὸ τοῦτο, ἄποροι καὶ τῶν ἐλαχίστων κατέστησαν. εἶεν. ἀλλ' ἐν ἡμῖν αὐτοῖς, εἰ τῶν τῆς φύσεως μερῶν ἕκαστον ἐθέλοι πλεονεκτεῖν, ἔτθ' ὅπως τὸν βραχύτατον καιρὸν διαμεῖναι δυνησόμεθα. λέγω δὲ, οἷον εἰ πλέον τινὶ τῷ συμμέτρῳ αἵματος [29]) γίγνοιτο, ἢ νὴ Δία τὸ πνεῦμα τὸ θερμὸν, ὅτι δήποτ' [30]), ἐν ἡμῖν ἐπιτείνοι παρὰ τὴν σύμμετρον καὶ τὴν προσήκουσαν [31]), ἐχὶ μεγάλας ἐπίσασθε καὶ χαλεπὰς ἐκ τούτων ἁπάντων νόσους; ἐν δὲ ταῖς ἁρμονίαις τῶν ὀργάνων τούτων [32]), εἰ πλεονεκτήσει τῶν

ἐπιλείψει. *Apparet eiusmodi exempla, ei, si quis exsequi velit, defutura non esse, tametsi totos annos in iis enarrandis consumat.*

28) f. ὅτι, τὴν ἰσχὺν εἰ οἱ πλεῖστοι. *quod robur si hominum plerique in bonis habent.* — illud ὅτι refertur ad insequentia et cum iis cohaeret, ὁμοίως ὁ πλοῦτος — ὠφελεῖ. *diuitiae, modicae quidem, haud molestent.*

29) f. τὸ αἷμα. articulus h. l. per se necessarius non est, sed est propter insequens τὸ πνεῦμα.

30) f. ἢ ὅ, τι δήποτε. *aut quodcunque tandem.*

31) post προσήκουσαν fiue dubio deest τάσιν aut κρᾶσιν, quicquid Casaubonus repugnat.

32) τῶν ὀργάνων τούτων bene habet. horum, quae sic appellantur, organorum seu instrumentorum, qua appellatione vniuersa nemo tamen ignorat solummodo musica significari. Voluit Anglus τατῶν. sed primum scribendum sic esset, τῶν ὀργάνων τῶν τατῶν, articulo iterato. dein-

τῶν φθόγγων τις[33]) τῇ τάσει, πρὸς τοῦ Διὸς, οὐκ ἀνάγκη πᾶσαν λελύσθαι τὴν ἁρμονίαν; σφόδρα δ' ἔγωγε θαυμάζω, τί ἂν ἐποιήσαμεν, εἰ μὴ καὶ τοῦ βίου τὸ ἐλάχιστον παρὰ τῶν θεῶν μέτρον εἴχομεν· ἀλλ' ὥσπερ εἰς τὸν αἰῶνα παρασκευαζόμενοι, πλέον ἄλλος ἄλλου φιλοτιμοίμεθα[34]) ἔχειν. ὥσπερ οὖν εἴ τις εἰδὼς, ὅτι ἢ δύ' ἢ τριῶν ἡμερῶν, ἐὰν πλεῖστος διαγένηται χρόνος, ἔχει πλοῦν, ἔπειτα δὲ[35] ἐνιαυτοῦ σῖτα ἐμβάλλοιτο, ἀνόητος δόξει· τὸν αὐτὸν τρόπον, εἴ τις, ἐπιστάμενος, ὅτι πλείω τῶν ἑβδομήκοντα ἐτῶν οὐκ ἂν βιώσειεν, εἰς ἔτη χίλια πορίζοιτο βίον ἴσως[36]), οὐχ ὁμοίως ἂν εἴη μαινόμενος; ἔνιοι μὲν γὰρ τοσαῦτα παρασκευάζονται, ὡς, εἴ γ' ἔπλεον, εὐθὺς ἂν καταδῦναι τὴν ναῦν. καὶ νὴ Δία γε συμβαίνει μυρίοις. εἶεν. εἰ δὲ δή τις ἐφ' ἑστίασιν κεκληκὼς δέκα ἀνθρώπους, ἢ πεντεκαίδεκα, τούτους αὐτὸν ἐμπλῆσαι δέον, ὁ δὲ πεντακοσίοις ἢ χιλίοις ἑτοιμάζῃ τροφὴν, οὐ παντελῶς ἐξιστάναι[37]) δόξει; τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς εἰδότες τὰς τοῦ σώματος χρείας εὐαριθμήτους τινάς· ἐσθῆτος γὰρ, οἶμαι, καὶ σκέπης καὶ τροφῆς δεόμεθα· ἔπειτα κατατεινόμεθα ὥσπερ στρατοπέδῳ τὰ ἐπιτήδεια συνάγοντες· καὶ νὴ Δία γε εἰκότως. οἱ γὰρ πολλοὶ

deinde non solum in fidibus, sed et in tibiis, peccare possunt soni τῇ τάσει, intentione seu chordarum, seu spiritus, aut deficiente, aut modum excedente.

33) τις] sic recte Veneta, redit enim ad τῶν φθόγγων. vnus aliquis e sonis. Morell. dat τι.

34) φιλοτιμοίμεθα] sic dedi; pendet enim ex εἰ v. 3. *si contenderemus*. v. ἐμβάλοιτο paulo post. Ven. et Morell. dant φιλοτιμούμεθα.

35) δὲ videtur delendum. v. vers. 11. vbi est εἰς ἔτη, non εἰς δ' ἔτη.

36) βίον ἴσως, *ad mille annos forsitan victum comparet*, οὐχ ὁμοίως *nonne is pari modo insaniat?*

37) ἐξιστάναι] imo vero ἐξεστᾶναι, *insanire*; nam illud alterum possit forsitan *ad insaniam adigere* significare.

πολλοὶ βόσκουσι παρ' ἑαυτοῖς τῶν ἐπιθυμιῶν κρεατόπεδον. καὶ ἐσθῆτα μὲν ἀδεὶς βέλεται μείζω τοῦ σώματος ἔχειν, ὡς δύσχρηστον ὄν [38]· ἐσίαν δὲ τῷ παντὶ μείζω τῆς χρείας ἐπιθυμοῦσιν ἅπαντες ἔχειν, ἐκ εἰδότες, ὅτι τοῦτο ἐκείνου χαλεπώτερον. δοκεῖ δέ μοι Κροῖσος καλῶς ὁ Λυδὸς τὴν ἀπλησίαν τῶν ἀνθρώπων ἐλέγξαι βουλόμενος, εἰς τὰς θησαυρὰς εἰσαγαγών τινας, τοσοῦτο χρυσίον αὐταῖς ἐπιτρέπων ἐξενεγκεῖν, ὅσον ἕκαστος ἂν δύνηται σώματι. τὰς γὰρ πολλὰς [39], ἃ μόνον τὸν κόλπον ἐμπλήσαντας, ἀλλὰ καὶ τῇ κεφαλῇ [40] τοῦ ψήγματος ἐκφέρειν, καὶ τῷ σώματι, καὶ μόλις [41] πορευσθαι, πάνυ γε λοίους καὶ διεσκαμμένους. ἔτως ἂν καὶ κατὰ τὸν βίον [42], πορεύεσθαί τινας αἰσχημονοῦντας ὑπὸ τῆς πλεονεξίας, καὶ καταγελάσους ὄντας.

38) ὄν] scil. τὸ ἔχειν ἐσθῆτα μείζω τοῦ σώματος.

39) τὰς γὰρ πολλὰς] aut addendum est, aut certe subaudiendum, Φασίν.

40) in Veneta est τῆς κεφαλῆς. forte τὴν κεφαλήν, scil. ἐμπλήσαντας.

41) f. σώματι, ὥστε καὶ μόλις.

42) post βίον videtur deesse ἡγοῦμαι, vel οἶμαι, vel εἰκός ἐστι, vel tale quid.

ΠΕΡΙ ΛΟΓΟΥ ΑΣΚΗΣΕΩΣ.

ΛΟΓΟΣ ΙΗ'.

Πολλάκις ἐπαινέσας τὸν σὸν τρόπον, ὡς ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, καὶ ἀξίου πρωτεύειν ἐν τοῖς ἀρίστοις· ἐδέπο-
5. τε πρότερον ἐθαύμασα, ὡς νῦν τὸν γὰρ ἡλικίας τε ἐν τῷ ἀκμαιοτάτῳ ὄντα, καὶ δυνάμει ἐδενὸς λειπόμενον, καὶ ἄφθονα κεκτημένον, καὶ πάσης ἐξουσίας ἔσης, δι' ἡμέρας καὶ νυκτὸς τρυφᾶν· ὅμως
10. ἔτι παιδείας ἠρέγεσθαι, καὶ φιλοκαλεῖν περὶ τὴν τῶν λόγων ἐμπειρίαν, καὶ μὴ ὀκνεῖν μηδὲ εἰ πονεῖν δέοι· σφόδρα μοι ἔδοξε γενναίας ψυχῆς, καὶ ἐ φιλοτίμου μόνον, ἀλλὰ τῷ ὄντι φιλοσόφου ἔργον εἶναι. καὶ γὰρ τῶν παλαιῶν οἱ ἄριστοι, ἐ μόνον ἀκμάζειν
5. μανθάνοντες, ἀλλὰ καὶ γηράσκειν ἔφασκον. πάνυ δὲ σύ μοι δοκεῖς φρονεῖν, ἡγούμενος πολιτικῷ ἀνδρὶ δεῖν λόγων ἐμπειρίας τε καὶ δυνάμεως. καὶ γὰρ πρὸς τὸ ἀγαπᾶσθαι, καὶ πρὸς τὸ ἰσχύειν, καὶ πρὸς
10. τὸ τιμᾶσθαι, καὶ πρὸς τὸ μὴ καταφρονεῖσθαι, πλείστη ἀπὸ τούτου ὠφέλεια. τίνι μὲν γὰρ μᾶλλον ἄνθρωποι δείσαντες θαῤῥοῦσιν, ἢ λόγῳ; τίνι δὲ ἐξυβρίζοντες καὶ ἐπαιρόμενοι καθαιροῦνται καὶ κολάζονται; τίνι δὲ ἐπιθυμιῶν ἀπέχονται; τίνα δὲ νε-
15. θετοῦντα πραότερον φέρουσιν· ἐ λόγῳ εὐφραίνοντα [1]); πολλάκις ἔν ἰδεῖν ἔστιν ἐν ταῖς πόλεσιν, ῥαναλίσκοντας [2]) μὲν ἑτέρους καὶ χαριζομένους καὶ ἀναθήμασι κοσμοῦντας [3]) ἐπαινουμένους δὲ τοὺς λέγον-

1) f. ἐ λόγῳ εὐφραίνονται; *nonne oratione exhilarantur?*

2) ἀναλίσκοντας] sic recte Casaubonus. ἀναδιδάσκοντας Ven. et Morell.

3) ἀναθήμασι κοσμοῦντας] scil. τὰς ἑαυτῶν πόλεις.

τας, ὡς καὶ αὐτῶν ἐκείνων 4) αἰτίους. διὸ καὶ τῶν ποιη- 20.
τῶν οἱ ἀρχαιότατοι, καὶ παρὰ θεῶν τὴν ποίησιν λα-
βόντες, ὅτε τοὺς ἰσχυροὺς, ὅτε τοὺς καλοὺς ὡς θεοὺς
ἔφασαν ὁρᾶσθαι, ἀλλὰ τοὺς λέγοντας. ὅτι μὲν δὴ
ταῦτα καὶ συνεώρακάς καὶ ἐπιχειρεῖς πράττειν, ἐ- 25.
παινῶ σε καὶ θαυμάζω. χάριν δὲ ἃ τὴν τυχοῦσαν
οἶδα ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, ὅτι με πρὸς τὴν διάνοιαν ταύτην
καὶ τὸ ἐγχείρημα, χρήσιμον ἑαυτῷ νενόμικας 5);
μέχρι νῦν μὲν γὰρ, ὥσπερ τις ἔφη τῶν παλαιῶν 30.
αὐτῷ κακῶς εἶναι μάντις 6)· κἀγὼ ἐξαρκεῖν ᾤμην
ἐμαυτῷ περὶ τοὺς λόγους, μόγις καὶ τοῦτο 7). σὺ δέ
με ἐπαίρεις καὶ θαρρεῖν ἀναπείθεις, εἰ ἀνδρὶ καὶ
παιδείας ἐπὶ πλεῖστον ἥκοντι, καὶ τηλικούτῳ, δύνα- 35.
μαι χρήσιμος εἶναι. δυναίμην δ' ἂν τυχὸν, ὥσπερ 8)
ὁδὸν ἰόντι μάλα ἰσχυρῷ καὶ ἀκμάζοντι, πᾶς, ἤ τις
πρεσβύτης ἐνίοτε νομεὺς, ἐπίτομον δείξας ἢ λεωφό- 40.
ρον, ἣν ἐκ ἔτυχεν εἰδώς. ἀλλ' ἵνα μὴ πολλὰ πρὸ
τοῦ πράγματος 9), ἤδη οἷς προσέταξας ἐγχειρη-
τέον.

4) αὐτῶν ἐκείνων] nam literis et eloquentiae debentur bonae leges et prudens constitutio reip. per quae ciues fiunt opulenti, vt possint vrbes suas donariis et muneribus ornare.

5) χρήσιμον ἑαυτῷ νενόμικας potest bonum videri et ἑαυτῷ idem esse atque σαυτῷ tibimet ipsi.

6) αὐτῷ κακῶς εἶναι μάντις bene habet — *vt veterum aliquis aliquando dixit, se vicunque sibi vatem esse.* nos quoque simili modo *übel und böse* vsurpamus, cum volumus indicare rem aliquam geri quomodocunque, tametsi non vsquequaque optime, tamen sic, vt tolerabile sit, et quodammodo necessitati satis fiat, tametsi non modis omnibus.

7) μόγις καὶ τοῦτο] subaudi τὸ ὀλίγον, ὃ κέκτημαι. fort. leg. μόγις δὲ καὶ τοῦτο. *sed vel hoc ipsum tantillum vix satis putabam.* vel μόγις, καὶ ἀδὲ τοῦτο. *vix, ac ne vix quidem.*

8) ὥσπερ] subaudi a communi δύναται χρήσιμος εἶναι.

9) ἵνα μὴ — πράγματος] scil. λέγων διατρίβω vel ἐνοχλῶ. tametsi horum aliquid adesse malim.

τέον. μειρακίῳ μὲν ἢ νέῳ ἀνδρὶ, τῷ τε πράττειν ἀποχωρῆσαι [10]) βουλομένῳ, καὶ πρὸς ἀσκήσει γενέσθαι, καὶ δύναμιν περιποιήσασθαι λόγων, ἑτέρων ἔργων τε καὶ πράξεων [11]) δεῖ. σὺ δὲ ἔτε ἄπειρος τῷ ἔργῳ [12]), ἔτε ἀπολιπεῖν τὸ πράττειν [13]) δύνασαι, ἔτε χρήζεις [14]) δικανικῆς δυνάμεως τε καὶ δεινότητος, ἀλλὰ τῆς πολιτικῷ ἀνδρὶ πρεπούσης τε ἅμα καὶ ἀρκούσης [15]). τοῦτο μὲν δὴ πρῶτον ἴσθι, ὅτι σοὶ δεῖ σοι πόνε καὶ παλαιπωρίας· τῷ μὲν γὰρ ἐπὶ πολὺ ἀσκήσαντι ταῦτα ἐπιπλεῖστον προάγει [16]), τῷ δ' ἐπ' ὀλίγον χρησαμένῳ, συλλήψει [17]) τὴν ψυχὴν, καὶ ὀκνη-

10) Veneta dat ἀποχαρῆσαι, vbi vir doctus in margine adſcripſit ἐπιχειρῆσαι, bene ad ſententiam, ſed verbum hoc cum dativo et accuſativo, non cum genitivo, conſtruitur. videtur melius conuenire ἀποπειρῆσαι, aut in medio ἀποπειρήσασθαι, *degustare geſtum rerum*, periculum facere et tirocinium ponere adminiſtrationis rerum ciuilium.

11) ἔργα ſunt *opera* penſa, in quibus elaborandum eſt, πράξεις effectiones illorum operum.

12) f. ἄπειρος εἰ τῷ ἔργῳ, ſtudium eloquentiae forenſis ſignificat.

13) πράττειν] gerere remp.

14) χρήζεις] ſic recte Veneta, χρήζειν Morelli.

15) τῆς — πρεπούσης — ἀρκούσης] pendent hi genitiui, verbo, quo nitantur, deſtituti. videtur ἐπιλήψαι deeſſe. conſecutus es facultatem eam, quae hominem ciuilem deceat, eique ſufficiat.

16) προάγει] h. e. πρόεισι, *procedunt*. ei, qui diutiſſime validiſſimeque ſe his in rebus exercuit, ei facillime, proſperrimeque quoad vult longiſſime procedunt, proficit in iis quam longiſſime.

17) συλλήψει] poſſunt varia excogitari, fortaſſis non plane aliena, neque tamen id reperiri, quod Dio reliquit. ſententia fert συντρίβει aut συγκόπτει, *conterit*, *comminuit*, h. e. deiicit mentem, aut συντήκει, vel συλλείβει. — προσφέρεσθαι bene habet. *accingi ad opus agendum*, id aggredi, accedere, capeſſere. et ſic quoque vir doctus in margine Venetae meae accepit interpretatusque eſt.

ἐκηρεῶν ποιεῖ προσφέρεσθαι. καθάπερ τὰς ἀσυνή- 10.
θεις περὶ σώματος ἄσκησιν, εἴ τις κοπώσειε βαρυ-
τέροις γυμνασίοις [18]), ἀσθενεστέρας ἐποίησεν· ἀλλὰ
ὡς τοῖς ἀηθέσι πονεῖν, σώματος ἀπολείψεως [19]) δεῖ
μᾶλλον καὶ κινήσεως συμμέτρου, ἢ γυμνασίας· ἔτω 15.
σοι ἐν τῇ περὶ τὰς λόγους ἐπιμελείᾳ, χρεία ἐστὶ μᾶλ-
λον ἡδονῆς μεμιγμένης [20]), ἢ ἀσκήσεως καὶ πόνε-
των· μὲν δὴ παντῶν συμβουλεύσαιμ' ἄν σοι, Μενέν-
δρῳ τε τῷ κωμικῷ μὴ παρέργως ἐντυγχάνειν, καὶ 20.
Εὐριπίδῃ τῷ τραγικῷ, καὶ τούτοις, μὴ ἔτως ἀνα-
γινώσκοντα [21]) ἑτέρων ἐπισαμένων, μάλιστα μὲν καὶ
ἡδέως,

18) voc. γυμνάσιον pro γύμνασμα, *exercitatione*, vſurpari haud memini. malim itaque βαρυτέραις γυμνασίαις.

19) ἀπολείψεως] vir doctus in margine Venetae idem ἀλείψεως adſcripſit. Caſaubonus interpretem ἀπαλείψεως voluiſſe ait, ideoque laudat. dubito, an vtrumque recte. ſimplex vſitatius eſt ἄλειψις, quam compoſitum ἀπάλειψις. deinde cur appoſitum σώματος? mihi potius videtur σώματος ἀναλήψεως leg. eſſe, *recreatione*, *refectione corporis*.

20) μεμιγμένης] ſcil. τῇ ἐπιμελείᾳ, quod praeceſſit; niſi malumus ἡδονῆς σπουδῇ μεμιγμ.

21) μὴ ἔτως ἀναγινώσκοντα bene habet, non ſic ſimpliciter legentem, tuismet oculis, et ſolis oculis, vt nos legimus, vt legunt omnes, qui legunt quicquam: ſed per alios legentem, h. e. audientem alios iſta recitantes. quare malim ſic legi: μὴ ἔτως ἀναγινώσκοντα, ἀλλ' ὑφ' ἑτέρων, ἐπισαμένων, μάλιστα μὲν ἡδέως, εἰ δ' ἂν (vel εἰ δ' ἂν μὴ) ἀλύπως γ' ὑποκρ. *ſed per alios, qui ſciant, quod inprimis equidem velim, et maxime ſit faciendum, ſuauiter et iucunde perſonas et res, quae in ſcena fiunt, voce geſtuque repraeſentare; ſin minus, ſaltem ſine aurium offenſione*. Poſt ἔτως in codice regio eſt αὐτὸν, quod, vt non repudio, ita valde neceſſarium non iudico. Caſaubonus tamen pro ἔτως ibat ſubſtitutum; male ille quidem, non recordatus elegantiam et vim huius aduerbii. Conſtat vel e Plinii epiſtolis, veteres coenae adhibere conſueuiſſe lyriſtas et comoedos, qui fabulas vetuſtas voce et geſtu referrent. Tractauit h. locum quoque Vale-

ἡδέως, εἰ δ' ἦν ἀλύπως ὑποκρίνασθαι. πλείων γὰρ
25. ἡ αἴσθησις ἀπαλλαγέντι τῆς περὶ τὸ γινώσκειν [22])
ἀσχολίας καὶ μηδεὶς τῶν σοφῶν αἰτιάσηταί με,
ὡς προκρίναντα τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας τὴν Με-
νάνδρου, ἢ τῶν ἀρχαίων τραγῳδῶν Εὐριπίδην. ἐδὲ
30. γὰρ οἱ ἰατροὶ τὰς πολυτελεστάτας τροφὰς συντάτ-
τουσι τοῖς δεομένοις θεραπείας, ἀλλὰ τὰς ὠφελι-
μωτάτας [23]). πολὺ δ' ἂν ἔργον εἴη τὸ λέγειν, ὅσα ἀπὸ
τούτων χρήσιμα. ἥ τε γὰρ τοῦ Μενάνδρου μίμησις ἅπ-
αντος ἦθους καὶ χάριτος, πᾶσαν ὑπερβέβληκε
35. τὴν δεινότητα τῶν παλαιῶν κωμικῶν· ἥ τε Εὐριπίδου
προσήνεια καὶ πιθανότης, τοῦ μὲν τραγικοῦ ἀπαυ-
θαδήματος [24]) καὶ ἀξιώματος τυχὸν ἂν οὐ τελέως
ἐφικνοῖτο· πολιτικῷ δὲ ἀνδρὶ πάνυ ὠφέλιμος, ἔτι
40. δὲ ἤθη [25]) καὶ πάθη δεινὸς πλῆσαι, καὶ γνώμας
πρὸς

Valesius Emend. p. 54, 55. Pari eum modo interpretatus est Anglus.

22) γινώσκειν] imo vero ἀναγινώσκειν.

23) colligi posse videtur ex hoc loco, Aristophanis, Aeschyli, Sophoclis exemplaria Romae et in Graecia tum fuisse cariora pretio et rariora inuentu, quam Menandri et Euripidis.

24) iuuat lectionem Venetae afferre, minus fideliter a Morello relatam, τοῦ τραγικοῦ ἀπαυθήματος: vbi vir doctus ᾶ mediae vocis cum ῶ mutauerat, et postremae vocis interpretationem *consumacia*. Vnde natum sit in ed. Morell. ὑπαθήματος nescio. Casaubonus voluit εὐχαθήματος. mihi, legenti vestigia lectionis Venetae, probabile fit Dionem dedisse τοῦ τραγικοῦ ἀπαυθαδήματος, *tragicae arrogantiae*. potuit Dio nomen substantiuum ἀπαυθάδημα formare a verbo ἀπαυθαδέω. *ipse meo vsor arbitrio, meum sequor ingenium, spreto aliorum consilio atque more publico*. faciunt hoc profecto tragici nimisquam saepe.

25) f. leg. ὠφέλιμός ἐστι, παντοδαπὰ ἤθη καὶ πάθη δεινὸς ὢν πληῶσαι. *homini in rep. versanti est vtilis, quippe qui mallum non genus morum atque affectuum exhauriat*, h. e. totam eorum formam, vim et naturam oratione ex-

pri-

τας·) μηδὲ τῶν νεωτέρων καὶ ὀλίγον πρὸ ἡμῶν [32]) ἀπείρως ἔχειν· λέγω δὲ τῶν περὶ τον Ἀντίπατρον [33]), καὶ Θεόδωρον, καὶ Πλειτίωνα, καὶ Κόνωνα, καὶ τὴν τοιαύτην ὕλην [34]). αἱ γὰρ τούτων δυνάμεις καὶ ταύτῃ ἂν εἶεν ἡμῖν ὠφέλιμοι, ᾗ ἐκ ἂν ἐντυγχάνοιμεν αὐτοῖς δεδελωμένοι [35]) τὴν γνώμην, ὥσπερ τοῖς παλαιοῖς. ὑπὸ γὰρ τῷ δύνασθαί τι τῶν εἰρημένων αἰτιάσασθαι, μᾶλιστα θαῤῥοῦμεν πρὸς τὸ τοῖς αὐτοῖς ἐπιχειρεῖν, ᾗ [36]) καὶ ἥδιον τις παραβάλλει αὐτὸν, ὡ πειθόμενος συγκρινόμενος, ὃ καταδεέστερος, ἐνίοτε δὲ καὶ βελτίων φαίνεσθαι. τρέψομαι δὲ ἤδη ἐπὶ τὸς Σωκρατικούς, ὃς δὴ ἀναγκαιότατος εἶναί φημι παντὶ ἀνδρὶ λόγων ἐφιεμένῳ. ὥσπερ γὰρ οὐδὲν ὄψον ἄνευ ἁλῶν γεύσει κεχαρισμένον, ἕτως οὐδὲν εἶδος ἔμοιγε δοκεῖ ἀκοῇ προσηνὲς ἂν γενέσθαι, χάριτος Σωκρατικῆς ἄμοιρον. τὸς μὲν δὴ ἄλλους μακρὸν [37]) ἂν εἴη ἔργον ἐπαινεῖν· καὶ ἐντυγχάνειν αὐτοῖς ὃ τὸ τυχόν. Ξενοφῶντα δὲ ἔγωγε ἡγοῦμαι, ἀνδρὶ

32) ὀλίγον πρὸ ἡμῶν] scil. γεγονότων.

33) Antipater ille videtur significari, in quem epigramma incerti auctoris exstat in Anthologia Henr. Stephani graeca 3. c. 31. p. 257. Theodorus autem Gadarenus, alias Rhodius, rhetor est, quem Tiberius Caesar Rhodi exsilium agens frequentauit. v. Interpp. Quintiliani 2, 11. et 3, 1. Pro *Plutione* fubstituit Meursius *Polytionem* Athenis Atticis p. 13. sed bene habet vulgata. Plutionem rhetorem laudat Seneca Suasor. 1. Cononem hic commemoratum nullus dubito eundem esse cum eo, cuius fabulosa argumenta Photius in Bibliotheca seruauit. vixit is aetate D. Augusti.

34) ὕλην forte bene habet. cogitaui tamen aliquando de ὅλην *caterua*m, *gregem*.

35) ᾗ — δεδελωμένοι] sic recte Veneta, Casaubonus et Anglius. ᾗ — δεδελωμένοις Morell.

36) ᾗ] sic rursus recte Ven. *quapropter*, ᾗ Mor.

37) μακρὸν in neutro, et sic quoque vir doctus in marg. Venetae meae. Ven. et Mor. dant μακρὰν.

ἀνδρὶ πολιτικῷ, καὶ μόνον τῶν παλαιῶν ἐξαρκεῖν δύνασθαι· εἴτε [38]) ἐν πολέμῳ τὶς ςρατηγῶν, εἴτε πόλεως ἀφηγούμενος, εἴτε ἐν δήμῳ λέγων, εἴτε ἐν βουλευτηρίῳ, μὴ ὡς ῥήτωρ ἐθέλοι μόνον, ἀλλὰ καὶ ὡς πολιτικὸς καὶ βασιλικὸς ἀνὴρ, τὰ τοιούτῳ προσήκοντα ἐν δίκῃ εἰπεῖν. πάντων ἄριςος ἐμοὶ καὶ λυσιτελέςατος, πρὸς ταῦτα πάντα Ξενοφῶν. τά τε γὰρ διανοήματα σαφῆ καὶ ἁπλᾶ καὶ παντὶ ῥᾴδια φαινόμενα· τό τε εἶδος τῆς ἀπαγγελίας προσηνὲς, καὶ κεχαρισμένον, καὶ πιςικὸν, πολλὴν μὲν ἔχον πιθανότητα, πολλὴν δὲ χάριν καὶ ἐπιβολήν [39])· ὥστε μὴ λόγων δεινότητι μόνον, ἀλλὰ καὶ γοητείᾳ ἐοικέναι τὴν δύναμιν. εἰ γοῦν ἐθελήσειας αὐτοῦ τῇ περὶ τὴν Ἀνάβασιν πραγματείᾳ σφόδρα ἐπιμελῶς ἐντυχεῖν, οὐδένα λόγον εὑρήσεις τῶν ὑπὸ σοῦ λεχθῆναι δυνησομένων, ὃν [40]) οὐ διείληπται, καὶ κανόνος ἂν τρόπον [41]) ὑπόσχοιτο τῷ πρὸς αὐτὸν ἀπευθῦναι [42]) ἢ μιμήσασθαι βουλομένῳ. εἴτε γὰρ θαῤῥῦναι τοὺς σφόδρα καταπεπτωκότας χρήσιμον πολιτικῷ ἀνδρὶ, καὶ πολλάκις [43]), ὡς χρὴ τοῦτο ποιεῖν δείκνυσιν· εἴτε προτρέψαι καὶ παρακαλέσαι, οὐδεὶς, Ἑλληνικῆς φωνῆς ἐπαΐων, οὐκ ἂν ἐπαρθείη τοῖς προ-

38) post εἴτε deesse videtur γὰρ, aut alias post εἰπεῖν est punctum figendum. (quod punctum in Mor. deest.)

39) ἐπιβολὴν] auram quasi afflatu fascinantem. aliter exposuit Anglus, sed alienius ab hoc loco. de suauitate ad mentem lectoris ita allabente, vt aura dulcis ad nares allabens, ἐπιβάλλουσα, caput tentat, hic agi, sequentia docent.

40) ὃν] *quem Xenopho non pertractarit.* Ven. et Mor. dant ὅς.

41) malim τόπον. *locum normae obtineat.*

42) aut deest ἑαυτὸν post ἀπευθῦναι, aut leg. est ἀπευθύνασθαι, aut ἀπευθυνθῆναι.

43) post πολλάκις deest ἐςὶ. et haec verba pro parenthesi habenda sunt. *si expedit* — (*et profecto saepe expedit*) *monstrat Xenopho, quomodo hoc instituere nos oporteat.*

προτρεπτικοῖς Ξενοφῶντος λόγοις. ἔμοιγ' ἔν κινεῖται ἡ διάνοια, καὶ ἐνίοτε δακρύω μεταξὺ, τοσούτων ἔργων τοῖς λόγοις ἐντυγχάνων 44). εἴτε μεγαλοφρονοῦσι καὶ ἐπηρμένοις ὁμιλῆσαι φρονίμως, καὶ μήτε παθεῖν τι ὑπ' αὐτῶν δυσχεραναίντων, μήτε ἀπρεπῶς δουλῶσαι τὴν αὐτοῦ διάνοιαν, καὶ τὸ ἐκείνοις κεχαρισμένον ἐκ παντὸς ποιῆσαι, καὶ ταῦτα ἕνεκα καὶ ἀποζήτοις δὲ λόγοις ὡς προσήκει χρήσασθαι, καὶ πρὸς στρατηγοὺς ἄνευ πλήθους, καὶ πρὸς πλῆθος κατὰ ταὐτό 45)· καὶ βασιλικῶς τινὰ τρόπον διαλεχθῆναι, καὶ ἐξαπατῆσαι ὅπως 45), πολεμίους μὲν ἐπὶ βλάβῃ, φίλους δ' ἐπὶ τῷ συμφέροντι, καὶ μάτην ταραττομένοις, ἀλύπως τἀληθὲς καὶ πιστῶς εἰπεῖν· καὶ τὸ μὴ ῥαδίως πιστεύειν τοῖς ὑπερέχουσι· καὶ οἷς ἐξαπατῶσιν οἱ ὑπερέχοντες· καὶ οἷς καταστρατηγοῦσι καὶ καταστρατηγοῦνται ἄνθρωποι, πάντα ταῦτα ἱκανῶς τὸ σύνταγμα περιέχει. ἅτε γὰρ, οἶμαι, μιγνὺς ταῖς πράξεσι τοὺς λόγους, οὐκ ἐξ ἀκοῆς παραλαβὼν, οὐδὲ μιμησάμενος, ἀλλ' αὐτὸς πράξας ἅμα καὶ εἰπὼν, πιθανωτάτους ἐποίησεν ἐν ἅπασί τε τοῖς συντάγμασι· καὶ ἐν τούτῳ μάλιστα, ὃ ἐπιμνησθεὶς ἐτύγχανον. καὶ εὖ ἴσθι, οὐδένα σοι τρόπον μεταμελήσει 47)· ἀλλὰ καὶ ἐν βουλῇ καὶ ἐν δήμῳ, ὀρέγοντός σοι χεῖρα αἰσθήσῃ τοῦ ἀνδρὸς, εἰ αὐτῷ προθύμως καὶ φιλοτίμως ἐντυγχάνοις. γράφειν μὲν ἔν

44) ἐντυγχάνων] sic recte vir doctus in margine Venetae meae notauit. *interdum illacrymo meae lectioni narrationum de tantis rebus gestis.* ἐντυγχάνω Ven. et Mor.

45) κατὰ ταὐτὸ videtur significare h. l. idem atque ἄνευ στρατηγῶν. *ad milites per absentiam imperatorum.*

46) τινὰ τρόπον et ὅπως traiecit. Consuetus enim ordo postulabat, vt illud ante βασιλικῶς, hoc ante ἐξαπατῆσαι staret. Imposuit hoc Anglo, vt πως encliticum suffectum iret.

47) μεταμελήσει] subaudi ex insequentibus εἰ αὐτῷ προθύμως καὶ φιλοτίμως ἐντυγχάνοις.

ἢν δ' συμβουλεύσω σοι αὐτῷ, ἀλλ' ἡ σφόδρα ἀραιῶς, ἐπιδιδόναι [48]) δὲ μᾶλλον. πρῶτον μὲν γὰρ ἑτοιμότερος [49]) τῷ λέγοντι ὁ ὑπαγορεύων, τῦ γράφοντος. ἔπειτα ἐλάττονι πόνῳ γίνεται [50])· ἔπειτα πρὸς δύ-
45. ναμιν μὲν ἧττον συλλαμβάνει τῦ [51]) γράφειν· πρὸς ἕξιν δὲ [52]), πλεῖον. καὶ γράφειν δὲ ὁ ταῦτά σε ἀξιῶ τὰ σχολαστικὰ πλάσματα, ἀλλ' εἴπερ ἄρα τινὰ τῶν λόγων, οἷς ἂν ἡσθῇς ἐντυγχάνων, μᾶλλον τῶν Ξενοφωντείων, ἢ ἀντιλέγοντα τοῖς εἰρημέ-
5. νοις, ἢ τὰ αὐτὰ ἕτερον τρόπον ὑποβάλλοντα. καὶ ἀναλαμβάνειν [53]) μέντοι, εἴ σοι ῥᾴδιον μεμνῆσθαι, τὰ ἐκείνων ἄμεινον. τῷ τε γὰρ τρόπῳ τῆς ἀπαγγελίας καὶ τῇ ἀκριβείᾳ τῶν διανοημάτων, πάνυ
10. συνήθεις ποιεῖ. λέγω δὲ, ἐχ ἵνα σύνταγμά τι ὅλον,

48) ἐπιδιδόναι nolim ſolicitari, eſt ad calamum dictare. vniuerſe eſt mandare, committere, iniungere alteri exſequenda, quaecunque ſunt; ſic inprimis notario verba calamo celeri excipienti; item diſcipulo, quod memoriae mandet, memoriter ediſcat. ſic Sopater vſurpat in fine Prolegomenorum ad Ariſtidem.

49) aut ὁμοιότερος, aut ἐγγύτερος, poſtulat ſententia. *dictans ſimilior eſt diſputanti, quam ſcribens.*

50) ἐλάττονι πόνῳ γίνεται] ſic recte Veneta, codex regius, Caſaubonus et Anglus. Morell. omittit πόνῳ.

51) τῦ] vir doctus in margine Venetae meae ſcripſit τὸ, in quo falſus eſt et a ſententia auctoris aberrauit, quae haec eſt: *exercitatio ſcribendi plus confert ad δύναμιν, exercitatio loquendi plus ad ἕξιν.* appellat δύναμιν facultatem ſenſus animi verbis planis, ſed ornatis, et ad perſuadendum efficacibus, exprimere, quod niſi meditando et commentando fieri nequit, ἕξιν habitum diſputandi probabiliter, tametſi non ornate, ſed ex tempore, quamuis pinguiuſcule.

52) δὲ] ſic recte interpres. δὴ Ven. et Mor.

53) ἀναλαμβάνειν eſt *memoriter ediſcere.* ſententia eſt: *ſi facile tibi eſt memoriter ediſcere, ſatius erit locos veterum, quam aut recentiorum, aut tuamet ipſius ſcripta, ediſcere.*

ὥσπερ οἱ παῖδες, εἴρων συνάπτης [54]· ἀλλ' ἵνα, εἴ τι σοι σφόδρα ἀρέσειε, τοῦτο κατάσχῃς. πλείονα [55] περὶ τούτου μειρακίῳ ἂν ἔγραψα· σοὶ δὲ ἀρκεῖ τοσαῦτα· καὶ γὰρ εἰ ἐλάχιστα ἀναλάβοις, πολὺ ὀνήσῃ. καὶ εἰ δυσκόλως ἔχοις καὶ μετὰ ὀδύνης πράττοις [56], ἐκ ἐξ ἅπαντος ἀναγκαῖον. ἀλλὰ ἔοικα μὲν πάνυ μηκύναι τὴν συμβουλίαν· σὺ δὲ αἴτιος, ἀναπείσας καὶ προκαλεσάμενος· ὥσπερ οἱ ἐν πάλῃ ὑπερέχοντες τοῖς ἀσθενεστέροις ὑπείκοντες, ἐνίοτε ἐπέσασαν αὐτοὺς, πείθεσθαι ἰσχυροτέρους εἶναι· καὶ σὺ ἔοικας, ἃ κρεῖττον [57] τυγχάνεις εἰδὼς, ἐμοὶ [58] προτρέψαι, ὡς ἔλαττον ἐπισταμένῳ γράψαι. βουλοίμην δ' ἄν, εἴ σοι κεχαρισμένον εἴη, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ποτε ἡμᾶς γενέσθαι, ἵνα καὶ ἐντυγχάνοντες τοῖς παλαιοῖς, καὶ διαλεγόμενοι περὶ αὐτῶν, χρήσιμοί τι ἐγενόμεθα. ὥσπερ τοῖς ζωγράφοις καὶ πλάσαις ἐκ ἀπόχρη εἰπεῖν, ὅτι δεῖ τοιάδε χρώματα εἶναι, καὶ τοιάσδε τὰς γραμμὰς, ἀλλὰ μεγίστη ὠφέλεια, εἴ τις

54) εἴρων συνάπτης] *hoc non eo dico, quo tu librum aliquem veteris alicuius auctoris, id quod pueri in ſcholis facitant, a capite ad calcem memoriter ediſcas.*

55) πλείονα] ſic recte interpres: *plura hac de re.* πλεῖσα Ven. et Mor.

56) πράττοις] ſic dedi, vt modo praeceſſit ἀναλάβοις. *quod ſi autem aegre, moleſteque hoc facias. h. e.* locos veterum memoriae mandes. neſcio praeterea quoque, an δυσκόλως πρὸς τοῦτο ἔχοις. *ſis ad hoc inuitus, et inuita Minerua natus*, accedasque ad hoc agendum cum taedio. Ven. et Mor. dant πράττεις.

57) κρεῖττον] *melius*, vt ſtatim ἔλαττον. Ven. et Mor. dant κρείττων.

58) ἐμοὶ poſſit quodammodo defendi, referendo ad ἔοικας, *videris mihi*, et tum ſubaudiendo ἐμὲ; ſed hoc paulo durius eſt. quare malim legi ἐμὲ προτρέψαι. *tu videris mihi me hortatus eſſe, vt ea, quae tu melius, quam ego, noſſes, tibi tamen ſcripto praeciperem, quaſi tu ea minus, quam ego, teneres.*

εἴ τις αὐτὸς ἢ γραφοντας ἢ πλάττοντας ἴδοι· καὶ
35. ὡς τοῖς παιδοτρίβαις οὐκ ἀρκεῖ εἰπεῖν τὰ παλαίσματα, ἀλλὰ καὶ δεῖξαι ἀνάγκη τῷ μαθησομένῳ· οὕτω καὶ ἐν ταῖς τοιαύταις συμβουλίαις πλείων ἡ ὠφέλεια γίγνοιτ' ἄν, εἴ τις αὐτὸν πράττοντα ἴδοι τὸν συμβεβουλευκότα. ὡς ἔγωγε, καὶ εἰ ἀναγι-
40. γνώσκειν με δέοι, σὲ ἀκροωμένῳ, τῆς σῆς ἕνεκα ὠφελείας οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι, σέργων τέ σε, καὶ τῆς σῆς φιλοτιμίας ἀγάμενος, καὶ τῆς πρὸς ἐμὲ τιμῆς χάριν εἰδώς.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΦΙΛΗΚΟΙΑΣ.

ΛΟΓΟΣ ΙΘ'.

Ἐδέοντο μὲν πάλαι τῶν οἰκείων τῶν ἐμῶν τινὲς ἐν-
5. τυγχάνειν μοι· καὶ τῶν πολιτῶν δὲ ἐλέγοντο ἐπιθυμεῖν πολλοὶ θεάσασθαι, νομίζοντες πλέον τι παρὰ τοὺς ἄλλους ἔχειν με, διὰ τὴν ἄλλην μεταβολὴν τοῦ βίου, καὶ διὰ τὴν δοκοῦσαν αὐτοῖς τοῦ σώματος τα-
10. λαιπωρίαν· τελευτῶντες δὲ ἤδη καὶ ἐνεκάλουν, ἀδικεῖσθαι φάσκοντες [1]). ἐγὼ δὲ οὐκ ἤθελον ἐγγὺς ἰέναι πρὸς αὐτοὺς τοὺς ὄρους, ἀλλὰ ἐδόκει μοι τὸ τοιοῦτο παντελῶς ἀχθομένου τινὸς εἶναι τῇ Φυγῇ, καὶ ἐπι-
15. θυμοῦντος κατελθεῖν· ὥσπερ οἱ μηδὲν καταλιπόντες ἐν τῇ κύλικι δῆλοί [2]) εἰσι πάνυ διψῶντες. ἐλθὼν

1) ἀδικεῖσθαι φάσκοντες] eo ſcil. quod mei copiam ipſis facere nollem, et coram illis diſputare.

2) δῆλοι] ſic recte Caſaubonus. *qui nihil in poculo relinquunt, ſed vel cum ipſis faecibus vacuant, eo facto de ſe produnt, ſe admodum ſitire, idque ex eo agnoſcitur.* δῆλον Ven. et Mor.

ἔν εἰς Κύζικον [3]), ἐκεῖ διέτριβον, καὶ παρεῖχον, εἴ τις βέλεται μοι τῶν ἐπιτηδείων συγγίνεσθαι. καὶ δὴ καὶ τὸ τῦ κιθαρῳδῦ τῦτο, ὃ λέγυσιν, ἔσωσέ με, ὠδήν τινα αὐτοῖς [4]). ἐπεὶ γὰρ ἦκεν ὁ ἄρισος τῶν νῦν κιθαρωδῶν, ὡς δ' ἔνιοί φασιν, ἠδὲ τῶν πρώτων ἠδενὸς ἐνδεέστερος, ἀλλ' ἠδὲ Ἀρίωνος ἐκ τῦ πελάγυς [5])· μαντευόμενοι [6]) δηλονότι, πῶς γὰρ εἰδῆσιν τὸ σαφὲς ἐκ ἀκύσαντες ἐκείνυ; ὡς δ' ἔν τάχισα ᾔσθοντο ἐπιδημῦντα τὸν ἄνδρα, εὐθὺς σπυδὴ ἀμήχανος· καὶ πάντες ἐβάδιζον εἰς τὸ βελευτήριον. ἐγὼ ἔν καὶ αὐτὸς ἐξεῖναι νομίζων καὶ ἡμῖν [7]), ἀκύσαι καὶ μεταλαβεῖν ἔτω καλῆς εὐωχίας, ἐν ἀνθρώποις τρισχιλίοις καὶ πλείοσιν, ἦκον ἐν πρώτοις πάνυ θαῤῥῶν, εἰμὶ δὲ φιλήκοος καὶ φιλόμυσος ἀτεχνῶς, οὐ πάνυ ἔμπειρος ὢν μυσικῆς· ὥστε, εἴπερ ἔτυχον γεγονὼς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Ὀρφεῖ, δοκῶ μοι, πρῶτος ἂν ἐπηκολούθην, εἰ καὶ ἔδει [8]) μετὰ νεβρῶν τινων,

3) ἔν] sic recte Ven. ἐκ Mor.

4) ὠδήν τινα αὐτοῖς] vitii locum hunc arguit Caſaubonus, et ſaltim ἅσαντος deeſſe autumat, cui codex regius quodammodo ſuffragatur, addens ἄσαντα, teſte Morello. Veneta quoque dat ὠδήν τινα ἅπαντα αὐτοῖς. ſed bene habere videtur vulgata, et ſubaudiri δὸς. *da illis cantiunculam, qua placentur.* Dilucidior eſſet oratio, ſi originem prouerbii teneremus.

5) imo vero tranſpoſitis vocabulis τῦ ἐκ πελάγυς, ſcil. σωθέντος. *ne Arione quidem ipſo inferior, illo, qui ex undis maris ſaluus euaſit, vel ſeruatus eſt.* mirum eſt dictu, quantam caliginem res tam leuicula, traiectio vnius vocis vnius, Caſaubono obiecerit.

6) μαντευόμενοι cohaeret cum φασι. *vt aiunt quidam non certa illi ſcientia freti, ſed coniecturam quandam ſequentes, et quaſi diuinantes*, h. e. opinantes ſolummodo.

7) ἡμῖν] mihi aliisque philoſophis mei ſimilibus.

8) ἔδει] ſic bene correxit Caſaubonus. ἤδη Ven. et Mor. Conſtructio δοκῶ μοι πρῶτος ἐπηκολούθην pro ἐπηκολουθηκέναι mihi inſolens et dura atque vitioſa videtur.

τινων, ἢ μόσχων, ἡδέν αὐδέμενος· ἐπεὶ καὶ νῦν
40. ταυτὸ τοῦτο πάσχω πολλάκις, ἐπειδὰν εἰσαφίκωμαι σοφιστῆ, διὰ τὴν προσοῦσάν μοι ἀκρασίαν [9]) περὶ τὰς λόγους, καὶ μετὰ τοιούτων συναγελάζομαι θρεμμάτων, ὡραίων καὶ καλῶν, ἄλλως δὲ θορυβέντων, καὶ σκιρτᾶν προθυμουμένων. τοῦτο δὲ πέπονθα πρὸς
5. τὰς σοφιστὰς τε καὶ ῥήτορας ἅπαντας σχεδόν. καθάπερ οἱ πτωχοὶ καὶ τὰς μετρίως εὐπόρους μακαρίζουσι διὰ τὴν αὐτῶν ἀπορίαν· κἀγὼ τὰς ἀμηγέπη δυνατὰς λέγειν θαυμάζω καὶ ἀγαπῶ, διὰ τὸ αὐ-
10. τὸς ἀδύνατος εἶναι λέγειν; τὸ μέντοι τῶν κιθαρῳδῶν τε καὶ, νὴ Δία, τῶν ὑποκριτῶν, ἃ παρ' ὀλίγον μοι δοκεῖ διαφέρειν [10]). πρὸς ἡδονήν τε γὰρ φωνῇ [11]) μείζων, καὶ δηλονότι ἐπιμελεστέρα, ἥ τε ἕξις [12]) ἐκ
15. αὐτοσχεδίου, ὥσπερ ἡ τῶν ῥητόρων ἐξ ὑπογείου [13]) τὰ πολλὰ πειρωμένων λέγειν, ἀλλὰ ποιητῶν, ἐπιμελῶς καὶ κατὰ σχολὴν πεποιηκότων. καὶ τά τε [14]) πολλὰ αὐτῶν ἀρχαῖά ἐστι, καὶ πολὺ σοφωτέρων
20. ἀνδρῶν, ἢ τῶν νῦν· τὰ μὲν τῆς κωμῳδίας, ἅπαντα· τῆς δὲ τραγῳδίας, τὰ μὲν ἰσχυρά, ὡς ἔοικε, μένει· λέγω δὲ τὰ ἰαμβεῖα [15]), καὶ τούτων μέρη διεξιασιν ἐν τοῖς θεάτροις· τὰ δὲ μαλακώτερα ἐξερρύη, καὶ

9) probo Caſauboni ἀκρασίαν pro ἀκράσιν Ven. et Mor.

10) διαφέρειν] *praeſtare*, arti puta ſophiſtarum et oratorum ex tempore loquentium.

11) φωνῇ] vox hiſtrionum et citharoedorum aſſa voce canentium.

12) ἕξις] imo vero λέξις, *dictio*, oratio, verba, quae ab hiſtrionibus et citharoedis recitantur, quippe quae non ipſorum ſunt, ſed veterum et probatorum poetarum.

13) l. ἐξ ὑπογυίου, *ex tempore*, ſubito, ſiue vlla praeparatione et meditatione.

14) leg. τά γε.

15) τὰ ἰαμβεῖα] ea, quae ſenariis perſcripta ſunt, fabulae ipſae, ſine choris.

τοιαύτης σχολῆς τε καὶ ἀποδράσεως. μὴ ἔν τε τοῖς ἀπὸ τῶν ἀνωφελῶν πραγμάτων, καὶ τῶν ἃ προσηκόντων αὐτοῖς ἀσχολιῶν ἀπιόντας, καὶ σχολήν τινα πορίζοντας αὐτοῖς ἀπὸ τῶν ἐνοχλούντων μάτην, ῥητέον ὡς ἀναχωρήσαντας [3]); ἀλλ' ὅτως μὲν ἐχ ὁ μεταβὰς ἐκ πόλεώς τινος εἰς ἑτέραν πόλιν, ἢ ἐκ τόπου εἰς ἕτερον τόπον, ἀναχωρεῖν λέγοιτ' ἄν· ὅπου γὰρ ἂν ἀφίκηται, πολλὰ ἂν εἴη τὰ ἐμποδὼν αὐτῷ γινόμενα, καὶ ἐκ ἐῶντα τὰ προσήκοντα ποιεῖν. καὶ γὰρ τὸ ἐπὶ πότου ξυνεῖναι, καὶ τὸ πίνοντα, ἢ [4]) κυβεύοντα, ἢ ἄλλο τι τῶν βλαβερῶν καὶ ἀσυμφόρων πράττοντα διατελεῖν, παντα χῆ τοιαῦτά ἐστιν ἀδολεσχοῦντα [5]) καὶ ἀκούοντα λόγων ἐδὲν χρησίμων, ἢ περὶ τὰ βασιλέως πράγματα διατρίβειν· ἢ τὰ [6]) τοῦ δεῖνος, ὡς ἔφη τις. ὁ γάρ ἐστιν ἀνόητος τῆς αὐτοῦ ψυχῆς κύριος, ἀλλὰ ῥεμβόμενός τε καὶ ἀγόμενος ῥαδίως ὑπὸ τῆς τυχούσης προφάσεως καὶ ὁμιλίας [7]). ὥστε οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι, καθάπερ οἱ ἄσωτοι, τῶν χρημάτων ἐκ ἂν δύναιντο ἀποδοῦναι λόγον, πρὸς ὅ, τι ἀνηλώκασιν ἕκαστον αὐτῶν, φαίνεται δ' ὅμως ἀνηλωμένα πάνυ συχνὰ χρήματα, ἐδὲ ἔτοι τοῦ χρόνου

3) l. ὡς ἀναχωρήσει.

4) πίνοντα, ἢ] haec duo verba videntur delenda; modo enim praeceſſit de compotatione.

5) poteſt hic locus variis modis emendari, ſemper incertis, donec codex bonus dubium tollat. interim hi duo modo videntur mihi probabiles; alter vt poſt παντα χῆ ponatur punctum, ſubaudiatur ἐστι. *haec res vbique ſunt.* τοιαῦτά ἐστι καὶ τὸ ἀδολεσχοῦντα — *Eiusmodi etiam ſunt haec* — alter ſic: παντα χῆ τὰ αὐτὰ *vbique ſunt eadem.* ἔτι δ' ἀδολεσχ. *praeterea quoque vbique ſunt eadem haec.*

6) ἢ τὰ] ſic recte margo Mor. *aut neſcio cuius res procurare.* per contemtum hoc dicitur. ſeruus eſſe reguli alicuius, vel diuitis ſuperbi. ἢ τὸ Ven. et t. Mor.

7) poſt ὁμιλίας deeſt aliquid, e. c. κατέχεται *detinetur*, aut φθείρεται, vel tale quid.

χρόνε τε καὶ βίε δύναντ' ἀποδῶναι λόγον, πρὸς ὅ, τι ἑκάστην ἡμέραν ἀνήλωσαν, ἢ μῆνα, ἢ ἐνιαυτόν· φαίνεται δ' ἔν παριων ὁ βίος καὶ δαπανώμενος ὁ χρόνος, ἐκ ὀλίγε ἄξιος τοῖς ἀνθρώποις, ἐδὲ ἥττονος, ἐμοὶ δοκεῖν, ἢ τὸ ἀργύριον. ἀλλ' ὅμως μιᾶς δραχμῆς ἀπολομένης, ἀναίγκη αἰσθέσθαι καὶ δηχθῆναι ἀμηγέπη· εἰ δὲ καὶ πλείως τις ἀποβάλλοι[8]), ἃ πολλοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τῷ τοιέτῳ πραΰως ἔχοντες· λέγω δὲ, ἃ διὰ τὴν ἀμέλειαν λυπέμενοι καὶ δακνόμενοι, καὶ διὰ τὸ μὴ προσέχειν, ἐφ' οἷς[9]) ἄξιον ἦν δάκνεσθαι· ἀλλ' ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τῶν δραχμῶν. ἡμέρας δὲ ἐξελθέσης καὶ ἀπολομένης, καὶ δύο καὶ τριῶν, ἐδεὶς ἔσιν, ὃς ἐφρόντισεν. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν δύναντα λογίζεσθαι τὸ τοιῦτον[10]), ὅτι, εἰ μὴ προσέξεσι μηδὲ φροντιῦσι τῶν τοιέτων, λάθοι ἂν αὐτὲς ἡ σύμπασα ὑσία διαῤῥυεῖσα καὶ ἀπολομένη. ἐνταῦθα δὲ ἃ δύναντα ταυτὸ τῦτο λογίσασθαι, ὡς, εἰ μὴ προνοήσεσιν ἑκάσης ἡμέρας, καὶ φυλάξεσι μὴ εἰκῇ ῥεῖέναι, λάθοι ἂν αὐτὲς ὁ σύμπας βίος διαῤῥυεὶς καὶ ἀπολόμενος. ἀλλ' ὅτι γε[11]) ὁ τόπος ἐσὶν ὁ παρέχων, ἐδὲ τὸ ἀποδημῆσαι, τὸ μὴ φαῦλ' ἕττα πράττειν, ἐδὲ εἰς Κόρινθον[12]) ἢ Θήβας ἀναπεχωρη-

8) ἀποβάλλοι] Ven. et Mor. dant ἐμβάλλοι. saepe ἐκ et ἀπο permutantur a librariis, aut ab iis, qui codices mstos non satis didicerunt tractare, neque satis tenent siglas graecorum librariorum.

9) ἐφ' οἷς] ἐπὶ τῇ ἀμελείᾳ puta καὶ τῷ μὴ προσέχειν.

10) τὸ τοιῦτον videtur delendum, vt e proximo versu perperam iteratum.

11) ἀλλ' ὅτι γε] aut deest aliquid, e. c. δῆλον, aut εἰκός ἐσιν, aut tale quid. *verum constat*, vel *liquet nullum locum praebere vacationem a praxi coeptis.* aut leg. est ἀλλὰ γὰρ ὁ τόπος *verum enim vero neque locus vllus, neque peregrinatio hoc praestat*, vt *vacuus sis et liber a malis institutis.*

12) malim ἐδὲ τὸ εἰς Κόρ. *neque iter ad Corinthum, aut ad Thebas, hoc a turpibus otium praestat, sed hoc praestat*, vt *secum quis velit esse, et sibi attendere.*

χωρηκέναι, τὸ δὲ, τὸν βελόμενον πρὸς αὐτῷ εἶναι. καὶ γὰρ ἐν Θήβαις καὶ ἐν Μεγάροις, καὶ παντα-χῆ σχεδὸν, ἔστις ἂν ἀπέλθοι τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἰταλίας, ἔνεστι τό τε ἀργεῖν καὶ τὸ ῥᾳθυμεῖν, καὶ ἐκ ἀπορήσει προφάσεως, ὅπῃ ἂν τύχοι ὤν, δι' ἣν βλακεύων τε καὶ ἀσχολέμενος ἀναλώσει καὶ πάνυ πολὺν χρόνον, ἂν ἔτως τύχῃ. μὴ ἕν [13]) βελτίστη καὶ λυσιτελεστάτη πασῶν ἡ εἰς αὐτὸν ἀναχώρησις, καὶ τὸ προσέχειν τοῖς αὐτῷ πράγμασιν, ἐάν τε ἐν Βαβυλῶνι τύχῃ τις ὤν, ἐάν τ' Ἀθήνησιν, ἐάν τ' ἐν θρατοπέδῳ, ἐάν τ' ἐν νήσῳ μικρᾷ καὶ μόνος. οἱ γὰρ τοιαῦται ἀναχωρήσεις [14]) καὶ ἀποδημίαι μικράν τινα ἔχουσι ῥοπὴν πρὸς τὸ σχολὴν ἄγειν καὶ τὸ πράττειν τὰ δέοντα· ὥσπερ τοῖς ἀσθενοῦσιν, ἐφ' ἑτέρας καὶ ἑτέρας κλίνας καταικλίνεσθαι. φέρει μέν τινα ἐνίοτε μικρὰν ἀνάπαυσιν, ἐ μὴν ἱκανήν γε, ἐφ' ὥστε ἀπαλλάξαι. ἰδεῖν δέ ἐστι καὶ ἐν τῷ πάνυ πολλῷ θορύβῳ τε καὶ πλήθει, ἃ κωλυόμενον πράττειν ἕκαστον τὸ αὐτῷ ἔργον· ἀλλ' ὅ, τε αὐλῶν, ἢ διδάσκων αὐλεῖν, τοῦτο ποιεῖ, πολλάκις ἐπ' αὐτῆς τῆς ὁδῷ τὸ διδασκαλεῖον ἔχων [15]), καὶ ἐάσει αὐτὸν ἐξίστησι τὸ πλῆθος, ἐάσει ὁ θόρυβος τῶν παριόντων· ὅ, τε ἐρχόμενος ὁμοίως, ἢ ὀρχησοδιδάσκαλος, πρὸς τούτῳ ἐστὶν, ἀμελήσας τῶν μαχομένων τε καὶ ἀποδυομένων, καὶ ἄλλα πραττόντων· ὅ, τε κιθαριστὴς, ὅ, τε ζωγράφος· ὁ δὲ πάντων φοβερώτατόν [16]) ἐστιν, οἱ γὰρ τῶν γραμμάτων διδάσκαλοι μετὰ τῶν παίδων

13) μὴ ἕν] bene habet: *vide ergo, ne omnium ſeceſſuum ille ſis optimus, qui cuique ſis in ſemet ipſum.*

14) αἱ γὰρ τοιαῦται ἀναχ.] non ſeceſſus et deſcenſus in mentem cuiusque ſuam, ſed illi vulgares Roma in villam, aut Rhodum, aut alio —

15) locum hunc illuſtrat Henr. Valeſius Emendat. p. 56.

16) φοβερώτατον] ſubaudi ἀκῆσαι. *auditu maxime formidabile.* rariuscule dictum, pro θαυμαζότατον.

παίδων ἐν ταῖς ὁδοῖς καθηνται, καὶ ἡδὲν αὐτοῖς ἐμποδών ἐστιν ἐν τοσούτῳ πλήθει, τὸ διδάσκειν τε καὶ μανθάνειν. ἤδη δέ ποτε εἶδον ἐγὼ, διὰ τὸ Ἱπποδρόμῳ βαδίζων, πολλοὺς ἐν τῷ αὐτῷ ἀνθρώπους, ἄλλον ἄλλο τι πράττοντας· τὸν μὲν αὐλοῦντα, τὸν δὲ ὀρχούμενον, τὸν δὲ θαύμαθ' ἀποδιδόμενον [17]), τὸν δὲ ποίημα ἀναγινώσκοντα, τὸν δὲ ᾄδοντα, τὸν δὲ ἱερεῖαν τινὰ ἢ μῦθον διηγούμενον· καὶ ἡδὲ εἷς τούτων ἡδένα ἐκώλυσε προσέχειν αὐτῷ, καὶ τὸ προκείμενον πράττειν. καίτοι [18]) τούτων ἡδέν ἐστι τῶν ἔργων, ἃ συναίγει τὴν ψυχὴν καὶ καθίστησι, καὶ καταφρονεῖν ποιεῖ τῶν ἄλλων ἁπάντων. παιδείας δὲ, ὡς ἔοικε, καὶ φιλοσοφίας, αἳ μάλιστα τοῦτο διαπράττονται, πολλῆς ἐρημίας τε καὶ ἀναχωρήσεως τυγχάνουσι δεόμεναι· καὶ ὥσπερ τοῖς νοσοῦσιν, εἰ μὴ πανταχόθεν ἐστὶ σιωπή τε καὶ ἡσυχία, ἃ δυνατὸν ὕπνος μεταλαβεῖν· ἴσως ἄρα καὶ τοῖς φιλολόγοις, εἰ μὴ πάντες ὑποσγήσουσιν αὐτοῖς, καὶ μήτε ὄψεται μηδὲν ἄλλο ἔξω [19]), μήτε ἀκούσεται ἀκούειν μηδενός, ἀπ' ἄρα οἵα τε ἔσται ἡ ψυχὴ, τοῖς αὐτοῖς [20]) προσέχειν καὶ περὶ ταῦτα γίνεσθαι ἀλλ' ἔγωγε ὁρῶ καὶ τοὺς πλησίον τῆς θαλάττης, ἡδὲν πάσχοντας, ἀλλὰ διανοεῖσθαι δυναμένους, ἃ βούλονται διανοεῖσθαι, καὶ λέγοντας καὶ ἀκούοντας, καὶ καθεύδοντας, ὁπόταν αὐτοῖς ἡ καιρός· ὅτι ἡδὲν οἴονται προσήκειν αὐτοῖς τοῦ φόβου [21]) τούτου, οὐδὲ φροντίζουσιν. εἰ δὲ

17) θαύματα ἀποδιδόμενον, *spectacula mirifica et portentosa ostentantem pro pecunia.*

18) καίτοι] hic incipit quaestio, vel obiectio. *Verum tamen vide, ne philosophia opus habeat secessu.*

19) aut post ἄλλο, aut post ἔξω, deest ὁρᾷν.

20) l. τοῖς αὐτῆς, scil. ἔργοις. *studiis suis attendere.*

21) τὸ Φόβου] non dubito v. Φοβος apud poetas occurrere in significatu *strepitus, fremitus terrifici.* prosaici vero ψόφον aut θόρυβον vsurpant; quorum vtrum huic loco con-

τὴν ψυχὴν ἐθίζειν ἂν δέοι, μηδέποτε ἀποτρέπεσθαι, μηδὲ ἀναχωρεῖν τῶ δοκοῦντος εἶναι προσήκοντος ἔργου· εἰ δὲ μὴ, ὃ ῥᾴδιον περιγενέσθαι, ὐδὲ ἐξεργάσασθαι ὐδὲν ἱκανῶς. ἢ ἐκ ἐν ταῖς ἠρεμίαις [35]) καὶ ἡσυχίαις, ἐκ ἐνταῦθα μάλιστα, ἀνευρήκασιν οἱ ἀνόητοι ἄνθρωποι, ὅπως μηδὲν διανοῶνται τῶν δέοντων, ἕτερα [36]) πολλὰ καὶ ἄτοπα διανοήματα, οἷς ἀγαπῶσι ζυνόντες, τυραννίδας τε καὶ πλούτους καὶ ἄλλ' ἄττα θαυμαστὰ ἀναπλάττοντες αὐτοῖς; οἱ μὲν θησαυρούς τινας ἀναπλάττοντες [37]) χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου, πλῆθος ἐξαίφνης ἀμήχανον ὅσον κτώμενοι. οἱ δὲ βασιλεῖς τε καὶ μοναρχους πόλεών τε καὶ ἐθνῶν ἀποδυκνύντες σφᾶς αὐτούς· ἔπειτα ἤδη τὰ ἑξῆς περὶ τὴν τυραννίδα πράττοντες· τοὺς μέν τινας ἀποκτιννύντες, τοὺς δὲ ἐλαύνοντες, παρθένοις δὲ καὶ μειρακίοις γυναιξὶ πλησιάζοντες, αἷς ἂν ἐθέλωσιν· ἑστιάσεων καὶ εὐωχιῶν τῶν πολυτελεστάτων μεταλαμβάνοντες. οἱ δέ τινες, ἀργύριον ἐκδανείζοντες, ἢ ἄλλας ἐργασίας ἐργαζόμενοι [38]), οἷον ἐγρηγορότες τε καὶ ὁρῶντες ὀνείρατα ποικίλα καὶ παντοδαπὰ, πλάττοντες αὐτοῖς. ἐνίοτέ γε μὴν ἐκ τῶν ὀνειράτων τούτων ἀποβαίνει καὶ ὕπαρ αὐτοῖς τὰ φαυλότατα καὶ ἀτοπώτατα. τυραννίδες μὲν γὰρ ὃ πάνυ τι ἐκ τῶν τοιούτων

35) latiniſat hic Dio: nonne in ſolitudinibus ἠρεμίαις malim, quam ἠρεμίαις) et in otiis, nonne in his maxime, inuenerunt homines ſtulti artem, nihil cogitandi eorum, quae decebat? ſententia eſt: *nonne aut ſolummodo in ſolitudine et otio, aut certe in his maxime, reperierunt.* nemo graecus ſic vnquam eſt locutus.

36) neſcio, quid ſibi velit ἕτερα. aut delendum eſt, aut deſunt quaedam.

37) ſecundum ἀναπλάττοντες deletum malim; praeceſſit enim modo verſu 9. idem vocab.

38) ἐργασίας ἐργαζόμενοι οἷον — ἀποβαίνει] ſic recte Caſaubonus. Ven. et Mor. omittunt ἐργαζόμενοι, et dant ἀποβαίνειν.

των γεγονεναι· ἐ γαρ ἐθέλει ἡ τυραννὶς ὑπὸ ξαθύμε τε καὶ τρόπον τινὰ ἀεὶ κοιμωμένης διανοίας θηρεύεσθαι, ἀλλὰ τἐναντίον, ὑπὸ δριμείας τε καὶ ἀγρύπνε Φροντίδος. δαπάναι δὲ καὶ ἔρωτες καὶ τοιαῦται τινὲς διατριβαὶ πολλοῖς ἤδη πολλάκις ἀπήντησαν. οἷον δὴ ἐγὼ, οἶμαι, τὸν Ἀλέξανδρον 39), ὡς ἐτύγχανε σχολὴν ἄγων ἐν τῇ Ἰδῃ περὶ τὰ βουκόλια, τοιαύτης ἐννοίας καὶ ἐπιθυμίας αὐτῷ γενομένης, ὡς ἄρα εὐδαιμόν τε καὶ μακάριον τὸ τὴν παρῶν καλλίστην γυναῖκα ἔχειν· καὶ ὅτε βασιλείας τότε ἄξιον· τῶ χρήματος, ὅτε ψλοῦτος, ὅτε κρατεῖν μαχόμενον ἁπάντων ἀνθρώπων. μετὰ ταῦτα ἤδη διανοεῖσθαι 40), τίς δε δὴ καὶ παρὰ τίσιν ἡ τοιαύτη γυνὴ, καὶ πόθεν ἂν αὐτῷ τοιοῦτος ὑπάρξαι γάμος; καὶ δὴ τὰς μὲν ἐν Ἰλίῳ νύμφας καὶ παρθένους, ὅτε τύραννος ὢν, ἠτίμαζε, καὶ ἐκ ὤετο ἀξίας τυχεῖν 41)· ὁμοίως δὲ καὶ τὰς Λυδῶν τε καὶ Φρυγῶν, τάς τε ἐν Λέσβῳ, καὶ τὰς ἐν τῇ Μυσίᾳ γυναῖκας ὑπερεώρα. πυνθανόμενος δὲ ἐν Σπάρτῃ τινὰ εἶναι, Διὸς λεγομένην θυγατέρα, Μενελάῳ συνοικοῦσαν, ἀνδρὶ βασιλεῖ καὶ βασιλέως ἀδελφῷ τῆς ξυμπάσης Ἑλλάδος, ἣν ἐμνήσευσάν τε καὶ ἔσπευσαν λαβεῖν, πολλὰ ἔδνα καὶ δῶρα διδόντες οἱ πρῶτοί τε καὶ ἄκροι τῶν Ἑλλήνων· καὶ δὴ καὶ ἀδελφῶν ἐλέγετο εἶναι ἀγαθῶν, Πολυδεύκους καὶ Κάστορος, Διὸς υἱῶν γενομένων· ἐπεθύμησεν αὐτῷ ταύτην γενέσθαι τὴν γυναῖκα. ἄλλως μὲν ἔν ἐ πάνυ τοι ἡγεῖτο δυνατὸν, εἰ δὲ θεός τις ὑπόσχοιτο καὶ δώῃ, τάχ' ἂν γενέσθαι τὸ τοιοῦτον. καὶ τίνα δὴ θεὸν ἄλλην εἰκὸς τὰς τοιαύτας χαρίζεσθαι χάριτας, ἢ τὴν κρατοῦσάν τε καὶ ἄρχουσαν τῶν περὶ τὸς γάμους τε καὶ ἔρωτας; ἐκεῖν ἐκείνης μὴ διδούσης, ἀδύνατον ἡγεῖτο τὸν γάμον. πῶς ἂν ἔν

39) τὸν ἀλέξανδρον cohaeret cum διανοεῖσθαι n. 40.
41) ἀξίας τυχεῖν] scil. ἑαυτῆ.

ἓν ἐκείνην πεῖσαι χαρίσασθαι; εἰ τρόπον τινὰ γίγνοιτο αὐτὸς προσφιλὴς τῇ θεῷ; καὶ χάριν τινὰ καὶ δωρεὰν δεδωκώς; ἀλλ' ἔτε χρημάτων αὐτὴν τυγχάνειν δεομένην, ἄτε χρυσῆν οὖσαν καὶ πάντα χρήματα ἁπλῶς κεκτημένην, ἔτε θυσιῶν· πάντας γὰρ αὐτῇ παντοίους θύειν· ἔτε ἀλλῃ τινὶ ὁμιλίᾳ καὶ δεήσει ῥᾳδίως ὑπακοῦσαι ἄν· ἀλλ' εἰ, ἃ μάλιστα ἐπεθύμει, καὶ ὃ πάντων τιμιώτατον νενόμικε, τοῦτο προσθείη τις αὐτῇ, καὶ μαρτυρήσειεν, ὡς ἐστι καλλίστη, τάχ' ἂν ἀγαπῆσαι αὐτήν. νικᾶν δὲ καὶ προκρίνεσθαι κατὰ τοῦτο, τίνος ἄν ποτε ἀξιώσειεν, ἢ θεῶν τῶν πρώτων τε καὶ μεγίστων, Ἀθηνᾶς τε καὶ Ἥρας; καὶ ἔτι μᾶλλον, εἰ φαίνοιντο ἐκεῖναι μεγάλα καὶ θαυμαστὰ παρεχόμεναι δῶρα ἕνεκα τῆς νίκης. ἔτω δὴ διελθών τε καὶ ἐξεργασάμενος τὴν αὐτοῦ δόξαν καὶ ἐπίνοιαν, οἷον ψυχῆς ἐν ὕπνῳ φαντασίας, καὶ δόξης[42]) ἐπακολουθήσης, καὶ μακρόν τι καὶ συντεταγμένον ὑφανάσης ὄναρ, κριτὴς τε ὑπὸ τοῦ Διὸς γίνεται τῶν θεῶν· καὶ τὰς μὲν, αὐτάς τε ὑπερεῖδε καὶ τὰ δῶρα αὐτῶν, τὴν δὲ προέκρινεν, ἐπὶ μισθῷ τε καὶ δώρῳ, τῷ λαβεῖν τὸν γάμον ἐκείνης τῆς γυναικὸς, ὑπὲρ ἧς ἐνεθυμήθη τε καὶ εὔξατο. εἰ μὲν ἓν αὐτὸ τοῦτο βεκόλος καὶ ἰδιώτης ἐτύγχανεν ὤν, οὐδὲν ἂν πρᾶγμα ἀπήντησεν ἐκ τοῦ τοιούτου ὀνείρατος. νῦν δὲ ἐπειδὴ τύραννος καὶ δυνάστης ἦν[43]), καὶ πλούτῳ τε ἰσχύων, καὶ ἄρχων πόλεως τῆς τότε μεγίστης, καὶ τῇ τῶν γονέων πρὸς αὐτὸν εὐνοίᾳ, τἄ λοιπὰ ἤδη[44]) ἔργῳ ἐξεργάσατο· ὡς ἐπὶ τούτοις ἀληθῶς γεγονόσι, ναῦς τε ναυπηγησάμενος καὶ ἑταίρους συν-

σγα-

42) l. Φαντασίαις καὶ δόξαις.

43) verba sic videntur collocanda — δυνάστης ἦν, καὶ ἄρχων πόλεως τῆς τότε μεγίστης, καὶ πλούτῳ τε ἰσχύων καὶ τῇ τῶν γονέων.

44) ἤδη] sic vir doctus Venetae meae adscripserat. ἴδῃ Ven. et Mor.

ἀγαγὼν, καὶ πλεύσας ἐπί τε τὴν Ἑλλάδα καὶ Σπάρτην, καὶ εἰς τὴν οἰκίαν ἀφικόμενος τὴν Μενελάου καὶ Ἑλένης, καὶ ξενίων τυχὼν, ἀναπείσας καταλιπεῖν αὐτὴν τὸν ἄνδρα καὶ τὴν Ἑλλάδα, ἦκεν ἄγων εἰς Τροίαν, πολλῶν καὶ χαλεπῶν πραγμάτων καὶ συμφορῶν ἀρχήν[45]). ἔτως αἱ μὲν ἰδιωτικῆς καὶ ἀδυνάτου ψυχῆς ἄνοιαί τε καὶ ἐπιθυμίαι ὑπήνεμοί τε καὶ ἀδρανεῖς, καὶ ἐδὲν ἀπ' αὐτῶν[46]) γίνεται χαλεπόν· ἀλλ' ὥσπερ τὰ τῷ ὄντι ὀνείρατα ἀναπαύντων εὐθὺς οἴχεται, καὶ ἐδὲν αὐτῶν, ὡς φασι, τὸν ἥλιον ἐδὲ τὴν ἡμέραν ὑπομένει· παραπλησίως καὶ τὰ τοιαῦτα ἔχει[47]) ἐπιθυμήματά τε καὶ ἐλπίσματα. τὰ[48]) δὲ τῶν μοναρχῶν, ἢ πλεσίων, ἢ ἄλλην τινὰ ἐχόντων δύναμιν[49]), ἐπὶ πέρας ἀφικνεῖται πολλάκις, φοβερόν τε καὶ χαλεπόν. καὶ ἔστιν ὅμοιον, ὥσπερ ἐμοὶ δοκεῖ, τὸ τοιῦτον ὑπηνεμίοις[50]) γεννήμασι. φασὶ γὰρ ὠὰ γίνεσθαι ἔτως ἄνευ συνουσίας τε καὶ μίξεως ἀῤῥένος, ἃ καλοῦσιν ὑπηνέμια, ὡς ὑπ' ἀνέμου περιπεσόντι γιγνόμενα. ὅθεν δὴ καὶ Ὅμηρος, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκ ἀδύνατον ἡγησάμε-

45) ἀρχὴν praefero lectioni Venetae ἄρχων, tametsi haec quoque ferri queat.

46) ἀπ' αὐτῶν] sic recte Ven. ἐπ' αὐτῶν Mor.

47) ἔχει] sic dedi. ἔχειν Ven. et Mor.

48) τὰ] scil. ἐπιθυμήματα καὶ ἐλπίσματα; quod vocabulum notabile est ob raritatem.

49) post δύναμιν inserenda sunt verba, quae nescio quo errore ab hac sede sua vera ad n. 51. aberrarunt, vt haec sit loci series: τινὰ ἐχόντων δύναμιν, πολλάκις ἔκ τινος ἐνθυμήματος ψευδοῦς καὶ ἀδυνάτου ἀποβῆναι πρᾶγμα ἀληθὲς, ἐπὶ πέρας ἀφικνεῖται, πολλάκις φοβερόν τε καὶ χαλεπόν. *Visa autem et spes monarchorum, aut locupletium, aut si qui alia aliqua potestate sunt armati, saepe, ex aliquo falso viso, et, quod in rem veram certamque abire nullo pacto queat, tamen perueniunt ad finem, eumque saepe terribilem saeuumque.*

50) ſ. τοῖς ὑπηνεμίοις.

σάμενος, ἐδδὲ ἀπίθανον τοῖς ἀνθρώποις, φανῆναι ἵππων ὑπηνέμιον γένος, τὸν Βορέαν ἔφη, ἐρασθέντα Τρωικῶν τινων ἵππων, ἐμπλῆσαί τε αὐτὰς γονῆς, καὶ γένος ἵππων ἐξ αὐτῶν γενέσθαι [51]). πολλάκις ἔκ τινος ἐνθυμήματος ψευδοῦς καὶ ἀδυνάτου ἀποβῆναι πρᾶγμα ἀληθές. καὶ εἴρηταί μοι πάντα ταῦτα ἀπ' ἐκείνης τῆς ἀρχῆς καὶ ἐκτροπῆς, ὅτι δεῖ τὴν ψυχὴν ἐθίζεσθαι τὰ δέοντα πράττειν καὶ διανοεῖσθαι, παντα χῇ τε καὶ ἐν ἅπαντι θορύβῳ, καὶ ἐν ἀπάσῃ ἡσυχίᾳ. εἰ δὲ μή, τὸ τῆς ἐρημίας τε καὶ ἡσυχίας, ἐδὲν μεῖζον καὶ ἀσφαλέστερον [52]) τοῖς ἀνοήτοις τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὸ μὴ πολλὰ καὶ ἄτοπα διανοεῖσθαί τε καὶ ἁμαρτάνειν.

51) verba haec quo pertineant, modo est demonstratum. καὶ post ἀληθὲς delendum est.

52) aut positi sunt hi comparatiui ἐδὲν μεῖζον καὶ ἀσφαλέστερον, pro positiuis ἐδὲν μέγα καὶ ἀσφαλὲς, scil. ὄνειαρ, *non magnum neque certum praesidium*, aut subaudiri debet, *quam fremitus multitudinis.*

ΠΕΡΙ ΚΑΛΛΟΥΣ.

ΛΟΓΟΣ ΚΑ'.

Ὡς ὑψηλὸς ὁ νεανίσκος καὶ ὡραῖος; ἔτι δὲ ἀρχαῖον αὐτῷ τὸ εἶδος, οἷον ἐγὼ ἔχ ἑώρακα τῶν νῦν· ἀλλ' ἢ τῶν Ὀλυμπιάσιν ἀνακειμένων, τῶν πάνυ παλαιῶν παίδων. αἱ δὲ τῶν ὕστερον εἰκόνες ἀεὶ χείρους καὶ ἀγεννεστέρων φαίνονται, τὸ μέν τι ὑπὸ τῶν δημιουργῶν· τὸ δὲ πλέον καὶ αὐτοὶ τοιοῦτοί εἰσιν. ἢ δεινὸν λέγεις, εἰ, ὥσπερ φυτόν τι [1]), ἢ ζῶον, ἐκλελοίπασι τῷ χρό-

νῳ

1) τι] sic recte Casaubonus. τε Ven. et Mor.

νω οἱ καλοὶ, οἷον δὴ φασι τὸς λέοντας παθεῖν τὸς
15. ἐν τῇ Εὐρώπῃ. ὃ γὰρ ἔτι αὐτῶν εἶναι τὸ γένος πρότερον δὲ ἦσαν, καὶ περὶ Μακεδονίαν, καὶ ἐν ἄλλοις τόποις. εἰ [2]) ἔτως ὀΐχεται δὴ κάλλος ἐξ ἀνθρώπων. τὸ γε ἀνδρεῖον, ὦ βέλτιστε, τὸ μέντοι
20. γυναικεῖον ἴσως πλεονάζει. ἀνὴρ δὲ καλὸς, καὶ σπάνιον μὲν καὶ γίνεται νῦν [3]), καὶ γενόμενος, τὸς πλείστους λανθάνει· πολλῷ μᾶλλον, ἢ οἱ καλοὶ ἵπποι τὸς ὀρεωκόμους. εἰ δ' ἄρα καὶ ἅψαιτο τῶν τοιούτων
25. μεθ' ὕβρεως καὶ πρὸς ὀδὲν ἀγαθόν [4]· ὥστε μοι δοκῶσι καὶ οἱ γενόμενοι ταχὺ λήγειν καὶ ἀφανίζεσθαι. ὃ γὰρ μόνον ἡ ἀρετὴ ἐπαίνῳ αὔξεται, ἀλλὰ καὶ τὸ κάλλος ὑπὸ τῶν τιμώντων αὐτὸ καὶ σεβομένων. ἀ-
30. μελέμενον δὲ, καὶ ὀδενὸς εἰς αὐτὸ βλέποντος, ἢ πονηρῶν βλεπόντων, σβέννυται, ὥσπερ τὰ κάτοπτρα. ἆρ' ἔν, ὅπερ Ἀθηναῖοι πολλάκις, καὶ ἡμᾶς χρὴ ἀναρχίαν ἀναγράφειν [5]) τὸν παρόντα καιρὸν, ὡς ὀδενὸς ὄντος καλῆ, ναὶ μὰ Δία, ὡς Πέρσαι γε ἐνόμιζον· Ἑλλήνων δὲ ὀδεὶς, ἢ εἴ τις [6]) ἐκ τῶν τριάκοντα.

2) *εἰ*] Casaubonus vult *ἢ*, sed *εἰ* bene habet.

3) sic videtur leg. *ἀνὴρ δὲ καλὸς καὶ σπανίως γίνεται νῦν*, aut *καὶ σπάνιον θέαμα γίνεται νῦν*.

4) f. leg. *εἰ δ' ἄρα καὶ ἅψαιντο τῶν — ὕβρεως ἅπτονται καὶ πρὸς — et si quoque aliqui tales formosos contingant* vel *constrectent, constrectant eos per contumeliam et ad nullum bonum finem.*

5) admodum speciosa est Casauboni coniectura *ἀναρχίαν κάλλους ἀναγράφειν.*

6) f. *ἑλλήνων δὲ ἢ ὀδεὶς, ἢ, εἴ τις. Graecorum vero aut nemo, aut, si quis est, unus aliquis similis Critiae. An tu Critiam non nosti* — Graeci cum volunt oppido paucos significare, dicant, *aut nemo, aut unus duoue.* Sententia est haec: negat Dio id, quod is, quicum colloquitur, interrogauerat; nempe scil. anarchiam pulchritudinis esse, si quidem pulchritudo eo sensu accipiatur, quo Persae eam accipiant. Nam si eo sensu accipiatur, quo Graeci, vere quidem Graeci, veteres illi ingenui, eam acceperint, omni-

ἢ ἐκ οἴσθα Κριτίαν τὸν τῶν τριάκοντα, ὅτι κάλλιστον 5.
ἔφη εἶδος ἐν τοῖς ἄρρεσι τὸ θῆλυ, ἐν δ' αὖ τοῖς θήλεσι τἀναντίον; ἐκεῖν δικαίως Ἀθηναῖοι νομοθέτην αὐτὸν εἵλοντο, ἐπί γε τῷ μεταγράψαι τὰς παλαιὰς νόμους, ὡς [7]) ἐδέησε αὐτῶν ἔλιπεν. εἶεν. οἱ δὲ Πέρ- 10.
σαι πῶς ἐνόμιζον; ἢ γὰρ φανερὸν, ὅτε [8]) εὐνόχους ἐποίουν τοὺς καλούς, ὅπως αὐτοῖς ὡς κάλλιστοι ὦσι; τοσοῦτον διαφέρειν ᾤοντο πρὸς κάλλος τὸ θῆλυ. σχεδὸν [9]) καὶ πάντες οἱ βαρβαροι, ἥπερ [10]) τὰ 15.
ἄλλα ζῶσι διὰ τὸ μόνον τὰ ἀφροδίσια ἐννοεῖν; ὡς ἔν λέγεται Δαίδαλος ποιῆσαι, τὸν ταῦρον ἐξαπατῶν, περιθεῖναι [11]) τῷ ξύλῳ δέρμα βοός· καὶκεῖνει γυναικὸς εἶδος περιτιθέασι τοῖς ἄρρεσιν, ἄλλως δὲ 20.
ἐκ ἐπίσανται ἐρᾶν. ἴσως δὲ καὶ ἡ τροφὴ αἰτία τοῖς

Πέρ-

omnino, ait, anarchiam pulchritudinis esse; h. e. neminem esse neque formosum, neque principem formosum. Formosos, qui tum essent, omnes effoeminatos esse, non moribus modo, sed ipsa quoque forma, ad mentem Persarum, qui extra foemineum habitum negent formosum quicquam esse posse. Viriliter formosum hodie esse neminem; sed veteres et veros Graecos statuere, virum formosum esse non posse, nisi eum, cuius pulchritudo sit mascula. se ab hoc numero Graecorum sic sentientium excludere eos, si qui secus sentiant, et cum Critia faciant.

7) ὡς bene habet. significat *nam, siquidem, quandoquidem, quippe qui.*

8) ὅτε videtur bene habere. *nonne constat?* nonne liquet, quid Persae scilicet de formositate statuerint, cum formosos exsecuerint. ὅτε potest reddi per *cum*, aut accipi pro οἵ γε *quippe qui.*

9) post σχεδὸν addendum est δὲ. *propemodum vero omnes quoque barbari.*

10) ἥπερ] sic recte Veneta et Casaubonus. οἵπερ Mor.

11) περιθεῖναι praeferam, quod Mor. dat, an περιτεῖναι, quod Veneta, ambigo. infinitiuus quidem hic tenendus, cum subaudito δηλονότι. *quod Daedalus, taurum decipere studens, fecisse dicitur, vt nempe vaccae ligneae circumtenderet, aut circumponeret pellem vaccae.*

Πέρσαις, τῷ[12]) μέχρι πολλῶ τρέφεσθαι ὑπό τε γυναικῶν καὶ εὐνούχων τῶν πρεσβυτέρων· παῖδας δὲ μετὰ παίδων καὶ μειρακίσκια μετὰ μειρακίων, μὴ πάνυ συνεῖναι, μηδὲ γυμνοῦσθαι ἐν παλαίστραις καὶ γυμνασίοις. ὅθεν ἐγὼ οἶμαι ζυμβῆναι αὐτοῖς, ταῖς[13]) μητράσι μίγνυσθαι· ὥσπερ οἱ πῶλοι, ἐπειδὰν ἀδρότεροι ὄντες ἀκολουθῶσιν ἔτι ταῖς μητράσιν, ἐπιβαίνειν ζητοῦσι. τὸ μέντοι τῆς τροφῆς καὶ ἐνταῦθα δείκνυσι τὴν ἰσχύν. κάλλιον μὲν γὰρ δὴ πολὺ, ἵππος ὄνου. οἱ δέ γε ὄνοι ἐκ ἐπιθυμοῦσιν ἵππων διὰ τὴν φύσιν, εἰ μὴ ὃς ἂν ᾖ τεθραμμένος ἵππου γάλακτι. ὁμοίως καὶ ἵππος πωλευθεὶς ὑπὸ ὄνου, τὸ αὐτὸ πάσχει. ἐν δὲ τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἡ ἐξουσία παραίνειν τί ἐστι. Νέρωνα δ' ἂν[14]) πάντες ἐπισάμεθα ἐφ' ἡμῶν, ὅτι ἐ μόνον ἐζήτεμε τὸν ἐρώμενον[15]), ἀλλὰ καὶ τὸ ὄνομα αὐτῷ μετωνόμασε γυναικεῖον, τῆς αὐτῷ ἐρωμένης καὶ γυναικὸς, ἧς ἐκεῖνος ἐπιθυμήσας, ἔγημεν· ἀναφανδὸν εἶρξας τὴν πρόσθεν, ἐφ' ᾗ τὴν βασιλείαν εἰλήφει. καὶ τί ἦν τὸ ὄνομα τῇ γυναικὶ, ὃ τῷ εὐνούχῳ ἔθετο; τί δέ σοι τοῦτο; πάντως γὰρ ἐ Ῥοδογύνη ἐλέγετο[15 b]); ἀλλ' ἐκεῖνός γε καὶ τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ τρίχας διεκέκριτο, καὶ παιδίσκαις ἠκολούθει, ὁπότε βαδίζοι, καὶ ἀμπίσχετο ἐσθῆτας γυναικείους, καὶ τά τε[16]) ἄλλα, ἕτως ἠναγκάζετο ποιεῖν. τέλος δὲ περιτέθησαν μεγάλαι καὶ[17]) τιμαὶ καὶ χρήματα ἄπειρα τὸ πλῆθος, ὅστις αὐτὸν

12) τῷ] sic recte Casaub. τὸ Ven. et Mor.
13) ante ταῖς videtur addendum esse τὸ.
14) ἂν] malim γᾶν.
15) ἐρώμενον — ἐρωμένης] sic recte Casaubonus. ἐράμενον — ἐραμένης Ven. et Mor.
15 b) f. γ' ἐλέγετο.
16) aut καὶ delendum, aut τε.
17) rursus καὶ videtur delendum.

τὸν γυναῖκα ποιήσειεν. οἱ οὖν [18]) καὶ ὑπέσχοντο. τί δαὶ οὐκ ἔμελλον ἐκείνῳ ὑποσχέσθαι τοσαῦτα διδόντι; ἢ οὐκ εἶσθα τὴν δύναμιν τοῦ διδόντος ὅση ἐστίν; ὅπου γε καὶ ὁπόταν βασιλέα ἀποδεῖξαι δέοι, τὸν πλουσιώτατον αἱροῦνται, καὶ παρ' οὗ ἂν ἐλπίσωσιν ὡς πλεῖστον ἀργύριον λήψεσθαι· τὰ δὲ ἄλλα οὐδὲν φροντίζουσιν ὅπως ἂν ᾖ, κἂν μέλλῃ πάντας διατεμεῖν παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν, τούς τε ἄλλους ἅπαντας, καὶ αὐτοὺς ἐκείνους τοὺς εἰληφότας τὰ χρήματα· καὶ ἔτι πάντων αὐτοὺς καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἀφαιρήσεσθαι. τούτῳ [19]) δὴ μάλιστα περιῆν ὁ Νέρων, καὶ οὐδεὶς ἀντέλεγεν αὐτῷ περὶ οὐδενὸς, ὅ, τι εἴποι· οὐδ' ἀδύνατον ἔφη εἶναι ὃ κελεύσειεν· ὥστε καὶ εἰ πέτεσθαι κελεύοι τινὰ, καὶ τοῦτο ὑπέσχετο αὐτῷ· καὶ συχνὸν χρόνον ἐτρέφετο ἔνδον παρ' αὐτῷ ἐν τοῖς βασιλείοις, ὡς πτησόμενος. μόνος γὰρ δὴ οὐδένα τρόπον ἐφείδετο χρημάτων, οὔτε διδοὺς, οὔτε λαμβάνων. διὰ μόνην μέντοι ταύτην τὴν ὕβριν καὶ ἀπέθανε, τὴν εἰς τὸν εὐνοῦχον. ὀργισθεὶς γὰρ ἐξήνεγκεν αὐτοῦ τὰ βουλεύματα τοῖς περὶ αὐτόν· καὶ οὕτως ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἠνάγκασαν ὅτῳ ποτὲ τρόπῳ ἀπολέσθαι αὐτόν [20]). οὐδέπω γὰρ καὶ νῦν τοῦτό γε δῆλόν ἐστιν· ἐπεὶ τῶν γε ἄλλων ἕνεκεν οὐδὲν ἐκώλυεν αὐτὸν βασιλεύειν τὸν ἅπαντα χρόνον, ὅν γε καὶ νῦν [21]) ἔτι πάντες ἐπιθυμοῦσι ζῆν. οἱ δὲ πλεῖστοι καὶ οἴονται, καὶ [22]) τρόπον τινὰ οὐχ ἅπαξ αὐτοῦ τεθνη-

18) οἱ οὖν] sic adscripsit quoque vir doctus ad oram Venetae meae, in qua est οἷς οὖν. deesse quaedam videntur. Casaubonus dedit οἱ δ' οὖν. Anglus vult τί οὖν; καὶ ὑπέσχοντο. quod impense placet. *quid ergo? etiamne promittebant?* aut ἢ οὖν καὶ ὑπ. *ergone promittebant quoque?*

19) τούτῳ] scil. τῷ πλεῖστα διδόναι καὶ τῷ ἐλπίζειν πάντας πλεῖστα παρ' αὐτοῦ λήψεσθαι.

20) f. ἀπολέσαι αὐτόν. *semet ipse suis manibus interimere.*

21) χρόνον, ὅν γε καὶ νῦν] sic Casaub. sed Ven. et Mor. omittunt ὄν.

22) καὶ] malim καίτοι. *tametsi non semel ille sit mortuus, sed*

τεθνηκότος, ἀλλὰ παλαίοις μετὰ τῶν σφόδρα οἰηθέντων αὐτὸν ζῆν. σὺ μὲν ἀεὶ λόγους ἀνευρίσκεις, ὥστε διασύρειν τὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ νῦν ἐξ ὑδενὸς, ὡς εἰπεῖν, ἐπὶ ταῦτα ἦλθες. ὃ δὲ ἐβουλόμην ἔρεσθαι, ἐκ εἴασας. ἴσως γάρ με καταφρονεῖς καὶ ἡγῇ με ληρεῖν, ὅτι ὁ περὶ Κύρου καὶ Ἀλκιβιάδου λέγων, ὥσπερ οἱ σοφοὶ ἔτι καὶ νῦν, ἀλλὰ Νέρωνος, καὶ τοιούτων πραγμάτων νεωτέρων τε καὶ ἀδόξων, ὧν [23]) μνημονεύω. τοῦτο δὲ αἴτιον, τὸ μὴ πάνυ φιλεῖν τὰς τραγῳδὰς, μηδὲ ζηλᾶν· ἐπεὶ οἶδα [24]), ὅτι αἰσχρόν ἐστιν ἐν τραγῳδίᾳ, τοὺς νῦν ὄντας ὀνομάζειν· ἀλλὰ ἀρχαίου τινὸς ἔδει [25]) παραδείγματος, καὶ ὑδὲ πάνυ πιστοῦ. οἱ μὲν ἓν ἔμπροσθεν ἐκ ἠσχύνοντο, τοὺς τότε ὄντας ὀνομάζοντες, καὶ λέγοντες καὶ γράφοντες· οἱ δὲ νῦν ἐκείνους ἐξάπαντος ὀνομάζειν ζητοῦσιν. ἔστιν δὲ τῇ σοφίᾳ πράττουσιν αὐτὸ, ἐγώ σοι ἐρῶ, καὶ [26]) μὴ πάντας φλυαρεῖν με φῇς· ἀλλ' ἴσως ὅπου [27]) δεῖ. πάντως γάρ τινι τῶν βιβλιοπώλων προσέσχηκας; διὰ τί δὴ τοῦτό με ἐρωτᾷς; ὅτι εἰδότες τὰ ἀρχαῖα τῶν βιβλίων σπουδαζόμενα, ὡς ἄμεινον γεγραμμένα, καὶ ἐν κρείττοσι βιβλίοις [28])· οἱ δὲ τὰ φαυλότατα τῶν νῦν καθέντες εἰς σῖτον, ὅπως τὸ τε χρῶμα [29]) ὅμοια γένηται τοῖς παλαιοῖς, καὶ προσδιαφθείροντες, ἀποδίδονται ὡς παλαιά. ἀλλὰ τί ἦν, ὦ πάλαι δὴ ἐρέσθαι σπεύδεις; περὶ τοῦδε τοῦ νεανίσκου, ὅστις τέ

sed quodammodo saepenumero, toties quippe, quoties eorum aliquis moreretur, qui nulli dubitarent, sed certi essent Neronem adhuc viuere. v. Tillemont Hiſtoire des Empereurs T. I. p. 333. Reimar. ad Dion. Caſſ. p. 1036.

23) ὧν delendum vna cum commate.

24) f. οἶδας, aut οἶσθα noſti.

25) ἔδει] f. δεῖ, et καὶ ὑδὲ τότε πάνυ πιστοῦ.

26) καὶ] malim ἵνα.

27) ὅπου] f. τύπου. *ſed videtur res indigere exemplo quodam.*

28) βυβλίοις Caſaubonus admonuit ſcrib. eſſe.

29) Caſaubonus vult τό γε χρῶμα.

ἐς, καὶ ἔτινος υἱός· ὡς ἐγὼ ἀδύνατα πώποτε ἐξεπλάγην [30]). ἡ μὲν γὰρ ἡλικία παῖδα αὐτὸν ἐνδείκνυσιν ἑκκαίδεκα ἴσως, ἡ ἑπτακαίδεκα ἐτῶν· τὸ δὲ μέγεθος ὀλίγον ἥττον τῶν ἀνδρῶν. ἡ δὲ αἰδὼς τοσαύτη, ὥστε καὶ τὸν προσιόντα αἰδεῖσθαι εὐθὺς ποιεῖ. καὶ ὃν ἔστιν ἐπιπλέον εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῷ ὁρᾶν, εἰ μὴ καὶ αὐτὸς ἀποβλέψειεν [31]) ἀπὸ τύχης. ὀδὶς γὰρ ἔτως ἀναιδὴς καὶ λίθινός [32]) ἐστιν, ὅστις ὑπομενεῖ καὶ ἀντισήσεται ὁρῶν αὐτὸν, ἀλλ' εὐθὺς ἀνάγκη τραπῆναι καὶ μεταβαλέσθαι τὼ ὀφθαλμώ. τοῦτο δὲ ἐγὼ τὸ πάθος πάνυ θαυμάζω· ὅτι τὸ κάλλος, ἐὰν μετὰ αἰδοῦς ᾖ, καὶ τὸν ἀναιδεῖς τρέπει τε καὶ ἀναγκάζει αἰδεῖσθαι. ἴσως γὰρ ὁ προσενόησας [33]) τὸ ἐν τοῖς ὕδασι γιγνόμενον. τί δή; ὅτι τῷ ἡλίῳ ἐπιλάμψαντος εἰς τὸ κατευθὺ μᾶλιστα ἀντιλάμπει. καὶ ἴσως ἑώρακας ἐν τοῖς τοίχοις τὸ κινούμενον καὶ περιτρέχον φῶς, ἐκ οὗ ἀληθινὸν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐν τοῖς ὕδασιν αὐγῆς τοῦ ἡλίου γεγονὸς πρὸς τὸ μάλιστα κατευθύ. τοιοῦτον ἔν τι καὶ ἀπὸ τῆς ἀληθινῆς αἰδοῦς ἀντιλάμπει τε, καὶ ποιεῖ δοκεῖν αἰδεῖσθαι τὸς ἐρῶντας [34]). ἔπεστ' εὐθὺς ἐπελθόντες [35]) ἀναι-

30) Idem vult ἔτως ἐξεπλάγην. amplector hoc, aut etiam μᾶλλον ἐξεπλάγην, ſed praeterea ὁρῶν quoque eſt addendum.

31) ἀποβλέπειν h. l. eſt, vt bene admonuit Caſaubonus, *alio ſpectare*. v. p. 16, 36. 309, 14. 377, 1. (ed. Mor.) et apud alios ea vi occurrit quoque, vt apud Plutarch. Opuſc. Mor. p. 531, 39. 582, 32.

32) ἔτως ἀναιδὴς καὶ λίθινος] ſic recte codex regius. ſed Ven. et Mor. omittunt καὶ.

33) f. προσενενόησας.

34) ἐρῶντας] Caſaubonus mauult ὁρῶντας.

35) ἐπελθόντες vulgatam ſeruem, an ἀπελθ. praeferam, quod olim conieci, dubito: illud eſt, *cum ad rem amatam acceſſerint*, hoc, *cum ab ea diſceſſerint*. vniuerſe illa comparatio radiorum ſolis ex aquis repercuſſorum cum pulchritudine conniuere intuentes cogente, non ſatis eſt effecta, neque perſpicua.

ἀναιδεῖς εἶσιν, ὡς ἔμοιγε [36]) καὶ ὁ παιδοτρίβης ἐδόκει, καὶ αὐτὸς οἷον ἐνθουσιῶν τε καὶ ἐκπεπληγμένος. ἠκοῦν ἔτι μᾶλλον θαυμαίοις, ἐπεὶ δὰν πύθῃ, ὅτι ἕτος, τοιοῦτος ὤν, ἀδενὸς υἱός ἐστι.

10. πῶς λέγεις μηδενὸς εἶναι αὐτόν; ἕτως, ὅπως σὺ ἐπύθῃ, ὅτι ἐστίν. οἶμαι γὰρ ἐρωτᾷν σε, ὅτι υἱός ἐστιν. ἀλλ' ἦ τῶν Σπαρτῶν ἐστὶν εἷς. πρέποι μὲν ἂν τοῦ μεγέθει αὐτῦ [37]) καὶ τῇ ἀνδρείᾳ, εἴγε ἐπιεικεῖς ἦσαν [38]) καὶ Φιλάνθρωποι τὰς φύσεις, ὥσπερ ὅδε·

15. ἀλλὰ μὴ παντελῶς σκληροὶ καὶ ἄγριοι, τῆς γῆς τοὶ [39]) τέκνα· ἐπεί γε τὸ σῶμα ἐ φαύλως εἰκάζεις, Βοιωτίῳ μᾶλλον εἰκάζων αὐτὸ, ἢ Λακωνικῷ τε καὶ Ἀττικῷ. ὅτι μὲν γὰρ Ἑλληνικῶν ἄκρος [40]) ἐστὶν, ἐ

20. δεῖ δήπε ἀγνοῆσαι. τί γάρ; εἴη τις ἂν τῦ γένες διαφορὰ, πρός γε τὸ κάλλος; ἀλλ' ἐκ οἶει, τὸ μέν τι βαρβαρικὸν εἶναι, ὥσπερ εἶδος καὶ κάλλος [41]), ἢ ἀδένα

36) verba ὡς ἔμοιγε ad ἐκπεπληγμένος sunt ignoti illius cum Dione colloquentis. vidit Anglus quoque, personas ita esse distinguendas.

37) αὐτῦ] malim αὐτοῖς. deceret eos, dignus esset, qui cum ipsis, Spartis puta, comparetur.

38) ἦσαν] illi Sparti.

39) τὰ malim abesse — Sparti scil. e Boeotia erant exorti.

40) f. ἑλληνίζων ἄκρος *et sermone et moribus atque ingenio penitissime Graecos referens.*

41) f. ὥσπερ εἶδος, ἕτω καὶ κάλλος. praeterea nihil hic est in personis turbatum; quod esse Casaubono visum fuit. omnia haec Dionis sunt. Finge tibi orationem sic habere: ἐκ οἶει, ὥσπερ ἐςὶ Φωνὴ μὲν ἄλλη ἑλληνικὴ, ἄλλη δὲ βαρβαρικὴ, καὶ ἐσθὴς ἑλληνικὴ, καὶ ἄλλη βαρβαρικὴ, καὶ εἶδος τὸ μὲν βαρβαρικὸν, τὸ δὲ ἑλληνικὸν, ἕτω καὶ κάλλος εἶναι τὸ μὲν ἑλληνικὸν, τὸ δὲ βαρβαρικὸν, ἀλλ' ἐμοίως σοι δοκεῖ γενέσθαι καλὸς Ἀχιλεύς τε καὶ Ἕκτωρ. sic plana et perspicua sunt omnia. *vt alia oratio est graeca, alia barbarica, vt alius est graecus vestitus, alius barbaricus, vt denique vultus alius est graecus, alius barbaricus; pari ratione num tu negabis aliam esse pulchritudinem graecam, aliam barbaricam? existimasne potius, pari modo pulchrum*

ἀδύνατα οἴεσθαι γίγνεσθαι ἐν τοῖς βαρβάροις καλὸν, τὸ δὲ Ἑλληνικὸν, ὥσπερ καὶ φωνὴν καὶ ἐσθῆτα; ἀλλ' ὁμοίως σοι δοκεῖ γενέσθαι καλὸς Ἀχιλλεύς τε καὶ Ἕκτωρ; ἀ γὰρ μόνον ὡς περὶ ἀνδρείᾳ τῷ Ἕκτορος [42]) ὁ ποιητὴς διέξεισιν, ὅπᾳ γε ταῖς ναυσὶν ἐμπίπρησιν· ἀ γὰρ, οἶμαι, περὶ κάλλους αὐτῷ ἔπρεπεν αὐτῷ ἔτι [43]) μεμνῆσθαι. τελευτήσαντος δὲ καὶ γυμνωθέντος, ἐκπλαγῆναί φησιν αὐτῷ τὸ κάλλος τῆς Ἀχαιοὺς ἰδόντας. ἕτω πως λέγεται [44]).

Οἱ καὶ θηήσαντο φυὴν καὶ εἶδος ἀγητὸν Ἕκτορος. ἀ γὰρ, οἶμαι, πρότερον ἦν αὐτοῖς σχολὴ θηήσασθαι αὐτὸν ἀκριβῶς, καὶ τὰ ἄλλα σχεδὸν σαφέστερον ἐπέξεισιν, ὡς [45]) περὶ ἄλλου τινὸς τῶν καλλίστων. τήν τε γὰρ κεφαλὴν χαρίεσσαν αὐτῷ φησιν εἶναι, καὶ τὴν κόμην πάνυ μέλαιναν, καὶ τὸ σῶμα ἀ σκληρόν. περὶ δὲ τῆ Ἀχιλλέως εἴδες ἀδὲν λέγει καθέκαστον, ἢ [46]) τῆς κόμης, ὅτι ξανθὴ ἦν· καὶ περὶ τῆς Εὐφόρβη κόμης, καὶ Πατρόκλη, ὡς μάλιστα ἐν ἀκμῇ τελευ-

pulchrum fuisse Hectorem, atque fuit Achilles; nisi forte negas vllum aliquem in barbaris formosum exsistere.

42) τῷ Ἕκτορος] sic Veneta et Casaubonus. Mor. omittit Ἕκτορος. mox verba ὅπᾳ γε ταῖς ναυσὶν ἐμπίπρησιν videntur ignoti cum Dione colloquentis esse. *ibi quidem Homerus de Hectore sic verba facit, tanquam de forti viro solummodo, vbi eum faciz nauibus ignes iniicientem.* respondet Dio: *nempe nondum decebat ibi mentionem facere de ipsius forma.*

43) ἔτι si bene habet, accipi debet pro ἤδη *iamdum.* malim tamen duo illa vocabula ἔτι μεμνῆσθαι in vnum ἐπιμεμνῆσθαι contrahi, nisi malumus ζῶντος addere, ad hunc modum: αὐτῷ ζῶντος ἔτι μεμνῆσθαι, quod praefero. *non enim decebat eum*, Homerum puto, *formae eius*, Hectoris puta, *adhuc superstitis, meminisse.*

44) f. ἕτω πως λέγων.

45) ὡς] sententia postulat ἤ. *apertius, quam de vllo alio formosissimorum.*

46) ἤ] malim ἀλλ' ἤ. *sed de coma.*

τελευτησάντων· καὶ περὶ τῶν ἄλλων σμικρόν τι περὶ ἑκάστου καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν τῶν καλλίστων. πλὴν ὅτι γε οὐδεὶς ἂν εἴποι [47]), τούσδε ὁμοίως ἀνεῖναι καλούς· οὐδὲ Ἀλέξανδρον, ἢ Εὔφορβον, ἢ Τρωΐλον, ἐοικέναι τε Μενελάῳ [48]) καὶ Πατρόκλῳ καὶ Νιρεῖ· οὐδὲ ἐν τοῖς βαρβάροις, Σέσωστριν τὸν Αἰγύπτιον, ἢ Μέμνονα τὸν Αἰθίοπα, ἢ Μινύαν [49]), ἢ Εὐρύπυλον, ἢ Πέλοπα.

47) οὐδεὶς ἂν εἴποι] sic Casaubonus. *verumtamen nemo facile asseveret.* οὐδὲ κἂν εἴποι Ven. et Mor.

48) τε postponendum nomini Menelai.

49) Μινύαν] malim Νινύαν. Ninyam, quem Diodorus Siculus 2, 21. mollem otio, voluptatibusque deditum refert, formosum fuisse credibile est.

ΠΕΡΙ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΣ [1]).

ΛΟΓΟΣ ΚΒ'.

Πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα εὕροι τις ἂν, καὶ ξύμπαντα ἀτεχνῶς τὰ ἔργου τινὸς ἐχόμενα καὶ πράξεως, κοινὰ τοῖς φιλοσόφοις καὶ ῥήτορσιν, ὅσοι μὴ ἀγοραῖοι, μηδὲ μίσθαρνοι, πρὸς χρήματα ὁρῶντες μόνον καὶ τὰς ἰδιωτικὰς ἀμφιλογίας· περὶ συμβολαίων, ἢ τινῶν δημοσίᾳ [2]) συμβουλεύειν καὶ νομοθετεῖν ἀξιούμενοι· καθάπερ, οἶμαι, Περικλῆς καὶ Θουκυδίδης Ἀθήνησι, καὶ Θεμιστοκλῆς ἔτι πρότερον, καὶ Κλεισθένης, καὶ Πεισί-

1) argumentum huius fragmenti, seu prooemii, bene vidit et indicauit Casaubonus.

2) f. ἢ τινων τοιούτων ἐργολαβοῦντες, περὶ δὲ τῶν συμφερόντων δημοσίᾳ. Anglus vult τοιούτων τινῶν δημοσίᾳ δὲ συμβ.

Πεισίστρατος, ἕως ἔτι ῥήτωρ καὶ δημαγωγὸς ἠνείχετο καλέμενος. Ἀριστείδην μὲν γὰρ καὶ Λυκοῦργον καὶ Σόλωνα καὶ Ἐπαμινώνδαν, καὶ εἴ τις ἕτερος τοιοῦτος, φιλοσόφους ἐν πολιτείαις θετέον, ἢ ῥήτορας, κατὰ τὴν γενναίαν τε καὶ ἀληθῆ ῥητορικήν. λέγω δὲ οἷον, περί τε ἀγωγῆς τῶν νέων συμβουλεύοντας, καὶ νομοθετοῦντας, ὥσπερ ἐν Λακεδαίμονι Λυκοῦργος· καὶ περὶ τῆς ἐρωτικῆς ὁμιλίας, καὶ περὶ χρημάτων κτήσεως, ὅσην τε καὶ ὅπως δεῖ ποιεῖσθαι, καὶ περὶ γάμου καὶ περὶ κοινωνίας, καὶ περὶ νομίσματος, καὶ τιμῆς καὶ ἀτιμίας, καὶ περὶ οἴκων κατασκευῆς· πότερα χρὴ τετειχισμένην οἰκεῖν πόλιν, ἢ, καθάπερ ὁ θεὸς παρῄνεσε Λακεδαιμονίοις, ἀτείχιστον· καὶ περὶ ἀσκήσεως τῶν πολεμίων [3]), καὶ τάξεως, ἃ μόνον ὁπλιτικῆς, ἀλλὰ καὶ οἵαν Ἐπαμινώνδας εὑρεῖν λέγεται [4]), τὰς ἐρασὰς μετὰ τῶν ἐρωμένων τάξας, ἵνα σώζοιντο μᾶλλον, καὶ μάρτυρες ὦσιν ἀλλήλοις τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς κακίας. καὶ τὸν λόχον τοῦτον, ἱερὸν ἐπονομάσαντα [5]), κρατῆσαι Λακεδαιμονίων τῇ ἐν Λεύκτροις μάχῃ, ξυμπάντων ἐκείνοις ἑπομένων τῶν Ἑλλήνων. τὸ δὲ δὴ κεφάλαιον, καὶ πολλάκις πολλοῖς παρέπιπτε [6]), περί τε εἰρήνης καὶ πολέμου, ὃ νῦν τυγχάνει ζητούμενον. πᾶν δὲ τὸ τοιοῦτον γένος παρὰ τοῖς φιλοσόφοις καλεῖται, περὶ τοῦ πρέποντος· οἷον εἰ γαμητέον, εἰ πολιτευτέον, εἰ βασιλεῖ [7]) χρηστέον, ἢ δημοκρατίᾳ, ἢ ἄλλῃ τινὶ κατασκάσει πολιτείας· ἐν οἷς ἐστὶ καὶ τοῦτο, ἐμοὶ δοκεῖν, εἰ πολεμη-

3) τῶν πολεμίων a genere neutro τὰ πολέμια est repetendum; quod idem est atque τὰ πολεμικά.
4) v. Max. Tyr. p. 587. or. 24.
5) ἐπονομάσαντα ferri potest, et ad Epaminondam referri; conuenit tamen melius ἐπονομασθέντα.
6) malim παρενέπιπτε. *incidit, occurrit, vsu venit.* nam παραπίπτειν est *peccare, aberrare, labi.*
7) βασιλείᾳ malim.

λεμητέον. ὃ γὰρ μόνον ἁπλῶς οἱ Φιλόσοφοι ζητοῦσι περὶ τούτων, ἀλλὰ πηνίκα[8]) καὶ τίσι καὶ πρὸς τίνας, καὶ τίνων συμβάντων, ἢ μὴ συμβάντων, ἕκαστα τούτων πρακτέον. διαφέρει δὲ τοσοῦτον, ὅτι οἵ γε ῥήτορες[9]) ἐπὶ τῶνδε σκοποῦσιν· οἷον εἰ συμφέρει πολεμεῖν Ἀθηναίοις πρὸς Πελοποννησίους, ἢ βοηθεῖν Κερκυραίοις πρὸς Κορινθίους, ἢ Φιλίππῳ, συμμαχήσαι Θηβαίοις ἐπὶ Φωκέας, ἢ Ἀλεξάνδρῳ, διαβῆναι εἰς τὴν Ἀσίαν. ἐν γὰρ ταύταις ἁπάσαις ταῖς βουλαῖς οὐχ ἥκιστα ἐμπίπτει καὶ τὸ τοιοῦτον· εἰ δίκαιον τοῖς μὴ προαδικήσασι πολεμεῖν· εἰ συμβέβηκεν ἀδίκημα παρὰ τούτων, οἷς διανοοῦνται πολεμεῖν, πηλίκον[10]) τι τοῦτο συμβεβηκός. οἱ Φιλόσοφοι δὲ πόρρωθεν τὰ πράγματα ὁρῶσιν, ἐπ' αὐτῶν[11]) ἐξετάζοντες, ὁποιάττα ἐστίν. πολὺ γὰρ κρεῖττον τὸ βουλεύσασθαι περὶ ἁπάντων ἐκ πλείονος, καὶ διεγνωκότας, ἐπειδή ποτε καιρός τινος πράγματος, αὐτούς τε εἰδότας ἔχειν χρῆσθαι, καὶ ἑτέροις παραινεῖν· ἀλλὰ μὴ τρόπον τινὰ ἐξαίφνης ληφθέντας ταράττεσθαι καὶ αὐτοσχεδιάζειν περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν. οἱ μὲν γὰρ ῥήτορες, ὅταν δέῃ σκοπεῖν περί τινος, οὐδὲν εἰδότες τῶν ἄλλων πλέον, οὐδὲ ἐσκεμμένοι πρότερον, ἅμα τε αὐτοὶ βουλεύονται τρόπον τινά, καὶ συμβουλεύουσιν ἑτέροις. οἱ Φιλόσοφοι δὲ περὶ τῶν πράξεων προοίδασι, καὶ πάλαι βεβουλευμένοι τυγχάνουσιν· ὥστε ἄν τις αὐτοὺς παρακαλῇ συμβούλους τῶν πόλεων, ἢ τῶν ἐθνῶν, ἢ τῶν βασιλέων, κρεῖττον ἔξουσι καὶ ἀσφαλέστερον ἀποφαίνεσθαι, ἃ τὸ ἐπὶ σφίσιν αὐτοῖς· ἃ δὲ νῦν μὲν ταῦτα, πάλιν δὲ ταναντία, δι' ὀργήν, ἢ φιλονεικίαν, ἢ χρήμασι πληγέντες· ὥσπερ ἐπὶ

8) malim ἀλλὰ καὶ πηνίκα. *Sed etiam quando.*
9) malim οἱ μὲν ῥήτορες ob sequens δὲ vers. 13.
10) ante πηλίκον videtur aut καὶ aut ἢ deesse.
11) ἐπ' αὐτῶν] sic recte Casaubonus. ἐπ' αὐτὸν Ven. et Mor.

ἐπὶ τρυτάνης, ἔφη τις, οἶμαι, τῶν ῥητόρων αὐτῶν, κατὰ τὸ λῆμμα ἀεὶ ῥέποντες. λέγω δὲ ὁ ψέγων ῥητορικὴν, οὐδὲ ῥήτορας τοὺς ἀγαθούς· ἀλλὰ τοὺς φαύλους καὶ τοὺς προσποιουμένους τὸ πρᾶγμα.

ΟΤΙ ΕΥΔΑΙΜΩΝ Ὁ ΣΟΦΟΣ.

ΛΟΓΟΣ ΚΓ.

Πότερον δοκεῖ σοι γεγονέναι ἄνθρωπος εὐδαίμων· εἰ δὲ μὴ, γεγονέναι, ἢ ἔσεσθαι [1]), ἢ ἀδύνατον ἡγῇ τὸ τοιοῦτον περὶ ἀνθρώπου, ὥσπερ εἴ τις ἀθάνατον ἄνθρωπον λέγοι εἶναι; ἴσως γὰρ ἂν τὴν αὐτὴν ἔχοις δόξαν Ὁμήρῳ, καὶ ἄλλοις συχνοῖς τῶν ποιητῶν; καὶ πῇ ἀποφαίνεται περὶ τούτου Ὅμηρος; ὅπου πεποίηκε τὸν Δία, λέγοντα αὐτὸν, ὡς οὐδὲν φησιν οἰζυρότερον εἶναι [2]) ἀνδρὸς, ἀπάντων τῶν Ζώων, Ὅσσα τε γαῖαν ἐπισπέες τε καὶ ἕρπει. εἰ δοκεῖ σοι τὴν οἰζὺν αὐτὴν κακοδαιμονίαν τινὰ λέγειν [3]); ἔμοιγε. ἕτερος δὲ ποιητὴς, ἐν ἰδίᾳ ἔτους, ἀλλὰ κοινῇ πρὸς θέατρον ἀγωνιζόμενος, εἰσηγεῖται· Τὸν φύντα θρηνεῖν εἰς ὅσ' ἔρχεται κακά· Τὸν δ' αὖ θανόντα καὶ πόνων πεπαυμένον, χαίροντας καὶ συνη-

1) εἰ δὲ μὴ γεγονέναι, aut si fuisse minus videtur, ἀλλ' ἔσεσθαί γε, saltim futurus esse aliquis videtur? an desperas fieri posse, vt sit aliquis beatus.

2) l. ἐςί.

3) λέγειν] sic recte Ven. λέγεν Mor. alter poeta a Dione designatus est Euripides; e cuius Creſphonte locus hic est desumtus. id quod Morellus iam annotauit. v. Vpton. ad Arrian. diss. Epictet. p. 601, 12.

συνηδομένους, οἴεται δεῖν ἐκπέμπειν. ἔστι ταῦτα. ἦκεν[4]) ὀρθῶς παρήνεσαν; εἰ γὰρ ἅπαξ ἔδει κλαίειν τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὴν αὐτυχίαν, καὶ γενομένους πρόσηκεν θρηνεῖν, τῶν ἐσομένων αὐτοῖς κακῶν ἕνεκεν· καὶ τελευτήσαντας, ὅτι πολλὰ καὶ δεινὰ πεπόνθασι, καὶ πάντας[5]), ὅτι εἰσὶν ἐν κακοῖς. ὥστε ὥρα ἂν ἦν κατὰ τὸν ποιητὴν μηδέποτε παύσασθαι ὀδυρομένους, πολὺ μᾶλλον τῶν ἀηδόνων. ἐκείναις μὲν γὰρ τὸ ἦρος λέγονται θρηνεῖν τὸν Ἴτυν· τοὺς δὲ ἀνθρώπους εἰκὸς ἦν θρηνεῖν καὶ θέρους καὶ χειμῶνος. πόσῳ δὲ βέλτιον, τοὺς γενομένους ἐᾶν εὐθὺς ἀπολέσθαι ὑπὸ τῶν κακῶν, ἀλλὰ μὴ σπαργάνοις ἐνειλοῦντας καὶ λούοντας[6]) καὶ τιθηνουμένους, τοσαύτην ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι, ὅπως ἄθλιοι ἔσονται; ἐχθρῶν γὰρ, ὦ Φίλων, οὐδὲ κηδομένων τὸ τοιοῦτο. καὶ νὴ Δία, αὐτοὺς πρώτους ἀπαλλάττειν τοῦ βίου. κινδυνεύουσι γὰρ κατὰ τὸν λόγον τοῦτον μόνοι φρόνιμοι γενέσθαι οἱ γενόμενοι ἐν Κόλχοις ἐκ τῶν τοῦ δρακόντος ὀδόντων, οὓς ἔσπειρεν Ἰάσων. ἦτοι γὰρ, ὅτε πρῶτον ἤσθοντο γεγονότες, εὐθὺς ἀλλήλους ἀνῄρουν, ἕως ὀλίγοι ἔλιπον· βοηθοῦντες ἀλλήλοις δηλονότι, καὶ διὰ

Φιλίαν

4) aut ἦκεν accentu in antepenultimam retracto, vt Anglus iam admonuit, aut ἐκ ἕν duobus vocabulis. *non ergo* — negantis modo, non interrogantis. sed et praeterea παρήνεσεν legi malim; non enim hoc ad Homerum quoque, sed ad solum Euripidem pertinet. Ven. et Mor. dant ἐκεῖν.

5) πάντας] deceptus argutatione nimis subtili Casaubonus mauult ζῶντας, Anglo probante. sed vulgata bene habet; quae conditionem humanae naturae quamcunque complectitur; modo natos, viuentes, mortuos; quos omnes ait esse in malis; alios in malis, quae eos maneant, alios in iis, quae iam nunc tolerent; alios denique miseros ideo esse, quod mala quondam perpessi sint.

6) λούοντας] sic recte Anglus. *lauantes.* λύοντας Ven. et Mor.

φιλίαν τοῦτο πράττοντες, οὐ δι' ἔχθραν [7]). ἀλλὰ τοῦτό γε [8]) ὁ ποιητὴς ληρεῖν ἔμοιγε φαίνεται. τὸ δὲ τοῦ Ὁμήρου ταράττει με, ὅτι οὕτω σαφῶς ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων ταύτην ἀπεφήνατο τὴν γνώμην. καὶ τί ἄτοπον εἴρηκεν; οὐ γὰρ ὡς ἅπαντες οἱ ἄνθρωποι ἄθλιοί εἰσι, φησὶν, ἀλλ' ὅτι οὐδέν ἐστι ζῶον, ἀνθρώπου ἀθλιώτερον· τοῦ [9]) γε ἀθλίου. ὥσπερ, ἀμέλει, καὶ ἡμεῖς φαῖμεν ἄν. ἴσως γάρτοι καὶ μόνος τῶν ἄλλων ὁ ἄνθρωπος κακοδαίμων ἐστὶν, ὥσπερ καὶ εὐδαίμων· ἐπεί τοι καὶ μόνος ἄφρων, ὥσπερ καὶ φρόνιμος. οὔτε γὰρ ἄδικος, οὔτε ἀκόλαστος ἂν εἴη, ἵππος, ἢ σῦς, ἢ λέων· ὥσπερ οὐδὲ ἄμουσος, οὐδὲ ἀγράμματος. ἀλλὰ καλῶς μοι δοκεῖς διωρθῶσθαι [10]) τὸ τοῦ Ὁμήρου, καὶ ἀποκρίνασθαι, ὅτι εἰ ἡγοῦμαι ἄνθρωπον εὐδαίμονα εἶναι [11]). ἆρα ὁ εὐδαίμων ἀγαθός ἐστιν; ὃς δ' ἀγαθός ἐστι, τοῦτον εὐδαίμονα εἶναι φῂς, τὸν δὲ μοχθηρὸν κακοδαίμονα; ἔγωγε. δαίμονα [12]) δὲ ἄλλως ἀγαθὸν λέγεις; πῶς γε; ὥσπερ ἄνθρω-

7) οὐ δι' ἔχθραν] sic quoque Anglus. οὐδ' ἔχθραν Ven. et Mor.

8) malim μὲν. poeta hic appellatus est Euripides. *hoc quidem nugatur Euripides.*

9) τοῦ γε] sic Casaubonus. τοῦ δὲ Ven. et Mor.

10) f. διορθώσασθαι.

11) f. καὶ ἀπόκριναί μοι ὅντινα ἡγῶμαι εὐδαίμονα εἶναι. *responde mihi, quemnam debeam εὐδαίμονα beatum habere.*

12) videtur sic esse distinguendum: δαίμονα δὲ ἄλλως λέγεις ἀγαθόν; sic interrogat Dio amicum, quicum colloquitur. *Putasne daemonem alio modo bonum dici?* occurrit amicus, dubitans, rectene mentem Dionis ceperit, alia interrogatione: ἢ πῶς γε; *quam quonam tandem modo?* respondet Dio? ὥσπερ ἄνθρωπον, ἔτι δὲ μᾶλλον θεόν. *ego volo scire, num tu putes alio quopiam modo daemonem appellari bonum, quam quo homo appellatur, et multo magis deum?* [hoc est, multo magis volo scire, num putes deum alio quopiam modo bonum appellari, quam quo homo bonus appellatur.] ἢ θεοὺς — *aut, num tu putas deos, si boni*

ἄνθρωπον, ἔτι δὲ μᾶλλον θεὸν, ἢ τοὺς θεοὺς, εἴπερ νομίζεις ἀγαθοὺς εἶναι, οὐ δικαίους νομίζεις, καὶ φρονίμους καὶ σώφρονας, καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς ἔχοντας, ἀλλὰ ἀδίκους καὶ ἀνοήτους καὶ ἀκολάστους; οὐδαμῶς ἔγωγε. οὐκοῦν καὶ δαίμονα, εἴπερ τινὰ ἀγαθὸν ἡγῇ, δῆλον, ὡς δίκαιον ἡγῇ καὶ χρήσιμον, καὶ φρόνιμον; πῶς γὰρ οὔ; ἢ γὰρ ὃν κακόν τινα νομίζεις, πονηρὸν οἴει τὸν αὐτὸν εἶναι καὶ ἄδικον καὶ ἀνόητον; ἀνάγκη πάντως. τί δαί; οὐ τῶν ἀνθρώπων ἕκαστον κατὰ τὸν αὐτοῦ δαίμονα βιοῦν [13]), ὁποῖος ἂν ᾖ ποτε, ἀλλὰ καθ' ἕτερον; οὐδαμῶς καθ' ἕτερον. οὐκοῦν τὸν τυχόντα ἀγαθοῦ δαίμονος ἡγῇ δικαίως ζῆν, καὶ φρονίμως καὶ σωφρόνως· τοιοῦτον γὰρ ὁμολογεῖς εἶναι τὸν δαίμονα αὐτοῦ; πάνυ γε. τὸν δὲ μοχθηροῦ δαίμονος, πονηρῶς καὶ ἀφρόνως, καὶ ἀνοήτως καὶ ἀκολάστως; φαίνεται ταῦτα συμβαίνειν ἐκ τῶν εἰρημένων. νῦν ἄρα ὅστις ἄνθρωπος, νοῦν ἔχων, ἐστὶ δίκαιος καὶ σώφρων, οὗτος εὐδαίμων ἐστὶν ἀγαθῷ δαίμονι συνών· ὅστις δὲ ἀσελγὴς καὶ ἄφρων καὶ πανοῦργος, ἀνάγκη κακοδαίμονα φάσκειν ἐκεῖνον, κακῷ δαίμονι συνεζευγμένον καὶ λατρεύοντα; ἀληθὲς [14]). σοφὸν δὲ ἄλλον τινὰ καλεῖς, ἢ τὸν φρόνιμον ἄνθρωπον, καὶ δίκαιον καὶ ὅσιον καὶ ἀνδρεῖον, φαῦλον δὲ τὸν ἄδικον [15]), καὶ ἀνόσιον καὶ δειλόν; φημί. μὴ τοίνυν

boni sint, esse quidem bonos, non autem iustos, neque prudentes, neque continentes, neque aliis quibuscunque virtutibus praeditos? respondet alter: οὐδαμῶς. *ego vero alia omnia censeo.*

13) post βιοῦν subaudiri debet e praemissis vnum horum trium, ἡγῇ, aut νομίζεις, aut οἴει.

14) ἀληθὲς accentu in vltima. *verum ais.* nam alterum, quod accentum habet in prima, interrogat, (vt dant Ven. et Mor.) *itane vero? ain vero?*

15) f. φαῦλον δὲ φῂς τὸν ἄδικον. alias non bene responderet φημί.

ἔτι θαύμαζε τῶν λεγόντων, ὅτι μόνον καὶ πάντα[16]) φασὶ τὸν σοφὸν εὐδαίμονα εἶναι· τῶν δὲ φαύλων οὐδένα, ὄντινα ἐ κακοδαίμονα· ἐπειδή γε καὶ σοὶ ταῦτα δοκεῖ. τὰ μὲν ἄλλα δοκεῖς μοι ἐ παρὰ δόξαν διειλέχθαι· ὅπως δὲ χρὴ δαιμόνιόν τι πονηρὸν ἡγεῖσθαι καὶ ἄδικον καὶ ἀνόητον, ἐκ ἔχω εἰπεῖν. ἄλλως τε ἐ[17]) πρὸς ὑμῶν τῶν φιλοσόφων ἐστὶν, εἴπερ θεῖον τὸ δαιμόνιον ἡγεῖσθε[18]) τοιοῦτον ὑπολαμβάνειν. ἀλλ' ἐγὼ νῦν ἐ κατὰ τὴν ἐμαυτοῦ δόξαν διείλεγμαι τὰ πολλά, πλήν γε αὐτὸ τοῦτο, ὅτι μοι δοκεῖ πᾶς καὶ μόνος εὐδαίμων ὁ σοφός· τὰ δὲ ἄλλα κατὰ τὴν τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, ὅπως μὴ δοκῶ βιάζεσθαι αὐτός. ἐπεὶ[19] φέρε, εἰ ἡγεῖσθε τὸ δαιμόνιον θεῖον καὶ ἀγαθὸν, καὶ μηδενὶ κακῷ μηδενὸς αἴτιον, πῶς φατὲ γίγνεσθαι κακοδαίμονα ἄνθρωπον; ὁπόταν μὴ προσέχωσι, μηδὲ πείθονται τῷ δαιμονίῳ, ἀγαθῷ ὄντι; ὥσπερ εἰ νομίζεις[20]) τοὺς ἰατροὺς ἅπαντας ἀγα-

16) πάντα hic eſt accuſ. ſing. gen. maſcul. non plur. neutrius. *omnem ſapientem, et ſolum ſapientem eſſe εὐδαίμονα.* apparet etiam e proxime oppoſito οὐδένα τῶν φαύλων ὄντινα ἐ κακοδαίμονα. *neminem non malorum eſſe κακοδαίμονα.* margo Mor. dat παντάπασι.

17) ἄλλως τε ἐ] videtur Dioni ſolitum eſſe hoc ἄλλως τε pro *praeterea* vſurpare. videor mihi iam in aliis locis obſeruaſſe, vbi ſuſpicatus ſum, forſitan falſo, leg. εἶναι ἄλλως τε καὶ — quomodo etiam hic naſci queat ſuſpicio leg. εἶναι ἄλλως τε καὶ ὅτι ἐ, *cum aliis de cauſis, tum hac inprimis, quod vos philoſophi non ſoleatis τὸ δαιμόνιον pro iniuſto et fatuo habere, ſiquidem idem cum τῷ θείῳ habetis.*

18) ἡγεῖσθε] ſic interpres et vir doctus in margine Venetae meae. ἡγεῖσθαι Ven. et Mor.

19) ἐπεί] continuatur obiectio verſ. 5. coepta, et in verbo ὑπολαμβάνειν a Dione interpellata. cui Dio occurrit in verbis ὁπόταν: ſic enim leg. pro ἢ ὅταν, vt dant Ven. et Mor.

20) Inſequentia βλέπομεν et φαῖμεν poſtulant etiam hic νομίζομεν aut νομίζοιμεν et βλέποιμεν.

ἀγαθὸς εἶναι, τοῦ τῆς τέχνης, καὶ μηδένος αὐτῶν πονηρὸν ἰατρὸν, μηδὲ βλαβερόν· τῶν δὲ καμνόντων κακῶς τινας πράττοντας βλέπομεν καὶ βλαπτομένους ἐν ταῖς νόσοις, δηλονότι τούτους, ὃς [21]) ἂν φαίμεν μὴ ἐθέλειν τὰ προσταττόμενα ποιεῖν· τοὺς δὲ πειθομένους ἀνάγκη καλῶς ἀπαλλάττειν, καὶ τί ἂν γίνεσθαι ἐκ ἂν θαυμάζειν [22]). ἕτως ἔχειν. πότερον οὖν δοκοῦσί σοι ἐγκρατεῖς εἶναι καὶ σώφρονες καὶ νοῦν ἔχοντες, ἕτοι ἀπειθεῖν ἂν [23]) τοῖς ἰατροῖς τοῖς ἐμπείροις, καὶ τὰ συμφέροντα προστάττουσιν, ἢ τἀναντίον [24]), ἀνόητοι καὶ ἀκόλαστοι. δῆλον, ὅτι ἀκόλαστοι. τί δαί; τῷ δαίμονι χρησῷ ὄντι πείθεσθαι, καὶ ζῆν κατ' ἐκεῖνον, πότερον ἡγῇ τῶν σωφρόνων εἶναι καὶ νοῦν ἐχόντων, ἢ τῶν πονηρῶν καὶ ἀνοήτων; τῶν σωφρόνων. τὸ δέ γε μὴ πείθεσθαι, μηδὲ προσέχειν, ἀλλ' ἐναντίως τῷ θείῳ τε καὶ δαιμονίῳ πράττειν, τῶν κακῶν καὶ ἀγνωμόνων; πῶς δ' ἂν ἄλλως λέγοιμεν; εἶναι δὲ τοὺς πειθομένους τῷ δαιμονίῳ, τοιούτῳ ὄντι, εὐδαίμονας· τοὺς δὲ ἀπειθοῦντας κακοδαίμονας; ἀνάγκη. ἐκεῖ κἀνταῦθα συμβαίνει, τὸν μὲν σοφὸν καὶ φρόνιμον εὐδαίμονα εἶναι πάντα· τὸν δὲ φαῦλον, κακοδαίμονα; ἐχ ὡς τῷ δαιμονίῳ κακῷ ὄντος, ἀλλ' ὡς αὐτὸν ἃ προσέχοντα [25]) ἐκείνῳ χρησῷ ὄντι.

21) ὃς videtur delendum.

22) f. καὶ ταυτὶ ἕτω γίγνεσθαι ἐκ ἂν θαυμάζοιμεν. *et haec sic fieri, non admodum miremur.* respondet alter ἕτως ἔχει. *sic est.* pergit Dio πότερον ἄν.

23) f. ὅσοι ἀπειθῶσιν ἄν.

24) post τἀναντίον addit Mor. οἱ, quo Veneta caret. *si qui medicis peritis et salutaria praecipientibus repugnent, utrum sibi videntur continentes et sapientes esse, an stulti et intemperantes?* respondet *utique stulti et intemperantes.*

25) προσέχοντα] προσχόντα Ven. et Mor.

ΠΕΡΙ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙΑΣ.

ΛΟΓΟΣ ΚΔ'.

Οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι καθόλε μὲν ἀδὲν περφροντίκασιν, ὁποίας χρὴ εἶναι, ἀδὲ ὅ, τι βέλτιςον ἀνθρώπῳ ἐςὶν, ἕ ἕνεκα χρὴ πάντα τἄλλα πράττειν· ἰδίᾳ δὲ ἐσπεδάκασιν, οἱ μὲν ἱππεύειν, οἱ δὲ ςρατηγεῖν, οἱ δὲ περὶ ἀγωνίαν, οἱ δὲ περὶ μεσικὴν, ἄλλοι περὶ γεωργίαν, ἄλλοι δύνασθαι λέγειν [1]). ἥντινα δὲ χρείαν αὐτοῖς ἔχει τέτων ἕκαςον, ἢ τί τὸ ὄφελος ἐξ αὐτᾶ γίγνοιτ' ἄν, ἐκ ἴσασιν, ἀδὲ ζητᾶσιν. τοιγαρᾶν ἱππεῖς μὲν ἀγαθοὶ γίγνονται τινὲς, εἰ ἄν φιλοπονῶσιν αὐτοὶ καὶ ἐκμελετῶσι, καὶ παλαῖσαι ἄλλοι ἄλλων ἱκανώτεροι, καὶ πυκτεῦσαι, καὶ δραμεῖν, καὶ τἄλλα ἀγωνίσασθαι, καὶ τᾷ σπόρᾳ μὴ διαμαρτεῖν, καὶ πλέοντες μὴ διαφθεῖραι τὴν ναῦν, καὶ κατὰ μεσικὴν [2]) τινες ἐπίσαναι βέλτιον ἑτέρων· ἀγαθὸν δὲ ἄνδρα καὶ φρόνιμον, καὶ αὐτὸ τᾶτο εἰδότα, ὅστις ἐςὶν ὁ χρηςὸς ἀνὴρ καὶ νᾶν ἔχων, ἀδένα τέτων ἐςὶν εὑρεῖν. αὐτίκα [3]), περὶ τὸ λέγειν πάντες ἐσπεδάκασι, καὶ πολλοὶ τῶν ἐλευθέρων καὶ φιλοτίμων εἶναι δεκέντων· οἱ μὲν, ὥςε ἐν δικαςηρίοις ἀγωνίζεσθαι [4]) καὶ πρὸς δᾶμον λέγοντες, διὰ δὲ τᾶτο ἰσχύειν πλέον τῶν ἄλλων, καὶ πράττειν ὅ, τι ἂν αὐτοὶ θέλωσιν· οἱ δὲ τῆς δόξης ἕνεκα τῆς ἀπὸ τᾶ πράγματος, ὅπως δεινοὶ νομίζωνται [5]). τινὲς δὲ αὐτῆς φασι τῆς ἐμπειρίας ἐπιθυμεῖν. καὶ τέ-

τῶν

1) malim ἄλλοι περὶ τὸ δύνασθαι λέγειν.
2) f. καὶ τὰ κατὰ τὴν μεσικὴν. *artem muſicam.*
3) αὐτίκα] *exempli cauſa.*
4) ἀγωνίζεσθαι] ſententia poſtulat εὐδοκιμεῖν, vel tale quid.
5) νομίζωνται] ſic Veneta. νομίζονται Mor.

των οἱ μὲν λέγοντες, οἱ δὲ συγγεράφοντες μόνον, ὡς ἔφη τις τῶν πρότερον μεθόρια εἶναι τῶν φιλοσόφων καὶ τῶν πολιτικῶν· ὅ, τι δὲ συμφέρει πράττειν [6]), ἢ πρὸς ὅ, τι ἡ δόξα αὐτοῖς ὠφέλιμος, ἢ τί τῆς ἐμπειρίας ταύτης ὄφελος, ἐκ σκοπῶσιν. ἐγὼ δὲ φημι, πάντα ταῦτα, δίχα τῆς τοιαύτης ἐπιμελείας καὶ ζητήσεως, ἐλίγου ἄξια εἶναι· τῷ δὲ ἐκεῖνόεν νοήσαντι καὶ ξυνέντι, τοῦτο καὶ τὸ λέγειν καὶ τὸ πραττειν, καὶ ὅ, τι ἂν ἄλλο ποιῇ, ξυμφέρον τε [7]) εἶναι, καὶ ἐπ' ἀγαθῷ γίγνεσθαι· ἐπεὶ τό γε ἐπαινεῖσθαι καθ' ἑαυτὸ ὑπὸ ἀνθρώπων ἀνοήτων, οἷοί [8]) περ εἰσὶν οἱ πολλοὶ, ἢ τὸ δύνασθαι ἐν τοῖς τοιούτοις, ἢ τὸ ἡδέως ζῆν, οὐδὲν ἂν διαφέροι πρὸς εὐδαιμονίαν, τῷ ψέγεσθαι, καὶ μηδὲν ἰσχύειν, καὶ ἐπιπόνως ζῆν.

6) f. συμφέρει ταῦτα πράττειν.
7) ξυμφέρον τε] sic vir doctus in Ven. mea, sed Ven. et Mor. dant ξυμφέροντα.
8) margo Mor. dat ὅσοι.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΑΙΜΟΝΟΣ.

ΛΟΓΟΣ ΚΕ'.

Φασὶ τὸν φιλόσοφον λέγειν, ὡς ἄρα εὐδαίμων εἴη μόνος ὁ σοφός. λέγουσι γάρ. ἆρ' ἔν ἀληθῆ σοι δοκοῦσι λέγειν; ἔμοιγε. τί οὖν οὐχὶ καὶ μοὶ ἔφρασας τὴν διάνοιαν αὐτῶν; ἐὰν ἐμοὶ σὺ πρῶτον εἴπῃς, ὅ, τι νομίζεις τὸν δαίμονα εἶναι. ἐγὼ μὲν τὸ κρατοῦν ἑκάστου, καὶ καθ' ὃν ζῇ τῶν ἀνθρώπων ἕκαστος, ὁμοίως μὲν ἐλεύθερος, ὁμοίως δὲ δοῦλος, καὶ πλούσιος καὶ πένης, καὶ βασιλεὺς καὶ ἰδιώτης, καὶ πράττειν ὅσα ἂν πράττοι, τοῦτο δὲ ἐν αὐτῷ νομίζεις εἶναι τῷ ἀνθρώπῳ,

πω, τὸ κρατῶν ἑκάστε, ὃ δαίμονα καλεῖς, ἢ ἔξωθεν ὄν, ἄρχοντα [1]) καὶ κύριον τῦ ἀνθρώπε; ἔξωθεν ἔγωγε. ἆρά γε ἄνθρωπον ἕτερον; ἔστι γάρ πε ἄνθρωπος, ὁ μέν τινος κρατῶν [2]· ὁ δὲ παλῶν, καὶ ἄγων ὅπη τε καὶ ὅπως αὐτὸς βέλεται, ἤτοι πειθοῖ, ἢ βίᾳ, ἢ καὶ ἀμφοτέροις. λέγω δὲ ἀδὲν [3]) ἄγνωσον, ἀλλὰ τὲς τε δημαγωγὲς, οἷς πάντα πείθονται αἱ πόλεις. καὶ ὅπως ἂν ἐκεῖνοι ἐξηγῶνται καὶ συμβελεύωσιν, ἕτω πράττεσιν· ἐάν τε πολεμεῖν συμβελεύωσιν, ἐάν τε εἰρήνην ἄγειν, ἐάν τε τείχη οἰκοδομεῖσθαι, ἐάν τε τριήρεις κατασκευάζεσθαι, ἐάν τε θυσίας θύειν, ἐάν τε ἐκβάλλειν τινὰς αὐτῶν, ἢ χρήματα ἀφαιρεῖσθαι, ἢ καὶ ἀποσφάττειν. καὶ τὲς βασιλέας [4]) καὶ τὲς τυράννες, ὁμοίως δὲ καὶ τὲς δεσπότας τῶν οἰκετῶν, ὅσοι ἀργύριον καταβαλόντες, ἢ ἄλλῳ τῳ τρόπῳ κέκτηνταί τινα· ὡς ἂν εἰ Λυκῦργόν τε [5]), Λακεδαιμονίων δαίμονα καλεῖς [6]). ἐκείνε γὰρ κελεύσαντος, ἔτι νῦν μαστιγῦνται Λακεδαιμόνιοι, καὶ θυρεαυλῦσι, καὶ γυμνητεύσι, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ χαλεπὰ δόξαντα ἂν ἑτέροις ἀνέχονται· καὶ Πεισίστρατον, Ἀθηναίων [7]) πρότερον. οἶσθα γὰρ δήπε, ὅτι, Πεισιστράτε προστάττοντος καὶ ἄρχοντος, εἰς μὲν τὴν πόλιν ἐ κατῳκεσαν ὁ δῆμος, ἐν δὲ

1) malim ἄρχον τε.
2) f. ὁ μὲν ἑνός τινος κρατῶν.
3) ἀδὲν] sic rectè Ven. *nil ignotum.* animaduertit idem Morellus, sed ed. Mor. dat ἀδὲ.
4) καὶ τὲς βασιλέας cohaeret cum τὲς τε δημαγωγὲς vers. 7. *oratores designa, regesque atque tyrannos.*
5) τε] huic respondet καὶ vers. antep. *Lycurgumque — et Pisistratum.* Ven. et Mor. dant γε.
6) malim ἐκάλεις. *ut si appellas Lycurgum δαίμονα Lacedaemoniorum.* aut καλεῖς in opt.
7) f. ἀθηναίων τῶν πρότερον *Athenienſium priorum.* qui sic appellantur respectu ad eos habito, qui ὕστερον (p. 521, 5.) fuêre aetate Themistoclis.

δὲ τῇ χώρᾳ διατρίβαντες γεωργοὶ ἐγίγνοντο· καὶ τὴν Ἀττικὴν, πρότερον ψιλὴν καὶ ἄδενδρον ὖσαν, ἐλαίαις κατεφύτευσαν, Πεισιστράτου προσάξαντος· καὶ τἆλλα, ὅπως ἐκεῖνος ἐβούλετο, ὅτως ἔπραττον. ὕστερον δὲ ἴσως, ἄλλος τε φαίη τις ἄν, καὶ Θεμιστοκλέα καὶ Περικλέα γενέσθαι. ἐ γὰρ ἀνήκοος τυγχάνεις ὅπῳ περὶ τοῖν ἀνδροῖν· τὸν [8]) μὲν, ὅτι ναυμαχεῖν Ἀθηναίους ἠνάγκασε πεζὸς πρότερον ὄν-τας, καὶ τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν προεμένους τοῖς βαρβάροις, καὶ θεῶν ἱερὰ καὶ τάφους προγόνων, ἐν ταῖς ναυσὶ ποιήσασθαι πάντα τὰ σφέτερα πράγ-ματα· καὶ ὕστερον τὸν Πειραιᾶ τειχίσαι, πλειόνων ἢ ἐννενήκοντα σταδίων, καὶ ἄλλα τοιαῦτα προσέτα-ξεν αὐτοῖς, ὧν τὰ μὲν ἐπὶ τοσοῦτον ἔπραττον, ἐφ' ὅ-σον ἐκεῖνος παρῆν, τὰ δὲ καὶ φυγόντος αὐτοῦ καὶ τελευτήσαντος. καὶ μετὰ ταῦτα ἄλλους τινὰς ἴσως δαίμονας φήσεις γεγονέναι τῶν Ἀθηναίων, οἷον Ἀλ-κιβιάδην τὸν Κλεινίου καὶ Νικίαν καὶ Κλέωνα [9]) καὶ Ὑπέρβολον· τοὺς μέν τινας ἐπιεικεῖς τυχὸν, τοὺς δὲ πάνυ πονηρούς τε καὶ χαλεπούς. ἔτι δὲ Κῦρον, Περ-σῶν ἀπὸ χρόνου τινὸς [10]) δαίμονα γενέσθαι, καὶ [11]) βασιλικόν τινα καὶ ἐλευθέριον, ὃς δουλεύοντας αὐτοὺς Μήδοις πρότερον εἰς ἐλευθερίαν ἀφείλετο, καὶ πάντων ἐπέφηνε δεσπότας τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν. ἔτι δὲ Καμβύσην καὶ Δαρεῖον, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐφεξῆς. τὸν μὲν Καμβύσην, τά τε χρήματα αὐτῶν

8) τὸν] malim τοῦ, quia περὶ praeceſſit, ſiue ſerues punctum, vel comma potius, ſiue tollas. deinde oblitus eſt Dio de Pericle, quod coeperat, aliquid commemorare.

9) ſic recte Veneta. Κλείωνα Mor.

10) ἀπὸ χρόνου τινὸς dubito probumne ſit pro ἐπὶ χρόνον τινὰ, *ad tempus aliquod, aliquamdiu.* Reperi tamen, ſi bene memini, ſimiles alios locos.

11) καὶ aut eſt delendum, aut leg. καὶ ταῦτα *et id quidem*, aut καὶ τοῦτον *et eum quidem regalem quendam.*

ἀναλίσκοντας, καὶ αὐτὰς καταπολεμοῦντας, καὶ στρατείας προστάσσοντας χαλεπὰς καὶ συνεχεῖς, καὶ μηδέποτε ἐῶντας οἴκοι μένειν· τὸν δὲ Δαρεῖον, χρήματα μὲν ὡς οἷόν τε πολλὰ συναγαγόντα, καὶ τῇ χώρᾳ γενόμενον αἴτιον, ὅπως ἐργασθήσεται, πολέμους δὲ καὶ τοῦτον ἀναγκάζοντα πολεμεῖν, χαλεπὰς καὶ ἐπικινδύνους· καθάπερ, οἶμαι, τὸν πρὸς Σκύθας, καὶ τὸν πρὸς Ἀθηναίους. ἔτω δὲ καὶ τὸν Νεμαῖον μὲν Ῥωμαῖοι τυχὸν ἂν λέγοιεν αὐτῶν δαίμονα, Καρχηδόνιοι δὲ Ἄννωνα καὶ Ἀννίβαν, Μακεδόνες δὲ Ἀλέξανδρον ἢ Φίλιππον, ὃς Μακεδόνας, ταπεινὰς ὄντας καὶ ἀσθενεῖς [12]), καὶ τῷ πατρὸς αὐτῷ παραχωρήσαντος Ὀλυνθίοις τῆς ἀρχῆς, ἰσχυρὰς ἐποίησε καὶ πολεμικὰς, καὶ μικρῷ δεῖν ἁπάσης Εὐρώπης ἐγκρατεῖς. Ἀλέξανδρος δὲ ὕστερον μετ' ἐκεῖνον εἰς τὴν Ἀσίαν ἐξαγαγὼν, ἅμα μὲν πλουσιωτάτους ἁπάντων ἀνθρώπων ἀπέδειξεν, ἅμα δὲ πενιχροτάτους, καὶ ἅμα μὲν ἰσχυρὰς, ἅμα δὲ ἀσθενεῖς, Φυγάδας τε καὶ βασιλέας τὰς αὐτὰς, Αἴγυπτον μὲν [13]) καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Σῦσα καὶ Ἐκβάτανα προσθεὶς, Αἰγὰς δὲ, καὶ Πέλλαν, καὶ Δῖον ἀφελόμενος, Καρχηδονίους δὲ Ἄννων μὲν ἀντὶ Τυρίων ἐποίησε Λίβυας, καὶ Λιβύην κατοικεῖν ἀντὶ Φοινίκης, καὶ χρήματα πολλὰ κεκτῆσθαι, καὶ συχνὰ ἐμπόρια καὶ λιμένας καὶ τριήρεις, καὶ πολλῆς μὲν γῆς, πολλῆς δὲ θαλάττης ἄρχειν. Ἀννίβας δὲ πρὸς τῇ Λιβύῃ, καὶ τῆς Ἰταλίας αὐτῆς κρατῆσαι παρέσχεν, ἑπτακαίδεκα ἔτη. αὖθις δὲ αἴτιος ἐγένετο, ἀναστάτους γενέσθαι, καὶ τὴν πόλιν αὐτὴν μεταβαλεῖν [14]) ὑπὸ Ῥωμαίων, πολλὰς δὲ πρότερον τῶν

12) post ἀσθενεῖς videtur παραλαβὼν deesse.

13) μὲν] *Aegyptum quidem.* Ven. et Mor. dant δὲ.

14) μεταβαλεῖν si bene habet, haec est sententia: *Hannibal in causa fuit, vt Carthaginiensium vrbs a Romanis e sedibus antiquis in aliud longinquius solum transferretur.*

possit

τῶν Ῥωμαίων ἀπολέσας[15]), καὶ μικρὸν ἀποσχὼν αὐτὴν ἑλεῖν τὴν Ῥώμην, ἐ βεληθεὶς δὲ, ὥς φασι, διὰ τὰς οἴκοι ἀντιστασιώτας. καὶ τάχιστον ἴσως, ἔτε Καρχηδονίοις, ἔτε Ῥωμαίοις, ἀγαθὸν δαίμονα προσήκειν αὐτὸν καλέσαι[16]). Νῦμᾶς δὲ τὴν Ῥώμην παραλαβὼν μικρὰν καὶ ἄδοξον, ἔτι δὲ ἐν ἀλλοτρίᾳ χώρᾳ διῳκισμένην[17]), καὶ συγκλυδας καὶ πονηρὰς ἔχουσαν τὰς ἐνοικοῦντας, ἔτι δὲ τοῖς προσχώροις πᾶσιν ἐχθρὰς, καὶ πένητας, καὶ ἀγρίας καὶ ἐπικινδύνως ζῶντας, τὴν Ῥωμύλε χαλεπωτάτην γῆν[18]) αὐτὰς βεβαίως ἔχειν ἐποίησε, καὶ φίλας εἶναι τοῖς περιοίκοις, καὶ νόμους καὶ θεὰς καὶ πολιτείαν κατεστήσατο, καὶ πάσης αἰτίας ὑπῆρξε τῆς λεγομένης[19]) ὕστερον εὐδαιμονίας. ἔχοιμι δ' ἂν καὶ περὶ τῶν ἄλλων λέγειν πόλεων καὶ γενῶν καὶ ἀνθρώπων τὸν αὐτὸν τρόπον, εὖ τε καὶ κακῶς πραξάντων, διά τινας ἄρχοντας αὐτῶν γενομένας καὶ προστάτας· ἀλλὰ ἱκανῶς οἶμαι τὴν ἐμαυτῷ διάνοιαν ἐνδεδεῖχθαι. εἰ δὴ τούτους καλεῖς δαίμονας ὡς[20]) τῶν ὑπ' αὐτοῖς καὶ δι' ὧς ἕκαστος βέλτιον ἢ χεῖρον ἔπραξεν, ἡδέως ἂν ἀκούοιμι.

possit quoque ἀποβαλεῖν legi. *vt vrbem suam per Romanos amitterent.*

15) Ven. et Mor. dant ἀπωλέσας.

16) f. προσήκει καλέσαι, sine αὐτὸν, nescio quoque, an satius sit καὶ τάχιστον μὲν ἴσως legi.

17) f. ἐν ἀλλοτρίᾳ χώρᾳ νὴ Δί' ᾠκισμένην. *in alieno adeo solo fundatam.* illud νὴ δία est *adeo.* διοικίζειν abhorret a sententia huius loci; est enim, *ciues per loca dissita dispergere.*

18) χαλεπωτάτη γῆ videtur solum esse h. l. quod ab incolis aegerrime teneri et ab inimicorum insultibus defendi queat.

19) malim γενομένης.

20) ὡς et καὶ delenda sunt. *num ergo δαίμονας eorum, qui parent, appelles bos, per quos vnusquisque* —

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΕΣΘΑΙ.

ΛΟΓΟΣ ΚΣΤ'. 1).

Πάλαι 2) καθήμενος καὶ ὑμῶν ἀκέων, ὅτε πολλαῖς ὥραις διετρίβετε παρά τινι τῶν πολιτικῶν βουλευόμενοι περί τινων πραγμάτων, σκοπῶ παρ' ἐμαυτῷ καὶ ἀναζητῶ, τί ἐστι τοῦτο, ὃ φατε βουλεύεσθαι, ἢ ὅ, τι αὐτὸ δὴ τὸ βουλεύεσθαι; ἆρα γὰρ περὶ τούτου τὶς βουλεύεται τῶν πράγματος, ὃ οἶδέ τε καὶ ἐπίσταται; ἃ δοκεῖ μοι, περὶ ὧν τις οἶδε, περὶ τούτων βουλεύεσθαι, ἀλλὰ ἤδη εἰδέναι. τί δαί; ἃ ἂν οἶδεν, ἃδὲ ἃ 3) ἐπίσταται, περὶ τούτων 4) ὥσπερ διαμαντευόμενος καὶ ἀναζητῶν γνῶναι ἃ ἂν οἶδεν; ἃ δοκεῖ μοι ἀδὲ ἕτως 5) δύνασθαι βουλεύεσθαι περὶ τούτων, περὶ ὧν ἀδεμίαν ἐπιστήμην ἔχει. ἆρ' ἔν, μὴ τοιόνδε τι ᾖ τὸ βουλεύεσθαι, ὥστε τινὰ μὲν εἰδέναι, τινὰ δὲ ἀγνοεῖν, καὶ τοῦτο ᾖ, περὶ ἃ βουλεύονται ἄνθρωποι; ἵνα δὲ μᾶλλον τῷ λόγῳ παρακολουθήσωμεν, δι' εἰκόνος τινὸς ἐπιδείξομεν αὐτό. ὑποτιθέμεθα γὰρ, εἰδέναι μὲν ἡμᾶς Χαρικλέα καὶ Χαρίξενον, ὅπου δὲ οἰκοῦσιν, ἀγνοεῖν· ἐσχάζεσθαι δὲ περὶ τῆς οἰκίας αὐτοῖν. μὴ ἆρα τοῦτο ᾖ τὸ βουλεύεσθαι, ὥστε ἐξ ὧν οἴδαμεν, ἐκ τούτων καὶ περὶ ὧν ἀδέπω ἴσμεν τεκμαίρεσθαι,

1) Fieri queat, vt haec disputatio nata sit e loco p. 275, 40. ed. Mor. vt XXV. quae est de genio, e XXIII. et XXIV. videntur exstitisse.

2) Constructio hic est paulo perturbatior, quae debebat haec esse: πάλαι σκοπῶ παρ' ἐμαυτῷ, καθήμενος, καὶ ἀναζητῶ, τί ἐστι τοῦτο, ὃ φατε βουλεύεσθαι, ἀκέων ὑμῶν, ὅτε —

3) ἃ posterius videtur delendum.

4) post περὶ τούτων videtur βουλεύεται deesse.

5) malim ἕτος, scil. ὁ διαμαντευόμενος καὶ ἀναζητῶν.

ρεσθαι, καθάπερ οἱ ἀρτιάζοντες; ἴσασι μὲν, ὅτι [6]) ἐν ταῖς χερσὶν οἱ προπαλεσάμενοι αὐτοὺς ἔχουσιν χρῆμα· ἐ μέντοι, ὅτι τοσοῦτον· ἀλλ' ἐνίοτε καὶ ἐπέτυχον εἰπεῖν, καὶ ὕστω δὴ κρατήσαντες ἀπηλλάγησαν. μὴ ἄρα καὶ τὸ βουλεύεσθαι τοιοῦτον ἦ; ὥστε εἰδέναι μέν τι, τὰ δὲ ἄλλα, ὅσα ποιήσομεν, σοχαζόμενοι, ἐνίοτε αὐτομάτως ἐπετύχομεν, καὶ μετ' εὐδαιμονίας ἐπιστήμης; φέρε γὰρ, ἴδωμεν, ὁποῖόν ἐστι τὸ πρᾶγμα. τὰ ὄντα, καὶ ἔστι, καὶ ἐγένετο, καὶ ὑφέστηκε· τὰ δὲ μὴ ὄντα, ἔτε ἐστὶ, ἔτε ἐγένετο, ἔτε ὑφέστηκεν. ἃ δεῖ μὲν ἔν περὶ τῶν ἤδη ὄντων [7]) ἔστι γὰρ καὶ εὖ ἔχον λος περὶ τῶν γεγονότων καὶ ὑφεστηκότων βουλεύεσθαι· τί γὰρ καὶ βουλευσόμεθα περὶ αὐτῶν, ἵνα μὴ γένηται τὰ γεγονότα; ἃ δύναται μὴ γεγονέναι. ἀλλ' ἵνα μὴ ᾖ τὰ ὄντα; πῶς δυνάμεθα ποιῆσαι μὴ ὄντως, ὡς ἐγένετο. ἀλλ' ἵνα μὴ ὑφεστήκοι; πᾶν τὸ ὂν ὑπόστασιν ἔχει. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ὄντων τί ἄν τις καὶ βουλεύοιτο; περὶ τίνων ἔν βουλεύομεθα; περὶ τῶν μελλόντων, ὡς ὁ λόγος ἀποδείκνυσι· τὰ δὲ μέλλοντα, οὔτε ἐστὶν, οὔτε γέγονεν, οὔτε ὑφέστηκε. περὶ τῶν οὐκ ὄντων οὖν τίς δύναται βουλεύεσθαι καὶ περὶ τῶν οὐχ ὑφεστώτων; τὸ γὰρ μήπω ὂν, οὐδέ ἐστι. περὶ δὲ τοῦ οὐκ ὄντος οὐδεὶς δύναται βουλεύεσθαι. οὐδεὶς ἄρα δύναται βουλεύεσθαι περὶ τῶν μελλόντων. ἡ γὰρ βουλὴ ἐπί τινι ἐστί. τὸ δὲ μέλλον οὐκ ἔστιν. οὐκ ἄρα οὐδὲ τὸ βουλεύεσθαι περὶ τῶν μελλόντων δύναιτ' ἂν εἶναι. τί ἔν; ὁ ἄμουσος καὶ ὁ ἀνεπιστήμων ἁρμονίας, καὶ μέλους καὶ ῥυθμοῦ, καὶ τῆς τούτων τάξεως καὶ κινήσεως, δύναιτ' ἂν καλῶς βουλεύσασθαι περὶ μουσικῆς, καὶ τῶν ἔργων τῶν κατὰ μουσικήν; οὐδαμῶς. τί δαί; ὁ γεωμετρίας ἄπειρος, περὶ σώματος καὶ μήκους καὶ πλάτους

6) ὅτι] sic Ven. *quod. ὅ, τι* Mor.
7) post ὄντων videtur βουλεύσασθαι deesse.

πλάτες καὶ βάθες βυλευόμενος ἂν, καλῶς βυλεύοιτο; οὐδὲ ἕτος. τί δαί; ὁ νεὼς ἄρχων οὐκ ἐπιστάμενος, περὶ νεὼς ἀρχῆς καὶ ἔργων κυβερνητικῶν ἱκανῶς ἂν βυλευόμενος βυλεύοιτο; οὐδὲ ἕτος. ἆρα ἔστις οὐδὲν ἱκανῶς περὶ οὐδενὸς οὐδὲ πεπαίδευται, οὐδὲ οἶδεν, ἕτος οὐδὲ βυλεύεσθαι [8] περὶ τύτε ἱκανός ἐσι. χρὴ ἂν ἐπιμελεῖσθαι μάλισα φρονήσεως καὶ παιδείας, ἵνα ἡμῖν ᾖ ῥᾴδιον περὶ ἁπάντων πραγμάτων βυλεύεσθαι, καὶ εἰδέναι τὸ συνοῖσον ἑκάσῃ βυλῇ, καὶ μὴ διαμαρτάνειν. ἀλλὰ καθάπερ οἱ μουσικοὶ καὶ οἱ γεωμέτραι καὶ οἱ κυβερνῆται περὶ τῶν ἰδίων ἔργων ἀτεχνῶς σκέπτονται, καὶ ἅπαντες οἱ περί τι δεινοὶ, καὶ συνεῖναι περὶ αὐτῶν εἰσιν [9]· ἕτω καὶ ἡμεῖς περὶ τῶν ἰδίων ἱκανοὶ ὦμεν βυλεύεσθαι καὶ λέγειν. ἄτοπον γὰρ, τὺς μὲν ἀρτιάζοντας σύνεσιν ἐπιδεικνυσθαι, καὶ ταῦτα εἰκάζοντας καὶ μὴ ἑῶντας τὸ, περὶ ὃ ἀποφαίνονται· τὺς δὲ περὶ πραγμάτων βυλευομένης, μήτε ξύνεσιν, μήτε ἐπιστήμην, μήτε ἐμπειρίαν ἐπιδεικνυσθαι, καὶ τύτων ἐνίοτε τῶν μεγίστων ὄντων· περὶ ὁμονοίας καὶ φιλίας οἰκιῶν, καὶ πόλεων, καὶ περὶ εἰρήνης καὶ πολέμε, καὶ περὶ κατοικισμῦ καὶ περὶ κατοικήσεως [10], περί τε παίδων, καὶ περὶ γυναικῶν.

8) margo Mor. dat βυλύσασθαι.

9) f. καὶ συνιέναι περὶ αὐτῶν ἱκανοί εἰσιν.

10) περὶ κατοικισμῦ καὶ περὶ κατοικήσεως] si bene habet hic locus, neque posterius membrum prioris est varians lectio, debent haec duo vocabula κατοικισμὸς et κατοίκησις ita accipi, vt accepit interpres, illud *de coloniarum deductione*, hoc *de iure coloniarum*.

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΣΥΜΠΟΣΙΩ.

ΛΟΓΟΣ ΚΖ'.

Οἱ ἄνθρωποι γίνονται καταφανεῖς, ἐποίαν ἔχουσι διάνοιαν ἕκαστος, ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἢ ἧττον, ἢ ἐν τοῖς συμποσίοις· πλὴν ὅτι ποικιλώτερα [1]) τὰ τῶν πανηγύρεων καὶ χρόνῳ πλείονος. ἐκεῖσε εἰς τὰ συμπόσια δήπου οἱ μέν τινες ἀφικνοῦνται, τῆ πιεῖν ἕνεκεν, καὶ ἐδὲν ἄλλο πράττουσιν· ὥσπερ οἱ διψῶντες τῶν ὁδοιπόρων, ἐπειδὰν [2]) ἔλθωσιν ἐπὶ κρήνην τινά, πίνουσιν ἐπικύψαντες. ἀλλὰ ἐκεῖνοι μὲν ἐμπλησθέντες, καὶ τὸ δίψος ἀποσβέσαντες, ἡσυχῇ ἀπαλλάττονται, ἔτε κράξαντες, ἔτε τι εἰπόντες ἄτοπον· οἱ δὲ πολλὰ καὶ δυσχερῆ ἐνίοτε καὶ λέγουσι καὶ δρῶσιν. ἐ γὰρ ὁμοίως ἀποδέχονται τὸν δεομένους αὐτῶν, οἵ τε Νύμφαι καὶ ὁ Διόνυσος· ἀλλὰ ἄτε διθύραμβος ὢν ὁ Διόνυσος, καὶ ὑπὸ κεραυνῷ καὶ βροντῇ [3]) γενόμενος, ὥς φασιν οἱ ποιηταὶ, τὸν ἀμαθέστερον χρωμένους ἀτεχνῶς πυρὸς πίμπλησι [4]), καὶ τῷ ὄντι πολλὰς αὐτῶν ἐμβροντήτους ἐποίησεν. ἔτοι μὲν ἔν σχεδόν τι μανόμενοι, πολλὰ καὶ δρῶσιν [5]), ὥσπερ Ὁμηρός φησι τὸν Κένταυρον μεθυσθέντα ἐν τῇ τοῦ Περιθόου οἰκίᾳ κακὰ ἐργάσασθαι. καὶ ἄλλοι δὲ φύσει ἀδολέσχαι, οἷον ἀπροσκοπόν τινων, λαβόμενοι τῶν συμποτῶν, ἀνημάσθητον καὶ μακρὰς διατίθενται λόγους· οἱ δὲ ἄδουσι καὶ

1) Ven. et Mor. dant ποικιλώτερον.
2) ἐπειδὰν] sic recte Ven. ἐπειδὴ Mor.
3) ὑπὸ κεραυνῷ καὶ βροντῇ vult Hemsterhusius ad Luciani T. I. p. 355.
4) malim ἐμπίμπλησι.
5) f. πολλὰ καὶ λέγουσι καὶ δρῶσι. v. supra vers. 11. unde etiam repeti possit πολλὰ καὶ δυσχερῆ δρῶσιν. v. Casaubon. ad h. l.

πλάτες καὶ βάθες βελευόμενος ἂν, καλῶς βε-
λεύοιτο; οὐδὲ ἕτος. τί δαί; ὁ νεὼς ἄρχειν ὑπ ἐπι- 15.
σάμενος, περὶ νεὼς ἀρχῆς καὶ ἔργων κυβερνητικῶν
ἱκανῶς ἂν βελευόμενος βελεύοιτο; οὐδὲ ἕτος. ἄρος
ἔστις οὐδὲν ἱκανῶς περὶ οὐδενὸς οὐδὲ πεπαίδευται, οὐδὲ
οἶδεν, ἕτος οὐδὲ βελεύεσθαι [8]) περὶ τούτε ἱκανός 20.
ἐσι. χρὴ ἂν ἐπιμελεῖσθαι μάλισα φρονήσεως καὶ
παιδείας, ἵνα ἡμῖν ἢ ῥᾴδιον περὶ ἁπάντων πραγμά-
των βελεύεσθαι, καὶ εἰδέναι τὸ συνοῖσον ἑκάσῃ βε-
λῇ, καὶ μὴ διαμαρτάνειν. ἀλλὰ παθάπερ οἱ μι- 25.
σικοὶ καὶ οἱ γεωμέτραι καὶ οἱ κυβερνῆται περὶ τῶν
ἰδίων ἔργων ἀτεχνῶς σκέπτονται, καὶ ἅπαντες οἱ
περί τι δεινοὶ, καὶ συνεῖναι περὶ αὐτῶν εἰσιν [9]) ἕτω
καὶ ἡμεῖς περὶ τῶν ἰδίων ἱκανοὶ ὦμεν βελεύεσθαι καὶ 30.
λέγειν. ἄτοπον γὰρ, τὲς μὲν ἀρτιάζοντας σύνε-
σιν ἐπιδείκνυσθαι, καὶ ταῦτα εἰκάζοντας καὶ μὴ
ὁρῶντας τὸ, περὶ ὃ ἀποφαίνονται· τὲς δὲ περὶ
πραγμάτων βελευομένες, μήτε ξύνεσιν, μήτε ἐπι- 35.
σήμην, μήτε ἐμπειρίαν ἐπιδείκνυσθαι, καὶ τούτων
ἐνίοτε τῶν μεγίσων ὄντων· περὶ ὁμονοίας καὶ φιλίας
οἰκιῶν, καὶ πόλεων, καὶ περὶ εἰρήνης καὶ πολέ-
με, καὶ περὶ κατοικισμῦ καὶ περὶ κατοικήσεως [10]), 40.
περί τε παίδων, καὶ περὶ γυναικῶν.

8) margo Mor. dat βελεύσασθαι.
9) f. καὶ συνιέναι περὶ αὐτῶν ἱκανοί εἰσιν.
10) περὶ κατοικισμῦ καὶ περὶ κατοικήσεως] si bene habet hic locus, neque posterius membrum prioris est varians lectio, debent haec duo vocabula κατοικισμὸς et κατοίκησις ita accipi, vt accepit interpres, illud *de coloniarum deductione*, hoc *de iure coloniarum*.

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΣΥΜΠΟΣΙΩ.

ΛΟΓΟΣ ΚΖ'.

Οἱ ἄνθρωποι γίνονται καταφανεῖς, ὁποίαν ἔχουσι διάνοιαν ἕκαστος, ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἢ ἧττον, ἢ ἐν τοῖς συμποσίοις· πλὴν ὅτι ποικιλώτερα [1]) τὰ τῶν πανηγύρεων καὶ χρόνῳ πλείονος. ἐκεῖσε εἰς τὰ συμπόσια ὅπως οἱ μέν τινες ἀφικνοῦνται, τῷ πιεῖν ἕνεκεν, καὶ ὑθὲν ἄλλο πράττουσιν· ὥσπερ οἱ διψῶντες τῶν ὁδοιπόρων, ἐπειδὰν [2]) ἔλθωσιν ἐπὶ κρήνην τινὰ, πίνουσιν ἐπικύψαντες. ἄλλοι ἐκεῖνοι μὲν ἐμπλησθέντες, καὶ τὸ δίψος ἀποβέσαντες, ἡσυχῇ ἀπαλλάττονται, ἔτε κράξαντες, ἔτε τι εἰπόντες ἄτοπον· οἱ δὲ πολλοὶ καὶ δυσχερῆ ἐνίοτε καὶ λέγουσι καὶ δρῶσιν. ἐ γὰρ ὁμοίως ἀποδέχονται τὸν δεομένους αὐτῶν, οἷ τε Νύμφαι καὶ ὁ Διόνυσος· ἀλλὰ ἔτε διθύραμβος ὢν ὁ Διόνυσος, καὶ ὑπὸ κεραυνῷ καὶ βροντῇ [3]) γενόμενος, ὥς φασιν οἱ ποιηταὶ, τὸν ἀμαθέστερον χρωμένους αὐτεχνῶς πυρὸς πίμπλησι [4]), καὶ τῷ ὄντι πολλοὺς αὐτῶν ἐμβροντήτους ἐποίησεν. ἔτοι μὲν ἔν σχεδόν τι μαινόμενοι, πολλὰ καὶ δρῶσιν [5]), ὥσπερ Ὅμηρός φησι τὸν Κένταυρον μεθυσθέντα ἐν τῇ τῶ Περιθόε οἰκίᾳ κακὰ ἐργάσασθαι. καὶ ἄλλοι δὲ φύσει ἀδαλέσχαι, οἷον ἀκροατῶν τινων, λαβόμενοι τῶν συμποτῶν, ἀνακρούσθητον καὶ μακρὰς διατίθενται λόγους· οἱ δὲ ἄδουσι καὶ

1) Ven. et Mor. dant ποικιλώτερον.
2) ἐπειδὰν] sic recte Ven. ἐπειδὴ Mor.
3) ὑπὸ κεραυνῷ καὶ βροντῇ vult Hemsterhusius ad Luciani T. I. p. 355.
4) malim ἐμπίμπλησι.
5) f. πολλὰ καὶ λέγουσι καὶ δρῶσι. v. supra vers. 11. vnde etiam repeti possit πολλὰ καὶ δυσχερῆ δρῶσιν. v. Casaubon. ad h. l.

καὶ ἀπαίδευσι [6]), σφόδρα ἄμουσοι ὄντες, καὶ σχεδόν τι μᾶλλον λυπῆσι τῶν μαχομένων καὶ λοιδορουμένων. ἕτεροι δὲ αὐστηροὶ καὶ σώφρονες εἶναι λέγοντες, ἀποκναίουσιν ἀηδίᾳ, μήτε ποτῆ τὸ μέτρον [7]), μήτε λαλιᾶς κοινωνεῖν ἀξιοῦντες. ὃς δ' ἂν ᾖ πρᾶος ἀνὴρ, καὶ τὸν τρόπον ἱκανῶς ἡρμοσμένος, τῶν τε ἄλλων ἐμμελῶς ὑπομένει τὴν δυσκολίαν, καὶ αὐτὸς [8]), ὡς οἷόν τε, ἀμοιβὴ χορὸν εἰς τὸ θεῖον καθίσας, ῥυθμῷ τε καὶ μέλει τῷ προσήκοντι, τάς τε οἰκείας λόγους εἰσφέρων, καὶ δεξιότητι καὶ παιδιᾷ προσαγόμενος τὰς παρόντας, ὥστε ἐμμελέστερον καὶ φιλικώτερον ξυνεῖναι ἀλλήλοις. τὰ μὲν δὴ τῶν συμποσίων τοιαῦτα· ἀφικνῆνται δὲ καὶ πρὸς τὰς πανηγύρεις, οἱ μὲν ἱστορίας ἕνεκεν τῶν τε ἄλλων θεαμάτων καὶ τῶν ἀγώνων. καὶ τούτων ὅσοι σφόδρα ἐσπουδακότες εἰς τὸ πρᾶγμα [9]), διατελοῦσιν ὅθεν ἄλλο πράττοντες ἐξ ἐωθινοῦ· πολλοὶ δὲ ὦνια κομίζοντες παντοδαπὰ, ἀγοραῖος ὄχλος· οἱ δέ τινες ἑαυτῶν ἐπιδεικνύμενοι τέχνας καὶ δημιουργίας· ἄλλοι δὲ σοφίαν αὐτῶν τινὰ ἐκφαίνοντες [10]), πολλοὶ μὲν ποιήματα ἐπιδεικνύντες τραγῳδίας τε καὶ ἐπῶν, πολλοὶ δὲ καταλογάδην συγγράμματα, τὸν σχολῆς ἕνεκεν ἥκοντα καὶ ῥᾳθυμεῖν βουλόμενον ἐνοχλοῦντες· ἔτοι δὲ μάλιστα ἐοίκασι

6) malim ἀντᾴδουσι. aliis cantantibus ipsi occentant, certant cantando.

7) τὸ μέτρον hic est aduerbiale, neque cum ποτῆ cohaeret, id quod e κοινωνεῖν aptum est; sed per se stat, idemque valet, atque ἐν τῷ μέτρῳ, vel ὅσον τὸ μέτρον ἐστὶν, vel ὅσον εἰς τὸ μέτρον ἔρχεται. Vt τὸ μέρος aduerbiascit, *pro parte sua virili*, ita τὸ μέτρον quoque, *pro mensura cuiusque sua rata et conuenienti.*

8) post αὐτὸς deest εὐσχημονεῖ, vel tale quid; pendent enim et natant illa participia καθίσας, εἰσφέρων, προσαγόμενος.

9) πρᾶγμα] subaudi εἰσι.

10) malim ἐκφανέντες, scil. ἀφικνῆνται e vers. 13.

ἐοίκασι τοῖς μινυρίζουσι καὶ ᾄδουσιν ἐν τοῖς συμποσίοις, ὧν ἐξ ἀνάγκης ἀκούειν ἐστὶ, κἂν μὴ θέλῃ τις. ἐν τούτοις, ὁ δυναίμενος λόγους εἰπεῖν ὠφελίμους καὶ συμφέροντας, καὶ τὴν ἄλλην σύνοδον εὐσχημονεστέραν καὶ αἰμείνω παρασχεῖν, ἔτος ὑπὸ [11]) τῆς ταραχῆς καὶ τῶ πλήθους τῶν ἄλλων ἡσυχίαν ἄγει, καὶ τρέπεται καθ' αὑτόν. πεπόνθασι γὰρ δὴ οἱ πολλοὶ πρὸς τοὺς ἐκ φιλοσοφίας λόγους, ὥσπερ, οἶμαι, πρὸς τὰ τῶν ἰατρῶν φάρμακα. ἔστε γάρ τις ἐκείνοις εὐθὺς πρόσεισιν, ᾠδὲ ὠνεῖται, πρὶν ἢ περιπεσεῖν φανερῷ νοσήματι καὶ ἀλγῆσαί τι τοῦ σώματος· ἔστε τῶν τοιούτων λόγων ἀκούειν ἐθέλουσιν ὡς τοπολύ, ὅτω ἂν μὴ λυπηρόν τι ξυνενεχθῇ, καὶ τῶν δοκούντων χαλεπῶν. αὐτίκα [12]), τὸν εὐτυχοῦντα, (ὑπολίαν τινὰ φασὶν οἱ πολλοὶ τὴν εὐτυχίαν, οἷον χρήματα ἐκ δανείων τὰ πολλὰ [13]), ἢ χώραν ἱκανὴν κεκτημένον, καὶ αὐτὸν ὑγιαίνοντα, καὶ τέκνων σωζομένων, καὶ γυναικὸς, καί τινα δύναμιν καὶ ἀρχὴν ἔχοντα μεγάλην, ἄνευ πολέμου καὶ στάσεως, καί τινων φανερῶν κινδύνων,) ἐκ ἂν εὕροι τις ῥᾳδίως προσιόντα τοῖς τοιούτοις, ᾠδὲ ἀξιοῦντα κοινωνεῖν τῶν ἐκ φιλοσοφίας λόγων. εἰ δέ τῳ συμβῇ πταῖσμα κατὰ τὸν βίον, ἤτοι πένης ἐκ πλουσίων [14]) γένοιτο, ἢ ἀσθενὴς καὶ ἀδύνατος ἐκ δυναμένου, ἢ ἄλλην τινὰ ἔχων λύπην· ἔτοι δὲ οἰκειότερόν πως διατεθεῖται πρὸς τὸ πρᾶγμα, καὶ τρόπον τινὰ ὑπομένουσι τοὺς τῶν φιλοσόφων λόγους, καί πως φασὶ δεῖσθαι παραμυθίας. κἂν ἀπολέσας τύχῃ τινὰς τῶν οἰκείων, ἢ γυναῖκα, ἢ παῖδα, ἢ ἀδελφὸν, ἀξιοῦσιν ἀφικνεῖσθαι

11) ὑπὸ bene habet. *cogitur a tumultu tacere.*

12) αὐτίκα] exempli causa.

13) ἐκ δανείων τὰ πολλὰ bene habet, *facultates habentem ingentes, quarum plurima pars usuris coaluit,* non patrimonio, non haereditatibus. margo Mor. dat ἐκδανείοντα.

14) f. ἐκ πλουσίου. vt statim ἐκ δυναμένου.

σθαι τὸν φιλόσοφον καὶ παρηγορεῖν· ὥστε τὸ δέον [15])
σκοπεῖν, ὅπως μετρίως φέρῃ τις τὰ γιγνόμενα, καὶ
δυνήσονται ἀντέχειν τοῖς λοιποῖς [16]· πρότερον δὲ
ἔ. ὡς γὰρ [17]) καὶ περὶ τὸ σῶμα ἔχουσι σχεδὸν οἱ
ἀνόητοι· τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀθὲν αὐτοῖς μέλει,
ὅπως δύνωνται ὑγιαίνειν. ἐὰν ἄρα [18]) τις καταλαμ-
βάνῃ κόπος [19]) καὶ περὶ τὰς τῦ εἴρος μεταβολὰς,
ἀλλὰ [20]) σιτίοις τε καὶ οἴνῳ καὶ ἀφροδισίοις καὶ τῇ
ἄλλῃ διαίτῃ, ὡς οἷόν τε ἀκολάστως καὶ ἀδεῶς, χρῶν-
ται, καὶ θεραπεύειν [21]) σφᾶς κελεύσι μεσοὶ ὄντες
ἀταξίας πολλῆς καὶ νοσημάτων ἰσχυρῶν, οἷων εἰκὸς
τὰς τοιάτας καταλαμβάνειν, ὅπως δὲ μηθὲν ἰα-
τρῦ δεήσονται, τῦτο [22]) τὴν ἀρχὴν ἐ σκοπῦσιν.

15) malim ὡς τότε δέον. *quasi vero tum demum oporteat circumspicere.*

16) τοῖς λοιποῖς] malim ταῖς λύπαις, aut τοῖς λυπηροῖς. *resistere moeroribus, aut sustinere molestias.*

17) γὰρ ex hoc versu in proxime sequentem deducendum est, vt sit: ὡς καὶ περὶ τὸ σῶμα — τὸν μὲν γὰρ ἄλλον χρόνον.

18) ἐὰν δ' ἄρα] sic Casaubonus. Ven. et Mor. omittunt δ'.

19) κόπος] in Veneta est νόσος, vbi vir doctus adscripsit νόσος. possit quoque de καῦσος cogitari. Sed καὶ aut plane delendum est, aut deest v. c. πυρετὸς, vel δύσκρασία, vel ῥῖγος, vel tale quid.

20) ἀλλὰ] acute vidit Casaubonus hanc dictionem totam ἀλλὰ σιτίοις ad χρῶνται transponendam esse, et collocandam pone ὑγιαίνειν vers. 6.

21) ante καὶ θεραπεύειν deest προσίασι πρὸς τὸν ἰατρὸν, vel similis sententia, quod etiam Casaubonus iam obseruauit.

22) τῦτο] sic margo Mor. sed t. Mor. et Ven. dant τῶν.

ΜΕΛΑΓΚΟΜΑΣ ΠΡΩΤΟΣ, ΤΗ ΤΑΞΕΙΒ [1]).

ΛΟΓΟΣ ΚΗ.

Ἀναβάντες ἀπὸ τῆ λιμένος, εὐθὺς ἐβαδίζομεν, ὀψόμενοι τὰς ἀθλητὰς, ὡς ἂν τὴν ὅλην ἐπιδημίαν πεποιημένοι κατὰ θέαν τῆ ἀγῶνος. ἐπεὶ δὲ πρὸς τῷ γυμνασίῳ ἤμεν, τὰς μέν τινας ἑωρῶμεν ἐν τῷ δρόμῳ ἔξω τρέχοντας, καὶ πραυγὴ τῶν παρακελευομένων ἦν· τὰς δὲ καὶ ἄλλως γυμναζομένας. τούτοις μὲν ἓν ἐκ ἐδόκει προσέχειν· ὅπῃ δὲ πλεῖστον ὄχλον ἴδοιμεν, ἐκεῖ ἐβαδίζομεν. ὁρῶμεν ἓν πάνυ πολλὰς ἐσηκότας πρὸς τῇ ἐξέδρᾳ τῆ Ἡρακλέους, καὶ ἑτέρας ἀεὶ προσάγοντας, τὰς δὲ καὶ ἀπιόντας διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἰδεῖν. τὸ μὲν ἓν πρῶτον ἐπειρώμεθα ὁρᾶν, ὑπερκύπτοντες, καὶ μόλις ἑωρῶμεν τῆ γυμναζομένῃ τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς χεῖρας ἀνατετακότος. ἔπειτα κατὰ μικρὸν ἐνδοτέρω ἐγενόμεθα. ἦν ἓν νεανίσκος, πάνυ μέγας καὶ καλός. ἔτι δὲ, ὡς εἰκὸς, μεῖζον αὐτῆ καὶ κάλλιον ὑπὸ τῆς γυμνασίας τὸ σῶμα ἐφαίνετο. πάνυ δὲ λαμπρῶς ἐγυμνάζετο καὶ μετὰ φρονήματος, ὥτε ἀγωνιζομένῳ μᾶλλον ἐῴκει. ἐπεὶ δὲ ἐπαύσατο γυμναζόμενος, καὶ τὸ πλῆθος ἀνεχώρει, κατενοήμεν αὐτὸν ἐπιμελέστερον. ἦν δὲ ὅμοιος τοῖς ἀνδριάσι τοῖς ἀκριβῶς εἰργασμένοις. εἶχε δὲ καὶ τὸ χρῶμα ὅμοιον χαλκῷ κεκραμένῳ [2]). ἐπεὶ δὲ ἀπηλλάγη, τῶν παρόντων τινὰ

1) Cur haec oratio duarum Melancomam praedicentium prima in titulo dicatur *ordine secunda*, et huic postposita, *ordine prima*, causae nil video. de pugile hoc v. Themist. p. 139. ed. Harduini.

2) χαλκῷ κεκραμένῳ] aeri Corinthio, auro mixto, cui aeri similis est color cutis humanae, quae ab exercitationis contentione atque calore irrubuit.

ἠρόμεθα πρεσβύτην, ὅστις εἴη. καὶ ὃς σκυθρωπάσας, ἔτος μέντοι Ἰατροκλῆς, ὁ τῇ Μελαγχόμᾳ ἀνταγωνιστής· καὶ μόνος ἐκείνῳ οὐκ ἀξιῶν παραχωρεῖν, τὸ γῆρᾳ ἐφ' ἑαυτῷ. οὐδὲν μέντοι πλέον ἐποίει. ἠτ- τᾶτο γὰρ ἀεὶ ἐνίοτε δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἀγωνισάμενος· ἤδη μέντοι ἀπειρήκει, ὥστε τὸν τελευταῖον [2]) τοῦτον ἀγῶνα τὸν ἐν τῇ Νεαπόλει οὐδένα ταχύτερον τούτου ἐνίκησεν ἀλλὰ νῦν ὁρᾶτε, ὅσον φρονεῖ, καὶ ἐν ὅσῳ πλήθει γυμνάζεται. αἷμαι δὲ ἔγωγε καὶ ἐπεχαίρειν αὐτὸν [4]) ἐκείνῳ. καὶ εἰκὸς μέντοι. οὐ γὰρ μόνον τοῦτον τὸν στέφανον [5]), ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ἐπίστατο αὐτῷ ὄντας. ἦ γάρ, ἔφην, τέθνηκεν ὁ Μελαγκόμας; ἐπεὶ τό γε ὄνομα καὶ ἡμεῖς ᾔδειμεν, αὐτὸν οὐδεπώποτε ἰδόντες. ὁ πρὸ πολλοῦ, ἔφην. ἀλλὰ τρίτη πω ἡμέρα ἐστὶν ἀπὸ τῆς ταφῆς. τίνι δὲ, ἔφον, τοῦτο διέφερε, καὶ τῶν ἄλλων δὲ, πότερον μεγέθει, ἢ εὐψυχίᾳ; ἐκεῖνος, ἔφη, ὦ βέλτιστε παντῶν ἀνθρώπων, οὐχὶ τῶν ἀνταγωνιστῶν μόνον εὐψυχότατος καὶ μέγιστος ἔφυ, ἔτι δὲ καὶ λῃστος.

3) ὥστε τὸν τελευταῖον] possit sanum videri, et accipi pro ὥστε κατὰ τὸν τελ. vt Casaubonus legi volebat. *adeo vt in nouissimo illo Neapolitano certamine Melancomas neminem citius vinceret, quam hunc ipsum Iatroclem.* malim tamen aut κατὰ aut παρὰ addi, non modo subaudiri.

4) αὐτὸν] Iatroclem. ἐκείνῳ] Melancomae.

5) τοῦτον τὸν στέφανον] non intelligo. non enim video, quam coronam Iatrocles post Melancomae mortem, triduo ante defuncti, abstulisset; quo Melancoma superstite nullam potuerat Iatrocles coronam auferre. Tunc enim, cum Dio eum exercentem spectaret, non certabat (ἠγωνίζετο) Iatrocles, sed solummodo exercebat ἐγυμνάζετο, eoque coronam nullam merebat. Insequentia καὶ τοὺς ἄλλους πάντας plana sunt. agnoscit Iatrocles, quas deinceps meriturus sit coronas, eas se omnes vni Melancomae debere, qui omnes eas, si superuixisset, fuisset erepturus; iam vero morte liberam Iatrocli palaestram fecisset.

λιστος. καὶ εἴγε ἰδιώτης ἔμεινε, καὶ μηδὲν ὅλως ἔπραξε, δι' αὐτό πυ τὸ κάλλος περιβόητος ἂν ἦν· ἐπεὶ καὶ νῦν 6) ἐπέστρεφεν ἅπαντας, ὁπότε ἀπίοι πυ· καὶ τὺς ὐκ εἰδότας, ὅστις ἐστί. καίτοι ὔτε ἐσθῆτι ἐκόσμει ἑαυτὸν, ὔτε ἄλλῳ τῳ γιγνώσκεσθαι μᾶλλον ἐπετήδευεν, ἢ λανθάνειν· ἀποδυσαμένυ δ' ὐκ ἔστιν ὅστις ἄλλον ἐθεᾶτο, πολλῶν μὲν παίδων, πολλῶν δὲ ἀνδρῶν γυμναζομένων. εἰωθότος δὲ τῦ κάλλυς εἰς τρυφὴν ἄγειν, καὶ τὺς μετρίως αὐτῦ μετειληφότας· τοιῦτος ὢν τὸ εἶδος, ἔτι σωφρονέστερος ἦν, καὶ καταφρονῶν δὲ τῦ κάλλυς, ὐδὲν ἧττον ἐφύλαττεν αὐτὸ, ἐν ὕτω χαλεπῷ ἐπιτηδεύματι. πυγμὴν γῦν ἀγωνιζόμενος ὕτως ὑγιὴς ἦν, ὥσπερ τῶν δρομέων τις. ὕτω δὲ σφόδρα ἐγεγύμναστο, καὶ τοσῦτο περιῆν τοῖς πόνοις, ὥστε δυνατὸς ἦν, καὶ δύο ἡμέρας ἑξῆς μένειν ἀνατετακὼς τὰς χεῖρας, καὶ ὐκ ἂν εἶδεν ὐδεὶς ὑφέντα αὐτὸν, ἢ ἀναπαυσάμενον, ὥσπερ εἰώθασι. πρότερον δὲ ἠνάγκαζε τὺς ἀνταγωνιστὰς ἀπειπεῖν, ὐ μόνον πρὶν αὐτὸς πληγῆναι, ἀλλὰ καὶ πρὶν πλῆξαι ἐκείνυς. ὐ γὰρ τὸ παίειν καὶ τὸ τιτρώσκεσθαι, ἀνδρείαν ἐνόμιζεν, ἀλλὰ τῦτο μὲν εἶναι μὴ δυναμένων πονεῖν καὶ ἀπηλλάχθαι βυλομένων. τὸ δὲ ἀνέχεσθαι τῦ χρόνυ, καὶ μήτε τῦ βάρυς τῶν χειρῶν ἡττᾶσθαι, μήτε τῦ πνεύματος ἐνδεᾶ γίγνεσθαι, μήτε τῷ καύματι ἄχθεσθαι, τὸ δὲ εἶναι 7) γενναῖον. ὀρθῶς μέντοι, ἔφην, ὑπολαμβάνων. καὶ γὰρ ἐν τῷ πολέμῳ οἱ φαυλότατοι τὰ ὅπλα ῥίπτυσιν, ὐκ εἰδό-

6) καὶ νῦν] pro καὶ τότε *etiam tum — quum* (sequitur enim ὁπότε, quod in Var. lect. Ven. est, vel ὅτε, quod in texto Venetae) vel pro καὶ, ὕτως *vel sic quoque*, etiamsi non exerceret, neque certaret, sed solummodo quoquo iteret. In marg. Mor. est ἀνὴρ, pro ἂν ἦν.

7) Casaubonus vult τόδε εἶναι. de τόδε non repugno. sed et δὲ seruandum est, et aut τόδε δὲ, aut τῦτο δὲ εἶναι leg. scil. ἐνόμιζεν aut ᾤετο. v. vers. 21.

ἀδότες [8]), ὅτι γυμνοὶ μᾶλλον ἂν τιτρώσκοιντο· καὶ ἔτω μᾶλλον ἡττῶνται τῇ κόπῳ, ἢ τῶν τραυμάτων. τοιγάρτοι, εἶπεν, ἀφ' ἧπερ ἤρξατο ἀγωνίζεσθαι Πυθοῖ, πρῶτος μὲν, ὧν ἴσμεν ἀνίκητος [9]) διεγένετο, πλείστας καὶ μεγίστας στεφάνους ἀνελόμενος, καὶ ἀνταγωνισαίς ἔτε φαύλοις, ἔτε ὀλίγοις χρησάμενος. καὶ τὸν πατέρα [10]) ἐνδοξότερον [11]) ὄντα, τὸν Μελαγκόμαν ἐκεῖνον τὸν ἀπὸ τῆς Καρίας, ἄλλες τε ἀγῶνας καὶ Ὀλυμπιάσι νενικηκότα, ἐδέπω ἀνὴρ ὑπερεβάλλετο. ὁ γὰρ ἐκεῖνος ἄλειπτος. τοιῶτος μέντοι ὢν, ἀθλίως ἐτελεύτησε, τῶν μὲν πόνων τῆς ἀθλήσεως ἐπὶ πλεῖσον ἐλθών· τῶν δὲ ἐν τῷ βίῳ τερπνῶν ἐδενὸς πειραθείς. ἔτω δὲ σφόδρα φιλότιμος ὑπῆρχεν, ὥστε καὶ, ὅτε ἀπέθνησκεν, Ἀθηνοδώρῳ τῷ Παγκρατιαστῇ, φίλῳ ὄντος ἀπὸ παιδὸς, ἐπυνθάνετο, πόσαι τινὲς εἶεν ἡμέραι λοιπαὶ τῷ ἀγῶνος, καὶ ταῦθ' ἅμα λέγων, ἐδάκρυσεν ὁ πρεσβύτης. ἀλλά σοι μὲν, ἔφην, συγγνώμη ὑπερλυπεμένῳ, διὰ τὸ πάντως προσήκειν τί σοι αὐτῷ. μὰ τὰς θεὰς, εἶπεν, ἐδὲν ἔμοιγε ἔτε γὰρ ἀπὸ γένους μοι ἦν, ἔτε ἐγύμναζεν αὐτόν· ἀλλὰ τῶν πεύθων τινὰ τῶν παγκρατιαστῶν. ὁ δὲ ἄνθρωπος τοιῶτος ἦν, ὥστε πάντας ἐπ' αὐτῷ λυπεῖσθαι τὰς ἐπισαμένας ἐκεῖνον. ἔκλαυσ', ἔφην, ἄθλιον δεῖ καλεῖν αὐτόν· τἀναντία γὰρ, εὐδαιμονέστατος ἂν εἴη, καὶ μακα-

8) ἐκ del. est. *tametsi bene sciant.*

9) ἀνίκητος] duplicem Casaubonus emendationem proponit, vtramque egregiam, et tanto dignam ingenio: ἀήττητος, aut ἄλειπτος. poterat nil excogitari exquisitius atque conuenientius. videtur tamen ad literarum vestigia propius accedere ἀνίκητος, quod cum illis idem est ad sententiam. ἄνιπτος Ven. et Mor.

10) post καὶ τὸν πατέρα addendum est δὲ aut δ', aut alias delendum μὲν vers. 4.

11) malim ἐνδοξότατον.

μακαριώτατος, εἴπερ οἷος λέγεται ἦν, ᾧ καὶ γένος ὑπῆρξε λαμπρὸν τυχεῖν καὶ κάλλος, ἔτι δὲ ἀνδρείας, καὶ ἰσχύος καὶ σωφροσύνης, ἃ δὴ μέγιστα τῶν ἀγαθῶν ἐστι· τό γε μὴ θαυμαστότατον ἐν ἀνθρώποις ἀήττητον γενέσθαι, ἃ μόνον τῶν ἀνταγωνιστῶν, ἀλλὰ καὶ πόνου καὶ καύματος καὶ γαστρὸς καὶ ἀφροδισίων· δεῖ γὰρ πρῶτον τούτοις ἀήττητον εἶναι, τὸν μέλλοντα ὑπὸ μηδενὸς τῶν ἀνταγωνιστῶν λείφθήσεσθαι [12]). ἡδονὰς δὲ τίς μείζονας ἥσθη, ἢ ὅστις [13]), φιλοτιμότατος ὢν, ἀεὶ ἐνίκα, καὶ θαυμαζόμενος ἠσθάνετο; καί μοι δοκοῦσι σφόδρα αὐτὸν ἀγαπῆσαι οἱ θεοὶ, καὶ μάλιστα τῇ τελευτῇ τιμῆσαι, ὡς ἂν μηδενὸς πειρασθείη [14]) τῶν χαλεπῶν ἀνάγκη γὰρ αὐτῷ ἦν προβαίνοντι, ἀντὶ μὲν καλλίονι, αἰσχροτέρῳ γενέσθαι· ἀντὶ δὲ ἰσχυροτάτου ἀσθενεστέρῳ· ἴσως δὲ καὶ λειφθῆναι [15]) πω. ὅστις δὲ τοῖς μεγίστοις ἀγαθοῖς συναπέρχεται, ἄριστα πράξας, ἔτος εὐδαιμονέστατα τελευτᾷ. εὕροι δ' ἄν τις καὶ τῶν παλαιῶν τὸν θεοφιλεῖς, ὠκυμόρους. τίνας, ἔφη, τούτους λέγεις. τὸν Ἀχιλλέα, εἶπον, καὶ Πάτροκλον, καὶ Ἕκτορα, καὶ Μέμνονα, καὶ Σαρπηδόνα.

12) λειφθήσεσθαι] sic recte Casaubonus. ληφθήσ. Ven. et Mor.

13) Casaub. vult μείζονας ἥσθετο; ὅσις. vix puto eum sic dedisse. nam sententia bona ex iis nulla exsistit. vir tamen doctus in margine Venetae meae paene ad eundem modum correctum erat, tametsi aliquando melius: ἥσθετο ἢ ὅς. sine dubio voluerunt illi ἥδετο, non ab αἰσθάνομαι, sed ab ἥδομαι. ego tamen malim sic legi: μείζονας ἥσθη, in aor. 1. pass. ind. aut ἡσθῇ in coniunct. aut ἡσθείη (in optatiuo) ἢ ὅσις ecquis maiora gaudia percipiat, quam qui — Ven. et Mor. dant μείζονας ἢ ἔσθ' ὅσις.

14) πειρασθείη sine figmate est vsitatius.

15) λειφθῆναι] sic recte Casaubonus. ληφθ. Ven. et Mor. pro πω malim τω, vllius alicuius, quisquis is esset.

ἔτι δὲ καὶ ἄλλως ὀκνοῦντος ἐμοῦ· ταῦτα μὲν, ἔφη, καλῶς εἶπες, εἰς παραμυθίαν ἀνθρώπων, καὶ ἔγωγε ἐβουλόμην σε ἔτι οἰκεῖν· ἀλλὰ γὰρ ὥρα γυμνάζειν τὸν παῖδα, καὶ ἀπέρχομαι.

ΜΕΛΑΓΚΟΜΑΣ, ΔΕΥΤΕΡΑΣ, ΤΗ ΤΑΞΕΙ Α.

ΛΟΓΟΣ ΚΘ'. [1])

Ἀλλ' ἐμοὶ μέν, ὦ ἄνδρες, εὐδ' ὅτι εἴπω ἔπεισιν, ὑπὸ λύπης ἅμα καὶ ἐκπλήξεως τῆς αἰφνιδίου παθὼν. ὁ γὰρ μόνον διὰ τὴν ἀρχήν, ἣν ἔχω, μᾶλλον ἑτέρου μοι τῶν πολιτῶν οἰκεῖον τὸ συμβεβηκὸς, ἀλλὰ καὶ ἰδίᾳ μοι φίλος ἦν Μελαγκόμας ὑπὲρ ἅπαντας, ὥσπερ καὶ ὑμῶν ἐπίσαντας οἱ πλείους. καὶ ἔμοιγε ἄτοπον ἐφαίνετο τὸ ἐπὶ τοῖς τεθνεῶσιν ἔθος· ὅτι τοῖς ἥκιστα λυπουμένοις μάλιστα προσήκειν δοκεῖ τὸ ἐπ' αὐτοῖς λέγειν. οἱ γὰρ σφοδρότατα ἀνιώμενοι, ἀδύνατοι λέγειν ὑπ' αὐτῶν τούτων εἰσίν. ἔτι δὲ καὶ ἡλικίας ἐν τούτῳ εἰμὶ, ἐν ᾧ ἡ μὲν τῷ λόγῳ δύναμις ἧττον ἅπασιν ὑπάρχει· τὸ δὲ χαίρειν καὶ τὸ λυπεῖσθαι ἰσχυρότατον γίγνεται [2]). ἀλλ' ἐπειδὴ τιμιώτερος μὲν στρατηγῷ ἔπαινος ἐπὶ [3]) στρατιώτῃ ἀγαθῷ τελευτήσαντι· τιμιώτερος δὲ παντὸς ἄρχοντος, ἢ ἰδιώτῃ [4]),

καὶ μοὶ

1) Haec oratio est superioris copiosior expositio, vel amplificatio.

2) γίγνεται] sic recte Ven. γίγνεσθαι Mor.

3) malim ἔπαινος ἐπὶ στρατιώτῃ.

4) malim τιμιώτερος δὲ ἔπαινος ἄρχοντος, ἢ ἰδιώτῃ, scil. ἐπὶ πολίτῃ τελευτήσαντι.

καὶμοὶ λεκτέον τῆς ἀρχῆς ἕνεκεν, ὡς ἂν δύνωμαι πρέπον δ' ἂν τῇ ἐκείνου ἀρετῇ καὶ τῇ ἐμῇ νεότητι, μηδὲν ἄκρον 5) ἀπαιτεῖν, μηδὲ ἀκριβῆ μᾶλλον, ἢ γενναῖον τὸν ἔπαινον. πρῶτον μὲν ἓν εὐγενείας ἀληθὲς ἔτυχεν, ἐ γὰρ εἰ τῷ πλησίον τυχεῖν συνέβη πρὸς γόνων, ἐ μὴν ἐδ' εἰ βασιλέων, τοῖς δὲ ἄλλοις φαύλων, οὐδ' ἂν εἴη καλῶς γεγονώς· ἀλλ' οἱ φύντες ἐξ ἀγαθῶν, ὥσπερ ὅδε. ὁ γὰρ πατὴρ αὐτῷ τῶν κατ' αὐτὸν διήνεγκε τοῖς καλλίστοις, εὐψυχίᾳ καὶ ῥώμῃ, δηλῶσι δὲ αἱ νῖκαι, ἃς ἐνίκησε, καὶ Ὀλυμπιάσι, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσιν. αὐτὸς δὲ ἅμα καλλίστος ἀνθρώπων, ἐ τῶν νῦν μέντοι, ἀλλ', ὡς ἔνεστιν εἰκάζειν ἐκ τῆς ὑπερβολῆς, καὶ ἁπάντων ἁπλῶς τῶν ἐξ ἅπαντος τῷ χρόνῳ ὠνομασμένων ἐστὶ κάλλει, ὅσοι θνητοὶ ἐγένοντο. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τῶν νενομισμένων καλῶν, μέρη τινὰ τοῦ σώματος εὐπρεπῆ ἔχοντες, ἔπειτα δὲ 6) ἔδοξαν καλοί· τῆς ὄψεως ἀεὶ τὰ ἥδιστα βελομένης ὁρᾶν, τῶν δὲ ἧττόνων ἀμελώσης. οἱ δὲ τινες φύσει μὲν εὐειδεῖς σώματος ἐγένοντο, ὥρᾳ 7) δὲ αὐτοῖς ἐπῆλθεν, ἡττώμενοι δὲ ὑπὸ τῆς ὥρας οἱ ἐντυχάνοντες, καλοὺς αὐτὴν ὠνόμασαν, ἀνθοῦσης ἀεὶ τῆς ἀκμῆς ἐν ἅπασι, καὶ ζώοις καὶ φυτοῖς. τοιοῦτος μὲν ἂν μυρίως ἂν εὕροι τις, τοὺς αὐτοὺς, ὁτὲ μὲν καλοὺς δοκοῦντας, ὁτὲ δὲ αἰσχροὺς, καὶ τοῖς 8) μὲν σφόδρα

5) In Veneta est μηδὲν μικρὸν; vnde efficiam μηδὲν ἄκρον. *commeniat ex defuncti virtuti*, [hoc est pudori atque modestiae, animoque generoso et excelso] *meneque inuenturi, vos nihil exquisitum et exasciatum postulare, aut, vt illa nihil perfectum postulet, haec nil promittat.* Mor. dat μηδὲν μικρὸν.

6) δὲ malim abesse. ἔπειτα est *tamen, nihilo minus tamen.*

7) ὥρᾳ videtur h. l. esse nitor, vigor, e pomis, floribus, corporibus, bene habitis et tucci boni plenis enitescens. pro ἐπῆλθεν malim ἐπήνθει, *florebat super illis, efflorescebat.*

8) καὶ τοῖς] sic recte Ven. καὶ τὰς Mor.

ἀρέσκοντας, παρ' ἑτέροις δὲ ὐδενὸς λόγε τυγχάνοντας. ὁλόκληρον δὲ καὶ ἀληθινὸν κάλλος θαυμαστὸν 9), ὅπω ὑπῆρξεν 10) ὥσπερ τῶνδε. ἐν ἅπαντι μὲν γὰρ τῷ σώματι ἐπέκτητο αὐτὸ, ἀεὶ δὲ ὁμοίως, καὶ πρὸ ἥβης, καὶ ὕστερον· καὶ ἐπ' ἄν ποτε ἐπὶ τοσοῦτον τῆ χρόνε προῆλθεν, ὐδὲ εἰ πάνυ μακρῆ 11) γήρως ἔτυχεν, ὥσε ἀμαυρῶσαι τὸ εἶδος. τεκμήριον δὲ τῆς ὑπερβολῆς. ὐ γὰρ ἐν ἰδιώταις ἐξεταζόμενος διέφερεν, ὐδὲ ὑπὸ ὀλίγων θεωρύμενος, ὑπὸ τύτων ἐθαυμάζετο· ἀλλὰ μὴν 12) ἀεὶ δήπε ἐν τοῖς ἁπάντων καλλίστοις, ἅμα τοῖς ἀθλητοῖς ὤν. οἱ γὰρ μέγιστοί καὶ εὐειδέστατοι καὶ πλείστης ἐπιμελείας τῶν σωμάτων τυγχάνοντες, οἵδε 13) εἰσίν. ὡραίθη δὲ μικρῆ δεῆν ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων. ὅτε γὰρ πόλις ὐδεμία τῶν ἐνδόξων, ὅτε ἔθνος ὐδὲν, ἔνθα μὴ ἀφίκετο· καὶ παρὰ πᾶσιν ὁμοίως τὴν αὐτὴν εἶχε δόξαν, ὡς ὐδένα ἰδόσι καλίονα. ὁ δὲ ὑπὸ πλείστων μὲν θαυμασθεὶς, ἐν δὲ τοῖς καλλίστοις μόνος 14) ἔχων τὴν ὑπὲρ τῆ κάλλες φήμην, δῆλον, ὡς θείας τινὸς μοιρφῆς ἔτυχεν. ἐγὼ ὖν πρῶτον εὐδαιμονίζω τῆ κάλλες αὐτὸν, ὃ δὴ τῶν ἀνθρωπίνων ἐστὶν ἀγαθῶν ἀριδηλότατον, καὶ ἥδιστον μὲν θεοῖς, ἥδιστον δὲ ἀνθρώποις, ἀλυπότατον 15) δὲ τῷ ἔχοντι καὶ ἐπιγνωσθῆναι φάσον. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ἀγαθὰ, κἂν λάθοι

9) aut delendum est θαυμαστὸν, aut leg. καὶ εἰκότως θαυμαστὸν *meritoque suo admirabile.*

10) f. ὅπω τῳ [id est τινὶ] ὑπῆρξε. *nondum cuiquam adfuit.*

11) πάνυ μακρῆ] Ven. et Mor. dant πάνυ μακρᾶ.

12) f. ἀλλὰ γὰρ ἦν — *sed versabatur semper inter omnium hominum formosissimos, vt facile existimatu est, quippe qui cum nobilibus versaretur.*

13) οἵδε] *bi.* οἱ δὲ Mor. et Ven.

14) μόνος] sic recte Ven. μόνοις Mor.

15) ἀλυπότατον] sic codex regius. ἀλλ' ὑπότατον Ven. ἀλλ' ὑπέρτατον Mor.

λάθοι τινὶ προσόντα, καὶ ἀνδρεία καὶ φρόνησις, εἰ μὴ τύχοι ἔργου τινὸς ἀποδεικνύντος· τὸ δὲ κάλλος οὐχ οἷόν τε λανθάνειν. ἅμα γὰρ τῷ ἔχοντι φαίνεται· εἴποι δ' ἄν τις, ὅτι καὶ πρότερον. οὕτως [16]) ὀξεῖαν αἴσθησιν αὐτοῦ παρέχει. εἰ δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις ἀγαθοῖς οἱ πλεῖστοι φθονοῦσι καὶ δυσμενεῖς γίνονται· τὸ δὲ κάλλος τοὺς αἰσθανομένους αὐτοῦ φίλους ποιεῖται, καὶ οὐδένα ἐχθρὸν ἐᾷ γίγνεσθαι. εἰ [17]) δέ τις φησὶ κάλλους με ποιεῖσθαι ἐγκώμια, ἀλλ' οὐχὶ τοῦ ἀνδρὸς, οὐκ ἂν ὀρθῶς αἰτιῷτο [18]). αὐτίκα γὰρ ἔπαινος ἀνδρὸς ἂν λέγοιτο, ἐπειδὰν [19]) τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ ἐπεξίωμεν. ὅπου μὲν γὰρ ἀμφίλογον [20]) τὸ εἶναί τινα τοιοῦτον, τότε ἀποδεικνῦναι χρή· ὅπου δὲ γίγνεται, τὴν φύσιν ἐπαινεῖν τοῦ προσόντος ἀγαθοῦ τινί. ὁ γὰρ τοῦδε ἔπαινος ἅμα ἂν εἴη καὶ τοῦ ἔχοντος αὐτό. μάλιστα δ' ἄν τις θαυμάσειε Μελαγκόμαν, ὅτι μορφῇ τοιοῦτος ὤν, τῇ ἀνδρείᾳ διήνεγκεν. δοκεῖ γὰρ ἔμοιγε τῇ ψυχῇ φιλονεικῆσαι πρὸς τὸ σῶμα, καὶ σπουδάσαι, ὅπως ἂν διὰ ταύτην ἐνδοξότερος γένηται. γνοὺς οὖν τῶν πρὸς ἀνδρείαν ἔργων κάλλιστον ἅμα καὶ ἐπιπονώτατον τὴν ἄθλησιν, ἐπὶ ταύτην ἦλθε. τῶν μὲν γὰρ πολεμικῶν, ὅ, τε καιρὸς

16) οὕτως] sic recte Casaub. *tam acrem et celerem.* ὅμως Ven. et Mor.

17) εἰ] l. ἔτι.

18) αἰτιῷτο] In Veneta est αἰτιᾶτο, et in Mor. αἰτιᾶται.

19) ἐπειδὰν] sic recte Ven. ἐπειδὴ Mor.

20) Veneta vno dat vocabulo ἀναμφίλογον, quod damnat vir doctus in illius margine, et diuidi iubet, id quod fecit Mor. haud scio, quam recte. vniuerse locum hunc satius est intactum praeterire, quem sanare nequeam. sententia quidem clara est, bene ab interprete expressa, quem si sequeris, erit locus ita reformandus: ὅπου μὲν γὰρ ἀμφίλογον — ὅπου δὲ φανερὸν γίγνεται — sed displicet hoc γίγνεται, non satis conueniens.

καιρὸς ἐκ ἦν, ἥ τε ἄσκησις ἐλαφροτέρα. Φαίην δ' ἂν ἔγωγε; καὶ ταύτης ἥττονα εἶναι. μόνης γὰρ εὐψυχίας ἐπίδειξις ἐν τοῖς πολεμικοῖς, ἡ δὲ ἄθλησις ἅμα μὲν ἀνδρείαν, ἅμα δὲ εὐψυχίαν, ἅμα δὲ ἰσχύν, ἅμα δὲ σωφροσύνην ἐμποιεῖ. καὶ τοίνυν τῆς ἀθλήσεως αἵλετο ὃ τὸ ῥᾷστον, ἀλλὰ τὸ χαλεπώτατον· πυγμὴν γὰρ ἤσκησε. χαλεπὸν μὲν ἔν καὶ τῷ ἐλαχίστῳ ἔργῳ ἐπ' ἄκρον ἐλθεῖν, μήτοι γε ἐν τῷ μεγίστῳ καὶ δυσχερεστάτῳ πάντας ὑπερβαλέσθαι, ὥσπερ ὅδε. καὶ τὸ μὲν τὰς σφαίνας αὐτῷ καθ' ἕκαστον ἐπεξιέναι, καὶ τὰς ἀγῶνας, ἐν οἷς ἐνίκησε, πρὸς εἰδότας ὑμᾶς, περιττόν· ἄλλως τε καὶ ἑτέρως ἂν εἴποι τις, τῶν αὐτῶν τυχόντας. ὃ δὲ μηδενὶ ὑπῆρξεν, ἐπίσασθε μὲν ὁμοίως· δι' αὐτὸ μέντοι τοῦτο ῥητέον [21]). τοῖς γὰρ μηδὲ εἰδόσιν [22]) ἐδὲ πιστεῦσαι ῥᾴδιον [23]), τοσούτοις ἀνταγωνισταῖς χρησάμενος, καὶ ὅτως ἀγαθοῖς, ὑπ' ἐδενὸς ἡττήθη· αὐτὸς δὲ ἀεὶ πάντας ἐνίκα. καίτοι ἔστε στρατηγὸν εὕροι τις ἄν, ἐν παντὶ τῷ χρόνῳ ἀήττητον, ἔστε αἰρετέα πολέμων, ὃς ἐκ ἤδη ποτὲ καὶ ἔφυγεν ἐκ μάχης. ἐδὲ γὰρ ὅτι ταχέως ἐτελεύτησε, διὰ τοῦτο φαίη τις ἂν αὐτὸν διαγενέσθαι [24]). πολὺ γὰρ πλείστους ἂν [25]) ἀγῶνας ἠγωνίσατο, ἐν δὲ τῇ πείρᾳ τὸ σφάλλεσθαι [26]), ἐκ ἐν

21) δι' αὐτὸ — ῥητέον] dubito, quae sit loci sententia. num haec: *ob id ipsum, quia nemini alii idem' contigit, dicam.* an istaec: *ob id ipsum, quia vos nostis*, quo nempe vos ad alios ignaros rei, de eaque dubitantes, allegare testes et ad vestram conscientiam prouocare possim.

22) f. τοῖς γὰρ ἐκ ἑωρακόσι τὸν ἄνδρα, μηδὲ εἰδόσι. aut alias breuius μηδὲ cum μὴ est mutandum.

23) ὅτι] sic recte Ven. ὅταν Mor.

24) probo Casauboni αὐτὸν ἀήττητον διαγ.

25) ἂν delendum puto

26) τὸ σφάλλεσθαι verum puto, tametsi Casaubonus τὸ σΦ. malit. sed deest aliquid, e. c τὸ ἀήττητον: vt sententia haec sit: *In periculo labendi est iusticium, non in diuturni-*

ἐν τῷ μήκει τῆ χρόνῳ· ἔτι δὲ καὶ τόδε ἂν τις αὐτῆ κατεπλάγη, τὸ μήτε παυόμενον αὐτὸν, μήτε παύσαντα νικᾶν. τοσοῦτο τῇ ῥώμῃ περιῆν καὶ τῷ [26b]) δύ-
15. νασθαι πονεῖν. πολλάκις γὰρ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἠγωνίσατο ἐν τῇ σφοδροτάτῃ ὥρᾳ τῆ ἔτους. καὶ δυνάμενος θᾶττον ἂν περιγενέσθαι παίων, οὐκ ἐβέλετο· νομίζων τῇ μὲν πληγῇ νικῆσαι, καὶ τῆ φαυ-
20. λοτέρᾳ [27]) ἔσθ' ὅτε εἶναι τὸν βέλτιστον, εἰ τύχοι· τὴν δὲ ἀληθεστάτην νίκην, ὅταν ἄτρωτον ἀναγκάσῃ τὸν ἀντίπαλον ἀπειπεῖν. ἐ γὰρ τῆ τραύματος, ἀλλ' ἑαυτῆ ἡττῆσθαι. καὶ τὸ, ὅλῳ τινὰ τῷ σώματι ἀπειπεῖν, ἀλλὰ μὴ τῷ πληγέντι μέρει, λαμ-
25. πρόν. τὸν δὲ ἐπεγειρόμενον, ὡς οἷόν τε τάχιστα νικῆσαι, καὶ παίοντα καὶ συμπλεκόμενον αὐτὸν ἡττῆσθαι τῆ καύματος καὶ τῆ χρόνῳ. εἰ δέ τις ἐ ταύτῃ ὑπολειμβάνει, ἐννοείτω, ὅτι σύες καὶ ἔλαφοι, μέ-
30. χρι μὲν αὐτοῖς ἡ ἰσχὺς πάρεστιν, ἔστε ἀνθρώποις ἔστε κυσὶν ὁμόσε χωρεῖσιν· ὅταν δὲ ἡττηθῇ καὶ κάμῃ, τηνικάδε συμπλέκεται, καὶ μᾶλλον ἐθέλει τιτρώσκεσθαι καὶ ἀποθνήσκειν, ἢ πονεῖν ἔτι διωκόμενα.
35. ὁμοίως δὲ καὶ ἄνδρες ἐν πολέμῳ, καίτοι εἰδότες, ὅτι μᾶλλον ἂν παύοιντο φεύγοντες, ἢ μένοντες, διὰ τὸ μὴ βέλεσθαι πλείω χρόνον κάμνειν, ἀπίασι παραδόντες αὐτὲς τοῖς ὄπισθεν παίειν. ἔτω τό γε τραυ-
40. μάτων καταφρονεῖν, οὐκ ἀνδρείας ἐστὶν, ἀλλὰ τἐναντίον. οἶμαι δὴ ἐν ταυτῷ πάντα εὑρῆσθαι, καὶ περὶ

surnitate temporis. h. e. *si, quo quis in opere vinci poterat, in eo sui experimentum ita dederit, vt cum perissimis et exercitatissimis eo in opere commissus superatus non sit, verso praedicari potest inuictus, tametsi semel modo id euenerit, aut per breue tempus; temporis enim diuturnitas in iudicando hac causa, num quis sit inuictus, nec ne, nullius est momenti.*

26b) τῷ] τὸ margo Mor.

27) malim Φαυλοτάτῃ.

περὶ ἀνδρείας καὶ περὶ εὐψυχίας, καὶ περὶ ἐγκρατείας καὶ περὶ σωφροσύνης. εἰ μὴ γὰρ ἐγκρατής τε καὶ σώφρων ἦν, οὐκ ἄν, οἶμαι, τοσοῦτο [27b]) τῇ ῥώμῃ ὑπερέσχεν, οὐδὲ εἰ φύσει ἰσχυρότατος ὑπῆρχε. καὶ ἔγωγε οὐκ ἂν οἰκήσαιμι εἰπεῖν, ὅτι καὶ τῶν παλαιῶν Ἡρώων, ὃς ἅπαντες ὑμνοῦσιν, οὐδενὸς ἐλάττονα ἀρετὴν εἶχεν, ὅτε τῶν ἐν Τροίᾳ πολεμησάντων, ὅτε τῶν ὕστερον ἐν τῇ Ἑλλάδι τοὺς βαρβάρους ἀμυναμένων. καὶ εἴ γε τότε ἐγένετο, ἅπερ ἐκεῖνοι, ἔπραξεν ἄν. καὶ καθόλου δὲ ἔγωγε τοῦτο [28]) τῆς ἐν τοῖς πολέμοις ἀρετῆς προκρίνω· ὅτι πρῶτον μὲν οἱ ἐνθάδε [29]) ἄριστοι, ἐκεῖ διαφέρουσιν ἄν. ὁ γὰρ ἰσχυρότατος τῷ σώματι, καὶ πλείω χρόνον πονεῖν δυνάμενος, ἥττων ἂν μοι καὶ ἄνευ ὅπλων· καὶ [30]) σὺν ὅπλοις κρείττων ἐστίν. ἔπειτα οὐχ ὅμοιον, πρὸς ἰδιώτας ἀγωνίζεσθαι, καὶ τῷ παντὶ φαυλοτέρους, ἢ ἐξ ἁπάσης τῆς οἰκεμένης τοὺς κρατίστους ἔχειν ἀντιπάλους. κἀκεῖ μὲν ὁ ἅπαξ κρατήσας τὸν ἀνταγωνιστὴν ἀπέκτεινεν, ὥστε μὴ αὖθις ἔχειν τὸν αὐτὸν ἀντίπαλον· ἐνθάδε δὲ ἡ νίκη περὶ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐστίν [31]). ἔπειτα καὶ τοὺς ἡττωμένους ὁμοίως ὁ νικῶν ἀνταγωνιστὰς ἔχει, καὶ τῶν ἄλλων τὸν βουλόμενον. ἔτι ἐνθάδε [32]) μέν, ὁ κρείττων τοῦ ἥττονος περίεστιν· οὐδενὶ γὰρ ἄλλῳ, ἢ τῇ εὐψυχίᾳ καὶ ἰσχύϊ, δεῖ κρατεῖν

27b) margo Mor. dat τοσούτῳ.

28) τοῦτο] apparet aliquid deſiderari, e. c. τὸ ἐπιτήδευμα τοῦ βίου, vel γένος τῆς ἀσκήσεως. *hanc profeſſionem vitae, hoc genus exercitationis praefero ego equidem virtuti bellicae.*

29) ἐνθάδε] *hic in palaeſtra.* ἐκεῖ] *ibi, in bello, in arena Martis.*

30) loco καὶ malim τῶν. *etiam inermis armatos vincit.*

31) ἡ νίκη — ἐκείνης ἐστίν] *vincit in diem. victor eſt iſtius ſolummodo diei, quo vicit, non diutius; proximo enim die ita vinci poteſt, vt hodie vicit, et ab eodem ipſo forſitan, quem hodie vicit.*

32) ἔτι δ' ἐνθάδε.

τῶν· ἐν δὲ τοῖς πολέμοις ἡ τῆ σιδήρᾳ δύναμις, πολὺ κρείττων ἔσα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἐκ ἐᾷ τὴν τῶν σωμάτων ἀρετὴν ἐξετάζεσθαι. πολλάκις δὲ πρὸς τῶν χειρόνων γίνεται [33]). ὅσα δὲ αὖ περὶ ἀθλήσεως [34]), καὶ περὶ ἀθλητῶν εἴρηκα, καὶ ἀποδεδεχθέντος γε, ὅτι ἄριστός ἐστι τῶν ἐν τῷ ἔργῳ. ἴσως δὲ καὶ μοὶ καὶ τοῖς παροῦσι προσήκων ὁ λόγος, ὥστε τοῦτον ἄριστον ἀποφαίνειν. ὅτω γὰρ ὑπῆρξε μὲν καλλος σώματος, ὑπῆρξε δὲ ἀνδρεία καὶ εὐψυχία, ἔτι δὲ σωφροσύνη, καὶ τὸ, ἀήττητον γίνεσθαι, τίνα ἂν τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς εὐδαιμονέστερόν τις φήσειεν; καίτοι αὐτῷ τούτῳ παραγενέσθαι χαλεπώτατον [35]) τὴν ἀνδρείαν καὶ σωφροσύνην· καὶ καλλος γὰρ ἀνθρώπους μάλιστα δὴ χαυνοῖ καὶ ἀναπείθει τρυφᾶν· ὡς ἂν δόξῃς μὲν ἑτέρας δεομένους, ὅταν τις περιβάητος ᾖ τὸ εἶδος, ἡδίονος δ' ἔσης τῆς ἐμψυχίας. εὕροι δ' ἄν τις ἐξ ἀρχῆς ἀναλογιζόμενος τοὺς καλλίσους τῶν πρότερον, τοὺς δὲ πολλοὺς αὐτῶν, οὐδὲ ἀνδρείας

33) πρὸς τῶν χειρ. γίν.] *ſtat a parte ignauorum et infirmiorum vis ferri.* h. e. ſecundat eos redditque fortibus ſuperiores.

34) ὅσα δ' αὖ περὶ ἀθλ.] ſubaudi εἴρηκα. *quaecunque autem rurſus de certatione* (pugilatu) *dixi, eadem de athleta* (pugile) *ipſo quoque dixi*; nam καὶ περὶ ἀθλητῆ εἴρηκα eſt legendum. Illud αὖ pertinet ad p. 539, 9. quemadmodum ibi, ait, laudabam pulchritudinem, quo hominem pulchrum ornarem, ſic *rurſus* hic in laudes fortitudinis excurri, quo virum fortem praedicarem. videtur eadem Caſaubono quoque mens fuiſſe.

35) καίτοι τῷ αὐτῷ ταῦτα παραγεν. χαλεπώτ. mauult Caſaubonus. non male, ſed praeſtaret tuni ſic legi: καίτοι τῷ αὐτῷ πάντα ταῦτα παραγ. χαλεπ. τὸ κάλλος καὶ τὴν ἀνδρείαν — Verum e veſtigiis literarum colligo, Dionem ſic reliquiſſe: καίτοι αὖ τῷ τοιούτῳ παραγεν. χαλεπώτ. τὴν ἀνδρ. καὶ σωφρ. tametſi *rurſus* (e contrario) *tali adeſſe fortitudinem et temperantiam, eſt difficillimum.* τῷ τοιούτῳ ait, *tali*, id eſt *formoſo*.

ἀνδρείας [36]) ἐδὲ ἀρετῆς ἔργον ἀποδεξαμένους. ἀλλὰ Γανυμήδης μὲν, διὰ τὸ παῖς ἀφανισθῆναι ἐξ ἀνθρώπων, ἐδὲν ἐδόκει πρᾶξαι λαμπρόν. περὶ δὲ Ἀδώνιδος, ἢ Ἰασίονος [36]), ἢ τῶν ὁμοίων, ὅσοι περιττῆς δόξης ἐπὶ τῷ εἴδει ἔτυχον, ἐδὲν ὅτι μὴ περὶ τὸ καλλιος ἀκούομεν. μόνους δὲ ἂν εἴποι τις ἀνδρείους τῶν ἄγαν καλῶν Θησέα καὶ Ἀχιλλέα [38]), καὶ τούτοις ἐ πάνυ ἡ σωφροσύνη ὑπῆρξεν. ἐ γὰρ ἂν αὐτῶν ὁ μὲν Ἑλένην πρὸς βίαν ἥρπασεν, ὁ δ' ἐσασίαζεν [39]). Ἱππολύτῳ δὲ σωφροσύνη μὲν ὑπῆρξεν, ἀνδρεία δὲ ἀδηλον εἰ παρῆν. ἐ γὰρ ἀληθὲς τεκμήριον κυνηγεσία. ἀλλ' ὡς δὴ πάντα ἐν ἀνθρώποις ἀγαθὰ ἐκτήσατο, ἄξιος ἂν καὶ τῆς τελευτῆς εὐδαιμονίζεσθαι. εἰ μὲν γὰρ ὁ πλεῖστος ἀνθρώποις χρόνος ἄριστος ἦν, ταύτῃ ἂν τις αὐτὸν ὠλοφύρατο· νῦν δὲ ὀλίγῳ τῷ παντὸς ἀνθρώποις βίῳ δεδομένῳ, πλείσας ἂν εὕροι τις, ἃς πολὺ ἄμεινον εἶχεν, εἰ θᾶττον ἐτελεύτησαν, τοσαῦται [40]) συμφοραὶ καταλαμβάνουσιν. ἔτι δὲ τῶν παλαιῶν τοὺς ἐξοχωτάτους ἀκούομεν [41]), ἐδένα αὐτῶν ἐπὶ πολὺ ἐλθόντα τῷ βίῳ, Πάτροκλόν τε καὶ Ἀντίλοχον, ἔτι δὲ Σαρπηδόνα καὶ Μέμνονα, καὶ Ἀχιλλέα καὶ Ἱππόλυτον· τούς τε Βοιωτοὺς Ὦτον καὶ Ἐφιάλτην, ὃς μεγίστους καὶ κάλλιστους γενέσθαι φησὶν Ὁμηρος μετὰ Ὠρίωνα, αὐτόν

36) f. ἐδὲν ἀνδρείας.

37) Ἰασίονος] lic recte Casaubonus. Ἰάσονος Ven. et Mor.

38) post Ἀχιλλέα deest aut ἀλλὰ, aut καίτοι, *verum ex his*, aut, *quamquam ex his*.

39) ἐσασίαζεν] defecit enim Achilles ab Atridis, et Myrmidonas quoque suos ad defectionem permouit.

40) post τοσαῦται recte abest δὲ a Veneta, quod Mor. addit.

41) aut ἀνακόλουθος est haec dictio, ἔτι δὲ τῶν παλαιῶν — ἐλθόντα τῷ βίῳ. et forsitan deceat eiusmodi perturbatio Platonem aliquem, aut deest aliquid, e. c. — παλαιῶν σκοπέντες τοὺς ἐξοχωτάτους, ἀκούομεν —

τόν τε ἐκεῖνον. ἀλλ' οἱ μὲν δὶ ἀφροσύνην ἀπώλοντο.
35. τὰς δὲ ἄλλας, ἃς εἶπον, θεῶν παῖδας καὶ ἀπογόνους εἶπον. ἐκ ὧν ἕν οἱ θεοὶ τοῖς ἑαυτῶν παισὶ, καὶ ἃς μάλιστα ἐφίλουν, ταχεῖαν ἐποίησαν τὴν τελευτήν, εἰ μὴ ἀγαθὸν τοῖς ἀνθρώποις τοῦτο ἐτίθεντο. ταῦτα
40. ἔν, ὦ ἄνδρες, λογιζόμενος ὑμᾶς, ἐπαινῶ τε ὡς [42] μακαρίαν νομίζων χρὴ, καὶ αὐτὸς μηδὲν ἧττον διὰ τοῦτο [43] ἐφίεσθαι τῶν πόνων καὶ τῆς φιλοτιμίας· ὡς εἴ τινι συμπέσοι τελευτῆσαι ταχύτερον, ἀνόνη-
45. τος [44] ἐσόμενος τῶν ἀγαθῶν τινός· ὁ γὰρ εὐκλεὴς [45] δόξης τυχὼν, μετὸς ἅπασι τῶν ἀγαθῶν· ἀλλὰ καὶ γυμνάζεσθε προθύμως καὶ πονεῖτε· οἱ μὲν νεώτεροι νομίζοντες αὐτοῖς ἀπολελεῖφθαι τὴν ἐκείνε χώραν· οἱ δὲ πρεσβύτεροι, τῶν ἰδίων ἔργων ἀξίως, καὶ φρο-
5. νεῖτε δὲ ἐπ' αὐτοῖς, ὅσον χρὴ ἄνδρας πρὸς ἔπαινον καὶ δόξαν ἀγαθὴν βιῶντας, καὶ τῆς ἀρετῆς ὄντας αἰσιωτάς. τὸν δὲ ἀποιχόμενον μνήμῃ τιμᾶτε, μὴ δάκρυσιν· ἐ γὰρ πρέποι ἂν ἥδε ἡ τιμὴ γενναίοις ὑπὸ
10. γενναίων [46]. ἐὸ ἂν Ὅμηρον ἐπαινέσαιμι, ὅτι φησὶ δεῖν τεύχεσθαι τάς τε ψαμάθους καὶ τὰ ὅπλα τοῖς δάκρυσι τῶν Ἀχαιῶν. ἀλλὰ ἐκεῖνος μὲν ποιητικῇ μᾶλλον ἠκολούθησεν ἡδονῇ, θρήνων ὑπερβολὰς ἐπιδεικνύμενος, ὑμεῖς δὲ ἐγκρατῶς φέρετε.

42) aut ὡς plane eſt delendum, aut reliquiae iſtae iunt ex aliquo aduerbio ſuperſtites, vt v. c. πάντως, aut τελέως, aut ἀτεχνῶς.

43) διὰ τοῦτο] quia Melancomas citius vita exceſſerit, aut quia vnusquisque veſtrum ſic cogitet: fieri poſſe, vt ipſe quoque cito moriatur, eaque finis ſui celeritate ſibi bonorum ſuorum fructus eripiantur.

44) ἀνόητος] ſic recte Ven. ἀνόητος Mor.

45) εὐκλεὴς] dicitur, ni fallor, perinde εὐκλὴς et εὐκλεής.

46) ἐ γὰρ ἂν πρέποι — γενναίων idem eſt, atque ſi dixiſſet: ἐ γὰρ ἂν πρέποι γενναίως τιμᾶσθαι ἄτως ὑπὸ γενναίων.

ἀνδρείας [36]) ἐδὲ ἀρετῆς ἔργον ἀποδεξαμένες. ἀλλὰ Γανυμήδης μὲν, διὰ τὸ παῖς ἀφανισθῆναι ἐξ ἀνθρώπων, ἐδὲν ἐδόκει πρᾶξαι λαμπρόν. περὶ δὲ Ἀδώνιδος, ἢ Ἰασίονος [36]), ἢ τῶν ὁμοίων, ὅσοι περιττῆς δόξης ἐπὶ τῷ εἴδει ἔτυχον, ἐδὲν ὅτι μὴ περὶ τὸ καλλος ἀνέσμεν. μόνος δὲ ἂν εἴποι τις ἀνδρείως τῶν ἄγαν καλῶν Θησέα καὶ Ἀχιλλέα [38]), καὶ τούτοις ἐ πάνυ ἡ σωφροσύνη ὑπῆρξεν. ἐ γὰρ ἂν αὐτῶν ὁ μὲν Ἑλένης πρὸς βίαν ἥρπασεν, ὁ δ' ἐσασίαζεν [39]). Ἱππολύτῳ δὲ σωφροσύνη μὲν ὑπῆρξεν, ἀνδρεία δὲ ἀδηλον εἰ παρῆν. ἐ γὰρ ἀληθὲς τεκμήριον κυνηγεσία. ἀλλ' ὡς δὴ πάντα ἐν ἀνθρώποις ἀγαθὰ ἐκτήσατο, ἄξιος ἂν καὶ τῆς τελευτῆς εὐδαιμονίζεσθαι. εἰ μὲν γὰρ ὁ πλεῖστος ἀνθρώποις χρόνος ἄριστος ἦν, ταύτῃ ἂν τις αὐτὸν ὠλοφύρατο· νῦν δὲ ὀλίγῳ τῷ παντὸς ἀνθρώποις βίῳ δεδομένῳ, πλείστῳ ἂν εὕροι τις, ὃς πολὺ ἄμεινον εἶχεν, εἰ θᾶττον ἐτελεύτησαν, τοσαύτας [40]) συμφορὰς καταλαμβάνουσιν. ἔτι δὲ τῶν παλαιῶν τοὺς ἐξοχωτάτους ἀνέσμεν [41]), ἐδένα αὐτῶν ἐπὶ πολὺ ἐλθόντα τῷ βίῳ, Πάτροκλόν τε καὶ Ἀντίλοχον, ἔτι δὲ Σαρπηδόνα καὶ Μέμνονα, καὶ Ἀχιλλέα καὶ Ἱππόλυτον· τοὺς τε Βοιωτοὺς Ὦτον καὶ Ἐφιάλτην, ὃς μεγίστους καὶ καλλίστους γενέσθαι φησὶν Ὁμηρος μετὰ Ὠρίωνα, αὐτόν

36) f. ἐδὲν ἀνδρείας.

37) Ἰασίονος] lic recte Caſaubonus. Ἰάσονος Ven. et Mor.

38) poſt Ἀχιλλέα deeſt aut ἀλλὰ, aut καίτοι, *verum et his*, aut, *quamquam et his*.

39) ἐσασίαζεν] defecit enim Achilles ab Atridis, et Myrmidonas quoque ſuos ad defectionem permouit.

40) poſt τοσαύτας recte abeſt δὲ a Veneta, quod Mor. addit.

41) aut ἀνακόλουθος eſt haec dictio, ἔτι δὲ τῶν παλαιῶν — ἐλθόντα τῷ βίῳ. et forſitan deceat eiusmodi perturbatio Platonem aliquem, aut deeſt aliquid, e. c. — παλαιῶν σκοπέντες τοὺς ἐξοχωτάτους, ἀνέσμεν —

τόν τε ἐκεῖνον. ἀλλ' οἱ μὲν δι' ἀφροσύνην ἀπώλοντο. 35. τὰς δὲ ἄλλας, ἃς εἶπον, θεῶν παῖδας καὶ ἀπογόνους εἶπον. ἐκ ὧν ἦν οἱ θεοὶ τοῖς ἑαυτῶν παισὶ, καὶ ἃς μάλιστα ἐφίλουν, ταχεῖαν ἐποίησαν τὴν τελευτήν, εἰ μὴ ἀγαθὸν τοῖς ἀνθρώποις τοῦτο ἐτίθεντο. ταῦτα 40. ἔν, ὦ ἄνδρες, λογιζόμενος ὑμᾶς, ἐκεῖνά τε ὡς [42]) μακαρίων νομίζων χρὴ, καὶ αὐτὰς μηδὲν ἧττον διὰ τοῦτο [43]) ἐφίεσθαι τῶν πόνων καὶ τῆς φιλοτιμίας· ὡς εἴ τινι συμπέσοι τελευτῆσαι ταχύτερον, ἀνόνη- 45. τος [44]) ἐσόμενος τῶν ἀγαθῶν τινος· οὐ γὰρ εὐκλεὴς [45]) δόξης τυχὼν, μεῖζος ἅπασι τῶν ἀγαθῶν· ἀλλὰ καὶ γυμνάζεσθε προθύμως καὶ πονεῖτε· οἱ μὲν νεώτεροι νομίζοντες αὐτοῖς ἀπολελεῖφθαι τὴν ἐκείνε χώραν· οἱ δὲ πρεσβύτεροι, τῶν ἰδίων ἔργων αὐξίως, καὶ φρο- 5. νεῖτε δὲ ἐπ' αὐτοῖς, ὅσον χρὴ ἄνδρας πρὸς ἔπαινον καὶ δόξαν ἀγαθὴν βιῶντας, καὶ τῆς ἀρετῆς ὄντας ἀσκητάς. τὸν δὲ ἀποιχόμενον μνήμῃ τιμᾶτε, μὴ δάκρυσιν· ἐ γὰρ πρέποι ἂν ἥδε ἡ τιμὴ γενναίοις ὑπὸ 10. γενναίων [46]). διὸ καὶ Ὅμηρον ἐπαινέσαιμι, ὅτι φησὶ δηλεύεσθαι τάς τε ψαμάθους καὶ τὰ ὅπλα τοῖς δάκρυσι τῶν Ἀχαιῶν. ἀλλὰ ἐκεῖνος μὲν ποιητικῇ μᾶλλον ἠκολούθησεν ἡδονῇ, θρήνων ὑπερβολὰς ἐπιδεξάμενος, ὑμεῖς δὲ ἐγκρατῶς φέρετε.

42) aut ὡς plane eſt delendum, aut reliquiae iſtae ſunt ex aliquo aduerbio ſuperſtites, vt v. c. πάντως, aut τελέως, aut ἀτεχνῶς.

43) διὰ τοῦτο] quia Melancomas citius vita exceſſerit, aut quia vnusquisque veſtrum ſic cogitet: fieri poſſe, vt ipſe quoque cito moriatur, eaque finis ſui celeritate ſibi bonorum ſuorum fructus eripiantur.

44) ἀνόνητος] ſic recte Ven. ἀνόητος Mor.

45) εὐκλεὴς] dicitur, ni fallor, perinde εὐκλὴς et εὐκλεής.

46) ἐ γὰρ ἂν πρέποι — γενναίων idem eſt, atque ſi dixiſſet: ἐ γὰρ ἂν πρέποι γενναίοις τιμᾶσθαι ἄτως ὑπὸ γενναίων.

ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ.

ΛΟΓΟΣ Λ'.

Ακηκόειν μὲν καὶ πρότερον, πρὶν ὑμᾶς [1]) ἰδεῖν, πρὸ ἱκανοῦ, περὶ τῆς Χαριδήμου τελευτῆς. εὐθὺς γὰρ ἐπυνθανόμην, ὡς παρέβαλον δευρὶ [2]), περί τε ἄλλων τινῶν, καὶ μάλιστα δὴ περὶ τούτων ἀμφοτέρων [3]), ὅπου τε εἶεν καὶ ὅ, τι πράττοιεν. καί μοι τις ἐνέτυχεν, οὐ πάνυ τι αὐτοὺς ἐπιστάμενος· ἀλλ' ὡς ἤκουσε γὰρ [4]) τὰ ὀνόματα, ἠρώτησεν, εἰ τοὺς Τιμάρχου υἱεῖς λέγω; κἀμοῦ φήσαντος, τούτοιν ἐδήλου, τὸν νεώτερον δὴ λέγων [5]), ἐν Μεσήνῃ ἔτι εἶναι μετὰ σοῦ [6]) διὰ πένθος τἀδελφοῦ· τελευτῆσαι γὰρ αὐτοῖν τὸν πρεσβύτερον. φανερὸς [7]) οὖν ἦν, Χαρίδημον ἀπαγγέλλων [7b]) τεθνηκέναι· καὶ τότε μὲν ἐδόκει καὶ [8]) ἀμφιβολία τις εἶναι, καίτοι σαφῶς τἀνθρώπου εἰρηκότος· αὖθις δὲ ἀκριβέστερον ἔγνωμεν. καὶ οἶμαί γε ἐμαυ-

1) ὑμᾶς] te, Timarche, cum tuis; siquidem patrem, non filium, alloquitur.

2) δευρὶ] Athenis videtur haec epistola data.

3) τούτων ἀμφοτέρων] de ambobus filiis, quorum alter Charidemus natu maior erat.

4) Est idem ac si dixisset ἀλλὰ γὰρ ὡς ἤκουσε — *verum tamen vt audiuit* —

5) Videtur sic leg. τὸν νεώτερον (Τίμαρχον δὴ λέγων); nam iuniori fratri Charidemi nomen idem cum patre fuisse patet e p. 309, 44. ed. Mor.

6) σοῦ] sic recte var. lect. Venetae. *tecum.* alloquitur patrem Timarchum, qui videtur athleta fuisse, filiosque in eadem arte educasse, et ad ludos Olympiacos adduxisse, quo factum, vt tum in Messenia ageret. textum Ven. et Mor. dant οὗ.

7) margo Mor. dat φανερὸν.

7b) ἀπαγγέλλων] Ven. et Mor. dant ἀπαγγέλων.

8) aut delendum videtur hoc καὶ, aut ei addendum ἔτι.

ἐμαυτὸν ἐ πολύ τι [8b]) ἔλαττον ὑμῶν ἠχθῆναι· τὸ μὲν γὰρ μᾶλλον φόνου, ἐ θέμιτον, οὐδὲ ὅσιον ἡμῖν, εἴ τις ἐκεῖνον μᾶλλον ἐφίλει ὑμῶν, τῷ τε πατρὸς καὶ ἀδελφῷ. καίτοι ἐ μέγα ἰσχύειν ἔοικεν ἡ φύσις ἐν τοῖς φαύλοις. οἷόν τι καὶ περὶ τοῦτον τὸν Ὀπούντιον ἀκούω χαρίεντα γεγονέναι [9]) καὶ κομψὸν νεανίσκον· ἀποβαλόντα ἡμέτερον καὶκεῖνον ἑταῖρον, ἀλλ' ὅμως ἔλαττον αὐτὸν λυπηθῆναι φασὶν, ἢ εἴ τι ἄλλο τῶν ἐκ τῆς οἰκίας ἀπολωλέκει. ἀλλ' ὑμεῖς γε πάνυ εἰκότως ἀχθομένῳ [10]) τῇ συμφορᾷ, καὶ ἐδὲν θαυμαστόν· ἐπεὶ καὶ τῇ πόλει ὑμῶν καὶ τῇ Ἑλλάδι πάσῃ ὠφέλιμος ἦν, τοιοῦτος ἀνὴρ ἐν τῷ βίῳ [11]) διαγενόμενος, οἷος δὴ Χαρίδημος τάχα ἔμελλεν ἔσεσθαι. ἐ γὰρ ἔγωγε, ἐκεῖνα μειρακίῳ ὄντος, ἐδένα ἔγνων εὐψυχότερον, ἐδὲ ἄμεινον πεφυκότα, εἴ γε ἤδεις [12]), ὅπως διήκειτο πρὸς σὲ, πολλὰ ἂν [13]) μᾶλλον ἐνεγκωμιάζες αὐτόν. ἐμοὶ μὲν γὰρ ἐδόκει, κἀμοῦ, τῷ πατρὸς, ἐ μόνον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, σὲ προτιμᾶν, ὅς γε καὶ ἐν τῇ νόσῳ, καίπειδὴ πρὸς αὐτῷ σχεδόν τι τῷ θανάτῳ ἦν, καὶ ἡμῶν ἔνδον ὄντων καὶ ἄλλων ξυγγενῶν καὶ πολιτῶν τῶν γνωρίμων, σὲ ὠνομά-

8b) πολὺ ἔτι m. Mor.

9) malim γεγονέναι χαρίεντα, vt haec sit sententia: *quale quid etiam circa Opuntium hunc* [id est, quem nos omnes bene nouimus] *euenisse audio; quippe quem audio, cum amisisset iuuenem* [h. e. filium] *festiuum et bellum, qui pariter, atque Charidemus, noster fuit sodalis, haud grauius illam tulisse iacturam, quam si quid aliud rei domesticae amisisset.*

10) ἀχθουένῳ dualem esse, iam admonuit Casaubonus. Ven. et Mor. dant ἀχθομένῳ cum iota subscr.

11) post βίῳ videtur ἐπὶ πλεῖον deesse. *si vitam quam diutissime produxisset.*

12) εἴ γε ἤδεις] est responsio patris Timarchi ad Dionem.

13) πολλὰ μᾶλλον pari modo dictum est, atque πολὺ μᾶλλον. malim tamen hoc vt usitatius.

νομάζετο, παράπαν πάνυ μόλις ἤδη φθεγγόμενος [14]), καὶ ἡμᾶς ἐκέλευε λέγειν, ὅταν σοι ἐντύχωμεν, ὅτι σȣ μεμνημένος ἐτελεύτα. καὶ γὰρ τὸ συνεῖναι [15]) αὐτῷ καὶ διαλέγεσθαι ἕως ὑςάτȣ παρέμεινεν. ȣ̓ μὴν ἀλλὰ καὶ ζῶν ȣ̃τω διέκειτο, ὥςε καὶ τῇ σιωπῇ, καὶ τῷ βαδίσματι, καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι, σὲ ἐμιμεῖτο, ὡς ἔλεγον οἱ εἰδότες. ȣ̓τοι [16]) ταῦτα ἐμιμεῖτο ἐκεῖνος, ȣ̓τε ἐμὲ, ȣ̓τε ἄλλον ȣ̓δένα, ἀλλ' ȣ̃τως ἐπεφύκει. πρότερον δὲ ἴσως ὑμᾶς, ἔτι παῖς ὤν, ἐλάνθανεν· ἔπειτα προϊὼν, ἐκδηλότερος ἐγένετο. πολὺ γὰρ μᾶλλον ἐκείνῳ ἔπρεπεν, ἢ ἄλλῳ τινὶ, τό τε ἀνδρεῖον καὶ τὸ σεμνὸν τȣ̃ σχήματος. ἀλλὰ μή τι ὑμᾶς ἐλύπει τȣ́τοις, ἢ σκυθρωπότερος ὑμῖν ἐφαίνετο; ἐμοὶ μὲν γὰρ ἐδόκει τȣ̀ναντίον πολλῶν ἱλαρώτερος, καὶ πρὸς τὸ παίζειν ἕτοιμος, ὅσαι ἐλευθέριαι παιδιαὶ, καὶ ἀεί περ μειδιᾷν [17]) πρὸς τȣ̀ς συνήθεις. γελῶντα δὲ αὐτὸν ἀνέδην ȣ̓ πολλάκις εἶδον. ȣ̓δὲν ȣ̃ν ἡμᾶς ἐλύπει. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐπῃνεῖτο ὑπὸ πολλῶν, καὶ μᾶλλον ἐκεῖνον ᾐσχύνοντο οἱ πολῖται, δύο καὶ εἴκοσιν ἐτῶν ὄντα, τοσȣ́των γὰρ ἐτελεύτησεν, ἢ τȣ̀ς πρεσβυτέρȣς τε καὶ ἐνδόξȣς. ἀλλ' εἴ τι ἄλλο [18]) ὑμῖν προσέταξεν, ἐπέςειλεν, ἢ διελέχθη τελευτῶν;

14) malim καὶ πολιτῶν, μόνον τῶν γνωρίμων σε ὠνόμαζέ τε παράπαν, — *omnium familiarium vnum et solum te appellabat identidem, tametsi aegerrime iam loqueretur.*

15) συνεῖναι] accipe hic pro συνιέναι *sapere*, sui compos esse, percipere mente sensuque.

16) ȣ̓τοι] sic interpres lat. Casaub. et vir doctus in Veneta mea. ȣ̃τοι Ven. et Mor.

17) f. ἀεὶ ὥσπερ μειδιᾷν.

18) ἀλλ' εἴ τι ἄλλο potest pro sano haberi, vt sit ellipsis, quasi sic dixisset: ἀλλὰ εἴπατε vel δηλȣ̃τε, εἴ τι ἄλλο — *verum si quid aliud vobis praecepit moriens, significate.* Ego vero nullus dubito Dionem dedisse ἀλλ' ἤ τι *verum num quid aliud* — verbum προσέταξεν videtur delendum esse, vt scholium verbi ἐπέςειλεν.

λευτῶν; πολλὰ καὶ δαιμόνια· ὡς γε ἐμοὶ δοκεῖ πατρὶ ὄντι [19]), ὅς γε ἐν τέτῳ τῆς ἡλικίας ἐκ τῦ βίε μεθισάμενος, οὐχ ὅπως ὠλοφύρατο αὐτὸν, ἢ λυπεμένῳ ἐώκει, ἀλλὰ τἐναντίον ἡμᾶς παρεμυθῆτο. καὶ τὰ τελευταῖα [20]), τὸν παῖδα καλέσας, ἐκέλευε γραφεῖν, ὥσπερ ἐνθυσιῶν, παρακλησίν τινας ἡμῖν, ὥςε ὑπενόησεν ἐγὼ, μὴ ἄρα ἐξεστηκὼς ἤδη διὰ τὸν θάνατον ταῦτα ποιῇ, πλὴν ὅτι οἱ παρόντες θαυμαστῶς ἐπῄνεν· ἔχεις ἂν τὰ γεγραμμένα; πῶς γὰρ ἔ; κέλευσον εἰπεῖν [21]). ἀλλὰ αἰσχύνομαι, μὴ ἐκ ὀρθῶς ἔχῃ, ὡς ὑπὸ νεωτέρε, καὶ ἐν τοιέτῳ καιρῷ εἰρημένα. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἐδόκει μοι μᾶλλον ἑνὸς ἕξ παρόντος ἂν εὐλαβηθῆναί τι εἰπεῖν, ἢ τῶν ἄλλων εἰπόντων. ὃ πρὸς ἀλλότριον ἀναγνώσῃ, ὦ βέλτιςε, καὶ ἅμα ὃ τὴν ἑρμηνείαν παθὼ γνῶναι τοσῦτον, ὅσον τὴν διάνοιαν, ὑφ' ἧς ἔλεγεν, εἰ τῷ ὄντι εὐθύμως καὶ θαῤῥῶν ἐπέθνηκεν. ἀλλ' ἔχει ταῦτα· „τὰ μὲν καθ' ἡμᾶς ἔτω γέγονεν, ὡς ἔδοξε τῷ θεῷ. χρὴ δὲ μηδὲν τῶν ὑπ' ἐκείνε γεγνομένων [22]) χαλεπὸν ἡγεῖσθαι, μηδὲ δυσχερῶς φέρειν. οἷς παραινοῦσιν ἄλλοι τε σοφοὶ, καὶ οὐχ ἥκιςα Ὅμηρος, λέγων, μηδαμῇ ἀπόβλητα εἶναι ἀνθρώποις τὰ θεῶν δῶρα· καλῶς ὀνομάζων δῶρα, τὰ ἔργα τῶν θεῶν, ὡς ἅπαντα ἀγαθὰ ὄντα καὶ ἐπ' ἀγαθῷ γιγνόμενα. ἐγὼ μὲν ἂν ἔτω φρονῶ, καὶ δέχομαι πρᾴως τὴν πεπρωμένην, ἐκ ἐν ἑτέρῳ καιρῷ ταῦτα λέγων, ἀλλὰ παίζσης τε

19) ὡς γε ἐμοὶ δοκεῖ πατρὶ ὄντι] *ut mihi quidem videtur, qui fui pater eius*; nili amor paternus faſcinat. viſum idem Anglo quoque fuit. Caſaubono conatus h. l. haud proſpere ſucceſſit. Ven. et Mor. dant ὥστε — πάτριόν τι.

20) Ven. et Mor. dant τάτε, ſed poſtrema ſyllaba ex initio proximae vocis perperam iterata eſt.

21) f. κέλευσον ἂν εἰπεῖν.

22) μηδὲν τῶν ὑπ' ἐκείνε γιγν.] Ven. et Mor. omittunt τῶν.

αὐτῆς καὶ τὴν τελευτὴν ὁρῶν ὅτως ἐγγύθεν. ὑμεῖς δὲ ἐμοὶ πιστεύοντες, (ἐπειδὴ καὶ μᾶλλον ὑμῶν ἐπεμελήθην ἀληθείας,) καθόσον οἷοί τε ἐστὲ, μὴ συγχωρεῖτε τῇ ἀλγηδόνι, ὡς μηδενὸς ἐμοὶ δεινοῦ συμβεβηκότος, μηδὲ εἴ τις ἐπὶ τὸν δυσχερέστατον ἔλθοι τῶν λόγων. λέξω δὲ αὐτὸν ὑμῖν, ὅτε πάνυ τερπνὸν ὄντα, ὅτε χαρίεντα [23]· οὐ γὰρ, οἶμαι, πρὸς χάριν τὴν ἡμετέραν γέγονεν· ἔχοντα δέ τι θαυμαστὸν ἴσως. ὅτι τοῦ τῶν Τιτάνων αἵματος ἐσμὲν ἡμεῖς ἅπαντες οἱ ἄνθρωποι. ὡς οὖν ἐκείνων ἐχθρῶν ὄντων τοῖς θεοῖς καὶ πολεμησάντων, οὐδὲ ἡμεῖς φίλοι ἐσμὲν, ἀλλὰ κολαζόμεθά τε ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐπὶ τιμωρίᾳ γεγόναμεν [24]) ἐν Φρουρᾷ, διὶ ὄντες ἤδη ἱκανῶς, λύεσθαί τε καὶ ἀπαλλάττεσθαι. εἶναι δὲ τὸν μὲν τόπον τοῦτον, ὃν κόσμον ὀνομάζομεν, δεσμωτήριον ὑπὸ τῶν θεῶν κατεσκευασμένον, χαλεπόν τε καὶ δυσάερον· οὐδέποτε τὴν αὐτὴν κράσιν τε καὶ στάσιν τοῦ ἀέρος φυλάττον· ἀλλὰ ποτὲ μὲν ψυχρόν τε καὶ παγερὸν, ἀνέμου τε καὶ πηλοῦ καὶ χιόνος καὶ ὕδατος ἐμπεπλησμένον, ποτὲ δὲ αὖ θερμόν τε καὶ πνιγηρόν· μικρὸν δέ τινα παντελῶς καιρὸν τοῦ ἔτους μετρίως ἔχειν, καταπίπτειν δὲ καὶ πρηστῆρας ἐν αὐτῷ, καὶ τυφῶνας ἐγγίγνεσθαι, καὶ πολλάκις σείεσθαι κάτωθεν ὅλον. ταῦτα δὲ πάντα εἶναι κολάσεις δεινάς· ἐκπλήττεσθαι γὰρ ἑκάστοτε ὑπ' αὐτῶν καὶ φοβεῖσθαι τοὺς ἀνθρώπους, ὁπότε συμβαίνει. πρὸς δὲ τούτοις οὐκ ἀνεχομένους τοῦ ἀέρος τὴν φαυλότητα καὶ τὰς μεταβολὰς, ἕτερα αὖ μηχανᾶσθαι μικρὰ δεσμωτήρια· τὰς δὲ οἰκίας καὶ πόλεις, ξύλα καὶ λίθους συντιθέντας· ὥσπερ εἴ τις ἐν μεγά-

λῃ

23) Ven. et Mor. dant ὅτε πῦ τερπνὸν ὄντα, οὐδὲ χαρ.

24) f. γεγόναμεν ἐν Φρουρᾷ, ἃ δὴ κολασθέντες ἤδη ἱκανῶς [aut ἃ δὴ ποινὰς δόντες ἤδη ἱκανὰς] *in custodiam dati sumus, vbi cum satis suppliciorum toleraverimus, tum demum nos absolui atque dimitti.*

λη εἰρητῇ ἑτέρας βραχυτέρας ἐνοικοδομῇ [25]· καὶ τὰ φυόμενα ταῦτα καὶ τὸν ἐκ γῆς ἕνεκα τῆς παρα-
μένειν ἡμᾶς, γίγνεσθαι· καθάπερ δεσμώτας τρο-
φὴν διδομένην αἰηδῆ τε καὶ φαύλην· ἡμᾶς δὲ ἄλ-
λως [26]) ἀγαπᾶν, διὰ τὴν ἀνάγκην τε καὶ ἀπορίαν
καὶ γὰρ τοῖς ὑφ' ἡμῶν κολαζομένοις, ἅττ' ἂν πα-
ρασχοί τις, ὑπὸ λιμῆ καὶ συνηθείας ἡδέα φαίνε-
σθαι. καὶ ταῦτα τὰ σιτία τῇ μὲν ἀληθείᾳ πο-
νηρὰ εἶναι καὶ διεφθορότα, δηλοῦσθαι δὲ τὴν διο-
φθοράν, ἐκ τῆς τῶν σωμάτων ἀσθενείας· ἔτι δὲ
μηδὲ ἐξ ἑτοίμου πορίζεσθαι, μηδὲ [27]) πᾶσιν ἄφθονα
ὑπάρχειν, ἀλλὰ μετὰ ἀμηχάνων πόνων καὶ κακῶν.
ζυγκεῖσθαι δὲ ἡμᾶς ἐξ αὐτῶν δὴ τῶν βασανιζόντων,
ψυχῆς τε καὶ σώματος· τὴν μὲν γὰρ ἐπιθυμίας
τε καὶ λύπας καὶ ὀργὰς καὶ φόβους καὶ φροντίδας
καὶ μυρίαι πάθη τοιαῦτα ἔχειν ἐν ἑαυτῇ, καὶ δι'
ἡμέρας καὶ νυκτὸς ὑπὸ τούτων ἀεὶ καταπείνεσθαι
καὶ ταράττεσθαι. καὶ γὰρ ὅστις ἐπιεικέστερον διά-
κειται, καθόλε μὲν ἀπηλλάκται τούτων ἀδενός.
ὥσπερ δὲ [28] θηρία ἔνδον κατακεκλεισμένα ἔχει, μετὰ
βίας ἁμῶ καὶ πειθοῦς τινος ἠναγκασμένα ἡρεμεῖν.
εἰ δὲ καὶ σμικρὸν παύσειεν κατεπάδων καὶ προσέ-
χων, αὐτίκα δὴ μάλα κινούμενα. τὸ δὲ σῶμα,
ἰλίγγους [29]) τε καὶ σπασμοὺς καὶ ἐπιληψίας, καὶ
τἄλλα νοσήματα, ὅσα ἐδεῖ τῷ λόγῳ δυνατὸν διελ-
θεῖν, ὡς ἂν αἵματος καὶ πνεύματος μετέον· ἔτι δὲ

25) ἐνοικοδομῇ] sic, aut ἐνοικοδομείᾳ, leg. est. Ven. et Mor. dant ἐνοικοδομεῖ.

26) ἄλλως] malim ὅμως *nihilominus tamen*. si ἄμως sic nude vsurparetur, vt in illa dictione ἄμως γέ πη vsurpatur, hoc praeferrem.

27) ἔτι δὲ μηδὲ ἐξ ἑτοίμου πορίζεσθαι μηδὲ πᾶσιν] sic Veneta et Casaubonus. Sed Mor. omittit μηδὲ ἐξ ἑτ. πορ. μηδὲ.

28) δὲ] sic quoque interpres, τε Ven. et Mor.

29) ἰλίγγους] scil. ἔχειν ἐν ἑαυτῷ.

ἐκ σαρκῶν τε καὶ νεύραν καὶ ὀστέων συγκείμενον, ἐκ μαλακῶν τε καὶ σκληρῶν, καὶ ὑγρῶν καὶ ξηρῶν [30]), ἐκ τῶν ἐναντιωτάτων. τά τε σιτία, ὥσπερ εἶπον, μοχθηρὰ ὄντα, καὶ τὸν ἀέρα ἀνώμαλον προσπίπτοντα, τὰς μὲν ἐπιτείνειν τῶν νόσων, τὰς δὲ ἀνακινεῖν, οὐ [31]) δοκούσας μὲν εἶναι πρότερον, ἐνούσας δὲ ἐν τῇ φύσει τῶν σωμάτων. καὶ ταῦτα μὲν ἔνδον ἐγκεῖσθαι τὰ κακὰ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς, ἑτέρας δὲ ἔξωθεν κολάσεις [32]), εἴ τις αὐτὰς παραβάλλοι ταῖς ἐκ τῆς φύσεως. ἡ γὰρ πυρός τε καὶ σιδήρου φύσις, καὶ πληγῶν δὲ καὶ τῶν ἄλλων, ὀξὺ καὶ ταχὺ ἀπαλλάττει τῆς αἰσθήσεως, εἴ τις καὶ σμικρὸν ὑπερβάλλοι. ἐν δὲ ταῖς νόσοις ἐνίοτε παρατείνουσι καὶ πάνυ πολὺν χρόνον. τοιαῖσδε μὲν δὴ καὶ τοσαῖσδε βασάνοις ξυνεχομένους τοὺς ἀνθρώπους ἐν τῇδε τῇ φρουρᾷ καὶ τῷδε τῷ δεσμωτηρίῳ, μένειν τὸν τεταγμένον ἕκαστος [33]) χρόνον, καὶ μὴ πρὶν ἀπιέναι τοὺς πολλοὺς,

πρὶν

30) post ξηρῶν videtur deesse καὶ ξυνελόντι εἰπεῖν *et vt omnia paucis complectar.*

31) οὐ] *non.* sic recte interpres lat. οὐ Ven. et οὗ Mor.

32) κολάσεις] sic etiam correxit vir doctus in Veneta mea, quod ibi est vitiosum κολάσας. sed idem addit εἶναι κουφοτέρας. Consentit Casaubonus locum sic integrans: ἐλαφροτέρας μέντοι, admonens ita se cum interprete legere, mihi videtur ita restituendus esse locus: κολάσεις, οὐδὲν δὲ [vel οὐδὲν μέντοι] κουφοτέρας, [vel ἐλαφροτέρας, vel μετριωτέρας, vel ἐλάττους, vel tale quid] περικεῖσθαι vel ἐπικεῖσθαι. *alia tormenta extrinsecus circumfusa esse*, vel *imminere, nil minora* — Sententia haec est: *vulnera corpori a ferro et igni illata videantur quidem tormentis a natura corpori ingenitis ideo esse leniora, quia cito transeunt. saepe tamen fit in morbis, vt cruciatus a ferro et igni medicorum creati longum in tempus extrahantur, et corpus veluti distendant, quare nihilo leniores hi cruciatus arte facti sunt illis naturalibus.*

33) aut ἕκαστον leg, aut ἑκάστοις, aut, quod malim, ἑκάστους: nisi malumus illud ἕκαστος aut post πρὶν ἂν, aut post ποιησάμενος collocare.

πρὶν ἂν ἐξ αὐτῆς παυσάμενος αὖθις ἀνθ' ἑαυτῆς καταλίπῃ διαδόχην τῆς κολάσεως· οἱ μὲν ἕνα, οἱ δὲ καὶ πλείους. μένειν δὲ οὐχ ἑκάστας, ἀλλὰ μιᾷ πάσας αὐλύσει δεδέσθαι, τά τε σώματα καὶ τὰς ψυχάς. καθάπερ ἐφ' ἡμῶν [34]) ἰδεῖν ἔστιν ἐν αὐλύσει μιᾷ δεδεμένους πολλοὺς ἐφεξῆς· τοὺς μὲν αὐτῶν σμικροὺς, τοὺς δὲ μεγάλους, καὶ τοὺς μὲν ἰσχνοὺς, τοὺς δ' εὐπερπεῖς. οὐδὲν δὲ ἧττον ἅπαντας ἐπίσης ἐν τῇ αὐτῇ ἀνάγκῃ ἔχεσθαι. ὁμοίως δὲ καὶ ταῖς τύχαις τε καὶ δόξαις καὶ τιμαῖς ἀλλήλων ὑπερέχειν, ὥσπερ τοῖς σώμασιν. εἶναι γὰρ τοὺς μὲν βασιλέας, τοὺς δὲ ἰδιώτας, καὶ τοὺς μὲν πλουσίους, τοὺς δὲ ἀπόρους. καὶ οὐδέν γε παρὰ τοῦτο ἔλαττον κακοπαθεῖν καὶ συνέχεσθαι τῷ αὐτῷ δεσμῷ τοὺς εὐδαίμονας καλουμένους, τῶν πενήτων τε καὶ ἀδόξων, ἀλλὰ μᾶλλον τούτων ἐκείνους. ἰσχυροτέροις γὰρ ἔσιν αὐτοῖς κεχαλάσθαι τὸν δεσμὸν, καὶ λαγαρώτερον ἑκάστῳ περικεῖσθαι· τοῖς δὲ βασιλεῦσι καὶ τυραννοις, οἷς δὴ πεφυσημένοις τῇ ψυχῇ καὶ σφόδρα εὐεκτοῦσι, μᾶλλον ἐγκεῖσθαι καὶ θλίβειν· ὥσπερ ἐν τοῖς [35]) τοὺ σώματα δεδεμένοις, τοὺς παχεῖς τε καὶ ὀγκώδεις τῶν λεπτῶν τε καὶ ἀτρόφων μᾶλλον ἀδεσμὸς πιέζει, τινὰς μέντοι, καὶ λίαν ὀλίγους, παίρεσίν τινα ἔχειν ἐκ τοῦ θεοῦ· καὶ δεδέσθαι μὲν, ἐλαφρῶς δὲ πάνυ, δὲ ἐπιεικείαν· ὑπὲρ ὧν αὖθις λέξομεν. πρότερον δὲ εἰπεῖν ἄξιον, ὡς ἐγώ ποτε ἤκουσα ἀνδρὸς ἀγύρτου, παῖς ὤν, ὁποίαν τινὰ ἔφασκεν εἶναι τὴν αὔλυσιν, ἥτε τε ταῖσδε ὁμοίαν, ἐκ σιδήρου [36]) τε καὶ χαλκοῦ πεποιημένην, πολὺ μέντοι κρατιστέραν· τὸ δὲ σχῆμα καὶ τὴν πλοκὴν, παραπλησίαν. ὥσπερ γὰρ

34) ἐφ' ἡμῶν] penes nos, inter nos homines.
35) ὥσπερ ἐν τοῖς] sic recte Ven. sed Mor. omittit ἐν.
36) malim ἥτ' ἐκ σιδήρου, propter praemissum ἥτε, quod aliud insequens ἥτε desiderat.

αὖδε εἰσὶν ἐκ κρίκων τινῶν κεχαλκευμένων, δι' ἀλλήλων διαβεβλημένων· καὶ τοῦτο ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους· ἕτω δὴ καὶ κείνην ἔχειν, ἢ δὴ ἔφαμεν τοὺς ἀνθρώπους ὑπὸ τῶν θεῶν δεδέσθαι. συνηρτῆσθαι δὲ αὐτὴν ἅπασαν ἐξ ἡδονῆς τε καὶ λύπης, καὶ ταῦτα ἐξ ἀλλήλων ἀεὶ πεπλέχθαι, τό τε ἡδὺ καὶ λυπηρόν, καὶ τῷ ἑτέρῳ τὸ ἕτερον ἐξ ἀνάγκης ἀεὶ ἀκολουθεῖν, ὥσπερ, οἶμαι, τοὺς κρίκους τῆς ἁλύσεως· ἕπεσθαι δὲ ταῖς μὲν μεγάλαις ἡδοναῖς μεγάλας λύπας, ταῖς δὲ σμικραῖς σμικροτέρας, καὶ τὴν γε μεγίστην ἡδονὴν ἐπὶ τέλους εἶναι, τὸν θάνατον. διὰ τοῦτο καὶ λύπην πρὸ αὐτοῦ συμβαίνειν μεγίστην. δῆλον γάρ, ὡς ὃν ἔστιν ἀνθρώπῳ μείζων ταύτης τῆς λύπης καὶ ὀδύνης, τῆς ἀγωνίας ἐπὶ τὸν θάνατον. ἔλεγε δὲ καὶ κατ' ἄνδρα ἑτέρας εἶναι δεσμὰς, τοῖς μὲν ἐλάττους, τοῖς δὲ μείζω περικείμενα, ὥσπερ πέδας· καλεῖσθαι [37]) δὲ ὑφ' ἡμῶν αὐτὰς Ἐλπίδας. ὥσπερ ἂν τὰς πέδας κατωτάτω [38]) τοῦ σώματος εἶναι, καὶ περὶ τοῖς ἐσχάτοις μέρεσιν· ἕτω καὶ τὰς ἐλπίδας κατωτάτω εἶναι καὶ περὶ τὸ τελευταῖον μέρος τοῦ βίου, καὶ μάλιστα δὴ κρατεῖν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἀναγκάζειν πάντα πάσχοντας ὑπομένειν. τοῖς μὲν ἂν ἀνοήτοις τε καὶ ἠλιθίοις ὑπερόγκους τε εἶναι τὰς πέδας ταύτας, καὶ σφόδρα παχείας, τοῖς δὲ κομψοτέρους κεχαλάσθαί τε καὶ λεπτὰς περικεῖσθαι. καὶ γάρ τοι προσείκαζε καὶ ξύλῃ τινὶ [39]), πάνυ ἀνδρικῶς ἑπόμενος τῇ εἰκόνι· τοῦτο δὲ, ἔφη, μόνους εὑρίσκειν τοὺς κομψοὺς τε καὶ δειμεῖς. ἀποκεκρύφθαι γὰρ αὐτὸ πάνυ ἀκριβῶς· ὥσπερ εἴ τις ἐν

37) καλεῖσθαι] sic recte Ven. καλεῖσθε Mor.

38) Mor. dat κατωτάτω.

39) καὶ γάρ τοι — ξύλῃ τινὶ] videtur hic aliquid deesse, e. c. καὶ γάρ τοι ἔχειν αὐτὸς ἐργαλεῖόν τι, [aut χρῆσθαι ἐργαλείῳ] ὃ προσείκαζε ξύλῃ τινί. esse enim pueri eos aliquod instrumentum, quod illo limae comparabat.

ἐν δεσμωτηρίῳ εἶναι ἀποκεκύψεναι, ὅπως μηδεὶς τῶν δεσμωτῶν λαθοι, ἔπειτα λύσειεν ἑαυτόν. τὸς μὲν Φιλοτίμους καὶ Φιλοπόνους, μόλις μὲν, ὅμως δὲ εὑ-
10. ρίσκειν. καλεῖσθαι δὲ αὐτὸ ὑπ' αὐτῶν Λόγον. ἐπειδὴ δ' ἂν τάχιστα εὕρωσι, χρῆσθαί τε, καὶ ῥίπτειν τὰ δεσμὰ, καὶ ποιεῖν τῆς ἀλύσεως τὸ καθ' αὑτὸς, ὡς οἷόν τε, ἰσχνότατον καὶ ἀσθενέστατον· μέχρις,
15. ἂν ᾖ δυνατὸν, κατεργάσωνται τάς τε ἡδονὰς καὶ τὰς λύπας. βραδὺ δὲ τοῦτο γίνεται. μόλις γὰρ αὐτῶν ὁ λόγος, ἅτε ςερεῶν ὄντων καὶ ἀδαμαντίνων, καθικνεῖται, καὶ κατὰ μικρὸν ἀπεσθίει,
20. παντελῶς δὲ ἐκ ὧν δύναιτο διαπονῆσαι καὶ διελεῖν. ὅτῳ δ' ἂν ἐγγένηται τοῦτο τὸ φάρμακον, καὶ Φιλοπόνως αὐτῷ χρήσηται δι' ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ἐφ' ὅσον οἷόν τ' ἐστὶν, εὐχερῶς ἤδη τὴν Φρυξὶν Φέρει, καὶ
25. περιέρχεται παρὰ τὸς ἄλλους ὥσπερ λελυμένος, καὶ τῇ χρεῷ ἐπιςάντος, ῥᾳδίως ἄπεισιν, ὡς ἂν ἐκέτι βίᾳ κρατούμενος, ὐδὲ σφιγγόμενος. ἐκ τούτων ἐνίοτε οἱ θεοὶ τινὰς καὶ παρέδρους ἑαυτοῖς ποιοῦνται δι'
30. ἀρετὴν καὶ σοφίαν, καθόλε τῆς τιμωρίας ἀπαλλάξαντες. ταῦτα 40) μέν τις εἶπεν ἀνὴρ δυσαίρεσος, ὡς ἐγὼ δοκῶ, καὶ πολλὰ λελυπημένος κατὰ τὸν βίον, οὐδὲ παιδείας ἀληθοῦς ἠσθημένος, ἃ μὴν ἀληθῆ γε, ὐδὲ πρέποντα θεοῖς. ἕτερος δὲ βελτίων
35. ἐςὶ τοῦδε λόγος, ὃν πολὺ ἂν εἴποιμι προθυμότερον. ἤκουσα δὲ αὐτὸν ἀνθρώπε γεωργοῦ, ἐν ἀγροίκῳ τινὶ ῥυθμῷ καὶ μέλει· πλὴν τοῦτο μὲν ἴσως ὐδὲν ἡμᾶς δεῖ μιμεῖσθαι, τὴν δὲ διάνοιαν αὐτὴν ἀπομνησθῆ-
40. ναι πειρασόμεθα. ἔλεγε δὲ ὑμνῶν τόν τε Δία καὶ τὸς ἄλλους θεοὺς, ὡς ἀγαθοί τε εἰσὶ καὶ Φιλοῖεν ἡμᾶς,

40) ταῦτα] significat totam illam fabulam, de orbe terrarum, ingenti illo carcere, in quem detrusus homo fit, a p. 550, 9. huc usque continuatam; cuius fabulae auctorem vere appellat hominem tristem, morosum, querulum.

ἡμᾶς, ἅτε δὴ ξυγγενεῖς ὄντας [41]) αὐτῶν. ἀπὸ γὰρ τῶν θεῶν, ἔφη, τὸ τῶν ἀνθρώπων εἶναι γένος· οὐκ ἀπὸ Τιτάνων, οὐδ' ἀπὸ Γιγάντων. ὅτε γὰρ τὰ σύμπαντα ἔσχον [42]), ὥσπερ ἀποικίαν τινὰ αὐτῶν, ἐν τῇ γῇ ἐρήμῳ κατοικίσαι τοὺς ἀνθρώπους, ἐφ' ἥττοσι τιμαῖς καὶ ὄλβῳ, δικαίοις δὲ καὶ νόμοις τοῖς αὐτοῖς· ὥσπερ αἱ μεγάλαι πόλεις καὶ εὐδαίμονες τὰς μικρὰς κατοικίζουσι (καί μοι ἐδόκει λέγειν, οὐ προστιθεὶς αὐτὸς τὰ ὀνόματα, οἷον Ἀθηναῖοι Κυθνίους, ἢ Σεριφίους, ἢ Λακεδαιμόνιοι Κυθηρίους τὸ παλαιὸν, ἐπὶ νόμοις τοῖς αὐτοῖς ᾤκισαν·) καὶ μιμήματά γε παρ' ἑκάστοις τούτοις ἰδεῖν ἐστι τῶν ἐθῶν [43]), καὶ τῆς πολιτείας, ἣν οἱ κτίσαντες ἔχουσιν. ἀσθενῆ δὲ πάντα καὶ χείρονα· τὴν μέντοι διαφορότητα οὐκ ἴσην εἶναι. τοὺς μὲν γὰρ ἅτε ἀνθρώπους ἀνθρώπων διαφέρειν, τὴν δὲ τῶν θεῶν ὑπεροχὴν πρὸς ἡμᾶς ἄπειρόν τινα εἶναι. μέχρι μὲν οὖν ἔτυχε νεοκατάστατος ὢν ὁ βίος, τοὺς θεοὺς αὐτούς τε παραγίγνεσθαι, καὶ πέμπειν ὥσπερ ἁρμοστὰς παρ' αὐτῶν, ἄρχοντας [44]) τοὺς ἐπιμελησομένους· οἷον Ἡρακλέα τε καὶ Διόνυσον καὶ

41) Ven. et M. dant ἐόντας. Ionismus a Dione alienus, quare ὄντας praetuli. forte illud ε transferendum est ad proximum αὐτῶν, vt fit ὄντας ἑαυτῶν.

42) ἔσχον] id est κατέσχον *obtinebant* regno et imperio.

43) τῶν ἐθῶν] sic recte Anglus, et statim post οἱ κτίσαντες. posterius etiam interpretem non fugerat. sed superesse videtur adhuc mendum in τούτοις. estne graecum παρ' ἑκάστοις τούτοις? putem equidem παρ' ἑκάστοις τούτων. *apud horum singulos quosque.* τῶν θεῶν — οἰκτίσαντες Ven. et Mor.

44) malim ἢ ἄρχοντας. Vt supra vers. 9 et 10. Athenienses et Lacedaemonios exempli ergo proposuerat, sic eorundem magistratus, in colonias et alia ditionis Atticae Spartanaeque oppida mitti solitos, etiam hic exempli causa affert; notum enim est, eiusmodi praetores in prouincias missos, a Spartanis Harmostas, ab Atheniensibus Archontas fuisse vsurpatos.

καὶ Περσέα, καὶ τὰς ἄλλας, ἃς ἀκούομεν 45) θεῶν παῖδας, τὰς δὲ ἐκγόνας, γενέσθαι παρ' ἡμῖν· ἔπειτα ὕστερον ἐᾶσαι δι' αὐτῶν οἰκεῖν. ὅπως ἂν δυνώμεθα.
25. καὶ τότε δὴ τὰ ἁμαρτήματα καὶ τὰς ἀδικίας ξυμβαίνειν. ἥδε δὲ καὶ ἑτέραν ὠδήν· ὡς ὁ μὲν κόσμος οἶκός ἐστι πάνυ καλὸς τε καὶ θεῖος, ὑπὸ θεῶν τε κατεσκευασμένος 46), ὥσπερ 47) ὑπὸ τῶν εὐδαιμόνων τε καὶ πλου-
30. σίων καλεμένων ἀνδρῶν οἴκους τινὰς ὁρῶμεν κατεσκευασμένους, ταθμοῖς καὶ κίοσι καὶ χρυσῷ καὶ γραφαῖς τὴν ὀροφὴν καὶ τοίχους καὶ θύρας εἰργασμένας 48)· ὁμοίως γεγονέναι τὸν κόσμον εἰς ὑποδοχήν τε καὶ εὐ-
35. φροσύνην ἀνθρώπων, εὐειδῆ καὶ ποικίλον, ἄστροις τε καὶ ἡλίῳ, καὶ σελήνῃ, καὶ γῇ, καὶ θαλάττῃ, καὶ φυτοῖς, ἃ δὴ τῶν θεῶν πλάτε καὶ τέχνης τῆς ἐκείνων ἐστί. παραγίνεσθαι δὲ τὰς ἀνθρώπους εἰς
40. αὐτὸν ἑορτάσοντας, ὑπὸ τῶν βασιλέως τῶν θεῶν κεκλημένους ἐπ' εὐωχίαν τινά τε 49) καὶ θοίνην λαμπρὰν, ἀπάντων ἀπολαύσοντας τῶν ἀγαθῶν. καταπεῖσθαι δὲ ἄλλας ἀλλαχῆ, καθάπερ ἐν δείπνῳ·
45. τὰς μὲν ἀμείνονος χώρας, τὰς δὲ φαυλοτέρας τυχόν-

45) aut post ἀκούομεν, aut post θεῶν, deesse videtur τὰς μὲν. *alios liberos, alios nepotes deorum.*

46) malim ἅτε ὑπὸ θεῶν κατεσκ.

47) post ὥσπερ videtur γὰρ deesse.

48) Casaubonus corrigit εἰργασμένας, quod referendum sit ad οἴκους. recte id quidem, verum haud satis est; plura enim h. l. in mendo cubare videntur. forte sic locum constituas: γραφαῖς εἰς τὴν ὀροφὴν καὶ τὰς τοίχους καὶ τὰς θύρας εἰργασμένους. *picturis exornatas, aliis lacunaribus, aliis parietibus, alsis ianuis illisis.* aut sic saltim: ὀροφὴν, καὶ τοίχους καὶ θύρας εἰργ. videtur enim Dio in more habuisse, vt, primo substantiuo cum articulum apposuisset, satis id haberet, caeteris eum detraheret. exemplum habes p. 558, 11. τὰς τε λειμῶνας, καὶ πεδία (non καὶ τὰ πεδία) καὶ κάπας καὶ ἀκτάς.

49) Venetae deest τινά. ego vero malim τε expungi.

χόντας. εἶναι δὲ πάντα ὅμοια τοῖς παρ' ἡμῖν γιγνομένοις ἐν ταῖς ὑποδοχαῖς· πλὴν ὡς μικροῖς καὶ ἀγενέσι θεῖα καὶ μεγάλα εἰκάσαι. φῶς τε γὰρ παρ' [50]) ἡμῶν παρέχειν τὰς θεὰς δίττον, διὰ λαμπτήρων τινῶν· τοτὲ μὲν πλεῖον, τοτὲ δὲ ἔλαττον, τὸ μὲν νυκτὸς, τὸ δὲ ἡμέρας. καὶ παρεσκεῦσθαι δὴ τραπέζας, πάντων μεστὰς, σίτου τε καὶ ὀπώρας, τῆς μὲν αὐτομάτου, τῆς δὲ εἰργασμένης· ἔτι δὲ καὶ κρεῶν, τῶν μὲν ἡμέρων, τῶν δὲ ἀγρίων, ἐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκ θαλάττης. εἶναι δὲ τὰς τραπέζας, ἔφη, πάνυ ἀγροίκως λέγων, τάς τε λειμῶνας καὶ πεδία καὶ νάπας καὶ ἀκτὰς, ἐν οἷς τὰ μὲν φύεσθαι, τὰ δὲ νέμεσθαι, τὰ δὲ θηρᾶσθαι. ἄλλοις δὲ ἄλλοις πλείονα παρεῖναι, πρὸς οἷς ἂν ἕκαστοι τραπέζαις κατακλιθῶσι. τὰς μὲν γὰρ πρὸς θαλάττῃ τυχεῖν [51]), τὰς δὲ πρὸς πεδίοις, τὰς δὲ πρὸς ἄρεσι. διακονεῖσθαι δὲ τὰς Ὥρας, οἷα δὴ νεωτάτας ἔσας τῶν θεῶν, εὖ μὲν ἀμπεχομένας, καλὰς δὲ ἰδεῖν· ἔτι που χρυσῷ κεκοσμημένας, ἄλλα παντοῖα ἀνθῶν εὐφάνοις. διανέμειν δὲ καὶ τῶν ἀνθῶν αὐτῶν, καὶ τἆλλα ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἐστιάσεως· τὰ μὲν παρατιθεῖσας, τὰ δὲ αἰρούσας κατὰ καιρόν. γίνεσθαι δὲ χορεὺς [52]), καὶ τὴν ἄλλην εὐπάθειαν ἅπασαν. τὸν μέντοι πόνον [53]) τοῦτον, ὃν ἔχειν δοκῶμεν,

50) παρ' dele.

51) τυχεῖν] scil. κατακεκλιμένας.

52) malim γίνεσθαι δὲ καὶ χορεὺς.

53) πόνον] dudum ante id videram, et in meo opusculo Dioneo publice significaueram ita mihi videri legendum esse, quam in mentem venit, id quod nuper modo factum est, vt inspicerem varietatem lectionis Venetae, vbi claris literis πόνου exaratum reperi. Quam varietatem si inspicere curassent interpres Naogeorgus atque Casaubonus, poterant turpem lapsum euitare. Sententia loci haec est: *Laborem, quem ex agro colendo, et conserendo, capturaque ferarum et piscium capere videamur, haud ma-*

iorem

κῦμεν, γεωργίαις τε καὶ θήραις καὶ φυτείαις, εἶναι τοσοῦτον, ὅσον τοῖς κατακειμένοις, τὸ ἐπορέξασθαί τινος, καὶ τῇ χειρὶ λαβεῖν. τοῦ δὲ [54]), ἔφη, ἄλλον ἀλλαχῇ κατακεῖσθαι, τούτου καὶ ἡ κράσις τῶν ἀέρων αἰτία. τοὺς γὰρ πρώτους καὶ τοὺς ὑστάτους μᾶλλον τῶν ἄλλων εἶναι, τοὺς μὲν ἐν ψύχει, τοὺς δὲ ἐν ἀλέᾳ· τοὺς μὲν ἐγγὺς τοῦ φωτὸς ὄντας, τοὺς δὲ πόῤῥω. τῇ οὖν εὐφροσύνῃ καὶ τῇ εὐωχίᾳ χρῆσθαι οὐχ ἅπαντας ὁμοίως, ἀλλ' ἕκαστον κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν. τοὺς μὲν γὰρ ἀσώτους καὶ ἀκρατεῖς οὔτε ὁρᾶν οὐδὲν, οὐδὲ ἀκούειν οὐδενὸς, ἀλλὰ ἐγκεκυφότας ἐσθίειν, ὥσπερ ἐν συφεῷ ὗς, ἔπειτα νυστάζειν· τινὰς δὲ αὐτῶν μὴ ἀρκεῖσθαι τοῖς παροῦσιν, ἀλλὰ ἐπὶ τὰ πορρωτέρω διατείνειν τὰς χεῖρας· οἷον, μεσογείους ὄντας, ἰχθύων ὀρέγεσθαι καὶ πράγματα ἔχειν· ἄλλους δὲ ἀπλήστους τε καὶ ἀθλίους ὄντας, φοβουμένους, μή ποτε αὐτοῖς ἐλλείπῃ, πρὸς αὐτοὺς συνάγειν καὶ σωρεύειν οὓς [55]) ἂν δύνωνται. καὶ μετὰ ταῦτα, ὅταν αὐτοὺς ἀπιέναι δέῃ, πορεύεσθαι μηδενὸς μετασχόντας, ἀλλὰ πάνυ ἐνδεεῖς, καὶ καταλείπειν δὲ ταῦτα ἑτέροις· οὐ γὰρ εἶναι φέρεσθαι μεθ-

iorem esse, quam iste est conuiuarum labor, si manus ad dapes appositas extendant. textum Ven. et Mor. dant τόπον.

54) Ven. et Mor. dant ὧδε, Casaubonus vult ὅδε; quod idem reperio etiam a viro docto in margine Venetae meae annotatum; nescio, illincne mutuo sumtum, an de proprio. quicquid id est, haud intelligo, certeque scio alienum esse, et Dionem dedisse τοῦ δὲ -- *quod autem, sic pergebat ille senex, alius alibi accumbat, huius rei causa est, praeter alia, etiam in aurarum temperatura.*

55) οὓς] Casaubonus et Anglus malunt ὅσ' aut ὅσα, non male; sed quis fidem nobis praestet, nihil hic deesse. quidsi σωροὺς desit, vel θησαυροὺς, quo illud οὓς referatur. vir doctus in margine Venetae meae ἃ annotauerat, *quaecunque.*

μεθ' ἑαυτῶν [56]). τέτυς μὲν ἔν καταγελᾶσθαί τε καὶ αἰσχημονεῖν. ἑτέρους δὲ πεττεύειν, τὰς δὲ ἀσφαγάλοις παίζειν· εἶναι δὲ τὰς πεττὰς τε καὶ ἀσφαγάλους, ἐχ οἵας ἡμεῖς ὀνομάζομεν, ἀλλὰ τὰς μὲν χρυσᾶς, τὰς δὲ ἀργυρᾶς, ὁ δὴ νόμισμα καλῶμεν ἡμεῖς, ὑπὲρ ἃ διαφέρεσθαι καὶ ζητεῖν ἕκαστον πλεονεκτεῖν. πλεῖστον δὴ [57]) θόρυβον καὶ ἀκοσμίαν τέτυς παρέχειν τὰς δὴ κυβευόντας, καὶ δοκεῖν τῶν συμποτῶν ἀηδεστάτυς. ἐνίοτε δὲ καὶ μάχεσθαι καὶ εἰς χεῖρας ἰέναι, καὶ τιτρώσκειν ἀλλήλυς. μάλιστα δὲ τὰς μεθυσκομένες ταῦτα δρᾶν. μεθύσκεσθαι δὲ οὐκ ἀπὸ οἴνυ, καθάπερ τὰς παρ' αὐτοῖς [58]), ἀλλ' ὑφ' ἡδονῆς. τέτο γὰρ ἐν τῇ κοιτῇ ἐτιάσει τὸ πόμα παρέχειν τὰς θεὰς, ὥστε ἐξελέγχεσθαι τὸν ἑκάστυ τρόπον. δύο δὲ οἰνοχόυς ἐφεσάναι, τὸν μὲν ἄῤῥενα, τὴν δὲ θήλειαν· ὀνομάζεσθαι δὲ αὐτοῖν τὸν μὲν Νοῦν, τὴν δὲ Ἀκράτειαν. τὰς μὲν ἔν Φρονίμυς τὸν ἄῤῥενα οἰνοχόον ἔχειν, καὶ παρ' ἐκείνυ μόνον τέτυς [59]) δέχεσθαι, σπανίως τε καὶ σμικραῖς κύλιξι, καὶ πάνυ ἀσφαλῶς κεκραμένον. κεῖσθαι γὰρ ἕνα κρατῆρα, τὸν γε τῆς Σωφροσύνης [60]). ἑστάναι γὰρ πολλὰς ἐν τῷ μέσῳ καὶ διαφέροντας τῇ γεύσει, ὥσπερ οἶναν πολλῶν· εἶναι δὲ αὐτὰς ἀργυρᾶς τε καὶ χρυσᾶς.

56) malim καὶ καταλ. πάντα ταῦτα ἑτ. ἀ γὰρ οἷός τε εἶναι Φέρ. — *relinquere haec omnia aliis; neque enim posse se secum auferre.*

57) aut plane delendum est δὴ, aut cum δὲ copulandum, vt fit πλεῖστον δὲ δὴ.

58) τὰς παρ' αὐτοῖς] *apud se*, h. e. apud homines, quales essent illi, inter quos viueret ille senex, cui in acceptis refertur illa fabula.

59) τέτυς] τὰς Φρονίμυς puta.

60) post σωΦροσύνης videtur aliquid de voluptate deesse, e. c. τὰ δὲ τῆς ἡδονῆς ἄλλως ἔχειν. *de voluptate autem aliter habere.* ἐξάναι γὰρ αὐτῇ πολλὰς ἐν τῷ μέσῳ εἶναι *enim eraseras prostare multos.*

35. σῦς. ἔτι δὲ καὶ ζῶσα [61]) ἔξωθεν κύκλῳ ἔχων, καὶ ἕλικάς τινας καὶ τορείας. τὸν δὲ τῆς Σωφροσύνης, λεῖον [62]) τε καὶ ὑ μέγαν, καὶ, ὡς ἂν εἰκάσαι τις ὁρῶν, χαλκῆν. δεῖ ἐν ἐκείθεν πολλαπλάσιον [63]) λαμ-
40. βάνοντας καὶ ξυγκεραννύντας σμικρόν τι τῆς ἡδονῆς πίνειν. οἷς μὲν ἔν ἐστιν ὁ Νοῦς οἰνοχόος, ἕτος οἰνο-χοεῖ φοβούμενος καὶ προσέχων, μή πῃ τῆς κράσεως ἁμάρτοιεν, σφήλῃ τὸν δαιτυμόνα καὶ καταβάλ-
45. λῃ [64]). τὴν δὲ Ἀκρασίαν τοῖς μὲν πλείστοις ἄκρατον τὴν ἡδονὴν ἐγχεῖν, μηδὲ σμικρὸν σωφροσύνης παραμιγνύουσαν· τοῖς δὲ ὀλίγων τι παντελῶς, λόγῳ ἕνεκεν. τοῦτο δὲ εὐθὺς ἐξίτηλον γίγνεσθαι, καὶ μηδαμοῦ φαίνεσθαι. τοὺς δὲ πίνοντας μὴ διαλείπειν,
5. ἀλλ' ἐπισπέρχειν [65]) τε αὐτὴν καὶ κελεύειν θᾶττον ἰέναι παρ' αὐτούς, καὶ προσαράζειν ἔκπωμα. τὴν δὲ ἐπείγεσθαι καὶ περιτρέχειν ἀσθμαίνουσαν καὶ ῥεομένην ἱδρῶτι. τοὺς μὲν ἐν ἐκείνης ἐσιούσης ὀρχεῖ-
10. σθαί [66]) τε καὶ κυλίεσθαι προσπίπτοντας ἐν τῷ μέσῳ, καὶ μάχεσθαι καὶ βοᾶν, οἷα δὴ ποιοῦσιν οἱ μεθυσθέντες ὑπὸ οἴνου· πλὴν ἔτοι [67]) μὲν ἐπ' ὀλίγον καὶ μετρίως· μικρὸν γὰρ ἐξαρκεῖ [68]) καταδαρθεῖν·

61) ζῶσα] v. Theocrit. Idyll. I.

62) λεῖον] *laeuem*, *glabrum*, non aſperum ſignis exſtantibus.

63) πολλαπλάσιον] ſcil. μέρος. portionem temperantiae, quae portionem voluptatis permultis partibus excedat.

64) f. καταβάλῃ propter proximum σφήλῃ, aut alias etiam σφάλλῃ legendum erit.

65) ἐπισπέρχειν] iubere τὴν ἀκρασίαν, intemperantiam, citius ire, et poculum ſibi quam ocyſſime afferre.

66) In Ven. eſt ὀργεῖσθαι vitioſe; vnde natum interpretis *iraſci*.

67) ἔτοι] *bi*, qui a vino, quale vites ferunt, temulenti fiunt. ſubaudi *haec faciunt*.

68) ἐξαρκεῖ] ſic vir doctus in margine Venetae meae. *ſuffi-cit* ad recipiendam ſobrietatem et ſanitatem mentis. v. p. 562, 7. ὠφελεῖ. Ven. et Mor. dant ἐξαρκῇ.

θεῖν [69])· ἔπεσθαι ἄμεινον ἑαυτῶν ἔχουσιν, ἅτε ἐλευθέρας ἔσης τῆς μέθης. οἱ δὲ ὑπὸ τῆς ἡδονῆς καρωθέντες, ὡς ἂν ὑπὸ ἰσχυροτέρου πώματος κατεχόμενοι, δι' ὅλου τοῦ βίου ταῦτα ποιοῦσι, καὶ ἐκ ἔστιν ἀπαλλαγῆναι ζῶσιν, εἰ μή γε ἀποθάνοσιν. ἔστος γὰρ ὕπνος ἐστὶ τῶν ἔτω μεθυσκομένων, καὶ μόνος αὐτοὺς ὠφελεῖ. πολλοὶ δὲ [70]) καὶ ἐξεμοῦσιν ὑπὸ πλησμονῆς· γίνεται δὲ μετὰ σπαραγμοῦ τε καὶ λύπης τῆς ἐσχάτης, τὸ τὴν ἡδονὴν ἐκβάλλειν. ὅσις δ' ἂν ἰσχύσῃ, κωφίζεται καὶ ῥᾷον διάγει [71]). τὸ λοιπόν. σπανίως δὲ τοῦτο συμβαίνει, τὸ ἐθέλειν ἐξεμεῖν. ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον πίνειν ἐθέλουσιν. οὐδὲ γὰρ παύονται τοῦ διψῆν, ἀλλ' ἀεὶ σφοδρότερον ἔχουσιν· οἱ μὲν οὖν τοιοῦτοι εἰσὶ [72]), καὶ καταισχύνουσι καὶ ὑβρίζουσι τὴν χάριν τῶν θεῶν. οἱ δὲ μέτριοί τε καὶ ἐπιεικεῖς τῇ μὲν ἡδονῇ πρᾴως χρῶνται καὶ διὰ χρόνου, φοβούμενοι. ὥσπερ δὲ ἄνθρωπος ἐλεύθερος, κληθεὶς ὑπό τινων τῶν κρειττόνων, βασιλέως, ἢ δυνάστου, τοῦ μὲν ἐσθίειν καὶ πίνειν οὐμελεῖ, πλὴν ὅσον ἀναγκαῖον, προσέχει δὲ τοῖς ἔνδον καὶ τούτοις τέρπεται· κἀκεῖνοι [73]) μέθης μὲν καὶ πεττῶν καὶ ἀστραγάλων ἀμελοῦσιν, ὁρῶσι δὲ τἄνδον ὅπως ἔχει [74]), καὶ τόν τε ἀνδρῶνα, ἐν ᾧ κατάκεινται, θαυμάζουσί τε καὶ ζητοῦσιν, ὅπως γέγονε, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα, ὥσπερ γραφάς τινας εὐειδεῖς καὶ καλάς, κατανοοῦσι, καὶ τὴν

69) καταδαρθεῖν] sic recte Ven. καθαδαρθεῖν Mor.

70) δὲ] δὴ Mor.

71) διάγει] sic recte Ven. διάγῃ Mor.

72) οἱ μὲν — εἰσὶ] potest ferri, et accipi, quomodo interpres accepit. *hi quidem sunt huiusmodi.* ego tamen potius suspicor deesse ὑβρισαὶ, vel tale quid. *hi quidem, cuiusmodi dixi, sunt insolentes et contumelioſi atque ingrati.*

73) κἀκεῖνοι] scil. οἱ ἐπιεικεῖς καὶ μέτριοι.

74) malim ἔχει.

τὴν ἄλλην οἰκοδομίαν[75]) τε καὶ τάξιν, καὶ τὰς ὥρας, ὡς εὖ τε καὶ ἐπισταμένως ἅπαντα πράττουσι, καὶ προσέχουσιν αὐτοῖς, καὶ μόνοι δὴ τοῦ κάλλους αἰσθάνονται. μέλει δ' αὐτοῖς, ὅπως μὴ δοκῶσιν ὡς τυφλοί τε καὶ κωφοὶ μετειληφέναι τούτων, ἀλλὰ καὶ ἀπαλλαγέντες ἔχωσί τι εἰπεῖν περὶ αὐτῶν, εἴ τις πυνθάνοιτο, ἅ τε εἶδον, ἅ τε ἔγνωσαν. καὶ ταῦτα φροντίζοντες καὶ μετὰ νοῦ τῆς ἡδονῆς ἐμμελῶς μετέχοντες διάγουσιν, εἷς ἑνὶ διαλεγόμενοι, καὶ κατὰ δύο καὶ τρεῖς, ὅμοιοι[76]). ἐνίοτε δὲ μεγάλης κραυγῆς γενομένης καὶ θορύβου παρὰ τῶν μεθυόντων, κἀκεῖσε ἀπέβλεψαν. ἔπειτα εὐθὺς πάλιν πρὸς ἑαυτοὺς ἐγένοντο[77]). καὶ ὅπη δ' ἂν[78]) ἀπιέναι δέῃ, οἱ μὲν ἄσωτοι καὶ ἀκρατεῖς ὑπὸ τῶν ἀκολουθούντων ἕλκονται, καὶ σύρονται μετὰ πόνων τε καὶ νοσημάτων κεκραγότες καὶ οἰμώζοντες, οὐδὲν εἰδότες, οὔτε ὅπη παρῆλθον, οὔτε ὅπως εἱστιάθησαν· κἂν πάνυ τις αὐτῶν πολὺν μείνῃ χρόνον. οἱ δὲ[79]) ὀρθοί τε καὶ ἀσφαλῶς τοῖς ἑαυτῶν ποσὶν ἀπίασιν, προσαγορεύσαντες τοὺς φίλους, φαιδροί τε καὶ γεγηθότες, ὡς οὐδὲν ἀσχημονήσαντες. ταῦτα οὖν ὁ θεὸς ἐπισκοπῶν καὶ πάντα ὁρῶν, ὡς ἐν ἰδίῳ οἴκῳ, ὅπως ἕκαστος εἱστιᾶτο, τοὺς βελτίστους ἀεὶ παρ' αὐτὸν καλεῖ, κἂν τῷ[80]) σφόδρα ἀρεσθεὶς τύχῃ, μένειν αὐτοῦ κελεύει, καὶ συμπότην καὶ ἑταῖρον ἐποιήσατο, καὶ τοῦ νέκταρος ἤδη οὗτος εὐωχεῖται. τοῦτο δὲ ἔοικε μὲν τῷ τῆς

 σωφρο-

75) malim οἰκονομίαν.
76) ὅμοιοι bene habet. *similes inter se animis et moribus.*
77) πρὸς ἑαυτοὺς ἐγ.] *ad sese suasque res rursus redeunt.* vsurpatur quidem in hac sententia frequentius datiuus; neque tamen ideo accusatiuum damnauerim.
78) aut καὶ ὁπηνίκ' ἂν leg. aut, quod malim, καὶ ἐπειδάν.
79) οἱ δὲ] *isti vero alteri*, temperantes puta et sapientes.
80) τῷ] imo vero τῳ enclitice. *si quopiam eorum prae caeteris delectetur.*

σωφροσύνης πόμαντι· διαυγέστερον δὲ ἐστιν ἐκείνῳ πολὺ καὶ καθαρώτερον, ὡς ἔν, οἶμαι, θείας ὂν καὶ ἀληθοῦς σωφροσύνης "[81]). παπαί, ὦ Χαρίδημε, οἷος ὢν ἡμῖν τέθνηκας, ὡς πολὺ τῶν κατὰ σεαυτὸν ἀνθρώπων ὑπερέζεον ἔμελες· οἵαν δὲ καὶ τῷ πατρὶ καὶ τοῖς πολίταις ἐπίδειξιν σαυτῆ παρέσχες· μὰ Δί' ἐ λόγων, ἀλλὰ μεγάλης καὶ ἀληθινῆς ἀνδρίας. ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω, ὅπως παραμυθήσομαι ὑμᾶς τοιούτῳ τεθνεῶτας, μὴ βαρέως φέρειν. οὐδὲ γὰρ ἐμαυτὸν οἷός τε εἰμὶ ἱκανῶς[82]) παραμυθήσασθαι ἐν τῷ παρόντι. σὺ δὲ, ὦ Τίμαρχε, μόνος δύνασαι τὸν πατέρα τοῦτον κουφίζειν, καὶ θεραπεύων αὐτοῦ τὴν αὐτυχίαν, ἐὰν μέλῃ[83]) σοὶ, μὴ πολὺ ἐκείνῳ καταδεεστέρῳ φαίνεσθαι. καὶ γὰρ ἄτοπον, εἰ τὴν μὲν οὐσίαν αὐτῆ, τὴν μὲν ἡδὴ παρείληφεις, τοσαύτην οὖσαν, τὴν δὲ εὐθὺς λήψῃ, τῆδε[84]) ἀποθανόντος, τὴν δὲ σωφροσύνην καὶ τὸ θάρσος καὶ τὸ τῶν καλλίστων ἐραστὴν ἐφήσεις, ὡς κατὰ ταῦτα, οὐδὲν ἐκείνου προσήκων.

81) σωφροσύνης] in hac voce definit oratio Charidemi, quam totam a capite ad calcem ab oratione reliqua Dionis distinxit editio Veneta signis his „ versui cuique praefigendis.
82) ἱκανῶς] sic Veneta. ἱκανὸς Mor.
83) μέλῃ] Mor. dat μέλλῃ.
84) τῆδε] scil. τῇ σῇ πατρός.

ΡΟΔΙΑΚΟΣ.

ΛΟΓΟΣ ΛΑ'. 1)

Εἰκὸς μὲν, ὦ ἄνδρες Ῥόδιοι, τὰς πολλὰς ὑμῶν ἐμὲ νομίζειν ὑπὲρ ἰδίας τινὸς πραγματος ἐντευξόμενον ὑμῖν, ἀφῖχθαι· ὥστε, ἐπειδὴ αἰσθησθε τῶν ὑμετέρων τι κοινῶν ἐγχειρῆντος ἐπανορθῶν, δυσχεραινεῖτε ἴσως· εἰ μήτε πολίτης ὢν, μήτε κληθεὶς ὑφ' ὑμῶν, ἔπειτα ἀξιῶ συμβουλεύειν, καὶ ταῦτα ὑπὲρ ἀδένας, ὧν σκεψόμενοι συνεληλύθατε. ἐγὼ δὲ ὧν μὲν ὑμᾶς ἀκήκοσα, μηδὲν τῶν δεόντων, ἢ περί τινος τῶν μὴ πάνυ ἀναγκαίων φαυλῶ λέγων, δικαίως ἂν ἀμφότερα φημὶ δόξαν, ἅμα εὐήθης καὶ περίεργος· ἐὰν δ' [2]) ὡς οἷόν τε, καὶ περὶ μεγίστου πράγματος, καὶ τότε σφόδρα [3]) φαύλως ἔχοντος, ὥστε δημοσίᾳ τὴν πόλιν ἐπ' αὐτῷ διαβεβλῆσθαι, καὶ πάντας ὑμᾶς, ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμοῦντας, καὶ ἐν τούτῳ δόξης ἃ προσῆκεν τυγχάνειν· εἰκότως ἄν μοι χάριν ἔχοιτε, καὶ νομίζοιτε σύνεσιν ἑαυτοῖς δῆλον γὰρ, ὡς, εἰ μὴ πάνυ τις ὑμᾶς [4]) ἀγαπᾷ, τοῖς γε ἄλλοις [5]) ἀθὲν μέλει δήπου, τῶν ὑμῖν τινα φερόντων αἰσχύ-

1) ad argumentum huius orationis expediet locos insignes, vnum Diodori Siculi T. II. p. 474. alterum Ciceronis Verrina II. inspicere (p. 65, 66, ed. Ern.), vnde constabit, Rhodios, quorum sordes Dio hac oratione perstringit, maioribus fuisse dissimiles. Orestae statuam D. Augusti nomine inscriptam memorat Pausanias p. 148.

2) ἐὰν δ'] scil. Φαυλῶ λέγων, quod tacite est repetendum.

3) malim καὶ τότε ἄντως σφόδρα.

4) ὑμᾶς] sic recte Casaubonus. ἡμᾶς Ven. et Mor.

5) τοῖς γε ἄλλοις bene habet, et recte est a Casaubono expositum, notante interpretis errorem, qui expressit in latinis τῶν γε ἄλλων, quod in margine meae Venetae a viro docto, forte ab ipso Naogeorgo, adscriptum reperio.

νην, ἢ βλάβην. οὐκοῦν ἄτοπον, εἰ[6]) μὲν ἀργύριόν τις ὑμῖν ἐχαρίζετο ἀφ' ἑαυτοῦ, ξένος, ἢ μέτοικος, τοῦτον μὲν οὐκ ἂν ἡγοῖσθε περίεργον; ὅτι, μηδὲν προσήκειν δοκῶν, ἐφιλοτιμεῖτο, μηδ' ὑμῶν ἀπαιτούντων· συμβουλεύοντος δέ τι τῶν χρησίμων, δυσχερέστερον ἀκούσεσθε[7])· ὃς ἂν μὴ τύχῃ κληθεὶς, ἢ μὴ πολίτης ὑπάρχῃ. καίτοι χρημάτων μὲν οὐθ' ὑμεῖς σφόδρα ἴσως ἐν τῷ παρόντι δεῖσθε, καὶ μυρίους ἔστιν εὑρεῖν, οἷς μᾶλλον ἀφελοῦσι τῶν ὄντων συνέφερε· γνώμης δὲ ἀγαθῆς, οὐκ ἔστιν οὐδεὶς, ὁ μὴ δεόμενος, ἐν παντὶ καιρῷ καὶ πρὸς ἅπαντα τὸν βίον, οὐδ' ὁ κάλλιστα πράττειν δοκῶν. εἰ μὲν οὖν περί τινος τῶν προκειμένων[8]) ἔλεγον, οὐθὲν ὑπ' ἐμοῦ τηλικοῦτον[9]) ὠφελεῖσθε[10])· εἰκὸς γὰρ ἦν καὶ καθ' αὑτοὺς ὑμᾶς τὸ δέον[11]) σκοποῦντάς γε ἅπαξ· ἐπεὶ δὲ, ὑπὲρ οὗ μηδὲ ζητεῖτε τὴν ἀρχὴν, ὅπως ποτὲ ἕξει[12]), τοῦτό φημι δείξειν[13]) αἴσχιστα

6) εἰ —] debebat hoc εἰ ex ordinaria et consueta dicendi ratione bis esse positum ad hunc modum: ἄτοπον, εἰ τοῦτον μὲν οὐκ ἂν ἡγοῖσθε περίεργον, εἴ τις [id est ὅστις] ὑμῖν ἀργύριον ἐχαρίζετο. Sed sic solent in eiusmodi exemplis graeci, quod ad Lysiam et Demosthenem pluribus demonstratum dedi.

7) malim ἀκούσαισθε. post quod vocabulum est τούτου subaudiendum, ob sequens ὅς. ineptias scholiastae, cuius longum, non locum, sed logum, hic affert Morellus, ipsemet mirans et improbans loquacitatem obscuram, haud intelligo.

8) προκείμενα hic sunt res, de quibus deliberatur, positae in medio, quaerendi ergo.

9) οὐθὲν — τηλικοῦτον] *nil tantum*, h. e. non adeo magnopere, vt operae pretium referat.

10) malim ὠφελοῖσθε. praeterea velim ἂν addi. οὐθὲν ἂν ὑπ' ἐμοῦ — *non valde multum, quod vos iuuet, a mea suasione proficiatis.*

11) post τὸ δέον recte vidit Casaubonus addendum esse εὑρήσειν, vel simile quid.

12) ἕξει] malim ἔχει.

13) Φημὶ δείξειν] *ago et prae me fero, me planum esse facturum, id fieri turpiter.*

σχιστα γιγνόμενον· πῶς οὐκ ἂν εἴην παντελῶς ὑμῖν χρήσιμον πρᾶγμα πεποιηκὼς, ἐὰν ἄρα μὴ φανῶ ψευδόμενος; νομίζω δ' ἔγωγε, πάντας μὲν προσήκειν ἀποδέχεσθαι τῶν δι' εὔνοιαν ὁτιοῦν λεγόντων, καὶ μηδένα ὀχληρὸν ποιεῖσθαι τῶν τοιούτων· μάλιστα δὲ ὑμᾶς, ἄνδρες Ῥόδιοι. δῆλον γὰρ, ὅτι τούτου χάριν σύνιτε βουλευόμενοι καθ' ἡμέραν· (καὶ οὐ, καθάπερ ἄλλοι, δυσκόλως καὶ διὰ χρόνου, καὶ τῶν ἐλευθέρων τινὲς εἶναι δοκούντων,) ὅπως ὑμῖν ᾖ σχολὴ περὶ πάντων ἀκούειν, καὶ μηδὲν ἀνεξέταστον παραλίπητε. ταυτὶ μὲν οὖν ἀναγκαῖον προειπεῖν [13 b]), ὥστε τὴν ἀρχὴν ὑμᾶς ἐπὶ τοῦ πράγματος γενέσθαι· νυνὶ δὲ ἐπ' αὐτὸ βαδιοῦμαι· τοσοῦτον ὑπειπὼν, ὅτι ποι προσήκειν δοκεῖ, πάντα μὲν [14]) πράττειν δικαίως καὶ καλῶς κατὰ τὸν βίον· ἄλλως τε τοὺς [15]) δημοσίᾳ ποιοῦντας ὁτιοῦν· οὐ μόνον ἐπειδὴ τὰ κοινὰ ὑπάρχει φανερώτερα, ὧν ἂν ἕκαστος ἰδίᾳ πράττῃ μὴ δέον, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκεῖνο, ὅτι τὰ μὲν τῶν ἰδιωτῶν ἁμαρτήματα οὐκ εὐθὺς ἀποφαίνει [16]) τὴν πόλιν φαύλην, ἐκ δὲ τῶν δημοσίᾳ γιγνομένων οὐχ ὃν προσήκει τρόπον, ἀνάγκη δοκεῖν καὶ τοὺς καθ' ἕνα μοχθηρούς. ὁποῖοι γὰρ ἂν ὦσιν οἱ πλείους ἐν δημοκρατίᾳ, τοιοῦτο φαίνεται καὶ τὸ κοινὸν ἦθος· τὰ γὰρ τούτοις ἀρέσκοντα ἰσχύει δήπουθεν, οὐχ ἕτερα. μάλιστα δ' ἂν φαίην ἔγωγε, τοῖς καλλίστοις καὶ σεμνοτάτοις οἰκεῖον εἶναι χρῆσθαι προσέχοντας· παρ' οἷς γὰρ τὰ τοιαῦτα ἀμελεῖται, καὶ κακίαν [17]) τινὰ ἐμφανιεῖ τῆς πόλεως, τῶν τε ἄλλων οὐδὲν οἷόν τε

 ἐπι-

13b) margo Mor. dat προσειπεῖν.
14) πάντα μὲν] respondet his vers. 4. a fin. μάλιστα δὲ φαίην.
15) malim ἄλλως τε καὶ τοὺς.
16) ἀποφαίνει] sic recte Veneta. ἀποφαίνειν Mor.
17) καὶ κακίαν — τῶν τε ἄλλων] insolentius dictum, nescio, an more quopiam Dioni proprio. nam alii sic solent: κακίαν τε — καὶ τῶν ἄλλων.

ἐπιτηδείως πράττεσθαι. καὶ μὴν ὅτι γε, τῶν πρὸς τὰς θεὰς ἐζητημένων, ἃ δεῖ μέγιστα ἡγεῖσθαι [18]), τῶν λοιπῶν οὐδέν ἐστι κάλλιον, ἢ δικαιότερον, ἢ τιμᾶν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας, καὶ τῶν εὖ ποιησάντων μεμνῆσθαι, νομίζω μηδὲ λόγου δεῖσθαι· καίτοι καὶ τὸ συμφέρον ἐν τούτῳ ἔχ ἥκιστα τὶς ἂν ἴδοι. τοὺς γὰρ σπουδαίους ὄντας περὶ τοὺς εὐεργέτας, καὶ τοῖς ἠγαπηκόσι δικαίως χρωμένους, πάντες ἡγοῦνται χαρίτος ἀξίους· καὶ βέλοιτ' ἂν ἕκαστος ὠφελεῖν κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἑκάστους [19]), καὶ πολλοὺς ἔχειν τοὺς εὐνοοῦντας καὶ συμπράττοντας, ὅταν ᾖ καιρὸς, καὶ πόλις πᾶσα καὶ ἰδιώτης [20]) ἀσφαλέστερον διάγει. ταῦτα τοίνυν ἡγεῖσθε, ἄνδρες Ῥόδιοι, πάνυ φαύλως παρ' ὑμῖν ἔχοντα, καὶ τῆς πόλεως οὐκ ἀξίως. τὰ περὶ τοὺς εὐεργέτας λέγω καὶ τὰς τιμὰς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν· οὐκ ἀρχῆθεν ὑμῶν οὕτω τῷ πράγματι χρωμένων. πόθεν; τοὐναντίον γὰρ ὥσπερ ἄλλο τι τῶν ὑμετέρων διαφερόντως ἄν τις [21]) ἀποδέξαιτο καὶ θαυμάσειεν. οὕτω μοι δοκεῖτε καὶ τιμῆς [22]) μάλιστα προνοῆσαι· γνοίη δ' ἄν τις εἰς τὸ τῶν εἰκόνων πλῆθος ἀπιδών. μοχθηρῶς δὲ ἅπαντες κατεσχηκότος ἔθους ἔκ τινος χρόνου, καὶ μήτε τιμωμένου λοιπὸν παρ'

18) ἃ δεῖ μ. ἡγεῖσθαι] sic recte Casaubonus; quod cum natura rei postulat, tum Veneta quodammodo confirmat, in qua δῇ est exaratum, cum circumflexo. Mor. dat δὴ, et interpres expressit ἡγεῖσθε, quod a viro docto in margine Venetae meae annotatum reperio.

19) ἑκάστους] imo vero αὐτὸς, τοὺς τοιούτους puta, eos, *qui pietate aduersus sui studiosos vtuntur.*

20) post ἰδιώτης videtur ἅπας excidisse.

21) post τις videtur καὶ τοῦτο desiderari. *vt aliis malis vestrorum institutorum atque morum, sic hoc inprimis laudet quis approbetque studium vestrum erga eos, si qui bene de vobis meriti fuerint.*

22) malim καὶ τῆς τούτων [vel τοιούτων] τιμῆς, scil. τῶν ὑμᾶς εὐεργετησάντων.

πάρ' ὑμῖν μηδενὸς, εἰ βούλεσθε τἀληθὲς εἰδέναι· τῶν τε προτέρων καὶ γενναίων ἀνδρῶν καὶ περὶ τὴν πόλιν προθύμων, οὐκ ἰδιωτῶν μόνων [23]), ἀλλὰ καὶ βασιλέων καί τινων δήμων ὑβριζομένων καὶ τὰς τιμὰς ἀποστερουμένων. ὅταν γὰρ ψηφίσησθε ἀνδριάντα τινί· ῥᾳδίως δὲ ὑμῖν ἔπεισι τοῦτο νῦν ὡς ἂν ἄφθονον ὑπάρχον· ἐκεῖνο μὲν οὐκ ἂν αἰτιασαίμην, τὸ χρόνον τινὰ καὶ διατριβὴν προσεῖναι. τοὐναντίον γὰρ εὐθὺς ἕστηκεν ὃν ἂν εἴποιτε, μᾶλλον δὲ καὶ πρότερον, ἢ ψηφίσασθαι· συμβαίνει δὲ πρᾶγμα ἀτοπώτατον. ὁ γὰρ στρατηγὸς, ὃς ἂν αὐτῷ φανῇ [24]) τῶν ἀνακειμένων τούτων ἀνδριάντων, ἀποδείκνυσιν· εἶτα τῆς μὲν πρότερον οὔσης ἐπιγραφῆς ἀναιρεθείσης, ἑτέρου δὲ ὀνόματος ἐγχαραχθέντος, πέρας ἔχει τὸ τῆς τιμῆς, καὶ λοιπὸν τέτευχε τῆς εἰκόνος ὁ δόξας ὑμῖν ἄξιος· πάνυ ῥᾳδίως, οἶμαι, καὶ λυσιτελῶς οὕτωσι [25]) σκοπουμένοις, ὥστε θαυμαστὴν εἶναι τὴν εὐπορίαν, καὶ τὸ πρᾶγμα εὐχῆς ἄξιον, εἰ μόνοις ὑμῖν ἐστιν, ὃν ἂν βούλοισθε, ἱστάναι χαλκοῦν, δίχα ἀναλώματος, καὶ μηδεμίαν δραχμὴν μήτε ὑμῶν καταβαλλόντα, μήτε τῶν τιμωμένων. τίς γὰρ οὐκ ἂν οὕτως ἀγασθείη τῆς σοφίας τὴν πόλιν; ἀλλ' οἶμαι πολλὰ τῶν ἐν τῷ βίῳ γιγνομένων, καὶ μετὰ πόνου πλείονος καὶ δαπάνης οὐ σμικρᾶς, ἔστι προῖκα καὶ πάνυ ῥᾳδίως ποιεῖν, εἴ τις ἀμελεῖ τοῦ προσήκοντος, καὶ τοῦ πράττειν ἀληθῶς. οἷον εὐθὺς τὰς θυσίας, ἃς ἑκάστοτε τελοῦμεν τοῖς θεοῖς, ἔστι μὴ θύσαντας, φάσκειν τεθυκέναι μόνον, ἂν δοκῇ, στεφανωσαμένους καὶ τῷ βωμῷ προσελθόντας, καὶ τῶν οὐδῶν θιγγάνοντας [26]),

23) malim μόνον.

24) φανῇ] subeudi ex proximo ἀποδεικνύναι.

25) οὕτωσι] *sic simpliciter, nude, solum emolumentum pecuniarum, nihil autem aliud quicquam spectantibus, ita crasse et pinguiter.*

26) τῶν οὐδῶν θιγγάνοντας] bene habet. *solummodo limina.*

εἰσὶ τἄλλα ποιοῦντες, ὡς εὖ ἱερουργίας· τί δ'; ἐχὶ ταὐτὸ [27]) ἱερεῖον ἅπασιν ἐν κύκλῳ τοῖς ἀγάλμασι περιπροσάγοντας [28]), τῷ τε Διὸς, τῷ τε Ἡλίου, τῷ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ παντοχῇ κατασπείσαντας, πᾶσιν οἴεσθαι [29]) τεθυκέναι τοῖς θεοῖς ἐ ῥᾴδιον; τίς δ' ὁ κωλύσων [30]); ἐὰν δὲ δὴ βαμὸν ἢ ναὸν νῦν τινες ἱδρύσασθαι θελήσωμεν· (καὶ γὰρ, εἰ πάντων εἰσὶ παρ' ὑμῖν τῶν θεῶν, ἐκ ἀδύνατον· οἶμαι καὶ κρεῖττον κατασκευάσαι τῷ πρότερον [31]), καὶ διὰ πλείονων τιμᾶν προελέσθαι τὸν αὐτόν·) ἆρ' ἐχ ἕτοιμοι ἐξομόσαι τινὰ τῶν ἄλλων θεῶν, ἢ μετανενοκεῖν τῶν ἤδη καθιερωμένων; ἢ καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ἀλλάξαι μόνον, ὃ νῦν ποιῶμεν; καίτοι τὸν μὲν Ἀπόλλω καὶ τὸν Ἥλιον, καὶ τὸν Διόνυσον, ἔνιοί φασιν εἶναι τὸν αὐτὸν, καὶ ὑμεῖς ἔτω νομίζετε· πολλοὶ δὲ καὶ ἁπλῶς τὰς θεὰς πάντας εἰς μίαν τινὰ ἰσχὺν καὶ δύναμιν συνά-

na deorum manibus contingamus. quod aequiualebat osculo impresso et solenne erat. Templa intrantes limina manibus demissis contrectando osculabantur; item si qui curias et palatia regum ingrederentur. v. Polyb. p. 1279, 19. quare Valesii ἐλῶν haud probo, cuius Emendat. p. 57. vide.

27) post ταὐτὸ videtur ἔξεστι desiderari.

28) περιπροσάγοντας] videtur bonum esse atque tenendum, tametsi Casauboni πέριξ προσάγ. specie veri non exigua blandiatur.

29) οἴεσθαι] sic recte Veneta, quod aptum est ex ἐ ῥᾴδιον. hoc ἐ quodammodo redundat, post ἐχὶ vers. 1. cuius est iteratio, necessaria post tot ambages interiectas. Constructio haec est: ἐχὶ ῥᾴδιον οἴεσθαι τεθυκέναι τοῖς πᾶσι θεοῖς, περιπροσάγοντας ταὐτὸ ἱερεῖον. *nonne facile est existimare, vos diis omnibus sacrificasse, si per omnia circum templa eandem victimam ad simulacra deorum omnia adducatis?* Mor. dat οἴεσθε.

30) Veneta dat κωλύων.

31) malim κρεῖττας κατασκ. τῶν πρότερον. non enim de vno tantum templo, sed de pluribus loquitur.

συνάγουσιν· ὥστε μηδὲν διαφέρειν, τὸ τοῦτον, ἢ ἐκεῖνον τιμᾶν. ἐπὶ δὲ τῶν ἀνθρώπων οὐδέν ἐστι τοιοῦτον· ἀλλ' ὁ διδοὺς τὰ τοῦδε ἑτέρῳ, τοῦτον ἀφῄρηται τῶν αὐτοῦ [32]). νὴ Δία, ἀλλ' οὐχ ὅμοιον τὸ παραβαίνειν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς, ἢ τὰ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους; οὐδ' ἐγώ φημι. παραβαίνειν δὲ ὅμως ἐστὶν ἕκαστα πρὸς τούτους [33]), ὅταν τις αὐτοῖς μὴ ὑγιῶς προσφέρηται, μηδὲ [34]) τοὺς μὲν εἰληφότας ἐῶν ἔχειν ἅ γε δικαίως ἔλαβον, τοῖς δὲ αἰτίοις [35]) δόξασι τῶν αὐτῶν, ὅ φησιν [36]), ὄντως διδοὺς· ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀποστερῶν τῆς δωρεᾶς, τοὺς δὲ ὥσπερ ἐνεδρεύων καὶ παραλογιζόμενος. ἡ μὲν οὖν φύσις τοῦ πράγματος ὁμοία, καὶ τὸ ποιεῖν ὁτιοῦν μετὰ ἀπάτης καὶ φενακισμοῦ, καὶ

32) τῶν αὐτοῦ] *priuaret eum suis.* nam ἑαυτοῦ, quod V. et M. dant, possit per errorem ad res *eripientis* referri; sed redit ad res eius, cui eripiuntur.

33) malim παραβαίνειν δὲ ὁμοίως ἐστὶν ἑκάστοτε τὰ πρὸς τούτους, scil. δίκαια. *verumtamen perinde fieri potest, vt iura his* (hominibus puta) *debita violentur interdum, vel identidem,* atque iura deorum violantur scilicet. Haud procul a vero abfuit Casaubonus, et facem nobis praetulit; verumtamen ipsum assecutus h. l. non est, tametsi suam emendationem pro certissima venditet.

34) post μηδὲ videtur δικαίως deesse. *facile quis iura hominibus debita violet, si nempe non bona fide, neque aequitati conuenienter eos tractet, id quod facit is, qui cum eos, qui bonum aliquod nacti sunt, finit illud bonum, quod bono titulo nacti erant, retinere, tum iis, qui sibi videantur eodem honore digni esse, ea, quae dare ait, reapse dat.*

35) imo vero ἀξίοις.

36) φησιν] sic recte Casaubonus propter ἐῶν et διδοὺς: nam de vno loquitur. in φησὶν subauditur δοῦναι e proximo διδοὺς. Ven. et Mor. dant φασιν. sed in caeteris Casaub. haud accedo; nam loci sententiam non perspexit, quam modo latinis verbis exposui. ἐῶν idem est ac si dixisset ἐν τῷ ἐᾷν, et sic quoque διδοὺς idem est atque ἐν τῷ διδόναι. *sinendo — dando.* vt δοῦναι ad φησὶν addatur, opus nil esse arbitror, tametsi subaudiendum sit.

καὶ τῆς ἐσχάτης μικρολογίας, ταυτό. διαφέρει δ', ὅτι τὰ μὲν περὶ τοὺς θεοὺς γιγνόμενα μὴ δεόντως, ἀσεβήματα καλεῖται· τὰ δὲ πρὸς ἀλλήλους τοῖς ἀνθρώποις, ἀδικήματα. τούτων τὴν μὲν ἀσέβειαν ἔτω μὴ προσοῖναι τῷ νῦν ἐξεταζομένῳ πράγματι· τὸ λοιπὸν δὲ, αἰ μὴ δοκεῖ Φυλακῆς ὑμῖν ἄξιον, ἀφεῖσθω [37]. καίτοι καὶ τὴν ἀσέβειαν εὕροι τις ἂν ἴσως τῷ τοιούτῳ προσοῦσαν· (λέγω δὲ ἃ περὶ ὑμῶν, οὐδὲ περὶ τῆς πόλεως· ὅτε γὰρ ὑμῖν ποτε ἔδοξεν, ὅτε δημοσίᾳ γέγονεν, ἀλλ' αὐτὸ σκοπῶ κατ' ἰδίαν τὸ πρᾶγμα·) τὰ περὶ [38] τοὺς κατοιχομένους γινόμενα ἢν ὀρθῶς, ἀσεβήματα πέπληται, καὶ τῆς προσηγορίας ταύτης τυγχάνει παρὰ τοῖς νόμοις, ὡς ὃς ἂν ποτε ᾖ. τὸ δ' εἰς ἄνδρας ἀγαθοὺς, καὶ τῆς πόλεως εὐεργέτας [39]) ὑβρίζειν, καὶ τοὺς τιμοὺς αὐτῶν καταλύειν, καὶ τὴν μνήμην ἀνευρεῖν, ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρᾶ πῶς ἂν ἄλλως ὀνομάζοιτο· ἐπεὶ καὶ τοὺς ζῶντας εὐεργέτας οἱ ἀδικοῦντες, οὐκ ἂν εὐλόγως εἶεν ἀσεβηλαυγμένοι τοῦδε τοῦ ὀνείδους. οἱ γοῦν περὶ τοὺς γονεῖς ἐξ-

ημαρ-

37) τὸ λοιπὸν — ἀφείσθω] videtur haec ſententia eſſe, (loci quidem ratio et conſtructio eam poſtulat): *in poſterum autem quid euenturum ſit, niſi caueatis, neque prohibeatis, quominus hoc malum latius ſerpat, a me nunc taceor; parcam id dicere.* Hoc admiſſo, deerit τί συμβήσεται, aut poſt τὸ λοιπὸν δὲ, aut poſt ἄξιον.

38) τὰ γὰρ περὶ, lectionem marg. Mor. tametſi neque in Veneta, neque in Morelli animaduerſionibus reperi, probam tamen puto; cohaerent enim haec cum illis ſuperioribus. *quamquam neſcio, an vel impietatem quoque ſit adhaereſcentem huic negotio reperturus; nam quos defunctos ergo manes fiunt improbe, ea appellantur ἀσεβήματα facinora impietatis plena.*

39) εὐεργέτας] ſubaudi ποτὲ γεγενημένους, νῦν δὲ κατοιχομένους. agitur enim hic non de ſuperſtitibus, ſed de defunctis. id quod cum e praemiſſis, tum e verſ. antep. patet, vbi illis benefactoribus οἱ ζῶντες *ſuperſtites* oppo-

nuntur.

αμαρτάνοντες, ὅτι τῆς πρώτης καὶ μεγίστης ὑπῆρ-
ξαν εὐεργεσίας εἰς ἡμᾶς, εἰκότως ἀσεβῶν δοκῶσιν.
καὶ τὸ μὲν τῶν θεῶν ἴσε δήπουθεν, ὅτι, κἂν σπείσῃ
τις αὐτοῖς, κἂν θυμιάσῃ μόνον, κἂν προσάψηται [40]),
μεθ' ἧς μέντοι προσήκει διανοίας, ἐθὲν ἔλαττον [41])
πεποίηκεν· ἀδὲ γὰρ δεῖται τῶν τοιούτων ἀθενὸς ὤσως
ὁ θεὸς [42]), οἷον ἀγαλμάτων, ἢ θυσιῶν· ἄλλως δὲ ἀ
μέτην γίνεται ταῦτα· τὴν προθυμίαν ἡμῶν καὶ τὴν
διάθεσιν ἐμφαινόντων πρὸς αὐτές. οἱ δὲ ἄνθρωποι
δέονται καὶ σεφάνε καὶ εἰκόνος καὶ προεδρίας, καὶ
τῦ μνημονεύεσθαι. καὶ πολλοὶ καὶ διὰ ταῦτα ἤδη
τεθνήκασιν, ὅπως ἀνδριάντος τύχωσι, καὶ κηρύγ-
ματος, ἢ τιμῆς ἑτέρας, καὶ τοῖς αὖθις καταλί-
πωσι δόξαν τινὰ ἐπιεικῆ καὶ μνήμην ἑαυτῶν. εἰ γὰρ
τις ἡμῶν πύθοιτο, ἁπάντων τῶν ὑπὲρ τοιούτων ἀνη-
ρημένων, καὶ [43] μηδεμιᾶς εἰς ὕστερον μνήμης ἀπολει-
πομένης, μηδὲ ἐπαίνε τῶν εὖ πραχθέντων, εἰ [44]) καὶ
πολλοστὸν ἡγεῖσθε μέρος ἂν γεγονέναι τῶν θαυ-
μαζομένων παρὰ πᾶσιν ἀνδρῶν, ἢ τῶν ἐν πολέμῳ
ποτὲ προθύμως ἡγωνισμένων, ἢ τῶν τυραννίδας κα-
θηρηκότων, ἢ τῶν ἑαυτὲς, ἢ τέκνα προεμένων [45]),
ὕστερα κοινῆς σωτηρίας, ἢ τῶν πόνες μεγάλες πε-
νησάν-

40) προσάψηται] solebant veteres deorum simulacra ita venerari, vt eorum genas, barbas, manus, genua amplecterentur.

41) ἐθὲν ἔλαττον] subaudi τῦ δέοντος, aut potius τῶν λαμπρότατα θυομένων.

42) v. Max. Tyr. p. 81.

43) καὶ delendum videtur.

44) εἰ] sic recte Casaub. εἰς Ven. et Mor. in figmate videtur καὶ latere; quod per figlem solet exarari similem literae ς. vt fit εἰ καὶ πολλοστὸν ἡγεῖσθε μέρος (etiam de ἡγεῖσθε occupauit Casaubonus admonere. Ven. et Mor. dant ἡγεῖσθαι.) videaturne vobis virorum clarorum pars vel quantumuis parua exstiturus fuisse.

45) προεμένων] sic recte Ven. qui obtulerunt et patriae saluti velut immolarunt sese liberosue. προϊεμένων Mor.

σωφροσύνης πόμπτι· διαυγέστερον δὲ ἐστιν ἐκείνης πολὺ καὶ καθαρώτερον, ὡς ἂν, οἶμαι, θείας ὂν καὶ ἀληθοῦς σωφροσύνης [81]). παπαῖ, ὦ Χαρίδημε, οἷος ὢν ἡμῖν τέθνηκας, ὡς πολὺ τῶν κατὰ σεαυτὸν ἀνθρώπων ὑπερέζεον ἔμελες· οἵαν δὲ καὶ τῷ πατρὶ καὶ τοῖς πολίταις ἐπίδειξιν σαυτοῦ παρέσχες· μὰ Δί' ὑ λόγων, ἀλλὰ μεγάλης καὶ ἀληθινῆς ἀνδρίας. ἐγὼ μὲν οὖν ἔχω, ὅπως παραμυθήσομαι ὑμᾶς τοιούτου τεθνηκότας, μὴ βαρέως φέρειν. οὐδὲ γὰρ ἐμαυτὸν οἷός τε εἰμὶ ἱκανῶς [82]) παραμυθήσασθαι ἐν τῷ παρόντι. σὺ δὲ, ὦ Τίμαρχε, μόνος δύνασαι τὸν πατέρα τοῦτον κουφίζειν, καὶ θεραπεύων αὐτοῦ τὴν αὐτυχίαν, ἐὰν μέλῃ [83]) σοὶ, μὴ πολὺ ἐκείνου καταδεέστερον φαίνεσθαι. καὶ γὰρ ἄτοπον, εἰ τὴν μὲν οὐσίαν αὐτοῦ, τὴν μὲν ἥδη παρείληφας, τοσαύτην οὖσαν, τὴν δὲ αὐθις λήψῃ, τοῦδε [84]) ἀποθανόντος, τὴν δὲ σωφροσύνην καὶ τὸ θάρσος καὶ τὸ τῶν καλλίστων ἐραστὴν εἶναι ἀφήσεις, οἷς κατὰ ταῦτα, οὐδὲν ἐκείνου χρησόμενον.

81) σωφροσύνης] in hac voce desinit oratio Charidemi, quam totam a capite ad calcem ab oratione reliqua Dionis distinxit editio Veneta signis his „ versui cuique praefigendis.

82) ἱκανῶς] sic Veneta. ἱκανὸς Mor.

83) μέλῃ] Mor. dat μέλλῃ.

84) τοῦδε] scil. τοῦ σοῦ πατρός.

ΡΟΔΙΑΚΟΣ.

ΛΟΓΟΣ ΛΑ'. 1)

Εἰκὸς μὲν, ὦ ἄνδρες Ῥόδιοι, τοὺς πολλοὺς ὑμῶν, ἐμὲ νομίζειν ὑπὲρ ἰδίου τινὸς πράγματος ἐντευξόμενον ὑμῖν, ἀφῖχθαι· ὥστε, ἐπειδὴ αἰσθησθε τῶν ὑμετέρων τι κοινῶν ἐγχειρῆντος ἐπανορθῶν, δυσχεραινεῖτε ἴσως· εἰ μήτε πολίτης ὢν, μήτε κληθεὶς ὑφ' ὑμῶν, ἔπειτα ἀξιῶ συμβουλεύειν, καὶ ταῦτα ὑπὲρ ἀδένος, ὧν σκεψόμενοι συνελήλυθατε. ἐγὼ δὲ οὐ μὴν ὑμῶν ἀκούσεσι, μηδὲν τῶν δεόντων, ἢ περί τινος τῶν μὴ πάνυ ἀναγκαίων φαύλως λέγων, δικαίως ἂν ἀμφότερα φαίμι δόξαν, ἅμα εὐήθης καὶ περίεργος· ἐὰν δ' 2) ὡς οἷόν τε, καὶ περὶ μεγίστου πράγματος, καὶ τότε σφόδρα 3) φαύλως ἔχοντος, ὥστε δημοσίᾳ τὴν πόλιν ἐπ' αὐτῷ διαβεβλῆσθαι, καὶ πάντας ὑμᾶς, ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμοῦντας, καθ' ἓν τοῦτο δόξης ἃ προσῆκόντως τυγχάνειν· εἰκότως ἂν μοι χάριν ἔχοιτε, καὶ νομίζοιτε σῶσαι ἑαυτοῖς δῆλον γάρ, ὡς, εἰ μὴ πάνυ τις ὑμᾶς 4) ἀγαπᾷ, τοῖς γε ἄλλοις 5) ὅθεν μέλει δῆπου, τῶν ὑμῶν τινα φερόντων αἰσχύ-

1) ad argumentum huius orationis expediet locos insignes, vnum Diodori Siculi T. II. p. 474. alterum Ciceronis Verrina II. inspicere (p. 65, 66, ed. Ern.), vnde constabit, Rhodios, quorum sordes Dio hac oratione perstrinxit, maioribus fuisse dissimiles. Orestae statuam D. Augusti nomine inscriptam memorat Pausanias p. 148.

2) ἐὰν δ'] scil. φαύλως λέγων, quod tacite est repetendum.

3) malim καὶ τότε ἔτω σφόδρα.

4) ὑμᾶς] hic recte Casaubonus. ἡμᾶς Ven. et Mor.

5) τοῖς γε ἄλλοις bene habet, et recte est a Casaubono expositum, notante interpretis errorem, qui expressit in latinis τῶν γε ἄλλων, quod in margine meae Venetae a viro docto, forte ab ipso Naogeorgo, adscriptum reperio.

νην, ἢ Βλαίβην. ἐκὲν ἄτοπον, εἰ [6]) μὲν ἀργύριόν τις ὑμῖν ἐχαρίζετο αὐτῷ ἑαυτῷ, ξένος, ἢ μέτοικος, τοῦτον μὲν ἐκ ἂν ἡγοῖσθε περίεργον; ὅτι, μηδὲν προσήκειν δοκῶν, ἐφιλοτιμεῖτο, μηδ' ὑμῶν ἀπαιτούντων συμβουλεύοντος δέ τι τῶν χρησίμων, δυσχερέστερον ἀκούσεσθε [7])· ἐς ἂν μὴ τύχῃ πληθεὶς, ἢ μὴ πολίτης ὑπάρχῃ. καίτοι χρημάτων μὲν ἴσθ' ὑμεῖς σφόδρα ἴσως ἐν τῷ παρόντι δεῖσθε, καὶ μυρίας ἔστιν εὑρεῖν, οἷς ῥᾷδιον ἀφελῆσι τῶν ὄντων συνέφερε· γνώμης δὲ ἀγαθῆς, ἐκ ἔστιν εὐδεὶς, ὁ μὴ δεόμενος, ἐν παντὶ καιρῷ καὶ πρὸς ἅπαντα τὸν βίον, ἐφ' ὁ κάλλιστα πράττειν δοκῶν. εἰ μὲν ἓν περί τινος τῶν προκειμένων [8]) ἔλεγον, ἐθὲν ὑπ' ἐμοῦ τηλικοῦτον [9]) ὠφελεῖσθε [10])· εἰκὸς γοῦν ἦν καὶ καθ' αὑτὸς ἰμᾶς τὸ δέον [11]) συνιέντας γε ἅπαξ· ἐπεὶ δὲ, ὑπὲρ ἃ μηδὲ ζητεῖτε τὴν ἀρχὴν, ὅπως ποτὲ ἔξει [12]), τοῦτο φημι δεῖξειν [13]) αὖ-

σχιστα

6) *εἰ* —] debebat hoc *εἰ* ex ordinaria et consueta dicendi ratione bis esse positum ad hunc modum: ἄτοπον, εἰ τοῦτον μὲν ἐκ ἂν ἡγοῖσθε περίεργον, εἴ τις [id est ὅστις] ὑμῖν ἀργύριον ἐχαρίζετο. Sed sic solent in eiusmodi exemplis graeci, quod ad Lysiam et Demosthenem pluribus demonstratum dedi.

7) malim ἀκούσεσθε. post quod vocabulum est τοῦτο subaudiendum, ob sequens ὅς. ineptias scholiastae, cuius longum, non locum, sed logum, hic affert Morellus, ipsemet mirans et improbans loquacitatem obscuram, haud intelligo.

8) *προκείμενα* hic sunt res, de quibus deliberatur, positae in medio, quaerendi ergo.

9) ἐθὲν — τηλικοῦτον] *nil tantum*, h. e. non adeo magnopere, vt operae pretium referat.

10) malim ὠφελοῖσθε. praeterea velim ἂν addi. ἐθὲν ἂν ὑπ' ἐμοῦ — *non valde multum, quod vos iuuet, a mea suasione proficiatis.*

11) post τὸ δέον recte vidit Casaubonus addendum esse εὑρήσειν, vel simile quid.

12) ἔξει] malim ἔχει.

13) Φημὶ δείξειν] *ago et prae me fero, me planum esse facturum, id fieri turpiter.*

σχιστα γιγνόμενον· πῶς οὐκ ἂν εἴην παντελῶς ὑμῖν χρήσιμον πρᾶγμα πεποιηκὼς, ἐὰν ἄρα μὴ φανῶ ψευδόμενος; νομίζω δ' ἔγωγε, πάντας μὲν προσήκειν ἀποδέχεσθαι τῶν δι' εὔνοιαν ὁτιοῦν λεγόντων, καὶ μηδένα ὀχληρὸν ποιεῖσθαι τῶν τοιούτων· μάλιστα δὲ ὑμᾶς, ἄνδρες Ῥόδιοι. δῆλον γὰρ, ὅτι τούτου χάριν σύνιτε βουλευόμενοι καθ' ἡμέραν· (καὶ οὐ, καθάπερ ἄλλοι, δυσκόλως καὶ διὰ χρόνου, καὶ τῶν ἐλευθέρων τινὲς εἶναι δοκούντων,) ὅπως ὑμῖν ᾖ σχολὴ περὶ πάντων ἀκούειν, καὶ μηδὲν ἀνεξέταστον παραλίπητε. ταυτὶ μὲν οὖν ἀναγκαῖον προειπεῖν [13 b]), ὥστε τὴν ἀρχὴν ὑμᾶς ἐπὶ τοῦ πράγματος γενέσθαι· νυνὶ δὲ ἐπ' αὐτὸ βαδιοῦμαι· τοσοῦτον ὑπειπὼν, ὅτι ποι προσήκειν δοκεῖ, πάντα μὲν [14]) πράττειν δικαίως καὶ καλῶς κατὰ τὸν βίον· ἄλλως τε τοὺς [15]) δημοσίᾳ ποιοῦντας ὁτιοῦν· οὐ μόνον ἐπειδὴ τὰ κοινὰ ὑπάρχει φανερώτερα, ὧν ἂν ἕκαστος ἰδίᾳ πράττῃ μὴ δέον, ἀλλὰ καὶ δι' ἐκεῖνο, ὅτι τὰ μὲν τῶν ἰδιωτῶν ἁμαρτήματα οὐκ εὐθὺς ἀποφαίνει [16]) τὴν πόλιν φαύλην, ἐκ δὲ τῶν δημοσίᾳ γιγνομένων οὐχ ὃν προσήκει τρόπον, ἀνάγκη δοκεῖν καὶ τοὺς καθ' ἕνα μοχθηρούς. ὁποῖοι γὰρ ἂν ὦσιν οἱ πλείους ἐν δημοκρατίᾳ, τοιοῦτο φαίνεται καὶ τὸ κοινὸν ἦθος· τὰ γὰρ τούτοις ἀρέσκοντα ἰσχύει δήπουθεν, οὐχ ἕτερα. μάλιστα δ' ἂν φαίην ἔγωγε, τοῖς καλλίστοις καὶ σεμνοτάτοις οἰκεῖον εἶναι χρῆσθαι προσέχοντας· παρ' οἷς γὰρ τὰ τοιαῦτα ἀμελεῖται, καὶ κακίαν [17]) τινὰ ἐμφανιεῖ τῆς πόλεως, τῶν τε ἄλλων οὐδὲν οἷόν τε

 ἐπι-

13b) margo Mor. dat προσειπεῖν.
14) πάντα μὲν] respondet his vers. 4. a fin. μάλιστα δὲ φαίην.
15) malim ἄλλως τε καὶ τοὺς.
16) ἀποφαίνει] sic recte Veneta. ἀποφαίνειν Mor.
17) καὶ κακίαν — τῶν τε ἄλλων] insolentius dictum, nescio, an more quopiam Dioni proprio. nam alii sic solent: κακίαν τε — καὶ τῶν ἄλλων.

ἐπιτηδείως πράττεσθαι. καὶ μὴν ὅτι γε, τῶν πρὸς τοὺς θεοὺς ἐζητημένων, ἃ δεῖ μέγιστα ἡγεῖσθαι [18]), τῶν λοιπῶν οὐδὲν ἐστι καλλιον, ἢ δικαιότερον, ἢ τιμᾶν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας. καὶ τῶν εὖ ποιησάντων μεμνῆ- 5.
σθαι, νομίζω μηδὲ λέγειν δεῖσθαι· καίτοι καὶ τὸ συμφέρον ἐν τούτῳ οὐχ ἥκιστα τις ἂν ἴδοι. τοὺς γὰρ σπουδαίους ὄντας περὶ τοὺς εὐεργέτας, καὶ τοῖς ἡγεμονικοῖς δικαίως χρωμένους, πάντες ἡγοῦνται χάρι- 10.
τος ἀξίους· καὶ βέλτιστ' ἂν ἔχοιεν ὠφελεῖν κατὰ τὴν ἑαυτῶν δύναμιν ἐκάστους [19]), καὶ πολλοὺς ἕξειν τοὺς συνοίσοντας καὶ συμπράττοντας, ὅταν ᾖ καιρὸς, καὶ πόλις πᾶσα καὶ ἰδιώτης [20]) ἀσφαλέστερον διάγει. 15.
ταῦτα τοίνυν ἡγεῖσθε, ἄνδρες Ῥόδιοι, πάνυ φαύλως παρ' ὑμῖν ἔχοντα, καὶ τῆς πόλεως ἀνάξιως. τὰ περὶ τοὺς εὐεργέτας λέγω καὶ τὰς τιμὰς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν· ἐκ ἀρχῆθεν ὑμῶν ἕτω τῷ πράγματι χρω- 20.
μένων. πόθεν; τἐναντίον γὰρ ὥσπερ ἄλλο τι τῶν ὑμετέρων διαφερόντως ἄν τις [21]) ἀποδέξαιτο καὶ θαυμάσειεν. ἕτω μοι δοκεῖτε καὶ τιμῆς [22]) μάλιστα προνοῆσαι· γνοίη δ' ἄν τις εἰς τὸ τῶν εἰκότων πλῆ- 25.
θος ἀποβάν. μοχθηρῷ δὲ ἄλλως κατεσχημένῳ ἤθει ἔκ τινος χρόνου, καὶ μήτε τιμωμένῳ λοιπὸν παρ'

18) ἃ δεῖ μ. ἡγεῖσθαι] sic recte Casaubonus; quod cum natura rei postulat, tum Veneta quodammodo confirmat, in qua δῆ est exaratum, cum circumflexo. Mor. dat δή, et interpres expressit ἡγεῖσθε, quod a viro docto in margine Venetae meae annotatum reperio.

19) ἑκάστους] imo vero αὐτὰς, τὰς τοιαύτας puta, eos, qui pietate aduersus sui studiosos vtuntur.

20) post ἰδιώτης videtur ἕτως excidisse.

21) post τις videtur καὶ τοῦτο desiderari. vt alia multa vestrorum institutorum atque morum, sic hoc imprimis laudet quis approbetque studium vestrum erga eos, si qui bene de vobis meriti fuerint.

22) malim καὶ τῆς τούτων [vel τοιούτων] τιμῆς, scil. τῶν ὑμᾶς εὐεργετησάντων.

παρ' ὑμῖν μηδενὸς, εἰ βούλεσθε τἀληθὲς εἰδέναι· τῶν τε προτέρων καὶ γενναίων ἀνδρῶν καὶ περὶ τὴν πόλιν προθύμων, οὐκ ἰδιωτῶν μόνων [23]), ἀλλὰ καὶ βασιλέων καὶ τινων δήμων ὑβριζομένων καὶ τὰς τιμὰς ἀποστερουμένων. ὅταν γὰρ ψηφίσησθε ἀνδριάντα τινί· ῥᾳδίως δὲ ὑμῖν ἔπεισι τοῦτο νῦν ὡς ἂν ἄφθονον ὑπάρχον· ἐκεῖνο μὲν οὐκ ἂν αἰτιασαίμην, τὸ χρόνον τινὰ καὶ διατριβὴν προσεῖναι. τοὐναντίον γὰρ εὐθὺς ἕστηκεν ὃν ἂν εἴποιτε, μᾶλλον δὲ καὶ πρότερον, ἢ ψηφίσασθαι· συμβαίνει δὲ πρᾶγμα αὐτοπώτατον. ὁ γὰρ στρατηγὸς, ὃς ἂν αὐτῷ φανῇ [24]) τῶν ἀνακειμένων τούτων ἀνδριάντων, ἀποδείκνυσιν· εἶτα τῆς μὲν πρότερον οὔσης ἐπιγραφῆς ἀναιρεθείσης, ἑτέρου δὲ ὀνόματος ἐγχαραχθέντος, πέρας ἔχει τὸ τῆς τιμῆς, καὶ λοιπὸν τέτευχε τῆς εἰκόνος ὁ δόξας ὑμῖν ἄξιος· πάνυ ῥᾳδίως, οἶμαι, καὶ λυσιτελῶς οὕτωσὶ [25]) σκοπουμένοις, ὥστε θαυμαστὴν εἶναι τὴν εὐπορίαν, καὶ τὸ πρᾶγμα εὐχῆς ἄξιον, εἰ μόνοις ὑμῖν ἐστιν, ὃν ἂν βούλοισθε, ἱστάναι χαλκοῦν, δίχα ἀναλώματος, καὶ μηδεμίαν δραχμὴν μήτε ὑμῶν καταβαλλόντα, μήτε τῶν τιμωμένων. τίς γὰρ οὐκ ἂν οὕτως ἀγασθείη τῆς σοφίας τὴν πόλιν; ἀλλ' οἶμαι πολλὰ τῶν ἐν τῷ βίῳ γιγνομένων, καὶ μετὰ πόνου πλείονος καὶ δαπάνης οὐ σμικρᾶς, ἔστι προῖκα καὶ πάνυ ῥᾳδίως ποιεῖν, εἴ τις ἀμελεῖ τοῦ προσήκοντος, καὶ τοῦ πράττειν ἀληθῶς. οἷον εὐθὺς τὰς θυσίας, ἃς ἑκάστοτε τελοῦμεν τοῖς θεοῖς, ἔστι μὴ θύσαντας, φάσκειν τεθυκέναι μόνον, ἂν δοκῇ, στεφανωσαμένους καὶ τῷ βωμῷ προσελθόντας, καὶ τῶν οὐδῶν θιγγάνοντας [26]),

23) malim μόνον.

24) Φανῇ] subeudi ex proximo ἀποδεικνύναι.

25) οὕτωσὶ] *sic simpliciter, nude, solum emolumentum pecuniarum, nihil autem aliud quicquam spectantibus, ita crasse et pinguiter.*

26) τῶν οὐδῶν θιγγάνοντας] bene habet. *solummodo limina.*

καὶ τἄλλα ποιοῦντας, ὡς ἐφ' ἱερουργίας· τί δ'; ἐχὶ ταὐτὸ [27]) ἱερεῖον ἅπασιν ἐν κύκλῳ τοῖς ἀγάλμασι περιπροσάγοντας [28]), τῷ τε Διὸς, τῷ τε Ἡλίου, τῷ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ παντοχῇ κατασπαίσαντας, πᾶσιν οἴεσθαι [29]) τεθυκέναι τοῖς θεοῖς ἐ ῥᾴδιον; τίς δ' ὁ κωλύσων [30]); ἐὰν δὲ δὴ βωμὸν ἢ ναὸν νῦν τινες ἱδρύσασθαι θελήσωμεν· (καὶ γὰρ, εἰ πάντων εἰσὶ παρ' ὑμῖν τῶν θεῶν, ἐκ ἀδύνατον εἴομαι καὶ κρείττω κατασκευάσαι τῶν πρότερον [31]), καὶ διὰ πλειόνων τιμῶν προελέσθαι τὸν αὐτόν·) ἆρ' ἐχ ἕτοιμον ἐξομίσαι τινὰ τῶν ἄλλων θεῶν, ἢ μετενεγκεῖν τῶν ἤδη καθιερωμένων; ἢ καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ἀλλάξαι μόνον, ὃ νῦν ποιοῦμεν; καίτοι τὸν μὲν Ἀπόλλω καὶ τὸν Ἥλιον, καὶ τὸν Διόνυσον, ἔνιοί φασιν εἶναι τὸν αὐτὸν, καὶ ὑμεῖς ἔτω νομίζετε· πολλοὶ δὲ καὶ ἁπλῶς τὰς θεὰς πάντας εἰς μίαν τινὰ ἰσχὺν καὶ δύναμιν συνά-

na deorum manibus contingamus. quod aequiualebat oſculo impreſſo et ſolenne erat. Templa intrantes limina manibus demiſſis contrectando oſculabantur; item ſi qui curias et palatia regum ingrederentur. v. Polyb. p. 1279, 19. quare Valeſiii ἐλῶν haud probo, cuius Emendat. p. 57. vide.

27) poſt ταὐτὸ videtur ἔξεστι deſiderari.

28) περιπροσάγοντας] videtur bonum eſſe atque tenendum, tametſi Caſauboni πέριξ προσάγ. ſpecie veri non exigua blandiatur.

29) οἴεσθαι] ſic recte Veneta, quod aptum eſt ex ἐ ῥᾴδιον. hoc ἐ quodammodo redundat, poſt ἐχὶ verſ. 1. cuius eſt iteratio, neceſſaria poſt tot ambages interiectas. Conſtructio haec eſt: ἐχὶ ῥᾴδιον οἴεσθαι τεθυκέναι τοῖς πᾶσι θεοῖς, περιπροσάγοντας ταὐτὸ ἱερεῖον. *nonne facile eſt exiſtimare, vos diis omnibus ſacrificaſſe, ſi per omnia circum templa eandem victimam ad ſimulacra deorum omnia adducatis?* Mor. dat οἴεσθε.

30) Veneta dat κωλύων.

31) malim κρείττας κατασκ. τῶν πρότερον. non enim de vno tantum templo, ſed de pluribus loquitur.

συνάγουσιν· ὥστε μηδὲν διαφέρειν, τὸ τοῦτον, ἢ ἐκεῖνον τιμᾶν. ἐπὶ δὲ τῶν ἀνθρώπων οὐδέν ἐστι τοιοῦτον· ἀλλ' ὁ διδοὺς τὰ τοῦδε ἑτέρῳ, τοῦτον ἀφῄρηται τῶν αὐτοῦ [32]). νὴ Δία, ἀλλ' οὐχ ὅμοιον τὸ παραβαίνειν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς, ἢ τὰ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους; οὐδ' ἐγώ φημι. παραβαίνειν δὲ ὅμως ἐστὶν ἕκαστα πρὸς τούτους [33]), ὅταν τις αὐτοῖς μὴ ὑγιῶς προσφέρηται, μηδὲ [34]) τοὺς μὲν εἰληφότας ἐῶν ἔχειν ἅ γε δικαίως ἔλαβον, τοῖς δὲ αἰτίοις [35]) δόξασι τῶν αὐτῶν, ὅ φησιν [36]), ὄντως διδοὺς· ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀποστερῶν τῆς δωρεᾶς, τοὺς δὲ ὥσπερ ἐνεδρεύων καὶ παραλογιζόμενος. ἡ μὲν οὖν φύσις τοῦ πράγματος ὁμοία, καὶ τὸ ποιεῖν ὁτιοῦν μετὰ ἀπάτης καὶ φενακισμοῦ, καὶ

32) τῶν αὐτοῦ] *priuaret eum suis.* nam ἑαυτοῦ, quod V. et M. dant, possit per errorem ad res *eripientis* referri; sed redit ad res eius, cui eripiuntur.

33) malim παραβαίνειν δὲ ὁμοίως ἐστὶν ἑκάστοτε τὰ πρὸς τούτους, scil. δίκαια. *verumtamen perinde fieri potest, vt iura his* (hominibus puta) *debita violentur interdum, vel identidem,* atque iura deorum violantur scilicet. Haud procul a vero abfuit Casaubonus, et facem nobis praetulit; verumtamen ipsum assecutus h. l. non est, tametsi suam emendationem pro certissima venditet.

34) post μηδὲ videtur δικαίως deesse. *facile quis iura hominibus debita violet, si nempe non bona fide, neque aequitati conuenienter eos tractet, id quod facit is, qui cum eos, qui bonum aliquod nacti sunt, sinit illud bonum, quod bono titulo nacti erant, retinere, tum iis, qui sibi videantur eodem honore digni esse, ea, quae dare ait, reapse dat.*

35) imo vero ἀξίοις.

36) φησιν] sic recte Casaubonus propter ἐῶν et διδοὺς: nam de vno loquitur. in φησὶν subauditur δοῦναι e proximo διδοὺς. Ven. et Mor. dant φασιν. sed in caeteris Casaub. haud accedo; nam loci sententiam non perspexit, quam modo latinis verbis exposui. ἐῶν idem est ac si dixisset ἐν τῷ ἐᾷν, et sic quoque διδοὺς idem est atque ἐν τῷ διδόναι. *sinendo — dando.* vt δοῦναι ad φησὶν addatur, opus nil esse arbitror, tametsi subaudiendum sit.

καὶ τῆς ἐσχάτης μικρολογίας, ταυτό. διαφέρει δ', ὅτι τὰ μὲν περὶ τοὺς θεοὺς γιγνόμενα μὴ δεόντως, ἀσεβήματα καλεῖται· τὰ δὲ πρὸς ἀλλήλους τοῖς ἀνθρώποις, ἀδικήματα. τούτων τὴν μὲν ἀσέβειαν ἔστω μὴ προσεῖναι τῷ νῦν ἐξεταζομένῳ πράγματι· τὸ λοιπὸν δὲ, εἰ μὴ δοκεῖ Φυλακῆς ὑμῖν ἄξιον, ἀφείσθω [37]. καίτοι καὶ τὴν ἀσέβειαν εὕροι τις ἂν ἴσως τῷ τοιούτῳ προσοῦσαν· (λέγω δὲ οὐ περὶ ὑμῶν, οὐδὲ περὶ τῆς πόλεως· οὔτε γὰρ ὑμῖν ποτε ἔδοξεν, οὔτε δημοσίᾳ γέγονεν, ἀλλ' αὐτὸ σκοπῶ κατ' ἰδίαν τὸ πρᾶγμα·) τὰ περὶ [38]) τοὺς κατοιχομένους γινόμενα οὐκ ὀρθῶς, ἀσεβήματα κέκληται, καὶ τῆς προσηγορίας ταύτης τυγχάνει παρὰ τοῖς νόμοις, εἰς οὓς ἄν ποτε ᾖ. τὸ δ' εἰς ἄνδρας ἀγαθοὺς, καὶ τῆς πόλεως εὐεργέτας [39]) ὑβρίζειν, καὶ τὰς τιμὰς αὐτῶν καταλύειν, καὶ τὴν μνήμην ἀναιρεῖν, ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ πῶς ἂν ἄλλως ὀνομάζοιτο· ἐπεὶ καὶ τοὺς ζῶντας εὐεργέτας οἱ ἀδικοῦντες, οὐκ ἂν εὐλόγως εἶεν ἀπηλλαγμένοι τοῦδε τοῦ ὀνείδους. οἱ γοῦν περὶ τοὺς γονεῖς ἐξαμαρ-

37) τὸ λοιπὸν — ἀφείσθω] videtur haec sententia esse, (loci quidem ratio et constructio eam postulat): *in posterum autem quid euenturum sit, nisi caueatis, neque prohibeatis, quominus hoc malum latius serpat, a me nunc tacetor; parcam id dicere.* Hoc admisso, deerit τί συμβήσεται, aut post τὸ λοιπὸν δὲ, aut post ἄξιον.

38) τὰ γὰρ περὶ, lectionem marg. Mor. tametsi neque in Veneta, neque in Morelli animaduersionibus reperi, probam tamen puto; cohaerent enim haec cum illis superioribus. *quamquam nescio, an vel impietatem quoque sis adhaerescentem huic negotio reperturus; nam quae defunctos erga manes fiunt improbe, ea appellantur ἀσεβήματα facinora impietatis plena.*

39) εὐεργέτας] subaudi ποτὲ γεγενημένους, νῦν δὲ κατοιχομένους. agitur enim hic non de superstitibus, sed de defunctis. id quod cum e praemissis, tum e vers. antep. patet, vbi illis benefactoribus οἱ ζῶντες *superstites* opponuntur.

ἁμαρτάνοντες, ὅτι τῆς πρώτης καὶ μεγίστης ὑπῆρ-
30. ξαν εὐεργεσίας εἰς ἡμᾶς, εἰκότως ἀσεβεῖν δοκῶσιν. καὶ τὸ μὲν τῶν θεῶν, ἴσε δήπουθεν, ὅτι, κἂν σπείσῃ τις αὐτοῖς, κἂν θυμιάσῃ μόνον, κἂν προσάψηται [40]), μεθ' ἧς μέντοι προσήκει διανοίας, ἀθὲν ἔλαττον [41])
35. ποιοῖπεν· ἀδὲ γὰρ δεῖται τῶν τοιούτων ἀθενὸς ἴσως ὁ θεὸς [42]), οἷον ἀγαλμάτων, ἢ θυσιῶν· ἅλλως δὲ ἐ μάτην γίνεται ταῦτα τὴν προθυμίαν ἡμῶν καὶ τὴν διάθεσιν ἐμφαινόντων πρὸς αὐτές. οἱ δὲ ἄνθρωποι
40. δέονται καὶ σεφάνε καὶ εἰκόνος καὶ προεδρίας, καὶ τῆ μνημονεύεσθαι. καὶ πολλοὶ καὶ διὰ ταῦτα ἤδη τεθνήκασιν, ὅπως ἀνδριάντος τύχωσι, καὶ κηρύγματος, ἢ τιμῆς ἑτέρας, καὶ τοῖς αὖθις καταλι-
45. ποῦσι δόξαν τινὰ ἐπιεικῆ καὶ μνήμην ἑαυτῶν. εἰ γῶν τις ἡμῶν πύθοιτο, ἁπάντων τῶν ὑπὲρ τούτων ἀνηρημένων, καὶ [43] μηδεμιᾶς εἰς ὕστερον μνήμης ἀπολειπομένης, μηδὲ ἐπαίνε τῶν εὖ πραχθέντων, εἰ [44]) καὶ πολλοστὸν ἡγεῖσθε μέρος ἂν γεγονέναι τῶν θαυ-
5. μαζομένων παρὰ πᾶσιν ἀνδρῶν, ἢ τῶν ἐν πολέμῳ ποτὲ προθύμως ἠγωνισμένων, ἢ τῶν τυραννίδε καθηρηκότων, ἢ τῶν ἑαυτὲς, ἢ τέκνα προεμένων [45]), ἕνεκα κοινῆς σωτηρίας, ἢ τῶν πόνε μεγάλε πονησάν-

40) προσάψηται] solebant veteres deorum simulacra ita venerari, vt eorum genas, barbas, manus, genua amplecterentur.

41) ἀθὲν ἔλαττον] subaudi τῆ δέοντος, aut potius τῶν λαμπρότατα θυομένων.

42) v. Max. Tyr. p. 81.

43) καὶ delendum videtur.

44) εἰ] sic recte Casaub. εἰς Ven. et Mor. in figmate videtur καὶ latere; quod per figlem solet exarari similem literae ς. vt sit εἰ καὶ πολλοστὸν ἡγεῖσθε μέρος (etiam de ἡγεῖσθε occupauit Casaubonus admonere. Ven. et Mor. dant ἡγεῖσθαι.) *videaturne vobis virorum clarorum pars vel quamtumuis parua exstiturа fuisse.*

45) προεμένων] sic recte Ven. *qui obtulerunt se patriae saluti velut immolarunt seſe liberosue.* προεμένων Mor.

νησάντων [46]) ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς; ὥσπερ Ἡρακλέα φασὶ, καὶ Θησέα, καὶ τοὺς ἄλλους ἡμιθέους τε καὶ Ἥρωας· ἐκ ἂν ἀθέα εἰπεῖν οἶομαι. τὸ γὰρ προκαλέμενον ἕκαστον καὶ κινδύνων καταφρονεῖν, καὶ πόνους ὑπομένειν, καὶ τὸν μετ' ἡδονῆς καὶ ῥᾳθυμίας ὑπερορᾶν βίον, ἐκ ἂν ἄλλο τις εὕροι, παρά γε τοῖς πλείοσι. τοῦτό ἐστι τὸ ποιῶν ἐν ταῖς μάχαις τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἔμπροσθεν εὐρίσκεσθαι τετρωμένους, καὶ μὴ μεταστραφέντας οἴχεσθαι· πολλάκις ἑτοίμης τῆς σωτηρίας ἀπεκειμένης. διὰ τοῦτό φησιν ὁ ποιητὴς τὸν Ἀχιλλέα μὴ θελῆσαι γηράσαντα ἀποθανεῖν οἴκοι· καὶ τὸν Ἕκτορα μόνον σῆναι πρὸ τῆς πόλεως, εἰ δέοι, πᾶσι μαχόμενον. τοῦτ' ἦν ποιῆσαν Λάκεδαιμονίων τοὺς ἐν τοῖς ξενοῖς ἀντιτάξασθαι πρὸς τοσαύτας Περσῶν μυριάδας. τοῦτο ἐποίησε τοὺς ὑμετέρους προγόνους ἅπασαν γῆν καὶ θάλασσαν ἐκπλῆσαι τροπαίων· καὶ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος τρόπον τινὰ ἐσβεσμένης, μόνους ἐφ' αὑτοὺς [47]) διαφυλάξαι τὸ κοινὸν ἀξίωμα τῶν Ἑλλήνων, εἰς τὸν νῦν παρόντα χρόνον. ὅθεν εἰκότως μοι δοκεῖτε μείζονα [48]) ἁπάντων ἐκείνων φρονεῖν. οἱ μὲν γὰρ, ἐν ἀρχῇ τὰ πρὸς τοὺς βαρβάρους εὐτυχήσαντες, καὶ λαμπροὶ φανέντες, τὰ λοιπὰ ἐζημάρτον· φθόνῳ μᾶλλον, καὶ ἀνοίαις, καὶ φιλονεικίαις, ἅπερ ἀρετῆς, ἐπίδειξιν ποιούμενοι, μέχρι μηδενὸς ἔξωθεν ἐνοχλοῦντος, αὐτοὶ παρεσθησαν, καὶ πάντα ἤδη τὸν βελόμενον εἶναι δεσπότην, ἐκάλεν. ὑμεῖς δὲ, τοσούτους πολέμους κατωρθωκότες, ἅπαντας [49]) οὐχ ἧττον καλῶς ἀνεί-

λεσθε,

46) πονησάντων] sic recte interpres lat. Casaub. et vir doctus in Venetae meae margine. ποιησάντων Ven. et Mor.

47) aut ἐφ' αὑτοῖς est leg. aut ἀφ' αὑτῶν. in Ven. quidem est ἀφ' αὑτὰς.

48) malim μείζον.

49) ἅπαντας] sic Ven. et Casaub. *non minus decore fuscepistis illa bella.* ἅπαντα Mor.

45. λεσθε, ἢ γενναίως ἐπολεμήσατε. πλὴν ἐκεῖνό γε δῆλόν ἐσιν, ὅτι μήτε ὑμεῖς, μήτε ἄλλοι τινὲς, οἳ [50]) δοκεῖσιν Ἑλλήνων, ἢ βαρβάρων, μεγάλοι γενέσθαι, δι' ἄλλο τι προῆλθον εἰς δόξαν, καὶ δύναμιν, ἢ τῶν κατὰ μέρος φιλοτιμιῶν [51]) τυχόντες, καὶ περὶ πλείο-
5. νας τῆ ζῆν ἡγεμένων [52]) τὴν ὕσερον εὐφημίαν. ἡ γὰρ σήλη [53]) καὶ τὸ ἐπίγραμμα, καὶ τὸ χαλκῆν ἑσάναι, μέγα δοκεῖ τοῖς γενναίοις ἀνδράσι· καὶ μισθὸς ἔτος ἄξιος τῆς ἀρετῆς, τὸ μὴ μετὰ τῆ σώματος
10. ἀνηρῆσθαι τὸ ὄνομα, μηδ' εἰς ἶσον καταξῆναι τοῖς μὴ γενομένοις, ἀλλὰ ἴχνος τι λιπέσθαι καὶ σημεῖον, ὡς ἂν εἴποι τις, τῆς ἀνδραγαθίας. τὸς ἀγωνισὰς τέτες ὁρᾶτε, ὅσα πάσχεσι γυμναζόμενοι, δαπα-
15. νῶντες [54])· τὸ τελευταῖον ἀποθνήσκειν αἱρέμενοι πολ-

50) οἳ non damno, malim tamen ὅσοι.

51) Φιλοτιμιῶν] imo vero Φιλοτίμων. nisi nacti essent ciues alios ex aliis gloriae studiosos, e quorum praeclare gestis rebus viritim collecta gloria publica nationis coaluit.

52) ἡγεμένων] sic var. lect. Venetae recte; redit enim ad Φιλοτίμων. t. Ven. et Mor. dant ἡγέμενοι.

53) σήλη] sic recte Casaub. σόλη Ven. φολὴ Mor.

54) δαπανῶντες bene habet, de quo olim dubitabam. athletae enim saepe e regionibus longe dissitis, ex Asia, ex Italia, et aliunde ad Olympiam confluentes, necesse habebant, praeter itineris longinqui impensas in itu atque reditu, quamdiu apud Olympiam essent, aere suo victitare: mensesautem fere tres ibi agebant; prius enim, quam ad ipsum certamen veniretur, per aliquot menses, quadraginta minimum dies, exercebantur, et specimen sui dabant, vnde constaret iudicibus certaminis, essentne digni, nec ne, qui ad certamen admitterentur. notus ille Theocriti locus est, quo Molon dicitur, ad Olympiam migrans, gregem ouium secum duxisse, vnde scil. victitaret. praeterea quanti fuerint faciendi sumtus illis, qui equis certarent, neminem fugit. Credibile quoque est, haud parum fuisse praeconibus et poetis, qui victorum laudes carminibus celebrarent, a victoribus dependendum,

πολλάκις ἐν αὐτοῖς τοῖς ἄθλοις. τί ἂν, εἴ τις αἰτήσαιτο τὴν ἐπιγραφὴν [55]) τὴν ἐσομένην Ὀλυμπιάσιν, ἢ Πυθοῖ, τῆς νίκης, ἆρ' οὐσῶν μίαν ἡμέραν αὐτὸς ἀνέξεσθαι τὸν ἥλιον μόνον, ἢ οὐχ ὅπως τὰ ἄλλα, ὅσα τῷ πράγματι πρόσεστιν αἰσθῆ καὶ χαλεπά; τί δεῖ; ἂν γένηται δῆλον αὐτοῖς, ὅτι τὴν εἰκόνα, ἣν ἂν σήσωσιν, ἕτερος αὐτῇ ποήσεται, τὸ μὲν τῇ θέντος ὄνομα ἀνελὼν, αὐτὸν δὲ ἐπιγράψας. ἔτι δὲ θεασόμενον [56]) ἡγεῖσθε ἐλθεῖν ἄν τινα ἐκεῖσε, ἢ οὐχ ὅπως ἀγωνιῶμενον; ὅθεν, οἶμαι [57]), καὶ βασιλεῖς ἐπιδικάζονται [58]) τῆς τοιαύτης μαρτυρίας. ἅπασι γάρ ἐστι περὶ πολλῆ τὰ τῆς ἀρετῆς σύμβολα· καὶ οὐδεὶς αἱρεῖται τῶν πολλῶν, ὅ, τι ἂν οἴηται καλὸν εἶναι, μόνον αὐτῷ [59]) πεπρᾶχθαι, μηδένα δὲ εἰδέναι. πρὸς τοῦ Διὸς, ἆρα ἀγνοεῖτε, τοῦτο τὸ ἔργον ἐκ ἐκείνους [60]) μένους ἀτίμους ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ἔρημον τῶν εὐνοησόντων καὶ προθυμησομένων ὑπὲρ αὐτῆς; μηδὲ γὰρ ἐκεῖνο εἰσέλθῃ μηδένα ὑμῶν, ὅτι, εἴπερ ἆρα μίαν τιμὴν καταλύσετε, τὴν τῶν εἰκόνων, αἱ λοιπαὶ

dum, quorum nonnulli chorum, a quo decantandus esset hymnus cum tripudio, epulis exceperunt; id quod ex hymnis Pindari constat.

55) τὴν ἐπιγραφὴν] titulum statuae vel cippo illi inscribendum, quo memoria victoriae cuiusque ad posteros transmitteretur.

56) θεασόμενον] sic recte interpres et Casaubonus. θεασάμενον Ven. et Mor. sed ἔτι δὲ bene habet.

57) οἶμαι est latinum *nimirum*. h. e. id quod est consentaneum, id quod facile est existimatu, id quod fieri necesse est, neque est, cur quisquam miretur. ὅθεν est *quo factum est*.

58) ἐπιδικ. τῆς τοιαύτ. μαρτ.] de hoc testimonio et praeconio inter se contendunt, vtri iure conueniat, h. e. illud appetunt et ambiunt.

59) αὐτῷ] *sibi*, h. e. *a se*. αὐτὸ Mor.

60) ἐκείνους] *illos*, quibus tituli eripiuntur.

40. λοιπαὶ δὴ εἰσὶν ἀναιρέσεις. πρῶτον μὲν γὰρ οἱ τὴν μεγίστην ἀναιρῶντες, καθ' ἣς μάλιστα ἕκαστος ἐπιθυμεῖ τυγχάνειν, ὁμολογοῦσι δήπουθεν ἐκ τοῦ πλείονος μέρους τὴν πόλιν βλάπτειν· εἶ γε φα-
45. σὶ βλαβερὸν εἶναι τὸ πάσας αὐτὰς καταλύεσθαι. πρὸς τοῦτο [61]) δὲ κἀκεῖνό ἐστιν, ὅτι, παρ' οἷς ἂν ἕν τι κινηθῇ, παρ' ἐκείνοις κεκίνηται πάντα ὁμοίως, καὶ τῶν παραπλησίων βέβαιον οὐθέν [62]) ἐστιν. οἱ γὰρ τὴν αἰτίαν παραβάντες, δι'
5. ἣν ἐκ ἂν ἐδόκει τι συμβῆναι, καὶ ταύτην παρ' ἐδὲν ἡγησάμενοι, πάντα λελύκασιν, ἃ τὴν αὐτὴν εἶχε πρόφασιν τῷ μένειν βέβαια. οἷον εἴ τις μίαν λύσαι τῶν τιμωριῶν ἠντινασοῦν, οὐδὲ τῶν ἄλλων ἐδεμίαν ἰσχυ-
10. ρὰν καταλέλοιπεν. εἰ δέ τις τὴν μεγίστην ἀνέλοι, φυγήν, ἢ θάνατον· τά γε ἐλάττω τῶν ἐπιτιμίων λοιπὸν ἀνάγκη μηδὲ γεγράφθαι δοκεῖν. ὥσπερ ἂν οἱ παραχαράττοντες τὸ νόμισμα, κἂν μέρος λυμή-
15. νωνται, τὸ σύμπαν διεφθαρκέναι δοκοῦσιν, ὑπαίτιον ποιήσαντες· ὁμοίως οἱ τῶν τιμῶν τινας, ἢ τῶν τιμωριῶν [63]) ἀναιροῦντες, ὅλον τὸ πρᾶγμα καταλύουσι, καὶ τῷ μηδενὸς ἄξιον δεικνύουσι. καὶ μὴν εἴ τίς με
20. ἔροιτο τοῦτο, μεγίστην ὡς οἷόν τε ἑκατέρων βλάβην φερόντων, τῷ τε τὰς τιμὰς ἀπίστως ἔχειν, καὶ τῷ τὰς τιμωρίας ἀσθενῶς [64]), εἰ μὴ δυνατὸν ἀμφότερα

61) imo vero πρὸς τάτῳ. praeterea, accedit quod —

62) ἐχ ἕν poſt ἐθὲν deleui, vt vitioſa iteratio praecedentis ἐθὲν. in Veneta eſt ἐκ ἓν ἐϛι. voluitne ἐκ ἑνὸϛ dare? ſed ſic ſcribendum eſſet ἐθὲν μένειν ἑνὸϛ.

63) verba ἢ τῶν τιμωριῶν delenda puto, vt vitioſam lectionem variantem vocabuli τιμῶν.

64) malim τὸ περὶ τὰϛ τιμὰϛ ἀπίϛωϛ καὶ τῷ περὶ τὰϛ τιμωρίαϛ ἀϛθενῶϛ, nulla alia de cauſa, quam quod ſequitur τὸ περὶ τὰϛ τιμωρίαϛ: hoc enim haud aliud eſt, ac ſi dixiſſes εἰποιμι ἄν, ὅτι ἀπιϛοτέρων κρίνω ἀνθρώπων τὸ ἔχειν ἀϛθενῶϛ περὶ τὰϛ τιμ.

ρα εὐλαβηθῆναι, πότερον αὐτῶν [65]) ἐπιεικεστέρων κρίνω καὶ μετριωτέρων ἀνθρώπων; ἐκ ἂν διεσάσας τὸ περὶ τὰς τιμωρίας εἴποιμι· εἴ γε τοῦτο μέν ἐστιν ἀνενεγκεῖν εἰς φιλανθρωπίαν, εἰς ἔλεον, εἰς ἄλλα τοιαῦτα, ἅπερ ἐστὶν οἰκεῖα τοῖς χρηστοῖς· τὸ δὲ τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν ἐπιλανθάνεσθαι, καὶ τὰ τῆς ἀρετῆς ἆθλα ἀποστερεῖν, ἐκ ἔνι τυγχάνειν ἑδεμιᾶς εὐπρεπῶς [66]) προφάσεως· ἀλλ' ἀχαριστίας, φθόνος, μικρολογίας [67]), ἅπασι τοῖς αἰσχίστοις ἀνάγκη προσήκειν. ἔτι δὲ οἱ μὲν τὰς ὄντας ποινὰς ἧττον κατείργασι, τὰς κολάσεις ἀνιέντες· οἱ δὲ αὐτοὶ τὰ μέγιστα ἐξαμαρτάνεσι περὶ τὰς εὐεργέτας. τοσούτῳ δὲ σῶστο ἐκείνῳ κάκιον, ὅσῳ [68]) τὸ αὐτὸν [69]) ἀδικεῖν, τῷ μὴ σφόδρα κωλύειν ἕτερον. ἃ τοίνυν ἑδὲ ἐκεῖνό ἐστιν εἰπεῖν, ὅτι μὴ τοῦτο ὑπάρχει μέγιστον τῶν δεδομένων τισί· δίκα γὰρ τῷ πᾶσιν εἶναι φανερὸν [70]), ἑαυτοῖς ἐναντία ἐρῶσιν οἱ λέγοντες. φασὶ γὰρ ἀναγκην εἶναι, πολλὰς ἐν τῷ παρόντι τιμᾶν τῶν ἡγεμένων, οἷς ἅπασιν εἰκόνας εἰ δοίησε κατασκευάζεσθαι, μεγάλην τινὰ ἔσεσθαι τὴν δαπάνην, ὡς τάς γε ἄλλας

65) πότερον αὐτῶν] id est putemne hominum esse commodiorum, τὸ ἔχειν ἀπίστως περὶ τὰς τιμὰς infidos esse in honorum atque ornamentorum collatione, ἢ ἀσθενῶς ἔχειν περὶ τὰς τιμωρίας, molles et remissos esse in poenis repetendis, vnde etiam veritas superioris emendationis magis confirmatur.

66) l. εὐπρεπῶς.

67) l. ἀλλ' ἀχαριστία, φθόνῳ, μικρολογίᾳ. *Sed necesse est ad vitium animi immemoris atque ingrati, ad invidentiam, ad sordes animi humilis et minuta consectantis, ad turpissima quaeque denique, referri, iisque affine esse.*

68) ὅσῳ] scil. κακιόν ἐστι.

69) αὐτὸν] sic recte Casaubonus. quanto peius est, temet ipsum iniurias exercere, quam aliorum iniurias non severissime reprimere. Mor. et Ven. dant αὐτό.

70) εἶναι φανερὸν] subaudi ὅτι τοῦτο ὑπάρχει μέγιστον τῶν τινι δεδομένων.

λους

λας τιμὰς οὐκ οὔσας κατ' αὐτάς· ἀδὲ ἀποδεξομένων[71]) αὐτῶν, ὡς πολὺ ἐλάττους. τὸ μὲν δὴ τῆς δαπάνης οἷόν ἐστιν, ὄψεσθε μετὰ μικρόν· τὸ δὲ μεγίστην εἶναι τῶν τιμῶν, ἣν ἀφαιροῦνται τὰς εἰληφότας πρότερον, ἐκ τούτων ὡμολόγηται· καὶ μὴν ἀτόπως γε ὄντος τοῦ τινὰ παρεῖναι τῶν ἀξίων τιμῆς, καὶ μηδεμίαν παρασχεῖν ἀμοιβὴν τῆς εὐεργεσίας, ὡς πάντων[72]) μάλιστα ἀναγκη τούτοις ὁμολογεῖν, οἳ καὶ τὸ μετριώτερον τιμῆσαί τινα τῆς ἀξίας δεινὸν οἴονται, τὸ καὶ[73]) τιμήσαντας, ἔπειτα ἀδὲν αὐτιωμένους ἀφαιρεῖσθαι τὰ δοθέντα, πῶς οὐχ ὑπερβολὴν ἀδικίας ἔχει; τὸ μὲν γὰρ, ἀχαριστεῖν ἐστι τοῖς εὐεργέταις, τὸ δὲ, ὑβρίζειν εἰς αὐτούς· καὶ τὸ μέν ἐστιν μὴ τιμᾶν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας, τὸ δὲ, ἀτιμάζειν. οἱ μὲν γὰρ, ἃ δοκοῦσι τοῖς ἐπιεικέσιν ὀφείλειν, ἃ παρέχουσιν· οἱ δὲ, ἃ σύνηθές ἐστι γίγνεσθαι κατὰ τῶν ἄκρως πονηρῶν, ταῦτα πράττουσι κατ' αὐτῶν. εἰ γὰν τις τῶν ποτε νομισθέντων μετρίων, αὖθις ἀνήκεστον ἁμάρτοι τι καὶ χαλεπὸν, οἷον εἰ προδοσίαν βουλεύσειεν, ἢ[74]) τυραννίδα, τῶν τοιούτων ἔθος ἐστὶ τὰς τιμὰς ἀναιρεῖσθαι· κἂν ἐπιγραφῆς τινος πρότερον ὧσι τετυχηκότες. εἶτ' οὐκ αἰσχρὸν τῶν αὐτῶν ἀξιοῦν ὑμᾶς τοὺς ὁμολογουμένους ἀρίστους, ὧν τοὺς ἀσεβεῖς καὶ τοὺς ἀνοσίους τυγχάνειν οἱ

71) ἀποδεξομένων] sic recte Casaubonus, quatenus futurum hic requiritur, (Ven. dat ἀποδεξομένου, cum accentu in penultima, sed o in fine.] malim tamen, ut in eadem constructione maneat oratio, ἀποδεξομένους αὐτὰς: praecessit enim accus. ἅπας pro genit. ἁπάντων. Mor. dat ἀποδεξαμένων.

72) aut παντὸς cum Anglo est leg. aut πάντων, *omnium rerum maxime, ante alia omnia.* Ven. et Mor. dant πάντας.

73) aut prodit καὶ defectum, aut, quod malim, plane delendum est.

74) ἢ] sic interpres lat. et vir doctus in marg. Venetae meae. Ven. et Mor. dant εἰ.

οἱ νόμοι κελεύουσιν, οἷς ἐδὲ ταφῆς μέτεσιν; ὥστε μοι δοκοῦσιν, ὅσην παρ' ἑτέροις ἔχουσι τῶ τιμᾶσθαι πάντες ἐπιθυμίαν, τοσαύτην, ἢ καὶ πλείονα, παρ' ὑμῖν ἔξειν, ὅπως μηδέποτε τεύξονται τῶν τοιούτων μηδενός· ὅσω τὴν ὕβριν ἕκαστος καὶ τὸ προπηλακισθῆναι μεῖζον ἡγεῖται κακὸν, ἢ τὴν τιμὴν ἀγαθὸν νενόμικεν. εἰ γῶν τινα καλοῖτε εἰς προεδρείαν, ἢ πολίτην ἀναγράφοιτε, μέλλοντες ὕστερον ἀναιρήσειν, ἢ τὴν πολιτείαν ἀφελέσθαι, πολλὰ ἂν ἱκετεύσειεν ὑμᾶς ἐᾶν[75]) αὐτόν. τὸς γῶν τυράννους[76]), ἢ τὸς βασιλέας, ὧν αὖθις οἱ βιαίως ἄρχοντες καὶ παρανόμως τὰς εἰκόνας ἀνεῖλον, καὶ τὰ ὀνόματα ἠφάνισαν· (ὅπερ οἶμαι καὶ ἐφ' ὑμῖν συμβέβηκε·) διατεινάμενος εἴποιμ' ἂν[77]), εἰ προῄδεισαν τοῦτο ἐσόμενον, μήτ' ἂν εἰκόνας ἑαυτῶν ἐᾶσαι τινα[78]) ςῆσαι, μήτε ὀνόματα ἐγγράψαι. καίτοι τοῦτο, ὃ μόνον ἐκείνους ἀδικημένους καὶ δεινὰ πάσχοντας, ἀλλὰ

75) ἐᾶν] sic recte Casaubonus. ἐὰν Mor. verba ἱκετεύσειεν ὑμᾶς ἐᾶν absunt a Veneta.

76) bene habet hic locus, et nimis violenter eum tractat Casaubonus, quem bene sanum debuerat intactum relinquere. Sententia haec est: *fuere tyranni statuis cobonestati. habitus est idem bonor principibus adeo iis, quos constat legitime adeptos esse principatum, eumque laudabiliter gessisse. Sed amborum statuas sustulere, qui post eos regnarunt, illorum quidem merito, horum autem iniuria. id quod factum est ab iis successoribus, si qui per vim inuasissent principatum, et legibus inuitis tenerent.* Exempla huius rei recentia nota sunt nemini non. Vitellius e. c. Galbae statuas euertit atque Othonis. Hi ergo seu tyranni, seu principes legitimi, si praescissent sibi euenturum hoc genus seu meritae contumeliae, seu immeritae iniuriae, aio, contendoque quantum possum maxima asseueratione, eos non fuisse passuros, vt sibi a quoquam statuae erigerentur.

77) εἴποιμ' ἄν] sic recte Ven. Mor. omittt ἄν.

78) Ven. et Mor. dant τινας. adhaesit ς e proximo ςῆσαι.

λαὶ καὶ τὴν πρόφασιν δείκνυσι κενὴν, δι' ἣν ἴσως ὑμᾶς τινὲς ἀξιώσουσι τοῦτο ποιεῖν, μᾶλλον δὲ κατὰ τὸ πράγματος ἔσαν. εἰ γὰρ ἀναγκαῖον ἅμα καὶ συμφέρον φήσουσιν εἶναι τὸ ἑτέρους τιμᾶν, πῶς οὐχ ὑπεναντίον ἐστὶ τούτῳ [79]) τοὺς πρότερον οὕτω τετιμημένους ὑβρίζειν; ὁ γὰρ τῶν πρότερόν τις οὐκ ἂν εἵλετο λαβεῖν, εἰδὼς τοῦτο ἐσόμενον· πῶς εἰκός ἐστι τῶν νῦν τινα ἡδέως λαμβάνειν, ὁρῶντα τὸ γεγενέμενον; ὥστ', εἰ μὴ καὶ δι' ἐκείνους γε τοὺς θᾶττον [80]) εὐεργέτας, ἀλλὰ τούτους γε, οὓς νῦν τιμῶμεν, εἰκὸς ἦν φυλάξασθαι τὸ πρᾶγμα. πάντες μὲν γὰρ ὑπόπτως ἔχουσι πρὸς τὰ ὑπὸ τούτων διδόμενα, οὓς ἴσασι, τῶν πρότερόν τινα ἐπαινεθέντων, καὶ δοξάντων φίλων, οὕτως ἀμελοῦντας· μάλιστα δὲ οἱ τῶν αὐτῶν τυγχάνοντες, ὧν τοὺς εἰληφότας ὁρῶσιν ἀπεσεσημένους. εἰ δὲ δὴ καὶ, ὅπως αὐτοὶ λάβωσι, τοῦτο γίγνοιτο [81]), μᾶλλον δὲ ὅπως δοκῶσιν εἰληφέναι, παντελῶς ἤδη τὸ πρᾶγμα εἰρωνείαν καὶ χλεύην νομίζουσι [82]). πολὺ ἂν [83]) βέλτιον ἦν λέγειν τοῖς βελομένοις ποιῆσαι μικρὰ φροντίζειν ὑμᾶς τῶν τάχιον τετιμημένων, ὅτι μηκέτι μηδεμίαν χρείαν τοῦ τιμᾶν τινά ἐστι· ἢ τοὐναντίον ἔτην μεγίστην φασὶν εἶναι τῇ πόλει χρείαν καὶ πρὸς πλείονας νῦν ἢ, πρότερον, τοῦτο διαβάλ-

79) τούτῳ] sic interpres recte. τοῦτο Ven. et Mor.

80) τοὺς θᾶττον] *qui paulo ante, qui nuper nos ornarunt.* bene sententiam huius dictionis declarauit Casaubonus.

81) obscura mihi est huius versus sententia.

82) malim *νομίσωσι.*

83) ἂν] sic recte interpres, Anglus, et vir doctus in marg. Venetae meae. δ Ven. et Mor. natus hic error est ex eo, quod librarii graeci solent ἂν ea figla exarare, quae refert ο cum appensa caudicula, quam aut praeteruidit, aut non intellexit, quid designaret, quisquis Dionem operis Turrisani excudendum dedit. de reliquo nihil est aut vitii, aut obscuritatis, tametsi Casaubonus hic difficilem se monstrat et praeter rem meticulosum.

λειν [84]; καίτοι μὰ τὸν Δία καὶ τοὺς θεοὺς, οὐδ' [85]) εἰ τὴν ἀνωτάτην χάριν ὑμῖν ἕξειν ἔμελλον, οἱ δοκοῦντες νῦν τῶν εἰκόνων τυγχάνειν, καὶ σφόδρα ἐπαινέσειν τὸν δῆμον, οὐδ' οὕτως ἐχρῆν αὐτὸ γίνεσθαι. τὸ γὰρ μόνον ζητεῖν, ἐξ ὧν ἄν τις ἀρέσαι τινὰ ποιήσας, ἢ [86]) προσαγάγοιτο. εἰ δ' ἄλλον, ὃν οὐ προσῆκεν, ἀδικήσει τοῦτο ποιῶν, ἢ καθόλου τι μὴ δέον πράξει [87]) μὴ σκοκεῖν, οὔτε, μὰ τοὺς θεοὺς, ἐλευθέρων ἐστὶν ἀνθρώπων, οὔτε μετρίων τὸ ἦθος. οὐδεὶς γὰρ οὐδὲ τῶν πάνυ πονηρῶν προαιρεῖται τὶ φαῦλον, ὃ μὴ συμφέρειν ἑαυτῷ νομίζει πρὸς τὸ παρόν. ἀλλ' ἐστὶν αὐτὸ τοῦτο ἡ μοχθηρία, τοῦ κέρδους [88]) ἕνεκα καὶ τῆς χρείας, μηδενὸς αἰσχροῦ, μηδὲ ἀδίκου πράγματος, ἐπιστρέφεσθαι, μηδὲ φροντίζειν, ποῖον τὸ γιγνόμενον, ἀλλὰ μόνον, εἰ λυσιτελές. οὐκοῦν ὁ τὸν μὲν παρόντα θεραπεύων, ὀλιγωρῶν δὲ τοῦ θᾶττον φίλου· καὶ τῆς μὲν γεγενημένης χρείας ἐπιλελησμένος, τὴν δ' ἐλπιζομένην ὠφέλειαν περὶ πλείστου ποιούμενος, ἆρ' οὐκ ἴστε, ἥστινος τυγχάνει προσηγορίας; οὐ κόλαξ ὁ τοιοῦτος ὀνομάζεται παρὰ πᾶσιν; οὐκ ἀγενὴς, οὐκ ἄπιστος δοκεῖ; νῦν τοίνυν οὐδὲ τοῦτο περιγίνεται τῇ πόλει

84) διαβάλλειν] sic Anglus recte. *satius est plane negare quemquam esse honorandum, quam in inuidiam id adducere, quod aiunt summe opus esse ciuitati, et nunc quidem multo pluribus praestandum, quam olim fuisset.* διαβάλλει Ven. et Mor.

85) οὐδ'] sic recte Casaubonus. *ne si quidem.* (Ven. et Mor. dant δ')

86) ἢ] sic dedi; nam ἀρέσαι est optatiuus. *nam iis solummodo rebus studere, per quas quis alicui placeat, aut eum sibi conciliet.* Ven. et Mor. dant μὴ.

87) πράξει] sic recte Casaubonus. παρέξει Ven. et Mor.

88) τοῦ κέρδους] non improbo; sed eo seruato necesse est etiam articulum τῆς ad χρείας addi. (qui a Mor. abest) quod ni fit, satius erit τὸ κέρδους legi, vt τὸ ad ἐπιστρέφεσθαι reseratur.

πόλει τὸ θεραπεύεσθαι τινὰς ὑπὸ αὐτῆς καὶ μεγάλης τινὸς οἴεσθαι τυγχάνειν, ὧν ἂν τὰ ὀνόματα ἐπιγράφητε[89], τἀναντίον γὰρ δυσχεραίνουσιν καὶ μέμ-
25. φονται παρ' αὐτοῖς· εἰ καὶ σιωπῶσιν ἄλλως, πρεσκρύειν δ' θέλοντες. ἢ[90] νόμισμα μὲν εἴ τῳ χαρίζεσθε[91] κίβδηλον, ἀθεὶς ἂν ἐκὼν λάβοι· μᾶλλον δὲ ὕβρει ἡγοῖτο, ἢ δωρεᾷ, τὸ γιγνόμενον· τιμὴν δὲ
30. καὶ κίβδηλον, καὶ μηδὲν ἔχουσαν ὑγιές, νομίζετε δέχεσθαι τὰς νῦν ἐχοντας[92]; ἀλλ' ἐὰν μὲν οἰκέτην τις ἀλλότριον ἢ σκεῦος ἀποδῶται[93] ψευσάμενος, ὡς ἑαυτοῦ, σφόδρα ἔκαστος ἀγαναντεῖ τῶν ἠπατημένων· καὶ θαυμάζοιμ' ἄν, εἰ μὴ θανάτῳ ἐζημιῶτε
35. τοῦτον ὑμεῖς· εἰ δ' ἀλλοτρίαν τις εἰκόνα καὶ μηδὲν αὐτῷ προσήκουσαν ἐξαπατηθεὶς λείβοι παρὰ τῶν μὴ κυρίων· (ὃ γὰρ ἂν ἄλλῳ δῷ τις τοῦτ[94] κύριος ἐκ ἔστιν ἑτέρῳ διδόναι·) χάριν αὐτὸν οἴεσθε τοῖς
40. παρακρουσαμένοις ἔχειν; τίνος[95]); δέομαι δὲ, ἂν οἱ λόγοι φαίνονται πικρότεροι, μηδὲν ἐμοὶ δυσχεραίνειν. ὧδε γὰρ ὑμᾶς φημὶ τοῦτο ποιεῖν, τρόπον δέ τινα ἀκούσης[96] τῆς πόλεως αὐτὸ γίγνεσθαι.

89) melius meo iudicio dat Veneta ἐπιγράφηται.

90) ἢ] sic recte Ven. Casaub. et Anglus. an. Mor. εἰ.

91) χαριζεσθε] sic recte Casaubonus, nisi melius sit χαρίζοισθε, aut χαρίσαισθε. Ven. et Mor. dant χαρίζεσθαι.

92) Mor. dat τὰς ἐκόντας. Casaubonus vult αὐτὰς ἐκόντας; in Ven. est τὰς ἔχοντας, vnde effeci τὰς νῦν ἔχοντας.

93) ἀποδῶται] sic recte Casaubonus, *vendat.* ἀποδῶτε Ven. ἀποδῶ τι Mor.

94) malim τοιοῦτο, κύριος ἐκ ἔστιν — *nam quod quis alteri dat eiusmodi* (h. e. iuris quod fit alieni), *penes eum non est id dare.*

95) τινος (vti Mor. dat) abest a Veneta, non male. potest tamen ferri, si Casauboni modum interpungendi admittas; hunc scilicet: ἔχειν; τίνος; *cuiusnam?*

96) ἀκούσης est ab interprete, qui recte reddidit *inuita ciuitate.* nam in Ven. vitiose est ἀκούσας.

τὸ δὲ[97]) πρᾶγμα εἰ τοιοῦτόν ἐστιν, ὥστε πάναισχρον δοκεῖν ἐξεταζόμενον· τοσούτῳ προθυμότερον ὑμᾶς ἀκούειν δεῖ τοῦ λέγοντος, ὥστε ἀπηλλάχθαι τὸ λοιπὸν τῆς αἰσχύνης[98]). οὐδὲ γὰρ τὰ ἐν τοῖς σώμασι δυσχερῆ χωρὶς ὀδύνης ἐστὶν ἰάσασθαι. πολλάκις δὲ αὐτὸ τοῦτο σημεῖον ὑπάρχει τοῦ σφόδρα ἐπείγειν τὴν θεραπείαν, τὸ σφόδρα ἀλγεῖν τὸ θεραπευόμενον. ὃ τοίνυν ἀρχόμενος εἶπον, οὐδ' ἂν νῦν ὀκνήσαιμι εἰπεῖν, ὅτι πανταχοῦ μὲν οἰκεῖόν ἐστιν φαίνεσθαι τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ὑγιεῖς[99]), καὶ μηδὲν παλίμβολον ἔχοντας, μηδὲ δυσχερές· ἀλλὰ πλεῖστον ἀπάτης καὶ πονηρίας ἀπηλλαγμένους. λέγω δὲ τοὺς ὑμῖν ὁμοίους, μάλιστα δὲ οἶμαι, περὶ τὸ τιμᾷν καὶ τὰς δωρεάς. τὸ γὰρ αἰσχύνην[100]) τινὰ προσάπτειν τοῖς καλοῖς, καὶ τὸ ἀδίκως ποιεῖν τὸ πάντων δικαιότατον, οὐδ' αἰσθανομένων ἐστὶν ἀνθρώπων τῆς ἑκάστου φύσεως. ὥσπερ οὖν οἱ παρανομοῦντες εἰς τὰ ἱερὰ, τῶν εἰς ἄλλ' ὁτιοῦν ἁμαρτανόντων χείρους εἰσίν· οὕτως οἱ περὶ ταῦτα[1]) ἄδικοι καὶ πονηροὶ φαινόμενοι. τί γάρ ἐστιν ἱερώτερον τιμῆς, ἢ χάριτος; οὐκ ἴστε, ὅτι καὶ θεὰς νομίζουσιν οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων τὰς χάριτας; ἐὰν οὖν τὰ ἀγάλματα αὐτῶν περικόπτῃ τις, ἢ τοὺς βωμοὺς ἀνατρέπῃ, τοῦτον ἡγεῖσθε ἀσεβεῖν· ἐὰν δὲ αὐτὸ λυμήνηται[2]) καὶ διαφθείρῃ τὸ πρᾶγμα,

97) τὸ δὲ] sic recte margo Mor. *quod si autem causa haec sic habet.* τότε Ven. et t. Mor.

98) post αἰσχύνης videtur deesse καὶ εἰ μετ' ὀδύνης. *etiam si cum dolore id fiat.* aegre enim ferebant Rhodii a Dione sibi fraudem et cupiditatem obiectari.

99) ὑγιεῖς] linguae graecae ratio postulabat ὄντας addi; sed Dio solet hoc participium omittere.

100) αἰσχύνην] sic recte Anglus. αἰσχύνειν Ven. et Mor. rebus honestis et praeclaris turpitudinem quandam et dedecus affigere.

1) περὶ ταῦτα] scil. τὸ τιμᾷν τινας καὶ περὶ τὰς δωρεάς.

2) λυμήνηται] sic recte interpres. λυμήνετε Ven. et Mor.

πρᾶγμα, ἀφ' ἧς καὶ τοὺς θεοὺς ὠνομάσθαι συμβέ-
30. βηκεν, μὴ ὃν δεῖ 3) τρόπον χαριζόμενος, ἀλλ' ἀγεννῶς καὶ ἀνελευθέρως, καὶ μετὰ τέχνης τοῖς εὐεργέταις ἀχαριστῶν 4), αὐτὸν φρονεῖν φήσομεν, καὶ τῶν ἄλλων εἶναι συνετώτερον; ἀλλὰ τὰς μὲν καπη-
35. λὰς, τὰς ἐν τοῖς μέτροις κακουργοῦντας, οἷς ὁ βίος ἐστὶν αὐτόθεν, ἀπὸ αἰσχροκερδείας, μισεῖτε καὶ κολάζετε· τὴν δὲ πόλιν, εἰ δόξει περὶ τοὺς ἐπαίνους τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν πανουργεῖν, καὶ τὰς δωρεὰς κα-
40. πηλεύειν, οὐκ αἰσχύνεσθε, παλίμβολα καὶ παλίμπρωτα ποιοῦσαν τὰ σεμνά; καὶ οὐδὲ ἐκεῖνο ἐνθυμεῖσθε, ὅτι μηδὲ τοῖς καπήλοις μηδεὶς ἔτι ῥᾳδίως πρόσεισιν, παρ' οἷς ἂν πονηρὰ ᾖ τὰ μέτρα; καὶ μὴν
45. ὅτι φύσει τὸ πρᾶγμα τοιοῦτόν ἐστιν, οὐχ ὁ λόγος 5) αὐτὸ ἐξονειδίζει, θεάσασθε ἔτως; εἰ γάρ τις πύθοιτο ὑμῶν, πότερα βούλεσθε τὰς τιμωμένους ὑφ' ὑμῶν, οἷς οἴεσθε διδόναι τὰς εἰκόνας, ἐπίσασθαι 6) ταλη-
5. θὲς καὶ τὸ γιγνόμενον οἷον ἐστὶν, ἢ λανθάνειν αὐτοὺς· οὐκ ἄδηλόν ἐστιν, ὃ 7) ἂν ἔποτε εὖ φρονοῦντες. τί γὰρ ἐκώλυεν εὐθὺς ἐν τῷ ψηφίσματι γράφειν, ὥσπερ τἆλλα καὶ τοῦτο; εἶναι δὲ τὴν εἰκόνα 8) αὐτοῖς μίαν τῶν ἀνακειμένων, ἢ τὴν τοῦ δεῖνος, εἰ
10. κἀκείνους ἐβούλεσθε 9) γιγνώσκειν; ἀλλ' οὐδέποτε, οἶ-

3) δεῖ] sic recte Anglus. δὴ Ven. et Mor.
4) ἀχαριστῶν] sic recte Casaubonus. ἀχαρίστως Ven. et Mor.
5) ὁ λόγος] subaudi μόνον. neque solummodo id ratio et meditatio increpet, seu dictitet turpe atque odiosum esse.
6) ἐπίσασθαι] sic recte Ven. quod interpres quoque reddidit. ἐπίστασθε Mor.
7) ὃ] Veneta dat ὄν. forte voluit ὅ, τι.
8) Sententia est: *statuam, quae hoc decreto illi vel illi Romano decernatur, unam esse debere ex illis vetustis dudum consecratis*; aut *recens bonorando consecrandam esse statuam huius vel illius veteris heroïs, expresso cum eius nomine.*
9) κἀκείνους ἐβούλεσθε] sic recte Casaubonus. *si illos, Romanos*

μαι, τοῦτο ἐγγράψετε[10]). οὐκοῦν ὅτι μὲν τὰ γιγνόμενα ὀρθῶς, καὶ μηθὲν ἔχοντα ἄτοπον, οὐδεὶς περιστέλλει, δῆλόν ἐστιν. ὅτι δὲ ἥκιστ' ἄν τις φυλάξαιτο τοὺς εὖ πάσχοντας εἰδέναι, τίνα[11]) τρόπον τῆς χάριτος τυγχάνουσιν, καὶ τῶν γιγνομένων περὶ τὴν τιμὴν ὁτιοῦν, εἴ γέ τις ἁπλῶς αὐτὸ πράττει καὶ δικαίως, ἔτι μοι δοκεῖ τοῦ πρώτου φανερώτερον· ὥστε ἀνάγκη τὸ συμβαῖνον εἶναι πανταχῇ φαῦλον, καὶ μηδενὶ, μηδὲ ἰδιώτῃ, πρέπον. ὁ γὰρ ἐν αὐτοῖς, οἷς τινας εὖ ποιεῖ, παθὼν πρότερον, ἢ νὴ Δία κατάρχων καὶ προκαλούμενος εἰς φιλίαν[12]), παρακρουόμενος, καὶ φενακίζων, τί ἂν οὗτος ἄλλως[13]) ποιήσειεν; ἐπίστασθε[14]) τοίνυν, ὅτι μηδένα λανθάνει τὸ γιγνόμενον, ἀλλ' ἔστι διαβόητον, καὶ τῶν παρὰ πᾶσι θρυλλουμένων, οὐ μόνον ἐπειδὴ λίαν κατακόρως καὶ ἀναίδην[15]) αὐτῷ κέχρηνται τινὲς, ἀλλ' ὅτι καὶ παρ' ὑμῖν πράττεται. τὸ γὰρ ἀξίωμα τῆς πόλεως καὶ τὸ μέγεθος οὐθὲν ἄγνωστον ἐᾷ τῶν ἐν αὐτῇ· καὶ τὸ σεμνότερον ὑμᾶς ἁπάντων ἐν τοῖς ἄλλοις ἑαυτοὺς ἄγειν· ἔτι δὲ, οἶμαι, τὸ πράττειν ἄριστα τῶν Ἑλλήνων φθόνον κινεῖ καὶ ζηλοτυπίαν, ὥστε πολλοὺς εἶναι τοὺς

manos puta, quibus statuas decernitis, non ignorare vultis, cuiusnam veteris herois statuam quisque pro sua accipiat. κἀκείνου σε βούλεσθε Ven. et Mor.

10) ἐγγράψετε] aut sic leg. aut ἐγράφετε, aut ἐγγράψετε, aut ἐγγράψαιτε, aut τοῦτό γε γράψετε, vel γράψαιτε. nam ἐγράψετε, quod Ven. et Mor. dant, plane nihil est.

11) τίνα] sic recte Ven. *quonam modo.* τινὰ Mor.

12) φιλίαν] sic recte Casaubonus. φιλίας Ven. et Mor.

13) ἄλλως] Casaubonus vult καλῶς. recte vero, sed non satis id est. malim ἄλλο καλῶς. *quidnam aliud recte et honeste ille faciat.* aut τί ἂν οὗτος ἄλλως ποιήσειεν; *quid ille aliis faciat?* quae in alios exempla statuat?

14) ἐπίστασθε h. l. est imperatiuus; *scitote*, velim vos haud ignorare.

15) ἀναίδην] Dauis. ad Max. Tyr. p. 604. vult ἀνέδην.

τοὺς ἐξετάζοντας; ἐάν τι δοκεῖτε ἁμαρτάνειν. οὐκοῦν οἱ μὲν ὅπως, ὅ, τι πράττουσιν, ἀγνοεῖσθαι[16]) μᾶλλον ἐθέλοντες, κακίας τοῦτο σημεῖον ἐκφέρουσιν· οἱ[17]) δ' ἃ μηδεὶς ἀκούει λανθάνειν[18]) νομίζοντες, εὐηθείας· οἷς ἀμφοτέροις οὐκ ἂν ἕλοισθε ἔνοχον εἶναι τὴν πόλιν. νὴ Δία, ἀλλὰ δαπανήσομεν, εἰ μὴ τοῖς οὖσιν χρησόμεθα; καὶ πόσων δεήσει χρημάτων, ἐὰν πᾶσιν κατασκευάζωμεν ἀνδριάντας, ὅσοις ψηφιζόμεθα; καὶ πόσῳ[19]) κρεῖττον ἐλάττοσι διδόναι τὴν δωρεὰν, ἢ πλείους, ἐξαπατᾶν μέλλοντάς τε[20]) ὑπὸ πλειόνων καταγινώσκεσθαι, καὶ μισεῖσθαι, σαφῶς εἰδότων, ὃ ποιεῖτε; καὶ γὰρ εἰ μὲν οὐ σφόδρα ἐπιεικεῖς εἰσὶν, οὓς[21]) ὁπωσδήποτε ἱστᾶτε νῦν, ὃ[22]) μηδαμῇ φρονοῦντες εἴποτ' ἄν, ὁρᾶτε τὸ γιγνόμενον· διὰ

16) Casaubonus ita corrigit: ὅπως πράττουσιν, ὅ, τι πράττουσιν, ἀγνοεῖσθαι — *qui student in occulto manere quicquid agunt.* sententia non mala; videtur tamen potius sic leg. esse: ὅπως ὅ, τι πράττουσιν ἀγνοῆται, aut plane omittendum esse ὅπως. id quod malim. μᾶλλον hic est vsurpatum pro σφόδρα, vt saepe. aut cum interprete subaudiri debet ἢ γινώσκεσθαι.

17) οἱ] sic Casaubonus et Anglus. paret enim ex interpretatione Casauboni, eum exarasse οἱ, non εἰ, tametsi hoc operae Parisinae per errorem exhibuerunt. Ven. et Mor. dant εἰ.

18) Casaubonus corrigit ἃ μηδεὶς ἀγνοεῖ λανθ. item Anglus, et sic ferme interpres, qui sic reddidit, ac si legisset ἃ μηδείς ἐστιν ὅστις οὐκ ἀκούει λανθ. bona sententia, sed videtur tamen vulgata bene habere, et haec esse sententia: *tardi sunt, si qui existimant, ea sua dedecora omnibus latere, quae nemo audeat sibi aperte, in faciem, quod aiunt, exprobrare.*

19) πόσῳ] Ven. et margo Mor. dant πόσα, sed t. Mor. πόσου.

20) τε] malim γε.

21) εἰσὶν οὓς] sic Ven. et Anglus. εἰσὶ τοὺς Mor.

22) ὃ] scil. eos, quos statuis cohonestetis, omnes maiorem in modum honestos probosque esse.

διὰ γὰρ τὰς Φαύλας ἀδικεῖτε [23]) τὰς χρηστάς. ἔτι γὰρ ὑμῶν οἱ πρόγονοι μὴ ἐθαύμαζον εἰκῇ, μηδὲ ἀναίξιον τινὰ, ἐγὼ διαβεβαιωσαίμην ἄν. εἰ δὲ ἀγαθὰς τιμᾶτε, τάς γε [24]) τοιάτας εἰκὸς ἄχθεσθαι τῷ πράγματι. τίς γὰρ ἂν μέτριος ἄνθρωπος βάλοιτο, ἕτερον κακῶς πάσχειν, καὶ τῶν δικαίως δεδεμένων ἀποστερεῖσθαι δι' αὐτόν; ἢ πῶς ἐκ ἂν ὀργίζοιτο ἐπὶ τούτῳ γινομένῳ μᾶλλον, ἢπερ εἰδείη χάριν [25]); ἡ γυναῖκα μὲν ἐδεὶς ἂν ὑπομένειε, χρηστὸς ὤν, διὰ μοιχείαν [26]) λαβεῖν [27]), ὅτι τὸν πρότερον ἔχοντα ἠδίκησε· μᾶλλον δὲ ἐδ' ἂν ὅλως λάβῃ τις ἡδέως τὴ παρὰ ἀνδρὸς ἑτέρου. καίτοι πολλάκις γίνεται τοῦτο ἐ πονηρᾶς αἰτίας [28]). τιμὴν δὲ, ἣν ἐκ ἔστι δικαίως ἀπ' ἄλλε λαβεῖν, ἐδὲ χωρὶς ὕβρεως τῆς εἰς ἐκεῖνον, ἀγαπᾷν τινὰ οἴεσθε; καὶ ταῦτα μηδ' αὐτὸν ἐλπίζοντα, ὡς ἐδὲ ἂν πάθοι τοιοῦτον; ἀλλ' ἀνδραποδον μὲν τίς ὠνέμενος, εἴ ποτε ἀπέδρα, σκοπεῖ, (καὶ εἰ μὴ παρέμενε τῷ πρώτῳ δεσπότῃ·) [29]) δωρεὰν δὲ καὶ χάριν, ἣν ἄπιστον ἡγεῖται, καὶ σαφῶς οἶδεν μηδὲν ἔχουσαν βέβαιον, ἐκὼν ἂν πρόσοιτο; Ῥωμαῖοι γὰρ

23) ἀδικεῖτε] sic interpres et Casaubonus. ἀδικῆσαι Ven. et Mor.

24) τάς γε] sic recte Casaub. τὰς τε Ven. et Mor.

25) εἰδείη χάριν] sic recte Casaub. Anglus et interpres. εἴδει ἢ χάριν Ven. εἰδείη ἢ χάριν Mor.

26) post διὰ μοιχείαν videtur ἐκβληθεῖσαν deesse, vel simile quod vocabulum; nisi malumus legere διὰ μοιχείας.

27) post λαβεῖν deesse videtur εἰδὼς *bene gnarus*, *rameri scias*.

28) Casaubonus vult ἐκ ἀπὸ πονηρᾶς αἰτίας. simile quid interpres quoque voluit. possit etiam sic legi: ἐ πονηρὰς δι' αἰτίας.

29) καὶ εἰ μὴ — δεσπότῃ] nisi haec sunt scholium verbi ἀπέδρα, ideoque delenda, sunt certe per copiam vel redundantiam quandam dicta; nihil enim plus dicunt, quam ἀπέδρα.

γάρ εἰσιν οἱ πλείους αὐτῶν, καὶ τίς ἂν τούτων ἀψαιτο;
35. οἱ δέ γε παρεσῶντες αὐτοῖς Μακεδόνες, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι [30]), καὶ διὰ τί τούτων ἀπτόμεθα, καίτοι τὰς μὲν πρότερον κειμένας, πάντας ἢ τὰς γε πλείστας δι' εὐεργεσίαν φήσετε [31]) τεθῆναι· τῶν δὲ νῦν τιμωμένων πολλὰς δι' ἰσχὺν θεραπεύεσθαι. τὸ μὲν δὴ
40. ποτέρως αὐτῶν δικαιότερόν ἐστιν ποιεῖσθαι περὶ πλείονος, ἐάσω. τὸ δὲ εἰ μὴ πᾶσι τὰ δοθέντα δικαίως ὑπάρξει, ποτέρως μᾶλλον εἰκὸς ἐπ' αὐθήλῳ λαμβάνειν, αὐθ' αὑτὸς τοῦτο λανθάνει [32]). πάντες γὰρ
45. οἴδασιν, ὅσῳ βεβαιότερόν ἐστιν εὐεργεσία δυνάμεως. ἰσχὺν μὲν γὰρ ἐκ ἔστιν, ἥντινα ἐκ ἀναιρεῖ χρόνος, εὐεργεσίαν δὲ εὐδεμίαν. ἵν' ἔν ὑπερβολὴν ἐκείνην [33]) ἀφῇ τις, ἀληθῆ τρόπον τινὰ ἔσαν, τὸ πρὸς τὴν πόλιν

30) Ven. dat οἱ δ' εἰ λακεδ. malim οἱ δέ γε λακεδ.

31) malim φήσαιτε.

32) λανθάνει] sic recte Casaub. Sententia haec est: *Fac duobus proponi conditionem accipiendi honoris, sed cum incerta spe perpetuo seruandi, alteri, cui honor conferatur vltro per beneuolentiam, alteri, cui necessario et per vim atque propter potentiam eius. Iam vter horum libentius honorem accipiet? Vltro liquet. ne ipsi quidem illi duo, quibus eiusmodi conditio proponatur, ignorent, vtrum par sit libentius honorem oblatum acceptare. qui beneuolentia meruit, maiori iure et maiori cum fiducia perpetuitatis accipiet; contra, qui metu potentiae extorsit, inuitus.* Ven. et Mor. dant λανθάνειν.

33) ὑπερβολὴν ἐκείνην] *illud maius.* appellat sic τὸ αὐθέκαστον ἔχειν πρὸς τὴν πόλιν τὸς ἔτω τιμᾶσθαι ζητοῦντας. minus est τὸ μηδεμίαν χάριν ἔχειν. Est itaque haec sententia: *Etiamsi praetereum silentio, locoque suo et in dubio relinquam illud, quod cum altero, mox dicendo, si comparetur, maius est, scil. eos, qui sic honorari studeant, animo esse aduersus ciuitatem subacgro et subinfesto, sibique factam contumeliam existimare, suique ad contemtum rem referre; hoc quidem, quod minus illo est, aio certo nosse, eos nullam vobis habere gratiam.*

πόλιν ἀηδέστερον ἔχειν, τοσούτῳ 34) τιμᾶσθαι ζητῶν-
τας· καὶ τὸ συμβαίνειν εἰς ὕβριν λαμβάνειν καὶ 5.
καταφρόνησιν ἑαυτῶν· ἀλλὰ τοῦτό γε εἰδέναι φημὶ
βεβαίως, ὅτι μηδὲ χάριν ἡμῖν μηδεμίαν οἴδασιν,
μηδ' οἴονται τυγχάνειν μηδενός, τὸ γινόμενον εἰδό-
τες, καὶ τὴν ῥαδιουργίαν τὴν ἐν αὐτῷ. πρὸς τοῦ 10.
Διὸς 35), εἰ δ' αὖ καὶ τούτων δεχομένων, ἐκ εἰκὸς ἦν
ἀφαιρεῖσθαι τὰς (μὲν) 36) πρόσθεν εἰληφότας,
ταῦτα ἀφαιρεῖσθαι τοὺς ἔχοντας, ἄλλοις ἑτέροις δι-
δόντες. καὶ μήν, εἴ γε, ἐν οἷς ἡ πόλις δοκεῖ τινος 15.
δεῖσθαι, τὴν δαπάνην μόνον ὀψόμεθα, καὶ τὸ πῶς
ἂν εὐχερέσατα γένηται, μηδὲν ἄλλο ἐξετάζοντες·
τί 37) κωλύει μὴ μόνον ταύτην ὑπάρχειν, ἣν 38)
ἑτοίμην τὴν δωρεάν, ἀλλὰ κἂν ἄλλο τι θέλητε χαρί-
σασθαι τινί, γῆν, ἀργύριον, οἰκίαν τοὺς ἔχοντας 20.
ἀφαιρεθέντας 39); ἢ τί δεῖ πόρους ζητεῖν, καὶ τὰ κοι-
νὰ ἀναλίσκειν, ὅταν ᾖ καιρὸς, ἢ τεῖχος ἐπισκευάζειν,
ἢ ναῦς· ἀλλὰ μὴ τὰ τοῦ δεῖνος λαβεῖν, ἢ τὰ τῶν
πολιτῶν τινος, ἢ τῶν ἐνοικούντων παρ' ὑμῖν; ἀλλὰ νὴ 25.
Δία βοήσονται, καὶ δεινὰ φήσουσιν πάσχειν; ἐκ ἓν
ἐξέσται δήπουθεν μὴ προσέχειν αὐτοῖς; καὶ γοῦν εἰ
νῦν εἰσιν, ἐφ' οἷς ἂν ἔλθοιεν, ὑμῶν ταῦτα ποιούντων,
πρότερόν γε ἐκ ἦν ἕτερος ἐδεὶς τοῦ δήμου κυριώτερος. 30.
ἆρ'

34) imo vero τοὺς ἕτω.

35) πρὸς τοῦ Διὸς] cum hoc verbo nouum ingreditur argumentum, paullo illud quidem abhorrentius, verum tamen; quod quo magis persuadeat, asseueratione illa quasi munit.

36) aut plane delendum est μὲν, aut leg. τὰς ἐν τῷ πρ.

37) τί] sic recte Casaub. *quid impedit.* ἢ Ven. et Mor.

38) ἣν] aut plane delendum videtur, aut cum πάνυ mutandum. margo Mor. dat ὡς.

39) ἀφαιρεμένους] aptus est hic accusatiuus ex illo, quod e praemissis tacite repetendum est, τί κωλύει τοῦτο χαρίζεσθαι ὑμᾶς ἀφαιρεμένους. *quid impedit, quo minus id doneris, postquam id eripueritis possessoribus?*

ἆρ' ἦν οἱ τότε ὄντες ἕτω προσεφέροντο τοῖς κατὰ μέρος; πόθεν; οἱ τοῦτο πάντων ἡγοῦντο χαλεπώτατον, καὶ τοῖς θεοῖς ἐπεύχοντο μηδέποτε συμβῆναι τοιοῦτον καιρόν, ἐν ᾧ δεήσει κατ' ἄνδρα ἕκαστον ἀπὸ τῶν ἰδίων εἰσενεγκεῖν; καίτοι τοῦτο σπανίως ποτὲ παρ' ὑμῖν γενέσθαι φασὶν, ὠδὲ ἐν ἅπασι τοῖς πολέμοις, ἀλλ' εἴ ποτε[40]) ἐσχάτως ἡ πόλις ἐκινδύνευσεν. ἕως ἔν ἐρεῖ τις, ὡς οἵ γε ἀνδριάντες τῆς πόλεως εἰσίν. καὶ γὰρ ἡ χώρα τῆς πόλεως, ἀλλ' ὐθὲν ἧττον τῶν κεκτημένων ἕκαστος κύριός ἐστι τῶν ἑαυτοῦ. καὶ κοινῇ μὲν ἐὰν πυνθάνηταί τις, τίνος ἐστὶν ἡ νῆσος; ἢ τίνος ἡ Καρία; Φήσουσι, Ῥοδίων. ἐὰν δὲ ἄλλως ἐρωτᾷς, τοῦτί τὸ χωρίον[41]), ἢ τὸν ἀγρόν; δῆλον, ὅτι πεύσῃ τοῦ δεσπότου τὸ ὄνομα. καὶ τὰς εἰκόνας ἁπλῶς μὲν πόσας Ῥοδίων εἶναί λέγουσιν, ἰδίᾳ δὲ ἑκάστην τοῦ δεῖνος, ἢ τοῦ δεῖνος, ᾧ ἄν ποτε ἡ δεδομένη. καίτοι τὰ μὲν χωρία καὶ τὰς οἰκίας, καὶ τἄλλα κτήματα, ἂν ἀν εἰδείης, ὧν ἐστὶν, εἰ μὴ πυθόμενος· ἡ δὲ εἰκὼν ἐπιγέγραπται, καὶ ὐ μόνον τὸ ὄνομα, ἀλλὰ καὶ τὸν χαρακτῆρα σώζει τοῦ λαβόντος, ὥστ' εὐθὺς εἶναι προσελθόντα εἰδέναι, τίνος ἐστίν. λέγω δὲ ἐφ' ὧν ἔτι μένει τἀληθές. καὶ μὴν τό γε ἐν κοινῷ κεῖσθαι, γελοιότατόν ἐστιν, εἴ τις ἄρα σημεῖον ἡγεῖται τοῦ μὴ τῶν εἰληφότων αὐτὰς ὑπάρχειν, ἀλλὰ τῆς πόλεως. ὅτω μὲν γὰρ ἐξέσται λέγειν καὶ τὰ ἐν μέσῳ τῆς ἀγορᾶς πιπρασκόμενα τοῦ δήμου καὶ τὰ πλοῖα δήπουθεν, ὐχὶ τῶν κεκτημένων, ἀλλὰ τῆς πόλεως· ἐπείπερ ἐν τοῖς λιμέσιν ἔσηκεν. ὁ τοίνυν

40) ἀλλ' εἴ ποτε] sic recte Casaubonus. *sed si quando.* neque multum abest ab hac sententia latina interpretatio, nisi quod obscurior et minus latina est. ἀλλ' ἀεί ποτε Ven. et Mor.

41) τουτὶ τὸ χωρ.] sic recte Casaub. *hoc praedium.* subaudi e praemissis τίνος ἐστὶν cuiusnam sit? τοῦτ' ἢ τὸ χωρ. Ven. et Mor.

τοίνυν ἤκουσα τινὸς ὑπὲρ τούτου λέγοντος, ὡς ἰσχυρότατον, ἐκ ὧν ἀποκρυψώμην, ὅτι δημοσίᾳ τὰς ἀνδριάντας ἀπεγράψασθε ὑμεῖς [42]). τί ἔν τοῦτό ἐστιν; καὶ γὰρ τὴν ἄντικρυς χώραν, καὶ Καρπαθον ταύτην, καὶ ἤπειρον, ἑτέρας νήσους [43]), καὶ καθόλου πολλά ἐστιν εὑρεῖν, ἃ κοινῇ μὲν ἀπεγράψατο ἡ πόλις, διῄρηται δὲ εἰς τὰς κατὰ [44]) μέρος. ὅλως δὲ ἐκ. εἰ μὴ τοῦτον τὸν τρόπον ἕκαστος τὴν εἰκόνα ἔχει τῶν τιμηθέντων, καθάπερ ἂν ἄλλο τι κτησάμενος, διὰ τοῦτο ἂν ἔλαττον αὐτῷ [45]) προσήκειν λέγοιτο, ἢ μηδὲν ἀδικεῖσθαι διδόντων ὑμῶν ἑτέρῳ τὴν ἐκείνου. μυρίως γὰρ εὑρήσετε τρόπους, καθ' ὃς ἑκάστου τὶ φαμὲν εἶναι· καὶ πλεῖον διαφέροντας [46]) οἷον ἱερωσύνην, ἀρχήν, γάμον, πολιτείαν· ὧν ἔστε ἀποδόσθαι τὶ ἔξεστι τοῖς ἔχουσιν, ἔστε ὅπως ἂν θέλοι [47]) χρῆσθαι. κοινὸν δ' ἔν ἐπὶ πᾶσιν ὥρισαι δίκαιον, τὸ πάνθ', ὅστε δικαίως τις ἔλαβε, ἂν τε καθάπαξ τύχῃ λαβών, ἂν τε εἰς τινα χρόνον, καθάπερ

42) ἀπεγράψασθε ὑμεῖς] sic interpres reddidit. In Ven. est ἀπεγράψασθαι, sed centies in illa editione σθαι inuenitur pro σθε exaratum. *vos curasse illas statuas in acta referri, illa, in quibus census quasi et peculium reip. perscriptum sit.* ἀπογράψασθαι ὑμᾶς Mor.

43) f. καὶ ἑτέρας νήσους, aut ἑτέρας τε νήσους.

44) κατὰ] sic recte Casaubonus. μετὰ Ven. et Mor.

45) malim αὐτῇ, scil. τῇ εἰκόνι, vt sit constructio haec: ὅλως δὲ, ἐκ ἂν λέγοιτο ὁ κτησάμενος εἰκόνα διὰ τοῦτο ἧττον προσήκειν αὐτῇ, ἢ διὰ τοῦτο ἧττον ἀδικεῖσθαι, διδόντων ὑμῶν αὐτὴν ἑτέρῳ, ὅτι μὴ τοῦτον τὸν τρόπον αὐτὴν ἔχει ὃν τρόπον ἔχει ἄλλος τις ἄλλο τι. *vniuerse affirmandum non est, honoratorum quemque suae statuae ideo minus competere, aut ideo minus laedi a vobis, eam alii tribuentibus, quod is eam alio quopiam modo habeat, quam quo modo alius aliquis aliud quid habet.*

46) imo vero διαφέροντας.

47) θέλοι] potest τις subaudiri. malim tamen θέλοιεν, aut θέλωσι.

θάπερ οἶμαι τὰς ἀρχὰς, βεβαίως ἔχειν, καὶ μηδένα ἀφαιρεῖσθαι. πῶς οὖν δικαιότερόν ἐστιν ὁτιοῦν ἔχειν, ἢ εἴ τις ἀνὴρ ἀγαθὸς γενόμενος καὶ χάριτος ἄξιος, ἀντὶ πολλῶν καὶ καλῶν τύχοι [48]) τιμῆς; ἢ παρὰ τίνος κυριωτέρου καὶ μείζονος, ἢ παρὰ τοῦ Ῥοδίων δήμου, καὶ τῆς ὑμετέρας πόλεως· καὶ γὰρ τοῦτο οὐ σμικρόν ἐστι, τὸ μὴ Καλυμνίους εἶναι τοὺς δεδωκότας, ἢ τοὺς κακοβούλους τούτους Καυνίους. ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν, ὅσῳ τις ἂν κρείττω καὶ πιστότερον δεικνύει, παρ' οὗ τυγχάνει τι κτησάμενος, τοσούτῳ κρατεῖ, καὶ οὐδεὶς ἂν ἀμβισβητήσειεν αὐτῷ. καίτοι πᾶσα πόλις, ἣν ἂν εἴποι τις, ἑνὸς ἀνδρὸς ἰδιώτου, κἂν ὁ σεμνότατος ᾖ, πιστοτέρα τῷ παντὶ καὶ κρείττων· καὶ τὰ κοινῇ γιγνόμενα τῶν κατ' ἰδίαν πραττομένων ἰσχυρότερα. σκοπεῖτε δὲ, ὅτι πάντες ἡγοῦνται κυριώτερα ταῦτα ἔχειν, ὅσα ἂν δημοσίᾳ συμβάλωσι διὰ τῶν τῆς πόλεως γραμμάτων· καὶ οὐκ ἔνι λυθῆναι τῶν οὕτω διῳκημένων οὐδέν· οὔτ' εἴ τις ὠνήσαιτο παρά του [49]) χωρίον, ἢ πλοῖον, ἢ ἀνδράποδον· οὔτ' εἴ τῳ [50]) δανείσειεν, οὔτ' ἂν οἰκέτην ἀφῇ τις ἐλεύθερον, οὔτ' ἂν δῷ τινὰ δωρεάν. τί δήποτε συμβέβηκεν, ταῦτ' εἶναι βεβαιότερα [51]) τῶν ἄλλων; ὅτι τὴν πόλιν μάρτυρα ἐποιήσατο τοῦ πράγματος. ὁ τοῦτον τὸν τρόπον οἰκονομήσας τι τῶν ἑαυτοῦ. πρὸς τοῦ Διός. εἶθ' ὧν μὲν ἄν τις παρ' ἰδιώτου τύχοι διὰ τῆς πόλεως, οὐκ ἔστιν ὅπως ἀφαιρεθήσεται τούτων. ἃ δὲ

48) καλῶν τύχοι] sic recte Casaubonus. sed Ven. et Mor. omittunt τύχοι.

49) παρά του (enclitice) χωρίον] sic recte Casaub. παρὰ τοῦ χωρίου Ven. et Mor.

50) οὔτ' εἴ τῳ iterum enclitice] *si cui aes mutuum dederit.* Ven. et Mor. dant οὔτ' εἶτα, sed Casaub. vult οὔτ' εἴ τι.

51) βεβαιότερα] sic recte Casaubonus. βεβαιότερον Ven. et Mor.

ἀ δέ τις εἴληφεν ἐ δημοσία μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ δήμῳ δεδωκότος, ὑπ ἔσαι βέβαια; καὶ τὸ μὲν ἀπ ἄλλων γενόμενον τῆτον τὸν τρόπον ἐ λυθήσεται διὰ 38.
τὴν πόλιν; ἃ δ ἡ πόλις αὐτὴ πεποίηκε, ῥαδίως ἔτως ἀνελεῖ; καὶ ταῦτα ἐχ ὡς ἔδωκεν, ὁμοίως ἀφαιρεμένη κατὰ κοινόν· ἀλλ ἑνὸς ἀνδρὸς, ἂν τύχῃ στρατηγῶν, ἐξουσίαν ἔχοντος τῆτο ποιεῖν; καὶ μὴν καὶ γράμματά ἐσιν ἐν κοινῷ περὶ τέτων, ὑπὲρ ὧν ἔφην. 40.
τὰ γὰρ ψηφίσματα γέγραπται δήπεθεν τὰ τῶν τιμῶν, καὶ δημοσίᾳ μένει τὸν ἅπαντα χρόνον τὸ μὲν γὰρ ἀποδῦναι χάριν ἔτως ἀκριβῶς γίνεται παρ ὑμῖν· τὸ δ ἀφελέσθαι τὰς εἰληφότας, πάνυ 45.
ῥαδίως. εἶτα τὸ μὲν ἐχ οἷόν τε[52] γενέσθαι δίχα ψηφίσματος, ἁπάντων ὑμῶν πεισθέντων· τὸ δὲ ἔθει τινὶ συμβαίνει, καὶν ἐνὶ[53]) δόξῃ μόνον. πλὴν, ὅ γε ἔφην, ὅτι δημοσίᾳ ταῦτα ἀναγέγραπται, καὶ ἐ 5.
μόνον ἐν τοῖς ψηφίσμασιν, ἀλλὰ καὶ ἐπ αὐτῶν τῶν εἰκόνων· τό τε ὄνομα τῆ τιμηθέντος, καὶ τὸ δεδωκέναι τὸν δῆμον· καὶ τέτων πάλιν ἐν τῷ δημοσίῳ κειμένων[54]). ὅτι τοίνυν ἐθέν ἐσιν τὸ τῆς ἀπογραφῆς, ἐδὲ τὸ ἐν κοινῷ κεῖσθαι, πρὸς τὸ μὴ τῶν εἰληφότων 10.
εἶναι τὰς ἀνδριάντας, πάλαι μὲν ἴσως ὑπάρχει δῆλον· ἀλλ ὥστε[55]) μηδ ἐπιχειρῆσαι μηδένα ἀντειπεῖν[56]), ἐκεῖνο ὑμῖν ἐρῶ. ἴσε πε τὰς Ἐφεσίας, ὅτι

πολλὰ

52) οἷόν τε] sic recte Casaub. οἷόύ τι Ven. et Mor.
53) κἂν ἑνὶ] sic Casaub. καὶ ἑνὶ Ven. et Mor.
54) καὶ τέτων πάλιν ἐν τῷ δημ. κειμ.] videtur hic aliquid deesse. lenissime sic emendes: καὶ τᾶτό πάντων πάλιν — *etiam hoc rursus est aliud quid statuis cum rebus omnibus in publico propositis commune.*
55) ὥςε] videtur leg. esse ὥ γε.
56) post ἀντειπεῖν videtur οἶομαι, aut νομίζω deesse. Constructio haec est: ἀλλ ἐκεῖνο ὑμῖν ἐρῶ, ᾧ ἀντειπεῖν ἂν ἐδ ἐπιχειρῆσαι μηδένα νομίζω. *verumtamen ego ad vos hoc commemorabo, cui ne ausurum quidem esse quemquam obloqui, existimo.*

πολλὰ χρήματα παρ' αὐτοῖς ἐστι, τὰ μὲν ἰδιωτῶν ἀποκείμενα ἐν τῷ νεῷ τῆς Ἀρτέμιδος, οὐκ Ἐφεσίων μόνον, ἀλλὰ καὶ ξένων, καὶ τῶν ὅπουθεν δήποθεν ἀνθρώπων, τὰ δὲ καὶ δήμων, καὶ βασιλέων· τιθέασι[57]) πάντες οἱ τιθέντες ἀσφαλείας χάριν· οὐδενὸς οὐδεπώποτε τολμήσαντος ἀδικῆσαι τὸν τόπον, καίτοι πολέμων ἤδη μυρίων γεγονότων, καὶ πολλάκις ἁλούσης τῆς πόλεως. οὔκουν ὡς, ὅτι μὲν[58]) ἐν κοινῷ κεῖται τὰ χρήματα, δῆλόν ἐστιν· ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ[59]), κατὰ τὰς ἀπογραφὰς[60]), ἔθος αὐτὰ τοῖς Ἐφεσίοις ἀπογράφεσθαι. τί οὖν; ἆρά γε καὶ λαμβάνουσιν ἐξ αὐτῶν, ὅταν ᾖ χρεία τις; ἢ δανείζονται γοῦν, ὃ τάχα δόξει μηδὲν εἶναι δεινόν; ἀλλ' οἶμαι πρότερον ἂν περιέλοιεν τὸν κόσμον τῆς θεοῦ, πρὶν ἢ τούτων ἅψασθαι. καίτοι τοὺς Ἐφεσίους οὐκ ἂν εἴποιτε εὐπορωτέρους αὐτῶν[61])· τοὐναντίον γὰρ ὑμεῖς μὲν καὶ πρότερον ἤτε πλουσιώτατοι τῶν Ἑλλήνων, καὶ νῦν ἔτι μᾶλλον ἐστέ· ἐκείνους δὲ πολλοῦ ἐστιν ἰδεῖν καταδεέστερον πράττοντας. μὴ τοίνυν εἰ[62]) ἐκεῖνα μέν ἐστιν ἀνελέσθαι τοῖς θεῖσι, τῆς εἰκόνος δὲ οὐθεὶς

 οὕτως

57) ante τιθέασι deesse videntur haec duo verba, ἃ ἐκεῖ, *quae ibi deponunt.*

58) ὅτι μὲν] malim οὐ μόνον. *constat itaque, non solum illas opes apud Ephesios in publico iacere, sed etiam publice.* aliud est ἐν κοινῷ *in loco publico* iacere, aliud δημοσίᾳ *publice*, h. e. cum consensu, voluntate, conscientia, iussu et auctoritate totius populi. ὡς h. l. idem est atque ὅτι.

59) ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ] id est ἀλλὰ καὶ ὡς [vel ὅτι] δημοσίᾳ κεῖται.

60) κατὰ τὰς ἀπογραφὰς] *propter acta* illa, in quae ista referuntur, indices rerum publico consecratarum. tum lego ἃς ἔθος αὐτῶν τοῖς ἐφεσίοις ἀπογράφεσθαι. *quos indices*, vel *quas tabulas Ephesiis conficere mos est illarum rerum.*

61) αὐτῶν] id est ὑμῶν αὐτῶν. *quam vosmet.* ἑαυτῶν Casaub.

62) εἰ] sic recte Casaub. ἢ Ven. et Mor.

οὕτως ἐςὶν τῆς ἑαυτοῦ κύρας, καὶ[63]) μὴ τὸ πρᾶγμα ἀνόμοιον[64]) ἡγήσησθε· τὸ[65]) γὰρ μὴ πάντ' εὐθὺς τῆς πόλεως εἶναι τὰ ἐν τῷ κοινῷ κείμενα καὶ δημοσίας[66]) ἀπογραφῆς τυχόντα δεῖξαι βουλόμενος, ὃν τούτῳ[67]) κατὰ τοῦτο ἐχρησάμην. τὸ μέντοι μηθένα πρὸς ἄλλο τι τὴν εἰκόνα ἔχειν, ἢ τὸ ἑςάναι παρ' ὑμῖν, ᾧ μόνῳ διαφέρουσιν οὗτοι τῶν ἐκεῖ τὰ χρήματα τιθέντων, ἔτι μᾶλλον ὑπὲρ αὐτῶν ἐςιν. ἃ γὰρ μηδὲ τοῖς λαβοῦσιν ἔξεςιν ἀνελεῖν, ἤπου γε τοῖς δεδωκόσιν ἐξεῖναι προσήκει. καθόλου δὲ ἄλλως ἔγωγε φιλονεικεῖν ἔοικα πρὸς τὸν εἰπόντα δὴ, ὡς τῆς πόλεως πάντες εἰσὶν οἱ ἀνδριάντες. ἐπὶ[68]) τοῦτό γε οὐθέν ἐςι σημεῖον, ὡς οὐκ ἔςιν ἄτοπον τὸ γιγνόμενον. τὰ γοῦν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναθήματα, ἃ κατασκευάσασα ἡ πόλις καὶ[69]) ἐκ τῶν ἰδίων ἀνατέθεικεν, οὐκ ἂν οὐδεὶς ἀμφισβητήσειεν, ὡς οὐ δημόσια ἐςίν. ἆρ' οὖν οὐχὶ δεινὸν, εἰ καταχρησόμεθα τούτοις πρὸς ἄλλο τι; νὴ Δία, ταῦτα γάρ ἐςιν ἀναθήματα[70]). αἱ δ' εἰκόνες, τιμαί· κἀκεῖνα δέδοται τοῖς θεοῖς, ταῦτα δὲ τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν· οἵπερ εἰσὶν ἔγγιςα αὐτῶν· καίτοι καὶ θεοφιλεῖς ἅπαντες οἱ χρηςοὶ λέγονται καὶ εἰσίν.

63) καὶ delet Casaub. recte.

64) ἀνόμοιον] sic recte Casaub. ἂν ὅμοιον Ven. et Mor.

65) τὸ] sic Casaub. τὰ Ven. et Mor.

66) τὰ ἐν τῷ κοινῷ κείμενα καὶ δημοσίας] sic recte Ven. sed Mor. omittit τῷ et κείμενα.

67) ὃν τούτῳ] Casaub. vult λόγῳ τούτῳ, tolerabiliter id quidem, attamen vt videatur Dio aliud dedisse, ἂν τούτῳ, καὶ τούτῳ, vel τοιούτῳ.

68) ἐπὶ] imo vero ἐπεὶ *quandoquidem*.

69) καὶ delendum.

70) verba νὴ Δία, ταῦτα γάρ ἐςιν ἀναθ. sunt obiectio, cui occurritur istis αἱ δ' εἰκόνες τί; (sic enim videtur legendum) τιμαὶ. *atqui*, ait aduersarius, *haec* (in templis deorum dedicata) *sunt donaria*, (eoque sacra et loca non mouenda.) *Recte vero; statuae autem quid sunt? Honores habiti* —

εἰσίν. εἶτα ἡμᾶς μὲν οὐχ ὁ[71]) τῶν κτημάτων τι τῶν ἡμετέρων ἀφαιρούμενος, ἀλλὰ κἂν τοὺς φίλους βλάπτῃ τι τοὺς ἡμετέρους, ἀδικεῖ τῷ παντὶ πλέον· τοὺς δέ γε θεοὺς φήσομεν, ὡς ἔοικε, τῶν φίλων μᾶλλον ὀλιγωρεῖν, ἢ τῶν κτημάτων; ἀλλὰ πάντα[72]) μὲν προσήκει βεβαίως ἔχειν τοὺς κτησαμένους, καὶ ταῦτα ἐν δημοκρατίᾳ, καὶ παρ' ὑμῖν, οἳ μέγιστον φρονεῖτε ἐπὶ τῷ νομίμως καὶ δικαίως διοικεῖν τὰ παρ' ἑαυτοῖς· μάλιστα δὲ οἶμαι τὰς τιμὰς καὶ τὰς χάριτας· οὐ μόνον, ἐπειδὴ τὰ μὲν ἄλλα καὶ φαῦλος ὢν τὶς ἂν ἔχοι· χρήματα, οἰκίας, ἀνδράποδα, χώρας· ταῦτα δὲ μόνοις ὑπάρχει τοῖς ἐπιεικέσιν· ἀλλὰ καὶ δι' ἐκεῖνο, ὅτι ταῦτα μέν ἐστιν κεκτῆσθαι καὶ δι' ἑτέρου τρόπου, κληρονομήσαντα, ἢ πριάμενον· τῶν δὲ τοιούτων διὰ μόνης ἀρετῆς ἐστιν ἡ κτῆσις. καὶ μὴν ὧν γέ τις τὴν τιμὴν κατέβαλε τοῖς κυρίοις, οὐδ' ἀμφισβητεῖ δήπουθεν οὐδεὶς, ὡς οὐ δίκαιόν ἐστιν ἐᾶν ἔχειν αὐτόν· τοσούτῳ μᾶλλον[73]), ὅσῳπερ ἂν πλείονα ᾖ δεδωκώς. οὐκοῦν ἅπαντες οὗτοι δεδώκασιν τιμὴν ἕκαστος τῆς εἰκόνος τῆς ἑαυτοῦ· καὶ ταύτην οὐδὲ μετρίαν· οἱ μὲν στρατηγίας λαμπρὰς ὑπὲρ τῆς πόλεως, οἱ δὲ πρεσβείας, οἱ δὲ καὶ τρόπαια ἀπὸ τῶν πολεμίων, οἱ δέ τινες καὶ χρήματα ἴσως, οὐ μὰ Δία χιλίας δραχμὰς, οὐδὲ πεντακοσίας, ὅσων[74]) εἰκόνας ἀναστῆσαι. τί οὖν; οὐχὶ νενόμισται παρά γε τοῖς μὴ παντάπασιν ἀδίκοις τὸν ἀποστερούμενον[75]) τινὸς κτήματος ὃ γοῦν κατέθηκεν κομίζεσθαι παρὰ τῶν εἰληφότων[76]).

71) οὐχ ὁ] id est οὐ μόνον ὁ — *non ille solum, qui nobis rerum nostrarum aliquid eripit.* v. ad p. 47, 16. ed. Mor.

72) malim ἀλλὰ γὰρ πάντα.

73) f. αὐτὸν, καὶ ταῦτα τοσούτῳ μᾶλλον.

74) ad ὅσων facile possit ἐστὶν subaudiri.

75) τὸν ἀποστερ.] sic recte Ven. sed Mor. omittit τὸν. totum hunc locum perspicue Casaubonus exposuit.

76) παρὰ τῶν εἰλ.] scil. ὃ κατέθηκε. *ab illis, qui* ab isto *accepissent pretium* emtae rei numeratum.

λν 95). ἐπεὶ αὐτὸς λόγος 96) καὶ ἡ πόλις 97) ἢ τι τῶν ἰδιωτῶν τινὶ δεδοκιμῆσθαι, πρὸς τὸν ἀφαιρούμενον τοῦτον. ἆρ' ὑμεῖς πρὸς ἐκείνους 98), ὧν τὰς εἰ- 5.
κόνας ἀνεστήσατε, τὴν πόλιν, οἶμαι, τὴν δεδοκιμῆσθαι ἀδικεῖτε, τετέχθαι ἑαυτούς; ἀλλ' ὁ μὲν εἷς ἄλλον ἀμαρτών, ὥστε ἑαυτὸν ὠφελῆσαι, κακίας μόνον ἐστὶν ἔνοχος τοῖς πολλοῖς· ὁ δ' ἑαυτὸν ἀδικῶν ἐν οἷς ἕτερον 99), 10.
πῆς μὲν πονηρίας 100) ὑπερβολήν τινα ἔδειξεν, ἐκ περιττοῦ δὲ ἀνόητος δοκεῖ. πρὸς τούτῳ δ' ἂν ἴδοι τις καὶ ἕτερον. ὁ μὲν ἀφαιρούμενος κατ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἁμαρτάνει, φύσει τι ποιῶν αἴτιον· ὁ δὲ τῶν 15.
ὑφ' ἑαυτοῦ δεδομένων ἐν μέρει τιμῆς καὶ χάριτος τινὰς ἀποστερῶν, ἃ μόνον κοινὸν τοῦτο παρεμβαίνει, καθ' ὃ προσῆκεν μηδένα βλάπτειν, ἀλλὰ καὶ χρῆσθαι ἀνδρὶ ἀδικεῖ, καὶ τοῦτον, ὃν ἦκεν αὐτῷ προσῆκεν. 20.
ἀδαμῆ γὰρ ἰδεῖν ἐστι τοῖς φαύλοις τὰς τιμὰς δεδομένας, ἃς ὑφ' ὧν μηδὲν εὖ πεπόνθασιν. ὅσῳ δὴ χεῖρον τὸ τὰς ἀγαθὰς ἀφαιρεῖσθαι τιμὰς, ἢ τὸ τὰς ἄλλας, καὶ τὸ τὰς εὐεργέτας βλάπτειν τῷ τὸν τυ- 25.
χόντα ἀδικεῖν, ἃ δένα λανθάνει. καὶ τοίνυν καὶ τὰς Ἐφεσίας, εἴ τις ἀφέλοιτο, πρὸς τὴν θεὸν 1)

κατ'

95) Caſaubonus vult δόξαιεν τὸν ποιήσαντα ἀδικεῖν, ἢ τὴν πόλιν. ſed hoc quidem aduerſatur menti Dionis, quae ſibi conſtat, ſi aut ſic legas: μᾶλλον τῷ ποιήσαντος ἀδικεῖν τὴν πόλιν, aut μᾶλλον τὴν πόλιν, ἢ τὸν ποιήσαντα ἀδικεῖν, aut ἢ μᾶλλον τὸν ποιήσαντα ἀδικεῖν, ἢ τὴν πόλιν.

96) αὐτὸς λόγος defendi poſſe arbitror. Caſaub. vult ὁ αὐτὸς λόγος.

97) καὶ εἰ ἡ πόλις cum Caſaubono legas, an καὶ πόλις, perinde eſt; nam articulus ἡ videtur hinc eiiciendus. ἢ cum ἢ eſſe mutandum dubium non eſt.

98) ἐκείνοις] ſic recte Caſaub. ἐκείνας Ven. et Mor.

99) ἕτερον] ſcil. ἀδικεῖ.

100) poſt πονηρίας addi velim καὶ ἄτος.

1) dubitaui diu, ſitne πρὸς τῇ θεῷ, *praeterquam quod in deam* (Dianam) *peccet*, an αὐτῶν τὴν θεὸν *ſi quis earum* (Epho-

κατ' αὐτὸ τοῦτο φαίη τις ἂν ἁμαρτάναν λαβόντας ἀπ' ἐκείνων τῶν χρημάτων. τοὺς οὕτω προσφερομένους ταῖς εἰκόσιν, οὐ μόνον διὰ τὰ νῦν εἰρημένα δήπουθεν, ὅτι μηδὲν προσήκοντας ἀνθρώπους ἔμελλον ἀδικεῖν, ὧν τοὺς πολλοὺς οὐδὲ ἔγνωσαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ πράγματος αἰτίαν [2]). τοῖς μὲν γὰρ παρακαταθήκην τινὰ μὴ φυλάξουσιν [3]) οὐδεὶς ἂν οὐδὲν ἔτι τῶν ἑαυτοῦ πιστεύσειεν· τοὺς δὲ ὑβρίζοντας εἰς τοὺς εὐεργέτας οὐδεὶς κρίνει [4]) χάριτος ἀξίους. ὥσθ' ὁ κίνδυνος ὑμῖν μὲν ἐν τῷ μηκέτ' εὖ πάσχειν ὑπὸ μηδενός· ἐκείνοις δὲ ἐν τῷ μηκέτι φυλάττειν τὰ ἀλλότρια. βούλομαι τοίνυν ὑμέτερόν τι ἔργον εἰπεῖν οὐ πάλαι μὲν γεγονὸς, εὐδοκιμοῦν δὲ παρὰ πᾶσιν οὐχ ἧττον τῶν πάνυ παλαιῶν [5])· ἵν' εἰδῆτε παραθέντες, εἰ καθόλου τοὺς τοιούτους ἄξιόν ἐστιν τοιοῦτόν τι ποιεῖν. μετὰ γὰρ τὸν συνεχῆ καὶ μακρὸν ἐκεῖνον Ῥωμαίων πόλεμον, ὃν πρὸς ἀλλήλους ἐπολέμησαν, ὅτε ὑμῖν ἀτυχῆσαι συνέβη διὰ τὴν πρὸς τὸν δῆμον εὔνοιαν, ἐπειδὴ πέρας εἶχε τὰ δεινὰ, καὶ πάντες ᾤοντο σεσῶσθαι, καθάπερ ἐν ταῖς μεγάλαις νόσοις πολλάκις

(Ephesiorum puta) *Dianam spoliet*, leg. sed illud est durum, neutrum satisfacit. quare satius habeamus male sanum h. l. tantisper deponere, donec e melioribus libris medicina afferatur. Casaubonus item nil dubitauit mendosum esse. Venit quidem in mentem, num dederit Dio κατὰ ταὐτὸ — τοῖς οὕτω προσφερομένοις ταῖς εἰκόσι. dicat quis Ephesios eodem plane modo peccare, atque Rhodios illos, si quid de pecuniis apud Deam depositis auferant, hos, qui statuas tam indigne habebant. Verum Dio negat amborum simile et par delictum esse. Anglus vult τοὺς δὲ οὕτω προσφ.

2) αἰτίαν] malim ἀηδίαν. *propter incommoda ex hoc negotio exsistentia.*

3) malim φυλάξασιν.

4) κρίνει serues, an κρινεῖ legas, aut κρίνειε, multum interesse non puto.

5) παλαιῶν] sic recte Casaubonus. χαλεπῶν Ven. et Mor.

δεινοῦ τινος ὀδέησεν βοηθήματος, καὶ τότε ἔδοξε τὰ πράγματα ζητεῖν τοιαύτην ἐπανόρθωσιν. ὅθεν πᾶσιν ἐδόθη τοῖς ἔξωθεν χρεῶν ἄφεσις. ἀσμένως δὲ αὐτῶν προσεμένων καὶ τὸ πρᾶγμα δωρεὰν ἡγησαμένων, μόνοι τῶν ἄλλων ὑμεῖς οὐκ ἐδέξασθε· καίτοι τῆς ἀλώσεως ὑμῖν, ὅπερ ἔφην, ἄρτι γεγενημένης, καὶ τῶν πολεμίων ἐν τῇ πόλει τὰς οἰκείας [6]) μόνον εἰακότων· ἀλλ' ὅμως δεινὸν ὑμῖν ἔδοξεν τὸ [7]) ἐν ὁποίῳ δήποτε καιρῷ παραβῆναι τι τῶν δικαίων· καὶ διὰ τὰς συμφορὰς τὰς καταλαβούσας, ἔτι καὶ τὴν πίστιν ἀνελεῖν τὴν παρ' αὐτοῖς. καὶ τἄλλα πάντα Ῥωμαίοις παραχωροῦντες, οὐκ ἠξιώσατε καθ' ἓν τούτου [9]) τὸ παραχωρῆσαι, τὸ μηδὲν αἰσχρὸν αἱρεῖσθαι κέρδους ἕνεκα. ὧν γάρ, οἶμαι, τὴν ἐκείνων πόλιν ἑωρᾶτε [10]) μὴ δεηθεῖσαν δι' ἀρετὴν ἅμα καὶ εὐτυχίαν, τούτου τὴν ἡμετέραν ἀπεφήνατε μὴ δεομένην διὰ μόνην τὴν ἀρετήν. οὐ τοίνυν φήσετε ἔλαττον, ὦ ἄνδρες Ῥόδιοι, τὴν χάριν ὀφείλεσθαι τοῖς εὖ πεποιηκόσιν, ἢ τοῖς συμβάλλουσι [11]) τὸ χρέος. εἶτα τὸ μὲν μὴ ἑκόντας ἐκτίνειν [12]) τὰ ὀφειλόμενα, δεινὸν

6) τὰς οἰκίας] *domos*. sic recte interpres οἰκείας Ven. et Mor.

7) τὸ] sic quoque interpres. τὸν Ven. et Mor.

8) Sententia postulat καὶ πρὸς ταῖς συμφοραῖς ταῖς καταλαβούσαις. *et superioribus malis hoc addere, vt fidem quoque falleretis.*

9) Anglus vult τοῦτο παραχ. Casaub. hic lapsus est.

10) In Veneta est vitiose εὕρατο. Sententia est: quarum rerum Romam videbatis nil egere, neque eas postulare, simul propter animum excelsum et propter felicitatem [significat pecunias reip. Romanae a prouinciis debitas, quas Augustus iis remisit] earum vos pariter nil egere ostendistis, virtute pariter, atque illi, moti, at non item felicitate vestrarum rerum; infelices enim illae erant.

11) συμβάλλουσι non valde improbo; malim tamen συμβαλοῦσι. *iis, qui pecuniarium contractum fecerint, qui pecuniam mutuam alicui dederint.*

12) ἐκτίνειν] sic recte interpres: ἐκτείνειν Ven. et Mor.

νὴν ὑμῖν ἔδοξεν· τὸ δὲ ἀποδόντας ἀφαιρεῖσθαι, μέτριον. ἐ γὰρ δὴ τὸ μετὰ πάντων αἰσχημονεῖν [13]), τῷ μένειν, αἴσχιον ὑπειλήφατε. καίτοι [14]) τοσαύτης μεταβολῆς καθ' ὃν εἴρηκα καιρὸν γενομένης, καὶ περὶ πάντας συγχύσεως, τά τε δοθέντα ὑπῆρχεν βεβαίως ἔχειν τοῖς προειληφόσιν, καὶ οὐδεὶς ἐτόλμησεν εἰσπράττειν τοὺς ἤδη τι κεκομισμένους [15]). ὑμεῖς δὲ νῦν οὐδὲ ἔφθητε [16]) διαλῦσαι, τοῖς εὐεργέταις ἐόντες· ἀλλ' οἱ μηδὲ τῶν αὐτῶν μηδὲν ὑπομείναντες τότε τοῖς ἄλλοις, καὶ ταῦτα ἐπταικότες, νῦν εὐτυχοῦντες πράττετε, ὃ μηδὲ ἐκείνων τότε μηδεὶς εἷς. καίτοι τὸ μὲν τῶν χρεῶν γεγονὸς

13) non audiendus Valesius Emendat. p. 58. h. l. turbans. plana sunt et perspicua haec. *itane vos*, (cum miratione et indignatione atque fastidio haec loquitur) *qui indignum vobis habueritis, si non vltra nomina vestra diluerens, pro re commoda habebitis, debita dudum a vobis dilata, rursus vos reposcere? non enim profecto existimatis minus turpiter eum peccare, qui cum multis peccet, quam qui solus.* significat hoc: vos enim non ii estis, qui existimatis, minus esse turpe flagitium, si vos statuas iis, quibus dedissetis semel, rursus eripiatis, id quod vos, soli facitis, quam, si aes Romano debitum aerario non dependeretis, in quo habuissetis multos culpae socios.

14) ὑπειλήφατε. καίτοι] sic recte Ven. ὑπειλήφατε καίτοι Mor.

15) κεκομισμένους] κεκοσμημένους Ven. dat, et Mor. κεκομησμένους.

16) οὐδὲ ἂν ἔφθητε] sic recte Casaubonus. Ven. et Mor. omittunt ἂ. *vos verone illa quidem debita, quae iam dudum vestris benefactoribus exsoluistis, relinquitis* [aut finitis ipsos ea retinere] *sed, iidem vos, qui olim non sustineretis, quamuis grauissime afflicti, eandem cum aliis ignominiam subire* [conturbatarum tabularum puta] *nunc audetis, in summa rerum vestrarum prosperitate, ea admittere flagitia, quae nemo alius eorum, qui olim erant, admisit.* [vt statuas scil. iis rursus adimatis, quibus eas semel consecrastis.]

νὸς εὗροι τις ἂν καὶ ἐν ἄλλῳ χρόνῳ· καὶ Σόλωνα λέγεται παρὰ Ἀθηναίοις ποτὲ ποιῆσαι. δίκαι γὰρ τῇ παλαίᾳ ἀναγκαίως αὐτὸ συμβαίνειν ἐκ τῆς ἀπορίας τῶν δεδανεσμένων [17]· ἔσθ' ὅτε δὲ ἀδίκως γίνεται διὰ τὸ μέγεθος τῶν τόκων, ὅταν τινὲς παλαίᾳ ὄσιν ἐν τούτοις τὰ ἀρχαῖα κεκομισμένοι. τὸ δὲ τὰς χαίρειτας τὰς ἀντὶ τῶν ἐνεργεσιῶν ἀποφέρεῖσθαι τὰς εἰλικρότας, ἔτε ἀφορμὴν ἐδαμίαν δύναται παρασχεῖν εὔλογον· ἔτε εἰσηγήσατο ἐδεὶς πώποτε, ἀλλὰ μόνῳ τούτῳ σχεδὸν ἁπάντων ἐδέποτε καιρὸς γέγονεν. καὶ μὴν δύο ταῦτα ὁμοίως τῆς [18] μεγάλης Φυλακῆς ἐν τοῖς νόμοις ἠξίωται, καὶ ἀρχῆς καὶ ἐπιτιμίων [19] τῶν ἐσχάτων, ἐάν τις εἰσάγῃ, χρεῶν ἀποκοπαί [20], ἢ ὡς τὴν γῆν ἀναδάσασθαι προσηκεστότων τοίνυν τὸ μὲν [21] παρ' ὑμῖν ἐγένετο· τὸ δὲ λοιπὸν [22], ὃ μηδόλως ἴσμεν εἴ ποτε [23] συνέβη, σκέψασθε, παραθέντες τῷ νῦν ἐξεταζομένῳ παραγματι. τῆς μέν γε χώρας ἄνωθεν [24] διειρημένης, τοῦτο ἂν εἴη δεινότατον τὸ ἐξίσου γίνεσθαι τὸν ἔχοντα πρότερον τῷ μὴ κεκτημένῳ· τῆς δὲ εἰκόνος ἑτέρῳ δοθεί-

17) τῶν δεδανεσμένων] Ven. et Mor. dant δεδανισμένων.

18) malim aut τῆς omitti, aut illo seruato, τῆς μεγίστης exarari.

19) ἐπιτιμίων] sic dedi. ἐπιτιμιῶν Ven. et Mor. τὰ ἐπιτίμια sunt *poenae criminibus constitutae*. sed ἡ ἐπιτιμία est *condicio* τῆ ἐπιτίμῳ, *ciuis, cui iura sua ciuilia superfunt adhuc integra, nil imminuta*.

20) ἀποκοπαί] possit videri bonum, si referatur ad praemissum δύο ταῦτα — ἠξίωται. sed additum ἢ ὡς προσήκει necessario accusatiuum poscit, quare leg. est ἀποκοπάς.

21) τὸ μὲν] scil. tabularum mutatio.

22) τὸ δὲ λοιπὸν] significat nouas leges agrarias.

23) ἴσμεν εἴ ποτε] sic recte Casaub. εἰς μένει ποτε Ven. et Mor.

24) ἄνωθεν] *denuo, iterum a principio*, sublata priore agrorum diuisione.

δοθείσης, οὐδαμῶς ἴσος ἐστὶν ὁ ἀφαιρεθεὶς τῷ λαβόντι. ὁ μὲν γὰρ τέτευχεν, εἴπερ ἄρα, τῆς τιμῆς, τῷ δὲ οὐθὲν περίεστι. φέρε τοίνυν, εἴ τις ἔροιτο τὸν στρατηγὸν ὑμῶν ἐφεστῶτα, καὶ κελεύοντα ἐκχαράττειν τὴν ἐπιγραφὴν, ἕτερον [26]) δ' ἐγγράφειν, τί ἐστιν τὸ γιγνόμενον; ἢ νὴ Δία πέφηνέ τι [27]) δεινὸν εἰργασμένος τὴν πόλιν τοσούτοις ἔτεσιν ὕστερον οὗτος ἀνήρ. πρὸς τοῦ Διὸς, οὐκ ἂν ὑμῖν δοκεῖ [28]) διατραπῆναι, καὶ [29]) ταῦτα ἐὰν ᾖ μέτριος; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι, καὶ τὸν τεχνίτην ἐρυθριάσειν. εἰ δὲ δὴ παῖδες, ἢ συγγενεῖς τινες παρατύχοιεν τἀνδρὸς ἐκείνου, πόσα οἴεσθε ἀφήσειν αὐτοὺς δάκρυα, ἐπειδὰν ἄρξηταί τις ἀφανίζειν τὸ ὄνομα. οὐμενοῦν [30]) ἀλλὰ ἐνστήσονται πάντες [31]), εἰς ὑμᾶς παριόντες, εἰς τὸν δῶμον βοῶντες, ἆρ' οὖν, οὐδ' ἂν τοιοῦτο συμβῇ, κωλύσετε, οὐδὲ ἐπιστραφήσεσθε. ἐγὼ μὲν οὐδὲν ἂν τοιοῦτον περὶ ὑμῶν ὑπολάβοιμι, μᾶλλον δὲ καὶ νῦν φημὶ λανθάνειν αὐτὸ γιγνόμενον· ἀλλ' οὐκ ἐάσετε γνόντες· οὔτε

25) εἴπερ ἄρα] *si modo consecutus est reuera.* negat enim hoc modo honorem aut titulum impetrari.

26) ἕτερον] scil. ἄνθρωπον, vel ὄνομα. malim tamen ἑτέραν, vt ad praemissum ἐπιγραφὴν redeat.

27) πέφηνέ τι] sic recte Anglus. ἀπέφην ἔτι Ven. et Mor. lapsus hic est Casaubonus. πέφηνε idem est atque πέφανται aut ἀπέφηνεν ἑαυτὸν. *totne post annis demum constitit, hunc hominem aliquod enorme facinus commisisse?*

28) ὑμῖν δοκεῖ] sic recte Casaub. *nonne vobis videtur eiusmodi futurum vt praetor super eiusmodi interrogatione erubescat, et perplexus conturbetur? vt nesciat, quid respondeat, idque eo magis, si frugi sit.* Ven. et Mor. omittunt δοκεῖ.

29) καὶ] malim κἂν.

30) immerito Anglus οὐμενοῦν ἀλλὰ sollicitat. *quid quod* — vel *parum dico. debebam dicere: ciues omnes consurgent.*

31) ἐνστήσονται πάντες, *instabunt omnes*, strategi puta, εἰς ὑμᾶς παριόντες, *ad vos prodeuntes*, (loquitur enim Dio ad senatum) εἰς τὸν δῆμον βοῶντες, *concionem quoque populi suis clamoribus obtundentes.*

ἔτε γῶν νῦν γε ἐπίσασθε δήπεθεν τὸ πρᾶγμα ἔλσν, ὥστε καθάπαξ κωλῦσαι προσήκει [32]) νὴ Δία. ἀλλ' ἐχ ὅμοιόν ἐσι [33]), πολλῶν ὄντων, οἷς μηδεὶς προσήκει, καὶ τῶ πράγματος συμβαίνοντος ἐπ' ὀδενὶ τῶν γνωρίμων. ἐγὼ δ' ὅτι μὲν ἐκ, εἴ τινες ἀγνοῶσιν προσήκοντας ἑαυτοῖς ἐνίως τότων, ὅπερ εἰκὸς, διὰ τῦτο ἔλαττον ἀδικῶνται τῶν προγόνων ἀτιμαζομένων, ἀφίημι. χαλεπώτερον δὲ πάλλως εἶναί μοι δοκεῖ τὸ γιγνόμενον εἰς ἐκείνες, οἷς μηδὲ ἐσὶν οἰκεῖος, μηδὲ εἷς [34]) ἔτι. καὶ γὰρ τῶν ζώντων δοκεῖ δεινότερον εἶναι τότες ἀδικεῖν, οἷς μηδὲ εἷς ἐσὶν ὁ βοηθῶν ἔτι [35]). κατά γε τῦτο λεγέτωσαν μηδὲν εἶναι χαλεπὸν μηδὲ τὸ τὲς ὀρφανὲς βλάπτειν τὲς παντάπασιν ἐρήμες, οἳ μήτε ἑαυτοῖς ἀμύνειν δύνανται, μήτε ἄλλον ἔχεσιν τὸν κηδόμενον. ἀλλὰ ὑμεῖς τἐναντίον καὶ μᾶλλον ἐπὶ τότοις ἀγανακτεῖτε, καὶ δημοσίᾳ καθίσασθε ἐπιτρόπες, ὅπως μηδὲν ἀδικῶνται. καθόλε δὲ πάντων ὧν μέλλεσιν ἐρεῖν λόγων;

ὀδενὸς

32) post κωλῦσαι punctum esse figendum, dubio penes me quidem vacat; sed de hoc dubito, sitne προσήκει plane tollendum, an seruandum, et si seruetur, quae sit eius sententia. num haec: *Conuenit vtique*; vt incipiat obiectionem refutandam a verbis ἐγὼ δὲ vers. 5. an leg. sit κωλῦσαι, ἢ προσήκει, *impedire, qua par est*; vt obiectio a verbis νὴ Δία ordiatur.

33) ἀλλ' ἐχ ὅμοιόν ἐσι] *verum non quadrat exemplum tuum, non conuenit rei praesenti, cum hoc, quo tu vitio uebis vertis, in multis quidem eueniat, quibus nemo superest cognatus, in nemine autem virorum clarorum.* Haec est obiectio, quae oppugnatur istis verbis ἐγὼ δὲ —

34) εἷς] sic leg. cum interprete. εἰς Ven. et Mor.

35) post ἔτι aliquid deest, e. c. ἢ *aut*, quod equidem nunc malim, aut, quod olim in mentem veniebat, εἰ δὲ μὴ *si minus*, h. e. si existimant, leuius peccari in derelictis, aiant, per me licet, pro isto suo disputandi more — vel id quod ex eorum ratiocinandi modo consequitur.

ὐδενὸς ἔχοντος ἐπιεικὲς ὐδὲν, ὁ τοιοῦτός ἐστιν ἀτοπώτατος, ὡς ἄρα ὐδενὸς ἅπτονται τῶν γνωρίμων ἀνδριάντων, ὐδὲ ὃς ἐπίσταταί τις ὧν εἰσιν· ἀλλὰ ἀσήμοις τισὶν καὶ σφόδρα παλαιοῖς καταχρῶνται. καθάπερ εἴ τις λέγοι μηδένα τῶν ἐπιφανῶν ἀδικεῖν πολιτῶν, ἀλλὰ τὰς δημοτικὰς, καὶ ὃς μηδεὶς οἶδεν. καίτοι μὰ τὸν Δία, ὐχ ὅμοιον. ἐν μὲν γὰρ τοῖς ζῶσιν, καὶ δι' εὐγένειαν, καὶ δι' ἀρετὴν ἄλλος ἄλλου φανερώτερός ἐστι· καὶ διὰ πλοῦτον τοῦτο συμβαίνει, καὶ δι' ἑτέρας προφάσεις ἀξιολόγους. ἐπὶ δὲ τῶν εἰκόνων[36]) μὴ τὐναντίον λέγοι τις ἂν, ὥς εἰσιν αὗται βελτιόνων ἀνδρῶν. ὐ γὰρ δι' ἀγένειαν ἢ κακίαν τινὰ ὐκ ἐπιστάμεθα αὐτὰς, οἵ γε τῶν αὐτῶν τοῖς λαμπροτάτοις τετεύχασιν· ἀλλὰ διὰ μῆκος χρόνου τοῦτο γέγονεν. ὅσῳ τοίνυν τὰς πρότερον ἀεὶ τῶν ἐπιγιγνομένων πάντες ἡγοῦνται φύσει κρείττους, καὶ τὸ πάλαι τυχεῖν τινὰς τούτου σπανιώτερον ὑπῆρχε· τοσούτῳ περὶ ἀμείνους ἄνδρας, καὶ μειζόνων ἀγαθῶν αἰτίους ὁμολογοῦσιν ἁμαρτάνειν. ὅτι δ' ἀληθῆ ταῦτα ἀμφότερα, δῆλον. τούς τε γὰρ σφόδρα ἀρχαίους ἡμιθέους ὄντας[37]) ἐπιστάμεθα· καὶ τοὺς μετ' αὐτοὺς ὐ πολὺ ἐκείνων χείρονας· ἔπειτα τοὺς ἐφεξῆς ἐλάττονας ἀεὶ κατὰ τὸν χρόνον· καὶ τέλος τοὺς νῦν ὁποίους ἡμᾶς αὐτοὺς οἴδαμεν. καὶ πρότερον μὲν ὐδὲ τοῖς ἀποθνήσκουσι πᾶσιν ὑπὲρ τῆς πόλεως ἦν ἑστάναι χαλκοῖς· ἀλλ' εἰ μή[38]) τις ὑπερφυᾶ καὶ θαυ-

36) post εἰκόνων potest ὁρᾶτε vel δέδοικα subaudiri, quod Anglo quoque visum fuit. nescio tamen, an alterutrum potius sit addendum. *sed in statuis vereor ne quis recte affirmet* — aut alias erit μὴ plane tollendum. possit quoque sic legi: μὴ ἀδίκως τὐναντίον —

37) ἀρχαίους ἡμιθέους ὄντας] sic recte Ven. et Casaub. sed Mor. omittit ἡμιθέους.

38) aut ἀλλὰ aut μὴ est del. possit quoque μὴ cum δὴ permutari.

θαυμαστὰ πράξαιε. νῦν δὲ τοὺς καταπλέοντας τιμῶμεν, ὥσπερ[39]) ἄρα τοὺς ὕστερον μᾶλλον καὶ τοὺς ἔγγιστα νῦν[40]) ἀνακειμένους μεταποιητέον; οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο ἀγνοεῖτε δήπουθεν, ὅτι πάντες οἱ νῦν ἔχοντες τοὺς παλαιοὺς τῶν φίλων μᾶλλον ἀγαπῶσιν, καὶ περὶ πλείονος ποιοῦνται τῶν δι' ὀλίγου γεγονότων· καὶ τούς γε πατρικοὺς τῷ παντὶ πλέον, ἢ τοὺς ὑφ' αὑτῶν ἐγνωσμένους[41]). οἱ μὲν γὰρ τὰ πρὸς τούτους παραβαίνοντες μόνους αὐτοὺς ἀδικοῦσιν· οἱ δὲ τῶν πρὸς ἐκείνους τὶ λύοντες, καὶ τῶν κτησαμένων αὐτοὺς ὀλιγωροῦσι. καθόλου δὲ, ὥσπερ ὅταν τῶν ζώντων τις ἐξετάζηται παρ' ὑμῖν, ὃν ἂν αὐτοὶ σφόδρα[42]) οἴδατε, ἢ παντάπασιν ἀγνοεῖτε, τοῖς ἐπισταμένοις αὐτοὺς[43]) προσέχετε, καὶ τίθεσθε τὴν ψῆφον κατὰ τοὺς μάρτυρας, ἄλλως τε[44]) ἂν ὦσιν οὗτοι μὴ πονηροί· ταυτὸ νῦν[45]) ποιήσετε· ἐπὶ καὶ περὶ ἀνδρῶν ὁ λόγος

39) ὥσπερ] cum Anglo potius, quam cum Casaubono. h. l. faciam, quorum ille suadet ὥς' εἴπερ ἄρα. *quare satius sit, si modo vllas vnquam liceat statuas transmutare, recentiores, quam vetustiores, in alios atque alios conferre.*

40) νῦν suspectum. num τοῖς νῦν. proximos nostris temporibus puta vel hominibus. an est cum ἡμῖν permutandum?

41) ἐγνωσμένους] sic recte Anglus; nam tametsi γνώμη (non γνώσμη) vsurpatur, ab ἔγνωμαι ductum, tamen non hoc, sed ἔγνωσμαι, in vsu est. ἐγνωμένους Ven. et Mor.

42) probo Angli οὐ σφόδρα *non admodum.*

43) αὐτοὺς pro αὐτὸν, quod strictior lex grammatica poscebat, ob praemissum τις. *nunc viuentium aliquis.* Interpres quoque αὐτὸν reddidit: sed bene habet; vim multitudinis in se τις habet. exempla similia ad Demosthenem contuli.

44) ἄλλως τε] sic recte Casaub. *praesertim si testes ipsi non sint homines nequam.* ἀλλ' ὥστε Ven. et Mor.

45) malim addita copula ταὐτὸ καὶ νῦν *id idem etiam nunc facietis*, vel potius *facite.* colligo enim e sequenti μάθετε, etiam hic imperatiuum esse subrogandum, et ποιήσατε leg.

λόγος ἐστὶν, ὃς φασι μηδένα εἰδέναι τῶν ζώντων, παρὰ τῶν ἐγνωκότων αὐτὸς μάθετε. οἱ τοίνυν τότε ὄντες καὶ σαφέστατα ἐκείνους εἰδότες, εὐεργέτας ἡγοῦντο τῆς πόλεως, καὶ τῶν μεγίστων ἀξίους· οὓς δ' ἔστιν ὑμᾶς ἀπιστεῖν, ὑμετέροις γε ὄσι προγόνοις, οὐδὲ φῆσαι πονηρούς. δ[46]) τοίνυν οὐδὲ τοῦτον οὐδέν ἐστιν εἰπεῖν, κατὰ[47]) πολὺν χρόνον ἐσχήκασι τὰς τιμάς· ὃ γὰρ ἔσθ' ὅπως δείξουσι πλείονα ἐκείνους[48]) χρόνον τιμωμένους ὑπὸ τῆς πόλεως, ἢ τὴν πόλιν ὑπ' αὐτῶν εὖ πεπονθυῖαν. ὥσπερ ἂν ὁ χρέος πάλαι μὲν ὀφείλων, πάλαι δὲ ἀποδοὺς, οὐδὲν πλέον τι πεποίηκεν, τῷ νῦν ἀποδιδόντος, ὅτε εἴληφεν[49])· ὁμοίως οὐδ' εἴ τις πάνυ πρὸ πολλοῦ τινὰ ἠμείψατο τότε εὖ παθών. ἄλλως τε εἰ[50]) μὲν ἀτέλειαν, ἢ χρήματα, ἢ γῆν, ἢ τοιοῦτόν τι δεδωκότες ἀφαιρεῖσθε[51]), μᾶλλον ἂν ἴσως ἠδικοῦντο οἱ μετὰ ταῦτα εἰληφότες. ὁ γὰρ χρόνον τινὰ κατασχὼν τὰ τοιαῦτα, ὠφέληταί τι καὶ προείληφεν. ἐπὶ δὲ τῆς τιμῆς οὐδέν ἐστι τοιοῦτον. οἱ μὲν γὰρ εἰσιν εὐπορώτεροι καὶ τὸν ἄλλον χρόνον· ἃ γὰρ ἐκτήσαντο ἀπὸ τούτων ἔχουσιν. τοῖς δὲ τἀναντίον ἀτιμοτέροις ὑπάρχει γεγονέναι. ὅπου μὲν γὰρ ἐλάττων ἡ ζημία τοῖς πολὺν χρόνον καρπωσαμένοις· ὅπου δὲ ἀτιμία μείζων τοῖς σφόδρα παλαιᾶς τιμῆς ἀφαιρεθεῖσιν. ὅτι τοίνυν οὐδὲ ἀσεβείας ἀπήλλακται τὸ γιγνόμενον, μάλιστα ὧν ἔστοι φασὶ

46) ὃ] quomodo etiam interpres reddidit. ὃ Ven. et Mor.
47) κατὰ] lege ὅτι.
48) ἐκείνους] sic interpres recte. ἐκείνῳ Ven. et Mor.
49) τῷ νῦν — εἰληφεν] idem est atque τῷ νῦν εἰληφότος καὶ νῦν ἀποδιδόντος. quam qui hac aetate reddit aes debitum, quod hac ipsa item aetate mutuum acceperat. Interpres videtur legisse ὅ, τι.
50) εἰ] sic recte Casaub. ἢ. Ven. et Mor. dant οἱ.
51) ἀφαιρεῖσθε] sic recte Casaub. ἀφαιρεῖσθαι Ven. et Mor.

φασὶ τρόπον· καὶν ὑπερβολῆς ἕνεκα δόξω τισὶ λέγειν, οὐχ, ὡς πρότερον εἶπον, ὅτι[52]) πάντα ἁπλῶς ἀσεβήματά ἐστι τὰ περὶ τὰς τεθνεῶτας γιγνόμενα· ἀλλὰ ὅτι καὶ πάντες ἥρωας νομίζουσι τοὺς σφόδρα παλαιοὺς ἄνδρας, ἐὰν μηδὲν[53]) ἐξαίρετον ἔχωσιν, δι' αὐτὸν, οἶμαι, τὸν χρόνον. τοὺς δὲ δὴ σεμνοὺς ἔτως καὶ τῶν μεγίστων ἠξιωμένους, ὧν ἔνιοι καὶ τὰς[54]) τελετὰς ἐσχήκασιν ἡρώων, τοὺς τοσαῦτα ἔτη κεκμέκοτας, ὥστε τὴν μνήμην ἐπιλελοιπέναι· πῶς ἔνι τῆς αὐτῆς τυγχάνειν προσηγορίας[55]), ἧς οἱ τεθνηκότες ἐφ' ἡμῶν, ἢ μικρὸν ἔμπροσθεν, ἄλλως τε[56]) μηδενος ἄξιοι φαινέντες; καὶ μὴν τά γε εἰς τοὺς ἥρωας ἀσεβήματα, ἐφ' ὧν ἀμφισβητήσειεν ἰδεῖν, ὡς ἐχὶ τὴν αὐτὴν ἔχει τάξιν, ἣν τὰ περὶ τοὺς θεούς. τί ἔν; ἐκ ἀδίκημά ἐστι τὸ τὴν μνήμην αἱρεῖν; τὸ τὴν τιμὴν ἀφαιρεῖσθαι; τὸ ἐκκόπτειν τὸ ὄνομα; δεινόν γε καὶ σχέτλιον, ὦ Ζεῦ. ἀλλ' ἐὰν μὲν σέφανόν τις ἀφέλῃ, τὸν μίαν ἴσως ἢ δευτέραν μενοῦντα ἡμέραν, ἢ κηλίδα τινὰ τῷ χαλκῷ προσβάλῃ, τοῦτον ἡγήσεσθε ἀσεβεῖν· τὸν δὲ ὅλως ἀφανίζοντα καὶ μεταθέντα καὶ καταλύοντα τὴν δόξαν, οὐδὲν ποιεῖν ἄτοπον; ἀλλ' ἐὰν μὲν δοράτιον ἐξέλῃ τις ἐκ τῆς χειρὸς, ἢ κράνους ἀποῤῥήξῃ τὸν λόφον, ἢ τὴν ἀσπίδα τοῦ βραχίονος, ἢ χαλινὸν ἵππου, τῷ δημοσίῳ[57]) τοῦτον

52) aut cum ἔτι permutandum erit ὅτι, aut si seruetur, erit post λέγειν addendum ἐρῶ.

53) malim ἐὰν καὶ μηδέν.

54) τὰς malim abesse.

55) προσηγορίας] vt appellentur simpliciter mortui; videtur tamen satius esse, vt ἀ τῆς αὐτῆς legatur. qui fieri potest, vt eadem careant appellatione, qua caeteri omnes defuncti afficiuntur, quippe qui, ipso Dione teste, heroës vsurpantur.

56) malim δὲ.

57) τῷ δημοσίῳ] *carnifici*. solet ille quidem plerumque δήμιος appellari; verum cum et hoc adiectiuum sit, cum quo

τον εὐθὺς παραδώσετε· καὶ τὴν αὐτὴν ὑπομενεῖ τι-
μωρίαν τοῖς ἱεροσύλοις. ὥσπερ ἀμέλει καὶ πολλοὶ τε-
θνήκασι διὰ τοιαύτας αἰτίας· καὶ πλέον οὐδὲν λέ-
γουσιν αὐτοῖς, ἢ ὅτι[58]) τῶν ἀνωνύμων τινὰ καὶ σφό-
δρα παλαιῶν ἐλωβήσαντο εἰκόνα· δημοσίᾳ δὲ ἡ πό-
λις τῷ παντὶ χείρων καὶ φαυλοτέρα φανεῖται περὶ
τὰς Ἥρωας; καὶ τοίνυν ἐάν εἴποι τις εἰσελθών, ὅτι
πεφώραταί τις ξένος, ἢ καὶ πολίτης, ἢ χεῖρα ἢ δάκ-
τυλον ἀφαιρῶν ἀνδριάντος, βοήσεσθε, καὶ παρα-
χρῆμα ἐπιθεῖναι κελεύσετε ἐπὶ τὸν τροχόν. καίτοι
χειρὸς μὲν ἀφαιρεθείσης, ἢ δάκτυλος, ἢ φιάλης,
ἐὰν τύχῃ κρατῶν, ἡ τιμὴ μένει, καὶ τὸ σύμβολον
ἔχει τῆς ἀρετῆς ὁ τιμηθείς, ὁ δὲ χαλκὸς μόνος
ἐλάττων γέγονε· τῆς δὲ ἐπιγραφῆς ἀναιρεμένης,
ἀνῄρηται δήπουθεν ἡ μαρτυρία, καὶ τὸ δοκεῖν ἄξιον
ἐπαίνου γεγονέναι τὸν ἄνθρωπον. βέλομαι τοίνυν,
ὅπερ Ἀθηναίοις μὲν οἶδα γιγνόμενον, οἶμαι δὲ καὶ-
ταῦθα γίγνεσθαι, κατὰ νόμον πάνυ καλῶς ἔχοντα,
εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς. ἐκεῖ γὰρ ὅταν δημοσίᾳ τινὰ δέῃ
τῶν πολιτῶν ἀποθανεῖν ἐπ' ἀδικήματι, πρότερον
τὸ ὄνομα αὐτῷ ἐξαλείφεται. τίνος ἕνεκα; ἵνὸς μὲν,
ὅπως μηκέτι δοκῶν πολίτης εἶναι πάσχῃ τι τοιοῦτο,
ἀλλ', ὡς δυνατὸν, ἀλλότριος γεγονώς. εἶτ' οἶμαι,
καὶ τῆς τιμωρίας αὐτῆς τοῦτο μέρος ἐκ ἐλάχιστον
δοκεῖ, τὸ μηδὲ προσηγορίαν ἔτι φαίνεσθαι, τοῦ
προελθόντος εἰς τοῦτο κακίας· ἀλλ' ἠφανίσθαι παν-

quo ſubaudiendum ſemper eſt ὑπηρέτης, idque vocabulum poſſit perinde etiam ad δημόσιος ſubaudiri, praetereaque tot occurrant exempla horum vocabulorum vſurpatione inter ſe permutatorum, vt audacia ſit eos omnes locos vitii arguere, vbi δημόσιος legitur pro carnifice, δημίῳ, vſurpatus, malo vulgatae h. l. acquieſcere.

58) lege αὐτοῖς ἦν, ὅτι — *nihil ipſis profuit, obtendere* — vel potius plane tollamus illud ἤ, quod a Ven. abeſt.

τελῶς, καθάπερ οἶμαι, τὸ μὴ θάπτεσθαι τοὺς προδότας, ὅπως μηδὲν ᾖ σημεῖον ἀνδρὸς πονηροῦ. Φέρε οὖν, ἐὰν εἴποι τις, ἐπὶ τοῖς εὐεργέταις τοῦτο γίνεσθαι παρ' ὑμῖν, ὃ παρὰ πολλοῖς ἔθος ἐστὶν ἐπὶ τοῖς κακούργοις, ἆρ' οὐ σφόδρα ἀλγήσετε; μὴ τοίνυν ἀχθεσθῆτε τῷ νῦν αὐτὸ δοκοῦντι εἰρηκέναι· τοῦ γὰρ μηκέτι, μηδ' ἀεὶ, λέγεσθαι, γένοιτ' ἂν ὑμῖν αἴτιος. καὶ μὴν ἐάν τις ἓν μόνον ἐκχαράξῃ ῥῆμα ἀπὸ στήλης τινὸς, οὐ ἀποκτενεῖτε[59] αὐτὸν, οὐκέτι ἐξετάσαντες, ὅ, τι ἦν, ἢ περὶ τίνος; καὶ εἰ δή τις ἐλθὼν οὗ τὰ δημόσια ὑμῖν γράμματά ἐστιν, κεραίαν νόμου τινὸς, ἢ ψηφίσματος μίαν μόνην συλλαβὴν ἐξαλείψειεν, οὕτως ἕξετε, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀπὸ τοῦ ἅρματος τὶ καθέλοι; οὐκοῦν ὁ τὴν ἐπιγραφὴν ἀναιρῶν εἰκόνος τινὸς, ἧττόν τι ποιεῖ τοῦ τὴν στήλην ἀποχαράττοντος; καὶ μὴν ὅλον γε ἐξαλείφει τὸ ψήφισμα, καθ' ὃ τὴν τιμὴν ἐκεῖνος ἔλαβε· μᾶλλον δὲ ἄκυρον ποιεῖ γεγραμμένον. ἀλλ' εἴ τις καταδικασθεὶς ὑπὲρ ὅτου δήποτε, καὶ ζημίαν τινὰ λαχὼν[60]), ἢ διαπραξάμενος,

59) οὐ ἀποκτενεῖτε] scio posse defendi, sed satius sit legi: οὐκ ἀποκτ. In Ven. est οὐ κτενεῖτε, quod possit verum videri; nam Dio ab vsu simplicis κτείνω haud abhorret. v. p. 340, 9. ed. Mor. στήλη est quiuis cippus, sed hic est tabula, in qua perscripta sunt nomina vnius, multorumue, e. c. qui publice sunt tumulati, aut alio quo honore affecti, aut sub isto gymnasiarcho gymnasium frequentarunt, cuiusmodi inscriptiones multae apud multos, Gruterum, Reinesium, Muratorium, Corsinum, alios collectores veterum inscriptionum, occurrunt. Potest quoque legem, etiam hic, significare, vt alias saepe significat, aeri saxoue incisam.

60) ζημίαν λαγχάνειν vix puto graecum esse. non reperio tamen, quod aliud vocabulum commodius ei substituatur. hoc mihi videtur probabile, quicquid est de λαχὼν, post hoc vocabulum deesse εἶτα λαθὼν. si quis, condemnatus quacunque tandem de causa et mulctatus, nomen suum e tabulis expunxerit, siue clam, nullo teste, siue etiam

μενος, ἐξαλείψειεν ἑαυτὸν, καταλύειν δόξει τὴν πολιτείαν· ὥςε δεινότερον ὑμῖν ἐδόκει, τὸ ζημίας τινὸς ἀπαλλάττειν αὐτὸν, τȣ̃ τιμῆς ἀποςερεῖν ἄλλον. ȣ̓ τοίνυν ȣ̓δὲ ἐκεῖνό ἐςιν ἀφετέον· ἐπείπερ τȣ̀ς λόγȣς ὡς ἐπ' ἀσεβήματι ἐποιησάμην. ἐπίςασθε γὰρ σαφῶς, ὅτι ἅπασα μὲν ἡ πόλις ἐςὶν ἱερὰ, τῶν δὲ ἀνδριάντων πολλȣ̀ς ἂν εὕροιτε τῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς ἱεροῖς ἑςηκότων, τȣ̃το πεπονθότας. καὶ γὰρ ἀρχαιοτάτȣς συμβέβηκε τȣ́τȣς εἶναι, καὶ τῶν ςρατηγῶν ὃν ἕκαςος ἐθέλει θεραπεύειν [61]), ὡς ὑμῶν τιμώντων, φιλοτιμεῖται τȣ̃τον ὡς κάλλιςα ἑςάναι. καὶ τί δεῖ λόγων; οἶμαι γὰρ μηθὲν ἄν τι ποιεῖν [62]), ȣ̃τω καὶ τῶν ȣ̃τω κειμένων· εἰ μὴ, καθάπερ ἐγὼ νῦν ἔλεγον, οἱ πλείȣς εἰσὶ μετωνομασμένοι· τινὲς δ', οἶμαι, καὶ σφόδρα ἐγγὺς παρεςῶτες τοῖς θεοῖς. εἶθ' ὅποι μηδὲ τȣ̀ς κακὸν δράσαντας. ἐάνπερ καταφύγωσιν, ἔθος ἐςὶν ἀδικεῖν, τȣ̀ς εὐεργέτας ȣ̓ δεινὸν ἐὰν φαινώμεθα ἀδικȣ̃ντες; καὶ τὴν ἀσυλίαν, ἣν παρέχȣσι τοῖς φαύλοις οἱ τοιȣ̃τοι τόποι, μόνοις, ὡς ἔοικε, τοῖς ἀγαθοῖς ȣ̓ δυνήσονται παρέχειν; ἀλλ' ἐὰν μὲν θημιατήριόν τις ἀλλάξῃ τῶν ἔνδον κειμένων, ἢ φιάλην, ἱερόσυλος ȣ̓χ ἧττον νομισθήσεται τῶν

etiam corruptis iudicibus ſcribisue. nam διαπράττεσθαι eſt callidis artibus, perſuaſionibus et colluſionibus cum aliis, aliquid perficere.

61) verba ſic ſunt conſtruenda: καὶ ὃν θεραπεύειν θέλει τῶν ςρ. ἕκαςος. *et quem* [Romanum hominem] *honorare maxime vult ſtrategorum veſtrorum quisque, illum* —

62) μηθὲν ἄν τι ποιεῖν —] nequit hic locus, niſi e bonis libris, ſanari; praeſtabimus interim, quantum ingenium valet. videtur nobis ad hunc fere modum Dio dediſſe: οἶμαι γὰρ μηδένα ἀντειπεῖν, ὅτι καὶ τῶν ȣ̃τω κειμένων, καθάπερ — *exiſtimo enim, id quod modo commemorabam, plerosque etiam ſic dedicatorum* [h. e. quorum in templis repoſitae ſunt imagines et ſtatuae] *nomen pro ſuo aliud eſſe ſortitos.*

ἀφαιρεμένων· ἐὰν δ' εἰκόνα ἀλλάξῃ καὶ τιμὴν, ἐνθὲν ἄτοπον ποιεῖ; καίτοι καὶ τὸς ἀνδριάντας οὐχ ἧττον [63]) ἀναθήματα εἴποι τις ἂν εἶναι τῶν θεῶν, τὸς ἐν τοῖς ἱεροῖς. καὶ πολλὰς ἰδεῖν ἔστιν ὅτως ἐπιγεγραμμένας, οἷον· ὁ δεῖνα ἑαυτὸν ἀνέθηκεν, ἢ τὸν πατέρα, ἢ τὸν υἱὸν, ὅτῳ δήποτε τῶν θεῶν. ἐὰν οὖν ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀναθημάτων ἀφελών τις τὸ θέντος τὸ ὄνομα, ἄλλον ἐπιγράψῃ [64]) μόνον, τοῦτον οὐκ ἀσεβεῖν φήσομεν; ὁ δέ τοι Ἀπόλλων οὐκ εἴσ' ὁπόθεν ἐκ τοῦ περιβόλε τὸς νεοττὸς ἀναιρεῖσθαι τὸν Κυμαῖον, ἱκέτας ἑαυτῷ λέγων. δι' ὧν τοίνυν πειράσονταί τινες τὸ πρᾶγμα ἀποφαίνειν ἐπιεικέστερον [65]), τῷ παντὶ χεῖρον ἀποδείξουσιν. οἷον ὅταν λέγωσι, τοῖς σφόδρα ἀρχαίοις καταχρῆσθαι, καί τινας εἶναι καὶ ἀνεπιγράφους [66]). εἰ γάρ δῴη τις αὐτοῖς τοῦτο ὅτως ἔχειν,

63) ἧττον] quam alia proprie sic dicta ἀναθήματα, *donaria.*

64) post ἐπιγράψῃ videtur aliquid deesse; claudicat enim in vulgata ratiocinium, quod sic videtur quodammodo fulciri et confirmari posse: τοῦτον μὲν ἀσεβεῖν φήσομεν, ὃς δ' ἂν [vel εἰ δέ τις] ἀνδριάντα ἀφελὼν τὸ τοῦ θέντος ἢ κτησαμένε ὄνομα, ἄλλον [vel ἄλλο] ἀντεγγράψῃ, μόνον τοῦτον οὐκ ἀσεβεῖν φήσομεν. Apparet, similitudinem vocum ἐπιγράψῃ et ἀντεγγράψῃ, librario, e cuius manu codices nostri Dionei omnes ducti sunt, fraudi fuisse, vt oculus ei a recto tramite aberrans ad inferiorem versum e superiori delaberetur, qui error in libris vetustis est crebberrimus. Sententia haec est: *bos quidem appellabimus impios. si quis autem a statua nomen eius, qui posueris, aut honoris ergo adeptus eam sit, auferat, eiusque loco aliud quod nomen inscribat, eum negabimus impium esse et sacrilegum?*

65) ἐπιεικέστερον] sententia haec est: *quibus argumentis erunt, qui causam hanc reddere probabiliorem studeant, iisdem ipsis argumentis reddent eam tanto peiorem.* sed hoc quidem, vt nunc video, Casaubonus iam praecepit.

66) καὶ ἀνεπιγρ.] sic recte Ven. *et quasdam earum non modo vetustas esse, sed ipsa adeo inscriptione quoque carere.* Mor. omittit καί.

15. ἔχειν, ἐκ ἂν εἴποιμι τὸ πρόχειρον, ὡς ἆρα ἐγὼ νῦν ὑπὲρ τῶν ἐπιγεγραμμένων ποιοῦμαι τὸν λόγον· ἀλλ' οὐδὲ ἐκείνων [67]) φημὶ δεῖν ἅπτεσθαι. σκοπεῖτε γὰρ, ἄνδρες Ῥόδιοι, τὴν αἰτίαν, δι' ἣν εἰκὸς τεθῆναί τινας
20. ὕτως. ὁ γὰρ ἐκλαθέσθαι [68]) γε οὐδὲ ὀκνῆσαι τὸν ἑξέντα, εἰκός· οὐδὲ φείσασθαι τῆς εἰς τοῦτο δαπάνης. ὁ γὰρ ἦν εὐδαιμία. λοιπὸν ἓν τῶν δύο θάτερον· ἢ τῷ σφόδρα εἶναί τινας μεγάλους καὶ κατ' ἀλή-
25. θειαν ἥρωας, ἐκ ὤοντο δεῖν ἐπιγράφειν, ὡς ἂν ἅπασιν γνωρίμους ὄντας· ἡγούμενοι, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τότε οὔσης δόξης, εἰς ἅπαντα καὶ τὸν αὖθις χρόνον παραμενεῖν [69]) τὸ ὄνομα· ἢ τινῶν ἡμιθέων ἢ
30. καὶ θεῶν ὄντας [70]) ὕστερον ἀγνοηθῆναι διὰ τὸν χρόνον. τὸν γὰρ θεὸν ἐπιγράφειν ἐκ ἦν ἔθος· ὡς ἔγωγε ἐκ ἀπελπίζω, καὶ τῶν ἄλλων [71]) τινὰς εἶναι τοιούτους. ἐν γοῦν Θήβαις Ἀλκαῖος ἀνάκειταί τις,
35. ὃν Ἡρακλέα φασὶν εἶναι, πρότερον ὄντα καλούμενον· καὶ παρ' Ἀθηναίοις, Ἐλευσινίῳ μύστῃ παιδὸς εἰκών, ἐκ ἔχουσα ἐπιγραφήν, καὶ κεῖνον εἶναι λέγουσιν Ἡρακλέα. καὶ παρ' ἑτέροις οἶδα πολλοὺς, τοὺς μὲν ἡμι-
40. θέων, τοὺς δὲ ἡρώων ἀνδριάντας· οἷον Ἀχιλλέως, Σαρπηδόνος, Θησέως, διὰ τοῦτο [72]) ἀρχῆθεν ἐκ ἐπιγραφέντας. καὶ Μέμνονος ἐν Αἰγύπτῳ κολοσ-
45. σὸν εἶναι λέγουσιν. ἀλλ' ἐπ' ἐνίων μὲν ἡ δόξα παρέμεινε, καὶ διεφύλαξε τὴν φήμην ὁ χρόνος· ὁ μὴν ἐπὶ

67) ἐδὲ ἐκείνων] puta τῶν ἀνεπιγράφων.

68) ἐκλαθέσθαι] scil. ἐπιγράφειν τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα.

69) παραμενεῖν] sic recte Ven. id quod etiam coniectura Casaubonus deprehendit, qui etiam τὸ ὄνομα cum τὰ ὀνόματα censet mutandum. quod secus sentio; non videtur necessarium. παραμένειν Mor.

70) ὄντας] scil. ἀνδριάντας. quod Casauboni ergo monendum duxi.

71) τῶν ἄλλων] scil. ἀλλήνων, aut ἐθνῶν. tametsi planius vtique dixisset τῶν παρ' ἄλλοις, scil. ἀνδριάντων.

72) διὰ τοῦτο] quia scil. sunt heroës et per se noti.

πάντων συνηνέχθη 73), δι' ἣν δήποτ' ἂν αἰτίαν. ἐκεῖν καὶ παρ' ὑμῖν ἐκ ἀδύνατον εἶναί τινας τοιούτους. οἷον 74) ἔν ἐστιν Ἡρακλέους, ἢ Τληπολέμου, φέρ' εἰπεῖν 75), ἢ τῶν Ἡλίου παίδων τινὸς ἀνδριάντα, δι- δόναι τῷ δεῖνι, χρηστῷ μὲν ἀνδρὶ καὶ τιμῆς ἀξίῳ· πάντες γὰρ ἴσμεν, ὃς ἡ πόλις θεραπεύει, τοιοῦτοι, καὶ δεῖ γε εὔχεσθαι πάντας εἶναι χρηστούς, μάλιστα τοὺς 76) ἡγεμόνας· ἀλλ' ἐκ ἐκείνοις ὁμοίοις 77). πόθεν; ἐδ' ἂν, αὐτοὶ φήσαιεν ὀλίγον αὐτῶν ἐλάττους ὑπάρχειν, ἀλλὰ καὶ φοβηθεῖεν εἰπεῖν τι τοιοῦτον. ἆρ' ὑμῖν ἐκ τῶν εἰρημένων δοκεῖ, μᾶλλον 78) ἀπὸ τούτων ἀρχομένους· (λέγω δὲ τῶν ἐκ ἐχόντων τὰς ἐπιγραφάς·) τὸ πρᾶγμα ἐπὶ πάντας μεταφέρειν· ἢ σφόδρα εἶναι τῶν τοιούτων φειδόν· καίτοι τὸ τῆς ἀγνοίας

73) malim τοῦτο συνηνέχθη. *hoc accidit.*

74) οἷον] sententia haec est: *quale igitur est τὸ dare statuam Herculis — τῷ δεῖνι, illi vel illi.* h. e. quid vobis videtur de eo, si quis Herculis v. c. statuam det illi, cuius nomen aut nescio, aut nunc nil iuuat commemorare? quantam id esse facinus existimatis.

75) Φέρ' εἰπεῖν aequiualet latino *verbi causa, exempli gratia.*

76) malim μάλιστα δὲ τοὺς ἡγ. *sed inprimis rectores prouinciarum.*

77) ὅμοιοι] scil. εἰσιν. postulat tamen seuerior constructio ὁμοίῳ, vt aptum ex illis superioribus χρηστῷ μὲν ἀνδρὶ καὶ τιμῆς ἀξίῳ.

78) μᾶλλον Casaubonus cum καλὸν mutat, ἢ καλῶς. bene habet vulgata, cuius haec est sententia: *virum ergo e superioribus, ex iis, quae adhuc disputaui, censeris nequius, vos ab his initium facere huius perturbationis, et flagitium hoc ab his inscriptione carentibus, ad alias quoque statuas, etiam titulo instructas transferre; an potius ab vis antiquissimis vel maxime manus abstinere?* non animaduertit Casaubonus, post μεταφέρειν debere δεῖν subaudiri; id quod est notissimum. solent graeci nudos ponere infinitiuos, quibus adiungere lector mente, et interpres verbis debet δεῖν. μεταφέρειν hic loci non est merum *transferre*, sed *transferre oportere.*

ἀγνοίας καὶ τὸ τῆς ἀρχαιότητος [79]), ὅμοιόν ἐστιν, ὥσπερ ἂν εἴ τις λέγοι, μηδὲ τοὺς τυμβωρυχοῦντας τοὺς σφόδρα παλαιοὺς τάφους μηδὲν ἁμαρτάνειν, ὅτι μηδεὶς αὐτοῖς προσήκει, μηδὲ ἴσμεν, οἵτινές εἰσιν. ὁ μὲν οὖν τάφος οὐκ ἔστι σημεῖον ἀρετῆς, ἀλλ' εὐπορίας, οὐδὲ ἔχομεν εἰπεῖν τοὺς ἐν τοῖς μνήμασι κειμένους, ὡς ἦσαν ἀγαθοί· πλὴν εἰ μή γε δημοσίᾳ τὶς φαίνοιτο τεθαμμένος, ὅπερ, οἶμαι, τρόπον τινὰ τούτοις συμβέβηκεν. ἡ δὲ εἰκὼν δι' ἀνδραγαθίαν δίδοται, καὶ τῷ δόξαι [80]) τινὰ πρότερον γενναῖον [81]). ὅτι γὰρ οὐδεὶς ἐστάθη τούτων ἁλοὺς κλέπτων, οὐδὲ μοιχεύων, οὐκ ἄδηλόν ἐστιν· οὐδέ γε ἐπὶ τοῖς τυχοῦσιν, ἀλλ' ὡς οἷόν τε ἐπὶ τοῖς μεγίστοις. ὅτι τοίνυν καὶ θείας τινὸς δυνάμεως καὶ προνοίας, ὡς ἂν εἴποι τις, οἱ τοιοῦτοι μετέχουσιν, ἐπ' ἀνδριάντος τὶ βούλομαι γεγονὸς εἰπεῖν. Θεαγένης ἦν, Θάσιος, ἀθλητής· οὗτος ἐδόκει ῥώμῃ διενεγκεῖν [82]) τοὺς καθ' ἑαυτόν. καὶ δὴ σὺν ἑτέροις πολλοῖς, καὶ τὸν Ὀλυμπιάσι τρὶς εἰλήφει στέφανον. ὡς δ' ἐπαύσατο, καὶ ἧκεν εἰς τὴν πατρίδα, λοιπὸν, τοῦ σώματος παρακμάσαντος,

79) post ἀρχαιότητος videtur ὅστις λέγει vel simile quid deesse. Sententia est: qui pro se hoc affert, ignorari statuas quorum sint, et vetustas esse, nihil aliud is agat, quam si quis dicat —

80) καὶ τῷ δόξαι] sic Ven. et sic leg. puto, vel καὶ τὸ δόξαι, nam perinde est, aut denique καὶ ἐπὶ τῷ δόξαι. v. vers. 12. vbi οὐδ' ἐπὶ τοῖς τυχοῦσιν satis prodit, ἐπὶ hic necessarium esse. possit etiam datiuo hic locus esse. Mor. dat καὶ δὴ τῷ δόξαι, et Casaub. vult καὶ διὰ τὸ δόξαι.

81) post γενναῖον videtur εἶναι vel γεγονέναι desiderari.

82) locum inter alios hunc citat Wesseling ad Diodor. Sic. T. I. p. 117. quo probet διαφέρειν τινὰ idem esse atque διαφ. τινὸς, aliquem superare, alicui praestare. De Theagene Thasio v. Plutarchi praecepta prudentiae ciuilis p. 1452. vbi coronas mille ducentas eum tulisse perhibet; quo factum, vt ab oraculo vere μυριάεθλος vocaretur. v. Corsini indic. Olympionicarum.

τος, ἢν ἀνὴρ ἀδενὸς χείρων περὶ τὰ κοινὰ, ἀλλ' ὡς οἷόν τε, ἄριστος. ἐντεῦθεν, ὅπερ εἰκὸς, εἰς ἔχθραν τινὶ προῆλθε τῶν πολιτευομένων. ὁ δὲ ζῶντι μὲν ἐφθόνει μόνον. τελευτήσαντος δὲ, πραῦγμα πάντων ἀνοητότατον καὶ ἀσεβέστατον ἐποίει. τὸν γὰρ ἀνδριάντα αὐτοῦ, τὸν ἑστῶτα ἐν μέσῃ τῇ πόλει, νυκτωρ ἐμασήγα. τοιγαροῦν εἴτε ἀπὸ τύχης, εἴτε δαιμονίου τινὸς νεμεσήσαντος αὐτῷ, κινηθεὶς ποτε ἐκ τῆς βάσεως, ἠκολούθησεν ἅμα τῇ μάστιγι, καὶ κτείνει τὸν ἄνδρα. νόμου δὲ ὄντος, καταποντίζειν κρίναντας [83]), ἐάν τι τῶν ἀψύχων ἐμπεσὸν ἀποκτείνῃ τινὰ, οἱ τοῦ τεθνεῶτος προσήκοντες αἱροῦσι [84]) δίκην τὸν ἀνδριάντα, καὶ κατεπόντωσαν. λοιμοῦ δὲ συμβάντος, ὡς φασι, χαλεπωτάτου, καὶ τῶν θυσίων οὐδενὶ τρόπῳ λῆξαι δυναμένων τῆς νόσου, καὶ τελευταίων χρωμένων [85]), τὰς Φυγαίδας αὐτοῖς ἀνεῖπε καταίγειν ὁ θεός. ὡς δὲ πλέον οὐδὲν ἦν ἀπάντων ἐληλυθότων, χρωμένοις αὖθις λέγεται τὴν Πυθίαν ἔτως ἀνειπεῖν·

Θεαγένες δ' ἁλάθεσθε ἑνὶ [86]) ψαμάθοισι πεσόντος,
Κεῖθ' ὑμῖν, ὁ πρὶν μυριάεθλος ἀνήρ.

ᾧ καὶ δῆλον, ὅτι καὶ τὸ πρῶτον ἐχὶ τῶν Φυγαίδων ἕνεκα τοῦτο ἐχρήσθη, καὶ τὸ συμβὰν οὐ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν [87]) ἐγένετο. καὶ μηδεὶς ἐκεῖνο [88]) ὑπολάβῃ· τί οὖν; ἡμεῖς τὸν ἀνδριάντας ἀφανίζομεν, ἢ ῥιπτοῦ-

83) κρίναντας] sic recte Anglus. κρίνοντος Ven. et Mor. κρίνοντας Casaub.

84) αἱροῦσι] sic dedi, ab αἱρέω, quod est verbum forense, de eo vsurpatum, qui reum peragit, id est, hoc consequitur, vt is a iudicibus condemnetur. αἴρουσι Ven. et Mor.

85) χρωμένων] scil. τῷ θεῷ.

86) ἑνὶ] sic recte Ven. in. ἑνὶ Mor.

87) δι' ἄλλην τινὰ αἰτ.] subaudi ἢ διὰ τὸν Θεαγένην.

88) ἐκεῖνο] sic recte interpres reddidit. ἐκείνῳ Ven. et Mor.

ῥιπτῆμεν; ἀλλ' ἀτιμάζετε ἐκείνους, ὧν εἰσι, καὶ ἀφαι-
30. ρεῖσθε τὰς ἔχοντας, ὅπερ καὶ τότε ἔδοξε τῷ θεῷ [89], ἐπεὶ τῷ χαλκῷ ἐκ εἰκὸς ἦν φροντίσαι αὐτόν. μὴ τοίνυν τῷ θαρσίῳ μὲν ἡγεῖσθε ὑβρισθέντος ἅπαξ ἀγανακτῆσαι τὸ δαιμόνιον, τῶν δὲ παρ' ὑμῖν τετιμημέ-
35. νων μηδένα θεοφιλῆ εἶναι, μηδὲ ἥρωα. ἐ τοίνυν ἐδὲ τοῦτό ἐστιν εἰπεῖν, ὅπως ἐκ ἂν καὶ πρὸς ἔχθραν ὑπ' ἐνίων τοῦτο γένοιτο, ἐὰν ἄρα τύχῃ τις τῶν στρατη-
40. γούντων, μισῶν τινα τῶν πρὸ αὐτοῦ. τὸ γοῦν τοῦ θεοῦ γένος ἀκηκόατε, ὡς συνέβη διὰ τὸν φθόνον, καὶ τὴν ζηλοτυπίαν, τὴν ἐκ τῆς πολιτείας. καὶ γὰρ εἰ νῦν ἐπὶ μόνοις τοῖς παλαιοῖς αὐτό φασι ποιεῖν, χρόνῳ γε προϊόντος (ὥσπερ ἐπὶ πάντων ἀεὶ συμβαί-
5. νει τῶν φαύλων ἐθῶν) ἀνάγκη καὶ τοῦτ' ἐπὶ πλέον προελθεῖν. ἐδὲ γὰρ ἐδὲ [90]) αἰτιάσασθαι οἷόν τε, ἐπ' αὐτῷ [91]) γε ὅλῳ τοῦ πράγματος ὄντος. νὴ Δί' ἀλλὰ κωλύσουσιν οἱ προσήκοντες. ἐὰν ἔν ἀπόντες ἢ
10. ἀγνοήσαντες τύχωσιν, ὅταν γνῶσι, τί ποιήσομεν; ἆρά γε δήσει τοῦτον ἐκχαράττειν πάλιν, ὃν ἂν φθάνῃ τις ἐπιγράψας; πάνυ τοίνυν ὄντος αὐτόπου τοῦ γιγνομένου, μᾶλλον δὲ αὐσεβοῦς, ἧττον ἂν δεινὸν
15. ἦν, εἰ μὴ διὰ τοιαύτην πρόφασιν συνέβαινε, δι' οἵαν τινές φασιν, ὡς ἀπολογούμενοι περὶ τῆς πόλεως. τὸ γὰρ δι' ἀργύριον πρᾶττειν ὅτιοῦν τῶν ἄλλων αἰσχρῶν, ἅπαντες αἴσχιον ἡγοῦνται τοῦ καθ' ἑτέραν
20. τινὰ αἰτίαν. ὅταν ἔν προβαλλόμενοι τὴν δαπάνην, καὶ

89) sententia est: *quod idem Apollo quoque in statua Theageuis indicauit, non statuam, sed virum, cuius ea esset, ignominia esse affectum.*

90) malim ἐδέν'. *neque enim alius quisquam hac in re possit praeter strategum incusari, cum penes eum, in eius potestate, totum hoc sit negotium.*

91) ἐπ' αὐτῷ] sic recte Casaub. et Anglus. ἐπ' αὐτὸ Ven. et Mor.

καὶ τὸ δεῖν ἀναλίσκειν ἢ [92]) ποιήσασθαι ἑτέρους ἀνδριάντας, ἀξιῶσι παρακπέμπειν τὸ πρᾶγμα· δῆλον, ὅτι τὸ ἄνειδος μεῖζον κατασκευάζουσιν, εἰ χρημάτων ἕνεκα δόξουσιν ἀδικεῖν, καὶ ταῦτα πλυτῶντες, ὡς οὐδένες ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων. καίτοι τί δήποτε ἐπὶ μὲν τῶν προγόνων ὑμῶν οὐθὲν ἐγίγνετο τοιοῦτον; ἐκ ἐχόντων αὐτῶν πλείονα, ἢ νῦν ἔχετε ὑμεῖς; ὅτι γὰρ ἔθ' ἡ νῆσος χείρων γέγονε, καὶ τὴν Καρίαν καρπῶσθε, καὶ μέρος τι τῆς Λυκίας, καὶ πόλεις ὑποφόρους κέκτησθε, καὶ χρήματα ἀεὶ πολλὰ ὑπὸ πολλῶν ἀνατίθενται τῷ δήμῳ, καὶ τῶν προτέρων οὐδεὶς ἀφῄρηται [93]), μηδένα νομίζετε ἀγνοεῖν. καὶ μὴν οὐδὲ δαπανᾶν φήσετε νῦν μᾶλλον. τότε μὲν γὰρ εἰς πάνθ', ὅσα καὶ νῦν, ἀνηλίσκετο, πανηγύρεις, πομπάς, ἱερουργίας, εἰς τὰ τείχη, τοῖς δικάζουσι, τῇ βουλῇ. νῦν δὲ [94]) οὐκ ἔστι τὰ μέγιστα τῶν προτέρων. τὰς γὰρ εἰς τὸν πόλεμον δαπάνας, σχεδόν τι συνεχῶς αὐτῶν πολεμούντων, καὶ σπανίως, εἴ ποτε, ἀναπαυομένων, οὐκ ἔστι συμβάλλειν, οἶμαι, τοῖς ἐν εἰρήνῃ γιγνομένοις ἀναλώμασιν. οὐ γὰρ ὅμοιον, ἑκατὸν νεῶν ἢ καὶ πλεόνων στόλον ἀποστεῖλαι, καὶ πάλιν ἑβδομήκοντα καὶ τριάκοντα ἑτέρων, καὶ τοῦτον [95]) ἔσθ' ὅτε μὴ καταλύειν τριῶν ἢ τεττάρων ἐτῶν· οὐδὲ συνεχῶς τριήρεις πλεῖν, οὐ μέχρι Κύπρου καὶ Κιλικίας, ἀλλ' ὁτὲ μὲν εἰς Αἴγυπτον, ὁτὲ δὲ εἰς τὸν Εὔξεινον, τὸ δὲ τελευταῖον ἐν αὐτῷ τῷ Ὠκεανῷ· οὐδὲ

ξένους

92) ἢ aut cum καὶ est permutandum, aut totus locus sic est leg. ἀναλίσκειν εἰ ποιήσονται, aut ἀναλίσκειν εἰ δεῖ ποιήσασθαι. *si oporteat novas statuas faciendas curare.*

93) οὐδεὶς ἀφῄρηται] subaudi τι vel οὐδέν. *nemo quicquam vobis eripuit.*

94) νῦν δὲ] sententia est: *nunc autem releuati estis ab onere illo impendiorum faciendorum, quo maiores vestri tum premebantur vel grauissimo atque molestissimo*, in bella puta.

95) τοῦτον] sic recte Ven. Casaub. et Anglus, scil. τὸν στόλον, *hanc tantam classem naualem.* Mor. dat τετῶν.

ξένους στρατιώτας τρέφειν, τὰ φρούρια καὶ τὴν χώ-
ραν φυλάττοντας· καὶ ὃ νῦν ἐφ' ἡμῶν ἰδεῖν ἐστι, μιᾶς
καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἢ δυσὶν ἀφράκτοις [96]), ἀπαντᾶν
εἰς Κόρινθον. καὶ λέγω ταῦτα, ἐκ ὀνειδίζων, οὐδὲ τῶν
προγόνων ὑμᾶς χείρονας ποιῶν· ὁ γὰρ [97]) ὅτι μὴ
δύνασθε ταυτὰ [98]) πράττειν ἐκείνοις, ἀλλ' ὅτι καιρὸς ἐκ ἔστι τῶν τοιούτων, καὶ ἐν εἰρήνῃ διάγετε. δῆλον γάρ, ὡς ἐκεῖνοι μᾶλλον ἐβούλοντο μὴ κινδυνεύειν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπόνουν, ἵνα κατασχῇ ποτε τὰ πράγματα, πλὴν ὅτι γε ἐκ ἴσα ὑμῖν [99]) ἀνήλισκον. ἵνα γὰρ τἆλλα ἀφῇ τις, τὸ τῶν νεωρίων, τὸ τῶν ὅπλων, τὸ τῶν μηχανημάτων, ἃ [100], νῦν εἶπον, αὐτὸ δήπου τὸ τῶν τειχῶν, ἐκ ἔστιν ὅμοιον, ὡς ἐφ' ὑμῶν ἐπισκευάζεται. καὶ γὰρ ἂν τὰ τῆς ἐπιμελείας θῇ τις μὴ διαφέρειν· ἀλλά τοι σχολῇ γίνεται καὶ κατ' ὀλίγον, καὶ ὀπηνίκα τις βούλεται· τότε δὲ ἐκ ἦν αὐτὰ μὴ ἑξάναι. καὶ νῦν μὲν ὑφ' ὑμῶν δοκιμασθησόμενα, οἰκοδομεῖται [1])· τότε δὲ, ὑπὸ τῶν πολεμίων. εἶεν. ἐ τοίνυν οὐδὲ τοῦτό ἐστιν εἰπεῖν, ὡς πλείονας τιμᾶτε· τὸ γὰρ πλῆθος αὐτὸ δηλεῖ τῶν ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου κεκμένων ἀνδριάντων. χωρὶς δὲ τούτου, τίς ἂν εἴποι πλείους εἶναι τοὺς νῦν φιλοτιμουμένους περὶ τὴν πόλιν; νὴ Δία, ἀνάγκην γὰρ ὑμεῖς ἔχετε τοὺς ἡγεμόνας τιμᾶν ἅπαντας. τί δή; οὐχὶ καὶ Ἀθηναῖοι, καὶ Λακεδαιμόνιοι, καὶ Βυζάντιοι, καὶ Μιτυληναῖοι, τοὺς αὐτοὺς τούτους θεραπεύουσιν; ἀλλ' ὅμως ὅταν

96) ἀφράκτοις] exponit Valesius Emend. p. 59.
97) ὁ γὰρ] subaudi τοῦτο ποιεῖτε, aut τοῦτο γίγνεται.
98) ταυτὰ] sic recte Ven. *paria cum vestris maioribus.* ταῦτα Mor.
99) ἐκ ἴσα ὑμῖν ἀνήλ.] subaudi ἀλλὰ πολλῷ πλείονα.
100) ἃ] malim ὃ. idem enim est, ac si verba sic struxisset: αὐτὸ τὸ τῶν τειχῶν, ὃ νῦν εἶπον. *illa ipsa, de qua modo dicebam,* (v. vers. 15, p. 620.) *moenium reparatio.*
1) exponit h. l. Valesius l. c. nota est probatio publicorum aedificiorum veteribus vsitata e Tullii Verrina prima.

ὅταν δόξῃ τινὰ σῆσαι χαλκῆν, ἴσασι, καὶ τῆς εἰς τοῦτο δαπάνης εὐπορήσουσι. καὶ μὴν ἤδη τινὸς ἥκουσα Ῥοδίου λέγοντος, ὡς οὐχ ὅμοια τὰ ἐκείνων καὶ τὰ ὑμέτερα. τοῖς μὲν γὰρ μόνον ὑπάρχειν τὴν ἐλευθερίαν [2]) δίκαια Ἀθηναίων· καὶ τοῦτο δὲ μηδὲν μέγα κεκτῆσθαι· τὴν δὲ ὑμετέραν πόλιν ἐπίφθονον εἶναι παρὰ πᾶσιν, ὡς ἄρισα πράττουσαν, διόπερ αὐτῇ πλειόνων δεῖν τῶν εὐνοούντων. ἔτι δὲ μηδένα τῶν Ῥωμαίων διαφέρεσθαι, παρὰ τοῖσδε ἑξέναι· τῆς δέ γε ἐνθάδε τιμῆς οὐκ ἀμελεῖν. ταῦτα δὲ ἐστι μὲν ἀληθῆ, μᾶλλον δὲ ὀφείλετε ἀποσῆναι δι' αὐτὰ τοῦτο πράγματος. τοὺς τε γὰρ λόγον ἔχοντας τῆς τιμῆς παρ' ὑμῖν, εἰκὸς ἐστι μὴ παραπέμπειν, μηδὲ τοῦτο πῶς αὐτῆς τυγχάνουσιν ἀμελεῖν [3])· ἀλλ' ἅμα καὶ τὴν διάνοιαν

2) Sententia eſt: Lacedaemoniis, Byzantiis, Mitylenaeis, aliis Graeciae populis fuiſſe quidem libertatem; ſed nil praeterea, quo ſe magnopere efferrent: ſolis Athenienſibus et Rhodiis praeter libertatem alia quoque iura eſſe conceſſa a Romanis, ſed Rhodiis multo maxima et maiora, quam Athenienſibus ipſis; quo fiat, vt Romanorum propraetorum et ſimilium nemo magni faciat apud Athenienſes caeterosque ſupra dictos populos ſibi ſtatuam erigi, neque in eo laborare; apud Rhodios autem, vt hunc honorem conſequantur, omnes contendere. Caſaubonus cum ſententiam bene videret, in verbis errauit. locus hic bene habet. διαφέρομαι ſignificat, *iudico mea refert.* v. Ariſtid. I. p. 448, vlt.

3) verbum ἀμελεῖν ex praec. verſu in hunc deduxi et poſt τυγχάνουσιν collocaui. Sententia eſt: eos, qui honorum ſibi a vobis habitorum non habeant nullam rationem, conſentaneum non eſt negotium hoc animo aequo et ſupino neque quicquam curante, qua ratione a vobis honorentur, transmittere. In Veneta eſt ἀμελεῖν, παρατρέχειν, μηδὲ τοῦ — vbi varietas lectionis haec admonet, quae non ſatis intelligo: ἀμελεῖν, παρατρέχειν irrepſerunt pro παραπέμπειν. quae verba quod prodere videntur, ſi verum ſit, vt licil. tam ἀμελεῖν, quam παρατρέχειν, eiiciantur, et eorum loco vnum παραπέμπειν ſeruetur, neceſſe

νοιαν τὴν ὑμετέραν σκοπεῖν. τύς τε ἐπίφθονον εἶναι τὴν εὐπορίαν τῆς πόλεως ὁμολογοῦντας, εἰκὸς ἦν, ὑπολογίζεσθαι τὸ τῆς δαπάνης. καὶ γάρ τοι τοσούτῳ διὰ τοῦτο πλείους τιμᾶτε τῶν ἄλλων, ὅσῳ πλείονα κἀκείνων κέκτησθε. καὶ μὴν τῶν γε αὐτοκρατόρων καὶ νῦν ποιεῖσθε εἰκόνας, καὶ τῶν ἄλλων δὲ τῶν ἐπ' ἀξιώματος. εἰδὲ γὰρ ὑμᾶς λέληθεν, ὡς ἐδέν ἐςι τὸ τοιοῦτον ἴσασθαι τὸν τρόπον. ἵν' ἦν τανὰς τιμήσητε λοιπὸν, ἔτως αἰσχρὸν καὶ ἀνάξιον ὑμῶν αὐτῶν ἔργον διαπράττεσθε; εἰ μὲν γὰρ ἅπασιν ὁμοίως προσεφέρεσθε, δίχα τῶν αὐτοκρατόρων, ἐκ ἂν ἔτως ἠλέγχεσθε. νῦν δ' εἰσὶν οὓς αὐτοὺς [4]) ἴσατε· ὥστε τοῖς ἄλλοις εἶναι φανερὸν ἐκ τύτων, ὅτι ἃ τιμᾶτε αὐτύς. εἰ δὲ τῶν πολλῶν καὶ τῶν μηδένα ὠφελησάντων εἰσὶν ἕτοι, τίνος χάριν αἰσχημονεῖτε; ἢ τί βελόμενοι τύτυς θεραπεύετε; καὶ ταῦτα ἐνὸν ὑμῖν, ἄλλως ἐπιμελεῖσθαι. καὶ γὰρ ξένια πλείω, καὶ τὸ τῆς ὑποδοχῆς ἐλευθέριον τοῖς πολλοῖς ἱκανόν, κἂν βελτίων ἤ τις. ἔτι καὶ ψήφισμα ἤρκεσεν ἁπλῶν εἰς τὸ Πρυτανεῖον, εἰ εἰς πρεσβείαν ἐκλήθη [5]). νυνὶ μὲν γὰρ δοκεῖτε, ὥσπερ οἱ σφόδρα γέμοντες τῶν ναυκλήρων καὶ χειμαζόμενοι, διὰ τοῦτο ἐκβολὴν ποιεῖσθαι

neceſſe ſit, deleto commate p. 622, pen. loco τῷ ſufficere τὸ. ſed adhaereo priori coniecturae noſtrae.

4) αὐτύς] ſic recte Anglus. *quos ipſos ſtatua erecta reprae-ſentatis*, ſub ipſorum forma, non ſub aliena, cum ementito nomine. Ven. et Mor. dant αὐτῷ.

5) ἤ τις. ἔτι καὶ — πρεσβείαν ἐκλήθη] mihi videtur locus hic leniſſimo modo ſic ferme poſſe ſanari: ἤ τις ἔτι, καὶ ψήφ. ἤρκ. ἁπλῶν, ᾧ ἄν εἰς πρυτανεῖον ἢ πρεσβ. ἐκλ. *ſi quis adhuc ſit benignior et commodior, ei vel unum aliquod decretum ſufficeret, quo ſit in prytaneum* [ad epulas publicas] *aut ad primum in theatro ordinem inuitatus.* vereor tamen, ne Dio paulo in quibusdam aliter dederit, et nonnulla ne deſint. Anglus volebat ᾧ εἰς τὸ πρυτ. vel ἢ εἰς πρ. vel εἰ εἰς —

σθαι τῶν ἀνδριάντων. καίτοι φέρε, εἴ τις ὑμῖν ἔλε- 45.
γεν, ὡς ἄρα ἀποδόσθαι προσήκει τὰς πολλὰς αὐ-
τῶν, ἵνα εὐπορήσητε [6]) χρημάτων, ἐκ ἔστ᾽ ὅπως
ἐκ ἀνδραποδον ἠγήσασθε [7]) εἶναι τὸν λέγοντα. νῦν
τοίνυν αὐτὸ τοῦτο ποιεῖτε· ὅσα [8]) γὰρ ἀνδριὰς γέ-
νοιτ᾽ ἄν, τοσοῦτον ἐφ᾽ ἑκάστῳ κερδαίνετε [9]). πλὴν 5.
ὅτι γε αὐτοῖς [10]) ἀποδίδοσθε· καὶ ἐκ ἐπ᾽ ἐξαγω-
γῇ, καθάπερ, οἶμαι, τὰ σφάδρα πονηρὰ ἀνδρά-
ποδα. καθόλε δὲ εὖ ἴσε, ὅτι μηδέν ἐστι τῶν τοιού-
τῶν μέγα, μηδὲ τίμιον, ἄλλως, εἰ μὴ παρὰ τὰς 10.
διδόντας, ἐὰν διδῶσιν [11]) ὡς τοιοῦτον. εἰ δὲ τῶν ὄν-
των ὅ, τι ἂν θέλοι τις, ῥᾳδίως καὶ τῷ τυχόντι
παρέχειν [12]) ταχὺ δέξει τὸ μηδενὸς ἄξιον. διὰ τοῦ-
το σεμνότερόν ἐστι τὸ παρ᾽ ὑμῖν κληθῆναι [13]), τῆς
παρ᾽ ἑτέροις εἰκόνος. καὶ τὸ μὲν ὑμᾶς καθημένους 15.
ἐπαινέσαι, λαμπρόν· ἄλλοι δὲ ἐδὲ κἂν διαῤῥᾳγῶσι
κεκραγότες, ἐ δοκοῦσιν ἱκανῶς τιμᾶν. τὸν Ὀλυμ-

πιάσι

6) εὐπορήσητε] ab εὐπορέω, non ab εὐποριζω, quod verbum nullum eſt. Ven. et Mor. dant εὐπορισητε.

7) ἠγήσασθε deeſt Venetae. Morell. dat ἠγήσασθε.

8) ὅσα] ſic recte Ven. ſubaudi ἀργυρίᾳ. et ſic quoque Caſaubonus emendauit, atque Morellus; ſed ed. Mor. dat ὅσον.

9) κερδαίνετε] ſic Caſaubonus, Morellus et Anglus; quod probo quidem, poſſit tamen etiam non minus conuenire κερδάνητε in opt. aor. 1. item κερδάνητε in coni. *compendifaciatis.* κερδανεῖτε Ven. et Mor.

10) γε αὐτοῖς] Caſaub. vult γ᾽ ἐν αὐτοῖς. malim γ᾽ ἑαυτοῖς. *vos illas ſtatuas, tanquam mancipia, venditis vobismet ipſis; datis ſtatuam, quae veſtra eſt, ex valorem eius in aerarium veſtrum refertis, deparcendo tantum ſummus, quantum in nouam ſtatuam faciendam eſt, ac ſi pecuniam ex ea vendita redactam fiſco veſtro intuliſſetis.*

11) διδῶσιν] ſic recte Ven. δίδωσιν Mor.

12) lego παρέχεσι; redit enim hic pluralis ad διδόντας verſ. 11.

13) κληθῆναι] *ad conuiuium inuitari.*

πιάσι στέφανον ἴστε δήπουθεν ἐλαίινον ὄντα, καὶ τοῦτον πολλοὶ προτετιμήκασι τοῦ ζῆν· οὐχὶ τῆς ἐκεῖ φυομένης ἐλαίας ἐχούσης τὶ θαυμαστὸν, ἀλλ' ὅτι μὴ ῥᾳδίως μηδ' ἐπὶ μικρῷ δίδοται. τοιγαροῦν ἔγγιστα ἐφ' ἡμῶν, ὡς ἐπίστασθε, τῶν αὐτοκρατόρων τις οὕτω σφόδρα ἡττήθη τοῦ πράγματος, καὶ ἐπεθύμησε τῆς ἐκεῖ νίκης, ὥστε καὶ ἀγωνίσασθαι παρ' Ἠλείοις [14]), καὶ τοῦτον ὅρον ἡγήσασθαι τῆς εὐδαιμονίας. εἰ δέ γε πάντας ἐστεφάνουν τοὺς ἐπὶ τὴν θέαν ἀφικνουμένους τῶν ἡγουμένων, τίνα ζῆλον, ἢ ποίαν ἔτι δόξαν ἔσχεν ὁ στέφανος, ἀλλὰ ἐκείνους γε φασὶ μηδὲ τὰς ἐπιστολὰς λύειν, ἃς ἂν γράψωσι [15]) τῶν ἀθλητῶν τινα συνιστάντες, πρὶν ἢ ἀγωνίσηται. καὶ τοῦτο οὐδένα πώποτε αὐτοῖς ἤνεγκε κίνδυνον· ἀλλὰ τοὐναντίον, τιμὴν καὶ ἔπαινον, τῷ δοκεῖν ἀξίους εἶναι βραβεύειν τὸν ἀγῶνα. μὴ γὰρ οἴεσθε Ῥωμαίους εἶναι οὕτω σκαιοὺς καὶ ἀμαθεῖς, ὥστε μηδένα αἱρεῖσθαι τῶν ὑφ' αὐτοῖς ἐλευθέριον εἶναι, μηδὲ καλόν· ἀλλὰ βούλεσθαι μᾶλλον ἀνδραπόδων κρατεῖν. εἶτα Ἠλεῖοι μὲν οὕτως ἀξιοῦσι τὰ ἑαυτῶν, οὐδενὸς Πελοποννησίων, κατά γε τἄλλα, ἀμείνους ὄντες· ὑμεῖς δὲ τοὺς παριόντας δεδοίκατε, κἂν ἕνα τινὰ μὴ στήσητε χαλκοῦν, τὴν ἂν [16]) ἐλευθερίαν οἴεσθε ἀποβάλλειν [17]); ἀλλ' εἴ γε [18]) οὕτως σφόδρα ἐπισφαλής ἐστιν [19]), ὥστε ἐκ τῆς τυχούσης προφάσεως περιαιρεθῆναι, δουλεύειν ὑμῖν τῷ παντὶ βέλτιον ἤδη. καὶ γὰρ τοῖς τὸ σῶμα οὕτως ἐπι-

14) παρ' ἠλείοις] Ven. dat παρ' ἠλίους, et Mor. παρ' ἠλήους.
15) γράψωσι] Romanorum viri principes.
16) ἂν si seruetur, quod Casaubonus expungit, debet ad ἀποβαλεῖν referri. In Veneta est ἐν.
17) malim, quod modo dicebam, ἀποβαλεῖν, et sic Anglus quoque.
18) ἀλλ' εἴ γε] sic recte Casaub. et Anglus. ἀλλ' οἵ γε Ven. ἀλλ' ἤ γε Mor.
19) ἐπισφαλής ἐστιν] vestra libertas puta.

ἐπικινδύνως ἔχουσιν, ὥστε μηκέτ' ἀνενεγκεῖν, τεθνάναι κρεῖττον, ἢ ζῆν. εἰ γὰρ ὑμῖν ἡ μὲν [20]) ἐκ τοσούτου χρόνου πίστις, καὶ πρὸς τὸν δῆμον εὔνοια τὸν [21]) ἐκείνων, καὶ κοινωνία πάσης τύχης, ἃ δύναται βε- 10.
βαιῶν τὴν πολιτείαν, ἔτε Μιθριδάτης καθαιρεθεὶς, ἐδ' Ἀντίοχος, ἐδ' ἡ τῆς θαλάττης ἀρχὴ παραδοθεῖσα διὰ πολλῶν κινδύνων καὶ πόνων, ἐδ' οἱ πρὸ τοσούτων ἐτῶν ὅρκοι τῆς φιλίας, ἐδ' αἱ παρ' αὐτὸν 15.
τὸν Δία [22]) ςῆλαι κείμεναι μέχρι νῦν, ἐδ' ἡ μέχρις Ὠκεανοῦ συγκινδυνεύσασα δύναμις, ἐδ' ἡ τὸ τελευταῖον ὑπὲρ αὐτῶν ἁλοῦσα πόλις· ἀλλ' εἰ μὴ τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα κολακεύσετε ἀγεννῶς, πάντα ταῦτα 20.
ἀνατέτραπται, ὡς ἀεὶ προσδοκᾶν τινα ὀργὴν, ἢ μῖσος· σφόδρα ὑμῶν φαύλως τὰ πράγματα ἔχει, καὶ ἐπ' ἐδενὸς ἱδρυσθε ἰσχυρῶ. καίτοι γε φαίην ἄν, εἰ καὶ χαλεπῶς ἀκούσεσθε, κρεῖττον ὑμῶν ἀποβλάττειν 25.
τὰς ἐν Φρυγίᾳ μέσῃ διαλυούσας, ἢ τὰς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Λιβύῃ. τὸν γὰρ ἀγνοούμενον καὶ μὴ δοκοῦντα μηδενὸς ἄξιον, ποιεῖν ὁτιοῦν ἔλαττον αἰσχρόν· τὸ δὲ ἔτως ἐπισήμους ὄντας καὶ θαυμαζομένους παρὰ πᾶσιν, ἀναίσχυντον ἔχειν, ὥσπερ τὰς ἀγεννεῖς κύνας 30.
σαίνειν τὸν παριόντα, δεινόν. φέρε τοίνυν, εἰ δὲ καὶ πάντας δεῖ τιμᾶν [24]), ὅπως καὶ τὴν ἐσχάτην ἀπο-

ρίαν

20) μὲν huic respondet ἀλλὰ vers. 11. non semper δὲ post μὲν sequitur, sed saepe quoque ἀλλά.

21) post εὔνοια addit Mor. τῶν, quod recte abest a Veneta. δῆμον non ad populum Romanum, qui sic non appellatur, sed ad Rhodium redit. Sententia est: *illorum*, Romanorum, *erga populum vestrum*, Rhodium, *benevolentia*. dixisset tamen Dio conuenientius τῷ δήμῳ εὔνοια πρὸς ἐκείνους, aut certe τὸν ἐκείνων. *vestra erga illorum* δῆμον *benevolentia*. et sic dedi, et ita Anglus quoque.

22) Δία] Capitolinum puta.

23) ὁτιοῦν] sic recte Casaub. *quicquid tandem id est*. ἕν Ven. et Mor.

24) distinguo et lego sic: τιμᾶν ὁμοίως, καὶ — vel etiam ad

ρίαν θεὶη τις εἶναι περὶ τὴν πόλιν· πόσῳ κρεῖττον
35. αὐτὸ τὸ ψήφισμα προσπέμψαι [25]) τὲ τῆς εἰκόνος, ἵν', ἐὰν βάληται, σήσῃ παρ' ἑαυτῷ; νὴ Δί', ἀλλ' αἰσχρὸν, εἰ τοσαύτην ὁμολογήσομεν ξενοχωρίαν, καὶ Ῥοδίων ἐκ ἄξιον. καὶ τίς ἐκ ἂν εὖ φρονῶν ἕλοι-
40. το πένης δοκεῖν μᾶλλον, ἢ πονηρός; ἢ τὸ νυνὶ γινόμενον, ἧττον ὑμῖν δοκεῖ τινος αἰσχρὸν εἶναι; τὸ τὲς ἀνδριάντας ὑμῶν δύνασθαί τινα διηγεῖσθαι, καθάπερ τὰς οἰκίας· ὅτι πρότερον μὲν ἦν αὕτη τῷ δεῖνος,
45. νῦν δὲ τῷ δεῖνος γέγονεν, ἂν δ' ἔτος τελευτήσῃ, πάλιν ἔσαι τῷ κληρονομήσοντος, ἢ τῷ πριαμένῳ; καίτοι τὴν εἰκόνα ἐκ ἔξιν ἀδενὶ δικαίῳ μεταθεῖναι, καθάπερ τὴν οἰκίαν. ἤδη τοίνυν ἤκουσα [26]) καὶ τοιοῦτόν τινος ἀποσχεδιάζοντος, ὅτι καὶ παρ' ἑτέροις ἰδοῦν ἔστι τοῦτο γιγνόμενον. πάλιν δὲ ἑτέρῳ, ὡς καὶ παρ' Ἀθη-
5. ναίοις πολλὰ [27]) πράττεται νῦν, οἷς ἐκ ἀπεικότως ἄν τις ἐπιπλήξειεν, ἃ περὶ τὰ ἄλλα μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς τιμάς. οἵ γε τὸν δεῖνα μὲν Ὀλύμπιον κεκλήκασιν, ἐδὲ φύσει πολίτην ἑαυτῶν· Φοίνικα δὲ
10. ἄνθρωπον, ἐκ ἀπὸ Τύρε καὶ Σιδῶνος, ἀλλ' ἀπὸ κώμης τινὸς, ἢ τῆς ἠπείρε [28]), καὶ ταῦτα πιττέμενον

ad hunc modum: δέοι τιμᾶν, ὁπόσῳ καὶ — τοσούτῳ, κρεῖττον. sed praefero prius.

25) προσπέμψαι] *ei puta, quem vultis honorare.*

26) ἤκουσα] sic recte corrigit Valesius Emend. p. 59. nisi malumus, ne victima syllaba plane pereat, legere ἤκουσά ποτε. Ven. et Mor. dant ἠκούσατε.

27) viderint, quid de coniectura nostra alii statuant, quam olim ad hunc locum proposuimus, quae si non assensum, ingenii forsitan laudem nonnullam consequatur. finio sententiam in verbo ἀθηναίοις. *rursus ex alio audiui, haec eadem Athenis quoque fieri.* occurrit Dio: ἀλλὰ γὰρ παρ' ἀθηναίοις πολλὰ *atqui apud Athenienses quidem multa fiunt bodie.*

28) ἢ τῆς ἠπείρε] ἤπειρον noui partem Graeciae aliquam appellari mari Adriatico finitimam; noui item Asiam mediterraneam sic appellari: sed, hac etiam Phoenicem, h. e. Iudaeam,

καὶ βραχίονας [29]), καὶ περιθήματα φορεῖντα· τὸν δεῖνα δὲ τὸν εὐχερῆ λίαν ποιητὴν, ὃς καὶ παρ' ὑμῖν ποτε καὶνθάδε [30]) ἐπεδείξατο, ἐ μόνον χαλκῆν ἐσεόκασιν, ἀλλὰ καὶ παρὰ Μενάνδρῳ [31]). λέγειν δὲ εὐώθασιν οἱ διασύροντες τὴν πόλιν, καὶ τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπὶ τῆς Νικάνορος [32]) εἰκόνος, ὃς αὐτοῖς καὶ τὴν Σαλαμῖνα ἐωνήσατο. ἐγὼ δ' εἰ μέν τις ἦ τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιτιμῶν, λέγει ταῦτα, καὶ δεικνὺς ἐκ ὄντας ἀξίους τὰς ἐνοικοῦντας τῆς πόλεως, ἐδὲ τῆς δόξης, ἣν οἱ πρότερον γενόμενοι κατέλιπον, ἢ καθόλου τὴν Ἑλλάδα ἐλεῶν εἰς ὃ πέπτωκεν, ὅταν τοιοῦτα πρόσωπα οἱ χρόνον τινὰ δόξαντες αὐτῆς προεσθαι, καλῶς αὐτὸν ἡγεῖσθαι λέγειν. εἰ δ' ὅτι [33]) προσῆκε μηδ' ὑμᾶς μηδὲν μέγα φρονεῖν, μηδ' ἐκείνων κρεῖττον, ἐκ ἔχω τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀναισθησίας εἰπεῖν τῷ ταῦτα λέγοντος. ἐ γὰρ, ὃν τρόπον τὰ καλῶς παρ' ἑτέροις γινόμενα πᾶσιν ἔθος ἐστὶ λέγειν ζήλου καὶ προτροπῆς ἕνεκεν· ὁμοίως, κἂν φαῦλόν τι πράττηται παρ' ἄλλοις, δεῖ τοῦτο μνημονεύειν, ὥστε μιμεῖ-

daeum, illum, qui origine esset, in Asia minore natum, ergone Asia minor tota minoris fiet, quam Tyrus aut Sidon? deleamus tantisper, donec meliora doceamur, *sed e pago quodam Asiae minoris.*

29) transpono copulam. *καὶ πιττώμενον τὰς βραχίονας, vulsum sub axillis.* Aliter Casaubonus, quem consuli velim.

30) *καὶνθάδε*] *in hac curia, unde verba nunc ad vos facio.*

31) *Μενάνδρῳ*] *proxime Menandrum.* Μένανδρον Ven. et Mor.

32) de hoc Nicanore mihi nil constat. de emta ab ipso Salamine, populoque Athenienfi donata, quae commemorat noster, merum mihi est aenigma.

33) *εἰ δ' ὅτι*] ipse video, illud *εἰ δὲ* respicere ad superius *εἰ μὲν λέγει* — idque posse atque debere tacite a lectore repeti. at vel sic tamen deest *δεικνῦναι βυλόμενος. si quis autem haec eo proferat, quo vobis persuadeat, non oportere vos magnos et nobiles spiritus capessere* — aut simile quid.

μιμεῖσθαι· τἐναντίον δὲ ὑπὲρ τῦ φυλάξασθαι, καὶ μὴ λαθεῖν εἴς τι τοιῦτον ἐμπεσόντας. καὶ γὰρ εἰ μὲν ἐπαινῶν τις ἐκείνυς ταῦτα ἔλεγε, καὶ μηδὲν χείρονος δόξης[34]) ἀποφαίνων ἐπιτυγχάνοντας, ἦν μὲν ἂν δήπυθεν εὐήθης, μᾶλλον δὲ ἀναιδής· πλὴν κατά γε τὴν ἑαυτῦ γνώμην παρεῖχέ τινα ἀφορμὴν τοῖς ἁμαρτάνειν βυλομένοις. εἰ δ' ὡς αἰσχρὰ καὶ ἀνείδη πάντες αὐτὰ προφέρυσι, καὶ ἀθεὶς ἂν εἴποι τῶν ἐγκωμιαζόντων τὴν πόλιν τοιῦτον ἀθέν· ἀλλ' ἤτοι βλασφημῶν τις, ἢ καθαπτόμενος ἄλλως καὶ ἐπιπλήττων· παντελῶς εὐήθης[35]· διὰ τῶν τοιύτων ὑμᾶς προτρέπειν δοκῶν, ὥστε ἀμελεῖν τῶν παρ' αὐτοῖς. καθάπερ εἴ τις[36]) ἀθλητὴν πείθων ἐπιπεσεῖν καὶ προέσθαι τὸν στέφανον ἀργυρίῳ, λέγοι πρὸς αὐτόν· ἔχ ὁρᾶς ἐκεῖνον τὸν παραχωρήσαντα[37]) πρὸ σῦ μαστιγύμενον; ἢ νὴ Δία, εἴ τις τῶν ὑποκριτῶν δεικνὺς τὺς ἐκεῖ πίπτοντας[38]) καὶ συριττομένυς, τοιαῦτα παραμυθοῖτο, ὅπως μηδὲ σὺ προσέξεις, ἀλλ' ὁμοίως ἀγωνιῇ. καὶ νῦν ὑμῖν σχεδὸν ἐκεῖνοι λέγυσιν· ἔχὶ ὁρᾶτε τὺς Ἀθηναίυς ὡς αἰσχη-

34) poſt δόξης ſubaudi διὰ ταῦτα. per vel propter iſtos eorum mores.

35) malim poſt εὐήθης addi articulum ὁ.

36) f. καθάπερ ἂν εἴ τις.

37) παραχωρεῖν eſt deſiſtere, deficere de ſua virtute, alteri victoriam, praeſtantiam concedere. v. p. 349, 33. 383, 43. ed. Mor.

38) imo vero τὺς ἐκπίπτοντας, vno vocabulo. De verbo ſcenico et hiſtrionico ἐκπίπτειν, e ſcena eiici cum ſibilis et cachinnis, v. Hemſterhuſ. ad Luciani Nigrin. T. I. p. 48. Polyb. p. 481, 1. admodum facete et eleganter Diodor. Sic. I. p. 725, 3. Demoſth. p. 315, 10. Plutarch. Opuſc. p. 139, 5. 163. 1456, 9. 1263, vlt. Ariſtid. II. 403, 10. Aeſchines orator p. 32. 42. ἐκπίπτειν τῦ λόγυ aus dem Concept herauskommen. Affine verbum ἐκρίπτειν, cum ſibilis exigere, Aeſchines idem p. 48. 40. ed. H. St. ἐκβάλλειν Demoſth. p. 449, 19. ed. R.

μονῆφιν; ὡς κακῶς ἀπήυσιν, ὡς παραδείγματα πᾶσιν εἰσὶ τῆς ἀγενείας καὶ τῆς ὕβρεως, ἣν ὑβρίζουσιν εἰς τὴν πατρίδα; καίτοι πότερον θῆ τις αὐτὲς ἀνταγωνισὰς ὑμῶν, ὥσπερ ἀξιοῦσιν, ἢ μᾶλλον· ὃ τῷ παντὶ βέλτιον καὶ δικαιότερον· καὶ τύτες καὶ τὲς Λακεδαιμονίες καὶ πάντας τὲς ὁμοίες μέρος ὑμέτερον, ἢ ὑμᾶς ἐκείνων; ἀλλ' ἔτε τὲς ἀνταγωνισὰς ἁμαρτάνοντας εὔλογόν ἐςι μιμεῖσθαι· τἐναντίον δὲ τοσῦτο [39]) μᾶλλον κατορθῶν, ἵνα τῷ παντὶ φαίνησθε προέχοντες αὐτῶν. καὶ μὴ μόνον διὰ τὴν ἐκείνων κακίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν αὐτῶν ἀρετὴν εὐδοκιμῆτε· ἔτε [40]) τὲς οἰκείες καὶ προσήκοντας, ἀλλὰ μάλισα μὲν κωλύειν [41]), κἂτ' ἔν αὐτὲς γε πειρᾶσθαι, τοῖς ἑαυτῶν ἔργοις τὰ ἁμαρτήματα ἐκείνων ἐλάττω ποιεῖν; ἔτι δὲ εἰ [42]) μὲν ἐν τοῖς ἄλλοις μηδὲν αὐτῶν διαφέρετε, ἐδὲν ἴσως δεῖ [43]) καθ' ἓν τῦτο φιλοτιμεῖσθαι καὶ σκοπεῖν, ὅπως κρείττες δόξετε. νῦν δὲ ἐδέν ἐςιν, ἐφ' ὅτῳ τῶν ἐκεῖ γεγνομένων οὐκ ἂν αἰσχυνθείη τις. οἷον εὐθὺς τὰ περὶ τὲς μονομάχες, ἔτω σφόδρα ἐζηλώκασι Κορινθίες, μᾶλλον δὲ ὑπερβεβλήκασι τῇ κακοδαιμονίᾳ κἀκείνες καὶ τὲς ἄλλες ἅπαντας. ὥτε οἱ Κορίνθιοι μὲν ἔξω τῆς πόλεως θεωρῦσιν ἐν χαράδρᾳ τινὶ πλῆθος μὲν δυναμένῳ [44]) δέχασθαι, τόπῳ ῥυπαρῷ δὲ ἄλλως· καὶ

ὅπε

39) malim τοσύτῳ.

40) ἔτε] ſubaudi εὔλογόν ἐςι μιμεῖσθαι, de quo Morellus iam admonuit.

41) poſt κωλύειν videtur aliud nihil deeſſe, praeterquam *si δὲ μὴ, ſin minus*, h. e. *ſin minus id fieri poterit*. et ſic Caſaubonus quoque cenſuit. pro κᾆτ' exarandum eſt κατ' [id eſt κατὰ]. κατ' ἔν αὐτὲς γε eſt per tmeſin dictum pro κατὰ γᾶν αὐτὲς, Caſaub. vult ἀλλ' ἔν —

42) εἰ] ſic codex regius et Anglus, et quodammodo Caſaub. quoque. Ven. et Mor. dant ἀ.

43) malim διαφέρετε et ἔδει.

44) δυναμένῳ] ſic recte Ven. *in valle quadam, ſeu lacuna, vel*

ὅπως μηδεὶς αὖν μηδὲ θάψῃ μηδένα τῶν ἐλευθέρων· Ἀθηναῖοι δὲ ἐν τῷ θεάτρῳ θεῶνται τὴν καλὴν ταύ-
45. την θέαν, ὑπ' αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν, ἔ τὸν Διόνυσον ἐπὶ τὴν ὀρχήστραν [45]) διατιθέασιν· ὥστε πολλάκις ἐν αὐτοῖς τιναὶς σφάττεσθαι τοῖς θρόνοις, ἔ τὸν ἱεροφάντην καὶ τὰς ἄλλας ἱερεῖς ἀνάγκη καθίζειν. καὶ τὸν εἰπόντα περὶ τούτου Φιλόσοφον [46]) καὶ νυθε-
5. τήσαντα αὐτὰς ἐκ ἀπεδέξαντο, ἀδὲ ἐπήνεσαν· ἀλλ' ἔτως ἐδυσχέραναν, ὥστε ἐκεῖνον μὲν ὄντα γένει Ῥωμαίων [47]) μηδενὸς ὕστερον, δόξαν δὲ τηλικαύτην ἔχον-
10. τα, ἡλίκης ἀδεὶς ἐκ πάνυ [48]) πολλῶν τετύχηκεν, ὁμολογούμενον δὲ μόνον μάλιστα [49]) μετὰ τὰς ἀρχαίας ἀκαλέσθαι βεβιωκέναι τοῖς λόγοις· καταλι-

vel voragine, qui locus eſt ille ſatis quidem capax recipiendae magnae hominum multitudini, caeteroquin autem ſordidus. Mor. dat δυναμένη.

45) malim ἐπὶ τῆς ὀρχήστρας. Valeſius p. 79. Emend. locum hunc ſic exponit: *eo in loco, vbi Bacchi ſimulacrum in orcheſtra exponunt.* mihi vero dictio τὸν Διόνυσον ἐπὶ τῆς ὀρχήστρας διατιθέασιν hoc videtur ſignificare, *fabulas ſcenicas ſuper orcheſtra explicant.* Bacchus, qui eſt praeſes artis hiſtrionicae, hic eſt vſurpatus pro ipſo vniuerſo ſcenico apparatu. διατιθέναι eſt rem ita in tuos aliorumve priuatos publicoſue vſus conuertere, quibus accommodata et conſecrata eſt, eiusque partes atque vtilitates omnes explicare.

46) Φιλόσοφον] ſuſpicor Apollonium Tyanenſem deſignari.

47) interpres ῥωμαίων expreſſit, quod cum Valeſio Emend. p. 79. probo: Ven. et Mor. dant ῥωμαῖον. v. Philoſtrat. Vit. Apoll. Tyan. IV. c. 22. quod totum caput huic loco noſtri illuſtrando perquam eſt accommodatum.

48) aut ἐκ πάνυ πολλῶ eſt leg. (nam in ſingulari, non item in plurali ſolet v. χρόνος omitti) aut leg. ἐκ χρόνων πάνυ πολλῶν.

49) μόνον μάλιστα] videntur haec duo ſine diſiunctione ſecum conſtare non poſſe; quare malim μόνον ἢ μάλιστα, *ſolum, aut certe inprimis.*

πεῖν τὴν πόλιν, καὶ μᾶλλον ἐλέσθαι διατρίβειν ἀλλαχόσε τῆς Ἑλλάδος. ἀλλ' ἐκ ἂν ὑμεῖς, ἄνδρες Ῥόδιοι, τοιοῦτον ὀθὲν ὑπομείναιτε [50]), παρ' οἷς νό- 15.
μος ἐστὶ, τὸν δημόσιον [50b]) μηδέποτε εἰσελθεῖν τὴν πόλιν. τίνος ἂν ἕνεκα ὑπεμνήσθην; ἢ μὰ τὸν Δία, λοιδορῆσαι βουλόμενος τοὺς Ἀθηναίους· τἀναντίον γὰρ πᾶσιν ἐλεεῖν αὐτοὺς ἐπέρχεται [51]) τοῖς με- 20.
τρίοις· ἀλλ' ὅπως εἰδῆθ', ὅτι τὸ λοιπὸν ὑμῶν [52]) ἡ πρὸς ἐκείνους ἐστὶν ὁ λόγος, ἀλλὰ πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, καὶ τῶν ἄλλων εἴ τις σωφρονεῖ. καίτοι πάντα, ὅσα ἂν εἴποι τις κατὰ Ἀθηναίων, ἢ κατὰ Λακεδαιμονίων, 25.
ἢ καθ' ὧν δήποτε, παρ' οἷς ἄλλα τινὰ φαύλως ἔχει, καὶ σφόδρα ὀλιγώρως, ἐμοὶ συναγωνιεῖται· τὸ γὰρ τῶν εἰκόνων, ἐκ ἔστι παρ' αὐτοῖς ἰδεῖν ὅτῳ γεγονόμενον· ὥσθ' ὅ γε μηδὲ παρ' ἐκείνοις ἁμαρτάνεται τοῖς 30.
ἐσχάτως [53]) ἀπολωλόσι, πῶς ἐκ ἂν τινα ὑπερβολὴν ἔχοι τῆς ἀτοπίας; ἔτι δὲ μᾶλλον αὐτοὶ τὰ περὶ τὰς τιμὰς πεπραγμένα, ἀποδείκνυσι τοῦτο. εἰ γὰρ τὸ τῶν νῦν τινα παρασπῆσαι [53b]) τῶν ἀρχαίων τινὶ 35.
δοκεῖ δεινόν· πόσῳ δεινότερον, τὸ, ὅτως ἀφελέσθαι τινὰ

50) ὑπομείναιτε] aut ſic cum interprete, *facile ſuſtineatis*, aut ὑπεμείνατε *ſuſtinuiſtis*. Ven. et Mor. dant ὑπομένατε.

50b) lectionem vulgatam δημόσιον tuetur Weſſeling ad Diod. Sic. I. p. 624. conf. etiam Ariſtid. II. 44, 5. margo Mor. dat τὸν δήμιον, τὸν δημόκοινον.

51) Ven. et Mor. dant ὑπάρχεται, margo Mor. dat ἐπάρχεται, Anglus ὑπέρχεται, verum vidit Caſaub. corrigens ἐπέρχεται: hoc enim verbum in hac re, non illud, vſurpatur, tametſi ὕπειμι dicitur.

52) ὑμῖν] num ἡμῖν, tametſi agnoſco in vulgata quoque bonum ineſſe ſententiam, hanc nempe: *vos iam nunc oportere, non illos, ſed vosmet ipſos, ſpectare.*

53) ἐσχάτως] ſic recte interpres. ἐσχάτοις Ven. et Mor. latiniſſimus eſt τοῖς ἐσχάτως ἀπολωλόσι, *extreme, deſperate perditis.*

53b) margo Mor. dat παραβαλεῖν.

τινὰ ἐκείνων τῆς τιμῆς, ὥστε ἑτέρῳ δοῦναι; καὶ εἰ τὸ ὄνομα ἐπιγράψαι τινὸς ἄλλου τῷ[54]) πολὺ ἐλάττονι, τηλικαύτην κατάγνωσιν φέρει· τὸ ἐξαλεῖψαι καὶ ἀνελεῖν τὸ τοῦ κρείττονος, ἐὰν ἴδῃ τύχῃ, ποῖόν τι φαίνεσθαι νομίζετε; καὶ μὴν εἴ τις ὑμᾶς Καυνίοις ἢ Μυνδίοις ὁμοίους εἶναι λέγοι, σφόδρα ὀργιεῖσθε, καὶ βλασφημεῖν αὐτὸν ἡγήσεσθε κατὰ τῆς πόλεως· πῶς ἂν οὖν ἔθ' ὑμῖν ἀπολογίαν τινὰ φέροι, περί τινος τῶν παρ' ὑμῖν, τὸ καὶ παρ' ἐκείνοις αὐτὸ γίγνεσθαι; καθάπερ εἴ καὶ τὰ τείχη τις οἴοιτο δεῖν λῦσαι[55]) τὰ παρ' ὑμῖν, ἢ καὶ καταπίπτοντα ἐᾶν, ὅτι καὶ παρ' ἑτέροις πέπτωκε· μᾶλλον δὲ πᾶσι τοῖς ἄλλοις σχεδόν[56]). καίτοι τὰ μὲν τείχη, διὰ τὴν εἰρήνην, τὸ δὲ λοιπὸν, ἐκ ἔστι καινίας σημεῖον; τὸ δὲ τοῖς παλαιοῖς τῶν εὐεργετῶν οὕτω προσφέρεσθαι, δι' ἀχαριστίαν γίνεται. φαίην δ' ἂν ἔγωγε παρὰ τούτοις μηδὲ εὐεργέτας ἀδικεῖσθαι. τίς γὰρ παρὰ Καυνίοις γέγονε γενναῖος ἀνήρ; ἢ τίς πώποτε ἐκείνοις ἀγαθόν τι πεποίηκεν; οἵ γε δεδεύσσιν ἐχ ὑμῖν μόνοις, ἀλλὰ Ῥωμαίοις, δι' ὑπερβολὴν ἀνοίας καὶ μοχθηρίας, διπλῆν αὐτοῖς τὴν δεδεῖαν

54) τῳ] encliticum eſt. τῷ Ven. et Mor.

55) malim καταλῦσαι.

56) σχεδόν. καίτοι τὰ μὲν — καινίας σημεῖον] poteſt hic locus gemino modo reſtaurari; altero faciliori, quo etiam Veneta quodammodo ducit, a qua punctum poſt σχεδὸν abeſt. corrigamus itaque hac duce: τοῖς ἄλλοις σχεδὸν κεῖται τὰ τείχη, τὸ δὲ λοιπὸν — *imo, vt rectius dicam, caeterorum paene omnium moenia iacent, non tamen ideo ſunt improbitatis argumentum.* Aliam viam iniit Caſaubonus poſt εἰρήνην addens καταπίπτοντα ἐᾶν. Eſt aliquid, ſed non latis; nam ſic debebat integrari: — εἰρήνην καταπίπτοντα ἐᾶν, αἰσχρὸν μὲν [aut ἐλεεινὸν μὲν], τὸ δὲ λοιπὸν — *quamquam in iſta pace atque otio pati moenia dilabi, eſt id quidem turpe* [aut *miſerabile*], *de reliquo tamen non eſt argumentum vitioſae degenerisque naturae.*

κατασκευάσαντες. ταῦτα δὲ καὶ περὶ ἄλλων τις ἂν εἴποι τῶν ὁμοδόξων. ἐγὼ[57]) δὲ καὶ καθόλου, καίτοι τηλικοῦτον ἐπ' αὐτοῖς φρονοῦντας, ἡλίκον ὑμεῖς δικαίως, οὐ πρὸς ἑτέρους ἀποβλέπειν οἴομαι δεῖν, ἐν οἷς πράττουσιν, ἄλλως[58]) τε τοὺς τοσοῦτον χείρονας· ἀλλὰ πρὸς τὴν ἑαυτῶν δόξαν, καὶ τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα. γελοῖον γὰρ ἂν ἦν, εἰ τῶν ὑμετέρων τις πολιτῶν, Δωριεὺς[59]) ἐκεῖνος, ἢ Λεωνίδας, οὓς τοσαυτάκις φασὶν Ὀλυμπιάσι νικῆσαι, πρὸς ἄλλον τινὰ ὁρῶν ἐγυμνάζετο, καὶ ταῦτά γε, μηδέποτε στεφανωθέντα. τοῖς μέντοι Ἀθηναίοις, ἢ τοῖς Λακεδαιμονίοις, εἰ βούλεσθε ἀντεξετάζεσθαι, συγχωρῶ, τοῖς τότε οὖσιν, ὅτε αὐτοῖς εἰκότως ἄν τις τῶν ὁμοίων ὑμῖν συνεκρίνετο. καὶ γὰρ τὸν ἀθλητὴν τὸν φιλοτιμούμενον ἔτι, καὶ μηδέποτε παραχωροῦντα τῆς ἰσχύος, οὐ τοὺς νοσοῦντας εὔλογόν ἐστι προκαλεῖσθαι, τῶν καθ' αὑτὸν ἐνδόξων, οὐδὲ τοὺς τεθνεῶτας· ἀλλ' εἰ μὲν εἶεν τινὲς ἐῤῥωμένοι, πρὸς ἐκείνους ἀγωνίζεσθαι περὶ τῆς νίκης· εἰ δὲ μὴ, τοιοῦτόν τι πρᾶξαι ζητεῖν, ὃ μηδενὸς αὐτὸν ἀσθενέστερον δείξει τῶν πρότερον. ὁ μὲν οὖν ὑγιὴς οὗτός ἐστι περὶ τῶν τοιούτων λόγος. εἰ δὲ ἄρα παρεῖναί[60]) τι δεῖ, μήτε πρὸς τοὺς τότε, οἳ[61]) ἦσαν

57) malim ἐγὼ δὲ καθόλου πάντας τοὺς τηλικοῦτον ἐφ' ἑαυτοῖς φρ. ἡλ. ὑμεῖς δικαίως, [scil. φρονεῖτε ἐφ' ὑμῖν] *ego vero omnes omnino, qui virtutibus et laudibus suis tantum fidunt atque superbiunt, quantum vos iure meritoque vestro fiditis, existimo oportere, non ad alios, sed ad semet respicere.*

58) ἄλλως] Ven. et Mor. dant ἄλλω.

59) Dorieus floruit Olymp. 87. 88. et 89. Leonidas Olymp. 154, et tribus deinceps proximis. v. Corsini ind. Olympionicarum.

60) παρεῖναι] *remittere de seueritate, rigore, contentione huius disputationis.*

61) οἳ — οἳ] sic recte leg. interpres. *qui. oi — oi* Ven. et Mor.

ἦσαν κράτιστοι, παραβάλλοντες ἐξετάζετε τὸ πρᾶγμα· μήτε πρὸς τοὺς νῦν, οἳ μηδενὸς τῶν φαυλοτάτων διαφέρουσιν· ἀλλὰ πρὸς τοὺς μέσους αὐτῶν, ἢ καὶ τοὺς ἔτι τούτων ἐλάττονας. παρὰ τοίνυν τοῖς Ἀθηναίοις κατὰ Φίλιππον, μάλιστα δ' ὅτε [62]) τῆς ἡγεμονίας παρακεχωρήκασι, τῆς δ' ἐλευθερίας μόνης λοιπὸν ἀντείχοντο [63]), Λεπτίνης τις εἰσήνεγκε νόμον, ὡς χρῆν τὰς ἀτελείας ἀφελέσθαι τοὺς ἔχοντας παρὰ τοῦ δήμου· δίχα τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου [64]) καὶ Ἀριστογείτονος, καὶ μηκέτι τολοιπὸν ἐξεῖναι διδόναι μηδενὶ τὴν δωρεὰν ταύτην. τί οὖν; ἔσθ' ὅπως [65]) παρεδέξαντο τὸν νόμον; οὐμενοῦν, ἀλλ' ἑάλω γραφῆς [66]). φέρε τοίνυν σύμβαλε [67]) τοῦτο τὸ ἔθος ἐκείνῳ τῷ νόμῳ, κἂν μὲν ὑμῖν κατά τι φαίνηται [68]), φυλάξατε αὐτὸ, καὶ ποιήσατε ἰσχυρότερον πρὸς τὸ λοιπόν· ὅπερ ἐξ ἀνάγκης γένοιτ' ἄν, εἰ μὴ λυθήσεται νῦν. ἐὰν δὲ πανταχῇ σκοπούμενον,

62) malim κατὰ Φίλιππον μάλιστα, *circa Philippi aetatem ferme*, ὅτε (sine δ') *quum* —

63) ἀντείχοντο. v. ad h. l. orationem Demosthenis contra Leptinem. ἀντήχοντο Ven. et Mor.

64) Ἁρμοδίου] sic etiam interpres. ἁρμοδίου Ven. et Mor.

65) τί οὖν; *quid tum? quid ergo? quid ais? quid euenit?* ἔσθ' ὅπως παρεδ. recte interpres h. l. accepit, sed Ven. et t. Mor. dant τί οὖν ἔσθ' ὅπως, παρεδ.

66) imo vero ἀλλ' ἑάλω παρανόμων γραφῆς. *sed damnata est illa lex et repudiata, causa ipsi dicta ex titulo* παρανόμων, *seu aliarum legum vetustiorum ab illa noua lege violatarum et euersarum.*

67) malim συμβάλλετε.

68) post φαίνηται deesse videtur προσεοικέναι, vel simile quid. Sententia haec est: *si vobis videbitur hic mos vester legi Leptinis (non dicam melior, sed solummodo) quadamtenus similis esse, tum seruate illum, et confirmate.* Casaubonus hic lapsus est. Ven. et Mor. dant φαίνητε.

μενον [69]), χεῖρον εὑρίσκηται [70]), μιμήσασθε τὰς κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον Ἀθηναίους, καὶ τὸ μᾶλλον ἄτοπον τῷ τότε [71]) λυθέντος ὑπ' ἐκείνων, καὶ ὑμεῖς νῦν λύσατε. τὸ μὲν ἓν ψευδῆ τὴν πόλιν δεικνύναι, καὶ περὶ τὰς δωρεὰς ἄπιστον, καὶ τὸ τοὺς εὐεργέτας ἀδίκειν, ἀφαιρεμένην αὐτῶν τὰς ἀμοιβάς, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, ἐπίσης κοινὰ ἀμφοτέροις πρόσεστιν· ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ἐκ ἦν μηδὲν ὠφελῆσαι [72]) τοὺς τὴν ἀτέλειαν ἐσχηκότας· ἃ γὰρ ἐκτήσαντο ἐκ τῆς ἀφέσεως [73]), εἰς ἅπαντα αὐτοῖς ἔμενε τὸν ἄλλον χρόνον, καὶ ἔμελλον εὐπορώτεροι δι' αὐτὴν ἔσεσθαι. τοῖς δέ γε τῆς εἰκόνος ἀφαιρεθεῖσιν, ἐκ τοῦ τετιμῆσθαι πρότερον, οὐδ' ὁτιῶν περίεστι, δίχα γε τῆς ὕβρεως καὶ ἀτιμίας. πρὸς τούτῳ δὲ ὁ μὲν τιθεὶς τότε τὸν νόμον ἐστὶν ὧν κατηγόρει τῶν τὴν ἀτέλειαν εἰληφότων, καὶ πονηρὸς ἀπέφαινε τοὺς πλείους, ὁ μόνον ἐκ ἀξίως χάριτος [74])· ὥστε τοῦτ' εἶναι τὸ δεινόν, ὅτι μὴ πᾶσιν ἐγκαλῶν, πάντας ἀπεχέρει τῆς δωρεᾶς. ἐνθάδε δὲ οὐδέν ἐστι τοῖς ἀφελομένοις εἰπεῖν τι κατ' ἐκείνων· ὃς γὰρ μηδ' ἴσασι, φασὶ [75]), πῶς αὐτὸς αἰτιᾶσθαι δυνατόν; ἔτι δὲ ὁ μὲν νόμος ἐξαιρέτους τι-

νὰς

69) σκοπούμενοι in nominat. plurali.

70) imo vero εὑρίσκητε. *inueniatis.*

71) τῷ τότε etiam interpres reddidit. τῷτό τε Ven. et Mor.

72) lego ὀφλῆσαι, ab ὀφλισκάνειν. *ibi quidem nil erat, quod deberent, non consumeliam, non risum, non damnum, non contemtum ex ea re, si priuarentur immunitate, cuius fructus adhuc percepissent.*

73) ἀφέσεως] appellat hic ἄφεσιν, scil. τῶν τελῶν, quae alias est ἀτέλεια.

74) nil culpo, uelius tamen verba sic struxisset: καὶ ὁ μόνον ἐκ ἀξίως χάριτος, ἀλλὰ καὶ πονηρὸς ἀπέφαινε τοὺς πλείους.

75) φασὶ] id est ὡς φασὶ. scio sic accipi posse; malim tamen ἴσασιν, ὡς αὐτοί φασι, aut ἴσασι, καθάπερ αὐτοί φασι.

καὶ ἐπαίει, τὲς τὰ μέγιστα δοκῆντας εὐεργετηκέναι τὴν πόλιν, τὲς ἀφ' Ἁρμοδίε καὶ Ἀριστογείτονος. ἐνθάδε δὲ ἐδέν ἐσιν ἐξαίρετον. τῷ γὰρ ἀγραφως τὸ πρᾶγμα γίνεσθαι, καὶ μήτε κατὰ νόμον, μήτε κατὰ ψηφισμα, περὶ ἑδένος ὅλως ἀπείρηται· καὶ ἐπὶ παντὶ συμβῆναι δυνατόν ἐσιν, ἐφ' ὅτῳ ποτὲ ἂν δόξῃ τῷ κρατηγῷ. καὶ μὴν ὅ γε νόμος δεινὸν ἐδόκει ποιεῖν, ἀφαιρέμενος τῆ δήμῳ τὴν ἐξεσίαν· ὥστε μηδὲ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι ψηφίσασθαι τὴν δωρεὰν ταύτην. καὶ πόσῳ [76]) κρεῖττον τὴν ἀρχὴν κωλύσαι τι διδόναι τὸν δῆμον, εἰ μὴ συνέφερε τῇ πόλει, καταλιπόντα [77]) τὸ χαρίζεσθαι, τῆ ἀφαιρεῖσθαι ταῦτα ἐφ' ἑνὶ ποιήσασθαι; αἰσχρῆ γὰρ ὄντος, ὡς ἐυ ἂν εἰς ἀντείποι, τῆ ἀφαιρεῖσθαι τὲς λαβόντας τι· κατὰ μὲν τὸν νόμον τῆτο [78]) ἅπαξ ἐγίνετο, κατὰ δὲ τὸ ἔθος ἀεὶ συμβαίνει. καὶ μὴν εἰ δοκεῖ δυσχερὲς τὸ ἀφαιρεῖσθαί τινος ἐξεσίας [79]) τὴν πόλιν, καὶ ὑμεῖς ἀφαιρεῖσθε [80]) τὴν ἐξεσίαν, τῆ [81]) φυλάττειν βέβαια τὰ δοθέντα τοῖς λαβῆσιν. ὅτῳ γὰρ ἂν ὑμεῖς δῶτε τὴν τιμὴν, ἐκ ἔτ' ἔς' ἐφ' ὑμῶν τὸ ἐᾶν ἔχειν αὐτήν· ἀλλ' εἰς ἀνὴρ ἀεὶ τῆτο κύριος, ὁ κρατηγῶν. καίτοι χεῖρόν ἐσι τὸ, ἄθεν μὴ ἐφ' ὑμῖν εἶναι [82]), τῆ κατὰ νόμον κεκωλυμένε.

76) malim *καίτοι πόσῳ*.

77) probo Angli ἢ *καταλιπόντα*, et eiusdem *τὸ ἀφαιρεῖσθαι*, nisi malumus *τὴν ἐξεσίαν τῆ ἀφαιρεῖσθαι*. *quanto erat satius — quam facultatem eiusmodi priuilegia rursus eripiendi vnius viri arbitrio permittere.*

78) *τῆτο*] sic recte Ven. *τῆτον* Mor.

79) Casaubonus vult *τινὸς ἐξεσίαν*. de *τινὸς* assentior: de altero adhuc dubito; possit enim vulgatum *ἐξεσίας* facile defendi, vt sit gen. fing. Ven. et Mor. dant *τινας*.

80) *ἀφαιρεῖσθε*] scil. *τὴν πόλιν*; nisi malumus legere *καὶ ὑμεῖς ὑμᾶς ἀφαιρεῖσθε*. *vos vobismet ipsi negatis* vel *eripitis facultatem.*

81) *τῆ Φυλάττειν*] sic recte Casaub. *τὸ Φυλ.* Ven. et Mor.

82) aut *ἦν* est leg. pro *εἶναι*, aut *κεκωλῦσθαι* pro *κεκωλυμένε*.

μένε. οἱ μὲν γὰρ ἐκ ἀφῄρηντο τὴν ἐξουσίαν τοῦτο 25.
τρόπον τινὰ, ὃ πρόσθεν ἑαυτοὺς νόμῳ κεκωλύκασιν·
ἀλλ' ἀπέστησαν ἑκόντες διὰ τὸ συμφέρον. ἐπὶ δὲ
τῷ ἔθει, οὐδὲ τοῦτό ἐστιν εἰπεῖν, ὅτι αὐτοὺς περ ἄρα 83)
ἀφῄρηνται τοῦθ' ὑπὲρ ὃ μήτε ἔκριναν, μήτε ἐβούλευ- 30.
σαντο· καὶ μὴν ἐκεῖ γε παραμυθίαν τινὰ ἔσχον, τὸ
τῷ πράγματος ὄσον καὶ κοινὸν, ἀπάντων ὁμοίως
ἀφαιρεμένων τὰς ἀτελείας. παρ' ὑμῖν δὲ ὃς ἂν 35.
τύχῃ, τῆς εἰκόνος ἀφῄρηται, καὶ πολλάκις βελ-
τίων. ἔτι δὲ ἐκεῖ μὲν, ἵνα ἄλλος λάβῃ, τὸν ἔχον-
τα ἀφῃρεῖτο ὁ νόμος· παρ' ὑμῖν δὲ τοῦτο χάριν γί-
νεται, ὃ τῷ παντὶ λυπηρότερόν ἐστι, τοῦ μόνου ἀπο- 40.
στερεῖσθαι. καὶ μὴν ἐκεῖνό γε οὐδ' ἀγνοεῖτε δήπουθεν,
ὅσῳ δοκεῖ χαλεπώτερον τὸ δὶς ἄλλο τι πάσχειν, τοῦ
δι' αὐτόν. ὑκῶν ἐν μὲν τῷ νόμῳ συνέβαινεν, ἵνα μή
τινες ἔχωσι τὰς ἀτελείας, περὶ ὧν, ὡς ἀναξίων, ἔλε- 45.
γεν 84) ἀποδῶναι τοὺς λοιπούς· ἐν δὲ τῷ παρ' ὑμῖν
ἔθει, ἵν' ἄλλοι λάβωσι, τοὺς ἔχοντας ἀποστερεῖσθαι
γίνεται. τῷ παντὶ δὲ τοῦτο τοῖς πάσχουσι βαρύ-
τερον. εἰ τοίνυν ἐφ' ὧν μάλιστα ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἐπὶ
τούτων βούλοιτό τις ἰδεῖν, τίνας ἀδικεῖ τοῦτο τὸ ἔθος, 5.
καὶ τίνας ἔμελλε λυπήσειν ἐκεῖνος ὁ νόμος, ἀφελὼν 85)
τοὺς μὴ μόνον ἔχοντας ἀτέλειαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς 86)

εἰκό-

83) αὐτὰς περ ἄρα ἀφῄρ.] quid περ et ἄρα hic sibi velint, non video. suspicor leg. esse αὐτοὺς γέρας ἀφῄρηνται. *ipsi sibi decus* [h. e. h. l. δίκαιον *ius*, *praerogatiuam*] *detraxerunt.*

84) ἔλεγεν] scil. ὁ νόμος. *lex praecipiebat reliquis, reddere immunitates.*

85) ἀφελὼν non redit ad proximum νόμος, sed ad superius τις. *si quis considerare velit rem, postquam e ratione semouisset* — seu *exclusis* —

86) τοὺς aut plane est delendum, aut certe cum τῆς mutandum. sed prius malim. τοὺς si hic relinqueretur, esset *gaudentes immunitate a gaudentibus statua separaturum*, tanquam duo diuersa hominum genera. sed οἱ ἔχοντες τὴν

εἰκόνος τετυχηκότας· ἔτω σκοπείτω τὲς λοιπὲς [87])
ἑκατέρων. ἔτοι μὲν γάρ, τρόπον τινά, οὐδὲ ἔπαι-
σχον οὐδέν· ἃ γὰρ εἰλήφεισαν ἐν προσθήκης μέρει,
τῦτο ἀπώλυον, τῆς μείζονος δωρεᾶς αὐτοῖς τηρου-
μένης. ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων ἴσως ἂν γένοιτο ὁ λόγος·
ἀλλ' ἔστι μὲν δῆλον καὶ αὐτόθεν, οἶμαι, τὸ πρᾶγμα.
ἔσω γὰρ τὸ τῆς εἰκόνος μεῖζον ἢ [88]) τὸ τῆς ἀτε-
λείας, τοσύτῳ κρείττονες οἱ τότε τετυχηκότες.
ἔτι

τὴν ἀτέλειαν, et οἱ εἰκόνος τετυχηκότες sunt eadem hominum classis, seu iidem homines.

87) τὲς λοιπὲς bene habet. non miror tamen Casaubono id obscurum fuisse visum; locus enim hic est paulo subtilior, quem bene vt capias, aliqua mentis contentione tendum sit. Sententia haec est: *ablatis et a comparatione exclusis illis Athenienſium, qui ſimul et immunitate et honore ſtatuae gauiſi eſſent, ſolos illos inter ſe comparato, qui reliqui ſuperſunt, ſcil. Athenienſium illos, qui ſolam immunitatem, et Rhodiorum, qui ſtatuam; et tum videro, vtri horum per harum rerum ereptionem maiorem iniuriam accipiant; num Athenienſes immunitate priuati, an Rhodii ſtatua. Nam ἔτοι bi quidem, Athenienſes puta, ſimul honore ſtatuae atque immunitatis emolumento gaudentes, tametſi omitterent id, quod minus erat, atque velut appendix honoris, tamen id, quod maius erat, et velut corpus honoris, ſtatuam, retinebant; quapropter eos in hanc rationem venire non decet. Reliquorum autem (Athenienſium puta immunitate, et Rhodiorum ſtatua priuatorum) λόγος*, h. e. *comparatio et inter ſe collatio forſitan locum habeat atque inſtitui poſſit. Verum enim vero concluſio ex eiusmodi collatione ſi ſuſcepta fuerit, exſiſtens quae ſit, tametſi vel vltro, me tacente, patet, (haec nempe, Rhodios ſtatua priuatos maiorem pati iniuriam, quam Athenienſes immunitate priuatos; maior enim eſt honor ſtatuae, quam immunitatis) tamen addam adhuc hoc, vnde vel magis adhuc huius rei veritas eluceſcat.* — Libuit loci huius paulo difficilioris interpretationem nonnihil liberiorem hic proponere, quo minus in posterum in eo errareturˑ

88) ἢ] sic recte Casaub. καὶ Ven. et Mor.

ἔτι 89) δ' ἂν ἔτως γένοιτό γε ὁ λόγος (ἀλλ' ἔστι μὲν ὅπλον καὶ αὐτόθεν, οἶμαι, τὸ πρᾶγμα) φανερώτερος. ἡ μὲν γὰρ ἀτέλεια τοὺς λαμβάνοντας εὐπορωτέρους ποιεῖ, καὶ ἔτοι μάλιστα ἐπιθυμοῦσιν αὐτῆς, οἵτινες ἂν ὦσι περὶ χρήματα ἐσπουδακότες· ἡ δὲ εἰκὼν τὸ σεμνὸν μόνον ἔχει καὶ τὸ τῆς τιμῆς. ὅσῳ δὴ πάντες εἵποιμεν ἂν κρείττους τοὺς προϊκα καὶ δόξης μᾶλλον ἕνεκεν αἱρεμένους εὖ τινας ποιεῖν, τῶν ἐπ' ἀργυρίῳ καὶ διὰ κέρδος· τοσούτῳ φαίην ἂν ἔγωγε, ὃ μόνον ἀμείνους ἀνθρώπους ἀδικεῖν τοῦτο τὸ ἔθος, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ βελτιόνων ὑμᾶς κωλύειν εὖ πάσχειν, ἥπερ ἐκείνους 90) ὁ νόμος 91). ἀλλ' ἔγωγε ἀπορῶ, τί δήποτε οὐχὶ καὶ νόμον τίθεσθε ἐπὶ τούτῳ, καθ' ὃν 92) ἔξαι τὸ λοιπὸν, εἴπερ ὑμῖν ἀρέσκει. νὴ Δί', αἰσχύνην γὰρ ἐν μικραῖν ἔχει νόμος τοιοῦτος ἐν τῇ πόλει κείμενος. εἶτα ὃ γε ἀφεὶς αἰσχρὸν ἡγεῖσθε, τοῦτο ποιεῖν οὐκ αἰσχρόν ἐστι; καὶ πόσῳ κρεῖττον μὴ χρῆσθαί τισι τῶν φαύλως γεγραμμένων, ἢ ποιεῖν 93)); ἢ ποτέρους ἂν εἴποις βελτίους; τοὺς ἔτως ἔχοντας τρὸς τὰ ἄτοπα, ὥστε ἀπέχεσθαι καὶ δεδομένων, ἢ τοὺς ἐ συγκεχωρημένα πράττοντας; ἀλλ' ἔγωγε φαίην ἂν, ὁμολογε-

89) In Aldina eſt lacuna hic loci; deſunt enim ὅσῳ γὰρ τὸ τῆς εἰκόνος μεῖζον — οἶμαι, τὸ πρᾶγμα. bene quidem fecit Morellus, quod illa e ſuis codicibus addidit. ſed cur e ſuperioribus repetita rurſus ingeſſit? lege, eiectis illis, quae perperam iterata ſunt, locum ſic: ἔτι δ' ἂν ἔτως γένοιτό γε ὁ λόγος φανερώτερος.

90) ἐκείνους] illos, Athenienſes puta. Caſaubonus mauult ἐκεῖνος, non male id quidem, non tamen valde neceſſarium, me quidem iudice.

91) ὁ νόμος] ſubaudi Leptinis, aut de qua nunc agitur.

92) poſt καθ' ὃν videtur νόμιμον, vel ἰσχυρὸν, vel tale quid deeſſe. *qua lege legitimum et validum atque ratum hoc fiet.*

93) f. ἢ Φαῦλόν τι μὴ γεγραμμένον ποιεῖν. *quam facere aliquid turpe, lege non imperatum.* Caſaubonus vult ἢ μὴ γεγραμμένον ποιεῖν.

λογισμένῳ τῷ μηδαμῶς δεῖν μηδὲν ἄδικον πράττειν, μηδὲ ἀπρεπές· παρ' οἷς ἂν νόμῳ γίνεται τὸ τοιοῦτον, ἧττον 94) ἂν ἔχειν κατηγορίαν, ἢ παρ' οἷς ἂν κατὰ ἔθος. πρῶτον μὲν γάρ, ὁ νόμος ῥητός 95) ἐστι, καὶ ἐκ
5. ἂν 96) ποτε γένοιτο χείρων· ὁ γὰρ ἐστιν ὅτε ὠφελεῖν, ὅτε προσθεῖναι τοῖς γεγραμμένοις· τὸ δέ γε ἔθος, ἂν ᾖ φαῦλον, ἀνάγκη καὶ φαυλότερον ἀεὶ γίγνεσθαι, τῷ μὴ κατειλῆφθαι, μηδὲ ὁρίσθαι.
10. λέγω δ' οἷον εὐθὺς 97) τοῦτο φασὶ τὴν ἀρχὴν λαβεῖν ἀπὸ τῶν συντετριμμένων, καὶ ὑδὲ ἐφεστώτων ἐπὶ 98) ταῖς βάσεσι· τούτοις γὰρ ἀποχρῆσθαι τοὺς ῥᾳστηγοὺς ἐπισκευάζοντας, καὶ τρόπον τινὰ ἐξ ἀρχῆς
15. ποιοῦντας ἑτέρους. εἶθ' ὅπερ λοιπὸν, τοὺς ὑγιεῖς μὲν, ἐκ ἔχοντος δὲ ἐπιγραφὰς, ἐπιγράφεσθαι· καὶ τὸ λοιπὸν, ἤδη καὶ τῶν ἐπιγεγραμμένων τινὰς τῶν σφόδρα παλαιῶν. ἔστω γάρ, ὃ λέγουσιν, ἀληθές.
20. ὡς 99) ὕστερον ἀνάγκη μηδεμίαν εἶναι διαίρεσιν· καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔτως ἔχει, δαπάνης, ἀκοσμίας, τρυφῆς. ὑδέποτε τῶν χειρόνων ἐθῶν ὑδὲν εὑρήσετε ἰσάμενον, ὑδὲ διαμένον, ἕως ἂν παντάπασι κωλυθῇ.
25. διὰ γὰρ τὸ δέχεσθαι πρόσθεσιν ἀεὶ, καὶ τὸ παρὰ μικρὸν 100) ἀνεξέλεγκτον εἶναι, καὶ μηδενὶ φαίνεσθαι ῥᾳδίως, ὅσῳ τοῦτο ἐκείνῳ κάκιον, ἐπὶ πᾶσι πρόεισιν. ὥσπερ, οἶμαι, καὶ τῶν ἑλκῶν τινα καὶ τῶν νοσημάτων,

94) malim ἧττον cum apostropho.

95) ῥητός] res rata, constans, verbis comprehensa certae significationis atque definitae.

96) καὶ ἐκ ἂν] sic recte Ven. sed Mor. omittit καὶ.

97) λέγω δ' οἷον εὐθὺς] *ut rem, vel mensem meam, declarem exemplo, non longe, sed ex ipsa media re praesente petito.*

98) ἐπὶ] malim ἔτι.

99) ὡς pro ὥςε. *quo fit, ut necesse sit.*

100) τὸ παρὰ μικρὸν] eo quod paruae illae accessiones, quibus vitium paullatim per minuta incrementa inualescit atque increbrescit, neque facile agnoscuntur, cernuntur, neque compescuntur et reprimuntur.

μάτων, ὅσα ἐξάπαντος αὔξεσθαι φύσιν ἔχει. πρὸς τούτῳ [1]) δὲ, κἀκεῖνό ἐστιν, οἱ μὲν νόμῳ τι πράττοντες τῶν πονηρῶν, οὐχ ὡς τοιοῦτον αὐτὸ πράττουσιν, ἀλλὰ ἐξηπατημένοι· τοὺς δὲ ἔθει φαῦλα ποιοῦντας, ἅπαντες ἂν φαῖεν εἰδότας ἁμαρτάνειν, ἅ γε μηδ' αὐτοῖς ἐπιτήδεια εἶναι γεγράφθαι δοκεῖ. μὴ τοίνυν εἰ πρότερον ἤρξατο καὶ χρόνος πλέων [2]) γέγονε, διὰ τοῦτο ἔλαττον [3]) ὑμῖν νομίζητε προσήκειν αὐτῶν ἀμελεῖν. οὐδὲν γὰρ ἧττον αἰσχύνην ὄφλουσιν οἱ φυλάττοντες τὰ τοιαῦτα, τῶν παραδεξαμένων [3b])· ἀλλὰ τοὐναντίον μᾶλλον. τὸ γὰρ [4]) πρῶτον γινόμενον οὐδὲ λαθεῖν ἀδύνατον τοὺς τότε, καὶ ταῦτα [5]) φυλαττομένων ἔτι τῶν ποιούντων· τὸ δὲ ἐκ πολλῶν συμβαῖνον ἀνάγκη μηδένα ἀγνοεῖν, ἄλλως τε παντελῶς ἀνῃρημένης ὑμῶν [6]) τῆς προφάσεως ταύτης, οἵ γε περὶ αὐτοῦ τούτου κάθησθε [7]) κρίνοντες. ὥσπερ οὖν εἰ καὶ ἄρξασθαί τινες ἔδει τῶν καλῶν ὑμᾶς, οὐκ ἂν ὀκνεῖτε [8]), διὰ τοῦτο ὁμοίως εὐλόγως ἔχει, κἂν λῦσαί τι τῶν φαύλων δέῃ. μὴ τοίνυν ὁ χρόνος ὠφελείτω τὸ ἔθος, εἴπερ ἐστὶ μοχθηρόν· ὡς πάλαι νομίζω πεποιηκέναι φανερόν. οὐ γὰρ εἰ πολὺν χρόνον ἔβλαψεν ὑμᾶς, διὰ τοῦτο οἶμαι προσήκειν αὐτῷ, μηδέ-

1) πρὸς τούτῳ] *praeterea.* πρὸς τοῦτο Ven. et Mor.
2) πλέων] sic recte Ven. tametsi malim πλείων ἐγγέγονε. Mor. dat. πλέον.
3) ἔλαττον] imo vero μᾶλλον.
3b) παραδεδωκότων margo Mor.
4) μᾶλλον. τὸ γὰρ πρ.] sic Casaub. Ven. et Mor. omittunt τὸ γάρ. malim τὸ μὲν γάρ.
5) bene habet vulgata. lapsus hic est Casaubonus, οὐ post ταῦτα intrudens, quod sententiam inuertit. Anglus quoque atrocius ideo in eum inuectus est.
6) malim ἐφ' ὑμῖν *in vobis, apud vos, in hac vestra causa*; et sic Anglus quoque.
7) κάθησθε] Ven. et Mor. dant κάθισθε.
8) malim ὠκνεῖτε. *nil sitis cunctaturi.*

μηδέποτε παύσασθαι βλάπτων [9]). οὐδὲ γὰρ ἄν-
δρα μοχθηρὸν ἐκ πολλῆ λαβόντες, ἀφήσετε τῇ
χρόνῳ χάριν, ὃν δικῆλθε πονηρὸς ὤν. οὐδέ γε εἴ τις
νόσον ἰάσασθαι δύναιτο ἐναγχλίσασαν πάλαι, φείδοιτ'
ἂν [10]) ἐξ ἀρχῆς ὑγιάναν. οἶμαι δ' ὑμᾶς, εἴ τις
θεῶν φανερὸν ποιήσειεν ὑμῖν τὸ μέλλον αὖθις ποτὲ
λυπήσειν τὴν πόλιν, πάντως φυλάξεσθαι τοῦτο, τὸ
ἐν ὑμῖν γε ἂν [11]). εἶτα τῷ μὲν ἑτέρως βλάψοντος ὑπ'
ἀμελήσετε, ἐπειδὴ μετὰ ταῦτά ἐστι [12]); τὸ δὲ ὑμᾶς
αὐτοὺς τὰ μέγιστα ἀδικῶν ἐάσετε, εἰ πρότερον ἤρξα-
το; τοῦτο μὲν ἂν παντελῶς εὔηθες, εἴ τις οἴεται μη-
δέποτε δεῖν κωλύσαι τὸ συνήθως μὲν, αὐτόπως δὲ γι-
νόμενον. ἀξιῶ δ' ὑμᾶς, ἐκεῖνο ἐνθυμηθῆναι μᾶλλον,
ὅτι, πολλῶν ὄντων κατὰ τὴν πόλιν, ἐφ' οἷς ἅπασιν
εὐλόγως σεμνύνεσθε, πρῶτον μὲν τῶν νόμων, καὶ
τῆς εὐταξίας τῆς περὶ τὴν πολιτείαν, ἐφ' οἷς καὶ
μάλιστα φιλοτιμεῖσθε ἔπειτα, οἶμαι, καὶ τῶν
τοιούτων, ἱερῶν, θεάτρων, νεωρίων, τειχῶν, λιμέ-
νων· ὧν τὰ μὲν [13]) πλῆθον ἐμφαίνει καὶ μεγαλο-
ψυχίαν, καὶ τὸ μέγεθος τῆς πρότερον δυνάμεως·
τὰ δὲ καὶ τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν· εὐδενὸς ἧτ-
τον ἥδεσθε ἐπὶ τῷ πλήθει τῶν ἀνδριάντων. εἰκό-
τως. ἐ γὰρ μόνον κόσμον φέρει τὸ τοιοῦτον, ὥσπερ
ἄλλο τι τῶν ἀναθημάτων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἰσχὺν τῆς
πόλεως ἐχ ἥκιστα ἐπιδείκνυσι καὶ τὸ ἦθος. ἔστε γὰρ εὖ
πάσχουσιν ὑπὸ πολλῶν οἱ τυχόντες, ἔστε θέλουσιν [14]),

9) imo vero βλάπτον. redit enim ad ἔθος.
10) Φείδοιτ' ἄν] Ven. et Mor dant Φείδοι τ' ἄν.
11) τοῦτο, τὸ ἐν ὑμῖν γε ὄν. *pro virili quidem vestra.* Ven. et Mor. omittunt τὸ.
12) l. ἔχει.
13) recte emendat Anglus ὧν τὰ μέν. Mor. omittit ὧν, et Ven. dat τὴν μέν.
14) θέλουσιν] scil. οἱ τυχόντες, *neque volunt homines de trivio, neque possunt multos honorare.*

ἔτε ἴσως δύνανται πολλὰς τιμᾶν. ἔτι δὲ καὶκεῖνό ἐςιν [15]). ὃ γὰρ μόνον διὰ τὸ πλείσες εἶναι παρ' ὑμῖν ἀνδριάντας, τοῦτο [16]) συμβέβηκεν· ἀλλ', οἶμαι, καὶ διὰ τὸ Ῥωμαίους πολλάκις πανταχόθεν εἰληφότας κατασκευὴν ἱερῶν καὶ βασιλείων, μηδέποτε κινῆσαι τῶν παρ' ὑμῖν μηδέν· ὅπω καὶ Νέρων, τοιαύτην [17]) ἐπιθυμίαν καὶ σπουδὴν περὶ τοῦτο [18]) ἔχων, ὥςε μηδὲ τῶν ἐξ Ὀλυμπίας ἀποσχέσθαι, μηδὲ τῶν ἐκ Δελφῶν· καίτοι πάντων μάλιςα τιμήσας ταῦτα τὰ [19]) ἱερά· ἔτι δὲ τὰς πλείσας τῶν ἐκ τῆς ἀκροπόλεως Ἀθήνηθεν μετενεγκὼν [20]), καὶ τῶν ἐκ Περγάμε [21]) πολλὰς, αὐτῷ προσήκοντος ἐκείνε τοῦ τεμένες· (περὶ μὲν γὰρ τῶν παρ' ἄλλοις τί δεῖ λέγειν;) τὰς παρὰ μόνοις ὑμῖν εἶσαν· καὶ τοσαύτην ἐπεδείξατο σύνοιαν καὶ τιμὴν ἅμα πρὸς ὑμᾶς, ὥςε τὴν πόλιν ἅπασαν ἱεροτέραν κρῖναι, τῶν πρώτων ἱερῶν. ἴςε [22]) γὰρ, ὃ Κράτων ἦκε, μόνον τὴν οἰκεμένην

15) ἔτι δὲ καὶκεῖνό ἐςιν] nescio, quid sibi velit hoc ἐςιν. quare malim aut abesse, aut sic legi: ἔτι δὲ καὶκεῖνο τοῦ παντὸς λόγε ἄξιόν ἐςιν *praeterea hoc quoque diligenter a vobis animo agitari par est.* vel et, ἔτι δὲ καὶκεῖνο ὁρᾶτε ὁποῖόν ἐςιν. *praeterea videte, quale hoc sit, quod nunc dicam.*

16) τοῦτο] scil. τὸ ἠδέσθαι ὑμᾶς ἐπὶ τῷ πλήθει τῶν παρ' ὑμῖν ἀνδριάντων. v. p. 643, 5. a fin.

17) τοιαύτην] num τοσαύτην, sed parum refert.

18) τοῦτο] scil. τὸ πλείσας ἀνδριάντας ἔχειν.

19) τὰ] sic quoque interpres reddidit. πάντα Ven. et Mor.

20) μετενεγκὼν] redit ad Νέρων. Ven. et Mor. dant μετενεγκεῖν.

21) velim mihi indicari, qui templum Aesculapii Pergamenum ad Neronem pertinuerit, quo titulo, aut qua cognatione.

22) ἴςε γὰρ —] infeliciter in hoc loco sanando versatus est Casaubonus; felicius Lipsius ad Taciti Annales XV. 45. et Valesius ad Dionem Cassium p. 1034. b. ed. Reimar. et in Emend. p. 59. qui sic emendat: ἴςε γὰρ Ἄκρατον ἐκεῖνον, ὃς τὴν —

μένην

μένην σχεδὸν ἅπασαν περιελθὼν τούτου χάριν [23]),
καὶ μηδὲ κώμην παρεὶς μηδεμίαν, ὡς κἀνθάδε ἦκε.
λυπουμένων δ' ὑμῶν, ὅπερ εἰκὸς, κατὰ θέαν ἔφη
παρεῖναι· μηδὲ γὰρ ἔχειν ἐξουσίαν μηδενὸς ἅψα-
σθαι τῶν ἐνθάδε. τοιγαροῦν δίχα τοῦ κοινοῦ τῆς ὄψεως
κόσμου, καὶ δόξαν ὑμῖν ἑτέραν [24]) περιποιεῖ τὸ τῶν
εἰκόνων πλῆθος. τῆς γὰρ πρὸς τοὺς ἡγεμόνας φι-
λίας, καὶ τῆς παρ' ἐκείνῳ [25]) ἐντροπῆς, ἀπόδειξις
φαίνεται ταῦτα. εἶτα Ῥωμαῖοι μὲν καὶ Νέρων οὕ-
τω τὰ παρ' ὑμῖν ἐτήρησαν, καὶ σεμνὰ ἔκριναν· ὑμεῖς
δὲ οὐ φυλάξετε; καὶ Νέρων μὲν, ὁ τῶν βασιλέων σφο-
δρότατος, καὶ πλεῖστον αὐτῷ διδοὺς, καὶ πρὸς ἅπα-
σαν ἐξουσίαν [26]) πάντ' ἐλάττω νενομικὼς, οὐδενὸς
ἀφείλετο τὴν εἰκόνα τῶν παρὰ μόνοις Ῥοδίοις τιμη-
θέντων· αὐτοὶ δὲ ὑμεῖς ἀφαιρεῖσθε; καὶ πόσῳ κρεῖτ-
τον ἦν κἀνθένδε [27]) ταυτὸν γεγονέναι; παρὰ μὲν
γὰρ τοῖς ἄλλοις μένει τὰ τῶν τιμηθέντων ὀνόματα,
καὶ τὰς ἐπιγραφὰς οὐδεὶς ἂν ἀπαλείψειεν· ὑμεῖς δ'
ὥσπερ τι κακὸν πεπονθότες ὑπ' αὐτῶν, ἐκχαράτ-
τετε. καίτοι φαίη τις ἂν, εἰ καὶ παρὰ τῶν βασι-
λέων ἀνηροῦντο, μηδὲ οὕτως ἀδικεῖσθαι τοὺς ἄνδρας.
οὐ γὰρ ὡς δώσοντες ἑτέροις, ἀλλὰ κόσμου δεόμενοι
μετέφερον, ὥς' οὐδεὶς ἂν αὐτῶν ἀφήρει τὸ ὄνομα.
οὐδ' αὖ χεῖρον ἀπήλλαττον, ἀντὶ Μεγάρων καὶ Ἐπι-

23) τούτου χάριν] vt omnia templa compilaret, et deorum signa vndique auferret.

24) ἑτέραν] suspectum. num παρ' ἑτέροις?

25) παρ' ἐκείνων. *reuerentiae, qua vos illi prosequuntur, imperatores puta Romani, et praefecti reliquique viri Romanorum principes.*

26) sententia est: *tametsi Nero summa potestate ad infinitam abuteretur licentiam, quae sibi nihil non arrogaret, nihil non permitteret; tamen vel sic suae dominandi libidini satisfactum non existimabat.*

27) malim κἀνθάδε. *etiam hic idem factum esse, atque iam nunc dicam apud alios esse factum.*

δαύρου καὶ τῆς Ἀνδρίων ἢ Μυκηναίων ἀγορᾶς, ἐν τοῖς Ῥωμαίων ἱεροῖς ἀνακείμενοι. ταῦτα, φῇ τις, βέλτιον [28]), ἤ, τό γε καθ' ὑμᾶς, οὕτως αὐτῶν ἠφανίσθαι τὰς τιμάς. οὐδὲν γὰρ ὑπῆρχεν ἁμάρτημα ὑμέτερον, οὐδ' αὐτοὶ τοὺς εὐεργέτας αὐτοὺς [29]) ἑαυτῶν ἠδικεῖτε, καὶ τοὺς ἥρωας· ἀλλ', εἴπερ ἄρα, συνηδίκησθε αὐτοῖς. καὶ μὴν εἴ τις ὑμῶν πύθοιτο, εἰ καὶ δόξει γελοιότερον, τί δήποτε οὔθ' ὑμεῖς, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς, πηλίνους ποιεῖσθε τὰς εἰκόνας τῶν κριθέντων ἀξίων εἶναι τῆς δωρεᾶς ταύτης; εὐχερέστερον δήπουθεν ὄν, καὶ μηδεμίαν, ἢ παντελῶς μικρὰν δαπάνην ἔχον; φαίητ' ἂν οἶμαι [30])· οὐ διὰ τὸ μὴ ὑβρίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ διαμένειν, εἰ δυνατὸν, εἰσαεὶ τὰς τιμὰς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν. νῦν τοίνυν ἐπίστασθε, τοὺς ἀνδριάντας ὑμῖν ἅπαντας, κηρίνων ὄντας ἀσθενεστέρους. οὐ γὰρ [31]), εἰ τὸν ἥλιον φέρουσι, τοῦτο δεῖ σκοπεῖν. ὑπὸ γὰρ τῆς κολακείας τῆς πρὸς ἑτέρους [32]) διαφθείρονται, καὶ τῷ δεῖνι, δι' ἡνδήποτε αἰτίαν, οὐκέτ' εἰσὶν οἱ πρότερον [33]). πολὺ δὴ χείρων

28) βέλτιον] subaudi γεγονέναι. *haec si euenissent, dicat aliquis multo melius atque honestius euenisse, vel fuisse satius ita euenire.*

29) αὐτοὺς] imo vero αὐτοὶ τοὺς ἑαυτῶν.

30) sententia haec est: *responsuri vos ita interroganti haec sitis, vos aeneas, non fictiles, curare faciendas statuas, non eo, quo honorandi ne id ad suam contumeliam referrent; (neque enim posset ad contumeliam cuiusquam referri, si lege cautum esset, vt honorandi quique statua fictili contenti sint.) sed quo permaneant.*

31) οὐ γὰρ] subaudi μόνον. *neque enim] hoc solum in statuis ponendis spectari oportet, num solem ferant, neque vt cereae deliquescant; nam vestrae quidem non minus cito pereunt. et quasi deliquescunt, ac si cera factae essent.*

32) πρὸς ἑτέρους] caute et dissimulanter loquitur, inuidiam Romanorum vitans, quos hoc vocabulo perstringit.

33) οὐκέτ' — πρ.] sapit Euripidem. nihil hic videtur deesse, et vana esse Casauboni suspicio. sed ὄντες subauditur.

ρων ἡ τοιαύτη διαφθορά[34]). τότε μὲν γὰρ ἠλέγχετ' ἂν ἡ τῆς ὕλης ἀσθένεια, νυνὶ δὲ ἡ κακία τῆς πόλεως φαίνεσθαι δοκεῖ. τοιγαρῶν ὁμοίως δίδοτε τὰς ἀνδριάντας, ὥσπερ οἱ[35]) τὰς κόρας ταύτας ὠνούμενοι τοῖς παισίν. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι διδόασιν ἕως, ὥστε λυπεῖσθαι[36]) μετ' ὀλίγον συντριβέντων. ἆρα ἀγνοεῖτε τὴν προσοῦσαν αἰσχύνην τῷ πράγματι; καὶ πόσον γέλωτα ὀφλεῖτε δημοσίᾳ ψευδόμενοι; καὶ ταῦτα φανερῶς ὄντες; ἐν γῇ τοῖς ψηφίσμασι γράφετε, ξῆσαι δεῖν εἰκόνα τῷ δεῖνος. πῶς, εἴποι τις ἂν ὑμῖν, ἄνδρες Ῥόδιοι, ξῆσαι γράφετε τὴν ἐξῶσαν, ἐὰν οὕτω τύχῃ, πρὸ πεντακοσίων ἐτῶν; εἶτα τῶν γυναικῶν τὰς ὑποβαλλομένας παιδία πονηρὰς κρίνετε, καὶ δεινόν τι ποιεῖν ἡγεῖσθε καταψευδομένας· αὐτοὶ δὲ ἐκ αἰσχύνεσθε τοῦτο ποιοῦντες ἐπὶ τῶν εἰκόνων; καὶ τοὺς ἀνδριάντας, ὧν ἐκ εἰσὶ, τούτων εἶναι λέγοντες, καὶ ταῦτα ἐκ ὄντες ἀνήκοοι τῶν κατὰ τῆς πόλεως σκωμμάτων; φασὶ γοῦν πολλοὶ, τοὺς Ῥοδίων ἀνδριάντας ὁμοίως εἶναι τοῖς ὑποκριταῖς. ὥσπερ γὰρ ἐκείνων[37]) ἕκαστον ἄλλοτε ἄλλον εἰσιέναι[38]), καὶ τοὺς ἀνδριάντας ὑμῖν ἄλλοτε ἄλλα λαμβάνειν πρόσωπα, καὶ μικρᾷ δεῖν ὑποκρινομένους ἐξιέναι. τὸν γὰρ αὐτὸν νῦν μὲν εἶ-

34) sententia est: *statuae sic corruptae et pereuntes, quomodo vestrae pereunt, quibus cupiditas et prauitas vestra cladi est, multo peioribus modis pereunt, quam si quae cereae aut fictiles casu fortuito perirent. Nam si confringerentur ab ictu vehementiori, aut deliquescerent ad solem, nihil aliud mali euenirent, quam vt aperiretur, materiam earum nimis fuisse fragilem atque infirmam.*

35) οἱ] Ven. et Mor. dant ἡ, et margo Mor. τὰ παρὰ τῶν κηροπλάθων λέγεται γύψινα πλαττόμενα ἀνδριαντάρια.

36) imo vero ὥσε μηδὲν λυπεῖσθαι, vt *nil crucientur, si pupulae iſtae paulo poſt rumpantur.*

37) ἐκείνων] Ven. et Mor. dant ἐκεῖνον.

38) vſitatius est εἰσιέναι exarari.

ναι Ἕλληνες, νῦν δὲ Ῥωμαίων· πάλιν δ', ἂν ἔτω τύχῃ, Μακεδόνες [39]), ἢ Πέρσην. καὶ ταῦτ' ἐπ' ἐνίων ἔτως, ὥστε τὸν ἰδόντα εὐθὺς εἰδέναι. καὶ γὰρ ἐσθὴς καὶ ὑπόδεσις, καὶ τοιαῦθ' ἕτερα τὸ ψεῦδος [39b]) ἐλέγχει. καὶ μυρία ἔως τῶν γιγνομένων, οἷον, τὸ πολλάκις ἀνδρὸς σφόδρα γέροντος εἰκόνι, νέᾳ τινὶς τὸ ὄνομα ἐπιγεγράφθαι [40])· θαυμαστήν τινα, οἶμαι, δωρεὰν εὑρηκότων ὑμῶν, εἰ μετέ γε τῆς τιμῆς καὶ τὴν ἡλικίαν δίδοτε· καὶ πάλιν ἀθλητοῦ τινος ἀνδριάντα ἑξάναι, ὡς ὄντα ἀνθρώπῳ παντελῶς ἀσθενῆ καὶ μετρίᾳ τὸ σῶμα. τὸ μὲν γὰρ ἱππεύοντα τὸν δεῖνα ὁρᾶσθαι παρ' ὑμῖν, ἢ πολεμίῳ συνεστῶτα, ἢ στρατευμα ἐκτάσσοντα ἄνθρωπον, οὐδὲ πώποτε τῆς γῆς ἀψάμενον τοῖς αὐτοῦ ποσὶν, καὶ ἀπὸ τῶν ὤμων καταβάντα τῶν Φερόντων, οὐδὲν ἴσως ἄτοπον· ἀλλ' ὁ δεῖνά γε ἔσηπε πυκτεύων παρ' ὑμῖν· καὶ λέγω ταῦτα, μὰ τὸν Δία, οὐκ ἀπεχθάνεσθαι βουλόμενος ὑμῖν, οὐδὲ διασύρων τὴν πόλιν· ἀλλ' ὅπως μηδὲν ἀναίξιον ἑαυτῆς, μηδὲ ἀλλότριον τῆς ἄλλης εὐκοσμίας καὶ τῆς πολιτείας φαίνηται ποιοῦσα. καί μοι δοκεῖ τις ἂν εἰκότως προαχθῆναι, διὰ τὴν πρὸς ἅπαντας εὔνοιαν τὴν Ἕλληνας, οὐ μόνον διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς· εἴ τι ἄρα ἐνθάδε ἔχοιμι καλῶς [41]) εἰπεῖν καὶ μηνύσαι. πρότερον μὲν γὰρ ἐκ πολλῶν συνεκτήκει τὸ κοινὸν ἀξίωμα, καὶ πολλοὶ τῆς [41b]) Ἑλλάδος ἦρξαν· ὑμεῖς, Ἀθηναῖοι, Λακεδαιμόνιοι, Θηβαῖοι, χρόνου τινὰ Κορίνθιοι, τὸ παλαιὸν Ἀργεῖοι. νυνὶ δὲ τὸ μὲν τῶν ἄλλων οὐθὲν ἐστι.

39) μακεδόνα ἢ πέρσην] sic lego cum interprete, sed Ven. et Mor. omittunt ἤ.

39b) γρ. ψεῦσμα m. Mor.

40) aut hic est ἐπιγεγράφθαι legendum, aut paulo post ἑξάναι in inf. praef. act. et significatu *collocandi*. sed prius malim.

41) l. ἔχοι μὴ καλῶς. *si quid apud vos haud probe, haud decenter agatur, me id indicare et increpare.*

41b) γρ. τὴν ἑλλάδα ἦξον margo Mor.

ἐστιν. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ὅλως ἀνήρηνται καὶ ὑπολώλασιν· οἱ δὲ ἀσχημονοῦσι, πράττοντες οἷα ἀκού-
10. σε, καὶ πάντα τρόπον τὴν παλαιὰν δόξαν ἀφανίζοντες, οἰόμενοι τρυφᾶν, οἱ ἀνόητοι· καὶ κέρδος ἀριθμοῦντες [42]) τὸ μηδένα κωλύειν αὐτοὺς ἁμαρτάνοντας. λοιποὶ [43]) δὲ ὑμεῖς ἐστε, καὶ γὰρ μόνοις ὑμῖν ὑπάρ-
15. χει, τὸ δοκεῖν ὄντως τινὰς γεγονέναι, καὶ μὴ τετέλεσται καταπεφρονῆσθαι. διὰ μὲν γὰρ τὰς ἔτι χρωμένους ταῖς ἑαυτῶν πατρίσιν, ὡς ἀληθεύοντες ἔνιοι λέγουσιν [44]), ἀθὲν ἐκώλυε πάλαι, Φρυγῶν
20. πάντας ἢ Θρᾳκῶν ἀτιμοτέρους γεγονέναι τοὺς Ἕλληνας. ὥσπερ ἂν οἰκίας ἠρεμούσης εὐδαίμονος καὶ μεγάλης, ὅταν εἷς ἔτι λοιπὸς ᾖ διάδοχος, ἐν ἐκείνῳ πάντα ἐστὶ, κἂν ἕτος ἁμαρτάνῃ τι καὶ οἰκίᾳ κα-
25. κῶς, τὴν ὅλην δόξαν ἀφανίζει τῆς οἰκίας, καὶ πάντας κατασχύνει τοὺς πρότερον· ἕτω τὰ ὑμέτερα νῦν ἔχει πρὸς τὴν Ἑλλάδα. μὴ γὰρ οἴεσθε πρωτεύειν αὐτῆς, ἄνδρες Ῥόδιοι [45]), μὴ οἴεσθε. τῶν
30. γὰρ ζώντων ἔτι καὶ τῶν αἰσθανομένων τιμῆς, ἢ ἀδοξίας, ἔστι πρώτους εἶναι. τὰ δὲ ἐκείνων οἴχεται, καὶ πάντα τρόπον αἰσχρῶς καὶ ἀλεεινῶς διέφθαρται· καὶ ὑδὲ ἐπινοῆσαι λοιπόν ἐστι τὴν ὑπεροχὴν καὶ

42) κέρδος ἀριθμοῦντες] Latinismum sapit ἀριθμεῖν pro ἡγεῖσθαι. v. Or. 46. Arriani dissert. Epictet. p. 316, 17. ed. Cantabrig.

43) λοιποὶ] Ven. et Mor. dant λοιπόν.

44) verba ὡς ἀληθεύοντες ἔνιοι λέγουσι referenda sunt non ad superiora, sed ad inferiora. Sententia haec est: *Nam per eos quidem, qui sic, (vt dixi) sua quisque patria vtuntur, dudum Graecis licuit, (vt sunt vere dicentes) contemtioribus esse, quam sunt Phryges aut Thraces.*

45) post ἄνδρες ῥόδιοι deesse videtur τὰς τεθνεώτας. *nolite existimare, o Rhodii, mortuos Graeciae principatum tenere.* Vulgata sententiam dat, ab oratione Dionis, id quod omnia produnt, alienam, hanc puta: *nolite existimare, vos, Rhodios, Graeciae principes esse.*

τὴν λαμπρότητα τῶν παθῶν 46), εἰς γε τὰς ἄνδρας ἐρῶντας. ἀλλ' οἱ λίθοι μᾶλλον ἐμφαίνουσι τὴν σεμνότητα καὶ τὸ μέγεθος τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὰ ἐρείπια τῶν οἰκοδομημάτων· ἐπεὶ αὐτάς γε τὰς ἐνοικοῦντας καὶ τὰς πολιτευομένας ἐκ ἂν εἴποι τις ὑδὲ Μουσῶν ἀπογόνους· ὥστε ἔμοιγε δοκοῦσι, τῶν ἔτως οἰκουμένων, αἱ τελέως ἐνηρημέναι πόλεις κρεῖττον ἀπαλλάττειν. ὑγιὴς γὰρ ἡ τέτων μνήμη μένει, καὶ τὸ ὄνομα δι' ὐθὲν ὑβρίζεται τῶν πρότερον καλῶν. ὥσπερ, οἶμαι, καὶ τεθνεώτων τῷ παντὶ βέλτιον τὰ σώματα ἀνηρῆσθαι καὶ μηδὲν ὁρᾶν, ἢ φαίνεσθαι σηπόμενα. καὶ ταῦτα μὲν, ἴσως πλείω τῶν εἰκότων, ἐπῆλθέ μοι μνησθέντι τῆς ὅλης κατασκάσεως. ἐκεῖνο δ' ὑμῖν ἐβελόμην ποιῆσαι φανερὸν, ὅτι μόνοι καταλείπεσθε τῶν Ἑλλήνων, οἷς ἂν καὶ παροινέσαι τις, καὶ περὶ ὧν ἔστιν ἔτι λυπηθῆναι, δοκούντων ἁμαρτάνειν. εἰκότως ἂν ἔν πρόσχοιτε αὐτοῖς, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἐξετάζοντες ἀκριβέστερον 47) τῶν προγόνων. ἐκείνοις μὲν γὰρ ἐν πολλοῖς ὑπῆρχεν ἑτέροις ἡ τῆς ἀρετῆς ἐπίδειξις· ἐν τῷ προεσθαι τῶν ἄλλων, ἐν τῷ βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις, ἐν τῷ συμμάχους κτᾶσθαι, πόλεις οἰκίζειν, νικᾶν πολεμοῦντας· ὑμῖν δὲ τοιοῦτον μὲν ὐθὲν πράττειν ἔνεστι. καταλείπεται δ', οἶμαι, τὸ ἑαυτῶν προεσθαι, καὶ τὴν πόλιν διοικεῖν, καὶ τὸ τιμᾶσθαι τινὰ, καὶ κροταλίσαι, μὴ τοῖς πολλοῖς ὁμοίως, καὶ τὸ βλεύσασθαι, καὶ τὸ τοῖς θεοῖς θῦσαι, καὶ τὸ ἄγειν ἑορτήν· ἐν οἷς ἅπασιν ἐστι βελτίως τῶν ἄλλων φαίνεσθαι. τοιγάρτοι καὶ τὰ τοιαῦτα ὑμῶν ἐπαίνε τυγχάνει, καὶ γι-

γνώσκε-

46) lege aut τῶν πατέρων, aut τῶν πάλαι, aut τῶν παλαιῶν. videtur horum aliquid etiam interpreti in mente fuisse. Anglus vult τῶν πατρίδων.

47) post ἀκριβέστερον videtur ὅμοιοι εἶητε vel simile quid deesse. *istaque omnia diligenter pensitando fiatis maioribus vestris similes.*

γνώσκεται παρὰ πᾶσιν, οὐχ ὡς μικρά· τὸ βάδισμα, ἡ κουρὰ, τὸ μηδένα σοβεῖν διὰ τῆς πόλεως, ἀναγκάζεσθαι δὲ διὰ τὴν ὑμετέραν συνήθειαν[48]), καὶ τοὺς ἐπιδημοῦντας ξένους καθεστῶτας πορεύεσθαι· καθάπερ, οἶμαι, καὶ τοὺς ἀγροίκους ἰδεῖν ἐστιν, ὅταν εἰς παλαίστρα ἢ γυμνάσιον ἔλθωσιν, ἧττον ἀῤῥύθμους κινουμένους. ἔτι πρὸς τούτοις, τῆς ἐσθῆτος ὁ τρόπος, ὡς ἄν τινι γελοῖον φανὲν τῆς πορφύρας τὸ μέτρον[49]), τὰ φανερώτερα ἤδη, τὸ μεθ' ἡσυχίας θεωρεῖν, ὁ ποππυσμός. ταῦτα πάντα σεμνὴν τὴν πόλιν ποιεῖ· διὰ ταῦτα τῶν ἄλλων διαφέρειν δοκεῖτε· ἐπὶ τούτοις ἅπασι θαυμάζεσθε, ἀγαπᾶσθε· τῶν λιμένων, τῶν τειχῶν, τῶν νεωρίων, μᾶλλον ὑμᾶς κοσμεῖ τὸ ἐν τοῖς ἔθεσιν ἀρχαῖον, καὶ Ἑλληνικόν. τὸ παρ' ὑμῖν μὲν ὅταν τις γένηται, εὐθὺς αὐτὸν ἀποβάντα εἰδέναι, κἂν τύχῃ βάρβαρος ὢν, ὅτι[50]) πάρεστιν εἴς τινα πόλιν τῆς Ἀσυρίας, ἢ τῆς Κιλικίας· παρ' ἄλλοις δὲ ἂν μή τις ἀκούσῃ τοῦ τόπου τὸ ὄνομα· φέρε, εἰπεῖν, ὅ τι καλεῖται; Λύκειον, ἢ Ἀκαδημία, μηδὲν διαφέρειν. τίνος οὖν χάριν παυόμενος ἤδη λέγω, καί τι δηλῶσαι βουλόμενος· ὅτι τοσούτῳ μᾶλλον ὑμᾶς φιλοτιμεῖσθαι δεῖ, καὶ μηδὲν παραπέμπειν τῶν γιγνομένων. κἂν οὕτως ἔχητε ἐν ἅπασιν, οἷς πράττετε, ἴσως οὐδὲν δόξετε κακίους εἶναι τῶν προγόνων. τὸ γὰρ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει διαφυλάττειν

48) margo Mor. dat ἀσθένειαν. καθεστῶτας non prorsus damno, sed videtur aduerbium καθεστώτως, *pudice, modeste*, melius conuenire.

49) num τὸ ἄμετρον? *immodica luxuries purpurae.* sed non satis h. l. intelligo. hoc video, Dionem Rhodios eo nomine laudare, quod puri et decentis habitus essent studiosi.

50) aut post ὅτι addendum est οὐ, aut leg. ὅτι πάρεστιν εἴς τινα πόλιν τῆς ἑλλάδος, οὐ τῆς ἀσσυρίας. notauit huius loci vitium etiam Casaubonus.

σεν ἑαυτὲς, καὶ μένειν ἐπὶ τῇ τῆς αἱρετῆς σχήματος, θαυμαστὸν ἔμοιγε δοκεῖ. καθάπερ, οἶμαι, καὶ τῶν πλεόντων ἰδεῖν ἔστι, χειμῶνος μὲν ἐπιπεσόντος, ἢ σφοδρῷ τῷ πνεύματος, μηδὲ [51]) τὲς ἀσελγεστάτες αὐτῶν αἰσχρόν τι ποιοῦντας, ἀλλὰ πρὸς μόνῳ τῷ πλεῖν ὄντας· ἐν δὲ τῇ γαλήνῃ, καὶ τῶν ναυτῶν καὶ τῶν ἐπιβατῶν ἐπιπολάζουσαν τὴν ὕβριν, καὶν μὴ ὦσιν ἀκόλαστοι· τὸν αὐτὸν, οἶμαι, τρόπον καὶ ἐν πολέμοις εἴωθε [52]), καὶ τὲς θαυλοτέρες ἐγείρειν καὶ κρατεῖν [53])· ἐν τοσαύτῃ δὲ εἰρήνῃ καὶ ῥᾳθυμίᾳ τῶν αἰρίστων ἀνδρῶν [54]), εἰς μηδεμίαν αἰσχύνην μηδὲ ἀταξίαν ὑπενεχθῆναι.

51) ante μηδὲ videtur deesse μηδένα, referendum ad τῶν πλεόντων, nam alias αὐτῶν redundaret. *neminem navigantium, ne petulantissimos quidem eorum.*

52) aut ante, aut post εἴωθε deest τὸ δέος *metus*, aut, quod Casaubonus suadet, ὁ κίνδυνος.

53) κρατεῖν] sententia postulat κρατύνειν *confirmare, robur iniicere.* id quod etiam Casaubonus videtur voluisse dare.

54) ἀνδρῶν] subaudi ἔργον, vel ἐπιτήδευμα, vel ἔθος, (vel tale quid) ἐσί. *est hominum frugi, in tanta, quanta nunc vos frumini, pace ad nullam turpitudinem prolabi.*

ΠΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΣ.

ΛΟΓΟΣ ΛΒ'.

Ἀρά γε βέλοισθ' ἂν, ὦ ἄνδρες, σπουδάσαι χρόνον σμικρὸν καὶ προσέχειν, ἐπειδὴ παίζοντες [1]) ἀεὶ διατελεῖτε, καὶ ὁ προσέχοντες; καὶ παιδιᾶς μὲν καὶ ἡδονῆς καὶ γέλωτος, ὥστ' εἰπεῖν, οὐδέποτε ἀπορεῖτε· καὶ γὰρ αὐτοὶ γελοῖοί ἐστε καὶ ἡδεῖς, καὶ διακόνους πολλοὺς τούτων ἔχετε· σπουδῆς δὲ ὑμῖν τὴν πᾶσαν ἔνδειαν ὁρῶ οὖσαν. καίτοι τινὲς ἐπαινοῦσιν ὑμᾶς, ὡς σοφούς τε καὶ δεινούς, ὅτι τοσούτων μυριάδες ἀνθρώπων, ἅμα καὶ τὰ δέοντα ἐννοεῖτε, καὶ ταχὺ φθέγγεσθε, ὅ, τι ἂν ἐννοήσητε· ἐγὼ δὲ μᾶλλον ἂν ὑμᾶς ἐπήνεσα, βραδὺ μὲν φθεγγομένους, ἐγκρατῶς δὲ σιγῶντας, ὀρθῶς δὲ διανοουμένους, ὃ καὶ νῦν ποιήσατε· ἵνα κτήσησθε πρὸς ἐκείνῳ τῷ ἐπαίνῳ, καινὸν ἕτερον μείζονα καὶ σεμνότερον· ὅτι τοσοῦτοι ὄντες, λόγων χρησίμων γενομένων, ἅπαντες ἐσιωπήσατε, καὶ πρὸς τοῦτο [2]) ἐδείξατε, ὅτι οὐ μόνον ἐστὲ ἱκανοὶ νοήσαντες εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ σιγήσαντες νοῆσαι· χορῷ μὲν γὰρ ἔπαινος, τὸ ἅμα εἰπεῖν· μᾶλλον δὲ οὐδὲ τοῦτο· τί γὰρ [3]), ἂν κοινῇ πάντες ἀποτυγχάνωσι τῆς μέλους; δήμῳ δὲ, τὸ καλῶς σιγῆσαι. νῦν μὲν γὰρ ἁμαρτάνετε τὸ Ἀθηναίων ποτὲ ἁμάρτημα. τῷ γὰρ Ἀπόλλωνος εἰπόντος, εἰ θέλετον ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐν τῇ πόλει γενέσθαι, τὸ κάλλιστον ἐμβαλεῖν τοῖς ὠσὶ τῶν παίδων· οἱ δὲ

1) παίζοντες] de Alexandrinorum ingenio v. Dio Caſſ. p. 221, 40.

2) πρὸς τοῦτο non conuenit ſententiae, melius παρὰ τοῦτο *per hoc*, vel ſimplex ὅτως *ſic*.

3) τί γὰρ] ſcil. *fiat*, *quid enim fiat*, vel *quid dicat aliquid*, quid de choro ſtatuat, *ſi choream agitantes omnes a numeris aberrauerint*.

οἱ δὲ τρήσαντες [4]) τὸ ἕτερον, χρυσίον ἐνέβαλον, ἐ
συνέντες τῷ θεῷ. τοῦτο μὲν γὰρ κόραις μᾶλλον ἔπρε- 20.
πε, καὶ παισὶ Λυδῶν, ἢ Φρυγῶν· Ἑλλήνων δὲ
παισὶ, καὶ ταῦτα θεῷ προστάξαντος, ἐκ ἄλλο ἤρ-
μοζεν, ἢ παιδείας [5]) καὶ λόγος, ὧν οἱ τυχόντες εἰ-
κότως ἂν ἄνδρες ἀγαθοὶ γίγνονται, καὶ σω- 25.
τῆρες τῶν πόλεων. ἐκεῖνοι μὲν ἐν καιροῖς ἐχρήσαντο
τοῖς ὠσὶ τῶν παίδων, ὑμεῖς δὲ τοῖς αὐτῶν καίκιων.
δῆμος γάρ ἐστιν ἀκοὴ τὸ θέατρον· εἰς τοῦτο δὲ καλὸν
ἢ τίμιον οὐδὲν ὑμῶν, ἢ σπανίως ποτὲ, εἰσέρχεται. κρε- 30.
μάτων δὲ ἀεὶ μεστόν ἐστι καὶ θορύβου καὶ βωμο-
λοχίας καὶ σκωμμάτων, οὐδὲν ἐοικότων χρυσῷ. διὰ
τοῦτο ἐν ὀρθῶς ἔφην, ἀπορεῖν ὑμᾶς σπουδῆς. ἔστε
γὰρ αὐτοὶ σπουδαῖοι ἐστὲ, ἔστε οἱ ὑμέτεροι συνήθεις, 35.
καὶ πολλάκις εἰς ὑμᾶς εἰσιόντες·

Μίμοί τ' ὀρχηστά τε χορευτυπίῃσιν ἄριστοι,
Ἵππων τ' ὠκυπόδων ἐπιβήτορες, οἵ κε τάχιστα
Ἠγείραν μέγαν οἶκον [6]) ἀπαιδεύτοισι θεαταῖς,
Νηπιάχοις, ξυνὸν δὲ κακὸν πολέεσσι φέρεσι.

τοῦτο γὰρ ἀεὶ ὁρᾶτε, καὶ περὶ τοιαῦτα ἐστὲ, ἀφ' ὧν
νοῦν μὲν, ἢ φρόνησιν, ἢ δικαίαν διάθεσιν, ἢ πρὸς 5.
θεοὺς εὐσέβειαν, ἐκ ἔστι κτήσασθαι· ἔριν δὲ ἀμα-
θῆ, καὶ φιλοτιμίαν ἄμετρον, καὶ κενὴν λύπην, καὶ
χαρὰν ἀνόητον, καὶ λοιδορίαν, καὶ δαπάνην. λέγω
δὲ ταῦτα ἐκ ἀποτρέπων, οὐδὲ καταλύειν κελεύων 10.

τὰς

4) τρήσαντες] sic recte Casaubonus. *cum perforasseut* vel *pertudissent pueris suis aurem alteram.* Ven. et Mor. dant τηρήσαντες.

5) In Ven. est ἐκ ἄλλο. ἤρμοζε δὲ παιδεία. vnde poterat etiam sic refingi: ἔκ. ἀλλ' ἤρμοζε μᾶλλον παιδεία.

6) proxime ad veritatem, et paene ipsam, dat Veneta μέγαν εἰκός, vnde confirmatur Casauboni emendatio μέγα νεῖκος. sed ambigebat hic, neque miror, inter hoc et μέγαν οἶτον, quod et ipsum Dione non erat indignum. sed Angli μέγαν ἦχον plane est alienum.

τὰς τοιαύτας ψυχαγωγίας, καὶ ἀπάτας τῆς πόλεως 7)· μανοίμην γὰρ ἄν· ἀλλ' ἀξιῶν ὑμᾶς, ὥσπερ τέτοις ἑτοίμως καὶ συνετῶς 8) αὐτὰς παρέχετε.
15. ἔτω καὶ λόγε χρησέ ποτε ἀκέσαι, καὶ τὴν ἐπὶ τῷ συμφέροντι δέξασθαι παῤῥησίαν· ἐπεὶ καὶ τὰς Ἀθηναίας, ὧν μικρᾷ πρότερον ἐμνήσθην, ἃ πάντας 9) εὑρήσομεν ἁμαρτάνοντας· ἀλλὰ τέτό γε ἐκεῖνοι
20. καὶ πάνυ καλῶς ἐποίεν, ὅτι τοῖς ποιηταῖς ἐπέτρεπον, μὴ μόνον τὰς κατ' ἄνδρας ἐλέγχειν, ἀλλὰ καὶ κοινῇ τὴν πόλιν, ἐς ὅ, τι μὴ καλῶς ἔπραττον. ὥστε σὺν πολλοῖς ἑτέροις καὶ τοιαῦτα ἐν ταῖς κωμω-
25. δίαις λέγεσθαι· Δῆμος πυκίτης, δύσκολον γεγόντιον, ὑπόπωφον, καὶ τί δ' ἔς' Ἀθηναῖος· τὸ πρᾶγμα ἀνώμοτον 10). καὶ ταῦτα ἤκεον ἑορτάζοντες,
30. καὶ δημοκρατέμενοι, καὶ ἃ μόνον τῶν σφετέρων πολιτῶν εἴ τινα ἤθελον πρὸς ὀργὴν ἀπολέσαι 11),

τῶν

7) ἀπάτας τῆς πόλεως] *modos, quibus ciuitas otium ſuum fallit.*

8) συνετῶς] imo vero συνεχῶς.

9) malim πάντα. *non omnibus in rebus.*

10) τί δ' ἔς' — ἀνώμοτον] videtur verſus e Menandro eſſe, cuius emendandi geminam inire licet viam; aut ſic: τί δ'; *quid ais.* ἔς' ἀθηναίοις τι πρᾶγμ' ἀπώμοτον. *eſtne quicquam ſcelerum omnium, quod Athenienſis eiuret,* h. e. *confirmet iureiurando, ſe nunquam id eſſe perpetraturum.* Vult leuitatem et improbitatem Athenienſium demonſtrare, nullum ſcelus ſe indignum exiſtimantium, ad omnia flagitia et periuria paratorum. aut ſic: Interrogat aliquis τί δ' ἔς' ἀθηναῖος; *ecquid autem eſt Athenienſis?* reſpondet alter: τί; πρᾶγμ' ἀνώμαλον. *tu vis ex me audire, qui ſit Athenienſis? dicam: eſt res inaequalis, modo bonus, modo malus, haud ſibi conſtans, verſatilis in vtramque partem.*

11) ἀπολέσαι] *ciuium ſuorum ſi quem perdere vellent, eorum puta, qui iſtaec loquerentur,* h. e. qui eiusmodi probra in ſe conlicerent, *eius rei facultas penes eos erat.* et expreſſit interpres quoque idem. Ven. et Mor. dant ἀπολέσθαι.

τῶν ταῦτα λεγόντων, κύριοι καθεσηκότες, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἄρχοντες· καὶ ἔξὸν αὐτοῖς, εἰ ἐβούλοντο, μηδὲν ἀηδὲς ἀκούειν. ὑμῖν δὲ ἔστε χορὸς ἐστι τοιοῦτος, ἔστε ποιητὴς, ἔστε ἄλλος ἀοιδὸς, ὃς ὑμῖν ἀναδὰς μετ' εὐνοίας, καὶ φανερὰ ποήσει τὰ τῆς πόλεως ἀρρωστήματα. τοιγαροῦν ὅταν ποτὲ φαίνηται τὸ πρᾶγμα, προθύμως δέχεσθαι χρὴ, καὶ τότε νομίζειν ἑορτὴν ἄγειν. ἀλλὰ μὴ βαρύνεσθαι [12]), κἂν ἄρα, δυσωπῆσθε [13]), ἐξειπεῖν, πηνίκα [14]) παύσεται; καὶ πότε ἅπασι θαυμαστοποιὸς, ἢ λῆρος ἢ [15]) τοιοῦτος ἕτερος; ἐκεῖνο [16]) μὲν γὰρ, ὅπερ

12) βαρύνεσθαι] sic recte Casaubonus. βαρύνεσθε Ven. et Mor.

13) de δυσωπῆσθε adhuc dubito, seruandumne sit, an cum δυσωπεῖσθαι mutandum, quod vtrumque sententiae conuenit, sed hoc magis orationis constantiae. Sententia haec est: *Proinde si quis vndeunde exsistat vir grauis et sapiens, qui vestros vobis morbos demonstret, eorumque medicinam parefaciat, oportet vos oblatam ex insperato opem cupide amplecti, vobisque de tanta salute congratulari, non autem grauari: aut, si tandem etiam*, scil. disciplinae seueritate grauemini, *decet vos saltim hactenus pudoris esse memores, vt vos pudeat planis verbis et clara voce, sicut soletis, exclamare: Quandonam definet iste philosophaster garrire?* Ita, si δυσωπεῖσθαι praeferimus; sin autem δυσωπῆσθε seruamus, erit reddendum: *velim vos vestri ita pudere, vt caueatis saltim clare hoc proloqui.*

14) πηνίκα] sic recte Casaubonus; tametsi enim nullus dubito, a plebe indocta permutata saepenumero illa duo vocabula fuisse, πηνίκα *quando* et ἡνίκα *cum*, quae velut responsio est ad illam interrogationem, videtur tamen Dio magis cum doctis terse atque grammatice loqui, quam sortes orationis popularis imitari, maluisse.

15) ἢ posterius delendum. *quandonam in medium prodibit circulator, aut nugae nescio quae aliae huiusmodi.* εἴσεισι, scil. εἰς τὸ μέσον, vel εἰς τὸ θέατρον.

16) ἐκεῖνο potest seruari, et erit tum haec sententia: *illud enim, quod dixi paulo ante*, scil. τὸ παίζειν, *semper vobiscum est.* potest etiam ἐκεῖνα legi. *ista enim* (scil. οἱ θαυματο-

ὅπερ εἶπον, ἀεὶ ὑμῖν πάρεσι· καὶ ὁ θεὸς, μήποτε ἐπιλίπῃ· τῶν δὲ τοιούτων λόγων, οἱ ὃς ἄνθρωποι εὐδαιμονέσι καὶ κρείττους καὶ σωφρονέστεροι γίγνον-
5. ται, καὶ βέλτιον οἰκεῖν δύνανται τὰς πόλεις, ἐ πολλάκις ἀκηκόατε· ἐ βέλομαι γὰρ εἰπεῖν, ἀνήκοοι ἐστέ. καὶ τοῦτο ἴσως ἐ δι' ὑμᾶς· δηλώσετε δὲ,
10. ἂν ἀνάσχησθε τήμερον· ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τοὺς κεκλημένους φιλοσόφους. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ὅλως εἰς πλῆθος ἐκ ἴασιν, οἱ δὲ θέλουσι [17]) διακινδυνεύειν, ἀπεγνωκότες ἴσως, τὸ βέλτιστον ἂν ποιῆσαι τὴν πολ-
15. λήν· οἱ δ' ἐν τοῖς καλουμένοις ἀκροατηρίοις, φωνὰς ἀσκοῦσιν, ἐνσπόνδους [18]) λαβόντες ἀκροατὰς, καὶ χαροπὸν ἑαυτοῖς. τῶν δὲ Κυνικῶν λεγομένων ἐσὶ μὲν ἐν τῇ πόλει πλῆθος ἐκ ὀλίγον· καὶ, καθάπερ
20. ἄλλό τινος πράγματος, καὶ τοῦτο φορὰ γέγονεν ἀθὲν [19]) μέντοι γε καὶ ἀγεννὲς ἀνθρώπων, ἀθὲν, ὡς εἰπεῖν, ἐπισαμένων, ἀλλὰ χρεὼν [20]) τροφῆς, ἕτοι δὲ

ματοπῶλοι praeſtigiatores et āretalogi alii hoc de genere) *ſemper penes vos ſunt, vt modo dicebam.*

17) lego ἴασιν, ἀὸὲ θέλουσιν *nunquam ad plebem proſeuunt, neque volunt periclitari.* Pro ἴασιν eſt in Ven. ἐᾶσιν.

18) ἐνσπόνδους] *auditores ſibi pactis et iureiurando obligatos.* nam qui philoſopho ſe committerent, paciſcebantur primo mercedem bona fide dependendam, tum ſtudium ſectae perpetuum ornandae, tuendae et latius propagandae, eique pacto fidem iureiurando faciebant.

19) ἀθὲν — ἀνθρώπων] locus nonniſi e bonae notae libris, minus corruptis, ſanabilis. Interim contenti ſimus qualicunque a Caſaubono allata medicina, quae, vt in malis deſperatis, ſic ſatis eſt tolerabilis. pro ἀθὲν ſuadet ille νωθρὸν, Anglus ἄθλιον. poſſit quoque de ἀτιδανὸν μέντοι γένος καὶ ἀγεννὲς ἀνθρ. cogitari. Venit quoque in mentem ἀθὲν μέντοι γε καὶ ὠφελᾶσι. *nil tamen proſunt iidem.* γένος εὐτελὲς [vel φαῦλον] καὶ ἀγεννὲς — *nazio hominum contemnenda et degener.*

20) oblitus eſt vlcus hoc attingere Caſaubonus. Anglus χρείαν vult, quod minus placet. ſuſpicor aut χρηζόντων

τῶν ταῦτα λεγόντων, κύριοι καθεστηκότες, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἄρχοντες· καὶ ἐξὸν αὐτοῖς, εἰ ἐβούλοντο, μηδὲν ἀηδὲς ἀκούειν. ὑμῖν δὲ οὔτε χορός ἐστι τοιοῦτος, οὔτε ποιητὴς, οὔτε ἄλλος οὐδεὶς, ὃς ὑμῖν ἐνειδιεῖ μετ' εὐνοίας, καὶ φανερὰ ποιήσει τὰ τῆς πόλεως ἀῤῥαστήματα. τοιγαροῦν ὅταν ποτὲ φαίνηται τὸ πρᾶγμα, προθύμως δέχεσθαι χρὴ, καὶ τότε νομίζειν ἑορτὴν ἄγειν. ἀλλὰ μὴ βαρύνεσθαι [12]), κἂν ἄρα, δυσωπῆσθε [13]), ἐξειπεῖν, πηνίκα [14]) παύσεται; καὶ πότε εἴσεισι θαυματοποιὸς, ἢ λῆρος ἢ [15]) τοιοῦτος ἕτερος; ἐκεῖνο [16]) μὲν γὰρ, ὅπερ

12) βαρύνεσθαι] sic recte Casaubonus. βαρύνεσθε Ven. et Mor.

13) de δυσωπῆσθε adhuc dubito, seruandumne sit, an cum δυσωπεῖσθαι mutandum, quod vtrumque sententiae conuenit, sed hoc magis orationis constantiae. Sententia haec est: *Proinde si quis vndeunde exsistat vir gravis et sapiens, qui vestros vobis morbos demonstret, eorumque medicinam patefaciat, oportet vos oblatam ex insperato opem cupide amplecti, vobisque de tanta salute congratulari, non autem grauari: aut, si tandem etiam*, scil. disciplinae seueritate grauemini, *decet vos saltim hactenus pudoris esse memores, vt vos pudeat planis verbis et clara voce, sicut soletis, exclamare: Quandonam desinet iste philosophaster garrire?* Ita, si δυσωπεῖσθαι praeferimus; sin autem δυσωπῆσθε seruamus, erit reddendum: *velim vos vestri ita pudere, vt caueatis saltim clare hoc proloqui.*

14) πηνίκα] sic recte Casaubonus; tametsi enim nullus dubito, a plebe indocta permutata saepenumero illa duo vocabula fuisse, πηνίκα *quando* et ἡνίκα *cum*, quae velut responsio est ad illam interrogationem, videtur tamen Dio magis cum doctis terse atque grammatice loqui, quam sortes orationis popularis imitari, maluisse.

15) ἢ posterius delendum. *quandonam in medium prodibit circulator, aut nugae nescio quae aliae huiusmodi.* εἴσεισι, scil. εἰς τὸ μέσον, vel εἰς τὸ θέατρον.

16) ἐκεῖνο potest seruari, et erit tum haec sententia: *illud enim, quod dixi paulo ante*, scil. τὸ παίζειν, *semper vobiscum est.* potest etiam ἐκεῖνα legi. *ista enim* (scil. οἱ θαυματο-

ἅπερ εἶπον; ἀεὶ ὑμῖν πάρεσι· καὶ ὁ θεὸς, μηπότε ἐπιλίπῃ· τῶν δὲ τοιούτων λόγων, δι' ὧν ἄνθρωποι εὐδαιμονέστεροι καὶ κρείττους καὶ σωφρονέστεροι γίγνονται, καὶ βέλτιον οἰκεῖν δύνανται τὰς πόλεις, ἐ πολλάκις ἀκηκόατε· ὁ βέλτιστος γὰρ εἶπεῖν, ἀνήκοοι ἐστέ. καὶ τοῦτο ἴσως ὁ δι' ὑμᾶς· δηλώσετε δὲ, ἂν ἀνάσχησθε τήμερον· ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τοὺς καλεμένους φιλοσόφους. οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ὅλως εἰς πλῆθος ἐκ ἰᾶσιν, οἱ δὲ θέλουσι [17]) διακινδυνεύειν, ἀπεγνωκότες ἴσως, τὸ βελτίους ἂν ποιῆσαι τοὺς πολλούς· οἱ δ' ἐν τοῖς καλεμένοις ἀκροατηρίοις, φωνὰς ἀσκοῦσιν, ἐνσπόνδους [18]) λαβόντες ἀκροατὰς, καὶ χαροπόθεις ἑαυτοῖς. τῶν δὲ Κυνικῶν λεγομένων ἐστὶ μὲν ἐν τῇ πόλει πλῆθος ἐκ ὀλίγον· καὶ, καθάπερ ἄλλό τινος πράγματος, καὶ τοῦτο φορὰ γέγονεν ἐθὲν [19]) μέντοι γε καὶ ἀγεννὲς ἀνθρώπων, ἐθὲν, ὡς εἰπεῖν, ἐπισαμένων, ἀλλὰ χρεῶν [20]) τροφῆς, ἔτοι δὲ

ματοποιοὶ praestigiatores et aretalogi alii hoc de genere) *semper penes vos sunt, vt modo dicebam.*

17) lego ἰᾶσιν, ἐδὲ θέλουσιν *nunquam ad plebem prodeunt, neque volunt periclitari.* Pro ἰᾶσιν est in Ven. ἐᾶσιν.

18) ἐνσπόνδους] *auditores sibi pactis et iureiurando obligatos.* nam qui philosopho se committerent, pacisebantur primo mercedem bona fide dependendam, tum studium sectae perpetuum ornandae, tuendae et latius propagandae, eique pacto fidem iureiurando faciebant.

19) ἐθὲν — ἀνθρώπων] locus nonnisi e bonae notae libris, minus corruptis, sanabilis. Interim contenti simus qualicunque a Casaubono allata medicina, quae, vt in malis desperatis, sic satis est tolerabilis. pro ἐθὲν suadet ille νωθρὸν, Anglus ἄθλιον. possit quoque de ἀτιδανὸν μέντοι γένος καὶ ἀγεννὲς ἀνθρ. cogitari. Venit quoque in mentem ἐθὲν μέντοι γε καὶ ὠφελοῦσι. *nil tamen prosunt iidem. γένος εὐτελὲς* [vel φαῦλον] *καὶ ἀγεννὲς — nasio hominum contemnenda et degener.*

20) oblitus est vlcus hoc attingere Casaubonus. Anglus χρείαν vult, quod minus placet. suspicor aut χρηζόντων

δὲ ἔν τε τριόδοις, καὶ στενωποῖς καὶ πυλῶσιν ἱερῶν ἀγείρουσι [21]), καὶ ἀπατῶσι παιδάρια, καὶ γαύτας καὶ τοιοῦτον ὄχλον· σκώμματα καὶ πολλὴν σπερμολογίαν συνείροντες, καὶ τοὺς ἀγοραίους ταύτας ἀποκρίσεις. τοιγαροῦν ἀγαθὸν μὲν οὐδὲν ἐργάζονται, κακὸν δ', ὡς οἷόν τε, τὸ μέγιστον· καταγελᾶν ἐθίζοντες τοὺς ἀνοήτους τῶν φιλοσόφων· ὥσπερ ἂν εἰ παῖδά τις ἐθίζοι [22]) διδασκάλων καταφρονεῖν, καὶ δέον ἐκκόπτειν τὴν ἀγερωχίαν αὐτῶν, οἷόν ἔτι αὔξουσι. τῶν δὲ εἰς ὑμᾶς προϊόντων ὡς πεπαιδευμένων, οἱ μὲν ἐπιδεικτικοὺς λόγους, καὶ [23]) τοὺς ἀμαθεῖς· οἱ δὲ ποιήματα συνθέντες ᾄδουσι [24]), ὡς πάνυ φιλῳδῶν ὑμῶν κατεγνωκότες. αὐτοὶ δ' εἰ μέν εἰσι ποιηταὶ καὶ ῥήτορες, οὐδὲν ἴσως δεινόν· εἰ δ' ὡς φιλόσοφοι ταῦτα πράττουσι, κέρδους ἕνεκεν καὶ δόξης τῆς ἑαυτῶν, οὐ τῆς ὑμετέρας ὠφελείας, καὶ [25]) τοῦτο δ' ἤδη δεινόν. ὅμοιον γάρ, ὥσπερ εἴ τις ἰατρὸς ἐπὶ κάμνοντας ἀνθρώπους εἰσιών, τῆς μὲν σωτηρίας αὐτῶν καὶ τῆς θεραπείας ἀμελήσειε· στεφάνους δὲ καὶ ἑταί-

ρας

leg. esse, aut χρῆζον, quod posterius si malumus, tum etiam ἐπιζάμενον erit leg.

21) ἀγείρουσι] *mendicantur.* ἀπατῶσι] oblectant nugis.

22) ἐθίζοι] bene hoc habere, demonstrat statim insequens αὔξουσι.

23) καὶ] lege πρὸς. num autem adhuc aliud quid hic loci desideretur, e. c. διεξέρχονται, vel tale quid, in medio relinquam. possit quidem locus, illo πρὸς in locum copulae suffecto, sic satis integratus videri; quamquam enim ᾄδουσι vocabulo λόγους non optime conuenit, quotus tamen est quisque, qui nescias, per sic dictam grammaticis synesin, sententiis duabus, quarum vtraque suum proprium verbum postulet, vnum verbum accommodare, vni tantum sententiae conueniens.

24) ᾄδουσι] sic recte corrigit Valckenarius ad Euripidis Phoenissas p. 468. διδοῦσι Ven. et Mor.

25) aut deest aliquid post καὶ, e. c. θεραπείας, aut delendum id est.

ρους καὶ μύρον αὐτοῖς εἰσφέροι. τινὲς δὲ ὀλίγοι παῤῥησίαν ἀγηόχασι πρὸς ὑμᾶς, καὶ ταύτην ἐνδεῶς, ἐδ' ὡς ἐμπλῆσαι τὰς ἀκοὰς ὑμῶν, ἐδ' ὥστε διατελέσαι λέγοντες· ἀλλὰ ἓν, ἢ δύο, ῥῆμα [26]) εἰπόντες, καὶ λοιδορήσαντες μᾶλλον, ἢ διδάξαντες ὑμᾶς, κατὰ σπουδὴν ἀπίασιν· εὐλαβούμενοι, μὴ μεταξὺ θορυβήσητε, καὶ παρεκπέμψητε [27]) αὐτούς· ὥσπερ οἱ χειμῶνος ἀποστολμῶντες εἰς τὴν θάλατταν βραχύν τινα καὶ σύντομον πλοῦν. ἄνδρα δὲ λαβεῖν καθαρῶς καὶ ἀδόλως παῤῥησιαζόμενον, καὶ μήτε δόξης χάριν, μήτ' ἐπ' ἀργυρίῳ προσποιούμενον [28])· ἀλλ' ἐπὶ εὐνοίᾳ καὶ κηδεμονίᾳ τῶν ἄλλων, ἕτοιμον, εἰ δέοι, καὶ καταγελᾶσθαι, καὶ ἀταξίαν πλήθους ἐνεγκεῖν καὶ θόρυβον, ἐ ῥᾴδιον, ἀλλὰ καὶ πάνυ εὐτυχοῦς πόλεως, ἐν τοσαύτῃ σπάνει γενναίων καὶ ἐλευθέρων ἀνδρῶν, ἀφθονίᾳ δὲ κολάκων καὶ γοήτων καὶ σοφιστῶν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἐκ ἂν ἐμαυτῷ δοκῶ προελέσθαι τοῦτο [29]), ἀλλ' ὑπὸ δαιμονίᾳ τινὸς γνώμης. ὧν γὰρ οἱ θεοὶ προνοοῦσιν, ἐκείνοις παρασκευάζουσι καὶ συμβούλους ἀγαθοὺς αὐτομάτους, καὶ λόγους ἐπιτηδείους καὶ ξυμφέροντας εἰρῆσθαι. καὶ τοῦτο ἔπεισα ὑμᾶς ἀπιστεῖν χρὴ, παρ' οἷς μάλιστα μὲν τιμᾶται τὸ δαιμόνιον· μάλιστα δὲ αὐτὸ δείκνυσι τὴν αὐτῷ δύναμιν, καὶ μόνον ἐ καθ' ἑκάστην ἡμέραν, διά τε χρησμῶν, καὶ δι' ὀνειράτων. μὴ ἓν οἴεσθε [30])

26) ῥῆμα] Dionem sic dediſſe non auſim affirmare, videtur potius ῥήματα dediſſe, id quod Caſaubono viſum fuit. Interea ſi quis vulgatam defendere malit, non carebit is exemplis ſimilium conſtructionum.

27) παραπέμψητε] *cum consensu transmiseritis, et iubeatis eos illuc redire, unde venissent.*

28) προσποιούμενον] ſcil. παῤῥησιάζεσθαι.

29) προελέσθαι τοῦτο] ſcil. τὸ παῤῥησιάζεσθαι πρὸς ὑμᾶς. margo Mor. dat προσελ.

30) v. ad hunc locum praeter Caſaubonum, P. Weſſeling ad Diodor. Sic. T. I. 74, 29.

κοιμωμένων μόνον ἐπιμελεῖσθαι τὸν θεὸν, καὶ [31]) κατ' ἰδίαν ἑκάστῳ μηνύοντα τὸ συμφέρον, ἐγρηγορότων δὲ ἀμελεῖν .. καὶ κοινῇ καὶ αὐθρόοις, μηδὲν αὖ δεῖξαι τῶν χρησίμων. πολλάκις γὰρ ἤδη καὶ ὕπαρ ἔπεμψε, καὶ μεθ' ἡμέραν ἐναργῶς προεῖπεν. ἴσε δήπου τὰς τῆς Ἀπιδος [32]) φήμας, ἐνθάδε ἐν Μέμφει, πλησίον ὑμῶν· ὅτι παῖδες ἀπαγγέλλοντες [33]) παίζουσι, τὸ δοκεῖν τῷ θεῷ, καὶ τοῦτο ἀψευδὲς πέφηνεν. ὁ δὲ ὑμέτερος θεὸς [34]), οἶμαι, τελειότερος ὢν, δι' ἀνδρῶν ὑμᾶς καὶ μετὰ σπουδῆς βέλεται ὠφελεῖν, ἢ [35]) δι' ὀλίγων ῥημάτων, ἀλλ' ἰσχυρᾷ καὶ πλήρει κληδόνι, καὶ λόγῳ σαφεῖ, διδάσκοντι περὶ τῶν ἀναγκαιοτάτων, ἂν ὑπομένητε μετὰ γνώμης καὶ πειθοῦς. καὶ πρῶτόν γε ἀπάντων, ἵνα, ὅθεν περ ἔχρην, ἐγγύθεν ἄρξωμαι, τοῦτο πείσθητε βεβαίως, ὅτι τὰ συμβαίνοντα τοῖς ἀνθρώποις ἐπ' ἀγαθῷ, πάνυ ὁμοίως ἐσὶ δαιμόνια· κἂν πλέων [36]) τις ἐμπείρῳ τύχῃ κυβερνήτῃ, κἂν ἔθνος ἢ πόλις χρησῶν ἡγεμόνων, κἂν ἰατρὸς ἐν καιρῷ παραγένηται τῷ κάμνοντι, καὶ τοῦτον ἡγεῖσθαι χρὴ, βοηθὸν ἥκειν παρὰ θεοῦ· κἂν λόγων τις ἀκούσῃ φρενίμων, ἐκεῖθεν ἐπιπεμφθῆναι. καθόλου γὰρ οὐδὲν εὐδαιμον, οὐδ' ὠφέλιμον, ὃ μὴ κατὰ γνώμην καὶ δύναμιν τῶν θεῶν ἀφικνεῖται πρὸς ἡμᾶς [37])· καὶ ἀπανταχῇ πάντων ἀγαθῶν αὐτοὶ κρατοῦσι, καὶ διανέμουσι δαψιλῶς

τοῖς

31) καὶ abeſſe malim.

32) Exponunt h. l. Weſſeling ad Diodor. Sic. T. I. 686. Hemſterhuſ. ad Xenoph. Epheſ. in Miſcell. Amſtel. T. VI. p. 341. ſqq. Valeſ. ad Ammian. p. m. 333.

33) ἀπαγγ. παίζ. τὸ δοκεῖν] poteſt ferri, modo τὸ δοκεῖν an ἀπαγγ. referatur. malim tamen ἀπαγγέλλουσι παίζοντες — *nunciant id, quod deo videtur, ludentes.*

34) θεὸς] Oſiris.

35) ἢ] malim ἠδὲ δι' ὀλίγων ῥημάτων. *neque paucis verbis.*

36) πλέων] ſic recte Ven. πλέον Mor.

37) ἡμᾶς] ſic recte interpres. ὑμᾶς Ven. et Mor.

σοῖς ἐθέλουσι δέχεσθαι· τὰ κακὰ δὲ ἀλλαχόθεν, ὡς ἐξ ἑτέρας τινὸς πηγῆς ἔρχεται, τῆς πλησίον ἔσης παρ' ἡμῖν, ὥσπερ ἐπὶ τοῦδε τοῦ ὕδατος [38]), τὸ μὲν σῶζον καὶ τρέφον, καὶ γόνιμον, ὄντως ἄνωθέν πο- θεν ἐκ δαιμονίᾳ τινὸς πηγῆς κάτεισι· τὰς ὑπαρχὰς δὲ ὀχετὰς· καὶ δυσώδεις αὐτοὶ ποιοῦμεν, καὶ αὐθ' ἡμῶν ἕτοι ἴσανται [39]). διὰ γὰρ ἀνθρώπων ἄνοιαν καὶ τρυφὴν καὶ φιλοτιμίαν δυσχερὴς ὁ βίος, καὶ μεστὸς ἀπάτης, πονηρίας, λύπης, μυρίων ἄλλων κακῶν. τούτων δὲ ἓν ἴαμα καὶ φάρμακον ἐποίησαν οἱ θεοὶ παιδείαν καὶ λόγον, ᾧ διὰ βίου μέν τις χρώ- μενος, καὶ συνεχῶς, ἦλθέ ποτε πρὸς τέλος ὑγιὲς καὶ εὔδαιμον· οἱ δὲ σπανίως καὶ διὰ χρόνου ποτὲ περιτυχόντες, ἄλλοτε μὲν ζώσας ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε [40]) τεθνᾶσιν. ὅμως δὲ ἤδη ποτὲ ἐξαισίων [41]), δεινῶν ἐπικειμένων αὐτοῖς, ἀπετράπησαν. οἱ δὲ διὰ παντὸς ἄπειροι τοῦ φαρμάκου τούτου, καὶ μηδέ- ποτε σωφρονοῦντι [42]) λόγῳ τὰς ἀκοὰς ὑπέχοντες, ὁλοκλήρως ἄθλιοι μηδεμίαν σκέπην μηδὲ προβολὴν ἔχοντες ἀπὸ τῶν παθῶν· ἀλλ' ἐν ἀκαλύπτῳ καὶ ταλαιπώρῳ βίῳ χειμαζόμενοι [43]), καθάπερ σκά- φει σαθρῷ καὶ λελυμένῳ [44]), πάντων ἐν ἀγνώμονι γνώμῃ καὶ πονηρίᾳ. συμβαίνει δὲ τοὺς κακίστους καὶ ἀτυχεστάτους ὡς πορρωτάτω φεύγειν ἀπὸ τοῦ λόγου,

38) ὕδατος] Nilum designat.

39) ἴσανται] restagnant.

40) αὖτε] sic leg. esse, ex Homero admonuit Casaubonus, et metrum ipsum prodit. αὖ Ven. et Mor.

41) ἐξαισίων] sic recte Ven. ἐξ αἰσίων Mor.

42) σωφρονοῦντι non damno, conueniret tamen melius σωφρονίζοντι.

43) nobilis hic est versus Menandri, seruatus a Gellio 2, 23. et a Stobaeo. v. Gronov. ad Gellii l. c. et Valet. Emendat. p. 35.

44) lege et distingue sic: λελυμένῳ πάντως, *cymba modis omnibus dissuta*, ἐν ἀγνώμονι — nisi plura desunt.

καὶ μὴ ἐθέλειν ἀκούειν, μηδ' ἂν βιάζηταί τις· ὥσπερ, οἶμαι, καὶ τῶν ἑλκῶν τὰ δυσχερῆ λίαν ἐκ ἐᾷ προσάψασθαι· καὶ τοῦτο αὐτὸ σημεῖόν ἐστι, τῷ πάνυ πονήρως αὐτὰ ἔχειν. οἱ δὲ τοιοῦτοι παρ' ἑτέρους ἰατροὺς ἰασιν, ἰατροὺς ἐκ ἔχοντες [45]), ἰσχυροτέρους. διττὴ γὰρ θεραπεία καὶ πρόνοια [46]) κακίαις, καθάπερ τῶν ἄλλων νόσων· ἡ μὲν εὐσπλαγχνία διαίτῃ καὶ φαρμάκοις, ἡ δὲ καύσει καὶ τομῇ, προσήκουσα μᾶλλον ἄρχουσι καὶ νόμοις καὶ δικασταῖς, οἳ τὸ περιττὸν δὴ καὶ ἀνίατον ἐξαιροῦσι. βελτίους δὲ εἰσιν, οἱ μὴ ῥᾳδίως αὐτὸ πράττοντες. τὴν δὲ ἑτέραν ἐπιμέλειαν ἔργον εἶναι φημὶ τῶν δυναμένων διὰ παιδιᾶς καὶ λόγου ψυχὰς πραΰνειν καὶ μαλάττειν. ἔστι δὲ σωτῆρες εἰσὶ καὶ φύλακες τῶν οἴων τε σώζεσθαι, πρὶν εἰς τέλος ἐλθεῖν τὴν πονηρίαν ἐργάζοντες καὶ κατέχοντες. δεῖ μὲν ἂν ἑκατέρων ταῖς πόλεσι, πολὺ [47]) δὲ ἐπιεικέστερον, τῶν ἐν ταῖς ἐξετάσεσι. κολάζειν μὲν γὰρ προσήκει φειδόμενον, διδάσκειν δὲ μὴ φειδόμενον. καὶ χρηστὸν μέν ἐστιν ἡγεμόνος συγγνώμη, φιλοσόφου δὲ κακοῦ, μὴ πικρὸν εἶναι. τὸ μὲν γὰρ τῆς τιμωρίας σκληρὸν [48]) ἀπόλυσι, τὸ δὲ τοῦ λόγου πικρὸν σώζειν πέφυκε. κινδυνεύει μέντοι πολλή τις εἶναι σπάνις ὑμῶν

45) ἐκ ἔχοντες] loco huic medicina opus esse vidit Casaubonus; sed quam ille attulit, ea minus oportuna videtur, praestantior illa, quam Anglus, ἐχ ἑκόντες. *non sponte sua, sed coacti.*

46) πρόνοια aut delend. est, aut transponend. ante κακίας. κακίας πρόνοια Mor.

47) post πολὺ δὲ desunt quaedam, quorum hanc fuisse sententiam tota loci ratio prodit: πολὺ δὲ μᾶλλον τῶν σφοδρῶν καὶ πικρῶν τῶν διὰ λόγου νουθετόντων, ἢ τῶν ἐπιεικεστέρων — *Civitates carere nequeunt utroque genere medicorum,* [h. e. correctorum] *sed multo magis illorum, qui oratione castigant, acerbitate et severitate, quam lenitate eorum opus habent, qui sunt in imperio, quos leniores esse oportet.*

48) σκληρὸν] sic recte Casaub. πλῆρες Ven. et Mor.

ὑμῶν τῶν ὕστερον [49]) ἐπισταμένων. ἔστε γὰρ χρήματα
30. αὐτοῖς, ἔστε δύναμις περιγίγνεται διὰ τοῦτο, ἀλλ' ἀπέχθειαι μᾶλλον καὶ λοιδορίαι καὶ προσπηλακισμός· ὧν ἴσως ἐκεῖ δεῖ [50]) φροντίζειν. τοιγαροῦν, διὰ τὴν ἐκείνων ἀναχώρησιν καὶ σιωπήν, ἐρίδων ὑμῖν φύεται
35. πλῆθος, καὶ δικῶν, καὶ βοὴ τραχεῖα, καὶ γλῶτται βλαβεραὶ, καὶ ἀκόλαστοι [51]) κατήγοροι, συκοφαντήματα, γραφαὶ, ἑητόρων ὄχλος. καθάπερ, οἶμαι, δι' ἔνδειαν ἰατρῶν, ἢ δι' ἀπειρίαν, πλείους οἱ
40. θάπτοντες γίγνονται. καὶ τούτων ἐν ἀρχῇ μὲν ἠτιασάμην· τοὺς μὴ παριόντας [52]) εἰς τὸ πλῆθος, μηδὲ τολμῶντας ὑμῖν διαλέγεσθαι· ἀλλὰ σεμνοὺς μὲν εἶναι βουλομένους, ἀνωφελεῖς δὲ ὁρωμένους· καὶ ὁμοίως [53]) τοῖς ἀγεννέσι τῶν ἀθλητῶν, οἳ τὰς παλαίστρας ἐνοχλοῦσι καὶ τὰ γυμνάσια, χειρονομοῦντες καὶ παλαίοντες, εἰς δὲ τὸ σῶμα [54]) οὐκ ἐθέλουσιν ἰέναι, τὸν
5. ἥλιον καὶ τὰς πληγὰς ὑφορώμενοι. τὸ μέντοι πρᾶγμα δυσχερὲς ὄντως, καὶ δι' ὑμᾶς. ὃ γὰρ ῥᾴδιον ἐνεγκεῖν τοσοῦδε πλήθους θόρυβον, οὐδὲ μυριάσιν ἀνθρώπων [55]) ἀπείροις ἐναντίον βλέψαι, χωρὶς ὠθῆς

49) Caſsubonus vult: τῶν τὸ ἕτερον vel θάτερον ἐπ. num τῶν τὸ ὕστερον ἐπ. *eorum, qui poſteriore loco dictam medendi rationem tenent.* ſed non ſatisfaciunt iſta omnia.

50) malim ἐκ ἔδει.

51) f. ſic diſtinguas et legas melius: γλῶσσαι βλαβεραὶ καὶ ἀκόλαστοι, *linguae nocentes* [cum ipſis, tum aliis] *et petulantes*; κατήγοροι συκοφάνται *accuſatores, qui ſunt calumniatores*, ματαίαι γραφαὶ *lites vanae*, ἑητόρων ὄχλος *turba cauſſidicorum.*

52) τοὺς μὴ παριόντας] non habent hic et inſequentes accuſatiui, a quo regantur et cui innitantur, adde itaque λέγω. *Et de his quidem iam ſtatim ab exordio huius diſputationis queſtus ſum, illos dico, qui ad multitudinem non prodeunt.*

53) ὁμοίως] ſic recte interpres. ὁμοίως Ven. et Mor.

54) Ven. et Mor. dant τὸν ς.

55) Ven. et Mor. dant ἀνθρώποις.

καὶ κιθαρῳδοὺς. τοῦτο μὲν γὰρ ἀλεξιφάρμακόν ἐστι πρὸς τὴν δίψαν ὑμῶν· καθάπερ τέως φασὶν ἐνίων ζώων ὠφελεῖν πρός τι τῶν χαλεπῶν. ἔγωγ' ἄν, εἰ ἦν ὠδικὸς, ἐκ ἂν δεῦρο εἰσῆλθον δίχα μέλους τινὸς, ἢ ἄσματος. νῦν δὲ τούτῳ μὲν ἀπορῶ τῷ φαρμάκῳ· θεὸς δ', ὅπερ ἔφην, θαρρήσαί μοι παρέσχεν,

Ὡς τε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλατο νίκην
Ῥηϊδίως, τοτὲ δ' αὐτὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει.

εἰ δὲ καὶ τῷ Ἑρμῇ ἔπη καὶγὼ λέγοιμι πρὸς ὑμᾶς, οἷς[56]) ἐκεῖνος ἐν Ὀδυσσείᾳ πεποίηται Καλυψοῖ ἀπολογούμενος ὑπὲρ τῆς ἀγγελίας, ἣν ἀηδῆ ἔσαν ἐνόμιζε, τάχα ληρεῖν με φαίητε, ῥητέα δ' ὅμως·

Ζεὺς ἐμέ γ' ἠνώγει δεῦρ' ἐλθέμεν ἄκ ἐθέλοντα,
Τίς δ' ἂν ἑκὼν τοσσόνδε διαδράμοι ἅλμυρὸν ὕδωρ
Ἄφπετον; ἀδέ τις ἄγχι βροτῶν πόλις.

ἐκεῖνος μὲν θεὸς ὢν, καὶ πετόμενος δυσχεραίνει τὰ κύματα, καὶ τὸ πέλαγος, καὶ τὴν μεταξὺ τῶν πόλεων καὶ τῶν ἀνθρώπων ἐρημίαν· ἐγὼ δὲ ἄνθρωπος, ἠδεὶς ἠδαμόθεν, ἐν τριβωνίῳ φαύλῳ, μήτε ἄδειν ἡδύς, μήτε μεῖζον ἑτέρου φθεγγόμενος, ἐκ ἄρα ἔδεισα τὸν ὑμέτερον θρῆν, οὐδὲ τὸν γέλωτα, οὐδὲ τὴν ὀργὴν, οὐδὲ συριγμὸς, οὐδὲ τὰ σκώμματα, οἷς πάντας ἐκπλήττετε, καὶ παντα χῇ πάντων ἀεὶ περίεσε, καὶ ἰδιώτην, καὶ βασιλέα[57]); καὶ ταῦτα ἀκούων Ὁμήρου τε καὶ τῶν ἄλλων ποιητῶν ὑμνούντων ἀεὶ τὸν ὄχλον, ὡς χαλεπόν τε καὶ ἀπειθῆ, καὶ πρὸς ὕβριν ἕτοιμον· τῷ μὲν ἕτερον λέγοντος·

Κινήθη δ' ἀγορὴ, ὡς κύματα μακρὰ θαλάσσης
Πόντου Ἰκαρίοιο, τὰ μέν τ' Εὖρός τε Νότος τε
Ὄρσῃ ἐπαΐξας πατρὸς Διὸς ἐκ νεφελάων.

ἑτέρῳ

56) οἷς] sic recte interpres. ὡς Ven. et Mor.
57) verba καὶ ἰδιώτην καὶ βασιλέα aut sunt post ἐκπλήττετε collocanda, aut si quo stant loco sinuntur, leg. est καὶ ἰδιωτῶν καὶ βασιλέων.

ἑτέρᾳ δὲ πάλιν αὖ·

— — δῆμος ἄξιστον κακόν,
Καὶ θαλάσσῃ πάνθ' ὅμοιον, ὑπ' ἀνέμων ἐγειρόμενον.
Καὶ γαληνὸς ἐντ' ἠχῷ [58]), πᾶν πνεῦμα βραχὺ κορύσσεται.

Κἂν τις αἰτίαν γένηται τὸν πολίτην κατέπιεν.

τάχ' ἔν γε καὶ ὑμεῖς ἐμὲ τῷ θορύβῳ καταπίοιτε καὶ τῇ ταραχῇ, βουλόμενον ὑμᾶς ὠφελεῖν. μείναντες δὲ, καὶ ἀκούσαντες διὰ τέλους, πᾶσι θαυμασοὶ δόξετε· καὶ ἅ μόνον πραγμάτων ἔμπειροι, καὶ ὀρχημάτων, ἀλλὰ καὶ λόγων φρονίμων· ἵνα καὶ μοὶ πρὸς τὰς αἰτιωμένους καὶ καταγιγνώσκοντας, ὅτι δεῦρο εἰσῆλθον, ἦ δικαίως ἀπολογεῖσθαι· αἰτιάσονται γὰρ, εὖ ἴσθε, καὶ φήσουσι δοξοκόπον εἶναι, καὶ μανόμενον, ὅσις ἐμαυτὸν ὄχλῳ καὶ θορύβῳ παρέβαλον. ὅπως ἔν ἔχω [59]) λέγειν, ὅτι ὁ πᾶν πλῆθος ἀσελγὲς ἐστιν, οὐδὲ ἀνήκοον, οὐδὲ ἀπὸ παντὸς δεῖ τὰς πεπαιδευμένας φεύγειν· σαφέστερον δ' ὑμῖν, εἰ βούλεσθε, διελεύσομαι, περὶ δήμου φύσεως, τετέτι περὶ ὑμῶν αὐτῶν. καὶ γὰρ ἔν τι τῶν χρησίμων ἐστὶ, καὶ μᾶλλον ἂν ὑμᾶς ὠφελήσειεν, ἢ περὶ ἀρανῆ καὶ γῆς εἰ λέγοιμι. φημὶ δῆμον ἐοικέναι μάλιστα ἀνδρὶ δυνάστῃ, καὶ σφόδρα ἰσχυρῷ, μεγάλην τινὰ ἐξουσίαν καὶ ῥώμην ἔχοντι, καὶ τοσούτῳ μείζονι δυνάστῃ, καὶ ἄρχοντι πλεόνων, ὅσῳπερ ἂν αὐτὸς ᾖ πλείων ὁ δῆμος, καὶ πόλεως γενναιοτέρας. ἐκείνων μὲν ἔν εἰσι

58) In Veneta eſt ἐντ' ἠχῶν πᾶν. num καὶ γαληνὸς ὢν (ſcil. ὁ δῆμος) τάχὺ πρὸς πνεῦμα βραχὺ κορύσσεται. *et ſamerſi tranquillus ſit, tamen ad leuem auram inſurgit, vt mare incipiens ſeeuire.* vel etiam in ἐντ' ἠχῶν latet αὖ τ' ἠχῶν *et bene ſonans*, vel ἠχήλως *pacate.* quae tamen minus probo.

59) ὅπως ἔν ἔχω] ſubaudi ὁρᾶτε. *videte igitur*, h. e. date operam, *vt dicere queam.*

βασιλεῖς [60]) θεοὶ ἐπὶ σωτηρίᾳ κοινῇ γεγονότες, κηδεμόνες ὄντως καὶ προστάται χρηστοὶ, καὶ δίκαιοι· τῶν μὲν ἀγαθῶν ἐκόσιοι ταμίαι, τῶν δὲ χαλεπῶν σπανίως μεταδιδόντες, καὶ κατὰ ἀνάγκην, κόσμῳ πόλεων ἡδόμενοι. οἱ δὲ τοὐναντίον σκληροὶ, καὶ ἄγριοι τύραννοι, χαλεποὶ μὲν ἀκέσαι, χαλεποὶ δὲ συμβαλεῖν· τούτων ἡ μὲν ὀργὴ πρὸς πάντα ἕτοιμος, ὥσπερ θηρίων ἀνημέρων· τὰ δὲ ὦτα ἐμπέφρακται, καὶ πάροδος οὐκ ἔξω εἰς αὐτὰ, λόγοις ἐπιεικέσιν· ἀλλὰ κολακείᾳ καὶ ἀπάτῃ κρατεῖ παρ' αὐτοῖς. ὁμοίως δὲ καὶ δῆμος. ὁ μέν τις εὐγνώμων, καὶ πρᾷος, καὶ γαληνὸς ὄντος, οἷος γεύσασθαι παῤῥησίας, καὶ μὴ πάντα ἐθέλειν τυφλῶν, ἐπιεικὴς, μεγαλόφρων, αἰδέμενος τὰς ἀγαθὰς, καὶ ἀνδρείας, καὶ λόγους, τοῖς νοῦν ἔχουσι καὶ διδάσκουσι χάριν εἰδώς· ὃν ἐγὼ τίθημι τῆς θείας καὶ βασιλικῆς φύσεως, καὶ προσιέναι φημὶ καὶ διαλέγεσθαι τούτῳ πρέπειν, καθάπερ ἵππον γενναῖον ἐξ ἡνίας εὐτελοῦς, πρᾴως ἄγοντα, ὠδὲν δεόμενον ψαλίων [61]). οἱ δὲ πλείους, καὶ οἱ θρασεῖς [62]) καὶ ὑπερήφανοι, δυσαίρεσοι πρὸς ἅπαντα, ἀψίκοροι, τυραννικοὶ ὅμοιοι, καὶ πολὺ χείρους· οἷα δὴ τῆς κακίας αὐτῶν οὐσης οὐ μιᾶς, οὐδὲ ἁπλῆς, ἀλλὰ συμπεφορημένης ἐκ μυρίων· ὥστε πάνυ ποικίλον τε [63]) καὶ δεινὸν εἶναι θηρίον, οἷα ποιηταὶ καὶ δημιουργοὶ πλάττουσιν Κενταύρους τε καὶ Σφίγγας, καὶ Χιμαίρας, ἐκ παντοδαπῶν φύσεων εἰς μίαν μορφὴν εἰδώλου ξυντιθέντες. τῷ δὲ τοιούτῳ τέρατι ξυμπλέκεσθαι καὶ ὁμόσε ἰέναι, μαινομένῳ τινὸς

60) malim εἰσὶν οἱ μὲν βασιλεῖς. *Imperant ciuitatibus alii, vt reges, qui sunt dii — alii, vt tyranni.*

61) ψαλίων] *annulis* reddidit interpres. Valesius Emend. p. 60. vertit *frenis.* sed sunt *lupata* seu bacilli ferrei ori inserti.

62) *οἱ δὲ πλείους θρασεῖς*, sine καὶ οἱ interiecto.

63) τε] malim τι.

τινὸς ἀληθῶς ἔργον, ἢ σφόδρα ἀνδρείου, καὶ πτηνοῦ Περσέως, ἢ Βελλεροφόντου. τὸν γοῦν τῶν[64]) Ἀλεξανδρέων δῆμον τὸν ἄπειρον, ὥς φασι, ποίας μερίδος θῶμεν; ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς τῆς βελτίονος οὖσιν ὑμῖν παρέσχηκα ἐμαυτόν. ἴσως δὲ καὶ ἄλλος προαιρήσεται[65]) τῶν ἐμοῦ κρειττόνων. καὶ μὴν οὐδὲ ἔχετε θέαμα κάλλιον καὶ παραδοξότερον αὐτῶν, σωφρονούντων καὶ προσεχόντων. θεῖον γὰρ δὴ καὶ σεμνὸν ἀληθῶς, καὶ μεγαλοπρεπὲς, δήμου πρόσωπον πρᾷον καθεστηκὸς, καὶ μήτε γέλωτι σφοδρῷ καὶ ἀκολάστῳ βρασσόμενον, μήτε θορύβῳ συνεχεῖ καὶ ἀτάκτῳ[66]) τεταραγμένον· ἀλλ' ἀκοὴ μία τοσοῦδε πλήθους. ἴδετε δὲ αὐτοὺς ἐν τῷ παρόντι, καὶ ὅταν τὰ συνήθη θεωρῆτε, οἷοι ἐστέ. ἐμοὶ γὰρ νῦν μὲν ἀξιοθέατοι δοκεῖτε εἶναι, καὶ ἰδιώταις καὶ βασιλεῦσι. καὶ οὐδείς ἐστιν, ὃς οὐκ ἂν, εἰσελθὼν, καταπλαγείη τε ὑμᾶς, καὶ τιμήσειεν· ὥστε, εἰ μηδὲν ἄλλο, τοῦτό γε ὑμῖν ὁ λόγος παρέσχηκεν οὐ σμικρὸν, μίαν ὥραν σωφρονῆσαι. καὶ γὰρ τοῖς νοσοῦσι μεγάλη ῥοπὴ πρὸς σωτηρίαν σμικρὸν ἡσυχάσασιν. ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις σπουδαῖς[67]), ὅταν ὑμῖν ἐμπέσῃ τὸ τῆς ἀταξίας πνεῦμα· ὥσπερ οὖν[68]) ταχὺς ἄνεμος κινήσῃ θάλασσαν, ἰλυώδη καὶ ῥυπαρὰν, ἀτεχνῶς, οἶμαι, καθ' Ὅμηρον ὁρᾶται ἀφρός τε καὶ ἄχνη, καὶ φυκίων πλῆθος ἐκχεομένων· ὡσαύτως δὴ καὶ παρ' ὑμῖν σκώμματα, πληγαὶ, γέλως. τίς ἂν οὖν τοὺς οὕτω διακειμέ-

64) τῶν] Ven. et Mor. dant τὸν.

65) προαιρήσεται] scil. παρέχειν ἑαυτόν.

66) ἀτάκτῳ] *in quo locus non est ordini bono.* sed non valde placet. num ἀτέγκτῳ *haud cedenti*, qui se molliri, frangi non patitur. an ἀκαθέκτῳ *compesci haud facili*, aut ἀκαταπαύστῳ.

67) σπουδαῖς] sic Valesius Emend. p. 60. *studiis.* σπονδαῖς Ven. et Mor.

68) malim ὥσπερ ἂν εἰ, vel vna voce ὡσπερανεὶ.

κειμένας ἐπαινέσειεν; ἢ γὰρ διὰ τοῦτο καὶ τοῖς ἄρχουσιν εὐτελέστεροι φαίνεσθε; καὶ πρότερόν τινες εἰρηκέναι φασί· τὸ δὲ Ἀλεξανδρέων πλῆθος, τί ἂν εἴποι τις, οἷς μόνον δεῖ παραβάλλειν τὸν πολὺν ἄρτον· (ἄτω γὰρ εἰρῆσθαι πολὺ βέλτιον·) καὶ θέαν ἵππων, ὡς τῶν γε ἄλλων, ἱκανὸς αὐτοῖς μέλει. οὐ γὰρ ὑμεῖς μέν, ἂν τις ἀσχημονῇ τῶν μειζόνων ἐν τῷ μέσῳ πάντων ὁρώντων, καταφρονεῖτε[69] αὐτοῦ, καὶ νομίζετε ἱκανὸς ἄξιον, κἂν μυριάκις ὑμῶν ἔχῃ τινὰ ἐξουσίαν· αὐτοὶ δὲ δύνασθε σεμνοὶ δοκεῖν καὶ σπεδαῖοι, τοιαῦτα πράττοντες. ἐκ ἴστε, ὅτι, ὥσπερ ἡγεμὼν καὶ βασιλεὺς ὅταν προέλθῃ, τότε σαφέστατα ὁρᾶται, καὶ δεῖ μηδὲν ἀγεννὲς μηδὲ αἰσχρὸν ποιεῖν· παραπλήσιος καὶ δῆμος, ὅταν εἰς τοῦτο[70] προέλθῃ, καὶ ἀθρόος[71] γένηται; χρὴ μὲν γάρ, οἶμαι, καὶ τὸν ἄλλον χρόνον σωφρονεῖν ὑμᾶς· ἀλλ' ὅμως, ὅταν[72] πράττῃ τις καθ' αὑτόν, ἃ κοινόν ἐστι τοῦτο, ἀδὲ τῆς πόλεως· ἐν τῷ θεάτρῳ δὲ βλέπεται τὸ δημόσιον ἦθος. ὑμεῖς δὲ μάλιστα ἐνταῦθα[73] ἀφυλάκτως ἔχετε, καὶ προίεσθε[74] τὴν δόξαν τῆς πόλεως· ὥσπερ αἱ κακαὶ γυναῖκες, δέον αὐτὰς, κἂν οἶκοι μὴ σωφρονῶσιν, ἔξω γε προϊέναι κοσμίως· αἱ δὲ μάλιστα ἐν ταῖς ὁδοῖς πλεῖστα ἁμαρτάνουσι. τί ἔν; τάχα ἐρεῖ τις, τοῦτο μόνον ἁμαρτάνομεν τὸ φαύλως θεωρεῖν; καὶ περὶ τούτου μόνου λέγεις ἡμῖν, ἄλλο δ' οὐδέν; δέδοικας[75]) ἅμα τὸ περὶ πάντων διεξελθεῖν; καίτοι, τάχα

69) malim καταφρονήσητε.

70) malim εἰς ταὐτὸ. *in vnum conueniat.*

71) imo vero ἀθρόος in adiect.

72) ὅταν] malim ὅ, τι ἄν, vel ὅ γ' ἄν. *quicquid agat aliquis domi ſuae, priuatim.* v. p. 672, 18.

73) ἐνταῦθα] ἐνταῦτα Ven. et ἐνθαῦτα Mor.

74) προίεσθε] *proditis, omittitis vero, abiicitis.* idem ſenſiſſe videtur interpres quoque, qui reddidit *deſtituitis.* Ven. et Mor. dant προήσεσθε.

75) malim ἢ δέδοικας. melius quoque hoc ipſo verſu τὸ abſit.

τάχα φήσαι τις, ὡς παλαὶ λέγων, ἐνθὲν ὑμῖν συμβεβούλευκα, ἐνθὲ εἴρηκα σαφῶς, ἐφ' ᾧ μέλισα ἐπιτιμῶ· τοῦτο δὲ ἔργον εἶναι τοῦ διδάσκοντος. ἐγὼ δὲ καὶ νῦν μὲν ἡγοῦμαι, πολλὰ καὶ χρήσιμα εἰρηκέναι τοῖς προσέχουσι, καὶ περὶ θεοῦ, καὶ περὶ δήμου φύσεως, καὶ περὶ τοῦ δεῖν ἀκούειν, καὶ μὴ [76]) πείθεσθαι λόγων. τοῦτο γάρ, οἶμαι, καὶ ἀναγκαιότατον ἦν, παρασκευάσαι πρῶτον ὑμᾶς ὑπομένοντας ἀκούειν· ὡς, εἰ μηδὲν ἄλλο παρέσχηκεν ὑμῖν μέγα ὁ λόγος, τοῦτο γοῦν, ὅτι τοσοῦτον χρόνον κάθησθε [77]) σωφρονοῦντες. καὶ γὰρ [78]) τοῖς νοσοῦσι μεγάλη ῥοπὴ πρὸς σωτηρίαν, μικρὸν ἡσυχάσασι. καὶ μὴν περί γε τῶν ἄλλων, τὸ μὲν πάντα ἐπεξελθεῖν, καὶ ταῦτα ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, καὶ τελέως ὑμᾶς ἀναγκάσαι καταγνῶναι τῆς κακίας καὶ τῶν ἁμαρτημάτων, οὐ δυνατόν.

Οὐδ' εἰ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δὲ στόματ' εἶεν.
Εἰ μὴ Ὀλυμπιάδες Μοῦσαι, Διὸς Αἰγιόχοιο
Θυγατέρες, μνησαίαθ', ὅσοι κακότης παρὰ πᾶσιν.

οὐχ ὑμῖν μόνοις.

αὐτὸ δὲ τοῦτο, περὶ ὃ λέγειν ἠρξάμην, ὁρᾶτε ἡλίκον ἐστίν. ὅπως μὲν γὰρ ἐστιᾶσθε καθ' ἑαυτοὺς, ἢ κοιμᾶσθε, ἢ διοικεῖτε τὴν οἰκίαν, ἕκαστος δὲ πάνυ δῆλός ἐστιν· ὅπως μέντοι θεωρεῖτε, καὶ ποῖοί τινες ἐνθάδε ἐστὲ, ἅπαντες Ἕλληνες καὶ βάρβαροι ἴσασιν. ἡ γὰρ πόλις ὑμῶν τῷ μεγέθει καὶ τῷ τόπῳ πλεῖσον ὅσον διαφέρει, καὶ περιφανῶς ἀποδέδεικται δευτέρα

76) aut plane delendum eſt μὴ, aut cum δὴ mutandum, vt ſit καὶ δὴ πείθεσθαι, λέγων: ſic enim eſt pro λόγων legendum. cohaeret λέγων cum ἡγοῦμαι εἰρηκέναι. *qui de neceſſitate audiendi, et auditis itaque parendi, diſputauerim.* minus placet hic Caſaubonus.

77) κάθησθε] Ven. et Mor. dant κάθισθε.

78) tota haec ſententia e p. 667, 19. repetita neſcio an ſit plane inducenda.

τέρας τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον. ἥ τε γὰρ Αἴγυπτος ὑμῶν [79]), τηλικοῦτον ἔθνος, σῶμα τῆς πόλεώς ἐστι, μᾶλλον δὲ προσθήκη. τῷ τε γὰρ [80]) ποταμῷ τὸ ἴδιον τῆς φύσεως καὶ παρὰ τοὺς ἄλλους ἅπαντας, λόγῳ μεῖζον, τό τε θαυμαστὸν αὐτοῦ καὶ τὸ ὠφέλιμον· τήν τε θάλατταν τὴν καθ' ὑμᾶς [81]) ἅπασαν ἐκδέχεσθε [82]), καλλή τε λιμένων, καὶ μεγέθη πόλε, καὶ τῶν παντα χοῦ γιγνομένων ἀφθονία καὶ διάθεσις [83]). καὶ τὴν ἔξωθεν [84]) ὑπερκειμένην ἔχετε, τήν τε Ἐρυθρὰν καὶ τὴν Ἰνδικὴν, ἧς πρότερον τὸ ὄνομα ἀκοῦσαι χαλεπὸν ἦν· ὥστε τὰς ἐμπορίας, ἃ νήσων, ἃδὲ λιμένων, ἃδὲ πορθμῶν τινων καὶ ἰσθμῶν, ἀλλὰ σχεδὸν ἁπάσης τῆς οἰκεμένης γίγνεσθαι παρ' ὑμῖν. κεῖται γὰρ ἐν συνδέσμῳ τινὶ τῆς ὅλης γῆς, καὶ τῶν πλείστων [85]) ἀπωκισμένων ἐθνῶν· ὥσπερ ἀγορὰ μιᾶς πόλεως

79) ὑμῶν est aut plane del. aut malim ὑμῖν.

80) aut del. est γὰρ, aut leg. τῷ τε παρ' ὑμῖν ποταμῷ.

81) ὑμᾶς bene habet, tametsi Anglus malit ἡμᾶς. eodem vtrumque redit. mare mediterraneum poterat Dio, memor se graecum esse, τὴν καθ' ἡμᾶς θάλατταν *mare noſtrum* appellare; sed cum Alexandrinis, eidem mari allitis, agens, non minus recte τὴν καθ' ὑμᾶς idem mare potuit appellare.

82) ἐκδέχεσθε] sic recte interpres. et videtur Anglus quoque sic reliquisse, tametsi operae Wolfianae ἐκδέχησθε repraesentarint. ἐκδέχεσθαι Ven. et Mor. nil praeterea h. l. corruptum est. Alexandrini recte dicuntur Dioni totum mare mediterraneum excepisse, qui naues. ex omnibus huius maris oris illuc confluentes hospitio exciperent. Casaubonus h. l. a vero aberrauit.

83) διάθεσις] *diſtractio*, *venditio*. dicitur mercator merces suas διατίθεσθαι, cum eas extrudit, diuendit, argento mutat. nos dicimus *Vertrieb der Waaren*.

84) τὴν ἔξωθεν] mare mediterraneum veteres τὴν ἔσω, *internum*, oceanum, τὴν ἔξω *externum* vsurpabant.

85) l. πλεῖσον. *in nodo quaſi vniuerſi terrarum orbis et populorum, quam longiſſime a nobis et a ſemet diſſitorum.*

πόλεως εἰς ταυτὸ ξυνάγεσα πάντας, καὶ δεικνύ-
σά γε[86]) ἀλλήλοις, καὶ καθ' ὅσον οἷόν τε, ὁμοφύ-
λες ποιῆσα. ἴσως ἂν χαίρετε ἀκούοντες, καὶ νομί-
ζετε ἐπαινεῖσθαι ταῦτα ἐμὲ λέγοντος, ὥσπερ ὑπὸ
τῶν ἄλλων τῶν ἀεὶ θωπευόντων ὑμᾶς; ἐγὼ δὲ ἐπή-
νεσα ὕδωρ, καὶ γῆν, καὶ λιμένας, καὶ τόπυς, καὶ
πάντα μᾶλλον, ἢ ὑμᾶς. πῶ γὰρ εἶπον, ὡς ἐσὲ
φρόνιμοι, καὶ σώφρονες, καὶ δίκαιοι; ἐχὶ τἀναντία τύτων; ἔστι γὰρ ἀνθρώπων ἔπαινος, εὐταξία,
πραότης, ὁμόνοια, κόσμος πολιτείας, τὸ προσέ-
χειν τοῖς ὀρθῶς λέγεσι, τὸ μὴ πάντοτε ζητεῖν ἡδο-
νάς. ἀναγωγαὶ δὲ καὶ ἀνακρίσεις[87]), καὶ πλή-
θυς ὑπερβολή, καὶ ὠνίων, καὶ νεῶν, πανηγύρεως,
καὶ λιμένος, καὶ ἀγορᾶς, ἔστιν ἐγκώμιον, ἐ πόλεως.
ὐδὲ γὰρ, ἂν ὕδωρ ἐπαινῇ τις, ἀνθρώπων ἔπαινος ἔτός
ἐστιν, ἀλλὰ φρεάτων. ὐδ' ἂν περὶ εὐκρασίας λέγῃ
τις, τὰς ἀνθρώπυς εἶναι φησὶν ἀγαθὰς, ἀλλὰ τὴν
χώραν.

86) γε] l. τε.

87) ἀνακρίσεις suſpectum eſt Caſaubono. mihi videtur defendi et probari poſſe. Quid e Plauto notius, quam in portum confluentes ciues, naue recens appulſa, ex appellentibus requirere, quid ille ſuorum amicorum illic degens, aut ille agat, qui valeant, qua ipſi fortuna itineris vſi ſint, quid mercium, quid nunciorum e peregrinis terris aduexerint, et quae ſunt alia huiusmodi. v. p. 392, 14. ed. Mor. vnum hoc obſtet, quod deſit oppoſitum ei, ἐπισάλματα. vt ex appellentibus in portum requirimus iſta, quae modo diximus, ita contra ſoluentibus e portu iniungimus mandata amicis noſtris procul degentibus perfexenda. ſic pariter vocabulo ἀναγωγαὶ, *excurſiones nauium e portu*, deſunt oppoſitae καταγωγαὶ, *appulſus in portum*. Ergone leg. ἀναγωγαὶ δὲ καὶ καταγωγαὶ καὶ ἐπισάλματα καὶ ἀνακρίσεις. Si quid in hoc vocabulo ſit mutandum, ſuſpicer de ἀναιρέσεις. Eſt ἀναίρεσις *importatio mercium et onerum in naues*, *onerasio*, vt contra ἐξαίρεσις *exonerasio*.

χώραν. ἀδ' ἂν περὶ ἰχθύων [88]), τὴν πόλιν ἐπαινῇ [89]). πόθεν; ἀλλὰ θάλατταν, ἢ λίμνην, ἢ ποταμόν. ὑμεῖς δὲ, ἂν ἐγκωμιάζῃ τις τὸν Νεῖλον, ἐπαίρεσθε, ὥσπερ αὐτοὶ ῥέοντες ἀπὸ Αἰθιοπίας. σχεδὸν δὲ καὶ τῶν ἄλλων οἱ πλείους ἐπὶ τοῖς τοιούτοις χαίρουσι, καὶ μακαρίως ἑαυτοὺς κρίνουσιν, ἂν οἰκῶσι, καθ' Ὅμηρον, νῆσον δενδρήεσσαν, ἢ βαθεῖαν, ἢ τινα ἤπειρον εὔβοτόν τε καὶ εὔμηλον, ἢ πρὸς ὄρεσι σκιεροῖς, ἢ πηγαῖς διαυγέσιν· ὧν ἐδὲν ἴδιόν ἐστιν ἐκείνων. ἀρετῆς δὲ ἐδὲ ὄναρ αὐτοῖς μέλει. ἐγὼ δὲ τούτων ἐμνήσθην, ὅτε ὑμᾶς ἐπαίρων, ὅτε τοῖς συνήθως ὑμνοῦσιν αὐτὰ ῥήτορσιν, ἢ ποιηταῖς, παραβάλλων ἐμαυτόν. δεινοὶ γὰρ ἐκεῖνοι καὶ μεγάλοι σοφισταὶ καὶ γόητες· τὰ δ' ἡμέτερα Φαύλα, καὶ πεζὰ ἐν τοῖς λόγοις· ἐ μέντοι περὶ Φαύλων. τὰ μὲν γὰρ λεγόμενα αὐτὰ, ἐ μεγάλα· περὶ μεγίστων δὲ, ὡς οἷόν τε. καὶ νῦν εἶπον τὰ περὶ τῆς πόλεως, δεῖξαι βουλόμενος ὑμῖν, ὡς, ὅ τι ἂν αἰσχημονῆτε, ἐ κρυφα γίγνεται τοῦτο, ἀδ' ἐν ὀλίγοις, ἀλλ' ἐν ἅπασιν ἀνθρώποις. ὁρῶ γὰρ ἔγωγε ἐ μόνον Ἕλληνας παρ' ὑμῖν, ἀδ' Ἰταλοὺς, ἀδὲ ἀπὸ τῶν πλησίον Συρίας, Λιβύης, Κιλικίας, ἀδ' ὑπὲρ [90]) τοὺς ἐκείνους Αἰθίοπας, ἀδὲ Ἄραβας· ἀλλὰ καὶ Βακτρίους, καὶ Σκύθας, καὶ Πέρσας, καὶ Ἰνδῶν τινας, οἳ συνθεῶνται καὶ πάρεισιν ἑκάστοτε ὑμῖν· ὥστε ὑμεῖς μὲν ἀκούετε ἑνὸς, ἂν ἔτω τύχῃ, κιθαρῳδοῦ, καὶ τοῦ συνήθους [91])· ἀκούεσθε δὲ ὑπὸ μυρίων

88) ἀδ' ἂν περὶ ἰχθύων] subaudi a communi λέγῃ. neque si de piscibus commemoret, laudet urbem.

89) pro ἐπαινῇ malim ἐπαινεῖ, ob praemissum Φησὶν.

90) Casaubonus vult ὑπερτάτους ad sententiam bene; sed nescio, an propius a manu Dionis sit ὑπάτους *summos* vel *extremos*, vt qui in extremo terrarum orbe, qui veteribus esset cognitus, habitarent.

91) καὶ τοῦ συνήθους non culpo, malim tamen καὶ τοῦτο *eumque consuetum vobis*, quem iam saepissime audiueritis.

μυρίων ἐθνῶν ἐπ' ἐπισταμένων ὑμᾶς· καὶ ὁρᾶτε μὲν τρεῖς, ἢ τέτταρας ἡνιόχους, ὁρᾶσθε δὲ ὑπὸ τοσούτων μὲν Ἑλλήνων, τοσούτων δὲ βαρβάρων. τί ἔν οἴεσθε τούτους ἐπὶ γῆς πέρατα ἐλθόντας λέγειν; ἔχ ὡς πόλιν εἶδον [92]), τοὺς μὲν ἄλλα θαυμασὴν, καὶ τῶν ἀνθρωπίνων θεαμάτων πάντων κρεῖττον θέαμα, κόσμῳ τε ἱερῶν, καὶ πλήθει πολιτῶν, καὶ τῶν ἐπιτηδείων περιουσίαι, πάντα ἀκριβῶς διεξιόντας, ὡς ἂν δύνωνται, τοῖς αὐτῶν, ἃ καὶ μικρὸν ἔμπροσθεν εἶπον, τὰ [93]) τῦ Νείλυ, καὶ τῆς χώρας, καὶ τῆς θαλάττης· καὶ τὸ μέγιστον, τὴν ἐπιφάνειαν τῦ θεῦ· μανομένην δὲ ὑπὸ ὠδῆς, καὶ δρέμων ἱππικῶν, καὶ μηδὲν ἄξιον πραττουσαν ἐν τοῖς ἑαυτῆς [94]); οἱ γὰρ ἄνθρωποι θύοντες μὲν εἰσι μέτριοι, καὶ βαδίζοντες καθ' ἑαυτὲς, καὶ τἄλλα πράττοντες· ὅταν δὲ εἰς τὸ θέατρον εἰσέλθωσιν, ἢ τὸ στάδιον, ὥσπερ φαρμάκων αὐτοῖς ἐκεῖ κατορωρυγμένων [95]), οὐδὲν οἴδασι τῶν προτέρων, οὐδὲ αἰσχύνονται λέγειν, ἢ ποιεῖν, ὅ τι ἂν αὐτοῖς ἐπέλθῃ. τὸ δὲ πάντων χαλεπώτατον, ἐσπουδακότες περὶ τὴν θέαν, οὐχ ὁρῶσι, καὶ ἀκούειν ἐθέλοντες οὐκ ἀκούουσι, σαφῶς ἐξεσηκότες καὶ παρανοοῦντες· οὐκ ἄνδρες μόνον, ἀλλὰ καὶ παῖδες

92) εἶδον] sic recte Casaub. εἴδομεν Ven. et Mor.

93) τὰ τῦ Νείλυ] sic recte Ven. quod coniectura Casauboni est odoratus. poterat etiam, ni certiora daret Veneta, altera eiusdem Casauboni coniectura περὶ τῦ νείλυ probari, in qua consentientem habet Anglum. potest item vtraque lectio copulari, vt sit τὰ περὶ τῦ ν.

94) Anglus vult ἐν τούτοις ἑαυτῆς, quod possit ferri. malim tamen ἐν τοῖς θεάτροις ἑαυτῆς.

95) κατορωρυγμένων] digitum intendit ad Talismanes vulgo sic dictos, τὰ τελέσματα, de quorum veritate Aegyptios et Arabas illis finitimos adhuc hodie certissime persuasos esse testantur libri omnes, qui de moribus et rebus illarum regionum exponunt, scripti ab oculatis testibus. conf. Gottfr. Olearius ad Philostratum p. 112, et 147.

τῆς κατὰ φύσιν γιγνόμενοι, καὶ σφόδρα ἀμούσως ἔχοντες, οὐδὲν διαφέρεσθε. καίτοι πόσοι διὰ ταῦθ' ὑμῶν ἀπολώλασιν; ἀδοξοῦσι μὲν γὰρ πάντες. αἱ δὲ Σειρῆνες ἄλλο τι ἐποίουν, ὡς ὁ μῦθος φησὶν, οὐκ ἀπώλλυον τοὺς σφόδρα ἡσθέντας αὐταῖς; ἀλλ' ἐκεῖναι μὲν ἐν ἐρήμῳ ἦσαν πελάγει, καὶ μακρὰν ἀπῳκισμέναι καθ' αὑτὰς, ἐπὶ σκοπέλου τινὸς, ὅπου μηδεὶς ῥᾳδίως παρέβαλλε· κἀκεῖ δ' ὁ νοῦν ἔχων ἐσώθη, καὶ μεθ' ἡσυχίας ἤκουσεν. οὗτοι δὲ [6]) σχεδὸν ἐν μέσῳ τῆς οἰκουμένης, ἐν τῇ πολυανθρωποτάτῃ πασῶν πόλει τοιαῦτα ἐργάζονται· μὰ Δί', οὐ δι' αὑτῶν τινα ἡδονὴν ἢ δύναμιν, ἀλλὰ διὰ τὴν ὑμετέραν ἀβελτηρίαν. διὰ τί γὰρ ἔξω [7]) παραπλησίως ἀκούονται τοῖς ἄλλοις, καὶ πολλάκις ἀηδεῖς ἔδοξαν, μὴ τὰ ὦτα ἐπαλήλιπται [8]) τῶν ἐκεῖ. τί οὖν τοῦτο δείκνυσι; μὰ Δί', οὐ μουσικῆς ἰσχὺν, οὐδ' ὑπερβολὴν τέχνης, ἀλλ' ἀκροατῶν κουφότητα, καὶ πόλεως ἀσθένειαν. φασὶ γοῦν ἤδη τινὰς τῶν ἀπολωλότων διὰ τὴν [9]) τοιαύτην πρόφασιν νεανιεύσασθαι, μὴ παραιτουμένους τὸν θάνατον, ἀλλὰ προσλιπαροῦντας, ὅπως ἀκούσωσιν ἐπιπλέον. τοῦτο δ' ἐστὶ θαυμαστὸν [10]) ἐπ' ὀνείδει καὶ καταγέλωτι τῆς πόλεως· εἰ παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἀριστεῖς καὶ τυραννοκτόνοι μνημονεύονται, σωτηρίας ἕνεκεν τῶν πατρίδων ἐπιδιδόντες αὑτούς· παρὰ δὲ ὑμῖν ὑπὲρ χορδῆς τοῦτο πάσχουσι, καὶ δι' ἡδονὴν μικρὰν, μᾶλλον δὲ δόξαν κενήν.

6) οὗτοι δὲ] citharoedi puta Alexandrinorum scenici.
7) ἔξω] *extra Alexandriam, in aliis oppidis aliarum regionum.* Aliter exponit Casaubonus, non multo tamen.
8) ἐπαλήλιπται] Ven. et Mor. dant ἐπαλήλειπται.
9) aut plane delendum est τὴν, aut cum τινα mutandum.
10) sententia est haec: *hoc autem mirandum quidem est, sed ita, vt ad dedecus et derisum ciuitatis pertineat.* idem est ac si dixisset: ἀλλὰ τοῦτό ἐστι μὲν θαυμαστόν τι, θαυμαστὸν δὲ, οὐκ ἐπὶ δόξῃ, ἀλλ' ἐπ' ὀνείδει τῆς πόλεως.

κενήν. ὃ γὰρ ἡδόμενοι τοσοῦτον, ὅσον οἰόμενοι, καὶ βουλόμενοι, προΐενται σφᾶς αὐτούς. τοσαύτη δ' ἐστὶ δυστυχία τῶν ταλαιπώρων, ὥστε ἀνδρεῖον ἡγοῦνται τὸ πάντων ἀνανδρότατον, καὶ σεμνὸν τὸ αἴσχιστον. ἑλείμην γὰρ ἂν ἔγωγε λῃστεύων ἀποθανεῖν, ἢ διὰ τοιαύτην αἰτίαν. τὸ μὲν γάρ ἐστιν ἀνδρὸς πονηροῦ θάνατος, τὸ δὲ ἀνδραπόδου δυστυχοῦς. κἀκεῖνος μὲν ἀδικηθεὶς ἴσως, ἐπὶ τοῦτο ἦλθεν, ὑπὲρ τοὺς νόμους ἀμύνασθαι προέμενος [11]), καὶ τάχα τι καὶ γενναῖον ἐδύνατο πράξας [12]), μὴ τοιούτου τυχὼν δαίμονος. ὁδὶ δὲ [13]) κραυγῇ μόνον καὶ ἀνοίᾳ δυστυχῆ φθόγγον, καὶ κακὴν ἔγκλισιν, καὶ τὰς ἐκμελεῖς καμπάς, καὶ λήρους, καὶ κυνισμοὺς [14]), καὶ ὀλέθρους, ἀκλεῶς ἀπολλύμενος. ἔστι δὲ ὁ τοιοῦτος, μυίας θάνατος. καὶ γὰρ ἐκείναις ὅ, τι ἂν γευσαμέναις γλυκὺ φανῇ, πρὸς

11) Casaubonus vult προθέμενος, aut προελόμενος. existimem ego quidem, posse προέμενος probari et defendi, vt sententia fit: *forsitan ille latro, in crucem actus, ad hoc calamitatis deuenit eo, quod ab accepta nescio qua iniuria, dum eam vltum it, pateretur se ad tantam doloris atque ferociae immanitatem abripi, vt modum vltionis a legibus praescriptum excederet.*

12) l. πρᾶξαι in infinit., nisi si quid deest, e. c. εὐκλεῶς ἀποθανεῖν. *poterat re quadam insigni praeclare gesta gloriosam mortem obire, si minus durum minusque saeuum nactus esset genium.*

13) ὁδὶ δὲ] sic recte Veneta. sed hoc vnum est, quod illa praebet, fomentum loco huic desperato, qui sine melioribus libris restitui nequit: deesse enim nonnulla paret; diuinare licet multa, sed in incertum; cuiusmodi hoc est: ὁδὶ δὲ κραυγῇ μόνον καὶ ἀνοίᾳ ῥήγνυται, διὰ δυστυχῆ φθόγγον. Morell. dat ὁ δὲ, et Casaub. vult δυστυχεῖ διὰ φθ.

14) κυνισμὰς si bene habet, de quo statuant alii, significabit idem atque κνυζηθμὰς p. 380, 35. ed. Mor. voces subobscuras, querulas, imitantes gannitus canicularum prae frigore aut fame aut libidine gaudioue quiritantium.

αὐτὸ διαφθείρονται[15]). τί ἔν τέτο λαμπρὸν, ἃ κακοδαίμονες; ὑπὲρ μὲν γὰρ δικαιοσύνης, καὶ ἀρετῆς, καὶ πρώτων γερῶν, καὶ νόμων, καὶ χρηστοῦ βασιλέως, εἰ δέοι, πονεῖν καὶ ἀποθνήσκειν, ἀγαθῆς ἕξι καὶ ἡ φιλοζωὸς ψυχῆς· ὑπὲρ δὲ τῆς ψαλτρίας ἀπάγχεσθαι, καθαίρματος ἀγαννῦς, καὶ ζῆν ἐπ' ἀξίᾳ, πόσης αἰσχύνης; καὶ τέτες μὲν ἐάσωμεν· ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῇ θέᾳ, τὰ γινόμενα αἰσχρὰ καὶ μεσὰ πάσης ὕβρεως, ἀναστατάσθαι[16]) καὶ ἀποβλέπειν; μόνον ἐκ ἐπὶ τοῖς χείλεσι τὰς ψυχὰς ἔχοντες[17]), καθάπερ, οἶμαι, διὰ τῶν ὤτων τὴν εὐδαιμονίαν δεχομένης, σωτῆρα καὶ θεὸν καλέντες ἄνθρωπον ἄθλιον· πόσον τινὰ γέλωτα τὰς θεὰς ὑμῶν καταγελᾶν εἰκὸς ἦν, ὅταν πάλιν ἐκείνας προσκυνῆντες, ταῦτα[18]) προσφέρεσθε, καὶ διὰ τῶν αὐτῶν ἀναγκάζεσθε τιμᾶν τὸ δαιμόνιον; ἀλλ' ἔξιν εὐγνώμων ὁ θεὸς, ὡς ὁ θεὸς[19]), οἶμαι, καὶ φέρει πραέως τὴν τῶν πολλῶν ἄνοιαν. τοιγαρῶν, ὡς φασὶν ὑμῖν, παιδαγωγὰς δέδωκε τὰς φρονιμωτέρας τῆς πόλεως, μεθ' ὧν καὶ θεωρεῖτε, καὶ τἄλλα ἄμεινον πράττετε. ἐπεὶ πῶς ἂν ἀπείχεσθε ἀλλήλων; καίτοι ποίας τινὰς ἂν ὑμεῖς ἡγεῖσθε ἀνθρώπας, οἷς ἐλευθερία μὴ συμφέρει; νὴ Δία[20]), τὸ γὰρ πρᾶγμα ἐξὶ

15) aut πρὸς αὐτὸ φθείρονται, aut πρὸ; αὐτῷ διαφθείρονται.

16) malim τὸ ἀναστατάσθαι. verbum ἀνατείνεσθαι h. l. significat ἐπ' ἄκροις τοῖς τῶν ποδῶν δακτύλοις ςάντα εἰς τὰ ἄνω ὅση δύναμις τείνεσθαι, ſtantem in extremis pedum digitis quam altiſſime corpus arrigere, vt ſi quis in extrema turba ſtans proſpicere, quae in medio geruntur, contendat. Sed neſcio, an pluſcula deſint.

17) imo vero ἔχοντας, et paulo poſt καλέντας.

18) imo vero ταὐτὰ, haec eadem verba, ſcil. σωτῆρ καὶ θεός.

19) malim ὡς θεός.

20) νὴ Δία eſt obiectio, cui ſtatim occurret Dio; atqui, aitis, muſices et biſtrionicorum agonum ea eſt natura, vt exſul-

ἐςὶ φύσει τοιοῦτον. οὐ γὰρ καὶ ἐν ἄλλαις πόλεσιν ἄ-
δουσι, καὶ νὴ Δία αὐλοῦσι, καὶ τρέχουσι, καὶ πάνθ', ὅσα γίνεται καὶ παρ' ὑμῖν, καὶ παρ' ἑτέροις τισίν; ἀλλ' οὐδαμοῦ τοιοῦτος ἔρως ἐςὶ τοῦ πράγματος, οὐδὲ οἶςρος. ἴςε Ῥοδίους ἐγγὺς ὅτως ὑμῶν ζῶντας ἐν ἐλευ-
θερίᾳ, καὶ μετὰ πάσης ἀδείας· ἀλλὰ παρ' ἐκείνοις οὐδὲ τὸ δραμεῖν ἐν τῇ πόλει δοκεῖ μέτριον, ἀλλὰ καὶ τῶν ξένων ἐπιπλήττουσι τοῖς εἰκῇ βαδίζουσι. τοιγαροῦν εἰκότως εὐδοκιμοῦσι, καὶ πάσης τιμῆς
τυγχάνουσιν. αἰδούμενοι γὰρ αὑτοὺς πρῶτον, καὶ μηδὲν ἀνόητον ποιοῦντες, εἰκότως, οἶμαι, παρά γε[21]) τῶν ἄλλων καὶ τῶν ἡγουμένων, αἰδοῦς τυγχάνουσιν· ἐπεὶ καὶ τῶν ἄλλων εὑρήσομεν τὰ πλεῖςα ταυτὰ
πράττοντας τοῖς ἀνοήτοις τοὺς σώφρονας· οἷον, ἐσθίοντας, βαδίζοντας, παίζοντας, θεωροῦντας. ἡ γὰρ φύσις ἀναγκάζει πολλῶν ὁμοίων δεῖσθαι· διαφέρουσι μέντοι περὶ ταῦτα πάντα[22]) αὐτίκα ἑςιώ-
μενοι πρῶτον· οἱ μὲν οὔτε ἀμαθῶς, οὔτε ἀπρεπῶς διάγουσιν, ἀλλ' εὐσχημόνως ἅμα καὶ προσηνῶς, εὐωχίας, οὐ παροινίας, ἄρχοντες· φιλοφρονούμενοι τοὺς συνόντας, οὐ θρασυνόμενοι πρὸς αὐτούς· οἱ δὲ ἀπηνῶς
καὶ ἀκολάςως, μετὰ βοῆς καὶ ἀταξίας ὀργιζόμενοι καὶ γελῶντες, πλεονεκτοῦντες ἀλλήλους, οὐ παρακαλοῦντες, τελευτῶντες ἀπίασι κακόν τι τοῖς συμπόταις δόντες, ἢ παρ' ἐκείνων λαβόντες· οἵαν ποτὲ
γενέσθαι φασὶ Κενταύρων συνουσίαν. καὶ τί δεῖ τἄλλα ἐπεξιέναι καθ' ἕκαςον; ἀλλὰ τὸ βαδίζειν, οὐ[23])

 κοινόν

exsultatione efferant, unde tumultus et turpitudines necessario exsistunt.

21) γε] l. τε.

22) f. περὶ ταῦτα τὰ πάντα. *discrepant his in rebus stulti a sapientibus, modis omnibus.*

23) Casaubonus ὃ mauult. ego quidem malim οὗ in genitiuo articuli postpositiui. *cuius hominis incessus est communis, hoc est simplex, et a natura traditus, eius indicat lenitatem morum.*

κοινόν ἐςι καὶ ἁπλῶν δήπουθεν· τοῦ μὲν ἐμφαίνει τὴν ἡσυχίαν τοῦ τρόπου, καὶ τὸ προσέχειν ἑαυτῷ· τοῦ δὲ ταραχὴν, ἀναίδειαν, σπουδῇ πρόσεισι, φθέγγεται βαδίζων, ἢ πεσών τινα ἔωσε [24]), μάχεται πρὸς ἕτερον. ὁμοίως καὶ περὶ τὰς θέας, οἱ μὲν εἰσὶν ἄπληςοι, καὶ λίχνοι, καὶ περὶ πάντα ὁμοίως ἐπτοημένοι τὰ τυχόντα· οἱ δὲ κοσμίως καὶ μετ' εἰρήνης μετέχουσιν. ἀλλ' οὐχ ὑμῶς· ἀλλ' ἐκπεπληγμένοι κάθησθε, ἀναπηδᾶτε τῶν ὀρχηςῶν μᾶλλον, συντείνεσθε [25]) ὑπὸ τῶν ᾀσμάτων· τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους ἀνθρώπους ἡ μέθη πρὸς ᾠδὴν τρέπει καὶ ὄρχησιν· παρ' ὑμῖν δὲ τοὐναντίον ἐςίν. ἡ γὰρ ᾠδὴ μέθην ἐμποιεῖ, καὶ παρανοίαν [26]). οἴνου μὲν οὖν τοιαύτη φύσις, τῷ [27]) μὴ δύνασθαι σωφρονεῖν, ἀλλὰ πολλὰ δυσχερῆ πράττειν ἀναγκάζεσθαι, τοὺς σκαιῶς αὐτῷ καὶ ἀμέτρως χρωμένους· ὑπὸ δὲ ᾠδῆς σφαλλομένους, καὶ πολὺ κάκιον ἔχοντας τῶν παροινούντων, εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, (οὐχ ὥσπερ ποτῷ προϊόντας [28]), οὐκ ἔςιν ἄλλους ἰδεῖν. παρὰ μὲν γὰρ ἐνίοις τῶν βαρβάρων μέθην [29]) φασὶ γίνεσθαι πραεῖαν, καὶ δι' ἀτμοῦ θυμιωμένων τινῶν· ἔπειτα χαίρουσι, καὶ ἀνίςανται γελῶντες, καὶ πάντα ποιοῦσιν, ὅσα ἂν οἱ πεπωκότες, οὐ μέν-

24) ἔωσε] sic recte Casaubonus, a verbo ὠθέω. ἔσωσε Ven. et Mor.

25) συντ. ὑπὸ τῶν ᾀσμ.] *cum alii homines a modulationibus relaxentur, vos ab iisdem contendimini, ea vos reddunt tristes, asperos, truces, sanguinolentos.*

26) malim, hic loci quidem, παροινίαν, tametsi vis paene eadem huic atque illi vocabulo insit, dementiae puta.

27) τῷ aut del. est, aut cum ὥςε mutandum.

28) ποτῷ προϊόντας facile posse probari atque defendi arbitror, tametsi contemnendum in se non est ποτοῦ προϊόντος, quod Anglus commendat; sic enim graeci vulgo solent vsurpare: sed et illum loquendi modum, tametsi minus vsitatum, ferre potest linguae ratio.

29) designat Herodoti locum 4, 75.

οὐ μέντοι κακὸν οὐδὲν ἀλλήλους ἐργάζονται. τῶν δὲ Ἑλλήνων ὑμεῖς μόνοι δι' ὤτων καὶ φωνῆς αὐτὸ πάσχετε, μᾶλλον δὲ ληρεῖτε ἐκείνων κάκιον καὶ παραφέρεσθε, καὶ μᾶλλον ἐοίκατε κραιπαλῶσι. καίτοι τὰ τῶν Μουσῶν, καὶ τὰ τοῦ Ἀπόλλωνος ἤπια δῶρα καὶ προσηνῆ. τὸν μὲν γὰρ Παιήονα καὶ Ἀλεξίκακον προσαγορεύουσιν, ὡς ἀποτρέποντα τῶν κακῶν, καὶ ὑγείαν ἐμποιοῦντα ταῖς ψυχαῖς καὶ σώμασιν[30]· οὐ νόσον, οὐδὲ μανίαν· τὰς δὲ παρθένους ὡς ἂν αἰδουμένας τε καὶ σώφρονας. ἥ τε Μουσικὴ θεραπείας ἕνεκα τῶν ἀνθρώπων[31]) εὑρῆσθαι δοκεῖ τῶν παθῶν, καὶ μάλιστα δὴ μεταστρέφειν ψυχὰς ἀπηνῶς καὶ ἀγρίως διακειμένας. διὰ τοῦτο καὶ τῶν φιλοσόφων ἔνιοι, πρὸς λύραν αὐτοὺς ἡρμόσαντο ἕωθεν, ἀποπαύοντες τῆς διὰ τῶν ὀνειράτων ταραχῆς. καὶ θεοῖς μετὰ μέλους θύομεν[32]), ἂν εὔτακτοι καὶ καθεστηκότες ὦμεν. ἕτερος δὲ αὖ τρόπος αὐλοῦ τε καὶ ᾠδῆς ἐν πένθεσιν, ἰωμένων, οἶμαι, τὸ σκληρὸν καὶ ἄτεγκτον τοῦ πάθους, θηλυτέραν δὲ τὴν λύπην ἐργαζομένων, δι' ᾠδῆς λανθανούσης μετὰ γόων· ὥσπερ οἱ ἰατροὶ τὰ φλεγμαίνοντα τῶν ἑλκῶν ὑγραίνοντες καὶ μαλακοποιοῦντες ἀνώδυνα ἔθηκαν. οὐχ ἧττον δὲ καὶ παρὰ[33]) συνουσίας ἔδοξε πρέπειν ἡ Μουσικῆς δύναμις, ἁρμονίαν καὶ τάξιν αὐτόματον ταῖς ψυχαῖς ἐπεισάγουσα, καὶ τὸ σφαλερὸν τῆς ἐν οἴνῳ τέρψεως παραμυθουμένη μετὰ ξυγγενοῦς δυνάμεως· ὥσπερ[34])

 αὐτῷ

30) f. καὶ τοῖς σώμασι.

31) non improbabilis est Angli coniectura τῶν ἀνθρωπίνων. ea vero admissa, erit τῶν paulo post delendum; nisi malumus verba sic struere: ἥ τε μουσικὴ τοῖς ἀνθρώποις θεραπείας ἕνεκα εὑρῆσθαι δοκεῖ τῆς τῶν παθῶν.

32) post θύομεν addit Anglus ὅσοι. si quid est addendum, quod in dubio relinquam, malim ὅπως addi.

33) Veneta dat περὶ.

34) ὥσπερ —] satis habuit Casaubonus de vitio loci admonere. Anglus conatus est eum sanare, sed lusit operam.

αὐτῷ συγκεραννύμενον, ἐμμελὲς γίνεται καὶ μέτριον. ταῦτα δὴ πάντα ἀνέστραπται νῦν, καὶ μεθέστηκεν εἰς τοὐναντίον. οὐ γὰρ ἐκ Μουσῶν, ἀλλ' ἐκ Κορυβάντων τινῶν κατέχεσθε, καὶ πιστὰ ποιεῖτε τὰ τῶν ποιητῶν μυθολογήματα. ὡς ἐκεῖνοί τε γὰρ εἰσάγουσι [35]) Βάκχας τινὰς μαινομένας ὑπὸ μέλους, καὶ Σατύρους· οὐκοῦν ὑμῖν τὰ τῶν νεβρίδων τε καὶ θύρσων ἐνδεῖ, καὶ τὸ λέοντας φέρειν ἐν ταῖς ἀγκάλαις· τὰ δὲ ἄλλα καὶ πάνυ μοι δοκεῖτε ἐοικέναι Νύμφαις καὶ Σατύροις. ἱλαροί τε γὰρ ἀεὶ καὶ φιλογέλωτες [36]), καὶ φιλορχησταί· πλὴν οὐκ αὐτόματος ὑμῖν ἀναβλύζει [37]) διψήσασιν ὁ οἶνος, ἐκ πέτρας ποθέν τινος, ἢ νάπης, οὐδὲ γάλα καὶ μέλι δύνασθε εὐχερῶς οὕτως ἔχειν, ἄκροις δακτύλοις διασμῶντες [38]) χθόνα· ἀλλ' οὔτε τὸ ὕδωρ ἀφικνεῖται δεῦρο αὐτόματον, οὐδὲ τὴν μάζαν ἔχετε ἐν ἐξουσίᾳ δήπουθεν, ἀλλὰ καὶ ταύτην ἐκ τῆς τῶν κρειττόνων χειρὸς λαμβάνετε· ὥστε ἴσως καιρὸς ἦν ὑμᾶς παύσασθαι βακχειῶν, καὶ προσέχειν μᾶλλον αὐτοῖς. νυνὶ δὲ μόνον ἂν ἀκούσητε χορδῆς,

ram. mihi nunc quidem conuenientius nil succurrit, quam ἥσπερ [scil. δυνάμεως] αὐτῷ [scil. τῷ σφαλερῷ τῆς ἐν οἴνῳ τέρψεως] συγκεραννυμένης. *quae Musicae vis si lubricitati admiscetur illi, quae est in delectatione a vini potu exsistente, tum illa lubricitas fit concinna et moderata.* redit enim ἐμμελὲς ad σφαλερὸν, quae est *facilitas in vitium prolabendi.*

35) ὡς — εἰσάγουσι] videntur quaedam deesse. Interim locum hunc vtcunque sic sarcias: ὡς ἐκεῖνοί γε παρεισάγετε. *vos quidem, pariter atque illi fecerunt, producitis in scenas vestras.*

36) φιλογέλωτες] videtur addendum ἐστὲ. *estis.*

37) ἀναβλύζει] sic recte Casaub. et sic quoque Morellus in annotationibus. idem tamen e regio codice ἀναβλύειν profert; vnde possit suspicio nasci, πέφυκε, vel εἴωθεν, vel simile quid, hic excidisse.

38) In Veneta est διαμῶντες. v. Hemsterhus. ad Hesych. v. διαμώμενοι p. 955.

δῆς, ὥσπερ σάλπιγγος ἀκηκοότες, οὐκέτι δύνασθε εἰρήνην ἄγειν. ἆρά γε μὴ Λακεδαιμονίους μιμεῖσθε; φασὶ γοῦν αὐτοὺς τὸ ἀρχαῖον πρὸς αὐλὸν πολεμεῖν· ὑμεῖς δὲ πρὸς κιθάραν αὐτὸ δρᾶτε. ἢ βούλεσθε, ἐπειδὴ τοῖς βασιλεῦσι τοὺς δήμους κἀγὼ παρέβαλον, Νέρωνι φαίνεσθαι[39]) τὴν αὐτὴν ἔχοντες νόσον; ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖνον ὤνησεν ἡ λίαν ἐμπειρία περὶ τοῦτο καὶ σπουδή· καὶ πόσῳ κρεῖττον μιμεῖσθαι τὸν νῦν ἄρχοντα παιδείᾳ καὶ λόγῳ προσέχοντα; οὐκ ἀποθήσεσθε τὴν αἰσχρὰν ταύτην καὶ ἄμετρον φιλοτιμίαν; οὐ φυλάξεσθε τοὺς ἄλλους σκώπτοντες, καὶ ταῦτα ἐν ἀνθρώποις, εἰ θεμιτὸν εἰπεῖν, οὐδὲν μέγα, οὐδὲ θαυμαστὸν ἔχουσιν; εἰ γὰρ Ἰσμηνίας ηὔλει παρ' ὑμῖν, ἢ Τιμόθεος ᾖδεν ὁ παλαιὸς, ἢ Ἀρίων, ὑφ' οὗ λέγουσιν ᾄδοντος ἐν τῷ πελάγει, τοὺς δελφῖνας ἀφικέσθαι πρὸς τὴν ναῦν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκπεσόντα αὐτὸν κατὰ τύχην τινὰ ἀναλαβεῖν καὶ σῶσαι, πῶς ἂν διέκεισθε; τούτων μὲν γάρ ἐστιν οὐδεὶς Ἀμφίων, οὐδὲ Ὀρφεύς· ὁ μὲν γὰρ υἱὸς ἦν Μούσης, οἱ δὲ ἐκ τῆς Ἀμουσίας αὐτοὶ γεγόνασι, διατρέψαντες[40]), καὶ κατάξαντες τὸ σεμνὸν τοῦ μέλους, καὶ πάντα τρόπον λωβησάμενοι τὴν ἀρχαίαν μουσικήν. τίς γὰρ αὐτῶν ᾠδὴν τέλειον, ἢ γενναῖον ῥυθμὸν, οἷός τε εἰπεῖν· ἀλλὰ ᾄσματα γυναικῶν, καὶ κρούματα ὀρχηστῶν, καὶ παροινίας τερετισμάτων[41])· ὥσπερ κακοὶ καὶ περίεργοι μάγειροι συντρίψαντες[42]) τοὺς νόμους ἰδιώτας καὶ λίχνους ἀκροατὰς κινοῦσι. τοιγαροῦν οὐκ ἀπὸ κύκνων, οὐδὲ ἀηδόνων, ὁ ζῆλος

39) φαίνεσθαι] Ven. et Mor. dant φαίνεσθε.

40) Casaub. et Anglus malunt διαστρέψαντες. Anglus etiam δὲ addit. Possit quoque διαθρύψαντες substitui a v. θρύπτω: ad quod propius accedit lectio marg. Mor. διατρίψαντες.

41) post τερετισμάτων videtur δι' ὧν deesse.

42) συντρίβεειν h. l. e culina repetitum. coqui sic dicuntur συντρίβειν τοὺς ἅλας, τὰ ἀρώματα, et alia.

λος αὐτῶν ὠνόμασται παρ' ὑμῖν αὐτοῖς· ἀλλ' ὡς ἔοικε, κνυζηθμοῖς καὶ ὑλαγμοῖς [43]) εἰκάζετε· καίτοι φιλοσόφους μὲν ᾔδειν ὅτως καλουμένους· κιθαρῳδοὶ δὲ Κυνικοὶ παρὰ μόνοις ὑμῖν γεγόνασιν. ὁ μὲν οὖν Ἀμφίων πρὸς τὸ μέλος, ὥς φασιν, ἤγειρε καὶ ἐπύργου τὴν πόλιν· οὗτοι δὲ ἀνατρέπουσι, καὶ καταλύουσι καὶ μὴν ὅ γε Ὀρφεὺς τὰ θηρία ἡμέρου, καὶ μουσικὰ ἐποίει διὰ τῆς ᾠδῆς· οὗτοι δὲ ὑμᾶς, ἀνθρώπους ὄντας, ἀγρίους πεποιήκασι, καὶ ἀπαιδεύτους ἔχω, δὲ καὶ ἄλλον εἰπεῖν λόγον ἀνθρώπου Φρυγὸς ἀκούσας, Αἰσώπου συγγενοῦς, δεῦρο ἐπιδημήσαντος, ὃν εἰς Ὀρφέα καὶ ὑμᾶς ἔλεγεν. ἔστι δὲ τῶν ὑμετέρων σκωμμάτων ἀτοπώτερος καὶ μακρότερος. σκοπεῖτε οὖν, εἰ βούλεσθε ἀκοῦσαι, καὶ μὴ δυσχεράνητε. ἔφη τοίνυν ἐκεῖνος, περί τε Θρᾴκην καὶ Μακεδονίαν τὸν Ὀρφέα μελῳδεῖν, καθάπερ εἴρηται· κἀκεῖ τὰ ζῶα προσιέναι αὐτῷ, πολύ τι πλῆθος, οἶμαι, τῶν πάντων θηρίων. πλεῖστα δὲ ἐν αὐτοῖς εἶναι, τούς τε ὄρνιθας, καὶ τὰ πρόβατα. τοὺς μὲν γὰρ λέοντας, καὶ τὰ τοιαῦτα, διὰ τὴν ἀλκὴν καὶ τὴν ἀγριότητα δυσπιστότερα [44]) εἶναι· καὶ τὰ μὲν οὐδ' ὅλως πελάζειν, τὰ δ' εὐθὺς ἀποχωρεῖν, οὐχ ἡδόμενα τῷ μέλει. τὰ δὲ πτηνὰ καὶ τὰ πρόβατα μᾶλλόν τε προσιέναι, καὶ μηκέτ' ἀπαλλάττεσθαι· τὰ μὲν, οἶμαι, διὰ τὸ εὔηθες καὶ τὴν φιλανθρωπίαν· τῶν δὲ ὀρνίθων μουσικὸν δήπου τὸ γένος αὐτὸ, καὶ φιλῳδόν. ζῶντος μὲν οὖν Ὀρφέως, συνέπεσθαι αὐτῷ πανταχόθεν, ἀκούοντα αὐτοῦ ὁμοῦ, καὶ νεμόμενα· καὶ γὰρ ἐκεῖνον ἐν τοῖς ὄρεσί τε καὶ περὶ τὰς νάπας τὰ πολλὰ διατρίβειν· ἀποθανόντος δὲ ἐρημωθέντα, ὀδύρεσθαι, καὶ χαλεπῶς

43) κνυζηθμοῖς καὶ ὑλαγμοῖς] sic recte Casaubonus. κυζηθμοῖς καὶ ὑλεγμοῖς Ven. et Mor.

44) malim δυσπειστότερα, a πείθω, non a πίστις. *aegrius obsequentia, difficilius parentia.*

λεπῶς φέρειν· ὥσε τὴν μητέρα αὐτῆ Καλλιόπην, διὰ τὴν πρὸς τὸν υἱὸν εὔνοιαν καὶ φιλίαν, αἰτησαμένην παρὰ Διὸς, τὰ σώματα αὐτῶν μεταβαλεῖν εἰς ἀνθρώπων τύπον, τὰς μέντοι ψυχὰς διαμένειν, οἵας πρότερον ἦσαν. χαλεπὸν ἂν ἤδη εἰπεῖν τὸ λειπόμενον τῆ λόγω, καὶ δέδοικα ὑμᾶς [45]) σαφῶς αὐτὸ εἰπεῖν. ἔλεγε γὰρ ἐξ ἐκείνων γένος τι Φῦναι Μακεδόνων, καὶ τοῦτο εὐθὺς ὕστερον μετὰ Ἀλέξανδρον διαβαν, ἐνθένδε οἰκῆσαι. καὶ διὰ τοῦτο δὴ τὸν τῶν Ἀλεξανδρέων δῆμον ἄγεσθαι μὲν ὑπὸ ᾠδῆς, ὡς ἐδέαν ἄλλως· καὶν αἰκίσωσι κιθαρῳδοὶ ὁποιασοῦν, ἐξεστάναι, καὶ φρίττειν, κατὰ μνήμην τῆ Ὀρφέως. εἶναι δὲ τῷ τρόπῳ κῶφον καὶ ἀνόητον, ὡς ἐκ τοιούτου σπέρματος· ἐκεῖ τέως γε ἄλλως Μακεδόνας ἀνδρείους καὶ πολεμικὸς γενέσθαι, καὶ τὸ εἶδος [46]) βαρβάρους. ἔλεγε δὲ καὶ περὶ τῶν κιθαρῳδῶν τῶν παρ' ὑμῖν ὕστερον [47]), τοιοῦτόν τινα λόγον. τὰ γὰρ ζῶα ἐν τῆ συνουσίᾳ τῆ πρὸς τὸν Ὀρφέα, τὰ μὲν ἄλλα ἥδεσθαι μόνον καὶ ἐκπεπλῆχθαι, μιμεῖσθαι δὲ μηδὲν ἐπιχειρεῖν· τῶν κύνων δὲ ἐνίους, οἷα δὴ γένος ἀναιδὲς καὶ περίεργον, ἐπιθέσθαι τῆ μουσικῆ, καὶ μελετᾶν τότ' εὐθὺς αἰσθόμενοι καθ' αὑτοὺς, καὶ τὰ εἴδη μεταβαλόντας [48]) εἰς ἀνθρώπους, διαφυλάττειν τὴν ἐπιμέλειαν. εἶναι δὲ τοῦτο αὐτὸ τὸ γένος τῶν κιθαρῳδῶν· διὸ μὴ δύνασθαι παντάπασιν ἐκβῆναι τὴν αὐτῆ φύσιν, ἀλλὰ μικρὸν μέν τι διασώζειν τῆς Ὀρφέως διδασκαλίας. τὸ πολὺ [49]) δ' αὐτοῖς ἐμμένειν κύνειον τοῦ μέλους. ταῦτα

45) videtur leg. εἶπε δέδοικα πρὸς ὑμᾶς.

46) εἶδος] Anglus vult ἦθος, non video, qua de causa. *ipsa specie, ipsis adspectu referentes barbaricam rusticitatem et scaenitatem.* margo Mor. dat εἶδος βεβαίως.

47) ὕστερον] scil. γεγονότων. cogitani aliquando ἕτερον.

48) μεταβαλόντας redit ad κύνας. Ven. et Mor. dant μεταβάλλοντα.

49) malim πολὺ δ' αὐτοῖς ἐμμ. τὸ κύνειον.

χρῆναι Φυλακῆς ὠήθησαν, ἢ πρότερον· καὶ τοῦτο εἰργασθε δι' ἀγερωχίαν, οὐκ ἐπιβουλευόντες. ὑμῖν γὰρ ἂν ἀποσαίητέ τινος; πολεμήσαιτε[57]) δ' ἂν ὑμῶν μίαν ἡμέραν; ἐν τῇ[58]) γενομένῃ ταραχῇ, μέχρι σκωμμάτων ἐθρασύνοντο οἱ πολλοί, τινὲς δὲ ὀλίγοι βάλλοντες ὅ τι ἔτυχον ἔπαιξ ἢ δίς, ὥσπερ οἱ καταχέοντες[59]) τῶν παριόντων, παυέσθαι εὐθὺς ἔδωτες· οἱ δ' ἐπὶ τὰς ὅρμους[60]) ἦσαν, ὥσπερ ἐν ἑορτῇ, πιόμενοι[61]). καὶ μὴν ἐκεῖνο μέμνησθε τὸ γελοῖον, ὡς ὁ βέλτιστος ὑμῖν Κόνων ἐχρήσατο προελθὼν, ἅ μείλιξα τὸ πλῆθος ὑμῶν συνεσήκει, καὶ δείξας τινὰ τόπον βραχὺν προηγόρευεν· ὡς, εἰ μὲν αὐτὸς ἐκεῖ προέλθοι, νενικηκὼς εἴη· καὶ δέοι[62]) ὑμᾶς ἀπαλλάττεσθαι καθ' αὑτὸς καὶ παραχωρεῖν· εἰ δ' ὑμεῖς, ἔφη, τέτταρα ἢ πέντε βήματα νικᾶτε[63]), καὶγὼ

57) πολεμήσαιτε, vt modo ἀποσαίητε. Ven. et Mor. dant πολεμήσετε. oratio eſt cauillatoria. *vos vero ii ſitis, qui a quoquam deficiatis? vos vero cuiquam bellum inferatis? Fortes eſſe decet eos, qui deficere et bellum parare velint, navos, induſtrios, ſobrios, vigiles, intrepidos. vos vero ignavi et imbelles eſtis; ne per vnum quidem diem arma gerere audeatis.*

58) paret aliquid deeſſe poſt τῇ, e. c. πρώην, aut τότε. v. p. 687, 4. Valeſius vertit *hesterna*; ergone ille χθές, aut reperit in aliquo Dionis codice manuſcripto, aut ſuo marte adiecit?

59) ὥσπερ οἱ τὰς ἀμίδας καταχέοντες malim. *vt qui matulas ſuper capita praetereuntium defundunt e feneſtris.*

60) ἐπὶ τὰς ὅρμους] *in vrbis partem mari affixam, vbi appulſus ſuos nauibus appellentibus.* bene ſenſit Caſaubonus et ſententiam loci et vitium interpretationis latinae, tametſi ſatis habuit, digito velut, e longinquo demonſtrare. In Ven. eſt vitioſe ἐπὶ τοῖς ὁρμοῖς.

61) πιόμενοι] ſic recte Caſaubonus, a verbo πίνειν. ποιούμενοι Ven. et Mor.

62) δέοι] ſic recte Anglus in optat. δέον Ven. et Mor.,

63 Anglus poſt βήματα aut addi vult προελθοῖτε, aut ſaltim tacite repeti; haud male id quidem, poſſit tamen

vulgata

καὶ γὼ βαδιοῦμαι· ταῦτα δὲ ἔλεγε, φειδόμενος ὑμῶν καὶ καταγελῶν, καὶ καθάπερ παισὶ προσπαίζων. ἐπὶ [64]) τὸ στράτευμα ἐφειστήκει κἀκεῖνος οὐδένα [65]) εἴα ἅπτεσθαι, γυμνοὺς ἅπαντας [66]) ὁρῶν, καὶ ἑτοίμους ἀπόλλυσθαι. τί οὖν ἐβιάσαντο μετὰ ταῦτα οἱ προπετεῖς καὶ ἀκόλαστοι, καὶ ἐπίτηδες ἀναστρέψαι [67]) καὶ συγχέαι πάντα ἐπιβουλεύσαντες, καὶ οὐ πρότερον ὑμᾶς ἀνῆκαν, ἕως ἐγεύσασθε πολέμου· καὶ τὸ δεινὸν ἄχρι πείρας προῆλθε. τί δὴ καὶ τούτων ἐπεμνήσθην; ὅπως εἰδῆτε τὰ φυόμενα ἐκ τῆς περὶ τὸν βίον ταύτης ἀταξίας. οὐ γάρ ἐστι τοὺς οὕτως ἐπτοημένους περὶ τὰ μικρὰ καὶ μηδενὸς ἄξια, φαύλως καὶ ἀκρατῶς ἔχοντας, ἐν τούτοις ἃ πράττουσι καθ' ἡμέραν, τἄλλα σωφρονεῖν, καὶ περὶ τῶν μειζόνων ὀρθῶς βουλεύεσθαι. ἡ γὰρ τῶν τρόπων κουφότης καὶ τὸ ἀλόγιστον οὐκ ἐᾷ μένειν ἐπὶ τοῖς ἐλάττοσιν· οὐδ' ἔχει μέτρον οὐδὲν ἡ ἄνοια τῶν ἁμαρτημάτων, ἀλλ' ἐπὶ πᾶν ὁμοίως πρόεισι, καὶ παντὸς ἅπτεται, μετὰ ἴσης εὐχερείας. μὴ οὖν οἴεσθε περὶ μικρῶν εἶναι τὸν λόγον, ὅταν τις ὑμῖν διαλέγηται περὶ τῶν ἐν τοῖς θεάτροις θορύβων. οὐ γὰρ οὕτως ἡ πενία ταχὺ πέφυκε συμβαίνειν διὰ τὰς κατ' ὀλίγον ζημίας, ὡς ἡ κακία πρόεισιν ἐκ τῶν κατὰ μέρος τούτων ἁμαρτημάτων· καὶ τελευταῖον, ἐπ' αὐτὸ τὸ πέρας, καὶ τὸν

vulgata satis bene defendi. νικᾷν βήματα τέτταρα non video quid impediat, quo minus significet *praeuenire aliquem aliquo quatuor passibus.* in βαδιοῦμαι subauditur οἴκαδε. *tum ego quoque cum militibus meis me domum recipiam.*

64) pro ἐπὶ lego ἔτι, *adhuc adstabat exercitus in armis immotus, nondum faciebat caedis initium.*

65) post οὐδένα malim οὐδενὸς addi.

66) γυμνοὺς ἅπαντας] subaudi ὑμᾶς *videns vos omnes nudos, inermes.*

67) imo vero ἀνατρέψαι a verbo τρέπω.

τὸν ὅλεθρον συζηθεῖσα ἤγαγε. καὶ ταῦτα μὲν ἤδη τὰ περὶ τὸ θέατρον. ἀλλ' ὅταν εἰς τὸ ϛάδιον ἔλθητε, τίς ἂν ἀπεῖν δύναιτο τὰς ἐκεῖ πρασυγὰς, καὶ θόρυβον, καὶ ἀγωνίαν, καὶ σχημάτων μεταβολὰς, καὶ χρωμάτων, καὶ βλασφημίας, οἵας καὶ ὅσας ἀφίετε; εἰ γὰρ μὴ τὸς ἵππους [68]) ἐωρᾶτε αἰμιδιωμένους, καὶ τούτους συνήθεις, αὐτοὶ δ' ὑπὸ μανίας ἠλαύνεσθε τῶν ἐν ταῖς τραγῳδίαις, ἐκ ἂν ἔτως χαλεπῶς διήνεσθε. αὐτὸν γάρ, οἶμαι, τὸν Ἰξίονα λῆρον ἀποφαίνετε, τὸν ἐν τῷ τροχῷ παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἐνδεδεμένον καὶ κολαζόμενον, διὰ ταύτην [69]) τινὰ ἀσέβειαν. φέρε δή, εἰ μεταξὺ [70]) θεῶν τις ὑμῖν ἐπιστὰς, εἶπεν διατεινάμενος·

Δαιμόνιοι μαίνεσθε, καὶ ἐκ ἔτι νεύθετε θυμῷ
Βρωτὺν ἀδὲ ποτῆτα.

τί σφόδρα ἕτω κυκᾶσθε; τίς ἡ σπουδή; τίς ὁ ἀγών. ἔ γὰρ Πέλοψ ἐϛὶν ὁ διώκων [71]), ἢ Οἰνόμαος, ἢ δὲ Μυρτίλος. ὁ μὲν, δεύτερος ἀπὸ Διὸς γεγονὼς, ὁ δὲ Ἑρμῆ παῖς. ἢ δὲ περὶ βασιλείας, ἢ δὲ γυναικὸς, ἢ δὲ θανά-

68) sententia est: *Etsi quis fingat, vos ipsos agitari, non autem equos, non posseris tamen tam miserabilem in modum conteri et contorqueri, atque artus vestri nunc ab illis vestris violentissimis conterantur, ad spectaculum equorum, quorum corpora non possunt tam defatigari cursus contentione, atque vestra defatigari consentaneum est ab illa dira vestra contentione clamandi, et terram pulsandi, et pugnandi, tametsi non vos agitamini in circo, sed equi agitantur, iisque vestris oculis familiares, quos saepissime iam vidistis. Quod autem quis assidue spectat, eius spectandi taedium eiso ipsum capit. Vos autem eorundem equorum spectaculo non satiamini.*

69) malim τοιαύτην.

70) μεταξὺ [scil. θορυβέντων ὑμῖν, aut θορυβεῖσιν] *in medio tumultu vestro.*

71) διώκων h. l. est, non *persequens, infectans*, sed *agitans currum versus metam.*

θανάτῳ πρόκειται κρίσις· ἀλλ' ἐστὶν ὁ ἀγὼν ἀνδραποδῶν, ὑπὲρ τῆ τυχόντος ἀργυρίᾳ, νῦν μὲν ἡττω-
10. μένων, νῦν δὲ νικώντων, ἀεὶ τῶν αὐτῶν. εἰ λέγεις ταῦτα, τί ἐρᾶτε; ἢ δῆλον, ὅτι δεῖ ἀκούεσθε παρ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν, ὅτε ἦν αὐτὸς ὑμῖν ὁ τῆ Πέλοπος[72]) διαλέγηται πρόγονος; τίνα ἂν εὕρῃ τις ἐπι-
15. κερίαν, ἢ τίνα ἐξιλάσασθαι δεῖ δαιμόνων; ἔστιν Ὀλυμπιάσι κατὰ μέσον[73]) τὸν ἱππόδρομον, ταρα-ξίππε Ποσειδῶνος βωμὸς, ἔνθα[74]) μάλιστα συνί-βαινε τὰς ἵππους πτοεῖσθαι, καὶ πλεῖστα[75]) δια-
20. φθείρεσθαι τῶν ἁρμάτων. ἔδοξεν ἐν τοῖς Ἠλείοις, ὡς δαιμονίᾳ τινὶ ὄντος[76]), ἱδρύσασθαι βωμόν. καὶ τὸ λοιπὸν φασιν ἀπ'[77]) ἐκείνου γεγονέναι τὸν τόπον ἀσφαλῆ. πολὺ δὴ μᾶλλον ἔγωγε ὑμῖν συμβουλεύω,
25. τὸν θεὸν τοῦτον ἐξιλάσασθαι, καὶ βωμὸν ἱδρύσασθαι τὸν αὐτόν· μὰ Δί', οὐχ ὑπὲρ τῶν ἵππων, ἀλλ' ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν· ὅπως μὴ ταραττησθε, μηδὲ ἐκπίπτη-τε τῆς τάξεως. μὴ γὰρ[78]) δαιμόνια πάντα τὰ
25. τοιαῦτα, καὶ μείζονος δέομενα ἀποτροπῆς; φασὶ καὶ ἀρχαίαν βασιλίδα ἐν Κρήτῃ τῶν Ἡλιαδῶν ἐρε-σθῆναι ταύρῳ, καὶ συγγενομένην χαλεπόν τι καὶ

72) Pelopis atauus quis eſt? quaere. Num Iupiter?

73) κατὰ μέσον] ſic recte Caſaub. et margo Mor. κατὰ νεμέων Ven. et t. Mor.

74) ἔνθα] *vbi*; in medio nempe ſtadio, vbi poſtmodum condita eſt illa ara, *enenit*, illa ara ſcil. nondum condita.

75) καὶ τὰ πλεῖστα.

76) ὄντος] ſubaudi αὐτίκα τούτων. cogitaui quoque de χαλεπαίνοντος, aut νεμεσῶντος. *numen aliquod ſibi ſuccenſere.* vel et ἐκεῖ ὄντος. *numen aliquod ibi loci verſari.*

77) ἀπ' ἐκείνου] ſic recte Anglus, ſcil. τῷ χρόνῳ, vel γεγονότος. poſſit quoque corrigi ἐξ ἐκείνου, vel ἐπ' ἐκείνῳ, ſcil. συμβάντι. ſententiam bene h. l. interpres reddidit, qui autem exiſtimarit leg. eſſe, ex interpretatione nequit ſatis certo colligi.

78) μὴ γὰρ] ſubaudi ante μὴ, aut ὁρᾶτε *videte*, ne, aut δέδοικα *vereor*, ne — poſſit quoque ἤ legi, *profecto enim*.

μέγα τεκεῖν τέρας. δέδοικα δὲ κἀγὼ τὸν ἱππικὸν ἔρωτα τῆς πόλεως, μή τι δυσχερὲς ὑμῖν καὶ ξένον ἐνέγκῃ τῷ χρόνῳ. πάλιν δὲ ἑτέραν παρθένον ποταμοῦ τινος ἐρασθεῖσαν [79]), ὁσημέραι φοιτᾷν ἐπὶ τὸ ῥεῦμα, καὶ τόν τε ἀφρὸν ἐντίθεσθαι ταῖς ἀγκάλαις, καὶ τὸ ὕδωρ ὑποδέχεσθαι τοῖς κόλποις. Ἀθήνῃσι δὲ αὐτὸ τοῦτο τὸ ζῶον ἀγαπηθῆναι, τὸ καὶ παρ' ὑμῖν εὐδοκιμοῦν· καὶ νῦν ἐστιν ἐν τῇ πόλει τόπος καλούμενος οὕτως, Ἵππου καὶ κόρης ἄβατον. ὁ γὰρ πατὴρ συγκαθεῖρξε [80]) τὴν παῖδα τῷ ἵππῳ, καὶ φασὶν οὕτω διαφθαρῆναι τὴν κόρην. σκοπεῖτε δὲ, μὴ καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῆς τοιαύτης ἐπιθυμίας ἀπόλησθε. ποῖος γὰρ Ὅμηρος, ἢ τίς ἀνθρώπων δύναται τὰ συμβαίνοντα ἀπεῖν; οὐ γὰρ οὕτως ἐκεῖνος φησὶ τὰ ἅρματα ταπεινὰ γίνεσθαι μεταξὺ, καὶ σφόδρα ὑψηλὰ κατὰ τὸν δρόμον· ὡς τὰς ὑμετέρας ψυχάς ἐστιν ἰδεῖν πασχούσας. φησὶ δ' οὕτως, ἵν' ὑμῖν καὶ χαρίσωμαί [81]) τι μικρόν.

Ἅρματα δ' ἄλλοτε μὲν χθονὶ πίλνατο πουλυβοτείρῃ,
Ἄλλοτε δ' ἀέξασκε μετήορα, τοὶ δ' ἐλατῆρες
Ἔστασαν ἐν δίφροισι, πάτασσε δὲ θυμὸς ἑκάστου
Νίκης ἱεμένων, κέκλοντο δὲ οἷσιν ἕκαστος
Ἵπποις.

ἐνταῦθα τοὺς μὲν ἡνιόχους πεποίηκεν ἀγωνιστὰς, καὶ φιλοτιμουμένους· τοὺς δὲ θεατὰς καθ' ἡσυχίαν θεωροῦντας,

79) ἐρασθεῖσαν] repete tacite a communi φασὶν. quaerit Anglus, quid haec similitudo hic loci sibi velit. Hoc vult, vt demonstret nempe, tametsi multi ferantur in historiis in equos insano amore exarsisse, neminem tamen illorum omnium ita furiose deperisse equos, atque Alexandrinos.

80) συγκαθεῖρξε] v. Wesseling. ad Diodor. Sic. II. 550. Ven. et Mor. dant συγκαθεῖρξαι.

81) καὶ χαρίσωμαι] Ven. et Mor. dant κεχαρίσωμαι.

ρῶντας, ὥσπερ καὶ προσῆκε. μόνον δ' ἐπὶ τῷ τέλει φησὶν Αἴαντα τὸν Λοκρὸν ὁρᾶν ἀπρεπέστερον, καὶ λοιδορεῖσθαι Ἰδομενεῖ περὶ τῶν ἵππων τῶν Εὐμήλου. οὗτος μέντοι ἐστὶν ὁ περὶ τὴν Αθηνᾶν αὖθις ἀσεβήσας, ἁλισκομένης τῆς Τροίας· καὶ αὐτὸς δὲ, διὰ τοῦτο κεραυνωθεὶς, καὶ τοῦ χειμῶνος καὶ τῆς ναυαγίας τοῖς πᾶσιν αἴτιος γενόμενος. ὁ γὰρ ἐν τοιούτοις θρασὺς καὶ προπετὴς, οὐδὲ τἄλλα εἶναι δύναται σώφρων· ὥσπερ καὶ εἶπον ἤδη. τοῦτο μὲν οὖν, τοιοῦτο παράδειγμα κακίας καὶ ἀνοίας, ὁμοίως ἐκ τῶν[82]) τοιούτων ἀνθρώπων, τοῖς παρ' ὑμῖν. ὅτι μάχεσθαί γε οὐδεὶς ἱκανός ἐστιν, οὐδὲ ἀριστεύειν, οὐδὲ αἱρεῖν πόλεις, ὡς ἐκεῖνος. ἡμῶν δὲ οὐδεὶς ἐν τῇ θέᾳ καθέστηκεν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον πέτεσθε τῶν ἵππων, καὶ τῶν ἡνιόχων, καὶ γελοῖοί ἐστε, καὶ ἡγεῖσθε[83]), καὶ πίπτετε. τοιγαροῦν οὐ κακῶς τις παρεποίησε τῶν σαπρῶν τούτων ποιητῶν·

Ἅρματα δ' ἄλλοτε μὲν χθονὶ πίλνατο πουλυβοτείρῃ,
Ἄλλοτε δ' ἀέξασκε μετήορα· τοὶ δὲ θεαταὶ
Θώκοις ἐν σφετέροις, οὔθ' ἕστασαν οὐδ' ἐκάθηντο,
Χλωροὶ ὑπαὶ δείους πεφοβημένοι, οὐδ' ὑπὸ νίκης[84])
Ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι, καὶ πᾶσι θεοῖσι
Χεῖρας ἀνίσχοντες, μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστοι.
Ἠύτε περ κλαγγὴ γεράνων πέλει, ἠὲ κολοιῶν,
Αἵ τ' ἐπεὶ οὖν ζῦθόν τ' ἔπιον, καὶ ἀθέσφατον οἶνον,

82) ὁμοίως ἐκ τῶν] variis modis hunc locum tentarunt Casaub. Anglus, interpres, nos ipsimet quoque, quibus alias nouas coniecturas addere possimus, verum his quidem armis causa haec vinci nequit. libri meliores soli hoc vulnus sanabunt.

83) ἡγεῖσθε] proxime ad vestigia literarum foret κινεῖσθε. verum non satisfacit. num κλονεῖσθε. *agitamini*, *percellimini*, *conturbamini*, *aestuatis*.

84) οἱ δ' ὑπὸ] *hi vero prae studio vincendi*. paulo aliter Anglus ἠδ' ὑπὸ. Ven. et Mor. dant οὐδ' ὑπὸ.

Κλαγγῇ ταί γε πέτονται 85) ἀπὸ ϛαδίοιο κελεύθου.
Οἱ δ' ὥϛε ψαρῶν νέφος ἔρχεται, ἠὲ κολοιῶν,
Οὖλον κεκλήγοντες, ὅτε προΐδωσιν ἰόντα
Ἵππον, ὃς ἀνθρώποισι φόνου φέρει ἠλιθίοισιν·
Ὡς οἱ κεκλήγοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ἔπιπτον.
Ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱερὰς κατ' ἀλωάς·
Ὡς δ' ἀναμαιμάει βαθέ' ἄγκεα θεσπιδαὲς πῦρ,
Πάντη τ' εἰλυφόων ἄνεμος φέρει, οἱ δέ τε θάμνοι
Πρόῤῥιζοι πίπτουσιν ἐπειγόμενοι πυρὸς ὁρμῇ·
Ὡς οἱ μὲν μάρναντο πυρὸς δέμας. οὐδέ κε φαίης
Οὐδέποτ' ἠέλιον σῶον ἔμμεναι, οὔτε σελήνην.
Οἵηπερ φύλλων γενεὴ, τοίηδε καὶ ἀνδρῶν,
Ἀνδρῶν κουφονόων, φιλαοιδοτάτων, ἀγερώχων.
Ἠχὴ δ' ἀμφοτέρων ἵκετ' αἰθέρα καὶ Διὸς αὐγάς. 85b)
Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο,
Τί πτώσσεις; τί δ' ὀπιπτεύεις κατὰ ἅρμ' ἐν ἀγῶνι;
Εἰ δ' ἄγε νῦν πείρησαι, ἵνα καμφθεὶς ἀποτίνῃς 86).
Τὸν δ' αὖθ' Ἱπποκόων ἀπαμειβόμενος προσέειπε,
Τέττα σιωπῇ ἧσο, ἐμῷ δ' ἐπιπείθεο μύθῳ,
Ἠπεδανὸς δὲ νύ τοι θεράπων, βραδέες δέ τοι ἵπποι.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπὸ ζυγόφιν προσέφη πόδας αἰόλος ἵππος·
Οὐχ ὁρᾶας, οἷος κἀγὼ καλός τε μέγας τε,
Ἀλλ' ἔπι τοι κἀμοὶ θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
Αἴ γάρ πως ὑμᾶς γε καὶ αὐτοὺς ἐνθάδε πάντας
Ὁπλήεντας ἔθηκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη.
Ὡς μή μοι τρύζητε καθήμενοι, ἄλλοθεν ἄλλος.
Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' εὔχοντο Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι.

ταῦτα

85) κλαγγῇ ταί γε πέτονται] habeatne bene, an leg. sit κλαγγηταί, quaere apud Homerum. In Veneta est κλαγγητέ (sic) γε πέττονται.
85 b) imo vero αὐλὰς. *ad Iouis aedes.*
86) ἀποτίνῃς] sic recte interpres. ἀποτείνῃς Ven. et Mor.

ταῦτα μὲν ὑμῖν ἀπὸ πολλῶν καὶ φαύλων ὀλίγα, ὅ-
πως μὴ μόνοι [87]) δοκῆτε εἶναι γελοῖοι. καὶ μὴν αἰ-
σχρόν ἐστιν, ἄνδρες Ἀλεξανδρεῖς, τὸς πυνθανομέ-
νους περὶ τῆς πόλεως, τὰ μὲν ἄλλ' ἀκόλαστον θαυμαστὸν
εἶναι· περὶ δὲ ὑμῶν αὐτῶν μηδὲν σεμνὸν λέγεσθαι,
μηδ' ἄξιον ζήλου· τἐναντίον δὲ, ὡς φαύλους τὸς
ἀνθρώπους [88]) διαβεβλῆσθαι, μίμους καὶ γελωτο-
ποιοὺς μᾶλλον, ἐκ ἄνδρας ἐρρωμένους, ὡς τῶν κωμι-
κῶν [89]) ἔφη τις ἐπὶ τοῖς τοιούτοις· ἀκόλαστος ὄχλος,
ναυτικὴ τε ἀταξία. ἔστι γὰρ ὅμοιον, ὥσπερ εἰ οἰ-
κίαν μέν τις ἴδῃ πάνυ καλὴν, τὸν δὲ δεσπότην αὐ-
τὸν [90]) ἀνδραπόδου, μηδὲ θυρωρεῖν ἄξιον. τῷ παντὶ
γὰρ κρεῖττον ἐρημίαν καθορᾶν, καὶ δεκαπέντε ἀν-
θρώπους εὐπόρους, ἢ πλῆθος ἀνήριθμον ἀνθρώπων
ἀθλίων, καὶ μαινομένων· ὥσπερ τινὰ κόπρον βα-
θεῖαν, ἐν ταυτῷ νενημένην ἐκ παντοδαπῶν λυμά-
των. οὐδὲ γὰρ πόλιν εἴποι τις ὀρθῶς τὴν ἐκ τοιούτων,
οὐδὲ γε χορὸν, τὸς ὁποίους δήποτε συνελθόντας, ἀ-
δὲ στρατόπεδον πάντα ὄχλον. οὐδὲ γὰρ τὸ τῦ Ξέρ-
ξου στράτευμα λαμπρὸν ἦν, πλὴν [91]) εἰ μή τις διο-

87) μόνοι] sic recte margo Mor. sed t. Mor. et Ven. dant μόνῳ. *ne soli vos videamini hoc in coetu esse ridiculi, sed ego quoque in partem huius laudis quodammodo veniam, dum similis vobis fiam, ridicule me gerendo.*

88) τὸς ἀνθρώπους] subaudi τὸς ἐνθάδε. *homines hic loci*, Alexandriae, *degentes.*

89) τῶν κωμικῶν] aut memoria hic fefellit Dionem, aut manus librariorum. Verfus enim ille ἀκόλαστος ὄχλος — ἀταξία eſt Euripidis ex Hecuba verſ. 607. v. Valeſ. Emendat. p. 36. et Abreſch ad Aeſchyl. p. 56.

90) αὐτὸν] Ven. et Mor. dant αὐτῶν.

91) primum aut πλὴν aut μὴ eſt delendum, deinde pro τις ſcrib. eſt τι, eique δεῖ addendum, denique verba ἢ διασκάπτειν ſunt inducenda, quae certe quoque a Veneta abſunt, et aut ſcholium ſunt, aut varians lectio vorbi διορύττειν. Ita nobis hoc de loco videtur. Anglus de

τις

ρύττειν, ἢ διασκέπτειν, ἢ τοιῶτον ἕτερον ἔργον πράττειν. ἐδεῖ ἡ τῶν Τρώων πόλις εὐδαίμων, ὅτι πονηρῶν καὶ ἀκολάστων ὑπῆρξε πολιτῶν. καίτοι μεγάλη τε καὶ ἔνδοξος ἦν· ἀλλ' ὅμως ὁ τῆς Ἰθάκης πολίτης ἐπόρθησεν αὐτὴν, ὁ τῆς μικρᾶς καὶ ἀδόξου, σφόδρα ἔσαν εὐρύχωρον. Φοβοῦμαι δὴ, μὴ καὶ ὑμεῖς ἀπόλησθε [92]) ἐκείνοις παραπλησίως· εἰ καὶ ψυχρότερόν ἐστιν εἰπεῖν· ὅτι καὶκείνην ὑπὸ ἵππου τινὸς φθαρῆναι λέγεται· πλὴν οἱ μὲν ἴσως ὑφ' ἑνὸς, ὑμεῖς δὲ ὑπὸ πλειόνων ἐαλώπατε. μὴ γὰρ τοῦτο μόνον ἡγεῖσθε ἅλωσιν εἶναι πόλεως, ἂν τινες τὸ τεῖχος καταβαλόντες, ἀποσφάττωσι τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰς γυναῖκας ἀπάγωσιν, καὶ τὰς οἰκίας κατακαίωσιν. αὕτη μὲν ἴσως τελευταία [93]), καὶ πρὸς ὀλίγον γιγνομένη, καὶ μᾶλλον ἐλεεῖσθαι τοὺς παθόντας, ἢ καταγελᾶσθαι παρασκευάζουσα. παρ' οἷς δ' ἂν ᾖ πάντων ἀμέλεια τῶν καλῶν, ἐνὸς δὲ πράγματος ἀγεννοῦς ἔρως, καὶ πρὸς μόνον τοῦτο ἀποβλέπωσι, καὶ περὶ τοῦτο διατρίβωσιν [94]), ἢ πηδῶντες, καὶ μαινόμενοι, καὶ παίοντες ἀλλήλους, καὶ ἀπόῤῥητα λέγοντες, καὶ τοὺς θεοὺς αὐτοὺς ποικίλως λοιδοροῦντες, καὶ τὰ ὄντα [95]) ῥιπτοῦντες, καὶ γυμνοὶ βαδίζοντες ἀπὸ τῆς θέας ἐνίοτε· τοῦτ' ἔστιν αἰσχρὰ πόλεως καὶ ἐπονείδιστος ἅλωσις. καὶ γὰρ ἀνθρώπους ἐαλωκέναι φαμὲν οὐχ ὑπὸ λῃστῶν μόνον, ἢ ἑταίρων [96]),

ἀλλὰ

τις cum τι mutando consentit. Casaubonus aliter paulo constituit.

92) ἀπόλησθε] sic recte Ven. ἀπόλεσθε Mor.

93) malim ἡ τελευταία, scil. ἅλωσις.

94) malim διατρίβωσιν ἀεὶ πηδῶντες, aut διατρίβωσι πηδῶντες.

95) τὰ ὄντα] subaudi ἐν χερσὶ. quicquid ad manum est, quicquid in manus venit. pro παρόντα vel ὑπάρχοντα.

96) verba ἢ ἑταίρων delendum. in aliis libris Dionis fuit ἑταίρας, in aliis ἑταιρῶν, ab ἑταίρα meretrix. adscripsit ali-

ἀλλὰ καὶ ἑταίρας, καὶ γαστρὸς, καὶ ἄλλης τινὸς φαύλης ἐπιθυμίας. αἰχμάλωτος οὖν γενέσθαι καλῶς ἂν λέγοιτο καὶ ἀνὴρ καὶ πόλις, ἥτις ἂν τῶν κρειττόνων ἐπιτηδευμάτων ἀφεμένη, καὶ μήτε ὁρῶσα μηδὲν, μήτε ἀκούουσα τῶν εἰς σωτηρίαν· ἀλλ' αἱρεθεῖσα ὑπὸ μέθης, ἢ ᾠδῆς γυναικῶν, ἢ ἁρμάτων, ἄγηται καὶ φέρηται, καὶ πᾶσα δι' ὅλης θορυβῆται[97]) περὶ τοῦτο, καὶ ἐκφωνεῖ[98]). καὶ, νὴ Δία, ἑαλωκέναι λέγοιτ' ἂν, καὶ κατὰ κράτος, ὡς οὔθ' ἑαλωκέναι[99]) καὶ περιηγκωνίσθαι. οὐ γὰρ, ἂν μὲν τὸ σῶμά τινος κρατῆται, καὶ περιέχηται[100]) δεσμοῖς τισιν ἢ φρουροῖς, τὰ δυσχερῆ δεῖ ταῦτα νομίζειν, αἰχμαλωσίαν καὶ δουλείαν καὶ ἀπάτην, τῆς δὲ ψυχῆς[1]) ἠνδραποδισμένης καὶ ἀπολωλυίας, εἰρωνεύεσθαι καὶ ὑποτιμᾶσθαι[2]). καίτοι δεινὰ μὲν που καὶ ἐφ' ἑκάστῳ τὰ τοιαῦτα, τῷ παντὶ δὲ αἰσχίω, δημοσίᾳ φαινόμενα. καὶ γὰρ αἱ λοιπαὶ νόσοι, μέχρι μὲν τῶν καθ' ἕνα εἰσὶν, οὐ μεγάλης οὐδὲ φοβερᾶς προση-

aliquis lector hanc varietatem; ex eo factum, vt in textum ea irreperet, locum alienum occupans.

97) θορυβῆται] sic recte Ven. θορυβεῖται Mor.

98) ἐκφωνεῖ] Veneta dat ἐκφωνῇ et margo Mor. ἐκφρονεῖ, leg. ἔκφρων ᾖ.

99) ὡς οὔθ' ἑαλωκέναι] haec verba videntur delenda, aut leg. ὡς οὐδ' ἄλλη τις, καὶ περιηγκωνίσθαι.

100) περιέχηται] in Ven. sic est: κρατῆται, καὶ περὶ δουλείαν — caeteris omnibus omissis. Mor. dat περιέχεται.

1) lego sic: καὶ δουλείαν· ἀπάτην δὲ ψυχῆς —

2) εἰρωνεύεσθαι καὶ ὑποτιμᾶσθαι] verba Demosthenica. prius significat, rem improbam, turpem, flagitiosam, infamem, honesto velare verbo. posterius, fateri quidem haud esse laudandam, appellationem tamen tam contumeliosam nolle pati, atque negare eam rei conuenire, sed molliorem minusque inuidiosam postulare, vt si qui condemnatus nil recuset quidem poenam omnino omnem, sed hanc sibi irrogatam recuset, ceu nimis atrocem, minorisque aestimari, aut lenius puniri postulet.

πρεσβηγορίας τυγχάνουσιν· ὅταν δὲ κοινὸν γένηται τὸ πρᾶγμα, τότε λοιμὸς καλεῖται. καθόλου γὰρ πάντα [3]) ἁμαρτήματα εἴποι τις ἄν. καὶ γὰρ παντα-χῇ καὶ οἰνόφλυγες, καὶ πόρνοι, καὶ γυναιμανεῖς ἐν πάσαις εἰσὶ ταῖς πόλεσιν· ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο χαλεπὸν οὐδὲ ὑπερβάλλον· ὅταν δὲ ἐπικρατῇ τὸ πάθος, καὶ βλέπηται κοινὸν, τότε ἐπίσημον, καὶ μέγα, καὶ δημόσιον γίνεται [4]). ποία γὰρ πόλις ἐστὶ τῶν μὴ σφόδρα ἐρήμων καὶ μικρῶν, ἐν ᾗ μὴ καθ' ἡμέραν τις πυρέττει πάντως· ἀλλὰ Καυνίους μόνον παρείλη-φε· καὶκείνων ἐστὶ τὸ ὄνειδος, ὅτι πάντες αὐτὸ πά-σχουσιν· ὥσπερ καὶ ἀπὸ τῶν βελτιόνων τινὲς ἐθαυ-μάσθησαν, καὶ δόξαν ἔσχον. πόσους γὰρ οἴεσθε Ἀθηναίων, ἢ Μεγαρέων, ἢ Κορινθίων, τὰ σώματα σκεῖν, καὶ ζῆν Φιλοπόνως; πολλοὺς δηλονότι, καὶ ταῦθ' ὅτ' ἀναγκαῖον ἦν αὐτοῖς, ἄνδρας ἀγαθοὺς ὑπὲρ τῶν πατρίδων γίγνεσθαι. τί ἂν μόνον [5]) Λακεδαιμόνιοι τοῦτ' ἔσχον τὸ ὄνομα, καὶ τῆς δόξης ἀπολαύουσιν ἔτι καὶ νῦν; ὅτι [6]) ἐκτήσαν-το τὴν φιλοτιμίαν. τοὺς δὲ Ἀθηναίους τὰ περὶ τοὺς λόγους μᾶλλον ἐπιτηδεύοντας, καὶ ποίησιν, καὶ χο-ρούς, ἐπὶ τούτῳ [7]) αὐτοὺς ἐποίησε θαυμάζεσθαι. διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν σκοπεῖτε δὲ, μὴ ἡμεῖς ἐχ ὁμοίως

3) aut ſic legi poteſt: παντα χῇ ἁμαρτήματα εὕροι τις ἄν, aut πάντα ἁμαρτημάτων μεστὰ εἴποι τις ἄν. *vbique errores et peccata inuenias.* aut *omnia peccatis plena dicas.*

4) καὶ δημοσίᾳ γίγνεται] aut haec verba poſt τὸ πάθος collocanda ſunt, ſic tamen, vt γίγνηται exaretur, aut ſi ſuo loco manent, leg. eſt καὶ δημοσία νόσος γίγνεται. *et fit morbus publicus.*

5) μόνον poteſt teneri. melius tamen conueniat μόνοι.

6) καινῇ] ſic recte Caſaub. et interpres. καὶ ὧν Ven. et Mor

7) ἐπὶ τούτῳ] ſic recte Caſaub. et interpres. ἐπὶ τοῦτο Ven. et Mor.

ὁμοίως [8]) μεταλάβητε δόξης τοῖς Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις, ἀλλὰ μᾶλλον ἑτέροις τισίν. οὐ βούλομαι γὰρ ὀνομάσαι. ὅπερ γὰρ ἤδη πολλάκις εἶπον, αἰσχίω τὰ αἰσχρὰ, καὶ καταγέλαστα μᾶλλον, ὅταν ᾖ περὶ τὰς πόλεις. ὥσπερ ἐν ταῖς κωμῳδίαις καὶ διασκευαῖς, Καρίωνα μὲν εἰσάγοντες μεθύοντα καὶ Δᾶον, οὐ σφόδρα κινοῦσι γέλωτα· τὸν δὲ Ἡρακλέα τοιοῦτον ὁρῶσι γελοῖον δοκεῖ, παραφερόμενον, καὶ, καθάπερ εἰωθασιν [9]), ἐν κροκωτῷ. παραπλησίως καὶ δῆμος οὕτως μέγα [10]) μινυρίζων διὰ βίου, καὶ πάλιν ἡνιοχῶν χωρὶς ἵππων, αἰσχρὸν γίγνεται καὶ καταγέλαστον. αὐτὸ γὰρ τοῦτο Εὐριπίδης τὸν Ἡρακλέα φησὶ παθεῖν μαινόμενον.

Ἐκ τοῦ [11]) δὲ βαίνων, ἅρματ' οὐκ ἔχων [12]) ἔχειν
Ἔφασκε, δίφρου δ' εἰσέβαινεν ἄντυγας,
Καὶ ἔτεινε [13]) κέντρον δῆθεν, ὡς ἔχων χερί.

μὴ οὖν καὶ ὑμᾶς [14]) κατὰ ζῆλον τὸν Ἀλεξάνδρου. καὶ

8) ὁμοίως an ὁμοίας legas, ad ſententiam non multum refert, tametſi hoc malim.

9) εἰώθασιν] hiſtriones puta, vel poetae ſcenici, in ſuis fabulis Herculem producere.

10) malim οὕτω μέγας. Anglus item μέγας volebat. poſtulat hoc comparatio inter Herculem et populum Alexandrinum, in quibus ambobus, cum ridiculos ſe praebent, riſum et deformitatem ipſa creat magnitudo rerum ad eos pertinentium.

11) ἐκ τοῦ] ſic leg. ex Euripidis Hercule furente. αὐτοῦ Ven. et Mor. videtur in aliis Euripidis codicibus fuiſſe ἐκ τοῦ, in aliis ἀπὸ τοῦ, vnde αὐτοῦ natum eſt.

12) ἔχων] ſic recte Ven. vt eſt in Euripide. ἔχω Mor.

13) καὶ ἔτεινε] ſic Ven. κ' ἔτεινε Mor.

14) ὑμᾶς] videtur hic aliquid deeſſe; nam etiamſi Caſauboni ὑμεῖς aſſumas, quod non inſcitum eſt, ſcil. αἰσχροὶ γίνεσθε καὶ καταγέλαστοι, δίφρους ἀναβαίνοντες, quae

γὰρ αὐτὸς ἔλεγε Διὸς υἱὸς εἶναι. μᾶλλον δ' ἴσως οὐχ Ἡρακλεῖ προσέοικεν ὑμῶν ὁ δῆμος, ἀλλὰ Κενταύρῳ τινὶ ἢ Κύκλωπι πεπωκότι [15]) καὶ ἐρῶντι, τὸ μὲν σῶμα ἰσχυρῷ καὶ μεγάλῳ, τὴν δὲ διάνοιαν ἀμαθεῖ. πρὸς τοῦ Διὸς, οὐχ ὁρᾶτε, ὅσην ὁ αὐτοκράτωρ ὑμῶν πεποίηται τῆς πόλεως ἐπιμέλειαν; οὐκοῦν χρὴ καὶ ὑμᾶς ἀντιφιλετιμεῖσθαι, καὶ τὴν πατρίδα κρείττω ποιεῖν· μὰ Δί', οὐ κρήναις, οὐδὲ προπυλαίοις· εἰς ταῦτα [16]) μὲν γὰρ οὐ δύνασθε ὑμεῖς ἀναλίσκειν, οὐδ' ἂν ὑπερβάλλοισθέ ποτε, οἶμαι, τὴν ἐκείνου μεγαλοψυχίαν· ἀλλ' εὐταξίᾳ, κόσμῳ, τῷ δεικνύειν ὑμᾶς σώφρονας καὶ βεβαίους, οὕτω γὰρ ἂν οὔτ' ἐπὶ τοῖς γεγονόσι μετανοήσει, καὶ πλείονα ὑμᾶς ἀγαθὰ ἐργάσεται. καὶ ἴσως ἂν αὐτῷ καὶ τῆς ἐνθάδε ἀφίξεως παράσχοιτε πόθον. οὐ γὰρ οὕτως τὸ κάλλος τῶν οἰκοδομημάτων προσάγειν [17]) αὐτὸν δύναται· πάντα γὰρ κρείττω καὶ πολυτελέστερα ἔχει τῶν ὁποιδήποτε· ἀλλ' ὅταν ἀκούσῃ τοὺς ὑποδεξομένους αὐτὸν, εὐνοίας καὶ πίστεως ἀξίους, καὶ [18]) τῶν πεμπομένων ἕκαστος καὶ διοικούν-

των

quae sint repetenda e superioribus, tamen non concinit insequentibus; quid enim sibi volunt illa de Alexandro, etiam ipso Iouis filium se gerente, perinde vt Hercules gessit. Aliena haec sunt.

15) πεπωκότι] sic recte interpres. πεπτωκότι vitiose Ven. et Mor.

16) εἰς ταῦτα] sic recte Casaub. sed Ven. et Mor. omittunt εἰς. Sententia est: *neque enim vestrum est, neque in potestate vestra, in eiusmodi res sumtus facere.*

17) προσάγειν] aut lapsus hic est librariorum, aut si Dio sic dedit, discessit, aetatis suae vitio, a bona graecitate. Atticus quidem homo dixisset προσάγεσθαι, pro *allicere.*

18) post καὶ videtur a communi tacite repetendum, ὅταν ἀκούσῃ. *et imperator, et quotquot ab eo ciuitati vestrae gubernatores immittuntur, quum audiuerint ad se fama perlatum,*

των ὑμᾶς προτιμήσει· μὴ γὰρ οἴεσθε ὑμᾶς μὲν πυνθάνεσθαι περὶ τῶν καταπλεόντων, ὁποῖοί τινες τυγχάνουσιν ὄντες, καὶ τοιαύτην ἔχειν γνώμην εὐθὺς πρὸς αὐτοὺς, ἧς ἂν μετάσχοιτε τῆς φήμης· ἐκείνους δὲ περὶ ὑμῶν μὴ πολυπραγμονεῖν, ὁποῖος ὁ τῶν Ἀλεξανδρέων δῆμος· οὐκοῦν ἂν ἀκούσωσιν, ὅτι φρόνιμος, ἀλλ' οὐχ οἷα τὰ νῦν λεγόμενα, ὡς ἐπτοημένος, ὡς εὐχερὴς τὰ μικρὰ θαυμάζων, ἢ τῶν τοῦ τυχόντος [19]) πραγμάτων ἐραστὴς, ἡνιόχων, καὶ κιθαρῳδῶν· οὐκ ἄδηλον, ὅπως ἕξουσιν. Θεόφιλόν [20]) φασι παρ' ὑμῖν γενόμενον ἄνδρα σοφὸν, σιωπᾶν πρὸς ὑμᾶς, καὶ μηδὲν ἐθέλειν διαλέγεσθαι· καίτοι τίνα γνώμην νομίζετε αὐτὸν ἔχειν; πότερον ὡς σοφοὺς ὑμᾶς καὶ μὴ δεομένους θεραπείας· ἢ μᾶλλον ὡς ἀνιάτων ἀπεγνωκέναι; παραπλήσιον γὰρ, ὥσπερ εἴ τις τῶν ἐμπόρων πολλὰ καὶ τίμια ἔχων καταπλεύσειεν εἰς πόλιν· ἔπειθ' ὑπ' ἀνέμων τινῶν, ἢ τύχης ἄλλης κρατούμενος, καὶ διατρίβων ἐκ εἰχρόνον συχνὸν, μήτε προθείη [21]) τῶν ὠνίων μηδὲν, μήτε δείξειε μηδέποτε· δῆλον γὰρ, ὡς ἐσχάτην τινὰ αὐτῶν πενίαν κατεγνωκὼς, ἢ ἀπορίαν, οὐκ ἂν θέλοι μάτην ἐνοχλεῖσθαι· σαφῶς εἰδὼς, ὅτι οὔτ' ἂν ὠνήσαιτο τῶν ἀνθρώπων τούτων οὐθεὶς, οὔτ' ἂν ἴσως

tum, dignos vos studio suo fideque sua esse, qui se sitis hospitio excepturi, tum vos in honore habebunt aliisque praeferent.

19) distinguo sic et addita literula lego: ἥττων τοῦ τυχόντος. *qui a re quaque minima et contemtissima duci et dementari se patiatur, vt ei seruiat,* πραγμάτων ἐραστὴς *amans turbarum et negotiorum molestorum atque tumultuosorum.*

20) Θεόφιλος, ni memoria fallit, fuit Pompeii familiaris.

21) προθείη] sic recte Ven. interpres, et Anglus. προσθείη Mor.

προέλθοι [22]). καὶ Θεόφιλος τοίνυν πολλὰ ἔχων, καὶ μεγάλα ἔνδον ὤνια παρ' αὐτῷ ταῦτα [23]), συνειδὼς ὑμῖν τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν, οὐ χρημάτων, ἀλλὰ νοῦ καὶ συςάσεως [24]), τοιγαροῦν τέθνηκε κατασιωπήσας [25]) ὑμῶν τὴν πόλιν· τουτέςι καταδικάσας αὐτὴν [26]), καὶ ὑμεῖς τοῦ δεῖνος μὲν πολλάκις ἀκηκόατε, καὶ διαμέμνησθε τῶν σκωμμάτων [27])· Θεοφίλου δὲ οὐκ οἶδα εἴ ποτε ἠκούσατε. ὥσπερ ἔφη τις τοὺς ἐν τῇ Ἀττικῇ κανθάρους, τοῦ καθαρωτάτου μέλιτος ὄντος [28]), τοῦ μὲν μηδέποτε γεύσασθαι, μηδ' ἂν ἐκχέηται, τῆς δὲ ἑτέρας τροφῆς· ἀλλ' ἐςὲ ἱλα-

22) imo vero προσέλθοι. *accessurus ad se sit emendi ergo.*

23) sententia postulat ὤνια σοφίας, κατεῖχε παρ' αὐτῷ ταῦτα. *multas et magnas sapientiae opes pectore conclusas cum haberet venales, noluit eas apud vos expromere, verumque proponere.* Anglus τηρεῖ ταῦτα coniecit, teste Wolfio. saltim ἐτήρει dedisset, vt constructioni conueniret.

24) συςάσεως] miror, fateorque mihi hoc vocabulum eo sensu, quo hic est vsurpatum, pro *grauitate mentis*, aut, vt interpres reddidit, *constantia*, non occurrisse alibi.

25) κατασιωπήσας] posteaquam pertinacia, qua disputationem ciuitati poscenti denegabat, ciuitatis flagitationes vicisset. Alexandrini poscebant, vt Theophilus ad se prodiret, et verba pro concione faceret. Sed recusabat Theophilus, neque patiebatur disputationem ad Alexandrinos a se inuito extorqueri.

26) dubito, seruandane sint verba τουτέςι καταδικάσας αὐτὴν, an pro scholio v. κατασιωπήσας habenda, eoque delenda. Si prius malumus, non rarae sunt in veterum scriptis explanationes verborum obscuriorum et ambiguorum ab ipsis auctoribus perspicuitatis ergo additae. Esset ad hunc modum sententia Dionis haec: *quo declarauit Theophilus, se de Alexandrinorum correctione atque salute desperasse, atque pro perditis obiecisse.* Sed, quod dixi, redolent haec scholium.

27) σκωμμάτων] Ven. dat vitiose σωμάτων, et Mor. σκωμάτων.

28) ὄντος] id est παρόντος, ὑπάρχοντος, ἑτοίμου ὄντος.

ἱλαροὶ, καὶ σκῶψαι πάντων δεινότατοι· ὃ δὲ δῆμε τὸ 29) ἐπιτήδευμα· πόθεν; ἐδὲ πόλεως, ἀλλὰ Θερσίτε τινός· αὐτὸν γὰν ἐκεῖνον εἶρηκεν Ὅμηρος ἐν τοῖς πᾶσιν Ἕλλησιν ἀφικέσθαι γελωτοποιόν· ἀλλ' ὅτι οἱ εἴσαιτο 30) γελοῖον Ἀργείοισιν Ἔμμεναι. ἀλλ' ἐ τὸ γελοῖον ἀγαθόν ἐστιν, ἐδὲ τίμιον, ἀλλὰ τὸ χαίρειν, ἀπορίᾳ δὲ καὶ ἀγνοίᾳ τῆς χαρᾶς 31) ἄνθρωποι διώκουσι 32) γέλωτα. τὴν γὰν βοτάνην ἀπηκόατε, τὴν Σαρδόνιον καλεμένην, ἣ γέλωτα μὲν ποιεῖ, χαλεπὸν δὲ τὄτον, καὶ ἐπ' ὀλέθρῳ. μὴ ἓν σφόδρα ἔτω περιέχεσθε τότε· μηδὲ ἀμύσεις, καὶ φορτικὰς, καὶ ἀμαθεῖς ποιεῖτε τὰς Χάριτας, ἀλλὰ μᾶλλον Εὐριπίδην μιμεῖσθε, ἔτω λέγοντα·

Μὴ παυσαίμην τὰς Χάριτας Μέσας
Ἀναμιγνὺς, ἀδίσαν συζυγίαν.

ἵνα μὴ τὸ μυσεῖον ὑμῖν ἄλλως εἶναι δοκῇ 33) τόπος ἐν τῇ πόλει· καθάπερ οἶμαι καὶ ἄλλοι τόποι μάτην 34) προσαγορεύονται, τὸ πρᾶγμα μὴ ἔχοντες μετὰ τῦ ὀνόματος. ἀλλὰ γὰρ δέδοικα, μὴ καὶμοὶ συμβέβηκεν, ὃ φασιν Αἰγυπτίων τινὶ τῶν σφόδρα ἀρχαίων μυσικῶν. ἐκείνῳ γάρ ποτε τὸ δαιμόνιον προεστεῖν καθ' ὕπνον, ὡς εἰς ὄνε ὥτα ἄσεται. καὶ δὴ

29) Caſaubonus ὃ ſeruat, τὸ tollit; ego contra malim ἐ δῆμε τὸ ἐπ. *non hoc eſt ſtudium populo dignum.*

30) in Veneta eſt *oi εἴσατο*, vnde facile eſt efficere *oi εἴσαιτο. oi* eſt pro αὐτῷ. *ſi quid ei videretur, eiusmodi eſſe, vt riſum Graecorum excitaret.* Mor. dat *oiησαιτο.*

31) τῆς χαρᾶς] Ven. et Mor. dant καὶ χαρᾷ.

32) διώκουσι] *Non τὸ γελοῖον rediculum eſt res bona, neque magni facienda,* ſed τὸ χαίρειν *gaudere, Homines autem quod neſciant, quid gaudere ſit, et rationes, vera quibus gaudia comparentur, ignorent, ideo riſum ſectantur.* διοικῶσι Mor.

33) δοκῇ] ſic recte Anglus. δοκεῖ Ven. et Mor.

34) τόποι μάτην] ſic recte Caſaubonus. τὸ ποιμάτην Ven. et Mor.

δὴ τὸν μέλλοντα χρόνον [35]) οὐ προσεῖχεν, οὐδὲ ἐφρόν-
τισε τοῦ ὀνείρατος, ὡς οὐδενὸς ὄντος. ἐπεὶ δὲ τύραν- 40.
νος τῶν Σύρων [36]) ἧκεν εἰς Μέμφιν, ἐκπληττομέ-
νων αὐτὸν [37]) τῶν Αἰγυπτίων, ἐκάλεσεν. ἐπεδεί-
κνυτο οὖν πάσῃ προθυμίᾳ, καὶ τἀκριβεστέρᾳ τῆς
τέχνης· ὁ δὲ· οὐ γὰρ ἦν οἱ σύνεσις [38]) μουσικῆς·
ἐκέλευε παύσασθαι αὐτὸν ἀτιμάσας. ὁ δὲ ἀνα-
μνησθεὶς ἐκείνου τοῦ ὀνείρατος, τουτὶ ἄρα ἦν, ἔφη,
τὸ εἰς ὄνου ὦτα ᾄδειν [39]). ὁ δὲ τύραννος ἀκούσας τῶν
ἑρμηνέων οἷα ἔλεγεν, ἔδει καὶ ἐμαστίγου τὸν ἄνδρα,
καὶ τοῦ [40]) πολέμου λέγουσιν αἴτιον γενέσθαι.

35) videtur leg. τὸν μὲν ἄλλον χρόνον.

36) *regulus aliquis e regulis Syriacis.*

37) αὐτὸν] sic recte margo Mor. quod non ad regulum illum, sed ad musicum referendum est, hac sententia: *videns ille regulus, musicum istum summa omnium Aegyptiorum admiratione florere, ad se vocauit.* Ven. et t. Mor. dant αὐτῶν.

38) οἱ σύνεσις] sic recte Casaub. *non enim erat penes eum intelligentia* (scil. artis musicae), aut si mauis, *carebat enim sensu communi.* ἡ σύνεσις Ven. et Mor.

39) post ᾄδειν videtur ἦν desiderari.

40) malim καὶ τοῦτο πολέμου.

HW 2QJR Y